

تایخ
زندگانی سیاهبران

مقدم

منوچهر مطهری

«عقاب»

IOBAL LIBRARY
UNIVERSITY OF KASHMIR

Acc. No. _____

Call No. _____

1. This book should be returned on or before the last date stamped.
2. Overdue charges will be levied under rules for each day if the book is kept beyond the date stamped above.
3. Books lost, defaced or injured in any way shall have to be replaced by the borrowers.

Help to keep this book fresh and clean

S. No. 2202
H. Park
121502

L 2182

IOBAL LIBRARY
UNIVERSITY OF KASHMIR

Acc. No. _____

Call No. _____

1. This book should be returned on or before the last date stamped.
2. Overdue charges will be levied under rules for each day if the book is kept beyond the date stamped above.
3. Books lost, defaced or injured in any way shall have to be replaced by the borrowers.

Help to keep this book fresh and clean

تاریخ
زندگانی پیامبران

بقلم
منوچهر مطهری «عقاب»

جلد اول

از انتشارات نگاه مطبوعاتی کوشنیک

ST 02
KASHMIR UNIVERSITY
LIBRARY
Acc. No. 121583
Date 7-4-77

چاپ اول این کتاب در مجله سپیدوسیا
انتشار یافته است

مقدمه

چندی قبل آقای مدیر به نگارنده تکلیف نوشتن تاریخ پیامبران را نمودند. این پیشنهاد درباری امر عجیب و بی اهمیت جلوه کرد و مدتی وقت ما را در بحث و مذاقه گذرانید. چند هفته در این باره مطالعه کردیم و بالاخره با در نظر گرفتن ذوق و سلیقه طبقات مختلف خوانندگان باین نتیجه رسیدیم که این کار بهترین خدمت به نسل جوان میباشد و برای نسلهای آینده نیز دارای ارزش و اهمیتی شایان است. جوانان کشور ما افسانه خدایان الهی قصه ارباب انواع روم و یونان را با دقت مطالعه میکنند و با علاقه ای خاص بخاطر میسپارند ولی از نوح و دانیال و شمس و یعقوب و ابراهیم هیچ اطلاعی ندارند و نمیدانند پیامبران چگونه زندگی نموده و چه رنجهایی برای ارشاد مردم متحمل شده اند.

البته در زبان فارسی کتابهایی در این باره هست ولی بسه علت جوانان تحصیل کرده کشور ما سراغ این کتابها نمیروند و آنانرا مطالعه نمیکنند و بهمین سبب از تاریخ پیامبران بی اطلاع میمانند.

اول آنکه در برنامه تحصیلی تدریس این قصص جائی و مقامی ندارد. حتی زندگی پیامبر عالی شأن اسلام را نیز چنانکه باید تدریس نمیکنند و محصلین برای اطلاع از زندگی حضرت محمد (ص) باید خارج از محیط مدرسه به مطالعه کتب بپردازند و آنهم در صورتی است که زندگی مجال مطالعه و درآمدشان قدرت خرید کتاب را بایشان بدهد.

علت دوم از نخستین مهمترین است زیرا کتابهایی که درباره پیامبران برشته تحریر در آمده عموماً قدیمی و بانثری نامأنوس نوشته شده و برای کسانی که با صرف و نحو عربی آشنائی ندارند غیر قابل استفاده میباشد بهمین جهت وقتی سراغ این کتابها میروند خیلی زود خسته میشوند و آنانرا بسته و

کنار میگذارند . و اما سومین علت از همه مطالب ذکر شده بیشتر اهمیت دارد .
قدر مسلم اینست که بعضی نویسندگان روی حسن نیت ولی عدم اطلاع
قصه‌هایی دروغ و خالی از حقیقت به پیامبران نسبت داده‌اند . گاهی این افسانه
ها که ثبت شده در نظر مردم عادی غیر قابل قبول است و آنقدر اغراق آمیز
میباشد که در خواننده ایجاد حیرت میکند روی این اصل با سوادها که عادت
دارند همه چیز را با میزان عقل و علم بسنجند نمیتوانند باور کنند که مثلا
حضرت آدم ابوالبشر دوازده هزار سال عمر طبیعی داشته و یا طول قد یکی
از پسران آدم سه هزار و پانصد ذرع و ده در مطالعه این کتب وقتی باین مطالب
میرسند بقیه را نیز از همان نسق میدانند و از مطالعه چشم میپوشند که وقت پر
بهارا به خواندن چیزهای خالی از حقیقت صرف ننموده باشند .

امتیاز این کتاب بر کتابهای دیگر آنست که این مبالغات حذف شده
و جز حقایق مقبول عقل چیزی برشته تحریر در نیامده است . از طرف دیگر
ترتیب رعایت شده و مطالب طوری پشت سر هم قرار گرفته که خواننده با
جمع آوری جزوات آن میتواند دایرة المعارف مشروح و جالبی از تمام پیامبران
داشته و در عین حال از مطالعه يك داستان طولانی و شیرین لذت برده باشد .
برای نگارش این صفحات از کتابهای گوناگونی که زبانهای مختلف
نوشته شده و حتی کتب آسمانی مذاهب دیگر استفاده شده است و چون در بعضی
مطالب میان این کتب اختلاف نظر موجود است سعی کرده ایم هر جا که باین
نکات برخورد کردیم بآن اشاره ای بنمائیم . در خاتمه امیدواریم که این هدیه
جدید مورد پسند خوانندگان واقع گردد .

منوچهر مطیعی

زندگانی پیامبران

آدم

همه جا پر گل؛ همه جابر ریاحین، همه جا زیبا و دوست داشتنی بود. درختان سر بفلک کشیده روی باغهای گل سایه افکنده و آنهمه حسن و لطافت را در پناه خویش میگرفتند.

بهار جاویدان خلقت هیچگاه بیم خزان نداشت شاید هنوز خزان خلق ومقرر نشده بود که بی رحمانه بر بهار بتازد و هر چه هست با خود ببرد و نابود کند. زیباییها همه مخلد و پایدار و باقی بودند و تنها نقص این بود که چشم بیننده و زبان آفرین گوینده خلق نشده بود تا از اینهمه خوبی و قشنگی لذت بگیرد و از نعمات و برکات بی پایان بهشت جاوید متمتع گردد. خداوند ابتدا از زیباییها را خلق کرد و بعد بشر را بوجود آورد که بنشینند و ببینند و خالق بی همتا و توانای آن را ببینند.

فرشتگان آسمان از خلقت آدم بی خبر بودند و نمیدانستند که خدای بزرگ در صدد ایجاد گوهر آفرینش است.

ابر و باد و مه و خورشید و فلک در جای خویش بکار و گردش مشغول بودند و فرشتگان در عرش اعلا رفت و آمد می کردند و خبر نداشتند که بزودی بر آنها سرور و والائی پیدامی شود که ناچار باید در پیش راهش پیشانی بر خاک نهند و سجده اش کنند.

کسی حساب سال و ماه و هفته و روز و ساعت را نداشت زیرا هنوز عمر نبود که برای گذشت آن میزان و مقیاس وجود داشته باشد و تنها آدم با سرشت خاکی خود بود که این قرار را نیز گذاشت و به سماواتیان فهماند که هر مبدی را انتهای و هر آغاز را فرجام و پایانی است.

يك روز در يك گوشه آن بهشت زیبا که وصف آن با قلم میسر نیست آدم پیدا شد. گفتیم پیدا شد ولی خودش نیز ندانست چگونه بوجود آمد و چه باید بکند و چه خواهد شد. در کنار چشمه ای جوشان و در حاشیه بوستانی پر گل و سنبل و بالاخره در آنجا که همه چیزش از همه بهتر و خوب تر بود آدم قدم بعرصه وجود نهاد و چشم بینائی گشود و پرده دانائی کشید و با حیرت و تعجب باطراف نگر است.

اینجا کجا است ؟ من که هستم ؟ و جودم برای چیست ؟ و چه باید بکنم ؟

اینها اولین سئوالاتی بود که در نظر آدم ابوالبشر در نخستین دقایق حیات نقش بست و برای آنان پاسخی نیافت.

سر برداشت و باطراف نگر است ، به بالا و پایین و چپ و راست خیره شد و چون چیزی نفهمید براه افتاد و بگردش پرداخت . از تماشای اطراف خویش مبتلا می شد ، متعجب و حیران از خویش می پرسید که این حالت شیرین چیست که در درون من پیدا می شود و اصولاً در وراء این وجود که من هستم چیست که من نمی بینم .

فرشتگان آسمان از دیدن آدم دچار اعجاب شده و یکدیگر را خبر کرده و در مسیری از دحام نموده بودند که این خلقت جدید را از نزدیک ببینند .

سماواتیان مخلوقات زیادی دیده بودند ولی نمیدانستند این موجود چیست و کیست که در ردیف ایشان قرار گرفته و مقیم بهشت گردیده است .

آدم نیز با لذت به فرشتگان مینگریست چندی بدین منوال گذشت و آدم می کوشید که با فرشتگان انس و الفتی برقرار کند . دلش می خواست آنچنانکه بادت وجود خویش را لمس میکند و احساس وجود مینماید با سر انگشت آنان را نیز بسنجد و سر و روی و مویشان دست بمالد و با انوارشان بازی کند لیکن فرشتگان دامن از وی می کشیدند و میرفتند و کوششهای او را بی نتیجه میگذاشتند . درست مانند اطفال که به دیدن يك اسباب بازی قشنگ سرور و شادی در می آیند و دست افشانی و پای کوبی میکنند آدم از تماشای فرشتگان با آن بالها و اندام منور بشوق در می آمد و پیش می رفت اما مثل کسیکه بخواهد سایه ای را بگیرد دستش در خلاء می رفت و جز هیچ

چیزی نمی گرفت.

بالاخره خسته شد و يك دفعه که از تلاشهای خود نتیجه نگرفت سر بر زمین گذاشت و به گریستن پرداخت، گریه نیز برای او چیزی نازه بود. این اولین بار بود که گریه می کرد و چون تا به حال چنین جالتي در خود ندیده بود هم از نازگی آن لذت میبرد و هم حیرت میکرد و به قطرات اشك که از میان دوردیف مژگان و از شکاف چشمانش خارج می گردید دست میمالید و باز سرانگشت خیس شده خود می نگر بست.

هنوز در حال گریستن بود که ناگه صدائی از نزدیکی خود شنید و چون بجانب صدا بازگشت یکی از همان فرشتگان را مشاهده کرد که در مقابل او با ادب و احترام ایستاده و دست بر سینه نهاده است.

آن فرشته زیبا مانند سماواتیان دیگر نبود در همه چیز ممتازتر مشاهده میشد و آدم لحظاتی را فقط به تماشا سپری کرد و آنگاه در جای خود نیم خیز شد.

آدم جرأت نمیکرد بآن فرشته نزدیک شود زیرا به تجربه دانسته بود که لمس فرشتگان امکان ندارد لذا با تردید و دودلی در انتظار ماند. در اینجا بود که باز صدای آن فرشته برخاست و آدم را مخاطب قرار داد و گفت:

- من جبرئیل فرشته مقرب درگاه خداوند یکتا و خالق جهان هستم. این جمله را آدم فهمید. خودش نیز ندانست که چگونه این مقصود را درك کرد.

هنوز افراد و ملیت ها نبودند که زبانها وجود داشته باشند و معلوم نشد که جبرئیل با آدم بچه زبان و چگونه صحبت کرد لیکن قدر مسلم آنست که احساس در این میان دل بزرگی را بر عهده داشت و زبان احساس که گویاترین و تواناترین زبانهاست مورد استفاده ایشان قرار داشت.

آدم با حیرت پرسید:

- خالق جهان ؟

جبرئیل در پاسخ گفت:

- بلی. آنچه که تومی بینی، از زیباییها و خوبیها مصنوع و مخلوق

قدرت بیکران خداوند هستند و تو نیز مثل همه چیز دیگر باراده پروردگار از
مشتی خاک و قطراتی چند آب بوجود آمده‌ای.

آدم با حیرت به خاک زیر پای خود نگریست و چون نمی‌توانست باور
کند که وجودش زائیده و مولود آن جسم کدر و تیره است مشتی از خاک برداشت
و به آن خیره شد و باز بر زمین ریخت و پرسید:

- تو نیز با این همه درخشندگی و زیبایی از خاک بوجود آمده‌ای؟
جبرئیل در پاسخ گفت:

- خیر.. فرشتگان از نور هستند و نور مولود آتش است. وقتی
اراده خداوندی بر خلقت مقرر گرفت لرزش شعله‌های آتش و تشعشع
انوار آن مارا ایجاد کردند و باین صورت که میبینی ساختند و پرداختند.
آدم حس کرد که جبرئیل اطلاعات وسیعی دارد و در هر مورد می‌تواند
اورا آگاه کند لذا بخود جرأت داد و از وی پرسید:

- من کیستم و برای چیستم؟

آدم فلسفه خلقت خویش را نمیدانست این نقطه ابهام اورا رنج میداد
و اگر جبرئیل که فرشته مقرب در گاه احدیت بود باو پاسخی درست و قانع
کننده میداد بی‌اندازه ممنون میشد لیکن جبرئیل فکری کرد و لحظاتی چند
درنگ نمود و بعد اظهار داشت:

- پروردگار بزرگ همچنانکه بر تمام مخلوقات خویش نام نهاده تورا
نیز آدم نامیده است. تو گوهر درخشنده آفرینش هستی و وظایفاتی اینست که
تسبیح گوی خالق خویش باشی. فرشتگان نیز تمام اوقات خویش را بعبادت
میگذرانند و تقرب آنان بستگی بمیزان خدمت و عبادت ایشان دارد. آدم غرق
حیرت و تعجب شده بود و می‌خواست باز هم چیزهایی پرسد که جبرئیل ناپدید
شد و رفت باز آدم تنه‌امانند. این سکوت و تنهایی اورا رنج میداد. دلش می
خواست که می‌توانست در جمع فرشتگان پرواز کند، در فضای بهشت و فراز
عرش جولان نماید و با ایشان در آمیزد لیکن نه قدرت پرواز داشت و نه توان
هم‌پایی ناچار بی‌نشت و از دور تماشا میکرد و حسرت می‌خورد.

آدم برای اولین بار پس از رفتن جبرئیل بسجده در آمد و بدعامشغول
شد. مدتی وقت خویش را باینکار گذرانید و پس از فراغت احساس کرد که

از سجود و رکوع و تسبیح و عبادت لذتی وافر میبرد.

سکوت زندگیش شکسته شده بود و در آن هنگام که در پیشگاه خداوند بسجده در میآمد و عبادت میکرد از تنهایی خویش را آسوده مییافت و چون در آن روز کاران غیر از تنهایی اندوه دیگری نداشت بی اندازه مشغوف بود که عبادت رنج اولین قدم زندگی را از وی گرفته است.

کم کم عبادت برای او عادت میشد هر کار که تکرار شود بصورت عادت در میآید و این قانون از آن ایام گذاشته شد.

مخلوق جدید دستگاه خلقت اندك اندك تقرب مییافت تا جائیکه سرشت و ارزش غریزی خویش را نشان داد و مقرر شد که تمام فرشتگان آسمان لایتناهی بر او سجده کنند.

ترتیب سجده بر آدم مفصل بود اگر حسن ختام داشت تا پایان جهان از آن بنیکی یاد میگردید و اولاد آدم اینگونه پریشان و درمانده نمیشدند.

همه ملایها و بیچارگی های اولاد آدم از همین واقعه سرچشمه گرفت که برخی از فرشتگان نمیخواستند بر موجود کدرو خاکی سجده کنند و برتری او را بر خویشان بپذیرند.

فرمان الهی در آسمانها پخش شد و فرشتگان رسید. ملائک دسته دسته کارهای خویش را کنار گذاشته روی بر بهشت نهاده و بخاطر اجرای فرمان خداوند بدان سوی شتافتند.

آدم خودش نمیدانست چه شده و اینهمه ملائک نورانی و درخشنده و زیبا برای چه اطراف او ازدحام کرده اند. مقصود چیست... اینها که تا آن لحظه از او میگریختند و فاصله میگرفتند چه شده که گردش حلقه زده اند و چه میخواهند بکنند.

گوشه ای بای درختان سدر، کنار چشمه آب لعل فام نشسته بود و بر رفت و آمد ملائک مینگریست و با چشم در جستجوی جبرئیل ملک مقرب در گاه خداوند بود که علت این ازدحام را از او پرسد و بر همه چیز آگاه شود.

کم کم فرشتگان جمع شدند همه آمده و منتظر بودند که چهار ملک بزرگ، که متصدی ارکان اربعه جهان بودند و بزرگترین وظائف را بر عهده داشتند حاضر گردند تا مراسم سجده بر آدم آغاز شود.

قبل از ملائک دیگر (جبرئیل) آمد و مانند هاله‌ای از نور کنار آدم قرار گرفت بعضی اینکه چشم آدم بر روی افتاد خوشحال شد و در جای خود نیم‌خیز گردید و با حیرت و تشویش آشکار پرسید:

فرشتگان چرا اینجا جمع شده‌اند؟

(جبرئیل) با همان لسان همیشگی یعنی زبان احساس و ادراک، زبان عقل و روایت با وی بسخن پرداخت و اظهار داشت.

ارزش مخلوقات بستگی بدرجه صفا و پاکی ایشان دارد. عبادت تو مقبول درگاه حضرت باری قرار گرفته و چون صفای ضمیر پیدا کرده‌ای بقرمان حضرت احدیت مقرر شده است که فرشتگان از عالی تا دانی بر تو سجده کنند و امتیاز و رجحان تو را رخویش بپذیرند.

آدم که از شدت شوق و هیجان دست از پای نمی‌شناخت لحظاتی چند بجبرئیل خیره شد و بعد بالعنی محکم گفت:

این چه معنی دارد که ملائک در پیش راه من پیشانی بر زمین بزنند؟

(جبرئیل) در پاسخ گفت:

تو آدم نام‌داری و گوهر خلقت و اشرف مخلوقات هستی. تو مظهر دانش و بینش و مذاق پروردگار می‌باشی و به همین سبب مقرر گردیدی که ملائک بر تو سجده کنند.

سجده بر تو که آیت کوچکی از دانائی و توانائی خداوند هستی بمنزله تقدیس و تمظیم پروردگار است و اراده باری تعالی بر این قرار گرفته که تمام مخلوقات بر شریف‌ترین خویش یعنی آدم سجده نمایند.

در این هنگام اولین آثار غرور و خودپسندی در درون آدم ظاهر گردید و رنگ چهره‌اش تغییر یافت و حالتی دیگر باور دست داد.

جبرئیل که بادقت باو مینگریست بالعنی که تنبیه و موعظه خیر خواهانه از آن استنباط میشد اظهار داشت:

ای آدم، تو از خاک کدر و تاریک خلق شده‌ای. قدرت خداوند تو را

از جرم ناچیز و بی‌مقداری باین صورت در آورده و همیشه باید بخاطر داشته باشی که زائیده خاک هستی. این توجه سبب‌تر کیه و صفای قلب و روح تو

خواهد بود. غرور و خود پسندی دشمن سعادت تو می باشد آگاه و مراقب باش که هیچگاه تسلیم غرور نشوی.

آدم از اینکه چند لحظ زمام نفس را از دست داده بود احساس شرمندگی کرد و سر را پایین انداخت و چیزی نگفت و باین ترتیب جبرئیل روی از آدم گردانید و خطاب به فرشتگان که آنجا از دحام کرده بودند گفت:

- آدم مخلوق جدید حضرت باری است، این موجود آیت قدرت پروردگار و مظهر دانایی و بینایی مطلق خداوند کار عالم است. بفرمان ایزد متعال تمام ملائک و فرشتگان باید بر این خلقت خاکی سجده کنند و شرافت و برتری او را بپذیرند:

بشنیدن این مطالب و لوله ای در گرفت و فرشتگان او امر پروردگار را اطاعت کردند و سجده بر آدم همراه مراسمی باشکوه در عرش اعلی آغاز گردید و دسته دسته فرشتگان پیش می آمدند و بر آدم خاکی سجده می گذاشتند و بال و پر گشوده در فضای بهشت پیرو از در می آمدند و باز برای تصدی کارهای همیشگی خویش از آنجا دور شده و می رفتند.

همه بر فرمان پروردگار کردن نهاده و بدون درنگ بر آدم تعظیم می کردند و از جانب دیگر مانند نوری که از تاریکی به روشنائی بتابد و معوض شود ناپدید می گردیدند.

فرشتگان کوچکتر زودتر این مهم را انجام دادند تا این که نوبت به ملائک مقرب رسید و آنان پیش آمدند.

جبرئیل زودتر از دیگران سجده کرد و روی وظیفه ای که داشت در کنار آدم ایستاد.

پس از او میکائیل، و بعد اسرافیل و آنگاه عزرائیل سجده کرده و آن طرف تر ایستادند.

آدم از جبرئیل و ظایف این فرشتگان را استعلام می کرد و در باره آن ها چیزهایی می پرسید. جبرئیل يك يك را معرفی می نمود و پاسخهای مناسب میداد.

بعد از چهار ملائک مقرب نوبت به مقربین درجه دوم رسید و پیشاپیش ایشان ابلیس جلو آمد.

ابلیس ظاهری درخشنده و سرخ رنگ داشت در اطراف وجود او هاله‌ای
از انوار سرخ می‌گشت و چشم آدم را میزد.

آدم با کنون آتش ندیده بود لذا از رنگ سرخ و از هاله خوش منظر
اطراف وجود شیطان خوشش آمد و لبخندی زد و مانند اطفال که از والدین
خویش در باره چیزهای تازه و بدیع توضیح میخواهند از جبرئیل راجع بشیطان
اطلاعاتی خواست.

(جبرئیل) در پاسخ آدم گفت:

این نیز یکی از فرشتگان مقرب درگاه خداوند است و از آتش بوجود
آمده، این رنگ که می بینی منظری دل فریب به ابلیس بخشیده رنگ آتش است و
بهمن جهت بر دیگر فرشتگان ممتازتر می باشد. مانند ابلیس ملائک دیگری نیز
هستند که مطلقاً مولود آتش می باشند ولی تقرب این یکی بیش از دیگران
است و خداوند بزرگ نسبت به وی توجهی خاص دارد. چون توجه حضرت باری
و ذات پروردگاری معطوف او است بر دیگرهمنوعان خویش ممتاز است و بر
بقیه حق احترام و بزرگی دارد می باشد.

درست در همین هنگام مذاکره آدم با جبرئیل قطع شد و در آن گوشه
بهشت سکوتی مطلق حکمفرما گردید.

آدم که معنی این حالت را نمی دانست چند لحظه‌ای خیره خیره به اطراف
نگریست و بالاخره در مقام سؤال برآمد و از جبرئیل پرسید:

— چه شد؟ . سکوت برای چیست؟

جبرئیل چیزی نگفت و حرفی نزد زیرا او نیز مانند دیگران چنان غرق
حیرت بود که سؤال آدم را نفهمید و نتوانست بر خویشتن مسلط شود.

همه ملائک خیره خیره به ابلیس می نگریستند و چون آدم توجه عموم را
بر ابلیس معطوف دید او نیز بنوبه خویش به منظور کشف علت بوی نگریست.

ابتدا چیزی نفهمید لیکن مد که بیشتر دقت کرد در کمال تعجب مشاهده
نمود که ابلیس قیافه‌ای نفرت انگیز بر خود گرفته و از وی دامن کشیده و
دورتر شده است.

حیرت و تعجب فرشتگان از این نبود که چرا شیطان از آدم دامن کشید،
بلکه به این سبب بود که چرا سجده نمی کند و برای چه و با چه قدرت و

جسارت فرمان خداوند را اطاعت نمی‌نماید .

آنها نشنیده و ندیده بودند که مخلوقی فرمان خالق خود را اجرا نکند .
نافرمانی بمنزله کفر است و در عرش اعلا جایی برای این قبیل اعمال نبود .
(جبرئیل) که خیلی زودتر از دیگران به این راز پی برده بود مختصری
به ابلیس نزدیک تر شد و با لحنی آمرانه و محکم که عدم رضایت و خشم وی
را نشان میداد گفت :

- ابلیس، چرا بر آدم سجده نمی کنی . تشریفات را معوق و معطل نگذار .
ابلیس توجه خویش را از آدم به جبرئیل برگردانید و چنان که اصولاً
اطلاعاتی درباره آدم ندارد با همان قیافه ناراضی پرسید :

این موجود کدر و تاریک کیست و از چه خلق شده ؟

(جبرئیل) به - سخن خود لحن ملایمتری بخشید و در مقام توضیح برآمد
و پس از این که شمه‌ای درباره آدم صحبت کرد گفت :

- آدم اشرف مخلوقات است و این فرمان خداوند است که ما را بر
سجده آدم مکلف کرده است . با این وضع تو نیز مکلف و موظف هستی که فرمان
خداوند را هر چه زودتر اجرا کنی و به آدم سجده نه - مائی .

شیطان بادقت بسخنان (جبرئیل) گوش می داد و معلوم بود که در خلال
این مدت فکر نیز می‌کند و می‌خواهد تصمیم بگیرد .

هنگامی که جبرئیل خاموش شد ، شیطان سر را پائین انداخت و لحظاتی
چند باندیشه فرو رفت در تمام این مدت جز سکوت ، سکوتی مطلق و سنگین
هیچ چیز دیگر وجود نداشت . آدم خیره خیره به ابلیس نگاه می کرد . این اولین
بار بود که بایک مخالف و ناراضی روبرو می شد اذ او نمی ترسید ، نفرت نداشت ،
خشمگین نیز نبود ، تنها حالتی که در او بوجود آمده و در درونش و سوسه‌ای
تولید می نمود حس کنجکاوی غریزی بود و می خواست بفهمد این موجود
سرخ رنگ درخشنده و نورانی کیست و چه قدرتی دارد که فرمان خداوند
را گردن نمی نهد . از این مهم تر پایان این نافرمانی کجا است و چه خواهد شد
و بکجا خواهد رسید ؟

بالاخره ابلیس سر برداشت و با لحنی محکم تر از سابق و ص - مدائی
مصمم گفت :

- برای من بی اندازه مشکل و طاقت فرسا است که قدر و منزلت خویش را بشکنم و به این موجود خاکی ضعیف و ناتوان که قدرت بریدن و پرواز در آسمان ها را نیز ندارد سجده کنم و اصولاً مکر می کنم چگونه مشیت پروردگاری بر این قرار گرفته که انوار جاوید را خاموش و مخلوقین صادق و خدمتگذار و مطیع و تسبیح گوئی مثل ما را ذلیل و خوار گردانند..

جبرئیل به شنیدن این مطالب از زبان شیطان چنان تغییر حالت داد که وصف ناکردنی است.

او از شیطان فرشته مقرب دو گاه باری باور نداشت که در کار خالق بی چون دخالت کرده و در مصلحت وی چون و چرا بی آورد و بالاخره با بن گستاخی و جسارت در مورد فرمان لازم الاجری خداوند توضیح بخواهد.. راستی باور نکردنی بود و جبرئیل که شیطان را صدیق ترین ملائک می دانست و به تقرب و صدق و صفای وی آگاهی داشت غرق حیرت و تعجب شده بود و به پایان این جسارت می اندیشید و بر خود می لرزید.

وقتی شیطان خاموش شد، جبرئیل سر را پائین انداخت و با صدائی که همه شنیدند و فهمیدند گفت:

- خداوند.. این جسارت را بر شیطان ملک مقرب خویش نادیده بگیر و اولین نافرمانی و گستاخی را بر او ببخش..

ایس که از حادثه جاری سخت ناراضی و خشمناک بود از طلب بخشایش جبرئیل بیشتر در خشم شد و گفت:

- از بدو خلقت تا کنون ماجر عبادت و تسبیح و خدمت کاری نداشته ایم لذا اکنون که محبت و عنایت ذات بی چون پروردگار بپا متوجه است بخود حق می دهیم که علت بی محبتی را سؤال کرده تا بدانیم چرا او بی مهری قرار گرفته ایم و...

ناگهان سخن را قطع کرد و خاموش شد..

معلوم نشد چرا تغییر حالت داد و سکوت کرد بیشتر از همه حضار آدم متعجب بود و عافیت به این حیرت و تعجب بیان داده شد و شیطان جبرئیل گفت:

- از پروردگار عالم خالق بی همتای بی چون فرصت می خواهم تا در

این باره فکر کنم و تصمیم بگیرم.

(جبرئیل) چنان که قبلا در این باره چیزی میدانست یا این که آما اراده الهی با او الهام شد گفت:

- بتو فرصت داده میشود، لیکن در پایان فرصت اگر بر آدم سجده نکردی و فرمان خداوند را معوق گذاشتی مفضوب قرار خواهی گرفت و از آسمان هارانده خواهی شد و عزت و تقریب از بین خواهد رفت.

بدن شیطان به شنیدن این تهدید می لرزید. برای او رانده شدن از درگاه خداوند بزرگترین مصیبت بود و از همان موقع که جبرئیل اراده خداوند را بر او ابلاغ کرد و مجازات عدم اطاعت و نافرمانی را با طلاعش رسانید و حشت بر وجودش مستولی شد و بر وخامت موضوع آگاه گردید.

(جبرئیل) فرصت اتخاذ تصمیم را این گونه برای او تشریح کرد و پس از این که به یکی از ملائک دستورهای لازم را داد به شیطان گفت:

- توقف مدت کوتاهی وقت داری که تصمیم بگیری.

شیطان این مهلت را پذیرفت و پس از این که نگاهی پر از خشم به آدم انداخت از آن جادور شد و به اتفاق هزاران فرشته تابع خود رفت.

وقتی به مقر خویش رسید و در تنهایی به تفکر پرداخت احساس کرد که در محصله عظیمی گیر کرده که رهائی از آن تنگنا محال و ممنوع است.

سعی می کرد نفس باغی خویش را به سجده بر آدم راضی کند ولی موفق نمی شد. تصمیم میگرفت که در رأی و عقیده خود پای بجا بماند و بآدم سجده نکند لیکن وقتی خشم خدا را بیاد می آورد می لرزید و دچار ترس و وحشت بی پایانی میشد.

نمی دانست چه کند... قدرت فکر کردن را نیز نداشت مدتی نسبتاً طولانی به اندیشه پرداخت.

در این موقع فرشته ای به شیطان خبر داد که وقت به پایان رسیده و او باید خود را برای سجده بآدم آماده کند.

ابلیس که سخت ناراحت و پریشان شده و خود را عاجز و ناتوان احساس می کرد لحظاتی چند به فکر و اندیشه فرو رفت و بالاخره از یکی از صاحبان

خویش بر سید:

- بعقیده تو آیا راهی برای نجات از این مخمصه وجود ندارد ... بچه
ترتیب می توان از سجده بر آدم خودداری کرد؟
ملك مورد بحث جواب داد:

- متأسفانه چیزی بنظر نمی رسد. اگر من به جای ابلیس ملك مقرب
خداوند گاری بودم به فرمان حضرت احدیت کردن نهاده و بر آدم سجده می کردم
و باین همه ناراحتی و گرفتاری خاتمه می دادم زیرا من بیم آن را دارم که خشم
خداوند متوجه ما شود و روز کارمان تباه گردد.
ولی ابلیس با صدای محکم در پاسخ گفت:

- من تصمیم خود را گرفته ام. من هرگز بآدم یا این موجود خاکی سجده
نخواهم کرد. هرچه بادا باد.

هنوز حرف شیطان تمام نشده بود که یک دسته از فرشتگان مقابل او بر زمین
نشستند. اینها هاله ای از نور آبی رنگ بدور بدن خود داشتند ابلیس بدون
اینکه از جای خود تکان بخورد در انتظار ایشان باقی ماند. یکی از آن عده
جلورفت و چون به چند گامی شیطان رسید ایستاد و گفت:

- من از جانب جبرئیل ملك مقرب برای ابلیس فرزند آتش پیام دارم،
جبرئیل پیام فرستاده که طبق وعده و قرار قبلی مهلت پایان یافته و هرچه زودتر
خود را برای سجده بر آدم آماده و مهیا کنید. فرمان الهی هرچه زودتر باید اجرا
شود و در نك در این مورد گناهی است غیر قابل بخشش.

شیطان در پاسخ جبرئیل باو گفت:

- از جانب من به جبرئیل بگو که شیطان فرزند نور و آتش هرگز آنقدر
حوار و است و بی مقدار نمی شود که بر آدم زاده خاك تیره و تاریك سجده کند.

این جواب آنقدر خطرناك و مهم بود که فرشتگان می خواستند از بیم و
وحشت و ترس بگریزند و از شیطان فرشته عاصی و گناهکاری که با گستاخی
فرمان الهی را نمی پذیرد دور شوند.

معیناً مخاطب او فشاری بر خود آورد و بایم و هراس زاید الوصفی گفت:

- درست فکر کنید. این جواب بمنزله رد فرمان خداوند است و طبعاً

چنین نافرمانی بدون قصاص و جزا نمی ماند

ابلیس بلادرنك اظهارداشت :

- من فکر های خود را کرده و خویشان را برای هر حادثه و حشت انگیزی آماده ساخته ام. من هرگز به آدم سجده نخواهم کرد و باین پستی تن در نمیدهم .

فرشته ای که پیش آمده بود چند گام عقب رفت و بدیگران پیوست همگی مانند يك تل نور با آسمان رفته از نظرها ناپدید گردیدند.

شیطان پس از رفتن آنها عموم مردمان و پیروان خویش را احضار کرد . بیشتر از چند هزار فرشته که همگی نور سرخ رنگ از بدن و سیمایشان ساطع میشد آنجا حضور یافتند و منتظر شدند که شیطان مقصود خویش را اظهار دارد .

ابلیس که سخت منقلب و پریشان بنظر میرسید خطاب با آنها که با دقت گوش میدادند گفت :

- همانطور که گفتم من هرگز با آدم سجده نخواهم کرد مع هذا شمارا مجبور نمیکم که از ولایت خویش جبراً اطاعت کنید اینکار را بمیل خودتان واگذار میکنم اگر میخواهید میتوانید بروید و بر آدم سجده کنید ولی چنانچه از من پیروی کنید مورد خشم و غضب واقع شده دچار عقوبت و عذاب میشوید. زودتر تصمیم خود را بگیرید هر کس میخواهد برود و هر کس میل دارد بماند .

ولوله ای در میان پیروان شیطان برخاست و همه با استگی بصحبت و گفتگو پرداختند. مشاوره ایشان زیاد بطول نیانجامید بالاخره چندین هزار تن از پیروانش تصمیم گرفتند که بتبعیت او از سجده بر آدم خودداری و استنکاف ورزند ضمناً قرار گذاشته شد که حتی در مقابل سخت ترین عقوبت ها مقاومت کرده و از تصمیم خویش عدول نکنند .

هنوز گفتگوی ایشان ادامه داشت و ابلیس و تابعین سرخ رنگش صحبت می کردند که ناگهان صدای بال فرشتگان شنیده شد و چند ملك از طرف جبرئیل وارد قصر شیطان شدند. یکی از فرشتگان جلو رفت و ابلیس گفت :

- به جزای نافرمانی و عدم اطاعت در اجرای اراده پروردگار مورد غضب قرار گرفته اید و فرمان اخراج ابلیس ملك مقرب از بهشت صادر

گرفته است.

شیطان بدون اینکه تغییر حالت بدهد گفت:

- من تنها نیستم و چندین هزار فرشتگان پیروان من همراه خواهند بود

در مورد آنها چه فرمانی صادر شده است ؟

فرشته مذکور گفت:

- همه بدون استثناء باید از بهشت خارج گردند. این کوچکترین مجازاتی

است که در مورد شما اجرا میشود و خداوند عادل و مهربان میخواهد که شاید

تنبیه شده و از در توبه و انابه در آید.

شیطان میخواست چیزی بگوید و حرفی بزند اما فرصت اینکار را نیافت

زیرا ملائک مامور در پرواز در آمده و رفتند.

شیطان و پیروانش بسرعت از قصر خارج گردیدند ولی نتوانستند در

هیچ جای دیگری توقف نمایند زیرا حکم خروج ایشان از بهشت صادر شده

بود و تا آمدند بچپ و راست بنگرند خویشان را خارج از بهشت یافتند.

قصر شیطان و از گون و نابود گردید و از آن همه شکوه و جلال و آمد و

شد فرشتگان هیچ اثری باقی نماند.

شیطان و همراهانش از بهشت خارج شدند موقعی چشم گشودند که با آن

دنایای زیبا و پر شکوه با ما من و ممکن ملائک، با مقر فرشتگان، با تجلی گاه انوار

خداوند ملیو نهافر سنك فاصله داشتند و هیچ وسیله ای نمیتوانست ایشان را مجدداً

ببهبشت برساند.

شیطان پیروان خویش را گرد خود جمع کرد شهادی با آنها حرف زد،

بصبر و بردباری تشویق و تحریصشان نموده و بالاخره گفت:

- سوگند یاد میکنم که تا از آدم انتقام نگیرم و او را بسپاهروزی خود

نیافکنم آسوده و آرام ننشینم. او مرا از بهشت براند و من نیز او را از بهشت

بیرون خواهم کرد و پریشان و در مانده اش خواهم ساخت شما نیز بخاطر

تبعیت از من بچنین سر نوشتی گرفتار شده اید. هر تصمیمی در مورد من

اتخاذ شود شما هم به آتش آن خواهید سوخت. به همین مناسبت بسایه

سوگند یاد کنید که از نقشه های من بیرونی نموده و در ریشه کن ساختن اساس

سعادت آدم کوشا و سعی باشید.

هزاران فرشته را رانده شده نزد شیطان سوگند یاد کردند و قرار بر این

گذاشته شد که پس از وصول آخرین اخبار بهشت و اطلاع از چگونگی امر شیطان نقشه کار را ترسیم کرده و دیگران اجـرا کنند .

حوا مدت‌ها گذشت . امیدانم گذشت زمان را چگونه توصیف کنم که خوب استنباط شود زیرا در بهشت نه شب و روز بود و نه ماه و سال . نه خورشید بود که با طلوع و غروب خویش شب و روز ایجاد کند و نه ماه وجود داشت که بدور زمین بچرخد و با چرخش و گردش خویش بروج را پدید آورد . با این حال مدت‌ها گذشت و آدم روز بروز بیشتر در وادی عبادت و زهد و سیر و سلوک پیش می‌رفت و بدرگاه خداوند مقرب‌تر و نزدیک‌تر می‌شد ، لیکن در باطن خودش دنیائی از غم و اندوه ایجاد گردیده بود و خود نمی‌دانست این همه الم و افسردگی برای چیست و چه علتی دارد .

چند دفعه آدم در تنهائی و خلوت بفکر و اندیشه فرو رفت که شاید علت ناراحتی خویش را بیابد یکی دوبار از این اندیشه‌ها نتیجه‌ای نگرفت ولی بالاخره علت را یافت و از کشف خود بی‌اندازه خوشحال و مسرور شد .

آدم فهمید که اندوه وی از تنهائی و نداشتن مصاحب و مونس است . او نمی‌توانست باملائك و فرشتگان بهشتی همدم باشد . نه ایشان با وی الفتی داشتند و نه او نسبت به آنها رغبتی و بهمین دلیل همیشه اندوهگین و غم‌زده بود و بهیچ وسیله حتی با عبادت مداوم این کدورت رفع نمی‌شد .

یکروز آدم در بهشت گردش می‌کرد . از يك ردیف درختان میوه گذشت و وارد محوطه‌ای پر گل شد که بوی خوش و روح‌پرور گلها مشامش را تازه می‌کرد آنجا توقف کرد و به کنارجوی آب لعل‌فامی که از میان باغ گل می‌گذشت نشست و به تماشا پرداخت .

درست در همین موقع مشاهده کرد که دو پرنده خوش رنگ و پر نقش و نگار کنار گلها نشسته و مشغول بازی و جست و خیز هستند .

حرکات آن دو پرنده ، منظرش عجیب جلوه می‌کرد و احساس می‌نمود که دلش می‌خواهد بیشتر آنان را تماشا کند .

مرغ اولی نوك خود را لای پرهای دومی می‌کرد دومی نیز چنین می‌نمود و بعد هر دو منقارها را بهم گرفته و مدتی بهمین منوال می‌ماندند و آنگاه پرها را باز کرده و با کبر و نخوتی مخصوص که نشانه لذت ایشان بود در اطراف راه می‌رفتند .

آن روز آدم خیلی از تماشای آن دو پرنده لذت برد. خودش نمیدانست چرا لذت میبرد حالت مخصوصی در او ایجاد شده و دلش کشیده میشد و روحش را چنگ میزد. این حالت برای او کاملاً نا آشنا و بیسابقه بود در این موقع (جرمیل) ظاهر گشت آدم چنانکه از خواب خوشی بیدار شده باشد از جای جست و با جبرئیل بسخن پرداخت لیکن هوش و حواس خوبی نداشت، نه میدانست چه میگوید و نه میفهمید چه میشوند.

جبرئیل که این حالت را در او دید پرسید:

- ای آدم مقدس، ترا چه میشود؟ مثل اینست که آشفته و پریشانی آدم از گفتن حقیقت خود یاری میکرد و سعی داشت موضوع صحبت را عوض کند ولی جبرئیل با فشاری و اصرار مینمود و میخواست علت آشفتهگی آدم را از زبان خودش بشنود و چون آدم باز استنکاف نمود جبرئیل گفت:

- من جبرئیل ملک محرم حریم ملکوت هستم و هیچ رازی از من پوشیده نیست لیکن میل دارم این موضوع را از زبان خودت بشنوم تا چگونگی تاثیر مشاهدات را در روح تو بدانم.

و نك آدم بشنیدن این مطلب پرید و سر را با شرمندگی پائین افکند و به تفصیل آنچه را که دیده بود بیان کرد و در پایان پرسید:

- چگونه است که این دو مرغ تا این درجه با هم انس و الفت دارند ..
ایکاش میدانستم که از منقار زدن بیکدیگر چه لذتی میبرند و چه میکنند.
جبرئیل در پاسخ گفت:

- خداوند تمام مخلوقات را جفت آفریده مگر فرشتگان که تنها و طاق هستند. جفت ها با هم می آمیزند و از آمیزش ایشان نسل آنها محفوظ و پایدار میماند.

آدم چنانکه کشف بزرگ و مهمی کرده باشد گفت:

- در این صورت منم میتوانم جفتی داشته باشم مگر من مخلوق پروردگار نیستم ... آیا برای خداوند بزرگ ممکن نیست که مرا نیز مثل پرندگان و حیوانات دارای جفتی مناسب کند؟

جبرئیل با مهربانی اظهار داشت:

- من برای ابلاغ فرمان حضرت احدیت نزد تو آمده ام ولی با کمال میل استدعای تو را بدرگاه پروردگاری خواهم برد شاید استغاثه تو مورد

اجابت قرار گیرد .

آدم پرسید :

- فرمان جدید خداوند گار چیست ؟ ..

(جبرئیل) جریان اخراج شیطان را از بهشت تعریف کرد و آنگاه گفت:

- شیطان فرشته ملعون لقب گرفته است خداوند او را امانت کرده و

در جهان سرگردان و پریشان نموده است از طرف دیگر شیطان سوگند یاد

کرده که از تو انتقام بگیرد . آگاه و هوشیار باش که فریب شیطان را

نخوری . او با شکل مختلف در می آید و به ناوین گوناگون در صدد فریب تو

بر خواهد آمد .

آدم نگری کرد و اظهار داشت:

- من فریب او را نخواهم خورد زیرا جز فرمان پروردگار که بوسیله

جبرئیل ابلاغ خواهد شد بسخن دیگری گوش نمیدهم ..

جبرئیل در این موقع از وی جدا شد و به آسمان هارفت آدم در همان

محیط به گردش و تفریح پرداخت از این نقطه به آن نقطه میرفت و در

هر حاشای گلپای زیبا و خوش نقش و نگار می پرداخت و گاهی نیز

پرندگان را مینگریست .

هنوز باتهای نهر آب زمزم نرسیده بود که صدای بهم خوردن

بال فرشته ای را شنید و چون روی برگردانید مشاهده کرد که جبرئیل در حال

فرود آمدن است .

جبرئیل اظهار داشت:

- ای آدم ! تو مژده میدهم که خداوند بزرگ با استغاثه تو لبیک گفت و اراده

فرمود که برای تو جفتی خلق شود .

آدم از خوشحالی در پوست خود نمی گنجید و پس از این که اندکی آرام

گرفت جبرئیل ادامه داد :

- برای انجام این مقصود باید یکی از دنده های چپ خویش را بدهی تا

مخلوق جدید از آن خلق شود .

آدم پرسید :

- این همسر کی به من عطا خواهد شد و نامش چیست ؟ از کجا

اورا بشناسم .

جبرئیل گفت:

- اسم او دحواء است و همه چیزش بتوشباهت خواهد داشت. يك - فارش دیگر برای تو دارم. در این سمیت گیاهان مخصوصی روئیده که خوردن آن برای تو و حوا حرام است. بر حذر و هوشیار باش که به آن گیاهان دست نزنی و بدهان خویش نگذاری .

آدم پرسید :

- من آن گیاهان را چگونه بشناسم او بفرض اگر اشتباه کردم و خوردم چه

خواهد شد ...

- اگر از میوه آن درختان بدهان خود بگذاری آن از بهشت رانده و در جهان سرگردان خواهی شد .

و آن گاه یکدانه گندم (طبق عقیده مسلمانها) و يك سیب (عقیده مسیحیها) را که همراه داشت به آدم نشان داد و باز مو کدأ گفت :

- خوردن اینها برای تو حرام است و غیر از این هر چه میخواهی بخور و بهر چه میل میکنی دست زن .

جبرئیل این را گفت و ناپدید شد و رفت آدم مقداری راه رفت تا اینکه خسته شد و کنار درختی نشست و بخواب رفت .

هیچ نفهمید چه مدت گذشت و چقدر در خواب بود ناگهان بصدامی چشم گشوده و از جای خود برخاست صدا برای او بقدری دل انگیز بود که باستماع آن بی اختیار ایستاد و لرزشی نامحسوس تمام وجودش را فرا گرفت. این لرزش شیرین ولدت بخش بود و آدم متفکر شد که چرا بشنیدن این صدا چنان حالتی در او بوجود آمده ؟

در آن صدا چه رازی پنهان بود که آنسان در روی تأثیر کرد.

درست در همین لحظات حساس بود که شاخ و برگ درختان سمت چپ آدم تکان خورد و توجه وی را جلب کرد . آدم خیره خیره به آنجا نگریست و با اطمینان از اینکه صدای دلپذیر از همانجا بگوشش رسیده بود در انتظار باقی ماند که صاحب صدا را ببیند.

(حوا) همان نشانیهای را داشت که جبرئیل به او داده بود و آدم با دیدن آن علامت فوراً حوا را شناخت. از تماشای اندام زیبای او

لذت فراوان میبرد.

دلش مالش میرفت و روحش کشیده میشد و چنان انقلابی در وی بوج-ود میآمد که وصف ناکردنی است.

نفس آدم از مشاهده اویشماره افتاده و نمیدانست چه باید بکند. می-ترسید جلو برود که مبادا (حوا) از او بترسد و بگریزد.

حوا مثل اینکه جرأت و جسارت بیشتری داشت اینخندی شیرین بر لب آورد و دستی بر روی آدم کشید و کوشید شاید از ناراحتی او بکاهد. در هر حال مدتی گذشت تا اینکه آدم انس گرفت و رام شد و از میوه های درختان کندند و خوردند.

رانده شدگان

شیطان سخت اندوهگین و پریشان بود. از عمل خویش پشیمان گردیده و در عین حال طوری پای بند آن بود که نمیتوانست مجدداً عذر گناه بخواند تا شاید مورد عفو قرار گیرد.

مدتی را بفکر و اندیشه گذراند و بالاخره اتباع و پیروان خویش را جمع کرده و به آنها گفت:

« شما تا بازگشت من در همین نقطه باشید . من قصد این است که از آدم و همسر او حوا که باعث طرد ما شده اند انتقام بگیرم و آنها را بر نوشت خودم گرفتار سازم و تا این کار را انجام ندهم آرام و قرار نخواهم یافت.

پس از بیان مطالبی از این قبیل ابلیس از باران خود جدا شد و بسمت بهشت جاوید پیروا زد و در آنجا مار را دید و باو وعده هایی داد تا وی را داخل بهشت نماید.

پس از مدتی تفکر مار گفت :

« آیا میتوانی خود را در دهان من پنهان کنی .

شیطان که بهر کاری قادر بود جواب مثبت داد و در دهان مار مخفی شد و باین ترتیب به بهشت وارد گردید.

مار همچنان که شیطان را در دهان خود مخفی کرده بود بجانب دیگر بهشت یعنی نقطه ای که آدم و حوا مسکن داشتند برآه افتاد.

بر حسب اتفاق در آن موقع آدم برای گرسردش رفته و حوا را تنها گذاشته بود.

حوا کردش کنان تازیر درختی آمد (همانطور که قبلانوشته شد این درخت در کتب اسلامی انگور و گندم و در دین مسیح سیب ذکر شده) و بدون اینکه بمیوه آن درخت دست بزند تماشا و فکر میکرد که چرا خداوند خوردن میوه این درخت را منع کرده است.

درست در همین موقع بود که سرو کلمه مار پیدا شد و دور درخت پیچید. مار ابتدا بالای درخت رفت و بعد پائین آمد و طوری هیکل خود را مثل ریسمان بدور درخت پیچانید که سرش بسمت حوا قرار گرفت و حوا او را دید دست را بجای آورد که به پشت او بکشد ولی بلافاصله عقب کشید شیطان که در دهان مار و شاهد این منظره بود بسخن آمد و خطاب بحوا گفت :

- ای موجود فریب خورده چرا میترسی؟ از چه وحشت داری؟ به پشت من دست بکش.. مرا نوازش کن .. من از دوستان و محبان تو هستم .

حوا این اندازه متعجب گردید این تعجب و حیرت از دیدگان او مشهود و محسوس بود و ابلیس از همان محل که مخفی بود تمام این حالات را میدید و خوشحال بود که یکقدم دیگر بمقصود نزدیک شده است .

کینه جوئی و انتقام در درون او چنان آتشی افروخته بود که جز با نابودی آدم و یا مشاهده بدبختی و تیره روزیش خاموش نمیشد .

کم کم ترس و وحشت حوا را نل گردید و بیشتر بیمار نزدیک شد و باجرات زیادتری او را نوازش کرد .

در همین اثنا ابلیس بحوا گفت :

- در تمام بهشت راجع شما دو موجود بدبخت صحبت میکنند که عرفانی دارید در حالیکه تمام ساکنان بهشت عمر جاوید دارند.. هیچگاه نمی میرند. حوا که معنی و مفهوم مردن را نمیدانست پرسید :

- مردن چیست .. عمر جاوید کدام است .. ؟

- زندگی اینست که تو داری، لیکن هیچ میدانی قبل از اینکه چنین حال و وضعی داشته باشی چه بودی و چه میکردی؟

(حوا) در پاسخ بدون تأمل گفت:

- هیچ.. هیچ چیز بخاطر نمیآورم .

ابلیس اظهار داشت:

- خوب.. همان مہج مردن است. یکروز میرسد کہ تو میخوایی و برای همیشه این خواب سنگین ادامه میابد. دیگر نہ روی آدم را می بینی و نہ از بہشت و زیباییہای بی مانند آن استفادہ میکنی... همیشه و ہمہ وقت در خواب خواہی بود و برای اینکہ بدنت بوی بد نگیرد و متعفن و متورم نشود فرشتگان آن را نابود میکنند و مجدداً بظاک، یعنی همان چیزی کہ از آن بوجود آمدہ ای تبدیل می نمایند.

حوا بشنیدن این موضوع چنان ہراسان و سراسیمہ شد کہ بی اختیار آہی از سینہ کشید و بارنگی پریدہ و سیمائی مشوش و پراندوہ گفت:
- آہ... آہ... وحشت انگیز است. راست میگوئی کہ یک روز من می میرم و دیگر روی آدم را نمی بینم؟ نہ... نہ من از مرگ میترسم من نمیخواہم بمیرم.

المیس کہ تمام این حالات را میدید و آشفنگی و بیم و ہراس حاصلہ از آنرا میسنجید بسخن ادامہ داد و گفت:
- از این وحشت انگیز تر اینست کہ شاید آدم زودتر از تو بمیرد و تو مجبور باشی بدن بی جانش را نابود کنی. اگر آدم قبل از تو بمیرد رنج بسیار خواہی کشید، و در تنہائی عذاب زیاد و بی اندازہ ای متحمل میشوی.
چشمان حوا از شدت تاثر از اشک لبریز گردیدہ بود.
شیطان کہ وضع را چنین دید و ضمناً از بیم آنکہ مبادا در حین گفتگو آدم بیاید گریہ اورا قطع کرد و نامعجل گفت:
- حالا فہمیدی چرا شما را از خوردن چیزہائی کہ عمر جاوید میآورد منع کردہ اند؟

حوا با خوشحالی مخصوصی پرسید:
- آن چیزہا چیست؟

- میوہ ہمین درختی کہ در اینجا روئیدہ است.

حوا برای یافتن عمر جاوید موافقت کرد کہ از میوہ درخت بخورد و شیطان کہ کار خود را تمام کردہ بود ناپدید شد و درست در ہمین اثناء صدای خش و خش درختان آنطرف برخاست و سرو کلاہ آدم پیدا شد.
حوا وقتی آدم را دید بسوی او رفت و با خوشحالی زاید الوصفی گفت:
- از تو میخواہم موافقت کنی کہ من و تو از میوہ درخت ممنوع بخوریم

تا عمر جاویدان بیاییم .

آدم وقتی این حرف را شنید چون میدانست نافرمانی مجازات دارد ملتسانه گفت که :

— بمن مهلت بده تا در این باره فکر کنم . میدانم که شیطان تو را فریب داده ولی چون بتو وعده دادم که حرفهایت را گوش کنم ناچار باطاعت هستم .

این وعده حوا را امیدوار کرد و موافقت نمود که آدم فکر کرده و تصمیم بگیرد . آدم فوراً از جای برخاست و به نقطه ای که معمولاً آنجا عبادت میکرد و بدرگاه خداوند روی میآورد رفت و در پیشگاه الهی برآزگونی پرداخت . مدتی سخن گفت و از خداوند کمک خواست تا ناگهان جبرئیل حاضر شد و گفت :

— آدم ... تو را چه میشود ...

آدم ماجرا را تعریف نمود و ملتسانه از جبرئیل چاره جویی کرد جبرئیل در پاسخ گفت :

— خداوند بتو عقل و شعور عنایت فرمود که میان نیک و بد فرق بگذاری و خیر و شر را از هم تشخیص بدهی ، این درست نیست که در مقابل مشکلات و سختی ها خود را ناچیز و ربون نشان دهی عقلی که روز نخست زندگی بتو عطا گردید قطره کوچکی است که از دریای عقل کل الهی جدا شده و با وجود تو عجبین گردیده .. هدایت همین قطره کوچک و ناچیز عقل کافی است که تو را در تمام طول حیات و در کشاکش زندگی یار و یاور باشد و از پستی و بلندیهای مهیب و وحشتناک آلام و اسقام بگذرانند .. چرا از عقل و درایت جلی و زانی خود کمک نمیخواهی .. پس قوه فهم و تشخیص برای چیست ؟ حالا وقت آنست که تصمیم بگیری .. برو .. فکر کن .. از عقل خودت کمک و یاری بخواه جبرئیل این را گفت و چون مثنی از نور بهوا برخاست و ناپدید شد . آدم مات و مبهوت مانده بود و قدرت حرکت نداشت بالاخره آدم بخود آمد نزد حوا که در کنار درخت ممنوعه ایستاده بود رفت آدم فکر میکرد که اگر از میوه های ممنوع بخورد دنیا زیر و زبر میگردد و طوفانی عظیم برمیخیزد که در آن همه چیز حتی خودش هم نابود میشود ولی در کمال حیرت

دید که حوا مشغول خوردن آنست . و هیچ اتفاقی نیافتاد و حادثه‌ای بوقوع نیبوسته پس خود او نیز شجاعت پیدا کرد مشغول خوردن شد شیطان که تا آنوقت در دهان مار پنهان بود بیرون آمده گفت :

ای موجودات خاکی شما باهت شدید مرا از بهشت راندند و سرگردان و پریشان کردند شما مرا بدبخت کردید و من نیز بقتصاص این ظلم از شما انتقام گرفتم شما عمر جاوید داشتید اما با خوردن میوه ممنوع عمر شما گرفته شد و بزودی مانند من از بهشت رانده خواهید شد .

هنوز چند لحظه‌ای نگذشته و آنها از بهت خارج نگردیده بودند که ناگهان طوفانی عظیم برخاست . باد وحشتناکی وزیدن گرفت و حوا را مانند پرکاهی از جای کند و با خود برد .

حوا جیغ میکشید و آدم را بکمک میطلبید ولی آدم از او بیچاره‌تر بود زیرا باد اورانیز از زیر درختان برداشت و به سمت دیگری برد ... این باد در خارج از بهشت نیز شدت تمام میوزید و آشوب میکرد .. شیطان نیز بهشم مجدد خداوند گرفتار شده بود و ناچار پاهای پیروانش بکره‌خاکی زمین فرستاده شد .

کره خاکی زمین .. جاییکه آدم و حوا نیز بآن فرستاده شده بودند اما نه در جایی که باز کنار هم باشند و یکدیگر را ببینند .

آدم در یکطرف جهان .. حوا در طرف دیگر ... شیطان بتقطعه‌ای دور از آنها و مار نیز که گناهی بزرگ داشت بجایی که از آنها هر سه فاصله‌ای بعید داشت ...

ایشان وقتی بخود آمدند که خود را در جایی غیر از بهشت دیدند ... نه از آن درختان پر میوه .. نه از جویبارهای آب خوشگوار و نه از فرشتگان و پرنده‌گان بهشتی اثری و خبری موجود بود !

هرچه بود سباع و درندگان و بهائم و اغنام، درختان بهم پیچیده و کوهستان‌های مهیب و وحشت انگیز دره‌های عمیق و دهشت‌زای و بالاخره مَرَك و نیستی ...

آدم با پریشانی در میان دره‌ها و کوهها میدوید و فریاد میزد و حوا را میخواند .

— حوا . . . حوا . . . کجائی . . . چرا جواب نمیدی . . من

اینجا هستم . . .

ولی در آن کوهستان جز طنین صدای خود هیچ صدای دیگری
نمی شنید و از حوا خبری نبود . آدم ساعت های متوالی دوید و بالاخر خسته ،
مجروح ، کوفته و نالان بگوشه ای افتاد و سر را بر خاک گذاشت و بغد وایی
سنگین فرورفت .

آدم وقتی از خواب بیدار شد شب رسیده و هوا تاریک شده بود . ستارگان
در آسمان مبدر خشیدند و بار چشمک میزدند .

او که تا آن موقع شب ندیده و ستارگان را مشاهده نکرده بود
بوحشتی عجیب دچار شد . تاریکی برای او چیز تازه ای بود . در بهشت همه جا
و همه چیز نورانی و منور بود بهمین علت آدم در بهشت شب و ظلمت غلبه و خیره
کننده آن را ندیده و دو نیمیدانست چگونه است و کی پایان میابد . با حیرت و تعجب
از خویشتن می پرسید :

— موقعی که من از حال و هوش رفتم جهان روشن بود چه شد که
یکمرتبه تاریکی دنیا را فرا گرفت آه این ظلمت هم از مظاهر خشم الهی
است و باین وسیله میخواهند عذاب مرا تشدید کنند . . باین سئوال و دهها و صدها
سئالات مشابه آن پاسخی نمی یافت و نمی دانست چه خواهد شد .

مثل این بود که تاریکی شب روی دوشش سنگینی میکند . آنقدر
ناراحت بود که وصف آن امکان نداشت . . باد خنکی میوزید و موی سرش
را نوازش میداد و عرق پیشانی اش را با ملایمت خشک میکرد . او که از باد جز بدبختی
چیزی ندیده و بدوش آن از بهشت خارج گردیده بود تصور میکرد که این نیز
برای او بدبختی تازه ای همراه آورده است .

شب بالاخره با همه ناراحتیها و وحشتهایی که برای او داشت گذشت و
کم کم مشرق آسمان روشن و نورانی گردید . آدم که تا آن موقع بیدار نشده بود
طلوع خورشید را مشاهده کرد .

خورشید هم برای او تازگی داشت . نمی توانست آن نگرده نور خورشید
چشمش را میزد لذا گمان میکرد که آن جسم نورانی و گرم کننده از مظاهر
شیطان دشمن ازلی وابدی او است که آن چنان با نور چشمانش بازی میکند

و آزارش می دهد .

حالا آدم در کنف حمایت و عنایت و لطف الهی قرار نداشت. خودش میبایست از خود و منافع خود دفاع کند. چیزی برای خوردن بدست بیاورد و جانرا از گزند سباع و بهائم حفظ کند.

ولی هنوز آدم از این بلاها آگاهی نداشت و گمان میکرد که اینجا نیز مانند بهشت همه درختان پر میوه و ماکول در اختیار او است. میخورد... از آب چشمه ها مینوشد و رفع عطش مینماید.

فکر میکرد که حیوانات آنجا نیز مانند بهشت بی آزار هستند، باو احترام میگذارند و با ملایمت از کنارش میگذرند ولی بزودی متوجه شد که خود را از شر آنها هم باید حفظ کند.

باین سبب بیاد حوا و تنهایی او افتاده مرتباً فریاد میکشید.

حوا ... حوا ... حوا ...

باز هم جز طنین صدای خود صدای دیگری را نمی شنید لذا باز هم جلوتر میرفت که شاید در میان جنگل مقابل .. پشت آن رشته کوههای مهیب که در کنار افق قرار داشت حوا را بیابد ...

مدت مدیدی در میان کوهها، دره ها، پستی و بلندیها و نشیب و فرازها دوید... فریاد کشید. گریه کرد و بالاخره خسته و کوفته کنار درخت انجیری افتاد و نفس نفس زنان از حال رفت.

نفهمید چه مدت گذشت یکوقت چشم گشود که از شدت گرمی دلش ضعف میرفت ... زانویش قدرت کشیدن بدنش را نداشت ... برحمت از جای برخاست و باطراف نگریست ... لبانش از عطش خشک گردیده و زبانش قاج ناچ شده بود. چیزی برای خوردن و آب خنکی جهت آشامیدن می خواست ... باز هم اینجا و آنجا را نگریست و بالاخره چشمش بدرختی افتاد که زیر آن استاده بود... برک این درخت بنظرش خیلی آشنا میآمد... درخت برک پهن، پری داشت که رنگ سبز و تندش آشنائی مخصوصی با خاطره آدم داشت... خوب دقت کرد و متوجه شد که چند برک از همین درخت بر بدن او قرار گرفته و عورتش را پوشانیده است...

زیر لب گفت :

- این درخت چیست چه میوه ای دارد ؟

باین فکر از درخت بالا رفت و روی شاخه اول نشست و با طراف نگاه کرد. میوه‌های کوچکی شاخه‌ها زیر سایه برگ‌ها آویزان بود. آدم یکی از آنان را کند، در دهان گذاشت و جوید.

شهد خوش طعم و گوارایی از آن خارج گردید و تمام حدود دهانش را گرفت و در کامش فرو رفت.

آدم آن را فرو داد... یکی دیگر خورد... باز هم از آن خورد و تازه فهمید که باین درخت انجیر است که امثال و انواع آن در بهشت زیاده‌یافت می‌شد و خوردن میوه گوارا و شیرین آن برای آدم و حوا آزاد بود، آن‌روز نیز گذشت از حوا اثری بدست نیامد.

معلوم نبود براو چه رسیده، چه گذشته... و چه شده... در کدام نقطه افتاده و با آنجا که آدم بود چقدر فاصله دارد...

آدم از این راز در آن موقع اطلاع نداشت ولی حقیقت امر این بود که (حوا) در نقطه‌ای بسیار وحشت‌زا و مهیب افتاده و از حال و هوش رفته بود...

جائی که (حوا) زندگی میکرد بسیار خطرناک‌تر از محیط زندگی آدم بود زیرا همان‌طور که میدانیم گناه او که آدم را فریب داد و با شیطان همکاری و مساعدت کرد بیشتر بود و به همین علت می‌بایست مجازات شدیدتری را تحمل کند.

حوا در نقطه‌ای مسطح افتاده بود... اطرافش را درندگان بی‌شماری فرا گرفته بودند و طوری حیوانات آمد و شد می‌کردند که حوا بخوبی آنها را میدید و بروخامت وضع خویش آگاه میشد.

يك پلنگ درنده و قوی هیکل از پشت درخت می‌جست و يك آهوی ضعیف و كوچك را می‌گرفت و میدرید و میخورد.

حوا که این منظره را میدید صورت را میان دودست پنهان کرده و جیغ میکشید و گریه را آغاز مینمود...

فکر میکرد و زیر لب میگفت:

- اگر من هم از این‌جا دور شوم به‌دین سر نوشت دچار خواهم گردید... مرا نیز میدرند و گوشت و استخوان بدنم را می‌خورند، باز هم با

خود میگفت :

- سر نوشت من چه خواهد شد ؟.. چگونه جان خواهم داد .. آدم کجا است .. آدم .. آدم ..

حوا گریه میکرد .. جیغ می کشید و آدم را به نام میخواند و چون جوابی نمی شنید از حال می رفت و از شدت ضعف و گرسنگی می افتاد و چشمان خود را می بست ..

مدتی بهمین وضع گذشت .. يك سال ، دو سال ، سه سال ... ده سال ... سپری شد ...

آدم و حوا کم کم به محیط زندگی خود خو گرفته بودند ... و هر يك جدا گانه برای خویش زندگی خاصی ترتیب داده و روزگار میگذرانیدند ...

سالها سپری شد ... وضع بهمان ترتیب و با همان سختی و مصائب و مشقات می گذشت ...

يك روز آدم در آفتاب پائیزی نشسته بود و فکر میکرد بگذشته میاندیشید بآن روزهای خوش و شیرینی که در بهشت و در کنار حوا گذرانیده بود .. بآن همه آسایش و نعمت و شکوه و جلال از دست رفته افسوس میخورد و دست تهنس برهم میزد و بغض گلویش را میفشرد ..

شیطان و فریب و حیلای او نیز فکر می کرد و خود را سرزنش مینمود که چرا فریب او را خوردم ... چرا استرایی نشان دادم و خویشتن را باین بلاها دچار کردم ... چرا ...

ناگهان فکرش باین نکته متوجه شد که آیا باز گشت به بهشت امکان دارد ... ؟

مدتی در این باره اندیشید و بالاخره زیر لب گفت :

- اوه ... من چه بد بخت و تیره روز هستم ..

من خداوند بزرگ را در این مدت بکلی از یاد برده ام ... خداوندی که آسمانها و زمین و بهشت را آفریده ، خداوندی که بفرومانش باد بحر کتور میآید و من و حوا را از بهشت باین نقطه دور افاده و کثیف عالم میآورد ... خداوند مقتدر ... خدای عادل و مهربان .. خداوندی که عدل مطلق و صفای جاویدان است از یاد من رفته است

فوراً ازجا برخاست.. در آب شستشو کرد .. کثافات و چرکهای سرو-
صورت و بدنش را در آب شست و خود را بروی بلندترین صخره های کوه رسانید
و عبادت مشغول شد ..

پس از سالهای متمادی بی خبری یکبار دیگر بخدا و قدرت لایزال او متوجه
گردیده بود و عبادت میکرد..

عبادت آدم قریب يك شبانه روز بطول انجامید .. در این مدت نه چیزی خورد
نه آب آشامید و نه بجائی غیر از آسمان بلند نگریست. خواب نیز از چشمانش دور
شده بود .

پس از يك شبانه روز گریه، توبه، تقاضای عفو و بخشش، عبادت خالصانه و
باك از کوه پائین رفت و رفع عطش و گرسنگی کرد..

روز بعد باز به همانجا رفت و نشست و در عبادت غرق شد.. ایندفعه دو شبانه روز
پائین نیامد. آنقدر گریست تا از حال و هوش رفت.

روز سوم بمحل خود مراجعت نمود، میوه ای خورد و باز برای عبادت
بیالای کوه رفت .

کم کم بروزه گرفتن و خوردن و نیاشامیدن شائق شده بود . و آنقدر
اینکار را ادامه داد تا اینکه چهل روز یکبار غذا میخورد و از عبادتگاه خود
پائین نمیآمد..

دو سال دیگر به همین ترتیب سیری شد...

یکی از همین دفعات که غم و اندوه دل آدم را فرا گرفته بود بفتناً در افق
روشنائی آبی رنگ دلپذیری ظاهر گردید و اندك اندك بیشتر شد جلوتر آمد تا
همه جا را گرفت و نورانی کرد .

در این نور روح پرور آبی رنگ صدای بهم خوردن بال فرشتگان نیز
بگوشش می رسید..

بعد از سالهای متمادی این اولین بار بود که باز صدای بال فرشتگان را
می شنید . لذا چنان شوق و نشاطی در درون آدم پدید آمد که وصف آن امکان
پذیر نیست

بی اختیار فریادی از شادمانی و شفاف کشید و سر بلند کرد و گفت :

.. آه... جبرئیل... ملك مقرب در گاه الهی... چه سعادتیه... خداوند

هنوز مرا فراموش کرده ؟

صدائی آشنا تر شنیده شد که گفت :

- آدم.. گوش بده .. من جبرئیل ملک مقرب پروردگار بزرگ و فرستاده

درگاه خداوندی هستم .. پس از چهل سال سرگردانی و بدبختی متوجه شدی که فقط توبه و استغفار ترا از این مصیبت نجات میدهد .

آدم که از شدت شرف می لرزید حرف او را برید و پرسید :

- آیا خداوند با استغفار من ایك گناهه ؟ آیا گناه من بخشیده شده ؟ من

دیگر آن بنده گناهکار عاصی و پریشان روزگار نیستم ؟

جبرئیل مجدداً گفت :

- بتو مژده می دهم که درخواست تو پذیرفته شده و بزودی حواری

خواهی یافت .

- آرام باش و گوش بده .. آرام باش .. توجه خداوندی هیچگاه از

بندگان دور نمی شود در تمام این مدت فرشتگان مراقب تو و حوا بودند.

ولی فقط موقعی صدای تو و استغناهای تو را بگوش حضرت ناری رسانیدند

که از در توبه و انابه در آمدی و از پیشگاه پروردگار بیچون تقاضای عفو و

بخشایش نمودی ..

چنان لرزش شوق سراپای آدم را فرا گرفته بود که وصف آن باشکال

امکان دارد . می لرزید و میخواست از فرط سرور و شرف برخیزد و خود را

بروح الامین رساند و ای در عالم اغماء و خواب و بیهوشی قدرت جنیدن از

وی سلب شده بود و نمیتوانست بر پای برخیزد و بایستد و احیاناً راه برود در

يك چنین حالت پرسید :

- آیا میتوانم بایر كنم که خداوند مرا می بخشد .. از گناهان من درمی -

گذرد و مرا مجدداً بهشت راه میدهد .

جبرئیل فوراً سخن وی را برید و گفت :

- تو بهشت قدم نخواهی گذاشت .. جای تو در همین دنیائی است که

می بینی ولی من میتوانم بتو امیدواری بدهم که در صورت يك زیستن و صفا

زندگی که دن پس از مرگ و طی این مرحله پر مشقت در گوشه ای از بهشت

برای تو و فرزندان نیکوکار و مومن توجائی در نظر گرفته شود.

آدم بار هم میخواست چیزهایی پرسد لیکن فرصت سخن گفتن نیافت

زیرا جبرئیل ادامه داد :

- پس از عزیمت من از اینجا بسط مغرب حرکت میکنی .. مغرب آنجا است که همه روزه خورشید در دامان آن ناپدید میگردد ..
آنقدر میروی که بصحرایی خشك و بی آب و علف میرسی .. در آن سرزمین تخته سنگ سیاهی افتاده که چون آب درخشندگی دارد این قطعه سنگ را بدوش میگیری و از کوهی که در پیش روی تو است بالا میروی در پشت آن کوه است که باید برای همیشه اقامت کنی . آنجا آب نیست ولی باید زمین را آنقدر با چنگ و ناخن سوراخ کنی که بآب برسی و برای زندگی آینده خودت و حوا محیط مناسبی ایجاد نمایی ...

آدم با خوشحالی زیاد پرسید :

- حوا .. زندگی آینده من و حوا ؟

- آری بفرمان خداوند حوا مجدداً نزد تو میآید اونیز از سرگردانی نجات خواهد یافت.

از تو و حوا فرزندان بی وجود میآیند که همه بندگان خداوند هستند و یکروز همه جای جهان را در حیطه اختیار میگیرند و در این کسره خاکی زندگی وسیعی ایجاد میکنند.

جبرئیل اینرا گفت و ناپدید شد و همچنانکه آمده بود مانند تلی از نور با آسمان رفت.

آدم مثل اینکه از خواب بیدار شده باشد تکانی بخود داد ، از جای برخاست چشمان خود را مالید و از کوه بزمین آمد و پس از خوردن و نوشیدن و جمع آوری مقداری میوه بهمان جهتی که جبرئیل نشان داده بود براه افتاد . شبها و روزها سیری میشد و آدم همچنان راه میرفت تا بالاخره بهمان صحرای بی آب و علف رسید و قطعه سنگ سیاه صقلی را که بعداً در زبان عربی (حجر الاسود) نامیده شد یافت ، بدوش گرفت و بسط کوه مقابل حرکت کرد .

تازه بقله کوه رسیده بود که ناگهان صدائی توجهش را جلب کرد ...
این صدا از چیست و از کیست ؟ آدم باشتاب حجر الاسود را از دوش پائین آورد و حیرت زده با اطراف نگرید ..

چند لحظه گذشت . باز همان صدا شنیده شد و آدم بیشتر متوحش شد
آهنك سوزناك عجیبی بود که نبیشتد آنرا بچیزی تشبیه کرد .
همانطوریکه آدم حیرت زده باطراف مینگریست بغتتا سایه ای را دید
که باو نزدیک میشد.

وقتی باز هم نزدیکتر شد آدم مشاهده کرد که زنی لاغر اندام باموی
ژولیده و قیافه ای باریك و پوست سوخته بجانب وی میآید.
زن ژولیده موی عربان که مانند آدم باریك برك انجیر ستر صورت
کرده بود وقتی چشمش بآدم افتاد از فرط خوشحالی جیغی کشیده و خود را
در آغوش وی امکد آدم که او را نشناخته بود و بنظرش میرسید که تابعال
وی را ندیده باناراحتی خود را عقب کشید و کوشید تا شاید او را از خویش
دور کند لیکن زن بیشتر اصرار میورزید و در اینحال میگفت:
- آدم .. آدم .. تویی .. وقتی بادمرا بلند کرد فهمیدم که باز نزد تو
میآیم آه .. چقدر خوشحال شده ام .
آدم پیش خود میگفت :

- ایکاش خداوند بجای این زن همان حوای زیبا و لطیف خودمرا
من باز میداد .. این چیست ؟ این کیست ؟ چه نفرت انگیز است ؟
کشاکش آنها ادامه داشت که صدای دیگری شنیده شد و با حیرت
برگشتند و بعقب نگریستند .

در چند قدمی باز همان تل نور آبی دیده میشد و آدم بعضی اینکه چشمش
بنور افتاد باعجله گفت :

- ای جبرئیل .. این کیست ؟ ..

جبرئیل در پاسخ اظهار داشت .

- آدم این زن را نمیشناسی ؟ .. این همان حوا است .. خداوند غیر

از شما دو نفر انسان دیگری خلق نکرده است .

آدم متعجبانه نگاهی بسراپای حوا افکند و پرسید :

- پس آنهمه زیبایی و لطافت چه شد ؟ حوا این شکل را نداشت !

- راست میگوئی .. او خیلی تغییر شکل داده ... مصائب بیشماری را

تحمل کرده است .. آفتاب پوست او را چنان سوزانیده که میاه رنگ شده .

زندگانی پیامبران

اما تو خودت را نمی بینی اگر از حوا سؤال کنی او نیز از مشاهده تو حیرت می کند ..

تو نیز تغییر شکل داده ای لیکن مجدداً در اثر گذشت ایام واستراحت و آسایش بهمان شکل اولیه بازخواهید گشت.

از آن پس آدم و حوا طبق برنامه ای که جبرئیل برای ایشان تهیه کرده بود بزندگی پرداختند. حوا بصورت اولیه بازنگشت، آدم نیز جوان نشد ولی آنها چنان سبک دیگر عادت کردند که زشتی و چین و چروک صورت هم را نمیدیدند و گمان میکردند که معنی زیبایی همانست که آنها دارند.

آدم چند متر زمین را حفر کرد تا آب خوشگوارى رسید که نام آنرا (زمزم) نهاد؛ برای اقامت خانه ی درست کرد و بنائى دیگر برای قرار دادن سنگ سیاه ایجاد نمود که بعدها عبادتگاه او شد و آدم و حوا در آن نماز می گذاشتند و خدای را نیایش و ستایش میکردند. (۱)

پس از چندین سال حوا باردار گردید و دو بچك شكم دو طفل زائید. اطمال دو قلو بنامها (قاسل) و (اقلسا) نامیده شدند. قایل نام فرزند پسر و اقلیما اسمی بود که برای دختری انتخاب گردید.

و قتر (قاسل)، (اقلسا) که هر دو زیبا و خوش و مکر و ماهوش به دند پنج ساله شدند (حوا) مجدداً باردار شد و این بار نیز دو قلو زائید و مانند مرتبه قبل يك پسر و يك دختر توأم بوجود آورد.

آدم نام پسر را (هابیل) و نام دختر را (ابوذا) گذاشت.

آدم و حوا در تربیت و تعلیم این اطفال دقت بسیار میکردند و سعی وافر داشتند که آنها را برای آینده انسانهایی خداشناس و پاکدامن تربیت دهند و ای از آنجا که غریز و خصائل ایشان باهم فرق داشت تربیت در (هابیل) اثری نیکو و در (قایل) تأثیری ناپسند باقی گذاشت.

بیست سال دیگر از آن تاریخ گذشت و آدم تصمیم گرفت که آنها را بهم تزویج کند و در یک مراسم عروسی را برگزار نماید. چون خواهر و

۱ - در مورد ساختمان خانه کعبه دو نوع روایت موجود است. میگفتند اولین بار آدم کعبه را بكمك جبرئیل ساخت ولی در اکثر تواریخ و روایات نوشته شده خانه کعبه توسط حضرت ابراهیم بنا گردید بعداً در این باره بتفصیل مطالبی خواهیم نوشت.

برادر توام نمیتوانستند باهم ازدواج کنند (افلیما) را که از زیبایی بهره‌ای وافر داشت برای (هابیل) انتخاب کرده (لیودا) برای (هابیل) در نظر گرفته شد لیکن (قابیل) باین انتخاب کردن نفیاد و بانر شروئی و خشونت از پدر خواست که با (فلیما) ازدواج کند و عفیده داشت که پدرش از این جهت که هابیل را بیشتر دوست میدارد (افلیما) را برای او انتخاب کرده ولیو ذای زشت صورت را باو بخشیده است. (۱)

آدم هر چه دایل و برهان آورد و سخن گفت مؤثر واقع نشد، و بالاخره یکروز شیطان با وسوسه‌های خود (قابیل) را بکشتن برادر واداشت. (هابیل) بگلهداری و (قابیل) بکشت و زرع اشتغال داشت. آن روز (هابیل) مثل همیشه گله‌های خود را برای چرا اسکوهستان برد و در سایه درختی خوابیده بود که ناگهان قابیل از پشت تخته سنگی بیرون جست و بایک سنگ بزرگ سر برادر خود را کوفت و او را کشت.

وفتی هابیل کشته شد (قابیل) متوحش و اندوهگین گردید. اندوه او نه از این جهت بود که چرا برادر را کشته بلکه باین سبب بود که نمیدانست جنازه (هابیل) را در کجا پنهان کرده و در نظر پدر دور نگهدارد.

(قابیل) جسد (هابیل) را بدوش گرفته و دور کوه و دشت می‌دوید و نمیدانست چه باید بکند. این دفعه نیز شیطان بشکل زاغ سیاهی آشکار شد و این مشکل را حل کرد. زاغ سیاه که زاغ دیگری را کشته بود مقابل پای قابیل بزمین نشست و باچنک و نوک خود زمین را کند و زاغ مرده را زیر خاک پنهان کرد. قابیل فهمید که او نیز میتواند جسد هابیل را خاک کند و هابیل را زیر خروارها خار و خاشاک و خاک و گل پنهان ساخت و بطرف خانه باز گشت.

او گمان میکرد که رازش پنهان میماند و آدم از کشته شدن هابیل مطلع نخواهد گشت و در نتیجه با خیال راحت میتواند با (افلیما) ازدهاج کند ولی قبل از این که بخانه برسد جبرئیل خبر کشته شدن و مرگ فجیع هابیل

(۱) - در مورد ازدواج فرزندان آدم نیز روایات مختلفی وجود دارد از جمله در بعضی کتب نوشته شده است که خداوند از بهشت دو حوری فرستاد که نام او پسر آدم ازدهاج کردند و از آنها فرزندان متولد گشت. پس آنها که بایکدیگر نسبت هموزادگی داشتند باهم ازدواج کرده تولید نسل کردند.

را به آدم رسانید .

آدم بگریستن پرداخت و قایل را نفرین کرد که در دنیا و آخرت
پیشان و بدبخت باشد .

(نابیل) که راهی بغانه نداشت ، در کوه و بیابان سرگردان گردید .
آدم و حوا بعدها صاحب فرزندان زیادی شدند که از همه مهمتر «شیت» (عوج)
(۱) «ادریس» و «انوش» بودند .

مادر اینجا از ذکر قصه فرزندان آدم که بعضی درجه پیمبری داشتند
میگذریم و بسراغ پیمبران بزرگتر و مهمتر میرویم .

۱- «عوج» همان است که در زبان فارسی اشخاص بلندقد و بدشکل را باو
تشبیه کرده و میگویند فلانی مثل (عوج بن عنق) است . (عنق) در واقع (عناق) و
دختری از دختران آدم بود .

نوح

عشق و شکست در آن همچنانکه در زندگی مردم عادی و عامی آثار عجیب و فراموش ناشدنی باقی میگذارد و منشاء تحولات بیسابقه و بزرگی میگردد در زندگی پیمبران نیز اثر داشته و نتایجی عظیم به بار آورده که برای مردم عصر خود آنها و اعصار آینده نیز حائز اهمیت بوده و اثرش از زندگی مردم دور نگردیده است.

نوح پسر (لک) است. پدرش مرد متقی و پرهیزکاری بود که در سواحل (بحرالمیت) زندگی میکرد و برای اینکه با مردم معاشرت و آمیزش نداشته باشد در گوشه‌ای دور از انظار خانه و کاشانه ساخته و بیکشت و زرع مشغول بود.

نوح در عنفوان شباب از پدرش جدا شد و بطرف شهر نزدیک حرکت کرد. قصدش این بود که در سایه کار و کوشش برای خود زندگی راحتی ترتیب دهد غافل از آنکه سرنوشت روی پیشانی او خط دیگری نگاشته است. نوح بایک کوله پستی که در آن مقداری نان خشک برای آذوقه چند روزه خود قرار داده بود در جاده دور و درازی که از دل کوهها و وسط دشتهها میگذشت قدم برمیداشت و بطرف شهر میرفت. چند روزی که راه رفت پای پوشش پاره شد و ناچار بپای برهنه بر راه پیمائی ادامه داد ولی ادامه سفر باین ترتیب امکان نداشت زیرا یکی دو روز دیگر که سپری شد پاهای نوح مجروح شد و طو و لهای درشت زد و از کنار انگشتان پای او خون جاری گردید. او از ادامه سفر بازماند و نالان و غمگین کنار چشمه و زیر سایه درختان انبوهی که سرراش قرار داشت نشست و به بستن جراحات خویش پرداخت. دو روز آنجا استراحت کرد ولی هر روز که میگذشت تورم پای او بیشتر میشد و درد شدیدتری عارض میگردد بطوریکه قدرت راه رفتن بکلی از او سلب و دیگر توانائی آنرا نداشت که حتی ده قدم از کنار چشمه دور شود.

آذوقه‌ای که همراه آورده بود پایان میامت و نوح برای اینکه گرسنه نماند فقط يك وعده در روز غذا میخورد و دو وعده دیگر روزه می‌گرفت و عبادت می‌کرد.

يك روز همچنانکه سر بر زانو گذاشته و به بدبختی خود فکر می‌کرد صدائی شنید و چون سر برداشت و باطراف نگر بست مشاهده کرد که کمی آنطرفتر دو نفر مسافر از اسب پیاده شده و مرکب خویش را برای آب دادن به کنار چشمه آورده‌اند.

وقتی اسب‌ها را آب دادند یکی از آنها چشمش بنوح افتاد و بدیگری اشاره‌ای کرد و هر دو بسمت وی آمدند. اولی نگاهی بسراپا و صورت نیکو و اندام درشت نوح افکند و پرسید:

- تو کیستی؟ اهل کجائی و کجا میروی؟

(نوح) - سلام گفت و در پاسخ خودش را آنچنان که بود معرفی کرده و اظهار داشت:

- برای یافتن کار مناسبی بشهر میروم ولی در اتر راه پیمائی پایم مجروح شد و از رفتن بازمانده‌ام.

دیگری که لباسی فاخر بر تن داشت و معلوم بود بر اولی سمت آقمائی و سروری دارد از او پرسید:

- حاضری نزد من و در املاك من کار کنی مزد خوبی بتو خواهم داد ولی قبلا باید مطمئن شوم که غلام فراری نباشی.

نوح پیشنهاد او را پذیرفت و برای اثبات اینکه غلام نیست و زرخرید کسی نبوده و از خانه شخصی نگریخته است لباسهای خود را کند و پشت و سینه و بازو و ران خود را نشان داد و آنها که علامت داغ بر بدن نوح ندیدند پذیرفتند و قرار گذاشتند که در مقابل خورد و خوراك و پوشاك و سالی ده درهم بکار مشغول شود کار او نیز معین و معلوم شد که باید در اصطبل کار کند و اسب‌ها را تیمار نماید.

پس از این قرارداد سوار یکی لباس فاخر داشت بر اسب جست و رفت و دومی نوح را ترك خود نشانید و بسمت شمال حرکت کردند.

شخص مذکور بنا: (شارون) نامیده میشد و یکی از مالکین بزرگ و از

ثروتمندان معروف آن ناحیه محسوب میگردید ، غلامان زیاد ، نوکران و خدمتگذاران بیشمار داشت حدود املاك او از شمال بجنوب چند هفته سواره فاصله بود و خودش بدرستی تعداد دهات و قراء و تصانیش را نمیدانست.

(نوح) در اصطبل خانه اوبکار اشتغال ورزید و پس از چند هفته برموز و فنون کار آشناء و در ردیف مهتران خوب در آمد بطوریکه وقتی (شارون) درخواست برای شکار و باگردش از خانه خارج شود (نوح) را همراه میبرد و همه جا اسب خود را باو میسپرد.

کم کم نوح در اثر پشتکار و صحت عمل جای مهتر خاص (شارون) را گرفت.

شخصی که نوح جای او را گرفته بود بنام (سامرو) نامیده می شد و از بدجنسی و شرارت و خونخواری چیزی کم نداشت و چون کار خود را از دست داده و تنزل مقام پیدا کرده بود از نوح کینه ای بدل گرفت و مصمم شد که او را از میان بردارد تا هم انتقام گرفته باشد و هم بجای اولیه خویش باز گردد .

(سامرو) برای انجام این مقصود از دور و نزدیک مراقب (نوح) بود که در کاروی ابرادی مشاهده کرده و بیدگوئی و سخن چینی پردازد و موجب آزار او را فراهم آورد .

(نوح) که جز بکار روزانه و عبادت و دعا و نماز شبانه خویش بهیچ چیز و هیچکس توجه نداشت از این ماجرا بی خبر بود و نمیدانست چه دشمن خطرناکی شب و روز در صدد نابودی او است .

باین طریق روزها و هفته ها سپری می شد تا اینکه حادثه زیر اتفاق افتاد .

یکروز (شارون) (نوح) را فراخواند
و باو گفت :

بسوی سرنوشت

- فردا یکی از زنان و دو تن از دختران من بشهر میروند . تو باده غلام مسلح آنهارا سلامت و بی خطر بشهر میبری و باز میگردانی .

(نوح) که تا آنروز شهر را ندیده بود و میل داشت که یکروز بشهر برود

وقصور عالی و خانه های زیبا و مناظر باشکوه آن جا را از نزدیک تماشا کنیدی -
 انداره خوشحال شد و قول داد که فرمان ارباب را با شرط و میثاق جان خودش
 بنحوا حسن انجام دهد...

آن شب از فرط خوشحالی خواب به چشمان نوح راه نیافت و در بستر
 خویش از این دنده به آن دنده می غلطید و مناظر زیبای شهر را پیش نظر
 مجسم میکرد.

بالاخره شب سیاه سپری شد و هوار و شن گردید. (نوح) با سرعت
 از جای جست، اسبها را آماده کرد و غلامان را انتخاب نمود و سائل دیگر
 را مهیا ساخت و مرکبها را تاپشت در اندرون برد و رکاب گرفت و زنهارا
 سوار کرد...

هنوز آفتاب نروده بود که سفر آغاز گردید و کاروان کوچک بطرف شهر
 که تا آنجا پنج روز راه بود حرکت کرد.

روزهای اول و دوم بدون حادثه ای گذشت. نوح در پیشاپیش مرکب زنان
 حرم راه می رفت و مراقب اطراف بود. غلامان به دو دسته پنج نفری تقسیم شده يك
 دسته در جلو و دسته دیگر در عقب حرکت کرده و وظیفه داشتند که از حمله دزدان
 و راهزنان جلوگیری کنند.

غروب روز دوم به ناحیه ای کوهستانی رسیده و مصمم شدند که شب را در
 همان محل بگذرانند و صبح روز بعد از تنگه مهیب و دره مقابل که خیلی عمیق
 بنظر میرسید بگذرند.

غلامان چادرها را افراشته و وسائل خورد و خواب را فراهم کردند.
 نوح نیز به بیمار کردن اسبها و علیق و علوفه دادن پرداخت.

اندك اندك در آنجا سكوت برقرار شد هر کس در گوشه ای بخواب فرو
 رفت. (نوح) نیز در کنار اسبان که يك ردیف بسته شده بودند گلیبی بهن کرد و
 روی آن دراز کشید.

(نوح) آسمان پرستاره می نگریست و به خلقت و خداوند بزرگ می -
 اندیشید این نوع افکار همیشه در تنهایی و سکوت سراغ او می آمدند و مغزش
 را فرامیگرفتند آن شب نیز مانند همه شب نوح در اندیشه فرو رفته بود و از
 خود می پرسید:

— کیست که این ستارگان را آفریده ... این آسمان لاجوردی
لایتنامی مصنوع دست کدام قادر بی‌همتایی است ... و جهان در کجا
تمام میشود ؟

این همه نظم و ترتیب در طلوع و غروب خورشید ! ظهور
و اختفاء ماه و ستارگان چگونه پدید آمده و چنان برقرار
گردیده است .

او در این افکار غوطه‌ور بود که بناگاه صدائی در نزدیکی خود شنید و
هراسان و وحشت زده از جای جست و دست به خنجر برد ... باطراف نگر بست ...
چیزی ندید و کسی را مشاهده نمود .

فکر کرد شاید یکی از حیوانات بیابان به هدایت نور مشعل و آتش و به طمع
تحصیل طعمه آنجا آمده و بدیدن وی گریخته است .
لذا مجدداً بر گلیم افتاد و همچنان که به آسمان نیلگون نگاه میکرد کم‌کم
چشمانش سنگین شد و خواب‌آورا در ربود .

زنان در چادری آنطرف‌تر خوابیده بودند و (نوح) از آنها دور بود
بهین علت صدای پای چند نفری که به چادر نزدیک شده و به آنجا حمله
کردند نشنید .

تاریکی همه جا را فرا گرفته و حتی نگهبانان و غلامان نیز بخواب رفته بودند
مثلها خاموش گردید و روشنایی وجود نداشت که چشم کسی جایی را به بیند و
چیزی را تشخیص بدهد . در همین موقع بود که بناگاه صدای چند فریاد و حشتناك
شنیده شد و زد و خورد آغاز گردید .

(نوح) که وظیفه‌ای سنگین بر عهده داشت سراسیمه از خواب جست و
در تاریکی بسبب صدا دوید لیکن هنوز چند قدم دور نشده بود که ضربه‌ای
سخت بر سرش فرود آمد دنیا دور سرش چرخید ، تعادل وجود را از دست داد
و هرچه کوشید خویشتن را حفظ کند میسر نشد لذا بر زمین افتاد و دیگر نفهمید
چه شد و چه گذشت .

هوا روشن شده بود که چشمان خود را باز کرد و به معض این که حادثه شب
قبل را به خاطر آورد تکانی بخود داد که از جای برخیزد اما دستی به شانه‌اش
فشار آورد و او را مجدداً در بستر خوابانید .

(نوح) مشاهده کرد که در چادر زنان قرار دارد و او (کامیل)

دختر اربابش (شارون) است که بر زخم سر او از راه عطوفت و مهر بیانی دارو میگذارد. نوح بر سینه :

- چه شد... چه اتفاقی افتاد. حادثه شب قبل چگونه گذشت !.

(-امیا) همسر جوان (شارون) از گوشه چادر بصدای بلند گفت:

- این حادثه را خودت ساعته و پرداخته بودی چطور از آن خبر نداری. تو دیشب ما را در این نقطه نگهداشتی که دزدان به ما حمله کنند و دارائی و هستی ما را بیفما ببردند و غلامان را بکشند.

بغض کلموی (وح) جوان را گرفته بود و میخواست گریه کند.

چه بدبختی بزرگی.. چه کند... جواب شارون را چه بدهد.

از همه بدتر این که همسر اربابش او را به دزدی و خیانت و توطئه متهم میکرد و مسلماً (شارون) نظر او را صحیح و اتهامها وارد تلقی کرده و او را مجارات می کند..

(-امیا) پس از گفتن این مطالب از چادر بیرون رفت و یکی از غلامان را که زنده مانده بود به خانه فرستاد که کمک بیاورد و وسائل بازگشت را بدهد فراهم کند.

در غیبت او (کامیل) دختر (شارون) که بر زخم سر نوح دارو می گذاشت وقتی حال بریشان او را دید گفت :

- مطمئن باش که از تو دفاع خواهم کرد. من به پدرم خواهم گفت که تو در این ماجرا گناهکار نیستی..

(نوح) به هیچ گاه از لطف خداوند غافل نبود پس از خروج (کامیل) دعا پرداخت و در حال توسل و استغاثه گفت.

- پروردگارا. تو از حقایق امور آگاهی... تو میدانی که من بی گناه و بی تقصیر هستم.. در سختیها مرا یاری کن و تعجل خشم (شارون) را بر من آسان گردان.

(کامیل) دختر جوان و رعنا که در پشت پرده چادر بسختی و ادعای (نوح) گوش میداد و صدایش را می شنید در دل حالت رقت و تاثیر خاصی احساس کرد و نسبت با و مهر بیانی بیشتری یافت چنانکه نزد خود سو گمید یاد کرد که تا امکان دارد از آن جوان بیگناه دفاع کند.

چند ساعت بعد (نوح) که اندکی بهبودی یافته بود از چادر خارج گردید.

مجرز عین را مداوا کرد ، و مقنولین را مدفون ساخت و سائل را جمع آوری نمود و
بازنان سمت آبادی باز گشت. اما دردش چنان غوغائی ایجاد شده بود که وصف
آن امکان پذیر نیست .

حقیقت امر این بود که (سامرو) بمنظور خراب کردن نوح و ایجاد مسئولیت
برای او با اتفاق چند نفر دیگر به حمله مبادرت ورزیده و با اطلاع قبلی (سامیه) هر
چه بود و نبود برده بودند .

در میان اشیاء ر بوده شده يك قطعه الماس نیز وجود داشت که زنان برای
فروش به شهر میبردند.

وقتی خبر حمله دزدان به (شارون) رسید (سامرو) از موقعیت و غیبت نوح
استفاده کرد و آنقدر از او بدگرمی نمود که خشم (شارور) را برانگیخت و او را
مجبور کرد که تصمیمات شدیدی علیه او اتخاذ کند .

کاروان اندك اندك به آبادی نزدیک میگردد و از این طرف (سامرو)
با یکمده ماموریت داشت که (نوح) را دستگیر کرده و بادت و پای بسته
محبوس نماید .

در نزدیکی محل (کامیل) دختر مهربان (شارون) خود را با (نوح) رسانید
و آهسته بوی گوت :

- تا فرصت باقی است فرار کن ... از همینجا برو زیرا
بعید نیست که امشب خشم پدرم علیه تو برانگیخته شده و حکم قتل
را صادر کند .

(نوح) بدون اینکه روی او نگردد در پاسخ اظهار داشت :
- از شما تشکر میکنم و نمی گیرم زیرا ترس مخصوص کافران و مردم
بی ایمان است . آنها که با لطف و عنایت و عدل و مروت خداوند بزرگ آگاهی
و استظهار دارند از توطئه اشخاص بی ایمان و کافر نمی هراسند . شما خود را
از آلودگیها دور نگه دارید مطمئن باشید که دشمنان شما زبان خواهند
دید زیرا خداوند بندگان متقی و پرهیزکار خویش را از دست میدارد و آنها
را حفظ میکند .

گفتگوی آنها از یاد طول نیا انجامید . هر چه بیشتر دختر او را به فرار تحریص
نمود (نوح) با فشاری بیشتری نشان داد تا اینکه (سامرو) و همراهانش رسیده
و (نوح) را باخفت و خواری گرفتار کردند .

نوح که انتظار چنین حادثه‌ای را داشت ابداً وحشت نکرد و بدون مقاومت خود را بدست آنها سپرد که بدنش را طناب پیچ کنند.

وقتی دست و پایش را بستند (سامرو) پیروزمندانه جلو آمد و چنان سبلی معکمی بصورت وی زد که جوان دست و پا بسته بزمین افتاد و صورتش غرق خون گردید.

آن شب نوح را دریغ‌فوله تاریکی که پشت انبار کتدم قرار داشت محبوس کردند.

نیمه شب (سامرو) نزد او آمد و بسرزنش وی پرداخت و تمسخر کنان گفت:

- می‌بینی، چه حال و روز گاری داری؟ حال من می‌توانم تو را از این مهلکه نجات دهم و در ضمن قدرت آن را دارم که (شارون) را بکشتن تو وادارم... آیا با من همکاری میکنی؟ اگر موافق باشی از استفاده‌ای که میبریم تو را نیز سهمیم و شریک خواهیم کرد.

(نوح) با صدای بلند ولی لرزان گفت:

- امیدوارم خداوند تو را برای راه راست هدایت کند و قلبت را بنور ایمان روشن سازد. مطمئن باش که عزت و ذات بدست خدا است و تو قدرت آن را نداری که مرا عزیز باذایل گردانی. از این جادو و رشو و گرنه فریادمی کشم و همه را از خواب بیدار میکنم.

(سامرو) ناامید نشد و باز هم بدادن مواعید پوچ و بی پایه و مایه پرداخت که شاید (نوح) را از راه راست منحرف سازد و با خویشتن همراه وهم - داستان کند ولی اینبار نیز توفیقی حاصل نکرد. نوح باو گفت:

- درهای توبه خداوند همیشه بروی بندگان گناهکار باز است مطمئن باش که من از این بابت سخنی بر لب نمی‌آورم و این فرصت را از تو نمی‌گیرم که هرگاه خواستی پشیمان شده و توبه کنی برو بحال خویش اندیشه کن و مرا بحال خود بگذار زیرا جهانی که من در آن زندگی میکنم با عالم تو فرق بسیار دارد.

(سامرو) که دید نوح بهیچ ترتیب رام او نمی‌شود خسته شد و رفت. سرگاه بازگشت و با کمک عده‌ای از غلامان نوح را کشان کشان به مقابل خانه شارون بردند و بر زمین افکندند. قبلا مردم را جمع کرده بودند که شلاق

خوردن يك دزد را تماشا کنند و عبرت بگیرند .

دو مرد نیرومند باشلاقهای خاردار ایستاده و او را زدند. نوح ابتدا چند ناله دلخراش کرد ولی آنگاه که بدنش غرق بغوش شد و از حراحت پشت و گردنش خونابه جریان یافت بحال اغما و بیهوشی افتاد و چشمانش بسته شد. سامرو مجدداً او را بیغوله برد و بر زمین افکند و ازدادن نسان و آب نیز باو خودداری کرد زیرا میخواست نوح را باشکجه بقتل برساند.

هنگام خروج چندلگد محکم بسروروی او که هنوز در حال بیهوشی بودزد در اثر همین ضربات يك دندان نوح نیز شکست و در دهانش افتاد.

سامرو مدتی در اطراف بیغوله زندان وی قدم زد که شاید نوح بهوش آید و شاید بتواند او را در این حالت راضی کند و چون مأیوس شد رفت!

نیمه شب گذشته ود که نوح بهوش آمد. از فرط درد و گرسنگی و از شدت خونریزی و ناراحتی قدرت جنبیدن نداشت معیناً سر را بآسمان بلند کرد و در همان حال زار بنماز و دعا مشغول شد.

(نوح) چنان حالتی داشت که هیچ چیز توجه پیدا نمیکرد و هیچ صدای دیگری را نمیشنید لذا وقتی در بیغوله باز شد و سایه ای آهسته قدم بدرون گذاشت او نه صدای باز شدن در را شنید و نه آن شخص را دید.

بس از چند دقیقه که نوح خسته و خاموش شد احساس کرد که صدای گریه ضعیفی در آن بیغوله و در نزدیکی او شنیده میشود با وحشت باطراف نگریست و تازه در روشنائی کم رنگ ماهتاب که از روزنه وارد میشد و تاریکی غلیظ آنجا را تخفیف میداد زنی را در کنار خویش دید.

این زن کامیل همان دختر زبای شارون بود.

دختر كه از خواب دیگران استفاده کرده مكمل غلام وفادار خویش بانجا آمده بود که بر زخمهای نوح دارو بگذارد و نان و آبی بآورد که از گرسنگی تلف نگردد. در ضمن پیشنهادی داشت که گمان نمیکرد نوح پیشنهادش را بپذیرد.

نوح با صدای ضعیف و لرزان پرسید :

- تو کیستی ؟

دختر گفت :

- من کامل هستم .. اینجا بودم و ندعای تو گوش میدادم .. آفرین بر تو و این همه بزرگی طبع و گذشت و مردانگی تو .. اجازه بده بسزخمه‌هایت دارو بگذارم من را به کنیزی پذیر و بخدمت قبول کن ..

نوح نمیخواست محبت او را بپذیرد و معتقد بود که این محبت بسمادت دخترک لطمه میزند و سبب کینه‌توزی بیشتر سامیه میگردد .

ولی کامل اصرار کرد و بالاخره زخمهای او را مرهم گذاشت و دردش را تسکین داد و در پایان گفت :

- امشب من از زبان پدرم شنیدم که به (سامرو) مهتر دستور داد تا سحرگاه سرتورا بدم يك قاطر ببندد و قاطر چموش را در میان رها کند.

دخترزاری میکرد و اشك میریخت و از نوح میخواست که تا وقت باقی است از آنجا گریخته و برود.

(نوح) بفکر فرود رفت و مثل این بود که میخواست بایش نهاد فرار و موافقت کند دختر در این فرصت گفت :

- اسب حاضر است . غلام من تو بره‌ای پراز آذوقه و کوزه چرمی پراز آب تهیه کرده و در خورجین اسب نهاده .. عجله کن که تا هوا روشن نشده از حدود املاك پدرم دور شوی .

غلام با اشاره دختر جلو آمد . لباسی نوبه نوح پوشانید که جراحات پشت و گردنش معلوم نباشد بعد كمك کرد و وی را بر اسب نشانید و در تاریکی شب بسمت کوهستان روانه ساخت .

در آخرین دقیقه (ح) از دختر خدا حافظی و تشکر کرد و گفت :

- خداوند تورا از گزند دشمنان محفوظ و از شر وسوسه شیطان مصون نگهدارد مرا نیز فراموش کن زیرا معلوم نیست چه سرنوشتی در پیش دارم .

این را گفت و رفت .. دختر شارون مدتی در تاریکی ایستاد و با اینکه چشمش جانی رانمیدید چشم براهی که نوح از آن رفته بود دوخت و گریست بالاخره خسته شده بخانه بازگشت و بستر رفت . ماهتاب با نور نقره‌ای كمرك خودبشت و کوه را روشن میکرد .. (نوح) خسته شده و خس عرق گردیده بود . عرق وارد جراحات پشت او میشد و چنان درد و سوزشی ایجاد

میکرد که طاقت جوان را طاق میساخت ایکن نوح دست از راه پیمائی و پای
از مقاومت نمیکشید و تا موقعیکه هوا روشن شد راه رفت.

سحرگاه که مقدار زیادی از حدود املاک شارون دور گردیده بود ،
از اسب پیاده شد ، کنار چشمه آبی نشست . دست و روی خود را شست و
غذائی خورد ، آبی نوشید ، اسب را تیمار کرد و بدرختی بست و همانجا زیر
سایه درختان خوابید .

روژ دوم نزدیک غروب آفتاب بشهر رسید . شب را در گوشه ای بیتوته
کرد و با استراحت پرداخت .

فردای آنروز ب جستجوی کار پرداخت ولی برای او در شهر کار مناسبی
وجود نداشت لذا بکار گل مشغول شد و در خدمت بنائی که برای جا کم شهر قصری
با شکوه میساخت شاگرد شد و بزدن خشت و ساختن گل و سنگ کشی و کار های
دیگری از این قبیل پرداخت .

زندگائی (نوح) بهمین ترتیب میگذشت از شدت کار و زحمت بدنش نحیف
و رنجور گردیده بود ولی به آینده مانند همه دین داران دیگر امیدوار بود و از
لطف و عنایت خدای لایزال غافل نمی شد .

چند سال باین ترتیب گذشت کم کم خاطره (شارون) را از یاد میبرد ولی
نمی توانست (کامیل) دختر زیبارا که نسبت باو نهایت محبت را ابراز داشته و
مساعدت کرده بود فراموش کند .

(نوح) نیز مانند ابناء دیگر آدم احساسات و تمایلات خاصی داشت که
مجنوب جذبه فریبنده (کامیل) میگردید . تنها فرقی که او با دیگران داشت این
بود که بخوبی می توانست بر خود مسلط شده و بر نفس خویش لجام بزند و از تند
روی هوی و هوس جلوگیری کند .

(نوح) با نفس خود بسیار جنگید اما پس از تفکر و اندیشه زیاد باین
نتیجه رسید که برای فراموش کردن کامیل زیبا هیچ وسیله ای بهتر از آن نیست
که بتشکیل خانه و خانواده اقدام کند .

سالها گذشت و (نوح) جوان و شاداب در اثر کار طاقت فرسا و عبادت و
بی خوابی های شبانه رنجور و ضعیف گردید همه چیز در زندگی او عوض
شده بود . در کار گل استادی یافته و بنائی قابل گردید . کار او ارزش داشت و
مزد خوب میگرفت .

یکی از شبها که نوح از محل کار خود بخانه محقر خویش باز می‌گشت طبق معمول اجرت روزانه را بده تقسیم کرد. يك قسمت را مثل هر روز برای خود برداشت و نه قسمت دیگر را بدرخانه فقرا و بیچارگان برد و به آنها داد.

این کار همیشه او بود ... با اینکه اجرت خوب می‌گرفت هیچوقت چیزی بیشتر از قوت لایه‌وت نداشت و اگر يك روز بیمار میشد و کار نمی‌کرد آن روز چیزی برای معاش و گذراندن زندگی درخانه خویش نمی‌یافت.

او خانه فقرا را از خانه خودش بهتر می‌شناخت لذا براه افتاد. يك يك درها را کوفت و از نان و آب و پول و دیگر چیزها آنچه که مشکل بینوایان را آسان میکرد داد و رفت تا اینکه بیغوله‌ای رسید.

در آن بیغوله پیرزنی نایبنا منزل داشت و هر روز (نوح) چیزی باو میداد و لطف و محبت خدا میدوارش میکرد لیکن آنشب همسایگان بنوح خبر دادند که پیرزن مرده و او را دفن کرده‌اند.

نوح غم‌زده از خانه پیرزن خارج شد و تصمیم گرفت سهم او را به فقیر دیگری بدهد.

از این و آن سراغ مستحق نانوایی را می‌گرفت و از کوچه‌های تنگ و تاریک می‌گذشت.

در یکی از همین کوچه‌ها بود که نوح بامردی چلاق رو برو شد که کنار کوچه نشسته و با اشك و آه از رهگذران استمداد میکرد.

مرد مذکور يك پا نداشت و بجای پای از دست رفته چوبی زیر بغل می‌گرفت. نوح خم شد و چند درهم پول در کف دست وی گذاشت و باو گفت:

- از لطف خدای یکتا، خالق جهان غافل مباش ... خدای خود را ستایش کن به وحدت و عظمت و اقتدار و قهر و مهرش معترف باش.

مرد چلاق پول را گرفت، در آستین پنهان کرد و بناگاه جست و دست نوح را گرفت و چنان وی را بطرف خود کشید که تعادل از کفش رفت و رو-

بروی مرد فقیر زمین افتاد .

نوح متعجب و هراسان از خاک برخاست و کوشید که شاید دست خود را از میان انگشتان فولادین مرد چلاق خارج کند لیکن موفق نشد .

فقر در تاریکی خیره خیره بصورت نوح نگریست و با صدایی که بگوش او خیلی آشنا میآمد پرسید :

- آه ... تو (وح) نیستی ؟ من این حرفهای نامربوط را فقط از دهان او شنیده ام ...

سالها از آن تاریخ میگذرد ولی من هرگز موضوع سرقت قطعه الماس را فراموش نمیکنم .

(نوح) از محض شنیدن این جملات مرد چلاق را شناخت و با حیرتی زاید الوصف پرسید :

- تو (سامرو) نیستی ؟

و آنگاه نگاهی پای قطع شده او افکند و گفت :

- من ترا شمات نمیکنم .. سرزنش کردن بیچارگان از گناهان غیر قابل بخشش است اما رای اینکه تو را به عدل پروردگار متوجه کنم میخواهم بدانم آیا این همان پای تو نبود که با آن بصورت من لگدزدی و دندانم را شکستی ؟ تو از نعمت خداوند برای آزار دیگران استفاده کردی بهمین علت نعمت داشتن پای سالم از تو باز گرفته شد .

(سامرو) خندهای بلند و استهزاء آمیز کرد و با پشت دست دیگر سیلی محکمی بصورت نوح زد و گفت .

- بد بخت باز هم از این قبیل لاطائلات میگویی .. از گفتن این حرفهای پوچ و بی معنی خسته نشده ای ؟

نوح که مچ دستش دردست (سامرو) بود نتوانست در مقابل ضربت سیلی او خود را کنار بکشد لذا سیلی دیگری نیز خورد و چیزی نگفت وقتی (سامرو) او را خاموش دید گفت .

- بیچاره پای من در اثر سقوط از اسب شکست و چون بهبود نیافت و ناخنهام سیاه شد بریدند .. بامتعلق بخودم بود ، کسی آنرا بمن نداده بود که بازستاند .

باز هم خنده‌ای کرد و به (نوح) که باز حمت از جای بر میخواست نگرست
(نوح) از جای برخاست و پس از ستردن خاک دست و صورت هر دو دست را
بسمت آسمان گرفت و با صدائی که سامرو نیز آنرا میشنید گفت :

- خداوند! .. خالقا .. بزرگوارا .. من اورا میبخشم تو نیز
عفو بیکسراں خود را از او دریغ مدار .. داش را بنور ایمان روشن کن تا از
گذشته تاریك خویش پشیمان شده و توبه کند ..

سامرو این جملات را شنید ولی چون چند نفر رهگذر بآنجا نزدیک
میشدند پاسخی باو نداد و بگدائی پرداخت و دست را پیش گذرندگان
دراز کرد .

(نوح) نیز در حالی که دعا میکرد از آنجا دور شد و پی کار خویش رفت.
آنشب را تا صبح نخوابید .. به سامرو فکر میکرد .. به گذشته و آینده او
میانداشید .. اورا مظهر قهر خدا میدانست و از بیاد آوردن قهر الهی بخود
میلرزید بعد از خود پرسید :

- (شارون) چه شده ؟ .. (کامیل) کجا است؟ ایکاش از سرنوشت آنها
نیز آگاه میشدم .

آنشب با این اندیشه‌های ناراحت کننده سپری شد . صبح روز بعد
(نوح) از خواب بیدار شد و پی کار خویش رفت .

شامگاهان بنابعدت چندین ساله مزدرو زانه را ده قسمت کرد ، يك
سهم برای خودش برداشت و نه قسمت دیگر را برای فقرا تخصیص داده و به
توزیع آنان پرداخت .

از ابتدا بیاد (سامرو) بود و با این که شب قبل از او كتك خورده و آزار
دیده بود در پایان گردش شبانه خود بسراغ وی رفت .

(سامرو) مثل شب قبل کنار کوچه نشسته بود و از رهگذران
طلب كك و مساعدت می کرد و پسای چلاق و بریده اش را دلیل استحقاق خود
نشان میداد .

(نوح) بامهربانی عجیبی که خاص پیامبران است و مردم عادی نمیتوانند
تا آن درجه رأمت داشته باشند، چند سکه پول را در کف دست (سامرو) گذاشت
و گفت :

- از لطف و قهر خدای بکنا خالق جهان غافل مباش. خدای خود را

ستایش کن و بوحدت و عظمت و اقتدار و قهر و مهرش معترف باش
مرد چلاق باز هم پول را گرفت و در عوض چنان با پشت دست
به صورت (نوح) زد که او نتوانست تعادل خویش را حفظ کند و باز در وسط
کوچه افتاد.

صدای قهقهه عابرین برخاست ولی (نوح) اعتنائی نکرد. از جای برخاست
خاک لباس خود را سترد و دستها را به آسمان گرفت و گفت:
- پروردگارا دل او را بنور ایمان روشن کن. آلهی باو مهر بسان
باش و بروی قهر مگیر، خداوند! باو این سعادت را عطا کن که از گذشته شیمان
شده و توبه کند.

و بعد در حالی که (سامرو) دست را پیش رهگذران دراز کرده بود سر را
پایین انداخت و رفت.

هنوز چند قدم از آنجا دور نشده بود که با شنیدن صدای (سامرو) در جای
خود میخکوب گردید.

او بشخصی با صدای بلند دشنام می داد و آن کس که دشنام هارا
می شنید پاسخ نمی گفت. حس کنجکاوی نوح تحریک شد و باز گشت.
چند قدم فاصله را پیمود و در تاریکی نیمه شکسته ابتدای شب باو نزدیک
شد و مشاهده کرده که زنی از ترس (سامرو) خود را بگوشه ای کشیده و نمیتواند
از آنجا بگذرد.

(سامرو) میگفت:

- پدرت را از قبر بیرون می آورم ... بهر کسی شوهر کنی خودت
و شوهرت را هلاک می کنم ... مطمئن باش که تا من زنده هستم روی سعادت
نخواهی دید.

و بدنبال این مطالب دشنام میگفت و چو بدست خود را برای کتک زدن
زن مورد بحث که در طرف دیگر کوچه کز کرده بود تکان می داد.

(نوح) جلورفت و خودش را سپر بلا قرارداد که زن با استفاده از موقعیت
از آنجا بگذرد (سامرو) با چوب چندین ضربه بر روی و پشت و پا
و گردن (نوح) وارد آورد ولی او از جای خود تکان نخورد تا اینکه
زن دوان دوان از آنجا دور شد. وقتی مطمئن گردید که زن رفته و از خطر دور

شده بی کار خود رفت.

سامروه و نوز ناسزای گفت و دشنام میداد که (نوح) از کوچه بیرون رفت و دیگر صدای او را نشنید.

دو سه قدم از مدخل کوچه گذشته بود که احساس کرد کسی بدنبال او راه می‌رود ... ایستاد و عقب نگریست و در کمال تعجب همان زن را دید که بسنت وی می‌آید.

در تاریکی شب صورت او دیده نمیشد اما وقتی مقابل (نوح) ایستاد و باو سلام گفت (نوح) صدای او را آشنا تشخیص داد و پیش خود گفت: - این صدای منم.

او حق داشت... راستی صدای زن ناشناس را میشناخت. این صدای سالها در گوش او طنین خود را حفظ کرده و نوح در طی سالیان دراز خاطره صاحب آن صدا را از یاد نبرده و وی را فراموش نکرده بود.

دلش فروریخت سر را پایین افکند و جواب سلام او را گفت. زن آهسته مقنعه حریر را از روی صورت خود کنار زد و گفت:

- نوح آیا مرا میشناسی؟ هیچ مرا بخاطر داری...؟

- نوح بدون اینکه سر را بلند کند و بروی او بنگرد جواب داد:

- آری صدای شما را شناختم.. شما کامیل همان دختر مهربانی هستید که مرا از مرگ حتمی نجات داده و موجبات فرار مرا از آن جهنم فراهم گردید. ولی!

(کامیل) پرسید:

- ولی چه. چه میخواستی بگویی.

نوح لحن دوستانه تری بصحبت خود داد و سؤال کرد:

- من خیلی پیر شده‌ام... گذشت روزگار جوانی را از من گرفته

و چهره‌ام را بر چین و چروک کرده است و بهمین علت تعجب میکنم که تو چگونه مرا شناختی.

کامیل لحظه‌ای درنگ کرد و آنگاه اظهار داشت:

- این موضوع مقدمه‌ای لازم دارد. شب شده هوا تاریک است و ماندن ما

در کوچه مناسب نیست. بیابخانه ما.. من و مادر خوانده و برادرم در یکجا زندگی

میکنیم.. آنها از سر گذشت تو، از بی گناهی تو در سرقت لباس و همه چیز دیگر آگاهند، نامادری و برادرم از بدین تو خوشحال خواهند شد و مقدمت را گرامی میدارند. خواه ما بزرگ است و اطا قهای متعدد دارد و تو میتوانی در يك اطاق استراحت کنی.

نوح حرف او را قطع کرد و پرسید:

- پس (شارون) پدرت کجاست ؟ (کامیل) برای افتاد و دو همین

حال گفت :

- برای اطلاع از این موضوع نیز باید بخانه ما بیایی..

(نوح) انکار میکرد، نمیخواست همراه او برود ولی (کامیل) اصرار

نمود و بالاخره بر او افتادند و رفتند.

یکساعت بعد، کامیل و برادرش و نامادری آنها با نوح نشسته و صحبت

می کردند (کامیل) ماجرا را اینطور تعریف کرد :

- تو گریختی و رفتی... فردا صبح که از فرار تو مطلع شدند

بلوایی عجیب بر پا گردید. پدرم عصبانی شد و (سامرو) را مامور تحقیق

کرد او پس از یک رشته تحقیقات فهمید که من در فرار تو دست داشته ام لذا

مرا تهدید کرد که اگر با ازدواج او رضایت ندهم، بی عفتی و همدستی با تو

متمم کند من باینکار رضایت ندادم و آن چنان که گفته بود خشم پدر مرا

علیه من برانگیخت. (شارون) مراد از طویله ای محبوس ساخت اما من پایداری خود

را از دست نداده و صبر کردم.

دو ماه تمام من در زندان بودم و کسی حق نداشت مرا ملاقات

کند. مادر من از این غصه مرد. پس از يك هفته (سامرو) از اسب افتاد و پایش

شکست.. برای معالجه پای او خیلی فعالیت شد اما مؤثر واقع نگردید و در نتیجه

پایش را بریدند.

پدرم این حادثه را دلیل بی گناهی من تشخیص داد و مرا از محبس نجات داد

ولی دیگر دیر شده بود زیرا یک ماه و چند روز بعد خودش نیز دارفانی را بدرود

گفت و رفت بجایی که دیگر خبری از او نرسید.

پس از مرگ پدرم املاك او بین فرزندان تقسیم گردید، سهم

من و برادر مرا نیز دادند. نامادری ما که یکی از زنان پدرم بود بجمع ما دو

نفر ملحق شد.

برادر بزرگم (سامرو) را از ده بیرون کرد و من از آن پس از وی خبری نداشتم تا اینکه ما سه نفر بشهر آمده و در اینجا اقامت گزیدیم املا کمان را فروختیم و حالا برادرم با سرمایه ای کافی بتجارت مشغول است و از مانگاهداری میکند.

و اما اینکه پرسیدی چگونه تورا شناختم ؟ چند روز بعد از ورود شهر يك روز (سامرو) را در همان کوچه در حال گدائی دیده ام او نیز مرا شناخت و با اینکه باو كمك كردم و باز هم وعده مساعدت دادم دشنام داد با چوب مرا كتك زد. من هر روز که از خانه خارج میشوم او را می بینم و چون خانه مرا راه دیگری غیر از همان کوچه ندارد هر دفعه او بمن دشنام میدهد در تمام طول این چند سال حتی يك نفر حاضر نشد خود را سیر بلا کرده و مرا از گزند چوب های (سامرو) حفظ کند این اولین بار بود که شخصی با این مردانگی بدفاع از من برمیخاست. ابتدا تمجب كردم ولی بعد پیش خود گفتم :

- این شخص غیر از نوح کس دیگری نیست برای اطمینان بدنبال تو دویدم و خوشبختانه حدس خود را صائب دیده و تورا ملاقات كردم. پس از اینکه (کامیل) خاموش شد (نوح) بصحبت پرداخت و از زندگی گذشته خویش حکایتها گفت.

آن شب گذشت.. فردا و پس فردا و روزهای بعد نیز (نوح) را نزد خود نگه داشتند. (نوح) همه شب بسراغ سامرو میرفت و باو كمك میکرد و چند سکه باو میداد.

يك ماه بعد نامادری کامیل نوح را بگوشه ای کشید و حقیقتی را با او در میان گذاشت.

او به نوح پیشنهاد کرد که با کامیل ازدواج نماید ازدواج با کامیل آرزوی قدیم نوح بود لذا مورد موافقت واقع شد و چندی بعد آنها زن و شوهر شدند. زندگی نوح از آن پس در مسیر دیگری افتاد او از بنای دست کشید و با برادر (کامیل) به کار تجارت پرداخت و بخريد و فروش مشغول شد و چون گشایشی در زندگانش پیدا شده بود بهتر و بیشتر بفقرا و مساکین كمك میکرد و از ایشان دلجوئی مینمود.

بحث

سالها گذشت ... (نوح) در زندگی خانوادگی بتمام معنی خوشبخت و سعادتمند بود. همسری داشت که در عفاف بی همتا و در بلند نظری کم نظیر و در دلجوئی از فقرا و دستگیری از مساکین و بالاخره در زهد و تقوی از خود (نوح) پیشروتر بود. خداوند به او چهار پسر عطا کرده بود که نوح به ترتیب آنها را به (سام) و (حام) و (یافث) و (کنعان) نامید.

نوح حالا پیر و فرتوت شده بود لیکن هنوز مانند ایام جوانی کار میکرد و چون روز گاران گذشته شبها بگردش در کوچه ها و بیفوله ها و خرابه های شهر می پرداخت و از بیچارگان دستگیری میکرد.

همه مردم شهر (نوح) را با آن موی سپید و ریش سپیدتر میشناختند و به او احترام می گذاشتند. تنها کسی که هر وقت او را میدید با چوب بس و رویش میکوفت (سامرو) بود.

(سامرو) هنوز بگدائی اشتغال داشت و (نوح) نیز او را فراموش نکرده و هر شب بس را غش میرفت.

او هم مثل نوح پیر شده و موی سپید و ژولیده داشت مع هذا گذشت زمان کینه (نوح) و (کامیل) همسرش را اذدل وی بیرون نکرده و چون آنها را مسبب بدبختی خود میدانست هر وقت با ایشان روبرو میشد از ناسزا - گوئی و کتک زدن دریغ نمیکرد.

از چند سال باینطرف عبادت (نوح) بطریق خاصی انجام میگرفت بدین معنی که همه شب پاسی از نیمه شب گذشته، در حالیکه شولائی بصرمی - کشید از خانه خارج میشد، بنقطه ای کوهستانی واقع در خارج شهر میرفت. در بالای کوه محل مخصوصی برای خود تهیه کرده بود، آنجا مینشست، با آسمانها مینگریست، ستارگان ثابت و سیار را نظاره میکرد؛ و با خدای خود راز و نیاز مینمود، بعبادت مشغول میشد و بالاخره سحرگاه که هوا رو بروشنائی میرفت بجانب شهر باز میگشت ..

یکی از همین شبها، طبق معمول از خانه خارج شد و بطرف کوهستان برآه افتاد. همه جا در سکوت و خاموشی فرو رفته و شاید غیر از او کس دیگری بیدار نبود. نوح در جاده کوهستانی پیش میرفت که ناگهان پیش روی خود را

روشن دید .

ایستاد با حیرت و تعجب زیاد به تل نور آبی رنگ و دلفریبی که از آسمان
بزمین آمد و در چند قدمی او روی خاک قرار گرفت خیره شد .

این نور چیست ؟ یعنی چه ؟ ..

دیدگان نوح نور خیره شده و نمیتوانست چشم از زیبایی خیره -
کننده آن بردارد . در همین حالت شوق و جذبه صدائی از میان تل نور برخاست
که گفت :

- ای نوح ... ای بنده برگزیده خداوند ... بسختان من گوش بده .

دل نوح از هول و هراس فرو ریخت . بدنش لرزید ، عرق سردی بر
پشت و پیشانیاش نشست ..

او در کودکی از زبان پدر خود شنیده بود که درباره آدم میگفت :
« يك روز نوری از آسمان فرود آمد آن نور جبرئیل ملك مقرب
خداوند بود که با آدم ابوالبشر صحبت کرد و او را به وظایف خویش
آگاه ساخت . »

(نوح) چنین چیزی را در کودکی شنیده و بخاطر داشت لیکن باور
نمیکرد که یکشب جبرئیل بر او نیز ظاهر گردد .
او هنوز در حالت بهت و حیرت غرق بود که باز همان صدای پرطنین
عجیب شنیده شد که گفت :

- ای فریح تو را بشارت میدهم که ذات بی چون پروردگار عبادات تو
را پذیرفته و خودت را در ردیف بندگان نیک و پیمبران خویش قرار داده است .
زانوان نوح از فرط شگفتی لرزید . دیگر نمیتوانست خود را روی پا
نگه دارد لذا دستها را بهم گذاشت ، سر را پایین انداخت و در مقابل نور آبی
رنگ زانو زد و در حالیکه اشک شوق از دیدگان بروی ریش سپیدش میچکید
به تسبیح خدای سبحان پرداخت .

یکبار دیگر صدای جبرئیل شنیده شد که گفت :

- از این بپس وظیفه دیگری بتو محول میشود خداوند تو را بهدایت
بندگان مشرک خویش مأمور میکند .. وظیفه تو ارشاد مردم ، محو کفر ،
خراب کردن یتها و بتخانه ها ، تبلیغ زهد و تقوی است ..

چنان لرزشی سراپای نوح را فراگرفت که دیگر نفهید چه شد و چه گذشت ...

وقتی چشم گشود هواروشن شده و آفتاب رفیع ترین شاخه های درختان را فراگرفته بود.

سراسیمه از جای برخاست و باطراف، نگریست. از شب قبل چیزهایی بخاطرش مانده بود و چون بیشتر مکر کرد گفته های جبرئیل را بدون کلمه و کاست بیاد آورد و مجدداً لرزش شدیدی بر وجودش مستولی گردید. چند دقیقه بدرخت تکیه داد و بهدبشهر بازگشت و مستقیماً بخانه رفت معمولاً نوح بهنگام سحر وارد خانه میشد ولی آنروز تاخیر داشت و بهمین علت همسرش کامیل مشوش گردیده بود. وقتی نوح وارد شد کامیل به - استنقه اش شتافت و علت تاخیر را پرسید.

او میخواست بفهمد شب قبل چه بر شوهرش گذشته بود که دیرتر از معمول بخانه میآمد اما بعضی اینکه با نوح درو برود و چهره رنگ پریده و منقلب وی را دیده دستها را از شدت هراس بهم مالید و گمت: - چرا رنگت پریده است چرا منقلب و هراسناکی.

نوح باطراف خود نگریست و چون مطمئن شد که کسی آنها را نمی بیند دست همسر وفادارش را گرفت، بدرون اطاق برد، در را از داخل بست و باو که معنی این حرکات را نمیفهمید و مقصودش را درك نیسکرد اظهار داشت:

- بنشین ... کنار من بنشین تا تورا از راز بزرگ و مهمی مطلع گردانم. فعلاً تو تنها کسی هستی که شایستگی شنیدن این ماجرا و وقوف از این حادثه را داری..

کامیل نشست، نوح مقابل او روی زمین قرار گرفت و لب بسخن گشود و آنچه را که براو گذشته بود تعریف کرد.

(نوح) همه چیز را برای او گفت از ماموریتی که خداوند بوسیله (جبرئیل) باو محول کرده بود آگاهش ساخت آنگاه افزود:

- از امروز وظیفه ای بسیار خطرناک و بزرگ بمن محول گردیده است خودم خوب میدانم که در راه انجام این مقصود مقدس و اجرای فرمان پروردگار

بی چون چهرنجه‌ها وجه مشقات طاقت فرسا و کشنده‌ای باید متحمل گردید.
ولی من باین تن ضعیف و بنیه نحیف از پای نخواهم نشست تا بمقتضای رسم.
تا روزی که تمام مردم این دیار موحد نشده دست از کفر و زندگه نداشته‌اند
آرام نمی‌گیرم اگر چه مرا بدار بیاویزند و جسم را طعمه لاشخوران و
گر کسان کنند.

(کامیل) حرف‌ها را قطع کرده و برای اینکه بشوهر خویش قوت قلب و
جرات بیشتری بدهد گفت:

- مثل روز پیش روی من روشن است که تو در کار خود توفیق
قطعی پیدا خواهی کرد. از طرف دیگر خداوند بزرگ که تو را مأمور چنین
خدمتی کرده است از گزند دشمنان مصون و محفوظ نگه میدارد. آسوده خیال
باش و پیش برو.

(نوح) گفت:

- هر کس قبل از هر کار باید خانه خود را اداره کند... بگو
تا بدانم... و پس از مکث کوتاهی پرسید:
آیا بوحدانیت حق ایمان داری؟ آیا تو ایمان می‌آوری و گفته‌های مرا
می‌پذیری؟ کامیل بدون درنگ پاسخ داد:
- آری. من معترفم که خدائی جز خدای یکتا که خالق جهان و جهانیان است
وجود ندارد.

(نوح) از شوق دست‌ها را به آسمان گرفت و گفت:

- پروردگارا تو را سپاس می‌گویم که بمن همسری عاقل عطا کرده‌ای.
همچنانکه شایستگی دارد قلب‌اورا بانور ایمان روشن و روحش را با انوار عقل
و بینش نورانی نموده‌ای...

باین طریق اولین نسی که به (نوح) ایمان آورد همسر او یعنی (کامیل)
بود. (نوح) امیدوار بود که پسران و همسران دیگرش نیز مانند (کامیل)
بسهولت مؤمن شوند و به گفته‌های او روی موافقت نشان دهند ولی بر-
خلاف انتظار و با تأسف بسیار در عمل با مشکلات زیاد مواجه-
گردید چندین ماه تمام (نوح) در پنهانی به تبلیغ توحید و تشویق دین-
داری پرداخت.

در طول این مدت فقط سه نفر از پسرانش باو ایمان آوردند. (سام)

و (حام) و (یافث) تسلیم شدند و تعلیمات پدر خود را پذیرفتند لیکن همسران دیگر و پسرش (کنعان) که از همه کوچکتر و بیشتر مورد محبت پدر بود بمخالفت پرداخت و آنقدر در این راه تندروی کرد که (نوح) را بترك تهدید کرد و گفت:

— اگر دست از این بیهوده گویی ها نکشی، رازت را برملا میکنم و مردم را بکشتن تو تشویق و تحریص مینمایم.

(نوح) از تندخویی و بی اعتقادی فرزند محبوب و دل بند خویش بی اندازه متأثر و اندوهگین گردید. غم و اندوه چنان در او طغیان کرد و دل و روحش را درهم نوردید که بی اختیار اشك از دیدگان کم فروغش جاری گردید و بروی ریش سفید و بلند او غلطید.

(کنعان) در عقیده خویش مصر بود و به هیچ عنوان زیر بار قبول تعلیمات پدر برخود نمی رفت لیکن (نوح) انسان که شایسته اخلاق پیامبری چون او بود دست از طلب و پای از کوشش و مجاهدت نکشید و باز هم به نصیحت و دلالت فرزند پرداخت که شاید میخ آهنین بر سنگ ننشیند و گردگان برگنبد قرار گیرد.

از طرف دیگری از همسران (نوح) به نام (داعلا) نیز با او سرنا سازگاری داشت و از پذیرفتن دین وی که به نظرش خیلی عجیب و غیر قابل قبول می آمد استنکاف می کرد.

(داعلا) چون (کنعان) را با خود همراه و هم عقیده یافت در خفا به ملاقات وی رفت و چنین قرار گذاشتند که متعداً در راه پیشرفت و اشاعه دین (نوح) مانع ایجاد کرده و از تعمیم آن جلوگیری کنند. از فردای آن روز ملاقات (داعلا) و (کنعان) که از نزدیک ترین اشخاص به (نوح) محسوب میشدند، به فعالیت آشکار پرداختند و به دشمنی و کینه توزی مشغول شدند.

آن ها میخواستند (نوح) را نزد مردم رسوا کنند ولی پیامبر پاکدل و بزرگوار خداوند از رسوائی یمناك نبود زیرا (جبرئیل) فرمان جسدیده حضرت احدیت را به او ابلاغ و اجازه داده بود که علناً مردم را به توحید و دین داری و ترك کفر و بت پرستی دعوت کند.

نوح در اجرای این فرمان مصمم و دل‌گرم از خانه خارج شد و به میدان عمومی شهر رفت و بر سکویی قرار گرفت و آنگاه با صدای ارزان فریاد کشید و گفت :

- ای مردم شهر.. گرد من جمع شوید و به گفته‌های من با گوش جان توجه کنید، ای مردم دقت و توجه داشته باشید زیرا غیر من هیچ کس دیگر این سخنان را بشما نخواهد گفت.. خدای بزرگ نادیده.. خداوند یکدلی که جهان و جهانیان را خلق کرده و شما عقل و فهم و نطق و بیان و نعمت‌های دیگر ارزانی داشته مرا از میان شما برگزیده و به نبوت مبعوث گردانیده تا خواسته‌های او را به اطلاع شما رسانم ..

یکی از میان جمعیت سخن او را قطع کرد و پرسید :

- (نوح) . تو کدامیک از خدایان ما را بزرگتر میدانی..

(نوح) بلادرنگ جواب داد :

- خدایان شما که از چوب و سنگ بادست خود شما ساخته و پرداخته شده‌اند هیچ چیز غیر از اشیاء بی روح نیستند و کوچکترین ارزشی ندارند .. آنها را به فرمان خدای بزرگ جهان باید شکست و در کوره افکند و سوزانید بدانید که خدای یکی است و خدای دیگری جز او نیست..

او باز هم میخواست سخن بگوید ولی صدای اعتراض و فریاد های خشم آلود مردم برخاست و چنان غوغایی برپا کردند که صدای ضعیف و ارزان نوح بگوش هیچ کس حتی پسرش سام که در کنار او ایستاده بود نرسید.

(نوح) دست‌ها را برای خاموش کردن مردم بحرکت درآورد ولی در همین هنگام یکی از میان جمع با سنگ بدهان (نوح) کوفت و گفت :

- این بدبخت را بکشید ... او که خدایان ما را بزشتی بساز کرده است سزاوار مرگ است ... باید او را زنده زنده در آتش سوزانید ...

(نوح) دهان خون آلود خود را با آستین پاک کرد و بطرف صدایی که آن را خوب می‌شناخت متوجه شد ... این شخص که با سنگ بدهان (نوح) کوفت و مردم را بکشتن و آتش زدن وی تحریص و تشویق کرد کسی غیر از (سامرو) دشمن دیرین او نبود ... مردم خروشان و خشمگین

بطرف (وح) حمله کردند. (سام) و (حام) جلو دویدند که خود را پیش روی پدر قرار داده و بین آنها و (نوح) فاصله ای ایجاد کنند ولی پیرمرد مهربان مانع شد و گفت:

کنار بروید... آنها پیامبر خدا را نمی توانند بکشند ولی بشما آسیب می رسانند... فقط کتک زدن من از شدت خشم و کینه و نفرت آنها میبکاهد و آرامشان میسازد...

پسران او کنار رفتند و مردم بسر نوح ریخته آنقدر با جوب و مشت و لگد باو زدند که اگر پنجاه مرد نیرومند آنها ضربت را تحمل میکردند جان میسپردند.

(وح) خون آلود و بیهوش بر زمین باقی ماند و مردم متفرق شده و ناپزای گویان راه خود رفتند. پسران او (سام) و (حام) جسم نیمه جان پدر را بدوش گرفته و بخانه ردند و در بستر قرار دادند.

(کامیل) گریه کمان زخمهای او دارو گذاشت و تمام شب را بر بالینش نشست و ازوی پرستاری و دلجوئی کرد.

سحرگاه زن بیچاره از شدت خستگی بخواب رفت و چون چشم گشود در کمال تعجب نوح را نشسته و از خودش سلامت ترو شاداب تر مشاهده کرد. مردم نیز (نوح) را مرده میانگذاشتند. حق داشتند اینطور تصور کنند زیرا او را آنچنان زده و مجروح کرده بودند که اگر صد جان سلامت داشت یکی را از آن معر که نمیتوانست بدربرد.

دشمنانش خوشحال بودند. مخصوصا سامرو فکر می کرد که (نوح) کشته شده لذا با همان پای لنگ بطرف محل زندگی خویش بهراه افتاد و لنگ لنگان از آنجا دور شد و رفت. قلب سامرو آرامش خاصی پیدا کرده بود.

از سالها پیش آرزوی گرفتن انتقام از نوح و کامیل در اعماق دل و روحش ریشه دوانیده و او را آزار میداد. هر وقت یکی از آنها را میدید و هرگاه چشمش قد و بالای یکی از فرزندان رشید نوح را افتاد آنشی در دلش روشن میکرد و از فرط خشم دندان را بر لب میفشرد و آه های دردناک میکشید.

او خود را مستحق این سعادت تصور میکرد و نوح را غاصب سه لذت و خوشبختی خویش میدانست و بهین علت سوگند یاد کرده بود که تا از او انتقام نگیرد آرام ننشیند.

همه جا مثل سایه بدنبال نوح بود و در راه پیشرفت مقاصد او موانعی ایجاد می کرد و می کوشید تا مردم نسبت با او بدبین باشند و بگفته هایش گوش ندهند.

هر جا می رسید در اطراف نوح و کارهای او حرف می زد. او را مردی متقلب و دروغگو می خواند و برای اینکه کینه و نفرت مردم را نسبت با او برانگیزد مدعی میشد که نوح سحر و جادو می داند و مصاحبین و دوستان خویش را مسحور می کند و بهین وسیله مقاصد خود را انجام داده و استفاده های کلان میبرد.

آنروز که نوح برای اولین بار بتبلیغ پرداخت و آن مطالب را بر زبان راند و لوله و هیاهوی در شهر برخاست مردم دسته دسته ارگوشه و کنار شهر برای دیدن او بهر کت در آمده و خود را به آنجا می رسانیدند.

عده ای دشنام میدادند و عده ای بادقت بحرفهای او توجه میکردند و چنان شان داده میشد که میخواهند چیزهایی بفهمند اما هیچکس بخود اجازه مخالفت علنی را نمیداد.

اگر در آن لحظات حساس (سامرو) آنجانی آمد و نوح را در حال سخنرانی نمی دید، شاید پیر مرد مقدس حرفهای خود را میزد و پی کار خویش می رفت اما از بخت بد ناگهان سامرو لنگ انگان خود را به آنجا رسانید و سنگی از زمین برداشت و بدهان نوح کوفت و فریاد کشید و مردم را بکشتن وی تحریک کرد.

در همه جای جهان و بین همه اجتماعات بشری انسان بیکاره طالب شر زیاد است.

آنروز جمعی که از لنگ زدن و آزار دیگران لذت میبردند بتبعیت از (سامرو) گدای لنگ يك با نوح را آنسان کوفتند که (سام) و (حام) جسم نیم جاناش را بخانه منتقل نمودند.

(سامرو) بفین داشت که نوح در اثر جراحت وارده مرده است لذا صبح فردا جمعی را بدور خود مجتمع نمود و باتفاق آنها برای برداشتن جسد نوح بطرف

خانه وی حرکت کرد .

اوروی کینه ای که داشت میخواست بکامیل همسر نوح زخم زبان بزند و او را شتمات کرده و بردل ریشش نمک بپاشد .

باین شوق باوجود پای لنک خویش جلوتر از دیگران راه میرفت و لبخند موفقیت از لبانش دور نمیشد .

انتظار داشت که از دور صدای شیون زنان و بچه های نوح را بشنود ولی هرچه بیشتر نزدیک و ماصله بین او و خانه مورد نظر کمتر میشد بر تعجبش افزوده میگردد تا جائیکه در را کوفت و بامید ایستاد .

یکی از پسران نوح در را گشود و وقتی آنها را پشت در مشاهده کرد پرسید چه میخواهید ؟

سامرو تکانی بخود داد و گفت :

- ما برای مساعدت شما آمده ایم .

و چون جوان را متعجب و متعیر مشاهده کرد پرسید :

- آیا نوح مرده است ... ؟

جوان تازه مقصود او را فهمید و شانها را با حالت تمسخر و استهزاء بالا

انداخت و گفت :

- چطور يك مشت مردم کور و چلاق برای مساعدت بما آمده اند

آیا ما آنقدر بیچاره شده ایم که بكمك شما مردم از همه جامانده و رانده محتاج باشیم .

صدای گفتگوی آنها بگوش (نوح) رسید و پیر مرد بدون

اعتناء بچلو گیری و ممانعت افراد خانواده از اطاق بیرون شد و خود را به آستانه در خانه رسانید .

بمحض اینکه چشم (سامرو) به نوح افتاد ناله کوتاهی از سینه خارج کرد و

زیراب گفت :

- عجب ! او زنده و سلامت است .. خواب می بینم یا واقعاً نوح است که بخوبی

راه میرود .. باور کردنی نیست .

دیگران نیز بنوبه خود از این تعجب نتوانستند خودداری کنند . حالت

بخت عجیبی بهموم دست داده بود.

آنها کسانی بودند که روز قبل در کنگ زدن (نوح) سهم و شریک بوده و هر يك مشت و لگدی بسرو سینه و شکم او زده و یقین داشتند که نوح زیر ضربات میمیرد.

همه آنها، فرق شکافته، دست شکسته و سینه بریده و صورت مجروح و دهان خون آلود (نوح) را با چشم خود دیده بودند.

وقتی پسرانش جسم او را بردست گرفته و از آنجا دور شدند آنها به - رای العین مشاهده کردند که از (نوح) خون میریزد. پس از اینکه وی را بردند، ایشان جای بدنش را روی خاک رهگذر از منجلا ب خونی که جمع شده بود تشخیص میدادند.

اگر چند گوسفند پروا را ذبح می کردند آنقدر خون جمع نمیشد که از بدن (نوح) جمع گردید و در زیر آفتاب خشک شد.

حق داشتند متعجب باشند در بین آن عده نسبتاً زیادی که دو نفر هم بودند که از مشاهده سلامت و صحت (نوح) فریاد کشیده و رفتند.

اگر اندکی نسبت باو حسن نیت داشتند در پیامبری و نبوت او نمی بایست تردید نشان دهند ولی چون با چشم کینه و نفرت باو مینگریستند و از طرفی سامرو و یارانش و روه های شیطانی میکردند همه او را ساحر و جادو گر خواندند و روی برگردانیده و بقصد عزیمت بجانب دیگر رفتند ولی در همین هنگام صدای لرزان نوح شنیده شد که گفت:

- کجا میروید. بیایید تا برای شما توضیح بدهم. بیایید بسخنان پیامبر و رسول خدای یکما گوش کنید.

عده ای سست شده و ایستادند. گرچه نمیخواستند حرفهای او را باور کرده و میزان پاکدلی و صفای باطن بسنجند ولی میل شدیدی داشتند که در باره صحت او چیزهایی از زبان خودش شنوند و از روی حقیقت بفرانج و پیچیده برده بردارند.

(سامر) که پیشاپیش دیگران مانده بر چلاق و گر راه میرفت وقتی همراهان را سست مشاهده کرد، با حشونت و تندخویی ذاتی که داشت باز گشت، فریادی پر از خشم کشید و گفت:

- چرا سست شدید ؟ این مرد جادو گر همه شمارا مسحور می کند
نمی بینید با سحر و جادو چگونه جراحات روز قبل را از بدن خود محو کرد.
(نوح) گفت:

- مردم بیائید . شیطان را از خانه دل خود بیرون کنید و بسخنة - ان من
گوش بدهید در قبول و رد آن مختار و آزاد هستید . کسی شمارا مجبور نمیکند
که حتما حرفهای مرا بپذیرید و بمن و خدای من ایمان بیاورید .
فقط تقاضای من از شما اینست که بایستید و سخنان مرا بشنوید و آنگاه
بعقل و درایت خود مراجعه کنید .

باز (سامرو) فریاد کنان حرف (نوح) را قطع کرد و اظهار داشت:
- مردم سست نشوید . حرفهای او را باور نکنید این شخص با شیاطین
و ارواح خبیثه ارتباط دارد و می خواهد خدایان ما را با شیاطین بفروشد . او
افراد خانواده اش باید بقتل برسند و گر نه بیماری وبا و طاعون در شهر مایشوع
پیدا میکند و عزیزان ما را دسته دسته بگورستان میفرستد . بگفته های این
جادو گر محیل گوش ندهید .

(نوح) در میان پسران خود دوسا قدم بمردم زدیکتر شد و بدون رعب و
هراس ایستاد و گفت :

- امیدوارم خداوند شما را براه راست هدایت کند . من از طرف
قادر لایزال برای همین منظور مامور گردیده ام . . . وظیفه من اینست که
شمارا از بت پرستی بخدا پرستی و حقیقت بینی سوق دهم . . خدائی که بما جان
عطا فرموده و رندگی بخشیده است قدرت دارد تا با توجه مختصری جراحات را
از تن من دور کرده و صحت و سلامتی را بار دهد . . چرا تعجب میکنید . آیا
برای شما عجیب نیست که از نیست به هست آمده و از بطن تاریك مادون
خود بصورت بك انسان خارج گردیده اید . این برای شما حیرت انگیز نیست
ولی وقتی قربانی خود را مجدداً سلامت و در صحت کامل مشاهده مینمائید غرق
تعجب و شگفتی میگرددند .

من با حار کوچکی انگشت یک نفر از میان شما را مجروح می کنم
بك هفته هم فرصت میدهم . انگشت مجروح را نزد خدایان چوبی و گلی
و سنگی خود ببرید و از آن آلات بدون اراده بخواهید که جراحات را
شفا دهد . . . ملاحظه خواهید کرد که چنین قدرتی ندارند . اما دیدید

که چگونه سر و دست من شکست و حالا برای العین می بیند که سلامت پیش روی شما ایستاده ام و سخن می گویم . خدای من ، خدای واحد بی همتا همه چیز قادر است . . او است که بماندگی بخشیده ، او است که سر و شست ما را تعیین میکند . .

(نوح) باز هم میخواست حرف بزند . . حرارت بیساقه ای در خود احساس میکرد و قدرت مطلوبی در زبان و بیان خود میدید . هرگز باین سلاست و روانی سخن نگفته بود لذا از فرصت استفاده میکرد و بکفار ادامه میداد . اما ناگهان سنگی از کف (سامرو) جدا شد ، در هوا چرخید ، معلق زد و مستقیماً بصورت (نوح) حور و دو صد ارادر گدویش متوقف ساخت .

از جای تصادف سنگ با صورت شکسته و چروکیده او خون جاری گردید و ریش سیب دوی را گلگون و سرخ رنگ ساخت . از شدت درد بخود می پیچید ولی قصد بازگشت نداشت و می خواست پس از تسکین درد باز با مردم حرف بزند و تا آنجا که میتواند دل تاریکشان را روشن و نورانی کند .

(سام) و (حام) که در دو طرف پدر ایستاده بودند جلو رفتند که از حمله مردم جلو گیری کنند ولی (نوح) آنها را عقب زده باز گفت :

- فرزندان .. عقب بروید . آنها نمیتوانند رسول خداوند را بکشند اما بوجود شما و نفر آسیب رسانند ، از من فاصله بگیرید .

(سام) . (حام) . کنار رفتند و (سامرو) در حالی که چوب سنگینی در دست داشت مردم را شکافت خود را به نوح رسانید و با چماق چند ضربه بر سر و مغز پیرمرد کوفت و آنگاه خطاب بتماشاچیان که نمیخواستند در این ماجرا دخالت کنند گفت :

- تفو بر شما مردم بی همت . . معلوم میشود از دین پدران و نیاکان خود بازگشته اید که در مقابل این مرد ساحر و دروغگو سکوت میکنید . خدایان شمارا نمی بخشند .

او آنقدر گفت و آنچنان سخنان تحریک آمیز بر زبان آورد که مردم تهییج شده و بفتابا سنک و مشت و لکد به (نوح) هجوم بردند و بزدن وی پرداختند .

آنجا که این حادثه اتفاق افتاد و برای دومین بار به کتک زدن (نوح) مشغول شدند با خانه وی بامحل زندگی زنان و فرزندان و اقربا و خویشانش چندان

فاصله ای نبود .

آنکاه که هیاهو برخاست ، کامیل سراسیمه و هراسان بطرف کوچه دوید . دیگران نیز از کوچک و بزرگ بدنبالش شتافتند ولی دیررسیدند زیرا موقعی قدم بکوچه گذاشتند که مردم پس از لگد کوب کردن (نوح) بی کار خود میرفتند .

این دفعه نیز (سام) و (حام) پدر خون آلود را بردست گرفته و بخانه بردند و بر بستر گذاشتند .

(کامیل) باز هم مانند همه زنان شایسته دیگر بدلجوئی و مداوای شوی خویش مشغول شد و بر جراحتش داروی التیام بخش و بردل شوریده و ناامیدش نوید های تسکین دهنده گذاشت و بخشید .

شب قبل وقتی کامیل خوابید نوح نالان و محروح بود و صبحگاه که بیدار شد شوی را سلامت یافت با این سابقه آن شب بخود گفت :

- باید بیدار بمانم و چگونگی امر را با چشم خود مشاهده کنم . وقتی جبرئیل روح الامین بروی نازل می شود اگر من هم در اطاق باشم او را می بینم و صدای فرستاده آسمان ها و برگزیده فرشتگان و ملائک و ملکوت را می شنوم .

با این امید (کامیل) از کنار بستر نوح که می نالید و سر را از شدت ناراحتی و درد تکان میداد دور شد . با وجودی که خواب با تکان چشمش را بهم می کشید و خستگی کار و فعالیت روزانه او را با-ت راحت مال می - کرد مقاومت و پایداری نشان میداد دید گن خواب آلود را میمالید که بیدار باشد و جبرئیل را ببیند .

ساعتها گذشت ، نوح همچنان خوابده بود و کامیل در حال مراقبت بسر میبرد که ناگهان صدای ناله پیر مرد قطع شد و چشمان نیمه بازش گشوده گردید هیچ چیز غیر عادی در اطاق دیده نمیشد .

(کامیل) احساس می کرد که وضع شوهرش غیر عادی شده و حالی دیگر کون یافته است ولی هر سمت می نگریست چیزی نمی دید و صدائی نمی شنید .

چند ثانیه ای بهمین حال گذشت . نوح با صدائی که همسرش آنرا بخوبی می شنید گفت :

سلام بر تو ای روح الامین ..

بدن زن میلرزید ، هیجان خاصی وجودش را فرا گرفته بود ، میل دیدن جبرئیل چنان او را میلرزانید و دردش غوغا میکرد که اگر ملاحظاتی نبود فریاد میکشید و سر خود را بدیده اطلاق میکوفت .

نوح سر را بلند کرد ، روی آرنج دست چپ بلند شد و در حالی که بگوشه اطلاق می نگریست نیم خیز گردید .

در گوشه اطلاق چیزی دیده نمیشد و کامیل هر چه بیشتر به آنجا نگاه میکرد کمتر چیزی میدید . در روشنائی کمرنگی که اطلاق را روشن میکرد چشم کامیل ناگهان بصورت نوح افتاد و در کمال تعجب مشاهده کرد که از زخمها و جراحات او اثری باقی نمانده است .

شکافی که روی صورت پای چشمش ایجاد شده بود کم کم محو و بعد کلی ناپدید گردید بطوریکه صورتش صاف و پاک و مثل سابق چیر و چروک روی آن ظاهر شد .

لبهایش از هم تکان میخورد ؛ چنان بود که با کسی حرف میزد اما صدایش شنیده نمیشد چید ثانیه بعد نوح مثل اینکه از کار خسته کننده ای فارغ شده باشد از پشت درستر افتاد نفسی عمیق کشید و با کم دست دانه های درشت عرق را از پیشانی پاک کرده و بخواب فرو رفت .

فردا صبح اول کسی که نوح را کاملاً سلامت یافت کامیل بود دیگران نیز وقتی پدر خانواده را پس از آن همه رنج و زحمت و خونریزی و جراحت در کمال صحت مشاهده میکردند متعجب بودند .

همسایگان ، ساکنین کوی و برزن که روز قبل شاهد كَنَك خوردن نوح بودند بنوبه خود از ابراز حیرت نمیتوانستند خودداری کنند .

دهانشان بدیدن نوح باز میماند و آرنج دست را به پهلوئی بکدیگر زده و او را با سر انگشت نشان میدادند . گویی انتظار مرك او را داشتند و چون در حال راه رفتن مشاهده اش میکردند خیره میماندند .

نوح روزها و هفته ها و سالها به همین کار اشتغال داشت . با وجود مخالفت هایی که ابراز میشد دست از تبلیغ و پای از طلب نمیکشید و هر روز خود را به پر جمعیت ترین نقاط شهر میرساند و برای مردم صحبت میکرد .

راه و چاه را بایشان نشان میداد و به خدا پرستی تشویقشان میکرد ولی

هر چه بیشتر میکوشید کمتر نتیجه میکرد.

سالها گذشت .. فقط چهل نفر از میان مردم آن شهر و دیار وسیع باو ایمان آورده و گفته‌های او را قبول کرده و دست از بت پرستی کشیدند.

این چهل نفر در اطراف خانه نوح منزل گرفته و آنجا متمرکز شده بودند. آنها نیز مثل پیشوای خود آسیب و گزند و آزار میدیدند ولی از مذهب خویش باز نمیگشتند سهل است بیشتر پای بند و معتقد میشدند.

فعالیت (سامرو) که حالا در میان مردم اهمیت خاصی پیدا کرده و بشرو و علامدار مخالفت با پیامبر جدیده شده بود افزایش مییافت. او نیز هر روز مردم را جمع میکرد و علیه (نوح) سخنها میگفت و خانواده‌ها را تشویق میکرد که با او دشمنی ورزند و کینه‌توزی کنند.

کم کم نوح با آنها صبر و سکوت که داشت خسته میشد و ناامید میگردد. نتیجه يك عمر کوشش و فعاليت فقط چهل نفر مومن بود .. چهل نفر ... تکلیف چیست ؟ يك شب (نوح) گریان و نالان مثل هر روز بخانه بازگشت ، با طایق خود رفت ، در را از داخل بست و به دعا و نماز پرداخت. پس از عبارت و در حین نیایش از خداوند متعال خواست که تکلیف او را با مردم آن شهر و دیار روشن کند :

جبرئیل نازل شد و از جانب پروردگار برای او پیام آورد :
- (نوح) نوحمت خود را کشیده‌ای .. کافی است .. از این مردم بیشتر از چهل نفری که می‌بینی کسی ایمان نمی‌آورد .. در این صورت دست از تبلیغ بکش و بساختن يك کشتی بزرگ مشغول شو .

کشتی برای چیست ؟ نوح نمیدانست خدا چه قصد و نیتی دارد و برای چه ساختمان يك کشتی بزرگ را توصیه کرده و سفارش فرموده است.
معمدا از فردای آن روز با طایق پسران و چهل نفر پیروان خویش به ساختمان کشتی مورد بحث مشغول شد ...

جنگل بزرگی در همان نزدیکی بود که درختان تنومند (سدر) داشت پیروانش چوبها را میبردند و بدوش تامله‌ای که برای ساختن کشتی در نظر گرفته شده بود میکشیدند و آنجا رها میکردند .

(نوح) و پسرانش طبق نقشه‌ای که داشتند ساختمان کشتی را پیش

می بردند و آن را درجائی که با دریا فاصله‌ای بسیار داشت می ساختند و می پرداختند. بهمان نسبت که بنای کشتی بیش میرفت توجه مردم بیشتر جلب میگردید.

عده‌ای متعجب بودند که چرا نوح مدتی است دست از تبایغ کشیده و با آنها کاری ندارد. دیگر درمجامع و محافل ظاهر نمیگردد و نسبت به خدایان آنها و تنخانه‌هایشان حرفی نمی‌زند.

عجیب بود و میخواستند علت را بدانند لذا وقتی مطلع شدند که او ساختمان کشتی بی سابقه‌ای دست زده است دسته دسته بتماشای او میرفتند و ازدور بوی ناسزا می گفتند و سنگ میزدند.

جمعی دیگر به تحریک (سامرو) برای آزار نوح آن سمت میرفتند (سامرو) آنها را فریب میداد و با وسوسه‌های شیطان خدایش مستعد و آماده بجانب (نوح) می فرستاد و چون با او میرسیدند از هر گونه بدگویی و کینه جوئی خودداری نمیکردند. در این میان عده‌ای دیگر اصولاً او را دیوانه محض میدانستند و از خود می پرسیدند:

— کشتی برای چیست؟ وقتی کشتی ساخته و آماده شد چگونه بکنار دریا حمل میشود؟ هیچ مرد عاقلی عمر خود را بکارهای بیهوده سپری نمیکند و چون نوح دست بکار ناخردانه‌ای زده باید او را دیوانه دانست.. آری او دیوانه محض است... دیوانه...

این مردم نیز بدنبال دسته‌های قبلی تا کارگاه نوح میرفتند و او را تمسخر می کردند ولی پیامبر پاک دل و بزرگوار کلمات زشت و جملات استهزاآمیز و الفاظ رکیک ایشان را می شنید و سخنی نمی گفت گاهی یکی از سنگها در هوا چرخ میزد و سر یا بصورت نوح می خورد، شکاف و جراحتی ایجاد میکرد و از آن خون جاری می گردید مگر نوح حتی سر را بلند نمیکرد تا به ضارب نگاه کند، همچنان بکار خویش میپرداخت و خاموش بود.

شبى كه همه خواب بودند و فقط نوح در ستر خود نشسته بود بناگاه نور آبی را از خیره کننده‌ای که چشم پیامبران آشناست ظاهر گردید و در گوشه اطاق نازل شد و قرار گرفت.

(نوح) در جای خود نیم خیز شد و گفت:

- سلام من به جبرئیل ملک مقرب و فرستاده ملکوتی پروردگار..

(جبرئیل) با و پاسخ گفت و اظهار داشت :

- ای (نوح)... بدان و آگاه باش که یاس و ناامیدی از خصائص اخلاقی کفار مشرکین و خدا ناشناسان است... آنها که به خدا پرستی و دین داری مباحثات میکنند هرگز یاس و ناامیدی را بدل راه نمیدهند و خوبشتر را به این بلای خانمان سوز تسلیم نمیسازند... یکی از صفات بارزی که پیامبران و برگزیدگان پروردگار را از بندگان دیگر ممتاز و جدا میکند صبر پایداری و شکیب آنها در مقابل سختی ها و شدائد است ... از چه میترسی از چه بیم و وحشت به دل راه میدهی ...

پروردگار عالم انسان را با عطای عقل و نطق و بیان و قدرت اندیشه و تمیز بر دیگر مخلوقات ممتاز کرده و اشرف نموده است.

شرافت انسان به این است که راه را از چاه، تاریکی و ظلمت را از نور و روشنائی و نیکی را از بدی تمیز میدهد و خیر و صلاح خویش را فرق میکند و نیکی ها را بر میگزیند.

خداوند پیامبران را برای نشان دادن راه نجات و هدایت بندگان مامور مینماید. ملل و اقوامی که پیامبران در میان آنها ظاهر میگرددند گمراه - ترین و در مانده ترین اقوام عالم هستند که خداوند با ارسال يك پیامبر يك دل توجه و عنایت خویش را نسبت به ایشان نشان میدهد.. این با خود آنها است که به پذیرند و نجات یابند یا در جهل و نادانی اصرار ورزند و در گمراهی و بدبختی بمانند...

آگاه که قومی قدر این نعمت را ندانست و عطای پر بهای پروردگاری را نپذیرفت ، نعمت از وی گرفته می شود و بلا بر آن قوم نازل میگردد... این قوم نیز با شکنجه و آزار تو که پیامبر خدا بودی کفران نعمت کرده و بهمن علت خدا بر آنها خشم گرفت و بتو ماموریت ساختن کشتی داده شده ... حالا کشتی ساخته و پرداخته گردیده است ... قم آنست که برای آخرین بار این قوم را از خشم خداوند آگاه گردانی فردا برای آخرین دفعه با آنها سخن بگو و چون نتیجه نگرفتی ، یارانت را در کشتی سوار کن ...

از هر نوع حیوان يك جفت يكي فرودگیری ماده در کشتی بگذار.. وقتی همه چیز آماده شد.. خودت هم بدیگران ملحق شو و در انتظار باش تا ببینی چه میشود...

(جبرئیل) این را گفت و رفت... نور آبی رنگ از نظر محو گردید و نوح متفکر و اندیشناك باقی ماند...

تمام آن شب نوح بیدار بود و فکر میکرد به سر نوشت مردم آن مرزو بوم میاندیشید. با آنها كه خشم خدا در انتظارشان بود و به آنها كه فردا میبایست محو و نابود گردند متوجه بود.

بالاخره آن شب وحشتناك گذشت. صبح با همه شكوه و جلال خود مثل همه روزهای دیگر رسید و دنیا را روشن کرد.

آن روز با دیگر روزها فرق نداشت. مردم از خانه ها بیرون شده و بی کار خود رفتند، (سامرو) نیز عده ای را بدور خود جمع کرد و برای آزار و دشنام کوئی بنوح بطرف کشتی وی رهسپار گردید.

نوح بهنگام صبح زنان و فرزندان را گرد خود جمع کرد و آخرین پیام برورد کار را با ایشان بازگو کرد. همه زنان و فرزندان نوح آنجا جمع شده و با دقتی زاید الوصف در حالی كه چهره آنها بی رنگ شده و آثار ترس و وحشت از سیمایشان آشکار بود به سخنان پدر خانواده خود گوش میدادند.

تنها (داعی) همسرو (کنعان) پسر كوچك تر نوح در میان آنها دیده نمی شدند. آن ها دین و مذهب جدید را پذیرفته و همانطوری كه ذكر گردید با مخالفان نوح پیوند کرده و با او بدشمنی برخاسته بودند.

وقتی سخنان نوح پایان پذیرفت به پسران خود گفت:

- بسیار خوب، دیگر حرفی ندارم.. برای انجام کارهای خویش بروید

ولی هر يك از شما وظیفه دارید كه يك جفت از حیوانات اهلی و وحشی را بکشتی منتقل نمائید. سعی کنید جمع کردن حیوانات و انتقال آنها به کشتی قبل از فرا رسیدن ظهر انجام گیرد.

آنها رفتند و نوح نیز برای گفتگو با مردم بطرف مرکز شهر حرکت کرده و طبق معمول روی همان تخته سنگ ایستاد، فریاد کشید، توجه مردم را جلب

نمود و آنها را گرد خود مجتمع ساخت و همه را دعوت به پرستش خداوند یگانه کرد
و از خشم الهی ترسانند.

او با صدای بلند حرف میزد و لی هیچ کس گفته های او را باور نمی کرد
یکی با صدای بلند می خندید. دیگری با صدای گوش خراش فریاد می کشید
که صدای نوح بدیگران نرسد سومی با سنگ های كوچك و بزرگ كه در
دامان خود جمع کرده بود سر وریش سفید نوح را هدف قرار میداد و كلوخ
اندازی میکرد.

خلاصه هر کس بنوعی مزاحم گفتار او میشد و نوح بدون این که از
گفته های خود نتیجه بگیرد از تخته سنگ پائین آمد و از همان راهی که آمده
بود باز گشت.

مقداری که از آن جا دور شد پسر خود (کنعان) را دید که
باتفاق همسرش (داعلا) برای پیوستن به مردم و مخالفان او بطرف مرکز
شهر میروند.

نوح راه را بر آنها گرفت و به پسر خود گفت:

- فرزندان گوش بده ... صدای مرا بشنو زیرا دیگر این صدا را نخواهی
شنید... گوش بده و توجه داشته باش. امروز از آسمان بلامیبارد و همه کافران را
در کام هواناك خود فرو میبرد.

(کنعان) با صدای بلند خندید و گفت:

- مثلاً چه میشود.

(نوح) اظهار داشت:

- دنیا را آب فرا میگیرد .. بطوری که هر چه جان دار هست در آب غرق
می شود و با سختی جان می سپارد.

تافروست باقی است ایمان بیار و بابرادران خود در کشتی سوار شو جان
بسلامت ببر.

(کنعان) ایندومه قهقهه ای بلند سرداد و گفت:

- بفرض این که آب جهان را فرا گرفت. من به بام خانه خود می روم که
از آسیب طوفان در امان باشم.

نوح اظهار داشت:

- سقف خانه ات نیز در آب غرق میشود.

(کنعان) نگاهی پراز استهزاء به پدر خود که بانگرانی باو مینگریست کرد و گفت :

- بسیار خوب ، در این صورت بالای يك تپه پناه می برم که آب مرا نگیرد .

- تپه ها نیز در آب فرو خواهند رفت .

- در این صورت بالای يك کوه بلند میروم .

- کوهها نیز در آب غرق میشوند .

- این هم مهم نیست زیرا بآن قله رفیع پوشیده از برف که هنوز پای بشر بآن نرسیده صعود میکنم .

- آنجا نیز در زیر آب میروم ...

(کنعان) به قهقهه خندید و گفت :

- از قرار معلوم طوفان تو خیلی عظیم است ... بسیار خوب مادر این صورت مرك را بایمان آوردن ترجیح میدهیم .

اشك در چشمان بی فروغ (نوح) جمع شد و چون نتوانست از از فرو ریختن آن خود داری کند با سر انگشت قطرات درشت سرشك را از روی ریش سفید و صورت پر چین و چروك خود پاك كرد و سر را پائین انداخت و رفت .

(کنعان) و (دا علا) نیز بی کار خود رفتند . آنها می خواستند گرد کشتی ازدحام کرده و بس از اینکه حادثه ای اتفاق نیافتاد به استهزاء و تمسخر (نوح) پردازند . آنها یقین داشتند که هیچ اتفاقی نمیافتد و حتی باد معوای شمال نیز نخواهد وزید ، آنها عقیده داشتند که نوح دیوانه شده و تمام اینکارهای بی رویه و حرفهای به چوبی معنی زائیده جنون و محصول عدم تعادل فکر میباشد . بدین سبب میخواستند آروز نوح را بیاد استهزاء گرفته و او را تمسخر کنند .

پسران نوح با جدیت مشغول فعالیت شدند و تا نزد يك ظاهر همه کارها آماده گردید .

چند دقیقه ای از ظاهر گذشته بود که سام دوان دوان خود را به نوح رسانید و انجام تمام امور معموله را با اطلاع داد .

درست در همین هنگام بود که ابر سیاهی روی خورشید جهان تاب را گرفت

و هو ارا نيره و تار كرد. نوح با آسمان نگرست و فهميد كه هم اكنون طوفان با همه قدرت خود آغاز ميگردد.

حدس او درست بود زیرا موقعی كه بعد قدمی كشتی رسید آسمان خروشید و غرید و رعد و برق آغاز گردید و قطرات درشت باران نازل شد.

سر نشینان كشتی كه همه دوستان و پیروان و اقربای نوح بودند اندك اندك از تاخیر پیشوای خویش نگران شده و متوحش میگردیدند. تنها در آن میان (سام) فرزند ارشد (نوح) كه بعدها مرتبه پیشوایی و هدایت مردم را یافت بدلداری و تسلی دیگران میپرداخت و میگفت.

— نگران نباشید. پدر من، پیامبر خدا و پیشوای دین و دنیای شما از هر گونه آسیب و گزند در امان است.

خورشید در زیر انبوهی از ابر سیاه و تاریك پنهان گردیده و بهمین علت جهان تیره و تار شده و آفتاب دیده نمیشد كه از روی آن گذشت ساعات و دقائق محاسبه گردد ولی باران درشتی كه میبارید بتدریج تابان حدر سیده بود كه گودالها را پر کرده هر آن نیز بالاتر میآمد.

كم كم گودالها بهم پیوسته امواج آب مانند رودخانه خروشانى بحركت افتادند و نزول سیل آسای یاران نیز بزیاد شدن آن كمك میکرد.

آب خانهها را پر کرده، از دیوارها لبریز و از درخانه خارج شده به كوچهها و كویها و برزنها سرازیر میشد و بدیگر خانهها راه مییافت.

آب بهر خانه میرفت در آنجا غرغاه و هیاهوی عجیب ایجاد میگردید. زنان جنگ میكشیدند و مردان بگمان اینکه میتوانند جلوی آب را بگیرند مقابل خانه خود خاك ریخته و موانعی ایجاد میکردند ولی آب خروشان این موانع را درهم میریخت و بی رحمانه وارد میشد و اطاقها و انبارهای آذوقه و جاهای دیگر را پر میکرد.

نوح با قدمهای لرزان و چشم گریان بسمت كشتی میرفت در دلش نیز طوفانی ایجاد شده بود كه شدیدتر از طوفان و حشم طبیعت بود و پیرمرد رنجیده و با كدل را ناراحت و آشفته خاطر میکرد.

او از مقابل هر خانه میگذشت، آب كه پشت سرا و حركت میگرد و وارد

آن خانه میگردید و صدای شیون زنان و فریاد مردان به آسمان می رفت همین شیونها و فریادها بود که نوح را تکان می داد و متاثر و اندوهگین میکرد. در راه گاهی با اشخاص رو برو میشد. با وجود اینکه میدانست کار از کار گذشته با صدائی لرزان که می کوشید رسا باشد و بگوش رهگذران سراسیمه و هراسان برسد میگفت:

- ابن خشم خداوند یکتا است ببینید و عبرت بگیرید. تا وقت باقی است به خانواده خود رحم کنید و ایمان بیاورید تا نجات یابید هر کس ایمان بیاورد و خدای یکتا را ستایش کند مقدمش را در کشتی گرامی خواهیم داشت. رهگذران و صاحبان خانه های مجاور معبر او صدای نوح را میشنیدند ولی بدون اعتناء براه خویش می رفتند که شاید جلوی آب را بگیرند.

موقمی که نوح توسط شهر رسید آب نصف بیشتر خانه ها را فرا گرفته و در خود غرق کرده بود. آن قسمت از شهر که پائین تر از قسمت های دیگر بود بکلی در زیر آب غرق شد. اهالی قسمت مرتفع شهر که سر نوشت هم-شهریان خویش را میدیدند جواهرات و اشیاء قیمتی خود را جمع کرده و به سیابان می گریختند.

هنگامی که نوح به کشتی رسید قسمت سلامت شهر تقریباً خالی از سکنه شد. و اهالی آن با کسانی که از قسمت های دیگر گریخته بودند بخارج و نقاط مرتفع پناه می بردند.

(نوح) پیروان خود را جمع کرده و آنها را بایشان نشان می داد و می گفت:

- نگاه کنید و به خوی شیطانی آنها آگاه گردید. این مردم همان کسانی هستند که دعوت مرا قبول نکردند. حالا ببینید چه می کنند. آن شخص که جوانی را زیر پای خودش گذاشته که چند کف دست از سطح آب دورتر باشد پدر آن جوان است.

اینجا دیگر عواطف و رحم و شفقت از بین می رود هر کسی در فکر جان خوشتن است و چون ایمان ندارند، خدا را نمی شناسند به اعمال شیطانی متوسل می گردند. خود پسندی نیز یکی از صفات بارز و مشخص شیطان است. همین خود پسندی بود که شیطان ملك مقرب خداوند را از بهشت و آسمان

راند و منفور و مملون کرد .

آن پدر خود پسند و خود خواه برای اینکه دیرتر بمیرد جگر گوشه خود را زیر پا میگذارد و در آب غرق میسازد . . آن پسر جوان نیز با پدر خود همین رفتار را میکند . . نگاه کنید . . و عبرت بگیرید . .
آب بالا میرفت و قله را نیز فرا می گرفت مردم يك يك در آب افتاده و پس از چند بار غوطه خوردن جان میسپردند .

درست در همین هنگام که (نوح) موعظه باران خود مشغول بود سخن را قطع کرد . زیرا در میان آب پسر خود (کنعان) را دیده بود که زیر و رو میشود و در میان امواج تلاش میکند .

آب (کنعان) را تا کنار کشتی آورد ولی بلافاصله موج بزرگی او را در خود فرو برد و چند دقیقه بعد جسد بی جانش روی آب آمد . .
هوای تاریک شد . . آن چنان ظلمت همه جا را گرفت که چشم هیچ کس جایی را نمیدید و چیزی را تشخیص نمی داد .

طوفان با همان شدت ادامه داشت . .

شب سپری شد . فردا که هوا روشن گردید ، باز هم باران میبارید و زمین میجوشید و بر عظمت آب افزوده میگردد .

چشم نوح جز آب چیز دیگری نمیدید . زمین آب ، افق آب و همه جا آب . . . تنها در میان آن دنیای بیکران و لایتناهی کشتی نوح بود که در دست امواج و بفرومان باد و هدایت فرشتگان پیش میرفت .

روز دوم و سوم هم سپری شد . . هنگامیکه روشنایی سومین روز طوفان بتاریکی میگرایید يك گوشه آسمان روشن شد . .

ابر ها درید و افق سرخ از پشت سحاب تیره رنگ ظاهر گردید .

باران سست و باز سست تر شد تا این که ناگاه متوقف گردید . . .
کشتی کم کم فرو میرفت و زمین آب موجود را میبلعید و میمکید و در خود میکشید . . .

شب هنگام ستارگان پدید آمدند و سر نشینان کشتی به هدایت نوح اجتماع کرده و خدای یکبار را سپاس میگفتند و نماز میگذاشتند .

فردا صبح که هوا روشن گردید و آفتاب درخشیدن گرفت، از کوه آن دریای بی پایان قطعه سنگی پدید آمد که بعداً معلوم شد قله کوه (جودی) است.

کشتی به آن سمت رفت و پس از چند دقیقه صدائی برخاست و متوقف گردید ....

کشتی در کنار قله آن کوه به سنگ خورده و همانجا نشست ... از آن پس کشتی روی آب نبود و سر نشینان پائین رفتن آب را بخوبی حس میکردند. آن روز و آن شب نیز آب پائین می رفت و در زمین فرو میشد. صبح وز پنجم که پیروان نوح سر از خواب برداشتند و به پائین کوه نگر بستند حاک را دیدند ...

دیگر اثری از آب نبوده مثل این بود که اصولاً طوفانی نشده و جهانی زیر آب نرفته و قومی ناپود نگردیده است،

فرمان نوح همه از کشتی خارج شده و از کوه بسمت دشت سرازیر گردیدند، حالاً میبایست برای زندگی جدید خود وسائل فراهم کنند. جمعی به کشت و زرع تعدادی بساختن خانه و شهر و بقیه بکارهای لازم دیگر مامور و مشغول شدند .. (۱)

حیوانات اهلی بسرعت بتوالد و تناسل پرداخته و گوشت ولین و تخم مرغ و پشم و سوخت اهالی را فراهم ساختند.

شهر نیز بزودی ساخته شد و مردم توطن گزیدند بذراشاند شده نیز بزودی و بطور خارق العاده روید و رشد و نمو کرد و محصول عالی و خوب داد.

باین ترتیب قوم نوح (۲) زندگی آسوده و مرفهی را آغاز کردند و بخوشی و کامرانی روزگار گذرانیدند.

نوح آقدر زنده بود که از اولاد پیروانش اقوام عدیده و شهرهای زیاده

۱- در بعضی کتب نوشته شده که پیروان نوح هشتاد نفر بودند و پس از طوفان دریای کوه جودی شهری ساختند که بمنابت تعداد سازندگان شهر الثمانین نامیده شد.

۲- مولف، ناسخ التواریخ، نوشته است که هفونت مردگان و با وامراض مسری دیگر پدید آورد و تمام مردم شهر الثمانین غیر از پسران نوح در اثر امراض مردند.

پدید آمد آنگاه ، دعوت حق را بیک گشت و بجهان باقی شتامت در جان جان آفرین تسلیم کرد. پس از نوح پیامبران دیگری در میان اقوام مختلف ظاهر شده و بارشاد مردم پرداختند. ذکر و فعل حوادث زندگی آنها ، در این کتاب به تفصیل امکان ندارد لذا بدین نام و نسب آنها بطور موجرا کتفا کرده و توجه خوانندگان را به فصل مخصوص (حضرت ابراهیم) که از هر لحاظ مورد توجه و پسند واقع می-گردد جلب میکنم.

پس از نوح که عمری طولانی داشت (۱) پسر ارشداو (سالم) توجه پیشوایی مردم را یافت لیکن مقام آن را نداشت که به پیامبری مبعوث و مورد نزول وحی واقع گردد .

ار (سالم) گذشته (هود) بارشاد مردم پرداخت و قوم خود را به خداپرستی و توحید دعوت کرد .

پس از هود (صالح) مقام پیامبری یافت . نسبت صالح را چنین نوشته اند که صالح پسر جابر پسر نمود پسر عابر پسر ارم پسر سام و بالاخره سام پسر نوح است ...

در این صورت صالح یکی از فرزندان نسل ششم بعد از نوح شمار میرود .

نوشته اند که قوم وی از (صالح) معجزه ای طلب کرده و خواستند که او از دل کوه شتری آبستن بیرون بیاورد و آن شتر نیز در همان ساعت بزاید و حال آنکه نوزاد از شترهای معمول بزرگتر باشد .

صالح قوم خود را پای کوه برد و از خدا خواست که چنین بشود ، کوه نالید و شکافت و شتری که صد ذرع طول و بلندی داشت بیرون جست و در همان حال آید و شتر دیگری از شکم خارج کرد .

مردم با این که اعجاز او را دیدند باز هم ایمان نیاورده و کار او را نوعی شده و سحر و جادو تصور کردند .. عمر صالح را نیز دوست و هشتاد سال نوشته اند .

۱- عمر (نوح) را در برخی از کتاب های مذهبی سه هزار سال نوشته اند . در بعضی کتب دیگر دو هزار و پانصد سال ذکر شده .
ما توجه به مقدمه کتاب ، عمر نوح را فقط طولانی دانسته و از تعیین میزان و مقدار آن چشم می پوشیم .

ابراهیم خلیل

(ابراهیم) در زبان عبری به معنی پدر مهربان است : پدر مهربان اسمی است که بعدها به پیامبر خدا داده شد و در بادی امر نام او (ابرام) بود و در بسیاری کتب نیز وی را (ابرام) نامیده اند .

ابراهیم القاب زیادی داشت که در کتاب های مذهبی و تواریخ دنیال نام وی ذکر و نقل گردیده که از آن جمله است ابراهیم خلیل ، خلیل الله ، خلیل الرحمن ، ابوالانبیاء ابومحمد و ابوالضیفان .

نسب ابراهیم تا (وح) باین ترتیب ثبت و در تواریخ نقل گردیده است . ابراهیم فرزند تارخ پسر ناحور پسر شاروخ پسر راغو پسر قانع پسر هابر پسر شالخ پسر ارفخشذ است که او نیز پسر سام و سام نیز فرزند ارشد و جانشین نوح بوده .

مؤلف تاریخ التواریخ که زندگانی پسران و حوادث تاریخی دیگر را بیشتر با تاریخ سال و ماه و روز و حتی ساعت نقل کرده است، در این مورد چنین نگاشته که «ولادت باسعادت ابراهیم خلیل الرحمن در نیم روز اول ذیحجه الحرام در قریه ای واقع در کوهستان (بابل) سه هزار و سیصد و بیست و سه سال بعد از هبوط آدم ابوالبشر اتفاق افتاد و تا چندین سال والدینش تولد او را از مردم شهر مخفی نگهداشته و خودش را از اظهار آن چنان که بتفصیل خواهیم نوشت دور میکردند (۱) »

در مورد زندگانی بر حوادث و سراسر مبارزه این پیامبر بزرگ کتب

۱- (بابل) بکرب ثانی شهر تاریخی آمادی بود در بین النهرین که (بخت النصر) و فرزندان او در آن سلطنت میکردند این شهر همان (بابل) تاریخی است که کهوش کبیر پادشاه هخامنشی با قدرت آن آگشود و فتح کرده و آن چنان که در قسمت (دانیال) نقل خواهد شد سلسله سلطنتی بخت النصریان را منقرض کرد و پس از آزاد کردن اسیران یهودی آن خطه معمور را منظم به امپراطوری وسیع پارس نمود.

مذهبی و تواریخ مطالب گوناگونی دارند ما در این کتاب با توجه بمدارك دینی اسلامی آنچه که معقول جلوه میکند به رشته تحریر درآورده و تقدیم خوانندگان گرامی میکنیم.

(بابل) در زمان سلطنت (نمرود ثانی) شهری بزرگ و پرجمعیت بود که پایتخت و مرکز کشوری وسیع محسوب میشد و بهمین مناسبت اقوام و قبایل و فرق و طوایف اجتماعی و مذهبی مختلف در آن زیست میکردند و بفرخور اهمیت و عقیده معابد و مخصوص داشتند.

بت‌ها و اصنام هر دسته و جماعت بطور مشخص در بتخانه‌های آن شهر قرار داشت و مردم در روزهای مومن و ساعات مشخص زیارت رفته و بعبادت مشغول شده به بیت فراوانی نعمت قربانی‌ها میکردند و نذر و خیرات میدادند.

(نمرود ثانی) (۱) نیز مانند افراد ملت خود مردی بت پرست و مشرك بود و چون از عقل جدا و از دانش و بینش مبرا بود و ضمنا در خودخواهی و غرور و نخوت تالی و مانند نداشت بجادوگران و ساحران و غیب گویان و ستاره شناسان ارادت خاصی می ورزید و هیچگاه در بار پر تشریفات و باشکوه خویش را از این دسته مردم شاید تهی نمیکذاشت.

يك روز ستاره شناس و ساحری «خلید» نام که در دربار (نمرود) تقرب و منزلتی داشت شاه مغرور و خودخواه را بخلوت طلبید که با او درباره پیش گویی جدید خود مذاکره کند (نمرود) با (خلید) ساحر با طاق مجاور رفت و بارقت سخنان او که همیشه و همه وقت مهتر جلوه میکرد گوشه اراداد. (خلید) پس از تعارفات متعارف و متداول گفت:

— از چند روز پیش در حال ترصد شاهد حوادث عجیبی در آسمان بودم یکی از سیارات در حال سیر قربین سیاره دیگری شده است که بنظر کمترین غلام هیچ میمون و مسهود نیست و برای شاه جهان نهوست و نامبار کی در بردارد.

۱- نام واقعی او (نی نیاس) بود که پس از یافتن تخت شاهی وی را (نمرود

رنك (نی نیاس) بشدت پرید و مقابل (خلید) سحر نشست

و پرسید :

چه خواهد شد بی پروا هر چه می دانی بگو که شاید در مقام جلو گیری
بر آمده و رفع نحس کنیم

(خلید) لوله پوست آهو می را از شکاف قبای خویش بیرون کشید ، گشود
و پیش روی (نی نیاس) باز کرد و پس از نشان دادن خطوط طراشکال در هم و
آشفته ای که (نمرود) چیزه می از آن نمی فهمید گفت :

– اقتران این دسته از نجوم ما خبر میدهد که امسال نطفه طفلی از سلب پدر
در رحم ما ری قرار میگیرد که آن طفل پس از تولد و رسیدن به بلوغ و رشد
جسمی و عقلی موجبات آشفته گی امور را فراهم کرده و باعث بریشانی نمرود و
اطرافیان او خواهد شد .. تولد آن طفل فقط برای یک نفر خطری عظیم دارد و
آن شاهستید زیرا طفل متولد نشده کنونی و مرد چندین سال بعد مردم را
علیه شما می شوراند و بزرگان را بیستی می کشد ، عزیزان را حوار می کند ،
ثروتمندان را بدربوزگی وامی دارد ، مردان نیرومند و پهلوانان را ضعیف و
ناتوان می سازد و بالاخره چنان احتلال میکند و اختلال میدهد که تصور
آن موی بر اندام انسان راست میکند چه رسد باینکه انسان شاهد اعمال عجیب او
باشد و آماج تبر پر مصائب قرار بگیرد.

رنك چهره (نمرود) از سرخی بسپیدی گراید و وجودش دستخوش النهاب
بسیاقه ای شد ، و زانواش را لرزش شدیدی فرا گرفته بود. قدرت تکلم داشت
زیرا از بن خمر و حشت انگیز آنقدر نرسیده و چنان نگران شده بود که صدا از
حلق و مش خارج نمیشد.

چند لحظه بدین منوال گذشت و بالاخره همان خلید سحر سکوت را شکست
و گفت :

– حالا نباید نگران بود .. هنوز فرصت باقی است و می توان
جلوگی کرد دستور دهید که مردان با همسران خویش تا مدتی هم -
بستر نشوند و چنانچه نطفه منعقد شده و صورت جنین یافته قابل گمان آنرا از
بین ببرند.

چشمان نمرود رقی زدو از خوشحالی دستها را بهم مالید و بر پای ایستاد
خلید بسخن ادامه داد:

- اگر این کار بنحو مطلوب و شایسته ای انجام پذیرد و ما-وران
دستور را خوب اجرا کنند و چنین زنده ای باقی نگذارند امید هست که پس از
ایجاد فاصله بین دو ستاره مورد بحث فطر عغد نطفه خطرناك بر طرف شده و
بلارفع گردد.

(نمرود) که برای مردم (بابل) جنبه خدائی داشت و اهالی تصاویر او را
در بتکده های خود آویخته و بنحوی از انحاء پرستش میکرد و سجده می -
نمودند، از این مژده سرور و نشاطی یافت و فوراً فرمان داد تا بزرگان شهر و اعیان
و رجال را در ط لار بزرگ دربار سلطنتی جمع کنند.

ساعتی بعد فرمان (نمرود) اجرا شد و همه اشخاص مورد نظر و
صاحب اهمیت و شخصیت در طالار متناسب درجه و مقام ایستاده و انتظار
ورود (نمرود) را می کشیدند. بالاخره (نمرود) در حالی که هنوز
مقداری از پریدگی رنگ چهره اش باقی بود روی صندلی مرصع و مخصوص
خویش که بر سکویی مرتفع تر از کف سالن قرار داشت نشست و لب بسخن
کشود و چنین گفت:

- مندگان صدیق و وفادار من، باطمینان و وثوقی که از معیت و ارادت و
بندگی شما نسبت بمن یعنی خودم دارم می دانم که اندوه من شمار املول و شادی و
نشاط من موجب انبساط خاطر و سرور و شغف شما میگردد. آیا غیر از این
است...؟

همه یکصدا و یک زبان، پس از تعظیمی غرا گفتند:

- چنین است که خداوند کار ما مفرماینده.

(نمرود) پس از روی دلگرمی رلب آورد و دنباله سخن را گرفت و
اظهار داشت:

- امروز ساحران و پیشگویان و منجمین من اطلاع دادند که اقتران
کواکب و انجام دلیل بر تولد نوزادی است که حسم جان ما و دشمن سعادت شما
خواهد شد.

این طامل بزودی از بطن مادر چشم بدنیای ما میگشاید و پس از طی
مراحل صباوت و رسیدن به بلوغ آغاز دشمنی و خصومت خواهد کرد. او

روشاییها را بظلمت، نیک بختی و سعادت‌ها را به نکبت و وبال و نیر و روزی و بالاخره لندیها را به بستی و مردم‌نلال و پرفتوت را به دریوزه گران گزسته تبدیل خواهد ساخت اورسوم و عادات و آداب نیاکان‌مآرا نمی پذیرد. خود قوانین تازه‌ای وضع خواهد کرد که موجب شورش و طغیان بندگان می شود و در نتیجه غلامان و کنیزکان بر صاحبان خویش می شورند، و نظام زندگی فعلی را درهم ریخته و بامالداران و متمتعین کوس برابری و رقابت خواهند زد.

(نمرود) موقعی که این سخنان را بر لب میراند، شنوندگان و حضار را از نظر دور نمی داشت و بادقت چهره آنها مینگریست که اثر گفته‌های خویش را در سیمای ایشان بخواند یکی از حضار که ریشی سفید داشت سخن (نمرود) را قطع کرد و گفت:

- هیچ جای نگرانی نیست. برای خداوندی چون شما که جان بی مقدار بندگان درید قدرت او است شناسایی و اسارت و بالاخره کشتن طفل مورد بحث کاری است بسیار آسان و خاطر خطیر خداوند کاری نباید باین قبیل مسائل جزئی و کم اهمیت مشغول و از این بابت ملول و اندوهگین باشد.

همه حضار دچار وحشت شده و رنگ بر رخسار نداشته‌اند. منظره ترس آوری که نمرود پیش چشم آنها مجسم کرده آنها را مـر عوب و متوحش ساخت. هر يك از آنها املاك مزدورعی بی حساب، درآمد و تمول بسیار، ثروت نقدی و جنسی هنگفت و از همه اینها مهمتر عده بیشمار غلام و کنیز زرخرید داشتند.

زرخربدان طبق يك قانون تغییر ناپذیر از صاحبان خویش اطاعت می کردند و روی این اطاعت کور کورانه اربابان نهایت ظلم و جور را نسبت بابشان مرعی داشته و تا آنجا که قدرت داشته و می توانستند می کشتند و آزار می دادند.

کشتن يك غلام و یا کام گرفتن از يك دختر زیبای زرخرید از کارهای ساد و بی اهمیت محسوب میشد که کسی برای آن چندان اهمیتی قائل نبود. گاه اتفاق می افتاد که اربابان غلامان خویش را در پیشگاه خدایان سنگی و گلی و چوبی بتکده‌ها قربانی میکردند و خوشحال و شادمان بودند که قربانی

جاندار و سخن گوئی کرده اند .

در آن مواقع که غلام بیچاره ای مرتکب سهو و خطای ساده ای میشد
ارباب برای اینکه از دیگران زهر چشم گرفته و ایشان را مرعوب کند دستور
میداد که غلام بدبخت را از وسط دو پا شقه کرده و هر شقه از بدنش را یکی
از درهای باغ یا خانه پیاویزند ..

صاحبان بازر خریداران چنین رفتاری داشتند لذا هنگامی که (نمرود)
خبر شورش بردگان را داد موی بر اندام ایشان راست ایستاد و صحنه طغیان
غلامان رنج کشیده و مصیبت دیده را پیش چشم مجسم کرده و در این اندیشه
فرورفتند که اگر فی الواقع چنین حادثه موحشی اتفاق افتد چگونه خود و
خانواده ایشان بدست غلامان طاغی و باغی کشته شده و قطعه قطعه
خواهند گشت .

یکی دیگر از حضار جلو تر رفت ، و با صدایی لرزان پرسید :

- آیا این طفل بدنیآ آمده است ؟

(نمرود) که انتظار چنین سئوالی را داشت در پاسخ گفت :
- عیب در همین است که طفل مذکور هنوز قدم به جهان هستی نگذاشته .
اگر چنین بود من او و والدینش را بدیار عدم رهسپار میکردم و اثری از آنها
باقی نمی گذاشتم . من همین خبر داده اند که وقتی دو ستاره از ستارگان آسمان
به نزدیک ترین فاصله امکان رسیدند نطفه طفل از صلب پدر در رحم مادر جای
میگیرد و جنین تشکیل میگردد .

همه حضار مثل این که فرجی عظیم یافته باشند از خوشحالی نفسی
عمیق کشیده و لب را به تبسم گشودند (نمرود) اضافه کرد و اظهار داشت :
- من شما را برای امر مهمی باینجا دعوت کرده ام . شما باید با کمک

اعوان و انصار و نزدیکان مورد اعتماد خویش شهر و مردم شهر را زیر نظر
گرفته و کاری کنید که تارفع اقتران هیچ مردی با همسرش همبستر نگردد .
در ضمن جستجو کنید و هر جارنی حامله یابید بدون رحم و شفقت شکمش را
بدرید و جنین را بیرون کشیده و زیر پای لگدمال کنید ..

گفتگو در این باره ادامه یافت و هر کس چیزی می گفت و بسا نظر
دیگری مخالفت می کرد تا این که باز (خلید) منجم وارد صحبت شد و

اظهار داشت :

- مهال است که مردان از نزدیک شدن بزنان شرعی خویش خود - داری کنند، مگر اینکه از خانه و خانواده دور بوده و به همسر خود دسترسی نداشته باشند .

(نمرود) پرسید :

- چگونه میتوان مردان را از خانه دور نگه داشت؟

(خلید) منجم در مقام توضیح گفت :

- خطر دز طول بکهنه رفع میشود . در این مدت کوتاه باید مردان جوان را بکاری مشغول داشت و به آنها اجازه مراجعت بخانه را نداد . من فکر خوبی دارم .. از پیر مردان کاری ساخته نیست اطفال نابالغ نیز آزاد می مانند فقط جوانان بین پانزده سال تا هفتاد سال را باید از شهر بیرون برد و بکار واداشت . ماموران شاهی باید از همین فردا صبح در شهر بگردند و هر جا بامرد جوانی روبرو شدند او را بخارج شهر گسیل دارند . در آنجا برای ساختن برج بلندی فعالیت شود ... هر کس هر شغلی داشته باشد میتواند در ساختن (برج) کمک و مساعدت کند ...

استدلال و پیشنهاد (خلید) مورد توجه حضار مخصوصا (نمرود) قرار گرفت و بلادرنك دستور انجام طرح اوصادر گردید . از صبح روز بعد سپاهیان (نمرود) جوانان را در کوی و برزن گرفته و تحت الحفظ بخارج شهر گسیل میداشتند . ابتدا مردم متوحش شده و بگمان اینکه قصد هلاك آنها در بین است میگریختند و گاهی نیز مقاومت نشان میدادند ولی بعداً که می فهمیدند برای ساختمان برج و منظور بیکاری و کار اجباری گرفتار میشوند و در ضمن مدت بیکاری بکهنه بیشتر نیست تسلیم شده و صرفتند زیرا (و) و سبله جارچیان اعلام داشته و د که هر کس معفی شود نه تنها خویش بلکه تمام افراد خانواده اش نیز به قتل میرسند و نابود میگرددند .

با این ترتیب متجاوز از پنج هزار جوان (المی) به ساختمان برج و زدن خشت و تهیه گل و بختن آجر و تنظیم چوب بست مشغول گردیدند .

ماموران مادم درجه تجوی جوانان بودند و اینجا و آن جا خانه ها را می گشتند و کارش می کردند وای غیر از مردان پیر و از کار افتاده و

اطفال خردسال و زنان کس دیگری در شهر نبود. تمام احتیاط های لازم مرعی گردیده و مراقبت کامل بعمل می آمد ولی آیا راستی نطفه دشم (نمرود) بسنه نشد؟

جواب این سوال چنین است ... «آری ... همان شب نطفه (ابراهیم) منقذ و جنبین تشکیل گردید ...» حالا باید دید که این مهم چگونه انجام پذیرفت.

(نارخ) پدر ابراهیم مردی چهل ساله و از قدرت و نیروی جسمانی کافی برخوردار بود. آنروز که مأموران نمرود بجمع آوری مردان جوان مشغول بودند (نارخ) در خارج شهر به چرانیدن گوسفندان سرگرم و از حادثه بی اطلاع بود. شب هنگام طبق معمول گوسفندان را به شاگرد خویش سپرد و بسوی شهر روان شد اما وقتی به دروازه رسید باو اطلاع دادند که مأموران شاهی جوانان و مردان جوان تر از هفتاد سال را میگیرند و بنقطه نامعلومی مفرستند.

(نارخ) که بزن جوان و تازه عروس خویش دل بستگی عجیبی داشت با دل شکسته و روحی افورده با احتیاط قدم بدرون شهر گذاشت و بطرف خانه روان شد. در هر کوچه و برزن احتمال دستگیری او میرفت ولی خودش نیز نفهمید چرا و چه علت کسی مزاحم وی نشد و تاخانه هیچیک از سپاهیان سوار و پیاده که همه جا پراکنده بودند او را ندیده و راهش را نبردند.

(نارخ) کوچه بکوچه میگشت، از میان زبان و مردان که دسته دسته اینطرف و آنطرف میرفتند و در جستجوی عزیزان خویش تلاش میکردند عبور میکرد اما کسی او را ندید و حالش را نپرسید.

با بن ترتیب (نارخ) بخانه رسید و مورد استقبال همسرش که بانگرانی زاید الوصفی انتظارش را میکشید قرار گرفت. زن و شوهر ناشادمانی در رابسته و مشعل و شمع را خاموش کردند و شب را در تاریکی گذرانیدند که توجه رهگذران و سپاهیان که از پشت دیوار خانه میگذاشتند و بتمام صداها گوش میدادند جلب نشود.

آنشب تاریخی که بآن صورت شروع شده بود با خوشی و کامرانی پایان یافت و همان شب نطفه (ابراهیم) بسنه شد. فردا صبح نارخ بزم خروج

از خانه لباس پوشید و آماده شد ولی همسرش مانع گردید و میخواست او را در خانه نگه دارد تا رخ اصرار میورزید و زن جوان پافشاری و التماس می کرد تا اینکه شوی راضی شد و در خانه ماند.

موقعیکه مأموران شاهی و سپاهیان در جستجوی مردان بخانه‌ها می رفتند و همه جاراکارش میگردند با آنجا نیز رفتند ولی تاریخ را که در گوشه اطاق پنهان گردیده بود نیافتند گویی نابینا شده و او را نمیدیدند.

روزهای آن هفته پشت سرهم سیری میشد تا بالاخره منجمین به ریاست خلید باز بر صدخانه رفتند و به ترصد کواکب و انجم پرداختند. کار ساختمان برج نیز سرعت پیشرفت می کرد بطوریکه در ششمین روز برج با اندازه بیست برابر طول قد يك انسان بالا رفته و معمار مخصوص میخواست مقداری بالاتر بکار خاتمه دهد.

درباریان و بزرگان (ابل) با آشفتگی و پریشانی گاهی بزنج مراجه می کردند و زمانی سراغ (خلید) منجم را از خدمتگذاران قصر (نمرود) می گرفتند. میخواستند هرچه زودتر از نتیجه کار مطلع شوند. شخص (نمرودتانی) نیز بانگرانی انتظار ملاقات (خلید) را داشت و هر چند ساعت یکبار یکی از معارم خویش را بزنج او میفرستاد و از حال و مقل تفحص میکرد.

صبح روز هفتم ناگاه (خلید) بارنگی بریده و سرورویی آشفته که نشانه چندین روز ترصد و زیج نشینی و بیخوابی بود ادچاه رصدخانه خارج شده و راه قصر (نی نیاس) را در پیش گرفت. (نمرود) بانگرانی در طالار قدم میزد و به آینده میاندیشید و چون بعسن انجام فرامین خویش اطمینان داشت یقین پیدا کرده بود که اقتران ستارگان بدون خطر رفع شده و نطفه طفل مورد بحث منفذ نگردیده است.

وقتی خلید قدم به طالار گذاشت (نمرود) با آنهمه کبر و نخوت و غرور چندین قدم باستقبال او پیشرفت ولی در چند قدمی ناگاه ایستاد زیرا از پریدگی رنگ چهره منجم فهمید که خبر ناگوار و تلخی برای وی آورده است منجم که از ناراحتی می لرزید و قدرت ایستادن روی زانوان متشنج و لرزان خویش را نداشت سر را پایین انداخت و گفت:

- افتران برطرف شده ولی مناسبانه نطفه مورد بحث وارد رحم مادر طفل گردیده و جنین تشکیل شده .. آنچه من از روی حرکت ستارگان می-فهمم اینست و از قرار معلوم، اموران وظیفه خویش را بخوبی انجام نداده و يك زن و شوهر جوان هم بالین گردیده اند ..

(نمرودثانی) سر را میان دودست گرفت و روی مخدّه تخت جواهر نشان خود افتاد و چهره را در دو کف دست پنهان ساخت . مدتی بهمن حال باقی ماند و سکوت طالار را فرا گرفته بود . هیچیک از حاضرین جرات حرف زدن را نداشتند تا اینکه بالاخره خود (نمرود) سر برداشت و سکوت سنگین و خسته کننده را شکست و با صدائی مطمئن و حاکی از تصمیم و اراده گفت :

- جنین تشکیل گردیده .. باشد .. عیب ندارد . من تمام زنان باردار بابل را از دم تیغ میگذرانم ، بیایید . مشغول شوید ، عجله کنید . عده ای جلاد مأمور این کار شده و در شهر پراکنده گردیدند و ای چون هنوز آثار حمل در همسر (تارخ) پدید نیامده بود نتوانستند او را در ردیف زنان دیگر بکشند و باین ترتیب باز ابراهیم که تازه بشکل جنین در رحم مادر درآمده بود از خطر و گزند و آسیب خود خواهی و جنون (نمرودثانی) جست !

روزها به هفته و هفته ها به ماه تبدیل میشد و اندك اندك شكم همسر تارخ برجسته میگردد و اثر حمل در او پدید می آمد . جلادان (نمرود) هنوز با همان حرارت و شدت اولیه در جستجوی زنان باردار بودند و هر جا يك زن حامله سراغ میکردند بیدریغ او را به قتلگاه برده و شکمش را می دریدند و سر از تنش جدا میکردند .

(تارخ) بهمان نسبت که وضع حمل همسرش نزدیکتر میشد متوحش تر می گردید تا آنکه بالاخره یکشب نقشه دقیقی کشید و آنرا با زن خود در میان گذاشت و گفت :

- اگر مادر شهر بمانیم جلادان تو را نیز مثل دهها و صدها زن باردار دیگر میکشند و زن کی مرا تباه میکنند ... چاره ای نداریم جز اینکه از شهر گریخته و در یکی از کوهها پنهان شویم .

همسرش که میترسید قدم از خانه بیرون بگذارد نمی خواست این پیشنهاد را بپذیرد لیکن در مقابل اصرار و ابرام (تارخ) تسلیم گردید و پیشنهادش را پذیرفت. فردا صبح تارخ عرابه بزرگی را برادر گاه و علفهای خشک کرد و وقتی آماده شد همسرش را به اصطبل برد و او را لای انبوه گاه و علفها پنهان ساخت و خودش دهانه حیوانات را گرفت و چرخ را بطرف خارج شهر حرکت در آورد.

چشم زن جوان چیزی و جایی را نمیدید... در ضمن بسختی نفس می کشید ولی در عوض کوشش بخومی هر صدائی را می شنید و چنانچه دو نفر در کنار عرابه با هسنگی صحبت میکردند از گفتگوی آنها را تشخیص و تمیز میداد.

همه جا بدون برخورد نامشکل و مانع بیش میرفتند لیکن (تارخ) میدانست که در مقابل دروازه شهر سپاهیان و دروازه بانان راه را بر او می گیرند بارش را تفتیش می کنند و نکته قابل ذکر دیگر اینست که در آن ایام شهر بابل در آتش فحطی و نقصان آذوقه و کمبود خوار بار میسوخت فشارها و تضییقات (نمرود ثانی) جان مردم و کشاورزان را بلب آورده و موجب مهاجرت ایشان شده بود. ارسال قبل که بغتاً حال (نمرود) و وضع احوالی او بهم خورد و رفتندی و خشونت خویش افزود و مالیاتها را افزایش داد مردم جلای وطن کرده و به قاط دیگر شهرها و ممالک مجاور که امنیت و آسایش بیشتری تصور میکرد کوچ می نمودند.

از طرف دیگر مردم هنگام کوچ آذوقه همراه می بردند که مبادا در بیابانها دچار گرسنگی شوند. باین علت (نی نیاس) یا (نمرود) دستور داده بود که بار و بنه مهاجرین را جستجو کنند و در میان بار هر کس گندم و جو و حبوبات یافتند بدون درنگ مال را ضبط و صاحبش را به سیاه چال فرستند.

(تارخ) با اطلاع باین امور بقین داشت که دروازه بانان در جستجوی بارهای آرد و گندم لای علفها را می کشند و چون سرسبغهای آهین بیدن همسرش گیر می کند علفها را پائین ریخته و او را رسوا خواهند کرد...

بالاخره بدروازه رسید و بارنگی پریده و قلبی طیان و بدنی لرزان

پیش رفت. یکی از سپاهیان که سیخ آهنی بزرگی در دست داشت جلو رفت و به (نارخ) گفت :

— کجا میروی ؟ چرا گاه از شهر خارج می کنی .. همه مردم گاه و علوفه بشهر وارد می کنند ولی تو بیرون میبری ... یعنی چه ؟ آیا مزرعه تو در داخل شهر قرار دارد ؟

(نارخ) در جواب گفت :

— حیوانات من در اثر کمبود علف تازه ، امسال دچار گرسنگی شده اند اسبها که جو برای خوردن ندارند از گرسنگی سنگ را نیز میجویند چه رسد به گاه این علوفه را که می بینی من برای زمستان انبار کرده بودم ولی چون احتیاج بیشتری بان دارم برای جلوگیری از مرگ حیوانات خودم به آبادی پای کوه (زرسدیم) می برم ...
سپاهی پرسید :

— بسیار خوب، لای علفها چه پنهان کرده ای .. ؟

(نارخ) خنده ای ساختگی و تصنعی کرد و جواب داد :

— بکرن حامله لای علفها پنهان کرده ام و میخواهم از چنگ جلادان نمرود خلاص کنم . او عین حقیقت را بر زبان آورده بود ولی سپاهی دروازه بان حرف او را که با خنده ای بلند و تمسخر آمیز همراه بود باور نمیکرد ... برای او باور کردنی نبود که يك نفر بر راستی زن بارداری را لای علفها پنهان کرده و باین صراحت و بی پروایی بگوید .. چه کسی جرات چنین کاری را داشت لذا سپاهی هم خنده را سرداد و قهقهه ای زد بدون اینکه همراه نزدیک شود گفت :

— برو . معلوم میشود که تو چیزی نداری زیرا اگر داشتی مبر سیدی رنگت مپیرید و بدروغگوئی متوسل میشدی ... زود از دروازه عبور کن که راه باز شود .

باین ترتیب نارخ از يك خطر بزرگ و حتمی جست و خوش حال و خندان از شهر خارج گردید و در جاده شهر همراه پیمائی ادامه داد . مقداری که از شهر دور شد و راههای خلوت کوهستانی رسیدند، همسرش از لای علفها بیرون آمد . نفسی تازه کرد، سر و روی خود را در آب خنک چشمه شست و بالای بارگاه کنار شوهر نشست .

(تارخ) در آن ایام که گله‌های خود را بکوهستان میبرد غاری در بالای جبال دیده و در نظر داشت همسر خود را برای مدتی آنجا ببرد آن روز نیز قصد همان غار را و بته بسته و بر راه افتاده بود.

غار مورد نظر در مرتفع‌ترین نقطه جبال (اور کسدیم) قرار داشت کوه مذکور نیز در نزدیکی بابل بود ولی معماری سخت و دشوار داشت و کمتر کسی می‌توانست از معبر کوهستان، بدون خطر سقوط گذشته و غار برسد در ضمن آنجا محل خلوتی بود بطوریکه سالها سیری میشد و حتی بکنفرانز (ور کسدیم) بالا نبرفت و قدم بآن غار نمی‌گذاشت. کسی آنجا کاری نداشت و بدون علت و سبب هیچکس خود را بخطر نمی‌انداخت...

تارخ همسرش را آنجا میبرد زیرا محلی امن تر و مناسب تر از آن غار نمیتوانست بیاید شب هنگام بکوه رسید و تارخ زن باردار و سنگین خود را بنفس نفس زنان از کوه بالا برد و در غار گذاشت.

اسبهارا نیز با خود غار برد که در صورت لزوم بتواند از آنها استفاده کند و چون در دره‌های اطراف چراگاههای بسیار خوبی وجود داشت تارخ امیدوار بود که بتواند اسبهارا سیر نگهدارد. بعد عرابه را در دره پشت تخته سنگ عظیمی پنهان ساخت و بارهای کاه را نیز بدو قسمت کرد. یک قسمت را بغار برد که کمک غذای اسبان باشد. قسمت دیگر را در دره باقی گذاشت که بهنگام احتیاج از آن استفاده کند.

با کاه برای خود بستر تعبیه کردند، بوسیله مقداری چربی که سفند و دنبه که همراه داشتند، مشعل افروخته و روشنائی تهیه نمودند. (تارخ) نیز از فردای آن روز بکار مشغول شد از چوب سرو کمائی برای خود ساخت و در دره‌ها و کوهها بشکار بزه‌های کوهی و پرندگان پرداخت و باین ترتیب گوشت تهیه میکرد.

دو رأس مادیان داشتند که راه آمد و شد غار را فرا گرفته و خود به دره رفته و شب هنگام بازمی‌گشتند زندگی زن و شوهر فرادی باین ترتیب در غار تامن گردید و روزها و هفته‌ها و ماهها سیری می‌شد تا اینکه همسر (تارخ) بار خود را بر زمین گذاشت و پسری بدنیا آورد که پدرش اور (ایرام) نام نهاد.

مادیانهای (تارخ) در کمال آزادی جست و خیز کنان تا آبادی‌ها و

حدود قنابل و عشایر چادر نشین اطراف رفته و بدون اینکه گرفته‌ار شوند باز می‌گشتند. چندی که باین ترتیب گذشت (ارخ) متوجه گردید که هر دو مادیانش حامله شده‌اند.

مدتی بعد مادیانها نیز زائیده و هر يك كره اسبی اصیل و زیبا آوردند. هنگامیکه دشت مقابل سرسبز و خرم مثل سفره‌ای زمردین بنظر می‌رسید، در آن موقع از سال که گل‌های وحشی و لاله‌های خوش رنگ خود را از شکاف سنگها و پای جویهای آب و کنار چشمه‌ها سر از خاک بیرون کردند، آنوقت که برف‌های انباشته و یخهای کوه در زیر تاش ملام و دلپذیر آفتاب‌ماه‌های سرطان‌واسد آب شده و رشته‌رشته از شکاف سنگهای کوه پائین سر از بر میشد مادیانها و كره اسبان در دشت می‌دویدند بازی می‌کردند و جست و خیز-کنان تانقاط خیلی دور میرفتند و باز می‌گشتند.

نزدیک غروب آفتاب (ارخ) از غار خارج میشد و با سطل جرمی خویش از کوه پائین رفته و خود را به مادیانها میرسانید و پس از یکساعت با يك سطل نیمه پر شیر مادیان بغار باز میگشت غذای آنها منحصر بود شیر مادیان و تخم طیوری که در لای سنگها و پشت بوته‌های علف تخم میگذاشتند. گاهی تارخ قبل از طلوع آفتاب دولا دولا از غار بیرون میرفت و در يك قسمت از کوهستان لای بوته‌های علف را جستجو و کاوش میکرد و با دامنی پر از تخم پرندگان بغار باز گشته و طعمه آنروز را بهمسرش میسپرد.

زمانی از علف‌های شیرین و گیاهان مفید کوهستان نیز استفاده می-کردند و برای زمستان و فصل سرما نیز علوفه را خشک کرده و در محلی دور از خاک و باد پنهان می‌ساختند.

هر طور بود روزها و شب‌ها و هفته و ماهها و سالها می‌گذشت. (نی نیاس) یا (نمرو دثانی) هنوز با قدرت تمام بر مال حکمروائی داشت و گاه گاه خواب‌هایی میدید و معبرین تعابیری موافق ادعای (خلید) برای او می‌کردند که بیشتر موجب تشویش و ناراحتی خیال وی میشد.

تاریخی که خلید معین کرده و همانطوریکه ذکر شد مردان را از شهر بیرون برده بودند هنوز بخاطر نمرو و دولا و بامعاسبه دقیق هر جا طاعلی می‌یافت که حدس زده میشد در آن ایام متولد شده باشد می‌گشت. والدین طفل با

رحمت باو ثابت می کردند که مثلاً از شهر دیگر آجا آمده و یا کود کنان قبل از تاریخ مورد نظر نمرود متولد گردیده است.

شانزده سال از آن تاریخ میگذشت ولی در بابل حتی برای نمونه يك طفل شانزده ساله دیده میشد. اطفال عموماً از ده سال به بین بودند. زیرا نمرود چندین سال بعد از تاریخ خلیفه نیز کودکان بی گناه مردم را می کشت که شاید در بین آنها دشمن خود را کشته باشد و فلان این بود که دشمنش در غاری و انج در کوهستان اور کسیدیم زندگی می کند و اکنون پسر ی شانزده ساله و خوش منظر و با ادراک شده است.

وقتی ابراهیم شانزده سالگی رسید تاریخ تصمیم گرفت که او را از غار بیرون برد و با جهان خارج آشنایش کند. تا آن روز ابراهیم آسمان را ندیده و غیر از دیوارهای سنگی غار هیچ منظره دیگری بچشمش نخورده بود.

والدینش از بیم اینکه مباشرین نمرود او را ببینند و نابود کنند، باو اجازه نزدیک شدن بدهانه غار را نیز نمیدادند و غیر از ظلمات درون شکم کوه جایی را برای زیستن او مناسب نمیدانستند.

در شانزده سالگی ابراهیم جوانی بلند قد، خوش سیماء، شده بود. پدرش بفصاحت سخن می گفت و بامادرش به نرمی و مهربانی حرف میزد. از ماجرای نمرود اطلاع کافی داشت و برای اینکه والدین خود را نیاززده باشد حتی در غیبت آنها نیز بای از حد تعیین شده فراتر نمی گذاشت. زندگی در محیط خسته کننده و ظلمانی غار برای ابراهیم که دارای نیروی جوانی بود و به جست و خیز و فعالیت احتیاج داشت يك رنج مسلم و طاقت کش به شمار میرفت ولی او از جان گذشتگی و فداکاری پدر و مادر و در اطاعت امر آنها و تحمل زندگی بکنواخت درون غار میستود و خم بر ابرو نمیآورد و چین بر چهره صاف و شفاف خود ظاهر نمیکرد.

يك شب تارخ نزد ابراهیم که در انتهای تار روی تخته سنگی خوابیده و برای هزارمین بار بشمارش سوراخهای سقف که در اثر نفوذ آب ایجاد شده بود اشغال داشت رفت و کنارش نشست و دستی بر رویش کشید و با مهربانی گفت:

— فرزند امشب میخواهم تو را با خود از غار بیرون برده و دنیای خارج را بتو نشان دهم آرام باش .. در باره آنچه که تا کنون ندیده و امشب میبینی از من سؤال کن تا در حدود فهمم آگاهی کنم ... مقصودم از آرام بودن این است که با دیدن چیزهای نادیده هر اسان نشده و صدائی نکنی که باعث جلب توجه رهگذران شود ... بید نیست که در این موقع از شب کسی در کوهستان باشد و صدای تو را بشنود و آنچه که نباید بشود انجام گیرد و رنج شانزده ساله من و مادرت تباه گردد.

ابراهیم از شوق جست ، قول آرامش و سکوت داد و همراه پدر بطرف

دهانه غار راه افتاد .

آن شب یکی از شبهای نیمه ماه بود و ماه در آسمان بدرخشندگی تمام خود نمائی و نور افشانی میکرد .

آنان که همه عمر از دیدن بدر و هلال ماه لذت برده و در اندیشه فرو رفته بودند در آن شب زیبای تابستان ، در آن دشت سرسبز و خوش آب و هوا در زیر آن ماهتاب دلفریب و خیال انگیز بی اختیار شده و ساعتها به تماشای ماه مشغول می گردیدند چه رسد به (ابراهیم) که برای نخستین بار ستارگان را میدید و چشمش با روشنائی نقره فام ماه آشنا میشد .

وقتی (ابراهیم) چند قدمی دهانه غار رسید بی اختیار ایستاد و سر را اندکی بجلو خم کرد و با احتیاط آمیخته به کنجکاوی کودکانه و شوق بآسمان که فقط باندازه دهانه غار دیده میشد نگرین است ..

چند لحظه بهمین حال باقی بود .. گاهی سر را باین سمت و گاهی بسمت دیگر مایل می کرد و جابین آسمان بیکران را مینگریست .. بعد آرام آرام جلو رفت ... باز هم جلو تر رفت تا اینکه بدانه غار رسید و در پیش خود دنیائی بی پایان از شکوه و جلال و عظمت و کمال دید .

نگاهی بماه که بصورت بدر تمام میدرخشید افکند ، بعد ستارگان دور دست که باو چشمک میزدند خیره شد .. آنگاه بدشت وسیع زیر پای خود که در زیر ماهتاب منظره خاصی داشت نگرین است ...

بیشتر از نصف ساعت چنین حالتی داشت ... (تارخ) پیش خود می اندیشید که (ابراهیم) بدیدن آسمان و ستارگان و ماه درخشان بی اختیار شده و حرکاتی کودکانه میکند ... او حق داشت ... شاید هر طفل شانزده ساله دیگری بجای

(ابراهیم) بود و برای اولین بار آسمان را در آن شب زیبای تابستان میدید چنان میکرد که (نارخ) انتظار داشت و به آن میاندیشید ولی (ابراهیم) آرام تر از همیشه شد ..

نیمساعت بیشتری کمتر به آسمان خیره شد .. بعد آنچنان که زانویش لرزش افتاده بود نشست و با صدایی که تاثیر تماشای آن شب را به (نارخ) آشکار میکرد پرسید:

- پدر .. سقف بالای سر ما چیست ؟ ..

(نارخ) کنار او نشست و دست راست را بدور شانه های پسرش حلقه کرده و گفت :

- فرزندی ... این سقف بی ستون و بدون اتکاء را آسمان مینامند .. آن قرض نورانی ماه است و آن روشنائی های چشمک زن کوچک ستارگانند .. ماه نیز دنیائی است مثل دنیای ما که در فضای لایتناهی معلق است .. این ستارگان هم مثل ماه و کره ای که ماروی آن زندگی میکنند بدون نقطه اتکاء در عالم سرگردانند و با نظم و ترتیب میچرخند و وظایف خویش را انجام میدهند ..

(نارخ) تا آن حدودی که خودش در این مورد مطالعه کرده، پرسیده و تحقیق نموده بود و چیزهایی که میدانست برای پسرش سخن گفت و توضیح داد تا اینکه او را به آنچه که پیش روی خویش میدید واقف کرد.

وقتی سخن (نارخ) تمام شد (ابراهیم) عجیب ترین سؤالها را ازاو کرد ..

(ابراهیم) پرسید.

- پدر ... آیا تو میدانی که سازنده این ستارگان و ناظم و گرداننده سیارات و عالم بیکران کیست ؟ ..

پدر که از شنیدن سؤال (ابراهیم) تکان خورده و بخود آمده بود نگاهی از زیر چشم به فرزند کرد و چون او را بایی صبری منتظر شنیدن پاسخ دید گفت :

- صانع عالم و گرداننده این ستارگان خدای یکتا و بی مانند است که بزرگتر از همه و خیال ما است ... زبان من قدرت توصیف عظمت او را ندارد و اندیشه من نمیتواند بکنه وجود او پی ببرد و راه یابد .. خدای یکتا خدای است

که نه بزیاد و زانیده نشده، در هیچ نقطه زمین نیست ولی همه جا هست .. گوش ندارد ولی هر صدای و ندایی را می شنود حتی ناله های درون ما را نیز استماع میکند و از آنچه که بر صفحه ضمیر ما میگذرد و نقش می زند آگاه است، خدای یگانه خدای است که آدمیان را خلق کرده، عقل و هوش و قوه تشخیص داده، قدرت تفکر و نطق و بیان بخشیده و بوسیله پیمبران خویش راه نیک و بد را نشان داده و ما را در انتخاب نیکی ها و بدیها منبیر کرده است.. خدای بزرگ بی همتا قادری است که باندگان خود نهایت لطف و محبت را دارد ولی بهنگام عصیان چنان قهر میگیرد که بر قوم عاد و ثمود و بر ملت نوح خشم گرفت و آنها را بدیار عدم رهسپار کرد..

تاریخ به آرامی برای ابراهیم سخن میگفت و بخوبی در سیمای فرزند میدید که گفته ها بش در او چه تاثیر عمیقی گذاشته است. وقتی گفته های او تمام شد ابراهیم آهی کشید و گفت: - آبا همه مردم، همه آن کسانی که تو بارها از آنها بامن سخن گفته ای چنین فکر میکنند، آیا عموم عالمیان بوجد خدای یگانه آگاه و به مهر و عنایت و قدرت وی معترف می باشند ؟ ..

تاریخ برای (ابراهیم) از ادیان مختلف سخن گفت، از ظهور پیمبران حرف زد و بالاخره اظهار داشت:

- چهل به آنها اجازه نمیدهد که بیشتر از آنچه می بینند فکر کنند. قدرت تخیل و اندیشه آنها محدود است و همین علت یعنی بعلت بیدانسی اکثریت قریب باتفاق مرده (بال) از چوبها و سنگها و گامی از طلا و چیزهای گران قیمت دیگر برای خود هیاکل و اشکالی ساخته و پرداخته و آن مصنوعات را بجای خدا و بنام خدا سجده میکنند، می پرستند چاره دردهای بیدرمان خویش را از آن اجسام بی روح میخواهند و تغییرات هوا، ریزش باران و نزول برفهای تند و حدوث طوفانهای شدید را از برکت وجود آنان میدانند. تنهاده انگشت شماری از مردم خدای نادیده را می پرستند، موحده هستند و دستور پیامبران گذشته را رعایت میکنند این عده از بیم دیگران دین خویش را مخفی نگه میدارند و در خفا به نماز دعا پرداخته و بدرگاه خدای بی نیاز سجده میکنند..

(ابراهیم) همچنان که چشم با آسمان دوخته و مسحور تماشای ماه و ستارگان

زندگانی پیامبران

گرددیده بود، بسخنار (نارخ) گوش میداد و گاه گاه سر را بعلامت تصدیق به جنبش میآورد. آن شب گفتگوی پدر و فرزند بدر از کشید. شبهای دیگر نیز نارخ و ابراهیم در دهانه غار می نشستند و پدر مهربان و فداکار که از همه لذات حیات به خاطر حفظ جان فرزند خود چشم پوشیده و به کوهها و بیابانها پناه برده بود (ابراهیم) را با اصول ادیان پیامبران مرسل آشنا کرد و پیش چشم عقل او چراغی روشن و خاموش نشدنی قرار داد که همیشه فراراهش را مشخص و روشن نگهدارد.

چندی باین ترتیب میگذشت. (ابراهیم) که دانا و هوشیار شده بود نمیتوانست بین خود و محیط تاریک و خفقان آور غار انس و الفت ایجاد کند او تا آن تاریخ جایی را ندیده و سخی نشنیده و از جهان خارج بی خبر مانده بود. فکر میکرد دنیا همان است که بین دیوارهای سنگین غار میبیند لیکن حالا که بهمه چیز اطلاع یافته و از دنیای بیرون غار با آن همه وسعت و عظمت و قوف یافته بود چگونه میتواند در آنجا بماند و قلب و روح خویش را آرام نگهدارد. این بود که باید در این باره سخن گفت و به او اطلاع داد که مایل است در خارج از غار و بین مردم زندگی کند.

قبول این پیشنهاد برای (نارخ) و همسرش که شانزده سال رنج کشیده بودند بسیار مشکل بود. آنها یقین داشتند که بعضی ورود به شهر گرفتار سر پنجه قهر (نمرود) گردیده و شاهد مرگ دلخراش فرزند دلبند خویش خواهند گشت... پس هنوز خارج شدن از غار عقلانی نیست و باید در انتظار تغییر حوادث و تبدیل امور و وقایع ماند. (نارخ) امیدوار بود که یک روز خبر مرگ (نمرود) انتشار یابد و باین مرگ احکام نابجا و خلاف عدل و عقل وی ملغی شود.

او چنین امیدی داشت ولی (ابراهیم) اصرار میورزید و پافشاری میکرد و آنقدر گفت و پاسخ فلسفی شنید تا این که کاسه صبر پدر و مادر را بسریز کرد صبح بکی از روزهای سرد پاییز که برگ درختان به زردی مایل شده و باد شمال با سرمای لرزنده ای همراه بود تصمیم خویش را گرفت و از غار قدم بیرون نهاد. (نارخ) تنها به طرف شهر رفت... شانزده سال تمام از خویشان و اقربا و احباه و دوستان اطلاعی نداشت. نمیدانست بر برادرش آذر که دکان بتگری داشت و مجسمه خدایان و ارباب انواع قوی (نمرود) را با سنگ و گل می تراشید،

چہ گذشتہ وجہ -۴ میکنند..

(تارخ) همین برادر را داشت و اکنون که به شهر میرفت میخواست پس از شانزده سال هم دیداری تازه کند و هم مشکل خویش را با او در میان نهد. لباسش پاره سروریش ژولیده و کثیف، پایش برهنه و پینه بسته بود... هر چه بیشتر به شهر نزدیک میشد رهگذران بیشتری را میدید و به همین نسبت توجه مردم که در خارج شهر به آمدورفت و یا به کشت و زرع مشغول بودند بیشتر باو معطوف و جلب میکردید.

یکی میگفت .

- این شخص از جهنم گریخته است.

دیگری عقیده داشت که :

- نماینده شیاطین و فرستاده ارواح خبیثه است که برای ویران کردن

اعتقاد و ایمان مردم بخدایان درون بتخانه ها آمده ..

سومی و چهارمی چیزهای دیگری میگفتند و عقاید عجیب تری ابراز

میداشتند ولی هیچکس قدر واقعی او را نمیدانست و بشخصیت آن مرد ژنده

پوش آگاه نبود و بادیشه و خیال خود خطور نمیداد که پدرچه فرزندی است..

نور دیده او در دین داری و خدا پرستی بچه درجه و مقامی میرسد و تا چه حد مورد

توجه و محبت و عنایت پروردگاری چون لایزال واقع میشود .

همه او را با آن قیافه آشفته و روی و موی ژولیده و پریشان تمسخر می

کردند با انگشت نشانش میدادند و وقتی از مقابلشان میگذشت و میرفت

بطرفش سنگ پرتاب میکردند و با صدای بلند میخندیدند مردم با تارخ پدر

ابراہیم مربی خلیل خدا آنچنان رفتار میکردند که کودکان بایک دیوانه

میکنند بآن مرد بزرگوار فداکار بآن چشم مینگریستند که مردان عاقل به

سفا و مجانبین مینگرند ..

ولی (تارخ) بدون اعتنا به چنانکه سر را پائین گرفته بود بطرف دروازه

سنگی شهر میرفت و چیزی نمیگفت .

بالاخره فاصله جبال (اور کسدیم) و شهر عظیم و پر شکوه (بابل) مقر

حکومت (نی نیاس) یا (نمرود تانی) بزرگترین دشمن خدا طی شد و (تارخ)

قدم بشهری گذاشت که شانزده سال قبل همه چیز خود را در آن باقی گذاشته

و همسر باردار خویش را برداشته و گریخته بود .

این شهر همان شهر و با گذشته خیلی فرق نکرده بود، تارخ دکان بتگری برادر را خیلی زود یافت و در آن موقع روز او را در حال تراشیدن صورت عجیب یکی از خدايان بابل دید .

(آذر) بتگر ابتدا برادر خود را شناخت، نگاه باو افکند و بگمان اینکه قبری است و با سماجت و پرروئی چیزی از او میخواهد سکه ای پیش رویش بخت افکند و باز بکار پرداخت و ای چون تارخ پول را بر نداشت و همچنان ایستاد، آذر بچهره اش دقیق شد و بناگاه از جای جست، آغوش خود را گشود و برادر را با گرمی بسینه فشرد و بدرون دکان کشید،

معلوم است دو برادر پس از شانزده سال دوری مطالب زیادی برای گفت و شنود دارند مخصوصاً اینکه تارخ قصه های باور نکردنی از آلام و اسقام، دردها و مشقات شانزده سال زندگی در غار داشت و همه را برای (آذر) تعریف کرد و او را بحیرت و اعجاب واداشت .

(تارخ) قصه (ابراهیم) را مفصلاً برای برادر خود حکایت کرد و در پایان گفت :

- حالاً نمیدانم با او چه کنم و پاسخش را چه بدهم که راضی شود. از مال دنیا يك گله اسب بلخی و وحشی دارم . این يك گله اسب از نسل دوه - مازیانی هستند که در شانزده سال قبل گاری مرا میکشیدند و من و همسر باردارم را تا کوهستان (اور کسدیم) بردند ... بامن بفار بیا هم «ابراهیم» را ببین ، هم گله اسب مرا برای فروش بشهر بیاور و هم چاره ای برای مشکل من بیاندیش که خودم را از انجام این مهم عاجز و ناتوان هستم .

فردای آنروز دو برادر مهربان یعنی (تارخ) و (آذر) از شهر خارج شدند و به کوهستان رفتند (آذر) نخستین آدمی بود که (ابراهیم) را بعد از پدر و مادر خود میدید لذا بدیدار او شازمان گردید و خوشحالی بسیار کرد. از حسن اتفاق آذر نیز مهر برادرزاده خود (ابراهیم) را بدل گرفت، رویش را بوسید و سرش را بسینه قرار داد و کیسوی سیاه و بلندش را نوازش کرد و گفت :

- من او را با خود بشهر میبرم او قندی بلند، استخوان های محکم و درشت و صورتی مردانه دارد از آنجائیکه خدای خواهد باو قیافه ای مردانه و خشن

بخشیده بطوریکه هر کس او را ببیند گمان نمیکند کمتر از بیست سال داشته باشد کما اینکه برای من هم که عموی او هستم این فکر پیدا شده که شاید تاریخ تولد او را از یاد برده و در شمارش ماهها و سالها دچار اشتباه شده باشید. او راست میگفت. (ابراهیم) بزرك تر از شانزده ساله بنظر می رسید... از نگاهش ادراك قوی و هوش و ذکای بسیار مشهود می گردید و همین نگاههای نافذ بیننده ثابت میکرد که او بیشتر از شانزده و شاید بیست سال داشته باشد.

آنشب (آذر) در غار نزد برادر خود ماند و صبح فردا (ابراهیم) رگله اسب (بلخی) را برداشت و بطرف شهر حرکت کرد.

تماشای مردم، دیدن شهر با فلاح و دیوارها و برجهای مستحکم سنگی، مشاهده کوچه و برزنها معا بر و گذرگاهها با آنهمه جمعیت و آمد و شد، دیدار سواران سرخ پوش (نمرود) با کلاه خود فلزی و اسلحه های براق و بالاخره همه و همه برای ابراهیم جالب و تماشائی بود.

آذر در میدان بزرك شهر گله اسب را یکی از مباشرین نمرود فروخت و با پول آن خانه ای برای برادر خود نارخ در نظر گرفت که اقامتگاه او باشد...

او مشغول فعالیت بود ولی ابراهیم بتمشای مردم شهر و چیزهای دیدنی که در شهر وجود داشت سرگرم بود. در پایان کار آذر برادرزاده خود ابراهیم را بکارگاه و دکان تگری خویش برد و او را بکار واداشت. نارخ هم سرش نیز خیلی زود بشهر انتقال یافته و در خانه ای که آذر برای آنها تهیه کرده بود اقامت گزیدند.

از آنروز زندگی دیگری برای ابراهیم پیش آمد و قدم بشاهر ااصلی حیات پرماجرای خویش میگذاشت درحالیکه برای عموی خود آذر و دردکان وی کار می کرد در وضع مردم نیز مطالعه و تفحص می نمود و بر اطلاعات عموی خویش میافزود.

این وضع همچنان ادامه داشت تا اینکه یکروز ابراهیم تصمیم خود را گرفت و دست بکار خطرناك و عجیبی زد که بناگاه شهر را تکان داد و لوله و فوغائی بزرك برپا کرد.

آنروز صبح آذر، ابراهیم را نزد خود خواند بت سیاه رنگی را که از

چوب آبنوس ساخته شده بود با و نشان داد و گفت:

- بتخانه «نمرو» را می دانی کجا است؟

ابراهیم جواب داد:

- بله.. این بتخانه را خوب می شناسم زیرا روزهای تعطیل وقتی آنجا

خلوت می شود من از راه خانه مجاور خود را پیام بتخانه میرسانم و سنگ بسرم مجسمه ها و بتها میزنم.

ناکم ان رنك از روی آذر پرید و پرسید:

- این چه کاری است که تو می کنی .. اگر تو را در این حالت ببینند

قطعه قطعه ات خواهند کرد . عقیده ات را از مردم پنهان کن و برای حفظ جان خود بمقاید و مذهب مردم احترام بگذار . اگر غیر از این رفتار کنی ما را هلاک خواهند کرد.

ابراهیم خندید و شانه ها را بالا انداخت و گفت:

من از روزنه سقف معبد بسر بت ها سنگ می زنم که ببینم آیا از طرف خدایان آنها عکس العملی ظاهر می گردد. این بتها که قدرت ندارند از خودشان دفاع کنند چگونه میتوانند حاکم بر نفع و ضرر مردم باشند.

آذر انگشت روی لبهای خود قرار داد و گفت:

- ساکت باش ، آهسته حرف بزن .. از این مقوله که با من گفتی

با دیگران حرفی نزن بیا ، زود این بت چوب آبنوس را بتخانه سلطنتی ببر راه آن فرهادور نیست و بت سنگینی زیاد ندارد!

آذر بت چوبی را بدوش ابراهیم قرار داد و با طناب عافی آن را از اطراف بست و دوسر طناب را بدست اوداد و روانه بتخانه اش کرد. ابراهیم نیز بدون این که حرفی بزند و از نقشه خطرناک خود عمویش را آگاه کند براه افتاد.

مقداری از دکان دور شد بطوری که آذر نمیتوانست او را ببیند. اتفاقاً

آنجا نقطه خلوت و جای مناسبی برای انجام مقصود ابراهیم بود لذا بدیوار تکیه داد که بت چوبی را از دوش باین بگذارد ولی در همین موقع چند نفر رهگذر به آن نقطه رسیدند و چون بت را بدوش شاگرد بت گردیدند دستها را مثل مردم دیگر بسینه گذاشته ، تعظیم کردند و دولا دولا از مقابل بت گذشتند.

ابراهیم چند دقیقه صبر کرد تا آنها دور شدند آنگاه سر طناب ها را شل کرد و بترا بزمین انداخت و بسرعت مشغول کار شد.. طناب را از دور سرو کمر بت باز کرد یکسر آنرا بگردن بت بست و سردیگر را دور دست خود پیچید و براه افتاد.

بت روی زمین کشیده می شد. سرو پایش بسنگ می خورد و غلطان غلطان به دنبالش ابراهیم که در کمال خونسردی راه خود را بطرف نقاط پر جمعیت شهر پیش گرفته بود میرفت.

چند نفر از کنار ابراهیم گذشته و او را دیدند ولی متوجه نشدند که او بتی را با چنان بی احترامی بدنبال خود میکشد. ابراهیم بت را کشان کشان تا جائی برد که محل اجتماع و کسب و کار اهالی شهر بود و مردم زیادی در همه ساعات روز آنجا حضور داشتند.

وقتی ابراهیم به میان مردم رسید ناگهان يك نفر جلو دوید و گریبان ابراهیم را گرفت و در حالی که باتمام قوت و قدرت فریاد می کشید گفت :

- آهای مردم ... ببینید این کافر چگونه بت مقدس را بخاک می کشد . او مستوجب مرگ است ... این جوان را باید زنده در آتش سوزانید .

بصدای او مردم جمع شدند. ابتدا باور نمی کردند که یکنفر از اهالی شهر قدرت بی احترامی نسبت به یکی از خدایان را داشته باشد و بت را بزمین و بدنبال خود بکشد لذا جلورفتند ، محسوسه چوبی را که از روی بخاک افتاده بود بر گردانید و درست بچهره و علائمی که داشت خیره شدند و ناگهان آتش خشم و غضب آنها شعله ور گردید.

هیاهوی عظیمی برخاست و باران مشت و لگد بسر روی ابراهیم باریدن گرفت یکی بالگد بشکم او میزد. دیگری بامشت سرش میکوفت و سومی گریبانش را می کشید و لباسش را پاره می کرد و صورتش را با چنگ می خراشید .

موقعی که مامورین نمرود دخالت کردند و مجرم را از زیر دست و پای اهالی نجات دادند در واقع ابراهیم نیمه جان شده بود و خون از دهان و بینی و

پیشانی و سینه مجروحش زمین می‌چسبید .

سواران نمرود مردم را مفرق کرده و جوان گناهکار را از زندان بردند و بعدیت را که خاک و گلی شده بود با آب و گلاب شستند و با تجلیل و احترام پینخانه انتقال داده و در جای خود مستقرش کردند .

آذر بتگر نیز توقیف و نزد ابراهیم زندانی شد . این حسن اتفاق بود زیرا اگر آذر را بجای دیگری می فرستادند ابراهیم در زندان رنج بسیار میکشید .

خوشبختانه آذر که پیرادرزاده خود علانهای شدید داشت زخم او را شست و بزرگان بنانان بول طلا داد تا غذا و داروی کافی برایش حاضر کردند که جوان خداپرست را معالجه کند .

زحمات آذر بتگر ب نتیجه رسید و چند ساعت بعد ابراهیم بهوش آمد و با خوردن اغذیه و مشروبات شیرین و مقوی که عمویش با خرج زیاد و زحمت بسیار در زندان فراهم کرده بود نیروی از دست رفته را بازیافت و نشست .

آذر ابتدا به نصیحت و دلالت برادرزاده خویش پرداخت . به او می گفت :

- تازه جوانی تو با يك دنباشاط و شور و شغف آغاز میگردد دست از این توهمات بکش و با مردم هم آهنگی کن گاهی انسان باید به آنچه که اعتقاد و ایمان ندارد اظهار کند که مردم او را نیاز دارند .

و برای اینکه ابراهیم حرفهای او را بپذیرد و شاهد زنده و سخنگوی پیش روی خود مشاهده کند پرده اذرا از دل برداشت و گفت :

- منم بپتها و اصنام این قوم عقیده ندارم زیرا آنچه را که آنها خالق جهان می دانند مخلوق دست من است ولی خویشان را با آنها هم عقیده نشان می دهم زیرا از بت تراشی امرار معاش مینمایم . تو نیز برای اینکه از گزند مردم آسوده باشی باید بایمان آنها کاری نداشته باشی .

ابراهیم بسخنان عموی خود گوش می داد و چیزی نمیگفت ولی در پایان وقتی آذر پرسید :

- راه نجات از این زندان هول انگیز آنست که از کرده خود اظهار پشیمانی کنی و عنر گناه بخواهی در اینصورت تو را نزد پدر و مادرت که اکنون نگران

تو هستند باز میگردانند آ بایشنها مرا میپذیری ۲.
ابراهیم در پاسخ گفت:

« من خدای یگانه بی همتا را ستایش میکنم و او را قادر می دانم که بهر کار توانایی دارد. خدای من که خالق زمین و آسمان و ستارگان و آدمیان است مرا از گزند دشمنان مصون و محفوظ نگه میدارد. در این صورت پیشنهاد شما را که از ترس و جبن سرچشمه میگیرد نمیتوانم بپذیرم زیرا ترس از بندگن خدا نشانه بی ایمانی است. »

« آذر » وقتی ابراهیم را در عقیده خود پابرجا و محکم دید برای اینکه به آتش خشم نمرود نسوزد روی از برادر خود برگرفت و (ابراهیم) را تنها گذاشت.

چند روز بعد (آذر) بتگرا را از زندان بیرون برده و حکم آزادبشر را برای اینکه بتهای مردم بابل را سجده کرده بود صادر کردند ولی جوان خداپرست و دیندار یعنی (ابراهیم) همچنان در زندان ماند. ماهها پی در پی میگذشت و کسی سراغ زندانی بی گناه را نمیگرفت و حالش را نمیرسید.

(ابراهیم) در آن زندان تاریک و هولناک نمیتوانست بین شب و روز فرق بگذارد و حساب گذشته زمان از گفش بیرون رفته بود. اکثر اوقات خود را بعبادت می گذراند و با خدای یگانه راز و نیاز می کرد و از او می خواست که نیروی اراده ای معکم تر به او عنایت فرماید که ترس از مرگ و زندان در ایمان او خللی وارد نیاورد.

چندی که گذشت بین زندانی جوان و زندان بانان انس و الفتی ایجاد گردید و چون (ابراهیم) خوش سخن و مهربان بود زندانبانان به معاشرف و صحبت با او رغبت نشان میدادند و گاه گاه اوقات فراغت خود را در زندان او میگذرانیدند.

تنها در این قبیل موارد زندان (ابراهیم) با نور مشعل روشن میشد و برکت دوستی زندانبانان غذایی مطبوع باو میدادند.

نگهبانان زندان که در خارج راجع باو حکایتی شنیده بودند وقتی با (ابراهیم) طرح دوستی و انس و الفت ریختند راجع به عقیده اش سئوالاتی می

کردند و چیزهایی میپرسیدند. (ابراهیم) بارقت بآنها جواب میگفت و آنقدر خوب توصیف و توجیه میکرد که شنوندگان مسحور سخنان او میشدند و قدرت مخالفت را از دست میدادند.

یکی دو ماه بعد ناگهان به نمرود خبر رسید که زندانی کافر که یکی از بت‌ها بی احترامی کرده و در بستان بگردن بت بسته و آنرا در شهر می - کشید زندانبانان خود را تبلیغ کرده و آنها را از ایمان و دین اجدادشان بری نموده است.

این خبر مثل صاعقه‌ای بر سر (نی نیاس) فرود آمد و چنان او را آشفته و متوحش کرد که فرمان با حصار (ابراهیم) داد و گفت:

- او را نزد من بیاورید .. می‌خواهم بدانم این مرد کیست .. او جادوگر است و از علوم سحر و شعبده و زبان بندی اطلاعاتی دارد.

و بعد فرمان داد که جلسه‌ای بزرگ از زعمای بزرگان کشور (بابل) تشکیل شود که در آن جلسه نی نیاس با ابراهیم روبرو گردد و مذاکره کند. فرمان نمرود خیلی زود اجرا شد و جلسه مورد نظر تشکیل گردید.

در يك طالار بزرگ که دهها ستون سنگی و طاقی رفیع داشت عموم برجستگان قوم روی تخت‌هایی از چوب آبنوس گرداگرد طالار نشسته و انتظار ابراهیم زندانی عجیب را داشتند.

خود نمرود نیز بر تختی مرصع که قریب سه قدم بلندتر از تخت‌های دیگر بود نشسته و لباسی از عالیترین پارچه‌ها که جواهرات گرانقیمت بر آن دوخته شده بود بتن داشت.

تخت او روی سکوئی واقع بود که چندین پله طولانی ولی کوتاه و وسیع آنرا از کف طالار جدا میکرد. روی پله‌ها عده‌ای از زیباترین کنیزکان حرم نمرود با سرو سینه عربان و نیم تاج‌های جواهر نشان نشسته و منظره‌ای جالب به طالار می‌بخشیدند.

اطراف تخت نمرود وزراء و مشاورین او دست بسینه ایستاده بودند. دو غلام حبشی که پوست درخشانده و سیاه بدنشان بیشتر از کمر بندهای زرین آنها جالب توجه بود پشت سر نمرود قرار گرفته و با بادبزنیهای بلند بر طاق‌های سبزه‌نگوی مردم بابل یعنی نی نیاس یا نمرود ثانی را باد میزدند. چند کنیز زیبای دیگر در حالیکه مجمرهای طلائی بر آتش در دست

داشتند گاهگاه از يك در طلار وارد شده و پس از دود کردن داروهای معطر و سوزانیدن کندر و عود و چیزهای دیگر از در دیگر طلار خارج می شدند و پس از خروج طلار را غرق دود و بوی خوش عطر و عود باقی می گذاشتند .

وقتی همه در جای خویش قرار گرفتند و نمرود بایک نگاه فهمید که همه مدعوین حضور دارند با انگشت اشاره ای کرد و باین ترتیب اجازه داد که ابراهیم را بطلار وارد کنند .

در آن موقع روز ابراهیم مانند ایام دیگر در خواب عمیقی فرو رفته و از همه جا بی خبر بود ، معمولاً انسان در محبس چه کارهایی را انجام می دهد؟ ابراهیم نیز با دیگران در این مورد فرقی نداشت برای اینکه اعصاب دست و پایش در اثر راه رفتن و نشستن مداوم خشک نشود طول و عرض زندان را هر روز بیشتر از هزار بار می پیمود . بعد که خسته میشد غذا می خورد البته همان يك گرده نان جوین و چند جرعه آب کثیف آنگاه به عبادت می پرداخت و در پایان بخواب میرفت .

وقتی زندانبانان در زندان را گشودند ابراهیم در خواب بود . یکی از آنها که از پیروان ابراهیم و در سلك دوستان او در آمده بود بآرامی بیدارش کرد و جریان احضار نمرود را باطلاع او رسانید آنها انتظار داشتند که ابراهیم از شنیدن این خبر متوحش شده و توازن فکر و آرامش عجیب روحی خویش را از دست بدهد لیکن در کمال حیرت و تعجب مشاهده کردند که کوچکترین تغییری در سیمای متبسم و گشاده او آشکار نگردید و پس از لبخندی بر محبت گفت :

- چطور شد که (نی نیاس) بیاد من افتاد ؟ آریا به صدق گفتار من

بی برد ...

زندانبان مذکور آهسته بوی گفت :

- مراقب خود باش او مردی خود خواه و خطرناک است

بکوچکترین بهانه فرمان مرك تورا صادر میکند و اشخاص را بدیار عدم می فرستد ...

باز ابراهیم تبسم کرد و در پاسخ اظهار کرد :

- مطمئن باشید که خدای بزرگ حافظ و نگهبان من است ، ...

لطف بی حساب او همه جا مرا از گزند دشمنانش محفوظ و مصون نگه میدارد ...

در این اثناء فرستادگان نی نیاس وارد شدند و دست و پا و گردنش را در غل و زنجیر گذاشتند و بدن بال خود بردند. از زندان تا قصر باشکوه نمرود که باغ‌های زیبا و سنک‌های مرمر و مجسمه‌هایی که از سنک بشم داشت فاصله زیادی موجود نبود ولی میبایست از معبر عمومی بگذرد و آناء وارد قصر شوند. مردم بابل برای تماشای زندانی معروف که شهرت او همه جا رسیده بود در اطراف گذرگاه ازدحام کرده و بخاطر تماشای وی از سرو کول یکدیگر بالا میرفتند.

ابراهیم منظره‌ای خاص داشت. روزی که بزرندان رفت لباسی ساده و تمیز پوشیده بود که در اثر حمله مردم پاره و خون آلود شد. آن روز صورتش صاف و هنوز شفافیت آن بارور و بدن موی ریش و سبیل ذابیل نگردیده بود ولی آنروز، موی ژولیده، چهره‌ای کثیف و سیمانی آشفته و خسته داشت. در صورتش اولین چیزی که جلب توجه میکرد و موی نرم‌پرش و سبیل او بود که تازه در اطراف گونه و پشت لبش سایه‌ای خاکستری رنگ می‌افکند ...

لباسش آن قدر پاره بود که بعضی از قسمت‌های بدنش از پارگی لباس بیرون می‌افتاد. پایش برهنه و ناخنهای دست و پایش بلند و برگشته شده بود.

روی هم رفته قیافه‌ای بنحود گرفته بود که اگر مرد دیگری غیر از ابراهیم پیامبر آینده خدا، با آن وضع پش مردم ظاهر میشد چنان نفرت عمومی برانگیخته میشد که با سنک سرور ویش رامی کوفتند لیکن ابراهیم در حالی که رشته‌های زنجیری که بدنش را در آن بسته بودند بزمین کشیده میشد و جرنگ جرنگ صدا میکرد از میان مردم گذشت و کوچکترین عکس‌العملی از طرف تماشاگران نشان داده نشد.

در اطراف ابراهیم قراولان و نگهبانان آهن پوش نیزه دار راه می‌رفتند معینا وقتی بدر قصر نزدیک میشدند دو نفر، یک مزد و یک زن، جمعیت را شکاف دادند و در حالیکه شبون میکردند و سروموی خویش را می‌گذاشتند صف نگهبانان را برهم زده و خود را به ابراهیم رسانید و او را در آغوش

گرفتند.

آن دو نفر (نونا) و (تارخ) پدر و مادر ابراهیم بودند که بدین فرزند دلبنده خویش بی طاقت گردیده و بچنان عمل خطرناکی مبادرت ورزیدند. نگهبانان به زحمت مادر و پدر را نجات داده و از فرزند جدا کرده و او را بسرعت بداخل قصر بردند.

ورود ابراهیم طالار نیز حائز اهمیت بود، در پشت طالار رئیس تشریفات دربار، نمرود با وسفارش کرد که وقتی مقابل تخت نی نیاس رسید خود را بچاک افکند و او را سجده کند دستورهای دیگری نیز بخاطر رعایت احترام نمرود که خدای بزرگ بابل محسوب میشد بابر ابراهیم ابلاغ گردید. جوان خداپرست سر خود را ننگانی داد و وارد سالن شد.

سکوت همه جا را فرا گرفت حاضرین که انتظار دیدن جوانی خردسال را نداشتند به مشاهده او غرق حیرت شده و سکوت اختیار کردند... نمرود نیز از دیدار او مبهور شد زیرا فکر می کرد مردی بزرگسال و سرد و گرم چشیده و یاسا حری زبردست و جادوگری بدقیافه را در مقابل خود ببیند و چون ابراهیم را با آن دیدگان درخشنده و نگاه نافذ مشاهده کرد از ابراز تعجب نتوانست خودداری کند.

نتیجه این همه حیرت آن سکوت سنگین بود که همه جای طالار را فرا گرفت در آن سکوت هیچ صدای جز صدای قدمهای سنگین ابراهیم و جرنک جرنک زنجیر دست و پای او شنیده نمیشد.

حضار بادیدگان گشاده باومینگر ایستاد و بایی صبری انتظار شنیدن حرفها و عقاید او را داشتند.

ابراهیم در کمال خونسردی نگاهی باطراف طالار کرد بصورت يك يك بزرگان قوم بابل بگریست و آنگاه لبخندی استهزاء آمیز بلب آورد و بسمت تخت نمرود حرکت کرد.

فاصله در طالار تا تخت نمرود نیز در همان سکوت سنگین طی شد و چون مقابل پله های پهن رسید ایستاد. بدون اینکه سجده کرده و یا حتی سر را بعنوان احترام خم کند با صدائی بلند که بهیچوجه اثر ترس و وحشت بر آن مشهود نمیکرد دید گفت:

- سلام بر (نی نیاس) پادشاه بابل...

سابقه، این بود که هر کس پس از ماهها انتظار افتخار شرفای میبایست و بعضو در نمرود ثانی راهنمایی میکردید پیش تخت او بنحیث میافتاد، زمین را میبوسید و همانگونه که خم شده بود پیش میرفت و بر پای تخت او و با اگر خیلی احترام و شخصیت داشت پای نمرود را بوسه میداد و تاملاتی که اجازه داده نمیشد از جای برنمیخواست.

هر کس در هر مقام و منزلتی که بود میبایست این تشریفات را مرعی داشته و در ضمن (نی نیاس) را (خدای قادر) بنامد. "حاضرین انتظار داشتند که يك زندانی بدبخت که با غل و زنجیر تا آنجا آمده و گره های فولادین زنجیر و یخ های آهنین غل گردنش را مجروح و شایه اش را خون آلود کرده است تشریفات بوسیدن پای نمرود را به عالی ترین وجه انعام دهد لذا وقتی او را با آن وضع مشاهده کردند و از همه مهمتر بجای (خدای قادر) (پادشاه بابل) را از زبان او شنیدند مثل مردم صاعقه زده گیج و گمگشته و نمیدانستند چه بکنند.

پیچ و پچ در طالار پیچید و هر کس با هم سایه مجاور خود حرف میزد و در باره جسارت و گستاخی زندانی و تجسم خشم و مجازات نمرود صحبت میکرد. عموما عقیده داشتند که نمرود بدون درنگ جلاد را احضار میکند که سر از بدن ابراهیم جدا کند و چون بصورت آشفته و دیدگان خشمگین نمرود نگر یستند در این عقیده بیشتر پا بر جای شدند.

(نمرود) آب دهان خود را فرو برد و پای راست خود را محکم بر زمین کوفت و با صدایی که از شدت ناراحتی میلرزید گفت:

- بدبخت چه گفنی؟

ابراهیم تبسمی کرد و جواب داد:

- بدبخت آن کسی است که در آتش خود خواهی و کبر و نخوت میسوزد و سعادت خود را تباه میکند... بدبخت توئی که خود را با همه ضعف و ناتوانائی که داری خدا بخوانی و پیروان را بجای سجده کردن خدای عالم و خالق ماه و خورشید و ستارگان بسجود درمقـابل خویشتن مجبور میکنی..

میتوان حدس زد و در نظر مجسم کرد که (نمرود) بچه عالی دچار شد و تا چه حد عصبانی گردید... در این موقع حرف ابراهیم را برید و جلادان را فراخواند.. باز و لوله ای در سالن برخاست و حضار با هم به صحبت پرداختند. قبل

از اینکه جلاد وارد شود نمرود از ابراهیم پرسید :

- تو مرا خدا نمیشناسی ؟..

- نه .. تو هم بنده ای از بندگان خدای عالم هستی و معلوم نیست با این همه شکوه و جلال و زندگی وسیعی که داری نزد خدای یگانه از یک فقیر در مانده عزیز تر باشی .

(ابراهیم) نگاهی با طرف سالن افکند و چون همه را متوجه خویش شدن دید و مشاهده کرد که بادقت زاید الوصفی به حرفهایش گوش میدهند و موقعیت را مناسب تشخیص داد و پس از سکوتی کوتاه گفت :

- خدای یگانه بی همتا ، بندگان خود را با یک چشم می نگرد . بین فقیر و غنی ، پیر و جوان ، زشت و زیبا هیچ فرق و امتیازی نیست . ارزش آن کس بیشتر است که بندگان دیگر خداوند بیشتر از وجود او منتفع و از برکات فکر و اعمالش منتفع گردند .. در این صورت ارزش یک حکیم بی آزار که مردم از علمش استفاده میکنند از یک (نمرود) ظالم که اتباعش از بیم او شب خواب راحت ندارند بیشتر است و خداوند عالم او را دوست میدارد .

توجه نمرود نیز جلب شده بود . ابراهیم بقدری خوب حرف میزد و آنچنان سلیس و بلیغ سخن می راند ؛ و بخصوص صدایش آنقدر گیرا و دلنشین بود که در این مدت هیچ کس چیزی نگفت و همه سراپا گوش شده و به حرفهایش توجه نشان میدادند .

نمرود از ابراهیم پرسید :

- خدای تو کیست و کجاست ... ؟

ابراهیم موقعیت را دریافت و اظهار داشت :

- خدای خالق جهان و جهانیان در هیچ نقطه معینی نیست ولی همه جا هست .. از اعمال ما آگاه است و از آنچه که بر صفحه ضمیر و خاطره ما می گذرد اطلاع دارد . . . اعمال نیک و بد بندگان را میسنجد و بکارهای نیک پاداش خوب و اعمال زشت و ناهنجار را نیز از نظر دور نداشته و مرتکب را گوشمال میدهد ..

(نی نیاس) که مردی خود خواه بود بادقت بحرفهای ابراهیم گوش میداد و مانند پادشاهی که از روی زندگی پادشاه دیگر میخواهد نقائص دولت

و حکومت خویش را رفع کند آنچه را که ابراهیم میگفت بخاطر میسپرد..
درست در همین موقع جلاد وارد شد و آمادگی خود را برای کشتن مجرم
یعنی ابراهیم خلیل اعلام داشت. نمرود برای اینکه اتمام حجت کرده باشد از
ابراهیم پرسید:

- خدای تو بامن سر جنك و ستیز ندارد؟

ابراهیم خندید و گفت:

- خداوند همانطوری که گفتم همه بندگان خود را دوست دارد
و همیشه راه بازگشت بسوی خودش را برای گناهکاران باز میگذارد
که بایك توبه واقعی بخدا پرستی باز گردند. (نمرود) حرف او را قطع کرد
و پرسید:

- گفتم خدای تو بامن جنك دارد یا نه...؟

- خدای من با هیچ کس جنك ندارد...

(نمرود) خود خواه و مغرور بعضی شنیدن این جمله نفسی
براحتی کشید و سر را بعلامت رضایت تکان داد و جلاد را با انگشت مرخص
کرد و گفت:

- حال که خدای او با من جنك ندارد ما نیز بنده اش را
می بخشیم که نزد او باز گردد و از بزرگ همتی ما برای او
سخن بگوید.

ابراهیم از این سخن خنده اش گرفت ولی چیزی نگفت. نمرود از
ابراهیم سؤال کرد:

- خدائی که توان آن سخن میگوئی قادر بچه کارهایی هست؟

(ابراهیم) پس از يك بحث نسبتاً مفصل در مورد خلقت جهان
و نظم دستگاه آفرینش و گردش ستارگان و طلوع و غروب
خورشید گفت:

- خدای یگانه جان میدهد و جان میگیرد.

نمرود گفت:

- اینکه مهم نیست من نیز باین کار قدرت دارم.

و فوراً امر کرد تا دو نفر زندانی را از سیاه چال بیرون کشیده و آنجا حاضر

کردند. یکی از آنها را کشت و با ابراهیم گفت :

- ببین.. جان این شخص را گرفتم ..

و بعد دیگری را آزاد کرده و گفت:

- جان این شخص را نیز بخشیدم.. بسیار خوب، خدای تو دیگر قادر به چه

کار است.

ابراهیم که حرکات او را قابل شماتت و سرزنش میدانست اول لب فرو

بست ولی در پاسخ سؤال مجدد نی نیاس گفت:

- خداوند بگانه خالق جهان و ناظم نظم بیکران عالم است طلوع و غروب

ماه و خورشید بدست اوست. او خورشید جهان را از مشرق طالع میکند و اگر

تو قدرت داری خورشید را از مغرب جهان ظاهر کن.

نمرود تکانی خورد و چون خویشتن را سخت ضعیف و ناتوان می دید و در

عین حال نمی خواست بیش از این نزد بزرگان قوم بابل رسوا شود خنده را سر

داد و گفت :

- کافیست ... کافیست ... خیلی زیاد حرف می زنی . ما تو را آزاد

میکنیم... برو بخدای خودت بگو که نمرود ثانی خدای بابل گذشت و مردانگی

بسیار دارد .

و با اشاره ابراهیم را در میان حیرت و تعجب شدید در میان آزاد کرده

و فرمان داد که غل و زنجیر را از دست و پای و گردنش بکشایند و نزد پدر و

مادرش بفرستند.

باین ترتیب ابراهیم خلیل آزاد شد و بخانه بازگشت. «نونا» و «تارخ»

مادر و پدر ابراهیم بی اندازه شادمان شدند و فرزند دلبنده خدا پرست خود را

بخانه بردند .

سر و رویش را شستند ، مویش را کوتاه کردند ، کیسویش را عطر و

عبر زدند و براو جامه نو پوشانیدند .

خبر گفت و شنود نمرود و ابراهیم در شهر پیچیده بود هر کس بدیگری می

رسید از آن واقعه مهم صحبت میکرد و میگفت :

- شنیدی .. نمرود از انجام پیشنهاد ابراهیم عاجز ماند. این چه خدائی

است که قادر بهمه کار نیست .. خدائی که ابراهیم از آن برای ما خبر آورده

همه کار میکند درحالی که نمرود از انجام کوچکترین کارهای او عاجز

می ماند .

این گفتگوها بدر از کشید و هر روز بیشتر شایع میشد و توجه مردم بابل را بجانب ابراهیم جوان جلب میکرد . تارخ باپول گله اسب وحشی که فروخته بود در خارج شهر مزرعه‌ای خریده و ابراهیم را در آنجا بکشت و زرع مشغول کرد . قصد پدر این بود که فرزندش از میان اجتماع دور باشد ، ولی مردم که وصف او را شنیده به استماع سخنان وی رغبت پیدا کرده بودند ، مخفیانه و دور از نظر مأموران (نمرود) به خانه و مزرعه (ابراهیم) رفته و به گفتار او بادقت گوش میدادند .

باین ترتیب چندین سال دیگر گذشت . . . قریب ده سال سپری شد . (ابراهیم) عده‌ای از مردم (بابل) را هدایت کرده و از بت پرستی به خدا پرستی کشانیده و سوق داده بود .

پیروان (ابراهیم) در شهر و میان مردم زندگی می کردند ولی مذهب خویش را از هم‌شهریان خود مخفی نگه می داشتند و فقط در هفته یک روز بیپناه گردش از شهر خارج شده و در محضر درس و گفتار ابراهیم حاضر شده و بادقت و توجهی وافر بسخنان او گوش میدادند .

با اینکه صدها نفر پیروان او باعث خوشنودی و رضایتش از فعالیت شبانه روزی وی بودند ، معینا (ابراهیم) از کار خود چندان رضایت نداشت و می خواست چشم و گوش مردم (بابل) را یکباره باز کند و (نمرود) خودخواه و پرنخوت و غرور را از روی توسن کبر بزمین بکشد . .

برای انجام این منظور نقشه‌ای خطرناک کشید و تصمیم گرفت که نقشه خود را در روز عید ملی بابل که مردم عموماً از شهر بیرون میرفتند عملی کند . پیامبر خدا در این مورد با کسی صحبت نکرد . حتی نزدیکترین پیروان خود را نیز آگاهی نداد و باید در و مادر هم سخنی نگفت . آنقدر صبر کرد و اندیشید تا بالاخره روز عید ملی بابل رسید و مردم دسته دسته برای انجام مراسم مذهبی از شهر خارج شدند .

طبق معمول در آن روز هیچکس در شهر نمی ماند . . . عموم مردم از پیرو جوان و فقیر و غنی خارج میشدند و تا موقعی که هوا تاریک نمیشد بخانه باز نمیگشتند .

برای انجام نقشه‌ای که (ابراهیم) کشیده بود روزی بهتر از آن روز نبود و اگر فرصت از دست میرفت، شاید تا سال آینده چنان فرصت مناسبی پیدا نمیشد. از سحرگاه آن روز آشوب و ولوله‌ای برخاست. مردم با هر وسیله که میتوانستند تهیه کنند از شهر خارج شده و به نقطه معین که عبادتگاه آنها بود میرفتند.

وقتی آفتاب بوسط آسمان نزدیک میشد هیچکس در شهر نبود... دروازه‌ها باز، خانه‌ها خالی، کوچه‌ها و برزنها بدون آمدورفت و خلوت و بالاخره حتی يك نفر آدم در شهر وجود نداشت..

(ابراهیم) آرام آرام بشهر نزدیک شد و از شکاف دریکی از دروازه‌ها که نیمه باز رها شده بود قدم بدرون گذاشت و مستقیماً بطرف بتخانه رفت. خیالش کاملاً راحت و آسوده بود که کسی مزاحم او نمیشود و مانعی در راه انجام مقصود او ایجاد نمیکرد این بود که با آرامش تمام کوچه‌ها و برزنها را پیمود تا بالاخره به پشت در بزرگ بتخانه رسید.

آنجا ایستاد و چون خسته شده بود، با آستین عرق‌پشانی راسترد. نفسی به راحتی کشید و آنگاه از زیر قیای خود تیری سنگین بیرون آورد و روی پله‌ها گذاشت.

(ابراهیم) قبل از شروع بکار بمخواست عبادت کند. باین منظور بنماز ایستاد و باخدای بزرگ را زو نیاز کرده و در راه انجام وظیفه مقدس خویش از خدا کمک خواست وقتی عبادتش پایان یافت، آسایش عجیبی در دل و روح وی ایجاد شده بود احساس سرور و نشاط میکرد و چنان بود که یکدنیا غم و اندوه سنگین و خسته کننده را از قلب و روحش گرفته و بدور انداخته‌اند.

باقدمهای محکم از پله‌ها بالا رفت، با آرامی در بزرگ و سنگین بت‌خانه را گشود و قدم بدرون گذاشت. هیچ صدائی جز صدای قدمهای ابراهیم شنیده نمی شد. همه جا را سکوت فرا گرفته بود و غیر از او ذیحیه‌ای آنجا نبود.

خدایان مردم بابل، یعنی اصنام و بت‌های چوبی و سنگی و مفرغی و طلا و نقره‌ای گرداگرد سالن روی پایه‌های مخصوص قرار داشتند و بت بزرگ نیز که مظهر (نمرود) بود نیز در بالاترین نقطه طالار دیده میشد.

(ابراهیم) لبخندی از روی کمال رضایت بر لب آورد. نگاهی باطراف افکند، و آنگاه دسته تبر را در دست گرفت و مشغول کار شد.

بکدتیه بعد صداهای مهیبی از درون بت خانه برخاست... ضربات تبر (ابراهیم) به پیکره بت‌ها فرود می‌آمد و آنان را میشکست، خورده می‌کرد و پائین میریخت.

فروریختن بت‌ها در آن طالار بزرگ، صدائی شدید ایجاد میکرد که از دور بگوش میرسید ولی چون کسی در شهر نبود و رهگذری از آنجا نمیکشید هیچکس متوجه ویران شدن بتخانه بابل نگردید.

بت‌های كوچك و بزرگ، طلا و نقره و چوب و سنگ همه و همه در زیر ضربات تبر (ابراهیم) خورد شده و واژگون می‌گردیدند. يك ساعت بعد تمام بت‌ها شکسته و در کف طالار ریخته بودند غیر از بت بزرگ که در بالای سکو و در محل مخصوص خود پابرجا و محکم ایستاده بود.

(ابراهیم) بآن بت آسیبی وارد نیاورد زیرا مقصودی داشت و برای انجام آخرین قسمت برنامه خود به آن بت محتاج بود. بالاخره کار شکستن بت‌ها تمام شد ابراهیم که خسته و خیس عرق شده بود. با آستین عرق پیمانی خود را خشك کرد و پاشاهمائی به بت‌های شکسته نگریست آنگاه دسته تبر را در سوراخی که در دست بت بزرگ وجود داشت فرو نمود و آن را مستقر کرده به راه افتاد.

از همان راه که آمده بود بازگشت. بدقت در بتخانه را بست از پله‌ها پائین رفت کوچه‌ها و برزن‌ها را پشت سر گذاشت و بالاخره از شکاف دروازه قدم بخارج شهر نهاد و بطرف خانه و مرزعه خویش حرکت کرد. چون بخانه رسید در اثر خستگی زیاد به بستن افتاد و بخواب خوش و سنگینی فرو رفت...

غروب آفتاب مردم دسته دسته بشهر بازگشتند و هر کس بخانه خود رفت. ماموران و خدمتگاران نمرود نیز برای انجام کارهای خویش مشغول بکار شدند.

در این ضمن نگهبانان بتخانه نیز طبق معمول برای افروختن مشعل‌های درون طالار رفتند و ای وقتی قدم بدرون بتخانه گذاشتند از حیرت و تعجب

دهانشان بازماند و فریاد کنان بخارج دویدند ...

واوله و آشوبی عجیب در شهر ایجاد شد که بزودی همه جا رسید و عموم مردم از آن مطلع گردیدند ... هر کس بدیگری می رسید می گفت:
- وای بر ما ... خدایان را شکسته اند ... باید خود را برای مرگ و نابودی حاضر کنیم زیرا خشم خدایان شامل حال ما خواهد شد و بیماری و فقر و قحطی در شهر شایع میشود !!

بهر حال آشوبی عجیب پاشده بود ، مردم از خانه ها بیرون ریخته و با وجود آنکه از گردش و شادی طولانی آنروز خسته و باستراحت احتیاج داشتند در کوچه ها می گشتند و اضطراب و ناراحتی نشان میدادند . بعضی که عقیده و ایمان بیشتری داشتند ، بگریه و زاری پرداخته و بر روی خویش می کوفتند و چنانکه یکی از نزدیکترین خویشان آنها مرده است سوگواری میکردند . کم کم شهر منقلب و آشفته گردید . مردم مثل سیل در کوچه ها حرکت می کردند و بطرف مرکز شهر و از آنجا بسوی قصر (نی نیاس) می رفتند .

می خواستند باو که خدای بزرگ بود پناهنده شده و رفع بلای احتمالی را از او بخواهند .

در مقابل قصر نمرود در مدت کمتر از یک ساعت هزاران مشعل افروخته گردید و در روشنائی دود آلود این مشعلها جمعیت فراوانی دیده میشد که از سرو کول یکدیگر بالا می رفتند و هر لحظه فشرده تر میشدند .

نمرود نیز در اثر خستگی میل شدیدی باستراحت داشت ، او هم آنروز مانند تمام مردم دیگر بگردش و تفریح و شکار پرداخته و کوفته شده بود . بازه بخوابگاه قدم نهاده و خوابش را برای خواب آماده میکرد که ناگهان صدای چند ضربه شنیده شد .

یکی از معارم بشدت در اطاق نمرود را می کوفت و صدایش از پشت در شنیده میشد که میگفت:

- خداوند کارا ، مردم را دریابید ، مصیبت بزرگی پیش آمده است . در

را بگشایید و اگر نه مردم شهر از شدت وحشت و ترس قالب تهی میکنند ...

(نمرود) که میخواست وارد درخت خواب شده بخوابد مراسیمه بطرف در

اطلاق وقت اوشبها از ترس شیاطین و ارواح خبیثه در اطاق خواب خود را می بست و مجمری بر آتش در اطاق می گذاشت که تا صبح مشتعل بود و ادویه ای خاص در آن می سوخت که ارواح و شیاطین را فراری دهد.

آن شب نیز در رابسته بود و چون صدرا را شنید هر اسان آن را گشود و قیافه نگران خلیفه را مقابل خود دید. (خلید) تعظیمی کرده و در حالی که از شدت نگرانی می لرزید گفت.

- خداوند گارا.. خداوند گارا، مارا دریابید.. نابود شدیم.

(نمرود) که هنوز نمی دانست چه شده است دچار وحشت شد، رنگش پرید، دست و پااش شروع به لرزیدن کرد و برای حفظ آبروی خود و مخفی داشتن ترس و وحشت دستش را بدیوار گرفت باز و رو فشار قیافه جدی گرفت و گفت:

- چه شده است؟ آخر حرف بزن.. بگو..

(خلید) تعظیم دیگری کرد و اظهار داشت:

- خدایان را شکسته اند، بت خانه را ویران کرده اند..

(نمرود) نیز بشنیدن این خبر تکانی خورد بطوری که (خلید) آبا وجود همه آشفتگی ظاهر و باطن که داشت این نگرانی را درك کرد و تأثیر خبر را در او برای العین مشاهده نمود. (نی نیاس) يك قدم جلو تر رفت، رو بروی (خلید) قرار گرفت، آب دهان را با صدائی عجیب فرو داد و پس از این که چندین بار بلكهای پشم خود را بهم زد گفت:

- خدایان را گفتم..؟ خدایان... خدایان را شکسته اند؟ ایوای.. خیلی وحشتناك است. باید مرتكب اامجازات کرد.

و ناگهان فریادی بلند و گوشخراش کشید و اظهار داشت:

- بگیرید.. بگیرید..

و چون خودش نیز نمیدانست چه کسی باید دستگیر شود، گفت:

- اعیان وزراء را احضار کنید.. همه بیایند. زود.. عجله کنید.

صدای فریاد او نگهبانان پیش دویده بودند ولی خلیفه مأمور اجرای دستور او شد و برای احضار اعیان و رجال رفت (نمرود) نیز بسرعت با طاق باز گشت و لباس خواب را با لباس رسمی عوض کرد.

نیم ساعت بعد جلسه تشکیل شد ولی مردم اظهار بی طاقتی میکردند و میخواستند (نمرود) را در مقابل خود دیده و باین ترتیب از وحشت خویش بکاهند

کسانی که در آن جلسه حضور داشتند همه از بزرگان و برجستگان قوم (نمرود) و کشور (بابل) بودند هر يك از ایشان صاحب املاك و مزارع و قراء و دهات و سیع و بی شماری بودند و رو به مرفه در ثروت و مکنّت شهرت داشتند .
برای حفظ ثروت بیکران خویش قدرتهای محلی تری ایجاد کرده و غلامان و نوکران و سواران و خدمتگذاران مسلح داشتند . با این حال از ترس بر خود لرزیده و نارنگی پریده، درست مانند زنی که از بیم خشم شوی هراسان شده باشد و حشت خویش را نشان میدادند .

ترس از تباط معکوسی با عقل دارد . بهر میزان قدرت عقلانی بیشتر باشد، ترس کمتر است و چون آنها از این لحاظ ضعیف داشتند بیم و نگرانی نزول بالای احتمالی آنها را تا آن درجه ترسانیده بود .
وقتی جلسه تشکیل شد، (نمرود) نگاهی با طرف خود افکند و ماجرا را آن طور بکه میدانست و دیگران نیز از خانه تا آنجا شنیده بودند تعریف کرد و نظریه آنها را خواست .

نظریه عمومی کاملاً معلوم بود و خیلی زود ابراز گردید چیزی که بیشتر وقت آنها را بمذاکره گذرانید این بود که مرتکب کیست...؟
یکی میگفت نگهبانان اینکار را کرده اند . دیگری میگفت شاید بین خدایان جنك شده است ولی (خلید) نظر همه را رد کرد و اظهار داشت:
- همه اشتباه می کنید . کسی که نسبت به خدایان ماصصومت میورزده ان موجودی است که در موقع اقتران کوا کب نفس نطفه او بسته شد و با وجود همه مراقبت هائی که بعمل آمده بالاخره بدنیا آمد . من بوسیله علم خود تحقیق کرده و دیده ام که او فعلا در بین ما است و چون هیچ کس دیگر غیر از (ابراهیم) فرزند تارخ که یکی از بت ها را طناب بسته و در کوچه میکشید نمیتوان ظنین بود؛ این کار خطرناك نیز بوسیله او انجام گردیده است .
(نمرود) بشنیدن این جملات در جای خود نیم خیز شد و با صدائی لرزان و دور که پرسید:

- چه گفتی . . . ابراهیم فرزند (تارخ) . . . ؟

و بعد چنانکه قدرت نگهداشتن خود را نداشت مجدداً روی تخت افتاد و گفت :

- آه ... راست گفתי ... من متوجه او نبودم ... اینکار از او است و باید ... خلید حرف او را تمام کرد و گفت :

- باید باین جرم نابخشودنی قطعه قطعه گردد .
صدای گفتگو برخاست ، هر کس باریق مجاور خود صحبت میکرد ،
در این میان فقط ، (نمرود) خاموش و متفکر بود و نمیدانست چه کند (خلید)
اینطور احساس کرد که (نمرود) از (ابراهیم) و جرأت و جسارت او وحشت
دارد لذا گفت :

- خداوندگار ما نباید در مقابل این موجودات خطرناک رحم و شفقت
نشان دهند . اگر او در همان مرحله اول کشته شده بود ، امروز چنین بلای بزرگی
برمانی آمد .

(نمرود) آبدهان خود را باناراحتی فرو برد و گفت :

- او را احضار کنید ، بیاورید ..

این دفعه نیز خلید فرمان نمرود را اجرا کرد و یکده از خشن ترین
سپاهیان را برای دستگیری ابراهیم فرستاد .

همانطوری که قبلاً نیز گفتیم ابراهیم پس از انجام مقصود خود بخانه رفت
و در بستر افتاد و خوابید ، خواب خوش و شیرینی او را در ربود و تا موقعی که
مأموران نی نیاس وارد شدند بیدار نشد . صدای پاوهیاهوی ایشان و همچنین
بفریاد مادرش از جای جست و چون انتظار چنین حادثه ای را داشت به استقبال
آنها رفت .

سپاهیان دست و پای او را بسته و به پشت اسب انداخته بودند . نمرود و
دیگران باین صبری انتظار ابراهیم را داشتند و وقتی که او قدم بدرون طالار
گذاشت سکوت همه جار افت گرفت بطوری که فقط صدای کشیدن کفش های
بندی و نازک ابراهیم بر روی زمین شنیده میشد .

در سیمای ابراهیم اراده و تصمیم و در نگاهش جرأت و قدرت موج میزد و
آشکار بود .

بدون ترس و ناراحتی تمام طول طالار را پیمود و وقتی پیش روی نمرود
رسید بدون تواضع و تعظیم ایستاد و مثل دفعه قبل گفت :

- سلام و درود من بر نمرود پادشاه بابل

نمرود پاسخ نداد ، در عوض از جای برخاست و تا لبه پله -

های و سیمی که قبلاً شرح آن را داده بودیم رفت و ناگهان با صدای بلند فریاد کشید و گفت:

«بد بخت تو خدایان ما را شکسته ای ...»

ابراهیم لبخندی زد و گفت:

«مگر خدایان شکستنی هستند ... چگونه می توان يك خدا را شکست ...»

دستهای نمرود از شدت هیجان میلرزید و در این حال مثل اینکه اصولاً صدای ابراهیم و جواب دندان شکن او را نشنیده است گفت:

«تو چنین کاری را انجام داده ای و باید مجازات شوی ... مجازات تو مرگ است تا باز یخته شدن خون تو خشم خدایان فرو بنشیند و از نزول بلا برای ملت من منصرف شوند.»

ابراهیم این مرتبه نیز شانه هارا بالا انداخت و تبسمی پراز استهزاء بر لب آورد و جواب داد:

«البته هر کس اینکار را کرده باید مجازات شود. من هم همین عقیده را دارم ولی من هیچ خبری ندارم.»

رنك نمرود بشدت پرید و متعجبانه پرسید:

«تو اینکار را مرتکب نشده ای؟»

«ابداً ...»

«پس گناهکار واقعی کیست؟»

ابراهیم که برای انجام مقصود خویش هیچیک از کلمات و سخنان نمرود را نانشنیده و نسنجیده نمیگذاشت بدون تأمل گفت:

«من اطلاع ندارم ولی اگر اصرار داشته باشید که مرتکب را بشناسید

میتوانم بشما کمک کرده و او را معرفی کنم.»

ولوله ای در میان حاضرین برخاست و آنها که در طالار حضور

داشتند گفته های ابراهیم را تصدیق کردند ولی خلیل بمیان صحبت آنها رفت و اظهار داشت:

«خدا و کارا او میخواست باین بهانه، مهلت بگیرد و از چنگ مأموران

مابگریزد.»

ابراهیم در پاسخ گفت:

- من مهلت نمیخواهم.. فقط مرا ببتخانه برید و بازگردانید، بلافاصله پس از بازگشت مرتکب واقعی را معرفی میکنم.
دیدگان نمرود از شادی برق زد و چهره اش گشاده گردید خلید نیز بشنیدن این پیشنهاد سکوت کرد و با شرمندگی سر را پائین انداخت. نمرود بلا درنگ یکی از صاحب منصبان گارد خود را احضار کرد و دستور داد تا ابراهیم را ببتخانه برده و بازگرداند در ضمن سفارش و توصیه کرد که از مراقبت او غفلت نکنند که مبادا خیال فرار داشته باشد.

ابراهیم که فقط این پیشنهاد را برای طبیعی نشان دادن کار خود کرده و از وضع بتخانه اطلاع کافی و وافی داشت بدنبال آنهارفت و پس از اینکه نگاهی بدرون آنجا افکند بازگشت.

نمرود چندین پله باستقبال ابراهیم پائین آمد زیرا لبخندی را که بر لبان ابراهیم می دید دلیل موفقیت او در شناسایی محرم میدانست. ابراهیم با صدای بلند گفت:

- تعجب می کنم که مأموران شما چگونه شکسته بتها را شناخته اند.
نمرود با خوشحالی پرسید:
- تو او را شناختی؟

ابراهیم با خونسردی جواب داد:

- بلی. او در همانجا ایستاده و آلت جرم نیز در دست او است.
دیدگان نمرود یکبار دیگر از شادی درخشید. سیای همه حاضرین گشاده شد و تنها خلید که ذاتا با ابراهیم میانه خوبی نداشت و از او متنفر بود غمگین و متاثر جلوه میکرد نمرود سخن او را قطع کرد و گفت:
- فرار نکنند.

باز ابراهیم جواب داد:

- مطمئن باشید که جایی نمی رود. خدایان شما را خدای بزرگ شکسته. تبری که در دست او دیده می شود دلیل بر اینست که او مرتکب این عمل شده.

ابراهیم برای مشاهده تأثیر کلام خود، سکوت کرد و بچهره حاضرین

نگریست ناگهان سکوت غم‌افزایی محیط طالار را فرا گرفت و چهره‌ها در هم فرو رفت و ابروان گره خورد و همه غمین و ناراحت شدند. ابراهیم ادامه داد:

- من یقین دارم که خدای بزرگ برای تنبیه خدایان کوچکتر آنها را شکسته و گشته است اگر باور ندارید بروید و از خودش پرسید.

جمله آخر ناگهان سبب ترکیدن عقده خشم نمرود گردید و فریادی کشید و گفت:

- آرام باش .. چرا دروغ می‌گوئی

ابراهیم مثل اینکه اصولاً سخن درشت نشنیده با لبخندی ساختگی

جواب داد :

- عجب، باور نمی‌کنید؟ بروید از خودش سؤال کنید .. مسلماً خدای بزرگ شما دروغ نمی‌گوید و از شما و همه ندارد که حقیقت را کتمان کند.

نمرود این دفعه پای خود را بزمین کوفت و اظهار داشت:

- او حرف نمی‌زند .. حرکت نمی‌کند .. چیزی نمی‌فهمد ..

ابراهیم ناگهان قهقهه خنده را سرداد و با صدائی بلند چند دقیقه سکوت

ساان را شکست و در پایان گفت :

- عجب .. راستی عجیب است .. اگر شما میدانید که این مجسمه های

سنگی و چوبی حرف نمی‌زنند، فهم و شعور ندارند و حرکت نیز نمی‌کنند چگونه آنها را می‌پرستید .

خدائی که نفع و ضرر خود را تشخیص نمی‌دهد و قدرت دفاع از غوشتن

را ندارد چگونه میتواند نفع و ضرر شما را که بندگان او شده اید تشخیص داده و از شما مردم گمراه دفاع کند.

خلید که از خوشحالی در پوست خود نمی‌گنجید و فرصت مناسبی برای وارد

آوردن ضربت قطعی بدست آورده بود خود را بیکقد می‌نمرود رسانید و حرف ابراهیم را قطع کرد و گفت :

- خداوند گارا، گناهکار و مجرم جز او کس دیگری نیست .

ابراهیم اظهار داشت:

- می‌خواستید کس دیگری بتهای شما را شکسته باشد؟ من فرمان خدای

یگانه بی همتا، خدای خالق عالم و آدم، پروردگار عادل و مهربان، خداوند کار
ایجاد کننده و گرداننده نظم بی کران طبیعت و آسمانها و زمین. آری من فرمان
خدای خود بتهای شمارا شکستم تا چشم ضحیرتان را بینا و روشن کرده و به عقاب
آگاهتان نمایم. من بتهای شمارا شکستم ولی باینکه تنها و بدون اسلحه بودم
گزندی از جانب خدایان شما بمن وارد نیامد.

خدای خنده ابراهیم مجدداً برخاست و تا چند ثانیه ادامه یافت.
نمرودنگاهی با طرافیان خود کرد عده ای از آنها بادیدگان گشاده و
چهره ای منقلب که آثارستی ایمان در آن هویدا شده بود با ابراهیم مینگریستند
و بسخنانش گوش می دادند.

او چنین تشخیص داد که اگر ابراهیم باز هم در این باره صحبت کند بکلی
پایه های ایمان در دل بزرگان کشورش مست می گردد و از او روی بر-
تافته و گرد ابراهیم جمع میشوند لذا برای اینکه زودتر باین غائله خاتمه دهد
بخلید گفت :

- فردا او را در پای برج زنده آتش بزنید . دستور دهید که از هم-
اکنون هیزم و خار و بوته جمع کنند می خواهم چنان آتشی بیافروزم که چشم
آسمان گریان گردد و دیده خورشید تاریک و نایبنا شود.

و بعد اشاره ای کرد و باین ترتیب ابراهیم را کشان کشان و با دست و
پای بسته از طالار بیرون برده و بزنندگان افکندند . مردم خدا پرست از هیچ
حادثه ای نمیترسند . آنها که فقط قدرت لایزال و قهار خداوندی را میشناسند و
میتابند ، آنانکه تنها بدرگاه او سجده میکنند ، از وی استعانت میجویند و بعدل
و حساب او اعتماد دارند از مردان مقتدر در هیچ زمان و هیچ مکان بیم و هراس
بدل راه نمیدهند .

این روش عمومی مردان خدا است و هر کس بخاطر دفاع از حق و حقیقت از
صاحبان قدرت زود گذر فترسید بسر زمین مردان خدا راه یافته و اگر در ردیف
آنها قرار نگرفته باشد لا اقل بایشان نزدیک گردیده است و ابراهیم مرد خدای
واقعی بود. مرد خدائی که نی نیاس با آنها جلال و شکوه ظاهری، با آن سپاه
و قدرت و حشمت و اهیت، نمیتوانست دیوارهای حصین روح او را متزلزل
کند و از ایمان و اسخش بخداوند یکتا بکاهد.

نکهبانان او را بردند و نزدان که سیاه چالی هول انگز بود و هوایی خفه کننده و خفقان آورداشت سرنگونش کردند .

دقایق زیادی گذشت تا درد عضلات و استخوانهای پیامبر خدا آرام گرفت و دیدگان جهان بینش بتاریکی آشنا شد . آنکاه سر برداشت و باطراف خود نگریست آنجا معلی و حشتناك بود . دیوارهای سنگی رفیع داشت و بعلت عمق زیاد از شکاف سنگها قطره قطره آب میچکید و خزه روئیده بود .

روشنائی مختصری از روزنه بالای دیوار بدرون می تساید و همین روشنائی به تشخیص محیط كمك کرد ، معینا آنجا آنقدر تاریك بود كه اگر چشم ابراهیم بتاریکی خونگرفته بود چیزی نمیدید . از خود پرسید :

چه سرنوشت هولناکی انتظار مرا می کشد ... حالا چه خواهد شد ؟ و سررا بزانو گذاشت و باندیشه فرو رفت ولی فکر و خیال به خواب مبدل شد و (ابراهیم) بخواب خوشی فرو رفت که تا آنروز مانند آنرا بخاطر نداشت ... در خواب خود را دید که در سرزمین تاریکی راه میرود ... آنجا آنچنان ظلمانی بود که گشودن و بستن چشم فرق نمیکرد . (ابراهیم) در آن وادی تاریك ب قدم زدن مشغول و در حالیکه ترس و وحشت وجودش را فرا گرفته بود و دلش می لرزید گام بر می داشت ... نه می دانست آنجا کجا است و نه می فهمید که پایان آنراه بکجا منتهی می شود و کی تمام میگردد . همچنان بدون اراده مثل نابینایان قدم برمیداشت .

چند لحظه ای که پیش رفت صداهای هولناکی شنید . مثل این بود که غولهای عظیم و حیوانات درنده فریاد می کشیدند ، میفریادند و در حین غرش نام او را بر زبان میراندند .

(ابراهیم) خود را بیچاره احساس می کرد ... انسان بیچاره که نه بدستگیری امید داشت و نه راهی بجائی می دانست و هر لحظه صدای درندگان نزدیکتر می شد . درست در همین موقع که در سخت ترین شرایط قرار گرفته بود ناگهان در مقابل او نقطه ای درخشنده و نورانی پیدا شد که دل ابراهیم را نیز روشن کرد .

نقطه روشن اندك اندك بزرگتر میشد و (ابراهیم) را بجانب خود

خود میکشید و به همین نسبت بر تار یکپها فائق می آمد و ظلمات را از بین میبرد اینوضع آنقدر ادامه یافت تا اینکه همه جا روشن شد ... صداهای هول انگیز قطع گردید و (ابراهیم) وقتی باطراف خود نگریست باغی بزرگ و بی انتها را مشاهده کرد که از هر طرفش نوای مرغان شنیده میشد.

از فرط خوشحالی میخواست فریاد بکشد و باطراف بدود که ناگهان تکانی شدید خورد و از خواب بیدار شد و باز خود را در آن سیاه چال دید.

دانه های عرق را از پیشانی خود پاك كرد ؟ نفسی عمیق کشید ، سر را بدیوار سنگی و مرطوب سیاه چال تکیه داد و فکر فرو رفت ، خواب عجیبی دیده بود ولی برای پیغمبر خدا چندان اعجاب انگیز نبود زیرا به آسانی می توانست آنرا تعبیر کند .

وقتی یکبار دیگر خواب را بخاطر آورد و صحنه های زشت و زیبای آن را در نظر مجسم کرد . لب را بدندان گزید و پیش خود گفت :

- بدبخت من که چند دقیقه از لطف خداوندی غافل و در باره سر نوشت خود نگران شدم. خداوند با این رؤیا آینده را بمن نشان داد ... آینده ای روشن، درخشنده که تمام تاریکی ها و بدبختی ها زائل میشود و محیط امن و آرامی که پراز دین داری و خداپرستی است جای این تاریکی ها را میگیرد .. در این خواب همه چیز بمن گفته شد و جای تردید نیست ...

موقعیکه ابراهیم در سیاه چال بسر میبرد و باخدای خود را ازو نیاز میکرد و او را به بزرگی و عظمت مهر و قهر و عدل و داد میستود و نیایش می نمود (خلید) بنمایندگی از طرف (نی نیاس) به تهیه مقدمات سوزانیدن (ابراهیم) اشتغال داشت و در این کار نظارت مستقیم میکرد جمعی از سپاهیان در پای برج حلقه زده و میدانی بزرگ ایجاد کرده بودند . آنها که برای جمع آوری و آوردن هیزم و چوب و بوته و خار ماموریت داشتند ، باطراف رفته و آنچه سوختنی و قابل اشتعال بدست می آوردند بدوش کشیده و بوسط میدان برده و آنجا انبار میکردند .

در اندك مدت، بهات كثرت عمله ها و كار كنان مقدار زیادی هیزم انباشته گردید بطوری که در پای برج تل عظیمی ایجاد شد که چشمها را خیره میکرد و از فاصله ای بسیار دور دیده میشد.

اهالی شهر نیز از ماجرا خبر شده بودند... دوست و دشمن از زبان جارچیان (نمرود) که سوار بر اسب احکام او را میخواندند شنیده بودند که ابراهیم را می خواهند آتش بزنند و زنده زنده بسوزانند.

دشمنان (ابراهیم) خوشحال شده دست افشانی و پایکوبی میکردند... شادمان بودند که منظره ای جالب برای تماشا و گذراندن وقت ایجاد گردیده است بچه ها که تا کنون چنان صحنه ای رانده و اینگونه اجرای سیاست را بخاطر نداشتند زودتر از دیگران از شهر خارج شده و در پای برج حضور یافته بودند ولی چون موکلین نمرود مانع میشدند در پشت صف سپاهیان ازدحام میکردند .

دوستان ابراهیم حالی معلوم داشتند... پدرش بسر می کوفت و گریه می کرد... می دید که نتیجه يك عمر زحمت و کوشش شبانه روزی و حاصل عمری محرومیت و چشم پوشی از لذات حیات او را می خواهند در آتش بیافکنند و بسوزانند .

زهی بی مروتی...! فریاد میکشید ، خاک راه را بر سر می ریخت و همراه چند تن دیگر از یاران و پیروان ابراهیم که زیر بغلش را گرفته بودند بسمت برج می رفت .

تاریخ برای حکم نمرود نیز معین شد و مردم برای تماشا جمع شدند. چه ازدحام و چه بلوای بیسابقه ای ! جمعیت از سرو کول هم بالا میرفت اطفال بر دوش پدران و مادران خود سوار شده و کوتاه قدان چیزی زیر پای نهاده و گردن میکشیدند که بهتر ببینند .

آنها که دورتر بودند از هر وسیله برای بالا رفتن استفاده میکردند. از شهر هر چه می توانستند آورده بودند اسب ، الاغ ، مادیان ، گاری ، عرابه و بالاخره هزاران چیز دیگر از قبیل کرسی و چهارپایه را زیر پای گذاشته و از آن بالا رفته و میکوشیدند صحنه را بدقت دیده و چیزی نادیده و نفهمیده نگذارند .

انتظار مردم زیاد بطول نیانجامید زیرا موقعی که آفتاب نیمروز بطور مستقیم و عمودی بر تل هزم می تابد و سایه برج را کوتاه کرده بود، هیاهویی از يك گوشه جمعیت برخاست و آنها که نزدیک بودند و در مسیر راه آیندگان و روندگان قرار داشتند دیدند که (ابراهیم)

را میاورند .

خبر ورود (ابراهیم) بت شکن ، (ابراهیم) بتخانه خراب کن دهان بدهان گشت و بگوش همه کسانی که آن جا حاضر داشتند رسید ...

در پیشاپیش او يك عده ده نفری با نیزه های فولادین بلند و کلاه های مفرغی براق که در زیر نور آفتاب درخشندگی خاصی داشت حرکت می کردند . بعد از آنها (ابراهیم) در حالیکه حلقه های زنجیر بگردن و دست و پایش آویخته بود و در اثر راه رفتن تکان می خورد و صدای کرد در حرکت بود . سیمای ابراهیم درخشندگی خاصی داشت . از دیدگانش نور صفا و صداقت ساطع بود و بارقه امید برمیخاست و بدل بینندگان می نشست .

چهره اش متبسم بود . در لبهای نازکش تبسمی تمسخر آمیز دیده میشد حالت خاصی بنخود گرفته بود که در هر کس اثر میکرد درست مثل این بود که او را با تشریفات و شکوه و جلال به میهمانی میبردند و این جمعیت برای شاد باش و خوش آمدگویی جمع شده اند نه برای تماشای صحنه مرك فجیع او ..

وقتی ابراهیم بوسط میدان رسید صدای هورای مردم برخاست . اهالی شهر شادی میکردند . دست می کوفتند . و از صمیم قلب فریاد می کشیدند زیرا می دیدند که (نی نیاس) دشمن مسلم خدایان ایشان را میخواهد بسوزاند .. روی اعتقادی که داشتند و در اثر گذشت ایام برای ایشان ملکه شده بود و فکر میکردند با کشته شدن ابراهیم غضب خدایان رفع و بلای آسمانی دفع میگردد .

صدای هیاهو و شادی مردم آنقدر زیاد بود که وقتی سپاهیان گارد مخصوص بمناسبت ورود نمرود و هورا کشیدند و نیزه ها را با آسمان بلند کردند کسی صدایشان را نشنید و احترامات آنها را ندید .

باین ترتیب (نمرود) نیز وارد میدان گردید و پس از این که نظری از روی کبر و غرور به تل هیزم وسط میدان افکند از پله های برج بالا رفت . دو نفر از نزدیکانش نیز بدستور او از پله ها صعود کردند که در

کناروی باشند و دستوراتش را بشنوند و برای اجرا به مجریان سیاست ابلاغ کنند. یکی از آن دو نفر خلید دشمن قدیمی ابراهیم و کارکردان مرک نیستی بود.

(نمرود) از بالای برج همه جا را میدید. حتی شهر نیز در زیر پای او قرار داشت و به محض این که هیکل او در بالای برج ظاهر گردید مردم آنسان که خدای را سجده میکنند، مقابل او به سجده افتادند و خاک را بوسیدند و تا موقعی که (نمرود) اجازه نداد سر از خاک برنداشتند.

او که تا آن روز چنین جمعیتی را یکجا و یک مرتبه پیش روی خود به سجده ندیده بود بی نهایت خوشنود شد و به عالیتترین درجه کبر و غرور و نخوت رسید.

حرف زدن از آنجا تا پائین امکان نداشت... هیاهو نیز آنقدر زیاد بود که بفرض اگر صدا تا پائین میآمد بگوش ابراهیم نمی رسید اما از آن جایی که نمرود میخواست ابهت و قدرت خویش را به رخ انباع خود بکشد و ابراز شخصیتی کرده باشد وسیله خلید برای ابراهیم که بی صدا و آرام و خونسرد ایستاده بود پیام فرستاد و گفت:

- ببین. همه چیز برای کشتن تو آماده است. همین قدر کافی است که یک شعله کوچک به بوته های خار نزدیک شود و کوهی از آتش ایجاد گردد. آنکاه بدن استخوانی تو را در میان آتش بیاندازند و به اندک مدت به خاکستر تبدیل خواهی شد و حتی نام تو نیز از صفحه روزگار محو می گردد... بهوش باش و بخود آ اگر از گذشته پشیمان شوی و عذر گناه بخواهی... اگر اعتراف کنی که جز حرف های بوج و بی معنی برای گمراه کردن مردم نگفته ای... گناه تو را می بخشم و از سیاست و عذاب تو چشم می پوشم و با قدرتی که دارم آزادت میکنم..

خلید این پیام را به ابراهیم رسانید و در انتظار پاسخ ماند. مردم نیز خاموش شدند زیرا فهمیدند که نمرود پیامی برای او فرستاده و انتظار پاسخ را دارد... آرام شدند که صدای ابراهیم را بشنوند... عجیب این بود همین مردمی که بهیچ وجه آرام نمیگرفتند، برای شنیدن پاسخ ابراهیم چنان ساکت

شدند و لب از سخن و هیاهو فرو بستند که اگر مرغی در هوا می پرید در میان آنها جمعیت صدای بالش شنیده میشد ..

ابراهیم نگاهی باطراف کرد و چون موقعیت و فرصت مناسبی بدست آورده بود با صدای بلندی گفت :

- تو چگونه می توانی جان مرا ببخشی که قدرت حفظ جان خودت را نداری ... جان بندگان در دست خدای لایزال است ، تو نیز بنده ای هستی از بندگان خداوند هر وقت اراده الهی بر این قرار بگیرد که زنده نباشی جانت بسختی گرفته می شود و بصورت جسدی بسی روح درمی آمی . یقین داشته باش که تا اراده خداوند قرار نگیرد تو قدرت کشتن مرانخواهی یافت . (ابراهیم) با فصاحت و بلاغت تمام سخن می گفت و تقریباً (نمرود) را تخطئه می کرد . حرفهای او در مردم تاثیری داشت و بعید بنظر نمی رسید که کار به شورش و بلوا برسد وعده ای به خواخواهی (ابراهیم) بیاران او که در میان جمعیت سراغ داشتند به پیوندند و دست بخرابکاری بزنند لذا فوراً نمرود اشاره ای کرد و مأموران مخصوص کرناها را دمیدند و با این ترتیب آنقدر صدای طبل و کرنا راه انداختند که سخنهای (ابراهیم) بگوش کسی نرسید و شنیده نشد .

ابراهیم وقتی وضع را چنین دید و احساس کرد که سخنانش شنیده نمی شود مهر خاموشی بر لب زد و دم فرو بست . لیکن در همین مدت فلیل و با همان چند کلمه سخن در مردم بابل اثری خاص باقی گذاشت که نتیجه اش بعدها ظاهر گردید و نمرود را از کرده پشیمان و نادام کرد .

نمرود که می دانست ابراهیم اظهار ندامت نمی کند و نزد مردم به پوچ بودن ادعای خویش اعتراف نخواهد کرد ، چو بدست خود را که ورقه ای از طلای سرخ آنرا پوشانیده بود بهوا بلند کرد و باینوسیله اجازه انجام تشریفات را صادر کرد .

مردم کنجکاو از سر و کول هم بالا می رفتند و می خواستند قیافه ابراهیم را دردم مرك ببینند .

چه کسی است که مرك را با آغوش باز بپذیرد ؟ .. تنها مردان خدا هستند که هنگام مردن چهره ای گشاده و لبانی متبسم دارند ...

(ابراهیم) نیز مرد خدا بود و بهمین سبب مردم (بابل) میدیدند که سیمائی آرام دارد و به آن همه جنب و جوش و به آن تل بزرگ آتش با نظر تعقیر و تمسخر و استهزاء مینگرد ... اوفعالیت آنها را در مقابل خواست و رضای خدا بازیچه میانگاشت و بهمین علت وقتی رؤیای روز نخست اسارت خویش را بخاطر می آورد چهره اش آنقدر متبسم و خندان میگردد که بیننده تصور می کرد او را به جله گاه میبرند و یابیهشت هدایتش میکنند نه بر بالای کوهی از آتش سوزان ...

تشریفات آغاز شد . چندین مرد نیرومند و قوی هیکل جلو دویدند و نردبانی بزرگ از پشت جمعیت تا کنار تل خار و هیزم آوردند و بر آن قرار دادند .

آنگاه باز گشتند و (ابراهیم) را از نگهبانان زندان که همراه او بودند گرفته و سمت پلکان متحرک بردند . ابراهیم بدون مقاومت و با گامهای بلند ولی آرام راه میرفت . هنگام حرکت بچپ و راست مینگریست ، با سر با مردم خدا حافظی و وداع میکرد ... چون پای نردبان رسید سر بر داشت و نگاهی حاکی از رحم و شفقت به جانب (نمرود) کرد . نگاه (ابراهیم) در نظر صاحب نظران به نگاه مردی شباهت داشت که به بیچاره در مانده ای بیافکند ...

راستی چنین بود و با این که (ابراهیم) بدستور (نمرود) میان آتش هدایت میشد ، دلش بحال او که در اوج غرور و خودخواهی قرار داشت می سوخت . بحال او ترحم می آورد زیرا می دانست که لطف الهی با او تا مدتی محدود مدارا می کند و عاقبت او را از اوج عزت بحضیض ذلت سرنگون خواهد کرد .

(ابراهیم) با بصیرتی که داشت می دانست که بازی باحق و حقیقت مثل بازی با آتش است که جرقه ای از آن بزودی بدامن هستیش میگیرد و خرمن وجودش را به خاکستر مبدل می کند . او با این آگاهی دلش حال نمرود خود خواره و منکبر که داعیه خدائی داشت می سوخت لذا هنگامی که به آخرین پله نردبان رسید باز نگاهی باو کرد که از آن جز رحم و شفقت چیزی ساطع نبود .

سپاهیان او را به بلندترین نقطه تل هیزم بردند و آنجا زنجیر دست و

بایش را بچوبی بستند که نتواند از جای خود حرکت کند، آنگاه باز گشتند و نردبان را برداشتند ...

همه و هیاهوی مردم بعالیترین حد ممکن رسیده بود. مردم دور از خرد به تماشای این قلیل صحنه‌ها علاقه دارند ... آنها که کمتر می‌فهمند کمتر متالم میشوند لذا، این همیشگی است که وقتی کسی را میخواهند بکشند خلقی جمع میشوند و برای تماشا ازدحام میکنند.

آروز نیز چنین بود و مردم جاهل بابل از سرو کول هم بالا میرفتند. هنگامی که فرمان افروختن آتش نیز صادر شد و مشعلداران شعله‌های آتش را با چهار گوشه تل خار و هیزم آشنا کردند، غوغای تماشاچیان بیشتر و باز هم بیشتر شد.

آتش سرعت در چوبهای نازک و خشک خانه میکرد و پیش میرفت. وسعت آتش لحظه بلحظه بیشتر میشد تا اینکه همه جای تل را فرا گرفت و ستونهای دود همراه با شعله‌های سرخ رنگ به آسمان رفت.

مردم دیگر (ابراهیم) را نمی‌دیدند اما انتظار شنیدن صدای فریاد او را داشتند فکر می‌کردند که او در آخرین لحظه استمداد کند و مردم را بیاری بخواهد با اینکه می‌داند کسی بکمک او قادر نیست ولی طبعاً فریاد می‌کشد ... این انتظار مردم بود اما هرچه آتش بیشتر میشد کمتر صدائی بگوش میرسید ...

ستونهای دود و آتش از اطراف بهوا میرفت و فضا را تیره و تاریک میکرد. تماشاچیان جز سرخی آتش و سیاهی دود چیزی نمیدیدند. حرارت نیز با وجود بعد مسافت صورت آنها را می‌آزرد ... درست مثل این بود که شهری را آتش زده‌اند. دستار آنها که میخواستند بلندترین شعله را ببینند از سرشان میافتاد.

نمرود بیشتر از دیگران ابراهیم را می‌دید زیرا او بالای برج ایستاده و بعلت تسلطی که بر محیط میدان داشت تاچندی بعد از بلند شدن دود او را میدید اما بالاخره موقعی رسید که تراکم دود و آتش مانع دیدن او نیز شد و ابراهیم در میان شعله‌های بی‌رحم و سرکش از نظرش محو گردید.

جمعی از مردم دست افشانی و پای کوبی میکردند و عده‌ای نیز بحال

بہت و حیرت فرو رفته بودند . آنها متاثر نمی شدند بلکه بعلت داشتن حس کنجکاوی بیشتر میخواستند پایان کار ابراهیم را بچشم بینند و چون نمیتوانستند به آن حال دچار میشدند .

در میان آن جمع کثیر فقط چند نفر انگشت شمار اندوہگین و غمگین بنظر میرسیدند و جرأت گریستن نداشتند آنها یاران ابراهیم بودند کہ بین آنها پدرش تارخ مشخص تر از همه بود .
تل خار و بوته و هیزم سوخت . سوخت . آنقدر سوخت تا بالاخره مثل همه آتشها تمام شد . هیچ آتشی نیست کہ خاموش نشود و آتش نمرود نیز رو- بخاموشی میرفت .

مردم یقین داشتند کہ از ابراهیم چیزی باقی نمانده است لذا موقعیکہ شعلہهای بلند بستی گرفت و فقط تل بزرگی اخگر سرخ باقی ماند برای تماشا کردن نکشیدند .

(نمرود) از موفقیت بزرگی کہ بدست آورده بود با یاران خویش مخصوصاً با حلید صحبت می کرد ! می خندید و دستها را تکان می داد . مردم او را از پائین برج می دیدند . وقتی سخنش تمام شد روی را بطرف تل آتش برگردانید و چون از شعلہها و دود خبری و اثری نبود بجلو خم شد کہ جای ابراهیم را بیند .

می خواست جای او را بیند زیرا می دانست از او چیزی باقی نمانده کہ دیده شود . قاعدتاً میبایست استخوانهایش نیز بنجا کستر تبدیل شده باشد .

نمرود اندکی بجلو خم شد و بمیان آتش نگریست لیکن ناگهان دهانش از فرط حیرت باز ماند . دست را از دو طرف بدن بهوا بلند کرد و صیحه ای کشید و دوسه قدم عقب رفت .

مردم نیز از پائین نمرود را می دیدند و چون دیگر هیاو نمی کردند حتی صدایش را نیز شنیدند او از فرط تعجب آنقدر بلند صیحه کشید کہ با وجود رفعت برج صدایش بگوش مردم رسید و یکبار دیگر حس کنجکاوی آنها را تحریک کرد . اطرافیان نمرود پیش دویده و گرد او جمع شدند نمرود کہ لکنت زبان پیدا کرده بود با چشمان گشاده و کلماتی مقطع تل آتش را نشان داد و گفت :

- آنجا.. باغ گلستان عوض. آتش.

آنها از مجموع کلمات نامرتب و نامفهوم می که او گفت چیزی نفهمیدند اما خلید بسمت لبه برج رفت و به تل آتش نگریست. او نیز ناگهان فریادی کشید و در حالیکه هر دو دست را روی سر گذاشته بود بعقب بازگشت.

بزودی مردم به جنب و جوش افتادند زیرا از زبان نگهبانان چیزهایی عجیب میشنیدند.

یکی از نگهبانان پس از اینکه پیاپی تل آتش رفت. هراسان و دوان دوان بمیان جمعیت بازگشت و گفت:

-(ابراهیم) زنده و سلامت است. او در میان گلستانی پراز گل و ریاحین کنار جویی از آب خوشگوار و ذلال نشسته و به ما مینگرد و می خندد ...

اوراست میگفت: زیرا هر کس دیگر هم جلورفت، بازگشت و همین صحنه را تعریف کرد ...

نمرود و خلید و دیگران هم ابراهیم را در میان باغی پراز گل کنار جویی از آب روان دیده بودند و حق داشتند آنچنان متوحش و هراسان باشند.

این خبر دهان بدهان گشت و گوش بگوش رسید تا همه مردم شهر بابل که آنجا حضور داشته اند از ماجرا مطلع شدند و دهانشان از فرط تعجب بازماند. کم کم فشار جمعیت زیاد شد بطوریکه مأموران نیزه دار مسلح نمی توانستند جلوی آنها را بگیرند. حلقه ای که گرداگرد میدان زده شده و مردم پشت آن جمع بودند اندك اندك تنك و تنك ترشد تا اینکه به چند قدمی آتش رسید.

آنها که عقب جمعیت قرار داشتند دیگران را پس زده و جلو می آمدند و آنها که جلو بودند بدون ترس از نیزه و شمشیر نگهبانان بیشتر می رفتند که صحنه باغ و گلستان را در میان آتش بچشم خود ببینند.

حسن کار در این بود که نگهبانان هم به تماشا شائق بودند و بهمین

مناسبت بطور شاید و باید انجام وظیفه نمی کردند. آتش دیگر گرمی نداشت. مردم جلو میرفتند آتش نزدیک میشدند و احساس میکردند که آتش نفس و طبیعت خود را از دست داده و آنها را نمیسوزاند.

خلید زودتر از نمرود بخود آمد و چون موج جمعیت را در پائین برج سمت ابراهیم در حرکت دید، بازوی او را گرفت تکانی داد و گفت:

— هشیار باشید. کار از دست میرود. مردم سمت او میروند.

و چون باز هم (نمرود) از حالت بهت خارج شد، بطرف پله‌های برج دوید چند نفر از یارار خود را صدا کرد و با آنها دستورهای داد که فوراً اجرا کنند و بعد رئیس نگهبانان را فراخواند و فرمان داد تا مردم را حتی بقیمت ریختن خون آنها متفرق کنند.

آنها که وظیفه معینی داشتند بین مردم متفرق شده و ناگهان صدای بلند فریاد کشیده و توجه اطرافیان را بخود جلب کردند. یکی از آنها میگفت:

— مردم با آتش نزدیک نشوید. این مرد جادوگر و ساحر است. آتش ملات سحر و جادو او را نمی‌سوزاند ولی اگر شما نزدیک شوید نابود خواهید شد. او بالاخره ما را با همین حيله‌های عجیب که می‌داند نابود می‌کند. خدا بآن گفته‌اند که جادوگران از جمله شیاطین هستند که بلباس آدمیان در می‌آیند. ارواح خبیثه در وجود او رخنه کرده‌اند از او بر حذر باشید.

این عده تار سیدن سواران مسلح و سپاهیان نیزه‌دار مردم را بهر قهای خود سرگرم کردند.

یاران ابراهیم نیز با وجود اینکه از فرط خوشحالی سر را از پانجه‌ها ختند بی‌کار ننشسته و فعالیت مشغول شدند. چند نفر از آنها با اتفاق تارخ بطرف تن آتش دویدند. تارخ بدون اینکه گزندی ببیند بالا رفت و دست ابراهیم را گرفت و با خود بطرف جمعیت آورد. ابراهیم دامن‌های پر از گل کرده بود و وقتی مقابل مردم حیرت زده ظاهر شد، چنگ خود را از برگهای گل بر می‌کرد و بر روی مردم می‌پاشید و میگفت:

- ایمان بیاورید و از بدبختی برهید. خدای یگانه قادر بی همتائی است که حتی کوه آتش را برای بندگان صالح خویش به گلستان پر گل و ریاحین مبدل میکند.

سخن (ابراهیم) ناتمام ماند زیرا بازدهل چیان و طبالان و کرنا زنان سرو صدا راه انداخته و صدای ابراهیم را محو کردند. در همین موقع سواران نیز رسیده و به تفرقه و پراکندن جمعیت پرداختند.

باز هم جمعی میخواستند بطرف (ابراهیم) بروند ولی سواران مانع شده و با سب بروی مردم می تاختند و آنها را متفرق می کردند. يك ساعت بعد همه اذیم جان خود رفتند و میدان را برای سپاهیان و نگهبانان (نمرود) و ابراهیم و یارانش خالی گذاشتند.

نمرود و خلید بسرعت از برج پائین آمدند و خود را با ابراهیم رسانیدند. نمرود باز هم باور نمیکرد که او زنده است. نزدیک شد و مثل بچه ای که از روی حس کنجکاوی به آتش نزدیک میشود و اذیم سوختن می ترسد بآن دست بزند دست خود را پیش برد و عقب کشید. چند بار اینکار را تکرار کرد و بالاخره بسروروی ابراهیم دست کشید و چون وجود او را لمس کرد و مطمئن شد که خواب نمیبیند گفت:

- تو زنده ای. ای ساحر حیلہ گر. چه کردی که آتش با تو سازگار شد؟ ابراهیم به استهزاء خندید و جواب داد:

- از تو سن غرور پائین بیا و بیدار و هوشیار باش این قدرت لا یزال و لا یتناهی خدای یکتا و خالق دنیا است که آتش را بر من گلستان کرده بتو گفتم که جان بندگان بدست خدا است و تا اراده الهی قرار نگیرد هیچ قدرتی قادر نیست موئی از سر بنده ای از بندگان خدا کم کند. من این را بتو گفتم، دیدی که دروغ نمیگفتم. باز هم روی وظیفه ای که دارم میگویم که شاید بیدار شوی و چشم ضمیرت گشوده گردد.

سکوتی سنگین برقرار گردید همه حالتی عجیب داشتند و چنان بود که در دریائی عمیق از افکار و اندیشه ها غرق گردیده اند و نمی توانند خود را خلاص کنند. راستی چنین بود.

هر يك از حاضرین بنوبه خود حادثه آن روز را نوعی توجیه میکردند و

برای آن علتی خارجی میتراشیدند .

آنها هر علت دیگری را برای زنده بودن (ابراهیم) میپذیرفتند ولی متوجه حقیقت امر نمیشدند و گفته‌های پیامبر خدا را باور نمیکردند. باوجود اینکه چنین اعجاز بزرگی را بچشم خود دیده بودند نمیتوانستند و شاید نمیخواستند آنها را با قدرت خداوند، همان خدائی که (ابراهیم) از آن سخن میگفت مربوط سازند .

در هر حال او را دروغگو و دشمن سعادت خویش تصور میکردند .

(ابراهیم) سکوت را شکست و گفت :

- خداوند بینا و دانا است و از آنچه که بر ضمیر من و تو و دیگران می

گذرد آگاه است .

امروز آتش را بر من گلستان کرد که حجت را بر تو تمام کرده باشد و اگر ایمان نیآوری و از توسن غرور و نخوت فرو دنیا می دیگر - فرصتی پیش نیاید و کاخ سعادت و بزرگی تو و از کون میگردد خدای بزرگ نعمت را از تو میگیرد و ابواب نجات را بروی تو میبندد و جهان را با همه عظمت و وسعتی که دارد بر تو تنگ می کند تا جائیکه خویشان و اقربای نزدیکت با تو بدشمنی برمیخیزند و خونت را میریزند . بیدار و هوشیار باش و بدان که تمام جهد من در این راه مبذول میگردد که تو را به راه راست هدایت کنم .. اگر تو معترف شوی که جز بنده ای ضعیف از جمله بندگان خداوند نیستی سایر مردم نیز بحقیقت دعوت من آگاه می شوند و بخدای خالق زمین و آسمان ایمان میآورند. اینست آنچه که من میگویم .

(مرود) سر را بعلامت تهدید تکان داد و گفت .

- بسیار خوب ، تکلیف خود مرا با خدای تو روشن می کنم! در يك کشور

که دو پادشاه و در يك دنیا دو خداوند نباید باشد. با جای من است و با جای او.

(ابراهیم) که می دید نصایح و گفته هایش کوچکنرین رخته ای در تاریکی -

های روح و قلب او ایجاد نمیکند، به اندوه زیادی گرفتار شد ، غم شدیدی دلش را فرا گرفت در این موقع مرود خطاب بخلید و دیگر بزرگان کشور گفت:

- ابراهیم را از کشور من برانید ... این جادوگر حق زیستن در این

مکان پر نعمت را ندارد

(ابراهیم) به شنیدن این فرمان خندید. خنده او طوری بود که پراستہ زاء و تمسخر بنظر میرسید و بہمین علت توجہ (نمرود) را جلب کرد.

(نمرود) باخشم و خستگی پرسید:

- چرا خندیدی... خندہ تو برای چیست؟ چہ علت دارد؟

(ابراهیم) سکوتی کرد و بعد سر برداشت و نگاہی بہ چشمان (نمرود) کہ با بی صبری انتظار شنیدن پاسخ را داشت افکند و گفت:

- خندہ من باین جہت است کہ می بینم باز ہم نمیخواہی بہ ضعف و ناتوانی خود معترف باشی. تو قدرت نداری مرا از سر زمین بابل، جایی کہ دنیا آمده ام و آن جا بزرگ شده ام برانی. همان طور کہ گفتم، نمیتوانی جان مرا بگیری دیدی کہ فقط خدای لایزال و جان می بخشد و جان میگیرد. تو برای کشتن من آتش افروختی ولی چون هنوز فرمان الہی در بارہ مرگ من صادر نشدہ ارادہ خداوندگاری مقرر نگردیدہ بود آتش بر من گلستان شد و بانشاط و شادگامی بیرون آمدم. اکنون نیز میگویم کہ فقط موقعی (بابل) را ترک کردہ و بجائی دیگر میروم کہ خواست پروردگار بر ہجرت من قرار بگیرد. در غیر اینصورت محال است.

اطرافیان (ابراهیم) را کشیدند و بردند. نمیخواستند بین او و (نمرود) اختلاف بیشتری پیدا شود و عاقبت این قبیل مباحثات را خطرناک می دانستند لذا نخست تارخ و بعد دیگران بازوان ابراهیم را گرفتند و او را برخلاف میل خودش از آنجا دور کردہ و بخانہ منتقل نمودند.

آتش و شبہای بعد را ابراهیم بعبادت گذرانید. م. امور آن نمرود مرتباً مراجعہ کردہ و فرمان او را ابلاغ میکردند و اصرار داشتند کہ ابراهیم ہرچہ زودتر شہر بابل را ترک کردہ و بجائی دیگر برود.

یکی از ہمین شبہا کہ (ابراهیم) در حال عبادت بخواب رفته بود فرشتہ ای را در خواب دید کہ باو گفت:

- (ابراهیم) حق فرمان میدہد کہ بایاران و خویشان شہر بابل را ترک کردہ و در (حران) اقامت گزینی

(ابراهیم) سراسیمہ از خواب بیدار شد. دانست کہ ہرچہ زودتر باید از آن دیار دور شود ولی نمیدانست (حران) کجاست.

تمام شب را در فکر و خیال گذرانید و سحرگاه پدر خود را بیدار کرد و از او که اطلاعات بیشتری درباره ممالك و شهرها داشت راجع به موقعیت (حران) سؤال کرد و باو گفت که خداوند فرمان داده تا به (حران) برویم .
تارخ گفت :

- (حران) ناحیه کوچکی است در نزدیکی کعبه و جایی است گرم ولی مردمی خون گرم و هوشیار دارد .

بمحض این که هوا روشن شد (ابراهیم) اشخاصی را به جستجوی پیروان خویش فرستاد و چون همه آنها جمع شدند ، ماجرا را تعریف کرد و بآنها گفت :

- هر کس میل داشته باشد میتواند بازن و فرزندان خود همراه من باشد و آنها که نمیتوانند دل از بابل برکنند بهتر است بمانند عده ای از پیروان (ابراهیم) به همراهی اورضایت دادند و در نتیجه چند روز بعد پیامبر خدا باتفاق تارخ پدر (لوط بن هاران) برادرزاده و (ساره بنت نومر بن ناحور) دختر عمو و عده زیادی از پیروانش کاروان کوچکی تشکیل داده و بطرف حران حرکت کردند .

در راه با مشکلات زیادی روبرو گردیدند . بیابان بی انتهای خشک بی آب و علف جان آنها بلب میرسانید ولی مواعید و مواعظه های خردمندانه (ابراهیم) آنها را قوت قلب و توانائی روح می بخشید و صبور و بردبار میکرد یکماه بعد به حران رسیدند و برای زندگی محل مناسبی انتخاب کرده و مقیم شدند . ابراهیم در آن ناحیه نیز به تبلیغ پرداخت و عده ای را هوشیار و بیدار کرد و بدور خویش جمع نمود چندی بعد پدر ابراهیم (تارخ بن ناحور) جهان را بدرود گفت و (ابراهیم) را تنها و غم زده باقی گذاشت . (تارخ) در آخرین دقائق حیات بفرزند خود یعنی (ابراهیم) که کم کم موی سرش سفید میشد وصیت و تأکید نمود که با دختر عمویش ساره ازدواج کند .

ساره زیبایی بیمانندی داشت بطوریکه چشم برچهره دافریب او خیره میماند . ابراهیم و صایای پدر را اجرا کرد و از جمله با دختر عموی خویش ازدواج نموده و زندگی جدیدی را آغاز کرد .

ابراهیم هر روز سحرگاه برمیخواست ، عبادت میکرد قبل از آفتاب از خانه خارج میشد و تا غروب بکار مشغول بود و بازبخانه باز میگشت . چندین ساعت متوالی بدون خستگی و آnsان کار می کرد که جوانان از همدوشی و همراهی او عاجز میماندند .

یکی دو سال پس از ازدواج با ساره و مرک پدرش تارخ میل سفر کرد و بمزم جلای وطن با عده زیادی از یاران و پیروان به سرزمین کنعان مهاجرت نمود .

(کنعان) شهری بزرگ بود که به (کنعان پسر نوح) نسبت داده میشد و می گفتند آن شهر بدست و همت اوساخته شده و ساکنانش نیز از فرزندان او میباشند .

در این شهر مردم مقدم ابراهیم را گرامی داشتند و او را با احترام تمام پذیرفتند مردم که از پیش با اصول خدا پرستی و توحید آشنائی مختصری داشتند بسخنان ابراهیم با دقت تمام گوش می دادند و از بن دندان می پذیرفتند .

تقوی و پرهیزکاری ابراهیم او را بزرگ و بازم بزرگتر کرد تا این که بین مردم شهر کنعان مرجعیت یافت و بسعادت و بزرگی رسید .

اهالی مشکلات را نزد او میبردند و حل معضلات را از او می خواستند و ابراهیم باتدبیر و دانش دردهای روحی و اخلاقی ایشان را درمان و سختی هارا آسان می کرد .

مدتی بر این منوال گذشت صیت شهرت و معروفیت ابراهیم بدیار و شهرهای دیگر نیز رسید و مردم دسته دسته به ملاقات او می شتافتند و به سخنانش گوش می دادند و اگر چه عموماً دوزمره پیروان او در نیامدند ولی با وی مخالفتی نمیکردند و بدشمنی بر نمیخواستند .

همین محبوبیت سبب شد که وقتی در کنعان خشکسالی و بعد قحطی بروز کرد مردم بسوی او روی آوردند و از او خواستند که در این مورد نیز بدرگاه خداوندی دعا کند تا گشایشی در امور پدید آید .

همه می دانستند که ابراهیم مقرب درگاه خداوند است و پروردگار جهان وجهانیاں بر او که پیامبر و رسول اوست نظر خاصی دارد بین او و خدای یکتا

رابطه ای است. باستغاثه اولییک گفته میشود و دعاهایش بر آورده میگردد لذا مردم بدرخانه او جمع شدند و از بلای قحطی نجات خود و افراد خانواده خود را از او خواستند.

ابراهیم شب های دراز بدرگاه خداوند نالید ولی آنچنان گشایشی که مردم انتظار داشتند نیامد به (ابراهیم) وحی رسید که با اتباع و پیروانش که از خدا پرستان هستند به مصر مهاجرت کند و با ارسال گندم فراوان که در آنجا موجود است دیگران را نیز از بلای گرسنگی نجات دهد.

ابراهیم موضوع را با یاران در میان گذاشت آنها نیز فرمان الهی را گردن نهادند و عازم سفر شدند. در آن تاریخ (سنان پسر علوان) خدیو و فرعون مصر بود و آنچنان که نمرود در بابل عنوان خداوندی داشت و خویشان را خالق مردم و مردم را بندگان خویش تصور میکرد (سنان پسر علوان) هم در مصر چنین عنوانی برای خود قائل بود و از اتباع ستایش و نیایش انتظار داشت.

قبل از حرکت آنها که بمصر رفته از احوال مردم آن سامان خبر داشتند آنها که فرعون مصر را دیده و مطالبی درباره خصائل ناپسند او شنیده بودند نزد ابراهیم رفته و آنچه را که می دانستند گفتند و از او خواستند که از همراه بردن زنان زیبا خودداری کند.

(ابراهیم) نیز این موضوع را به پیروان خویش گفت و توصیه کرد که هر کس زن، یا دختر و یا خواهر زیبایی دارد همراه نباشد و در کنعان بماند.

دیگران در کنعان ماندند ولی خود ابراهیم چه می توانست بکند... تکلیفش چه بود؟ (سارا) زن بسیار زیبایی بود که در اکثر شهرها و ممالک جهان مثل و مانند نداشت. با اینکه همسر پیامبر بزرگی مثل ابراهیم بود همه زیبایی روی و حسن خلق و خوی او را بعنوان نمونه و مثال ذکر میکردند. ابراهیم پیش از حرکت بطرف مصر سارا را نزد خود خواند و ماجرا را برای او تعریف کرد و گفت:

شنیده ام که فرعون مصر مرد ناباکی است و از آنجائی که مثل نی نیاس

پادشاه بابل خود را خداوند رعایا و حاکم برمال و جان آنها می داند دست تعدی به نوامیس مردم نیز دراز کرده و هر جازن و دختر زیبایی سراغ کند با نیروی زور و باتوسل به قدرتی که دارد تصاحب نماید . من بفرمان جدای یکتا ناچار هستم که تورا نیز با خود ببرم . این رضای الهی است ولی به تو توصیه می کنم که خود را خواهر من معرفی کنی و هر کس در هر جا از تو پرسید که چه انتسابی با من داری بگو خواهر ابراهیم خلیل هستم اینکار علمی دارد که اطلاع تو بر آن چندان ضروری نیست .

(سارا) مانند همه زنان پارسا و فرمان بر دار دیگر دستور شوی را پذیرفت و از آن بیعت هر جا از او هویتش را سؤال می کردند میگفت :

- ساره بنت تارخ خواهر ابراهیم خلیل .

و بساین ترتیب برای سومین بار کاروانی به کاروان سالاری (ابراهیم) بحرکت درآمد و بسوی دیار دیگر رفت . . . مقصد آنها کشور مصر ، کشور پر نعمت و سرزمینی بود که جمعیت بسیار و مردم آسوده و مرفه داشت .

در مرز (مصر) جلوی کاروان را گرفتند و از کاروان سالار مقصود و منظور مسافرین را جویا شدند کارگذاران (فرعون) برای اطمینان يك يك مسافرین را نیز از نظر گذرانیدند و از هویت و نام و نشان ایشان پرسیدند . . .

وقتی به ساره رسیدند دهانشان از حیرت بازماند زیرا هرگز ذنی به آن درجه زیباندیده بودند (سنان بن علوان) فرعون مصر طبق معمول گزارش مامور را دریافت میداشت . یکی از این گزارشها مربوط به ورود عده ای کنعانی بود . شخصی که گزارش می داد وقتی خوب توجه فرعون را بجاب دید برای این که محبوبیتی تحصیل کرده باشد گفت :

- خواهر رئیس این عده آنقدر زیبا است که گمان نمیکنم در جهان ذنی به زیبایی و حسن و ملاحات او وجود داشته باشد . . . باز هم تصور نمی کنم که مادر دهر چون او دختری بوجود بیاورد . . . اگر حضرت فرعون خورشید جمال او را ببینند ، دیدگان جهان بینشان خیره خواهد ماند و انگشت حیرت بدهان خواهند گرفت .

فرعون خودخواه و هوس باز بشنیدن این خبر چنان مشغوف گردید که کنترل خویش را از دست داد.

گذارش دهنده باز هم تعریف و توصیف کرد. آنقدر گفت که فرعون سرازیر با شناخته تصمیم گرفت که شخصاً باقامتگاه مسافران رفته وزن مورد بحث را از نزدیک ببیند. دیگران مانع شده و راهش را گرفتند و باو گفتند:

— زشت است که فرعون با این عظمت و اهمیت بخاطر دیدار زنی به کاروانسرا رفته و قدر و ارزش خویش را ناسرحدمردم عادی پایین بیاورد.

فرعون این استدلال را پذیرفت لیکن از بس آشفته و شیدا و حسرت زده بود فرمان داد تا بهر قیمت که هست آن دن را بحضورش ببرند. عده ای از بزرگان دربار حرکت کرده و به محل اقامت ابراهیم رفتند.

یکی از ایشان که از دیگران بزرگتر و دارای شخصیتی ممتاز بود پیش رفت و از ابراهیم که در آن تاریخ ریش بلند و سفیدی داشت خواهش کرد که خواهرش یعنی ساره را به دربار و بحضور فرعون سنان علوان بفرستد.

ابراهیم انتظار چنین حادثه ای را نداشت، از این واقعه نیز بی اندازه ناراحت و متأثر گردید لیکن باز ناراحتی خویش را ظاهر نکرد و سردی را حفظ نمود و گفت:

— فرعون را با خواهر من چه نسبت است؟ از او چه می خواهند؟ چه مهمی است که خواهر من باید جواب گوی آن باشد، آیا اینکار در عهده من نیست و من یادگیری نمیتواند بچای ساره خواهرم در دربار حاضر شده و جواب فرعون را بدهد؟

شخص مذکور ملامت و بعدا خشونت با ابراهیم سخن میگفت و چون ملاحظه کرد که نمیتواند بازبان خوش و بشنهایی ساره را نزد فرعون راهنمایی کند بزور متوسل شد.

از این طرف ابراهیم نیز دریافت که مقاومت بیفایده است و چاره ای

جز این نیست که خودش نیز با ساره برود. از این نقطه نظر همراه ساره و بهدایت آنها که برای بردن او آمده بودند بدر بار فرعون رفت.

فرعون بانی تابی در اطاق قدم میزد. تمام زرگان کشورش آنجا حضور داشتند و در اطراف طالار ایستاده بودند. هیچ صدائی جز صدای پای فرعون که طول و عرض طالار را میپیمود شنیده نمیشد لذا وقتی ابراهیم و ساره به آنجا نزدیک گردیدند فرعون صدای پای ایشان را شنید و با حالتی عجیب به آن سمت دوید.

در راه ابراهیم ساکت بود و در دل با خدای خود، خداوند آگاه و بینا و دانا راز و نیازی کرد و می گفت :

« پرورد گارا، این بنده عاصی گناهکار سیاه روی بفرمان تو و برای رفاه بندگان موحد تو باین سرزمین آمده ام، تو بر اسرار آگاهی و از آنچه که بر صفت ضمیر بندگانت میگذرد مطلع هستی.

راضی مباش که بر شرف من لطمه ای وارد آید و نزد خود شرمند گردم. نخواه که بگناه عدم توانائی دفاع از شرافت همسر من نزد او خجل و شرمگین باشم... پرورد گارا همچنان که مرا در سخت ترین اعطیات حیات و در مقابل مشکل ترین مصائب حفظ کردی و از آلام و اسقام مصون و محفوظ نگهداشتی در این مرحله نیز حافظ من و شرف من و همسر من باش... پرورد گارا راضی برضای تو هستم و یقین دارم که عدل یکران تو شرمساری مرا رضایت نمی دهد.

ابراهیم در دل خود چنین می گفت و گاه گاه سر را به آسمان بلند می کرد، آهی عمیق و دردناک میکشد و از ریختن دو قطره اشکی که بر گوشه دیدگان کم فروغش ظاهر شده بود جلو گیری می کرد.

بالاخره بیارگاه فرعون رسیدند و آن مرد نفس پرست هوسباز و خود خواه دوان دوان پیش رفت و باستقبال آنها شتافت.

در نیمه راه طالار و در وردی از کمرده خود پشیمان شد و پیش خود گفت :

« چرا خود را كوچك می كنم... شاید این زن آنقدر که گفته اند زیبا نباشد... هر کس هستند برای ملاقات من می آیند بهتر اینست که روی سر پر خویش باز گردم و اجازه دهم که آنها پایم را ببوسند و در

پیش من بایستند.

با این خیال بسرعت برگشت و روی تخت نشست چند دقیقه بعد آنها وارد شدند.

ابراهیم با ریش سفید، موی بلند پنبه‌ای رنگ در جلو و ساره بشاشرم و حیا در پشت سر او قدم بر می داشت ... آنها آرام آرام پیش رفتند تا اینکه مقابل فرعون رسیدند ابراهیم توقف کرد و با صدائی بلند گفت:

- ابراهیم بنده و پیامبر خدای خالق جهان و جهانیان بر فرعون پادشاه مصر سلام و درود میگوید..

فرعون بگفته‌های ابراهیم که در نظرش عجیب مینمود توجه داشت و می خواست بجرم این اهانت که او را خدای نخوانده بود خشونت نشان دهد ولى ناگهان چشمانش گردی صورت ساره افتاد و بمشاهده آنهاه زیبائی نفس در سینه اش معبوس گردید و قلبش طیش ناراحت کننده‌ای گرفت.

فرعون تا آن روز آنهاه زیبائی ندیده و هیچ زنی را تا آن درجه ماهر وى مشاهده نکرده و بلکه نشنیده بود ..

زانوانش بلرزش افتاد و بی اختیار از پله‌های تخت پائین آمد و بطرف (ساره) رفت.

برای تجسم رفتاری که او نسبت بساره و ابراهیم کرده باید وضع او را در نظر گرفت قیاس کنید که (سنان پسر علوان) فرعون مصر که خویشان را خدای مصریان و عالیشان میداند .. تصور کنید کسی که تا کنون بدون محابا هر کاری که خواسته کرده و هر چیز را که اراده داشته تصاحب نموده و بر مال و جان و نوامیس مردم تاخته و هیچکس در مقام اعتراض و اعراض بر نیامده با (ابراهیم) و (ساره) که در آن دیار غریب و بی کس و بی پناه هستند چگونه رفتار میکند.

فرعون کامیابی خویش را در آئینه خیال برای العین میدید و یقین داشت که آن زن ماهر وى از آن پس باو تعلق خواهد داشت لذا با جرات پیش رفت و بادستی که از شدت هیجان می لرزید خواست بازوی ساره را بگیرد و او را بسمت خود بکشد.

بزرگان کشور و درباریان که در آن طالار بزرگ حضور داشتند از این قبیل مناظر زیاد دیده و عادت داشتند لذا متعجب نبودند و تعجب نمی‌کردند فرعون دست را پیش برد. ابراهیم سر را پایین افکند و لب‌ها را از فرط خشم و ناراحتی برهم می‌فشرد ولی سرش را بلند نمی‌کرد که بادیدن آن منظره دردناک تعادل خویش را از دست بدهد و کاری کند که جبران آن میسر نباشد.

فاصله فرعون با ساره فقط یک قدم بود زن بیچاره از بسیاری ناراحتی می‌لرزید و چیزی نمانده بود که فریاد بکشد ولی ناگهان. ناگهان اتفاقی افتاد که راستی عجیب و حیرت‌انگیز بود.

هنوز دست (فرعون) پیازوی ساره نرسیده بود که بغتا فریادی کشید و گفت:

- ایوای دستم. وای دستم..

صدای او در طالار طنین افکند و جنب و جوشی در حاضرین پدید آورد آنها که از لحاظ درجه و مقام بفرعون تقرب بیشتری داشتند جلو دویدند که از علت ناراحتی او آگاه شوند.

معلوم نبود چه شده است. هیچکس نمیدانست حتی خود ابراهیم و ساره نیز اطلاعی نداشتند و نمیتوانستند توضیح بدهند...

همه چشمها بسمت فرعون متوجه بود و آن‌ها که دورتر بودند روی پنجه پا بلند میشدند که از میان جمعیت فرعون را ببینند و از سبب فریاد او آگاه شوند.

در همین اثناء پسران و برادران (فرعون) نیز وارد اطاق شده و گرد او را گرفتند. یکی میگفت:

- چه شده ..

دیگری پرسید:

- چه اتفاقی افتاده .. آخر حرف بزنید. علت را بگویید که مجرم را مجازات نمایم.

هر کس سئوالی می‌کرد و کسی نبود که بآنها جواب بگوید. چند نفر از حاضرین بگمان اینکه آن زن و مرد غریب آسیبی بفرعون وارد آورده‌اند بجانب آنها حمله ور شدند اما فرعون فریادی کشید و گفت:

... به آنها کاری نداشته باشید که جهان زیرورو می شود...
در تمام این احوال دست فرعون بسمت جلو دراز و در همان حالت قرار
گرفته بود که قبلا بجانب ساره و برای گرفتن بازوی آن زن عقیف پا کدامن
دراز شده بود .

فرعون مرتبا می گفت :

... وای بر من .. نابود شدم .. دستم خشك شد .. رنگ بر چهره نداشت
تمام بدنش دستخوش تشنج و لرزش شدیدی شده بود و آشکارا میلرزید
و اگر شرم نمی کرد ، می گریست و از شدت درد و ترس سر را بدیوار میکوفت
آخر بن جمله ای که او گفت تا اندازه ای موضوع را روشن کرد چون در ضمن
دستش را میدیدند که بجانب ساره دراز گردیده و بهمان حالت مانده بود .
خبر خشك شدن دست فرعون مثل صاعقه در بارگاه فرعونی ، آنگاه
در شهر و بعد در تمام مملکت مصر منتشر شد ... و چون شنوندگان علت را
مبیسیدند می گفتند :

... زن ساحره ای دست او را خشك کرد و اکنون خودش نیز از درمان
آن عاجز مانده است .

می خواستند ساره و ابراهیم را تا تعیین تکلیف و تا درمان دست فرعون
بزندان ببرند و محبوس کنند ولی فرعون از بیم اینکه مبادا الای بزرگتری
بر او و کشورش نازل گردد عاجزانه دستور داد که آنها را آزاد بگذارند
و تمام وسائل آسایش و زندگی ایشان و همراهانشان را فراهم کنند و در ضمن
از دور مراقب باشند که از مصر خارج نشوند .

این فرمان اجرا شد و ابراهیم در حالیکه زیر لب شکر خدای مهربان و بنده
نواذرا میگفت دست ساره همسرش را گرفت و از بارگاه فرعون بیرون رفت .
وقتی بمحل اقامت خویش رسید بخاك افتاد ، خدای بگانه را سجده کرد و بزرگی و
عظمت و اقتدار و عدل و مهر او را ستود و هنگام دعا گفت :

«ای خدای بزرگ ای قادر بی مثال بی همتا .. گناه مرا ببخش که برای
چند دقیقه از لطف تو غافل و بر جان خویش بیمناك گردیدم .

تو که كوچك ترین و ضعیف ترین مخلوقات خویش را از نظر دور نمی -
داری چنان پیامبر و هادی اخلاق و راهنمای بندگانت را فراموش

زندگانی پیامبران

می کردی . . . ای وای رمن که آنهمه مهر و عنایت تو را در میان آتش
نمرود فراموش کرده و از بیم جان بساره سفارش کردم که خودش را خواهر
من معرفی کند .

پروردگارا این گناه را بر من مگیر که در روز دستخیز
سپید روی و سر بلند در پیشگاه عدل تو حاضر کردم . . . خداوند ا گناه
این غفلت را بر من ببخشای که روح ضعیف و بدن نحیف و ناتوانم یارای تحمل
سنگینی آنرا ندارد .

(ابراهیم) در حال عبادت آنقدر با خدای خویش راز و نیاز کرد که به حال
ضعف و اغمء افتاد و مثل همیشه خواهی سنگین او را در ربود .

وقتی از خواب بیدار شد روز فرا رسیده و هوا روشن گردیده بود در شهر
جنب و جوشی دیده می شد و ابراهیم از وراء پنجره اقامت گاه خویش که
بمنزله محبس معتبری بود این همه فعالیت را می دید و گاهی نیز از زبان
مردم و نگهبانان و پاسداران خود می شنید که در باره خشک شدن دست فرعون
سخن می گفتند و آن واقعه بی سابقه و عبرت انگیز را با تفصیل تمام برای دیگران
نقل می کردند .

تمام حکمای مصر که از زبده ترین حکیمان آن عصر جهان بودند بر
بالین فرعون حاضر شده و به معالجه او پرداختند ولی هیچ يك با هیچ وسیله
نتوانستند از شدت درد اندکی بکاهند و اعصاب و عضلات خشک شده دست او را
بهر گت وادارند .

هر يك از پزشکان هر چه می دانست و از اجداد و معلمین خود یاد گار داشت
بکار برد ایکن نتیجه ای حاصل نشد .

اندك اندك بیماری عجیب (فرعون) نظام امور کشور را می -
گسیخت و آشفتنگی آشکاری پدید می آورد که موجب پریشانی خاطر او و
پارانش میشد .

مردم از خود می پرسیدند :

- «او چگونه خدائی است که قدرت تسکین درد خویش و توانائی معالجه
بیماری خود را ندارد ؟ عجبا . . . وقتی اردر مورد خودش تا این حد و اندازه ناتوان
باشد در مورد دیگران چگونه است ؟ »

جاسوسان و خبر گذاران این اخبار را به فرعون می‌رسانیدند و در آن حال بر پریشانی او صدچندان می‌افزودند.

فرعون وقتی کار حکیمان مصر ناامید شد دستور داد تا از شهرها و دیار و ممالك دیگر و بالاخره هر جادانشمند و حکیمی حاذق دیده و شنیده و خبردارند بمصر اخضار کرده و بر بالینش بیاورند.

انجام این مقصود با وسایل رفت و آمد آن زمان بدر ازا کشید و بالاخره يك شب همسر (فرعون) که همه وقت بر بالین شوهر گمراه خویش حاضر بود باو گفت :

- هر چه هست خشك شدن دست تو با تجاوز و دست درازی بآن زن معجوبه ارتباط دارد ... در این صورت همان زن بهتر از دیگران دست تو را معالجه خواهد کرد . باید بسراع او رفت . از آنها دلجوئی کن تا شاید نتیجه‌ای بدست آید ... این هم کاری است از جمله کارهای دیگر و بطور مسلم نتیجه حاصله از آن بیشتر و مطمئن تر از مداوای دیگری است که روی تو انجام شده است . ماموریت این کار را به من واگذار کن . من می‌روم و آنچه‌انکه می‌دانم با او رفتار می‌کنم .

دیدگان فرعون برقی زد و بلا درنگ همسر خویش را نزد (ساره) و ابراهیم فرستاد .

همسر فرعون نزد ساره رفت پیش رویش زانو زد و آنقدر گریست و التماس کرد تا دل ابراهیم به حال او سوخت و زن و شوهر خدا پرست قول دادند که هنگام عبادت برای بهبود حال فرعون دعا کنند و شفای او را از خدای خالق جهانیان بخواهند .....

(فرعون) با بی‌صبری انتظار بازگشت همسر خود را داشت و چون صدای پایش را شنید از بستر خارج شد و لنگ لنگان باستقبال او رفت . .

زن ماجرا را برای او حکایت کرد باو اطمینان داد که بزودی دستش بهبود خواهد یافت و به حال اولیه باز میگردد . او نمیدانست که ابراهیم و ساره پس از عزیمت او بسجده افتاده و از خدا شفای فرعون را خواستار شده‌اند لذا در این باره چیزی نگفت :

قریب بدو ساعت بعد عطشی بسابقه بر فرعون مستولی شد مقداری آب نوشید و سر بر بالش گذاشت. از شدت درد چندین روز و شب متوالی دیده بر هم ننهاد بود اما آنروز پس از نوشیدن آب خواب سنگینی بر او مستولی شد و اندك از آن درد کاسته گردید.

فرعون در خواب دید که ابراهیم یعنی همان مرد غرب که آن روز همراه ساره بود بجانبش میآید و چون بنزدیک او رسید دست پیش برد و بازوی فرعون را گرفت و گفت.

- برخیز که خداوند گناه جسارت تو بر ساره را ببخشد و درهای رحمت خویش را بر تو گشود.

هنوز حرف ابراهیم تمام نشده بود که فرعون از سیازی شوق و هیجان تکانی سخت خورد و از خواب بیدار شد. بعضی اینکه چشم گشود و بخود آمد احساس کرد که دستش درد ندارد.

بجای آنهم ناراحتی، آرامش دلپذیری بر اعضاء او حکمفرما است با خوشحالی در جای خود نیم خیز شد که همسرش را صدا کند ولی در همین هنگام دست را تکان داد و دانست که بهبود یافته و آنچه که دیده رویای صادق بوده است.

صدای فریادهای شادمانه فرعون اطرافیان را بدرون خوابگاه ریختند و چون از ماجرا مطلع شدند شادی بسیار کردند.

خبر بهبود حال فرعون بصورت فرمانی شاهانه با طرف بخش و بحکام و فرمانروایان شهرها و ولایات ابلاغ گردید.

در پایتخت نیز همه جا از بهبود فرعون صحبت می شد و دسته دسته مردم گرد هم جمع شده و در این باره مذاکره می کردند. کسی نمی دانست دست خشك شده او چگونه بحال اولیه بازگشت لیکن مردم کنجکاو که میل دارند از هر کاری بیشتر از دیگران مطلع و آگاه شوند دیدند که ماموران فرعون با قامتگاه ابراهیم رفته و آنها را بانجلیل و احترام تمام بحضور فرعون بردند.

فرعون باستقبال ایشان شتافت و پس از احترام و تواضع زیاد جریان خواب خویش را تعریف کرد. ابراهیم از موقعیت استفاده نمود و بموعظه مشغول گردید.

ابراهیم ساعتی چند در باره وحدت و عظمت خدای خالق جهان صحبت می کرد و می کوشید فرعون و اطرافیان او را به راه استعدایت کرده و بخداپرستی و دین داری سوق دهد . ولی میخ آهنین بر سنگ نمیرفت و گفته های او در دل سیاه فرعون و کسانش آنطور که مطلوب ابراهیم بود اثر نمیگردد .

در همین هنگام فرعون از مقصود و منظور ابراهیم پرسید و جویاشد که برای چه بمصر سفر کرده است . ابراهیم خلیل ماجرای قحطی و خشکالی کنعان را تعریف کرد و از او استمداد نمود فرعون که خویشتن را مدیون او می دانست فرمان داد تا صد اشتهر گندم و صد اشتهر جو و حبوبات بار کرده و در اختیار ابراهیم بگذارند .

پس از صدور این فرمان دست را بر هم زد و بعضی اینکه صدای بهم خوردن دست او برخاست کنیز کان زیبارویی که چیزهایی در دست داشتند وارد طالار شده و با احترام پیش روی فرعون زانو بر زمین زدند .

فرعون رو پوشه را يك يك عقب زد و با ابراهیم نشان داد که برای او چه هدایایی تهیه شده است این هدایا را اعیان و پزشکان کشور بمناسبت پیبودی فرعون با ابراهیم تقدیم کرده بودند .

یکی از کنیز کان سینی بزرگی در دست داشت که در آن مقداری سکه های طلا دیده می شد . دیگری چند قطعه جواهر روی دست داشت و سومین و چهارمین از بهترین پارچه های زربفت و حریرهای محصول مصر تقدیم می کردند .

فرعون آن هدایا را با ابراهیم داد و بعد یکی از کنیز کان را نشان داد و خطاب باو گفت :

«این کنیز زیبارا نیز بتو تقدیم می کنم و امیدوارم مورد پسند تو باشد و چون نجس زاده است رای تو فرزندان شایسته ماورد. (۱)

(۱) - در بعضی منابع اسلامی نه شده شده: (فرعون) پس از حصول بهبودی ابراهیم را پذیرفت و کنیز زیبائی را باو بخشید و گفت «ها اجرک علی دهانك لی» و بدین مناسبت آن کنیز را (هاجر) نام نهادند ولی چون مصریان در آن تاریخ هری صحبت نمی کرده اند این تسمیه توجیه خاصی نداشته است .

ابراهیم نگاهی بساره کرد و سر را پائین افکند این ساره بود که می بایست با او اجازه پذیرفتن کنیز را بدهد. در ضمن چون ساره و ابراهیم خود را خواهر و برادر معرفی کرده بودند، پیامبر خدا نمیتوانست علت زن داشتن کنیز اهدائی فرعون را رد کند.

اگر هم سر خویش ساره را معرفی می کرد، دروغگو شناخته می شد و گفتار دیگرش نیز بر دروغ و تزویر و ریاحیل میگردید.

ساره فوراً این سکوت و بلا تکلیفی را شکست و گفت:

- ابراهیم از شما ممنون است و از هدیه شما نیکو نگهداری خواهد کرد.

و باین ترتیب با ابراهیم شوهر پارسای خویش اجازه داد که هاجر را بپذیرد چند روز بعد در حالی که یک نفر یعنی هاجر بجمع آنها افزوده گردیده بود از فرعون خدا حافظی کرده و بطرف کنعان رهسپار شدند.

هاجر از همان روز تحت تعلیمات ساره قرار گرفت و خدا پرستی و دین داری آموخت در عبادات و انجام مراسم مذهبی همراه ساره شرکت می کرد و دستها را بسوی آسمان میگرفت و دعا می خواند.

وقتی بکنعان رسیدند هاجر دختری پارسا و دین دار شده بود و ساره ابراهیم را باز دواج با او ترغیب و تشویق کرد.

هاجر قانوناً با ابراهیم تعلق داشت ولی مورد محبت و اعتنای او قرار نمی گرفت تا اینکه ساره این کار را انجام داد و چون ابراهیم استنکاف نمود گفت:

- من دیگر صاحب فرزند نخواهم شد و چون نژاد تو در جهان باید باقی بماند بهتر اینست که با هاجر که استعداد کودک آوردن دارد ازدواج کنی.

ناچار ابراهیم با هاجر ازدواج کرد و سالی بر این منوال گذشت تا خداوند پسری با ابراهیم خلیل عطا فرمود که او را اسمعیل نام نهادند.

در این اوان (ابراهیم خلیل الرحمن) همراه با قوم و قبیله پیروان خویش به جنوب شرقی مهاجرت نموده و در ناحیه ای موسوم به (موتفکات) اقامت گزیده بود.

آنجا ناحیه پر نعمتی بود و قوم ابراهیم در رفاه و آسایش روزگار

گذرانیده و بخدا پرستی مشغول بودند از روزیکه اسمعیل پای بجهان هستی گذاشت و دیده به دنیای ما گشود حال اخلاقی هاجر تغییر یافت و باچشمی دیگر به ساره نگریست .

او قبلا کنیز ساره بود که آن زن پارسای او را به ابراهیم هبه کرد و موجبات تزویج ایشان را فراهم ساخت . هاجر این معنی و این رابطه را در نظر داشت و احترام ساره را در نظر می گرفت لیکن از آن هنگام که اسمعیل هستی یافت و بر جمع خانواده پیامبر خداوند افزوده گردید اندک اندک هاجر تغییر اخلاق داد و به ساره بی اعتنائی میکرد .

در بدو امر هاجر پیش روی ساره نمی نشست . با او بر سر يك سفره قرار نمی گرفت . از فرمانش سرپیچی نمی کرد و اطاعت او را از جمله امور لازم الاجرا میدانست ولی اسمعیل تمام این روابط را از بین برد بطوریکه هاجر به همسر نخست شوی خویش بادیده بی اعتنائی نگریست و کار را بجائی کشانید که در مقابل ساره نشست و پای خویش را دراز کرد .

يك روز ساره خشمگین و عصبانی او را مورد عتاب و خطاب قرار داد و سرزنش کرد . سخن او بیشتر لحن نصیحت داشت و میخواست هاجر را بوظایف خویش آشنا کند اما هاجر بجای سکوت و رعایت احترام بر او خروشید و داعیه برابری و همسری گرفت و گفت :

- ما هر دو همسر يك مرد هستیم ولی من بر تو دهها امتیاز دارم نخست اینکه جوان و زیبا هستم در حالیکه روف پیری بر موی تو نشسته و اندك اندك کیسوانت بسفیدی میگراید . دوم آنکه من صاحب فرزند هستم و تو لیاقت باردار شدن را نداشته و در طی سالها زندگی زناتشومی نتوانستی خانه شوهرت را با داشتن طفلی چون اسمعیل روشن کنی . سوم آنکه فرزند من اسمعیل جانشین پدرش خواهد بود و پس از او راهنمایی مردم و هدایت قوم بر عهده او و اگذار میگردد .. اینها همه فضیلت من است و از این پس تو باید بر من احترام گذاشته و خدمت کنی ..

ساره بارنگی پریده و در حالیکه صدایش از شدت التهاب می لرزید شکایت نزد ابراهیم برد و شروع بگریستن کرد ، ابراهیم هاجر را نصیحت ها کرد و راهنمایی ها نمود ولی گفته های آن مرد بزرگ در دل زن حسود کوچک

ترین اثری نکرد و باینکه در ظاهر قول اطاعت داد ولی در خفا به انجام همان کارها که در نظر ساره زشت و ناپسند جلوه میکرد اشتغال ورزید.

حسادت در دل و روح و جان و وجود ساره چنان آتشی افروخته بود که گویی مغزش بر بالای شعله های سوزنده این آتش گرم شده، میجوشید و اندك اندك از بین میرود.

دنیا پیش چشمش سیاه شده و هر چه می کوشید خود را آرام کند موفق نمیکردید و روز بروز بیش از پیش حسادت می ورزید و از هاجر تنفر و انزجار مییافت.

یکروز دیگر هاجر نسبت به ساره بی ادبی کرد. این حادثه آن چنان ساره را خشمگین و عصبانی کرد که جنجالی عجیب برپا شد و سوگند یاد کرد که مجازاتش کند.

و برای انجام این سوگند دستور داد تا کنیز کان و خدمتگذاران زن خانه هاجر را بگیرند و برای مجازات آماده کنند.

هاجر از این ماجرا آگاه شد و چون می دانست که ساره مسلمان به سوگند خویش وفادار مانده او را مجازات خواهد کرد بر جان خود بیمناك و هراسان گردید و از خانه ابراهیم گریخت.

مدتی قریب به چند ساعت باروی بسته و چهره پوشیده، بطوری که کسی او را نبیند و نشناسد این طرف و آن طرف رفت لیکن چون یقین داشت که هرجا باشد گرفتار خشم (ساره) می گردد سر بر بیابان و روی به راه نهاد و بدون هدف و مقصد راه دور و درازی را در پیش گرفت و رفت.

آفتاب سوزان مستقیم بر بیابان می تابید، هوا گرم و طاقت فرسا بود. نه آب یافت می شد و نه نان برای سد جوع، حتی علف نیز در دسترس او وجود نداشت و (هاجر) بهر جا می نگریست جز رمل که در اثر حرارت و تابش آفتاب مانند خاك درون تنور گرم شده بود چیزی نمیدید.

روز به نیمه رسیده بود و هنوز (هاجر) یکه و تنها در بیابان میرفت. میرفت که از خشم و گزند (ساره) در امان و دور باشد. اندك اندك خستگی، عطش و گرسنگی او را از پای در می آورد و جاناش را بر لب می رسانید.

از جان خود سیر شده و در همان حال که قدم بر می داشت و در صحرای بی ابتدا و انتها پیش میرفت سر را بسوی آسمان و دستها را به جانب ملکوت اعلا

گرفت و استغاثه و دعا پرداخت .

اشك مثل دانه های مروارید از دید گانش فرو می ریخت و صورت خسته و خاك آلودش را میشت ...

درست در همین هنگام که از همه چیز و همه جا و همه کس قطع امید کرده و انتظار فرارسیدن مرك خویش را داشت ناگاه صدائی عجیب شنید .

صدائی که تا اعماق روحش فرو می رفت و دردش می نشست و مثل دستی قوی تار و پود وجودش را چنك می زد ... باستماع آن آهنگ عجیب و سحر آمیز قدمهایش سست شد و در جای خود ایستاد .

همه اعضا بدنش دچار لرزش گردیده بود و آن قدر قدرت نداشت که سر بر گرداند و بسمت صدا نکرده ... چیزی که بیشتر بر حیرت و التهاب و

اضطراب وی می افزود این بود که از صدا نام خود را می شنید ، اندکی مکث کرد . آن آهنگ آشنا مجدداً شنیده شد که با طنینی

عجیب گفت .

- هاجر ... هاجر ... بکجا میروی ؟

این دفعه (هاجر) به خود جرأتی داد و بقب نگریست .

پشت سرش خالی بود ... بچپ و راست نگاه کرد با ذهم کسی را ندید بالا و پایین را بنظر آورد ولی هیچکس را مشاهده نکرد ، عاقبت چندین بار بدور خود چرخید و چون غیر از خودش کس دیگری را در آن بیابان لایتناهی ندید دچار وحشتی بیسابقه شد و از شدت ترس و بیم زانوانش لرزید و بر-

زمین نشست .

صدا اینبار نزدیکتر و واضح تر شنیده شد که گفت :

- هاجر ... بکجا میروی ... بخانه خود باز گرد ... کسی نیست که چون

خودت از طفلت اسمعیل پرستاری کرده و او را به هنگام گرسنگی شیر بدهد .

(اسمعیل) را به امید چه کسی رها کرده و بکجا میروی ... باز گرد و از نوسن

غرو و خود پسندی پیاده شو .

ساره همسر نخست شوهرت بر تو حقوقی دارد که بر تو رعایت آن حقوق

لازم است . او نخستین همسر ابراهیم است و در شداوند و سختیها او را یاری و

یاری کرده بر تو واجب است نزد وی باز گشته عنبر گناه بخوای لطف و عنایت

خدای بزرگ امیدوار و مستظهر باش .

وقتی هاجر سر از روی زانو برداشت صدا نیز قطع گـردید خورشید بدامن مغرب میرفت، غروب آفتاب نزدیک می شد که (هاجر) شهر باز گشت و مستقیماً بخانه رفت .

ورود او با اعجاب و حیرت بسیار تلقی گردید زیرا همه او را رفته می پنداشتند و تعجب می کردند که چگونه و با چه جرأت باز گشته است .

قبل از اینکه خبر باز گشت او را به (ساره) بدهند، زن زیبا و جوان مادر (اسمعیل) بخانه وارد شد و بدون درنگ نزد ابراهیم رفت و ماجرا را آنچنان که بود تعریف کرد .

ابراهیم گفت :

- این صدای جبرئیل ملک مقرب خداوند بود که بگوش تو رسید و شادمانم که همسر و مادر فرزندانم مورد توجه حضرت باری است و ورشته ای که تنها بر پیامبران بزرگ نازل میگردد با او سخن گفته است . اکنون بر من آشکار می شود که فرزندان ما اسمعیل از بندگان پاک و صدیق خداوند خواهد شد . ابراهیم شادی بسیار کرد و هاجر را نزد ساره برد و طوری شفاعت او را نمود که (ساره) از تقصیرش چشم پوشید و گناهش را ندیده گرفت و او را بخشید .

از فردای آنروز وضع تغییر یافت . (هاجر) آنچنان که قول داده بود رفتار می کرد و ادب را رعایت می نمود . از آن پس پیش روی (ساره) مگر با اجازه او نمی نشست و فرامین و دستورهای او را اطاعت می کرد اما (ساره) دیگر نمی توانست نسبت به (هاجر) مهربان باشد .

حسادت بیش از پیش او را رنج می داد و از اینکه (ابراهیم) به علت وجود فرزندان منحصرش یعنی (اسمعیل) به (هاجر) محبت می کرد و او را مورد توجه و مهر قرار میداد در آتش کینه و عداوت میسوخت و رنج میبرد و خاموش بود . سعی بلیغ مبذول می داشت که حسادت را از وجود خود دور کند لیکن توفیقی حاصل نمی کرد بلکه بیشتر در این گرداب عمیق غرق می شد و در آن لجن زار کثیف اخلاقی دست و پا میزد .

چندی بر این منوال گذشت . اسمعیل اندک اندک بزرگتر می شد و

بیشتر مورد توجه ابراهیم خلیل قرار می‌گرفت و به همین سبب (ساره) رنج افزونتری میبرد و در آتش سوزنده تری می‌سوخت تازه (اسمعیل) دو ساله شده بود (ساره) احساس کرد که تحمل این عذاب برای او امکان پذیر نیست و ناچار باید بمیرد و یا آن مادر و فرزند را نابود کند.

مدتی فکر کرد و در باره آنها اندیشید بالاخره (ابراهیم) راجع فشار قرارداد و از او خواست که (هاجر) و (اسمعیل) را از خانه براند و دور از آنها در بیابان بدون ذرع و کشت و فاقد آبادانی رها سازد.

انجام این خواسته برای (ابراهیم) که بی اندازه به جگر گوشه خویش علاقه داشت و بهاجر نیز محبت میورزید مشکل بلکه غیر عملی بود. نه میتوانست به (ساره) جواب نفی بدهد و نه توانائی تحمل این رنج را داشت که هاجر و اسمعیل بی گناه را در چنگال جوع و عطش رها کرده و خوراک دادن و درندگان قرار دهد...

پس چه کند...؟ از طرف دیگر (ساره) اصرار می‌ورزید و از او می‌خواست که هر چه زودتر اینکار را عملی کرده و آنها را در بیابان سرگردان کند.

(ابراهیم) يك هفته مهلت گرفت. در طی این يك هفته، عبادت و دعا برداشت. روزها تاشب و اکثر شبها تا صبح بترکاه خدای بی همتا می‌نالید و استغاثه می‌کرد و از او استعانت می‌جست و راهی برای رهایی از این مهلکه و منحصره عجیب می‌خواست... در بیابان مهلت (جبرئیل) بر (ابراهیم) نازل شد و چون حال زار و پریش او را دید گفت:

«خداوند بر احوال همه بندگان آگاه و بر موز و اسرار درون ایشان آگاه و دانا است در اینصورت چگونه پروردگار لایزال را از حال خویش غافل می‌پنداری؟ پیغامبران برگزیده گان خداوند هستند و بر سایر بندگان امتیاز و حبان دارند و بهمین علت دعای ایشان مستجاب و صدایشان مسمع و درگاه الهی واقع میگردد.. این را بدان که وقتی مشیت الهی بر امری قرار بگیرد و انجام مہمی منظور باشد وسیله‌ای بدهد می‌آید و انگیزه‌ها و علی‌ظاهر و آشکار می‌شود.. از کجا می‌دانی که اراده خداوندی نیز تبعید (هاجر) و (اسمعیل) را تأیید نمی‌کند؟»

۴. (ابراهیم) حال عجیبی دست داده و التیاب و آشفتگی خاصی بر او مستولی

گردیده بود. در مقابل این سؤال دهان گشود که چیزی بگوید ولی آن نور آبی رنگ بناگاه ناپدید شده و محو گردیده بود.

(ابراهیم) چند دقیقه در بهت و حیرت گذرانید و بالاخره بخود آمد و دانست که رضای خدا نیز در این است که (هاجر) راه را فرزند دوساله اش یعنی (اسمعیل) نفی بلد کرده و به نقطه ای از بیابان لم یزرع تبعید شوند.

برای انجام این کار نزد (ساره) رفت و بدون اینکه درباره گفتگوی خود با (جبرئیل) سخنی بیان آورد به او اطلاع داد که روز بعد (هاجر) و (اسمعیل) را به (مکه) خواهد برد.

(ساره) بی اندازه خوشحال شد. خوشنودی و شادی او از این بود که عاقبت (ابراهیم) به نظریه او تسلیم گردیده و رقیب جوانش را از خانه میراند و در بیابان لم یزرع و خشك بدون آب و علف و آبادانی رهامی کند.

وسیله سفر را نیز (ساره) فراهم کرد و دوشتر و مقداری آذوقه و دمشك آب چیزهایی بود که برای آن سفر دور و دراز مورد احتیاج ایشان بود. فردا صبح (ابراهیم) نزد (هاجر) رفت و ماجرا را آنطور که بود تعریف کرد و آنها را بدون ممانعت بر شتر نهاد و براه افتاد.

راه آنها از بیابان میگذشت. همه جای بیابان خشك و بی آب و علف بنظر میرسید، ولی (ابراهیم) در جستجوی معالی بود که دور از آبادی باشد تا نظر (ساره) تأمین گردد.

پس از یک هفته راه پیمایی به نقطه ای رسیدند که بین دو کوه کوتاه قرار داشت و معلوم بود که هیچ نوع گیاه در آن صحرای خشك که جز رمل چیز دیگری نداشت نمیروید.

(ابراهیم) همان جا را انتخاب کرده و پیاده شد سه شبانه روز در کنار آنها ماند و در پایان روز سوم بر شتر سوار شد، شتر دیگری را نیز بدنبال کشید و پس از وداع از همسر و بوسیدن طفل زیبای دوساله اش روی براه نهاد.

در راه پیش خود میاندیشید که چه سر نوشت شومی انتظار آن دو موجود بیگناه را می کشد. از گزند درندگان چگونه در امان خواهند ماند...

گر سنگی و عطش چنان جانانشان را میگیرد... و چه سخت جان خواهند داد... از تصور بدبختی آنها موی بر تن ابراهیم راست میشد و پشتش میلرزید...

در حالی که قطرات درشت اشك از دید گاش پائین میریخت از آنجا دور میشد و گاهگاه بر میگشت و بعقب مینگریست .

آذوقه و آبی که (ابراهیم) برای سد جوع و رفع عطش (هاجر) و (اسمعیل) گذاشته بود با همه امساک و صرفه جوئی که میکردند خیلی زود تمام شد .

(اسمعیل) شیره میخورد ولی در اثر گرسنگی و عطش شیرستان مادر قطع شد و طفل بیگناه گرسنه ماند و گریست .

(هاجر) روز اول و دوم با گرسنگی جنگید و مقاومت کرد . صدای گریه طفل که بیشتر به ضجه و استغاثه شباهت داشت مثل خنجری نیز و برنده که بر قلمش فرو کنند دلش را می سوزانید اما کاری از دستش ساخته نبود و جز لالائی گفتن و بوسیدن و در آغوش کشیدن طفل کار دیگری نداشت .

در پایان روز دوم اسمعیل بحال ضعف و اغماء افتاد و مادر بیچاره که این حالت را در جگر گوشه خویش دید ، فریادی جگر خراش کشید و بسمت یکی از دو کوه دوید .

سینه پیراهن را دریده سر را عربان کرده گیسوان را پیریشان نموده بود . . . می گریست ، صورت را می خراشید و از کوه بالا میرفت باین امید که شاید از روی ارتفاع محل آبادی را ببیند و طفل خود را نجات دهد .

از بالای کوه باطراف نگریست ولی جز بیابان خشك و سوزان چیز دیگری مشاهده نکرد . دوان دوان و گریه کنان از آنکوه پائین آمد و از کوه دیگری بالا رفت . باز باطراف کوه نظر افکند اما این بار نیز جز رمل که در زیر انوار خورشید که بسمت افق میرفت مثل دریائی از ريك موج میزد چیزی ندید .

گیج شده بود و نمی دانست چه کند . . . مقداری می دوید و دستها را بسمت آسمان میگرفت ، باخدای خود حرف میزد و می گریست و یازبد و بدین می پرداخت .

مجدداً بکوه اولی رسید و از آن بالا رفته و اطراف آنرا دید ، و جبری

نیافت بود .

همان بیا ان خشك و بی آب و علف ، همان و همان . هاجر از کوه پائین دوید و در حالیکه فریاد می کشید از کوه دیگر بالا رفت .

در اثر دویدن و صعود بکوه پاپوشهایش پاره شد و از کف دو پا ولای انگشتاش خون جاری گردیده بود . حاك و خاشاك به جراحت پای او وارد شده و سوزشی جانسوز و کشنده ایجاد میکرد ولی هاجر بدون اعتنا می دوید و فریاد میکشید .

هفت مرتبه این کار را تکرار کرد . هفت مرتبه (۱) آخرین بار که از کوه بالا رفت هوا تاریك شده و خورشید در دامن افق ناپدید گردیده بود بطوریکه وقتی هاجر به سمت محلی که اسمعیل را رها کرده بود نگرست بزحمت او را تشخیص داد .

هر دفعه که بالای یکی از آن دو کوه میرسید نگاهی بجانب جگر گوشه خوش می افکند که مبادا درندگان بوی حمله کرده و طفل بیگناه را طعمه خود سازند . ولی این دفعه بمحض اینکه بآن سوی نگرست دهانش از حیرت و تعجب بازماند .

زیرا چیزی می دید که تصور آن نیز امکان نداشت .

چشمهای خود را مالید و به آن سوی خیره شد ... خوب دقت کرد ... خیر چشمانش اشتباه نمی دید ... آب بود . آب .

از این مهم تر اسمعیل که در سال نزع و اغماء افتاده بود حالا نشسته و پای را در آب نهاده و بازی می کرد ... فوراً این فکر در (هاجر) پیدا شد که شاید در اثر شدت و فشار اندوه دیوانه شده و یادیدگانش دچار سهو گردیده اند ...

دوان دوان از کوه پائین رفت و در حالی که نفس نفس میزد و خود را به اسمعیل رسانید ...

از دور نسیم خنکی که از روی آب بر میخاست صورت سوخته لبهای

(۱) این دو کوه را بعدا (صفا) و (مروه) نامیدند و بمنظور تحلیل از مادر تجدید ای که برای حفظ فرزند خویش تا آن درجه فداکاری کرد و عذاب کشید حجاج و زائرین خانه خدا هفت مرتبه از این دو کوه بالا میروند صعود بکوه های صفا و مروه یکی از چند مرحله انجام فریضه حج است .

خشك شده و عطشان او را نوازش می داد و همین نسیم خشك ثابت میگرد که در آن حوالی آبی جاری است... آب... چبری که تصور آن نیز امکان داشت چو رسد به حقیقت وجود آن!

فاصله زیاد دور نبود و بالاخره هاجر رسید و خود را کنار آب افکند و دست هارا تا آرنج و سر را تا گردن در آب فرو کرد و تا آنجا که می توانست نوشید.

در همان نقطه که اسماعیل را رها کرده بود چشمه آبی خوش گوار و خنك ظاهر شده و آرام آرام چند قدم آن طرفتر در رمل فرو میرفت.

آب از زمین می جوشید و بالامی آمد هاجر برای این که آب جمع شود با چنك و ناحن مقداری از خاك در رمل را که با آسانی کنده میشد کند و حوضچه ای درست کرد (۱) به این ترتیب آب در حوضچه جمع شد و هاجر جوی که هاجر با دست کند گذشت و آن طرفتر به زمین فرو رفت و باید دید شد. جریان آب همچنان ادامه داشت.

وقتی (هاجر) قدر کفایت آب نوشید و از کندن حوضچه فارغ شد ناگهان احساس کرد که پستان هایش از شیر پر شده است، از طرف دیگر با این که دو روز چیزی نخورده و سخت گرسنه بود خویشتن را سیر و بدون اشتها یافت گویی آب چشمه اعجاز آمیز هم رفع عطش میکرد و هم سد جوع.

با خوشحالی زیاد اسماعیل را شیر داد و در زیر نور ماه و کنار چشمه آب که منظره ای بسیار جالب داشت خوابانید و خودش نیز از شدت خستگی به خواب فرو رفت.

سحرگاه با صدای زنگ شتر از خواب جست و سراسیمه در جای نشست و با طرف نگر بست.. صدای زنگ شتر ۴۰ یعنی چه ۴۰.

اتدا گمان می کرد که گوش هایش عوضی می شنوند و یا خواب می بیند ولی بعد که خوب دقت کرد دانست که راستی صدای زنگ شتر از دور

۱- این آب را (زمزم) نامیدند و حاج که خانه خدا را زیارت کرده اند از آن آب نوشیده و برخی نیز بعنوان ره آورد سفر به شهر و دیا خویش برده اند نوشیدن آب چشمه (زمزم) را که هنوز هم در نزدیکی مکه جاری است میپون و مبارك می دانند.

شنیده می شود .

همه ساله طایفه ای از اعراب که نام (بنی جرهم) معروف بودند از صحرای بی آب و علف نزدیک کعبه گذشته و به شام می رفتند که اغنام و احشام خویش را به علف و مراتع شمال برسانند.

این اعراب ساکن سواحل دریاها و جنوبی بودند و هنگام عبور از صحرا دچار مضیقه بی آبی می شدند، زیرا با همه پیش بینی ها آب موجودی ایشان پایان می یافت و بعطش دچار میگردیدند.

آن سال نیز وقتی به آنجا رسیدند از سه روز باین طرف آب ننوشیده و حیوانات ایشان نیز تشنه مانده بودند. تنها شتران بی آبی و عطش را تحمل می کردند ولی حیوانات دیگر يك يك از پای در آمده و هلاک می شدند.

آنها میدانستند که در آن حوالی حتی تا چندین ده فرسنگ دیگر آب وجود ندارد، آبادی نیست لذا موقعی که حیوانات به صدا افتاده و عدم اطاعت نشان دادند دچار حیرت و تعجب گردیدند.

کاروانیان با فشار و چوب و شلاق می خواستند شترها را باطاعت مجبور کنند ولی این حیوانات که از چندین روز باین طرف آب ننوشیده بودند نمیتوانستند از آب دل بر کرده و باز هم تشنه براه پیمایی ادامه دهند. در این گیرودار که کشاکشی بین کاروانیان و حیوانات در گرفته بود یکی از شترها بند را پاره کرده و از قطار دور شد و با قدمهای بلند بسمت دشتی که میان دو کوه نزدیک قرار داشت گریخت.

چند نفر از افراد قبیله بنی جرهم روی اسب بسته و بتاخت در تعقیب شتر بجانب کوه رفتند ولی شتر سرعت بیشتری داشت و اسبها به علت اینکه گاهی نامچ در رمل فرو می گرفتند نمیتوانستند بآن برسند.

بهر صورت مقداری که از آنجا دور شدند سواران از خستگی و عطش رسیده و خیس عرق گردیده بودند، لباس بیدشان چسبیده و زبان در دهان ایشان مثل چوبی خشک شده و غدد بزاق آنقدر ترشح نداشت که حلق و گلوی سواران را مرطوب سازد.

در يك چنین هنگام بود که ناگهان نسیم خنکی از جانب غرب وزیدن گرفت و چهره عرق کرده و صورت از آفتاب سوخته و لب تاب دار و خشک آنها را

نوازش کرد .

این نسیم خنك وفرحبخش و بهجت انگیز آنچنان در آنها ایجاد حیرت کرد که نزدیک بود از فرط شغف فریاد بکشند . در آن بیابان خشك و بی آب و علف چنین نسیم خنکی سابقه نداشت و هرگز کسی نشنیده بود . سواران نگاهی بیکدیگر کرده و از سرعت اسب خویش کاستند زیرا فکر می کردند که شاید سرعت باعث حرکت هوا و خنك شدن چهره ایشان گردیده است ... باز نسیم خنك وزید و صورت عرق کرده ایشان را نوازش کرد و گذشت .

یکی از آن چند نفر مهمیز زد و سرعت بطرف کوه رفت ... اسب وقتی بدامنه کوه رسید چون از رمل دور شده بود جست و خیز کنان و با سرعت کمتری بالا رفت و از کوره راهها گذشت و خود و را کبش را به نقطه ای مرتفع رسانید که از آنجا دشت وسط دو کوه و بیابان اطراف بخوبی دیده می شد سوار دست راست را بالای ابروان گذاشت و بادقت باطراف نگریست .

نگاهش از روی بیابان گذشت و به رباط افتاد و در همین لحظه بود که ناگهان روی زمین اسب نیم خیز شد و آهی از سینه اش خارج گردید . این آه حیرت ، آه تعجب بود که میبایست بصورت فریاد از سینه اش بیرون آید زیرا دو چیز حیرت انگیز میدید .

یکی چشمه آبی خوشگوار و دیگری ذنی جوان که طفلی شیرخواره در آغوش داشت و باوشیر میداد . بدون درنگ دهانه اسب را برگردانید و از کوه سرازیر شد . و در پائین کوه سواران دیگر ملحق گردید و ولی آنها چیزی نگفت و با همان شتاب خودش را به دیگر کاروانیان رسانید و از دور فریاد کشید و گفت :

آب ... آب ... يك چشمه آب ... هیچکس گفته او را باور نمیکرد چون آنچه که او میگفت باور کردنی نبود ... همه بخود میگفتند مگر معجزه ای صورت گرفته باشد و گرنه این بیابان خشك آب ندارد و بفرض وجود آب در طبقات تحت الارضی باز ده سال زحمت بروی زمین نمیرسد چه رسد باینکه خود بخود و بصورت چشمه ظاهر گردد . جنب و جوش در میان کاروانیان پیدا شد و بعضی اینکه سوار به آنجا

رسید کردا گردش جمع شدند و هر يك سئوالی میکردند و چیزی میپرسیدند.
آنها که کنجکاوی بیشتری داشتند و نسبتاً جوانتر بودند به اشتاب،
سواره و پیاده بطرف کوهستان حرکت کردند ..

سوار ماجرا را آنطوریکه دیده بود تعریف کرد و سوگند یاد نمود
که با چشم خویش دیده و هیچ اشتباه نکرده است درحلی همین چند دقیقه
شترها و اسبان و دیگر حیوانات بطرف آب حرکت کردند.

مردم نیز دسته دسته بآن طرف راه افتاده و چون تعجیل داشتند و
ضمناً حیوانات اطاعت نمیکردند مقدار زیادی بار و بینه و وسایل زندگی و حتی
چادرهای خود را همانجا گذاشته و براه افتادند.

چون دشت صاف و هموار بود از دور سایه هاجر و کودک خردسالش
اسمعیل که در این موقع از مادر جدا شده و چند قدم آنطرفتر بازی میکرد
دیده میشد و اهالی قبیله بنی جرهم بدیدن آنها فریاد کشیده و هیاهویی بی
علت و بیسابقه براه انداختند.

هاجر نیز از دیدار آنها متعجب بود ولی چیزی نمیگفت و عکس العملی
نشان میداد و همچنان ساکت و آرام نشست و بتماشای نزدیک شدن ایشان
مشغول گردید تنها کاری که کرد این بود که اسمعیل شیرخوار دوساله را
در آغوش گرفت و در پناه دست و بازوان قرار داد.

رئیس قبیله جرهم که پیرمردی سفیدموی و سالخورده و باتجربه بود
باو نزدیک شد و چون بیکقدمی هاجر رسید با صدائی لرزان گفت:

- سلام بر توای زن ناشناس ..

هاجر با فصاحت و بلاغت جواب داد :

- سلام بر توای پیرمرد محترم ...

در همین موقع که پیرمرد ده ن خویش را برای سئوال دیگری می
گشود زنان و اطفال و مردان قبیله چشمه رسیده و خود را کنار آب افکندند
آنها ارسرو کول یکدیگر بالا میبردند و یکی دیگری را زیر پای میکنداشت
و با خشونت عقب میزد که خودش زودتر بآب برسد.

هاجر به بعضی اینکه این منظره را دید فریادی خشم آلود کشید: خطاب
بهمان پیرمرد که ریاست قبیله را داشت گفت :

- نگذارید آب را آلوده کنند. این چشمه مقدس است و خدای

یگانه و خالق جهان بمنظور حفظ ذریه پیامبر خویش ظاهر کرده است.
پیرمرد چو بدست خویش را بلند کرد و بالعنی آمرانه و تند گفت:
- کنار بروید ... کنار بروید ... دور شوید ..

مردان و زنان دست اطفال را گرفته و با دیدگان حسرت بار از چشمه دور شده و قدم بقدم عقب رفتند .

هاجر آنچنان عمل می کرد و سخن می گفت که گویی مالک و صاحب چشمه آب بود ... وقتی اطراف چشمه خالی شد هاجر خطاب به پیرمرد سفید موی گفت :

- حالا دستور بدهید که باملایمت ظرفهای خود را از آب پر کنند و برای مصرف خودشان و حیوانات ببرند . طوری آب بردارند که صفای چشمه زائل نگردد و آب زلال گل آلود نشود .

یکی دو نفر را مورا این کار شدند آنها ظروف را پر کرده و سطاهای چرمی را از آب لبریز نموده و دست بدست بمیان اهالی میفرستادند .

کارها با نظم و ترتیب انجام میگرفت و آب برداشته میشد در این فرصت پیرمرد از (هاجر) پرسید:

- ای زن بزرگوار که از سیمای زیبا و چهره دلفریب آثار بزرگی و شرف هویدا است بمن که بمنزله پدر تو هستم بگو کیستی و در این بیابان تنها چه میکنی ... ؟

(هاجر) ابتدا از بیان حقیقت خودداری میکرد و در پاسخ رئیس قبیله (بنی جرهم) میگفت .

- سوال نکنید زیرا ماجرائی است طولانی و قصه ای است باور -

نکردنی ..

ولی پیرمرد اصرار میورزید و آنقدر پافشاری نمود تا اینکه هاجر لب به سخن گشود و گفت:

- من همسر (ابراهیم بن تارخ) بنده بر گزیده و پیامبر خدای یگانه هستم این طفل تاره پا نیز اسمعیل نام دارد و فرزند من و ابراهیم میباشد .

(هاجر) همه چیز را تعریف کرد ، از ساره و ابراهیم گفت و در پایان افزود :

- من در این بیابان تنها و سرگردان ماندم چندین روز با عطر و جود
مبارزه کردم شیر خشک شده و طفل از گرسنگی در حال مرگ بود. آنقدر در گاه
ایزدیکتا گریستم و بایدم تا اینکه دعای من مستجاب شد و این چشمه آب در کنار
(اسماعیل) سر از خاک بیرون کشید.

پیر مرد لحظاتی چند به (هاجر) خیره شد و بعد مثل این که فکری از خاطرش
گذشته باشد گفت:

- حالا چه تصمیم داری... آیا در این بیابان میمانی یا همراه مامی آئی... ما
بنقاط سرسبز شمال میرویم و زمستان باز میگردیم..
(هاجر) سر را با افسوس تکان داد و گفت:

- در همین جا میمانم... (ابراهیم) شوهر من چنان صلاح
دانسته که من در این نقطه از بیابان باشم.. خداوند نیز چنین خواسته و
مقرر کرده لذا از فرمان شوهر و خط تقدیر سر باز نمی زنم و ناپایان عمر در همین
نقطه میمانم.

خدایی که چشمه آبی خوش گوار در کناره من ظاهر کرده است
وسیله ای نیز برای مبارزه با جوع و حفظ جان در مقابل دلدان و درندگان
ایجاد خواهد نمود

پیر مرد بلاد رنگ روی برگردانید و فرمان داد که چادرها را برافرازند و
وسیله طبخ غذا را فراهم کنند.

چادرهای قبیله در دو خط موازی در دو طرف چشمه و در دامنه کوه هابر
با گردید و کاروانیان مطبخ غذا و دوشیدن دامها پرداختند.

افراد قبیله (بنی جرهم) بخاطر (هاجر) و طفل او اسماعیل در همان محل
ماندند و تصمیم گرفتند که از آب آن چشمه دشت اطراف را آباد کرده و خانه و
مکن بیاکنند...

وقتی جمعیت مصرف کننده آب زیاد شد چشمه با سرعت و قدرت
بیشتری جریان یافت و همه در کمال تعجب دیدند که آب چشمه چندین برابر
شده است.

در اطراف چشمه مقدار زیادی نخل و درختان گرمسیری دیگر غرس گردید
و ازودی واحه ای سرسبز و خرم بوجود آمد که بنام خود قبیله (واحه بنی جرهم)
نامیده شد...

نخستین خانه واحه که از گل و خاک و ساقه و شاخه درختان ساخته شده و محکمتر و وسیعتر از خانه های دیگر بود به (هاجر) تعلق داشت و او نیز مثل افراد بدامداری و کارهای فلاحی مشغول شد ..

چندین سال بعد (واحه بنی جرهم) وسعتی بسیار یافت... درختان بار میدادند و خرما می که از نخلستان (بنی جرهم) بدست می آمد بهترین نوع خرما می آن حدود بود ..

راه کاروان روی صحرا از کنار قبیله میگذشت و ایراد (بنی جرهم) محصور و خوش را بقتتی بسیار خوب مسافری و کاروانها که بناچار و بخاطر آب از آنجا میگذشتند فروخته و در عوض پارچه و گندم و مصنوعات مورد لزوم دیگر دریافت میکردند .

اسمهیل اندک اندک بزرگ میشد و با اطفال بازی میکرد ولی هر کس او را میدید بی اختیار به تحسین زیبایی خیره کننده او میگشود و اعتراف میکرد که از ناصیه (اسمهیل بن ابراهیم بن تارخ) بزرگی و عظمت هوش و درایت بسیار هویدا و آشکار است .

نکته دیگری نیز وجود داشت که موجب حیرت و تعجب بیش از حد مردم میشد و آن نکته این بود که اسمعیل با وجود صغر سن سخنانی بزرگ بر زبان می آورد و مطالبی میگفت که بزرگتر از منزه و اندیشه و فکر یک طفل خردسال بود.

(هاجر) مادر (اسمهیل) در میان مردم قبیله (بنی جرهم) موقعیت مخصوصی داشت او تبلیغ خدا پرستی و دینداری نمیکرد. با اعتقاد و عقیده افراد قبیله کاری نداشت و تنها بکار خود و طفل عزیزش میپرداخت ولی گاهگاه (اسمهیل) چیزهایی از او میرسید که بناچار جواب میگفت و آنچه که از زبان (ابراهیم) شنیده بود به تفصیل برای او نقل میکرد.

مثلا (اسمهیل) بکشب که آسمان پرستاره و قرص درخشانده ماه را دیده بود دوان دوان نزد مادر رفت و از او درباره آسمان سئوالها کرد (هاجر) در پاسخ او گفت:

نه طفل عزیزم ... این نقطه های درخشانی که در زمینه نیلی رنگ آسمان میبینی ، میخ های نقره ای نیستند که بر صفحه آبی کوبیده باشند

این ها ستارگان ثابت و سیار میباشند که در فضا معلق هستند و بفرمان و اراده خدای بزرگ و قادر بی همتا و خالق جهانیان میچرخند و وظیفه خویش را انجام میدهند.

(اسمعیل) بدقت سخنان (هاجر) را گوش میداد و هر چه از زبان او میشنید بخاطر میسپرد. حتی يك نکته را بخاطر نسپرد. نمی گذاشت. (هاجر) اندك (اسمعیل) را با اصول خداپرستی آشنا کرده لی در این موقع مشکلی پیش آمد مشکل این بود که روزها (اسمعیل) با اطفال دیگر کنار چشمه آب (زمزم) میرفت و در آنجا آنچه که از مادر شنیده بود برای ایشان نقل میکرد و میکوشید که کودکان و همبازی های خویش را نیز خداپرست کند خودش از دانستن این مطالب که برای دیگران مجهول بود لذت میبرد لذت میخواست آنها را نیز در این لذت با خود شریک و سهیم کند.

- بچه ها هنگام ظهر و یاشب که بخانه باز میگشتند چون تحت تأثیر حرفهای (اسمعیل) شیرین زبان خرو بروی قرار گرفتند آنچه که شنیده بودند برای والدین خود بازگو کرده و بتفصیل داد سخن میدادند.

والدین کودکان مطالب ناشنیده از زبان بچه های خود میشنیدند لذا برای این که مبادا ترویج فساد شود موضوع را خیلی مهم تلقی کرده و شکایت نزد رئیس قبیله میبردند.

اندك اندك کار بالا گرفت و دسته دسته زنان برای شنیدن حرفهای (هاجر) بخانه او میرفتند و چون از حقیقت مطلع میشدند شوهران و مردان خانواده را نیز بپذیرفتن افکار آن زن ترغیب میکردند.

موقعی که اسمعیل بده سالگی رسید (هاجر) با کوشش خستگی ناپذیر دین شوی خویش یعنی خدا پرستی (ابراهیم) را تبلیغ کرده و بیشتر اهالی (بنی جرهم) را از شرك و بت پرستی دور کرد و بایشان قبولانید که جهان خالقی دارد که گردش جهان و نظم بی مانند و لای تغییر دستگاه و وسیع خلقت بفرمان او است او است که جان میدهد و جان می گیرد.. که عزت می بخشد و لذت میدهد.

باین ترتیب (هاجر) و (اسمعیل) در میان مردم محبوبیتی یافتند و بیش از از پیش مورد محبت و علاقه واقع گردیدند.

این وضع همچنان ادامه داشت تا اینکه (ابراهیم) زد (هاجر) فرزندش
(اسمهیل) باز گشت.

قبل از اینکه ماجرای بازگشت (ابراهیم خلیل الرحمن) و حوادث مربوط
بآن را نقل کنیم لازم است که درباره (اسحق) بوقایمی که در طی ده سال غیبت
(ابراهیم) ز کنار (هاجر) رخ داده بود سخن گفته شود.

ذکر ولادت (اسحق) کمال ضرورت را دارد زیرا او که دومین
فرزند ابوالانبیاء محسوب می گردد بنوبه خود پدر پیغمبران نام
گرفته و به همین سبب نمی توان از نقل وقایع ولادت و بعد ازدواج او
صرف نظر کرد.

(اسحق) را (ضاحك) نیز نوشته اند... روی همین ریشه است
که در زبان های فرانسه و انگلیسی و سایر السه لاین (اسحق) را
(ایزاک) می نویسند.

(اسحاق) پنج سال از (اسمهیل) کوچکتر و مادرش (هاره) و دشیبی بس
از خراب شدن (سروم)، (احمویه) و عذاب کشیدن قوه (لوط) که نقل آن از حوصله
این کتاب خارج میباشد پنج جوان خوب روی بخانه (ابراهیم ابوالضیفار) وارد شده
و خوب شدن را میهمان نامیدند.

(ابراهیم) میهمانان جوان را باروی خوش پذیرفت و آنها را به درون
اطاقی که خودش در آن عبادت میکرد و در کاه خداوند سجده مینمود دعوت
نمود و لادرنگ گوساله ای را ذبح و کباب کرده و در ظرفی قرار داده و پیش
میهمانان بر سر سفره گذاشت.

میهمانان که حاك آورده به نظر می رسیدند دست به طعام
نزدند (ابراهیم) تعارف کرد و باز آنها را خوردن کباب گوشت گوساله
خودداری نمود.

در آن تاریخ رسم چنین بود که وقتی کسی وارد خانه ای میشد صاحبخانه
غذائی پیش روی می نهاد و تعارف میکرد. اگر تازه وارد از آن غذا به
دهان می گذاشت و میخورد معام می شد که او دوست است و بوی می توان
اعتماد کرد ولی اگر بغدادست نمیزد و از خوردن استنکاف مینمود نشان میداد
که با صاحبخانه خصومت و عداوت دارد و بخیال قتل و جنایت و یا بلك و ستیز
وارد خانه وی شده است..

آروز نیز وقتی جوانان خوب روی از خوردن طعام خود داری کردند (ابراهیم حلیل اله) باندیشه فرو رفت که شاید آن ها به قصد کشتن وی وارد خانه شده اند و در خاطر علت این خصومت و گناه خویش راجستجو میکرد.

وقتی جوانان او را اندیشناک و متفکر دیدند یکی از آنها لب بسخن گشود و گفت :

- بهای این غذا چیست ؟ و اگر از آن خوردیم چگونه پاداش بدهیم ؟
(ابراهیم) در پاسخ اظهار داشت :

- اولاً شما میهمان من هستید و تا موقعی که در این خانه می مانید خورد و خواب و آشامیدنی بهائی ندارد که بپردازید ثانیاً وقتی قبل از خوردن نخستین اقمه نام خداوند یگانه را بر زبان رانیدید و پس از سیر شدن شکر خدای را به جای آوردید بهای سفره را پرداخته اید و هیچ دینی ندارید ..

روزی دهنده خدا است و هر سفره ای که در هر جا گسترده میشود باو تعلق دارد.

جوانان لبخندی زدند و یکی دیگر از آنها گفت :

- اگر بفهمی که مافروشتگان ملکوت هستیم و باین صورت بر تو ظاهر شده ایم چه میکنی ..

ابراهیم جواب داد :

- خوشحال و شادمان میشوم زیرا بخانه من برکت و توجه مخصوص خداوندی وارد شده است و این بسیار جای شکر و سپاس دارد.
دیگری افزود :

- ای پیغمبر خدا .. اگر بتو بگوئیم که بزودی صاحب پسری خواهی شد و از بطن همسرت ساره فرزندى بدنيا خواهد آمد چه میکنی ..
(ابراهیم) گفت :

- غرق حیرت میشوم زیرا اولامن نود و نه سال دارم و ساره همسرم زنی است یائسه و نازا . او که در جوانی فرزندى نیاورد چگونه در پیری حامله خواهد شد ؟

چهارمی اظهارداشت :

- این مشیت الهی است و آن طفل را نیز اسحق خواهی نامید.
موقعی که آنها سخن میگفتند (ساره) در پشت پرده اطاق ایستاده بود و بگفتگوی ایشان گوش می داد و چون مذاکره به این جا رسید در دل خندید و پیش خود گفت :

- عجب .. چطور چنین چیزی امکان دارد.

راستی این موضوع بی نهایت عجیب و حیرت انگیز جلوه میکرد ولی هرچه بود حقیقت یافت و هفت روز بعد (ساره) یائسه و نازا آثار حمل در خویش احساس کرد و چندی که گذشت بروی مسلم گردید که آبستن است. نه ماه بعد (ساره) وضع حمل کرد و بگری آورد که (ابراهیم) او را (ضاحك) یا (اسحق) نامید .

از همان اوان (ابراهیم) در اندیشه بود که همسری از خانواده خودش برای (اسحق) انتخاب کند ، لذا موقعی که پنجساله شد یکی از خادمین صدیق و قدیمی خانه را نزد خود فرا خواند و باو مأموریت داد که به (بابل) رفته و از میان دختران فامیل پدرش (تارخ) دختری انتخاب نموده و همراه خود (بشام) بیاورد .

خادم باده شتر و چند نفر خدمتگزار بطرف (بابل) حرکت کرد. (۱)
مقصود (ابراهیم) این بود که اخلاف وی نجات و اصالت خانواده خودش را حفظ کنند و در نتیجه وصلت با خانواده های دیگر فساد و بی ایمانی که با خون برخی از مردم عجم است و همه اعصار و قرون چنین بوده ، به سلسله اولادانش وارد نگردد.

خدمتگذار (۲) بامن عزم روی براه نهاد تا بالاخره به حدود شهر

(۱) - در این کتاب زندگی (اسحق) فصل مخصوصی نخواهد داشت ولی از این نظر که (اسحق بن ابراهیم) سرسلسله تعدادی از پیمبران بزرگ محسوب میگردد مختصری از زندگی او در همین فصل نقل میشود و در پی آن آخرین قسمت زندگی ابراهیم خلیل از نظر خوانندگان خواهد گذشت ..

(۲) - نام این شخص در تواریخ ذکر نشده لذا ما از این جا ببعد او را فقط (خادم) می نامیم و قهرا خوانندگان می فهمند که جز او شخصی دیگری مورد

(بابل) نزدیک شد طول راه و حد مسافت او و همراهانش را چنان خسته کرده بود که وقتی به چاههای آب و مظهر قنوات اطراف شهر رسیدند بی اختیار متوقف گردیدند.

چند ساعتی از ظهر میگذشت و خورشید که در نیمروز سوزندگی ناراحت کننده‌ای داشت اندک اندک در پشت درختان سر فلک کشیده باغات میوه بیرون شهر بدامن افق میخرامید و هوا با وجود نسیم خنک و دلپذیری که می‌ودید روح ناره‌ای به مسافران تازه از راه رسیده و خسته می‌دمید.

خادم صدیق که از عطش لبانش خنک و تر گیده و از شدت خستگی زانوانش می‌لرزید دوان دوان بطرف یکی از قنوات رفت.

عده کثیری از زنان و دختران جوان شهر طبق معمول روزانه برای بردن آب به آنجا آمده بودند و در اطراف قناتی که (خادم) به آنسوی ده‌پد نیز چند دختر زیباروی در حالی که کوزه‌هایی در دست داشتند مشغول آب کشیدن و صحبت و خنده بودند.

(حادثه) جمع نزدیک شد و با وجود خستگی و حال منقلب و آشفته‌ای که داشت چهره چون برک گل یک‌یک آنها نگرینست و در پایان نگاه‌پراز کنج‌کاوی و متجسس وی روی صورت دختری که از همه کوچکتر بود ایستاد همه دختران از مشاهده یک بیگانه خاک آلود و شوریده نگران شدند و آن‌کی نیز از نگاه غیرعادی مسافر ناآشیا احساس ناراحتی و شرم کرد و گوشه مقنعه را بروی چهره خویش کشید.

(حادثه) که از نخستین قدم زیبائی و شرم‌ملکوتی دخترانه او را پسندیده بود قدم پیش برداشت و بالعنی ملایم که از تشویش دختران تاحد زیادی می‌کاست گفت.

- دختر فرشته‌روی آیا از آب قنات میتوانم بنوشم.

دختر چشمان درشت خویش را پائین گرفت و گفت:

- قنات متعلق همه مردم است و هر کس از هر خانواده‌ای که باشد حق

دارد از آب قنات استفاده کند.

(خادم) خوشحال شد جلو تر رفت و گفت:

خادم باز هم پیش رفت و گفت

- امامن شرف ندارم که از آب پر کنم و به شترهای خویش بدهم .
دختر بلاد رنگ کوزه‌ای را که در دست داشت به خادم تعارف کرد و گفت:
- بگیر بنوش . . . من هم با این دلو چرمی شتران تو را سیراب
خواهم کرد .

و بدنبال این جمله دلو ی از آب پر کرد و بزحمت بطرف شتران برآه
افتاد . در این موقع یکی از همراهان (خادم) پیش دوید و دلو ی را از آب را
گرفت و نزد شتران برد و به حیوانات نوشانید .

وقتی دختر باز گشت همباز بهایش رفته بودند ، خادم باو گفت:

- دختر تو کیستی و از کدام خانواده‌ای .. هر کس هستی از تو خواهش
میکنم که این تحفه را از من که مردی مسافر هستم بپذیری .
و گوشواره‌ای که نیم مثقال طلای ناب داشت از آستین بیرون آورد
و بدختر داد بعد دستبندی از طلای ناب که باده مثقال طلا ساخته شده بود بر آن
افزود و گفت :

این دو قطعه را بهترین صنعتگران شامی ساخته اند .

دختر حرف او را برید و در حالیکه گوشواره‌ها و دستبند طلائی را
بالبختی آمیخته با تاسف و شرم پس می‌داد اظهار داشت :

- راستی خیلی زیبا است اما من نمیتوانم بدون اجازه پدر و برادرم
این هدیه را بپذیرم .. آنها مرا بگناه پذیرفتن چنین قطعات گرانبهای از یک
مرد بیگانه خواهند کشت .. کما اینکه در محله ما چند روز قبل دختری بگناهی
مشابه این سنگباران گردید ..

عذر او موجه زمقبول بود لذا (خادم) پیشکشی خود را گرفت اما پرسید:
- پدر و برادرت چه نام دارند و از کدام خانواده هستند .. نام

خودت چیست ؟

دختر بدون تأمل و مثل اینکه انتظار چنین سؤالی را میکشید گفت:
- خودم (ربقه) نام دارم .. برادرم که جوانی رشید و جنگساور است

(لابان) نامیده میشود پدرم را (بتومیل) و مادر مرا «مالکا» مینامند .

خادم پرسید :

- پدرت (بتوئیل) نام دارد .. از کدام ..

دختر نگذاشت او سوال خود را تمام کند .

- پدرم (بتوئیل بن تارخ) و برادر (ابراهیم خلیل) است . او را

در این شهر خوب می شناسند و بیشتر شهرت وی از برادر سفر کرده اش ابراهیم میباشد .

(خادم) از فرط شادی جستی زد و دست ها را چندین بار بهم مالید و

بالاخره گفت :

- زهی سعادت من که در اینکار توفیقی عاجل بدست آوردم . حینا

بخت بلند (اسحق) و ستاره بلند و درخشان نیک بختی و عظمت جاوید خانواده

ابراهیم خلیل الرحمن .

دختر که رنگ سرخ شده بود دیدگان درخشان خادم را می دید و معنی این

حرکات و حرفهای او را نمی فهمید دهان گشود که چیزی پرسد ولی خادم

باومحلت نداد و اظهار داشت :

- دختر ماهروی عنبرین موی آبا يك امشب مرا در خانه پدرت منزل

میدهی که از راهی بس دور و دراز آمده ایم .

دختر گفت :

- در خانه ما همیشه بروی میهمان گشوده است برای نگهداری شتران

شما نیز جای مناسب وجود دارد و علوفه هست ولی شرطش اینست که من

قبلا بخانه رفته و پدر و مادر و برادرم را آگاه کنم . شما در پی من بیایید که

راه را نشان دهم .

(ربقه) در پیش و کناروان بدنبال اووار شهر شده و بسمت محله ای که

سابقا منزل پدر ابراهیم آنجا قرار داشت حرکت کردند .

(ربقه) در نزد يك خانه پیشاپیش دوید و ماجرا را برای والدین خویش

تعریف کرد و آنهاروی حس میهمان دوستی با استقبال خادم ابراهیم و همراهانش

شتافته و ایشان را با مهربانی وارد کرده و جا و منزل و مسکن دادند .

فورا شتران به شترخوان راهنمایی شدند و يك گوسفند بزرگ و پروار

برای تازه واددن ذبح گردید و کباب آماده شد .

وقتی ظروف غذا پیش روی خادم و همراهانش قرار گرفت (بتوئیل)

و (لابان) برای پذیرایی وارد اطاق شدند و تعارف کردند ولی خادم دست نیازید و در پاسخ سؤال آنها که چرا از خوردن طعام خودداری میکنند گفت - بخداوند ابراهیم سو گند که نامقصود من پذیره نگردد و مسموع

واقع نشود دست به طعام دراز نخواهم کرد .
لابان ابروان را درهم کشید و پرسید :

- مقصود شما چیست ؟

خادم که موقعیت را برای فتح باب صحبت ومذا کرده کاملاً آماده می دید جواب داد :

- حقیقت اینست که من خادم ابراهیم بن تارخ بن ناحور هستم و مولایم مرا برای انجام ماموریتی میمون و مبارک باینجا فرستاده .
لابان و بتوئیل از شناختن او بسیار شادمان شدند و بر محبت خویش نسبت بوی افزودند . خادم افزود :

- خداوند به ابراهیم و ساره که هر دو بن کهولت و پیری رسیده بودند پسر اعطا کرده است که رشك آفتاب جهانتاب و چهره اش آیتی است از بهشت موعود ابراهیم برای همسری این ستاره درخشان آسمان خلقت مرا به بابل گسیل داشته تا از میان دوشیزگان عضو خانواده خودش دختری انتخاب کرده و بشام ببرم .

از آنجائی که ستاره بخت (اسحق) در نشان است در نخستین قدم با (رقه) روبرو گردیده و هیچکس را برای همسری (اسحق) بهتر از او تشخیص ندادم لذا به اینجا شتافتم و اکنون نیز تابع مقصود خویش فرسم هرگز دست بسوی طعام و نمك شما دراز نخواهم کرد .

پدر و برادر (رقه) نگاهی رد و بدل کردند و پس از چند ثانیه که سکونی بس سنگین بر اطاق حکم فرما شده بود (بتوئیل) گفت :

- برای من افتخاری از این بزرگتر نیست که دخترم عروس پسر برادرم (ابراهیم ابو الضیفان) پیغمبر عالیشان حضرت احدیت باشد .. از این ساعت (رقه) با اسحق تعلق دارد و بگاه عزیمت ترتیب سفر او نیز داده خواهد شد که همراه شما حرکت کند . . .

غریب شادی از حاضرین برخاست و (خادم) فوراً فرمان داد تا بارهای

شترش را که در گوشه‌ای از باراندازخانه انباشته بودند گشودند و هدایای (ابراهیم) را بتدریج حاص و با جلال جلوه فریخته‌ای بدرون اطاق آورده و پیش روی پدر و برادر ربقه گذاشتند.

هدایای (ابراهیم) عبارت بود از چند کیسه کوچک طلای ناب که بشکل مسكوك و زینت‌های زنانه و آلات حرب مردانه تهیه شده و عموماً جنبه تشریفاتی و زیبائی داشت.

طاق‌های متعددی از بهترین قماش نخی، ابریشمین و پارچه‌های گرانبها نیز قسمتی از هدایا را تشکیل میداد...

هدایا باندرون خانه منتقل گردید و فردا صبح بدون درنگ خادم وسیله حرکت را آماده کرد و (ربقه) نیز بادانه پیر خویش که زنی جهان‌دیده و کاردان بود به‌مراه ایشان حرکت کرد... تازه آفتاب از سمت مشرق طالع میشد که کاروان حامل عروس زیبا و خردسال (ابراهیم) از دروازه غربی (بابل) خارج شد و راه (شام) را در پیش گرفت.

(اسحق) آنطوریکه نوشته‌اند از (ربقه) کوچکتر بود ولی با این سن اندک وقتی خبر ورود همسر خویش را شنید باشتاب باستقبال شتافت و در چند فرسنگی شهر به کاروان رسید و بگاه برخورد با (خادم) سراغ (ربقه) را که هنوز نامش را هم نمی‌دانست گرفت.

چون (اسحق) (ربقه) برای نخستین بار با هم رو برو شدند دختر ك از شرم سر را پایین انداخت و چهره گلرنگ خویش را با گوشه مقنعه سیاه پوشانید که پسر خردسال گونه‌های از شرم سرخ شده او را نبیند.

(اسحق) پس از ایجاد آشنائی دست (ربقه) را گرفت و او را ترك اسب خود نشانید و سرعت بطرف اقامتگاه مادرش رفت و ساعتی بعد دختر را بچادر (ساره) وارد کرد و بمادر معرفی نمود.

ساره هم ربقه را پسندید و بر حسن انتخاب خادم آفرین گفت و همان روز پسر و دختر كوچك سال و نابالغ را بیکدیگر پیوندازی و ابدی دادند و همسر و هم‌الین کردند.

ابراهیم چون از جانب اسحق آسوده خاطر گردید بیاد اسمعیل افتاد و با تشویش و ناراحتی بیش از حد نزد ساره رفت و از او اجازه خواست که برای تجدید

دیدار فرزند و تفحص حال مادر رنج کشیده و فداکار اسمعیل نزد ایشان سرود و چندی در آنجا ماند.

ساره که با وجود کمربنده و چهره بر چین و چروک و دست و پای لرزان از پیری حس حسادت زنانه را با علان تر بن حدامکان دارا و دازا ابراهیم قول گرفت که در طی اقامت نزد ها حرا و را مشمول لطف و محبت مردانه خویش قرار ندهد و دست نوارش سرش نکشد.

ابراهیم که همیشه بساره نخستین همسر و یار و زهای سختی و بدبختی خویش احترام خاصی میگذاشت آنطوریکه او میخواست قول داد. چهره يك يك ایشان را و سید و داع کرد و بطرف مکه یا سرزمینی که خا به خدا (کعبه) در آن قرار میگرفت حرکت کرد.

راه ابراهیم طولانی و خسته کننده بود ولی شوق دیدار فرزند چنان نیز و می به آن پیر مرد نود و چند ساله می بخشید و آنسان زانوانش را قوت و استحکام میداد که ابدأ احساس خستگی نمیکرد و گاهی نیز قسمتی از راه را پیاده و بدون استفاده از شتر می پیمود.

بالاخره سفر پایان یافت و ابراهیم بر باطمینان دو کوه (صفا) و (مروه) که يك روز هاجر و اسمعیل را آنجا رها کرده و رفته بود نزد يك گردید (۱)

بهمان نسبت که نزد يك می شد ضربان قلب او شدت میافت و از خود پرسید که «در این مدت بر آن دو موجود ضعیف ناتوان که جز خدا یار و یاورى نداشته اند چه گذشته و چه سختی ها و آلام کشنده ای را تحمل کرده اند؟»

هزاران گونه اندیشه و خیال بر قلب و روحش مستولی شده بود و خویشتن را بیش از همه وقت ناراحت و نگران می دید و در دل میگفت:

- اگر لطف خدا آنهارا فراموش کرده باشد چه خواهد شد؟ آیا مرده اند؟ آیا زنده اند؟ چه شده و برایشان چه گذشته است؟

(۱) - در بعضی کتب مذهبی نوشته شده که (ابراهیم) همه ساله بآنها سرکشی میکرد و در برخی دیگر ذکر گردیده که فقط يك بار بسوی ایشان رفت و بهمین سبب وقتی به قبیله آباد و سرسبز و خرم (بنی جرهم) رسید و کوفتند و چشمه آب صاف و گوارا دید از تعجب و حیرت در جای ماند...

با گامهای لرزان و خسته بطرف قبیله میرفت و در عین حال از حیرت و تعجب نمی توانست خودداری کند زیرا در آن موقع که (هاجر) و (اسماعیل) را در این بیابان رها کرده و رفته بود اینجا حتی يك علف سبز یافت نمیشد. تا چندین فرسنگ احتمال وجود آب نمی رفت لیکن حالا چشمه ای آب مانند اشك چشم از زمین بیرون میریخت و بطرف آبادی سبز و خرمی که درختان نخل خرماي بسیار داشت میرف یعنی چه ...

وقتی چشمش بآن همه آثار زیبایی و آثار حیات افتاد پیش خود گفت: - ممکن است اسماعیل و هاجر هم اینجا باشند...؟ از لطف خداوند و قدرت بیکران او بعید نیست که این آبادی را بخاطر آندو موجود انسانی ایجاد کرده باشند آری هیچ بعید نیست ...

بچشمه آب رسید و از فرط خستگی و عطش کنار چشمه نشست و دست و روی خویش را شست و اعتراف کرد که در تمام عالم آبی به آن درجه صاف و ذلال و گوارا وجود ندارد ...

تعدادی از بچه ها آنجا بازی میکردند و بدنبال هم میدویدند. گاهی تا کنار چشمه می آمدند و باز بطرف آبادی میدویدند.

(ابراهیم) همانطور که کنار چشمه نشسته بود و آنها را تماشا می کرد زیر لب می گفت:

«اگر (اسماعیل) بودند و بالای بزرگترین این بچه ها را داشت شاید از همه اینها زیباتر بود ...»

در این موقع باز بچه ها بطرف چشمه دویدند و چون به ابراهیم که پیرمردی سپید موی و دارای ریش پنبه ای بلند بود رسیدند بدون اعتنا گذشتند همه بچه ها از معایل ابراهیم گذشته و آنطرف رفتند ولی یکی از آنها چون باو رسید ایستاد و با فصاحت بچگانه و صدائی گیرا و موثر گفت:

- بتو سلام میگویم ای پسر مردم محترم. به آبادی ما خوش آمدی و امیدوارم قدمت برای ما کثیرن قبیله (بنی جرهم) میمون و مبارک باشد.

ابراهیم بدیدن آن پسر بچه که سیمائی صاف و نگاهی درخشنده و نافذ داشت منقلب گردیده بود و نمی توانست بر احساسات درونی خویش فائق گردد.

از بلاغت و خوش صحبتی و خوب روی طفل متعجب شده و دلش میخواست او را در آغوش گرفته و صورتش را ببوسد و گیسوان سیاه و شانه زده اش را ببوید.

وقتی طفل بدیدگان او مینگریست قلب ابراهیم سخت تکان میخورد و سر را پائین می افکند زیرا طاقت تحمل نگاه نافذوی را نداشت.

بچه های دیگر دوست خود را بنام خواندند و یکی از آنها گفت:

- اسمعیل بیا، چرا ایستاده ای ... می خواهیم به بازی کنیم ... زود باش.

ابراهیم به شنیدن نام آن طفل چنان منقلب گردید که اگر بر نفس خویش نهیب نزده بود صیحه ای می کشید و از عقب نقش بر زمین شده و بیهوش میگردید.

براستی مانند سایر پیامبران که عادت دارند بر هوای نفس و احساسات و امیال خویش مسلط و پیروز باشند در اینجا نیز ابراهیم بر نفس آرزومند و مشتاق که بعد از سالها مطلوب خویش را یافته بود تسلط یافت و لب فرو بست و چیزی نگفت.

عجیب تر از همه چیز این بود که اسمعیل نیز چشم از پیر مرد سپیدموی بر نمی داشت شاید جذبه پدری او را بطرف ابراهیم میکشید و شاید از تماشای ریش بلند و سفید و گیسوان بنه مافند ابراهیم که تاروی شانه اش ریخته بود لذت می برد و همین علت نمی خواست این صحنه تماشائی را ترک کند.

بهر حال طفل خورد سال زیباروی همچنان مقابل (ابراهیم) ایستاده بود و بانگهای مشتاق و استفهام آمیز و مملو از کنجکاری کودکان با او مینگریست و خوب استنباط می شد که از این تماشا بیش از بازی های بچه گانه و کارهای دیگر لذت میبرد.

ابراهیم به خندی زد و با صدائی که از پیری و شدت هیجان و شوق دیدار فرزند میلرزید گفت:

- بچه خوب و آسمانی آیا تو مادر هم داری؟ پدرت کجا است.

اسمعیل با همان جسارت کودکان و همان فصاحت که قبلا با (ابراهیم) سخن گفته بود جواب داد و اظهار داشت:

- آری ای پدر مهربان .. مادر من در اولین خانه قبیله زندگی میکند

ولی پدرم را نمیشناسم.

مادرم می گوید او بزرگترین مردان عالم است و برگزیده خداوند خالق جهان می باشد و وظیفه هدایت بندگان گمراه پروردگار را برعهده دارد.

من پدر خود را ندیده ام ولی یقین دارم که مادرم دروغ نمیگوید و به راستی پدرم مردی است که فوق همه مردان عالم می باشد و خداوند او را دوست میدارد و صدایش را میشوند و دعایش را مستجاب میکنند.

(ابراهیم) از شدت هیجان و شادی میخواست فریاد بکشد .. در دل به (هاجر) که چنین فرزندی تربیت کرده بود آفرین میگفت .
پیش خود میگفت:

« آفرین بر تو باد . رحمت خداوند شامل حامل تو گردد ای زن که چنین فرزند دین دار و خداشناسی تربیت کرده ای . من از تورات کامل دارم و امیدوارم که خداوند هم از توراتی رخشنود باشد و درهای رحمت خویش را بروی تو بگشاید. »

موقعیکه این اندیشه ها از مغز وی میگذشت بچه ها آمدند و (اسمعیل) را کشان کشان بردند . (ابراهیم) مانع عزیمت وی نشد زیرا همه چیز را دانسته و از وجود و سلامتی فرزند و همسرش آگاه گردیده بود.

ضمناً نشانی خانه ایشانرا هم میدانست و احتیاجی براهنما نداشت و به تنهایی می توانست نخستین خانه قبیله را بیابد.

اسمعیل رفت و چون مقابل خانه رسید دوان دوان وارد شد و خوب شدن را در آغوش مادرش که مشغول پختن نان بود افکند و آنچه را که دیده بود تعریف کرد و گفت :

« او پیرمردی سپیدموی ، دارای ریش بلندی است که رنگ پنبه دارد از دید گاش برق مخصوصی ساطع است که بیننده را مجذوب می کند . من از صحبت با او سیر نمیشدم و اگر بچه های قبیله مرا نمی آوردند هنوز هم با او مذاکره میکردم ... »

(هاجر) بشنیدن این جملات رنگ چهره خود را از دست داد و ضربان قلبش شدید شد بطوریکه ناچند دقیقه نتوانست از شدت هیجان و آشفتگی

حرف بزند ...

سراسمعیل را بر سینه فشرد . دیدگان خویش را بر هم گذاشت و لحظاتی بهمان حال باقی ماند و بعد با صدائی که لرزش داشت و فشرده می شد گفت :

- فرزند دل‌بند ، این پیرمرد سپیدموی با همین مشخصات و علائم که گفתי پدر تو (ابراهیم خلیل) پیامبر عالیشان خداوند است . زود باستقبال او بشتاب و دستش را بگیر و باینجا هدایتش کن ... او برای دیدار تو و من راه دور و درازی را پیموده و خسته شده است .. او را بدرون خانه دعوت کن .. خاک راه را از سرش بگیر ، پای خسته‌اش را با آب بشوی و به موی سپیدش عطر و عنبر بزن زیرا او را فرشتگان احاطه میکنند و همیشه باید خوش و عطر آگین باشد . زود برخیز و باستقبال او برو .

هنوز حرف هاجر پایان نیافته بود که اسمعیل دوان دوان رفت و به ابراهیم که نیم‌راه را پیموده بود رسید و خودش را بروی پای او افکند و دستش را بوسید و گفت :

- حالا میفهمم که چرا تو را دوست میداشتم و در دل محبتی بی سابقه نسبت به تو احساس میکردم .

ابراهیم که از شادی و شغف می لرزید و قدرت ایستادن و حفظ توازن و تعادل بدن خویش را نداشت بروی زمین نشست و اسمعیل را بر سینه گرفت و سرش را بروی قلب خود که ضربانی سخت و شدید داشت فشرد .

پس از چند دقیقه که هر دو یعنی پدر و فرزند باین حال باقی ماندند ، ابراهیم طفل را رها کرد ، کفش خود را از پای خارج نمود و بخاک افتاد و بسجده خداوند پرداخت .

ابراهیم خلیل خداوند بزرگ را سجده میکرد و می گفت :

- الهی مرا ببخش ... مرا ببخش که از قدرت تو برای چند لحظه خیلی کوتاه غافل شده و به عاقبت کار هاجر و اسمعیل اندیشناک گردیدم ... پروردگارا تو که مرا در آتش نمرود حفظ کردی و گل‌های اخگر سوزان را بر من به گل‌های خوش‌عطر و آتش را به گلستانی فرح‌انگیز مبدل ساختی چگونه از حال و روز کار بندگان بی‌گناه خودت یعنی (اسمعیل) و (هاجر)

غافل می شدی و سرنوشت ایشان را بدست حوادث می سپردی ... خدا با از گناه من در گذر و به غفلت من قلم عفو بکش زیرا توانائی تحمل جزای گناهان خویش را ندارم ..

ابراهیم هنوز در حال سجده بود که هاجر نیز رسید و باو خوش آمد گفت مادر و فرزند ابراهیم یعنی پدر خانواده را با احترام و مهربانی بدرون خانه معطر خویش بردند و همچنانکه تصمیم داشتند، گرد و خاک را از جامه اش ستردند و پایش را به آب شستند و سرش را شانه زده و بر لباس و روی و گیسوی بلندش عطر و عنبر زدند .

خبر ورود ابراهیم سرعت برق در قبیله بنی جرهم منتشر شد و دسته دسته اهالی برای ملاقات او که بدیدنش خیلی علاقه داشتند شتافته و باو خوش آمد گفتند .

چهره ابراهیم و ملاقات و سخنان او در اهالی تاثیر خاصی باقی می گذاشت و همه را بجانب وی میکشید و نسبت باخلاق و تربیت اجتماعی و تعلیمات مذهبی او علاقمند می شدند .

از طرف دیگر همچنان که اسمعیل در نخستین لحظه برخورد با پدرش آرزو کرده بود ورود ابراهیم به آن محیط برای اهالی قبیله بنی جرهم میمون و مبارك گردید و تاثیر مبینت قدم وی در طی چند روز آبنده معلوم شد . میشای قبیله زائیدند شترها آبستن شدند و محصول خرما و میزان شیر گوسفندان بطور بی سابقه و عجیبی افزایش یافت .

اهالی باین علت و دهها علت دیگر چون پروانه گرد (ابراهیم) می گشتند و سخنان و تعلیمات او با علاقه ای خاص گوش می دادند و بدل و جان می پذیرفتند .

ابراهیم مرد مال داری بود لذا ورودش وضع زندگی فقیرانه هاجر و اسمعیل را تغییر داد از آن بیعت اسمعیل لباسهای خوب می پوشید و غذای چرب و لذیذ می خورد . از طرف دیگر مقداری هم بخانواده های فقیر قبیله که سرپرست و نان آوری نداشتند کمک میکرد .

اسمعیل و ابراهیم شبها بخانه اهالی میرفتند و برای فقرا نان و میوه و خرما و شیر میبردند . برای بیماران دارو و برای اشخاص بی لباس و عریان لباس خوب تهیه می نمودند

در تمام این احوال ابراهیم از گناه خویش که لطف خدا را فراموش کرده بود غافل نمیشد و گاهگاه بسجده می افتاد و طلب عفو و بخشش میکرد. یکشب در خواب دید که فرشته ای از آسمان فرود آمد و گفت: ای ابراهیم خداوند از تومی خواهد که فرزندت اسمعیل را بدرگاه وی قربانی کنی....
تنها این قربانی مقبول واقع شده و سبب جلب عفو و بخشش خداوند عالم می گردد.

(ابراهیم) از خواب بیدار شد... از شدت ترس و وحشت خیس عرق شده بود و نمی دانست آیا این خواب از رؤیاهای صادقه یا کاذبه است !
آن روز و روزهای بعد را در اندیشه و فکر و خیال گذرانید و دقیقه ای از این فکر که تنها قربانی اسمعیل عفو و بخشش خدا را جلب میکند غافل نمیشد...
چندی بعد مجدداً در خواب دید که فرشته ای از آسمان فرود آمد و او را مخاطب قرار داد و با صدائی رسا گفت :

- ای ابراهیم... فراموش مکن که فقط قربانی فرزندت اسمعیل مقبول درگاه پروردگار واقع میشود..

تو باید، بکفرانه گناهی که مرتکب شدی و قدرت و عظمت پروردگار را از یاد برده بودی عزیزترین کسانات یعنی اسمعیل را قربانی کنی. (۱)
فراموش نکن و اینکار را زودتر انجام ده.

باز ابراهیم سراسیمه و وحشت زده از خواب جست این مرتبه بقیین حاصل کرد که خواب او از ملکات یزدانی است (۲) و سحرگاه با سیمائی

(۱) - در توره نقل شده است که ابراهیم خلیل با خداوند جلال مهدی بست که اگر صاحب اولاد شود تقریباً الى الله آن را پیشگاه خداوند قربانی کند در توره ذبح خلیل را (اسحق) نوشته اند ولی بنابه مندرجات تاسخ التواریخ و روایتی از حضرت امام جعفر صادق علیه السلام درباره اسمعیل و این که او برای قربانی به پیشگاه خداوند برده شد صراحت تمام دارد .

(۲) فردای نخستین مرتبه ای که (ابراهیم) خواب دید و در باره صحت خواب خویش مردد بود بنام (یوم الترید) نامیده شد و دومین روز یعنی فردای شنبه که ابراهیم خلیل برای بار دوم خواب دید و صدای آشنایا شنید بنام (یوم المرفه) موسوم گردید باین مناسبت روزی که مراسم حج آغاز میگردد ناحته - رام آن روز (عرفه) نام گرفته است

گشاده و لبی خندان و اراده‌ای محکم و تغییر ناپذیر (هاجر) همسر و نجبیده وستم کشیده خویش را مخاطب قرارداد و گفت:

- امروز می‌خواهم (اسمعیل) را به خانه مردی از بزرگان عرب به میهمانی ببرم .. براو جامه‌ای نیکو بپوشان و کیسوانش را شانه بزن و البسه اورا با بهترین عطر و خوشبوترین گیاهان معطر کن..

و بعد دستی به کیسوان سیاه و بلند (اسمعیل) که روی شانه هایش ریخته بود کشید و اظهار داشت :

- خوشبخت من که چنین فرزندی دارم و سعادتمند (اسمعیل) که مورد نظر و توجه قرار گرفته است.

و چون (هاجر) از او پرسید که (اسمعیل) مورد توجه چه کسی واقع شده ابراهیم سکوت کرد و چیزی نگفت:

ساعتی بعد اسمعیل با بهترین لباس‌های خود، آن چنان که پدرش توصیه و تاکید کرده بود حاضر شد و با شادی بی‌چگانه‌ای نزد ابراهیم رفت و گفت:

- من حاضر و آماده شده‌ام و از این که شما در حرکت درنگ می‌کنید ناراحت هستم..

پدرش از ابراهیم خلیل الرحمن پرسید:

- آیا رفتن بمیهمانی را دوست داری؟

اسمعیل جوابی گفت که یکباره وجود ابراهیم را دستخوش هیجان و التهاب کرد . پیرمرد بشنیدن پاسخ فرزند خردسال خویش چنان منقلب شد که برای نکهداشتن قطرات اشك در حلقه چشم برخورد فشار بسیار آورد و رنج بی‌حساب تحمل نمود.

اسمعیل گفت:

- از چند روز قبل قلبم صفا و درخشندگی خاصی پیدا کرده و در درون خویش شادی بسیار احساس میکنم نمیدانم باشما بخواه چه کسی به میهمانی میروم ولی اینقدر حس میکنم که در این کار نفع بسیار عاید من خواهد شد.

اگر ابراهیم از خواب خویش با کسی صحبت کرده بود فکر میکرد که شاید هاجر این سخنان را باو آموخته و چون در این باره هیچکس کوچکترین اطلاع نداشت نتوانست از تعجب و حیرت خودداری کند و بی

اختیار از جای برخاست و بردهان او بوسه‌ای پدرا نه زد . بوسه‌ای که هم پدرا نه بود و هم برای وداع از جگر گوشه‌اش انجام گرفت .

(اسمعیل) باشادی دست را در دست پدر گذاشت .

(ابراهیم) پس از برداشتن مقداری هیزم خشك و طناب و کاردی تیز و برنده روی راه نهاد و سمت کوهستان حرکت کرد .

(هاجر) نگران حال فرزند بود . وقتی پدر و پسر از خانه خارج شدند شورشی در دل (هاجر) پدید آمد و از در بیرون شتافت و با نگاه آنها را تا آنجا که چشمش قدرت بینائی داشت دنبال کرد .

بالاخره آنها در پشت صخره‌ای از کوه پیچیده و آنجا ناپدید شدند . مقداری که در کوهستان راه رفتند (ابراهیم) ایستاد . لحظه‌ای چند اندیشید و بعد روی سنگی نشست و زیر لب به نیایش خداوند پرداخت .

در دل او سوسه‌ای پیدا شده بود . صدائی در اعماق ضمیر خویش می شنید که می گفت :

ای ابراهیم تو آنقدر ساده دل و زود باوری که يك خواب دور از حقیقت را بمنزله وحی و فرمان الهی گمان کرده‌ای و قصد کشتن جگر گوشه خویش را داری ؟ بهوش و آگاه باش و نزدها جر که با چشمانی اشکبار انتظار فرزند خویش را می کشد باز گرد .

ابراهیم این صدا را بوضوح کامل می شنید ولی نمی دانست از کیست و چیست ؟

انسان نفس زود باوری دارد ابراهیم خلیل نیز با آن درجه و اهمیت و آن همه تسلط بر نفس لحظاتی چند عنان اختیار از دست داد و تسلیم گردید و چیزی نمانده بود که سوسه درون خویش را بپذیرد و از همان راه که آمده بود باز گردد .

لحظه‌ای دیدگان خویش را بست ولی ناگاه از جای جست و روی زمین خم شد و مقداری سنگ برداشت و هفت قطعه يك بطرفی که از آنجا آمده بود پرتاب کرد .

او به این طریق می خواست سوسه ها را از خود دور کند . زیرا یقین حاصل کرده بود که شیطان بدنبال اوست و قصد فریب و گمراه ساختن وی را دارد .

با پرتاب هفت قطعه سنگ باز همان تصمیم، همان اراده سابق
با استحکام و قدرت خویش در او پیدا شد و دل قوی داشت و با کامهای بلند
پیش رفت.

ابراهیم خوب می دانست که وسوسه های شیطان تا مقصد او را رها
نخواهند کرد و آرامش نمی گذارند و شاید گمراهش کرده و از خدا
دورش سازند.

لذا برای اینکه فکر و خیالش مشغول شود با اسمعیل بسخن گفتن پرداخت
و اظهار داشت:

- فرزندانم اینک گفتم تو را بیهمانی میبرم دروغ نگفته بودم زیرا
تو را بدرگاه خداوند قادر بی چون میبرم و آنجا قربانی می کنم در خواب
دیدم که جبرئیل فرشته مقرب پرودگار عهد فراموش شده را بیاد من می آورد و
در باره انجام میثاق تذکر می داد.

دیدگان اسمعیل شنیدن این سخنان درخشید، چهره کودکانه اش که در
اندرختگی طول راه عرق کرده و سرخ شده بود گشاده و شاش تر گردید و با
لحنی که يك دنیا شوق و سرور از آن آشکار بود گفت:

- بسیار خواب خوبی دیده ای پدر... این خواب از رویای های
صادقه بوده و من خوشبخت ترین افراد روز و بندگان خداوند هستم که
قربان می شویم زودتر مراقربانی کن که مبادا فسخ عزم پیدا شود و از تصمیم خود
پشیمان و نادم گردی.

درست در همین لحظه باز صدای از درون روح و اعماق ضمیر ابراهیم
شنیده شد که گفت:

ای ابراهیم تو پیر شده ای و آنقدر عمر نداری که فرزندی دیگری آورده و
باین سن و سال برسانی.

راستی حیف نیست چنین موجود زیبا و بی گناهی را زبریده و جسدش را
غرقه بخون سازی

قتل نفس گناهی است غیر قابل غفران، مگر خودت قتل نفس را منع
کرده ای...

جرا و چه جرأت اسمعیل را میکشی. زودتر بخانه برگرد و زرا اگر
هاجر نهی که تو خون فرزندش را ریخته و سر از بدن جگر گوشه اش جدا کرده ای

تا فرا رسیدن مرك گریه خواهد کرد و چشمه‌ای خشك ناشدنی از اشك چشم خویش ایجاد خواهد کرد.

این وسوس باز گامهای ابراهیم را دست کرده ولی با تجربه‌ای که از دفعه قبل داشت فوراً بر زمین خم شد و مقداری ريك برداشت و بطرف پشت سر خود پرتاب کرد.

گوئی براستی شیطان بدنبال آنها بود و با پرتاب سرك میرفت و نفس او را آسوده میگذاشت.

تازه از انجام این کار فارغ شده و باز بر نفس خویش مسلط گردیده بود که صدای اسمعیل شنیده شد که گفت:

- پدر چقدر از اینکه مرا بدرگاه خداوند برای قربانی کردن میبری خوشحال و شادمانم. حالا می‌فهمم که چرا در طی این چند روز که سپری شد در درون دل خویش شادی بی اندازه احساس می‌کردم. خوشا بحال تو و ذهی سعادت من ولی ای پدر مهربان حالا که در این کار عازم و جازم شده‌ای با تو وصایائی دارم و از تو می‌خواهم که با دقت تمام بسخنه‌ان من گوش فرا داده و آنچه که می‌گویم بکار بندی اول آنکه دست و پای مرا چنان محکم ببند که مبادا هنگام سپردن جان دست و پا زده و در پیشگاه خداوند ترك ادب کنم.

دوم خون قربانی باید بزمین بریزد و برای اینکه از خون بدن مقدادی بلباسم نریزد و هدر نشود دامن لباسم را بالا بزن.

سوم کاردی را که با آن باید سر از تن من جدا شود خوب تیز و برنده کن مبادا کارد کند باشد و کار با سستی انجام پذیرد و تو بمشاهده رنج جان دادن من از کرده پشیمان و نارم گردی.

چهارم هنگامیکه می‌خواهی سرم را قطع کنی چهره‌ام را بر زمین قرار بده مبادا بدیدن روی من مهر و شفقت پدری تو ظهور کند و در عزم و اراده‌ات خللی پیدا شود.

پنجم آنکه لباس خون آلود مرا بدارم بر سان و باوبگو که که بجای سوگواری و گریه زاری شادی کند و خوشبخت و سربلند باشد که فرزندش قربانی پرودگار قهار گردیده است.

ابراهیم بشنیدن این سخنان چنان متقلب شد که گویی در درونش آتش سوزنده افروخته بودند.

بی اراده و اختیار سیل اشک از دیدگانش سرازیر شد و بر جامه اش ریخت مهر پندری باشدت و قوت هر چه تمامتر بروز کرد و در همین لحظه باز وسوسه های شیطانی تجدید گردید و همان صدا در اعماق روحش شنیده شد.

ابراهیم برای سومین بار خم شد و هفت قطعه ریک به پشت سر خود پرتاب کرد و این دفعه برای همیشه شیطان و وساوس شیطانی را از خویشتن دور ساخت (۱).

بالاخره پدر و فرزند در حالیکه هر دو از شوق و سرور میلرزیدند به محل موعود رسیدند. ابراهیم با دقت و ظرافت قطعات هیزم را کنار هم چید و روی سکویی از سنگ قرارداد و آنگاه دست و پای اسمعیل را بست و او را نیز بر فراز چوبهانها و سر را بطرف آسمان بلند کرد و گفت.

«الهی این اسمعیل فرزند من است. او آرایش قلب و نور دیدگان من محسوب میگردد مراد فراق و دوری او صابر و شاکر نگهدار. بزوردگارا این قربانی را از من پذیر و این هدیه ناقابل را قبول کن» اسمعیل نیز در همان حال با چشمان بسته و دست و پای طناب پیچیده سر را بسمت آسمان بالا گرفت و گفت:

«الهی نفس خود را فدای تو میکنم زیرا به سر نوشتی که برای من معین کرده ای راضی و خوشنود هشتم و امیدوارم روح مرا بدرگاه خودت پذیری و با عفو و بخشایش قرین سازی»

(ابراهیم) که همه چیز را آماده دید به سرعت کار در را بر صقل کشید و تیز کرد، سر (اسمعیل) را بالا گرفت و لبه تیز و برنده کار در را زیر گلوی نرم وی گذاشت و با تمام قدرت و قوت فشارد و سمت خویش کشید.

او انتظار داشت که بعضی حرکت کند خون فوران بزند و دست و بازویش

(۱) - (رمی جماع) یا (جمرات ثلث) فصلی است از فصول انجام فریضه حج و قسمتی است از مراسم زیارت خانه خدا بدین معنی که حجاج بیاد بود مقاومت ابراهیم در مقابل وسوسه شیطان در همان محل سه بار ماستنك شیطان را میزنند و با این عمل مجاهد بزرگ ابراهیم خلیل را بنیکی یاد میکنند.

را سرخ کند ولی چون کار را از گلوئی فرزند برداشت در کمال تعجب مشاهده کرد که کوچکترین خراشی بگردن او وارد نیامده است .
 بگمان این که شاید پشت کار را مصرف کرده این دفعه دقت بیشتری کرده و لبه تیز خنجر را بر حلقوم (اسمعیل) نهاد و با تمام قوت فشار دلیکن این بار هم اثری از بریدگی ظاهر نگردید .
 «اسمعیل» گفت :

- پدر.. چرا معطلی .. آیا در عزم تو خللی پیدا شده است.. تو را بعظمت خداوند سوگند میدهم مرا شرمنده نکن..
 «ابراهیم» گفت.

- فرزند به بزرگی خدا سوگند که در اراده من سستی اثر نکرده است بلکه کار دومی برد و من در حیرت فرو رفته ام که این چگونه کاری است که از قطع کردن نازك تو عاجز می باشد .
 «اسمعیل» گفت :

- زانوانت را به کمک دستها پشت کار بگذار زیرا پیر شده ای و دستت قدرت ندارد .

«ابراهیم» چنان کرد و زانوان خویش را پشت کار گذاشت و آنرا بگلوئی اسمعیل فشار داد و اثری از خون و بریدگی دیده نشد.
 با حیرت کار را بلند کرد و چون به لبه آن نگریست در کمال تعجب مشاهده نمود که لبه تیز کار بر گشته ولی آسیبی به «اسمعیل» وارد نیامده است.
 «ابراهیم» خشمگین و غضبناک کار را محکم بروی سنگی که پسر رویش قرار داشت کوفت و سنگ دو نیمه شد درست در همین هنگام صدائی برخاست که اسمعیل و ابراهیم هر دو آنرا شنیدند .

صدائی آسمانی و ملکوتی بود زیرا گفت :

- ای (ابراهیم) ماقربانی تو را پذیرفتیم و بتو جزای نیک خواهیم داد...
 تو برستی جگر گوشه خویش را از سر صدق و صفا میخواستی قربانی کنی لذا مقبول الهی واقع شد . اینك بآن سوی بنگرو فدای پسر خود را بین آنرا بجای اسمعیل قربانی کن و خوشنود باش که خداوند از تو و فرزندت (اسمعیل) راضی و خوشنود است .

و چون ابراهیم با آنطرف نگرست فرشته ای را دید که با گوسفندی با آنطرف می آید . (خلیل الرحمن) پیش دوید و گوسفند را گرفت و کشت و از جگر آن کبابی تهیه کرد و بر فرزند خوراند و خودش نیز از آن خورد .
 آنگاه از قربانگاه بطرف پائین کوه سر ازید شدند و در پائین کوه (هاجر) را دیدند که بانگرانی و تشویش نشسته و انتظار بازگشت فرزندان دلبند خویش را دارد .

(هاجر) بدیدن فرزندان پیش دوید و او را بوسید و بویید و بر سینه فشرد (اسمعیل) هاجر را آنچنان که بود تعریف کرد (هاجر) بشنیدن واقعه رخاكَ افتاد و خدای یگانه را سجده کرد و شکر و سپاس بجای آورد .

پس از چند سال که اسمعیل بسن رشد و بعد بلوغ رسید (ابراهیم) از خدای جهان و جهانیان مأموریت یافت که باستعانت فرزندان خویش اسمعیل خانه کعبه را ترمیم کند.

خوانندگان در قسمت حضرت آدم ابو البشر خواندند که وی اولین کسی بود که ببنای خانه خدا اقدام کرد پس از آن و بعثت بروز طوفان نوح خانه کعبه ویران شد و بصورت تل خاکی در آمده بود.

(ابراهیم) و (اسمعیل) به ساختمان کعبه اقدام کردند و يك يك دیوارها را بالا بردند . اسمعیل خاك و سنك جمع می کرد و پدرش بر دیوار میگذاشت.

چندی که گذشت دیوارها بعدی رسید که قدا ابراهیم نمیرسید و ناچار برای زیر پای خویش بمتكائی احتیاج داشت . (اسمعیل) در کوهها جستجو کرد و بالاخره سنك سیاهی پیدا کرد و كشان كشان آن را نزد پدر آورد و زیر پای او نهاد.

(ابراهیم) آن سنك را برای ترفیع دیوارها کافی نمیدانست مع هذا چون وسیله دیگری نبود آنرا زیر پای نهاد و بکار مشغول شد . هر چه دیوارها بالاتر میرفت ارتفاع سنك بیشتر میشد و این باعث حیرت و تعجب آن دو گردید.

پس از پایان ساختمان سنك سیاه را در محلی واقع در شمال کعبه جای دادند . هنوز این سنك باقی است و حجاج همه ساله حج را الاسود را می بوسند و زیارت می کنند .

یوسف

خوانندگان عزیز بجای خود شنیدند که (ابراهیم) خلیل برای فرزندش (اسحق) که از همسر بزرگش ساره بدنیا آمده بود دختری از قبیله خویش بزنی گرفت .

این دختر (ربه) نام داشت و خو بروی بود ربه پس از چند سال باردار شد و بهنگام تولد دو پسر زائید یکی از این پسران بدنی پرمو داشت بطوریکه اگر چشم بر هم گذاشته و دست بر بدنش میمالیدند نمیتوانستند از حیوان تمیز دهند این پسر را (عیص) نام نهادند دیگری که بهنگام تولد دستش بر پشت پسر نخستین بود یعقوب نامیدند یعنی تعقیب کننده دیگری .

(اسحق) از حلیه بصر عاری بود و بناچار در گوشه ای می نشست و پسرانش برای او طعامی حاضر میکردند و پیش رویش میگذاشتند اسحق قبل از اینکه بطعام دست بزند نام آورنده را می پرسید و آن گاه غذا میخورد .

روزی یعقوب یکی از بهترین گوسفندان خویش را بریان کرده و پیش پدر گذاشت پدر از آن خورد و چون لذتی وافر برد در حق یعقوب دعای خیر کرده و گفت :

« امیدوارم فرزندان تو بشماره ستارگان آسمان برسد و شرف نبوت در خاندان تو جاودانه باشد »

این دعا مقبول در گاه حضرت احدیت واقع شد و یعقوب برگزیده گردید .

عیص از این ماجرا مطلع شد و نسبت به جان برادر خویش به یعقوب کمر خصومت بست و مصمم گردید تا او را بکشد و از بین ببرد .

یعقوب چون از این نیت آگاهی یافت بدون زاد و توش روی براه نهاد و از بئر سبع زادگاه خویش گریخت و به بابل رفت .

لابان برادر ربه مادر یعقوب در حاران زندگی میکرد و چون از درود یعقوب آگاهی یافت باستقبال خواهرزاده خویش شتافت و او را با اعزاز و اکرام

بخانه برد.

(لابان) دودختر داشت یکی (لیاه) و دیگری (راحیل) لیاه بزرگتر بود ولی اندامی موزون و متناسب داشت یعقوب دل در گرو مهر راحیل بست و او را از پدرش خواستگاری کرد.

لابان در پاسخ یعقوب گفت:

- هفت سال تمام باید برای من خدمت کنی تا راحیل را به منسری تو در آورم. یعقوب این شرط را پذیرفت و بگله داری و مراقبت اغنام و احشام پرداخت. هفت سال سپری شد و در روز موعود (لابان) بزرگان شهر را بضيافت جمع کرد و مجلسی شاهانه آراست ولی شب هنگام (لیاه) را بجای (راحیل) به حجله فرستاد. یعقوب موقعی از حجله خال خویش مطلع شد که کار از کار گذشته بود سحرگاه به شکایت نزد اورفت ولی (لابان) در پاسخ گفت:

- رسم نیست که دختر بزرگ در خانه باشد و کوچکتر را شوهر دهند. حالا اگر به منسری راحیل علاقه داری باید هفت سال دیگر برای من کار کنی. باز یعقوب پذیرفت و بار و می خوش بکار پرداخت هفت سال دیگر سپری شد و بالاخره (لابان) راحیل را نیز بدو سپرد و کنیز خود (بلهه) را هم باو بخشید.

(لیاه) برای یعقوب چهار پسر آورد که نام آنها را در قسمت برادران یوسف خواهیم نوشت ولی راحیل از باردار شدن مایوس بود و به همین علت (بلهه) کنیز خود را باو هبه کرد. بلهه نیز دو پسر آورد و به هم رفته در طی چند سال (لیاه) و (بلهه) ده پسر و چند دختر آوردند اینها ده تن از برادران یوسف بودند که بجای خود از آنها نام برده می شود.

(راحیل) که از باردار شدن مایوس بود شب و روز بدرگاه خدا ناله و استغاثه میکرد بالاخره دعای او مستجاب شد و خداوند باو نیز پسر عطا فرمود که پس از تولد نامش را یوسف گذاشتند.

سال قبل از تولد یوسف بین (لابان) و یعقوب اختلافی پدید آمد و بدنبال این اختلاف یعقوب از دست گله داری و نگهبانی اغنام و احشام خال خویش عذر خواست و عازم سرزمین بصری و موطن والدین خویش گردید ولی (لابان) مانع شد و با اصرار و الحاح یعقوب را نزد خود نگهداشت.

آنها این خویش قرار می نمودند باین ترتیب که یکسال دیگر

یعقوب گله‌های (لابان) را بدون چشم داشت دستمزد و پاداش نگهداری و حفاظت کند باین شرط که در پایان سال هر چه بره با پوست مخطط بدنیا آمده به (یعقوب) تعلق داشته باشد و در غیر این صورت به لابلان سپرده شود.

با این قرار یعقوب بکار پرداخت و صمیمانه کار کرد.

در همین اوان بود که راحیل احساس حمل کرد و این مژده را بشوی پرهیز کار و خداشناس خویش داد. شواهد امر نشان میداد که راحیل هرگز صاحب اولاد نمی‌شود پس چه شد که آثار حمل در او پدید آمده است؟

آیا غیر از این است که خدای عزوجل بر او شفقت آورده و درهای رحمت خویش را بر وی گشوده است.

(یعقوب) به شنیدن این خبر میمنت اثر بسجده افتاده و شکر خدای یگانه و قادر بی‌مثال را بجای آورد و پس از آن با سیمائی متبسم به همسرش (راحیل) گفت:

«سال‌ها است که من بطور رایگان فقط در مقابل قوت لایسوت بپیرای پدر تو کار کرده‌ام... هر چه بود گذشت و من زحمات شبانه‌روزی خویش را بر او حلال می‌کنم ولی این را بدان که خدای خالق جهان و آفریننده جهانیان بندگان صبور و بردبار خویش را دوست می‌دارد... درهای رحمت الهی بر وی ماگشوده شده است و باردار شدن تو نشانه آنست که همین امسال من پاداش سی سال زحمت خویش را میگیرم.»

(یعقوب) خوب حدس زده بود... دل روشن و ضمیر پاک و روح دور از گناه و مبرا از آلودگی او آگاه بود...

در پایان سال گوسفندان باردار زائیدند. عجب آنکه اکثر آن دو قلو می‌زائیدند و همه بره‌ها مخطط بودند.

روزی که قرار بود «لابان» برای جدا کردن بره‌ها بیاید عده‌ای از بزرگان شهر را برای اثبات بلند نظری خویش همراه آورده بود. در دشت زیر سایبانی نشستند و گله‌ها را از مقابل آنها گذرانیدند...

از هر گله صد ها بره مخطط به یعقوب تعلق می‌یافت و فقط چند بره ساده سهم (لابان) می‌گردید.

دهان همه از حیرت بازمانده بود و خود «لابان» رنگ بر چهره نداشت و او

مکر مسکرد که آن سال حتی يك بره مخطوط نداشته باشند زیرا هرگز گوسفندان او بره ای با پوست خط دار نژا نمیده بودند .

بهر حال چاره ای جز آن نبود که بر عهد بسته و میثاق به سو گندم وثق شده خویش وفا کند . با جبار سهم « یعقوب » را که ثروتی هنگفت بود داد و باین ترتیب قرارداد پایان یافت و فسخ گردید .

همانروز وقتی یعقوب بخانه آمد خبر تولد « یوسف » را باودادند . پس از این حادثه « یعقوب » با زنان و اطفال و گله ها و ثروت خویش بجانب شام حرکت کرد ولی این کار را در خفا انجام داد و پنهانی از بابل بیرون رفت .

چون یقین می دانست که این دفعه نیز « لابان » سدره او می گردد و بیپناه ای او را از عزیمت باز میدارد .

از بابل دور شد منازل بسیار دور شده و فرسنگ ها فاصله گرفته بود که بناگاه « لابان » و سرانش رسیدند و راه را بر یعقوب گرفتند ..
« لابان » « یعقوب » را بسرقت بتهای زرین عبادت گاه خانه خود متهم کرده و گفت :

- تو آنها را دزدیده ای ..

« لابان » حق داشت زیرا در واقع اصنام از خانه او سرقت شده بود ولی روح یعقوب از این ماجرا بی اطلاع بود و اخیل که به هدایت پدر و برادران خویش موفق نشده و نتوانسته بود آنها را خدا پرستی بیاموزد از سرخشم بتهای او ر بوده و زیر بارها مخفی کرده بود .

لابان و سرانش هر چه جستجو کردند از بتهای اثری نیافتند و ناچار شرمند شده با عزیمت یعقوب موافقت کرده و پس از وداع با اخیل و لیاه که هر دو دختران او و همسران یعقوب بودند باز گشتند .

باین ترتیب (یعقوب) پس از سی سال با زنان و کنیران و کودکان بسیار و ثروتی هنگفت بسوی شام رفت ... یکروز از بیم برادرش (عیص) گرسنه و تشنه و پای پیاده از همدین راه بیابل میرفت ولی امروز که بازمیگشت صاحب همه چیز بود .

در نزدیکی حبرون مجددا وحشت عیص بدول یعقوب پیدا شد و چون

از بیم او در امان نبود مقدار زیادی گاو و گوسفند و شتر و خر و حیوانات دیگر پیشکش کرد و نزد برادر فرستاد. عیص با استقبال یعقوب شنافت و روی او را بوسید و با هم آشتی کردند.

پس از آن یعقوب بطرف بیت اللحم رفت (۱) در نزدیکی این شهر بود که وضع حمل (راحیل) حادث گردید و درد دل شدیدی بر او عارض شد. خیمه و خرگاه زدند و آب گرم کردند. زنان و کنیزان بی شماری که یعقوب همراه داشت بدرون چادر رفتند تا در وضع حمل سوگلی (اسرائیل) شرکت جویند (۲)

درد لحظه به لحظه شدت می یافت و بیش از پیش باعث تشویش حاضرین می گردید بالاخره مادر یوسف پسر دیگری بدنيا آورد ولی در اثر ضعف و شدت درد و خونریزی زیاد علائم مرگ در سیمای پرفروغش ظاهر گردید.

در آخرین لحظات حیات دایه اش باو گفت که این بار نیز خداوند باو پسری عطا کرده و یوسف دارای برادری شده است. (راحیل) در حالیکه چشم از جهان میبست از حاضرین خواست که طفل را (بن اونی) نام بگذارند یعنی فرزند نکبت. این بگفت و جان بجهان آفرین تسلیم کرد.

(یعقوب) طفل را در آغوش گرفت رویش را بوسید و او را (بنیامین) نامید. یعنی پسر دست راست.

(راحیل) را در بیت اللحم مدفون ساختند و باز کاروان به حرکت درآمد تا اینکه یعقوب به خدمت پدرش رسیده و دیده بدیدار او روشن کرد.

(اسحق) که از نعمت ینائی محروم بود (یعقوب) رامی بوئید و میبوسید

(۱) در این مدت حوادث زیادی اتفاق افتاد که مهمترین آن حوادث واقعه شهر سکم و تجاوز پسر حاکم (سکم) بدختر یعقوب است ولی چون برای یعقوب فصل مخصوص نگشوده ایم از ذکر آن میگذریم.

(۲) - (اسرائیل) در زبان عبری به معنی سردار خدا است این لقب بعضی از پیغمبران از جمله یعقوب است. نخستین کسی که این لقب را یافت ابراهیم و او بود که برای اولین بار مختون گردید.

و بر سرش دست می کشید. چند سال گذشت.

(عیص) و (یعقوب) در کمال صلح و دوستی و وفاداری در مزارع و مراتع بین (کنعان) و (حبرون) اقامت داشتند ولی اغنام و احشام آن ها زیاد بود و اقامت آنها در يك نقطه محال می نمود ناچار (عیص) زنان و فرزندان خویش را برداشت و بطرف غرب رفت و (یعقوب) را در کنعان تنها و مختار باقی نهاد.

پس از مرگ (راحیل) خواهر (یعقوب) که یوسف را بی اندازه دوست می داشت از او نگهداری می کرد یوسف نیز به عمه اش علاقه بسیار داشت ولی پس از مرگ او یوسف نزد پدر به کنعان باز گشت.

(یعقوب) میان فرزندان خود به (یوسف) علاقه بسیار نشان میداد و هر روز لباسی تازه برای او تهیه میکرد و بر قامتش می پوشانید بهترین اغذیه و اطعمه برای یوسف فراهم بود و او قبل از هر کس دیگر بر سفره می نشست و یعقوب از آزاد نهادن اولنت میبرد و احساس شادی و نشاط می کرد.

یعقوب دوازده پسر داشت ولی بین این دوازده نفر فقط یوسف و بنیامین از راحیل بودند و چون یعقوب به راحیل علاقه داشت و او نیز در بیت اللحم مرده بود نسبت به فرزندان او بیش از پسران دیگر خود مهربانی می کرد.

بهر حال این امر بر برادران یوسف گران می آمد و هر روز بر خشم و کینه آن ها نسبت بوی افزوده می گردید. آن ها در خفا خون می خوردند ولی ظاهرا خاموش بودند چیزی نمی گفتند زیرا امید داشتند که اگر یعقوب از نفرت آن ها نسبت به یوسف آگاه شود بسختی ایشان را مجازات می کند.

یکی از ششهای تابستان یوسف پدرش را از خواب بیدار کرد. شب از نیمه گذشته بود و ستارگان در آسمان سوسو می زدند و سکوت و آرامش بر همه جا حکمفرمایی میکرد. بیانک یوسف که پدرش را می نامیده همه سر از بستر خواب برداشتند و نشستند.

بالاخره یعقوب نیز بیدار شد و یوسف را در آغوش گرفت و سرش را بوسید و گفت:

چه شده. چرا نمی خوابی.

یوسف بی پروا و بیانك بلند بطوریکه برادرانش که در اطراف بر بستر نشسته بودند می شنیدند گفت :

- خوابی دیدم.. نمیدانم این خواب خوب است یا بد...؟

بهر حال از شدت هیجان بیدار شدم و سر پایم خیس عرق شده است ..
پدر بامهربانی تمام گفت:

- بگو فرزند دلبنده ... بگو چه در خواب دیده ای تا حسن و قبح آنرا برای تو تعبیر کنم .

(یوسف) که از خشم و نفرت برادران نسبت بخود آگاه نبود گفت:

- هم اکنون در خواب دیدم که در مزرعه ای وسیع هستم .. برادران من نیز بودند و در اطراف کار میکردند ما دسته های گندم را درو کرده می بستیم و کنار هم می چیدیم . وقتی همه جای مزرعه درو شد و ما نزد دسته های گندم باز گشتیم در کمال حیرت دیدیم که یکی از دسته ها که بن تعلق داشت قد کشید و بلند شد . دسته نوری شدید از خود بیرون میداد و باطراف پراکنده می کرد .. آنقدر نورانی بود که حتی روشنائی روز را تحت الشعاع خود قرار داده بود

دسته گندم از دسته های دیگر بالاتر قرار گرفت و با پراکندن آن نور درخشانگی دلپذیر و تماشائی داشت. دسته های دیگر که برادران من متعلق بوده همه به حرکت در آمده و مقابل دسته گندم من بخاك افتادند و آنرا سجده کردند. گوئی ملتی بر پادشاه خود تعظیم میکنند و بر او احترام میگذارند. من از مشاهده این منظره از خواب بیدار شدم . تمام وجودم میلرزید و خیس عرق بودم از بیم آنکه مبادا صبح فراموش کنم بناچار شما را بیدار کردم که آنرا برای من تعبیر کنید.

برادران (یوسف) که همه از خواب بیدار شده ، و بسخنان او گوش میدادند گردن کشیده و دقیق بودند که حتی يك کلمه از سخنان پدرشان را نشنیده و نفهمیده نگذارند. (یعقوب) پیشانی یوسف را بوسید ، سرش را بر سینه گرفت و گفت:

- ایکاش مادرت (راحیل) زنده بود و آبنده درخشان تو را میدید. معنی این رویا آنست که تو بر برادران و دیگر افراد خانواده ات سروری و بزرگی میایی مقام و مرتبه ای عالی خواهی داشت شاید پادشاه ملتها شوی و بر اقوام

بزرگوار و سروری پیدا کنی... خدا میداند، هر حال آنچه که از این خواب مفهوم میشود اینست که تو برگزیده خواهی شد و آینده‌ای درخشان انتظارت را میکشد.

يك روز اسحق مرادعای نيك كرد. دعای پدر در حق فرزند خیلی زود موثر واقع میشود. پدرم مرادعای نيك كرد و گفت که (پیامبری در خانواده‌ام میراث جاودان باشد) یقین داشتم که از بین فرزندان من یکی باین مقام میرسد و چون غیر از تو کسی را شایسته این مقام نمیدیدم خوشحال و مسرور هستم که نظری صائب داشتم. بهر حال خوشنود باش و خداوند را شکر کن زیرا با این خواب که از رویای صادقه است بر تو بشارتی عظیم داده..

برادران یوسف همچنان که نشسته و گوش میدادند بر خود می لرزیدند بدن آنها از عرق چسبنده و نوح شده بود. حس نفرت و کینه شدیدی که از «یوسف» در دل داشتند لحظه با لحظه شدت مییافت و افزون می گردید با شنیدن این کلمات و جملات بعد اعلای امکان میرسید.

از فرط خشم و بیاری کینه دندانها را بر هم می فشردند و آن شب تا صبح نخوابیده و بر بستر خویش غلطیدند.

هر کدام از آن ده نفر اندیشه‌ای جداگانه داشتند و این خواب را نوعی تعبیر میکردند لیکن نتیجه‌ای که از این همه اندیشه حاصل آنها شد این بود که قبل از تحقق یافتن بشارت الهی و ملکوتی (یوسف) باید نابود و وجودش از صحنه روزگار محو گردد.

آنها نمی توانستند بزرگی «یوسف» را کردن نهند و این را برای خود ننگی عظیم می دانستند که بر برادر کوچک تر خود تعظیم کرده و از او اطاعت و فرمانبرداری نمایند.

از تصور آنکه يك روز می بایست مقابل «یوسف» بنحاک افتند موی بر اندامشان راست می شد و دل در سینه آنها از وحشت و ناراحتی می لرزید.

(یعقوب) دقیقه‌ای از «یوسف» غفلت نمیکرد و اجازه نمی داد که برادرانش او را به مزارع و مراعات اطراف ببرند و هر گاه چنین صحنه‌ای پیش می آمد، یوسف را میان بازو ان خود میگرفت و امتناع میکرد.

چندی برای این منوال گذشت و باز «یوسف» در خواب دید که از نوك

ایگشتاش آب میریزد، و بر سر برادرانش میچکد.

از این رویا نیز با پدر خود سخن گفت (بعقوب) آنرا نیز دلیل بزرگی آینده «یوسف» دانست و او را بشارت داد که عظمت و بزرگی انتظار او را می کشد ولی سفارش اکید کرد که با برادرانش حرف نزند و از خواب خود آنها را آگاه نکند.

«یوسف» توصیه پدر را اطاعت می کرد ولی غرور کودک یک روز بر عقل او فائق آمد و برادران را از خواب جدید خود آگاه کرد و آنچه که در عالم رویا دیده بود باز گفت:

برادران «یوسف» بشنیدن این مطالب متوحش شدند زیرا هر روز دلیل دیگری بدست می آوردند که «یوسف» بر آنها سروری و بزرگی میابد. دنیا پیش چشم آنها تیره و تار شده بود و نمی دانستند قبل از وقوع چگونه علاج افعار را باید کرد.

باز هم چندی سپری شد اوضاع تقریباً آرامش نخستین را باز می یافت و چیزی نمانده بود که برادران توجه پدر و موضوع خوابها را از خاطر ببرند که یکشب (یوسف) خواب جدیدی دید و سحرگاه پیش پدر دوید و آنچه که در عالم رویا دیده بود باز گو کرد.

(یوسف) در خواب دید که با برادرانش جمع کردن هیزم مشغول است وقتی همه هیزم را جمع کرده و در نقطه ای جمع شدند مشاهده کردند که پشته هیزم یوسف سفید است و از آن برادران اوسیا و قیر کون.

در موازنه نیز يك پشته هیزم سفید که به یوسف تعلق داشت با پشته های برادران یکجا و یکمرتبه برابری و هم سنگی می کرد.

یوسف ایندفعه تصمیم داشت از خواب خود با برادرانش صحبت نکند و تنها این موضوع را با (دینه) مواهر خود در میان نهاد و باو تاکید و سفارش کرد که بکسی نگوید و همیشه پنهان دارد.

لیکن از آنجا که زنان اختیار زبان خویش را کمتر در دست دارند دینه ماجرای خواب سوم را با برادران دیگر خود در میان نهاد.

آخرین مرتبه شبی بود که (یوسف) و یعقوب یعنی پدر و فرزندی که هر دو از پیمبران بلند پایه تاریخ بشری هستند کنار یکدیگر خوابیده بودند.

بناگاه هر دو از خواب جسته و بر بستر نشستند.

پدر به تفحص حال فرزند پرسید:

- چه شد که از خواب جستی؟ مگر چه دیدی؟

یوسف نیز به تجسس حال پدر جویا شد و گفت:

- گویا بر شما نیز رؤیائی گذشته باشد صورت حال را بگوئید که من

سخت نگران و اندیشنا کم.

(یعقوب) گفت:

- من از مشاهده تلاش تو بر بستر نشسته ام. در خواب دست و پا میزدی و

تقلامی کردی. بهمین علت نگران گردیدم.

یوسف گفت:

- در خواب دیدم که سواری از راه دور بر من و برادرانم رسید و با امر

کرد که عصاهای خود را بر زمین فرو کنیم من عصای خویش را بر زمین فرو کردم

و آنها نیز عصاهای خویش را گرد عصای من قرار دادند.

عصای من بلند شد مثل درختی شاخ و برگ یافت و بر سر عصای برادرانم

که چون چوبهای خشک می نمود سایه افکند از شاخهای عصای من میوه ها روئید

و بر سر برادرانم ریخت.

(یوسف) این خواب را درست در شب جمعه دید شبی که فردای آن

دوازده ساله می شد.

برادران او از این خواب نیز مطلع شدند و این دفعه خشمگین و بادلای مملو

از کینه و نفرت بقتل او مصمم شدند.

يك روز سمعون برادر بزرگ برادران دیگر را به دور خود جمع کرده و

پس از شرح مفصلی بآنها گفت:

- (یوسف) باید کشته شود... اگر او زنده بماند برای ما تنك ابدی

ایجاد می کند. او برگزیده خدا خواهد شد و چون از ما كوچك تر است نزد

مردم شرمنده و خجل می شویم... باید چاره ای اندیشید و چاره جز این نیست

که یا او را بکشیم و یا در چاهی بیافکنیم که هرگز روی پدر را نبیند.

(سمعون) در قتل یوسف خرد سال خو بروی اصرار داشت.

او از دیگر برادران بزرگ تر بود و برگزیده گی و عزت یوسف نزد

خدای عالم و عالمان و قربت او پیش پدر و محبت مردم نسبت باو بر (سمعون) بیش از برادرانش گران می آمد لذا می خواست تا یوسف را بخواری بکشند و بزاری خورش بریزند و نامش را از صفحه حیات بشر معو و وج-ودش را معدوم سازند ..

آنها ده نفر بودند و غیر از سمعون هشت نفر دیگر با قتل یوسف و ریختن خون او به بی گناهی موافقت داشتند .

تنها (یهودا) ابرار مخالفت کرد و در پاسخ (سمعون) که علت مخالفت را پرسید گفت :

- ریختن خون زادگان پیامبران شوم است. ماهمه از ذراری پیامبران بزرگ هستیم و مسلماً این راز از آیندگان و گذشتگان که بتمام اسرار آگاهی دارند پوشیده نخواهد ماند. قیاس کنید که در صحرای معشر بادست و بازوان خونین چگونه جرأت خواهیم کرد که بروی (ابراهیم خلیل) بنگریم و چنان جسارت آنرا خواهیم داشت که آن بزرگوار را شفیع خویش قرار دهیم .. کاری کنید که نفرین ابدی همراه حیات زود گذر و کوتاه مانباشد ..

اصرار سمعون و انکار و الحاح یهودا چندین روز وقت برادران را گرفت .. سمعون و هشت نفر دیگر در کشتن یوسف اصرار می ورزیدند و تنها یهودا مخالف بود و چون از او بیم داشتند که مبادا رازشان را فاش کند بالاخره تسلیم نظر به او شدند و به این پیشنهاد توافق کردند که یوسف را در چاهی امکنده و یعقوب را از مرگش آگاه کنند .

فردای آن روز سمعون در پیش و دیگران بدنیال وی نزد یعقوب رفتند و سلام گفتند و با ادب و احترام در محضر وی نشستند .

در آن لحظات یوسف بازی می کرد ... به قهقهه می خندید و در فاصله بین چادرها می دوید و بعد خود را به آغوش پدر می افکند و سر و روی موی سپید او را غرق بوسه های کودکانه خویش میکرد و باز بیازی می پرداخت .

در آخرین بار یوسف چون برادران خود را در آنجا جمع دید ایستاد و به استماع سخنان آنها رغبت نشان داد .

سمعون لب بسخن گشود و از پدر خواست تا یوسف را به آنها بسپارد اومی گفت :

- این طفل فردا مرد می شود و باید زندگی کند اینطور که شما او را نازپرورده تربیت می کنید چگونه قدرت رو برو شدن با مشکلات را خواهد یافت . اجازه دهید يك امروز . او را با خود به بیابان ببرم که هم تفریح کرده باشد و هم از طرز کار و فعالیت ما آگاه گردد و بفهمد که چگونه گله هارا می چرانند و بیچ طریق شیر میدوشند و پشم گو-فندانرا قیچی می کنند .

(یعقوب) موافقت نمی کرد و نمی خواست یوسف بچنگال آن دیو سیرتان خون آشام سپرده شود پدر پیش از هر کس دیگر از حال فرزندان خویش آگاهی دارد و بهتر از دیگران از مکنونات ضمیر ایشان باخبر است .

یعقوب آنها را خوب می شناخت و با بصیرت وسیع پیامبری که داشت باین پیشنهاد پاسخ رد داد لیکن آنها دست از طلب و پای از مجاهدت نکشیدند و آنقدر اصرار ورزیده و خواهش کردند تا یعقوب خط تقدیر را پذیرفت و گفت :

- از اینکه یوسف بکروزشما بگرددش و تفریح پردازد و در پناه شما باشد نگرانی ندارم بیم من از آنست که مبادا دقیقه ای از حال او غفلت کنید و حیوان درنده ای باو آسیب برساند .

یعقوب راست میگفت : او شب پیش در خواب دیده بود که بر بالای کوهی نشسته و یوسف در پائین کوه سرگرم بازی است . ناگه دو گرگ درنده باو حمله ور شدند و تا یعقوب تکان خورد که خود را به فرزند برساند او را دریده و پیراهنش را خون آلود کردند .

روی این سابقه حیوانات درنده را بهانه کرد ولی در حقیقت از فرزندان خود بیشتر از درندگان و بهائم وحشت داشت .

بهر حال پس از اینکه سمعون و دیگران قول مراقبت دادند یعقوب یوسف را بدست دایه اش سپرد تا سر و رویش را بشوید و برای سفر آماده اش کند .

موی یوسف را شانه زدند . جامه ای از کرک سفید که بسیار نرم و لطیف بافته شده بود براو پوشانیدند .

دستاری که اسحق پدر یعقوب بر سر میبست بر سر او بستند ردای (شیت)

و از وی جامه بر تن وی کردند . قطعه ای از پیراهن ابراهیم را بعنوان میمنت بر بازوی یوسف سته و بالاخره عصای صالح پیمبر را بدستش دادند و او را همراه برادران بسفر فرستادند .

قبلا مقداری شیر و آب و نان و خرما برای رفع عطش و دفع جوع یوسف که تاب و توان و طاقت برادران خویش را نداشت آماده کرده بودند .

یعقوب شخصا همراه آنها تا بیرون شهر رفت و آب و نان و شیر و خرما را بدست سمعون داد و موکدا باو سفارش کرد که هرگاه یوسف ابراز عطش و اعلام گرسنگی کرد توقف کنند و تا او رفع خستگی نکرده باز حرکت ننمایند .

سمعون دست بر چشم نهاده گفت .

- شنیدم و اطاعت میکنم .

یعقوب سپس به یهودا که بین برادران دیگر نسبتا سلیم النفس بود روی کرده و گفت :

- (یوسف) را بتو می سپارم . آنچنانکه از دیدگان خود معافقت میکنی از (یوسف) مراقبت کن که مهادا خاری بیابش فرو شود و آزار و آسیبی بیند ؟

یهودا نیز دست بر چشم نهاد و گفت :

- شنیدم و اطاعت میکنم .

باین ترتیب یعقوب يك يك آنها سفارش میکرد ولی هنوز دلش شور میزد و واقعه سوئی را آگاهی میداد .

او نمیدانست چه می شود ولی حوادث آینده هر چه بود تصویری نامشخص و تاریك بر آئینه ضمیر وی افکنده و باعث تشویش درون و آشفته گی خیال او میشد .

در پایان (یعقوب) فرزند دلیند خویش یعنی (یوسف) را کناری کشید و سرش را بر سینه گرفت و دوش را بوسید و مویش را بوسید و ویزاری گریست .

آنجا که پدر و پسر برای آخرین بار یکدیگر را بوسیدند درخت کهنسالی وجود داشت که آنرا (شجرة الوداع) نام نهادند .

وداع نیز انجام گرفت و بالاخره دست (یوسف) را در دست (سمعون) نهاد و برآه افتاد. هر چند قدم که میرفت یکبار باز می گشت و با دیدگانی که بیم و هراس آشکاری در آن نقش بسته بود بسوی پدرش می نگریست.

تا فاصله بعید یعقوب فرزندان را میدید و مخصوصا در میان آنها یوسف را تشخیص میداد ولی بالاخره آنها پشت تپه ای پیچیدند و از نظر ناپدید شدند.

يعقوب لنك لنكان و با زانوان لرزان بسوی اقامتگاه خویش باز - گشت و در انتظار فرارسیدن غروب آفتاب نشست و چشم بافق دوخت که چه هنگام خورشید جهان افروز بدامن مغرب می رود و گاه باز گشت سفر کرده اش نزدیک میگردد.

یوسف با اینکه میدانست به علت وجود تپه ها و شب و فراز راه دیگر پدرش را نمی تواند ببیند مع هذا هنوز بعقب بر میگشت و دیدگان پر امید خود را برای که از آنجا آمده بودند میدوخت.

سمعون در آخرین بار محکم دست یوسف را کشید و او را بشدت و خشونت پیش راند. یوسف که انتظار چنین رفتاری را نداشت ایستاد و با حیرت به برادر ارشد نگریست.

سمعون سیلی سختی بروی یوسف زد و کودک بیگناه را بگریستن واداشت یوسف بگمان اینکه تنها از جانب سمعون خشونت می بیند پیش برادر دیگر شتافت ولی او نیز ناگهان بهمان ترتیب مشتی بر وی زد و به پشت طفل کوفت و وی را بر زمین افکند.

یوسف را سرعت پیش میراندند و طفل بیگناه بطرف هر يك از برادران میرفت جز خشونت و تنیدی و کتک چیزی نمیدید.

گرمی آفتاب و طول راه و گریه و خستگی حاصله از دویدن او را چنان تشنه کرد که از شدت عطش لبش ترکید و زبانش چون چوب خشك شد.

بیاد آورد که پدرش مقداری شیر و آب به سمعون سپرده بود که بموقع از آن استفاده شود. با دیدگانی اشکبار بسوی برادر بزرگتر خود رفت و ملتسانه مقداری آب برای رفع عطش خواست سمعون ظرف شیر و آب را پیش روی یوسف

گرفت و گفت:

- بیابنوش ...

یوسف که از شادی سراز بای نمی شناخت، پیش دوید ولی درست همان موقع که دست را برای گرفتن ظرف شیر و آب جلو برد. سمعون هر دو ظرف را روی زمین افکند و محتویات آنها را بر خاک ریخت.

یوسف بر شدت گریه افزود و برای جمع کردن آب ریخته شده روی زمین نشست. می خواست زبان خشک شده خود را بر خاک مرطوب بمالد که شاید اندکی از شدت عطش کاسته شود اما لگد سختی که سمعون بر شانه و گردن او فرود آورد یوسف را از عقب نقش بر زمین ساخت.

برادران خاک و آب را درهم ریختند و حتی اثر رطوبت را از بین بردند که بکلی امید یوسف قطع شود بهمین ترتیب یوسف را مقداری از کنعان دور کردند تا بالاخره بجائی رسیدند که بین ایشان معهود بود و قبلاً قرار گذاشته بودند.

آنجا چاه عبیقی وجود داشت که از سالها قبل خشک شده بود و آنرا چاه (اردن) می نامیدند. بر بالای چاه باز شورای برادران تشکیل شد. نه نفر با کشتن یوسف موافق بودند تنها یهودا مخالف بود و هم او آنقدر اصرار ورزید تا این که دیگران را نیز راضی کرد.

ابتدا لباس از تن یوسف بیرون کردند. کودک خرد سال بیگناه گریه میکرد و می گفت:

- آخر بگوئید که از جانب من چه زبانی متوجه شماست که اینگونه بهلاکت

من کمر بسته اید؟ من بشما چه بدی کرده ام چرا؟

بسوالهای یوسف فقط بادشنام و سیلی پاسخ گفته میشد.

سمعون که بیشتر از هر کس دیگر بمرک یوسف راضی و خوشنود میشد هنگام کتک زدن طوری لگد را فرود میآورد و آنچنان بامشت بر روی میکوفت که شاید از آسیب و آزار جان بسپارد.

یکی دیگر از برادران که (اوین) نام داشت دست (سمعون) را بگیرف و گفت:

- قرار ما این بود که او کشته نشود اینطور که تو می‌زنی
(یوسف) اگر صد جان داشته باشد یکی را سلامت نمیبرد.. دیگر او را نباید
کتک بزنی.

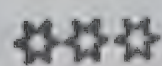
از آن پس تا موقمی که او را بچاه افکندند (سمعون) او را
نیازرد. بالاخره یوسف را بدرون چاه که بیش از هفتاد ذرع عمق
داشت افکندند و پیراهن او را باخون بزغاله‌ای آلوده کردند که به یعقوب
نشان دهند.

چون از اینکار فراغت یافتند کم‌کم آثار بشیمانی در چهره یکایک آنها
هویدا گردید. (لیوی) یکی از برادران پیشنهاد کرد که:
- خوب است بجماعت نماز بگذاریم و از خداوند بخواهیم که راز ما را
پوشیده و مستور نگهدارد.

دیگران نیز موافقت کردند ولی آنها ده نفر بودند و بقانون ابراهیم خلیل
کمتر از یازده نفر نمیتوانستند نماز جماعت بگذارند.
این مشکل را نیز لوی آسان کرده و گفت:

- ما در این نماز خدا را امام می‌کنیم و هر فرد گار اقتدا می‌نمایم.
پیشنهاد او را دیگران پذیرفتند. غسل کردند و به نماز ایستادند. پس از
نماز چون خسته بودند تصمیم گرفتند که ساعتی استراحت کنند لذا هر يك بگوشه‌ای
رفته و در پناه سنگی خوابیدند.

یهودا که در همه حال به یوسف نظر مهربانتری داشت از این فرصت
استفاده کرده و دوان دوان خود را به بالای چاه رسانید و سر را در دهانه آن قرار
داد و با وار بلند یوسف را بنام خواند و گفت:
- یوسف. یوسف.

با آنکه یوسف را بدرون چاه افکندند ولی طفل گومی بر تشك پنهان و
با بر منحنه بر قوافته به آرامی تا انتهای چاه رفت و در آجاروی خاک مرطوب
نشت هیچگونه آسیبی ندید و اگر رنج کتک‌های سمعون و جراحات مشت و لگداو
نبود احساس رنج و درد نمی‌کرد.

سر را روی خاک مرطوب نهاد و بنالیدن پرداخت.
هنوز چند دقیقه نگذشته بود که صدائی شنید و سر را بجاى جست و

باطراف تاريك چاه نگرېست .

آنصدا در درون يوسف و در اعماق روح پاك و بى آلايش او شوق و نشاطى عجيب ايجاد ميكرد .

يوسف هر چه باطراف نگاه كرد صاحب صدا را نديد و نفهميد كه آن صدا از كجا شنيده مى شود ولى جملات و كلماتى كه مى گفت بخوبى مى فهميد و بجان ميپذيرفت .

صدائى شنيد كه با آواز بلند گفت :

- اى يوسف خداوند از حال تو آگاه است .

خوشنود باش كه زندگى تو بارنج و تعب آغاز ميگردد زيرا همه بر -
گزيدگان خداوند رنج سيارديدند و مشكلات بى شمار تحمل كردند صبور و
بردارش و بدان كه خداى بزرگ ، خداى خالق جهان و جهانيان بنندگان صبور
خود را دوست دارد .

بدن يوسف را عرق سردى پوشانيد و به اندیشه فرو رفت هنوز
از خيال فارغ نشده بود كه نام خود را با صدای ديگرى شنيد و چون سر را
بالا گرفت و بروشنائى دهانه چاه نگرېست سايه اى راديد كه خم شده و او را
بنام خواند .

يوسف گفت :

- تو كيستى ؟ و از من چه ميخواهى ؟

يهودا اظهار داشت :

- (يوسف) من (يهودا) برادر تو هستم و آمده ام از حال تو جويا شوم .
حالت چگونه است ؟

(يوسف) بناله گفت :

- (يهودا) از حال طفلى كه از پدر و مادر دور افتاده و اينطور مورد

مستم قرار گرفته چه ميپرسى ؟

خوب ميتوانى قياس كنى كه حال من چگونه است ولى گوش بده ،
گوش بده يهودا .. هر كس در آستانه مرك وصيتى ميكند و منهم با تو
وصايامى دارم . هر گاه جوانى را شادمان و سلامت ديدى از جوانى و نشاط
از دست رفته و آرزو هاى برباد شده من ياد كن . هر گاه طفلى را در آغوش

پدر دیدی ، بیاد بیاور که من دور از پدر مرده‌ام و بالاخره آنگاه که غریبی
را دیدی از من که در غربت می‌میرم یاد کن ..

یهودا بشنیدن این جملات که چون خنجرهای سوزنده و برنده بقلبش
فرو میرفت گریه را سرداد و با شدت و هق‌هق کنان می‌گریست .

او آنچنان می‌گریست که برادرانش صدای گریه او را شنیدند و از خواب
بیدار شدند و دوان دوان خود را باورسانیدند .

یهودا را از بالای چاه دور کردند و سرچاه را با سنگ بستند و بطرف
(کنعان) براه افتادند .

بعقوب تا شامگاه انتظار میکشید و چون آفتاب به دامن مغرب رفت
یکی از کنیزکان را فراخواند و از او خواست که زیر بغلش را بگیرد و تا خارج
وادی کنعان و ابتدای راه سفر کرده گان او را کمک کند .

(صغر) یعنی همان کنیز زیر بغل بعقوب را گرفت و لنگ لنگان و افتان
و خیزان پدر چشم براه و غم‌دیده را تا بیرون شهر هدایت کرد و بعقوب روی
سنگی نشست و دیده به صحرای دوخت .

انتظار زیناد بطول انجامید دل در سینه پیرمرد می‌لرزید گویی حادثه
شوم و واقعه ناگواری را پیش بینی میکرد .

او صدا و ندای قلب خویش را میشنید و فقط عکس‌العملی که نشان می
داد این بود که گاهگاه سر بر آسمان بلند میکرد و از سوز درون آهی دردناک
میکشید و با گوشه آستین عرق پیشانی پرچین و چروک را پاک میکرد .

(صغر) کنیز خردسال چون سایه پشت سر و لینه‌مت خویش ایستاده بود
و چون دیدگان (بعقوب) روشنایی و نور طبیعی نداشت ، گاهگاه روی
پاشنه‌های پا بلند میشد و بدامنه ابق می‌نگریست که زودتر از بسازگشت
رفتگان او را خبر کند .

باید پدر بود ، باید نور دیده و قوت دل و قوت روانی چون (یوسف)
داشت و بالاخره باید این نور دیدگان را بدست آورده و اهریمنان سیاه‌دل
سپرد تا حال بعقوب درک شود .

آرام آرام قطرات درشت اشک از چشمان کم‌فروغ بعقوب جدا میشد
و از راه پرنشیب و فراز چهره پرچین و چروک او می‌گذشت و روی لباس وی

میچکید و آنجا ناپدید میشد .

حالا اطمینان داشت که برادران بلایی بسر (یوسف) آورده اند زیرا بوضوح این ندا را از قلب آگاه و روح بصیر و هوشیار خویش میشنید .
یقین داشت که بالاخره سفر کردگان می آیند و لسی یوسف را همراه ندارند و تنها خبر مرگ او را می آورند . بالاخره چنان شد که حدس زده بود .
ساعتی بعد (صغر) بر روی پاشنه های پای خود برخاست و حقه دیدگان را تنگ کرده ، همه قوت بینائی و نور بصر را در نگاه جمع نموده و ناگاه با شادی و شعف گفت :

- آمدند .. سرور من ، سفر کردگان می آیند .. آرام باشید و دیگرم گریه نکنید ..

این خبر یعقوب ناتوان را تکانی سخت داد ولی باعث سرور و شعف وی نشد ، چون امیدی بدیدار مجدد فرزندی دلبنده خویش نداشت .
ابتدا گرد و خاکی در تاریکی شامگاهی و در فضای تیره و تاریک و گله ها بدیدار شدند ، آنگاه برادران یوسف که پراکنده بودند در نزدیکی پدر مجتمع شده و خود را با و رسانیده و طبق معمول دست بسر سینه پیش پدر ایستادند .

(یعقوب) به جمع ایشان نگریست . چند بار سر را به چپ و راست و پیش و پس خم کرد ، که شاید یوسف را در پشت سر آنها ببیند و چون اثری از گم شده نیافت با صدائی لرزان و گرفته که نهایت غم و اندوه او را نشان میداد پرسید :

- پس یوسف کجا است ؟ او را چه کردید ؟ یوسف من کو ؟
برادران نگاهی بیکی دیگر کردند . گوئی قبلا در این باره قرار گذاشته بودند که فقط (سمعون) صحبت کند و غیر از او کسی در این باره سخن نگوید .

(یعقوب) نگاه نگران خویش را به روی چهره يك يك آنها افکند ، و همه را به ترتیب سن و سال و قد و اندازه نگریست تا اینکه نگاهش به روی صورت (سمعون) خیره ماند .

(سمعون) سرفه ای کرد ، تکانی بخود داد و چون از تلاقی نگاه پدر

شرمنده میشد و ناراحت میگردید سر را پایین افکند و بالحنی که می کوشید
حاکی از تاثیر و اندوه باشد جواب داد :
- یوسف .. یوسف را گرك درید .

یعقوب شنیدن این جمله چند کلمه ای کوتاه از جای جست، فریادی
کشید یقه پیراهن خویش را درید و دور محور پاشنه های پا چرخ می خورد
و بزمین افتاد .

همه فکر کردند که یعقوب در اثر این ضربت شدید روحی جان سپرده
است . سراسیمه و هراسان گردش را گرفتند و به ضربان قلب و تنفس وی
گوش دادند و چون مطمئن شدند که فقط بیهوش شده و خطری متوجه او
نیست ، متعدد و متفق دست و پایش را گرفتند و به درون چادری که خانه او
بود انتقالش دادند .

زنان و کنیزکان و خدمتگذاران دور و لای نعمت خویش ریختند و بگریه
و زاری پرداختند .

پیرزنان قبیله مدوا و معالجه مشغول شدند ولی هر چه بیشتر می
کوشیدند کمتر موفق میشدند و در نتیجه آنشب تا صبح نتوانستند (یعقوب)
را بیهوش بیاورند .

سحرگاه که آفتاب از پشت قله شرقی طالع شد و انوار طلایی رنگ
خود را بی دریغ بردشت و صحرا پاشید یعقوب غم دیده و رنج کشیده دیده
گشود و باحالی بریشان سر برداشت و باطراف خود نگرست .
نخستین سخنی که گفت این بود :

« این دیوسیرتان کجا هستند ... این برادران گرك صفت که یوسف
مرا بردند و دریدند کجا رفتند ... بگوئید بیایند و بقیه ما چرا را تعریف
کنند ... »

کنیزی رفت و برادران یوسف را احضار کرد و به درون چادر یعقوب
هدایت نمود .

آنها يك يك وارد شدند و پیش روی پدر ایستادند . یعقوب خطاب به
(سمعون) گفت :

تو بمن اطمینان دادی . عهد سپردی و منهم روی همین قول و بنا بر

همین اطمنان یوسف را بدست تو سپردم ... او را چه کردی .. و چگونه شد که گرك فقط او را درید و بر شما گرك صفتان آسیبی وارد نیاورد. سمعون لب بسخن گشود و اظهار داشت :

- مادر نیمه راه صحرا توقف کردیم و بشکار برخاستیم. آهومی از پیش ما دوید و از آسیب تیرو کمان دور شد و رفت. همه ما بدنبال آهو دویدیم ولی برای اینکه دزدان صحرا و قاطعین طریق ام-وال را در غیبت ما نبرند (یوسف) را بر سر بارها بسته ها گذاشتیم و رفتیم. ساعتی بعد شکار را به تیر کشیده و باز گشتیم ولی در کمال تعجب مشاهده نمودیم که یوسف نیست.

سمعون در اینجا آهی دروغین و تصنعی کشید و ادامه داد :

- بله و چون خوب دقت کردیم جسد غرقه بخون و دریده او را پشت بارها دیدیم. معلوم شد که در غیبت ما گرك بر او حمله ور شده و او را دریده است.

یعقوب سخن سمعون را برید و گفت :

- چگونه حرف تو را باور کنم. چنان قبول داشته باشم مردی که در همه عمر خویش يك سخن بر راستی و صحت نگفته است در این باره بدرستی حرف میزند ؟

سمعون برادران خویش را با انگشت نشان داد و گفت :

- اینها شاهد هستند و با چشم خود دیدند. از طرفی پیراهن یوسف بهترین شاهد این مدعا است. بگیرید و ببینید.

این را گفت و بلا درنگ پیراهن یوسف را که بخون بزغاله آلوده کرده بود از زیر لباس بیرون کشید و پیش روی پدر بر زمین نهاد.

یعقوب پیراهن را برداشت، بوئید و بوسید و بر چهره ماتم گرفته خود مالید و بعد بدقت و بازرسی پرداخت. پیراهن بوی یوسف را بمشام پدر می رسانید در این شکی نبود که پیراهن به او تعلق دارد ولی .. یعقوب سر برداشت و به چهره سمعون و دیدگان بی شرم او نگریست و گفت :

- این چگونه گرگی بود که یوسف مرا درید ولی چنگال او به پیراهن وی آسیب نرسانید .. آیا استخوانها و گوشت و عضله وجود یوسف از تار

و بود پیراهن مست تر بود ..

یعقوب راست می گفت زیرا کوچکترین اثر دریدگی در پیراهن وجود نداشت و همین امر بخوبی دروغ آنها را ثابت میکرد.

سمون باقیافه حق بجایی که بخود گرفته بود اظهار داشت :

- بهر حال این تنها اثری است که من از یوسف بدست آوردم و نمیدانم

گرگ چگونه او را دریده که پیراهنش را پاره نکرده است؟

یعقوب آهی کشید و درحالی که بشدت می گریست و قطرات درشت اشک

از گونه به روی ریش سفید و پریشانش می ریخت با اشاره دست پسران دهگانه خویش را مریض کرد و در تنهایی و سکوت و خلوت باقی ماند .

از همان روز گریه های مداوم پدر داغ دیده آغاز شد . گریه هایی که

در تاریخ فصل بزرگی را تشکیل می دهد . قطرات اشکی که پس از گذشت

قرون و اعصار همچنان در سینه تاریک و گرد گرفته تاریخ مثل گوهرهای درخشان

می درخشند و تلولو خویش را حفظ کرده اند .

بله از همان روز و همان ساعت یعقوب گریه های خویش را آغاز کرد و این

کار را در تنهایی ادامه داد .

و اما (یوسف) همچنان در چاه بود ... يك روز ... دو روز ... سه

روز گذشت .

انديك انديك آنها صبر و شكيب زایل می گشت و قدرت و توان برد-

باری یوسف نیز از بین می رفت .

در بن چاه بین شب و روز فرق نمی گذاشت و فقط موقعی که سر بر می

داشت و بیالا نگاه میکرد قرص روشنی از روز و حلقه ای از ستارگان شب را

میدید و جز این دو نشانه ای برای تمیز شب و روز نداشت .

گر سنجی و عطش دل و جان وی را بشکنجه میکشید و از فرط تشنگی

زبان خشك را بدیواره مرطوب و نمور چاه می نهاد که شاید از سوزش لبهای

تر کیده و زبان خشکیده خویش بکاهد .

گاهی سر را بسمت آسمان میگرفت و بدرگاه خداز از و نیاز می کرد و

می گفت :

- پروردگارا تواز همه چیز آگاهی و بر احوال بندگان خود بینا و بصیر .

گناه برادران مرا اگر چه بسیار بزرگ است ببخش و برای آنها عذاب و عقاب مقرر مدار..

من سهم خود آنهارا می بخشم و خویشان را نیز بتو وامیگذارم که هر چه صلاح زندگی من است پیش آورده و به آنچه که خیر من است هدایت کنی. خداوند ایدر پدرم و ایدر غم دوری و فراق من صبور گردان و این پنج جانفرسارا بر او آسان کن.

یوسف از درون چاه برای برادران ستمگر و خون خوار خود دعای خیر میکرد آنها باز هم او را آسوده و راحت نگذاشتند و در سحرگاه روز سوم سمعون یکی از برادران خویش را بسوی چاه فرستاد که از حال یوسف و زندگی و مرگ او آگاه و مطمئن شود.

در پایان سومین روز کاروانی که از بابل بمصر میرفت بنزد یکی چاه رسید و در آنجا توقف کرد کاروان سالاران آن قافله مردی بود بازرگان که او را مالک می نامیدند.

مالک غلامی داشت بشیر نام که مهمترین کارهای خویش را با او اگذار میکرد و در مشکلات و سختی ها از او یاری میخواست.

هنگام غروب آفتاب کاروان به آنجا رسید و چون در تاریکی شب ادامه سفر امکان نداشت مالک فرمان توقف صادر کرد و بارها را از اشتران پائین آوردند و وسائل آسایش کاروانیان را فراهم کردند.

هنوز روشنایی روز وجود داشت که مالک کاروان سالار به بشیر غلام مخصوص خویش گفت:

- این سطل را بر دار و از آن چاه آب آشامیدنی بکش و مشکها را پر کن.

(بشیر) غلام سطل را با طنابی بلند بست و بسرچاه آمد این همان چاهی بود که یوسف درون آن بحال رخوت و سستی افتاده بود و با جوع و عطش مبارزه می کرد.

یوسف ناگاه احساس کرد که از بالای چاه خاک و شن میریزد و چون سر برداشت سایه شخصی را دید که بالای چاه ایستاده و سطلی را مشاهده نمود که آرام آرام پائین می آید.

یوسف اندکی خود را جمع کرد تا سطل در کنار وی قرار گرفت و بخاک نشست.

بعد باندیشه فرو رفت و از خود پرسید.
- آیا برادران من سطل بچاه انداخته اند... و خودش پاهای این سؤال را داد و گفت:

- بطور مسلم نه... زیرا آنها خوب میدانند که این چاه آب ندارد. پس این شخص از برادران من نیست و هر کس باشد چون برادر نیست با من دشمنی و خصومت ندارد.

بشیر چند بار سطل را تکان داد و سرانجام آنرا بالا کشید.
درست در همین لحظه یوسف نیز تصمیم خود را گرفت و بسرعت در سطل نشست.

غلام از اینکه سطل اینهمه سنگین شد تعجب کرد. یکی دو بار بخود فشار آورد و چون بتنهائی نتوانست آنرا بالا بکشد طناب را بسنگی بست و بسرعت خود را بمالك رسانید و باو گفت:

- سطل را بچاه افکنم ولی گویا در چاه بجای آب جواهرات و گنج انباشته اند. زیرا سطل پر شده است و به تنهائی قادر بکشیدن آن نیستم.

مالك همراه بشیر بسرچاه آمد و طناب را گرفت و کشید، او نیز از سنگینی سطل تعجب کرد و ناچار هر دو بانیروی بسیار آنرا بالا کشیدند و بالاخره یوسف را از درون چاه خارج کردند.

تا موقعی که سطل بالا آمد آن دو نفر یعنی غلام و ارباب هزار فکر و اندیشه کردند.

بشیر غلام می گفت:

- شاید اژدهائی در چاه منزل دارد و در این موقع خود را بسطل انداخته و بالامی آید.

ولی اربابش که مردی طماع و سودپرست و پول دوست بود عقیده داشت که:

- در داخل سطل مقدار زیادی پول و جواهر وجود دارد.

بالاخره سطل بدهانه چاه نزدیک شد ولی چون هوا تاریک شده

بود تا موقعی که پای یوسف بزمین رسید و از سطل خارج شد آندو نفر
اورا ندیدند و نفهمیدند که بجای اژدها و جواهر یک موجود انسانی از داخل
چاه خارج میشود.

بشیر و مالک بدیدن او یکه ای خورده و عقب رفتند. یوسف با اینکه
رمقی نداشت و از گر سنگی و عطش نمیتوانست سنگینی بدن را روی زانوان
ناتوان خود حفظ کند دست بر سینه نهاد و به مالک سلام گفت.

سلام یوسف و ادب و احترام او جرأتی به آنها بخشید و پیش آمدند و
برای اینکه بهتر اورا ببینند بشیر بکاروان رفت و مشعلی افروخته آورد.
در روشنائی مشعل چشم مالک بچهره زیبا و دیدگان درخشان و صورت
دلپذیر یوسف افتاد و از فرط حیرت دهانش باز ماند.

یا للعجب این کیست که از درون چاه بیرون آمده؟ انسان است؟ از پری
زادگان میباشد؟ کیست؟ چیست؟

بهر حال مالک خوشحال شد زیرا صاحب غلام خوب و خوبی گردیده بود و
یقین داشت که این غلام باز یافتی و مفت را بقیمت خوب می فروشد.

قبل از اینکه حال یوسف را پرسد و از علت وجود او در چاه و نکات
مهم دیگر سؤال کند مچ دستش را گرفت که بچادر خویش ببرد.

یوسف رنگ بر چهره نداشت و زانوانش می لرزید بشیر غلام این حال را
بفرست در یافت و یوسف را نزد خویش برده و مقداری غذا و کوزه ای آب در
اختیارش نهاد.

از طرف دیگر درست در همان موقع که بشیر غلام و اربابش بیوسف را از چاه
بیرون می کشیدند، فرستاده سمعون بچاه رسید و از فاصله ای دور آنها را دید و
در یافت که یوسف از چاه نجات یافته است.

فوراً روی اسب جست و نزد سمعون باز گشت و آنچه را که دیده بود تعریف
کرده همان ساعت سمعون و برادران دیگر یوسف سوار شده و بتاخت راه بیابان
رادر پیش گرفتند. موقعی بچاه رسیدند که هوا روشن شده و کاروان مالک
بازرگان در حال حرکت بود.

سمعون خود را بکاروان سالار رسانید و راه را براو گرفت و گفت:
این غلام ما تعلق دارد. اورا کجا میبری؟ یوسف بعضی اینکه سمعون
و برادران دیگر خود را دید از ترس لرزید و از بیم کتک و مشت لگد پشت بشیر

غلام مخفی شد کاروانسالار گفت :

- من این کودک را از چاه بیرون کشیدم و چون او را یافته‌ام بمن تعلق دارد.

(سمعون) در مقام توضیح گفت:

- این غلام بما تعلق دارد. سه روز قبل او را گم کرده و هر چه بیابان را جستجو کردیم اثری از وی نیافتیم.

(یوسف) که مشاهده میکرد برادرانش او را برده و غلام می خوانند دهان گشود که چیزی بگوید ولی یکی از برادران دست را بقبضه حنجر نهاد و با اشاره چشم باو فهمانید که اگر حرفی بزنی بر خلاف بگوید بقتل میرسد.

(یوسف) از بیم جان چیزی نکفت و سرورا پائین گرفت و خاموش ماند. کاروانسالار که اندیشه سود زیادی را در سر می پرورانیست و یقین داشت که از جانب (یوسف) نفع سرشاری باو میرسد گفت:

- بهر حال این غلام را من یافته‌ام و بمن تعلق دارد ولی برای اینکه بر خلاف عدالت رفتار نکرده باشم. اختیار را به خود او وامیگذارم که هر يك از ما دو طرف را خواست انتخاب کند. اگر بطرف شما آمد غلام مال شما است و من بی کار خویش میروم ولی اگر بجانب من آمد، شما حق بر او ندارید. (سمعون) که میدانست (یوسف) از بیم جان مرد بازرگان را انتخاب میکند لحظه‌ای چند باندیشه فرو رفت و عاقبت گفت:

- من او را میفروشم. اگر حاضر باشی در مقابل پول او را بگو و اگذار می‌کنم ..

(مالك) بازرگان شانه‌ها را بالا انداخت و اظهار داشت :

- من تمام ثروت خود را برای خرید اجناس و مال التجاره پرداخته‌ام و جز چند پول سیاه و چند درهم ناقابل چیزی ندارم.

(سمعون) که در مقابل هیچ نیز (یوسف) را باومی سپرد، از موقعیت استفاده کرد و گفت:

- چون نمی‌خواهم بتو ظلم شده باشد، این غلام را بهمان مبلغ می‌فروشم .. زود پول بده ... بشمار ... کیسه‌ات را خالی کن. بازرگان چند درهم پول از

جیب بیرون آورد و در کف دست سمعون نهاد (سمعون) پول را گرفت و در مقابل سند فروش (یوسف) را نوشت و با نگین انگشتر خویش مهر کرد آن چند درهم پول نقره که در قبال فروش یوسف عاید آنها شده بود بین برادران تقسیم گردید. تنها یهودا از آن سهمی نگرفت زیرا با فروش یوسف موافقت نداشت و با اینکار مخالفت میکرد.

بهر حال مرد بازرگان با کاروان خویش از آن بیابان رفت و یوسف را نیز با خود برد...

«یوسف» از آن تاریخ بصورت بك غلام در اختیار (مالك) درآمد، او می توانست «یوسف» را بکشد، فروشد و یا قتل برساند...

روزها «یوسف» با پای پیاده و مجروح همراه کاروان می رفت و شب ها مختصر غذائی می خورد و در کنار اشتران می خوابید و اولی (وی تربیتی که داشت هرگز خدای قادر را فراموش نمیکرد و در هر حال موقعی که فرصت داشت شکر خدای را بجای میآورد و انجام مصلحت خویش را دعا میکرد دوماه و چند روز باین ترتیب سپری شد.

کاروان مصر رسید و بطرف پایتخت آن کشور که فرعون با همه قدرت و اهمیت خویش آنجا سلطنت میکرد حرکت کرد ..

فرعون صدراعظم مقتدر و توانائی داشت که او را «فوطیفار» می نامیدند و به «عزیز» ملقب بود.

«عزیز» مصر بعد از فرعون اقتداری وسیع و قدرتی بی انتها داشت تمام ثروت و مالیات کشور پهناور مصر در خزانه جمع می شد و به دل خواه «عزیز» به مصرف می رسید.

«مالك» بازرگان «یوسف» را پس از چند روز استراحت به بازار برده فروشان برده و آن جاسکویی نهاد و «یوسف» را بر سکو قرار داد و از «بشیر» خواست که بصدای بلند برای فروش یوسف مردم را فراخواند. مردم جمع شدند و چون چشم آنها به جمال و صورت فریبنده و درخشانده کی خارق العاده دیدگان او افتاد برای خرید وی از یکدیگر پیشی گرفتند.

قیمت یوسف لحظه بلحظه رو بتزاید میرفت و بیشتر میشد ، هر کس قیمتی براو مینهاد و بهائی معین میکرد و دیگری آن بهار امیشکست و چیزی

بر آن می افزود .

مشتریان (یوسف از سرو کول هم بالا می رفتند . جمعیت آنقدر زیاد بود که صفهای عقب برای دیدن غلام خردسال ناچار بودند بر پله ها و سکوها بالا بروند و گردن بکشند .

هنوز (یوسف) فروخته نشده بود و (مالك) حاضر نمیشد با آن قیمتها که پیشنهاد میکردند غلام خویش را بدیگران واگذار کند .

جمعیت خریداران و تماشاچیان نیز لحظه به لحظه افزوده میگردد و نگهبانان دیزه داران و بالاخره سپاهبانی که از طرف حکومت شهر برای نظم و ترتیب بازار و تفرقه مردم مأموریت داشتند نه تنها موفق به اعاده نظم نمی شدند بلکه خود ایشان نیز بتماشایستاده و انگشت بدهان مانده بودند .

هیچیک از آنده تماشاچیان و حاضرین که در آنجا جمع بودند نمی توانستند مدعی باشند که در همه عمر خویش انسانی به آن درجه حسن و جمال دیده و یا شنیده باشند .

در افسانه ها و قصه ها نیز قهرمانی بآن زیبایی نشنیده و در هیچ نقطه عالم ندیده بودند و سراغ نداشتند و از خود می پرسیدند :

« این کیست ؟ این چیست و از کدام دیار است ؟ گوئی نقاشان زبردست و توانای عالم نشسته و دست به دست هم داده و برای صورت و اندام و روی و موی و کیسوی دلجوی او نقشی بدیع ریخته و آن نقش را با بهترین و گویاترین رنگها آمیخته اند . راستی این کیست ؟ شاهزاده است یا فرشته ؟ بالاخره از کجاست ؟ »

اینها سئوالاتی بود که مردم از خود میکردند و چون از تماشای غلام خردسال سیر نمیشدند از آنجا نمی رفتند و بهمین سبب برازدحام افزوده می شد و راه عبور و مرور و تردد رهگذران مسدود میگردد .

در این موقع که قیمت (یوسف) مرتباً سیر صعودی را می پیمود و کسی توانائی خرید او را نداشت ناگاه یکی از تماشاچیان با دست مردم را پس و پیش کرده و زحمت راهی برای خود بخارج از جمعیت گشوده و چون از حلقه مردم خارج شد روی استری زین کرده و آماده جست و یا شتاب از

آنجا دور شد .

حالا موقع آن رسیده که ما (یوسف) را چند دقیقه به حال خود بگذاریم و بدنبال مرد استر سوار برویم .

در آن ساعت از روز عزیز مصر یعنی همان فوطیفار وزیر و فرم - مانده لشکریان فرعون در خانه خویش بود و کنار همسر زیبایش (راعیل) بسر می برد .

(فوطیفار) که بعد از (فرعون) نخستین مرد مقتدر و ثروتمند مصر محسوب میشد زنی داشت بغایت حسن و جمال که او را (زلیخا) مینامیدند . (زلیخا) لقب آن زن خوب روی فرشته جمال و نام حقیقی او راعیل بود . (زلیخا) در زیبایی شهرتی بسزا داشت . می گفتند در هیچ نقطه عالم در هیچ يك از کشورها و شهرهای جهان زنی بزیبایی و حسن و جمال او یافت نمی شود .

هر کس بر سبیل اتفاق چشمش بروی او می افتاد در جای خود میخکوب و خشك میشد و دهانش از حیرت و تعجب باز میماند .

زلیخا قدی کشیده داشت . اندامش موزون ، کمرش باریك و سینه اش برجسته و شکیل بود . صورتش مثل تصاویر معبد «یان» درخشندگی و جذبه ای سحرآمیز داشت و هر کس دیده برخسار او میدوخت چنان بی اختیار میشد که در هر درجه و مقام که بود ، عنان اراده را از کف می داد و سر را با احترام پیش روی خم میکرد و یا آنسان بیتاب و توان میگردد که پیش راه زلیخا زانو بر زمین مینهاد و چون گدایان و سائلان در انتظار مشاهده وی و تمتع بصری با گردن کج باقی میماند .

زلیخا میان مردم چنان شهرتی داشت و بزرگان مصر حتی فرعون با آن اهمیت و آن مرتبه بزرگ بر (فوطیفار) غبطه می خورد و گاهگاه بخت بلند وی را از داشتن چنان همسر زیبایی می ستود و نشان می داد که دل در گرو مهر زلیخا دارد .

زلیخا با وجود چنین شهرت و محبوبیت که داشت و با اینکه خوب روی - ترین جوانان و اعیان و رجال و اشراف مصر ، پیشانی برخاکش مینهادند و در مقابل دادن جان گوشه نگاهی از وی طلب میکردند ، همچنان نسبت به

شوهر سالخورده‌اش یعنی (عزیز) مصر وفاداری و صمیمیت نشان می‌داد و پای از دایره عفت و شرف بیرون نمی‌گذاشت.

زلیخا در هر هفته فقط یک روز و در آن روز تنها یک ساعت از خانه خارج میشد و بگردش در شهر و شوارع و بازارها خود را دلخوش میکرد و خیلی زود بقصر باشکوهی که داشت باز میگشت و برسدگی امور خانه میپرداخت. موقعی که (زلیخا) عزم خروج از خانه را داشت تخت روانی بزرگ و بسیار باشکوه از چوب آبنوس برای او آماده میکردند و کف آن را باتشکچه و منحنه‌های زربفت و گلابتون دوزی شده می‌پوشانیدند.

برده‌های تخت روان از گرانبها ترین پارچه‌ها درست شده و با نخ طلا دوخته و بهم پیوسته گردیده بود.

ده نفر غلام قوی هیکل سیاه پوست تخت روان را بدوش میگرفتند. این غلامان حلقه طلایی به گوش و بینی آویخته داشتند. قسمت فوقانی بدن آنها عریان و عضلات پیچیده و محکم آنها نمایان بود.

پارچه‌ای از اطلس آبی رنگ بشکل لنگ بدور کمر خود میبستند و باین وسیله ستر عورت میکردند این غلامان نشان طلایی مخصوص عشایر مصر را بارشته زنجیر طلا بگردن آویخته داشتند و هنگام راه رفتن قدمهای یکنواخت و موزون برمیداشتند و زلیخای ناز پرورده را چنان به آرامش و آسایش بدوش میکشیدند که تخت روان کوچک ترین حرکت ناراحت کننده‌ای نداشته باشد.

غیر از این ده نفر غلام عده‌ای از خدمتگذاران دیگر نیز با چماقهای نقره‌ای و طلایی در پیش و پس تخت روان حرکت میکردند و باین ترتیب مو کب زلیخا بهر نقطه شهر که میرسید مردم و رهگذران میفهمیدند که همسر ماه چهره و خو بروی عزیز مصر از آنجا میگردد.

آنروز تاریخی و فراموش نشدنی که در بازار برده فروشان برای یوسف هیاو می پاشده بود و مردم از سرو کول هم بالا میرفتند و یوسف نیز بسر نوشت خود میانداشید زلیخا و عزیز در ایوان خانه کنار یکدیگر نشسته و بتماشای باغ و گلستان مشغول بودند و صحبت میکردند که ناگهان سایه مردی در پاتین ایوان پیدا شد و لحظه‌ای بعد صدای او بگوش عزیز رسید

که گفت .

- مولای من خبری دارم .

عزیز بشنیدن صدای غلام خاص خویش اشاره ای کرد و اجازه داد که او از پله ها بالا بیاید و موضوع مورد نظر را به عرض وی برساند .

او که همان مرد استر سوار بود ، خویش را با یوان رسانید و در مقابل زلیخا و عزیز بخاک افتاده و مراسم احترام بجای آورد .

(زلیخا) که نمیدانست سر نوشت چه نقش هول انگیزی برای او ریخته و چه خط موحشی نوشته است ، بتماشا و تفریح مشغول بود و چون هیچ گاه خود را بکارشوی داخل نمیکرد به گفت و شنود غلام و ارباب توجه نکرد و رغبتی نشان نداد .

عزیز بانخت و غرور که مخصوص مردان مالدار و اشخاص مقتدر و صاحبان نعمت و مقام است سر برداشت و گوشه چشمی بغلام افکند و گفت :
- چه خبر داری ..

غلام مودبانه دستها را بر سینه نهاد و اظهار داشت :

- در بازار برده فروشان چنان غوغائی پاشده که وصف آن برای من امکان ندارد و زبانم یارای تشریح حال مردم را نمیتواند داشته باشد .

عزیز با همان خونسردی و بی اعتنائی بر سید :

- چه خبر شده ؟ برای چه مردم غوغا کرده اند ؟

غلام اظهار داشت :

- يك پسر بچه خردسال را برده فروشی می فروشد و علت ازدحام و

جنبال همین است .

بهای او آنقدر زیاد است که گمان نمیکنم هیچ کس غیر از مولای من و حضرت فرعون قدرت خرید او را داشته باشند .

اینجا بود که زلیخا روی خود را برگردانید و به شنیدن سخنان غلام و دانستن علت ازدحام علاقه ای مختصر نشان داد .

غلام بسخن چنین ادامه داد :

- او براستی زیبا است . دوازده و یا سیزده سال بیشتر ندارد اما چهره اش چنان درخشنده است و دیدگانش آنسان نافذ و نگاهش بقدری عمیق میباشد

که انسان نمیتواند دوبار بروی او نگاه کند. آنچنان که خوردن چند انگشت
عسل دل انسانرا میزند. تماشای یک لحظه بروی او نیز بهمان اندازه کام
را شیرین و مذاق روح را سیر میکند.

برق مخصوصی از دیدگان شهبای زلیخا ساطع شد و به شنیدن اینهمه
تحسین و تمجید بناگاه دلش فرو ریخت و هیجان شدیدی بر روح و جاناش
مستولی گردید.

این هیجان شدید از تصور شمایل خیالی یوسف در روح او پدید آمد پس
اگر چهره به چهره و رخ به رخ او را میدید چه میشد و چه میکرد؟
این حالت را نیز در زلیخای زیباروی افسانه ای خواهیم دید.
بهر حال صحبت در باره یوسف گرم شد.

غلام که برای العین یوسف را دیده بود در توصیف جمال او داد سخن
میداد و آنطور که می توانست میگفت و شوق زن جوان را برای تصاحب غلام
خرد سال بیشتر میکرد.

او سخن میگفت و نمی دانست که با این سخنان چه شوری بر میانگیزد و
چگونه سرفصل يك ماجرای عشقی بزرگ را ترتیب می دهد و چه فاجعه عظیمی
را بنیاد مینهد.

توجه زلیخا اندك اندك بیشتر جلب میگردد و بالاخره موقعی که غلام
ساکت شد زن جوان زیبا چنان برافروخته و ملتهب گردیده بود که دیگر
نمیتوانست بر وجود و اعصاب خویش مسلط باشد.

اندکی فکر کرده و بعد به (عزیز) گفت: - این طفل را برای من
خریداری کن.

زیرا تو از داشتن فرزند معروم هستی و اگر قرار بر این باشد که طفلی
در خانه داشته باشیم از این کودک دوازده ساله خوب روی چه کسی بهتر و
شایسته تر می توان یافت.

(عزیز) و (زلیخا) چند دقیقه بعد بر تخت روان نشسته و بسرعت بطرف
بازار رفتند.

خدمتگذاران جلوتر دویده و رفتند و مالك بازارگان بابلی را از
ماجرای علاقه زلیخا و عزیز مصر بخريد يوسف آگاه کردند.

با انتشار این خبر جریان بیع و شری متوقف گردید و همه چشم‌پاراهی که قرار بود زلیخا و شوهرش بیایند متوجه و خیره ماندند.
چند دقیقه بعد صدای کوس و دهل برخاست و غلامان راه را گشودند و مردم را پس و پیش کردند.

سپاهیان بر فعالیت خویش افزوده و به نظم و نسق پرداختند و اهالی را در دو طرف بازار در دو صف مرتب قرار دادند که کسی سر راه تخت روان با شکوه عزیز و زلیخا دیده نشود.

با این کبکبه و دبدبه (زلیخا) و (عزیز) به بازار برده‌فروشان رسیدند و تخت روانها از دوش غلامان حلقه بگوش سیاه پوست بر زمین نهاده شد و عزیز پرده زربفت را پس زد و با وقار و طمانینه پای را بر خاک نهاد.

همه فروشندگان و بازرگانان و برده‌فروشان و حتی سپاهان و خدمتگذاران در باری پیش پای او خاک افتادند و مراسم ادب و احترام را پیش عزیز که پس از فرعون بزرگترین شخصیت کشور پهناور مصر بود بجای آوردند.

تنها کسی که در حال و وضع ایستادن خویش کوچکترین تغییری نداد و همچنان می‌اعتنا و خونسرد بآنها و لوله و غلفه می‌نگریست یوسف بود.

یوسف با تربیت ابراهیمی عقیده داشت که فقط در مقابل خدای بگانه باید سجده کرد و اینها که خود را شایسته سجده میدانند بندگان سیاه‌رو و گار و خود خواه خداوند هستند که باندك اله و کوچکترین کسالت و بیم‌اری از پای در می‌آیند و عاجز و درمانده میشوند.

موقمی که (عزیز) بطرف سکوی فروش بردگان میرفت زلیخا پرده زربفت تخت روان را عقب زد و از شکاف دو پرده بسوی یوسف نگریست و بمحض اینکه نگاهش بر چهره و اندام و روی و موی وی قرار گرفت. آهی دردناک کشید. و سر را به‌چوبه تخت روان نهاد و دیدگان را بست.

دقیقه‌ای در حال اغماز بود و از آنچه که در اطرافش می‌گذشت آگاه نمی‌شد. گوئی دنیا را با همه عظمت و سنگینی بموئی بسته و بدش آویخته اند.

پیشانی‌اش که چون هلال ماه درخشندگی داشت خیس عرق شده بود و سینه برجسته و موزونش بآهنگ تنفس بالا و پایین میرفت .

(عزیز) نیز بدیدن یوسف از حیرت و تعجب دهانش باز ماند و چنان بی اختیار و بی اراده شد که بلادرنك بهای پیشنهادی را پرداخت و فرمان داد تا یوسف را غلامان خاصه بخانه ببرند و تحت مراقبت قرار دهند .

یوسف را بردند و تخت روان مجدداً بحرکت در آمد و بطرف قصر با شکوه عزیز حرکت کرد. زلیخا هم چنان منقلب و ملتهب بود و هنوز نمیدانست چه باید بکند که از رسوائی و بی آبرویی جلوگیری کرده و بر اعصاب خویشتن تسلط یابد .

از یوسف یعنی غلام خرد سال و خوبرومی که بچنان قیمت گزاف توسط (عزیز) مصر خریداری شد شهرتی عجیب در شهر پیچید و جایی نمی شد یافت که کسی نام آن طفل را با اعجاب و حیرت بر زبان نراند و از حسن و جمال و با از تصادف غیرمنتظره و بی‌مثال آن روزذکری بمیان نیاید .

زلیخا چون بخانه رسید فرمان داد که قبل از هر چیز و هر کار یوسف را به حمام ببرند و رنج سفر را از تن او دور کنند . این فرمان سرعت اجراء شد و خدمتگذاران صدیق و خواجه سرایان امین قصر باشکوه عزیز یوسف را به حمام آب گرم بردند، گرد و خاک را از سرو روی و چهره و کیس ویش ستردند .

پس از شستش و لباسی شاهانه بر قامت وی پوشانیدند این لباس تشکیل شده بود از يك زیر پیراهنی حریر بسیار نرم که اگر لباس دیگری نمیپوشید بدنش از خلال تار و پود آن دیده می شد و چنان بود که اصولاً جامه‌ای بر تن ندارد .

روی آن زیر پیراهنی حریر راسته قبای از دیبای زرد با گل‌ری‌های طلایی بر بدنش آراستند و کمرش را با يك رشته ریسمانهای ابریشم آبی رنگ که چون سنبله ذرت نرم بود بستند و دوسر رشته‌های ابریشمین را روی شکمش گره زدند .

بر روی این دو پیراهن حریر و دیبای سفید جبه‌ای زربفت بر و

پوشایدند و یوسف چون بدقت بر آن جبهه نگریست در کمال حیرت مشاهده کرد که یکی از گرانبهارترین لباسهای عالم را پوشیده است طفل تیزهوش که در همان ایام صباوت آثار بزرگی و عظمت از ناصیه اش هویدا و آشکار بود با دقت زاید الوصفی بر آن جبهه مینگریست و نمی توانست از ابراز تعجب و تعسین خودداری کند .

براستی آن جبهه که با رشته های طلای ناب بروی آن اشکال و نقوش و گل های زیبا دوخته بودند یکی از پربهارترین لباس های روی زمین محسوب می شد و (یوسف) چون دیگر خدمتگذاران را در لباس های ساده كرك و نخ و پشم خشن مشاهده نمود باندیشه فرو رفت که بچه آجبت چنان لباسی بر وی پوشانیده اند و این همه بزرگ داشت و احترام و اعزاز را علت چیست .

کفش یوسف که پیش پایش نهادند از پوست خاکستری رنگ آهوهای صحراهای شمالی چین بود و آنقدر نرمی و قدرت انقباض و انبساط داشت که صاحب آن فکر میکرد بر توده ای از پنبه حلاجی شده قدم مینهد و راه میرود .

بیوسف چنین پای پوشی تقدیم کردند و چون بآراستگی لباس پوشید و موی را شاه زدوزوغن مالید و از حمام خارج شد ترنجی از طلای ناب برای بازی و اشتغال و سرگرمی بدستش دادند .

این ترنج چون صندوقچه ای باز میشد و در داخلش مقداری سکه طلا وجود داشت .

این سکه ها نیز برای بخشش و اگرام در اختیار (یوسف) قرار گرفته بود و بمحض اینکه فرزند پیمبر آخرین سکه را بر سبیل احسان رفقرا و رهگذران سائل می بخشید، خازن مجدداً ترنج را از وی میگرفت و بر میگردد و باز میداد .

بارها اتفاق می افتاد که یوسف چندین بار در روز محتوی ترنج را به سائلین می بخشید و بین فقرا تقسیم مینمود ولی خازن باز هم ترنج را از سکه های طلا بر میگرفت و بدست یوسف می سپرد .

يك هفته تمام لاله ها یوسف را در باغات پر میوه و گردشگاه های شهر و املاك عزیز گردانیدند و موجبات تفریح و سرگرمی او را فراهم کردند .

هنوز یوسف نمیدانست دستور چه کسی با وی چنین رفتاری میکنند و اصولاً علت و سبب چیست که يك غلام زر خرید را اینهمه عزیز میدارند و چون شاهزادگان در ناز و نعمت غوطه‌ور میسازند.

بارها این سؤال را از خود می‌کرد و چون پاسخ درستی به آن نمی‌یافت می‌کوشید خویشتن را با محیط جدید زندگی مانوس سازد و گذشته‌ها را فراموش کند.

در فراموش کردن رنج‌های گذشته تا اندازه‌ای توفیق یافت و تنها کسی که هرگز از مدنظر و مقابل دیده‌خیال و اندیشه او دور نمیشد و فکرش از خاطر یوسف نمیرفت یعقوب پدر رنج‌دیده و محنت‌کشیده بود. پس از سپری شدن هفت هفته نخستین یوسف را با استادان بزرگ علم و هنر سپردند.

هنوز یوسف با صاحب حقیقی و مولای خویش که زر داده و او را خریده بود روبرو نشده و وی را نمی‌شناخت. استادان یوسف را تحت تعلیم گرفتند.

یکی از آنها علم کتابت با و آموخت. دیگری موظف بود که تا تاریخ گذشتگان و پادشاهان و فراعنه بزرگ مصر را بوی پیام‌وژد.

سومین نفر استاد علم نجوم و هیئت بود و در ضمن می‌کوشید تا یوسف را با مذهب مردم مصر که فرعون را خدای خویش و خالق جهان و جهانیان می‌پنداشتند آشنا کند. یوسف در همان جلسه اول با استاد مذهب خویش بگفتگو و بحث پرداخت و بجای اینکه تعالیم او را فرا گیرد بتبلیغ بکتابرستی و خدا شناسی پرداخت و بایان بچگانه و فصاحت و بلاغت عجیبی که داشت اساس و ارکان مذهبی استاد را نیز مست کرده تا جایی که معلم از بیم اینکه مبادا بنظر یوسف تسلیم شود دیگر در جلسه درس و بحث حاضر نشد و بیماری متعذر گردید.

عزیز مصر به کار یوسف چندان کاری نداشت. گاهگاه یعنی هر چند ماه یکبار به آن قسمت از قصر که یوسف و پرستاران و استادانش زندگی میکردند میرفت و دست تقدیر و مهر پدران بر سر یوسف میکشید و برای تأمین رفاه بیشتر غلام خوب روی دستورهای تازه‌ای میداد و پی کار خویش میرفت.

این رابطه عزیز و یوسف بود که سال‌ها بهمین منول ادامه داشت ولی زلیخا...! اینجا است که قلم از نوشتن باز میماند و زبان از گفتن ناتوان میگردد و تمام درهای امکان توصیف حال آن زن نگون بخت که جامه صبرش دریده شده بود بسته میشود.

زلیخا آنقدر در خود قدرت نمیدید که با یوسف روبرو شود سال‌های نخست از دور تماشای روی و موی یوسف اکتفا می‌کرد و چون بیش از دو نظر نمیتوانست به آن چهره دلفریب بنگرد روی بر می‌گردانید و می‌رفت.

لیکن هرچه یوسف بزرگتر و بی‌لوغ نزدیکتر میشد حال آن زن خوب روی پریشانتر می‌گردید و خود را بیش از پیش اسیر و درمانده میافت. سال‌ها سپری شد عزیز در دستگاه فرعون مقام و مرتبه‌ای عالی تریافته بود یوسف هم در خانه عزیز قدر و منزلتی بسیار رفیع و بزرگ داشت.

یوسف قسمتی از کارهای محاسبات املاک عزیز را انجام میداد و بترتیب امور اشتغال داشت. یوسف حالا جوانی شایسته شده بود. کار زلیخا هم بجای بن بست رسیده و نمیدانست تکلیفش چیست و چه باید بکند او دیوانه‌وار یوسف را دوست میداشت نه میتوانست دوری وی را تحمل کند و نه در خود چنان قدرتی میدید که با وی روبرو شود و راز دل از پرده ابهام بیرون بکشد و حقیقت عشق خویش را آشکارا بیان کند.

روز و شبش یکسان میگذشت شب‌ها تا صبح بشمارش ستارگان مشغول بود و دیده برهم نمیکذاشت و روزها را تا غروب در اندیشه و خیال سپری می‌کرد. از بام تا شام و از شام تا ام‌جز فکر و ذکر یوسف کاری نداشت و جز تصویر بی‌مثال او نقش دیگری در کارگاه خیال نمی‌بست.

کم‌کم احساس میکرد که قدرت تحمل او تمام و کاسه صبرش لبریز گردیده است پس از چند سال مجلسی آراست و دستور داد که برای اولین بار یوسف را با او روبرو کنند.

زلیخا زنی بسیار زیبا و خوب چهره بود. او بحسن و جمال و کمال خویش آنقدر اطمینان داشت که بی‌یقین میدانست اگر یوسف با او چهره‌به‌چهره و روبرو قرار بگیرد دل میبازد و عنان اختیارش را از کف میدهد.

یوسف در طی این چند سال جوانی خوب روی و عنبرین موی شده بود.

سیمائی درخشنده داشت پوست صورتش آنقدر لطیف بود که بیننده فکر میکرد شاید جای نگاه و اثر امواج صدا بر پوستش باقی بماند.

هر کس او را میدید دهانش از فرط حیرت و تعجب باز میماند و زلیخا برای اینکه زنان متمول و بزرگ شهر بر او طمع نبندند و بدامش نیافتند دستور داده بود که بتنهائی از خانه خارج نشود و اگر گاهی خروجی از خانه ضرورت میافت زلیخا در پنهانی اشخاصی را بدنبالش می فرستاد که مبادا زنان هوسباز دلباخته راهش را بگیرند و دلش را بر بایند و روزگار او را سیاه کنند.

یوسف بدون اینکه بداند کیست و چیست، روزها را شب و شبها را تپاسی از نیمه گذشته جبین بردر گاه عبادت حضرت باری می نهاد و نماز میگذاشت و ذکر میگرفت.

آنگاه که در محیطی خلوت تنهامیماند از سکوت و تنهائی لذت میبرد. می نشست سر را بردیوار تکیه میداد، بطبیعت پیش روی خود به آسمان بالای سر بستارگان و بالاخره بهرچه که بنحوی از انحاء بر عظمت خدای بی چون گواهی میداد مینگریست و در تنهائی اندیشه میکرد.

او مبائی توحید را در ایام صباوت و آنگاه که بوی پدرش یعقوب مشام جانش را تازه میکرد و حرارت مطبوع بدنش بوی جان تازه میبخشید از زبان پدر شنیده و بدل گرفته و آموخته بود.

او بیشتر ساعات روز و شب را در خود فرو میگرفت لذا کسی نتوجه نبود و از آن همه هیاهو که در اطرافش ایجاد شده بود آگاهی نداشت.

زلیخا این بی توجهی را دلیل بی محبتی او میدانست در حالیکه یوسف به تنها چیزی که فکر نمیکرد آن بود که زلیخا دل در گرو مهر وی دارد و برای وصل و کامیابی روز شماری میکند.

بالاخره روز موعود رسید. زلیخا آنروز بزمی باشکوه آراسته و وسیله عیش و نوش را از هر جهت آماده کرده بود. در آنخانه کسی را گذر نبود و تنها پیرزبیکه بتمام اسرار خانم خود یعنی زلیخا آگاهی داشت میتوانست بآنجا برود و باز گردد.

در طالاری بزرگ سفره‌ای گسترده و بر آن انواع اغذیه و اطعمه لذیذ را
بترتیب اشتها انگیزی چیده بودند. اینجا و آنجا دسته‌های گل نظر هر تازه -
واردی را جلب میکرد اما غیر از چشمان سیاه و دل‌فریب یوسف دیده کدام نامحرم
میتوانست بر آن گلهای معطر و شاداب بیافتد.

بهترین شرابها نیز در ظروف طلائی جای داشت و در دسترس زلیخا قرار
گرفته بود. تنگهای طلائی متعدد شراب را بجائی گذاشته بودند که زلیخا بتواند
مرتبا جام یوسف را پر کند. عجیباً...! یوسف و شراب...؟

اینها همه حسابهای بود که زلیخا پیش خود میکرد و یوسف از هیچ چیز
آگاهی نداشت و نمیدانست برای آلودن دامن او چه نقشه‌های مہیبی
کشیده‌اند و زلیخا آن زن هوسباز از خود بیخبر چگونه هوای خام وصل و برادر
سر میپروراند..

بوی گل، بوی شراب، بوی بهترین عطرهای فنیقی در اطاق مهم
آمیخته و فضا را غلیظ کرده بودند. هر مرد خودداری بدرون آن اطاق قدم می
نهاد و چنان منظره‌ای را پیش روی خود میدید و زلیخا یعنی زیبا ترین
زنان آنروز عالم را بدانسان دل‌باخته و مہیبی پندیرائی مشاهده میکرد از خود
بیخود میشد و عنان اختیار از دست میداد و پای از دایره شرف و مردانگی
بیرون میگذاشت.

ولی یوسف... تنها او بر دیونفس خود لجام زده و بر امیال و
هوسهای شیطانی تسلط داشت او بود که در مقابل بزرگترین توطئه‌ها
شرف و پاکی خویش را حفظ نمود و در همه حال خدای را از نظر دور نداشت.
بله (یوسف) ...

بهر حال وقتی همه چیز آماده شد زلیخا زیر دست مشاطه‌ها قرار گرفت
و کنیزان متخصص سر و روی و موی و ابروی او را بهترین وجه آراسته
و پیراسته کردند.

(زلیخا) لباسی یقه باز پوشید آنسان که سینه برجسته و هوس -
انگیزش در معرض نگاه یوسف قرار بگیرد و علتی از صدها علل بیاختیاری
او باشد.

باچنین وضع و با آنهمه زیبائی بطالار مخصوص رفت بر تشکچه‌ای از
حریر پر قو نشست و بر منحنی‌های زربفت تکیه داد و بهمان پیرزن امر کرد که نزد

یوسف رود و او را برای ملاقات خانم دعوت کند در آن موقع یوسف کنار باغچه ای قدم میزد .

در يك چنین موقع بود که پیر زن رسید و چون یوسف را تنها و محیط اطراف را خلوت و خالی از اغیار دید صدائی ملام گفت :

- ای یوسف .. خانم تو زلیخا انتظار تو را میکشد .

(یوسف) که ابتدا فکر بد به مغز و اندیشه ناپسند بدل خویش راه نمی داد از این دعوت ظنیه نشد و آن را يك احضار کاملاً طبیعی تلقی کرد و بدون درنگ بجانب محلی که پیر زن نشانی داده بود برای افتاد .

بدر باغ رسید ... در باز بود و وارد شد ... از خیابانهای مشجر گذشت و با هیچ يك از خدمت گذاران معمولی قصر بر خورد نکرد .

در مقابل سرسرای عظیم قصر اندکی توقف کرد و باطراف نگریست . چیزی که توجه و دقت او را جلب کرد این بود که چرا مستخدمین نیستند ... آنها کجا رفته اند و چه میکنند ... چرا بناگاه همه رفته و این قصر را خانی گذاشته اند .

پس از چند لحظه شانه هارا بالا افکند و زیر لب گفت :

- من چه مربوط است . هیچ پسندیده نیست که انسان بکار دیگران دخالت کند آنهم کاری که ابتدا باو مربوط نیست .

از پله های مرمرین و عریض بالا رفت و وارد سرسرای زیبای طبقه فوقانی شد .

درهای اطراف بسته و فقط یکی از درها باز بود .

یوسف بسمت آن در رات و چون از شکاف دو لنگه در بدرون نگریست زلیخا را نشسته مشاهده کرد و دانست که در همان اطاق باید بحضور خانم خانه رسید .

یوسف غلام بود . يك غلام سازه و زر خرید ، کسی باصل و نسب او توجه نداشت و همه وی را يك غلام می دانستند و باین عنوان می شناختند لذا بمحض این که در را گشود و وارد شد مقابل زلیخا سر را با احترام فرود آورد و بصدای رسا گفت :

- بهمسر عزیز مصر درود مفرستم .

زلیخا از مشاهده یوسف با آن حسن و جمال و آن فصاحت و بلاغت کلام و بیان دچار التهاب و انقلابی شدید شده بود و از بیم رسوائی و اینکه مبادا صدایش بهنگام سخن گفتن یلرزد و برده از رازدرویش برداشته شود سکوت کرد بر خویشتن فشاری آورد. نفس را در سینه حبس نمود و فقط با حرکت دادن سر به یوسف فهمانید که اندکی نزدیک شود .

یوسف به سفره رنگین نگر بست. سفره ای که فقط در خور امپراطوران و پادشاهان عالم بود توجه وی را جلب کرد .

با احتیاط و با قدمهای شمرده پیش رفت و چون بده گامی زلیخا رسید مجددا ایستاد و دستهای را چپ و راست روی سینه قرار داد .
(زلیخا) در فاصله همان چند ثانیه که گذشت بر اعصاب ناراحت خود مسلط شد و بالاخره لبخندی بر لبان سرخ رنگ خویش ظاهر کرد و گفت :

- یوسف تو چرا کمتر ملاقات و دیدار من می آئی ... ؟

یوسف سر را احترام خم کرد و بسیار مؤدبانه اظهار داشت .

- هر گاه احضار فرمائید بدون درنگ شرفیاب می شوم . از یک غلام خدمتگذار و صدیق جز این انتظار نباید داشت .
زلیخا که اندکی امیدوار شده بود گفت :

- من میل دارم که ترا همیشه ببینم راستش را بخواهی از تماشای صورت و اندام مردانه و موی سیاه و ابروهای مشین سر تولدت میبرم . خوب است که تو همیشه در کنار من باشی .

یوسف بکه ای خورد و بانگهای ملو از سوءظن و تردید بزلیخا نگریست ولی چیزی نگفت .

سکوت یوسف برای زلیخا دنیائی امیدوارانه داشت و خاموشی او را دلیل رضایت وی تصور کرد و در جای خود نیم خیز شد و گفت :

- بیانشین . بیاعزیزم . بیادر کنار من بنشین و سرت را روی سینه من قرار ده تا ضربان قلب مرا بشنوی و بفهمی که از شوق دیدن روی تو بر من چه میکند بیاعزیزم .

موقعیکه زلیخا از شدت هیجان و طغیان امیال و هوس های جنسی بر خود می لرزید و صدایش دور گه شده بود یوسف چند قدم عقب رفت و با صدائی که زلیخا آنرا شنید گفت:

- پناه میبرم بذات پاک خداوند پروردگار مرا از گزند شیطان و فریب نفس اماره حفظ کن .

زلیخا دیگر طاقت نداشت و باین تصور که یوسف برای انگیزتن محبت بیشتر او امتناع میکند از جای جست و با چند قدم بلند خود را به یوسف رسانید و گفت:

- عزیزم تو بقدر کفایت و بیشتر از حد تصور و امکان نزد من عزیز هستی .. من دیوانه شده ام و حالا وقت آنست که با وصل خود خود آتش سوزنده عشق مرا خاموش کنی .

یوسف باز چند قدم عقب عقب رفت و بارنگی پریده گفت:

- خداوند .. شیطان را از من دور کن این شیطان است که در لباس همسر و لیسعت من ظاهر شده است که مرا گمراه و تیره روز کند ، الهی مرا مصون و محفوظ بدار ..

زلیخا که می لرزید با خشونت گفت :

- چه میگوئی ، شیطان کیست .. از چه کسی صحبت می کنی .. آیا دیوانه شده ای .

یوسف جواب داد:

- من طاقت تحمل آتش جهنم را ندارم از من دور شو با من فاصله بگیر .. چشم من کور بادا اگر بدیده ناپاک بروی زن شوهر داری بنگرم دستم بریده بسادا اگر دست بروی همسر کسی که نان او را خورده و از نمکش پرورش یافته ام دراز کنم چه میگوئی ای زن دور شو ..!!!!

زلیخا که براستی تا سر حد جنون رسیده بود دست پش برد که مچ دست یوسف را بگیرد لیکن جوان با کدل خود را باز هم عقب کشید و با سرعت بطرف در اطاق رفت زلیخا اندوهگین و ماتم زده باقی ماند حالش منقلب شد و روحش پریشان شده ود. طوفانی از خشم و غضب در وجودش ایجاد گردیده بود و آتش کینه و نفرت، کینه و نفرتی که زائیده شکست در عشق و هوس میباشد رشته های جان و تار و پودر وانش را میسوزانید.

او بقیه چیزهای که هرگز نمی‌اندیشید این بود که یوسف غلام عبری زر خرید بنده دست پرورده و نان و نمک خورده ، فرمان‌آورا باچنان بی‌اعتنائی رد کند بدعوت عاشقانه خاتون خویش ، یعنی زلیخا زیباترین زنان جهان روی قبول نشان ندهد.

این اندیشه اگر قبلاً از خاطرش می‌گذشت از شدت غم و فرط غصه و الم جان می‌پردوا کنون چقدر خویشتن را بدبخت میدانست که باچنان صحنه غیر قابل تصویری رو برو شده بود.

زلیخا تا چند لحظه مثل صاعقه زده گان ، بیوسف و رفتن او نگریست . سرد و خاموش و بی‌اختیار . او حالتی داشت که وصف آن میسر نیست ولی درك آن فقط در عهده کسانی است که رفتن معشوق را با چشم دیده و چنان افنده بی پایانی را تحمل کرده باشند

زلیخا بادهان باز، دیدگان گشاده که يك پرده اشك بر آن کشیده شده بود بیوسف و گامهای شمرده او که دور می‌گردید نگریست ، و بالاخره چون تاب دیدن چنین منظره دردناکی را نداشت چهره را در میان دو دست پنهان کرد و هق هق کنان بگریستن پرداخت.

او به آوای بلند می‌گریست و با صدائی رسا محبوب خویش یعنی یوسف را بنام می‌خواند و می‌گفت:

- یوسف . یوسف . رحم کن .. من از غصه خواهم مرد . بیا .. بیا لا اقل به سخنانم گوش بده .

یوسف صدای او را می‌شنید ولی از بیم این که مبادا ضجه و مویه زن خوب روی دردش اثر کند ، بادوانگشت گوشهای خود را گرفت که صدای او را نشنود .

باینترتیب از آنجا دور شد و پی‌کار خود رفت .

زلیخا می‌گریست ... ناله می‌کرد ... روی مخدده زر بفت می‌غلطید و مثل مجروحین ، ضجه مینمود و در عالم خیال و تصور با یوسف حرف می‌زد .

خودش را روی فرش اطاق میکشید و آنجا را که حدس می‌زد قدمهای یوسف نهاده شده است می‌پیمود و می‌پرسید . دست گیره در اطاق را که یوسف گرفته و

آنها گشوده بود ، بوسید و بردیده نهاد.

زلیخا راستی عاشق بود . عشق بمعنی واقعی کلمه همان بود که روح و جان زلیخارا ملتهب و منقلب کرده و چنان اثری باقی گذاشت که هنوز پس از گذشت قرنهای لطف و شیرینی خود را حفظ کرده است.

گناه زلیخا آن بود که عشق باک و آسانی را بارنگ زشت و مضمّنز کننده هوس آلود . گناه او این بود که حریم عصمت و عفت را محترم نشمرد.

گناه این عاشق تاریخی و افسانه ای آن بود که شوهر داشت و با وجود چنان شوهری عاشق شد و عشق را در لباس هوس آشکار کرد.

با اینهمه نمی توان منکر شد که زلیخا عاشق نبود ... عاشق سوخته . عاشق واقعی.

عاشقی که مشت شوق و جذبه است و جز معشوق هیچ نمیخواهد و هیچکس را نمیبیند.

یوسف آنروز با بی اعتنائی آمیخته بحیرت رفت و زلیخا را تنها گذاشت ... زن دل داده ساعت ها گریست و دایه پیرش چون از او خبری نیافت سراغش رفت و در کمال تعجب خانون خانه را در چنان وضع رقت انگیزی مشاهده کرد.

در نظر پیر زن بعید مینمود که زلیخا بد انسان از عجز و بیچارگی از ضعف و ناتوانی از شکست و حسرت گریه کند.

زلیخا مقتدر ترین زنان مضروب خوب چهره ترین زنان عالم محسوب میشد . هیچ مرد خونسرد و صاحب اراده ای در مقابل زیبایی سحر آمیز و خیره کننده وی تاب خویشتن داری نداشت و هر کس در هر مقام و منزلتی که بود چون بک نظر بر چهره دلفریب زلیخا مینگریست عنان اختیار از دست میداد و دیوانه و شیدا میشد.

در اینصورت پیر زن بحق از خود میپرسید :

« این یوسف کیست و چگونه مردی است که از این همه حسن و جمال و کمال میگذرد و دعوت چنان پریچهره ای را بایی اعتنائی رد میکند ؟ »

یوسف با احترام اخلاق و باستظهار ایمان و خدا پرستی و بخاطر رعایت

حقوق نمک خوارگی زلیخا را از خویش تن میراند و بر آن پیرزن احترام اخلاق و قدرت ایمان و حق نمک خوارگی مجهول بود.

بهر حال قبل از هر کار به دلداری و تسلیت زلیخا پرداخت و کوشید تا با مواعید بوج او را آرام کند.

زلیخا ساعتی بعد از گریستن خسته شد و سر بردامان پیرزن نهاد و خاموش ماند دایه پیر که راه تازه ای برای حصول مقصود و بدام افکندن یوسف در نظر آورده بود لب بسخن گشود و به آهستگی آنچه که میدانست و تا آنجا که می توانست حرف زد.

زلیخا گفته های او را می پسندید و می پذیرفت. نقشه جدید او با اینکه بسختی انجام پذیر میشد مورسند زلیخا واقع گردید و قرار بر این گذاشته شد که بلافاصله برای ترتیب کار اقدام گردد.

فردای آن روز زلیخا زبردست ترین نقاشان و صورتگران مصر را بقصر اختصاصی خود فراخواند و ساعتی با ایشان در خلوت بصحبت پرداخت و آنچه که میخواست گفت.

هنرمندان و نقاشان و صورتگران پس از این گفت و شنود که بدر از کشیده بود بوسیله دایه پیر بطالاری که شش ضلع برابر و هم سطح داشت هدایت شدند و چون همه چیز از وسیله کار همراه داشتند به بلاد رنگ بکار پرداختند.

دایه پیر در قصر را بروی آنها بست و شخصاً مأمور شد که روزانه بقدر مابینحتاج آذوقه و آب نزد آنها ببرد و ازورد و خروج ایشان جلوگیری کند.

نقاشان چند هفته بلا انقطاع کار کردند تا اینکه طالار مورد نظر آماده و مهیا گردید. پس از انجام این منظور عده ای از غلامان خاصه نقاشان را بخارج شهر برده، دستمزد ایشانرا پرداخته و از مصر تبعیدشان کردند.

زلیخا نامه بخواست آنها که بر ازش واقف بودند در شهر بمانند و کوس و سوائی وی را بر سر بازار بزنند.

طالار مذکور شش ضلع داشت. روی هر يك از دیوارهای ششگانه تصاویری از زلیخا و یوسف بحالات و اشکال عاشقانه نقش گردیده بود

زلیخا در این تصاویر عربیان بنظر میرسید و یوسف را نیز لغت و عور رسم کرده بودند .

زلیخا در طالار نشست و دستور داد تا در های هفتگانه قصر را بگشایند ولی بمحض اینکه یوسف وارد شد درها بسته و راه خروج او را مسدود کنند .

خدمتگذاران و غلامان همه در جای خود ایستاده و منتظر باقی ماندند تا اینکه به یوسف اطلاع داده شد که شخصاً برای چیدن سفره غذای نیمروز خاتون خویش (زلیخا) بطالار قصر مذکور برود .

یوسف که اطاعت را نیز نوعی عبادت می دانست بلافاصله به آشپزخانه رفت و سفره را طبق رسوم و آداب در سینه طلائی نهاد و بطرف قصر برآه افتاد .

از نخستین در گذشت غلامان که در پشت در مخفی بودند بلادرنك آنرا پشت سر یوسف بستند و فعل کردند .

از دومین در نیز عبور کرد خدمتگذاران به آرامی راه بازگشت او را مسدود ساختند .

سومین و چهارمین معبر نیز بهمین ترتیب بسته شد و بالاخره وقتی یوسف بطالاری که زلیخا در آن نشسته بود قدم نهاد هفتمین در را نیز برویش بستند .

یوسف بدون اینکه بروی زلیخا نگاه کند و یادیدگانش به نقوش دیوار بیافتد بگشودن سفره مشغول شد . زلیخا که از شوق و هیجان میلرزید و زبانش بلكنت افتاده بود چند لحظه برخورد فشار آورد تا بر اعصاب متشنج خود مسلط شود بالاخره گفت :
یوسف بمن نگاه کن .

این امر بود و یوسف بناچار سر بر داشت و در حالی که چهره دلفریزش از شرم خیس عرق شده بود نگاه عاشق کش خود را بروی زلیخا افکند .

زلیخا از این موقعیت استفاده کرده و سینه خویش را گشود و بازو های سمین را عربیان ساخت تا شاید اختیار از کف یوسف خارج شود . یوسف روی را بطرف چپ برگردانید ولی درست در همین هنگام بود که نگاهش بر

تصویر دیوار سمت چپ افتاد و با سرعت و ناراحتی بر است نگر است.
روی دیوار راست نیز نقشی زشت تر دیده می شد. یوسف به پشت
سرنگاه کرد ولی از بخت بد بهر طرف متوجه می شد نقوشی گمراه کننده
مشاهده می نمود.

ناچار چهره راضیان دو کف دست پوشانید و همچنان بی حرکت وسط
طالار ایستاد. زلیخا در حالیکه از جای بر میخواست گفت:

- یوسف .. دست از لجبازی بردار و بمن روی خوش نشان بده ..

و چون یوسف را خاموش دید گفت:

- بمن نگاه کن ..

یوسف بناچار اطاعت کرد و بروی زلیخا نگر است برای انجام
مقصود بجانب یوسف آمد ولی درست در همین موقع چشمش به بتی که گوشه
طالار روی چهار پایه ای از چوب آبنوس واقع بود افتاد.

آن بت کوچکی بود که برای میمنت در آن اطاق گذاشته بودند و یکی
از بت های متعددی که زلیخا و سایر مصریان عبادت میکردند محسوب میشد.

زلیخا بمشاهده بت راه را کج کرد و پارچه مخصوص را بروی بت
افکند و باز بجانب (یوسف) رفت (یوسف) که این حرکت را مشاهده نمود
بخود جرات داد و پرسید:

- چرا روی بت را پوشانیدی؟

زلیخا با خوشحالی و سرور گفت:

- عزیزم ... برای اینکه بت شاهد عشقبازی من و تو نباشد ...

یوسف سرش را تکانداد و پس از مکث کوتاهی اظهار داشت:

- ای وای بر من .. وای بر تو .. تو از بت سنگی که نه روح دارد و نه

قدرت شرم میکنی ولی انتظار داری که من از خدای خالق زمین و آسمان

که در همه حال شاهد اعمال نیک و بد ما است نترسم و شرمگین نباشم ...

زلیخا خندید و گفت:

- عزیزم ، حالا موقع این سخنان نیست .. مرا در آغوش بگیر و

آتش عشق مرا خاموش کن . بعد ها برای شنیدن عقاید تو وقت زیاد

خواهم داشت ..

این بگفت و دست پیش برد که بازوی یوسف را بگیرد یوسف خود را عقب کشید و از زلیخا دور شد و لمی زن هوسران باز پیش رفت. یوسف مجدداً از او فاصله گرفت زلیخا که یقین داشت درها بسته و راه خروج مسدود است برای گرفتن یوسف تعجیل نکرد و بالبخند و خونسردی پیش رفت.

یوسف که خویشتن را در دام هوانا کی میدید بسمت در طالار دوید و چون مقابل آن رسید و در را بسته دید باخشم و غضب گفت: - ای در .. باز شو ..

و در بلافاصله گشوده گردید و یوسف از طالار بیرون جست زلیخا در کمال حیرت در تعقیب محبوب بدویدن پرداخت و او نیز بنوبه خود از طالار خارج شد.

یوسف در مقابل دو مین در نیز لحظه ای درنگ کرد و چون در باز گردید بیرون جست و بسرعت دوید و رفت.

درهای هفته گانه قصر یکی بعد از دیگری پیش روی یوسف گشوده می شدند و راه را بر او باز میکردند.

زلیخا دیوانه وار بدنبال یوسف میدوید و هر دفعه که نزدیک می شد چنك میزد که شاید گوشه ای از لباس وی را بگیرد لیکن موفق نمیشد و باز فاصله فیما بین افزوده میگردد.

در پشت در هفتم زلیخا خود را به یوسف رسانید و دامن قبای بلند و کشاد او را گرفت و چنان کشید که از هم درید.

لباس یوسف بموقعی بچنك زلیخا افتاد و پاره شد که در نیز باز گردید و هر دو هر اسان و وحشت زده خسته و نفس زنان از آن خارج گردیدند. درست در همین موقع بود که (فوطی غار) یعنی عزیز مصر و شوهر زلیخا پیش روی آنها ظاهر گردید و چون ایشان را در آن حالت و در عین آشفتگی و پریشانیه مشاهده کرد ظنمین شد و بالحن مملو از سوءظن پرسید: چه شده است؟ شمارا چه میشود؟

یوسف هیچ این اندیشه را بخود راه نمی داد که میتواند از زلیخا کام دل بگیرد. نه از او و نه از هیچ زن خوب روی دیگر..

ابدا ... ابداء ... چگونه چنین چیزی امکان داشت که يك مرد يگانه از زن ديگري كام بگيرد.

زندگی حدود و ثغوری دارد و کسی را برای آن نیست که به حدود حق دیگری تجاوز کند و از مال غیر بِنفع خویش استفاده نماید.

یوسف زلیخا را خاتون خود می دانست، از قصد و نیت وی نیز آگاهی کامل داشت و اگر گاهی تجاهرل مبکرم کرد برای این بود که به زلیخا جرات و گستاخی بیشتری بدهد و در کارش بی پروائی نکند.

یوسف موجودی پاک بود .. پاک مردی که از پاک دیگری بوجود آمده و به همین ترتیب سلسله ادامه می یافت تا به سر سلسله پاکان عالم انسانیت یعنی ابراهیم خلیل میرسید.

چگونه يك چنین موجود پاک سرشت، پاک نهادی برای آنرا داشت که زلیخا خاتون خود را در آغوش بگیرد ... عجباً ... مگر (زلیخا) به قوطی نام عزیز مصر تعاقب نداشت ؟ ... چرا ... « این مال غیر است !!! ای وای بر من » این اندیشه ها و این معتقدات بود که او را از زلیخا می دوانید و می گریزانید ..

فرار، فرار، یوسف آنچنان میگریخت که گویی از سیل بنیان کن و از آتش سوزنده و از ازدهای هول انگیز بمانده فرار میکند.

زلیخا بخاطر اطفای آتش هوس خویش می خواست اساس اخلاق و مبانی معتقدات او را درهم بریزد و واژگون کند زلیخا برای یکساعت لذت میخواست سعادت دنیا و سر بلندی آخرت را از یوسف بگیرد.

یوسف این نکات را میدانست و چون یقین داشت که زلیخا دست از هوس و پای از طلب نمیکشد خود می گریخت و میرفت ..

باینترتیب از دام که زلیخا و از طالارشش گوش بیرون جست .. نخستین درپیش روی او باز شد و یوسف خارج شد ... دومین و سومین و چهارمین در نیز به همین شکل گشوده گردید .. درست در مقابل در هفتم بود که زلیخا خود را به یوسف رسانید و چنگ انداخت و دامن قبای ژرفت و بلند او را گرفت و منضرعانه بسوی خود کشید و گفت:

- یوسف بایست ... بایست ... صبر کن ... می میرم. هلاک می شوم. آخر به من رحم کن . بایست تا با تو چند کلامه حرف بزنم.

ولی یوسف کوچکترین اعتنائی نکرد و از هفتین در نیز بیرون رفت .
و چون دامنش بدست زلیخا افتاد و شدت کشش از دوست زیاد بود لباس از
عقب پاره شد و شکاف حاصله تاپشت یوسف رسید .

در همین نقطه و در يك چنین حالت (عزیز) مصر پیش روی هر دو
نفر ظاهر گردید و چون حال آشفته و نفس نفس زدن آنها را دید متعجبانه
پرسید :

- چه شده است .. چرا منقلب و آشفته اید ؟

یوسف سر را پایین گرفت که چهره شرمگین و دیدگان ملتهب و نگاههای
صلوا از نگرانی او دیده نشود ...

حالتی داشتند که انکار فایده ای نداشت ..

همه چیز گواهی می داد که آنها رازی را پنهان میکنند .

(عزیز) مصر مجدداً يك قدم پیش رفت و بالعنی آمرانه و خشمگین
اظہار داشت :

- آخر بگوئید .. چه شده ؟ .. چرا می دوید ؟ .. چرا سر در پی بکدیگر
نهاده بودید ..

یوسف در بدن پرده راز زلیخا را گناهی بزرگ و غیر قابل بخشش می-
دانست ... او بارها به خدمتگزاران و سایر غلامان ضمن نصایح و موعظه های
خردمندانه خویش می گفت :

- خداوند خالق کون و مکان بر گناهان خلق پرده مستوری می کشد
و عیوب و اسرار زشت بندگان خویش را در کمال مهر و محبت پنهان می دارد .
به ابناء بشر فرصت توبه و ندامت می دهد که شاید از کرده پشیمان شوند و به
راه راست گام نهند در اینصورت بنده صالح خدا چگونه حق دارد پرده راز
بنده دیگری را بدرد و اسرار او را فاش کند . رازداری خود نوعی عبادت
است و در ردیف نیکی های بشریت میگردد ..

(یوسف) که مردم را چنین موعظه میکرد نمیتوانست پرده اسرار زلیخا
را پیش شوهرش بدرد و با چند کلامه سخن کانون سعادت و شاد کامی خانواده
بزرگی را در هم ریخته و واژگون کند .

اگر (یوسف) حقیقت امر را می گفت (عزیز) مصر خشمگین می شد
و شاید در آن موقع که جمع مسدودی از غلامان حضور داشتند نسبت به (زلیخا)

که حدود شرافت او را محترم نداشته بودند تصمیمات شدیدی اتخاذ میکرد.
 پس (یوسف) زبان در کام کشید و سر را پائین گرفت و هیچ نگفت
 ولی (زلیخا) پیش رفت و باینچند کلمه دروغ حوادث سهمگین و بزرگی
 را بوجود آورد ..
 (زلیخا) در عشق شکست خورده و عزت نفس زنانه او بشدت جریحه دار
 گردیده بود. زن در همه حال زن است و چون در عشق شکست خورد از اژدها
 خطرناکتر و از شیر درنده تر میشود.

(زلیخا) نیز در عشق شکست خورده بود و میخواست از یوسف که
 بی رحمانه عزت نفس زنانه او را زیر پای لگدمال و نابود کرده بود انتقام
 سخت بگیرد .. انتقام .. در خلال این انتقام موحش قصد داشت چهره آن جوان
 خوب روی متکبر را بر خاک بمالد و قدرت و شخصیت برجسته خود را با وثابت
 و مدلل سازد.

(زلیخا) پیش رفت و در همان حال که نفس نفس میزد بصدا فی لرزان و
 لحنی بغض گرفته و آمیخته با گریه و درد شکست گفت :
 - بگو. بگو جزای مردیکه به خانواده تو، به همسرتو، به خاتون زنان
 مصر با چشم بد بنگرد چیست؟ حرف بزن ..

(عزیز) نگاهی بزلیخا و نظری به یوسف افکند و متمجبانه پرسید:
 - مقصودت کیست و چیست ؟

(یوسف) در تمام این مدت خاموش بود و سخن نمیگفت. حتی بدیدگان
 عزیز مصر نمینگریست که مبادا از شدت خشم او بترسد و همین ترس باعث
 رسوائی زلیخا گردد.

(زلیخا) در پاسخ شوی گفت :

- این یوسف که دست پرورده و نعمت خورده و نمک چشیده تو است
 بمن با سوء نیت مینگرد و امروز که برای کاری بخلوت خانه من آمده بود بمن
 حمله ور شد و میخواست دامن عفت مرا لکه دار سازد.

این یوسف جز مړك سزائی ندارد و تو باید بر سایر خدمتگذاران ثابت
 کنی که هر کس بخانواده تو با چشم بد بنگرد جزائی بهتر از مړك ندارد.
 یوسف بشنیدن اینجملات لرزید. از بییهائی و گستاخی زلیخا متعجب
 ماند و از عاقبت کار خود اندیشناك گردید.

پشتش خیس عرق شده ، و برپیشانی‌اش نیز قطرات درشت عرق شرم نشسته بود ..

اومی خواست حقیقت مکتوم و پنهان بماند شاید راه بازگشت بصلاح و توبه و ندامت زایجا مسدود نگردد ولی (زایجا) بابی پروائی اورا متهم کرد و سخن بدروغ گفت .

تصور کنید که مردی شرافتمند و بای بند به آبرو و در يك چنین موقع چه حالی پیدا میکند و بشنیدن این سخنان چگونه منقلب و آشفته میگردد؟ عزیزم مصر ناگاه بیکبار چه خشم مبدل گردید بیک قطعه آتش سوزنده بیک شعله همه جا گیر و همه جا سوز..

اگر این آتش بدامن هستی یوسف می گ-رفت او را می سوزانید و نابودش می کرد. دندانها را از فرط خشم بهم میفشرد و مشتها را کمره کرده بود .

او مردی مقتدر و توانا بود يك اشاره می توانست جلاد را صدا کند و غلام زر خرید خوش را بدست او بسپارد ولی در همه حال دانی و خردمندی را از دست نگذاشت و با اینکه می لرزید و می غریب يك قدم به یوسف نزدیک شد و از او پرسید :

- هان ... راست می گ-وید؟ آیا سزای محبت های من این بود که به سر من دست طمع دراز کنی؟ اینست معنی نمك شناسی و در دیار شما اینگونه محبت دیگران را پاداش می دهند ح-رف ب-زن چرا خاموشی ...

یوسف در دامن یعقوب و در مکتب اخلاق و خداپرستی (ابراهیم - خلیل) تربیت یافته بود ، خون سردی خویش را از دست نداد و چون به خدا و قدرت لایزال و لایستاهی خالق عالم پشتگرم و امیدوار بود بآرامش و ملایمت تمام گفت :

- چشم کور باد اگر به خاتون خود بدیده بدنگریسته و دستم بریده باد اگر بسوی وی دست طمع گشوده باشم ... خاتون من خدا و خشم الهی را از نظر دور داشته که چنین بی پروا مرا متهم میکند و سخن ناراستی میگوید ... خداوند گواه است که من چنین نکرده ام و هم او بر شما ثابت خواهد کرد که جز باکی و درستی و ج-ز رعایت شرف و صلاح گناه دیگری

نداشته و ندارم. . . (یوسف) -
 عزیز که هنوز از خشم می لرزید و در ضمن سخنان محکم و فصاحت و بلاغت
 یوسف او را تحت تاثیر قرار داده بود. بر خود فشار بیشتری وارد آورد و بلا یست
 سؤال کرد: - چگونه بر من ثابت شود که تو راست می گویی و زلیخا تو را بنا درستی
 متهم کرده است؟

(یوسف) سکوت کرد. . . سکوت او دلیل ترس نبود بلکه
 علت دیگری داشت. . . علتی که فقط پیغمبران و فرستادگان خداوند از
 آن آگاه هستند. . . سکوتی که لغت بخش ترین ساعات عمر پیغمبران
 خدا است. . .

در همین سکوت چند ثانیه ای بود که جبرئیل برای دومین بار بر یوسف
 ظاهر شد. . .

یکبار جبرئیل در چاه بابا یوسف سخن گفت و این دومین مرتبه بود که برای
 رساندن پیام الهی بروی ظاهر و آشکار میشد.

یوسف دیدگان خود را بست و در تاریکی پشت پلکهای چشمش جبرئیل
 را دید. همان نور درخشنده آبی رنگ. جبرئیل بصدائی که فقط با گوش جان
 یوسف شنیده میشد گفت:

- یوسف پروردگارت بتو درود میرساند. خوشحال باش که خودداری
 تو در مقابل دام که مفاصد و پاکی و صلاح تو مقبول در گاه حضرت احدیت واقع
 گردیده است. بیم و ترس بخود راه نمده که خداوند بندگان نیکو کار خود را دوست
 دارد و از آنها در همه حال حمایت میکند. در پاسخ عزیز مصر داوری را بیک طفل
 شیرخوار حواله کن. . .

جبرئیل این را گفت و ناپدید شد یوسف از شادی می لرزید و گونه هایش
 سرخ شده بود. . .

سکوت او عزیز مصر را متعجب کرده بود. پیش خود می اندیشید که شاید
 حق با زلیخا است و این سکوت دلیل گناهکاری یوسف می باشد اما برای بار
 دیگر پرسید. . .

- پس چرا ساکت مانده ای. . . چگونه بر من ثابت می شود که تو راست
 می گویی. . .

- (یوسف) دیده کشود و با آن حال شوق و جذبه ای که داشت گفت :

- زلیخا خاتون خانه بدنبال من دوید و از عقب دامنم را گرفت و کشید و برای اینکه بشما ثابت شود که من راست میگویم از يك طفل شیرخوار سؤال کنید.. از كودك گاهواره پرسید...

عزیز بشنیدن این سخن یکه ای خورد و بتصور اینکه یوسف در اثر ترس مشاعر خود را از دست داده است گفت :

- چگر نه طفل شیرخوار سخن میگوید.. آیا دیوانه شده ای..؟

یوسف در پاسخ اظهار داشت.

- خیر.. مشاعر خود را از دست نداده ام.

خداوند قادر است که طفل شیرخوار را بسخن گفتن وادارد تا بنده ییگناه خود را از آسیب تهمت برهاند...

اتفاقا عموی عزیز بتازگی صاحب کودکی شده بود آن كودك که در گاهواره بود چهار ماه بیشتر نداشت یوسف گفت :

- به عموی تو خداوند کودکی عنایت فرموده و آن طفل در همین خانه است . راه بسیار نزدیک و کار بی اندازه سهل است می توانید کنار گاهواره كودك رفته و صورت حال و حقیقت ماجرا را از او سؤال کنید .

آنها که آنجا حضور داشتند متعجبانه بیکدیگر نگاه میکردند برای ایشان که از طریق خداپرستی دور بودند و در عالم ظلمت جهل زندگی می کردند باور نکردنی بود که طفلی سخن بگوید و در ماجرائی بزرگ گواه باشد .

بفرض اینکه گاهواره طفل در آن اطاق بود و آن ماجرای عجیب را میدید و سخنان ایشان را می شنید . نمیتوانست حرف بزند و آنچه را دیده و شنیده است بر زبان آورد و بگوید

بهر حال چاره ای جز این نبود که عزیز پیشنهاد عجیب یوسف را بپذیرد و از طفل شیرخوار عموی خویش گواهی بخواهد ..

زلیخا نیز از حیرت نمیتوانست خودداری کند ولی چون اعتماد داشت که

طفل گاهواره ای حرف زدن نمیداند بسخنان یوسف و پیشنهاد غیر قابل تصور او می خندید .

عزیز نگاهی بزلیخا کرد با این نگاه می خواست نظر او را درباره این گواهی سؤال کند قصد داشت پرسد که آیا با گواهی طفل عمویش موافق میباشد یاخیر زلیخا معنی و مفهوم این نگاه را بفراست دریافت و گفت :

- بسیار خوب منم موافق هستم اگر طفل سخن گفت و گواهی داد هر چه گفت برای من قابل قبول میباشد .

باین ترتیب موافقت عزیز مصر نیز اعلام شد و سه نفری بطرف خانه عمو عزیز که در همان نزدیکی بود حرکت کردند .

خیلی زود به مقصد رسیدند و به اطاقی که گاهواره در آنجا قرار داشت وارد شدند . طفل آرام خوابیده و دیدگانش بسته بود ، ولی از عجب این که وقتی آنها وارد شدند و گرد گاهواره اش حلقه زدند، دیده گشود و بر روی يك يك حاضرین نگریست و لبخند زد . لبخندی که هزار معنی و هزاران مفهوم داشت .

(یوسف) آنچنانکه گویی در برابر قاضی و در محکمه عدل حضور یافته است گفت :

- ای طفل شیرخوار که مظهر قدرت پروردگار هستی .. از تو گواهی میخواهم .. بین ما حکم باش و آنچه که میدانی بگوی . روح تو پاک است و هنوز به فساد زندگی آلوده نشده ... روح تو چون آئینه تمام نمایی است که همه حقایق بی کم و کاست در آن منعکس میگردد . پس بگو آنچه که میدانی و فاش کن تمام اسراری که به آن آگاهی ...

تا موقعی که (یوسف) سخن میگفت طفل شیرخوار باو می نگریست و چشم از دهان یوسف بر نمی داشت ولی چون نوبت سخن گفتن به (زلیخا) رسید کودک چشم از (یوسف) برگرفت و با نزن خیره شد .

زلیخا آنچه را که گفته بود تکرار و مجدداً یوسف را به بد نظری و ناپاکی متهم کرد . پس از زلیخا عزیز مصر گفت :

- مقصود من این است که معلوم شود کدام يك از این دو نفر در گفتار خود

محقق و راست گو هستند. بنده و نالایق منسوب به ایشان است. و از این جهت که

آیا (زلیخا) نسبت به (یوسف) نظر بد داشته و بد (یوسف)

به (زلیخا) دست طمع دراز کرده است. . . اینست حقیقتی که میخواهم

روشن شود. . .

هر سه سکوت کردند زیرا نوبت داوری رسیده بود. بی اعتقادی عزیز

و زلیخا هنوز باقی بود و هرگز گمان نمیکردند طفل شیر خواری سخن بگوید و

در این ماجرا حکم باشد.

اما ناگاه کودک بصدای ضعیف کودکانه خویش ولی با بلاغت

تمام گفت:

یوسف در این گیر و دار کاملاً بی گناه است و پای از حد هر کی و صلاح

فراتر ننهاد و ولی زلیخا نسبت به یوسف چشم طمع دوخته و بقصد گسستن کام

بدنبال وی دویده است. . .

زلیخا ناگاه جیفی کشید و گفت:

دروغ است. . . دروغ

کودک گفت:

من این دروغ از آنجا راست میشود که پیراهن یوسف از عقب دریده

است. اگر یوسف بزلیخا حمله کرده و زلیخا در صدد دفاع از خود برآمده

بود می نایست پیراهن یوسف از جلو دریده باشد ولی اگر پیراهن از عقب

پاره شد دلیل بر آنست که زلیخا به یوسف دست طمع دراز کرده و در این

تردید نیست. . .

سکوت برقرار شد و طفل از سخن گفتن بازماند. این آیه است که

ثانیه ای مد آنهمه درخشندگی هوش و فراست از دیدگان طفل گرفته شد

چهره اش بحالت کبود گمانه نخستین بازگشت و بنای اعتنائی، مثل همه اطفال شیر

خوار با طراف خود تکریشک. . .

(عزیز) مصر (کنه) از حیرات و هلاش باز میماند بود خط اب نه

یوسف گفت:

و بلافاصله پشت پیراهن خود را باو نشان داد. (زلیخا) در مقابل این حجت غیر قابل انکار نمیتوانست مخالفت نشان دهد لذا سر را پایین انداخته بود و از شرم و بدبختی خود آرام آرام می گریست. (عزیز) مصر که حال را با آنگونه دید، نفسی عمیق کشید و به یوسف گفت: - از اینکه بتو بدرستی سخن گفتم بوزش مبطلم خوشنودم که دست پرورده ای چون تو صالح و پاک دارم... تو بار سنگینی را از روی دوش من برداشتی و این بار کینه ای ابرود که نسبت بتو در دل بدید آورده بودم.

عزیز باز هم لحظه ای سکوت کرده و مجددا اظهار داشت:

- از این مقوله و آنچه که اتفاق افتاده با کسی سخن مگو اصولا موضوع را فراموش کن و از این بس اگر زلیخا تو را در خلوت طلبید حاضر مشو و نافرمانی کن، باشد که نظیر این حوادث اتفاق نیافتد و کار چنین بافتضاح و رسوائی کشیده نشود. یوسف رفت و تازه در این موقع بود که زلیخا و عزیز تنها ماندند، زن شرمنده و شوهر با گذشت... عزیز می توانست نسبت باو تصمیم شدید بگیرد ولی چون کار عشق او بجای حساس نکشیده بود از گناهش چشم پوشیده و عذرش را پذیرفت.

زلیخا خود را بپای افکند و موی بر کند و روی را خراشید. می خواست بزبانی عذر گناه بخواهد که بردل شوهرش موثر واقع شود. زن دلفریب و زیبا خوب میدانست که عزیز بر او خشم نمیگیرد ولی از این می ترسید که آئینه قلبش را زنگ الم و شک و تردید تیره سازد. همین سبب میخواست خوشتر را از آنگونه که راستی هست در عشق یوسف و رسوائی کار بیگناه جلوه گر کند.

زلیخا هم چیز را اعتراف کرده و گفت: - من از نخستین روز که او را دیدم و با درهم و دینار تو و برا از بازار برده فروشان خریدم بخوبی میدانستم که بالاخره بگروز چشمان

سیاه و چهره صاف و بیگناه او پرده صبوری مرا میدرد و کار مرا بر سوائی می کشد ...

عزیز: گوش بده و بدرستی قضاوت کن، خود را بجای من بگذار.. بقدر من نازك دل و ضعیف النفس و زیبا پسند و عاشق پیشه باش.. با این همه حسن سلیقه و زیبایی خیره کننده او بنگر... حسن و جمال و کمال او را در نظر بگیر و آنگاه بدل خود مرا جمع کن.. اگر چون من دیوانه وار باودل نیاختی حق داری بخواری مرا بکشی و پیش سگان گرسنه قصر بیافکنی .

عزیز بر صندلی جواهر نشان نشسته بود و باشك دیدگان همسر زیباروی خود مینگریست و چیزی نمیکفت.. او خاموش بود زیرا غیر از این کاری نمی- توانست انجام دهد .
زلیخا ادامه داد و گفت :

- چکنم ... این کار دل و دیده من است .. دیده ام دید و پسندید و دلم خواست .. بیشتر اعمال انسان در زندگی ارادی است تنها بعضی امور غیر ارادی انجام میگیرد و از آن جمله میتوان حب و بغض را نام برد .. عاشق شدم، باودل بستم و قرار و اختیار را از کف دادم .. شوهرم را بستم.. مرا ببخش که حدود شرف تو را رعایت نکردم. از من پرس که چرا باودل داده ام .. از او سؤال کن که چرا تا این درجه زیبا و دوست داشتنی است. آخر انسان هم اینگونه زیبا خلق میشود...؟

اینجا عزیز مصر سکوت را شکست و بالعنی ملامت آمیز و حاکی از ملال و اندوه درون گفت :

- من از ابتدا میدانستم که تو در مقابل مردان دیگر ضعیف هستی ... انتظار چنین روزی را داشتم که جوان زیبا روئی را ببینی و باو عاشق شوی.. این بخت و اژگونه من بود که زنی ضعیف النفس نصیب من کرد و مرا گرفتار و پای بند او ساخت.

زلیخا حرف او را قطع کرده با گریه و زاری دست شوهر با گذشت و مهربان خویش را بوسید و گفت :

- با سمانها سو کند که من تنها عاشق او نیستم .. در همه مصر زنی نیست که او را دیده و دین و دل نداده باشد .

عزیز در حالیکه میخواست از جای برخیزد اظهار داشت :

- چنین نیست ..

(زلیخا) دامن لباسش را گرفت و او را با فشار روی صندلی نشانید و گفت :

- ثابت میکنم .. برای این که قدرت و مقاومت مرا در مقابل زیبایی سحرآمیز او بدانی ثابت می کنم که هیچ يك از زنان مصر خوددارتر از من نیستند .

عزیز متعجبانه پرسید

- چگونه ثابت میکنی ..

زلیخا جواب داد :

- خیلی آسان است . تو عقیف ترین زنان مصر را انتخاب کن . آنها که در صبوری و مستوری شهزه اند .

(زلیخا) از نقشه خود با « عزیز » چیزی نگفت ولی او را راضی کرد که با آزمایش و اثبات ادعای انجام شده موافقت کند .

« عزیز » رضایت داد لیکن این رضایت با جبار انجام شد .

(عزیز) خود را در آستانه رسوائی میدید .. در همه معاف و مجالس از عشق (زلیخا) نسبت به (یوسف) صحبت میکردند . همه مردم از كوچك و بزرگ و فقیر و غنی ورنه و پارسا میدانستند که همسر (عزیز) مصر به جوان خو بر وی و غلام زر خرید عبری دل بسته و اختیار از کف داده است .

این شایعات را زنان مصر از اینجا با آنجا انتقال می دادند و همه جا از این عشق و رسوائی صحبت میکردند (یوسف) بکار خود سرگرم بود و با آنچه که در عالم میگذشت توجهی نداشت .

روزها در کمال صفا و پاکی کار میکرد و شبها را بعبادت و نماز میگذرانید و عزیز از اینکه یوسف راتا این درجه بحوادث بی اعتنا میدید خوشحال بود و بیش از پیش نسبت باو محبت میکرد .

انتخاب بعمل آمد و عده ای از عقیف ترین زنان مصر برگزیده شدند . زلیخا مجلسی شاهانه و درخورشان و مقام شاهزادگان ترتیب داد و از آنها ، همان زنان که در عشق زلیخا را شامت و سرزنش میکردند و در غیبت او چیزها می گفتند دعوتی رسمی بعمل آورد .

به عزیز مصر نیز قبلا آگاهی داده بود که در روز و ساعت معین پشت پرده

بنشینند و حال زنان را نظاره کند . عزیز هم چنان کرد که زلیخا خواسته بود .
 همه بایان آمدند و نشستند و بزم در کمال سرور و نشاط جریان طبیعی
 خود را طی می کرد . زنان می گفتند و می شنیدند و بقیه هم می خندیدند .
 خنیاگران با آلات موسیقی کناری نشسته و به آرامی آهنگهای روح-
 پرور و نشاط آور میزدند در مجمرهای متعدد که در سراسر طالار پیچیده شده بود
 عود و عنبر میسوزانیدند و فضا را خیال پرور و هوارا عشق انگیز میکردند .
 هر کس چندین جام باده نوشیده همه و آماده شده بودند که زلیخا مستخدمین
 اشاره ای کرد و آنها آخرین فصل بر نامه را اجرا کردند .
 بهر يك از میهمانان بر تقالی تعارف و کاردی برای بریدن برتقال
 داده شده همه برتقالها را در دست داشتند که ناگاه پرده بالارفت و چون ماهی
 تمام که در شب ظلمانی و تاریک از پس ابرهای تیره ظاهر شده و آسمان را روشن
 کند چهره فریبنده (یوسف) در آستانه دو طالار نمایان گردید .
 (یوسف) را قبلا بعمام برده و کیسوانش را شانه زده و بروغنه های
 معطر آلوده کرده بودند بهترین البسه را بر تن داشت و کمر بندی زرین-
 بزمیان بسته بود .
 زلیخا دستور داده بود که یوسف را در موقع معین با ظرفی پر از میوه
 وارد اطاق کنند وظیفه یوسف از همه جا بیخبر آن بود که ظرف میوه را پیش
 روی زلیخا بزمین بگذارد و چون زلیخا در بالای طالار نشسته بود یوسف
 بناچار از میان مدعوین میگذشت و همه او را می دیدند .
 بهر حال (یوسف) با آنها زیباترین وارد شد . شرم حضور در میان عده ای
 زنان مشهور و معروف مصر چهره او را سرخ کرده و گونه هایش را گل انداخته
 و صدچندان بر زیبایی او افزوده بود .
 (یوسف) آرام آرام وارد شد ، پیش رفت و در ح-البیکه سر را پائین
 انداخته بود و در دل بخدای بزرگ متوسل میشد مقابل (زلیخا) رسید و سینی
 را بر زمین نهاد و باز گشت .
 سکوت سنگینی بر همه جا مستولی شده بود . سکوتی عجیب و بی سابقه
 و حیرت انگیز ... همه زنان بیوسف چشم دوخته بودند و دهانشان از فرط حیرت
 باز مانده بود . نمیدانستند زیبایی ملکوتی او را با چه چشمی بشکوند و با چه

زبانی بستایند و چگونه درباره (زلیخا) قضاوت نمایند.

توجه آنها چنان بیوسف جلب شده بود که می‌گویند بجای برتقال دست خود را بریدند .. (یوسف) هراسان و شرمگین خارج شد و بدنبال کار خود رفت ولی پس از اوزنان هنوز در عالم دیگری سیر میکردند و تا دقایقی چند از خود بی خود بودند .

(عزیز) مصر از پشت پرده این صحنه تماشائی و عجیب را می‌دید و چون بریدگی دست زن را مشاهده کرد؛ از جای برخاست و در حالیکه در دل به زلیخا حق می‌داد از آنجا خارج شد و رفت.

پس از عزیمت عزیز زلیخا خطاب بزنان گفت :

- دیدید . اینست یوسفی که مرا در عشق اوس رزنش میکنند .
اینست آتشی که جانم را میسوزاند و اینست کسیکه شما او را ندیده
زبان بیدگویی من گشوده بودید ..

حالا که او را دیدید قضاوت کنید و خود را بجای من که شب و روز او را
می بینم و حتی مالک و صاحب جسم وی هستم بگذارید و خوب بیاندیشید اگر در
جای من بودید کمتر از زلیخا بی اختیار می شدید حق بدهید
راست بگوئید .

و بعد چهره دلفریب و زیبارامیان دو دست پنهان کرد و بگریستن
پرداخت چنان میگریست که شانه هایش تکان میخورد و صدای حق حق گریه اش
تا بیرون طالار میرسید و بگوش خدمتگذاران و غلامان میرسید و باین طریق
هر کس که بر ازاو آگاهی نداشت و از عشق وی چیزی نمیدانست همه چیز را
می فهمید و میدانست که خانم خانه، زلیخا، زیباترین زن جهان، همسر عزیز مصر
صاحب هزاران غلام و کنیز سیاه و سفید به برده ای عبری دلباخته و کار این
عشق بر سوائی کشیده است ! ولی آیدر همه مصر کسی بود که از عشق زلیخا
به یوسف قصه ای نشنیده باشد نه .. مردم مصر از هر طبقه و دسته و در هر
مقام و منصب که بودند ماجرای عشق زلیخا را شنیده و چیزها میدانستند چه رسد
به خدمتگذاران و غلامان خانه عزیز ..

گریه زلیخا همه حاضرین را متاثر و اندوهگین کرد و برخی که در طول
حیات خویش طعم و مزه عشق را چشیده و معرومیت را تحمل نموده بودند بیاد

گذشته اشک ریختند و با زلیخا بزاری پرداختند.
 عده ای دیگر که هنوز آتش عشق در وجودشان شعله ور بود بسوز و گداز
 عاشقانه دچار گردیدند. سوزی که جانشان را میسوزانید و دودی که
 روحشان را با حرارتی کشنده میگداخت.

همه متفق الرای بودند. به زلیخا در عشق یوسف چنان جوانی که حسنش
 دیده را خیره میکرد حق دادند و از گذشته و آنچه که درباره سبک سری و
 خودکامی او گفته بودند پوزش طلبیدند اما این گفته ها چگونه میتواندست زلیخا
 را آرام کند.

هر کس چیزی میگفت و بزبانی میخواست او را آرام کند لیکن زلیخا
 چون بدل خویش مراجعه میکرد احساس مینمود که جز وصل یوسف هیچ چیز
 دیگر نمیتواند از رنج درونی او بکاهد.
 تنها وصل، وصل یوسف هم آغوشی و تصاحب او آتش قلب و شعله های
 سوزنده ای که روح او را میسوزانید خاموش میکرد.
 همین و جز این هیچ..

هر کس سخنی گفت و چون زلیخا هنوز میگریست همه خاموش شده و سر
 بگریبان اندیشه و تفکر فرو بردند نمیدانستند در کار عشق چه تدبیری بکار برند
 که یوسف با کدامن. یوسف خدا پرست یوسف بزرگ و صدیق رام و گرفتار
 کام زلیخا گردد.

وقتی همه خاموش شدند (زلیخا) سر برداشت و گفت:
 - بروید و با یوسف صحبت کنید. از طرز فکر و چگونگی اندیشه و
 معتقدات او آگاه شوید... تا با او سخن نگوئید از بزرگی و عظمت روح و
 بالاخره از صعوبت درد دل من آگاه نمی شوید.. بد نیست او را نصیحت کنید
 و بوصل جوئی و کام گرفتن از من ترغیب و تشویقش نمائید...
 بدنبال این پیشنهاد عده ای از برجسته ترین زنان مصر به اطاقی دور
 افتاده رفتند و یوسف را آنجا احضار نمودند.

(یوسف) مطیع و فرمانبردار چون خدمتگذاری وظیفه شناس بدون
 احساس ترس و وحشت بآن جارفت ولی وقتی به پشت در اطاق رسید اندکی
 مکث کرد. سر را باسمان بلند نمود و زیر لب گفت:

- خداوندا... ای قادر بی همتا... ای موجود لایزال... خداوندا

تو که مرا در بن چاه و از گزند و آسیب برادران حفظ کرده و اینسان با سایش و نعمت رسانیدی اکنون نیز مرا در مقابل و سوسه نفس و گفته های تحریک آمیز این ناپاکان بی حیا حفظ کن و مصون بدار... الهی خود را بتو می سپارم.. این گفت و وارد اطاق شد زنان خوب روی مصر یکبار دیگر بدیدن (یوسف) انگشت حیرت بدندان گزیدند و از فرط تعجب خیره ماندند.

آن حسن و جمال هر بیننده ای را متعیر و خیره می کرد آنها را نیز دقایقی چند خاموش و بی حرکت نگه داشت. با اشاره یکی از زنان (یوسف) روی مصطفی ای نشست.

او بعد از دو زانو نشست و دستها را بر سینه نهاد و بسخنان آنها گوش فرا داد. دوستان (زلیخا) لب به نصیحت او گشودند و تا آنجا که قدرت داشتند (یوسف) را وسوسه کردند..

باو میگفتند اگر (زلیخا) از تو کامیاب و راضی باشد به ثروت و مکت میرسی معروفترین مردان مصر خواهی شد و شاید پس از عزیز که مردی سالخورده است به جانشینی او منصوب گردی... یوسف این سخنان را بایی اغتنائی گوش میداد و چون از وی پاسخ میخواستند می گفت:

« عزت و ذلت بدست و باراده خداوند است. او هر کس را بخواهد بزرگ میدارد و چون اراده کند همان شخص را به خواری میکشد. من بقدرت پروردگار متکی هستم و جز برضای او کاری نمیکنم. دلم را از هوای مال و منال دنیا خالی نگه داشته ام که دوشم زیر بار گناهان نابخشودنی نرود در اینصورت چگونه چنین تقاضائی دارم که خیر و صلاح من در آن نیست. زنان مصر تلاش بیپوده کردند و از ساعت ها گفته گون نتیجه نگرفتند ناچار (یوسف) را مرخص کرده و بادست تهی نزد (زلیخا) که بایی صبری انتظار ایشان را داشت باز گشتند.

(یوسف) از آن پس بیش از پیش از (زلیخا) دوری میگزید و کناره گیری میکرد از قصر او خارج شده و درجائی دیگر منزل گزیده بود که تحت فرمان « زلیخا » نباشد ولی (زلیخا) همچنان چشم بر او داشت و دقیقه ای آسوده اش نمیگذاشت.

چندی بر همین منوال گذشت. آوازه شهرت (یوسف) همه جا را پر کرده بود. مردم از عشق (زلیخا) باو واز بی اعتنائی (یوسف) به (زلیخا) صحبت می کردند و داستانها می گفتند.

شبها دوره گردان تصانیف مشهوری را که بهمین مناسبت ساخته شده بود واز سوز و گداز عاشقانه (زلیخا) حکایتها داشت باوازی بلند و آهنگی خوش در هر کوی و هر برزن میخواندند و میگذشتند.

اندك اندك كار (زلیخا) بر سوائی میکشید و برای چاره این دردهیچ درمانی وجود نداشت.

(عزیز) به سرش (زلیخا) تنیدی میکرد که تو آبروی مرا ربختی و حیثیت مرا برباد دادی و (زلیخا) خود در مقابل خدمتگذاران قصر و شوهرش شرمگین و سرافکنده بود.

گاهی (زلیخا) بهمان ترتیب همیشگی باتفاق همان غلامان و شاطران بگردش کوی و برزن میرفت و در شهر میگشت، از این گردش كوچك ترین نتیجه ای نمیگرفت. نه تنها از شدت اندوهش کاسته نمیشد بلکه چون باز میگشت بیشتر احساس ناراحتی میکرد. زیرا بخوبی درمییافت که نزد مردم رسوا و بدنام شده و همه اهالی شهر او را بزشت کاری میشناسند و با انگشت بیكدیگر نشان میدهند. آنچنان که يك زن گناهکار را انگشت نما میکنند.

همین رسوائیها (زلیخا) را از گذشته نادم و پشیمان کرد. از گذشته و اعمالی که در طی آن انجام داده و کارهایی که کرده بود پشیمان شد. این پشیمانی و این ندامت از شدت عشق او به (یوسف) ذره ای نمی کاست تنها اثری که داشت آن بود که پیش شوهر لب به پوزش طلبی و عذرخواهی میگشود واز وی میخواست که بی پروائیها و سبکسریهای او را نادیده انگارد.

(عزیز) او را براستی می بخشید اما چه سود که این بخشش از رسوائی او نزد مردم نمیکاست. (زلیخا) در نظر خلق هنوز همان (زلیخا)ی عاشق و همان دلداده بی پروا بود.

سال اول و دوم و سوم نیز گذشت. سه سال از آن جلسه فراموش ناشدنی، از آن میهمانی که زنان مصر بدیدن یوسف دست خود را بریندو (زلیخا) را در کار دلدادگی محق دانستند سپری شده.

(یوسف) همچنان بعبادت مشغول بود و به (زلیخا) کوچکترین توجهی مبذول نمیداشت. (زلیخا) که وضع را چنین دید و استنباط کرد که هرگز (یوسف) از آن اونیخواهد شد تصمیم خطرناکی گرفت و بمنظور استبرای خویش نزد شوهر رفت و از او خواست که یوسف را به حبس ابد و زندگی همیشگی در سیاه چالهای مخوف زندان فرعون محکوم کند!

(عزیز) نیز برای آنکه خیالش همیشه و همه وقت از این بابت آسوده باشد خواهش (زلیخا) را باروئی خوش پذیرفت و فرمان داد تا یوسف را بزندان گسیل دارند.

برای محبوس کردن یوسف هیچ محکمه‌ای حکم صادر نکرد و هیچگونه اتهام و بهانه‌ای موجود نبود. تنها خواهش (زلیخا) و اراده (عزیز) در انجام این مقصود دخالت داشت و چون این دواصل بالاتفاق فراهم شد یکروز سپاهیان بقصر رفتند و (یوسف) را از درگاه عبادت و پیشگاه خداوند دست بسته بزندان بردند.

(یوسف) که گویی انتظار چنین حادثه‌ای را داشت از سپاهیان با سیمائی گشاده و رومی خوش استقبال کرد و هر دو دست را پیش برد تا به زنجیر بستند و بمیل و اراده آنها بحرکت درآمد و بسوی زندان پیش رفت.

در زندان غوغائی عجیب برپا بود. غوغائی که یوسف مثل و مانند آن را بیاد نداشت و هرگز به چشم ندیده و بگوش ناشنیده بود. در محیطی مرطوب و عفن... در میان چهار دیوار بلند سنگی که از شکاف سنگها آب میچکید و خزه روئیده بود عده‌ای انسان مثل حیوانات بهم می‌اولیدند و زندگی میکردند.

همه موی بلند داشتند، موی ژولیده و کثیف و عفن... ریشی انبوه و آشفته... برخی در اثر سالها اقامت در آن محل تاریک و بدون روشنائی روشنائی دیدگان را از دست داده و چون کرم خود را روی زمین میکشیدند و بهدایت دستهای کثیف خود که ناخن‌های دراز داشت راه می‌رفتند. جمعی در اثر تاثیر رطوبت زندان سلامت را از دست داده از نیم بدن فلج شده بودند. عده‌ای که هنوز نیمه جانی داشتند بمشاهده جوانی خوب‌رو و خوش لباس

پیش دویده و گرد یوسف حلقه زدند و با حیرت و تعجب باو نگر بستند..
برای زندانیان حیرت انگیز بود که جوانی به آن زیبایی و آن تناسب
اندام بزندگی در آن محیط و حشرت را محکوم شده باشد.. از خود می پرسیدند
که او چه گناه غیر قابل بخششی مرتکب شده و چه کرده که چنین عقوبتی را
برای او سزاوار دانسته اند.

(یوسف) بزندانیان حیرت زده سلام گفت ، و با چهره ای گشاده و لبی
خندان در ردیف ایشان جای گرفت.

هرگز از بخت خود ننالید و هیچگاه از کج روی روزگار و نامیمونی
قضا و قدر صحبت نکرد..

بجای شکوه و شکایت می خندید و برای زندانیان قصه میگفت، غمزدگان
را دلداری میداد و دردل های خالی از امید آنها را -زاران انگیزه و همت
امیدواری ایجاد مینمود .

زندانیان کم کم باو انس میگرفتند و محبتش را در دل جای میدادند..
بصاحب و مجاورت با او پیشی گرفته و یکدیگر را عقب میزدند هر کس
می خواست در جائی که یوسف نشسته بود بنشیند و سخنان تسلی بخش او را بشنود
اما یوسف هرگز یکجا نمی نشست .

همه جای زندان میرفت، در کثیف ترین نقاط مسکن میگزید و با آن
عده عاجز و بدبخت که هیچکس بآنها روی خوش نشان نمیداد معاشرت
می کرد و هم سخن میشد...

ورود یوسف واسکان او در زندان وضع روحی محبوسین را یکباره
دستخوش تغییر کرد. نه تنها زندانیان منقلب شده و در اثر سخنان جان بخش
و گفتارهای یوسف بآینده امیدوار گردیدند بلکه خود او نیز سعی بلیغ
مبذول میداشت که خود را دگرگون سازد.

مردان خدا برای روح خود زندگی میکنند.. آنها زندگی معنوی
را بر حیات مادی مقدم میدارند و جسم را فرع بر روح میشناسند. این قبیل
مردان خیلی زود با محیط مأوس می شوند و رنگ اطراف را بخود میگیرند
درحالی که تجربه روحی و استقلال وجودی خویش را همچنان محفوظ و از
هر گونه اختلاط با محیط در امان نگاه میدارند.

یوسف نیز چنین بود. او کوشید که مثل سایر محبوسین باشد و در اینکار موفق شد اما روحش در زندان نبود بلکه فقط جسمش را اسیر کرده بودند. روح مرد خدا محبوس نمیشود. یوسف آزادانه فکر میکرد روح خود را از قفس تن آزاد میساخت و در فضای لایتناهی عالم بچولان و سیر و امیداشت.

موقعیکه زندانیان یوسف را در کنار خود میدیدند روح او خارج از حدود و ثغور وجودش سیر میکرد.

در آسمانها، لای ستارگان، در فضای پهناور گیتی و بالاخره در آنجا که بهریم ملکوت اعلی خیلی نزدیک میباشد پرواز مینمود.

در خلال همین احوال در خارج از محیط زندان حوادث کوناگون به وقوع میپیوست حوادثی که بعدها مبداء تحولات دیگر قرار گرفت و پایه های بزرگی و عظمت یوسف روی آن استوار شد.

خداوند بندگان خویش را از یاد نمیرد هیچیک از بندگان نمیتواند خویش را از خاطر رفته و فراموش شده تصور کند هر کس از خوان گسترده نعمات پروردگار عالم سهمی دارد و قسمتی میبرد و هر بنده بفرخور شایستگی خویش از لذات تمتعی میگیرد و توشه ای بر میدارد پس چگونه میتوان تصور کرد که خداوند بنده نیکوکار و رسول بزرگوار خود یعنی (یوسف) را در زندان فراموش کرده و یله ورها نموده بود.

یوسف نیز ابتدا چنین تصویری نداشت و در همه حال خدای را ناظر حال و دانیای متعال خود می انگاشت لیکن از آنجا که بشر جایزالخطا است و دچار سهو و اشتباه میشود، یوسف نیز لحظه ای از خدای غفلت کرد و بطوریکه بعد از خواهیم گفت برای رهایی خود به بنده خدا توسل جست و همین غفلت سبب گردید تا مدت حبس او طولانی تر شود و خداوند برای آنکه بیشتر نفس او حوادث را به تاخیر بیندازد ..

فرعون مصاحبی داشت که او را ماژیلتوس مینامیدند او معمر و اسرار بود و روی اعتمادی که فرعون بوی داشت وظیفه خوانسالاری او را انجام میداد و در تهیه غذای مولای خود نظارت میکرد.

یکروز فرعون نسبت به ماژیلتوس خشم گرفت و در حین صحبت با دیدگان پراز کینه و نفرت بوی نگریست. این نگاه سفره داران گران و از

آینده بیمناک کرد. معولا فرعون نسبت به خدمتگذاران خود مهربان بود ولی چنانچه چشمگین میشد و بادیده بدبکسی مینگریست و هائی آنشخصی از مړك بهید بلسه محال بنظر می دسد.

ماژیلتوس آینده را از دست رفته و هستی خود را در آستانه نیستی مشاهده کرد. میدانست که فرعون دیر یا زود فرمان قتلش را صادر میکند و بدست جلادش میسپارد پس چه باید کرد ؟

او چند شب بیدار بود و بآینده میاندیشید ، بالاخره تصمیم خود را گرفت و مصمم شد تا قبل از اینکه فرعون بدست جلادش بسپارد او را مسموم و نابود کند .

آری (ماژیلتوس) می خواست (فرعون) را بقتل برساند و چون هنوز سمت سفره داری خداوند مصر را داشت بانجام مقصود خود امیدوار بود و بیقین می دانست که می تواند فرعون را با زهری کشنده و زود اثر بقتل برساند .

یکی دو روز نیز در باره نحوه انجام عمل اندیشید و چون به تنهایی از عهده این مهم بر نمی آمد به مرد دیگری بنام (یونا) که شرابدار فرعون بود توسل جست و از وی استمداد نمود .

ماژیلتوس یونا را فریب داد و باو گفت:

چنانچه در این کار با من همراهی کنی از مال دنیایی نیازت خواهم کرد. در آینده چنان ثروتمند و مال دار خواهی شد که در همه مصر مردم به سعادت و مکننت تو غبطه خورده و حسد ببرند.

یونا با همه عزتی که داشت از مال دنیا بی بهره بود و در این مدت که به فرعون خدمت می کرد و تقریباً مقرب محسوب می شد؛ به جمع مال و اندوختن منال موفق نگردیده و همیشه آرزوی داشتن ثروت و تهیه رفاه و آسایش زمان کهولت و پیری را در سر میپرورانید .

گفتار فریبنده ماژیلتوس در یونا اثری عجیب باقی گذاشت. بطوری که شرابدار فرعون بدون درك موافقت خویش را اعلام داشت و هر دو نفر متعهد و هم سو گند شدند که هر چه زود تر فرعون را به قتل برسانند و از نتایج این اقدام متهورانه بهره مند گردند.

در واقع یونای بدبخت و تیره روز فریب خورده بود در حالیکه

(ماژیلتوس) برای رهایی خود از يك مرك حتمی و قریب الوقوع می -
کوشید و تلاش می کرد . بهر حال تصمیم نهائی اتخاذ گردید . ماژیلتوس سم
خطرناکی از يك دارو گر خرید و برای آمیختن ب شراب فرعون در اختیار یونا
قرار داد .

در آخر بن شب ماژیلتوس یونا را به کنجی کشید و به عنوان تا کید و سفارش
بار گفت :

- هیچ وحشت بخود راه نده . . . مراقب اعمال و حرکات خود باش
و موقمی که (فرعون) از تو شراب خواست ، مثل همیشه پیش برو و جام
اورا پر کن .
(یونا) گفت :

- مطمئن باش که وظیفه خود را خوب انجام میدهم .
او در ظاهر میگفت و (ماژیلتوس) محیل را مطمئن می کرد ولی
در باطن می ترسید و از شدت ترس رنگ بر چهره نداشت و دستهایش
می لرزید ...

ماژیلتوس که مرد حيله باز و تند فہمی بود به مشاهده پریدگی رنگ و لرزش
دست یونا دستهای را بهم مالید و با افسوس گفت :

- بیم آن دارم که ترس بی جای تو رسوائی بیار آورد و کار را
خراب تر کند خیلی مراقب باش ... بخند ، آرام باش هیچ ترس و وحشت
بدل راه نده .

تو می خواهی فرعون را بکشی فرعون که قصد کشتن تو را ندارد پس
چرا می ترسی ؟

گفته های ماژیلتوس اندکی از شدت بیم و التهاب یونا کاست ولی آن تیره
روزه نو و در اعماق روح خود احساس آشفتگی میکرد و چنان بود که حوادث شوم
و خطرناکی را پیش بینی میکند ..
مرتباً از خود می پرسید :

- چه میشود ؟ آیا در کار خود موفق خواهیم شد ؟ آیا فرعون بدون سوءظن
شراب مسموم را می نوشد و جان می سپارد .

این سوال هائی بود که از خود می کرد ولی هرگز یکبار از خود
نپرسید که :

— اصولاً چرا من خود را در این جنایت شریک میکنم آیا ماژیلتوس راست میگوید و بعدها مرا از مال دنیایی نیاز خواهد ساخت خودش این مال و ثروت را ندارد . پس از کجا بمن وعده میدهد .

یونای تیسره بخت چنین سئوالی را از خود نکرد و در نهایت بی خبری و کند ذهنی برای انجام منظورهـای ماژیلتوس کمر همت بمیان بست .

آنشب فرعون شام را در اطاق مخصوص خود میخورد و بهات کسالت شب قبل و شراب زدگی از پذیرائی خسته کننده و حضور در بزم عمومی خودداری کرد .

پاسی از شب گذشته ماژیلتوس برای او سفره گسترد و اغذیه و اطعمه را مرتب نمود .

فرعون که روز و شب قبل شراب بسیار نوشیده و احساس کسالت می کرد قصد شراب خوری نداشت و میخواست آن شب هوشیار بخواهد ولی ماژیلتوس گفت :

— يك جام شراب کسالت شراب زدگیهای قبل را برطرف میکند.

و بلافاصله به یونا اشاره کرد که جام فرعون را لبریز سازد.

فرعون جام خود را پیش برد و یونا صراحی شراب مسموم را خم کرد تا از محتوی آن جام را پر کند .

حالا هنگام آن رسیده بود که یونا آرام و خونسرد باشد . . . نه شاید دستش بلرزد .

یونا به خود نشان میآورد، میگوید خون سردی خود را حفظ کند و ای موفق نمیشد. هر چه بیشتر بر مغز و روح خود نهیب میزد، آشفته گی بیشتری تمام وجودش را منجر میکرد .

ماژیلتوس از زیر چشم او را می نگریست و از عاقبت کار می ترسید زیرا برای العین میدید که دست یونا در حالیکه صراحی را کج کرده است میلرزد .

دل در سینه هر دو نفر میطپید سفره دار فرعون که تنظیم کننده این صحنه خطرناک و مهلك واقعی یونا محسوب میشد نفس را در سینه حبس کرده و رنگ بر چهره نداشت. حال یونا و خیم ترازاو بود و خویشتن را در آستانه رسوائی میدید

نمیدانستند چه میشود .

فرعون که میدید یونا در ریختن شراب تردید میکند و همچنان دست را نگه داشته است با خشونت گفت :

- چرا مطلقاً بدبخت عجله کن سرم درد میکند.

و یونا در مقابل این نهیب صراحتی را کمی بیشتر خم کرد ولی بدبختانه تعادل و توازن خویش را از دست داد و بناگاه صراحتی را روا کرد و هر چه شراب در آن بود روی دست و صورت فرعون ریخت .

فرعون سراسیمه و وحشت زده از جای جست . تمام بدنش از شراب خیس شده و از خشم و غضب می لرزید . . (مازیلتوس) نیز هراسان بود و هر چه برخورد فشار وارد می آورد نمی توانست از لرزش زانو و ان خود جلو گیری کند .

یونا چون مجسمه ای از سنگ بی روح و بی حرکت و خاموش ایستاده بود و برای سخن گفتن نداشت :

فرعون نگاهی به یونا و گوشه چشمی بجانب مازیلتوس افکند و چون هر دو نفر را رنگ پریده دید صدای بلند گفت :

- جلاد . . . جلاد . . .

به محض برخاستن صدای فرعون در باز شد و مرد غول پیکری که سینه بند چرمی بسته بود وارد گردید و مقابل فرعون خم شد .

یونا طوری کنترل مغز و فکر را از دست داده بود که گمان میکرد فرعون از موضوع مسموم بودن شراب مطلع شده و جلاد را بهمین علت خواسته است لذا خویشتن را روی پای فرعون افکند و در حالیکه بشدت می گریست گفت :

- مرا عفو کنید . . من بی تقصیر هستم . . من نمیخواستم به ولینعمت خود خیانت کنم مازیلتوس فریبم داد . . او . .

فرعون انگدی بسریو نازد و گفت :

- بدبخت او تو را فریب داد که شراب را . .

یونا بتصور اینکه فرعون میخواهد بگوید (شراب را با سم آلوده کنی) حرفش را برید و اظهار داشت :

- بله . . او مرا فریب داد که سم در شراب شما بریزم . . گناهکار

واقعی او است... چنان بود که ماژیلتوس را در دریائی از آتش سذاب افکنده اند... همه جای وجودش سوخت... دلش... مغزش... سینه و حلقومش... نمی دانست چه بکند و چه بگوید که (فرعون) او را بی گناه تصور نماید.

درست در همین هنگام عزیز مصر که وزیر اعظم فرعون بود وارد شد و چون از ماجرا مطلع گردید گفت :

- فعلا هیچیک از ایندو نفر نباید بقتل برسند صلاح در اینست که آنها را محبوس کنیم تا بعداً حقایق کشف و گناهکار را از بی گناه تشخیص داده شود... بعلاوه شاید اشخاص دیگری نیز با این دو نفر همکار و شریک جرم باشند و با کشته شدن آنها همیشه ناشناخته و خائن باقی بمانند.

فرعون پیشنهاد عزیز را پسندید و دستور داد که هر دو نفر را بزندان فرستاده و محبوس کنند.

عزیز شخصاً (ماژیلتوس) و (یونا) را بزندان برد و بدست همان زندانبانی که یوسف را مراقبت و نگهداری میکرد سپرد و بازگشت.

زندانبان نیز آندو نفر را بدرون برد و در زندان یوسف بغل و زنجیر مقید ساخت. از آن تاریخ بپیمد (ماژیلتوس) و (یونا) با (یوسف) هم زندان و مونس شدند و او را شناختند.

خداوند بزرگ و قادر متعال بی همتا بندگان خود را عزیز میدارد.. تانیه ای دستگاه عظیم و منظم خلقت تعال و غفلت ندارد.. اعطای تعطیل و تأمل نمیشود.. حوادث مثل حلقه های زنجیر بهم مربوط و پیوسته هستند و خدای مهربان ناظر حال و مثال بندگان خود می باشد.

در آن ایام که «یوسف» پیامبر عزیز خدا در زندان بسر میبرد و در آن محیط مخوف و هراسناک با سخنان تسلی بخش بر دل ریش زندانیان بیگناه و گناهکار مرحم آرامش دهنده مینهاد. حوادث یکی پس از دیگری زنجیر سان اتفاق می افتاد و عاقبت چنان شد که (یونا) و (ماژیلتوس) بزندان گرفتار شده و در کنار (یوسف) قرار بگیرند.

«یوسف» به همه یکسان مینگرست. برای هیچ يك از محبوسین امتیازی

قائل نبود. در نظر کم گشته کنعان آنکس بیشتر شایستگی محبت داشت که بلای بیشتری را تحمل کرده و بدبخت ترا از دیگران بود در محبس از فقیر و غنی، پیر و جوان، بیمار و تندرست همه نوع و از هر طبقه آدم بود..

گناه و جرائم آن‌ها نیز متفاوت و هر يك به علتی در آن سیاه چال سرنگون شده بودند. «یوسف» جستجو میکرد. آن کس که بیش از دیگران مورد ظلم و تعدی واقع شده بود مییافت و بتعلیم وی میپرداخت. «یوسف» نیز مانند همه پیامبران دیگر میکوشید تا دل بندگان خداوند را بنور ایمان روشن و نورانی کند. او معتقد بود که هر کس به خداوند یکتا و قدرت بی انتهای او ایمان داشته باشد و او را قادر بداند کمتر اسیر غم و اندوه میشود و مصائب و بلا یارا با روئی گشاده و نیروی اراده‌ای محکم تحمل میکنند..

لذا زندانیان راتحت تعلیم اخلاقی قرار میداد.. افق دید آن‌ها را میگشود و وسعت میداد و مسیر اندیشه ایشان را عوض میکرد تا این که به ایمان و خدا پرستی آشنا می شدند.

از میان زندانیان آن‌ها که تعالیم (یوسف) را پذیرفته بودند با دیگران فرق داشتند و خیلی زود متمایز میشدند.. اخلاق و رفتارشان دگر گونه شده و با چهره‌ای گشاده و روئی خوش مصیبت را تحمل مینمودند.

(یوسف) کم کم برای زندانیان از هیچ بیهوده چیز رسیده بود.. آنروز که بزندان قدم نهاد، هیچکس برای او اهمیتی قائل نشد ولی او بزودی جای خود را در دل همه باز کرده و محبت عموم را جلب نمود.

روزی که (یونا) و (ماژبلتوس) بزندان رفتند و زیر غل و زنجیر قرار گرفتند (یوسف) قبله آمل و مایه امید و آرزوهای زندانیان بود. او درد ظاهر و باطن ایشان را دوا میکرد. هم زخمهای عفونی بدنشان را می شست و می بست و همه آلام درونی آنها را تسکین میداد و از شدت غم و اندوهشان میکاست. حکیم بود، معلم بود، معبر بود..

اگر یکی از زندانیان خوابی میدید.. چه خوب و چه بد.. صبحگاه تعبیر آنرا از (یوسف) میخواست و دیگر بسیار زود بیفتاده

خواب می دید و می فهمید که آنچه (یوسف) در تعبیر خواب او گفته جامه عمل و حقیقت می پوشد.

توجه زاید الوصفی که زندانیان نسبت به (یوسف) ابراز می داشتند سبب جلب دقت (یونا) و (ماژیلتوس) شد و آندونفر نیز اندك اندك بسوی گرویدند و سر بر آستان ارادت او سائیدند. روزها پی در پی شب میرسید و شبها صبح میشد.

هفته ها میگذشت و ماهها سپری میگردید و بالاخره سالها پی در پی میآمدند و میرفتند...

(عزیز) مصر (یوسف) را از یاد برده بود و او نمیخواست بر استی (یوسف) برای همه عمر در زندان باشد. شاید در همان اوان اگر از (یوسف) چیزی بیاد میآورد برای رهایی او قدم پیش مینهاد و از آن سیاه چال خوف آورو هراس انگیز آزادش میکرد اما سر نوشت چنین مقدر داشته و خداوند چنان خواسته بود که (یوسف) در زندان باشد و آنقدر بماند که موقع مقتضی و معین فرا رسد.

آن موقع مقتضی کی بود و کی میرسید و چه میشد؟ غیر از خدا هیچکس آگاهی نداشت و از آینده چیزی نمیدانست...

پنج سال باین ترتیب سپری شد و (یونا) و (ماژیلتوس) نیز از خاطر فرعون رفته و همچنان در زندان بودند.

یکروز صبح که یوسف از خواب بیدار شد آن دونفر را در کنار خود نشسته دید. (یونا) و دوست او (ماژیلتوس) در زیر بوغ و زنجیر و غل آهنی بزرگمت راه میرفتند و اگر میخواستند از گوشه ای بگوشه دیگر زندان بروند ناچار بودند که پنج برابر وزن خود غل و زنجیر بکشند و دولا دولا در زیر بوغ راه بروند.

آنها که از دانیای یوسف داستانها شنیده و حکایات بی شماری میدانستند، نیمه شب از گوشه جنوبی زندان بصر کت در آمده و سحرگاه ببالین (یوسف) رسیده بودند.

(یوسف) چون آندونفر را با چهره ای غم زده و سیمائی گرفته و دیدگان غرق اشك بر بالای سر خود نشسته دید برخاست و کنارشان قرار گرفت و

حال و مقصود آنها را پرسید.

(یوسف) از گذشته آندو نفر هیچ اطلاعی نداشت و در طی پنجسال گذشته از زبان خودشان نیز سخنی نشنیده بود. نمیدانست گناهشان چیست و بچه جرم و کدام تقصیر بزندان و غل و زنجیر گرفتار شده اند. از گوشه و کنار می شنید که آنها هنگام عزت و آزادی جزو مقربین و صاحبین فرعون محسوب میشدند ولی ناگهان به علتی که بر همه پوشیده و مجهول بود مورد خشم قرار گرفته و از اوج عزت به حضیض ذلت سرنگون گردیدند (یوسف) جز این و نام آنها چیز دیگری نمیدانست.

آروز چون آشفته گی نگاه و گرفتگی صورت آنها را دید حدس زد که غم بزرگ و تازه تری بر آنها روی آورده است لذا در صدد تفحص برآمد و پرسید :

- چه شده ... چه پیش آمده که امروز شمارا سخت گرفته و اندوهگین مشاهده می کنم .
هر دو نفر گفتند :

- دیشب خواب عجیبی دیدیم که تعبیر آن جز بوسیله تو امکان ندارد و در عهده دیگری نیست .

(یوسف) با خوشروئی اظهار داشت :

- انشاء الله خیر و نیکو است ..

و بعد از (یونا) پرسید :

- چه دیده ای ؟ بگو که بخداوند سو کند جز حقیقت چیزی نخواهم گفت :

(یونا) شانه خود را که در زیر فشار بوغ مجروح و خونین شده بود بدیوار سنگی و خزه گرفته و مرطوب زندان تکیه داد و آهی کشید و گفت :

- دیشب در خواب دیدم که در باغ بزرگی گردش میکنم .. باغ وسیع مشجر با صفا و بر طراوت بود . درختان میوه بسیار داشت ولی در آن میان فقط يك درخت انگور دیده میشد .. من خود را بآن درخت رسانیدم و مشاهده نمودم که تارك فقط سه شاخه دارد و بهر شاخه خوشه های انگور رسیده بسیار دیده میشد. من دست پیش بردم و انگورها را چیدم و در جام فرعون فشردم . وقتی

جام از آب انگور لبریز شد و آنرا بدست فرعون دادم با چشم خود دیدم که فرعون شیره انگور را تالانتها نوشید و جام خالی را مجدداً بدست من سپرد .. (یوسف) بادقت به گفته‌های (یونا) گوش میداد چنانکه هیچ نکته‌ای را ناشنیده نمی‌گذاشت .

وقتی سخنان یونا تمام شد (یوسف) برای اطمینان خاطر سؤال کرد دیگر چیزی ندیدی ..

(یونا) در پاسخ گفت نه ... سراسیمه از خواب بیدار شدم و تا صبح از شدت ناراحتی مژه برهم نزدم . یوسف اظهار داشت :

- بتو مرده میدهم دوسه روز دیگر فرعون فرمان آزادی تو را صادر می‌کند و از این زندان مهیب خلاص خواهی شد . از همه بهتر آنکه مجدداً تقرب و عزت از دست رفته را باز خواهی یافت و به منصب شرابداری گماشته می‌شوی ...

(یونا) اظهار شادی و خورسندی کرد اما در باطن چنین سعادت را از بخت سیاه خود باور نداشت و بیشتر فکرمی کرد که (یوسف) بخاطر آرام کردن روح و تسلای دلش تعبیری برخلاف واقع کرده است .

بعدها یوسف از (ماژبلتوس) سؤال کرد . او که معرك (یونا) و ترتیب دهنده توطئه محسوب میشد و مقصر واقعی بود لب‌بستن گشود و گفت :

- دیشب در خواب دیدم که در راهی می‌روم و سه سبب سفید بر سر دارم . سبب زیرین که روی سرم قرار دارد از نان پر است ولی دوتای دیگر خالی است . همچنانکه در آن راه پیش می‌رفتم مرغهای آسمان بالای سرم پرواز می‌کردند و گاهگاه روی سبدها نشسته و از نان محتوی سبب زیرین بیرون آورده و به هوا می‌پریدند و می‌رفتند ..

(یوسف) گفته‌های او را نیز بادقت تمام می‌شنید و بخاطر می‌سپرد و چون خاموش گردید گفت :

خواب تو تعبیر نیکو ندارد و نشانه آن است که پایان زندگی تو رسیده است ... رنك از چهره (ماژبلتوس) پرید و هر اسان گفت :

- نه .. نه .. من اصلاً خوب ندیده‌ام ... دروغ گفتم ... می‌خواستم بفهمم رزانت رأی تو تا چه اندازه است ز در تعبیر خواب چقدر مهارت و استادی

داری ... دروغ گفتم . فراموش کن و خاموش باشی .. من خواب ندیده و
دیشب تا صبح بیدار بودم .
(یوسف) گفت :

- چه خواب دیده و چه ندیده باشن آن چه گفتمی دلیل بر این است که
سه روز دیگر از حیات تو باقی مانده و آن سه سبد سفید دلیل و نشانه آن است .
نانی که مرغ ها میخوردند جان تو بود که با آسمان میرفت . درست سه روز دیگر
سرازن تو جدا می شود و مرغ روح با آسمانها پرواز می کند .

دیدگان (ماژیلتوس) از شدت وحشت گشاد شده بود و می لرزید . باز حمت
از جای برخاست و زنجیر را کشان کشان همراه خود برد تا این که بمحل اولیه
رسید و آنجا از بسیاری اندوه بر زمین افتاده و بیهوش شد .

وقتی (ماژیلتوس) رفت (یوسف) خطاب به (یونا) گفت :

- تو سه روز دیگر آزاد شده و نزد فرعون عزت و تقرب بیشتری خواهی
یافت . . .

در مقابل خدمتی که در طی این مدت بتو کردم قول بده که فرعون را از
حال من آگاه و مطلع گردانی و وسائل رهایی مرا از زندان فراهم نمایی .
(یونا) که از فرط شادی در پوست خود نمیگنجید دست های یوسف را
در دست گرفت و فشرد و قول داد که بر استی اگر آزاد شد تاجایی که جان و قدرت
دارد بکوشد تا یوسف را آزاد کند .

این عهد میان آنها بسته شد و (یونا) بجای اولیه خود رفت . هنوز
«یونا» زیاد فاصله نگرفته بود که ناگاه پیش دیدگان «یوسف» تاریک و
ظلمانی شد و در اعماق آن تاریکی نقطه ای روشن و نورانی پدید آمد .
کم کم آن نقطه منور بزرگ و باز هم بزرگ تر شد تا این که همه جای چشم
(یوسف) را پر کرد .

صدای (جبرئیل) شنیده شد که خطاب به (یوسف) گفت :

- ای یوسف خدایت بتو درود میفرستد و ای از اینکه خدیرا با آن
همه قدرت فراموش کرده و برای نجات خود ببنده خدامتوسل شده ای گناهی
بزرگ در صفحه پاک و سفید زندگی تو ثبت میگردد و انتظار نداشته باش که
خداوند این گناه تو را بدون جزا بگذارد .

یوسف از بیم خشم الهی می لرزید و سراپای وجودش خیس عرق شده

بود زبانش بند آمده و نفس درون سینه اش گره خورده بود... نه برای حرف زدن داشت و نه توانائی حرکت کردن .
جبرئیل در پایان گفت :

- جزای تو اینست که دو سال دیگر در زندان بمانی و از خاطر همه فراموش شوی... اگر ببندی خدا تو را تسلی نمیکشتی خیلی زود آزاد میشدی ولی باین گناه دو سال دیگر بر مدت حبس تو افزوده میشود تا روح بیشتر تزکیه گردد و روان پاکت پاکتر و صافی تر شود .
این را گفت و ناپدید شد و رفت ...

یوسف از اندوه زیاد بحال اغماص و بیهوشی افتاده و تا ساعتها بعد بخود نیامد .. موقعی دیده گشود که عده ای از زندانیان برویش آب میپاشیدند و شاهانه هایش را میمالیدند که بهوش آید .

یوسف دیده گشود و بیاری محبوسین برخاست و نشست ولی سر بجیب تفکر فرو برده بود و از اندیشه و خیال فارغ نمیشد باین فکر میکرد که بشر در هر مقام و موقعیتی که هست خلاف میکند .

ابناء آدم هر قدر برای پاک کردن روح و نفس خویش بکوشند و سعی کنند که خود را از بند تن آسوده نمایند باز بارشته های ناگستنی گرفتار کالبد خاکی خود هستند و بهیچ طریق رهایی نخواهند یافت .
او هرگز باور نمیکرد که بکروخلافی چنان آشکار و گناهی تا آن درجه بارز و روشن مرتکب شود .

بخود میگفت : چگونه خدا را فراموش کردم چرا برای رهایی خود از زندان ببندگان ضعیف و ناتوان خداوند تو مسل جستم بندگانی که خود هزار وسیله اسیر نفس آلوده خویش هستند ..

آیا از برگزیده ای چون من زشت نیست که به فاسق و گناهکاری چون (یونا) متوسل گردم و از او که خود در آستانه مرگ قرار دارد برای آزادی از دست رفته مدد بخواهم ؟ راستی زشت است ولی خوشبختانه در توبه همیشه باز و انسان گناهکار هر موقع که بخواهد و تصمیم بگیرد میتواند عذر گناه پیش برده و رحمت طلبد .

(یوسف) در مقابل دیدگان محبوسین که متعیرانه باو مینگریستند و از گرفتگی خاطر او اندوهگین و متالم بودند ، بسجده افتاد و پیشانی را

برخاک نهاد و بصدای بلند نماز گذاشت و تکبیر گفت و پوزش و رحمت طلبید . . .

آنقدر گریست که مجدداً بحال اغماء و بیهوشی افتاد :

(یونا) و (ماژبلتوس) آنچنانکه در خواب بایشان نمایانده شد و (یوسف) پیش گوئی کرده و گفته بود آزاد شدند ولی آزادی مشروط و محدود . . .

آنها را از زیر غل و زنجیر آزاد و بدر گاه فرعون بردند . قضات که بر کار آنها مذاقه کرده بودند حاضر شدند و آشکار کردند که (ماژبلتوس) گناهکار بوده و باغوا و فریب او (یونا) مرتکب خیانت شده است .

فرعون فرمان داد تا سر از تن (ماژبلتوس) جدا کردند و (یونا) را عزت و منصب داد و مجدداً به خدمت گماشت و هر روز و هر ساعت بر تقرب او افزود تا جائیکه سال بعد از آن حادثه (یونا) یکی از محارم بسیار نزدیک و مورد احترام (فرعون) شد و نزد وی جای گرفت . روزها و هفته ها و ماهها پی در پی سپری میشد .

هر روز (یوسف) بسجده میافتاد و میگريست و از درگاه خداوند بزرگ استغاثه مینمود . بالاخره درهای رحمت بروی گشوده شد و اشکهای سحر گاهی او شمر ثمر واقع گردید و حادثه ای عجیب بوقوع پیوست که در نتیجه (یوسف) اذن ندان آزاد شد و بعزت و اعتبار رسید .

ماجرا چنین بود که یکشب (فرعون) دچار کابوسی هولناک شد . کابوسی که موی بر اندام او راست کرده و باعث بی خوابی او گردید . آنشب را فرعون بسختی سپری کرد . فردا نیز گذشت شب هنگام مجدداً (فرعون) بکابوس دچار شد ولی ایندفعه کابوس او متضمن نشانه ها و چیزهایی بود که بخاطر فرعون ماند .

او در خواب دید که هفت خوشه خشک گندم بر ساقه هفت خوشه زرد و باردار پیچیده است . خوشه های خشک آنقدر بر ساقه خوشه های باردار فشار وارد آوردند که سنبله آنان نیز بخشکی گرائید و دانه ها فرو ریخت . (فرعون) سراسیمه از خواب بیدار شد و نشست و برای اینکه خواب مذکور را فراموش نکند یکی از محارم را شبانه احضار نموده و رویای خود را برای او حکایت و تایید و تاکید کرد که بخاطر داشته باشد .

ساعتی از نیمه شب گذشته باز فرعون سر پر بالش نهاد و خوابید .. در خواب مشاهده کرد که هفت رأس گاو لاغر و نحیف هفت گاو چاق و فربه را تعقیب کرده اند .. گاوهای چاق می دویدند و از این مزرعه به مزرعه دیگر میگریختند که از گزند همجنسان لاغر و استخوانی خود در امان باشند ،

مقدار بسیار زیادی بهمین ترتیب رفتند و دویدند تا این که گاوهای لاغر رسیده و خود را بر گاوهای چاق افکنده و بادندانهای خونریز گوشت و استخوان آنان را دریده و شکسته و خوردند بطوری که هیچ اثری از گاوهای فربه باقی نماند.

(فرعون) از دیدن این خواب نیز وحشت کرده ، سراسیمه از جای برخاست و در اطاق خواب گاه ب قدم زدن پرداخت ... شب سپری شده و صبح نزدیک گردیده بود لذا «فرعون» ندیمه ها را احضار نموده و دستور داد که بر او لباس بپوشانند.

در تمام مدتی که ندیمه ها بکار مشغول بودند و سرش را شانه میزدند و دست و پایش را با آب و کلاب می شستند. (فرعون) اندیشناک و غمگین بود ..

حاجبان با حضار درباریان پرداخته بودند و يك يك ایشان را برای مشاوره در باره امر مهمی بدربار فرا میخواندند ..

موقمی که (فرعون) بر تخت نشست ، همه حاضر بودند ..

بخصوص عده ای معبر و جمعی از بزرگان دین و کاهنان معابد نیز حضور داشتند و با بی صبری انتظار شنیدن فرمان (فرعون) را می کشیدند. بالاخره فرعون بسنن آمد و خواب خود را تعریف کرد و از آنها تعبیر خواست ..

همه در تعبیر خواب او عاجز ماندند و بیگدیگر نگریستند هیچ کس نمیتوانست بطور قطع و یقین اظهار نظر و ابراز عقیده کند .. بعد از وقیاس می نیز توانستند حرفی بزنند ، زیرا اگر در جریان امر خلاف گفته های آنها ثابت میشد سرشان بر باد میرفت و پیش پای جلاد میافتاد.

انتظار فرعون برای شنیدن تعبیر خواب خود به دراز کشیده همه ساکت بودند و سرها را پائین گرفته و فکر میکردند .. صدای تنفس شدید معبران که از

ترس می لرزیدند از فاصله دور بگوش میرسید.

(فرعون) خشمگین و عصبانی نزدیک بود فرمان قتل عده‌ای از کاهنان و معبران را صادر کند.

که ناگاه صدای (یونا) شنیده شد که گفت.

- اگر حضرت «فرعون» اجازه بفرمایند جان نثار کسی را بحضور می‌آورم که خواب را به بهترین وجه تعبیر و دقایق آنرا توضیف و تشریح کند؟
فرعون از یونا پرسید:

- او کیست؟

- يك غلام عبری كه اکنون در زندان بسر میبرد.

فرعون پای خود را محکم بزمین کوفت و گفت:

- چطور همه معبران و کاهنان بزرگ مصر از تعبیر خواب ما عاجز میمانند ولی يك غلام كه در زندان عقل و سلامت خویش را از دست داده بییان حقیقت قادر است چطور چنین چیزی امکان دارد.

یونا باخونسردی ماجرای خواب خودش و ماژیلتوس را تعریف کرد و در پایان افزود.

- من و ماژیلتوس هیچ يك گفتار او را باور نکردیم ولی درست در ساعت و روز مقرر یعنی همان روزیكه یوسف معین کرده بود در زندان گشوده گردید و فرستادگان حضرت وارد شدند.

اکنون درست دو سال از آن تاریخ میگذرد من در طی این مدت نسبتاً طولانی او را فراموش کرده بودم و اکنون بمناسبت خواب حضرت فرعون بخاطر آوردم..

توجه فرعون آن چنان جلب شده بود که چشم از دهان یونا برنمیداشت و با دقت حرفهای او را میشنید و بخاطر میسپرد وقتی گفته - هایش پایان پذیرفت فرعون فرمان داد تا آن غلام عبری یعنی یوسف را بحضور بیاورند.

فوراً یونا و عده‌ای از درباریان بزندان رفتند و غل و زنجیر از دست و پا و گردن (یوسف) گشودند. بدن پیامبر خدا آنقدر ضعیف و وجودش آن چنان نحیف و ناتوان گردیده بود که با پای خود نمیتوانست راه برود ناچار او را بر تخت روان نهاده و بقصر سلطنتی بردند.

آنجا بدنش را شستند. موی اضافی سر و رویش را تراشیده و نظافت کردند. گیسوانش را شانه زدند و لباس فاخر باو پوشانیدند. پزشکان با معجونهای مقوی نیروی تازه در بدنش ایجاد کردند و بالاخره دوسه روز بعد که یوسف حال مناسبی داشت باتفاق یونا که دقیقه‌ای از او فارغ نمیشد به حضور فرعون راهنمایی گردید.

(فرعون) بمشاهده چهره دلفریب و دیدگان نافذ و درخشان و بشنیدن سخنان مؤثر و گیرای (یوسف) تحت تاثیر واقع شد. آنسان که دستور داد تختی بلند در کنار تخت خودش برای یوسف نهادند و فرزند گمشده یعقوب بر آن نشست و برتر از همه درباریان و بزرگان مصر قرار گرفت.

در پایان فرعون خواب خویش را برای یوسف حکایت کرد و تعبیر خواست یوسف فکری کرد و گفت:

- تعبیر خواب حضرت فرعون آنقدرها خوب نیست ولی اگر آنطور که من میگویم رفتار شود آثار شوم آن بر طرف و زائل میگردد.

فرعون که سخت ترسیده و نگران شده بود گفت:

- بگو.. هر طور که تو بخواهی و نظر تو باشد رفتار میکنم..

یوسف بارضامندی ادامه داد:

- هفت خوشه زرد و باردار کندم و آن هفت راس گاو چاق و فربه هر دو

علامت هفت سال فراوانی و وفور نعمت است.

در طی این هفت سال مزارع و کشتزارهای مصر بیشتر از حد معمول محصول

خواهند داد..

برزگران و کشاورزان خوشحال خواهند شد. و باران بعد کفایت میبارد

و همه جای مصر در سبزی و خرمی فرو میرود ولی..

(فرعون) با وحشت پرسید:

- ولی چه؟

(یوسف) ادامه داد:

- ولی آن هفت خوشه خشک و آن هفت راس گاو لاغر و استخوانی به

ما آگامی میدهند که هفت سال بی دربی خشکسالی و قحطی میشود. مردم از

قدر و کرسنگی دسته دسته میمیرند و کنار هم گذر جان میسپارند. بستان

مادران از شیر خشك و آسمان بدون باران و كشت زارها چون كوه منـا خشك و اذیبی آبی گرم و سفت میشود. اگر در طی هفت سال فراوانی محصول اضافی کشاورزان انباشته و جمع آوری گردد در طی هفت سال بعد مردم در رفاه و آسایش خواهند بود و به هیچ كس آسیب و زیان نمیرسد و چون مدت قحطی پایان پذیرد، مجدداً آسمان میبارد و پستان مادران بشیر میافتد و نعمت فراوان میشود.

خداوند بندگان خود را بانزول بلا و سختی آزمایش میکند. اگر هنگام سختی بندگان خدا بایکدیگر یاری و مدد کنند و اگر دست عطوفت و مهربانی بسروروی هم بکشند، اگر بهم رحم و شفقت داشته باشند خداوند نیز به آنها رحم میکند و درهای رحمت خود را برویشان می گشاید و ایشان را در نعمت و مرحمت خود غرق میکند.

خدا در طی این هفت سال شمارا آزمایش میکند. و اگر توانستید مردم را از سختی و بدبختی نجات دهید یقین داشته باشید که تا پایان عمر بر مردم مصر به آسانی حکومت و سلطنت خواهید کرد و با هیچ مشکلی از این قبیل روبرو نخواهید شد.

فرعون از شنیدن نام خدا که یوسف مکرراً بر زبان میراند سخت ناراحت شده بود زیرا او خدائی جز خود نمیشناخت و نمیخواست گوش اطرافیان را با این گونه سخنان آشنا شود.

رنك از چهره فرعون بدو سبب پریده بود.

یکی بشنیدن نام خدای بزرگ و خالق عالم و عالمیان که یوسف با احترام و عظمت نامش را بر زبان جاری میکرد و دوم به دانستن تعبیر وحشت انگیز خواب خویشتن ..

از گوشه چشم به اطرافیان مینگریست و چون قیافه آنها را تقریباً آرام و نسبت به (خدائی) که یوسف از آن نام میبرد بی توجه میدید آرامش خیال مییافت و نفسی براحتی می کشید ولی موضوع قحطی و خشکسالی چیری بود که مهمل گذاشته شود.

باندیشه فرورفت و برای درمان آن درد بزرگ بمشاوره پرداخت. اطرافیان فرعون برای این که خود را از گزند قحطی در امان و از مـرك مصون بمانند به جمع آوری و انباشتن غله پرداختند و هر يك به فراخور حال

و مقام و منزلتی که داشت انبارهای خانه خود را از آذوقه فاسد نشدنی انباشته و برای روز مبادا پنهان میکرد.

(یوسف) این معنی را به فرست در یافت و با فرعون در میان گذاشت و برای نمونه چند نفر از بزرگان را نام برد و مشخص کرد که این اشخاص باندازه پنججاه سال آذوقه انبار کرده اند در حالیکه انبار آنها در طی دو سال فاسد می شود و غلات و حبوبات آن نابود می گردد.

فرعون انجام این مهم را به عزیز مصر محول کرد ولی او چندی بعد در گذشت و چون شخص دیگری شایستگی جانشینی او را نداشت فرعون در يك مجلس عام دست یوسف را بگرفت و او را کنار خویش نشانید و صدارت عظمای مصر را به او واگذار کرد و موکداً از دیگران خواست که او را عزیز مصر بدانند و بنامند و فرمانش را بی چون و چرا اطاعت کنند.

از آنروز یوسف بعزت و اعتبار بسیار رسید و دست به کار انجام امور معوله گردید.

مهم ترین کاری که در پیش داشت حفظ جان مردم در طی هفت سال قحطی و حفظ آذوقه اضافی و جلوگیری از انهدام غلات در مدت هفت سال فراوانی بود.

به پیشنهاد یوسف فرعون فرمان داد که مامورین او در همه نقاط مصر مازاد غلات و حبوبات را از رعایا و مالکین کل و جزء خریداری کنند، ولی برای این کار پول کافی وجود نداشت و خزانه فرعون در اثر گشادبازی های گذشته و خرج های بیهوده خالی شده بود.

یوسف چاره ای اندیشید و بوسیله حکام ولات و چارچیان و خبرگذاران به مردم مصر اعلام کرد که هر کسی سه سال مالیات فردی و اجتماعی خویش را يك جا به پسر دزدش سال از پرداخت مالیات معاف خواهد شد و آن کس که هفت سال مالیات پیشکی دهد چهارده سال معاف میگردد.

این پیشنهاد مورد استقبال مردم قرار گرفت و در مدتی کمتر از شش ماه مالیات چند ساله مملکت در خزانه جمع آوری گردید و یوسف با آن پول به خرید

غلات و مازاد آذوقه و محصول مردم پرداخت .

هفت سال فراوانی نعمت آغاز شده بود : زمین میجوشید و میرویاند و زارعین باشوق و ذوق بودند و فرستادگان عزیز مازاد غلات را بقیمت بسیار خوب میخریدند، کشاورزان حتی قسمتی از آذوقه مصرفی خویش را نیز بیهای گران میفروختند.

انبارها انباشته میشد و يك يك لاک و مهر میگردد.

ولی تنها چیزی که خیال یوسف را ناراحت میکرد این بود که مبادا هفت سال رکود غله در يك نقطه موجب فساد و تباهی آن گردد .

این اندیشه روح یوسف را میآزرد و از جانش میکاست ... خوشبختانه خداوند که درهای رحمت خود را روی یوسف گشوده بود بشارت داد که از فساد غلات جلوگیری میشود و انبارها همچنان که در نخستین روز بودند باقی خواهند ماند.

باین ترتیب هفت سال فراوانی گذشت و نوبت هفت سال قحطی رسید فرعون که هنوز در اعماق روح خود نسبت بگفتار یوسف شك و تردید داشت با چشم خویش مشاهده کرد که زمین و آسمان خشک شده و نیل با آن عظمت و قدرت از آب خالی و تهی گردیده است

خبر می رسید که در همه جای مصر و مالک همجوار حتی يك علف کوچک سر از زمین بیرون نیاورده درختان خشک شده و برک و شکوفه ندارند.

وحشت قحطی مردم مصر را فرا گرفته و گرسنگی آغاز شده بود که ضابطین عزیز مصر یعنی فرستادگان یوسف بمردم آگاهی دادند که بقدر مصرف روزانه خود و اطفالشان می توانند گندم بگیرند و سد جوع کنند .

باین ترتیب آرامش همه جای مصر را مجدداً فرا گرفت و مردم بقدر مصرف آذوقه می گرفتند و روزگار سپری می کردند.

و اما زلیخا..

از زلیخا چه خبر...؟ او را بهال خود گذاشتیم و سالها بیوسف پرداختیم . حالا که یوسف بسر انجام رسید و عزت و اعتبار یافت خوب است از زلیخای دلسوخته

و هجران کشیده خبر باز گیریم و حالش را پرسیم.

زلیخا مرد از این حسرت که یوسف گشت زندانی

چرا عاقل کند کاری که باز آرد پشیمانی

زلیخا بگروزد عزیز مصر رفت و از او خواست که یوسف را برای بستن دهان بدگویان و یاوه سرایان زندانی کند.

از این مقوله در گذشته سخن گفتیم و دانستیم که عزیز مصر پیشنهاد همسر زیبا روی خویش را بارومی گشاده پذیرفت و یوسف بیگناه را بزندان فرستاد.

زلیخا از نخستین روزهای فراق و هجران بگریستن و زاری کردن پرداخت نمیتوانست دوری یوسف را تحمل کند، عشق در جانش رخنه کرده و در روحش جایگزین گردیده بود. قدرت چشم پوشیدن نداشت و هرچه بیشتر می کوشید بیشتر احساس ضعف و ناتوانی می کرد.

نه قدرت آنرا داشت که زندانی بودن یوسف را تحمل کند و خاموش و بی خیال بنشیند و نه یارای آنرا در خود میدید که از عزیز مصر آزادی غلام عبری را بطلید و مجدداً وسیله رهایی او را فراهم آورد.

پشیمانی و ندامت جانش را می گرفت و وجودش را در آتش سوزنده می سوزانید بین شب و روز خود فرق نمی گذاشت و هرگاه فرصت میافت هیچ کاری را بهتر از گریستن و اشک ریختن و مویه کردن دوست نداشت و تنها به اینکار می پرداخت.

یکسال گذشت .. در طی این یکسال زلیخا بقدرده سال شکسته و ضعیف شده بود.

چهره اش آنهمه شادابی و نشاط اولیه را نداشت گریه های مداوم دیدگان شهادت فرو زنده اش را کم فروغ کرده بود. مژگان بلند و کمائی او در اثر گریه ریخته و پلک دیدگانش بی مژه شده بود.

بوست لطیف صورتش که چون برك گل نازك بود و يك نسیم تند بهاری آنرا گلگون می کرد بهلت گذشتن اشك سوخته و خشك شده و تغییر رنگ داده بود.

زیر چشم و اطراف دهان غنچه مانند اش چند چین و چروك پدید آمده بود و هر کس او را می دید باور نمی کرد که زلیخای زیبا به آن شکل

در آمده باشد.

در سال دوم زلیخا به خود جرأتی داد و تا پشت اطاق عزیر رفت که از او آزادی یوسف را بازخواسته و آن بی گناه را از زیر غل و زنجیر رهایی بخشید.

در راه روی پشت اطاق عزیز آئینه ای بزرگ از فلز صیقلی بود که همیشه چهره دلفر بیش را در آن میدید و به خود می بالید، آن روز نیز ناگاه به حسب عادت مقابل آئینه ایستاد و بچهره شکسته و دیدگان بی فروغ خود خیره شد و بی اختیار احساس شرم کرد.

پشیمان شد، فکر کرد که اگر یوسف در این حال او را ببیند برای همیشه روی بر می گرداند و دیگر بچهره اش نمی نگرد، یوسف که زلیخای دو سال پیش را با آن همه زیبایی و خوبی نمی پسندید و اعتنایی نکرد. چگونه با قیافه فعلی با او دل شکسته اش نظر مهر و محبت خواهد داشت.

زلیخا از همان راه که آمده بود باز گشت و یوسف نیز در زندان ماند از ذکر این نکته نیز نباید صرف نظر کرد که عزیز مصر بیماری مخصوصی گرفتار بود.

این بیماری او را از نزدیکی بزنان منع می کرد و چنانچه بسوی زن میرفت خجل و شرمنده باز می گشت بدون اینکه از آن زن بتواند تمتع بگیرد و متلذذ شود. به علت همین بیماری زلیخا در خانه اش همچنان با کمره مانده بود در سال های اول عزیز گاهگاه اوقات فراغت خود را به صاحب زلیخا میگذرانیید و از نظر بازی و نگاه تنها لذت می برد ولی در سالهای بعد این مراوده نیز بستی گرامید و ارتباط بین زن و شوهر قطع گردید تا جایی که عزیز در پایان عمر بندرت زلیخا را میدید و سراغش را می گرفت و حالش را از کنیزان و خدمتگذاران می پرسید:

در پایان هفت سال به زلیخا خبر دادند که یوسف او بفرمان فرعون از زندان آزاد شده و اکنون بحمام رفته که خود را برای حضور در دربار آماده کند.

زلیخا دیوانه وار، گریان و نالان، افتان و خیزان خود را بحمام رسانید و در سر راه یوسف در گوشه ای ایستاد.

او نمی خواست خود را به یوسف بنمایاند و هیچ میل نداشت که

محبوب دیرین او را ببیند و بشناسد بلکه می خواست چشم و دل خویش را از تماشای چهره دلفریب یوسف سیراب کند و از نگریستن بجمال بی مانند او ممتنع گردد.

جز این مقصودی نداشت و بهمین سبب در راه یوسف نشست ... آنقدر نشست و صبر کرد تا اینکه غلامان رسیدند. لباس نیکو به حمام بردند، اسب را هوار آماده کردند و برای یوسف رکاب گرفتند و او را بر زین قرار دادند.

یوسف چون ستاره ای درخشان، چون بدر منیر میدرخشید و پرتوافشانی میکرد هنوز زیبا و شاید از گذشته زیباتر بود. زلیخای شکسته ازدور او را روی اسب دید و برای اینکه مبادا صدائی خارج شود و رسوا گردد گوشه سر بند را در دهان فرو برد و دندانها را بر آن فشرد و راه تنفس را مسدود کرد و آنقدر باینحال باقی ماند تا یوسف از مقابل او گذشت و در پیچ رهگذر از نظر ناپدید گردید.

زلیخا اشک میریخت اشک حسرت اشک شوق اشک ندامت اشک پشیمانی و خجالت و یوسف زیبا را سوار بر اسب از پشت پرده ای از اشک چون سابه ای که در خواب دیده باشد تماشا میکرد.

موقمی که یوسف از نظر ناپدید گردید زلیخا فریاد کشید سر خود را بدیوار کوفت و در حال گریه از هوش رفت و نقش بر زمین شد.

دو کنیز وفادار که همیشه چون سایه همراه او بودند خود را بر بالین زلیخا رسانیده و آنقدر شانه های او را مالیدند تا دیده گشود.

از آن پس (یوسف) آزادی داشت ولی دیگر بخانه (عزیز) نمی آمد ... جای او در قصر سلطنتی و در کنار فرعون بود و زلیخا حتی سعادت دیدار گاهگاه او را نیز نداشت

تنها دلخوشی زلیخا این بود که کنیزان باو خبر میدادند «امروز یوسف از در بار بفلان محل می رود و باز می گردد»

زلیخا شتابان و شادمان خود را بمیر یوسف میرساند و آنجا چون کدایان می نشست.

ولی همیشه بدیدار محبوب موفق نمی شد. . . از هر چند مرتبه فقط

يك بارو آن هم از دور (یوسف) رامیدید و بگوشه نگاهی خود را دلخوش و شادمان می کرد.

در همین ایام بود که عزیزمرد و یوسف بجای او بر مسند صدارت نشست و او نیز عزیز لقب گرفت.

بامرک عزیز زلیخا بسر نوشتی تلخ و دردناك دچار گردید ثروت عزیز از منقول و غیر منقول از نقدینه و دفینه هر چه بود بزلیخا رسید و لی آن زن بخت برگشته ناکام از ثروت و مال و منال چه لذتی میبرد.

زلیخا در عنفوان جوانی و نشاط چون پیرزنهای صدساله بنظر میرسید موی سرش سفید شده و چهره اش پرچین و چروك گردیده بود چشمانش فروغ نداشت از غروب آفتاب بیعد چون نابینایان جامی را نمیدید و چهره نزدیکان خود را تشخیص نمیداد.

او هنوز جوان بود دل و روح جوان داشت ولی غم یوسف گریه های متوالی و مداوم او را بیرون فرتوت کرده بود.

اطرافیان از ناتوانی و ضعف او سوء استفاده میکردند و اموالش را به بغا می بردند ... بعضی نیز از عشق مرده او به (یوسف) کمال استفاده را می بردند و در مقابل وعده های بوج و خالی از حقیقت دارایش را تصاحب می کردند ...

کم کم زلیخا توازن عقلی را از دست می داد و هر چه می گفتند باور می کرد يك روز کسی نزد او می آمد و میگفت :

- فردا یوسف بخانه من می آید .. میهمان من است فلان مبلغ بمن بده تا

تورا نزد او برده و موجبات وصال و کامیابی تورا فراهم کنم .

زلیخا از خوشحالی جیغ میکشید، شادی میکرد و بی درنگ هر چه او پیشنهاد میکرد می داد . مردمذکور میرفت و دیگر باز نمیگشت ..

وقتی هفت سال فراوانی نعمت تمام شد و نخستین سال قحطی آغاز

گردید (زلیخا) دیگر هیچ چیز نداشت .. حتی خانه مسکونی خود را نیز

فروخته بود .. برای سد جوع پشیزی نداشت و برای گذراندن زندگی نمی-

توانست دیناری فراهم کند .

سرگردان و پیریشان ، گریان و نالان و بی خانمان در کوچه ها و معابر

می گذشت . بادیدگان کم فروغ دست خود را بدیوار می گرفت و زاه می رفت و چون خسته می شد می نشست و سر را بـخاک رها کرد می گذاشت و بخواب می رفت .

اما در همه حال یوسف را فراموش نمی کرد .. همیشه و همه جا نام او را بر زبان میراند و در عالم خیال و در ظلمت دیدگان ناپینای خویش با او سخن میگفت و راز و نیاز میکرد .

کودکان بازاری و او باشان و ولگردان او را می شناختند هنگام عبور مسخره اش میکردند و سر بدنبالش میگذاشتند و باسـنک سرور ویش را می کوفتند .. یکی بسرش خاک میریخت و می گفت:

- این دسته گل را یوسف برای تو فرستاده ..

دیگری ظرفی آب کشید بسرش میپاشید و می گفت:

- این ظرف گلاب و انگبین را نیز یوسف بتو هدیه کرده است .. بگیر ..

سومی دامن لباس پاره اش را میکشید و می گفت :

- نترس .. نترس .. یوسف است که باتو شوخی میکند ..

و بالاخره چهارمی سك و گربه مجروح بازار را بروی سر و صورتش

میانداخت و می گفت:

- بچه هایت آمده اند ... آنها را شیر بده زلیخای زیبا ، زلیخای دلفریب

ورعنا ، زلیخائی که يك روز تمام مردم مصر با احترام نامش از جای بر می-

خاستند بچنین سرنوشتی دردناك دچار شده بود .. از خدا مرك میخواست ولی

هنوز موقع مرك او نرسیده بود .

زندگی قسمتی شیرین و قسمتی تلخی و سختی است .

هر يك قسمت به نسبت دیگری با انسان روی می آورد و هر گز بی حساب

نیست .

کفرانه خود سری و سبک سربهای زلیخا، کفرانه آنها تنه روی و

هوسبازی ، کفرانه آن لجام گسیختگی که در مورد عشق یوسف نشان داد این

بود که بچنین سرنوشت شومی دچار شود و در عین ناپینائی که احتیاج به

راهنمائی و کمک دیگران داشت مورد تمسخر و استهزاء اطـفال و لگرد و

بیکارهای شهر واقع شود .. این کفرانه آن بود .

بهر حال زندگی حساب دارد و این حساب برای تمام ابناء بشر یکسان است. خوشبخت آنکه حساب حیات خویش را نگهدارد و پای از حدود گلیم و حدود معین فراتر نماند.

کوچه گردی و سرگردانی زلیخا آغاز شده بود. بهر نقطه از شهر و بهریک از شهرهای مصر که می رسید خیلی زود مردم او را می شناختند و گردش جمع میشدند و عجیب این بود که دل هیچکس بحال آن واژگون بخت تیره روز نمیسوخت و دست محبت و شفقت بسرش نمیکشید.

در آن ایام که زلیخا سرگردان بود و بهمه جا می رفت و میگشت یوسف با قدرت و کاردانی بر تق و تق امور مشغول بود. عزت و قدرت یافته و براستی درخور عزیزی بود. عزیز خوب روی. عزیز دست پرورده یعقوب، عزیزی که از ذراری ابراهیم بود. یک چنین مردی نام عزیزی را تا سر حدش افت بالا می آورد و مصر و مصریان را مفتخر میکرد.

مردم مصر سالهای بهرانی را سپری می کردند. وفور نعمت و فراوانی محصول سپری شده و سنین قحطی و خشکسالی رسیده بود لیکن مردم مصر با هوش و درایت و نقشه ماهرانه ای که (یوسف) طرح کرد و عملی نمود روی سختی و مشقت نمی دیدند و در کمال رفاه و آسایش روزگار می گذرانیدند.

هر خانواده به نسبت افرادش سهمی می گرفت و چون تمام میشد مجدداً بمأمورین (یوسف) مراجعه می کرد و توشه روز یا چند روز خانواده را می گرفت و می رفت.

در همه نقاط و شهرهای مصر همین نظم و ترتیب وجود داشت و همه آرام و آسوده بودند. انبارهای دولتی نیز از غلات و حبوبات انباشته بود. و اما حالا موقع آن رسیده است که یوسف را در مصر رها کرده و موقتاً بسراغ یعقوب پدر رانجیده و محنت کشیده یوسف برویم.

یعقوب وقتی از یافتن یوسف قطع امید کرد بزاری و اشک ریختن پرداخت سالها گریست و عجیب این بود که هر وقت و هر کس او را می دید و بدیدارش می رفت پیرمرد رانجیده را در حال گریه مشاهده میکرد. سال بعد به بیابان رفت و با دست خود بساختن کلبه ای تنگ و تاریک

مشغول شد .

برای ساختن کلبه قریب به یکسال وقت صرف کرد تا اینکه خانه ساخته و پرداخته شد .

برای کلبه خوددوری گذاشت ، با آندرقفلی نصب کرد و بالاخره یکی از خدمتگذارانرا برای تهیه نان و آب گماشت و خود بدرون کلبه رفت و از مردم کناره گرفت و دررا بروی خویش بست . پسرانش ابتدا در کاراودخالت نمیکردند زیرا یقین داشتند که بزودی از گریستن و گوشه گیری خسته میشود و مجدداً بمیان قبیله و بین افراد خانواده باز میگردد .

روزها و هفته‌ها و ماه‌ها و سال‌ها سپری شد و یعقوب همچنان در بیت الاحزان باقی ماند . مردم آنکلبه رارخانه غم و یا کلبه حزن و اندوه می نامیدند و چون از پشت دیوارهای گلی آن میگذشتند صدای یعقوب را در حال عبادت و یادرحین گریه و زاری میشنیدند ..

پس از چندسال برادران یوسف تصمیم گرفتند که پدر خودرا از بیت الاحزان خارج کنند ولی موفق نشدند تنها کسی که میتواند نزد یعقوب برود و به کلبه وارد شود (بنیامین) برادر اعیانی یوسف بود .

(بنیامین) از یوسف کوچکتر و بطوریکه در فصول گذشته نوشتیم مادر یوسف هنگام تولد بنیامین جان بجان آفرین تسلیم کرد .

(یعقوب) (بنیامین) را قبلاً نیز دوست می داشت ولی پس از گم شدن (یوسف) علاقه بیشتری به آن طفل پیدا کرد و او را بسینه خود میفشرد و سرش را بر زانو مینهاد و پیاد یوسف گمشده گیسوان سیاه (بنیامین) را نوازش میکرد .

گذشت ایام و گریه‌های متوالی و مداوم دیدگان یعقوب را ضعیف کرد تا اینکه نابینا شد و بزحمت میتواندت اشیاء و اشخاصرا ببیند و تشخیص دهد . سالها پی در پی میگذشت .. قحطی معروف مصر اندك اندك به ممالك و سرزمین‌های اطراف نیز سرایت کرد .. در شام و بابل نیز قحطی پیدا شد و بعد در کنعان خشکسالی پدید آمد و مردم گرسنه ماندند .

تلاش پسران یعقوب برای تهیه گندم و جوی نتیجه میماند زیرا در اطراف کنعان نیز قحطی وجود داشت و آنها بهر نقطه می رفتند در نهایت حیرت

مشاهده میکردند که شدت قحطی بیشتر از کنعان است.

یكروز یعقوب پسران خود را در بیت الاحزان فراخواند و خطاب به آنها گفت :

- شنیده‌ام که کشور مصر و زبیری باتدبیر و کاردان دارد که او را عزیز می‌نامند آنسانکه مسافران حکایت میکنند ، وزیر فرعون قبلا از بروز قحطی آگاهی داشته و انبارها را از گندم انباشته کرده و اکنون بی‌دریغ در مقابل بهائی نازل به مردم می‌فروشد فوراً بار سفر ببندید و بامقداری تحف و هدایا نزد عزیز مصر بروید ، شاید او بر شما ترحم کند و در مقابل دریافت قیمت مقداری گندم بفروشد . بروید و از لطف خداوند مهربان غافل نباشید . پسران دهگانه یعقوب فرمان پدر بار سفر بستند و بطرف مصر حرکت کردند. تنها (بنیامین) نزد پدر ماند و دیگر فرزندان هرچه اصرار کردند پدر معذرت کشیده حاضر نشد برادر یوسف را بدست آنها بسپارد و در این سفر همراه ایشان نفرستد .

کاروان از کنعان خارج شد و بجانب مصر رفت و پس از پنج هفته راه پیمائی بمصر رسید .

پسران یعقوب مردان قوی هیکل و بلند قد و نیرومند بودند در طول راه موی‌شان بلند و ریش و سبیل ایشان آشفته و چهره آنها کثیف و خاک آلود شده بود بطوری که وقتی از دروازه وارد شدند مردم از تماشای هیکل مهیب آنها متعجب گردیده و گرد ایشان جمع می‌شدند.

آنروز یوسف در قصر مخصوص کنار استخر نشسته و پیازی با پسر دو ساله خود یعنی افرائیم مشغول بود که ناگاه یکی از خدمتگذاران وارد شد و پس از ادای احترام گفت :

- عزیز سلامت باشد. امروز کاروانی بشهر وارد شده که مردمی عجیب و غول‌پیکر دارد.

از آنهاستوال کردم از کجایمی آیند در جواب من گفتند که از کنعان بامید جلب کمک و مساعدت شما تا مصر آمده‌اند.

نام کنعان در گوش یوسف زنگ زد گویا انتظار شنیدن چنین خبری را داشت باخوشحالی پرسید:

- خوب.. آنها کجای رفتند.. حالا چه میکنند..

خدمتگذار جواب داد:

- در میان مسافران فقط ده نفر، ده برادر کنعانی هستند و بقیه از شهرهای بین راه بکاروان پیوسته شده اند. آن ده مرد مسلح و غول پیکر را توقیف کرده و فعلا در زندان نگهداشته ایم تا هر طور دستور دهید با آنها رفتار شود.

یوسف از جای برخاست و درحالی که از فرط خوشحالی دست هارا بهم میمالید گفت:

- نمیدانی نام آنها چیست؟

او جواب داد:

- مرا با نام آنها کاری نبود ولی موقعی که یکدیگر را صدا می کردند و بزبان عبری سخن می گفتند من نام دو نفر از آن ده برادر را یاد گرفته و به خاطر سپردم.

یوسف حرف او را قطع کرده و با عجله پرسید:

- خوب .. بگو .. نام آنها چیست؟

- یکی .. یکی از آنها یهودا و دیگر .. بله به خاطر دارم. دیگری که از همه بزرگتر و نیرومندتر بنظر میرسد سمعون نامیده می شد.

چهره یوسف ابتدا سرخ و بعد رنگ پریده گردید فهمید که دست تقدیر برادرانش را به صبر کشانیده تا او را بر سریر عزت و قدرت بینند و از کرده پشیمان شوند و عبرت بگیرند.

آنچنان منقلب شده بود که نمیتوانست حرکات خود را در حضور خادم مخصوص کنترل کند:

گاهی تبسم میکرد و لعلهای میخندید و بعد ابروان را درهم میکشید و زبر لب تکبیر میگفت و به عظمت و قدرت خداوند اعتراف میکرد. خدمتگذار همچنان مودبانه در انتظار کسب دستور ایستاده بود لذا یوسف بر خود فشار وارد آورد بر اعصاب ناراحت خویش تا اندازه ای مسلط شد و بالاخره گفت:

آنها را از زندان خارج کنید. هر کس هستند و از هر کجا آمده اند بشهر و دیار ما وارد شده و میهمان ما میباشند. ده برادر مورد بحث را به یوسف

بیرید و مورد پذیرائی قرار دهید تا بعداً دستور دهم.

خدمتگذار رفت و بلافاصله درهای زندان بروی برادران یوسف باز شد. وقتی در زندان را گشودند، برادران (یوسف) که نمیدانستند گناهشان چیست و بچه جرم زندانی شده‌اند، گمان کردند که برای سیاست و اجرای عدالت به قتل هدایت میشوند لذا سخت ترسیده و بو حشت دچار گردیدند. چند دقیقه بعد در کمال تعجب مشاهده کردند که به قصری باشکوه هدایت شده و در طالاری مزین و مفروش جای گرفتند.

همه بهم نگاه میکردند و نمیدانستند چه چیز سبب شد که از زندان کثیف و مرطوب و متعفن بلافاصله بآن قصر باشکوه منتقل گردیدند. خدمه میدویدند و هر يك وظیفه‌ای را انجام میدادند. یکی سفره میگسترده. دیگری لگنهای سنگی مملو از آب گرم آمیخته به عنبر و گلاب آماده میکرد که مسافران خسته قبل از صرف طعام دست و صورت و پای کثیف و حاك آلود خود را بشویند.

برادران یوسف بدون اینکه بدانند چرا تا این درجه مورد محبت و احترام واقع شده‌اند، دست و چهره و پاهای خود را شستند و بر سفره نشستند. در سفره بهترین و لذیذترین اغذیه فراهم و چیده شده بود. برادران یوسف که هفته‌ها گرسنگی کشیده و دوروز یکبار غذای مختصری برای سد جوع صرف کرده بودند با حرص و ولع بر سفره نشسته و با میل و رغبت خوردند. مستخدمین ظروف خالی را میبردند و بجای آنان سینی‌های پر از میوه می‌آوردند که مهمانان پس از صرف غذا میوه بخورند.

باین ترتیب غذا خورده شد و سفره جمع گردید و برادران یوسف برای استراحت به طالار دیگری که ده بستر ابریشمین گسترده شده بود هدایت گردیدند.

پسران یعقوب آن شب بآرامی خوابیدند و چنان از خواب خود لذت بردند که در همه عمر شبی را بآن خوشی نگذرانیده و خوابی بآن درجه آرام و لذت بخش بخاطر نداشته‌اند.

فردا صبح پس از صرف ناشتائی، فرستادگان عزیز آمده و آنها را به قصر سلطنتی و محل مخصوصی که قبلاً برای ملاقات معین شده بود راه‌نمایی

کردند .. ده برادر در یک ردیف ایستاده بودند که ناگهان در اطاق باز شد و یوسف وارد گردید ...

آن‌ها در مقابل یوسف خم شده و مراتب احترام را بجای آوردند و یوسف از دیدن برادران خود بیاندازه خوشحال شده بود ولی میکوشید که اثر شادی در چهره اش ظاهر نشود و راز مخفی آشکار نگردد .

عزیز در جای خود نشست و با صدائیکه میکوشید آرام باشد گفت :
- شما کیستید و از کجاست ؟

سه‌ون که بزرگتر از دیگران بود قدمی پیش نهاد و دست‌ها را بر سینه گذاشت و گفت :

- ما بران یعقوب و نواده‌های (ابراهیم خلیل) پیغمبر عالیشان خدا هستیم ... باید و پیر خود در کنعان زندگی میکنیم و هر يك ما از ده نفر زنان و فرزندان زیاد داریم . امسال و سال پیش در کنعان خشکسالی بود و قحطی سیاه پدید آمد بطوریکه مردم از گرسنگی بجان آمده و برای یافتن علف سر به بیابان نهادند .

پدر ما از بزرگی همت و توجه و مرحمت شما داستانها شنیده بود و برای ما حکایت میکرد لذا دستور داد تا رنج سفر را بر خود هموار کرده و باینجا بیاییم و از شما گندم تهیه کنیم .

یوسف آب دهان خود را فرو برد و پس از مکث کوتاهی پرسید :
- من از کجاست ؟ من شوم که شمار است میگویی و برای جاسوسی و کسب خبر بفتح دشمنان مصر نیامده و قصد خرابکاری و ایجاد بینظمی ندارید . آیا در مصر کسی هست که شمارا بشناسد و ضمانت کند ؟
سه‌ون متضرعانه گفت :

- بخدا سوگند که ما جاسوس و خیانت کار نیستیم و جز خرید و گندم و تهیه زاد و توش خانواده خود مقصود و هدفی نداریم بعلاوه ما در این سرزمین غریب هستیم و کسی ما را نمی‌شناسیم که بر صحت گفته‌هایمان گواهی دهد .

یوسف که نقشه کار خود را کشیده بود گفت :

- من نمیتوانم قبول کنم... باید دلیل قانع کننده ای بر صحت ادعای خود ارائه دهید.

جز این چاره ای ندارید و در غیر این صورت دستور میدهم بجرم خیانت و جاسوسی در میدان شهر سر از تن فرد فرد شما جدا کنند و اجسادتان را بدروازه ها بیاویزند تا رهگذران ببینند و عبرت بگیرند.

رنك از چهارم ده نفر برادران یوسف پرید ولی چیزی نگفتند.. (راو بن) پیش رفت و گفت:

- ای عزیز.. از ناصیه تو بزرگی و مردانگی آشکار است و از دید گانت نور مخصوصی ساطع میشود.. همه اینها دلیل بر اینست که تو دست بخون بیگناهان آلوده نمیکنی ولی اگر چنین تصمیمی گرفتی که ما را بکشی لا اقل اجازه بده که ما بار خود را به پدر و برادر برسانیم و خانواده خود را از گرسنگی نجات دهیم. ما بامید كمك و مساعدت تو از کنعان تا اینجا آمده ایم و این رسم میهمان نوازی نیست که جمعی بیگناه را با اتهام دروغین و خالی از حقیقت بکشند.

یوسف پرسید:

- مگر شما را برادر دیگری هم هست؟

مقصود یوسف آن بود که آنها از بنیامین سخن بمیان آورند.

یهودا گفت:

- بلی.. ما دوازده برادر بودیم یکی از ما دوازده نفر در کودکی طعمه گرگ شد. دیگری که از همه کوچکتر و بنام (بنیامین) نامیده میشود نزد پدر مانده و ما ده نفر بخدمت شتافتیم ایم... یوسف بشنیدن نام بنیامین چنان شادمان شد که نزدیک بود فریاد بکشد ولی بر خود مسلط گردید و گفت:

- بسیار خوب اگر گفتار شما راست و حقیقت است، برادر دیگران را باینجا بیاورید تا من از او تحقیق کنم.. اگر آنچه که گفته اید حقیقت باشد آزاد هستید و بآب بارهای گندم به کنعان باز خواهید گشت و در غیر این صورت مرگ شما حتمی است.

برادران یوسف، نوادگان اسرائیل فرزندان یعقوب. ذراری ابراهیم خلیل الرحمن در محظور عجیبی گرفتار شده بودند. نه میتوانستند برخلاف دستور عزیز مصر رفتار کنند و نه دلیل دیگری برای اثبات بیگناهی

خویش داشتند .

چیزی که بیش از هر چیز موجب حیرت و تعجب آنها میشد این بود که عزیز مصر با برادر آنها بنیامین چکار دارد .

راوین به خمعون گفت :

- بالاخره خون یوسف بیگناه گریبان ما را گرفت . می بینید . .

این عزیز مصر با اتهام واهی و بوج قصد قتل ما را دارد و خصومت او با ما هیچ دلیل دیگری ندارد مگر آنکه خداوند بزرگ میخواهد ما را مجازات کند . .

راوین این جملات را نیز بزبان عبری میگفت که عزیز مصر یعنی یوسف نفهمد ولی او میفهمید و از اینکه میدید برادرانش به گناه بزرگ خود اعتراف دارند راضی بود . . ولی

یوسف سخت اندوهگین و آشفته حال بنظر میرسید و سعی بلیغ مبذول میداشت که قیافه اش آرام باشد .

بدیدگان برادران خود خیره نمیشد زیرا در نگاه فرزندان یعقوب حالت مخصوصی بود که زود شناخته میشدند و یوسف روی همین ملاحظه هر دفعه که نگاهش بانگاه یکی از برادران مصادف میگردد فوراً روی برمیگردانید و به بهانه های مختلف خود را بکاری سرگرم میکرد و یا سخنی میگفت که اثر نگاهش درك نشود و شناخته نگردد .

بهر حال برادران یوسف مدتی در این باره صحبت کردند هر کدام عقیده ای داشتند و رو بهمرفته دودسته شده بودند . دسته ای این حادثه را که بازندگی آنها ارتباط داشت از رفتار ناجوانمردانه ای که با یوسف کرده بودند ناشی میدانستند و دسته دیگر میگفتند که این واقعه با یوسف و کار او هیچ ارتباط ندارد ؛

یوسف نیز این مطالب را میشنید و بروی خود نمیآورد ،

در پایان برای ختم مباحثه و مذاکره یوسف از جای برخاست و به آنها گفت :

- وقت مرا سپرده نلاف نکنید . جز آنچه که گفتم هیچ چاره ای ندارید

با باید برادر خود را برای ادای شهادت باینجا بیاورید و با این که خود را جهت مرك آماده نمائید .

(یهودا) متضرعانه گفت.

- یا (عزیز).. چند دقیقه به سخنان من گوش بده و آنگاه درباره کارما قضاوت کن.

(یوسف) مجدداً در جای نشست و اظهار داشت:

- بگو ولی خلاصه کن ؛ حرف بزن.

(یهودا) مکث کوتاهی کرد و بعد با لحنی که پشیمانی و ندامت از آن هویدا و آشکار بود بسخن ادامه داد:

- ما دوازده برادر بودیم اما همانطوریکه گفتیم سالها قبل یکی از برادران مارا گرك درید و چون پدرمان یعقوب مارا مسئول مرك اومیداند برادر دیگرمان بنیامین را بدست ما نخواهد سپرد.

یوسف میل داشت از زبان آنها اقرار بگیرد لذا بایی اعتنائی پرسید:
- دروغ می گوئید... اگر گرك کسی را دریده باشد دیگران مسئول نیستند... نمی توانم حرف شمارا باور کنم سخنان تو بدل من نمی نشیند و من می فهمم که دروغ می گوئی..

(یهودا) به (راوبن) و (راوبن) به (سمعون) و (سمعون) بدیگری نگاه کرده و خاموش ماندند.

(سمعون) بازبان عبری و با لحنی آمرانه گفت :

- این شخص چکار دارد که خصوصیات زندگی مارا میپرسد ؟ مقصودش چیست...؟ تو نیز حق نداری اسرارخانوادگی مارا فاش کنی..
(یهودا) گفت:

- هیچ عیب ندارد. بگذار او حقیقت را بفهمد تا بداند که ما درچه محظوری قرار داریم.

و بلافاصله خطاب به یوسف گفت :

- بله .. شما راست میگوئید . حقیقت اینست که اورا گرك ندیدیم بلکه ما اورا درچاه انداختیم و بعد که مسافران و کاروانیان ازچاه بیرونش کشیدند ما مانع شده و بالاخره وی را بچند درهم فروختیم..
(یوسف گفت :

- شما چه گناهکار و سیاه روزگار هستید که برادر بیگناه خویش را

به ییگانگان فروختید. آیا کسانی که برادر خود را میفروشند از خرابکاری
اکراه و ابا دارند؟ هرگز..

(سمعون) خشمگین شده گفت:

- نه چنین نیست و شما نیز نباید ما را دزد و نادرست بنامید. ما فرزندان
یعقوب و پیامبرزاده هستیم.. خون ابراهیم خلیل که در آتش نمرود زنده و
سلامت ماند در عروق ما جریان دارد.

یوسف خندید و گفت:

این دلیل پاکدامنی و ییگناهی شما نیست زیرا پسر نوح پیغمبر نیز
مردی ناباک و زشتکار بود و بادشمنان پدرش همداستانی میکرد و آنها را
تشویق و تحریص مینمود که پیغمبر و رسول خداوند را کتک بزنند و دندان
را بشکنند و سرش را مجروح نمایند

این جواب دندان شکن و محکم و صریح دهان برادران یوسف را از
حیرت باز نگه داشت... از اطلاعات وسیع عزیز مصر در تعجب بودند و
برایشان معلوم نبود که او کیست و این چیزها را از زبان چه کسی شنیده است.
(یوسف) بدنبال گفتار خود افزود:

- بهر تقدیر من شما را نگه میدارم و بعد از چند روز بدست جلاد میسپارم.
اگر میخواهید زنده بمانید باید برادر خود را برای ادای گواهی اینجا بیاورید
و این را گفت و از جای برخاست و رفت.

ده نفر پسران یعقوب سرگردان و پیریشان باقی ماندند.. در کار خود
حیران شده و نمیدانستند چه باید بکنند. آنروز و آنشب وقت آنها بمشاوره
و گفتگو گذشت. مشکل کار آنها این بود که چگونه با سوابق زشتی که
دارند، پدر خود را به سپردن بنامین راضی کنند.. یعقوب حرف ایشان را باور
نمی کرد و هرگز راضی نمیشد پس از مقود شدن یوسف بنامین آخرین
امید خود بزندگی را نیز بآنها بسپارد..

بالاخره (یهودا) گفت:

- بکنفر از شما بگروگان اینجا بماند. من و دیگران میرویم. قول
میدهم پدرم را راضی کنم.

همه با این پیشنهاد موافقت کردند و (راوین) داوطلب شد که بعنوان

گروگان نزد عزیزمصر بماند. این موافقت را با اطلاع عزیزمسانیدند و (راوین) را به خدمتگذاران (یوسف) سپردند و برادران با او وداع کرده و از مصر خارج شدند.

(راوین) در دستگاه عزیزمصر به عزت و آسایش تمام زندگی میکرد و برادرانش صحراها را پیموده و طی طریق کردند تا به کنعان رسیدند. یعقوب بانی صبری انتظار فرزندان خویش را داشت و چون خبر ورود آنها را باورسانیدند بآوردند خبرمژدگانی گزاف داد و باوجود ناپیامی و ضعف مزاج از جای برخاست دست بر شانه (بنیامین) گذاشت و باستقبال فرزندان شتافت.

چشم یعقوب بدرستی آنها را تشخیص میداد و فقط سایه‌ای از آنها میدید و حتی تعدادشان را نیز شماره نمیتوانست بکند ولی عجب این بود که وقتی يك يك دست او را بوسیدند و کنار رفتند (یعقوب) با حیرت آمیخته با ناراحتی و وحشت پرسید:

- پس (راوین) کجا است... او را چه کردید؟

(یهودا) که داوطلب شده بود پیش رفت و زیر بازوی پدر را گرفت و گفت:

- رادین سلامت و شاداب است و در ناز و نعمت زندگی میکند ولی بعلتی در مصر ماند و بعداً بما ملحق خواهد شد.

باین ترتیب یعقوب را راضی کرده تا خانه بردند گندم و سایر حبوبات و مواد غذایی را که همراه آورده بودند بین افراد قبیله تقسیم کردند و گرسنگان را سیر و خوشنود ساختند.

وقتی خستگی از بدن مسافران دور شد یهودا نزد پدر رفت و بتفصیل ماجرا را تعریف کرد و گفت:

- اگر بنیامین را بماندهی که نزد عزیزمصر برویم هرگز اوین را نخواهی دید و جلادان فرعون سر از بدنش جدا خواهند کرد.

یعقوب بشنیدن این ماجرا مدتی گریست و بعد بزاری گفت:

- من چگونه میتوانم بشما اعتماد داشته باشم... شما میخواهید (بنیامین) را نیز به سرنوشت (یوسف) دچار کنید؟ هرگز... هرگز (بنیامین) را از

خود جدا نخواهم کرد .. ؟

یهود خود را بیای پدرافکند و بگریستن پرداخت و اظهارداشت :

- پدرما درمورد یوسف مقصر هستیم خود را گناهکار میدانیم و سالها است که پیش تو و درگاه خداوند شرمنده و خجل میباشیم ولی بخدائیکه آتش نمرود را بر ابراهیم گلستان کرد... بخالقی که اشاره اوزمین و آسمان را جوشانید و هستی قوم نوح را تباه کرد... به پروردگاریکه از شکم سنگ خارای کوهستان ناقه باردار بوجود آورد که رسول خود را نزد قوم صالح سپید روی کند سوگند که اگر بنیامین را بما بسیاری صحیح و سالم بتوباز میگردانیم و جان او را بر جان خود مقدم می شماریم .

(یهودا) سوگند یاد می کرد.. سوگندهاییکه یعقوب نمی توانست نپذیرد و باور نکند .

(یعقوب) بکروزمهلت گرفت . در طی آن مدت کوتاه خوب اندیشید و بدرگاه خدا راز و نیاز کرد و (بنیامین) را بامید خدا سپرد و بعد (یهودا) را فرا خواند و گفت :

- من (بنیامین) را بامید خدا بتو می سپارم و بخدا سوگند که اگر او را آزار برسانی دیگر شما مرا نخواهید دید و هرگز نام شما را بر زبان نمی آورم... (یهودا) قول داد و برای اینکه یعقوب بیشتر راضی باشد گفت :

- عزیز مصر جوانی است خوب روی و مردی است سخی و بزرگ همت . وقتی بارهای خود را گشودیم بهای گندم را در میان بار موجود دیدیم . معلوم شد که عزیز مصر گندم را برای گان داده و بهای آنرا مجدداً در بارهای ما نهاده است .

(یهودا) راست میگفت زیرا یوسف به خدمتگذار مخصوص خود دستور داد که پول برادرانش را در بارهای ایشان بگذارد اینکار را طوری انجام دهد که آنها نفهمند .

(یعقوب) گفت :

- بهای گندم را مجدداً به مصر ببرید و به عاملین عزیز باز گردانید زیرا ممکن است آنها بسو پول را در بار نهاده باشند .
و باین ترتیب برادران یوسف با (بنیامین) بطرف مصر حرکت کردند

و ایندفعه دو برابر دفعه اول پول و مال التجاره همراه داشتند تا اگر برآستی عاملین یوسف اشتباه کرده باشند بهای گندم مرتبه نخست را نیز پردازند. کاروان کنعان هفته ها طی طریق کرد تا به مصر رسید و با همان هیئت که دفعه پیش وارد شده بودند قدم بمصر نهاده و خود را به عاملین و کارگذاران عزیز معرفتی کردند.

(یوسف) دستور داد تا از برادرانش بوجه نیکو پذیری بشود و (راوین) را نیز نزد آنها فرستاد که در کنار هم باشند؛ خود یوسف به ملاقات (بنیامین) آنقدر شوق و علاقه داشت که نمیتوانست تحمل کند و مخفیانه موقعیکه برادرانش مشغول صرف غذا و استراحت بودند پشت پرده مخفی می شد و از شکاف آن به چهره دلفریب برادر خود (بنیامین) نگاه میکرد و اشک حسرت میریخت. دوازده روز برای استراحت آنها معین شده بود سومین روز خدمتکار مخصوص عزیز بایشان اطلاع داد که غذای آنروز را مهمان وزیر اعظم هستند و باید با او بريك سفره بنشینند...

این افتخاری بود که نصیب همه کس نمی شد و هرگز کسی بیادداشت که عزیز مصر بزرگی از بزرگان و یافردی از اعیان و اشراف درجه اول مصر را به سفره خویش بنشانند و با او هم غذا شود...

(یوسف) نه از کبر و غرور با کسی بريك سفره نمی نشست بلکه به تنهایی علاقه داشت و هنگام صرف غذا میخواست تنها باشد بهمین علت همیشه بر سفره او جز خودش و پسرش (افرایم) شخص دیگری نمی نشست.

حالا موقع آن است که برادران یوسف را بحال خود رها کرده و بسراغ (زلیخا) برویم... پایان کار زلیخا در همین اوان اتفاق افتاده و ما نیز برای اینکه سلسله حوادث را بنوبت ذکر کرده باشیم برادران یوسف را همچنان رها کرده و موقتا نزد زلیخای هجران کشیده، زلیخای بلا دیده باز میگردیم و از حال وی جويا میشویم.

زلیخا در کوچه و خیابان کوی و برزن میگشت و همه جا سراغ یوسف را میگرفت و زیر لب نام او را بر زبان می راند و مینالید و اشک می ریخت. دیدگانش فروغ نداشت و با کمک دست و با استعانت چوب راه می رفت.

آنقدر پیر و شکسته و فرتوت شده بود که اگر (یوسف) در آن حال

ودوذاورا میدید باور نمی کرد که آن پیرزن پریشان و درمانده همان زلیخای خوبروی و پری پیکر چند سال قبل باشد.

فشار هجران و غم عشق و سوز درون او را بآتشکل درآورده بود. در افق حیات او که روزی در نهایت شادکامی بر سریر عزت تکیه زده بود هیچ روزنه امیدی وجود نداشت و چنانچه از خود زلیخا میپرسیدند که بچه امید زنده هستی و از زندگی چه انتظار داری نمیتوانست بدرستی جواب بدهد...

حالا او انتظار مرگ را داشت. مرگی شیرین و تسلی بخش که به تمام آلام و مشقات حیات او پایان میبخشد و طومار زندگی پراز درد ورنج او را بهم میپیچد... مرگ برای او سعادت عظیم بود و لذتی بی پایان در برداشت اما (زلیخا) جسارت آنرا نمیتوانست داشته باشد که خود را بکشد و از قید حیات برهاند. دلش میخواست قبل از مرگ یک دقیقه.. شاید یک لحظه خیلی کوتاه دیدگانش گشوده شود، روشنائی و بینائی از دست رفته را بازیابد و روی یوسف را ببیند، صدایش را بشنود، بوی او را استشام کند و احیاناً سرش را بسینه او بفشارد و بمیرد...

این آخرین آرزوی زلیخا بود و جز این هیچ چیز دیگر نمیخواست. ولی خودش بهتر از هر کس دیگر میدانست که آرزوی محالی را در سر میپروراند و از زندگی انتظاری دارد که در دوران عزت و قدرت و زیبایی و جاهت برآورده نشد چه رسد باین ایام که زنی بدبخت و عجزه ای سرگردان و بی خانمان بود.

پس اگر از اومی پرسیدند چه میخواهی بدون درنگ جواب میداد. مرگ. مرگ. روزها و شبها. هفته ها و ماهها بهمین ترتیب سپری میشد و زلیخا که در کوچه های گشت و شبها در کنار سگان ولگرد میخواهید اندک اندک نیروی جسمانی را نیز از دست میداد و از پای در میآمد.

(یوسف) بکلی (زلیخا) را فراموش کرده بود.. آن زن خوب روی در زندگی عزیز (علی مصر) هیچ جایی نداشت مخصوصاً اینکه (یوسف) زن گرفته و صاحب فرزند شده بود.

(یوسف) نیکی های عزیز و (زلیخا) را گاهگاه در نظر می آورد

ولی از زشتکاری و بدی ایشان ذکر نمی‌کرد. و سخن نمی‌گفت. او در اثر تحریک و اغوای جاهلانه (زلیخا) هفت سال در زندان بسر برد و انواع سختیها و مصائب را تحمل نمود ولی بعداً همه چیز را از یاد برد و آنها را بخشید...

يك روز (زلیخا) همچنانکه می‌گشت و می‌گریست و ناله می‌کرد بجائی رسید که در سالهای گذشته قصر بشکوه خودش آنجا قرار داشت. آنجا حالا خرابه‌ای متروک و فراموش شده بود. قصری که سالها قبل در کمال شکوه و جلال سر بر آسمان کشیده و بهترین تزیینات و وسایل زندگی را داشت بصورت ویرانه‌ای متعفن درآمده بود که در آن سگها بچه گذاشته و جغد و خفاش لانه نموده بودند.

چشم زلیخا بغویی نمیتوانست ویرانیها را تشخیص دهد و نازیباها را ببیند ولی از خشت و آجر و سرستونهای افتاده و پستی و بلندی سر راه خود حدس میزد که خانه‌اش بچه صورت درآمده و چه بر آن گذشته است.

همانطور که آرام آرام پیش رفت از محلی که سابقاً سرسرای بزرگ و باشکوه قصر بود گذشت. کورمال کورمال از چند پله ویرانه پیش رفت و به دری رسید که فقط چهار چوب آن باقی بود.

آنجا ایستاد. در تاریکی های مغز خود جستجو و پرداخت و بحوادث گذشته روشنائی و جلوه مخصوص بخشید... گذشته را بیاد آورد...

آنروز که یوسف را با طاق انتهای قصر دعوت کرده و هفت در آهنین را بروی او بسته بود. آنروز...

از در نخستین گذشت.. دومین و سومین و بالاخره ششمین و هفتمین در را نیز پشت سر گذاشت.. با طاق خود رسید.. اطاق ویرانه‌ای که يك روز زلیخای خوب روی در آن خلوت می‌کرد.

آنجا نشست... صدای زوزه بچه سگها که بدیدن يك بیگانه در خانه خود هراسان شده بودند او را آزار میداد و رشته افکارش را می‌گسست.

زلیخا گریان و نالان نشست و سر را بدیوار تکیه داد.. دید گانش جائی

را نمیدید و منظره وحشت انگیز ویرانه را تشخیص نمیداد... تنها بوسیله حس سامعه
بادنیای خارج ارتباط داشت و از همین طریق احساس میکرد که در آن اطاق
جز خودش جانداران دیگری نیز هستند... بچه سگها زوزه میکشیدند و میخواستند
مادر خود را از ورود يك ييگانه آگاه کنند و سوسکها نیز جیر جیر میکردند و
بکار خود اشتغال داشتند.

زلیخا نیز در دریای عمیقی از اندیشه و خیال غوطه ور بود و هر چه می-
کوشید بکرانه آن نمیرسد...

بچه سگها هر چه زوزه کشیدند از مادرشان خبری نشد ناچار بخود جرات
دادند و بطرف زلیخا حرکت کردند...

بدن او... از همان بدن لطیفی که يك روز با عطر و گلاب و شیر میشستند
حالا بوی چربی و کثافت استشمام میشد و بچه سگها با استشمام همان بوی اشتها
انگیز پیش میرفتند که شاید چیزی بدست آورده و دیر کردن مادر تنبل خود را
جبران کنند.

اولین توله سگ دست زلیخا را لمسید دومی از زانوی او بالا رفت و
سومی زبان سرخ رنگ خود را بصورت برجین و چروکش کشید.
ابتدا زلیخا آنقدر مسحور فکر و خیال بود که تجاوز بچه سگها
را بحدود خلوت خود احساس نمیکرد ولی بعد... در صدد رفع آن حیوانات
جسور و شیطان برآمده و چندین بار آنان را بادست و پا راند ولی بچه سگها
دست بر نمیداشتند و هر دفعه که رانده میشدند بیشتر و دلیرانه تر بطرف
او میآمدند...

زلیخا نمیخواست توله سگها را آزار کند و بالاخره عاجز شد و در
صدد دفع قطعی آنها برآمد و دست پیش برد که با سنگ تهدید کند و توله ها
را براند.

بادستهای برجین و چروک در روی زمین به جستجوی قطعه سنگی مناسب
برآمد و در همین موقع جسمی فلزی در میان انگشتانش جای گرفت جسمی سرد
و ثقیل که شکل مخصوصی داشت.

زلیخا آنرا برداشت و برویش دست کشید زیرا بالای آن را لمس کرد و
خیلی زود بتمازخانه خود را شناخت!

جسمی که در دست زلیخا قرار داشت بت کوچکی بود که از مفرغ ساخته

و بعضی قسمتهای آنرا باورقه نازکی از نقره پوشانیده و زینت کرده بودند .
 زلیخا آنرا در نمازخانه خلوت خود قرار داده بود و شهبامقابلش را نو بر زمین
 میزد و عبادت میکرد ...

زلیخا بیافتن بت دچار هیجان مخصوصی شد . گویی گناه بزرگ
 و غیر قابل غفرانی مرتکب شده باشد از جای جست و بت را با گوشه
 لباس کشیف خود پاک کرد و بوسید و در زیر دامن پنهان کرد و
 براه افتاد .

هنکام باز گشت زیر لب بابت حرف میزد و میگفت :

- ای بت بزرگ . . . ای خدای من مرا ببخش که تو را
 این چنین فراموش کرده و در میان زباله رها نموده بود بر من
 خشم مگیر ...

در حالیکه زیر لب این جملات را می گفت از پله ها پائین
 رفت ولی در پائین پله ها ناگهان بخاطرش رسید و از خویشتن پرسید :

خوب ... اگر من تصادفاً باین ویرانه می آمدم و بت را نمیافتم . خدای
 من قادر بود خودش را از میان کثافات و زباله ها نجات دهد و بجای تمیز و
 محترم برساند ..

بعد فکری کرده و اندیشه خویش را اینطور پایان داد .

- پس این بت از ما عاجز تر و ناتوان تر است .. خدای که نتواند خودش را
 از میان زباله ها نجات دهد چگونه قادر است سر نوشت مرا معین کند و من و
 دیگران را به سعادت و خوشبختی برساند .

این را گفت و بت مفرغی را از زیر دامن پیراهن خود بیرون آورد
 و مجدد بکسک عصای چوبی براه افتاد . . . افکار او در اطراف آن بت
 می چرخید . . . گذشته در خاطرش زنده میشد . . . آنروز را بیاد آورد که
 یوسف گفت :

- تو چرا روی بت را می پوشانی ...

زلیخا در پاسخ وی اظهار داشت :

- برای اینکه شاهد گناه من نباشد ...

یوسف سر را بعلامت تاسف تکان داد و گفت :

- تو روی این بت مفرغی بی جان و ناتوان را می پوشانی و از این

جسم فلزی می ترسی ولی انتظار داری که من از خدای یکتای قادر، خدائی که دنیا و مافیها را آفریده و ستارگان و کیهانشانها را بگردش درآورده بیم نداشته باشم ..

گفته های یوسف درمغز زلیخا زنگ میزد . زنده شده بود و مثل آتش روح را میسوزانید و میآزرد .

«خدائی که دنیا را آفره و ستارگان را بگردش درآورده .»

زلیخا این جملات را زیر لب میگفت و تکرار میکرد .

«خدائی که دنیا را آفریده و ستارگان را بگردش درآورده .»

زلیخا لحظه بلحظه منقلب و آشفته تر میشد ... بت مفرغی مثل قطعه ای

آتش دست او را میسوزانید لذا بدون درنگ آنرا بر زمین کوفت و بای - اعتنائی گذشت .

در حالی که از آنجا عبور می کرد و بت را بحال خود می - گذاشت میگفت :

- حق بایوسف بود .. خدای اوقادراست که بنده خود را بهزت برساند منهم باید بخدای یوسف .. همان خدای یگانه ای که جهان را آفریده و گردش ماه و ستارگان را بنظم آورده متوسل شوم .. بله .. این دنیای بزرگ صانع و آفریننده ای دارد و آن آفریننده جز خدای یگانه .. همان خدائی که یوسف نام او را را با احترام بر زبان میراند دیگری نیست ..

دل زلیخا روشن میشد .. روشنائی لذت بخش و شیرینی روح تاریک او را نورانی میکرد .. دل ناوانش را نیروئی عجیب میبخشید و مثل دستی نیرومند و مقتدر تاریکی های پیش چشم عقل او را میزدود و معو میکرد .

اندیشه زلیخا لحظه بلحظه در این راه پیش میرفت و ساعتهای متوالی سرگرم همان خیال دل پذیر بود . وقتی بکوچه و بازار رسید همه جا را خلوت و خاموش یافت و فهمید که شب رسیده و مردم بخانه های خود درفته اند . در گوشه ای نشست . دیدگان بی فروغ خود را با آسمان دوخت ، دستها را بالا گرفت و بنالیدن پرداخت و چنین گفت :

- ای خدای بزرگ .. ای آفریننده جهان .. مرا ببخش که تا امروز

از قدرت بی کران تو غافل بودم و راه خطا می پیمودم .. برای این بنده

عاجز و ناتوان خود رحم کن و درهای رحمت را بروی من بگشا.. ای خدای بی‌هتا بر گذشته گناه آلود من قلم عفو بکش و دلم را در این سال‌های پایان عمر بنور ایمان روشن کن .. پروردگارا خودت میدانی که مرا در گذشته صاحب همه چیز کرده بودی و امروز فاقد آن نموده‌ای پروردگارا بمن آتقدربده که نسبت به‌خه علائق دنیا بی‌اعتنا و بی‌نیاز باشیم.. خداوند ا یوسف را در پناه لطف خودت همیشه سلامت و سعادت‌مند نگه‌دار.. الهی وجود یوسف را از گزند دور و وحش را از آلودگی‌ها مصون دار.. الهی یوسف را بمن.. نه.. خدایا جرات نمیکنم که بگویم یوسف را مهربان کن .. نه.. نه.. هر چه صلاح او است همانرا پیش بیاور..

اینجا بغض گلوی (زلیخا) را گرفت و سیل اشک راه ناله او را مسدود کرد . ساعت‌ها گریست و همچنان در گوشه کوچه بخواب عمیقی فرو رفت ..

زلیخای تیره‌بخت از دیرباز در کوچه می‌خوابید و مقیم کوی و برزن بود ولی خواب آنشب او با شبهای دیگر فرق داشت ..

آنشب وقتی زلیخا بخواب فرو رفت درهای رحمت الهی بروی او گشوده شد.. ملائک و کروبیان از آسمان برای تماشای او پائین می‌آمدند و در اطرافش حلقه میزدند ..

او صدای بال فرشتگان را که تا صبح بالای سرش می‌پیریدند و صبحگاه از تابش آفتاب بر چهره خسته‌اش جلوگیری میکردند نمی‌شنید و احساس نمیکرد ..

خدای عادل د مهربان بر زلیخا رحمت آورده بود ولی او که از هیچ چیز و هیچ‌جا خبر نداشت همچنان بکوچه گردی و سرگردانی خود ادامه میداد غافل از اینکه بزودی به پریشانی و سرگردانی او نیز خاتمه داده خواهد شد و سعادت از دست رفته را باز خواهد یافت

همانطوریکه گفته شد دل زلیخا بنور ایمان روشن گردیده و حالا کمتر از سابق احساس بدبختی میکرد .

ایمان رنگ زندگی بشر را عوض میکند و در طبایع نیز اثری بزرگ باقی میگذارد زلیخا هم از پشت پرده سیاهی که پیش چشمانش کشیده شده بود بدنیا بادیده دیگری مینگریست .

همه چیز را در صفحه خیال خود دگرگونه میدید و مصائب را با همه عظمت و بزرگی که داشت باروی گشاده و قلبی امیدوار متحمل میشد و هر روز گویی انتظار حوادث تازه‌ای را میکشید.

او حق داشت .. بالاخره هر شب تاریکی بدنبال صبح روشنی دارد و ایام محنت و بلا نیز بانجام میرسد در صورتیکه انسان صابر و شاکر باشد سعادت خیلی زود او را درمیآید.

یکی از همین روزها ، (زلیخا) عصا زنان و لنگ لنگان از کوچه‌ای می‌گذشت . باز بچه‌های ولگرد و بیکار گردش جمع شدند و بازاریش پرداختند . یکی دستها را گشود و راهش را مسدود کرد و گفت :

- زلیخا بر تو مژده باد که یوسف یکی از معارم و خاصان را به جستجوی تو فرستاده است و آن شخص در شهر برای یافتن تو بهمه جارفته و در هر خانه‌ای را کوفته است .

هزاران بار باو دروغ گفته و فریبش داده و بعد خندیده بودند معینا زلیخای عاشق ، زلیخای امیدوار ، زلیخای هجران کشیده و بلا دیده باز حرفهای ایشانرا قبول کرد و به شنیدن این مواعید پوچ و اخبار بی‌معنی عنان اختیار از کف میداد و از درهم و دینار و از زر و زیور آنچه داشت به آورنده خبر می‌داد ... در آن ایام که هنوز به دریوزگی و گدایی نیافتاده بود از بذل مال دریغ نمیکرد ولی حالا چیزی نداشت که به عنوان مزدگان یا نجوان ولگرد بدهد .

زلیخا کورمال کورمال دست پیش برد و بازوی پسر ژنده پوش را گرفت و گفت :

- به آفریننده جهان سوگند که من اکنون از مال دنیا هیچ ندارم که بتو بدهم. اما اگر فرستاده یوسف را بمن برسانی که خدای جزای خیر بتو داده و روز گارت را با شادی و سعادت قرین کند ..

جوان در حالیکه می‌خندید و ولگردان دیگر را به سکوت دعوت میکرد اظهار داشت :

- نه زلیخا .. رسم بزرگان نیست که آورنده خبر خوش را بدون پاداش بگذارند. من زحمت کشیده و تا این جا آمده‌ام و بر تو است که به من پاداشی

شایسته بدهی...

زلیخای درمانده چیزی نداشت که باو بدهد.. لباسی پاره و مندرس برتن و شالی کثیف و کهنه بر سر داشت.. پایش برهنه و طاول زده بود و گیسوانش که يك روز چـون خرمنی از ابریشم بدور گردنش ریخته بود امروز از بسیاری چرك و کثافت بهم چسبیده و چون نمـد بنظر میرسید.

بینچاره فکری کرد و بالاخره دستی بلباس خویش کشیده و ناگهان گفت:

— باشد.. بتو پاداشی نیکومیدهم.. وئی آن شخص کجا است.. تو او را بمن بده تا منم مزد گانی شایسته بتوبدهم..

ولگردان خوشحال شدند زیرا امید داشتند که زلیخا وقتی وعده بدهد آن وعده را بی انجام نمی گذارد. شادی کردند ولی زلیخا که از نعمت بینائی محروم بود و اشارات و نشانه های تمسخر و استهزاء را در صورت ایشان نمیدید برآستی باور داشت که آن ولگرد راست میگوید و یوسف کسی را برای جستجوی او فرستاده است.

معامله بوخامت گزائید و لگرد اصرار داشت که اول مزد گانی را بگیرد و بعد دست آن شخص را بدست زلیخا بگذارد ولی او با فشاری میکرد که ابتدا شخص را باو بسپارند و بعد مزد گانی را دریافت دارند.

در باره نحوه اجرای این امر مدتی چون و چرا کردند و بالاخره زلیخا گفت:

— نگاه کن... من میخواهم خدائی را بشما هدیه کنم که فقط بسرد خرید و فروش میخورد و برای زینت اطاق خواب است.. ببین... این بت.. این بت قشنگ که بکروز من مقابلش زانو میبوم و حل مشکلات خود را از او میخواستم اکنون زیردامن من است.. اگر آن شخص را بمن برسانی این بت را بتو خواهم داد.

ولگرد بدیدن بت، بتی که (زلیخا) در خرابه قصر خودش یافته بود حالت خضوع گرفته و آثار احترام در سیمایشان هویدا گردید و در عین حال از کرم و بخشش بی اندازه (زلیخا) متعیر و حیران شدند.

حالا که فهمیده بودند زلیخا چه میخواهد بدهد بیشتر در تصاحب آن و انجام معامله اصرار داشتند ولی نمیدانستند . . . (زلیخا) بهیچوجه حاضر نمیشد قبل از گرفتن دست فرستاده یوسف دست از بت بردارد و آن خدای نانوان فلزی را بدیگران واگذار . . . حالا (زلیخا) برای آن بت ارزش و احترامی قائل نمیشد و آن جسم فلزی را که يك روز چون مقدس ترین مظاهر ملکوت میپرستید امروز بهیچ میشمرد و باسنگ راه و پرگاه برابر می دانست ولی هرچه بود چیزی بود از لحاظ مالی ارزنده و تنهامایملك او محسوب میشد .

جوان ولگرد برای بدست آوردن بت بتلاش پرداخت و چون بهیچوجه نمیتوانست زلیخار افریب بدهد . حبله ای اندیشید و باطراف نگریست بالاخره چشمش بمردی افتاد که از آنجا میگذشت .

ولگرد دوان دوان نزد آن شخص رفت و گفت :

- آقا.. شما یوسف عزیز مصر را میشناسید :

آنمرد در پاسخ فکری کرد و سرپای ولگرد پاره پوش را ورنه انداز نمود و گفت :

- میشناسم ولی مقصودت چیست..

ولگرد خوشحال شد و اظهار داشت :

- پس بامن ناکنار آند یواریابید و مشکل ما را حل کنید..

شخص مورد بحث بگمان اینکه وجودش در حل مشکل چه می مفلوك اتر نيك دارد همراه آن ولگرد رفت تا کنار زلیخا رسیدند. جوان دست او را گرفت و دست زلیخار ا نیز بيش کشید و گفت :

- این همان آقامی است که از نزد یوسف آمده .. بت را بمن بده .

زلیخا بادست چپ گوشه قبای آن شخص را گرفت و بادست راست بت را به ولگرد سپرد. ولگرد بت را گرفت و همراه ولگردان دیگر خندان و شادان رفت و دقیقه ای بعد هم از نظر نا پدید شدند. در آن کوچه زلیخای فریب خورده باقی ماند و مرد بیگانه .

بیگانه متعجب و حیران ایستاده بود و نمیدانست تکلیف او چیست و اصولاً آن زن ژنده پوش و مفلوك چرا دامن ردای او را گرفته و از وی چه میخواهد... نه صدای نه کلمه ای نه بیانی و نه اشاره ای.. هیچ و هیچ.. چند لحظه به سکوت و خاموشی گذشت و بالاخره زلیخا بسخن آمد. طاقت او کمتر بود ..

او بیشتر رنج کشیده و بیش از هر فرد انسانی در طول تمام تاریخ بشر خون دل خورده بود. او سوخته بود و بهمین جهت آنقدر طاقت نداشت که تامل کند و بیگانه بسخن آید.

اولب بسخن گشود و گفت :

- پس یوسف من کجاست؟ از او چه خبر داری؟

بیگانه که نمیدانست موضوع چیست بالعنی که یکدنیا حیرت از آن استنباط میشد پرسید :

- کدام یوسف؟ از که صحبت میکنی؟..

زلیخا حالا بیش از او متعیر شده بود و با صدائی که می لرزید، و از اعماق روح و قلبش برمیخواست گفت :

- یوسف من .. از یوسف کنعان میپرسم .. مگر تو از جانب او برای من پیام نیاوردی؟

مرد بیگانه ساکت شد .. نگاهش بدیدگان بی فروغ او دوخته شده بود. چین و چروک چهره اش را میدید و قطرات مروارید فام سرشکش را تماشا می کرد و دلش می سوخت .

دل او چنان میسوخت که گویی دل هیچ بشری از ازل نسوخته و تا ابد چنان نخواهد سوخت .. بهض گلویش را گرفته بود زیرا تازه او را شناخته و حالا میفهمید که آن زن تیره بخت همان زلیخای زیبا، همان زن خوب روی و بالاخره همان ناز پرورده افسانه ای است .. همان زنی است که یکروز صیت شهرت او جهانی را گرفته و شهرت زیبائیش عالمی را پر کرده بود .. اکنون در میافت که مصاحب وی همان عاشق پاکباز و دل داده نیازمندی است که همه چیز خود را در راه يك عشق واقعی از دست داده و خویشتن را بدریوزگی و پریشانی و بی - خانمانی انداخته است ..

دلش می سوخت و قدرت حرف زدن نداشت . چند بار بر خود فشار آورد که چیزی بگوید و خویش را از آن مهلکه برهاند ولی باز پشیمان شد .. حیفش آمد که یکبارہ بر آتش حسرت او آب سرد بپاشد و او را مایوس کند .. حیف بود .. راستی حیف بود که عاشقی چون زلیخا مایوس شود ...

بهین علت لب فرو بست و خاموش ماند و بالاخره چون زلیخا مجددا پرسید :

- پس آنها برای آخرین بار مرا فریب دادند .. آخرین نشانه و یادگار زندگی گذشته ام را گرفتند .. آنها دروغ میگفتند.

مرد بیگانه در طی همین لحظات زود گذر و کوتاه تصمیم قطعی خود را گرفت و نفسی عمیق کشید و چون جنگاور مبارزی که برای مقابله با دلاوری نیرومند تر از خود می خواهد بمیدان کارزار برود قدمی پیش نهاد و با صدای بلند تصمیم و اراده بیش از هر چیز دیگر از آن آشکار میشد اظهار داشت :

- بلاء .. من از جانب یوسف آمده ام .. ماهها است که در جستجوی تو هستم .. یوسف میخواهد زندگی تو را سروسامان بدهد و از کوچه گردی و پریشانی نجات بخشد.

زلیخا لرزید ... سست شد. گریست و در حال گریه شد و بروی خاک رهگذر نشست و در همین حال دامن بیگانه را رها کرد .. مدتی گریست .. هق هق کنان سر بر زانو نهاد و پس از دقایقی چند سر برداشت. دیدگان بی فروغ خود را بیالا متوجه کرد و گفت :

- از قول من به یوسف بگو که دیر شده است . و حالا من احتیاج به کمک و مساعدت تو ندارم من از مال دنیا بی نیاز هستم و اگر مال و منال و مکنت و ثروت می خواستم هستی بیکران خویش را از دست نمیدادم درست است که من محتاج هستم ولی آنچه که من بآن نیاز دارم ثروت و پول نیست بلکه خود یوسف است .. من او را میخواهم افسوس که چشم ندارم تا صورت زیبا و بالای و عنایش را ببینم ولی دست دارم .. لب دارم .. دلم میخواهد بادست صورت و گردن مردانه اش را لمس کنم و بالبهای پڑمرده ام دستش را ببوسم و بعد جان بسپارم .

به خدای آفریننده یوسف سوگند که من جز این آرزویی ندارم و پس از بوسیدن دست یوسف بسیار شیرین، لذیذ، مطبوع و دلپذیر جان خواهم داد .

مرد بیگانه تصمیم گرفته بود که بهر نحو امکان دارد یوسف را با آئزن

مواجهه دهد و آخرین آرزوی او را بر آورد.. کاریکه هیچکس قدرت انجام آن را نداشت او میخواست انجام دهد.. آیا میتواندست.. آیا موفق میشد.. معلوم نبود کسی نمیدانست..

بیگانه گفت:

- من (شرامان) نام دارم و از نزدیکان فرعون و از دوستان صمیمی یوسف عزیز مصر هستم ..
زلیخا گفت :

- پس چرا بوی یوسف را از تو استشمام نمیکنم .. محال است کسی یکبار یوسف مرا دیده باشد و من بوی او را از لباس و بدن وی استشمام نکنم ..

شرامان جواب داد :

- صحیح است . من دیر بدیر با عزیز و بر و میشوم ولی او مرا برای یافتن تو فرستاده و شایسته اینست که همراه من بخانه بیایی ..
زلیخا سؤال کرد :

- بخانه کی ..؟ بخانه یوسف ؟

- نه ... . بخانه من بیا ... در آنجا همه وسایل زندگی و نظافت هست استعمام کن ، مویت را بشوی و شانه بزن ... لباس تمیز بپوش ، بدنت را با عطر و عنبر معطر ساز و آماده باش تا یوسف را برای دیدار نزد تو بیاورم .

زلیخا آنقدر دچار هیجان شده بود که نتوانست از جای برخیزد . شرامان زیر بازویش را گرفت و از خاک راه بلندش کرد و بخانه خود هدایتش نمود و اطاقی تمیز و باشکوه در اختیارش قرار داد و مستخدمین ورزیده و صمیمی به خدمتش گماشت .

(شرامان) همان ساعت بدربار رفت . . از حسن اتفاق (فرعون) در طالار سلطنتی بر تخت عاج نشسته و (یوسف) در کنار او قرار داشت و دیگر درباریان هر يك بفراخور حال و مقام و منصب و بروی ایشان جای گرفته بودند .

(شرامان) وارد شد و مستقیما بطرف فرعون رفت و مقابل وی ایستاد . . همه تعجب کردند . زیرا حق این بود که (شرامان) با کسب

اجازه در جای مخصوص خودش که با علامت و نشان خانوادگی او معین شده بود بنشیند و بمذاکرات مهم مملکتی که جریان داشت گوش دهد . . . ولی او چنین نکرد . برخلاف مقررات پیش رفت تاروبروی فرعون رسید و دست‌ها را برسم احترام بالای سر برد و تعظیم کرد و با صدایی که از شدت هیجان میلرزید گفت :

- ای (فرعون) بزرگ . . . ملتسی دارم و با سابقه‌ای که خود و پدرانم در خدمت بمصر و اجداد فرعون دارند . امیدم این است که ملتس من مورد اجابت قرار گیرد .

فرعون که از بی ادبی شرامان در آستانه خشم و غضب قرار گرفته و نزدیک بود چون آتش همه جا را بسوزاند ، اندکی از توسن غضب فرود آمد و بالعنی ملایم گفت :

- راست می‌گویی . . . ما از خدمات تو رضایت کامل داریم و پسرانت نیز از خدمتگذاران صدیق این سرزمین بوده‌اند . . . چه میخواهی ؟ . . . شرامان گفت :

یگروز خانواده بزرگی در مصر زندگی میکرد . . . مرد این خانواده از مقربین حضرت فرعون بود و زن و بانوی آن مرد زیبا ترین و مشهور ترین زنان عالم محسوب میشد . . . مرد مذکور مرد .. خانواده پریشان شد . غلامان و خدمتگذاران رفتند و زن که دل‌باخته یکی از مردان بود آنقدر در فراق و هجران گریست که از نعمت بینایی محروم شد . . .

هستی خود را از دست داد و بدریوزگی افتاد و در کوی و برزن بگردش پرداخت . . .

همه میدانستند او در باره کی صحبت میکند . . . تنها یوسف و فرعون متوجه حقیقت نبودند . یکی اصولا از این ماجرا بی‌خبر و دیگری فراموش کرده بود که دو جهان زلیخائی هست و آن زلیخا هنوز عاشق و دلداده او است یوسف حالا زن داشت . پسر بزرگش (افرائیم) بزبان افتاده بود و سخن میگفت و او جز با آنها که باو تعلق داشتند بدیگری دل بستگی نداشت و طبعاً زلیخای عاشق با کباز را از خاطر برده بود . . .

شرامان بسخنان خود چنین خاتمه داد :

- آن زن اکنون مثل دیوانگان در کوچه و بازار ملعبه و مضحکه مردم قرار گرفته و اطفال و لگردد، و لگرددان بی خانمان ترا از خودش او را با سنگ و خاک میکوبند و دامنش را میکشند و بخواری برخاک سرنگونش می کنند. یکی بر سرش خاک میریزد و دیگری سطل لجن و زباله بر رویش میپاشد و سومی آب دهان میافکند و گناه آن زن اینست که عاشق بود و صادقانه عشق میورزید... بدبختی او اینست که معشوقش مردی پاک است و به پیروی از همین پاکی میل نداشت پای از دایره عفت بیرون نهد و پرده عصمت زنی شوهر دار را بدرد.

بهر حال کاری بود که انجام شد و اکنون آن زن خوب روی سابق دختری عجز و با کراهی کربه المنظر است و من از راه دلسوزی و شفقت او را بخانه خویش آورده و در پناه خود گرفته ام..
یوسف نفسی کشید و گفت:

- یا الله جب.. سرگذشتی که حکایت کردی بی اندازه به افسانه عشق زلیخا شباهت دارد.. شرامان آیا مقصود تو او نیست؟

شرامان نگاهی به یوسف افکنده جواب داد:

- چرا عزیز.. خوب فهمیدی.. من از زلیخا صحبت میکنم..

یوسف پشت دست خود را بدندان گزید و گفت:

- بدبخت من که او را فراموش کرده بودم.

فرعون متعجبانه گفت:

- زلیخا همسر عزیز سابق را می گوئید؟.. همان زنی که شوهرش را اغوا

کرد و به وسوسه او یوسف را بیگناه محبوس ساختند؟ در باره او افسانه ای شنیده ام ولی تا امروز بخاطر نیاورده بودم.. این زن نگون بخت همان است که از او سخن میگوئی.. همان زلیخا؟

(شرامان) سرفرود آورد و گفت:

- خوب حدس زده اید.. همان زلیخا است.

(فرعون) خطاب به یوسف گفت:

- بیا.. بیا (یوسف).. حالا وقت آنست که این زن بدبخت را از

گرداب فقر نجات دهی و زندگی از دست رفته اش را بوی بازگردانی..

(شرامان) سخنان (فرعون) را برید و گفت :

- نه .. او به پول و ثروت احتیاج ندارد. زلیخا فقط یوسف را میخواهد و او را میطلبد و بجز او از همه چیز خود را بی نیاز میداند .

فرعون بشوخی گفت :

- پس کار آسانتر شده .. یوسف میتواند او را بزنی بگیرد و آرزویش را بر آورد زیرا هر چه باشد او هنوز دختر است ..

و قبل از اینکه - واقفت یوسف این باره اعلام کرد خطاب به (شرامان) گفت :

- برو .. آنز ترا نزد من بیاور ... همه بمانند ... همه حاضر باشند که پاکبازترین عشاق زمانه را بچشم خود ببینند و معنی عشق و عاشقی را دریابند ...

شرامان خوشحال و شادمان گفت :

- ولی زلیخا تنها به گفته من و وعده حضرت فرعون باینجا نخواهد آمد او از یوسف نشانه ای می خواهد و من تانسانه ای از عزیز نگیرم نزد او باز نمیگردم زیرا به آن تیره بخت قول داده ام ..

یوسف سر را پایین انداخته بود و فکر میکرد چشمانش را بسته بود .. همان تاریکی غلیظ مقابل چشمانش قرار داشت . همان ظلمتی که همیشه پشت پلکهای چشم وجود دارد. یوسف باین کار عادت داشت و روی همین عادت چشم را بست و لحظاتی خاموش باقی ماند .. ناگاه دو نقطه نورانی .. نوری برنگ سبز در پرده تاریک دیده اش ظاهر گردید بزرگ شد پیش آمد - ماهمه جای دیده اش را پوشانید .. یوسف این نور را خوب میشناخت لذا خوشحال شد و در همین موقع بود که در اعماق روح خود صدائی شنید که گفت :

- یا یوسف خدایت بتو درود می فرستد و اجازه می دهد که زلیخا را بخانه خود برده در پناه تربیت خویش بگیری اوا کنون از مومنین خدا است و نزد پروردگار تو مقام و منزلتی رفیع دارد در تیرگی شبها بدرگاه خداوند مینالد .

ناله های او عرش را تکان میدهد ، فرشتگان آسمان را متاثر و متالم میکند حالا خدای تو او را دوست میدارد زیرا با اینکه دیده بینائی ندارد

چشم ضمیرش روشنائی یافته و به حقایق امور آگاه گردیده است و اکنون خداپرستی است که اگر تو در مصر نبودی بهتر از او کسی نبود.

دل یوسف میلر زید امواج شادی وجودش را با خود بدنیائی دیگر می برد و باز میگردانید قطرات درشت عرق بر پیشانیاش نشسته بود و از گوشه ابروان سیاه و کمائی او بروی گونه سرخ و سفیدش میچکید و از آنجا لای تارهای ریش سیاه و کوتاه او فرو میرفت و ناپدید میشد.

پیغام الهی خاتمه یافت و یوسف بخود آمد. خدای عزوجل دستور داده بود که یوسف، زلیخا را در پناه تربیت خویش بگیرد و او را به یمن انفاس خود زنده کند. زلیخا در واقع مرده ای بیش نبود. مرده ای که روح نداشت. راه میرفت، سخن میگفت، ولی نه آنچنانکه زندگان هستند موجودی بود انگل که تنفر مردم را بسوی خود جلب میکرد و آنها که قلبی صاف داشتند از راه ترحم و مهربانی بسوی او نگاه می کردند و در هر حال هیچکس رغبت نمی کرد که با او نزدیک شود زیرا بوی تعفن بدنش رهگذران را ناراحت و مشمئز میکرد.

یوسف سر برداشت. همه حضار متوجه سکوت او شده بودند. (فرعون) که بی اندازه به یوسف ناجی کشور خود علاقمند بود. بگمان این که او روی عدم رضایت و فقط بخاطر احترام او به پذیرفتن پیشنهاد تن در داده است گفت:

- ای عزیز .. بیهوده خودت را ناراحت نکن. هیچ نگران نباش. من خوب می دانم که تو با این همه زیبایی و طراوت که داری نمیتوانی با زنی چون زلیخا که اکنون عجز و نفرت انگیز شده است زندگی کنی .. او را فراموش کن ما نیز دستور میدهیم که سالیانه مستمری مختصری با او بدهند و از پایتخت به یکی از شهرهای دور دست تبعیدش کنند.

یوسف که مقصود فرعون را خوب دریافته بود اظهار داشت:

- هرگز .. هرگز .. زلیخا اکنون هرچه و هر کس باشد مورد احترام منست زیرا خدای من با او توجه پیدا کرده است. و آنگاه خطاب به شرابان گفت:

- چه گفتی ؟ از من برای زلیخا نشانه میخواهی .. راست می گوئی ..

حق باتواست .

آنقدر باودروغ گفته و وعده بوج و خالی از حقیقت داده اند که دیگر حرف راست تورانیز باور نمیکند .

وبلافاصله غلام مخصوص خود را فراخواند و چیزهایی زیرگوشی گفت و او را روانه خانه خودش ساخت . غلام رفت . حضار منتظر پایان کار بودند . همه با کنجکاوی میخواستند از نتیجه آگاه شوند . میل داشتند زلیخا را با چشم خود ببینند . اوقهرمان يك ماجرای بزرگ عشقی بود . هر کس بفراخور حال خودش حکایاتی درباره عشق زلیخا به یوسف شنیده و اکنون موقع آن رسیده بود که قهرمان آن حکایات را بادیده ببیند و صدایش را بشنود . من و شما نیز اگر در آن عصر زندگی می کردیم طبعاً برای تماشای حال و اطلاع از مثال کار زلیخا سر و دست می شکستیم و از یکدیگر پیشی می جستیم .

غلام پس از چند دقیقه بازگشت و بسته ای را با احترام و خضوع و خشوع مقابل یوسف بر زمین نهاد یوسف از روی صندلی مرصع پائین آمد . همه سر میکشیدند و می خواستند بدانند داخل آن بچه ابریشمین چیست . دقیقه ای بعد یوسف آنرا گشود و لباس زیبایی را از درون بچه بیرون آورد و مقابل حضار گرفت و گفت :

- يكروز زلیخا مورد شامت و سرزنش زنان بزرگ مصر قرار گرفت . آنها به او می گفتند این یوسف کیست و چیست که تو این چنین خود را فدای عشق او میکنی . زلیخا برای تحصیل برائت نفس خویش این لباس زیبا را بر من پوشانید و این تاج جواهر نشانرا بر سر من نهاد و زنان مصر را دعوت کرد و مرا مجبور ساخت که برای مدعوین نقل و بادام بپریم . من اطاعت کردم و آنچنان که او می خواست رفتار نمودم ولی آن زن گمراه که عنان عقل را بدست نفس داده بود از کار خود نتیجه ای نگرفت و وسوسه زنان که همگی برای اغوای من متعده شده بودند بجایی نرسید . نگاه کنید . این لباس یادگار آن روز است .

من فقط یکبار آنرا پوشیده ام ولی اگر زلیخا راستی عاشق باشد بوی بدن مرا از این لباس استشمام می کند و بدنیاالشرامان خواهد آمد . او چشم ندارد که این پیراهن را ببیند و بشناسد . تنها حسی که او را بادنمای خارج مربوط می

کنده حس لامسه و حس بویایی او است .

سپس یوسف پیراهن و کمر بند زرین را بسوی شرمان دراز کرد و او گرفت و رفت . شرمان موقمی بخانه رسید که کنیز کان از شستشو و نظافت زلیخا فراغت یافته بودند . بوی عفونت و چرک و کثافت چندین ساله از بدن او دور شده بود ولی لطافت و زیبایی او رفته بود .. دیگر این زلیخا . زلیخای سابق نبود .. شرمان وقتی وارد اطاق شد خود را با پیرزنی نابینا و عجزه ای سفید موی و چهره چروکیده روبرو دید .

بمحض ورود شرمان زلیخا از جای جست . کنیزی را که به گرفتن ناخن پایش اشتغال داشت با آرنج کنار زد و بدون عصا در حالی که دست ها را مقابل روی گرفته بود پیش رفت و در همین حال گفت :

- بوی یوسف بمشامم میرسد... بوی یوسف را استشمام می کنم... خداوند ا
میتوانم باور کنم که یوسف باینجا آمده باشد ؟..

باین ترتیب چندین قدم بدر اطاق نزدیکتر شد . شرمان متعیر و مبہوت ایستاده بود .. تعجب می کرد که این زن عاشق چگونه بوی یوسف را پس از چندین سال مفارقت و دوری از لباس او استشمام می کند .

هرچه زلیخا نزدیکتر می شد بوی یوسف را از لباسی که بدست شرمان بود بهتر و واضح تر استشمام می کرد و بالاخره (شرمان) نتوانست طاقت بیاورد و گفت :

- ای زلیخا... بر تو مژده باد که از یوسف برای تو پیام آورده ام . او انتظار تو را می کشید و هم اکنون باید نزد او برویم ...

زلیخا از فرط شادی می گریست .. قطرات درشت و گرم اشک از میان دوردیف مژگان و از کنار دیدگان بی فروغ او پائین میریخت . دست هایش می لرزید .. زانوانش توانائی تحمل سنگینی بدنش را نداشت و بالاخره روی فرش اطاق نشست و دست هارا بسوی آسمان گرفت و گفت :

- ای خدای خالق جهان ... چقدر بدبخت بودم که تا امروز به عظمت و قدرت تو اعتراف نداشتم ..

و آنکاه خطاب به شرمان اظهار داشت .

- اما ... من که زشت و پیر شده ام ... خجالت می کشم .. نه .. نه ..

حالا . مرا نزد او ببرید ..

شرامان گفت :

- او علاقه‌مند است که تورا در پناه خود بگیرد . ! . زیبایی و زشتی صورت تو چندان توجهی مبذول نخواهد داشت .. می‌خواهد گذشته را جبران کند .

بهر تقدیر شرامان زلیخارا همراه خود به قصر سلطنتی برد .. زلیخا پیراهن یوسف را روی سینه خود گرفته بود و به هدایت بوی یوسف ... پیش میرفت .. عجیب اینکه (شرامان) زیر بازوی زلیخارا رها کرده بود وزن عاشق بدون کمک او قدم بر میداشت و راه را خودش را انتخاب می‌کرد و مییافت . باین ترتیب وارد طالار شدند .. منظره‌ای عجیب و تماشایی بود ... فرعون برای استقبال از همسر عزیز سابق از تخت خود پائین آمد .. یوسف نیز در کنار فرعون قدم بر می‌داشت ...

ولی زلیخا باین همه احترام که برای او و بخاطر شخصیت گذشته و از دست رفته او رعایت می‌کردند توجه و علاقه‌ای نداشت . چیزی که او می‌خواست یوسف بود ... بوی یوسف ... صدای یوسف .. وجود یوسف ..

(یوسف) بصدائی لرزان و گرفته گفت :

- سلام من بر تو باد ای زلیخا ..

(زلیخا) لبخندی تلخ و بی‌روح بر لب آورد و گفت :

- سلام بر تو ای یوسف ... سلام بر تو ای کسی که مرا کشتی .. سلام بر تو ای زیباترین مردان جهان .. و سلام بر تو ای یوسف پاک‌دامن و شریف .. من افسوس نمی‌خورم که چرا پیرو شکسته شده‌ام ... همین قدر خ.. و شعله و شادمانم که تو شاداب و زیبا مانده‌ای ..

فرعون از دیدار زلیخا سخت متأثر شد و اشک در دیدگانش حلقه زده بغض گلویش را گرفته بود ، برحمت گفت :

- زلیخا .. از من چیزی نخواه .. هر چه می‌خواهی بگو .

(زلیخا) باز همان لبخند تلخ را راب آورد و اظهار داشت :

- هیچ نمی‌خواهم ... چیزی که من می‌خواهم در قدرت شما نیست .. من می‌خواهم روی یوسف را با یک بار دیگر به بینم و ببرم .. تنها شنیدن صدای

او عطش عشق مرا اطفاء نمیکند..

فرعون نگاهی به یوسف کرده و سر خود را بطرف دیگری برگردانید که کسی قطرات درشت اشک را در دیدگانش نبیند.

یوسف که گویا تصمیم خود را گرفته بود قدمی پیش گذاشت و نوك انگشتان خود را بآب دهان آلوده کرده و گفت:

- بقدرت پروردگار انکام میجویم و از نیروی لایزال الهی استعانت میطلبیم. و بلافاصله انگشت خود را به دیدگان زلیخا مالید..

حال زلیخا دیگر گونه شد، نه از اینکه انگشت یوسف بآب دهان او تماس میافت بلکه این انقلاب از اعماق روحش سر چشمه میگرفت... عرق کرد. لرزید... خندید... سست شد و ناگه احساس کرد که دنیا پیش چشمش روشن میگردد..

از فرط شادی نفس را در سینه حبس کرده بود. باور نداشت که یکبار دیگر بتواند دنیا و زیباییهای آن را با چشم خود ببیند ولی آنچه که او در خواب نیز باور نمیکرد در حقیقت صورت وقوع میگرفت تاریکی مقابل دیدگان او اندك اندك زایل میشد سوزش شدیدی در اعماق چشم خود احساس میکرد و از فرط شادی دستها را بهم میمالید و میگفت:

- آه... یوسف.. چه کردی.. چشمانم دارد روشن میشود.

زلیخا از چشم و روشنائی آن سخن میگفت ولی نه خودش آنچه را که احساس میکرد باور داشت و نه دیگران آنچه که او بر زبان میراند میتواند باور کنند.

زلیخا مثل کسی که زیر اثر صاعقه قرار گرفته باشد میلرزید، تکانهای شدید میخورد و در همین حال از فرط شغف و شادی میگفت:

- یوسف بر من چه کردی... چه بود و چه شد... پرده تاریك پیش چشمانم کنار میرود.. این قدرت عشق است یا قدرت خدای تو...؟ بگو بگو بخدای تو سوگند که هنوز نمیتوانم باور کنم... ولی نه امانه.. چشمانم روشن میشود، انکار کردنی نیست.

همه متعجب و حیران بودند. آن زن بطور یقین دروغ نمیکفت و اگر راست بگوید تازه مشکل تازه ای پیش میآید و آن مشکل اینست که چگونه

اعجاز یوسف را صبحه بگذارند .. آیا راست است که زلیخا ناینا بوده و حالا با يك اشاره انگشت یوسف بینا میشود.

حاضران قدم قدم پیش رفتند تا اینکه گرداگرد او را گرفتند. یوسف آرام و خاموش بزلیخا و التهاب و انقلاب درونی و ظاهری او مینگریست و سخنی نمیکفت چه میتوانست بگوید. زلیخا فرصتی برای سخن گفتن دیگران باقی نمیکذاشت. خودش حرف میزد و حال و کار خود را بیان می داشت. او میگفت:

- خطوط روشنی می بینم از اشخاص، از اشیاء و زینت های اطلاق سایه روشن ضعیفی مشاهده میکنم.

و پس از چند لحظه اظهار داشت.

- یوسف.. یوسف .. یغذای بزرگ سو کنند که نزدیک است تو را ببینم.. برای اطمینان خاطر من یکبار دست را تکان بده تا مطمئن شوم که اشتباه نمیکنم.

یوسف دست خود را بالا گرفت و گفت.

- بگو کدام دستم را تکان دادم..؟

و زلیخا بدون درنگ گفت «دست چپ .. دستی که بقلبت نزدیکتر است» همه ای در گرفت. همه حضار بایکدیگر حرف میزدند. هر کس عقیده ای داشت و این حادثه را بنوع خاصی توجیه و تشریح میکرد. رویهم رفته همه متعجب و حیران بودند و بزحمت می توانستند باور کنند که عزیز مصر با اشاره انگشت زن ناینامی را بینا کرده است

بالاخره آن چه که سرنوشت رقم زده و معین کرده بود شد و دیدگان تاریک زلیخا روشن و نورانی گردید و يك بار دیگر جهان پیش چشمش جلوه و جلا گرفت.

حالا زلیخا میتواند یوسف را از دیگران تشخیص دهد و پس از چند دقیقه خطوط چهره و حتی تارهای موی او را نیز میدید ... دیگر دیدگان زلیخا بی عیب و نقص شده بود .. آرزوی او نیز همین بود که بینامی از دست رفته را باز یابد و یوسف زیبا را ببیند و آنگاه بمیرد. یوسف بهدائی رسا گفت:

- ای (زلیخا) بر تو مژده باد که خداوند تو را از بندگان نیک خود شناخته و درهای رحمت و نعمت خویش را برویت گشاده است. تو سعادتمندترین بندگان خداوند هستی که از در توبه در آمدی و گناهانت بخشوده گردید.

زلیخا که از شادی میلرزید و میگریست گفت:

- ولی چه سود... چه سود که من از خدا خواستم بیناشوم و بمیرم... حالا که بینامی را بازیافته و روی زیبای تو را دیدم، باید خود را برای مرگ آماده نمایم.

(یوسف) لبخندی زد و اظهار داشت:

- نه... تو نخواهی مرد. خداوند عمری دراز بتو عنایت فرموده است و به من نیز این وظیفه محول گردیده که تو را بپذیرم... زلیخا مثل کسی که از مار ترسیده باشد گفت:

- نه... نه... من نمی‌خواهم زنده باشم... تو از طریق رحم و شفقت مرا می‌پذیری... نه... نمی‌خواهم زنده باشم... من پیر و زشت شده‌ام... تو رغیب نمی‌کنی که بروی من نگاه کنی و در نتیجه رنج می‌کشی و عذاب تحمل می‌کنی هیچ چنین آرزویی ندارم.

هنوز زلیخا حرف می‌زد که یکی از حضار بصدای رسا اظهار داشت: - ای فرعون آیا شما باور می‌کنید که زلیخا زنی ناپیستا بوده و یوسف با اشاره انگشت او را شفا داده باشد...؟ برای من قابل قبول نیست.

شرامان که از طرفداران یوسف بود بخشونت و تندى سخنان آن شخص را قطع کرد و گفت:

- عزیز مقتدر و توانا است. او کسی است که به نیروی هوش و درایت فوق العاده خود مردم مصر را از فقر و مسکنت و جوع و قحطی نجات بخشید...

بین آن دو مشاجره‌ای شدید در گرفت. این دلیل می‌آورد و دیگری رد می‌کرد یوسف نیز ساکت و بی‌صدا مکالمه آنها را گوش میداد و عقیده‌ای ابراز نمی‌داشت. در همین گیرودار مجدداً نور آبی رنگ بر او ظاهر گردید و صدای آشنایی شنیده شد که گفت:

- ای یوسف... باین بی‌خردان بفهمان که قدرت پروردگار تو بی‌حساب

زندگانی پیامبران

است . . اگر خداوند اراده کند حتی زلیخا به سالهای کودکی نیز می تواند باز گردد . . برای اینکه آنها بقدوت خداوند ایمان بیاورند و از ظلمت جهل خارج شوند دستی بروی زلیخا بکش تا پیری و زشتی او بجوانی و زیبایی مبدل شود .

یوسف تکانی خورد و به خود آمد. گفتگو هنوز بشدت هر چه تمامتر ادامه داشت. فرعون خطاب به یوسف گفت :

- آخر تو هم حرفی بزنی ..

یوسف گفت :

- چه بگویم . . بیم آن دارم که آنها مشاهدات خود را نیز انکار کنند .

مدعی گفت :

- نایمنای زلیخا بر ما ثابت نشده بود .

یوسف گفت :

- آیا زشتی و پیری او را نیز انکار میکنید .

همه چشم ها بطرف زلیخا برگشت . او چهره ای پرچین و چروک و سیمای زشت داشت .

از زیبایی گذشته اثری در سیمای او دیده نمی شد . ناچار متفقا گفتند .

- نه . . او زشت و پیر است .

یوسف لب خندی پیروزمندانه بر لب آورد و اظهار داشت .

- بسیار خوب . . حالا بقدوت خداوند او را جوان و زیبایمکنم . به بینید

عزت بگیرید .

و بلافاصله پیش رفت و دستی به چهره چروکیده زلیخا کشید و به جای اولیه بازگشت .

زلیخا بدون اینکه خودش بفهمد تغییر حالت داد. چین و چروک صورتش جمع شد . خطوط زیر چشمش صاف گردید . مژگان ریخته اش روئید. سفیدی موی سرش بسیاهی گزاید و به مد صاف و شفاف شد .

چند دقیقه بیشتر نگذشت . . زلیخا زیبا و دل فریب شده بود . گردنی مرمرین ، سینه ای صاف ، چشمانی شهبلا و صورتی درخشانده و

نرم داشت .

دهان همه از تعجب بازمانده بود . چند نفر فریاد کشیده و عقب رفتند .
همان شخصی که ابتدا مخالفت میکرد این بار گفت :

— او جادوگر است . . . او جادو میکند . . . او ساحر است . . . از

او پرهیزید . . .

زلیخا که نیروی جوانی را باز یافته بود دوان دوان بطرف آئینه بزرگی که بدیوار سالن آویخته بودند رفت و خود را در آن دید و از بسیاری شادی جیغ کشید و بیهوش شد . طالار بهم ریخت و یوسف خود را به زلیخا رسانید و او را روی دست گرفت و بدون اعتناء به آنها که همچنان ایستاده و انگشت بدهان مانده بودند او را بخانه خود برد و در بستری از ابریشم و پرفرو خوابانید و چند کنیز جوان را برای خدمت وی گماشت .

و اما یوسف منقلب شده و در دل و روحش چنان حالتی پدید آمده بود که تا آن زمان سابقه نداشت . هرگز آنگونه که بدیدار زلیخای جوان و شاداب آشفته و شوریده شد، شوریدگی نداشت .

هیچ چیز در عالم نمیتوانست او را نا این درجه بوجد و شادی در آورد؛ در حالیکه تماشای اندام دل آرا و چهره زیبا و گردن و سینه مرمرین زلیخا که یکروز حتی نیم نگاهش را بخود جلب نمیکرد؛ او را غرق در شادی آمیخته بهراس کرده بود .

چه شده . . . چه پیش آمده . . . مگر این همان زلیخای گذشته نیست مگر این همان زن سبکسر زیبا نیست که یکروز تنفر و انزجار یوسف را برانگیخته بود . . . چرا زلیخا همان زلیخا بود . . . ولی یوسف امروز با یوسف سالها قبل فرق بسیار داشت . . . و از این مهمتر محدودیت اخلاقی از بین رفته و زلیخا آزاد شده بود .

آنها یوسف از یکزن شوهردار میگریخت ولی امروز هیچ دلیلی و علتی نمیتوانست مانع جلب محبت او باشد . . . آنها حق نمک خوارگی وجدان یوسف را نکهمیداشت که به عزیز خیانت نکند و چشم طمع همسرش ندوزد . . . لیکن حالا . . . عزیز مرده و زلیخا بی سرپرست مانده و از این گذشته خداوند نیز یوسف را مجاز کرده بود که زلیخا را تحت حمایت خویش بگیرد و با او ازدواج کند . . .

راستی چه سعادتى ...!!

(یوسف) از فرط شادی در پوست خود نمیگنجید . پشت اطاق زلیخا قدم میزد ، بالا و پایین میرفت و بعضی اینکه یکی از کنیزان برای تهیه چیزی لازم از اطاق خارج می کردید یوسف پیش میرفت و با اضطراب آمیخته بامید میپرسید :

— چه شده ...؟ آیا حالش خوب است .. آیا بهوش آمده است ... و آنها چون جواب نفی میدادند بر نگرانی یوسف افزوده میشد و با سرعت حاکی از اضطراب بیشتر ب قدم زدن ادامه میداد . بالاخره ساعتی بعد به یوسف اطلاع دادند که زلیخا بهوش آمده و حالش خوب و طبیعی است . یوسف مباشر خویش را فرا خواند و باو دستور داد که فوراً برای زلیخا قصر جدیدی تهیه کند و آنها را به بهترین فرش و تزیینات آراسته نماید خانه ای که زلیخا میبایست در آن زندگی کند از قصر ملکه مبصر باید قشنگتر و باشکوه تر باشد این خواسته یوسف بود و همه نوع امکان تهیه چنین قصری موجود و مهیا بود .

مباشر برای تهیه قصر رفت . کنیزان نیز زلیخا را در آن اطاق تنها گذاشتند و خارج شدند . حالا هنگام آن رسیده بود که یوسف نزد او برود و به جبران مافات دلجوئی کند ولی (یوسف) قدرت چنین کاری را نداشت .

وقتی پشت در اطاق زلیخا میرسید زانوانش می لرزید .. قلبش بشدت میطپید و با ناراحتی عجیبی از ورود منصرف می شد و از آنجا فاصله میگرفت . چند دقیقه دیگر در اطاق مجاور و راهروها قدم میزد و باز بخود قدرت و جسارت می داد و تا پشت در اطاق (زلیخا) می رفت اما آنجا ... خودش نیز نمی فهمید چراوی بچه علت ناگهان رخوت و سستن همه جای وجودش را فرا می گرفت .

عرق سردی بر پیشانی اش می نشست . دلش می طپید و در اثر بروز این حالات جرأت اولیه را از دست میداد و مجدداً بگوشه ای پناه میبرد و سر بر روی دست می نهاد و بتفکر می پرداخت .

آنروز و روزهای بعد ... بکرات تا پشت در اطاق (زلیخا) رفت و باز گشت ... از طرفی شوق دیدار زلیخا و مصاحبت او لحظه با لحظه شدت می یافت

و بیش از پیش در دلش رخنه میکرد و در زوایا و اعماق روحش خانه میگرفت.
او احساس عشق می کرد و از پیدا شدن این عشق ناگهانی هم لذت میبرد
و هم تحمل رنج میکرد.

او پیمبر خدا و به بسیاری از اسرار آگاه بود لیکن از کشف این
راز عجیب که چرا از (زلیخا) خجالت می کشد عاجز بود .. تنها چیزی که
از همان ساعت اول برای (یوسف) کشف شد این بود که زلیخا را دیوانه
وار دوست دارد.

بهمان نسبت که در گذشته از او نفرت داشت حالا باو علاقمند
گردیده بود.

دلش می خواست با آن مقام و چنان منزلت رفیعی که پیش خدا و بندگان
خدا دارد، خود را روی پای زلیخا بیافکند و از او عذر گناه بخواهد..
آرزو میکرد که می توانست دست و پای مرمرین او را میبوسید و سر بر
سینه اش می نهاد و باو راز دل می گفت.

(یوسف) در تنهایی می نشست و گذشته را با حال مقایسه میکرد. زیبایی
و طراوت زلیخا با و بازگشته و تنها اخلاقش عوض شده بود.

در گذشته زلیخای شیدا نمی توانست روزی را بدون دیدار یوسف بشب
برساند بهر بهانه و بهر وسیله ای که پیش می آمد و امکان داشت زلیخا
(یوسف) را نزد خود فرا می خواند و چشم را بتماشای چهره تابناک وی
روشن و دل آشفته خویش را آرام می نمود ولی حالا ...

چند روز می گذشت که (زلیخا) حال (یوسف) را نپرسیده و حتی سراغ
او را از خدمتگذاران و کنیزان نگرفته بود. چه شده ؟.. چه پیش آمده ؟
مگر این (زلیخا) همان زن دلداده و شوریده نیست ؟..

(یوسف) در نهایت پریشانی و آشفتگی بالاخره تصمیم خود را گرفت
و یکروز با گامهای محکم ولی قلبی لرزان بسوی اطاق زلیخا رفت و مثل
دفعات گذشته پشت در ایستاد.

این دفعه یوسف تصمیم داشت که وارد شود و به (زلیخا) پیشنهاد ازدواج
کند .. برای انجام این منظور برخورد فشار وارد آورد، با همه شرمی که
داشت تا آنجا رسید و پشت در ایستاد. ایستاد تا قلب ناراحتش آرام بگیرد

و چهره رنگ پریده اش بحالت طبیعی باز گردد و آنگاه وارد شود .
 هنوز پشت در ایستاده بود که ناگهان در اطاق باز شد و (زلیخا) با
 یکدنیا زیبایی .. بایک جهان حسن و جمال .. در آستانه در ظاهر گردید .
 رنگ از چهره یوسف پرید . اگر عزت نفس مردانه اش اجازه میداد و
 اگر از حقارت و کوچکی نمی ترسید در همان لحظه عنان اختیار از کف میداد
 و خویشتن را روی پای زلیخا می افکند .

ولی او قدرت چنین کاری را نداشت . خیره خیره بچهره درخشنده و
 دیدگان پرفروغ او مینگریست و خاموش بود .

دردل قدرت پروردگار را میستود .. و پیش خود میگفت :

- عجبا این همان زن زشت روی پیرو فرقت است ...

زلیخا حتی از گذشته زیباتر شده بود . شاید یوسف هرگز او را با این
 دقت نگاه نکرده و بدیده خریداری و چشم قبول او را ندیده بود ...
 (زلیخا) لبخندی شیرین بر لب آورد قد سروسان خود را بکناری کشید
 و با لحنی مخصوص گفت :

- وارد شو انتظار ملاقات را نداشتم ولی حالا که آمده ای بجان و دل
 قدم ترا پذیرمیشوم .

یوسف برزانوان لرزان خود فشاری وارد آورد و بزحمت پیش رفت .
 زلیخا در را از پشت بست و همراه یوسف تا وسط اطاق آمد و گفت :
 - بنشین .. خوش آمدی ..

و آنگاه خنده ای کرد و خودش روی مصطبه مقابل باوقار خیره کننده
 و زیبایی سحرانگیزی نشست .

خنده زلیخا برای یوسف نامفهوم و در عین حال ناراحت کننده بود .
 معنی آن نوع خنده را نمی دانست و میخواست بفهمد که زلیخا چرا خندید ..

این خنده .... با این طرز خاص چه معنی دارد .

برخود نهیب زد و دهان گشود و گفت :

- خندیدی؟ تو را بخدا بگو که خنده ات چه علتی دارد

زلیخا آهی کشید و گفت

- وقتی بهوش آمدم و صورت خود را در آینه دیدم هیچ متعجب نشدم
تعجب نکردم که چگونه زشتی و پیری من جای خود را زیبایی و طراوت
از دست رفته جوانی داد ... راستی هیچ جای تعجب نبود زیرا چنین اعجازی
از قدرت خدا بعید نمیدانستم چیزیکه برای من تعجب آور جلوه کرد این بود
که چون بدل و روح خویش مرا جمعه کردم بناگاه آنرا از محبت تو خالی یافتم..
دیدگان یوسف برقی زد و آب دهان خود را فرو برد و گفت:
- مقصودت چیست:

- مقصودم اینست که خوشبختانه دیگر تو را دوست ندارم ... عشق
خانمان سوزی که هستی و سعادت مرا تباه کرد یکباره از دل من رخت بر
بست و با سمانهارفت تا در ردیف عشقهای افسانه‌ای جای بگیرد و همیشه باقی
بماند .. حالا دل من خالی است .. خالی از عشق .. تهی از محبت .. تنها چیزی
که در دل من میتوان یافت عشقی است که بخدا و علاقه‌ای است که به عبادت
پیدا کرده‌ام .. همین و همین .. تعجب میکنی ؟ رنگت پرید .. حالت تغییر کرد ..
ولی هیچ جای تعجب و حیرت نیست (یوسف) سخنان (زلیخا) را با صدائی
ضعیف برید و گفت:

- اما من ... تو را دوست دارم .. خداوند مرا مأمور کرد که تو را در
پناه خود بگیرم و در خدمت تو باشم .. بد خبری دادی ... این خبر کمر مرا
شکست .. قلبم را مجروح کرد و روحم را چنان آزرده که شاید تا ابد التیام نپذیرد..
یوسف در اینجا سکوت کرد .. سر را پایین انداخت .. اشک در دیدگانش
حلقه زده بود .. بغض گلویش را میفشرد و اگر خجالت نمی کشید بصدای
بلند می گریست .. سکوت او دقیقه‌ای بطول انجامید و بالاخره گفت :
- من قصر باشکوهی برای تو تهیه کرده‌ام امروز بخانه جدید منتقل
خواهی شد و آنجا زندگی آرامی را آغاز می کنی افسوس افسوس می خورم
که نمی توانم همیشه در کنار تو باشم اما اجازه بده، بمن رحم کن و اجازه بده
که لا اقل هفته‌ای یکبار و هر دفته یک ساعت نزد تو باشم ..

در این موقع سکوتی سنگین بر اطاق مستولی و حکم فرماید این سکوت
بیشتر از دو دقیقه ادامه یافت و در پایان زلیخا بصدائی که اکراه و بی میلی
بخوبی از آن استنباط میشد گفت :

- من در خانه جدید بمبادت مشغول خواهم شد . هفته ای یکساعت دیدار
توسکوت و تنهایی مرا می شکند معهذا با احترام عشقی که بتو داشته ام می پذیرم
بیا ... بیا و مرا بین ذیرا نمی خواهم نیرومی که برای خدمت بمردم مصر در
وجود تو نهفته شده از بین برود ...

(یوسف) از جای برخاست ... همچنان که سرش پائین و اشک در چشمانش
جمع شده بود بطرف در اطاق رفت و موقمی که از آنجا خارج میشد گفت :
- خدا حافظ مرا فراموش نکن .

او چیزهایی نیز ذیر لب گفت که زلیخا نشنید و نفهمید . لحظه ای بعد
صدای بهم خوردن در اطاق شنیده شد .

(یوسف) رفت و (زلیخا) تنها ماند و چون اطاق را خالی مشاهده کرد
دوان دوان خود را به پنجره رسانید ، سر را روی لبه پنجره گذاشت و بصدای
بلند بگریستن پرداخت .

گاهگاه سر بر میداشت و بآسمان می نگریست و مجدداً پیشانی را روی
بشت دست خود می نهاد و بهمان شدت نخست بگریستن ادامه میداد .

این قطرات درشت اشک که از دیدگان او پائین میریخت آتشی سوزنده
و گدازنده بود که در اعماق دل و روحش اشتعال داشت . دردی بود که در
رگهایش میدوید و امیدهایی بود که بکروز جلوه و جلای خاص داشت و اکنون
بشکل سنگ خارا در سینه اش خانه کرده بود و او را میآزرد .

نمی دانست درد دل خود را بچه کسی بگوید . در همه عالم هیچکس
صلاحیت شنیدن قصه دل او را نداشت . گوش نامحرم نباشد جای پیغام سر و ش
پس (زلیخا) چه کسی را می توانست بیابد که صلاحیت شنیدن ماجرای دل
شوریده و معنت دیده او را داشته باشد ...

به همین سبب سر بآسمانها بلند می کرد ... به وراء ابرها خیره می شد .
می خواست از پشت پرده های اشک و پوششهای سفید و نیلی رنگ ابر خدای
خود را بیابد و راز درون را باو بگوید ...

او می دانست درد دلش چه می کند و او صلاحیت شنیدن افسانه عشق و
ماجرای دل او را داشت .. می خواست خدا را بیابد .. اشکهای سوزنده خویش
را باو بنمایاند و او را در صبر و شکیب و مجاهده مردانه ای که میکرد

شاهد بگیرد ...

معلوم نبود (زلیخا) دزدل خود چه احساس می کرد و بانگاه خویش چه می گفت و از گذشتن ابرها و عبور نسیم و بهم خوردن بال مرغان سفیدرنگی که مقابل دید او می پریدند چه می شنید ...

ناگاه آهی دردناک کشید ، با هر دو دست لبه پنجره را گرفت و درحالی که شانه هایش از شدت رنج و یابسیاری هیجان می لرزید و همچنان می گریست گفت :

- الهی باینکه میدانم از سپاس بی نیاز هستی ، تو را شکرمی گویم زیرا اکنون از عجز و ناتوانی خود در مقابل کبریای تولدت میبرم ... پروردگارا مدح عظمت و وصف قدرت تو در توان من ناتوان نیست ، پس زبان از مدح و وصف در می کشم و عاجزانه استغاثه میکنم ... خدایا تو را به گذشت ابراهیم و یاکو و صفای یوسف سو گند میدهم که دل مرا از عشق او خالی نکردان .. الهی با قلب شکسته بسوی تو آمده ام تا آنچنان که چهره پرچین و چروک مرا جلوه و زیبایی جوانی بخشیدی عشق گریخته یوسف را بدل من بازگردانی پروردگارا بعظمت و کرامت خودت سو گند ، آنروز که با عشق یوسف در کوچه های مصر در یوزگی میکردم بیشتر از زندگی لذت میبردم تا امروز که با قلب تهی در قصری باین زیبایی سکونت کزیده ام .. الهی تو که باشاره و توجهی آتش نمرود را بر ابراهیم گلستان کردی آتش عشق را از ویرانه دل من دور نکن ..

زلیخا همچنان بصدای بلند سخن میگفت . چنان مجذوب شده بود که اگر هزار نفر وارد اطاق میشدند و خارج میگردیدند صدای پای آنها را نمیشنید و سایه ایشان را بهنگام تردد نمیدید ..

عشق او را بسوی ملکوت اعلی مجذوب کرده بود .. حالت شوق و جذبه داشت لذا از جهان و آنچه که در آن بود فراغت یافته و فقط بمعبود خویش متوجه بود .. ازین جذبه لذت میبرد و آرزو میکرد که همیشه و همه وقت چنان حالتی شیرین داشته باشد .

زلیخا راست میگفت . دلش از عشق یوسف خالی شده بود .. خداوند چنین اراده کرده بود چنان شد که اراده پروردگار بر آن قرار داشت اما زنی

که نیم بیشتر عمر خویش را با عشق و شور و شر دلپذیر آن گذرانیده بود چگونه میتوانست بدون عشق و بادل خالی زندگی کند ..
او بعدها به (یوسف) میگفت:

- اگر در سینه انسان سنگ سیاه بگذارند بهتر از اینست که آدم دلی داشته باشد و آندل از عشق تهی باشد .

زنی که چنین عقیده ای داشت ... زنی که محبوب روزگار آن گذشته خود را دلدادۀ و عاشق خویشتن میافت چگونه می توانست بدون عشق زندگی کند ...

وقتی که (زلیخا) یوسف را دید و باو دل بست نوزده ساله بود قریب به سی سال سوز و گداز عاشقانه دقیقه ای او را رها نسکرده و آسوده نگذاشته بود .

حالا همه موجبات برای عشقبازی و راز و نیاز و دلدادگی های مداوم فراهم بود در پنجاه سالگی جوانی و زیبایی بازگشته و (زلیخا) همان دختر دلفریب سابق شده بود آنروز شوهر داشت و باوجود رقیب به مرد بیگانه عشق میورزید ولی امروز تحت رقیب هیچ کس نبود و فرمان خداوند یوسف وظیفه حمایت و نگهداری او را بر عهده گرفته و صادقانه بوظیفه خویش عمل میکرد ،

از این بهتر و خوبتر چه ؟ .. هیچ ! .

پس زلیخا حق داشت آنطور بگریزد و آنچنان بنالد و بدرگاه خدا زاری و استغاثه کند و باز کشت عشق گریخته خود را بخواهد ..

نال های او اثر کرد .. شب زنده داری ها و آه های سوزنده او کار خود را کرد و بالاخره عشق باشکوه و زیبایی بیشتری بدل (زلیخا) بازگشت . یوسف ، هفته ای یکبار و هر یکبار یک ساعت ملاقات زلیخا میرفت و با او سخن میگفت و بادل شکسته و سری افکنده و چهره ای غمین و اندوهگین باز میگشت .

دیگر یوسف آن یوسف سابق نبود ، نشاط و سرور نداشت و اگر حادثه زیر اتفاق نمیافتاد و نور امید دیگری در دل او نمیدرخشید شاید یوسف از شدت اندوه بیمار میشد و هم آغوش بستر میگرفت .

خوشبختانه نور محبت تازه‌ای در دل یوسف درخشید و درهای امید دیگری بروی ظلمات روحش گشوده گردید و تاریکی‌های غم بشکل خاصی تخفیف یافت.

حالا که سخن بابنجا رسید خوب است یوسف و ایسا را به حال خود بگذاریم و بسراغ برادرانش برویم و شرح حال و قصه مال ایشان را خاتمه دهیم.

برادران دهگانه یوسف به کنعان رفتند و طبق قولی که داده بودند (بنیامین) را با خود بمصر آورده و در قصر (یوسف) که مضیف عزیز بود منزل گزیدند.

(یوسف) برای دیدن (بنیامین) چنان شوق و علاقه‌ای داشت که پنهانی پشت در می‌رفت و از شکاف پنجره و پرده و روزنه و سوراخ باندرون اطاق مینگریست و ساعتها چشم بروی برادر اعیانی خود میدوخت و اشک میریخت. يك روز به پسران یعقوب خبر دادند که نهار را باید با عزیز مصر صرف کنند. این خبر بهجت‌آثر در آنها چنان شور و شغفی ایجاد کرد که تا هنگام ظهر در باره بزرگی بخت و اقبال و آینده درخشان خود صحبت میکردند. عقیده داشتند که توجه عزیز مصر بآنها آثار نیکویی در بردارد و در آینده از برکات توجه و عنایات خاصه او برخوردار و مستفیض خواهند شد. سفره‌ای شاهانه ترتیب داده شده بود و در يك سفره خانه بزرگ بساطی رنگین چیده و از مرغ و ماهی و ربانی و کباب همه چیز در آن دیده میشد.

برادران یوسف موقعی سفره‌خانه هدایت شدند که عزیز مصر نیز از در دیگر وارد شد. او آنقدر مهربان و نیک نفس بود که نمی‌خواست برادران بزرگتر او در مقابلش تواضع کنند و از سر سفره بخاطر احترام به شخصیت بارز او برخیزند. لذا ترتیب کار را طوری داد که همه با هم سفره-خانه وارد شوند و در يك موقع معین بر خوان غذا بنشینند.

ولی یوسف از این مهمانی مقصود و هدفی داشت نتیجه‌ای می‌خواست بگیرد و بهمین منظور هر دو نفر را در یکجا نشاند.

ده نفر برادران بزرگتر یوسف دو بدو بر سفره نشستند فقط بنیامین

تنها مانند یوسف جایی مخصوص داشت و عمداً در آنجا نشست و بنیامین که تنها مانده بود بآدلی شکسته و چهره‌ای پر از درد و رنج بسفره نزدیک شد.

یوسف بصدای بلند طوری که همه می‌شنیدند بنیامین را مخاطب قرار داد و گفت:

- تو را چه میشود و چرا گرفته و اندوهگینی؟ آیا از نشستن بر سفره مانك داری؟

بنیامین که بعد از یوسف نوردل و صفای روح و قوت روان یعقوب و تربیت یافته او بود گفت:

- افتخار میکنم که با عزیز مصر بريك سفره مینشینیم ولی، ولی، اندوه من از جای دیگر است. پدر ما یعقوب دوازده پسر داشت و یکی از آنها را كرك درید. .. هم اکنون برادران دوید و با هم نشستند من بیاد برادر گمشده خود افتادم و در دل گفتم که اگر او زنده بود با من بريك سفره مینشست و مرا از رنج تنهایی میرهانید.

یوسف بشنیدن این جمله دگرگون شد. لحظاتی چند سر خود را پائین گرفت و خاموش ماند. .. آنقدر بر خود فشار آورد که از ریختن اشك جلوگیری نمود و چون آرامش خود را باز یافت به - (بنیامین) گفت:

- غم مخور. .. تصور کن که من برادر تو هستم و برای اینکه تنها نباشی. .. با من بريك سفره بنشین. .. من از دوستی و مصاحبت تو لذت میبرم

بنیامین پیش رفت و مودبانه مقابل یوسف نشست و صرف غذا با لقمه‌ای که یوسف در دهان گذاشت آغاز کردید.

یوسف و بنیامین در جایی نشسته بودند که با دیگران فاصله بیشتری داشتند و چون همه بخوردن و جویدن و فرو بردن لقمه‌ها مشغول بودند طبعاً سخنانی که بین آنها رد و بدل میشد نمی‌شنیدند.

یوسف وقتی همه را مشغول دید گفت:

- بنیامین. .. از پدر خود یعقوب برای من سخن بگو. .. بگو حال آن پیر مرد چگونه است و روزگار خود را چسان میگذراند.

بنیامین اظهار داشت:

- از حال پدری که جگر گوشه خود را ازدست داده است چه می پرسید.

او سالهاست که دور از دیگران در کلبه ای که آنرا بیت الحزن نامیده ایم زندگی میکند و در این مدت جز گریستن و مویه کردن کاری ندارد. دیدگانش فروغ و بینایی را ازدست داده و موی سرش چنان سپید شده که هرگز کسی تصور نمیکند يك روز او نیز موئی سیاه داشته است.

یوسف که سخت از شنیدن حال پدر داغ دیده و محنت کشیده خود متأثر شده بود پس از لحظاتی مکث گفت:

- بنیامین ... در چهره من دقیق شو.. خوب دقت کن آیا نشانی از آشنایی در من نمی بینی؟

بنیامین در دیدگان بنیامین خیره شد، بصورت و عارض و گونه و دستهای او نگریست و لبخندی زد و گفت:

- در دیدگان شما جز بارقه محبت و دوستی هیچ چیز دیگری نیست و اگر هست من نمی بینم و نمی فهمم ..

یوسف تصمیم خود را گرفته بود و میخواست بنیامین را از ماجرا آگاه کند و خود را با او بشناساند لذا خندید و گفت:

- من برادر تو یوسف هستم.

بنیامین که نمی توانست این ادعای عجیب را باور کند شانه ها را بالا انداخت و جواب داد:

- اگر يك روز عزیز مصر با بنی اسرائیل خویشاوند شود، مسلمانا فتخاری بزرگ نصیب قوم ما میشود ولی آنروز بعید است و چنین چیزی قابل قبول نیست.

بنیامین حق داشت. هر کس دیگر بجای او بود نمیتوانست گفته های او را باور کند.. مع هذا وقتی یوسف گفت:

- قبول کن .. من دروغ نمیگویم .. من همان یوسف برادر تو هستم که مرا در چاه انداختند و بعد به بازرگانان فروختند و در بازار برده فروشی بمعرض معامله قرار دادند. باور کن .. ولی آرام باش و این را از راه پوشیده دار.

رنگ از چهره بنیامین ابتدا پرید و بعد گونه هایش تابناک و سرخ

شد و دست‌هایش لرزید و سر را بدیوار پشت خود تکیه داد و بحال اغماء و بیهوشی افتاد .

شدت شادی چنان اعصاب او را تکان داد که نتوانست توازن و تعادل خود را حفظ کند و در نتیجه بیهوش شد و دیدگان خود را بست .
برادران دهگانه آنها چنان با کل و شرب سرگرم و دلبند بودند که بحال آن‌دو توجهی نداشتند و تا موقعی که (بنیامین) بحال اولیه بازگشت و مجدداً بخوردن غذا مشغول شد حتی بسوی آنها نیز نگاه نکردند .

بنیامین از شوق میگریست و برای اینکه ظاهر را حفظ کرده باشد، با بی میلی غذایی خورد و لقمه‌ها را همراه قطرات درشت اشک شادی در دهان خود میگذاشت و با حق‌هق گریه بدرقه میگرد .
یوسف گفت :

- برادر عزیز و دلبندم ، آرام باش ، هنوز هنگام آن نرسیده است که آنها از هویت من مطلع شوند .

تو این را از او پوشیده نگهدار و خاموش و خونسرد باش تا بموقع معین حقایق فاش گردد و اصرار از پرده بیرون افتد .

صلاح کار در اینست که تو نزد من در مصر بمانی . اگر چه میدانم پدرمان یعقوب دچار اندوه بسیار می‌شود و گفته آنها را باور نمی‌کند و ای چاره جز این نیست . این را نیز یقین میدانم که برادران تو را با آسانی بمن نمی‌سپارند و اگر بخواهم برای نگهداشتن تو اصرار ورزم دچار سوء ظن میشوند پس چاره‌ای اندیشیده و ترتیبی برای امور داده‌ام که ایشان با جبار تو را بمن سپارند و خود راه دیار کنعان را پیش بگیرند و بروند روزی که می‌خواهید گندم بار کنید تو پیمانه را در بار خودت پنهان کن . من به خدمتگذاران دستورهای لازم را داده‌ام و آنها نیز تکلیف و وظیفه خویش را میدانند .

اشک از دو نظر در دیدگان بنیامین حلقه زده بود .

یکی شادی یافتن برادر گمشده و دیگری اندوه نادیدن پدر فکر می‌کرد که برادرانش می‌روند و او میماند .

قیاس مینمود که یعقوب اندوه کشیده رنج دیده پس از وصول خبر گرفتاری

بنیامین چه خواهد کرد و چگونه گفته برادرانش را که یکبار دروغ گفته و قلبش را شکسته بودند باور میکند.

حساب کار آنقدر روشن بود که اندیشه بسیار لازم نداشت.

بنیامین بیقین میدانست که یوسف بیشتر بخیر و صلاح کار و اقف است و تسنجیده اقدام نمیکند.

پس جز اطاعت تکلیفی نداشت لذا موقعی که یوسف ساکت شد بنیامین دست بردیده نهاد و گفت:

- بروی چشم اطاعت میکنم برادر گسرا نمایه فرمان شما را بجان و دل می‌پذیرم و در روز بارگیری پیمانه را میان انبوه غله پنهان می‌سازم.

برادران دهگانه هرچه بیشتر میکوشیدند کمتر بشنیدن صدای آنها و استماع گفتگوی ایشان توفیق می‌افتند معلوم نبود عزیز مصر با برادر کوچک پسران یعقوب چه می‌گوید و از چه می‌پرسد و بچه علت بازار گفتگوی آنها و این چنین رواج یافته و رونق پذیرفته.

بالاخره غذا پایان یافت خدمتگذاران زرین کمر سفره را جمع کرده و سفره‌ای دیگر برای صرف میوه گسترده در آن سفره انواع و اقسام میوه‌ها دیده میشد.

میوه‌هایی که پسران یعقوب نه نامش را می‌دانستند و نه از آن چشیده و خورده بودند.

شغل عمومی مردم کنعان گله داری و حرفه اصلی ایشان گوسفند چرانی بود. از نگهداری باغهای میوه هیچ اطلاعی نداشتند و اصولاً بمنز آنها چنین اندیشه‌ای راه نمی‌یافت که ممکنست از دل خاک میوه‌های شیرین و لذیذ گرفت و با ایجاد باغ بیشتر از نعمات خدا مستفید گردید.

آنها درباره میوه‌ها سؤال میکردند نامشانرا می‌پرسیدند و درباره نحوه تهیه آن استفسار میکردند.

یوسف بدقت جواب می‌گفت و علاقه داشت که برادرانش هرچه بیشتر بخورند و بهتر لذت ببرند.

آنروز گذشت یوسف از میان آنها رفت و برادرانرا بهال خود گذاشت

پسران یعقوب از اینکه مورد احترام و محبت عزیز مصر واقع شده اند خوشحال و شادمان بودند و بآینده امید بسیار داشتند.

چند روز استراحت کردند و بالاخره مباشرین عزیز بآنها اطلاع دادند که خود را برای بار کردن گندم آماده کنند.

هر يك از آنها چندین شتر داشتند و بر هر شتر دو لنگه گندم می نهادند. آنروز سمعون نزد یوسف رفت و گفت:

- وقتی ما بکنعان رسیدیم و نزد پدر بارهای خود را گشودیم در کمال تعجب بهای گندم خویش را درون بارها یافتیم. متعجب شدیم و از بیم اینکه مبادا حضرت عزیز ما را بدزدی متهم کند احساس شرم نمودیم. من یقین میدانم که مباشرین شما بسو بهای گندم را درون بارها گذاشته و فراموش نموده بودند بناچار ایندفعه که بمصر آمدم علاوه بر بهای گندم امروز امتعه و کالاهای سابق را نیز با خود آورده ایم.

یوسف گفت:

- البته خدمتگذاران من خطا کرده اند ولی چون کار گذشته و شما درستی و امانت نشان دادید بهای گندم پیش را بشما میبخشم. بایول آن شترهای تازه بخرید و بر میزان خرید خود بیافزائید.

سمعون خوشحال و شادمان نزد برادران بازگشت و آنها را بشارت داد که عزیز مصر بهای گندم را باباشان بخشیده است.

بنیامین از غفلت و اشتغال برادران استفاده کرد و پیمانه طلایی را درون بار خود گذاشت و سر بار را دوخت بطوریکه هیچ کس نفهمید و ندانست که بنیامین چه میکند و بچه کاری مشغول است.

پسران یعقوب بقیه آن روز را در شهر گردش کردند و فردا صبح زود با اجازه قبلی یوسف از مصر خارج شده و راه بیابان را در پیش گرفتند.

کاروان بآرامی میرفت. همه خوشحال بودند که از عزیز مصر رفع سوء تفاهم شده و آنها را شناخته و بخشیده است...

دفعه قبل با اتهام جاسوسی و اغتشاش در میان مردم مصر توقیف شده بودند ولی وجود (بنیامین) و حضور او این اشتباه را رفع کرد و دل عزیز را باباشان مهربان نمود بطوریکه بهای گندم پیشین را نیز باباشان بخشید.

و اجازه داد که چندین شتر بیشتر گندم همراه ببرند .

(سمعون) در جلوی کاروان، (بنیامین) که کوچک تر بود در وسط (یهودا) که بهوش و دانائی معروفیت داشت عقب دیگران قرار داشت. باین ترتیب راه میپیمودند و بیش میرفتند و از موفقیت خوشش خوشنود بودند که ناگهان صدای بوق (یهودا) از عقب کاروان برخاست.

(یهودا) بوق مخصوصی داشت که از شاخ گاو درست کرده و هنگام خطر در آن میدمید و برادران را آگاه میکرد.

آنروز بعضی اینکه صدای بوق او شنیده شده سراسبه و نگران فوق کرده و عقب نگریستند.

توقف کرده و عقب نگریستند.

هر کس از دیگری می پرسید،

- چه شده ...! چه اتفاق افتاده ... باز چه پیش آمده است ... ؟

چشمها بسوی صحرائی که پشت سر گذاشته بودند برگشت و در روشنائی سرخ رنگ افق، در خط قرمزی که آسمان بی انتها را بصحرای بی پایان متصل میکرد گردو خاکی را دیدند و بعد سایه چند سوار را مشاهده کردند. رنگ ها پریده بود، دلها میطپید و چهره ها غم زده و نگران شده بود....

چند دقیقه بیشتر بطول نیانجامید که سواران رسیدند و مستقیماً مقابل سمعون که کاروان سالار، اردوی آنها بود پیاده شدند.

(سمعون) بانگرانی عمیقی که در چهره اش پدید آمده بود، پرسید:

- چه خبر است... آیا با ماکاری دارید...؟

سوار گفت:

- بله ... شما راهزنان و دزدان بعنوان خرید گندم بمصر میآئید؟ از محبت و شفقت عزیز سوء استفاده میکنید و بعد پیمانه زرین جواهرشان انبار غله دولتی را میربایید و همراه میبرید... زهی ناجوانمردی..

(سمعون) و (یهودا) و (روابن) بیکدیگر نگریستند ... معنی حرف

های او را هیچکس مگر (بنیامین) نمیدانست ...

تنها او از حقیقت آگاه بود و از ماجرائی که آغاز شده بود اطلاع

دقیق داشت..

(بنیامین) پیمانۀ را دربار خود پنهان کرده بود ولی بدستور یوسف مهر سکوت بر لب نهاده و خود را از میدان سؤال و تحقیق برادران کنار میکشید. سوار گفت:

- شما پیمانۀ زرین را ر بوده و دربار خو پنهان کرده اید. (سمعون) که از شدت خشم میلرزید گفت:

- بخدا سو کند که اگر محبت های عزیز پیش چشمانم را نیگرفت هم اکنون سر از بدنت جدا می کردم ... ولی افسوس که از سفره وزیر مصر نان خورده ام و حق نمک خوراکی مرا خاموش میکند... (یهودا) گفت:

- حل این مشکل بی اندازه آسان است. اکنون بارهای خود را پائین میگذاریم و شما تا هوا تاریک نشده جستجو کنید چنانچه پیمانۀ را در بار ما پیدا کردید طبق سنن قدیمی قوم اسرائیل ربایندۀ پیمانۀ غلام عزیز مصر خواهد شد و تا پایان عمر خدمت گذاری خواهد کرد.. اینک شما و بارهای گندم ما. سواران این پیشنهاد را پذیرفتند و سمعون و برادران او که از بارهای خود مطمئن بودند شترها را خوابانیده و در کیسه ها را باز کردند. جستجو آغاز گردید.

ابتدا بارهای سمعون جستجو شد .. بعد نوبت دیگری رسید و بالاخره باره های (بنیامین) را پیش کشیدند و ناگهان سوار فریادی کشید و گفت:

- بیایید.. بیایید و دزد پیمانۀ را بشناسید..

اینست پیمانۀ زرین جواهر نشان که دربار برادر کوچک شما بنیامین بدست آمد.

رنک از چهره همه پریده بود. یارای حرف زدن نداشتند، و جرم مشهود را نمی توانستند انکار کنند.

(بنیامین) با شهامت می گفت:

- من از وجود پیمانۀ دربار خود بی خبر هستم .. شاید دیگری گذاشته. ولی گفته های او قابل قبول نبود و هیچکس حتی برادرانش باور نمی کردند سواران (بنیامین) را بر اسب نشانده و راه مصر را در پیش گرفته و رفتند. دیگران هرچه التماس و زاری کردند موثر واقع نشد و فرستادگان

عزیز با بخشیدن و نادیده گرفتن گناه بنیامین موافقت نکردند .
 (یوسف) با بی صبری انتظار برادرش (بنیامین) را می کشید و چون
 سواران او را آوردند ، با تکریم و احترام باندرون قصر خود فرستاد و چند بن
 کنیز و غلام بخدمت وی گماشت که از هر لحاظ در آسایش و رفاه باشد .
 برادران یوسف که نمی توانستند بدون (بنیامین) به کنعان بازگردند ،
 ناچار جهت کاروان را تغییر داده و بامید اینکه شاید عزیز را بپه بخشودن
 گناه (بنیامین) مجبور نمایند مجدداً راه پیموده را در پیش گرفتند و بسوی
 مصر عودت نمودند .

پسران یعقوب سرگردان مانده بودند . نمی دانستند چه کنند .
 عیب کار در این بود که (یعقوب) پدرشان گفته آنها را باور نمی کرد ..
 عزیز نیز (بنیامین) را نمی بخشید .
 قریب بدو ماه در مصر ماندند ... هر روز یکبار و هر بار چند ساعت در
 حضور عزیز بآلتماس و زاری پرداختند ولی یوسف راضی نشد بنیامین را
 بآنها بپارد ..
 او میگفت :

- طبق سنن قدیمی که در خانواده شما یعنی اولادان ابراهیم مورد احترام
 است . هر کس چیری بدزد و دزدی او فاش شود بدون چون و چرا غلام صاحب
 مال خواهد شد .

بنیامین پیمانه انبار مراد ز دیده و غلام من است .
 این گفتگو مدت ها ادامه یافت و بالاخره برادران یوسف همراه کنعان دادر
 پیش گرفته و بادل شکسته و گردن کج به خانه پدر رسیدند .
 یعقوب در آستانه در خانه انتظار آنها را میکشید .
 يك يك از مقابل او میگذشتند ، دستش را میپوسیدند و پس از اینکه یعقوب
 دستی بسرو گوششان میکشید وارد خانه میشدند .
 پدر خانواده فرزندان خود را از طریق حس لامسه میشناخت چشم و بینائی
 نداشت که روی آنها را ببیند و بین فرزندان فرق بگذارد . همینقدر که دست بر
 آنها میکشید میگفت :

- این سمعون .. این یهودا .. این ..

و ناگهان گفت :

- پس بنیامین کو ...

برادران ساکت بودند .. جرات حرف زدن نداشتند .. نمیدانستند چه بگویند که پدرشان باور کند ..

جواب او را چه بدهند .. پدریکه چهل سال در قعدان یکی از فرزندان خود گریسته ماتم گرفته بود چگونه میتواندست گفته های راست با دروغ آنها را باور و قلب و روح خالی از اطمینان خویش را آرام سازد ..

صدای لرزان و بغض گرفته پدر مجدداً بلند شد که گفت :

- (بنیامین) مرا چه کردید ؟ ای بی انصاف ها ، جگر گوشه مرا کجا بردید ..

باز همان سکوت سنگین برقرار شد .. همه خاموش و گرفته خاطر بودند .. این بار واقعا خود را مقصر و شرمزده میدانستند و معلوم نبود گناه بزرگ آنها را کدام عنصر قابل قبولی بپوشاند ..

دفعه قبل که یوسف را بردند و فروختند و دست خالی بازگشتند ..

(یهودا) پیشرفت و خبر ناگوار را با اطلاع پدر رسانید .. این مرتبه نیز او قدمی جلونهاد و سکوت را شکست و با صدایی که به زحمت شنیده میشد و از شدت تالم و تأثر میلرزاند گفت :

- پدر .. قبل از هر چیز باید بگویم که (بنیامین) سلامت است و در کمال رفاه و آسایش زندگی می کند .. عزیز مصر که میهمان و میزبان او است ، سفره ای گسترده و دستی بخشنده دارد .. خیال شما از این جهت آسوده باشد و بعد قصه را بشنوید و شمارا به روح پاک ابراهیم سوگو کنیم میهمان که گفته است : صادقانه ما را بپذیرید و باور کنید .. من نیز بخدائی که قطره ای خون را بصورت بشر می آفریند و باو عقل و دانائی می بخشد و قدرت تکلم می دهد سوگو کند یاد می کنم که جز حقیقت چیزی نگویم ..

(یهودا) چنان با غلاظت و شداد سوگو کند بادمی کرد و سخن می گفت که گفته هایش بدل پدر می نشست و موجبات آرامش روح آشفته پیرمرد رنج دیده را فراهم می ساخت ..

(یعقوب) پرسید :

- آخر بگو چه شده .. (بنیامین) مرا چه کردید ؟

(یهودا) جواب داد :

ما اعتراف می کنیم که در مورد (یوسف) گناهکاریم ... اما این دفعه (بنیامین) سلامت است .. عزیز مصر که مردی کاردان و مهربان است او را از ما به غلامی گرفت .

ناگهان یعقوب مثل اناری که بشوید ، گریه را سرداد و حق حق کنان گفت :

- ای نادانان .. ذریه ابراهیم غلام کسی نمی شود ! شما چرا فرزند مرا به عزیز مصر سپردید ..

(یهودا) اظهار داشت :

- ما با احترام قوانین اجتماعی و نژادی خود باین تنگ رضا دادیم ... مگر نه اینست که هر کس مال دیگری را بدزد و آن مال نزد او کشف شود غلام صاحب مال خواهد شد ؟ ..
یعقوب گفت :

- آیا بنیامین مال عزیز را دزدیده بود ..

- یهودا اظهار داشت :

- بله .. او در خفا پیمانه زرین انبار گندم عزیز را در بار خود نهاده و سر بار را دوخته بود ..

و آنگاه به تفصیل ماجرا را تعریف کرد و آنچه بر آنها گذشته و اتفاق افتاده بود تشریح و توصیف نمود .

عجیب اینکه گریه وزاری یعقوب بشنیدن قصه بنیامین تخفیف یافت ولی در پایان گفت :

- گفته شمارا باور می کنم .. راست می گوئید .. دل من گواهی می دهد که بنیامین سلامت است اما من بدون او نمی توانم زندگی کنم .. فوراً به مصر باز گردید و نامه ای که بعنوان عزیز می نویسم با و بسپارد سعی کنید بنیامین را همراه بیاورید ..

چند روزی استراحت کردند و چون نامه یعقوب حاضر شد باز بار سفر بسته و بطرف مصر براه افتادند ..

زندگانی پیامبران

و اما نامه‌ای که (یعقوب) به (یوسف) نوشت نامه‌ای تاریخی و هیجان انگیز بود. نامه‌ای بود که در آن سوز و گداز و اشک و آه نهاده و کلمات و جملانش را با اشک و خون دیده آمیخته بودند.

بدرستی معلوم نیست (یعقوب) از راهی بس دور به عزیز مصر چه نوشته و از او چه خواسته بود. مورخین و نگارندگان تاریخ بدرستی چیزی نمی‌دانند و آنچه که بوده و بدست ما رسیده مطلبی تحریف شده و تغییر یافته است.

هر کس می‌تواند حدس بزند که (یعقوب) در نامه خود چه مطالبی را عنوان کرده بود ... او که نمی‌دانست گیرنده نامه. یعنی عزیز مصر. همان یوسف گم شده او است. محرر قبیله را فرا خواند و باو گفت بنویس ..

او نیز نوشت. اما هنگامیکه یعقوب جملات را در مغز خویش می‌پرورانید و به محرر قبیله تقریر می‌کرد. احساس وجد و نشاط می‌نمود ..

مثل اینکه درهای جهان را بروی زندان و بیت‌العزن او گشوده باشند ... چنانکه نسیم شامگاهی بومی از گلستان جاویدان بهشت بمشام او میرسانید.

روحش بسوی مصر و سرزمین افسانه‌ای فراعنه کشیده می‌شد. قلبش به شادی درمی‌آمد و انسان می‌طپید که برده‌های گوشش صدای گردش خون را در عروق و شرايينش می‌شنید.

یکی دو بار رشته سخن را برید و با طرافیان خویش که همه سراپا گوش بودند گفت :

- مگر نه اینست که من با سیر کننده فرزندانم (بنیامین) نامه می‌نویسم.

یکی جواب داد.

- آری .. چنین است .. زیرا عزیز مصر کسی است که (بنیامین) را به اتهام سرقت پیمانه غلام خویش کرده است.

آنگاه یعقوب با حیرت پرسید :

- پس چرا خشنود و شادمانم. مثل این است که برای یکی از فرزندان و معبان خویش نامه می‌نویسم .. چنان احساس شادی می‌کنم که گویی گیرنده نامه فرزند من است.

باللجب این چه حالت است ..

دیگران این احساس را با قال نیک گرفته و می‌گفتند :

- معلوم است که از این نامه نتیجه مطلوب گرفته می‌شود و بعضی

وصول بنیامین آزادمی گردد .

باین ترتیب نامه نوشته و حاضر شد و فرزند ان یعقوب روز بعد بسوی مصر حرکت کردند ... در طی این مدت (بنیامین) از مصاحبت برادر خویش بر خوردار بود ..

در مجالس کنار یوسف می نشست و در محافل مصاحب و مونس او بود . سفره برای او و (یوسف) و (افرایم) گسترده میشد و غیر از آنها دیگری بر آن سفره قرار نمی گرفت . در گردشها و سیاحتها نیز همیشه همه جا (بنیامین) در کنار (یوسف) دیده می شد .

تنها ابر تیره ای که گاهگاه آسمان صفا و محبت دو برادر بکدل و اتیره می کرد خاطره دوری پدر و رنج و حرمان او بود . (بنیامین) بیاد (یعقوب) آهی می کشید و می گفت .

- ای کاش زودتر پدرم از این راز آگاه می گردید و پس از سالها گریستن و نالیدن روی شادی میدید و دنیا بچهره اش می خندید .. او هنوز از غم و توفارغ نشده بود که اندوه دوری من گریبان زندگیش را گرفت . قیاس می کنم که او شب و روز خود را چگونه می گذراند و از این اندیشه و تصور خون بدید گانم می آید .

(یوسف) او را دل داری و تسلی میداد و می گفت : آرام باش و بدان که هر چه رضای خداوند در آن باشد همان می شود .. هنوز هنگام آن نرسیده که پدرمان از وجود من در مصر آگاه شود .

در موقع مقتضی همه چیز آشکار و روشن می شود . باین ترتیب موقتاً (بنیامین) آرام می شد ولی در خفا و پنهانی می گریست و شبها چشم به ستارگان آسمان میدوخت ، باین امید که شاید ثوابت و سیارات مشکل زندگی او را آسان کرده و پدرش را بمصر برسانند ..

یکروز خبر آوردند که کاروان (کنعان) رسیده و فرزندان (یعقوب) بانامه ای تقاضای دیدار عزیز را دارند .

(یوسف) که می دانست نامه از جانب پدرش می باشد اجازه داد تا وسیله ملاقات او و برادرانش فراهم شود .

مسافران پس از یک شبانه روز استراحت و استحمام و کوتاه کردن موی

سرو صورت جامه های نو در بر کرده و بحضور عزیز راه یافتند .

هنگامی که پسران دهگانه (یعقوب) وارد طالار شدند در کمال تعجب (بنیامین) را کنار یوسف نشسته دیدند .

(بنیامین) چاق و فربه شده بود . گونه های رنگ پریده و آفتاب زده اش رنگ گرفته و طراوت و شادابی یافته بود . لباس اوفایر و گران بها و پای بوشی جواهر نشان داشت .

برادران بیکدیگر نگاه کرده و به نجوا پرداختند . یکی از آنها به (یهودا) گفت :

- اگر معنی اسارت و غلامی اینست من نیز حاضرم همه عمر غلام زر خرید و خادم حلقه بگوش عزیز باشم .

بنیامین بدیدار برادران از جای جست و با شادمانی پیش رفت و يك يك آنها را در آغوش گرفت و سروروی ایشان را بوسه زد .

یوسف نیز چنین آرومی داشت . دلش می خواست روی برادرانش را ببوسد و ایشانرا در آغوش بگیرد و بیاد پدر بسته بفشارد اما افسوس که نمیتوانست .

اشك شوق در دید گانش حلقه زده و به حال بنیامین غبطه می خورد و برای اینکه زودتر این صحنه ملال انگیز خاتمه یابد بصدائی بلند و محکم گفت .
- چه خبر آورده اید بگوئید وضع معاش مردم چگونه است امسال آخرین سال قحطی بود .

آیا در دیار شما باران می بارید .

سمعون پیش رفت با احترام سر را خم کرد و گفت :

- هنوز باران نباریده است ولی منجمان پیش گوئی کرده اند که تادو ماه دیگر که هنگام کشت و زرع آغاز میگردد درهای رحمت الهی بروی مردم گشوده شد و باران کافی بیارد .

آنگاه سمعون شرح مفصلی درباره زندگی مردم کنعان و نابودی گله های گاو و گوسفند در اثر فقدان علف بیان داشت و دریابان نامه یعقوب را که در حبری آبی رنگ بسته شده بود به یوسف سپرد .

وقتی یوسف نامه پدرش را گرفت منقلب شد . بغض گلویش را میفشرد . سیلاب اشك بی پروا تابشت برده های چشمش بالامی آمد ولی از همانجا با عمق

روح آشفته و متلاطم او باز می گشت .

هنوز فرصت باقی باقی بود و یوسف نمی خواست رازش آشکار گردد .
لذا بر خود فشار می آورد و می کوشید آشفته گی ظاهر را از دیده برادران
پنهان کند . .

چند لحظه در همان حالت باقی ماند . نامه پدر در دستش بود و بآن می
نگریست و لب زیرین را بدندان میگزید .
بالاخره سر را خم کرد ، با احترام بوسه ای بر نامه زد و بملایمت مهرش
را شکست و نامه را گشود . .

نگاهش روی خطوط نامه میدوید . . آنقدر در مطالعه عجله داشت که
کلمه ای را ناخوانده به کلمه دیگر می رفت و جمله ای را تمام نکرده جمله بعدی
را آغاز می نمود .

چند بار نامه را خواند ولی آنقدر هیچان زده و شتابان بود که بدرستی
چیزی نفهمید . شاید میفهمید و لذت میبرد و می خواست بمطالعه مکرر لذت
را تکرار کند .

موقعی که یوسف سرگرم مطالعه نامه بود ، (سمعون) آهسته بزیر گوش
(راوین) گفت :

- نگاه کن . . عبری خوب می داند . . راستی عجیب است . . او از کجا
زبان ما را باین خوبی فرا گرفته است :

من گمان می کردم که فقط سخن گفتن بزبان عبری را می داند و حالا می
بینم که بخواندن و نوشتن آن نیز آشناست .

(بنیامین) نجوای برادران خود را می شنید و پنهانی می خندید زیرا در آن
جمع تنها او بهویت عزیز آگاهی داشت و می دانست که او همان یوسف گم
شده و برادر گریخته ایشان است .

چون مطالعه نامه پایان پذیرفت (یوسف) بازم ساکت بود و فکر می
کرد . پس از چند دقیقه از جای برخاست و گفت :

- باین نامه پاسخی شایسته می ده-م و شما را نیز مأمور رسانیدن
آن می کنم .

(یهودا) متوحشانه پرسید ؟

- بنیامین را چه می کنید ؟ آبا او را آزاد نمی کنید ؟
یوسف لبخندی زد و گفت :

- .. او ... او غلام من است . نزد من می ماند ولی برای تسکین دل سوخته پدرتان هدیه دیگری برای او می فرستم که صدچندان از (بنیامین) بهتر و گرانبها تر است .

پسران یعقوب بیکدیگر نگاه کرده و چیری نگفتند .
پس از خروج یوسف از اطاق (بنیامین) را احاطه نموده و مورد سوال و تحقیق قرار دادند .

(بنیامین) در مورد (یوسف) می گفت :

- عزیز مصر را چون برادر خود دوست دارد . مردی مهربان و رؤوف است و در طی این مدت چنان بمن مهربانی کرد که راستی خود را شرمنده احسان او می دانم .

(سمعون) دستها را بهم مالید و مثل اینکه فکری جدید بهش راه یافته باشد گفت :

- گوش کنید . من عقیده دارم که روح یوسف در کالبد عزیز مصر حلول کرده است ...

برادرانش باین سخن خندیدند ولی یکی دیگر از آنها گفت :

- کسی چه میداند . شاید او خود یوسف باشد . این تصور آنقدر بعید بود که صدای خنده آنها را بلند کرد ، همه به عماقت و سادگی او که چنین عقیده سخیفی داشت می خندیدند و مسخره اش می کردند ، تنها بنیامین می دانست که او تا چه اندازه راست می گوید .

آنروز و آنشب گذشت . صبح فردا برادران یوسف چون دیده از خواب گشودند مشاهده کردند که در کنار بستر هر يك بفرآور حالشان خلعت گذاشته شده است ... لباسهای فاخر .. با پوشهای عالی شمشیر و خنجرهای گرانبها .
(سمعون) گفت :

- شاید هدیه ای که عزیز مصر می خواهد برای پدرمان بفرستد از همین قبیل است .. اگر چنین تصمیمی دارد باید زودتر او را از اشتباه خارج کنیم .
یعقوب مرد وارسته و بی نیازی است و به لباس و خلعت محتاج نیست .

بنیامین که تازه از خوابگاه خود نزد آنها آمده بود گفت :

- در قضاوت عجله نکنید عزیز مصر مردی تیزهوش ودانا است . او هرگز کار خلاف نمی کند و سخن گزاف نمی گوید صبر کنید تا حقایق آشکار شود .

یهودا بازوی بنیامین را گرفت و گفت :

- تو چیزهایی میدانی وازما پنهان می کنی .

سمعون سخن او را برید و اظهار داشت :

- بنیامین در طی این چندماه بکلی عوض شده است .

او خودش را ازما بیگانه می داند و به عزیز بیشتر از برادرانش اظهار علاقه می کند راستی طبع بشر چقدر پست و دنی است .

چهره بنیامین سرخ شد بغض گلویش را گرفت دهان گشود که چیزی بگوید ولی باز بر خود نهیب زد و سکوت کرد و سر را پایین انداخت .

ساعتی بعد که عزیز از کارهای روزانه فراغت یافت پسران یعقوب را فرا خواند وقتی آنها وارد شدند یوسف نشسته و بنیامین هم در کنارش قرار گرفته بود عزیز اجازه داد تا آنها نیز بنشینند .

گفتگو آغاز گردید از هر دوی سخن به بیان آمد تا اینکه یوسف گفت :

- من بهیچوجه بنیامین را رها نخواهم کرد .

سمعون گفت :

- در اینصورت شما قاتل پدر ما خواهید شد زیرا او پس از گمشدن (یوسف) تنها به بنیامین دل خوش داشته است و اگر او را نیز از دست بدهد زندگیش تباه می گردد .

یوسف که برای طرح موضوع در جستجوی فرصت مناسبی بود گفت :

- چطور ... من از زبان خود شما در باره یوسف چیز دیگری شنیده ام .. در حالیکه اکنون می گوئید او گمشده است ... گاهی میگوئید او گمشده و دفعه ای ادعا میکنید او را اگر ك دریده است .. یعنی چه .. مگر شما نمیتوانید راست سخن بگوئید .

سکوت سنگینی در اطاق حکمفرما شد پسران (یعقوب) با شرمندگی سکوت کرده بودند . یوسف پس از چند لحظه سکوت را شکست و گفت :

- حقیقت را بگوئید و یقین داشته باشید که از راست گویی زبان نخواهید دید.

یهودا که از دیگر برادران حقیقت و صفای بیشتری دلالت لب بسخن باز کرد و گفت :

- حق باشماست مادر باره یوسف نمیتوانیم راست بگوئیم .
یوسف که نقشه کار را قبلاً طرح کرده و خویشتن را برای اطمینان حقایق آماده نموده بود گفت :

- من همه چیز را میدانم.

سمعون چشمان سیاه خود را بصورت یوسف دوخت و آهسته گفت :

- از کجا میدانید ؟

یوسف لبخندی بر آورد و جواب داد :

- من جام طلائی دارم که چون با ضرب چوب آن را بصداد آورم همه چیز را میگوید و حقایق پنهان را آشکار میکند.

جام من باطنین صدای خود پرده اژ را از پوشیده گناهکان را برمیدارد و اسرار را فاش میسازد .

باور نمیکنید.. حالا بشما ثابت میکنم .

این را گفت و دو دفعه دست بهم کوفت . مستخدمی وارد شد . یوسف فرمان داد که جام طلائی و چوب مخصوص را بیاورند .

دقیقه ای بعد جام در دست یوسف قرار داشت .

برادرانش نمیتوانستند ادعای او را باور کنند . باور کردنی نبود که جام طلائی سخن بگوید و اسرار آنها را که در جای دیگر اتفاق افتاده فاش کند . .
معینا چون خائن بودند و از خیانت خویش خوف داشتند رنگ از چهره برگرفته و باترس و بیم باؤمینگریستند .

یوسف از جای برخاست جام را روی انگشتان چپ گرفت و انتهای چوب را بدست راست .

با سرچوب اشاره ای بجام طلائی کرد . جام بصداد آمد و ارتعاش صدای آن در اطاق پیچید و طنین ناراحت کننده ای ایجاد کرد .

سران یعقوب صدای جام را کاملاً طبیعی میدیدند معینا از آن وحشت داشتند و هر دفعه که چوب به لبه جام نزدیک میشد دل در سینه آنها فرو میریخت و پریدگی

رنگشان بیشتر میشد .

یوسف چند بار جام را به داد آورده و بالاخره گفت :

- میدانید جام اسرار آمیز من چه میگوید ؟

از هیچکس پاسخی شنیده نشد.

همه ساکت و بایم و هراس بدهان یوسف خیره شده بودند ... او

بسخن ادامه داد :

جام من میگوید .. (یعقوب) دوازده پسر داشت .

یکی از آنها که (یوسف) نامیده میشد مورد محبت و علاقه مخصوص

پدر بود و به همین علت کینه و دشمنی برادرانش نسبت با او برانگیخته شد تا جایی که تصمیم به قتل او گرفتند.

یکروز باصرار (یوسف) را باخود به خارج شهر بردند ..

طفل خردسال که هرگز از آغوش گرم پدر دور نشده بود از شدت

گرما و تابش آفتاب و طول راه بجان آمد گرسنه و تشنه و با پای طاول زده همراه برادران می رفت.

پدرش برای او نان و شیر و عسل فرستاده بود که بهنگام احتیاج در

اختیار وی بگذارند ..

طفل عطشان بسوی هر کدام از برادران میرفت بجای شیر سبلی میخورد

و در عوض نان ممت و لگد دریافت میداشت.

پشت برادرانش بشنیدن این سخنان میلرزید ... پیشانی آنها عرق

کرده بود و سنگینی گناه را روی دوش خود احساس میکردند ... (یوسف)

در این موقع پرسید :

- آیا جام من راست میگوید ؟ شما برادر خردسال خود را کتک زدید،

بخاک کشیدید و گرسنه و تشنه در چاه انداخته و پیراهنش را خونین کرده و

نزد پدرش باز گشتید و گفتید که او را گرسنه دریده است ..

میبینید .. جام من همه اسرار آگاه و واقف است ..

(یوسف) تصمیم خود را گرفته بود و میخواست پرده از اسرار بردارد

و خوبشتم را به برادران گناهکارش معرفی کند و برای انجام این مقصود

بتر آن دید که قبلا از آنها اعتراف بگیرد و آنگاه همه چیز را آشکار نماید.

جام‌طلایی و طنین آن بهانه‌ای بود که برادرانش بگناه خود اعتراف کنند و اتفاقاً در کار توفیق حاصل کرد و فرزندان یعقوب با سکوت شرم‌آمیز خویش گفته‌های او را تصدیق کردند .

یوسف ضربه دیگری بجام زد و گفت :

- شما برادر کوچکتر خود را فقط بخاطر بخل و حسد و کینه و عناد در چاه افکندید پیراهنش را بخون آلوده نمودید و نزد پدر بردید اما بهمین مختصراً کتفا ننموده و هنگامی که بازرگانان بابلی او را از چاه بیرون کشیدند بسرعت آنجا حاضر شده و بی رحمانه او را غلام فراری خویش خواندند و به چند درهم ناچیز فروختید .. زهی بی انصافی .. راستی این شما بودید که چنین با برادر ضعیف و ناتوان خود رفتار کردید ؟ عجباً ...

من از فرزندان یعقوب و از ذریه ابراهیم این اعمال و حشیانه را بعید میدانم امانه .. نه جام طلایی من هرگز دروغ نمیگوید چنین نیست اگر اعتراضی دارید بگوئید تترسید .

همه ساکت بودند و چیزی نمیگفتند در این موقع یوسف آهی کشید و گفت

- حالا میل دارید از بقیه سرگذشت برادران آگاه شوید .

جام طلایی من همه چیز را میدانید و اگر بخواهید می گوید .

باز برادرانش سخن نگفتند شرمگین و سراسیمه به نقش و نگار سنگهای کف اطلاق مینگریستند و از بسیاری خجالت و شرم جرات نداشتند بدیدگان یوسف نگاه کنند .

چند ثانیه سکوت گذشت . یوسف که زمینه را از هر جهت آماده و مهیا میدید ادامه داد و گفت :

- اتفاقاً من هم میل دارم از سرگذشت طفل گمشده یعقوب مطلع شوم ..

سکوت شما دلیل بر اینست که بدانستن بقیه ماجرا علاقمند میباشید .

در این صورت در نك جایز نیست .. هم اکنون جام من سخن خـ واهد گفت و

بدنیال این جملات چوب دست را مثل دفعات قبل بجام زد و صدای پر طنین

جام در اطلاق پیچید ..

(یوسف) گفت :

- اوه .. چه سرنوشتی .. گوش کنید .. جام میگوید بازرگانان بابلی

طافل بیگناه خردسال را در بازار برده فروشان مصر به حراج گذاشتند و چون در ناصیه اش آثار بزرگی و ازدید گانش بارقه و هوش و ذکاوت هویدا بود عده ای از بزرگان مصر بخريد و تهلك او را غلب شدند و داوطلب گردیدند.

بهای برده خردسال لحظه بلحظه بالا میرفت تا به هزار سکه طلا رسید. هیچکس قادر به پرداخت چنین قیمتی نبود و فقط در همه مصر چید نفر انگشت شمار چنین ثروتی داشتند و چنان پولی را میتوانستند بپردازند.

صیت شهرت و وصف زیبایی کود کانه (یوسف) برادر گمشده شما به گوش (زلیخا) همسر عزیز وقت مصر رسید و او که از شوهر عقیم خویش فرزندی نداشت بشتاب خود را به بازار برده فروشان رسانید و در همان نگاه اول محبت او را در دل گرفت و بی پروا غلام کوچک را خرید و همراه خویش بخانه برد.

در این موقع (راوین) سر خود را بلند کرد و بصورت یوسف نگریست.. یهودا نیز از زیر چشم به سمعون نگاه میکرد.. (یوسف) تمام این حالات را زیر نظر داشت و مراقب اعمال و حرکات برادرانش بود..

(یوسف) جرعه ای آب نوشید. چند نفس عمیق کشید و بعد چوب دست را به لبه جام زد و طنین آنرا منعکس کرد و بسخن ادامه داد :
- گوش کنید.. قصه از اینجا بعد شیرین میشود.. شما میخواستید کاری کنید که برادران ذایل شود و بر شما سروری پیدا نکند اما یهودا تلاش میکرد و با خواست و رضای خداوندی مبارزه مینمودید.. وقتی اراده خدا بر انجام امری قرار بگیرد چگونه بندگان ضعیف خدا میتوانند جلو گیری کنند... زهی بی خردی و نادانی... شما نیز خوب حدس زده بودید... (یوسف) از میان فرزندان (یعقوب) برگزیده شده و مورد عنایت و محبت پروردگار خود قرار گرفته بود اما متأسفانه راه غلط را انتخاب نمودید.. از من افسرده نباشید... این سخنانی است که جام میگویید و من مترجم صدای جام هستم.

باری.. یوسف از آن روز در خانه عزیز مصر بخدمت مشغول گردید و لی برخلاف غلامان دیگر عزت و احترام داشت و زایخوا همسر عزیز او را چون مردمك

چشم خویش عزیز میداشت .

سالها بسرعت سپری شد و یوسف به آستانه شباب و جوانی رسید . او جوانی خرب روی و صالح بود . . . جز خدا از هیچ کس نمی ترسید و تنها سرگرمی او عبادت و نماز بود . . . زیبایی و تناسب اندام (یوسف) که در همه جای مصر زبان زد خاص و عام شده بود توجه زلیخا همسر عزیز را جلب کرد و باودلباخت .

یوسف با همان زبان و همان ترتیب قصه خود را بازگو کرد . از زندان و سالهای بدبختی خود سخن گفت از مرگ عزیز یاد کرد و از تعبیر خواب آن دو نفر ذکر ی بمیان آورد و بالاخره رشته صحبت را به چاشنی رسانید که گفت :

— حالا گوش کنید . . . یوسف زندانی پس از هفت سال آزادی از دست رفته را باز یافت و مورد عنایت و اعتماد فرعون مصر قرار گرفت . از قضا در همین ایام عزیر مصر جان بجان آفرین تسلیم کرد و فرمان فرعون یوسف غلام کنعانی جای او را گرفت و بوزارت و صدارت رسید .

در این هنگام ناگهان برادرانش سر برداشته و خیره خیره بصورت (یوسف) نگریستند . . . هنوز نمی توانستند گفته های او را باور کنند ، و اگر باور می کردند ، این اذیشه از ذهن آنها نمی گذشت که او همان یوسف باشد .

با اینحال یوسف نتوانست نگاههای ملتسمانه و استفهام آمیز را تحمل کند . سر را پایین انداخت و جام را بزمین نهاد و با صدائی لرزان و گرفته گفت :

— و من که عزیز مصر شده ام همان برادر شما یوسف هستم . یهودا کمتر از دیگران بر نفس خویش تسلط داشت . او نخستین کسی بود که شتابان پیش رفت ، دامان قبای یوسف را گرفت و تکانی داد و گفت :

— باور نمی کنم نمی توانم بپذیرم . تو را بخدا راست بگو . آیا تو یوسف برادر ما هستی .

در میان دیگران ولولهای ایجاد شد و چند نفر از بسیاری شرم صورت را در میان دو دست پنهان کرده بودند و بشدت گریه

می کردند . . .

سمعون که گناه بیشتری داشت با چند قدم بلند خود را به یوسف رسانید
یهودا را عقب زد و گفت :

- تو را بخدا راست بگو.. تو برادر ماهستی .

این همان سئوالی بود که (یهودا) نیز کرده و (یوسف) پاسخ آن را
آماده نموده بود بدون معطلی گفت :

- بخدای ابراهیم سوگند که دروغ نمی گویم . . . من همان
یوسف هستم ...

اینجا بود که (یهودا) با هر دو دست بر سر خود کوفت و
گریان و نالان بر زمین نشست و پاهای یوسف را در میان دو دست
گرفت و گفت :

- برادر.. مرا ببخش .. از گناه من در گذر .. تو اکنون قدرت هر کار
داری اما بزرگی کن و گناه لایق فرما را نادیده بگیر..

(سمعون) سر را بر سکوی زیر پای یوسف نهاده بود و
گریه میکرد .

رویه مرفته همه میگریستند .. و لوله ای عظیم برپا شده بود و یوسف
که طاقت مشاهده درماندگی برادران خویش را نداشت از جای برخاست و
لحنی اطمینان بخش گفت :

- آرام باشید که من از شما هیچ کینه بدل نگرفته ام .

همیشه و همه وقت . . حتی مواقمی که در بن چاه انتظار مرگ
فجیعی را داشتم . بدرگاه خداوند قادر متعال استغاثه میکردم که از گناه
شمار گذرد .

شما بن بد کردید ولی از زبان من جزدعای خیر برای شما و فرزندان
شما جاری نگردید و در دلم جزم محبت شما که برادران من هستید کینه و نفرت
جای نگرفت. من میدانم که گریه شما از شرم است .

شاید میترسید که من شما را بقصاص و مجازات برسانم ولی سخت در
اشتباه می باشید زیرا من همان ساعت اول شما را بخشیدم .

من بنیامین را از این جهت نزد خود نگه داشتم که لا اقل از میان شما
بکثرت در کنارم باشد و بادیدن روی او استشمام بوی اورنج دوری دیگران

را بر خویشتن آسان کنم. بیایید.. گریه نکنید.. آرام باشید و بیش بیایید که روی شمارا ببوسم.

آنها خود را روی پای یوسف انداختند.

یکی دستش را می گرفت و بلب نزد يك میکرد.

دیگری برادر خود را عقب میزد که زودتر نوك پای پوش یوسف را را ببوسد. ولی یوسف مقاومت میکرد و اجازه نمیداد که آنها خواری نشان دهند و دست و پایش را بوسه زنند.

يك يك را در آغوش گرفت ، روی آنها را ببوسید و گفت :

- حالا بروید و استراحت کنید. فردا وسیله حرکت شما به کنعان آماده است. از این جهت میل دارم زودتر به طرف کنعان حرکت کنید که یعقوب پدرم زودتر از زنده بودن من آگاه شود و ایام بیشتری از باقیمانده عمر پر ملال خود را با سایش و شادی بگذراند.

بغض گلاوی (یوسف) را می گرفت و هر چند ثانیه یکبار شخشان را قطع می کرد. او نمی خواست بگیرد و خود را ضعیف نشان دهد.. تا آخرین لحظه مقاومت کرد و در پایان آنها را بحال خود گذاشت و رفت.

صبح روز بعد برادران یوسف با البسه فاخر و عالی که از طرف عزیز با آنها هدیه شده بود در حضور برادر حاضر گردیدند.

(یهودا) گفت :

- پدرم قبول نمیکند.. او چنین سعادت را از بخت خود باور نداشته.. باید نشانه ای بدهید که او گفتار ما را بپذیرد..

(یوسف) گفت :

- راست میگوئید.. هم اکنون نشانه ای بشما می دهم که نزد پدرم بسیار عزیز و گران بها است..

و بلافاصله آستین لباس خود را بیرون آورد. پارچه ای را که چون دعا به بازوی خویش بسته بود باز کرد و گفت:

- میدانید این چیست ..؟

همه اظهار بی اطلاعی کردند..

(یوسف) آنها را گشود و گفت :

- این قبای ابراهیم است .. همان است که پدرم از آن برای سلامتی من لباس دوخته بود و در آن روز که همراه شما بصحرا آمدم بر تن داشتم، این همان قبا است .. این پارچه بوی من و بوی جدما (ابراهیم) را بشارت پدرم میرساند .

و یقین داشته باشید که هم اکنون که آنرا گشودم باد بوی آنرا بکنعان میرسد و مشام جان یعقوب هجران زده را از رایحه دل انگیزش تازه میسازد.
سمعون دست پیش برد که قبا را بگیرد ولی یهو دا خودش را میان دو برادر انداخت و متضرعانه اظهار داشت :

- گوش بده .. آن روز پیراهن خون آلود تو را من پدرم نشان دادم امروز نیز حق من است که لباس تو را برای پدرم ببرم اگر این حق را از من سلب کنید ظلم عظیم کرده اید ..

اجازه بدهید که این نیکومی گناه گذشته مرا از ایل کند.
یوسف لبخندی زد و گفت :

- یهو دا راست میگوید اگر آن روز پیراهن خونین را او ب یعقوب رسانیده حق او است که امروز پیراهن مرا بکنعان ببرد و در آغوش یعقوب بگذارد .. اما .. گوش کن وقتی بنزدیکی کنعان رسیدی .. پیراهن را در مسیر باد بگشا و تکان بده .. اینکار را بکن و بعد که بخانه رسیدید خواهید دید که یعقوب بوی پیراهن را استشمام کرده و از ورود شما و رسیدن خبری از من قبلا مطلع گردیده است.

(یهودا) پیراهن را با احترام گرفت و در سینه خود نهاد و قول داد که بدستور او عمل کند ..

باین ترتیب کاروان کنعان حرکت کرد و از دروازه مصر خارج شد .. علاوه بر پیراهن کاروانیان نامه ای از یوسف برای پدر خود داشتند . در این نامه (یوسف) پدر خویش را به مصر دعوت کرده و از او خواسته بود که با همه افراد خانواده اش به مصر مهاجرت کرده و در املاک و مزارع وسیعی که برای ایشان تخصیص خواهد یافت اقامت گزینند و همانجا زندگی را ادامه دهند .

پسران یعقوب هم احساس خجالت میکردند و هم از فرط شادی در پوست

خود نمیگنجیدند بیشتر از این خوشحال بودند که یوسف گناه آنها را بخشیده و طلبا خداوند نیز بر گذشته سیاه ایشان قلم عفو خواهد کشید .

آه گناه شکستن دل پدر نیز بزرگ و نابخشودنی است . . . عجله آنها در طی طریق و رسیدن بکنعان از این جهت بود که زودتر خبر زنده بودن و بزرگی یافتن یوسف را بمقوب برسانند و از او نیز طلب عفو و بخشایش کنند . .

(مقوب) دل مهربان و پاکی داشت و خیلی زود فرزندان گناهکار خویش را می بخشید . .

روزها یکی بعد از دیگری میگذشت . کاروان دومنزل یکی راه را طی کرده تا بنزدیکی کنعان رسید . . غروب آفتاب نزدیک بود که سواد کنعان از دور پیدا شد . . پیراهن را از سینه خویش خارج کرد و در مسیر باد حرکت داد . .

درست در همین موقع یعقوب به نماز اشتغال داشت و بدرگاه خداوند دعا میکرد . از پسران سفر کرده خود خبری نداشت لذا دعا میکرد که هرچه زودتر بازگردند و خانه اش را روشن کنند .

ناگهان نسیم خنکی از روزنه سقف وارد اطاق شد و یعقوب سر اسیمه از جای جست و فریادی کشید و گفت :

- کجائید . . کجائید . . بیائید . . یوسف . . یوسف . . بوی یوسف به مشام من میرسد .

نوه ها و دختران یعقوب که در همان نزدیکی بودند بمصدای اودوان دوان خود را بآنجا رسانیده و در کمال حیرت پیرمرد نابینا را گریان و نالان مشاهده کردند .

یعقوب از فرط شادی میگریست و میگفت :

- بخدا سوگند که بوی یوسف بمشام من رسید . . مرا بدیوانگی متهم نکنید . اکنون در کمال صحت و سلامت هستم . . باور کنید که بوی یوسف بمشام من رسید و هرگز اشتباه نمی کنم . .

بیائید زیر بازوی مرا بگیرید . . می خواهم باستنبال یوسف بروم .
فرزندانش هرچه اصرار و الحاح کردند کردند موثر واقع نشد پیرمرد

ناینا میگریست و از آنها میخواست که او را در راه رفتن مساعدت کنند.

بالاخره چند نفر در پس و پیش او بر راه افتادند و مشعل بدست بطرف بیرون دروازه کنعان حرکت کردند. هنوز مقداری از آنجا در نشده بودند که کاروان مصر ازدور نمایان شد و پسر سمعون که زیر بازوی پدر بزرگش را گرفته بود فریادی کشید و گفت:

- آه... پدرم... عموهایم آمدند.

یعقوب بشنیدن این صدا همانجا نشست. دیگر قدرت قدم برداشتن از او سلب گردیده بود. پسرانش نیزه مقابل وی از مر کبهای خود پیاده شده و دستش را بوسیدند و سلام گفتند.

یعقوب بطور مداوام سؤال میکرد:

- من بوی یوسف را استشمام کرده‌ام. از او چه خبر دارید.

طبق قرار قبلی هیچکس حرفی نزد تا اینکه یهوداپیش رفت پدر پیرش را بوسید و گفت:

- پدر.. اگر بخاطر داشته باشی.. آن روز پیراهن خونین یوسف را من بتو نشان دادم و قلب نازنین تو را شکستم.

چهل سال از آن تاریخ میگذرد. و در تمام این مدت من روی سعادت و آرامش ندیده‌ام و یقین دارم تا مرا نبخشی سعادت مند نخواهم شد.

یعقوب که در دانستن موضوع عجله داشت گفت:

- مقصودت چیست.. چه میگوئی؟ حرف بزن... (یهودا) اظهار داشت:

- مقصودم اینست که من بچیران گناه رفته و خطای گذشته امروز مرده خوبی برای تو آوردم.

یوسف زنده است و در مصر عزت و احترام دارد و پس از فرعون بزرگترین شخصیت آن شهر محسوب میگردد.

یعقوب آرامی میگریست و در همین حال میگفت:

- راست میگوئید. از قدرت خدا بهید نیست.

یهودا بسخن ادامه داد:

- برای اینکه حرفهای ما را باور کنی. از او نامه ای داریم و من بخصوص نشانه ای آورده‌ام.

یعقوب پرسید ،

- آن نشانه چیست .. بدهید .. بدهید که طاقت تحمل ندارم.
(یهودا) قبل از این که پیراهن را از سینه خود خارج کند گفت :
- پیراهن یوسف .. همان پیراهنی که از کهنه قبای ابراهیم برای او درست کرده بودی .

یعقوب دستهای لرزان و استخوانی خویش را دراز کرد و گفت :
- آن پارچه گرانهارا بمن بده تا بدیدگان خود سالم . یقین داشته باشید
که بینائی از دست رفته ام باز میگردد .

کسی حرف او را باور نکرد . ولی یهودا پیراهن را باو داد و یعقوب پس
از آنکه چند بار آنرا بوسید و بوئید و بردیدگان خویش گذاشت ساعتی به
گریستن پرداخت .

در طی این مدت که یعقوب پیراهن را روی صورت خود انداخته بود و
گریه میکرد ، کسی حرف نمیزد و سکوت شیرین او را میشکست .
بالاخره او آرام شد و پارچه را از روی چهره برداشت .

همه در کمال تعجب مشاهده کردند که دیدگان یعقوب میبینند ، ابتدا
صدای هلهله و شادی برخاست ، اما پس از چند دقیقه يك يك آرام شده و به تبعیت
از پدرشان به سجده افتاده و خدای بزرگ را نیایش کردند .
یعقوب بینائی از دست رفته را با زیادت بطوریکه در روشنائی مشعل نامه
یوسف را شخصاً بصدای بلند خوانده .

یعقوب باریش و موی سفید می گریست ، می خندید و شادی
می کرد و مانند کودکان برای هیچ يك از حرکات خود نمیتوانست علتی در
نظر بگیرد .

چندین بار بخاك افتاده ، زمین را سجده کرد و با صدای بلند خدای را سپاس
گفت و تکبیر گویان عظمت و قدرت لایزال خداوند را ستود .

بسرانش شادمان و متعیر بودند اشك در چشمان ایشان حلقه زده بود و
در عین حال از احساس گناه سنگین و کشنده روی شانه های خود رنج میبردند و
سخنی نمیگفتند .

هیچ دردی کشنده تر از درد شرمندگی نیست .
شرموندامت استخوانهای بشر را آب می کند و در آن هنگام فرزندان

بعقوب و برادران یوسف چنان پشیمان و شرمندہ بودند کہ بہتر آن میدیدند
بزمین فرورفته و در اعماق خاک پنهان شوند و نگاہهای شمات آمیز و خسته
پدرشان را کہ تازہ بینائی از دست رفته را باز یافتہ بود تحمل نکنند .

ولی آن سردار خداوند بندہ صبور و شاکر پروردگار ، بعقوب پدر
رنجدیدہ ای کہ سخت ترین مراحل زندگی را با رومی گشادہ و چہرہ ای آرام
سپری نمودہ بود ہمتی بلندتر از آن داشت کہ فرزندان پشیمان خویش را بہ
گناہی کہ نہ سرزنش کند و جان ایشان را بہ نیش زبان بکاہد .

یوسف در نامہ خود از پدر دعوت کردہ بود کہ قبیلہ اش را با ہمہ خدم و حشم
بمصر کوچ دادہ و در املاک پهنآوری کہ بنام ایشان اختصاص دادہ خواہد شد
زندگی کنند .

(بعقوب) این دعوت را فقط بہ شوق دیدار فرزند پذیرفت و فرمان
کوچ داد . . .

اونمی خواست سالہای آخر عمر خویش را دور از وطن ممالوف
بگذرانند . او بہ کنعان با ہمہ رنجی کہ طی چہل سال در آن بردہ و خون دلی کہ
خوردہ بود علاقہ بسیار داشت . وطن برای ہمہ عزیز است اگر چہ جہنم
سوزان باشد . .

بعقوب نیز کنعان را دوست میداشت و در ضمن میدانست کہ بزودی
شمع زندگیش خاموش میشود لذا میل داشت در کنعان بماند و ہمانجا بمیرد
و بخاک سپردہ شود لکن وقتی نامہ (یوسف) با آنہمہ شور و احساس لطیف بہ
دستش رسید ، وقتی را بہ روح بخش جامہ او مشامش جانش را تازہ کردہ و
تماس پراہنوی بینائی رفته اش را باز گردانید ، آرزوہای نہفتہ و خفتہ
نیز در اعماق روح پدر رنجدیدہ و محنت کشیدہ جان گرفت و قدرت یسافت و
شوق دیدار فرزند گمشدہ چنان نیرومند شد کہ ہمہ امیال دیگر را تحت الشعاع
قرار داد .

ولی پسران دہگانہ اش با این سفر موافقت نداشتند و گاہ بیگاہ نارضایتی
خویش را بہ گوش پدر میرسانیدند و با اشارات و کنایات باو می فہمائیدند
کہ از گزند (یوسف) بیمناک هستند .

بعقوب افکار فرزندان خود را خوب میخواند و از اندیشہ آنها آگاہ
بود . بکروز ایشان را گرد خود جمع کردہ و برای آنها سخن گفت و اطمینان

داد که (یوسف) آنها را بخشیده است و هرگز بگناه قدیم دست قصدی بجان و مال برادران خود دراز نمیکند.

راستی (یوسف) ستاره درخشان خانواده (ایسرائیل) بخشنده تراز آن بود که برادرانش گمان میکردند یعقوب اطمینان داد، آنها نیز بظاهر راضی شده و ساز سفر کردند ولی در باطن بیمناک و نگران بودند و هنوز نمی توانستند یقین داشته باشند که یوسف آنها را بخشیده است.

بهر حال قبیله یعقوب با همه وسایل زندگی از سر زمین کنعان به حرکت درآمد صحرای سینای کنونی را پیموده و به خاک مصر نزدیک شد.

در این ایام ماجرای عشق یوسف و زلیخا آخرین مراحل خود را می پیمود و قصه شیرین عشق آخرین صفحات کتاب خود را تکمیل میکرد تا برای آیندگان بگذارد.

گریه های زلیخا و ناله های شبانه روزی او حسن اثر بخشید و باز ستاره عشق و محبت در آسمان تاریک حیات او درخشیدن گرفت و (زلیخا) احساس کرد که یکبار دیگر دلش بیاد یوسف میطپد و دید گانش از شوق دیدار روی و موی او در دریای اشک می افتد و همه آرزوهای خاموش در دیک سینه اش جوش و خروش آغاز میکند...

باز (زلیخا) پیرانه سرعاشق میشد. میگویم پیرانه سر.. ولی نه.. او جوان و شاداب و زیبا و پر نشاط بود.. قدرت عشق جوانی برباد رفته او را باز گردانیده و هستی فنا شده اش را زنده کرده بود.

(زلیخا) جوان شده و آینده ای روشن و پر از امید و آرزو داشت. تنها چیزی که او را رنج میداد فقدان عشق شیرین گذشته بود.. شبهای بسیار گریست.. روزهای متوالی نالید و سر بردر گاه عجز و ناتوانی سائید تا باز قلبش به نور عشق روشن گردید...

در این اواخر که برادران «یوسف» بمصر آمده و برای آوردن پدر خود به کنعان باز گشته بودند، «یوسف» برای فراهم آوردن وسایل پذیرایی اشتغال و سرگرمی بسیار داشت و بهمین علت مهر و عشق و پدری، عشق محبوب را از خاطر وی رانده و جای آنرا گرفته بود..

«یوسف» از شادی دیدار پدر، ملاقات هفتگی «زلیخا» را ترک کرده و فراموش نموده بود.

دو هفته بدیدار او نرفت و از وی سراغی نگرفت بکروز کار گذاران عزیز خبر آوردند که خانه ها ساخته و پرداخته شده و همه چیز برای پذیرائی از قبیله اسرائیل آماده گردیده است .

« یوسف » در خارج شهر سرزمین پهناوری را برای زندگی قبیله پدر خود انتخاب کرده و دستور داده بود خانه های زیبا بنا کنند و وسائل آسایش پدر را از هر حیث فراهم نمایند .

سرزمینی که « یوسف » برای پدر در نظر گرفته بود بنام « جوسن » نامید میشد و خطه ای بسیار خوش آب و هوا و پر نعمت بود .

« یوسف » برای سرکشی بآنجا رفت و نزدیک غروب آفتاب به شهر بازگشت . او در داخل شهر از یاران جدا شده واسب را بآرامی در کوچه ها و بازارها به حرکت در آورد و بسوی خانه خود رفت .

در سربج بك كوچه خلوت صدائی بگوشش رسید و اسب را نگه داشت و بسوی صدا نگرید .

صدا بسیار آشنا بود و یوسف در همان لحظه اول صاحب صدا را که در تاریکی بخوبی دیده نمیشد شناخت و با هنگی رسا گفت :

- (زلیخا) ... تو می... تو در اینجا چه میکنی...

و بلافاصله از اسب پائین جست و شتابان بسوی محبوب رفت . وقتی بدو قدمی زلیخا رسید ایستاد .

(زلیخا) از شادی میگریست قطرات اشك از دید گانش فرو میریخت و روی چهره دلفریبش میغلطید و زیر چانه اش ناپدید میشد .

{ یوسف } با حیرت و تعجب پرسید :

- چرا گریه میکنی... ؟

(زلیخا) با گوشه دستمال دیدگان خود را پاک کرد و گفت

- از فرط شغف گریه میکنم... ؟

(یوسف) پرسید :

- اینجا چه میکنی... ؟

جواب داد :

- در انتظار تو ایستاده بودم...

اینجا همان کوچه ای است که سالها در انتظار ملاقات تو بر سر آن

نشستم و حتی یکبار تو از آن نگذشتی و چشم مرا بیدار روی خودت روشن نکردی... این همان کوچه است... همان کوچه‌ای است که سالها در آن گریستم... آنقدر اشک ریختم که بینایی خود را از دست دادم...

(یوسف) باطراف نگریست و گفت:

- عجیب است تو از کجا میدانستی که من از این کوچه می‌گذرم من هرگز اینجا را ندیده و از این راه عبور نکرده‌ام اصولاً امشب نیز بدون هدف باین معبر وارد شدم درحالی‌که راه خانه من از آنطرف شهر است.

(زلیخا) بر شدت گریه خود افزود چند دقیقه گریست و بعد نفسی

عمیق کشید و گفت:

- خدای را سپاس می‌گویم گوش بده.

امروز عصر احساس کردم که دلم برای دیدار تو تنگی میکند با خدای

خود عهد کرده چنین گفتم:

«امشب بهمان کوچه می‌روم و در انتظار یوسف می‌ایستم اگر او آمد

دلیل بر اینست که بقیه عمر من باشادی وصل توأم است و اگر نیامد معلوم میشود

که هنوز خداوند بامن بر سر مهر و عطوفت نیست و دعاها و شبانه‌روزی من

مورد اجابت قرار نگرفته است با این نیت باینجا آمده و در انتظار تو ایستادم

هنوز چند دقیقه نگذشته بود که صدای سم‌اسبی شنیده شد و سابه تو بیدار

گردید.

(یوسف) بیش از زلیخا خوشحال بود.. نمیدانست چه بگوید نمی

توانست آرام باشد.. دلش غنج میزد و وحش کشیده میشد. در اینحال دستها

را بسوی زلیخا دراز کرد و گفت:

- پس تو مرا دوست داری... امیدوار باشم که بعد از این مرادوست

خواهی داشت... از این پس در کنار تو خواهم بود راست بگور از و حال دل

خودت را از من پنهان نکن..

بخدا سوگند که رنج می‌برم..

زلیخا دستهای یوسف را گرفت آرام آرام بلبهای خود نزدیک کرد و

بوسه‌ای بر آن زد و گفت:

- آری مولای من امیدوار باش سرور من یقین بدان که همه عمر چون

کنیزی وفادار در کنار تو خواهم ماند و تا موقمی که جان در بدن دارم از تو دور نخواهم شد خداوند با ما بر سر مهر آمده و یکبار دیگر درست مثل سابق دل مرا از عشق تو لبریز کرده است .

یوسف زلیخا را روی دست بلند کرد و پیاده بطرف خانه خود بسراه افتاد زلیخا سرش را روی شانه یوسف گذاشته بود و زمزمه میکرد .
چیزها میگفت و درد دلها میکرد .

اسب یوسف آرام آرام بدنبال آنها حرکت میکرد و همه جا چون سایه در پی صاحب خود بود .

نگهبانان و پاسداران امنیت شهر هرجا «یوسف» را میدیدند ، راه رامیکشودند ، تعظیم میکردند و کنار میرفتند .

هیچکس روی آن زن را نمیدید . اما همه حدس میزدند که او جز زلیخا زن دیگری نیست ...

قضه عشق آنها بر سر زبان مردم بود . و زن و مرد و پیر و جوان فقیر و غنی . رند و پارسا و همه و همه افسانه عشق آنها را از بر بودند و با بی صبری انتظار پایان آن رامیکشیدند .

ملائك آسمان نیز بنظاره ایستاده بودند . گرو بیان کامیابی آن دودلداده را تماشا میکردند و بصبر و پایداری آنها آفرین میگفتند .

زلیخا سر بر شانه یوسف گذاشته بود و زمزمه میکرد . به صدای حزین آوازی دل انگیز میخواند و اشك میریخت .

زلیخا در ایام هجران اشعار سوخته ای سروده و آنها را با آهنگ های فرحبخش محلی در آمیخته بود ... حالا که سر بر شانه یوسف گذاشته بود همان اشعار را زمزمه میکرد .

شهر در سکوت و خاموشی بود و آن دودلداده در آغوش همسوی خانه میرفتند .

ستارگان آسمان میرقصیدند . چشمك می زدند .. وقتی برود نیل نزدیک شدند . رودخانه عظیم از غرش سهمگین خود کاست ، امواج خروشان را در کام خود فرو کشید و با احترام آنها ... سر بر بالین نرم خود گذاشت و به آرامی پیش رفت .

اسب یوسف با قدمهای مرتب و يك نواخت و با سرافکننده در پی صاحب

خود حرکت میکرد .

شاید آن حیوان در عالم مخصوص بخود رقص ستارگان ، شادی فرشتگان آسمان ، آوای کروبیان و هجوم ملائک را میدید و بهمین جهت احساس حقارت میکرد و سر خود را با چنان دقت پائین نگه میداشت .

بهر حال آن شب آسمان و زمین در شور و غوغا بود و همه جاقصه عشق و صبر و هجر و پایداری آن دودلداده گفته و شنیده میشد .

ستارگان آن نجوا می کردند ، فرشتگان زیرگوشی میگفتند و همه (یوسف) و (زلیخا) را در حال عبور از کنار رود نیل یکدیگر نشان میدادند .

زلیخا همچنان زمزمه میکرد و اسب نیز با سرافکنده در پی صاحب خود قدم برمیداشت .

آن شب گذشت .

شبها و روزهای دیگر نیز سپری شد ولی عشق یوسف و زلیخا همچنان و بهمان شدت و قوت باقی بود و آندو نفر یکدیگر را دیوانه وار دوست میداشتند .

همگام گذشت این ایام کاروان کنعان به مصر نزدیک میشد . در چند منزلی مصر یعقوب فرزندان خود را فراخواند و بآنها گفت :

- سواد پایتخت فرعون که فرزند من یوسف در آن زندگی میکنند از دور دیده میشود .

یکی از شما ده نفر خبر ورود مرا به یوسف برساند .

همه داوطلب انجام این خدمت بودند ولی فقط یک نفر میبایست نزد یوسف برود و آن شخص یهودا بود ..
(یهودا) میگفت :

- بارگناه من از دیگران سنگین تر است زیرا خبر الم انگیز که شدن یوسف را من پیروم رسانیدم بمن فرصت بدهید که با انجام این قبیل خدمات از سنگینی گناه خود بکاهم ..

(یعقوب) باورخصت داد و (یهودا) بر اسب جست و نزد یوسف رفت ..
یوسف بشنیدن این مژده از جای جست ؛ دهان و روی و موی برادرش

یهودار ابوسید و فرمان داد تا وسائل استقبال را آماده کنند .
 سحر گاهان یوسف باتفاق بزرگان دربار فرعون از شهر خارج شد .
 مو کب باشکوه و پر جلالی بود .

یوسف پیشاپیش مستقبلمین بر اسب سفیدی نشسته و لباسی فاخر پوشیده
 بود . چند غلام سیاه چترهای رنگارنگ ابریشمین بر سر او گرفته بودند که
 هنگام طلوع آفتاب انوار درخشنده آن دیدگان عزیز مصر را نیازارد و
 حرارت آفتاب بر سر او نتابد . . .

دیگران نیز فراخور حال و مقام و اهمیتی که داشتند بترتیب پشت سر
 یوسف حرکت میکردند .

صد ها سوار زرین کمر در چپ و راست صف استقبال کنندگان
 به آرامی اسب می راندند و هزاران غلام طبقهای زرین و هدایا را روی
 سر داشتند . . .

عدهای طبل میزدند ، جمعی به آهنگ طبل ها دست افشانی و پای -
 کوبی می کردند همه بطرف محلی که یعقوب انتظار (یوسف) را میکشید
 در حرکت بودند .

(یعقوب) بابی صبری در چادر مخصوص خود قدم میزد و چون خسته میشد
 به تیرك وسط تکیه میداد و از لای پرده حریر بصحرای روبرو که راه رسیدن
 مستقبلمین بود خیره میشد .

چهل سال آرزوی رسیدن چنین لحظه ای را داشت .
 چهل سال رنج کشیده ، خون دل خورده و اشک ریخته بود . . .
 پس از تحمل این رنج عظیم حالا موقع آن رسیده بود که فرزند گمشده
 خود را ببیند و او را در آغوش بگیرد و سرش را بسینه خود بفشارد .
 انتظار جانش را بلب رسانیده بود و با قدمهای لرزان در چادر خود راه
 میرفت و عرض و طول آنرا میپیمود .

یکی از همین دفعات که بصحرای روبرو نگریست گرد و خاک کی مشاهده
 کرد و حدس زد که (یوسف) با استقبال او میآید .

شتابان از چادر خارج شد و بسمعون که پشت چادر ایستاده بود گفت :

- مرا ناروی این تپه ببر . . . زیر بازویم را بگیر . . . عجله کن . . .

فرزندان دیگرش نیز رسیدند. جوانهای قبیله نیز بالابه تمیز جمع شدند. همه میخواستند یوسف ستاره درخشان خانواده خود را ببینند. میخواستند ببینند او کیست که یعقوب چهل سال در فراق او گریسته بود. آنها از این امر غافل بودند. نمیدانستند که فرزند عزیز است چه مانند یوسف زیبا و چه مثل سمعون زشت روی و کریه المنظر باشد.

یعقوب در جلو و دیگران بدنبال او حرکت کردند تا روی تپه رسیده و آنجا بتماشا نشستند.

(یعقوب) متعجب و مبهور ماند. هر چه مستقلین نزدیکتر می شدند شکوه و جلال آنها بیشتر آشکار میگردد و بر حیرت پیرمرد سفید موی میافزود.

دهانش باز مانده بود و بهمین علت از فرزندان خود پرسید: - آیا یوسف باستقبال من می آمد یا فرعون مصر. اینهمه شکوه و جلال از کیست؟

سمعون گفت:

- آنکه زیر چتر برطاوسی و سوار بر اسب سفید میباشد یوسف است... نگاه کن پدر اینهمه شکوه و جلال مختصری از زندگی معمولی او است. درست در همین موقع یعقوب صدائی شنید... صدائی که با رها در اعماق روح خود شنیده بود... صدائی که بگوش جان همه برگزیدگان خداوند آشناست. یعقوب این صدا را خوب میشناخت لذا توجه خود را جمع کرد و بدقت گوش فراداد صدای آشنا در اعماق روح او گفت:

- یعقوب... بچه نگاه میکنی... شکوه و جلال زندگی یوسف چشمان تو را خیره کرده است سر بردار و بآسمان بنگر... تماشا کن که چگونه ملائک و کروبیان برای تماشای توجع شده و چسان شادی میکنند... بشکوه آسمان و جلال و جبروت اجتماع فرشتگان بنگر...

(یعقوب) میلرزید... وقتی صدا خاموش شد سر برداشت و در کمال تعجب فرشتگان آسمان را در اطراف خود دید... همه دست افشانی و پای کوبی می کردند و چون از مقابل یعقوب میگذشتند با احترام او سر خود را خم کرده و تعظیم می نمودند.

صف فرشتگان پایان ناپذیر بود و تاموقی که یوسف بدو قدمی آورسید
همچنان ادامه داشت.

در آن لحظه که قرار بود پدر و فرزند یکدیگر را ببینند و روی هم را
ببوسند زمین و آسمان در آرامش غرق شد. همه جا را سکوت فرا گرفت.
حتی صدای بهم خوردن بال ملائک نیز بگوش نمیرسید.

یعقوب در حالیکه از شوق و شادی می لرزید و شدت هیجان رنگ چهره اش
را بر رخى خون کشانیده بود از تپه سرازیر شد و همانگونه که به بازوی پسران
خویش تکیه داده بود با استقبال فرزند گمشده اش یوسف رفت.

یوسف وقتی به چند قدمی آنها رسید نگاهی لبریز از تجسس و کنجکاوی
به سیمای برادران خویش افکند.

با این نگاه می خواست تاثیر مشاهدات را در آنها بفهمد. میخواست بداند
که آنها چگونه فکر میکنند و تا چه اندازه طبع کثیف و نهاد زشت و دل کینه توز
خویش را مقهور کرده اند.

او قصد غرور و ابراز شخصیت و قدرت نداشت. از پیغمبر زاده
و ارسته ای که خود بمقام راهبری بندگان خداوند میرسد بعید می نمود که
برای ارضای طبع بدیگران مخصوصا به برادران خویش فخر بفروشد و
خودنمایی کند.

او از آن نگاه کوتاه و زود گذر هدف دیگری نداشت. . . و این غندی
که بدنبال شکفتگی صورت بر لبانش ظاهر گشت نشان داد که تا چه اندازه
راضی است.

بالاخره لحظه ای که قریب به چهل سال انتظار و آرزوی آنرا داشتند فرا
رسید و پدر و فرزند پدر و فرزندیکه چون دو ستاره درخشان در عالم انسانیت
درخشندگی و روشنائی داشتند مقابل یکدیگر قرار گرفته و آغوش را برای
بوسیدن هم باز کردند.

دنیا غرق شادی و سرور بود. فرشتگان آسمان پرواز میکردند و این
مژده شادی بخش را به ملائک دیگر می رسانیدند.

درخت کهنسال صبر و بردباری میوه ای شیرین و لذت بخش
داده بود و حالا فقط آن دو موجود که دامن از آلودگیها کشیده

و در همه حال یاد خدا را از سینه و دل بیرون نبرانده بودند از آن استفاده میکردند.

چهره برجین و چروك به مقوب غرق سرشك شادی شده بود. پیر مرد با کدامن باسرانگشت لرزان واستخوانی خود چهره فرزند را لمس کرده و در حالی که قطرات درشت اشك روی ریش سفید و پنبه ای او می غلطید، با صدائی لرزان گفت:

- یوسف تو می... این توئی که مقابل من ایستاده ای. تو مظهر قدرت خداوند هستی. تو آیت عظمت پروردگار می باشی. خداوند تو را از حضض ذات به اوج عزت و بزرگی رسانید و پس از چهل سال اشك و زاری تو را بن بازگردانید که به بندگان بخت برگشته غافل خود نشان دهد که همه کار قادر است و نیکی ها و بدی ها را می بیند و می فهمد و پاداش میدهد.

بمقوب دیگر نتوانست سخن بگوید. شاید اگر گریه به او امان میداد، برای تنبیه و هوشیاری فرزندان دیگر خویش چیزها میگفت ولی دیگر نتوانست...

حق حق گنان سر را روی شانه یوسف نهاد و گریه را سرد داد... یوسف نیز میگریست و در عین حال جبهه استخوانی پدر را در میان بازوان نیرومند خود میفشرد و با این فشار دست به قلب ناتوان او امید میداد به روح آشفته اش اطمینان می بخشید...

دشت از مستقبلین سیاه شده بود. همه بالبسه فاخر و اسب های اصیل و غلامان و چترداران و قراولان به شمار آمده و در انتظار پایان صحنه دیدار پدر و فرزند ایستاده بودند اما آن صحنه بهر ازا کشید و ناگهان خبری انتشار یافت که باعث نگرانی عموم شد...

خبر مذکور دهان به دهان بگوش آخرین نفر از صف آخر نیز رسید و همه دانستند که پدر و فرزند در اثر شدت هیجان و شادی بیهوش شده و بر زمین افتاده اند، جنب و جوشی در گرفت و فعالیت آغاز شد...

یکی کلاب را از پریشانی آنها می گرفت و دیگری شانه ایشان را میمالید و دستشان را حرکت میداد...

مردم (یوسف) را دوست می داشتند...

همه اهالی مصر، از فقیر و غنی، کوچک و بزرگ توانا و ناتوان به یوسف

ناجی کشور قحطی زده و بلادیده خویش احترام می گذاشتند و او را عزیز می داشتند به همین نسبت به پدر تازه وارد او بادیده پر احترام می نگریستند خبر بهوشی آندونفر باعث نگرانی عمومی گردید و اثر ناراحتی در چهره آنها آشکار شد. هر کس از دیگری می پرسید .. چه میشود ؟
آیا یوسف بهبود میابد !

و آنها که در صف جلو بودند وضع حال یوسف را برای دیگرانکه نمی توانستند او را با چشم خود ببینند تعریف میکردند .
بالاخره خبر رسید که یوسف عزیز گرانمایه مصر بحال طبیعی بازگشته و با اطرافیان خود سخن می گوید .
یعقوب نیز بهوش آمد.

پدر و فرزندان بر اسب نشستند و پیشاپیش دیگران بسطرف شهر حرکت کردند. راهی که آنها می پیمودند از وسط جلگه سرسبز و خرمی میگذشت که درختان سربهم پیچیده و چشمه سارهای بیشمارش آنجا را چون بهشت موعود فرح انگیز و دلگشا مینمود .
(یعقوب) نگاهی باطراف خود کرد و از یوسف پرسید :

- این سرزمین چه نام دارد ؟
یوسف گفت :

- اینجا را (جوسن) مینامند و از پر نعمت ترین کشتزارهای مصر است.
و پس از لحظه ای از پدر خود پرسید :
- آیا اینجا را می پسندید ؟
یعقوب گفت :

- آری ... اگر گوسفندان ما در مراتع اینجا چرا کنند در طی چند سال اول فرزندان من از مال دنیا بی نیاز خواهند شد و شهرت ثروت و مکنات آنها باقطار عالم خواهد رسید .

یوسف سر را به علامت رضایت تکان داد و گفت :
- من هم همینجا را برای اقامت دائمی شما در نظر گرفته بودم حالا نزد فرعون میرویم او شائق دیدار شما است .
وقتی بوسط جلگه رسیدند یعقوب دستور داد تا چادرها را برافراشتند

و خیمه‌ها را برپا کردند .

تعداد همسران و فرزندان و همچنین نوه‌ها و نیره‌های او به هفتاد نفر می‌رسید .

یعقوب و یوسف باشکوه و جلال در میان استقبال بی نظیر مردم شهر وارد شدند و مستقیماً بقصر فرعون رفتند .

فرعون تادرقصر از یعقوب استقبال کرد روی او را بوسید و نسبت بوی احترام بسیار قائل شد و در همان جلسه سرزمین (جوسن) را به یعقوب و فرزندان او بخشید که نسل بعد نسل مالک باشند و از چراگاه‌های بی‌مانندش برای تغذیه و تملیف گوسفندان خویش استفاده کنند.

باین ترتیب یعقوب در جوسن متوطن گردید و در کنار (یوسف) بشاد - گامی زندگی کرد.

مورخین نوشته‌اند که یعقوب پس از مهاجرت از کنعان هفده سال نیز در جوسن زندگی کرد و آنگاه جهان را بدرود گفت.

هنگام مرگ دوازده پسرانش حاضر بودند.

یعقوب يكايك آنها را بترتیب سن دعا کرد و یوسف را به پیشوائی خانواده و رهبری مردم مأمور نمود و جان بجان آفرین تسلیم کرد.

طبق وصیتی که بعمل آمده بود یعقوب را در قدس ابراهیم در نابوتی از چوب ساج دفن کرده‌اند.

(یوسف) نیز سی و شش سال بعد از پدرش زندگی کرد و در سن صد و ده سالگی یکشب یعقوب را در جواب دید که با او می‌گوید:

- فرزندان بیا، بیا بیا که مشتاق دیدار تو هستم. راه آنقدرها دور نیست سه روز دیگر بمن می‌رسی ..

سحرگاه یوسف از خواب جست و همان ساعت برادران خود را احضار کرد و فرزندان و فرزندان زادگان را جمع نمود و وصیت پرداخت (یوسف) ضمن وصایای خود گفت:

- برادران، برادرزادگان، فرزندان عزیز هوشیار و بیدار باشید . . . از مرا بمن بعد خروس خروش نمی‌کنید. یعنی لحظه ای که من دیده از جهان فرو بندم خروسی که بخانه یکی از افراد خانواده من وارد شود آواز نمی‌خواند و صدا

نمیکنند .. این نشان آنست که قوم ما یعنی اولاد اسرائیل، گرفتار عذاب قوم دیگری که آنها را فراغت مصر مینامند میشوند.. روزیکه خروس در خانه یکی از فرزندان شما خروش کند و آواز بخواند، طفلی بوجود میآید که او ناجی وره بر شما خواهد شد و بنی اسرائیل را از عذاب نجات خواهد داد.

آن طفل راموسی مینامند و در خانه یکی از فرزندان (لیوی) بدنیا آمده و پیغمبر بنی اسرائیل خواهد شد... بفرزندان خود سفارش و وصیت کنید که در ایام محنت صبور و بردبار باشند و خدای را سپاس گویند زیرا هیچ شبی نیست که صبح بدنبال نداشته باشد و هیچ بلایی نیست که پایان نرسد.

«یوسف» دوروز دیگر بر تنق و فتق امور پرداخت، و سحرگاه سومین روز دیده از جهان فرو بست.

خبر مرگ «یوسف» در مصر بلوایی عظیم پیا کرد .. همه مردم کار و کسب خود رها کرده و بجانب قصر عزیز هجوم میبردند ..

از جنازه «یوسف» صدها نفر نگهبان مراقبت میکردند. درهای قصر را بسته بودند و اجازه نمیدادند کسی به آنجا نزدیک شود، اما مردم از تهدید و ارباب پاسداران نمیترسیدند و برای بدست آوردن جسد «یوسف» جان را بخطر میانداختند.

اهالی هر ناحیه اجتماع کرده و میخواستند (یوسف) را در محله خود دفن کنند. عقیده عمومی بر این بود که (یوسف) در هر شهر و یا در هر ناحیه دفن شود مردم آن شهر و دیار از برکت وجود و جسد او به نعمت میرسند و سعادت مند خواهند شد. بلوا بالا گرفت. میان دسته های مختلف اختلاف شدید پدید آمد و هیچ دسته ای نتوانست طبقه دیگر را راضی کند.

بزرگان مصر جمع شدند، برادران (یوسف) و فرزندان او نیز گرد آمده و بمشاوره پرداختند ..

(افرائیم) فرزند بزرگ یوسف پیشنهادی عاقلانه کرد و گفت :
- جسد پدرم را زیر رودخانه نیل دفن کنید. باین ترتیب آب رودخانه مبارک می شود و چون همه افراد مصر به تساوی و بقدر احتیاج از آب این رودخانه استفاده می کنند همه بطور برابر و یکسان از برکت مستفیض خواهند شد.

پیشنهاد (افرائیم) را با اطلاع عموم رسانیدند. همه این پیشنهاد را پذیرفتند و چند روز بعد آب رودخانه را بر گردانیده و جسد «یوسف» را در تابوت بلور جای داده و در زیر رودخانه دفن کردند، و مجدداً آب را روی آن انداختند و بدین سان اختر درخشانی را در زیر خاک تیره پنهان ساختند و با آب نیل خاکش را آبیاری نمودند...

(پایان جلد اول)

تاریخ
زندگانی پیامبران

بقلم
منوچهر مطهری عتابی

جلد دوم

چاپ سوم

از انتشارات بهنگاه مطبوعاتی کوثرنگ

۱۳۴۴

چاپ اول این کتاب در مجله سپید و سیاه انتشار
یافته است

آل عمران

موسی

(یعقوب) دوازده پسر داشت که بترتیب از (راوین) آغاز شده و به (بنیامین) ختم میگردند. (یوسف) یازدهمین پسر (یعقوب) و (لیوی) سومین آنها بود .

قبلاً نیز ذکر شد که یوسف هنگام مرگ فرزندان و فرزند زادگان و برادران خود را خواند و بایشان گفت :

- از همین لحظه که من چشم از جهان فرومی بندم خروش و آوای خروسان در خانه افراد خانواده ماقطع میگردد . این نشانه نامیمونی است که ما را بآینده ای تاریک آگاهی می دهد . . در ایام بدبختی صبور و بردبار باشید زیرا دوران رنج و محنت نیز به زودی پایان می پذیرد و روزی که مجدداً آواز خروسان در خانه افراد و خانواده ما برخیزد پیامبری ظهور می کند که او را موسی مینامند و او نجات دهنده قوم خویشان یعنی قوم بنی - اسرائیل است .

پیشگویی یوسف همانطوریکه انتظار میرفت صورت حقیقت بخود گرفت و در همان لحظه که یوسف چشم از جهان فرو بست و جان بهمان آفرین تسلیم نمود خروسان خاموش شدند و دیگر آواز نخواندند و خروش نکردند .

در آغاز کار ، یعنی روزیکه (یعقوب) با خانواده خود به مصر قدم نهاد و در سرزمین (جوسن) مسکن گزید افراد قوم او هفتاد نفر بودند که با یوسف و دو پسرانش (افرایم) و (منی) به هفتاد و سه نفر بالغ میشدند ولی در طی چند سال فراوانی نعمت و آسایش و راحتی که داشتند باعث تکثیر نسل گردید و روز بروز بر جمعیت بنی اسرائیل افزوده شد تا جایی که

زلدگانی پیامبران

(فرعون) بو حش دچار شد و برای جلو گیری از وسعت قدرت (بنی اسرائیل) ب فعالیت پرداخت .

(ریان) فرعون مصر که با یوسف معا صر بود از پادشاهان نیکو سیرت و پاک نیت محسوب می شد و تا پایان عمر نسبت به بنی اسرائیل از بذل توجه و محبت دریغ نمی ورزید و در همه حال یار و مدد کار ایشان بود .

پس از مرگ (ریان) پسرش بر تخت سلطنت نشست و باداعیه خداوندی بظلم و جور پرداخت . اولین طایفه ای که مورد بغض و کینه او واقع شد بنی اسرائیل بود .

جمعیت بنی اسرائیل به چندین هزار نفر بالغ شده بود . همه ثروتمند و متمتع بودند . گله های گاو و گوسفند در مراتع سرسبز و خرم (جوسن) چرا میکرد و کاروانهای مال الاتجاره بازرگانان بنی اسرائیل به همه نقاط عالم میرفت و در پناه باذوان نیرومند جوانان جنگجوی آن قوم به سلامت و با ثروت بیشتر باز میگشت .

فرعون از همه این امور آگاهی داشت و به همین سبب روز بروز بیشتر اندوهگین و نگران میشد و برای یافتن راه چاره اندیشه میکرد و فکرش بجای نمی رسید .

بزرگان کشور . وزراء و اعیان و متفکرین را جمع کرد . آنها کسانی بودند که از وسعت و قدرت بنی اسرائیل وحشت داشتند و بنوعی از اجزاء میخواستند طومار هستی آنان را درهم پیچیده و موجودیت اولادان یعقوب را از بین ببرند .

در همین حال (فرعون) از مبارزه علنی وحشت داشت و میترسید که بنی اسرائیل به دشمنان مصر پیوسته و ارکان سلطنت و قدرتش را متزلزل سازند . روی این تصور بجای نا بجا در خفا فعالیت میکرد و ظواهر را حفظ می نمود که ناگهان طبل خصومت و دشمنی کوفته نشود و عداوت میان دودسته آغاز نگردد .

مشاورین فرعون پس از چند جلسه بحث و گفتگو موافقت کردند که بنی اسرائیل به مرور ایام و در طول زمان نابود و ضعیف شود برای انجام این مقصود چندین راه در نظر گرفته شد .

اولاً فرعون بدو نفر قابله مخصوص خانواده سلطنتی که زنان عبری را نیز میزایانند دستور داد که هنگام گرفتن اطفال، پسران را خفه کنند و دختران را زنده بگذارند.

فرعون يك روز شخصاً دو قابله مذکور را که بنام (شفره) و (پوعه) نامیده میشدند احضار کرده و پس از مذاکرات مفصل مقداری طلا و جواهر بآنها بخشید و مقصود را در میان نهاد و گفت:

« سالها است که شما دو نفر زنان عبری را میزایانید. بنی اسرائیل بشما اعتماد دارند و زنان باردار خود را بدست هیچ قابله دیگری نمیسپارند. از این فرصت برای خدمت به فرعون خدای خود استفاده کنید و هنگام کار پسران را بکشید و دختران را زنده بگذارید.

باین ترتیب پس از چند سال جوانان بنی اسرائیل پیر و فراتر می-شوند و چون پسران بدنیایا نیامده که جای آنها را بگیرد قدرت آنها از بین می رود و ما با آسانی می توانیم اموالشان را مصادره کرده و همه را اذیم تیغ بگذارانیم.

قابله ها پول و جواهرات را گرفتند و قول دادند که دستور فرعون را بهترین وجه انجام دهند ولی چون از در قصر قدم بخارج نهادند از گفته پشیمان شده و از تصمیمی که گرفته بودند عدول نمودند.

تا این جا فعالیت (فرعون) در خفا انجام میگرفت و در پنهانی برای نابودی بنی اسرائیل می کوشید، لیکن در همین هنگام حادثه ای اتفاق افتاد که باعث جسارت و تجری فرعون شد و او را بمبارزه و خصومت علنی واداشت.

حادثه مورد بحث دو قسمت جداگانه داشت که هر دو قسمت بلافاصله و پشت سر هم بوقوع پیوست، با وقوع آن بدبختی و تیره روزی بنی اسرائیل آغاز شد.

وقتی (ریان) مرد یکی از پادشاهان مجاور بالشکری گران بطرف مصر حرکت کرد و بطمع تصرف آن کشور جنگ را بنیان نهاد.

فرعون در طول چند سال آغاز سلطنت خویش سرگرم جنگ بود و بیشتر از این میترسید که مبادا بنی اسرائیل با قدرت و نفوذی که در داخله مصر دارند به

دشمن او پیوسته و او را نابود کنند .

طوا، جنگ هر دو طرف را خسته کرد و بالاخره در همان ایام که قابله‌ها برای کشتن پسران عبری مأموریت یافته بودند از طرف دشمن پیشنهاد صلح رسید و فرعون که انتظار چنین پیش‌آمدی را داشت بارویی گشاده پیشنهاد صلح را پذیرفت و با خصم دیرین آشتی کرد .

چون صلح انجام گرفت و حش فرعون از بنی اسرائیل از بین رفت و تصمیم گرفت علناً با آنها نبرد کند.

هنوز تصمیم خود را به مرحله اجراء در نیاورده بود که دومین قسمت حادثه مورد بحث بوقوع پیوست و منجمین و پیش‌گویان سلطنتی خبر و حش اثری را به سمع فرعون رسانیدند.

آروز صبح (فرعون) بهترین لباس‌های خود را پوشید ، خز سفید رنگی را روی دوش انداخت و آرام آرام بطرف طالار بارعام رفت .

قاعده بر این بود که هر روز صبح بزرگان کشور در آن طالار جمع می‌شدند و کارهای مهم و انجام امور معموله را با اطلاع فرعون میرساندند و دستور می‌گرفتند .

آروز نیز طبق معمول همه در جای معین ایستاده بودند و با بی‌صبری انتظار ورود فرعون را می‌کشیدند .. درست در همین موقع پرده‌های زرفت بالا رفت و حاجب بزرگ ورود (فرعون) را با اطلاع اعیان و اشراف رسانید .

همه بخاک افتادند و مقابل پیشوای خود سجده کردند .

فرعون آرام آرام وارد شد . بادت اشاره کرد حاجب بصدای بلند اجازه داد که حاضران سر از خاک بردارند و در جای خود بایستند . همه چنان کردند و بی حرکت و دست بسینه ایستادند .

فرعون بصورت يك يك آنها گریست و چون نگاهش روی چهره چند نفر از حاضران قرار گرفت ، ابرو انرا درهم کشید و در جای خود نیم خیز شد و بصدایی رسا گفت :

.. هان .. چه شده است .. باز چه دیده‌اید و چه خبر آورده‌اید ؟ یکی از آن چند نفر که موئی سفید و چهره‌ای پر چین و چروک داشت پیش

رفت ونوك پنجه پای فرعون را بوسید و همچنانکه دوزانوروی فرش زربفت
طالار نشسته بود اظهار داشت :

- فرعون بزرگ سلامت باشد جان نثار از سیر کواکب و انجم چیزی
استنباط کرده و برای عرض مطلب مهمی شرفیاب شده ام .

فرعون حرف او را برید و گفت :

- پس آنها برای چه آمده اند ؟ مثل اینستکه همه شما مقصود واحدی
دارید و برای بیان يك موضوع آمده اید .

همان پیرمرد گفت :

- من از مقصود منجمان دیگر که در طالار حضور دارند آگاه نیستم
دیشب در رصدخانه خود سرگرم ترصد کواکب بودم که ناگاه...

یکی دیگر از منجمان با آواز بلند گفت :

از قرار معلوم او نیز برای عرض همان مطلب شرفیاب شده است که :
فرعون کم کم دچار نگرانی میشد. رنگ از چهره اش پریده بود و احساس
میکرد که منجمان بکشف راز مهمی موفق شده اند .

يك پله از تخت آبنوس خود پائین آمد و خطاب به همان پیرمرد گفت :

- هان.. بگو. چه دیده ای ، چه میخواهی بگوئی !

منجم پیرنگاهی با طراف کرد و گفت :

- بیان این موضوع در حضور دیگران صلاح نیست و اجازه بفرمائید که
در خلوت بعرض برسانم .

فرعون مثل این که با اهمیت موضوع پی برده باشد چند مرتبه دهان
را بدون این که حرفی زنند تکان داد ، لب را جنبانید و بالاخره بجای
اخراج دیگر اعیان و اشراف و بزرگان قوم که همه حضور داشتند خطاب
به منجم پیر گفت :

- آنچه تو میخواهی بگوئی همان است که دیگر منجمان در نظر دارند
بعرض ما برسانند ؟

منجم جواب این سؤال را نمی توانست بدهد ولی حدس می زد که
دیگر همکاران او نیز بقصد بیان همان مطلب آن جا آمده باشند . اصولاً
روی همین اندیشه و برای این که زودتر از دیگران توجه (فرعون)
را جلب کرده باشد از آنها پیشی گرفت و خویشتن را به ساهای

فرعون افکند .

فرعون در انتظار پاسخ سؤال خود باقی ماند .
از چشمان سیاه او برق مخصوصی جدا می شد . نگاه وی
با هزار زبان گویا از شدت التهاب و آشفته گی اندیشه های نابسمان او
سخن میگفت .

منجم لحظه ای به چشمان فرعون خیره شد و آنگاه گفت ،
- شاید چنین باشد . من نمی دانم ولی میتوانم به حضرت فرعون اطمینان
بدهم که موضوع مورد نظر من که بتازگی کشف کرده ام بی اندازه مهم و
حائز اهمیت باشد .

در اینجا بقدر یکی دو ثانیه مکث کرد بتعقیب این مکث بانگاههای
هوشیارانه فرعون و دیدگان او را که آئینه دلش بود و اندازه نمود و چون
اعتماد یافت که سخنانش بدل و روح او اثر کرده است گفت :

- آنچه به حیات حضرت فرعون بستگی داشته باشد در واقع چیزی
است که بازندگی آحاد افراد ملت مصر مربوط است . و در واقع خطری که
جان بی قرین سرور ما را تهدید کند خطری است که با هستی همه بندگان در گاه
بیزی میکند اگر حضرت (فرعون) نباشد گویی جهان نیست و باشد که همه
چیز زیر و زبر و نابود گردد .

منجم برای بزرگ نشان دادن مقصود و برای حصول موفقیت مطمئن
و حتمی بسمهارتی بی مانند وزیر کانه سخن را تاب میداد و رشته کلام را میکشید .
که بر شدت اشتیاق و ناراحتی فرعون بیافزاید و در نتیجه بدون اندیشه و
تفکر دوباره صحت و سقم مطالب گفته شده را بپذیرد .

فرعون با بی طاقتی آشکار دست منجم را گرفت و گفت :

- بگو .. چرا نمیگویی ، پس چرا حرف نمیزی ؟

این دفعه منجم بجای سخن گفتن مردمك چشم را در حلقه چرخانید ،
بچپ و راست و بالا و پایین نگریست و سر را بر زیر افکند .

فرعون که مقصود او را دریافته بود بدون اینکه با او اعتراض کند ،
خطاب به حضار گفت :

- خارج شوید .. بیرون بروید .. من و منجم باید تنها باشیم .

همه بدون استثناء از طالار بزرگ خارج شدند و فرعون و منجم حبله ساز و دروغ پرداز را تنها گذاشتند.

کسی چه میداند. شاید آنها حساب و کتاب و مقیاس و میزانی داشتند که بوسیله آن از آینده و حوادث آن آگاه میشدند.

بهر حال منجم چون با فرعون تنها ماند، دست‌ها را صلیب وار بر سینه نهاد، سر را باخضوع و خشوع ساختگی و تصنعی پائین انداخت و با تبسمی مزورانه گفت:

- حضرت فرعون بسلامت باشد بین ستاره خداوند کاری و ستاره دیگری اقتران پدید آمده که دلیل است بر حوادث خونین و ناگوار .. فرعون متوحشانه پرسید:

- ستاره من .. ، مقصودت چیست ...

من معنی حرفهای تو را نمی فهمم .. . حوادث خونین برای من اتفاق میافتد یا برای اشخاص دیگر .. ؟

منجم، تمجج کنان در حالیکه همان تبسم حبله آمیز را بر لب داشت گفت: - البته خداوند کاری جاوید و پایدار است و تاجهان باقی است. و تا موقعیکه ستارگان در آسمان میدرخشند و ماه و خورشید، بهنگام روز و شب طلوع و غروب میکنند، حضرت فرعون در نهایت عافیت و سعادت زندگی میکنند و برصدها کشور دیگر بزرگتر و پر نعمت‌تر از مصر فرمانفرمایی خواهند یافت ولی ..

بدنبال ولی مکنی طوی نی کرد .. معلوم بود که آنچه گفته دروغ محض است و فقط بدنبال ولی هرچه بگوید از قلب و رواج او نیرو میگیرد .. دهان فرعون که تا این لحظه نیمه باز مانده بود بشنیدن سخنان خالی از حقیقت منجم به تبسم گشوده شد و سراروی گردن کلفت و گوشت آلود خود برضایت تکان داد. منجم گفت:

- ... ولی حضرت فرعون؟ خداوند کار بی قرین ما نمیتواند از حال و مال کار بندگان خویش غافل و بر سر نوشت خدمتگذاران و نملک پروردگار خوان نعمت بیدریغشان بی اعتنا باشند طبعاً بلای بزرگی که در نتیجه اقتران برای مردم مصر پیش بینی میشود از حیطه حیات حضرت فرعون خارج نیست.

زندگانی پیامبران

فرعون هنوز سرگرم مدایح نخستین منجم بود و شاید مطالب بعدی را نشنید و یا اگر شنید نفهمید زیرا بلافاصله گفت:

- خوب ... خلاصه کن و مقصودت را طوری بگو که من برای درك آن احتیاج بتفکر بسیار نباشم.
منجم باشی افزود:

- در طی سه شب آینده، در خانواده و قبیله بنی اسرائیل پسری بدنیا میآید که او خصم کینه‌توز و خون ریز حضرت فرعون خواهد شد و با اقدامات وسیع خود عرصه را بر خداوندگار ما تنگ خواهد نمود. دیشب ستاره‌ای که از چند ماه قبل در آسمان پدید آمده بود و مثل خورشید کوچک میدرخشید راه خود را بطرف ستاره شما کج کرد روی محاسبات نجومی ستاره در طول سه شب آینده به ستاره شما میرسد و این موقعی است که طفل مذکور بدنیا میآید. چون ستاره مورد بحث فوق‌العاده نورانی است طبیعتاً نور ستاره خداوندگاری را تحت الشعاع قرار میدهد و زائل میکند و همین نشانه آن است که صاحب آن کوکب خصمانه بر حضرت فرعون پیروز میشود.

منجم روی کلمات آخر مکث می کرد و هر جمله را با طعنه و آهنگ خاصی ادامینمود که بیشتر و بهتر مؤثر واقع شود رنگ از چهره چاق و گونه های متورم و گوشتین (فرعون) چنان پریده بود که بارنگ صورت مرده چندان فرق نداشت. صدا از حلق و مش خارج نمیشد و شدت بیم و هراس آن قدر بود که دستش بوضع تمام می لرزید و هر چه می کوشید نمیتوانست لرزش دست و تشنج لب های کبود شده خود را پنهان کند...

لحظاتی چند بسکوت و خاموشی گذشت، «فرعون» برخود نهیب میزد که چیزی بگوید ولی موفق نمیشد و بیم داشت که مبادا با بیابان يك جمله ضعف اراده و سستی خود را آشکار کند.

بالاخره منجم با فرصتی داد و گفت:

- ولی آن قدرها نیز جای نگرانی نیست زیرا حضرت فرعون می تواند نطفه را در چنین مادر نابود سازند و خوبشتن را از بلای مسلم برهانند.
(فرعون) متضرعانه پرسید:

- چطور می توان او را کشت ...؟ عقیده و فکر تو چیست؟ بمن کمک کن.

هرچه بخواهی میدهم... تو را از مال دنیا بی نیاز می کنم. بقدر وزن بدنت به تو سنگ های قیمتی و جواهرات خواهم داد... فکری بکن... چاره ای بیاندیش.

منجم گفت:

- این کار از قابله های درباری که زنان بنی اسرائیل را می زایانند برمی آید... در طی این سه شب در قبیله بنی اسرائیل اطفال بی شماری بد دنیا می آید و شاید همه بوسیله قابله های درباری یعنی (پوعاه) و (شفراه) متولد شوند... در این صورت کار خیل بی آسان است... آنها نوع - نوزادان را اطلاع میدهند و فرستادگان شما پسرهارا میکشند و دخترهارا زنده میگذارند.

بعضی این که طفل مورد بهت کشته شود ستاره او خاموش میگردد و از همان لحظه که من اطلاع می دهم کشتار نوزادان قطع می شود و موضوع خاتمه مییابد...

فرعون پیشنهاد او را پسندید و گفت:

- من قبلا برای جلوگیری از تکثیر نسل بنی اسرائیل چنین دستوری به قابله ها داده ام و ای برای اطمینان خاطر باز هم سفارش میکنم...

این را گفت و با چند گام بلند خود را به چهارپایه کوچکی رسانید، چکش را برداشت و محکم به صفحه مسین که در حلقه ای بزرگ آویزان بود کوبید و صدای برطنین برخاست.

هنوز طنین صدای زنك خاموش نشده بود که در طالار باز گردید و مردی بلند بالا وارد شد. فرعون خطاب باو گفت:

- فورا پوعاه و شفراه را حاضر کنید بآنها پول زیاد بدهید و سفارش نمائید که در طی سه شب آیند، هرچه نوزاد پسر در قبیله بنی اسرائیل متولد میشود بکشند و یا اگر نمیتوانند اطلاع دهند که اشخاصی را بفرستم تا طفل را بقتل رسانند.

میفهمی، اینکار حتما باید انجام شود در غیر این صورت جان خودت را از دست میدهی... برو...

مرد بلند بالا سر را با احترام خم کرد و رفت. منجم نیز به بهانه ترصد

ستارگان و مراقبت از ستاره نوزاد ، بخانه خود بازگشت .

از همان شب خصومت بین دستگاه سلطنتی فرعون و قبیله بنی اسرائیل شدت هرچه تمام تر آغاز گردید .

فرعون که تا آنروز بملاحظات اذیته و آزار آنها استتکاف می کرد علناً به خصومت پرداخت و فرمان داد که عموم جوانان بنی - اسرائیل را برای بیگاری و انجام کارهای طاقت فرسای مجانی جمع آوری و دستگیر کنند .

فرمان نخستین فرعون به (پو غام) و (شفره) ابلاغ گردید ولی آن دو زن پاک نهاد بشردوست از عهده چنین جنایتی بر نمیآمدند و قادر به آدم کشی نبودند . آنها نمی توانستند و یا نمیخواستند از نوزادیکه خداوند بزرگ و قادر بی مانند بآن جان داده جان بگیرند . نمی توانستند نفس طفلی را که تازه دیده بجهان گشوده بیرحمانه قطع کنند و دل مادر بیگنایی را در بستر زایمان داغدار سازند ...

آنشب دو نفری تصاحب اندیشیدند و فکر کردند .

در یکی دو خانه نیز چند مادر باردار را معاینه کردند ولی خوشبختانه آن شب طفلی بدنیا نیامد که دست آنها را بجنایت و آدم کشی بیالاید . . .

فردا صبح که هوا روشن شد هر دو نفر تصمیم خود را گرفته بودند و با اینکه می دانستند بگناه نافرمانی و عدم فرمان فرعون کشته می شوند مصمم شدند که بطور موهول زنان را بزایانند و از کشتن نوزادان بصر خود داری کنند . . .

آنروزها سرزمین جوسن از مرد خالی شده بود . کارگذاران فرعون همه مردان را از سنین شانزده و هفده تا چهل و پنج سالگی برای بیگاری و سنگ کشی بخارج شهر برده و مانند اسب و الاغ بیگاری و ارا به بسته بودند و بیرحمانه بسرور و یشان شلاق میزدند .

مردان بنی اسرائیل که در بردباری و تحمل شداغ و مشقات بی مانند و همه جا شهرت داشتند ضربات کشنده شلاق را تحمل کرده و بارهای سنگین را می کشیدند و بدون اینکه خم بر آبرو بیاورند روز را بشب میرسانیدند ولی . . ولی شبها تا صبح آزاد بودند آزادی محدود و

معمین در محیطی محصور زیر نظر مراقبین و سپاهیان مسلح و نیز دارشب را
بصبح میرسانیدند .

شب هنگام گرد هم جمع شده و بدرگاه خداوند می‌نالیدند
و برای از بین رفتن بیدادگری و ویرانی کاخ ظلم و جور فرعون
دعا میکردند ...

نال‌ها چون دودی تیره رنگ از دل سوخته آنها بر میخاست از قفسه سینه
ایشان خارج میگرددید و بدست باد سپرده میشد و در زیرانوار نقره فام ماه با آسمانها
میرفت و بملکوت اعلیٰ میرسید.

در میان آنها آنکس که از دیگران داناتر و سالخورده تر بود برای
تشفی درد روحی و بمنظور تسکین و تسلی آلام و مقام واسقام آنها بسخن
آمده میگفت :

- پدران ما نقل کرده اند که حضرت یوسف بهنگام نزع تولد نوزادی
را بشارت داده که اونا جی و آزاد کننده قوم ما خواهد بود .

دیر بازود دوران بدبختی ما خاتمه خواهد یافت و ناجی ما چون یک سعادت
از راه میرسد و دل‌های رنج دیده ما را به مژده نجات شادمان میکند آرام باشید و
مشقات را بارو می گشاده تحمل کنید .

اوراست میگفت ... دیگران نیز خوب میدانستند که بزودی دوران
بدبختی خانه میابد ولی ... ولی معلوم نبود تا ظهور ناجی بشارت داده شده
آنها زنده میمانند یا در اثر شدت فشار و کار طاقت فرسا جان بجان آفرین می
سپارند و میمیرند .

هر کس در خانه خود چند بن خروس داشت . خروسها نمیبخواندند . خاموش
بودند . خروس نمیکردند لیکن این امید بود که یکروز بانك خروس شنیده شود
و ناجی قوم بنی اسرائیل از راه برسد .

دوشب عجیب بکندی تمام گذشت هر شب تا صبح منجمان در رصدخانه
های خود به ترصد و مراقبت ستارگان آسمان مشغول بودند و دقیقه ای از
استکار فارغ نمیشدند . چشم از ستاره جدید که لحظه به لحظه درخشانتر
میشد بر نمی داشتند و هر لحظه انتظار آنها را داشتند که ستاره خاموش و
منهدم شود .

همان نسبت که التهاب و ناراحتی فرعون شدت می یافت ، فشار ظلم

زندگانی پیامبران

وجود لویز بنی اسرائیل فرونی میگرفت و هر روز همه تازه‌ای را برای
یکباری و سنگ کشی بخارج شهر و پشت دیوارهای رفیع قصر یسلاقی
وی میبردند ..

شب اول .. شب دوم .. شب سوم نیز گذشت .. سرشب بود .. نیمه شب
شد .. و بالاخره صبح رسید ..

آنشب تا صبح فرعون بیدار بود و در اطلاق خود قدم میزد و فکر می-
کرد .. فرستادگان او بین قصر و رصدخانه منجم بزرگ رفت و آمد میکردند
و هر لحظه خبر می آوردند که :

«هنوز ستاره می درخشد ..»

سحرگاهان آخرین نفر از جانب منجم فرعون آمد و با چهره‌ای گرفته
و خسته اظهار داشت :

«منجم بزرگ میگوید متأسفانه نوزاد بدینا آمد ..»

اوراست می گفت زیرا درست هنگام طلوع فجر در خانه عمران که
دختری از دخترزادگان (لیوی) سومین فرزند یعقوب را بهم سری داشت پسری
بدینا آمد که همان نوزاد مورد بحث منجمین و همان ستاره درخشان عالم
انسانیت و همان رهبر بزرگ بشریت بود.

از سوء یا حسن اتفاق نوزاد بوسیله یکی از همان دو قابله یعنی (بوعاه)
(شمره) بدینا آمد و چون پدر و مادر فهمیدند که کودک پسر است نزدیک بود
از شدت وحشت قالب تهی کنند ..

قابله نیکو سیرت وقتی بیم و هراس والدین نوزاد را دید گفت:
- هراسان نباشید .. آرام و آسوده بکار و زندگی خود بپردازید ...
مطمئن باشید که من از این مقوله با کسی سخن نمیگویم کما اینکه تا امروز
مدها پسر بوسیله من بدینا آمده و همه زنده و سلامت هستند!

پدر و مادر طفل بشنیدن این سخنان اندکی آرام شدند ولی وقتی
که قابله از خانه آنها خارج شد بو حشت افتادند و بگمان اینکه زن مذکور
خدمتگذاران فرعون را از وجود آن طفل آگاه می کند در صدد اخستفای
او برآمد ..

شوهر، همسر بیمار و طفل تازه بدینا آمده اش را بکول گرفت از
خانه بیرون برد و در انبار باغ مجاور که نسبتاً امنیت بیشتری داشت پنهان

کرده و خود بخانه بازگشت که برای آندو موجود انسانی توشه و غذا آماده ساد ..

قابل همانطوری که قول داده بود بکسی چیزی نکفت و (فرعون) و کارگذارانش را از وجود نوزاد پسر عمران آگاه نکرد، لیکن از فردای آتش فراموش ناشدنی عده بسیاری از سپاهیان مسلح فرعونکه ازمیلانی شقت ترین مردان انتحالی شده بودند، بخانه های بنی اسرائیل ریخت و برای یافتن طفل مورد نظر به کاوش مشغول شدند.

عمران همسر و نوزادش را پنهان کرده بود ولی هر لحظه این احتمال وجود داشت که سپاهیان بیایغ وارد شده و همه را جستجو کنند و آنها را بیابند و اذدم تیغ پیدریغ بگندارند..

هر روز خبر مرگ عده ای بی گناه شایع می شد و گوش بگوش و دهان به دهان تا خانه عمران میرسید ولی مرد خانواده دوست مهربان نمی گذاشت هسرش از مرگ زنان و فرزندان خویش مطلع شود ... همه اخبار را از او پنهان میکرد و اوضاع را آرام و امن و امان نشان میداد.

مادر مهربان دوره قلعت خود را دور از هوای آزاد و آفتاب جانیختی دریغوله تاریک و نمور گذرانید و برگزیده پروردگار جهانرا چون جان شیرین در آغوش گرفت و از شیر جان خود باو خوراند و وجودش را از شیر پاک و منزه سیراب کرد.

روزهای دربی میری میشد .. هر روز برخشم و غضب فرعون افزوده می گردید زیرا با وجود اینکه عده زیادی نوزاد بدست سپاهیان مسلح او بقتل میرسیدند منجم بزرگ میگفت :

- عجیب است .. راستی عجیب است .. ستاره مذکور هنوز میدرخشد و درخشندگی آن شعاع ستاره حضرت فرعون را زائل میکند .. باید چاره ای اندیشید و مجدانه تر عمل کرد ..

فرعون نزدیک بود دیوانه شود . دیگر عقلش بجایی نمیرسید و مشاورین کار آزموده و خردمند او نیز عاجز و ناتوان شده بودند.

سه ماه باین ترتیب گذشت . مادر و فرزند هنوز دریغوله پنهان بودند . مادر گاهی ، آنهم شب هنگام ، از انبار نور و تاریک خارج میشد و در باغ

خلوت و بی صدا میکردید و نفسی تازه میکرد لیکن طفل همچنان در انبار بود و والدینش جرأت نمیکردند او را از آنجا خارج کنند..

در طی سه ماهی که گذشت نه تنها از شدت عمل عمال فرعون کاسته نگردید بلکه در این اواخر بی رحمانه تر مردم را میکشیدند و شاید خون پسران پنج شش ساله را نیز می ریختند، باین امید که یکی از آنها همان طفل مورد نظر باشد و بقتل برسد و فتنه عظیم بخوابد..

منجم بزرگ هر روز نزد فرعون میرفت و باسری افکنده و سیمایی شرمگین می گفت:

... مناسفانه ستاره هنوز می درخشد ..

در آخرین روز ماه سوم سپاهیان وارد باغ شدند و بجستجو پرداختند بد بختانه در آن ساعت عمران از خانه بیرون رفته بود و مادر بی خیال و فارغ از هر اندیشه و خیال بشیر دادن طفل سه ماهه خود مشغول بود که ناگاه صدای بای چند نفر بیگانه از خیابانهای مشجر باغ بگوش رسید.

مادر سراسیمه و هراسان از جای جست و طفل را که تازه خوابیده بود در زبر صندوق بزرگ البسه فرسوده و کهنه پنهان کرده و خودش از انبار خارج شد.

سپاهیان خونخوار چون گرگی درنده و گرسنه بهر سوراخ سر می کردند و برای یافتن طعمه شمشیر خونریز خویش، بهر طرف روی می آوردند و مادر شیرده را گرفته و سرابای او را ورنه انداز کردند.

زن بیچاره بارنگی پریده و بدنی لرزان مقابل آنها ایستاده بود و نگاههای لبریز از کنجکاوی ایشان را که چون بیشتر بقلب مجروحش فرو میرفت تحمل می کرد و چیزی نمیگفت:

یکی از سپاهیان، سینه برجسته او را نشان داد و گفت:

... نگاه کنید .. این زن بچه شیر میدهد ..

دیگران گفته او را تصدیق کردند؛ زیرا ظاهر زن، مادر بودن او را ثابت میکرد و برای یمننده هیچ شك و شبهه باقی نمیگذاشت و لکه ای که در اثر تراوش شیر روی پسران دیده آمده بود کاملاً باقی بود ... دیگری از او پرسید:

- بچه تو کجا است ... پسر است یا دختر ... زود او را نشان بده :
مادر آب دهان خود را فرو برد و در دل بخدا متوسل شد و زیر لب گفت :
- پروردگارا مرا مدد کن آنچنان که ابراهیم را مدد کردی ...
ناگهان ترس و بیم او بکلی زایل شد .. زبانش بسخن آمد و بدون
وحشت اظهار داشت :

- راست میگوئید .. من مادر هستم ولی متأسفانه بچه ندارم ... خداوند
بن پسری عطا فرموده بود که یکم - ماه قبل دوستان و همکاران شما، او را
گرفتند و کنار همان باغچه ؛ همانجا که دلو آب افتاد سر بریدند و رفتند ...
او آنقدر گفته های خود را محکم ادا کرد که شنوندگان نمی توانستند
در صحت آن مشکوک باشند معینا سومین نفر که تا آن موقع خاموش بود گفت :
- پس چطور شیر تو خشک نشده . یکماه و نیم قبل بچه تو را کشته اند
و پستان تو هنوز شیر می دهد عجیب است ..

این بار نیز مادر رنج دیده از خدا یاری خواست و گفت :

- راست می گوئی .. زبان مصر اگر چند روز بی بچه شیر ندهد پستانشان
خشک می شود ولی زنان عبری برعکس آن ها تا چند ماه شیر دارند و بر حمت
پس از مړك طفل می توانند شیر خود را خشک کنند ..

جواب دوم آنقدر قانع کننده و مستدل بود که سپاهیان میخواستند
باز گردند و از باغ خارج شوند ولی ناگاه طفل در زیر صندوق پیدا شد .
چند بار در قندان خود تقلا کرد و بالاخره گریه را سرداد . صدای مقطع گریه
كودك برخاست و مستقیماً بگوش مأموران مسلح و گماشتگان خون آشام
فرعون رسید .

آنکس که پیشاپیش دیگران بود لبخندی پیروزمندانه بر لب آورد
و سر خود را بنشانه تهدید حرکت داد و با پشت دست مادر پریشان حال را کناری
زد و قدم بدرون نهاد .

دیگران نیز به تبعیت از سالار خویش وارد شدند و فقط دو نفر اینطرف
و آن طرف در ایستادند که از ورود و خروج احتمالی اشخاص ممانعت کنند و
در صورت لزوم نگذارند كودك یافته شده را از آن جا بجایی دیگر انتقال دهند .
اما در همین هنگام حادثه عجیبی اتفاق افتاده که بیشتر به اعجاز شباهت

داشت به اتفاق ..

بعض اینک سبایان مسلح وارد شدند نوزاد آرام گرفت و خاموش شد . صدای گریه او طوری قطع شد که گویی هرگز نگریسته بود .

آنها نگاهی بین خود رد و بدل نمودند و فرمان سالارشان که سخت بهیجان آمده بود بجستجو و کاوش پرداختند . مادر رنج دیده رنگ بر چهره نداشت . مانند کالبدی بی روح در گوشه ای ایستاده بود و از زیر چشم به محلی که صندوق جگر گوشه خویش را نهاده بود مینگریست .

قلبش مانند قلب کبوتری که بدام افتاده و بادر چنگال خونریز شاهین شده باشد می طپید . نفس در قفسه سینه اش گره خورده بود و حتی برای گریستن نداشت . مثل این بود که چشمه اشک او نیز خشکیده است .

کاوش آغاز گردید . مادر یقین می دانست که نوزادش گرفتار می شود و دقیقه ای بعد سرش را کنار باغچه روبرو از بدن جدا می کنند و داغ التیام ناپذیری بر جگر او می نهند .

این حادثه آنقدر بنظر او قریب الوقوع و مسلم بود که کار را انجام شده و بریده شدن سر کودک را پایان یافته میانگاشت .

دلش می خواست بصدای بلند بگرید میل داشت برای تخفیف اندوه خویش سر را بدیوار بکوبد ولی برای گریستن نداشت و توانایی حرکت کردن را از دست داده بود .

جستجوی مردان مسلح (فرعون) در آن اطاق کوچک خیلی بیشتر از آنچه که مادر معنت کش گمان میکرد بطول انجامید . عجیب تر اینکه به تناوب چندین بار بر بالای صندوق رسیدند و درون آنرا نگریستند . ولی .. طفل را ندیدند . مادر بهمه چیز میاندیشید مگر اینکه خداوند بزرگ ، خالق جهان و جهانیان ، آفریننده کون و مکان و گرداننده زمین و آسمان بنده برگزیده خویش را حفظ میکند .

آنها کور نشده بودند ... نوزاد نیز همچنان درون صندوق به آرامی خوابیده بود و به روی فرشتگان که در اطراف او جولان میکردند تبسم مینمود و لبخندی ملکوتی بر لب داشت ، اما آن مردان خون آشام او را نمیدیدند .

همان خدایی که آتش نمرود را بر (ابراهیم) گلستان کرد .. همان

قادری که یوسف را از بن چاه بیرون کشید و با وج عزت و شهرت رسانید... همان پروردگاری که زمین و آسمان را دستخوش طوفانی مهیب کرده و کشتی نوح را در کام امواج خروشان چرخانید و سلامت بر خاک نهاد .. همان خدا بنده عزیز خود یعنی موسی عمران را نیز درون صندوق از نظر مأموران فرعون پنهان می نمود و باین ترتیب قدرت لایزال خویش را به بندگان غافل و خواب آلود می نمود ..

آری ایشان بکرات عذیده از کنار صندوق گذشتند ، بیرون آن نگرستند ولی نوزاد را ندیدند ..

آخرین دفعه که آنها از کنار صندوق عبور کردند ؛ مادر نفسی به راحتی کشید و دست ها را که تا آن لحظه مانند چوب خشك در اطراف بدنش افتاده بود بهم مالید ؟

جستجو تقریباً پابان یافته بود زیرا در آن اطاق جایی نبود که نگرند . و چیزی نبود که بیرون و درونش را کاوش نکرده باشند .

رئیس آمده وقتی از جستجوی خود نتیجه نگرفت با چند گام بلند خود را به مادر نوزاد رسانید و با پشت دست راست ناگهان سیلی محکمی بصورت زن ناتوان زد و با صدای خشن و هراس انگیزی گفت :

- ای زن تیره بخت .. من با گوش های خود صدای نوزادی را از داخل این دخمه شنیدم . راست بگو .. طفل را کجا پنهان کرده ای بگو .. حرف بزن . يك طرف صورت زن آنها در اثر ضربت سیلی کبود شد و پلك های چشمش متورم گردید معهذا با گردنی کشیده و صدای مصمم گفت :

- اگر صدای طفل را شنیدی چرا او را نیافتی آنچه توشنیدی صدای گریه بود نه گریه طفل ..

این پاسخ تند سبب شد که برخشم و غضب او افزوده شود . شلاق را از چنگ یکی از همراهانش گرفت و ضربانی بسروروی زن زد که هر مرد زورمندی آنسان شلاق می خورد از پای : رمی آمد و حقیقت را برای حفظ جان خویش میگفت لیکن زن جوان اسرائیلی شجاعانه در دراهم تحمل کرد و بالاخره موقعی که سیاهی خسته شد و دست از کار کشید و گفت :

- مگر نه اینست که انسان فقط يك مرتبه می میرد .. مرا بکش ولی

این را بدان که از زبان من چیزی نخواهی شنید زیرا اینجا نوزادی که شما در جستجوی آن هستید وجود ندارد..

اوراست می گفت .. چون هر چه بیشتر او را باشلاق می زدند خموش تر می گردید و کمتر میگریست و سخن میگفت..

عاقبت خسته شدند. نقاط دیگر آن خانه را گشتند و چون چیزی نیافتند راه خویش را پیش گرفتند و رفتند..

وقتی آنها از درباغ بیرون شدند و مسلم گردید که رفته و دور گردیده اند، پدر و مادر بسجده شکر افتادند و خدای را بخاطر محبتی که کرده بود سپاس گفتند..

پدر و مادر گمان میکردند که خداوند طفل ایشان را بخاطر دل آنها از خطر مسلم حفظ نموده از گزند مأموران فرعون در امان نگه داشته است .. این اندیشه ناروای پدر و مادر بود در حالیکه نمیدانستند خداوند آن بنده گرانمایه خویش را برای نجات ملتی بزرگ حفظ کرده است کسی چه میدانست نوزاد کیست ..

کیست و چه خواهد کرد... فقط خداوند میدانست که آن ستاره تابناک عالم خلقت بزودی چراغ توحید و خدا پرستی را فرا راه بشریت میگشاید و ظلمات اوهام و تصورات باطل اقوام مختلف بشری را با انوار حقیقت میزداید و جهان بیدانشی و گمراهی را با خورشید ایمان گرم و روشن میکند. پدر و مادر خدای را شکر میگفتند در حالیکه خداوند بر آنها هیچ منتی نداشت.

این سپاس بر ذمه بنی اسرائیل فرض و مسلم بود که بوسیله او از بند مستحکم بندگی فرعون رها میشوند و بیاری و هدایت وی از پریشانی نجات میابند و بر اقوام دیگر سیادت و آقایی پیدا میگردند ..

پدر و مادر او هنوز در حال شکر بودند که مجدداً صدای گریه طفل برخاست. مادر دوان دوان خود را باورسانید و سخت در آغوشش گرفت.

عمران نیز با و پیوست و گفتگو درباره آینده نوزاد آغاز گردید .. پدر گفت :

- چاره ای نیست جز اینکه نوزاد را بخدای سپرده و در رودخانه نیل

رها سازیم .

مادر که طبعاً طاقت کمتری داشت بشنیدن این سخن صیحه‌ای کشید و با ناخن گونه کبود شده خود را خراشید و اظهار داشت :

- این چه حرفی است ... نه .. نه . من تازه هستم از کود کم جدانی شوم ... محال است .. محال ..

پدر که عاقلانه تر فکر میکرد و احتیاط بیشتری داشت با آرامی سخنان همسر خویش را برید و گفت :

- دیدی که چگونه توجه و عنایت خداوندی شامل حال این کودک است . خدا همانطوری که او را درون صندوق از آنها پنهان ساخت در همه حال حافظ جان او خواهد بود و فرشتگان ملکوتی اعلی را برای حراست وی می گمارد . . . بقین داشته باش که طالع این طفل درخشنده است و خداوند چنین بنده‌ای را به دست حوادث نامیمون تنها و بی یار و یاور رها نخواهد نمود .

او آنقدر گفت تا مادر را باین فداکاری راضی کرد و از همان لحظه به تهیه مقدمات و وسائل کار پرداختند .

پدر شاخه‌های نخل را برید و مادر بیافتن سیدی حصیری مشغول شد . . او در این کار مهارتی به سزا داشت لذا خیلی زود سبد بزرگی بافت و دری برای آن تعبیه کرد که چون بسته میشد درون سبد پنهان و پوشیده میگردد .

مادر آنشب را به سختی گذرانید . . . سحرگاه فردا می خواست جگر گوشه اش را درون سبد بگذارد و بدست امواج خروشان و بی رحم روه خانه نیل بپارد .

آنشب آخرین شبی بود که مادر ستم کشیده و رنج دیده طفل عزیز و دلبندش را در آغوش داشت و فردا معلوم نبود چه سرنوشتی انتظار او را میکشید ؟

مادر تا صبح تا موقعیکه مشرق آسمان نقره فام گردید نوزاد خود را می بوئید می بوسید . . . سینه میفشرد و آرام آرام اشک میریخت .

طفل آرام آرام و بی دغدغه و خیال چون فرشته‌ای که در میان ابرهای آسمان آرمیده باشد در آب غوطه میخورد و گاهی بادیدگان بسته لبخندی میزد

که بیشتر دل مادرش را میسوزانید.
او میدانست که خاطره این لبخندها چگونه بر زخم دل او نمک حسرت و
حرمان خواهد باشید.

هوا روشن شده بود که (عمران) وارد شد و آهسته به همسر
خویش گفت:

- عجله کن... وقت میگذرد... بیم آن دارم که رهگذاران ما را ببینند
و کار بر سوائی و وخامت بکشد... تعجیل کن امید دارم که خداوند بتو
صبر بدهد.

مادر با رنگی پریده، دیدگانی متورم و اشک آلود و زانوهای
لرزان و گلوئی بغض گرفته از جای برخاست. نوزاد را در میان
پوشی از مشع که آب در آن نفوذ نکند پیچید و بدنبال شوهرش
براه افتاد...

عمران قبلا محل مناسبی را یافته و نشانه گذاشته بود که سبد
محتوی کودک را آنجا بدست امواج رودخانه بپارند و حشت ایشان از آن
بود که مبادا گياشتگان و نگهبانان فرعون آنها را ببینند. اگر کسی آنها را
نفر را با آن سبد میدهد هم طفل بقتل میرسد و هم والدین او بدست جلاد
سپرده میشوند.

چند دقیقه بعد زن و شوهر وارد نیزار ساحل رودخانه شدند و بی پروا
به پیشروی پرداختند. نیها آتقدیر بلند بود که تقریباً یکدست از سر آنها
نیز می گذشت.

عمران نشانه‌هایی را که گذشته بوده مییافت و با اشاره دست همسرش را
هدایت می نمود.

بالاخره بساحل رودخانه رسیدند سبد در دست پدر نوزاد در آغوش مادر
بود هر دو نفر نگاهی بامواج خروشان و سهمگین رود نیل افکنده و آهی
سوزناک کشیدند.

فقط يك معجزه میتواندست او را از کام سیاه مرك بیرون بکشد و بساحل
نجات برساند ولی چنین اعجازی امکان پذیر بود؟

هیچکدام نمی دانستند چه میشود چیزی که برای آنها مسلم شده بود
این بود که خداوند نسبت بآن طفل نظر خاصی دارد و آینده ای درخشان انتظار

اورا میکشد.

آنطرف رودخانه نیزنی زار بلندی بود که ماوراء ساحل را از نظر ایشان پنهان میساخت. جایی مناسبتر از آن نقطه برای انجام مقصود آنها پیدا نمیشد پس باید عجله کنند.

بدر سبد را بر زمین نهاد ... مادر برای آخرین بار چهره طفل را که تازه بیدار شده بود و با دیدگان درخشان خود باطراف نگاه می کرد بوسید و صورتش را از سرشك دیده خیس کرده و او را درون سبد نهاد.

طفل تبسم ملکوتی همیشگی را بر لب داشت. گویی میدانست چه سرنوشتی دارد و چگونه حوادث بنفع او و حیات درخشنده اش تغییر مییابند.

در سبد بسته شد پدر دوان دوان از آنجا دور شد و خوب باطراف نگرست و چون اطمینان یافت که کسی مراقب اعمال و حرکات آندو نفر نیست بصدای رسا بهمرا خویش فرمان داده گفت:

« سبد را بدست آب بسیار و بگو » خدایا این بنده ناتوانت را فراموش نکن. »

زن همین کار را کرد و همان جملات را گفت و سبد را با آرامی روی آب نهاد رودخانه هراس انگیز نیل که تا آن لحظه می خروشید و میفرید و بیش می رفت ناگهان آرام گرفت ... امواجش خوابیدند و سطح آن چون آئینه صاف شد ... سبد اندك اندك چرخي زد و از ساحل دور گردید.

مادر بادیگان گریان بسبب می نگرست و مثل این بود که روح از بدنش خارج میشود. بهمان نسبت که طفل از او فاصله می گرفت بیشتر دچار اندوه و ندامت میگردد و چنان بنظر می رسید که جانش را بامقاش از ناخنهای پایش بیرون میکشند.

بدر پی کار خود رفت اما مادر نمی توانست از ساحل رودخانه ای که بستر كودك اوشده بود برخیزد و برود. آنقدر بانهگاه سبد را بدرقه کرد تا پشت نی های ساحلی از نظر ناپدید شد.

دختر فرعون

- ۴ -

فرعون تنها يك فرزند داشت ... يك دختر جوان و زیبا ... دختری باهوش و مهربان : دختری که با وجود زندگی در دستگاه چنان پدر مقتدری مثل فرشتگان قلبی رئوف و روحی پاک و وجودی بی‌آلایش داشت ... آن دختر با این که در آغوش فرعون تربیت یافته بود عواطف انسانی را باعالیترین درجات دارا بود و همین احساسات لطیف وجودش را ممتاز و برجسته میکرد ..

فرعون برای دختر خود محدودیت زیادی قائل میشد و تنها اشتغالی که برای او بدون مانع اعلام شده بود این بود که یا عده‌ای دختران دیگر و جمعی از کنیزکان و خدمتگذاران زن در شعبه‌ای از رود نیل که از درون قصر باشکوه فرعون میگذشت شنا کند ..

آنروز دختر فرعون در آب شنا میکرد که ناگهان صدای جیغ همبازی‌های او برخاست و توجه عموم دختران بسطح آب که چیزی شبیه سبد روی آن حرکت میکرد جلب گردید ..

- این چیست ؟ ..

- نمیدانیم .. سبد است .. شاید جنازه‌ای درون آن باشد .

دیگری گفت :

- اگر جنازه است در آب غرق کنید ..

دختر فرعون با اعتراض فرمانداد :

- نه .. غرق نکنید .. آنرا بگیرید ..

یکی از دختران جیغ زد و گفت :

- دست نزنید .. شما بسید نزدیک نشوید شاید اسرائیلیان ماری

درون سبد قرار داده و آنرا باینطرف سوق داده باشند که در این موقع بجان شما آسیب و گزند برسانند ..

دختر فرعون که سخت بهیجان آمده وحس کنجکاویش برای کشف موضوع تحریک شده بود مؤ کداً دستور داد و گفت:

- سید را بگیرید و نزد من بیاورید ..

و بدنبال این سخن از آب خارج شد ، باملفه ای بدن عربان خود را پوشانید و روی مفرش زربفتی که کنار آب برای استراحت شاهزاده خانم گسترده بودند لمید و مجدداً بادست اشاره کرد که سید را نزد او ببرند.

دختران بآب ریختند و سرعت سید را گرفتند و مقابل دختر خوب روی بزمین نهادند .. هیچکس جرأت نمی کرد در سید را باز کند . این فکر که شاید ماری داخل آن پنهان باشد همه را بوخت دچار کرده بود.

تنها کسی که نمیترسید دختر فرعون بود که هم او بآرامی و احتیاط در سید را گشود ولی ناگاه جیغی کشید و در جای خود نیم خیز شد و گفت :

- آه .. آه .. يك بچه ..

همه گردن کشیدند و درون سید را نگریستند.

نوزاد که تا اینموقع در خواب بود بصدای جیغ شاهزاده خانم بیدار شد ، چشمان درخشنده خود را چرخانید و نگاه نافذش را در میان جمع دختران بروی دختر فرعون دوخت و عجیب آنکه لبخندی ملکوتی و بسیار شیرین بلب آورد .

این لبخند مثل شکر شیرین و مانند شیر مادر جانبخش و چون رؤیاهای دوران بلوغ لذت آفرین بود .. چنان اثری در روح و جان دختر فرعون کرد که بی اختیار دست پیش برد و کودک را از درون سید برداشت و در آغوش گرفت ..

شورش عجیب برپا شد .. خبر بفرعون رسید و فرمان داد تا دخترش طفل را به جلادان بسپارد تا سر از بدنش جدا کنند زیرا از هویت او آگاه نبودند و روی این اندیشه که شاید متعلق به قوم بنی اسرائیل باشد قصد کشتن او را داشتند ..

این فرمان بدختر جوان ابلاغ شد و جلادان نیز خود را برای اجرای امر معرفی کردند ولی در همان چند ساعت مهر و محبت کودک چنان در دل شاهزاده خانم جوان ریشه دوانیده و آنسان علاقه ای بوجود آمده بود که

بهیچوجه نمی توانست دل از او برکنده و آن طفل بیگناه را بدست جلادان بسپارد ...

فرعون اصرار داشت و او مقاومت میکرد بالاخره دختر براراده پدر پیروزشد و اجازه گرفت که شخصاً کودک را بزرگ کرده و بفرزندگی بپذیرد. وقتی خطر برطرف شد موضوع مهم دیگری پیش آمد .. طفل گربه می کرد .. گرسنه بود ولی زیرستان هیچ دایه ای نمیرفت.

برای حل این مشکل جلسه مشاوره ای تشکیل شد و یکی از ندیمه های دختر فرعون گفت :

- در میان زنان بنی اسرائیل که نوزادان آنها کشته شده اند زنان شیرده زیاده یافت میشود .

دخترك سخنان او را برید و باشتاب گفت :

- اوه .. راست میگوئی ..

و همانروز بفرمود جارچیان در شهر بگردش در آمدند و فرمان دختر فرعون را بمرم ابلاغ نمودند .

اکثر زنهای که تازه وضع حمل نموده و فرزند پسر آورده بودند با پستانهای پراز شیر دامن تهی و چشم گریان داشتند و در فراق جگر گوشگان خویش که بدست جلادان خون آشام فرعون خود کام کشته شده بودند اشک می ریختند .

دختر فرعون برای تغذیه پسر خوش سیمایی که از آب گرفته بود بیکزن شیرده احتیاج داشت که بعنوان دایه فرزند خوانده او را پرورش دهد ولی چون جارچیان آواز در دادند و مردم را آگاه نمودند اکثریت قریب با اتفاق زنان بنی اسرائیل از اینکار شانه خالی نموده و از مراجعه بقصر سلطنتی خودداری کردند . نزد آنها هیچ کاری زشت تر از آن نبود که عصاره جان یعنی شیر پستانهای خویش را بیک طفل سر راهی که بدختر فرعون دشمن دیرین آنها انتساب یافته بدهند .

عموماً شیر خود را خشك میکردند و بخاك میریختند ولی ابن تنك را نمیدبرفتند . طفل گرسنه و دختر فرعون و مصاحبین او سرگردان مانده بودند . شاهزاده خانم زیبا به کودک سر راهی علاقه ای روز افزون داشت .

بهیچوجه نمیتوانست ازاودل برکنند وحیران بود که این معبت چگونه و
وچسان بقلب وروح او راه یافته ودرجان دلش جای گرفته است .

طفل را (موسی) نامیده بود . در زبان مصری آن عهدو زمان (موسی)
به معنی از آب گرفته ویا آب آورده است و دختر فرعون چون کودک را از آب
گرفته بود هیچ نامی بهتر از (موسی) برای او سراغ نداشت . دوسه روز دیگر
گذشت . در طی این مدت چند زن غیر اسرائیلی که فرزندان شان مرده و پستانهای
پرازشیر داشتند بقصر شاهزاده خانم مراجعه و بطمع یافتن جاه و مقام
داوطلب دایگی شدند ولی عجب آنکه کودک پستان هیچیک از آنها را بدهان
نمیگرفت و هر چه بیشتر میکوشیدند کمتر موفق میشدند .

جارجیان همه چنان بکار خویش مشغول بودند و هر روز در شهر میچرخیدند ،
در کوچه ها و برزنها میگشتند و فرمان دختر فرعون را ابلاغ مینمودند و وعده
بسیار میدادند .

مادر (موسی) نیز بدون اینکه بداند فرزندش چه سرنوشتی یافته و
امواج خروشان نیل او را بکجا برده و چه بر سرش آمده است هر روز در
نیزار کنار رودخانه ، همانجا که سبد طفل را بدست آب و بامید خدا رها کرده
بودمی نشست و در هجران میسوخت و در حسرت میگریست و اشک میریخت .
همانطوریکه میدانیم مادر (موسی) یکی از نوادگان (لیوی) پسر
یعقوب بود و با تعالیم (ابراهیم) و (یعقوب) و (یوسف) تربیت یافته و بزرگ
شده بود . او هنگامیکه سبد محتوی نوزاد سه ماهه خویش را روی آب رودخانه
رها میکرد تنها بعالم ملکوت توجه داشت و بقدرت لایزال و لایتناسی
پروردگار عالم متکی و مؤمن بود . (موسی) را بامید خدا رها میکرد و
و در اینصورت یقین داشت که لطف الهی او را فراموش نکرده و در پناه
خویش بساحل نجات رسانیده است .

طفل را از دست داده بود ولی مهر مادری شاید صدچندان شدیدتر از
سابق دردش باقی بود و چون آتشی مشتعل و سوزان تار و پود وجودش را
را میسوزانید و لایب سرکش همین آتش بود که بصورت قطرات گرم اشک
از دیدگان حرمان کشیده اش بگونه ها میریخت و بعد در دست امواج نیل بهم
می پیچید و ناپدید میگردد ...

مهر مادری ... این موهبت الهی چیزی نیست که مقهور گذشت زمان و مغلوب نسیان و فراموشی گردد ... مهر مادری نوری است و از انوار الهی که جهان آفرین بر بندگان خویش منت بسیار گذاشته و آنرا در قلب نسوان بودیعت ابدی نهاده است.

یکی از همین روزها که مادر روشن ضمیر و خداپرست موسی بر کنار نیل نشسته بود و خیره خیره بر امواج آب مینگریست آوازی شنید که بشنیدن آن صدا رشته افکارش از هم گسیخت و قلبش بناگاه فرو ریخت و رنگ از چهره رنجورش پرید . یکی از جارجیان در همان حدود و حوالی فریاد میزد و می گفت .
- بر زنان شیرده و بدون فرزند مژده بادختر والا کهر خداوند گاری خواهان دایه ای است که کودک آب آوردی را شیر دهد و در عوض از تمام مزایای ممکن استفاده برد ...

در میان این کلمات فقط يك کلمه در گوش او رنگ میزد و صدا میکرد .
مادر محنت کشیده از جای جست و در حالیکه زبر لب میگفت :
- آب آورد .. آب آورده .. طفلی که دختر فرعون از آب گرفته است ..
اوه او حتماً پسر من است ... پروردگار امن بالمطف و عنایت تو ایمان و اعتقاد داشتم ... میدانستم که فرزند مرا فراموش نمیکنی ..
زبان او می لرزید .. نفس در قفسه سینه اش گره می خورد و نامرتب بالا و پایین میرفت ...

دهانش از بسیاری شادی و از فرط حیرت و تعجب نیمه باز مانده و زبانش خشك گردیده بود ..

میخواست بدود و هرچه زودتر خود را به جارجی برساند و از زبان لرزانش برای این مجاهده را نداشتند .

در میان نیزار خود را میکشید و پیش میرفت . گاهی از روی زمین میافتاد و زمانی چندین گام بلند پی در پی بر میداشت و فاصله ای را بدون توقف می پیمود . خودش نفهمید آن فاصله را چگونه پیمود . در اثر زمین خوردن و برخاستن و باز افتادن کف دستها و سر زانویش مجروح و خونین شده بود و سوزشی سخت داشت لیکن مادر رنج دیده آنقدر شادمان و از خود بی خبر بود که هیچ تألمی را حس نمیکرد و هیچ رنجی او را نمیآزرد .

بالاخره خودش را بچند قدمی جارچی رسانید و از بیم آنکه مبادا او دور شود و رسیدن بفرزند بعهده تأخیر و تمویق بیافتد خودش را پیش پای سوارا کند و اینکار خطرناک را طوری عجولانه انجام داد که نزدیک بود دست و پای اسب شکسته و خورد شود.

سوار که انتظار چنین برخوردی را نداشت؛ دهانه اسب را کشید و چون مشاهده کرد که يك زن اسرائیلی اینگونه راه او را سد نمود بی پروا شلاق را کشید که مثل معهود او را بزند. زن از ضربات شلاق پروا نداشت آنسان که از مرك نمیترسید و خود را زیر پای اسب انداخت.

دست سوار با شلاق خاردار بالا رفت؛ مادر (موسی) نیز همچنانکه مقابل اسب زانو بر زمین زده بود گفت:

- زن .. ای سوار جوانمرد .. زن .. داوطلب دایکی .. من ..

دست مرد سست شد و بآهستگی پائین آمد و با خشنونت گفت:

- تیره بخت مفلوك .. پس چرا خودت را پیش پای اسب افکندی .. گمان

کردم که قصد جان مرا داری ..

مادر (موسی) سخنان او را برید و اظهار داشت:

- مرا نزد شاهزاده خانم ببر ... من دایه خوبی هستم .. نگاه کن .

پستانهای من از شیر لبریز است ، جوانی و سلامت و نشاط کافی دارم و فرزند

خوانده او را چون جان شیرین پرورش میدهم ...

سوار که بدیدن سیمای آشفته و صدای الم انگیز زن جوان تحت تاثیر

قرار گرفته و اندکی ملایم شده بود گفت:

- ولی تو خیلی رنجور و ضعیف هستی ..

تصور نمیکنم تو را بدایگی بپذیرند .. در ضمن نوزاد پستان هیچکس

را نمیگیرد . مسلما از خوردن شیر تو نیز روی میتابد .

مادر (موسی) سخنان او را قطع کرد و گفت:

- شیر من شیرین و مطبوع است . هر طفلی پستان مرا میگیرد ...

و در این جا سکوتی کرد و بعد پرسید:

- گفتی او را از آب گرفته اند ..

این سؤال میتواندست روزه ای در ذهن تار يك و مغز گنگ جارچی پدید

آورد و در نتیجه پرده از راز زن بردارد و حقیقت را مکشوف سازد؛ لیکن از

آنجائی که خداوند بنده برگزیده خود (موسی) را دوست میداشت، جارچی به مفهوم سؤال اعتنائی نکرده و در پاسخ گفت:

- آری.. او را از آب نیل گرفته اند معلوم نیست مصری است یا اسرائیلی هرچه باشد بچه خوشبختی است زیرا شاهزاده خانم چنان شیفته او شده که اگر خودش بچه ای چون او داشت تا این درجه که نسبت باین کودک آب آورده علاقمند است دلبستگی نشان میدهد

مادر موسی لبخندی بر لب آورد، نفسی بر راحتی کشید و گفت:

- بسیار خوب هرچه باشد برای من فرق نمیکند آنچه میتوانم بگویم اینست که کودک شیر مرا میخورد و از من روی نمیتابد..

سوار دیگر معطل نکرد و بدون درنگ خطاب بزن گفت:

- در اینصورت پیش بیا زود باش اگر بچه پستان تو را بگیرد من انعام خوبی خواهم گرفت و تو هم خوشبخت و سعادتمند خواهی شد.

این را گفت واسب را بحرکت درآورد

مادر موسی پیاده بدنبال سوار میدوید پای برهنه اش بسنگ می گرفت و خارهای تیز تا استخوانش فرو میرفتند و خونش را جاری میکردند ولی او نه سوزش خارها را حس میکرد و نه ازرنج خستگی آزرده میشد.

مهر مادری تمام حواس پنجگانه او را تحت الشعاع قرار داده و محسوس کرده بود

فاصله بین رودخانه و قصر دختر فرعون آنقدرها زیاد نبود ولی در نظر مادر (موسی) که بشوق دیدار فرزند گمشده، میدوید طولانی و خسته کننده جلوه میکرد و اگر در آن لحظات رنجی داشت همین طول راه بود.

سرانجام بقصر رسیدند و سوار از اسب پائین جست، لباس را مرتب کرد، دستی بریش کوتاه خود کشید، کلاه را محکم بر سر نهاد، سینه را پیش داد و همراه زن پای برهنه بجانب مقر دختر فرعون رفت.

نگهبانان راه را بر آنها نمیگرفتند، زیرا حدس میزدند که آن زن برای چه به آنجا آمده و یقین داشتند که او نیز مثل داوطلبان دیگر توفیق حاصل نمی کند و از همان راه باز میگردد.

درست در همین موقع دختر فرعون در میان ندیمه های خوب چهره خود

که کردا گرد گاهواره (موسی) ایستاده بودند، میکوشید که شاید طفل گرسنه را به حبله‌ای آرام کند

کودک از دو ساعت قبل بگریه افتاده بود و هیچ تمهید آرام نمیکرفت. دختر فرعون و ندیمه‌های دهگانه او هر چه بیشتر میکوشیدند کمتر موفق میشدند که گریه طفل را قطع کنند.

دختر فرعون پس از اینکه چندبار حقیقه فلزی را مقابل صورت «موسی» تکان داد آن را باخشونت بگوشه‌ای پرتاب کرد و گفت: - آخر شما هم کاری بکنید.. چرا ایستاده و مرا تماشا میکنید. نزدیک است گریه کنم. من نمی‌توانم (موسی) را گریان به بینم ... یکی از دختران بخود جرأتی داد و گفت:

- چه میتوان کرد.. (موسی) گرسنه است.. شیر میخواهد. ولی هنوز حرف اتمام نشده بود که ناگهان گریه طفل قطع شد و چهره اشك آلود و گرفته او بطوری بیسابقه گشاده گردید و لبخندی شیرین ولی کوتاه و زود گذر لبانش را گشود.

همه خوشحال شدند و مخصوصا دختر فرعون از فرط شادی خم شد و گونه چون برک گل یاس «موسی» را بوسید.

هیچکس نمیدانست چه شد که ناگاه طفل آرام شد و بجای گریه خندید! و هنوز فرصتی برای طرح این مسئله نیافته بودند که یکی از خدمتگذاران وارد گردید و مقابل شاهزاده خانم باخضوع و خشوع چابک‌پایان زانو زد و گفت:

- یکی از جارچیان زن شیرده جوانی را بحضور آورده است.

دختر فرعون گفت:

- او را بیاورید ولی من یقین دارم که (موسی) پستان هیچ زنی را نمیگیرد..

خدمتگذار رفت و دقیقه‌ای بعد همراه زنی بای برهنه و ژنده پوش

وارد گردید..

همه چشمها بسوی او برگشت.. زن جوان بعضی ورود دیدگان کم فروغ و اشك گرفته خود را به حرکت درآورد، همه‌های اطاق را نگرست تا نگاهی روی گاهواره قرار گرفت..

از آستانه در نمیتوانست درون گاهواره را ببیند .. هنوز نمیدانست
فرزند خودش را در گاهواره میابد یا طفل دیگری را تنها يك چیز او را
امیدوار میکرد و آن شادی بی اندازه ای بود که در دل خود احساس مینمود..
مادر .. مادری که فرزند ، پاره جگر و مایه امید و محصول رنج و الم
خویش را از دست داده بود این شادی بیسابقه را بفال نيك میگرفت و بخود
امیدواری میداد . حال او منقلب و آشفته و يك پرده ضخیم اشك دیدگانش
را پوشانیده بود .. بزحمت از ریختن اشك خودداری میکرد و بانیهی که
بر دل و روح خویش میزد ظاهر را آرام نکه میداشت .

قریب یک دقیقه همچنان در آستانه در ایستاده بود و به گاهواره طفل
مینگریست این توجه او را از تکلیف غافل میکرد و اگر راهنمایش پنهانی
بازویش را نمی فشرد شاید قبایق بشمارد و بیخودی بسر میبرد .. زن خدمتگذاری
که او را بدرن طالار هدایت کرده بود بازویش را فشرد و آهسته گفت:

- ای زن نادان چرا مثل مرده بی روح و بی حرکت ایستاده ای .. مقابل شاهزاده
خانم دختر خداوند گاری فرعون تعظیم کن و زانو بر زمین بزن و پیشانی را بر
خاك بنه . تا سرت بر باد نرفته عجله کن .

فشاری که زن مذکور بر بازوی او وارد آورد و سخنانی که آهسته زیر
گوشش گفت او را بخود آورد . دیده از گاهواره برگرفت و بکبار دیگر
باطراف نگریست و تازه در این موقع متوجه شد که غیر از او یازده دختر جوان و
بر بچه در آن طالار حضور دارند .

دختر فرعون را از آرایش بی مانندی که داشت شناخت و برای
اینکه فرصت و موقعیت بدست آمده از دست نرود خم شد و مقابل او
تعظیم کرد .

دختر فرعون با چند گام بلند خودش را با او رسانید نکاهی ملو از نفرت و
لبریز از کبر و غرور بر آبی مادر (موسی) کرد و گفت :

- اسرائیلی هستی ؟

مادر (موسی) بخود آمده و از آن لحظه بیعد با هوشیاری مراقب
موقعیت خویش بود میدانست که کوچکترین غفلت برای همیشه او را از
فرزند دلبندهش جدا میکند و بگذرد خود ستاهی و غرور وی دچار حرمان ابدی
مینماید لذا طبع بلند پرواز خویش را از آسمان بزرگی پائین کشیده و

مؤدبانہ گفت :

- کنیز شما اسرائیلی است .

- داوطلب دایگی هستی ؟

- اگر این سعادت نصیب من شود .

دختر فرعون اندکی سکوت کرد و بعد مثل اینکه میخواست زودتر بجا برآید

خاتمه دهد . اظهار داشت :

- بسیار خوب... طفل در آن گاهواره است... او پستان هیچ دایه‌ای را

نمیگیرد حالا نوبت تو است... برو... پیش برو...

مادر (موسی) مثل کسیکه مقابل در بهشت از چنگ دوزخیان رها شده

باشد : از جای جست و با چند گام بلند فاصله را طی کرده و خود را به درک

رسانید و در همان نگاه اول جگر گوشه خود ، برگزیده خداوند و راهبر

عالم بشریت را شناخت .

نه . نه . دیدگانش اشتباه نمی کرد . خودش بود . ابروان سیاه

پر پشت چهره صاف چشمان درخشان و نگاه نافذ . همه نشانه ها و

علامت مشخصه موسی بود ولی غیر از اینها مهر مادری گواهی میداد که فرزندش

هم او است .

هنوز مادر موسی ایستاده بود و خیره خیره بطفل مینگریست که همه

گرداگرد گاهواره جمع شدند ، در این هنگام بود که یکی از حوادث بزرگ بوقوع

پیوست و موجب اعجاب و حیرت آنها شد .

طفل دستها را بالا گرفته بود ، صورت زن ژنده پوش مینگریست ،

لبخند میزد و چنان بود که میخواست از جای برخیزد و خویشتن را در آغوش

او جای دهد .

چیزی که موسی را بسوی مادرش میکشید همان رشته‌ای بود که از

ازل تا به مادران و فرزندانرا پیوند میدهد و وجود و روح و روان آنها را بهم

مربوط میکند .

دهان همه باز مانده بود . دختر فرعون از شادی بسیار میخندید و دستها را

بهم میمالید دیگران نیز متبسم بودند ولی همه متعجب بودند که بچه علت طفل خود را

بسوی آن زن مفلوک میکشد .

چیزی که هرگز از خاطر آنها نگذشت و از اندیشه ایشان خطور نکرد

این بود که شاید او مادر موسی باشد.

بهر حال سزاوار نبود که موسی بیش از این گرسنه و از محبت مادری محروم بماند. دختر فرعون نهیبی بزن زد و گفت :

— او را در آغوش بگیر. می بینی که او خودش را بسوی تو میکشد.

مادر موسی در حالیکه بغض گلویش را میفشرد خم شد و با دستهایی که از شدت هیجان میلرزید کودک را از گاهواره پلاستی بر گرفت و میان بازو و فشرده و روی سینه قرار داد .

دختر فرعون با و پیوست و آمرانه گفت :

— بنشین ..

مادر نشست و بلادرنك پستان را از شکاف پیراهن پاره پاره خود بیرون کشید موسی با حرص و ولعی عجیب سر را پیش برد و نوک پستان مادرش را در دهان گرفت و به نوشیدن شیر پرداخت .

پشاهش این منظره هلهله شادی دختران برخاست همه خوشنود و شادمان بودند که بالاخره کودک گرسنه پستان ذنی را گرفت و از گرسنگی و مرگ تدریجی نجات یافت بیش از دیگران دختر فرعون که نسبت بموسی دلبستگی بی سابقه ای داشت اظهار خوشحالی میکرد و چیزی نمانده بود که در طالار برقصند .

موسی که بی اندازه گرسنه بود ، قریب به نیم ساخت شیر خورد و بعضی اینکه بخواب رفت و مادرش او را در گاهواره نهاد دختر فرعون پیش رفت و بار و می گشاده رئیس خواجگان را خواست و باو گفت :

— این زن را بعمام فرستید . . سرو بدنش را با شیر و گلاب بشوئید لباسی شایسته و مناسب بر او بپوشانید و خوابگاهی در اختیارش بگذارید که از هر جهت آسوده باشد . . غذای او درست همان [غذائی است که من میخورم ضمناً و نفر از کنیزان سفید پوست را در خدمت وی بگذارید که فرامینش را اجرا کنند.

مادر موسی که ساعتی قبل بخواری دنبال اسب چارچی میدوید و مقابل او زانو زده بود در اثر توجه و عنایت پروردگار در خانه دشمن بعزت و احترام رسید و بشاهر امساعت و شادگمی قدم نهاد.

موسی در آغوش مادر واقعی خود که همه او را دایه میشناختند و بهمین نام مینامیدند پرورش مییافت و بزرگ میشد.

هرچه موسی بزرگتر میشد بیشتر مورد علاقه و محبت دختر فرعون قرار میگرفت و زن جوان ساعات بیشتری از شبانه روز را بیازی و سرگرمی با او میگذرانید این وضع همچنان ادامه داشت تا اینکه..

تا آن تاریخ فرعون مصر با از وجود (موسی) در قصر و در خانه خویش آگاهی نداشت و یا اگر آگاه بود چندان توجهی باو نمیکرد در این باره روایات مختلفی وجود دارد..

بهر حال موقعی آگاه گردید که طفل سه سالگی رسیده بود و میتواند به تنهایی راه برود و سخن بگوید..

موسی شیرین زبانی میکرد و با اینکه لکنت زبان ✱ داشت و هنگام

✱ درباره لکنت زبان (موسی) افسانه ای موجود است که چون مستند نیست از ذکر آن در متن کتاب خود داری شده ولی برای اینکه همه چیز درباره ابن پیامبر بزرگ گفته شده باشد در حاشیه این فصل به نقل آن مبادرت میشود.

میگویند فرعون بکروز (موسی) را در آغوش گرفته بود ناگاه طفل چنگ زد و دانه مرواریدی که فرعون بهلقه های ریش خود بعنوان زینت آویخته بود کند و قسمتی از پای چشم او را نیز مجروح کرد. بدخواهان در این باره بسعایت پرداختند و فرعون را اغوا کردند تا حدی که فرعون دستور قتل طفل سه ساله را صادر کرد ... دختر فرعون که مادر خوانده موسی محسوب میگردد بگریه و زاری پرداخت و نادانی و عدم تشخیص کودک را بهانه کرده و حتی گفت :

- این کودک آنقدر نادان است که اگر طبقی از آتش و طبقی جواهر نزد او بگذاری مسلماً آتش را انتخاب میکند.

فرعون فرمان داد همانکار را بکنند و موسی را بین دو طبق از آتش و جواهر قرار دهند و چنین تصمیم گرفت که اگر موسی بطرف جواهرات برود کشته شود و اگر آتش را انتخاب کند مورد عفو قرار گیرد. باین ترتیب موسی

سخن گفتن چندین حرف از کلمات را تکرار میکرد سخنانش بدل شنونده می نشست و محبت را جلب مینمود.

شاید همان لکنت زبان بیشتر سبب محبوبیت او میشد..

در این تاریخ فرعون از وجود (موسی) آگاه شد و فرمان داد تا او را بحضور ببرند..

کودک سه ساله محبت فرعون را نیز جلب کرد و از آن بیعت آزادانه در همه جای قصر میگشت و با وجود سعایت بدخواهوان برای او امنیت کافی و اطمینان بخش ایجاد گردید.

موسی اندک اندک بزرگ و با ذهم بزرگتر شد تا به حد بلوغ رسید. او جوان خوش سیما و مهربانی شده بود..

نسبت به ضعیفا مخصوصاً عبریان ناتوان و فقیر ابراز محبت میکرد و تا آنجا که میتواند از آنها دستگیری مینمود.

قوم بنی اسرائیل در سخت ترین شرایط زندگی میکرد و قساوت و بی رحمی فرعون نیز با علانترین حد امکان رسیده بود.

دیگر در تمام عبریان یک خانواده توانگر بمعنی واقعی وجود نداشت اموال همه مالداران اسرائیلی مصادره شده و جوانان نیرومند آن قوم بانهاء گوناگون بکارهای سخت و طاقت فرسا گماشته میشدند که ضعیف و ناتوان گردند.

موسی این وضع را میدید ولی کاری از دستش ساخته نبود.. در خفا خون میخورد و ظاهر را از بیم فرعون آرام نگه میداشت...

بین مرك و زندگی قرار گرفت و روی غریزه طبیعی ابتدا خود را بطرف جواهرات دراز کرد ولی بفرمان خداوند فرشته ای که مأمور حفظ جان موسی بنده برگزیده او بود دستش را گرفت و او را بجانب آتش برد. موسی قطعه سوخته ای از اخگر گداخته را بر گرفت و بدهان نهاد. زبانش سوخت و از همان لحظه بلیکنت زبان دچار گردید.

این است افسانه ای که در باره لکنت زبان حضرت موسی موجود می باشد...

بکروز که (موسی) از صحرا بشهر باز میگشت مشاهده نمود که
بین دو نفر نزاعی سخت در گرفته و هیچکس در آن حدود نیست. که میان آنها
صلح و صفا ایجاد کرده و به نزاع خاتمه دهد...

(موسی) دوان دوان خود را بآنها رسانید و در همان نگاه نخست
دریافت که یکی مورد تعدی دیگری قرار گرفته و متعدی که يك مرد مصری
است جوان عبری را با چوب و شلاق آن قدر زده که فقط رمقی از جان او باقی مانده
و اگر بهمین منوال ادامه یابد مرد عبری کشته میشود.

(موسی) پیش رفت و ابتدا با مهربانی دست مصری را گرفت و او را از
زدن جوان عبری منع کرد ولی او با خشونت (موسی) را نیز عقب راند و
بی پروا بکار خود ادامه داد..

(موسی) باز زبان به نصیحت گشوده و کوشید که شاید او را از این
کار زشت باز دارد.

این دفعه نیز مرد مصری بجانب موسی حمله ور شد و چوب را بطرف سر او
حواله کرد ...

(موسی) دریافت که کار از سخن و نصیحت گذشته و مرد مصری تا قدرتی
ما فوق نیروی جسمی خود مشاهده نکند از میدان خارج نمی شود و دست
از ظلم و تعدی نمیکشد ..

روی این اندیشه بناگاه پیش رفت و خویشتن را بین او و جوان عبری
که سخت مجروح شده بود حائل قرار داد و بدفاع از مظلوم پرداخت.
مصری که حریف تازه ای را مقابل خود دید بخشم آمد و با چوب و سنگ
حمله ور شد.

زد و خورد در گرفت ... این میزد و آن دفاع میکرد و گاهی آن میزد
و این یکی بدفاع میپرداخت ...

مرد عبری که وضع را چنین دید روی به شهر و پای بفرار نهاد و تا آنجا
که توانست در خـود سراغ داشت بر سرعت قدمهای خویش
افزود و گریخت و دقایق بعد از نظر پنهان شد.

ولی موسی و مرد مصری همچنان نزاع میکردند و هیچکس نبود تا
میان آنها قرار گیرد و بجنگ و خونریزی خاتمه دهد...

از جراحات سرو صورشان خون میربخت و چنان خسته شده بودند که نفس نفس میزدند و مهاد الحظه ای دست از تلاش و کوشش نمیکشیدند و هر يك ميخواست ديگر را چنان منكوب کند که دیگر از پای برنخیزد. چند دقیقه دیگر گذشت ناگهان مردم مصری خم شد و قطعه سنگی را از زمین برداشت و بطرف موسی حمله ور شد.

موسی که انتظار چنین حمله ای را نداشت بکه خورد و تا خواست از خود دفاع کند فرصت از دسترفت و مردم مصری سنگ را با تمام قوت بر سر او کوفت.

ضربت شدید بود ولی موسی نیز جوان نیرومند و قوی هیکلی بود و باین سهولت از میدان در نمیرفت و از پای در نمیآمد. سرش گیج رفت. خون فوران کرد و روی صورت و پیشانی و ریخت و دنیا بدو سرش چرخیدن گرفت.

مصری که حریف راست دید برای کشتن او پیش رفت و دست برداشت که با سنگ دیگر کارش را یکسره کند و جسدش را پنهان سازد. ولی موسی برخورد فشار آورد و در آخرین لحظه ناگهان جست و هر دو دست او را گرفت.

اینده جدال قطعی و خطرناک بود زیرا پای جان میان کشیده شده و هر کس میخواست دیگر را نابود کند.

موسی با چنان قدرتی که از يك آدم مجروح و خون آلود بعید بنظر میرسید دور خود چرخ میخورد و حریف را از زمین بلند کرد و محکم بر خاک کوفت.

حالا بوبت او بود. (موسی) روی سینه اش نشست و سنگ بزرگی را بدست گرفت و گفت:

- چرا آن مرد عبری را میزدی. من از حق خودم صرف نظر نمی کنم. سرم را شکستی. استخوانم را کوفتی و دشنام دادی ، همه اینها را می بخشم. ولی بگو چرا او را میزدی .

مرد مصری گفت :

- باین گناه که عبری بود او را میزدم .

موسی متعجبانه پرسید :

- مگر عبری بودن جرم و گناه است؟

- مگر نمیدانی که عبریان منفور و ملعون هستند و ریختن خون آنها
مباح میباشد .

موسی باندیشه فرو رفت و پیش خود گفت :

« عجبا. این چه ظلم و بیداد گری است . چرا با این قوم بی پناه اینگونه
ظالمانه رفتار میکنند؟ »

و آنگاه خطاب به مرد مصری گفت :

- تنبیه شدی . . . اگر تو را رها کنم دیگر به عبریان ظلم و
تعدی نمیکنی ؟ ..

مرد مصری خندید و گفت :

- عجب . . . چه انتظاری از من داری تو اگر مرا رها کنی اول
خودت را میکشم و بعد هر کجا توانستم و فرصت یافتم یکی از عبریان را
بقتل میرسانم . .

- پس صبر کن تا دست و پابت را بیندم و خودم را از این معرکه
دور شوم .

ولی هنوز جمله اش را تمام نکرده بود که مرد مصری از جای جست و
برای کشتن موسی حمله ای وحشیانه کرده . این دفعه موسی چنان با سنگ بر پیشانی
او کوفت که جمجمه اش شکست و نفس برای همیشه در سینه اش قطع گردید
و جان سپرد .

مرد مصری مرد .

آری او مرد . . چه مصیبتی !

موسی در اندیشه فرو رفت . نمیدانست چه باید بکند . تکلیف چیست . .
چه خواهد شد . پیش خود گفت .

- من که قصد کشتن او را نداشتم . چرا او مرد .

ایوای . . من آدم کش نامیده میشوم .

آدم کشته ام . این دستها جنایت کرده اند . نه نه . . من تقصیر ندارم . از خود

دفاع می کردم و او را نمیکشتم او مرا میکشت .

در این اخطار ناگهان سر برداشت و مشاهده کرد که چند نفر از آن طرف

بیابان میگنند هراسان و اندیشناك از جای برخاست و مرد مقتول مصری را زیر
خاك پنهان كرد و رفت .

میدوید . . . و نمی دانست چگونه باید راه برود اصولاً طرز راه
رفتن يك انسان معمولی را فراموش کرده بود . . گمان می کرد
كه مردان آدمکش طریق دیگری قدم برمیدارند و او نیز ناچار است كه چنان
راه برود . . .

ولی نه . . . او آدم نكشته است . . . چرا میترسد ؟ از چه و از
كه میترسد ؟

نزدیک شهراند کی از بیم و هراس خویش كاست . . از سرعت قدمها
نیز كم کرده و آرام تر و آراسته تریش رفت ولی فكر و خیال لحظه ای او را
راحت نمیگذاشت .

هزار گونه اندیشه بر مغز او فشار میآورد مثل این بود كه پرده ای
تاریك از پیش چشمان او برداشته شده بود . . حالا همه چیز را بدون
پیرایه میدید .

آنها ظلم و تعدی كه نسبت به عبریان اعمال میشد . آندسته جوانان كه
به بیگاری و كار مجانی بنفع فرعون برده میشدند . آنها كه شلاق میخوردند . آن
زنان باردار كه زهر لگد مأموران مالیات دستگاه فرعون جان میسپردند و
سقط چنین میکردند .

آخر چرا . . . اینهمه ظلم برای چه ، روی چه حساب . و طبق کدام قانون
انجام میگردد ؟

مگر انسان با انسان فرق دارد . .

خداوند همه را یکسان آفریده . بین مصری عبری ، رومی و پارسی ، فنیقی
و ایلامی هیچ فرقی نیست .

سیاه و سپید نزد خدا یکسان هستند آنكس عزیز تر و گرانمایه تر است
كه بیشتر بحال مردم و اجتماع مفید باشد و وجودش اثر نيكوتری در اخلاق و
رفتار اجتماعات بشری باقی بگذارد . .

پس این مصریان بیدادگر چرا نسبت به مردم بنده برگشته عبری
این همه ظلم روا می دارند آخر اینها میهمان سرزمین مصر هستند میهمانی

که در زمان یوسف با آن عزت و با چنان شکوه و جلال بخانه میزبان قدم گذاشت حالا نباید چنین منفور باشد .. آزدن میهمان شرط انسانیت نیست .. در این افکار وارد شهر شد .. مردم را تنه میزد .. از اینجا و آنجا می-گذشت و فکر و خیال چنان او را سرگرم کرده بود که نه کسی را میدید و نه می-شناخت و نه هیچ صدائی را میشنید ..

این اندیشه دقیقه ای او را آرام نمیگذاشت و مرتباً پیش خود میگفت:

« باید باینهمه جور و ستم پایان داد . »

« باید این دستگاه پیدا را واژگون کرد .. »

این چند شعار را پیش خود تکرار میکرد و میرفت تا اینکه بخانه رسید و مستقیماً به بستر رفت و خوابید .. چندین هفته پی در پی گذشت ..

موسی دیگر عوض شده بود . او آن جوان سابق نبود . همه چیز با دقت و دگرگشت و حوادث را با نیریزی تجزیه و تحلیل میکرد ..

هر جا اتفاقی میافتاد ؛ حاضر میشد و هر گاه گماشتگان فرعون ؛ برای انجام ماموریتی بدرخانه عبریان میرفتند دوان دوان خود را با آنجا میرسانید که از نحوه اعمال قبیح و رفتار ناپسند و غیر انسانی آنها مطلع شود .

یک روز اموال پیرزنی را مصادره کردند ، گاوهایش را بنفع دولت ضبط نمودند و لوازم خانه اش را بجرم عدم پرداخت مالیات حراج کردند و پولش را بخزانه فرعون فرستادند .

پیرزن ماند و خانه خالی ، مزوجه تهی و دل خالی از امید و بی پشت و بی پناه .. گماشتگان مسلح فرعون رفتند و مردم نیز متفرق شدند .. پیرزن گریان ماند و خانه ویران ...

موسی مدتی همانجا ایستاد .. باین منظره الم انگیز نگریست ولی چون کاری از دستش ساخته نبود و کمکی نمیتوانست بکند ، سر را بر انداخت و بی کار خویش رفت .

مشاهده این منظره بیش از پیش بر ناراحتی دل و آشفتگی خیال او

افزود ..

دیگر با کسی حرف نمیزد . رغبت معاشرت با مردم را نداشت ؛ ساعتها در گوشه ای می نشست و باندیشه فرو میرفت . فکر میکرد .. و چون راه حل

مناسبی نمی یافت، آشفته و پریشان بر میخواست و از شهر خارج میشد .
موسی لحظه ای از این فکر خارج نمیشد که باید باینهمه جور و ظلم
خاتمه داد ..

یکی از همین روزها در شهر می گشت . فکر می کرد و در وضع
اجتماعی مردم و اختلاف شدیدی که بین طبقات اجتماع وجود داشت می اندیشید
چرا دسته ای باید در ناز و نعمت غوطه ور باشند و اکثریت قریب با اتفاق
عوام الناس فقیر و برای امرار معاش متأصل و آهی در بساط نداشته
باشند . چرا ؟

خوان نعمت الهی برای همه بندگان یکسان گسترده شده و عموم مردم
میتوانند بفراخور لیاقت و قابلیت خویش و زحمتی که می کشند از نعمات
و برکات خدا بهره مند گردند . پس این همه اختلاف را چه کسانی پدید
آورده اند ..

کدام قانون بین عزیز مصر و آندوره گرد خرما فروش فرق گذاشته .
از کجا معلوم که لیاقت این بیشتر از آن نباشد و کسی چه میداند اگر امکانات
او در اختیار این باشد بیشتر بحال مردم مفید واقع گردد .

(موسی) غرق این افکار و اندیشه ها بود که بناگاه جمع کثیری را در
وسط معبر مشاهده کرد و بی اراده راه خویش را بطرف جمعیت کج نمود که
از علت ازدحام مردم مطلع شود ..

جمعیت بسیار بود و همه برای رسیدن بمرکز دایره بیکدیگر تنه می زدند
و فشار وارد می آوردند .

یکی دیگری را با آرنج عقب میزد .. و آن یکی صف جلویی را با
تعجیل میشکافت و آنها را عقب میزد و خود جای ایشانرا میگرفت و تازه چون
نمیتوانست همه چیز را ببیند و همه گفتگوها را بشنود روی پنجه پا بلند میشد
و گردن میکشید .

(موسی) در پشت آخرین ردیف مردم ایستاد ولی هر چه گردن کشید
و هر چه روی پنجه پا بلند شد نتوانست چیزی بفهمد و کسی از گردانندگان
حادثه را ببیند ..

حسن کنجکاوی او سخت تعریك شده بود ولی ضمیر آگاه وی مانع

از این میشد که پیش برود .

پیامبران برگزیدگان خداوند هستند . و طبعاً قلبی صاف ، و روانی آگاه و اراده‌ای محکم دارند .. فرایزایشان نیرومند است و صفات حسنه انسانی را بعالی ترین درجه امکان دارا میباشند.

(موسی) نیز ضمیر آگاه و قلبی روشن و روحی پاک و صاف داشت .. حوادث نامیه و نرا پیش بینی میکرد .. قلبش فریاد می کشید و او را آگاه می نمود اما حس کنجکاو وی که سخت تحریک شده بود آسوده اش نمیگذاشت .

چند دقیقه همچنان باقی ماند و جنگ میان نفس اماره و عقل سرگرم شد .. احساس کرد که از پیش رفتن و دخالت در امور دیگران طرفی نمینند، سهل است زبان بسیار متوجه او میشود ..

نه میتواند حدس بزند که برای چه ازدحام کرده اند و نه قدرت کشف این راز را داشت که ضمیر آگاهش بچه علت او را از پیش رفتن منع مینماید .

حس کنجکاو .. آری این حس عجیب که بیشتر زبان آن متوجه انسان میشود در (موسی) نیز تحریک شده بود .

(موسی) بادت مرده را شکافت و آنقدر جلو رفت تا در وسط دایره قرار گرفت و تازه فهمید که دو نفر مصری بایکدیگر نزاع میکنند ..

یکی دیگری را بسختی میزد .. سرور ویش را مجروح کرده بود و مردم با اینکه توانائی رفع غائله را داشتند باخونسردی ایستاده بودند و با رغبتی کود کانه و سفیهانه تماشا میکردند.

(موسی) که نمیتوانست شاهد ظلم و بیدادگری باشد ، خشمگین و عصبانی دست متعددی را گرفت و بانندی و لحن آمرانه گفت :

- چرا او را میزنی ؟ .. کدام قانون بتو چنین و خستی داده که از نیروی جسمانی خویش سوء استفاده کرده و جوان ناتوانی را بخواری بزنی .. چرا ؟ ..

آن شخص که انتظار چنین حائیه ای را نداشته با آرنج محکم به سینه موسی کوفت و دست خود را از کف او بیرون کشید و گریبانش را گرفت و اظهار داشت .

هان ... تو کیستی ... این گستاخی درخور تو نیست که بکارها دخالت کنی . (موسی) درحالیکه می کوشید گریبان خود را از چنگ او خارج کند گفت .
 - من يك انسان عادل هستم .. انسانی که نمیتوانم شاهد ظلم و بیداد گری دیگران باشم و خاموش بنشینم ... تو او را چنان زده ای که جمجمه اش شکسته ، دهانش پر خون شده و لباسش که شاید تنها ملبوس او باشد پاره گردیده است .. چرا ...

هنوز سخنان (موسی) پایان نیافته و برای شنیدن پاسخ سکوت نکرده بود که ناگهان دومین نفر یعنی کتک خورده که (موسی) بخاطر دفاع از حق تضییع شده او وارد معرکه شده بود گوشه دیگر گریبان او را گرفت و با شدت بسوی خود کشید و گفت .

تو عبری هستی و حق دخالت در کارما مصریان را نداری ... بعلاوه تو در این شهر چکاره ای که در امور مربوط بدیگران وارد میشوی .. چه کسی تو را بر ما سالار و سرور کرده است ..

(موسی) متعجب و حیرت زده باو نگاهی کرده گفت .

- من اشتباه کردم ... کسی که قدر نیکی دیگران را نداند مستحق ظلم و بیداد است ..

اگر شما اشخاص نباشید اصولا ظالم پیدا نمیشود .. آری من اشتباه کردم و همین يك درس برای تمام عمر من کافی است ..

(موسی) باز هم میخواست حرف بزند ولی آن دو نفر که در مقابل يك عبری اسرائیلی متحد و متفق شده بودند باومهاست سخن گفتن ندادند یکی از آنها اظهار داشت :

- هان ... تو از مظلوم دفاع میکنی و چنین قیافه حقی بجانب بخودت میگیری درحالیکه خودت ظالم و جنایتکار هستی تو همان کسی هستی که آن مصری را کشتی و زیرماسه های ساحل رودخانه پنهان نمودی و بشهر گر بختی ... او این سخنان را با صدای رسا و باتک بلند گفت . جمعیت انبوهی گردا گرد ایشان حضور داشتند ... همه ساکت و آرام به گفتگوی فیما بین گوش میدادند و چون سخن باینجا رسید بناگاه ولوله ای برخاست و نجوایی آغاز گردید که باعث بیم و هراس (موسی) شد ...

رنك از سیمای (موسی) پرید ... او چنین تصور میکرد که هیچکس از حادثه آن روز و قتل آن مرد مصری آگاه نیست ...

در طی هفته‌هایی که پس از آن واقعه غیرارادی سپری شد اندکی ضمیر آشفته و روح متألم و ناراحت موسی تسکین یافته و تا اندازه‌ای آن را فراموش کرده بود ولی حالا آنچه را که مکتوم گمان می‌کرد از زبان دیگری می‌شنید ... و بدتر آنکه او در مقابل جمعیت کثیری از اهالی شهر برده از راز برداشت و او را رسوا کرد ... ایوای ... چه مصیبت بزرگی چه ضربت کشنده‌ای ...

مثل این بود که دنیا را با همه سنگینی و عظمت بر سر او کوفتند بدنش خیس عرق شد ... دید گانش از شدت ترس حالت طبیعی خود را از دست داد ... نگاهش لبریز از هراس و وحشت روی چهره تماشا کنندگان عبور کرد و چون همه را مخالف خود مشاهده نمود فهمید که کار بوخامت گراشده است و اگر هر چه زودتر خود را از این مهلکه خلاص نکند بعید نیست که او را بجرم قتل يك مصری دستگیر کرده و بدست دژ خیم بسپارند .

مرتباً پیش خود می‌گفت :

- چکنم ؟ ... چه چاره جویم ... چگونه می‌توانم از این حادثه

رهائی یابم ..

در عین حال برای رهائی خود تلاش میکرد و گاهی دست این و زمانی دست دیگری را از گریبان خود دور میکرد ..

درست در يك ثانیه .. يك لحظه خیلی کوتاه و زود گذر دست هر دو نفر مدعی از گریبان او جدا شد و موسی از فرصت منحصری که بدست آمده بود استفاده کرد و خود را در میان صف تماشاگران انداخت و با تمام قدرتی که در خود سراغ داشت گریخت ...

بسرعت میدوید ... و بزحمت صداهای مخالفت آمیزی را که از پشت سرش شنیده میشد میشنید ...

بهمان نسبت که از آن محیط رعب‌انگیز دور میگردد و فریادها ضعیف تر و کلمات غیر قابل تشخیص میشوند معمدا (موسی) با استعانت نیروی فراست توانایی که داشت این مطالب را تشخیص میداد که میگفتند :

- آهای ... این جنایتکار عبری را بگیرید ...

اودشمن مصریان است و عجیب آنکه فرعون اورا در پناه خود جای داده است ..

سومی با صدائی بلندتر میگفت
فرعون مارخوش خط و خالی را در آستین خویش میپروراند که عاقبت با
نیش جانگدازش جان اورا میگیرد و بدنش را سیاه و خونش را سرد میکند...
اورا بکشید...

(موسی) هر اسان و یمناک هر اظه بر سرعت قدمهای خویش میافزود و
بیشتر از آنها فاصله میگرفت و دوان دوان دور می شد ...
چند دقیقه بعد وارد کوچه ای تنگ شد و پشت دیوارهای يك قصر و برانه
از نظر تمقیب کنندگان ناپدید شد و در آن موقع بود که ایستاد و نفسی بر راحتی
کشید و با چند لحظه استراحت تجدید قوا کرد ..
وقتی بخانه رسید بشدت نفس نفس میزد ..
سینه اش داغ شده بود و میسوخت ..

عرق سرد و مضمز کننده ای بدنش را خیس کرده بود بطوری که پشتش
به پیراهن پشمی میچسبید ..

با همان سرعت وارد اطاق شده در را بست و روی بستر افتاده و چهره را
در میان دو کف دست پنهان کرد ..
مثل این بود که از مردم میترسید و از خودش نیز خجالت میکشید ..
با صدای تنفس خودش احساس بیگانگی ی کرد و از سایه قد و بالای خویش
یمناک بود ..

در این دنیا چه چیز و بچه کس میتواند اطمینان داشت .. دست انسان
بصاحبش خیانت میکند و گاهی بی اراده و اختیار کج میشود و گناهی غیره
قابل غفران پدید میآورد و وبال شرم آور آن همیشه همراه وجدان ناراحت
انسان میشود ..

ای تفو بر این عالم دون که دیده نیز با انسان خیانت میکند .. زبان دروغ
می گوید ...

نه تنها مردم باید اصلاح شوند .

نه تنها اجتماع بشری خاطی و فاسد است بلکه يك يك اعضا و جوارح
وجود خود نیز بایستی اصلاح و به راستی و پاکی سوق داده شوند...

اصلاح باید از نفس مصلح آغاز گردد و بیشتر از هر کس خودم استحقاق
آموختن صفا و پاکی دارم ..

(موسی) بیش از دو ساعت بهمان حال باقی بود و باین مطلب می -
اندیشید ، باین فکر میکرد و افسوس میخورد که چرا آنروز نتوانست اختیار
دست خود را داشته باشد و آن شخص را با وجود همه گناهانی که داشت نکشد .
چرا .. چرا .. چرا ..

جواب این چراها را نمیتوانست بدهد ..
او خودش نمیدانست که آینده درخشان زندگی او برای تمام چراها و
برای کلیه مشکلات و معضلات حیات بشری راه حلهای بسیار آسان و آسانی
ایجاد خواهد کرد ..

(موسی) آنروز از پیدا کردن راه نجات برای شخص خودش عاجز بود
اما بایاری خداوند و باتوجه خالق جهان قدرت ملکوتی او بجائی رسید که
راهنمایی توده های انبوه بشری بعهده او واگذار گردید و برای هدایت
گمراهان و سوق دادن ایشان بشاهراه سعادت و نیکبختی مامور شد .

چند ساعت گذشت .. شب فرا رسید و (موسی) از شدت هراس و وحشتی
که از مشاهده مردم داشت آهسته در اطاق دراکشود و قدم بیرون نهاد ولی
هنوز چند گام پیش نرفته بود که صدای پای چند نفری را شنید که با طلاق او
نزدیک میشوند .

خود را عقب کشید .. پشت یکی از ستونها مخفی شد از آنجا کسی دیده
نمیشد بمراقبت در اطاق خودش پرداخت ..
صدای پا باز هم نزدیک شد تا اینکه هیکل چند نفر از درخیمان فرعون
نمودار گردید ..

آنها مستقیماً با طلاق موسی رفتند در باز بود بدون مانع و اید شدند ولی
کسی در اطاق نبود ..

یکی از آنها که گویا بر دیگران سمت برتری و فرماندهی داشت خطاب
بهمراهان خویش گفت :

- فهمیدید چه گفتم ؟ .. فرمان فرعون (موسی) باید بقتل برسد ..
سه نفر از شما در اطاق او پنهان شوید ... او هر جا رفته باشد برای خواب

باز می‌گردد، بعضی برخورد او را دستگیر کنید و سرش را از بدن جدا نمایید..

یکی از آن‌سه نفر بالعنی اعتراض‌آمیز پرسید:
بدون محاکمه او را می‌کشند.. از کجا معلوم است که او گناهکار باشد...؟

رئیس دژخیمان پاسخ داد:

- مژولی موقوف... شما باید فرمان را اجرا کنید... حق سؤال ندارید...

ولی مثل اینکه اقامه دلیل را لازم میدید بلافاصله افزود:
- مگر شما اهل مصر نیستید؟ گواهی چهار نفر کافی است.. محاکمه و دلیل و حجت و برهان لازم نیست همینقدر که چهار نفر گواهی دادند فرعون فرمان قتل گناهکاری را صادر میکند.. امروز جمع کثیری که عده آنها بیشتر از صد نفر بوده بر گناهکاری (موسی) گواهی دادند و اظهار داشتند که ما با چشم خود دیدیم که بکمرد مصری را کشت و در زیر خاک پنهان کرد، به همین علت فرعون نیز فرمان قتل او را صادر نمود.

این را گفت و آن‌سه نفر دژخیم را در اطاق موسی پنهان کرد و خود با اتفاق بقیه همراهان رفت..

دل در سینه (موسی) مثل کبوتری که بدام شاهین افتاده باشد می‌لرزید..

صحنه مرگ بدست دژخیمان فرعون را در نظر مجسم میکرد و عرق بر بدنش می‌نشست و موی بر اندامش راست میشد.

او خودش را گناهکار میدانست ولی از آن‌دسته یکصد نفری که ادعا کرده بودند او را با چشم خود در حال قتل دیده‌اند تعجب میکرد و متأسف بود که چرا مردم نباید به نادیده گواهی بدهند. چرا فساد تا این درجه عمیق است...

آخر چگونگی آنها انسانیت را زیر پای می‌نهند و به صرف ادعای بوج و اتهام یک نفر ناشناس علیه وی گواهی میدهند؟
باز هم پیش خود تکرار میکرد:

منکه گناهکار و مستوجب عقوبت هستم .

شکی نیست . . من خود را قاتل می شناسم ولی اگر شخص بیگناهی بجای من بود آنها بهمین گونه گواهی دروغ میدادند . زهی بی انصافی و بی رحمی . . اما من باید بگریزم . . من خود را بدست این اشخاص بی صلاحیت نمی سپارم . . محکمه باید صالح و قاضی عادل و گواه باید شریف باشد . . هیچیک از این سه عامل برای محاکمه من موجود نیست و اصولاً آنها قصد بازجویی و سؤال و تحقیق ندارند و فرعون خود پرست بصرف گواهی چند نفر فرمان قتل مرا صادر کرده است .

من میگریزم . . از این شهر . . از میان این مردم . . و بالاخره از جایی که چنین بی رحمی حکمفرما است فرار میکنم و بجایی میروم که باکی و صفا وجود داشته باشد . بامردمی معاشرت میکنم که انصاف را از زندگی خویش دور نکنند و خدا را بشناسند و او را بر خوشتن و کارهای روز و شبشان بینا و ناظر بدانند .

در همین احوال که موسی سرگرم این افکار و اندیشه ها بود يك يك دژخیمان وارد اطاق شدند و برای اینکه پنهان باشند بدرون اطاق رفتند .

این موقعیتی کم نظیر بود که بچنگ موسی میافتاد و او نیز از این فرصت کمال استفاده را نموده بدون اینکه حتی يك نگاه به پشت سر خود بیافکند از راهرو خارج شد و از دری دور افتاده و متروک مصر سلطنتی فرعون، اقامتگاه چندین ساله خویش ، محلی که در آنجا رشد و نمو پذیرفته و تربیت یافته بود ترك نمود و بسرعت بطرف خارج شهر رفت .

شولایی بسر کشیده بود که کسی او را نبیند و نشناسد . با احتیاط تمام گام برمیداشت اما هیچوجه از سرعت قدمهای خویش نمیکاست . بیچپ و راست نگاه نمی کرد و درست حالت کسی را داشت که در اثر يك بیماری شدید روحی در حال خواب بیدوبیدن عادت داشته باشد .

حالا موسی به تماشای مردم با اطلاع از حال اجتماع و به تحقیق درباره نحوه آمیزش خلق خدای علاقه ای نشان نمیداد .

در آن موقع کسی که همیشه بفکر بهبود حال و روز کار مردم بود به هیچ چیز مگر خودش نمیاندیشید میکوشید که جانرا از آن مهلکه مهیب سلامت بیرون برد و در فضای آزاد بیابان که دروغ و ریا و فریب و نیرنگ نیست فریاد بکشد و عقده دل را باز کند.

او یقین میداد که اگر دستگیر شود بی رحمانه بقتل خواهد رسید. اگر با او این اطمینانرا میدادند که در قبال گناه انجام شده و قتلی که کرده است او را در يك محكمه صالح محاکمه میکردند و قضات عادل برای تعیین مجازات وی مامور مینمودند بدون درنگ خویشتن را معرفی میکرد زیرا او فقط بخاطر دفاع از يك مظلوم با آن مرد مصری گلاویز شده و بعداً نیز برای حفظ جان خودش او را بقتل رسانید..

اما کسی بگفته های او گوش نمیدادند..

عبور او از دروازه شهر خالی از مخاطره نبود همه مردم از فقیر و غنی و پیر و جوان او را خوب می شناختند. دروازه بان نیز با موسی آشنا بود و بهنگام نيك بختی گردش جمع می شدند و بسنخنان موعظه آمیز او گوش میدادند.

دل در سینه موسی می طپید... به همان نسبت که به دروازه شهر نزدیک می شد ضربان قلب او شدت می یافت. خون در عروق و شرايينش می دوید..

او با وضاع آشنائی داشت. می دانست که کار گزاران فرعون و دروغچیان برای دستگیری او با سرعت دروازه بانان را مطلع کرده و کنترل شدیدی بوجود آورده اند.

متوحشانه از خود پرسید:

- چگونه از دروازه خارج شوم... آنها مرا می شناسند حتی صدایم را تشخیص می دهند... عجب... فقط يك معجزه می تواند مرا از مرگ حتمی نجات دهد...

چند نفر از دروازه بانان آتش افروخته و بره ای را چوب کشیده و روی شعله های سرکش آتش کباب میکردند... بوی گوشت و چربی سوخته فضا را پر کرده بود و از فاصله ای رسید به مشام موسی می رسید و در آن حالت بیم و وحشت به جای تحريك اشتها در او اشمعزار و نفرت

ایجاد میکرد .

هنوز موسی بدر وازه نرسیده و قدم بزیر طاق سر پوشیده آن نگذاشته بود که سواری بسرعت هرچه تمامتر خود را بزیر افکند و بدون اینکه از اسب پیاده شود خطاب بنگهبانان در وازه گفت :

(موسی) گریخته است... او یکنفر مصری را بقتل رسانیده و خداوند کار فرعون غیابا او را بمرکب کوم نموده است... چنانچه او را دیدید دستگیرش کنید یا بسته بر رئیس دژ خیمان سپارید ...

سوار دهانه اسب را برگردانید و از همان راهی که آمده بود رفت ... (موسی) در چند قدمی ایستاد ... نفسش تنگی گرفته بود ... نمیدانست چه باید کرد ... نه راه بازگشت داشت و نه قدرت پیشرفت در خوبشتن میدید .

مرکب را باقیافه مهیب و وحشت زای در مقابل خویش میدید... عفر بت مرکب را مشاهده مینمود که بروی او لبخند میزند و دهان کثیف آتش زای خویش را برای بلعیدن او گشوده است!

بدنش خیس عرق شده بود... عرقی سرد و مشمئز کننده ... عرقی که بمرق مرکب شباهت داشت ... زانوانش بشدت میلرزید و برای کشیدن بدن او را نیافت.

اگر صدای رعب انگیز و خشن یکی از در وازه بانان درشته افکارش رانی گسیخت شاید ساعتها همانجا ایستاد و خود نیامد ..

دروازه بان نگاهی باو کرد و گفت :

- آهای کیستی . چرا آنجا ایستاده ای ..؟

موسی نگاهی سخت خورده و پیش رفت ...

چهره را از برد و لبه شولای پشمی پنهان کرد که شناخته نشود... بنفَس نا آرام و آشفته خود نهیب میزد و سعی بلیغ مینمود که با قدمهای بدون لرزش و خیلی طبیعی راه برود ...

فاصله بین جاییکه او ایستاده بود تا محلی که چند نفر در وازه بان گرد آتش اجتماع کرده بودند آنقدرها زیاد نبود... چند ثانیه.. شاید کمتر از یک دقیقه طی شد و موسی که دست از جان شسته خود را برای مرکب آماده کرده بود و قدم بزیر طاق

دروازه گذاشت.

دره‌های دو طرف باز بود ... هنوز پل را نکشیده و راه را بسته بودند .. (موسی) از این جهت خوشنود بود ولی چه فایده ، او وسیله فرار نداشت .. دویدن را نیز خوب نمی‌دانست و بفرض که می‌دوید یکی از سواران او را می‌گرفت.

دروازه بان از همانجا که نشسته بود گفت :

کجامیروی ..

زبان موسی لکنت داشت ولی لهجه اش آنقدر مشخص بود که بخوبی شناخته میشد. موسی باین اطمینان که هم اکنون شناخته میشود خود را برای پاسخ آماده کرد اما قبل از ردول گفت :

- ای خدای خالق زمین و آسمانها .. فقط تو میدانی که من بیگناه هستم. توجه و محبت خودت را از من دریغ مدار ..

مجدد آ صدای دروازه بان برخاست که پرسید :

- کیستی ... کجامیروی ..

هنوز موسی دهان نگشوده بود که دروازه بان دیگری خطاب به همکارانش گفت :

- مراقب باش ... موسی از چنگ تو فرار نکند (موسی) در پاسخ وی گفت :

- من (موسی) هستم. مراد ستگیر کنید...

این دو جمله کوتاه لبریز از حقیقت کاملایی اراده و اختیار بر زبان جاری شد. خودش نیز نفهمید چرا او چگونه خودش را معرفی کرد.

امادو فردر دروازه بان که نزدیکتر بودند صدای بلند خندیدند .. او انتظار داشت که فوراً دستگیرش کنند و دست و پایش را بازنجیر و طناب ببندند ولی برخلاف آنها می‌خندیدند ..

(موسی) که معنی خنده آنها را نمی‌فهمید متعجبانه از شکاف دولبه شولا به آنها مینگریست و بی حرکت ایستاده بود ..

اولی پس از خنده‌ای طولانی گفت :

- بدبخت خودت را بجای موسی معرفی میکنی که امشب فدای خوبی بخورد

و در بستری راحت بخوابد.. خوب.. بدفکری نیست ..

فردا صبح که فهمیدند او (موسی) نیست رهایش میکنند و او بی کار خویش می رود...

دومی نیز قهقهه ای زد و اظهار داشت:

(موسی) تا مدافعی مثل دختر فوعون دارد آسیب و گزند نخواهد دید..

هنوز سخنان دروازه بان دومی پایان نیافته بود که دسته ای از چهار بابان، مشتمل بر چندین الاغ و قاطر و اسب پیشاپش صاحبان خود از جانب بیابان وارد دروازه شدند و بی پروا همه جا را گرفتند و آرامش و سکوت آنجا را بهم ریختند.

دروازه بانان برای وصول مالیات موسی را راها کرده و بجانب چارپاداران رو کردند.

هیاهوی عظیم پیاشده بود.. اسبها شیهه میکشیدند و چاربابان عرعر می کردند گرد و خاک مضار را تیره و تار میکرد.

(موسی) که تا این لحظه خاموش و بی صدا ایستاده بود تکانی خورد و بدون درنگ راهی برای خویش یافت و از میان چهار بابان گذشت و از در دیگر دروازه خارج شد.

هرچه بیشتر از دروازه فاصله می گرفت بر سرعت قدم های خود می افزود.. او معجزه آسا نجات یافته بود.. با این که خویش را معرفی کرد او را نشناختند... چگونه این حادثه عجیب بغیر و خوبی گذشت، عجبا؟

(موسی) پیل رسید.. از روی پل نیز گذشت و در تار یکی های آن طرف از نظر ناپدید گردید.

(موسی) با سرعت میرفت، حساب قدمهای خویش را نداشته و تنها چیزی که میدانست این بود که از مرك و نیستی فرار میکند و هر آن این احتمال موجود

است که به تعقیب او بیایند و در همان نقطه وسط بیابان سر از بدنش جدا کنند و کالبد بدون سرش را در صحرا رها سازند تا طعمه گرگان و لاشخوردان شود.

آنچه آن با سرعت می رفت که گاهی بر زمین می افتاد و چهره اش مجروح و خون آلود می گردید. تاریکی غلیظ شب گرداگرد او را فرا گرفته بود و چشمانش هیچ جایی را نمی دید و هیچ نقطه ای را تشخیص نمیداد.

نه راه میدانست و نه خودش تصمیمی داشت که بکجا برود و چه بکند .... ساعتها به همین منوال گذشت. هوا کم کم روشن میشد و صبح باهه زیبایی و جلوه دل فریبی که داشت از جانب مشرق بالا میآمد و تاریکی مهیب شب را می - هراسانید و پیشرفت میکرد. موسی خسته شده بود زانوانش بسختی درد میکرد و در اثر جراحات وارده خونابه غلیظی کننده زانوی او را خیس مینمود و دو همانجا خشک میشد.

دیگر توانایی راه رفتن نداشت ..

عطش و گرمی بی رحمانه وجودش را تحت شکنجه و آزار قرار داده بودند .. یکی در شکمش درد و ناراحتی ایجاد میکرد و دیگری زبان و گلویش را چنان خشک نموده بود که حتی برای تر کردن لبهای خشکیده اش مختصر آب دهان بوجود نمیآمد.

(موسی) باتمام این سختی ها میخواست از دیار مرگ و بدبختی ، از جایی که فرعون بدون رعایت هیچ حساب و هیچ قانونی فرمان قتل او را صادر کرده بود بگریزد .

بالای رشته جبال رفیعی که رو بروی او قرار داشت سفید شده و سفیدی صبح در مشرق آسمان گردن قره پاشیده بود.

آسمان در آن دقایق آنقدر زیبا بود که (موسی) به همه خستگی و کوفتگی بدن می خواست بنشیند و به هلال و شکوه بی مانند طبیعت بنگردهد ..

تماشای این قبیل مناظر انگیزه مطمئنی بود که در او افکار بلند و وسیع بوجود میآورد ... خاطرش را روشن می کرد و هر گاه با آسمان و ستارگان و ماه و خورشید مینگریست افق دید خود را آنقدر وسیع میگرفت

که خودش وحشت میکرد و در مقابل آن اندیشه های بلند احساس حقارت و کوچکی مینمود .

آنشب وحشت انگیز با خستگی راه با وجود جراحانی که در چهره و زانوان و کف دستش پدید آمده بود و بسختی میسوخت نگاهی به پشت سر خود افکند .. در روشنایی کم رنگ صبح اثری از شهر و آبادی ندید خیالش آسوده شد ، نفسی بر راحتی کشید و بعد روی تخته سنگی نشست و بسنگ بزرگ دیگری تکیه داد.

بیابان وسیع و سکوت بی انتهای آن برای موسی امنیت و آرامش پدید می آورد و باو آسایش خیال میبخشید .

نشست و با اندیشه های دور و دراز فرو رفت . به ستارگان درخشان که بنسبت طلوع فجر چشمک زنان ناپدید میشدند مینگریست و به عظمت خالق که این دستگاه بزرگ و منظم را بوجود آورده فکر میکرد .

رشته افکار او بهمه جا کشیده شد و بالاخره خواب سنگینی او را ربود .. دیگر نفهمید چه شد و چه گذشت .

هنگامی دیده گشود که آفتاب بوسط آسمان رسیده و گرمای طاقت فرسایی بوجود آمده بود .

هراسان از جای جست و راه را به طرف کوه بزرگی که در سمت راست قرار داشت کج کرد . و سرعت در پیچ و خم جاده کوهستانی بر اه پیمایی مشغول گردید .

در کوهستان چشمه آب گوارائی یافت . رفع عطش کرد .. دست و چهره خویش را شست ؛ کثافات و آلودگی خاک و خون را از خود سترد و با وجود گر سنگی شدید بر اه افتاد و رفت ..

شب را در آن طرف کوهستان گذرانید و سحرگاه مجدداً بر اه افتاد . در نیمه راه سومین روز سرگردانی با کله ای از گوسفندان و شبان پیری که کله را میچرانید رو برو شد و نزدیک رفت .. بشبان سلام گفت :

پیرمرد از حال و مقصدش جو یا شد و چون فهمید که مسافری گرمنا است ، از خورجین مقداری نان جو باو داد که با کمی شیر بخورد ..

(موسی) باین ترتیب از گر سنگی نجات یافت هنگامیکه میخواست از شبان

پیر جدا شود از او پرسید :

زندگانی پیامبران

- این راهی که من در پیش دارم بکجا منتهی میشود و چند روز دیگر بشهر و آبادی میرسم.

پیر مرد گله بان در پامخ گفت:

- اینجاسرزمین (مدیان) نام دارد و تابشهر بکهمفته راه است. از اینجا به بعد آبادی بسیار است و در پایان هر یک روز سفر میتوانی شهر را در یکی از قراء سر راه رفع خستگی کنی.

(موسی) باد لگرمی از شبان پیر خدا حافظی کرده بخاطر محبتی که نسبت باو کرده بود پیر مرد را سپاس گفت و روی بر راه نهاد.

نزدیک غروب آفتاب بجایی رسید که از فاصله ای نسبتاً دور درختان انبوه دیده میشد موسی میخواست قبل از تاریکی شب خود را بآنجا که مسلمانا آبادی پر جمعیت و پر نعمتی بود برساند ولی زانواش قدرت کشیدن بدن ناتوانش را نداشتند.

چند قدم دیگر بزحمت تمام راه رفت و بالاخره بر سر چاهی که رطوبت اطراف آن نشان میداد مورد استفاده اهالی آن ناحیه قرار دارد نشست و پا های خسته را از شدت کوفتگی دراز کرد و نفسی براحتی و آسایش کشید.

دقایق بعد که تقریباً رفع خستگی کرد در چاه و باطراف نگر بست شاید وسیله ای که از چاه آبی بکشد و با آن رفع عطش نماید و سروروی خاک آلود و کثیف را بشوید ولی هیچ چیز یافت نشد.

چاه نه دلو داشت و نه طناب اما رطوبت خاکهای اطراف ثابت میکرد که همه روزه چند مرتبه از چاه آب کشیده میشود و به مصرف اهالی میرسد.

حال موسی در آن وقت در کنار چاه آب حال شخص گرسنه ای بود که در کنار سفره ای رنگین بااغذیه و اطعمه چرب و شیرین دست و پایش را بسته باشند...

همچنانکه مرد گرسنه جز گریستن و آه و حسرت کشیدن کاری نمیتواند بکند موسی نیز بآب گوارای چاه که از بالا بخوبی دیده میشد مینگریست و افسوس میخورد.

باز هم چند دقیقه گذشت. بنظر موسی هر دقیقه ای قرنیه جلوه میکرد

زیرا سه دشمن آسایش یعنی عطش و گرسنگی و خستگی جان او را در تب و تاب کشیده بودند .

درست در همین موقع که او بسرحد ضعف و ناتوانی رسیده بود صدائی از جانب تپه پشت سرش شنیده شده و چون روی برگردانید گله بزگی را دید که چون سیل خروشان از تپه سرازیر شده و بجانب او در حرکت است . گله ای بزگ بود که صدها گوسفند و بز فرجه داشت . بره ها در جستجوی مادران خویش مع میگردید و مادران با صدای یک نواخت و مداوم بره ها را فرا میخواندند و در همه حال بطرف موسی که در کنار آب بخور معولی گله نشسته بود پیش میآمدند .

فضا پر از گرد و خاک بود و موسی نمیتوانست از خلال خاکی که در اثر پای کوبی گوسفندان به هوا بر میخاست چوپانان گله را ببیند . علاوه گله آقدر بزگ بود که وقتی نخستین دسته گوسفندان بچاه رسیدند هنوز چوپانان و گله بانان در بالای تپه ظاهر نشده بودند .

گوسفندان در اطراف چاه پراکنده شده و همانجا باقی ماندند . مثل اینکه میدانستند برنامه چیست و فقط در همان نقطه باید آب بخورند و بعد باغل بروند .

موسی سرگرم تماشای بره های قشنگ بود گاهی یکی را در آغوش میگرفت و چون مادرش زیاد مع میگرد ، بره کوچولو را میبوسید و در کنار میبوسید .

این تماشا آنقدر او را سرگرم کرده بود که متوجه رسیدن چوپانان نشد و چون سر برداشت و روی برگردانید خود را با چهار دختر زیبا ، چهار دختر پای برهنه دلفریب ، چهار دختر فرشته مانند که هر يك چوبی بدست داشتند مقابل دید و بی اختیار از جای جست و درود و سلام گفت :

دختران نیز به بیگانه ناشناس ، آشفته روی و روی جواب گفتند و بعد سرگرم کار خویش شدند اما هنوز چند ثانیه نگذشته بود که صدای غرولند دختران بلند شد و یکی از آنها که ضعیف تر بود گریه را سرداد و کنار چاه نشست و سر را روی زانو گذاشت .

دختر چوپان بزرگتر او را دلداري میداد و میگفت :

قصه نخور ... خود به تنهایی چاله را خالی میکنم ... شما دلو و طناب را آماده کنید تا آب بکشید من چاله را خالی کرده‌ام ...

یکی دیگر از دختران باوحشت و نگرانی محسوسی گفت :
- آخر قبل از اینکه تو خاک چاله را بیرون بریزی آنها میرسند ...
باز دختر بزرگتر زبان به دل‌داری و تسلی خاطر آنها گشود و اظهار داشت :
قصه نخورید ... خدا یار و مددکار ضعیفان است . شاید امروز حادثه‌ای مانع آمدن آنها شود .

او این را گفت و با چپنك و ناخن به کندن قسمتی از زمین پرداخت ...
حسن کنجکاری (موسی) سخت تعجب شده بود و وحشت و نگرانی آنها را میدید و گریه دختر کوچکتر را مشاهده میکرد و نمیتوانست آرام بنشیند و شاهد اینهمه ناراحتی باشد ...

او بخاطر مقابله با ظلم و بیدادگری و برای دفاع از يك موجود ضعیف سرگردان شده و به بیابان گردی و بی‌خانمانی دچار گردیده بود حالا چگونه میتواند بنشیند و آرام باشد ... ؟
از خود می‌پرسید ؟

- چه شده ... چاله چیست ... ؟ چه کسانی چاله را پر کرده‌اند ... ؟ اینها از که میرسند .

اشخاصی که باین دختران فرشته مثال ظلم و تعدی میکنند کیستند ...
آیا انسان نیستند ... ؟ من باید همه چیز را بفهمم و اگر توانستم با آنها كمك میکنم ...

این را گفت و از جای برخاست و مستقیماً نزد دختر بزرگتر که به کندن زمین مشغول بود رفت و بالای سرش ایستاد ...

دخترك خوب چهره با انگشتان ظریف و دستهای مرمری خود خاک را میکنند و با مشت به کناری میریخت ... در طی چند دقیقه‌ای که گذشت فقط سه چهار مشت خاک برداشته بود .

(موسی) سرفه‌ای کرد ... دختر سر برداشت و چون چهره خاک آلود بیگانه نگر است دست از کار کشید . (موسی) گفت :

- اگر پاسخ دادن به سؤال بیگانگان در شهر و دیار شما عیب نیست ؛
بخاطر همان خدائی که لحظه‌ای قبل از آن نام بردی بگو ماجرا چیست ... ؟

مرا در جریان کار بگذار تا اگر كمك و خدمتی از من ساخته است انجام دهم بدون اینکه چشم طمع و امید پاداش و مزد داشته باشم ...

دختر از جای برخاست .. کمرش خسته شده بود ... نفسی کشید و با صدایی که

هزار نوع غم و اندوه از اعماق آن درك میشد ، اظهار داشت :

- ما چهار نفر خواهر هستیم ... پدر ما ، پیرمردی است که (ابصر ب)

نام دارد و کاهن معبد (مدبان) است . این گله نیز متعلق به پدر ما است که معاش

مارا تأمین میکند و ما هر روز صبح چهار میبریم و غروب باز میگردانیم .. وقتی

باین چاه میرسیم گوسفندان را آب میدهیم و برای تسهیل کار و بخاطر اینکه

زودتر همه گوسفندان بتوانند آب بخورند ، باز حمت زیاد در این محل چاله ای

کنده بودیم که در آن آب میریختیم و گوسفندان دور هم جمع شده و بترتیب

آب میخورند ... از چندی قبل چند مرد بیکار مزاحم که از دستریج و کار دیگران

امرار معاش میکنند و حرفه و شغل ندارند برای ما مزاحمت ایجاد کرده و

هر روز چاله آب مارا با خاک پر میکنند . ما بزحمت مجدداً چاله را خالی

میکنیم ولی در موقع سر میرسند و مانع کشیدن آب میشوند و دلو و طناب ما

را میگیرند و وقتی ما بگریه میافتیم و التماس میکنیم یکی دوره از ما میگیرند

و رفع مزاحمت میکنند ...

اینکار را اکثر روزها میکنند و امروز نیز بطوریکه می بینید باز هم

چاله را پر کرده اند و بدون شك تا چند دقیقه دیگر اینجا حاضر و ظاهر میشوند

و خواهید دید که با ما چه میکنند ..

(موسی) فکری کرد و گفت :

- اگر از من خدمتی برآید می پذیرید ؟ اجازه میدهید ، بکنفر غریب

مسافر بشما خدمت کند ...

دختر ك بروی (موسی) اندیدی ملج و حاکی از امتنان و سپاس زد و

از آنجا که ایستاده بود عقب تر رفت و در پاسخ اظهار نمود :

- با کمال میل ... چه قدر از شما ممنون خواهم شد ، و مسلماً خداوند

نیز بشما جزای خیر خواهد داد چرن هیچ کاری اعم از نيك و بد از نظر پروردگار

پوشیده و پنهان نمی ماند .

(موسی) دیگر حرفی نزد ، شولامی که روی شانه انداخته بود بطرفی

پرتاب کرد و با چوب دست یکی از دختران به برهم زدن خاک چاله پرداخت

زندگانی پیامبران

وقتی خاک نرم شد بادیست به بیرون ریختن آن مشغول شد و در مدتی که ستر از یک ربع ساعت چاله را از خاک خالی کرد و پیروزمندان به برخواست و گفت:
- بسیار خوب ... حالا دلو و طناب را بدهید تا من برای شما آب بکشم..

موسی دلو و طناب را نیز گرفت و بکشیدن آب مشغول شد. چند سطل آب کشید و در چاله ریخت گوسفندان بطرف آب هجوم آوردند. و از سرو کول هم بالا میرفتند و یکدیگر را عقب میزدند.

(موسی) تازه سه چهار سطل آب کشیده بود که ناگهان یکی از دختران گفت:

- آمدند ... آمدند .. نگاه کنید ... با چه سرعتی باینطرف می آیند ..

(موسی) سطل را بالا کشید و در چاله خالی کرد و بدون اینکه بداند چه میشود و چه اتفاقی رخ خواهد داد، سطل را بزمین گذاشت آستینهای گشاد قبای خود را بالا و چوب را در دست گرفت و روی لبه چاه که بازمین قریب نیم متر فاصله داشت نشست دختران نیز در دو طرف او ایستادند و تقریباً خویشتن را در پناه او قرار دادند.

سه نفر جوان سرعت بجانب چاه آمدند و بگمان اینکه دختران مثل همیشه تنها هستند از فاصله دور بدشنام گویی و تهدید پرداختند چوبدستها را تکان میدادند و ازدور دختران را دچار وحشت میکردند ولی بعضی اینکه در چند قدمی چاه موسی را در میان آنها مشاهده نمودند ایستادند. ایستادند و نگاهی بسرایای مرد ژولیده بیگانه انداختند و بعد بوسیله نگاه با یکدیگر تبادل نظر نمودند.

اشاراتی بین آنها رد و بدل شد و بالاخره یکی از آنها که نیرومندتر بنظر میرسید پیش آمد، مقابل موسی ایستاد و گفت:

- تو کیستی ... از کجا آمده ای ... چرا خاک این چاله را که باز حمت بر کرده بودیم خالی کرده ای ...؟

(موسی) در کمال خونسردی لبخندی زد و گفت:

- من بنده خدا هستم و خاک چاله را برای این خالی کردم گوسفندان آب بخورند و رفع عطش نمایند.
مرد دیگر گفت:

- تو نمیدانستی که این چاه و چاله بها تعلق دارد و تو را سخت تنبیه میکنیم ...

(موسی) با آرامی با آنها سؤال و جواب میکرد و میکوشید که شاید بادلایل و برهان آنها را از ادامه مزاحمت منصرف نماید یکی از دختران گفت:
- با اینها اینطور حرف نزنید، این بیدادگران فقط تابع ظلم و ستم هستند و رفق و مدارا آنها را بیشتر جری میکند.
(موسی) گفت:

- نه... اشتباه میکنی... تا موقعیکه در رفق و مدارا باز است نباید بزور متوسل شد. گمراهانرا باید با نصیحت و زبان نرم براه راست هدایت کرد و اگر نخواستند و از مدارا سوءاستفاده نمودند آنگاه همیشه و همه وقت میتوان اعمال زور کرد ...

سه مرد متعددی در این موقع بطرف گوسفندان حمله بردند و هر کدام دوبره از بهترین بره‌های گله را برداشتند که همراه ببرند. (موسی) در این هنگام از لابه چاه پائین جست و با همان خونسردی با آنها گفت:
- بره‌ها را چرا برداشته‌اید؟

- برای اینکه چاله را خالی کرده‌ای ... امروز بیش از هر روز آنها را جریمه میکنیم ...

(موسی چوب را در دست خود فشرد و گفت:
- بره‌ها را از زمین بگذارید در غیر این صورت با چوب شمارا مجبور میکنم و از این حدود میرانم.

آنها نگاهی به موسی انداختند و چون چنین شجاعتی را از او بعید می‌دیدند، با صدای بلند خندیدند و او را استهزاء کردند و مسخره نمودند.
(موسی) اظهار داشت:

- در خندیدن آزاد هستید. هر قدر میل دارید بخندید و مرا مسخره کنید من از حق خودم صرف نظر میکنم و میگذرم ولی بره‌ها حق و مال دیگری است و من ناچار هستم که از اعمال خود سرانه شما جلوگیری کنم می‌فهمید چه می‌گویم؟

آنها همچنان می‌خندیدند و (موسی) نیز در کمال خونسردی ایستاده

بود و حرفی نمیزد و انتظار پایان کار را داشت .

خنده آنها هنوز ادامه داشت که روی برآه نهادند و قهقهه زنان هزم رفتن کردند .

(موسی) خود را مقابل ایشان انداخت و چوبهرا بعلامت تهدید تکان داد و گفت :

- برای آخرین بار تذکر میدهم . برهه‌ها را بگذارید و راه خود را بگیرید و بروید و امشب بسلامت در بستر همیشگی خود بخوابید . یکی از آن‌ها نفر که موسی را مصمم و جدی دید چوب دست خود را بلند کرد و ضربه‌ای بشانه چپ (موسی) زد ...

در خلال این احوال دختران بسرعت آب میکشیدند و چاله‌ها پر میکردند و گوسفندان نیز بجمع کنان از آب می‌خوردند و آب سیر میشدند و آرام آرام بطرف آبادی میرفتند .

(موسی) در اثر ضربت چوب ناله‌ای کرد و یک قدم عقب رفت . یکی دیگر از آنها خندید و گفت :

- چه شجاع هستی ... با این شجاعت راه ما را گرفته بودی ... کنار برو تا مغزت همیشه در کاسه سرت بماند ...

(موسی) مجدداً پیش آمد ولی نه حالت دفاع داشت و نه خود را برای حمله آماده کرده بود ...

چوب دومی بالا رفت که این دفعه سرموسی را بکوبد ولی قبل از اینکه چوب او پایین بیاید (موسی) باز بردستی قابل تحسینی چوبهرا چنان بر زیر بغل او زد که مردمز کور فریادی کشید و چوب دستی را انداخت و از پشت درد روی خاک نشست .

دو بره سیاه و سفید از آغوش مرد مضروب گریخته و بمادران خود پیوستند . دو مرد دیگر که وضع را چنین دیدند ، پره‌ها را کرده و بطرف (موسی) حمله ور شدند اما هنوز چوبه‌ها را الانبرده بودند که چوب دست موسی بلند شد و روی کردن اولی نشست فریاد آمیخته بدشنام او بهوا برخاست و یکبار دور خود چرخید و در حالیکه با هر دو دست کردن خود را گرفته بود کنار رفیق دیگرش نشست و بنالیدن پرداخت .

سومی نیز از ناحیه بازوی راست ضربت خورده و روی زمین در غلغله شد.
(موسی) نگاهی بحریفان میدان خالی کرده خویش انداخت و گفت :
- این دفعه من شمارا طوری زدم که ناقص نشوید ولی برای ددمن بار
اگر باشما رو برو شوم و بشنوم که برای این دختران زحمت کش معصوم مزاحمت
ابجاد نموده اند چنان باچوب شمارا میزنم که زخم آن بااصولا بهبود نیابد
وباعث مرگ شود و یا تا پایان عمرتان دردناك باشد ...

(موسی) هنوز حرف خود را تمام نکرده بود که هراسه نفر بناگاه
بطرف او حمله کردند و این دفعه از سه طرف اورا تحت محاصره قرار دادند.
زد و خوردی خونین و خطرناك در گرفت . آنها میخواستند حریف
زبردست و نیرومند خویش را چنان بزنند که بقتل برسد و برای همیشه
مزاحمت او رفع گردد ولی (موسی) قصد داشت که از جان خویش دفاع کند
و در ضمن آنها را گوشمال دهد .

(موسی) نزاع باچوب را از سر بازان گارد مخصوص فرعون آموخته
بود ... زد و خورد باچوب دست فن مخصوصی بود و سپاهیان همانکار را با
نیزه های خود انجام میدادند و ضمن تمرینهای جنگی میآموختند که در جنگ
تن بتن چگونه بانیزه حریف را از پای در آورند .
می نشست و تمرین آنها مینگریست . در پانزده شانزده سالگی خودش نیز
در تمرین شرکت میکرد تا جائیکه اینکار را بنحو احسن آموخت و کاملاً ورزیده
و ماهر شد.

به همین سبب آنروز بخوبی از عهده آن سه نفر مرد بر میآمد و ایشان از
هر طرف با او حمله میکردند ولی نمیتوانستند چو بدست او بیدن (موسی) برسند و
ضربتی با او وارد کنند.

وقتی خود را در مقابل بیگانه ذولیده موی ناتوان مشاهده کردند، در صدد
اعمال حيله برآمدند و سرعت یکی از آنها خم شد و قطعه سنگ بزرگی را برداشت
و بطرف سرموسی پرتاب کرد.

دختر بزرگتر که شاهد این منظره بود بموقع فریاد کشید و موسی را
مطلع کرد. او سر خود را عقب کشید و سنگ بزمین افتاد. باز هم خم شدند و
سنگ برداشتند .

(موسی) دریافت که اگر با سنگ حمله کنند از پای در می آید و کار بوخامت میگرداند لذا فرصت عمل را از ایشان گرفت و با چند گام سریع و پلاند خود را بآنها رسانید و قبل از اینکه بتوانند سنگها را پرتاب کنند با چوب دست ضرباتی محکم به پهلو و پشت و سرو گردن ایشان زد.

فریاد آن ها برخاست و هر کدام به طرفی رفتند و ای مسدوداً باز گشتند. (موسی) مترصد بود و هر کدام را و بروی خود میدید با تمام قدرت میزد.

دست یکی از آنها از ساق شکست، پایشانی دیگری شکاف برداشت و خون جاری شد... موسی که نسبتاً سلامت تر بود زودتر پای فرار و بروی بگریز نهاد و دوان دوان از مهر که دور شد.

دو نفر دیگر که رفیق خود را متواری دیدند و در ضمن از عهده یگانه زبردست رنمیا آمدند فرار کردند و در طی چند دقیقه پشت تپه سرسبز و برواز نظر ناپدید شدند.

(موسی) نفسی براحتی کشید و مانند زنان نزد دختران که تازه از آب دادن گوسفندان فارغ شده بودند باز گشت...

هنوز تشنه بود. لبش خشک شده و بدنش در جریان زد و خورد عرق کرده و بر عطش وی افزوده گردیده بود.

دختر بزرگتر سطلی آب کشید و دست و صورت موسی را شست و بعد او را سیر آب کرد... هر کدام بنوعی از او پذیرایی میکردند.

در این موقع هوا تقریباً تاریک میشد و انسان از بیست قدمی نمیتوانست دیگری را ببیند... گوسفندها طرف آغل رفته بودند و دختران که میخواهستند بنهار شایسته ای از مسافر نیکو کار سپاسگذاری کرده باشند از او دعوت نمودند که در خانه آنها غذا بخورد و بایدرشان که کاهن معبد (مدبان) بود آشنا شود.

موسی دعوت دختران را نپذیرفت ولی هر چه او اصرار میکرد آنها بر اصرار خود میافزودند.

موسی ناامیدانه فرورفت. فکر میکرد که همراهی او با چند دختر جوان و زیبا، در آغاز یکشب تاریک مناسب ندارد و ممکن است برای دختران فرشته خصال با کدامین که در آغوش پدری نیکو سیرت و پرهیزگار تربیت شده بودند

موجب اتهام ایجاد نماید .

اهالی قریه از حوادثی که اتفاق افتاده بود هیچگونه خبری نداشتند ، پس اگر جوان بیگانه‌ای را با آنها همراه میدیدند چه فکر میکردند ...

آیا پیش خود نمیکفتند که دختران کاهن مدیانه تمام روز را با جوان بیگانه در بیابان خوش گذرانیده و اکنون نیز او را بخانه میبرند . هزار گونه بدگویی دیگر نیز میکردند.

پس از او نباید برای این فرشتگان معصوم زحمت کش بی آبروی پدید آورد !

اودعوت آنها را نمی پذیرفت . هرچه اصرار میکردند موسی برانکار خویش میافزود ولی بالاخره تسلیم شد . رد احسان در مذهب پرهیزکاران و مردان خدا نوعی از کفران نعمت محسوب میشود و شکستن دل نیکوکاران و پاکدلان نیز گناهی است غیرقابل غفران .. در اینصورت موسی که دم از دین داری و خداشناسی میزد نمیبایست با آنها درشتی کند و لطف و محبت ایشان را با تلخ رومی رد نماید .

ناچار تسلیم گردید و همراه دختران که از شادی در پوست خود نمی گنجیدند بسوی معبد بزرگ سنگی مدیانه که اقامتگاه دختران و پدر و مادر ایشان بود براه افتاد .

دختران در هر چند گام یکبار از او سپاسگذاری میکردند و محبت و شجاعت او را بزبانی دیگر میستودند و آفرین میگفتند ولی (موسی) از اینهمه امتنان و آفرین گویی ناراحت میشد و احساس شرمندگی میکرد او خدمت ناقابل خویش را شایسته این همه سپاس نمی دانست لذا بر سرعت قدمهای خویش افزود و چند قدم جلو تر رفت که بادوشیزگان معبد نشین همراه نباشد .

بین آنها و موسی فاصله‌ای ایجاد شد گوسفندان نیز پیشاپیش میرفتند و هوای نیمه تاریک شامگاهی را گرد آلود میمودند .

دختر بزرگتر که قدی رسا قامتی موزون و چهره‌ای دلفریب و پرشرم داشت از خواهران خود جدا شد و با چند گام بلند خویشتن را به جوان بیگانه رسانید و در کنار او براه رفتن مشغول شد .

موسی برای اینکه بیش از آنچه گفته بودند از او تشکر نکنند، پیشدستی کرد و پرسید :

- ای دختر پا کدل .. اسم تو چیست؟

دختر بامهربانی آمیخته بادب و احترام پاسخ داد :

- نام من (صپوراه) است .

(موسی) مجدداً پرسید .

- آیا اسم خودت را دوست داری ؟ آنرا می پسندی ؟

دختر جواب گفت :

آری ... اسم قشنگی است . مردم میگویند که پدرت اسامی بهتری میتواند روی تو بگذارد ولی من همه را کج سلیقه میدانم و معتقدم که پدرم نام خوبی بر من نهاده است .

اصولاً پدر من هر کاری میکند خوب است ، او خیر و صلاح ما را می خواهد و موی سیاه خویش را در راه تربیت ما سپید نموده و قد کشیده و قامت برسای خود در راه تأمین معاش ما با کار خسته کننده خمیده کرده است .

موسی در دل باو آفرین گفت ..

خلق و خوی او را پسندید ، همانطوریکه از چهره زیبای او خوشش آمده بود و زبیر لب گفت :

خوشا به عادت مردی که بایک چنین زن نیکو سیرت و پاک نهادی زندگی نماید این قبیل زنان در خور زندگی و شایسته همسری بای پیامبران و برگزیدگان خداوند هستند .

دیگر فرصت گفت و شنود باقی نماند . زیرا در دست در همین موقع اولین گوسفندان به پشت در حصیری و بزرگ آغل رسیدند و با صدای بع بع خود پیرمرد کاهن را از ورود گله و رسیدن دختران آگاه نمودند .

کاهن که شب هنگام و در تاریکی شامگاه چشمش بخصوبی نمیدید ، مشعلی افروخت و آرام آرام دالانهای پر پیچ و خم سنگفرش را پیمود و وارد حیاط بزرگ و مشجر معبد گردید و بعد از در کوچکی که باغ را به آغل گوسفندان مربوط میکرد وارد شد و در را بروی گله گشود .

گوسفندان و گاوان برای ورود به آغل و رسیدن به آخور از یکدیگر پیشی می گرفتند و از روی هم می جستند و هیاهوی عجیب بر پا می نمودند .

پیرمرد که قبلا ظ-روف كوچك و بزرگ را برای دوشیدن شیر گوسفندان شسته و آماده کرده بود ، خطاب به دختر بزرگتر که همه شب برسبیل وظیفه پستانهای پر شیر گاوان و گوسفندان را می - دوشید گفت :

دختر . . . من شام را تهیه کرده ام . . . غذا سرد می شود . . . زودتر گوسفندان را بدوش و برای صرف غذا بیا که با هم شام بخوریم .

(صپوراه) قبل از اینکه پاسخ پدر پیرش را بدهد به میزبان تعارف کرد و موسی نیز باو پاسخ گفت : پیرمرد بشنیدن صدای مردی بیگانه مشعل افروخته رایش برد و نگاهی کنجکاوانه بروی موسی نگریست و بالعنی استفهام آمیز گفت :

- دخترم . . . این مرد خون آلود و گرد گرفته کیست . . . با شما چه میکند .

(صپوراه) در حضور (موسی) م-اجرا را تعریف کرد و سرانجام گفت :

- عاقبت ما از شر این مردان زشتکار آسوده شدیم و این جوان رفتاری با آنها کرد که برای همیشه جرئت نزدیک شدن به چاه آب و مسیر عبور گله های ما را نخواهند داشت .

پیرمرد کاهن که از رفتار غیر انسانی جوانان در مورد دختران خویش نگرانی مفرط داشت و همه روز تا بازگشت دختران دچار ناراحتی خیال و تشویش بود ، گامی جلو تر رفت و چون مقابل موسی قرار گرفت ، لبخندی حاکی از امتنان و سپاس بر لب آورد و گفت :

- آفرین بر من . . . خداوند بزرگ همیشه بازوان تورا در انجام امور خیر و برای خدمت به مردم نیرو دهد . آفرین جوان . . . تو بلائی را از سر دختران من دور کردی که دفع آن برای هیچیک از اهالی مدیان امکان پذیر نبوده : خدا ترا نصرت دهد . . .

و بلافاصله بازوی موسی را گرفت و گفت :

- بیا ... فرزند . همراه من بیا ... خانه ما خانه تو است . معبد خانه خدا است و جایی است که مردان خدا از هر جای جهان که باشند می -
توانند در آن مسکن گزینند و از درآمد موقوفات آن اعاشه کنند ...
بیا .. بخانه ما بیا ولی میهمان خداوند باش زیرا همه ما از نعمات خداوند
منتعم هستیم ...

و بازوی او را گرفت و همراه خویش بطرف اطاقهایی که از آن روشنائی
بخارج میتابید هدایت نمود .

دختران کوچکتر گوسفندان راجا جانمودند و مرتب گردند و بسرعت
پدر خود که با میهمان غریبه صحبت میکرد میپیوستند ..
(صیوراه) بدوشیدن شیر اشتغال داشت .

این وظیفه ای بود که همه شب بدون استثناء انجام میداد و هیچگاه احساس
نارضامی و خستگی نمیکرد لیکن آن شب خیلی زود خسته شد ...
بکار رغبت نداشت . از طول زمان و گذشت دقائق که بکندی تمام
سیری میشد رنج میبرد . دردش شوری بسابقه پدید آمده بود . شورش
که تا آن زمان احساس نکرده و هرگز تا آن درجه خود را منقلب و ملتهب
ندیده بود . خودش نمیدانست چرا بچنان حالتی دچار گردیده . اصولاً معنی
آنها درك نمیکرد .. نمیدانست از چه نوع شورش روانی است و علت و موجب
بروز آن چه میباشد .

دختری جوان . زیبا ، پاکدل و کم تجربه بود . هنوز کسی را ندیده
و باین نیاندیشده بود که ممکن است دلش برای مردی جوان و با جوانمردی
از بیگانگان و آشنایان باچنان لطف و شیرینی بطلد .

همین سبب آن شب در انجام کارها تمجیلی داشت و میخواست هرچه
زودتر به جمع خانواده خویش ملحق شود و از حضور مرد بیگانه متلذذ گردد .
اوه ... راستی وجود این جوان سبب اینهمه آشفتگی شده است ...
چه ارتباطی بین من و او بوجود آمده ... چرا دل من بوی روی و موی و خلق
و خوی او کشیده میشود .

آیا ... این همه کشش که در وجود من پدید آمده گناه نیست ... چرا ...
پدرم همیشه ما را از آمیزش با جوانان برحذر میدارد ... این مرد نیز هرچه

باشد باما بیگانه است ...

در این قبیل اندیشه‌ها غرق بود که کارش تمام شد . باشتاب ظریف
کوچک و بزرگ شیر را یکی کرده و در خم بزرگتری که گوشه آغل قرار
داشت ریخت درش را گذاشت و دوان دوان با طاق رفت ..
بمحض ورود بادیدگان شوق زده و نگاه درخشنده و کنجکاو خویش
به جستجوی (موسی) پرداخت و چون او را در کنار پدرش نشسته دید لبخندی
ملیح بر لب آورد ...

خواهرانش بکارتیبه شام اشتغال داشتند یکی سفره را میگسترانید
و دیگری نان بزرگی را با کارد قطعه قطعه مینمود .
(صپوراه) آهسته وارد اطاق شد و رو بروی (موسی) با حالت کود کانه ای
نشست و به گفتگوی او و پدرش که تازه گرم شده بود گوش سپرد .
(بصر ب) کاهن معبد مدیان از جوان مسافر که بنظر او مردی معقول
و تربیت یافته و جوانمرد جلوه میکرد پرسید :
- خوب ، رشته سخن بدرازا کشید و شما نگفتید که چرا با اینطرف
مهاجرت کرده و بسوی دیار ما آمدید ..
(موسی) جواب داد :

- من در قصر فرعون مصر بزرگ شده ام و ای محیط ظالم پروردگار
در روح و روان من هیچ تأثیر نداشته و آنچه ظالم و تعدی که روز شب شاهد
دهها صحنه مختلف آن بودم نتیجه ای واژگون بنخستید و من دشمن بیدادگری
بار آمدم .

از آن موقع که بعقل رسیدم و در بازوان خویش نیروی احساس کردم
بازور و قلندری مبارزه نمودم . گاهگاه بین من و اموری بن فرعون که بیچارگان
را آزار مینمودند زد و خورد در میگرفت و کار با آنجا میکشید که شاید نزد
شاه میبردند و از من شکوه مینمودند خوشبختانه مادر خوانده من یعنی دختر
فرعون همه جا از من دفاع مینمود و نمیکنداشت سخن چینان و بدگویان در کار
خویش موفق شوند و فرعون را بصدد فرمان قتل من مجبور نمایند .

(موسی) همه چیز را بدون پیرایه و دروغ حکایت کرد و بالاخره گفت :
- سرانجام فرعون فرمان قتل مرا صادر کرد و من که محیط را برای
ادامه زندگی نامناسب تشخیص میدادم فرار را برقرار ترجیح داده و پس

زندگانی پیامبران

از چندین روز گرسنگی و سرگردانی باینجا رسیدم ولی در کمال تاسف مشاهده نمودم که ظالم و بیداد همه جا هست... در مصر فرعون خون بیچارگان را میکشد و اینجا چند جوان بی سرو پا و تیره بخت به چند دختر بی دفاع زحمت کش آمدی میکنند.

مشاهده این منظره خون مرا بجوش آورد و جوانان را آنطوریکه دلم میخواست مجازات کردم تا هرگز بناحق بمال و جان دیگران تجاوز نمایند. سخن (موسی) باینجا رسیده بود که (صپوراه) گفت طعام حاضر است و میهمان بتعارف میزبان برخوان نشست و بخوردن غذای چرب و شیرین پرداخت. پس از صرف غذا برای میهمان بستری گسترده و (موسی) که سخت خسته و ناتوان شده بود سروروی و موی خویش را شست و خوابید..

به به .. چه خواب لذت بخش و آرامی این نخستین شبی بود که (موسی) از خواب خود لذت میبرد ..

در مشرق آسمان تازه گرد نقره‌ای پاشیده بودند که (موسی) دیده گشود و از بستر بیرون جست ..

قبای گرد آلود خویش را تکان داد و پوشید . پای پوشها را نیز پیا کرد و کنار پنجره‌ای که بیابان بزرگ معبد گشوده میشد رفت :

درختان سر بفاک کشیده و شاخ و برگ سبز و پر پشت خویش را بهم فرو برده و اینجا و آنجا روی باغچه‌های پر گل طاق زیبایی زده بودند.

بلبلان در سکوت و صفای بیمانند باغ و آنهمه شکوه و جلال ملکوتی طبیعت نغمه‌سرائی میکردند ... یکی، پای نسترن میخواهند و دیگری، در کنار بوته شقایق سفید نغمه‌سر داده بود .

کسی نمی‌دانست مرغان باغ چه میگفتند و چه میشنیدند ... شاید خدای بزرگ را تسبیح میگفتند و شاید از سر نوشت میهمان تازه وارد آگاه شده و آنهمه ماجراهای هول‌انگیز و آن آینده درخشان و بزرگ را برای یکدیگر تعریف مینمودند و از بزرگی روح (موسی) که مشتاقانه به نغمه‌های آنها گوش میداد حکایت‌ها میکردند ...

(موسی) چند بار سینه خود را از هوای فرحبخش صبحگاهی پر و خالی کرد و آهسته آهسته از اطاق خارج شد و در خیابان شنی باریکی که در میان

دور دیف درختان نارون و چنار امتداد مییافت بقدم زدن و تفکر پرداخت.
 (موسی) باندیشه های دور و دراز فرو رفته بود. خوشترین لحظات
 زندگی او موقعی بود که در خلوت و تنهایی فکر میکرد ... از تفکر و اندیشه
 درباره آنچه در اطراف خود و در طبیعت لایتناهی میدید لذت میبرد و به همین
 علت به تنهایی و در خلوت زیستن رغبتی وافر داشت.
 تازه بوسط خیابان مشجر رسیده بود که صدای پـایـانی روی شنای
 زمین پشت سرش شنیده شد.

(موسی) بی اختیار برگشت ولی بدیدن کسی که بسوی او میآمد ایستاده
 و روی را برگردانید.

(صپوراه) لبخندی شیرین و نمکین لب و لباسی زیبا بتن داشت و
 چون موسی را ایستاده مشاهده کرد از سرعت خویش کاست و بلایست پـاـو
 نزدیک شد.

به دو قدمی که رسید سلام گفت.

— (موسی) سلام بر تو ... صبحت بشادی و خوشی ...

(موسی) نیز باودرود فرستاد.

دخترك يك قدم ديگر پيش رفت و اظهار داشت :

— امیدوارم که دیشب براحتی خوابیده باشی.

(موسی) جواب داد :

— در همه عمر شبی براحتی دیشب نخوابیده بودم ... اما ... صبح این
 باغ خیلی قشنگ است.

موسی برای اینکه بتواند نگاه خود را از روی چهره دلفریب و سینه
 و گردن مرمرین دختر به جایی دیگر معطوف دارد موضوع صحبت را ناگهان
 تغییر داد و درباره درختان باغ سخن گفت.

اما (صپوراه) با همه صفا و سادگی دخترانه خود رشته سخن (موسی)
 را قطع نمود و پرسید :

— شما امروز از خانه مامیروید ...؟

(موسی) جواب داد :

— البته از میهمان نوازی و محبت شما خیلی ممنون هستم ولی نمیتوانم

بیشتر از این در خانه شما بمانم .

(صپوراه) بی اختیار گفت :

- نه ... نروید ... نزد ما بمانید ...

از يك دختر جوان و زیبا پسندیده نبود که جوان بیگانه‌ای را با این لحن بماندن دعوت کند ، لیکن (صپوراه) در نهایت صفا و پاکی از او دعوت مینمود .

قلبش چون آئینه پاک بود و نمیتوانست بظاهر سازی و دروغ مکنونات قلبی خویش را پنهان کند . معنی حقیقت همین است که آنچه در دل میگردد بر زبان جاری گردد و دروغگویی شیوه يك انسان واقعی نیست .

(موسی) از زیر چشم نگاهی بدخترك خوب روی کرد و گفت :

- نه ... من حق ندارم بیشتر از يك شب در خانه شما بمانم و از دسترنج شما تقذیه کنم ...

هر يك از شما نوعی کار میکنید و مجموعاً خانواده کوچکی را تشکیل میدهید . من بیگانه هستم و باید در پی سرنوشت خود بروم ...

(صپوراه) بالحن کودکانه‌ای گفت :

- خوب شما هم کار میکنید ...

(موسی) خندید و اظهار داشت :

- من در اینجا کاری ندارم ... حرفه‌ای نمیدانم ...

اصولاً اینجا خانه من نیست .

از این گذشته شاید ...

موسی حرف خود را قطع کرد اما (صپوراه) مرتباً میگفت :

- شاید چه ... بگوئید ، حرف بزنید ،

موسی برای اینکه باین بحث خاتمه داده باشد گفت :

- شاید پدر شما راضی نباشد .

(صپوراه) فکری کرد و گفت :

- صبر کنید ، شما همینجا ایستید من با پدرم صحبت میکنم .

موسی هر دو دست را باز کرد که راه بازگشت دخترك را مسدود نماید و در این حال گفت :

نه ... لزوم ندارد . : من در اینجا نمیانم پیهوده باو تحمیل نکنید ...

(صبوراه) قهقهه ای زد و از زیر دست (موسی) گریخت و دوان دوان نزد پدرش که تازه از عبادت شبانه باز میگشت رفت و با او بمذاکره پرداخت .

گفتگوی بدو و دختر خیلی کوتاه بود و دوسه دقیقه بعد (صبوراه) با همان سرعت در حالیکه از شدت شوق میخندید و دستها را بنشانه بسیاری شرف درهوا تکان میداد خود را (موسی) رسانید و نفس نفس زنان گفت :

— پدرم موافقت کرد، من میدانم که شما جایی را ندارید، از شهر و دیار خود متواری شده اید، در اینصورت نزد ما بمانید و برای اینکه ما را تحمیل نشده باشید میتوانید کاری کنید.

در معبد کار زیاد هست ولی بهترین کاری که با وضع روح و جسم شما سازگار بنظر میرسد گله بانی است. همانطوری که شب قبل چشم خود دیدید ما گله بزرگی در آغل معبد داریم و چون این ناحیه اکثر ماههای سال بیابان سرسبز و خرم میباشد گله ها بیشتر از نقاط دیگر با چرا تغذیه مینمایند و شما میتوانید گله مارا به بیابان ببرید و شب هنگام بخانه باز گردید و با ما سر سفره بنشینید ... قرار پاداش شما را نیز گذاشته ام از هر ده بره دو بره متعلق شما خواهد بود و در فصل تابستان که پشم گوسفندان را قیچی میکنیم از هر ده رطل پشم یک رطل سهم بردارید.

موسی ابتدا با این پیشنهاد راضی نبود و موافقت نمیکرد. اصولا میل نداشت در آنجا که به ضرر نزدیکتر از نقاط دیگر بود بماند. از آینده و حوادثی که احتمال وقوع داشت بیمناک بود و میخواست هر چه بیشتر از آنجا دور شود ولی کلام (صبوراه) در او تأثیر کرد و کم کم از قوه مقاومت او کاست.

زیبایی خیره کننده (صبوراه) و جذبه او دل و روح (موسی) را که در عین جوانی و جوانی بود میلرزاند و هر چه بیشتر دختر بزرگتر کاهن سخن میگفت (موسی) بیشتر تسلیم میگردد و تا جائیکه گفت :

— می پذیرم ... میمانم ... من بدون چشم داشت پاداش برای شما خدمت

میکنم و گله‌ها را به چرامیبرم و ای یک شرط دارم .

(صپوراه) که از فرط خوشحالی جست و خیز میکرد و دست‌ها را بهم میمالید پرسید :

- شرط شما چیست ؟ ... بگوئید ... هرچه باشد مورد قبول پدرم قرار میگیرد ...

(موسی) فکری کرد و گفت :

- شرط من خیلی ساده است . فقط یکی از حقوق مسلم حیات را می‌خواهم حفظ کنم .

این حق مسلم حق آزادی است . گوهر گرانبهایی است که بر تارک حیات بشری بیون تاج می‌درخشد و اولادان آدم را بنده - وی از انحاء بر دیگر مخلوقات ممتاز می‌سازد . . . می‌خواهم آزاد باشم که هر گاه اراده کرده و میل داشتم بتوانم از خانه‌ها بروم و در جایی دیگر که مورد پسند من قرار گیرد ساکن شوم .

(صپوراه) ناگهان ایستاد . ابروانش را درهم کشیده شد و باندیشه فرو رفت . لبخند روی لبهای سرخ‌رنگ و دهان غنچه مانندش ماند و چشم را پایین انداخت .

چندین ثانیه بسکوت و خاموشی گذشت .

نه (موسی) حرف زد و نه (صپوراه) سخن میگفت . بالاخره (موسی) سکوت را شکست و گفت :

- چرا فکر میکنید ؟ آیا شما قصد گرفتن آزادی مراداشتید که حالا در درمقابل این پیشنهاد بفکر فرو رفته اید ؟

(صپوراه) انتظار شنیدن چنین مطلبی را نداشت لذا بغض گلویش را گرفت و گفت :

- نه .. آزادی شما محترم است . یک فرد زنده بیش از هر چیز به آزادی احتیاج دارد اما من باین فکر میکنم که بریدن انس و الفت نیز سخت است . در طی همین یکشب .. از دیروز غروب آفتاب تا کنون که آفتاب تازه طلوع می‌کند من و خواهرانم شما را دیده ایم و خویشتن را مرهون شما میدانیم . در همین یکشب چنان انس گرفته ایم که اگر امروز ما را ترک کنید و بروید بیش از یک هفته باید رنج بکشیم در این صورت اگر مدتی اینجا بمانید و آنگاه بروید

چه کنیم؟ چگونه میتوانیم شمارا فراموش کرده و جای محبت شمارا در دل خود برنماییم. من باین فکر میکنم و جز این اندوه دیگری ندارم.

(موسی) باندیشه فر رفت. باختلاف فاحشی که بین اخلاق و تربیت طوایف مختلف بشری وجود داشت میاندیشید...

پیش خود می گفت:

- سالها در میان مردم مصر زندگی کردم با خدمتگذاران و کارکنان دربار فرعون مانوس و مألوف بودم. در طی این مدت نه تنها بمن محبت نکردند؛ سهل است، قصد جان مرا داشتند و باتوطئه و نیرنگ فرعون را بر بختن خونم برانگیختند و حالا نیز بدوری من فکر نمیکنند و از غیبت من اندوهی بخود راه نمی دهند. اما عجیب است. راستی عجیب است که این دختر در يك شب چنان بمن انس بسته و الفت گرفته است که اندیشه دوری و مفارقت دل و روحش را غرق اندوه و ماتم میکند. (موسی) باز هم متفکر بود باین میاندیشید که:

- چگونه ممکن است مردم را اینگونه صفا و پاکیزگی بخشید؟ به چه وسیله می توان قلب مردم را پاک و روحشان را صاف و بی غل و غش نمود... کدام تعلیمات سبب این تربیت می شود و کیست که چنان قدرتی داشته باشد... (صپوراه) که (موسی) را آنگونه متفکر می دید بگمان اینکه سخنان او موجب پشیمانی و انصراف خاطر وی گردیده گفت:

- من شمارا مجبور نمیکنم. نزد ما بمانید و بعد... بعد هر موقع که خواستید بروید آزاد هستید.

رشته افکار موسی از هم گسیخت و بدون اینکه دیگر در این باره مذاکره را دنبال کند لبخندی زد و در حالی که زیر لب چیزهایی می گفت که (صپوراه) نمی شنید و نمی فهمید بطرف آغل گوسفندان رفت و گله را بهر کت در آورد و راه بیابان را در پیش گرفت...

(صپوراه) از شادی در پوست خود نمیگنجید. از دور مثل سایه بدنبال (موسی) می رفت. چشم از اندام او بر نمی داشت و به فاصله ای معین او را دنبال میکرد.

دلش می خواست او نیز می توانست با (موسی) به بیابان برود ولی این

کار پسندیده نبود و سبب سخن چینی و بدگویی میشد. به همین ترتیب تا خارج آبادی (موسی) را تعقیب کرد و تا موفقی که (موسی) از نظر ناپدید و آفتاب در دشت پهن گردید همانجا ایستاد و بانگاه محبوب خود را بدرقه نمود و آن گاه با هزار گونه فکر و خیال و امید و آرزو بخانه بازگشت.

۶۱

نخستین روزی که (موسی) گله را به صحرا برد (صپوراه) حسالی دگرگون داشت از صبح تا ظهر شادی میکرد و از موفقیت بزرگی که بدست آورده بود، خوشنود بود ولی از ظهر به بعد دچار اضطراب گردید. دلش مالش میرفت و برای دیدار (موسی) بی طاقتی میکرد. هر چند دقیقه یکبار با آفتاب مینگریست و فاصله خط سایه و دیوار خانه را با نگاه اندازه میگرفت و قیاس میکرد که تا غروب آفتاب چقدر مانده و (موسی) کی باز میگردد.

اینهمه شور و التهاب فقط در دل (صپوراه) ایجاد شده بود و حوهرانش آسوده و فارغ بودند و مخصوصاً از اینکه بارسنگینی از دوش ایشان برداشته شده و کار طاقت فرسایی را از آنها گرفته اند خوشحال بودند. هر چه غروب آفتاب و ساعت بازگشت گله ها نزدیکتر میشد، شورش درون و التهاب و انقلاب (صپوراه) افزوده میگردد.

(موسی) نیز از تغییر فاحشی که در زندگیش پدید آمده بود خوشحال و راضی بنظر میرسید مثل جدید باروح او تناسب داشت، او به آرامش و سکون محتاج بود به اندیشه و تفکر در تنهایی و خلوت میلی وافر داشت و گله بانی این مقصود را برای او تامین مینمود.

وقتی گوسفندان در دامن تپه های سبز و خرم میچریدند، موسی روی محله سنگ بزرگی مینشست و بدشت و برو و چشم انداز وسیع مینگریست و عظمت و زیبایی طبیعت رامیتود.

در سکوت بیابان آزاده فکر میکرد. اندیشه او هر جا میخواست می-

خواست می رفت و مانند مرغی که پس از يك عمر از قفس گریخته باشد هر لحظه در جایی مینشست و بآن مشغول میشد و باز برمیخواست.

هنگامیکه مرا نعل سبز و گلپای وحشی رنگارنگ را نگاه میکرد آفریننده زیبایی بیقرین طبیعت را آفرین میگفت و بعد رشته افکارش بآنجا کشیده میشد که در عالم چیزی بی سبب خلق نشده و هیچیک از مظاهر طبیعت بیفایده نیست ..

خداوند که با اینهمه بزرگی و کرامت بندگان خود را در استفاده از نعمات آزاد گذاشته و بهتر از هر چیز بشر را بزیور عقل و فهم و نطق و بیان از سایر مخلوقات برتر نموده شایسته پرستش و سپاس است و ما بندگان چه قدر نمک ناشناس و گمراه هستیم که وجود خالق بگانه را منکر میشویم و بجای او که بر همه چیز قادر و توانا است مصنوع دست خویش یعنی سنگ و چوب را پرستش مینمائیم و در مقابل بت‌های پیشانی بر خاک میگذرایم.

این گونه افکار قلب و روح (موسی) صفائی بیسابقه می بخشید و افق دیدار او را وسعت می داد. گویی پرده‌ها را از مقابل دیدگانش بر میداشتند و بسیاری از اسرار مجهول حیات برای او فاش میگردد.

اسراری که افشای آن برای هر کس امکان ندارد و فقط معدودی از افراد بشری چنین مقام و منزلت میرسند و نادیدنی‌ها را میبینند و ناگفتنی‌ها را میفهمند.

نزد يك غروب آفتاب (موسی) در حالیکه از دوشسته شیرین مست بود به سوی خانه جدید و محل زندگی نوین خود راه افتاده و گله‌ها را نیز با خود بهرکت در آورده.

دوشسته‌ای که (موسی) را بهال سرخوشی در میآورد یکی پیشرفت از طریق اندیشه و دیگری پیشرفت بسوی محبوبه بود.

داشت در گرو مهر و محبت (صپوراه) بود.

دختر يك سیاه چشم بامهربانی او را شایسته نموده بود و این مهربانی همان چیزی است که اولادان آدم را خیلی زود می فریبد و گردن گردنکشان را زیر یوغ عاطفه می کشد.

شاید هیچ کس قدرت آن را نداشت که موسی را در جایی پای بند کند و

نگهدارد ولی محبت (صپوراه) این کار را کرد و او را در سرزمین ناشناخته
مقیم ساخت.

وقتی کله به چاه آب رسید. موسی ابروان خود را درهم کشید و چو بدست
را در میان انگشتان فشرد، زیرا بر خلاف انتظار سایه شخصی را در کنار چاه
میدید و یقین داشت که آن شخص یکی از آن جوانان هرزه بی بند و بار است که
باز برای ایجاد مزاحمت آمده اند.

با این خیال بر سرعت قدم های خود افزود ولی چون نزدیک شد در کمال
تعجب دریافت که قبلا چاه را از آب پر کرده و گوسفندان نیز بنوشیدن
مشغول هستند.

لبخندی زد و شادمان پیش رفت زیرا کسی که گوسفندان را آب می داد
(صپوراه) بود.

دختر زیبا به بهانه گوسفندان ولی در واقع برای دیدار موسی
بآنجا شتافته و در ساعات انتظار از چاه آب کشیده و گودال را پر
کرده بود.

صپوراه نیز متبسم و خندان بسوی او بازگشت و سلام گفت و حالش
را پرسید:

- امروز خسته شدید. آخر باین کار عادت ندارید.

(موسی) سر را بعلامت رضایت تکان داد و گفت:

- برعکس جان تازه ای گرفتم و روح دیگری در کالبد خسته ام دمیده شد
سکوت و خلوت صحرای انسان را بتفکر و امیدارد و این همان چیزی است که من
دوست میدارم.

در حین صحبت گاهی (صپوراه) آب می کشید و زمانی (موسی) -
گوسفندان نیز پس از سیراب شدن دسته دسته بطرف آغل
خود میرفتند.

آفتاب تازه از نوک درختان بریده بود و دامن کشان با آسمان میرفت که
کارشان تمام شد و در کنار هم بطرف معبد حرکت کردند.
آتش خانه محترکاهن مدیان رونق و صفای دیگری داشت قهقهه دختران
که از کار طاق کش چوپانی آسوده بودند در خانه می پیچید و طنین آن روح
پسرشان را زنده میکرد.

همه خوشحال بودند ولی (صپوراه) نشاط دیگری داشت. نشاطی که فقط دلدادگان آن را احساس میکنند و شوری که تنها شیفتگان درك مینمایند.

(موسی) جوان نیکو سیرت و پاکدلی که از سر زمین مصر با نجا آمده و در اثر يك تصادف طبیعی و ساده با ایشان آشنا گردیده بود مورد توجه فرد فر داهالی خانه قرار داشت.

خواهران (صپوراه) او و اناجی خویش میدانستند و آسایش جدید را مرهون او بودند. اگر او نبود آن‌ها هنوز بگله چرانی اشتغال داشتند و با پا های طاول زده در بیابان‌ها بدنه‌ال بره‌های فراری و بزغاله‌ی گریز پامید و یدند.

هر يك از اهالی آن خانه که ایمان خدا پرستی بر آن سایه افکنده بود، موسی را بسادیده دیگری می‌نگریستند و او را بنوعی خاص دوست داشتند.

پدر خانواده، کاهن معبد مدیان که مذهب ابراهیم را ترویج میکرد و شب و روز خویش را در عبادت می‌گذرانی، موسی را بخاطر صفای روح و پاک‌دل و حقیقت جوئی او دوست داشت.

طبیعی است که هر کس بهم‌خوی خویش متعایل میشود و پدر (صپوراه) نیز بهمین علت (موسی) را گرامی میداشت زیرا در او دل‌بستگی و استعداد عجیبی بخدا پرستی و تحقیق و تفحص در الهیات و مقامات مذهبی مشاهده مینمود.

گاهی ساعت‌ها با هم می‌نشستند و صحبت می‌کردند و هر چه از آشنائی آن‌ها می‌گذشت کاهن مدیان روح و روان خویش را به موسی نزدیک تر می‌دید و در این اواخر چنان احساس میکرد که او نیز عضوی از اعضاء خانواده او است و هرگز نباید از ایشان جدا شود.

در حالیکه موسی برای خودش سرنوشتی جداگانه تصور میکرد او در همه حال بخاطر می‌آورد که با آن جمع بیگانه است و آن روز فرا میرسد که باید از آن‌ها جدا شود و سرکار خویش گیرد و بدنبال تقدیر و سرنوشت گام بردارد.

موسی میدانست که هر چه علاقه و دل‌بستگی و بالاخره انس و الفت

میان دو نفر با چند نفر شدید تر باشد تعادل جدائی مشکل تر است ناچار برخلاف رضای باطن میکوشید که بطور کلی مأنوس و مألوف نباشد تا در صورت لزوم بتواند رشته‌های ناگسستنی محبت و تار و پود الفت و دوستی را پاره کند و از آنجا بجائی دیگر برود.

این منظور غائی و نهائی (موسی) بود لیکن همیشه و همه جا تدبیر عقل در مقابل خواسته دلیل و رضای ضمیر و هوای نفس خنثی می‌گردد و باطل میماند.

(موسی) خویشتن را گرفتار احساسات دیگری غیر از انس و الفت ساده و بی‌آلایش مشاهده مینمود. هر روز وقتی کنار چاه آب میرسید و (صپوراه) را با آن چهره دلفریب و آن دیدگان درخشانده لبریز از امید و آرزو آنجا ایستاده و منتظر مشاهده مینمود، قلبش فرو میریخت روحش باهم مقاومتی که نشان میداد بسوی او کشیده میشد و دل در سینه‌اش می‌طپید و زانوانش لرزشی خفیف و نامحسوس پیدا میکرد.

او نمیخواست اعتراف کند که نسبت به (صپوراه) علاقه و وابستگی عاشقانه پیدا کرده است این اعتراف برای او خیلی سنگین و ناگوار بود زیرا او میخواست با هوای نفس و آرزوهای خام و ناپخته دل خویش مبارزه کند و اگر باین عشق معترف میشد چنان بود که بدل تسلیم گردیده و خویشتن را دست و پا بسته با سارت نفس اماره در آورده است.

معمولاً حقایق غیر قابل انکار است. خورشید می‌درخشد و حقیقت نیز از پشت ابرهای تیره توهم و تصورات غیر واقع تجلی مینماید و ظاهر میشود و جهان جان بشر را روشن میکند.

(موسی) احساس مینمود که از افشای این حقیقت غیر قابل انکار ناگزیر است لیکن چنین قدرتی را در خود نمی‌دید که به عشق (صپوراه) اعتراف کند.

چند ماه گذشت. اندك اندك فصل سرما، فصلی که چمن‌ها و مراتع سرسبز و خرم در زیر توده‌های سفید برف پنهان و در یخبندان خشك میشود رسید گوشتندگان طایق معمول در آغل میماندند و (موسی) نیز روزها بیکار بود و در اطاق کنار تنور گرم آتشی که برای پختن نان و تهیه غذا آماده میکرد می‌نشست و فکر میکرد.

روابط بین او و (صپوراه) خیلی صمیمانه و نزدیک شده بود. روزها کنار یکدیگر می‌نشستند و صحبت می‌کردند.

یکروز که (صپوراه) برای ملاقات (موسی) رفت اورا سخت اندیشناک و متفکر دید.

ابروان را درهم کشید، آرامی در کنار او و کنار تنور آتش خیزد و باله‌نی لبریز از محبت و گرمی و دوستی گفت :

«(موسی) باز چه شده ؟ چه فکر میکنی ؟ من هر وقت تو را متفکر مشاهده میکنم، مثل اینست که درهای دنیا را بروی من می‌بندند.

قلبم خفه میشود بعضی گلویم را می‌گیرد . هیچ نمی‌خواهم تو غمین و اندوهگین باشی .

اشک در دیدگان (صپوراه) جمع شد و سر را پایین انداخت و در حالیکه به شعله‌های آتش تنور مینگریست خاموش ماند.

(موسی) گفت :

«باین فکر میکنم که این خانه جای من نیست .

هر قدر شبان من محبت و صمیمیت داشته باشید، باز هم من بیگانه هستم و باید بجای بروم که در آنجا احساس بیگانگی نکنم .

(صپوراه) بدون درنگ سر برداشت و گفت :

«میخواهی بروی ... کی میروی ... ؟»

(موسی) جواب داد :

«بهاره . پس از چیدن پشم گوسفندان راه خود را میگیرم و بقطار دور

دست میروم .

من آزادی را بر همه چیز ترجیح میدهم ..

میخواهم آزاد باشم.

(صپوراه) بی‌هوده می‌کوشید که قطرات اشک را در دیدگان

خود نگهدارد.

(موسی) هر چه بیشتر از عزیمت خویش صحبت می‌کرد

قطرات اشک بیشتر از دیدگان او سرازیر میشد و در پهنای صورتش مینعلطید

و باین میریخت ...

بالاخره بالعنی قاطع و مصمم اظهار داشت:

- از آزادی حرف میزنی ولی من آزادی تو را می گیرم ... نمی گذارم بروی ...

(موسی) متعجبانه سؤال کرد:

- چگونه می توانی آزادی مرا بگیری ... من که بنده کسی نیستم.

(صپوراه) بایست دست قطرات اشک را از گوشه دیدگان شهلا و سیاه خود سترد و گفت:

- تو بنده کسی نیستی ولی این امکان موجود است که بنده محبت من باشی. رشته دوستی و بندهای مستحکم وظیفه از زنجیر فولادین محکم تر است. زنجیر ممکن است روزی زنک بزند و پاره شود ولی رشته وظیفه، زنجیر محبت و دوستی پاره شدنی نیست...

(موسی) لبخند میزد و بسخنان او گوش میداد تا جائیکه بالعنی ملایمتر اظهار داشت:

- من تو را دوست دارم ... بیقین میدانم که تو هم مراد دوست داری ... تو روحی بزرگ داری ... روحی غیر قابل تسخیر ولی من قلب و روح تو را مسخر کرده ام و بی سبب انکار میکنی و تسلیم نمیشوی ...

(موسی) پرسید:

- مقصودت چیست ...

- مقصودم اینست که برای ازدواج ما هیچ مانعی موجود نیست و تنها میل و رضای من کفایت میکند. پدرم هم با این امر در صورتیکه من موافق باشم موافقت میکند.

(صپوراه) ناگهان خود را بدامن (موسی) انداخت و در حالیکه بشدت میگریست گفت:

- من نمیگذارم تو بروی ... بلند شو.

بلند شو ... برخیز تا به معبد برویم. پدرم شغله صا را به نقد بکشد و در میآورد.

(موسی) یکه ای خورد ... منقلب شد. در روحش طوفانی سهمگین ایجاد شده بود. میل به آزادی و آزاد زیستن و برای خود زندگی کردن که از غرایز

و طبایع اولیه بشر است از یک طرف و علاقه و محبتی که نسبت به (صپوراه) داشت از طرف دیگر در روح او میجنگیدند و هر کدام میخواستند دیگری را محروم نابود کنند.

این جنگی قطعی بود و اگر یکی مغلوب میشد برای همیشه از بین میرفت. (موسی) میبایست تصمیم بگیرد.. اگر آزادی را انتخاب میکرد ناچار بود محبت (صپوراه) را در دل خود بکشد و اگر (صپوراه) و عشق زندگی خانوادگی را بر میگزید طبعا میبایست میل به آزاد بستن را برای همیشه در وجود خویش سفته کند و نابود سازد.

(صپوراه) میدانست که (موسی) اضطادات سختی را میگذراند و میخواهد تصمیم بگیرد خیر و خیره در دیدگان درخشنده جوان عبری مینگریست و میخواست مکنونات قلبی او را در فروغ چشمان او بخواند و از آنچه در دلش میگذرد آگاه شود.

چشم آئینه دل است و (صپوراه) نیز در آن آئینه درخشان تمام نما میدید که (موسی) اندک اندک تسلیم محبت میشود و از آزادی خود چشم میپوشد...

چهره (موسی) نرم و نرم تر میشد، خطوط پیشانی او که تا آن لحظه بهم فشرده بود باز گردید، لبخندی روی لبانش نقش بست و پس از چند لحظه دست دراز کرد و انگشتار ظریف (صپوراه) را گرفت و گفت:

... میپذیرم... من هم تو را دوست دارم...

(صپوراه) از فرط شادی چیخ کشید و از جای جست. نمیدانست چه میکند و چه باید بکند.

خواهرانش بصدای او بدرون اطاق دویدند و چون (صپوراه) را در حال نشسته و نشاط مشاهده نمودند علات را پرسیدند.

دختر گفت:

... بچه ها، من و (موسی) ازدواج میکنیم. بدوید و این مژده را بپذیرم برسانید (موسی) برای همیشه نزد ما میماند و از خانواده ما خواهد شد... شادی کنید اموال ما است و ما نیز متعاقب با او خواهیم بود...

دختران دوان دوان رفتند و (صپوراه) نیز هق هق کنان در حالیکه

شانه‌هایش از شدت گریه، گریه شادی و نشاط، تکان می‌خورد خود را میان بازوان موسی افکند و سرش را روی سینه او نهاد.

سالها گذشت. در مدینان همه مردم خاطره خوش عروسی باشکوه و گرم (موسی) و (صپورا) دختر بزرگ کاهن معبد را فراموش نکرده بودند و گاهگاه از آن یاد مینمودند.

(موسی) و (صپورا) ابتدا عروس و داماد خوشبختی بودند که سعادت به آنها بخشید میزد و آینه پیش روی ایشان می‌درخشید و بعد بصورت زن و شوهر نیک بخت و سعادت‌مند درآمدند که همه مردم بگرمی و صفای زندگی بی آلابش آنها رشک میبردند و غبطه می‌خوردند.

همیشه سعادت در آستانه در خانه آنها بود. هر دو یکدیگر را دوست میداشتند و مشکلات احتمالی حیات را با رومی گشاده استقبال میکردند و موانع را پشت سر می‌گذاشتند.

آنها نمونه یک زن و شوهر واقعی بودند در زندگی خانوادگی صمیمیت را جایگزین همه هوسها و آرزوهای خام کرده بودند و در خارج از محیط خانه کار میکردند و به قدرت خدا و معیت و عنایت او متوکل بودند.

خداوند خانه آنها را بنور جمال پسری روشن کرد که (موسی) او را (گرشوم) نام نهاد.

(موسی) این نام را بمناسبت اینکه از شهر و دیار مألوف دور افتاده بود انتخاب کرد.

روزها (صپورا) در خانه کار میکرد و کوره و روغن تهیه مینمود و مازاد مصرف را می‌فروخت.

کار آن ها رونقی بسزا گرفته بود و بارچه‌هایی که (صپورا) مییافت دست بدست میگشت و در بازار قراء و اطراف بخوبی و با قیمت شایسته بفروش میرفت.

(موسی) نیز گله را بچرا میبرد و غروب باز میگرددانید و در صحرا به

فکرو اندیشه فرومیرفت.

آنطوری که دلش میخواست و آرزوی آنرا داشت میزیست. خانه برای وی بهشتی فرح انگیز بود و کار را بانبروی کافی و روحیه ای قوی و دلی امیدوار انجام میداد.

کاهن مدیان برای او معام خوبی بود که روح پاکش را با الهیات آشنا میکرد و (موسی) آنچه که از تعلیمات پیغمبران سلف میآموخت با علاقه ای خاص که از طبایع و خصوصیات نوابغ بزرگ عالم است محفوظ میداشت و بخاطر چون آئینه خویش میسرود و از آن مهمتر گفتار پیغمبران را عمل میکرد و اعمال نیک آنهارا سرمشق حیات خویش قرار میداد.

چندین سال دیگر گذشت (۱). گذشت ایام (موسی) جوان خام و کم تجربه ساق را که به اندک نا ملایم خشمگین میشد به صورت مردی پخته و دنیا دیده و کار آزموده در آورده بود. همه چیز را با واقع بینی میدید و در باره امور کلی حیات نظریات صائب ابراز میداشت که برای عوام الناس دستور زندگی بود.

مردم نسبت باو عقیده نیکو داشتند و نامش را بخوبی یاد میکردند و در مواقع سختی و هنگامیکه با مشکلات لاینحل روبرو میشدند نزد (موسی) میرفتند و از او نظر میخواستند و دستور می گرفتند.

(بصر) کاهن مدیان، پدر (صپوراه) وقتی اقبال عامه و حسن ظن عمومی را نسبت بموسی مشاهده مینمود از او دعوت میکرد که دست از شبانی کشیده و در معبد خدمت کند ولی او هیچکاری را بهتر از گله بانی و زندگی در بیابان دوست نمیداشت.

او ساعات تنهایی و سکوت و روزهای خلوت و اندیشه را با دنیایی عنوان و مقام معاوضه نمینمود و حاضر نمیشد سکوت و آرامش خویش را از دست دهد.

۱- زندگانی حضرت (موسی) پیغمبر عالی شان بنی اسرائیل را مورد خین بچهار مرحله تقسیم نموده اند و هر مرحله را چهل سال ذکر کرده اند. میگویند تا چهل سالگی در دربار فرعون بود چهل سال سرگردانی او طول کشید و چهل سال نیز رهبری قوم خویش را بر عهده داشت الخ

و در معبد بارشاد مردم پیردازد .

این وضع ادامه داشت تا اینکه آن روز، آن روزیکه میبایست مسیر زندگی او و قوم بنی اسرائیل عوض شود فرا رسید.

آن روز روزی بود که قوم بنی اسرائیل به سخت ترین مراحل حیات رسیده بودند ظلم و بیداد فرعون جدید به اعلا ترین حد امکان رسیده بود و تعمل و طاقت بنی اسرائیل نیز پایان رسیده و جانشان بلب آمده بود .

بزرگان قوم مرتباً وعده می دادند که بنا بر اخبار و روایات که از یوسف و یعقوب و اسحاق و ابراهیم بجای مانده بزودی ناجی بزرگی پیدا می شود و بنی اسرائیل را از یوغ بندگی و قیود و بردگی و تیره روزی میرهاند شیوخ قوم آن روز را از نزدیک میدیدند اما تاب و توان و صبر و طاقت مردم تمام شده بود .

دسته جمعی به معابد می رفتند . مینالیدند و در فضا دور از چشم تیزبین مأموران ظالم فرعون میگریستند و از خنده میخواستند که عهد بسته شده را وفا نماید...

بنابر اقوال بزرگان و زعمای بنی اسرائیل و طبق روایاتی که از (یوسف) و (یعقوب) بجای مانده بود خداوند وعده داده بود که یکروز بساط ظلم و بیداد فرعون را بدست ناجی بزرگ آن قوم برهم بپاشد .

آن روز نزدیک بود. خداوند باستغاثه بندگان مستم کشیده خویش لبیک گفت و فرشتگان مقرب در گاه خویش را مأمور ساخت که این بشارت را به بنده برگزیده یعنی (موسی) برسانند و او را مأمور نمایند که برای رهایی بنی اسرائیل اقدام کند .

آن روز نیز روزی مثل روزهای دیگر بود.

صبح شد، آفتاب طلوع نمود و بدریغ انوار طلائی رنگ را مانند تارهای کلاف پریشان ابریشم روی دشت دمن، کوه و صحرا و جنگل و چمن پاشید و همه جا را روشن و متور نمود.

(موسی) سحرگاه از خواب بیدار شد.

(صپوراه) همسر وفادار و خدمتگذارش صبحانه او را حاضر کرده

بود و او صرف کرد و پیشانی هم بالین خویش را مانند هر روز به عنوان
قدردانی و ابراز محبت بوسید و بدنبال گله از خانه خارج گردید و راه صحرا
را در پیش گرفت .

نه او، نه (صپوراه) ، نه مردم و نه شیوخ و بزرگان بنی اسرائیل که
فرسنگها آنطرفتر در وادی مصر بسر میبردند، نمیدانستند که آنروز روزی است
تاریخی، روزی است بزرگ، روزی است که سرنوشت آن ها عوض میشود و
صفحه ای درخشان بر تاریخ بشریت افزوده میشود ...

هیچ کس خبر نداشت و فقط خدا می دانست چه می شود و چه
خواهد شد .

آنروز (موسی) میترسید . خودش هم نمیدانست چرا وحشت او
را برداشته است . وقتی سر بالا میگرفت و به آسمان مینگریست، هنگامیکه
به عظمت کوهها و وسعت دشتهای وسیع و بیکران مقابل خویش خیره میشد
رعب و هراس بیسابقه سراپای وجودش را فرا میگرفت و دل در سینه اش میطپید
و زیر لب میگفت :

- ای خدائی که آسمان ها را معاق و ستارگان را با آن همه عظمت و بزرگی
آویزان و سرگردان آفریده ای من تو را میپرستم و در آستان قدرت و بزرگی
نوپیشانی عجز و ناتوانی بر زمین مینهم . از تو استعانت می جویم و به بزرگی
تو معترف میباشم . دل مرا از نور ایمان خالی و تهی مگردان و روحم را
و دامنم را از آلودگیها و گناهان دور نگه دار . خداوند بزرگی سزوار
تو است و تو بهر کار قادر و توانائی ...

آنروز روزی بود که مسیر حیات ملت سرگردان و پیریشان عوض میشد . آنروز
روزی بود که خداوند مردی را از میان بندگان خود ، از میان
بهترین و بزرگوارترین آنها بر میگزید و او را از جانب خود برای راهنمایی
و نجات قوم ستمکشیده ای که اسیر چنگال بی رحم مردی خود خواه و بنده ای
گردنکش و نافرمان بود مامور میکرد .

آنروز روز بزرگی بود تاریخ بشریت چنین روزی را همیشه با خط طلایی
در دفتر زندگی خویش ثبت میکند زیرا در تمام طول تاریخ چند روز به
بزرگی و اهمیت آنروز فراموش ناشدنی میرسد .

ساعتها پشت سر هم میگذشت و موسی همچنان خویشتن را مقهور قدرتی عجیب مشاهده مینمود و هرچه بیشتر دعا میکرد و با خدا راز و نیاز داشت بیشتر مرعوب میشد.

هیچ نمیفهمید چرا چنین حالتی دچار گردیده ..

هرچه فکر میکرد نمی توانست برای وحشت درونی خود سبب قابل قبولی پیدا کند همینقدر احساس مینمود که حادثه ای بزرگ در شرف تکوین و وقوع است.

حادثه ای بزرگ، آیا طوفانی بزرگ واقع میگردد؟

نه .. هیچیک از این حوادث اتفاق نمیافتاد فقط (موسی) پسر (عمران) به پیامبری مبعوث میشد و خداوند او را مخاطب قرار می داد و با وی سخن میگفت.

نزدیک غروب آفتاب گله گوسفندان بکوه رسیدند و در دامنه سرسبز و خرم آن بچرا مشغول شدند. موسی نیز آرام آرام میرفت و بچپ و راست و بالا و پایین مینگریست.

هیچان او بمنتها درجه رسیده بود بدون اینکه بداند علت آن همه التهاب و آشفتنگی روحی چیست خود را بدست حوادث احتمالی سپرده بود و زیر لب دعا مینخواند.

درست در همین موقع، در نقطه ای واقع در پنجاه قدمی، بوته خاری را مشاهده نمود که به لای نامعلوم آتش گرفته بود و میسوخت.

در بیابان و کوهستان از این حوادث زیاد اتفاق می افتد و بوته های خار که در اثر گرمای هوای خشک میشوند در زیر نور مستقیم آفتاب شعله ور میگرددند و میسوزند و بخا کستر تباه بل مییابند.

(موسی) آن بوته نیز با همان نظر که با مثال آن می نگریست نگاه میکرد ولی آتش تمام شدنی نبود ... همچنان میسوخت و شعله های آن سر با آسمان میکشید.

(موسی) متعجب بود و هرچه بیشتر انتظار میکشید که بوته خار خشک بسوزد و تمام شود، انتظار او طولانی تر میشد و آتش بهیچوجه پستی نمیکرفت.

یعنی چه... این آتش چرا خاموش نمیشود...

مولا بویه خشک خار خیلی زود می سوزد و تمام میگردد ولی این آتش تمام نشدنی است شاید در آن سوی آتش تل بزرگ خار وجود دارد و کسی دسته های خار را در آتش می افکند و از خاموش شدن آن جلوگیری مینماید... عجبا... راستی حیرت انگیز است زیرا پشت آتش نیز دیده میشود و کسی آنطرف نیست و چیزی به چشم نمی خورد... آن سوی میروم و علت را کشف میکنم..

این را نزد خود گفت و بسوی دیگر رفت ولی هنوز آن جا نرسیده بود که ناگاه سکوت کوهستان به صدای رسا و آوازی گیرا و گرم شکست.

مثل این بود که کسی از میان شعله های آتش با آن همه دوخشندگی و حرارت و سوزندگی با (موسی) سخن میگفت و او را مخاطب قرار میداد.

- موسی... موسی...

موسی غرق در اعجاب ایستاد و چون باور نمیکرد صدا از درون آتش برخاسته باشد با طراف نگر بست چون کسی را ندید متوجه شعله های سرکش و سوزنده شد و در پا-خ گفت:

- من اینجاستم... کیست...

صدا باز هم بگوش رسید که گفت:

- موسی... ای بنده خدا

(موسی) همچنان متعجب مانده بود و با دیدگان گشاد شده و دهان نیمه باز آتش که صدا از آن جا شنیده میشد مینگریست و هر بار در جواب صدا میگفت:

- من اینجاستم... من موسی هستم..

بالاخره صدا گفت:

- ای موسی بای پوش خود را از پای دور ساز...

موسی که هنوز نمیتوانست صاحب صدا را بشناسد و مقصود او را بفهمد با

تاراحتی پرسید:

- چرا ای نعلین خویش را دور کنم... آیا باید همیشه پای برهنه

راه بروم ...

صدا پاسخ داد :

- نه ... فقط در این مقام که ابستاده ای باید پا برهنه باشی زیرا اینجا زمین مقدسی است که هیچ جای دیگر این مقام و مرتبت را ندارد ...

موسی نمیتوانست بفهمد که با که حرف میزند و این آواز از کجا بگوشش میرسد و گوینده کیست و مقصودش چیست .

هرچه بود صدا از راه گوش تا اعماق روحش مونز واقع میگردد و مثل این بود که دستی قوی و نیرومند بتار و پود وجودش چنگ میزد و اعصاب او را چنان میکشید که میخواست فریاد بکشد و خود را در شعله های سوزنده آتش خاموش ناشدنی بیافکند ...

برخود فشار آورد . بنفس بیمناک و مرعوب خویش نهیب زد ، قوای روحی را جمع کرد و بزحمت لب گشود و پرسید :

- آخر تو کیستی ..

صدا پاسخ داد :

- ابتدا پای پوست را دور کن ...

موسی بدون درنگ پای برهنه شد و نعلین را کنار هم در گوشه ای گذاشت و مؤدبانه ایستاد . آنگاه صدا گفت :

- ای (موسی) .. این صدای خدای تو است که بگوشت میرسد ... من خدای ابراهیم و خدای اسحق و یعقوب و اسماعیل هستم . من خدایی هستم که (ابراهیم) را در آتش نمرود حفظ کردم و اخگر سوزان را بر او گلاستان نمودم (۱) من خدای (یوسف) هستم خدایی که او را از بن چاه ذلت به اوج

(۱) در توراة فصل بیست و دوم از آیه ۲ تا آیه ۱۳ چنین مذکور است که خداوند بابر ابراهیم فرمان داد تا (اسحق) را برای قربانی بکوهستان برد این یکی از موارد اختلافی است که بین عقاید مذهبی مسلمانان و یهودیان موجود است زیرا خداوند در قرآن فرمود که ابراهیم (اسماعیل) را برای قربانی آماده و برای ذبح او اقدام نمود .

ظلمات و قدرت رسانید . من خدای بمقوبم . . خدای که پس از چهل سال
باستشمام بوی پیراهن فرزند دورافتاده و مهجور قوای بینایی او را باز داد و
چشم جهان بینش را روشن کرد ، من خدای آسمانها و زمین ها هستم . من خدای
روز و شب و خدای آفتاب و ستارگانم .

موسی بشنیدن این سخنان چنان بلرزه در آمد که نمیتوانست روی پای
بایستد و تعادل و توازن بدن خویش را حفظ کند . از استماع آوای الهی و
از مشاهده آتشی که خداوند ذره ای از ذرات انوار بیکران خویش را در آن
نهاده بود آنان میترسید که چهره رامیان دودست پنهان نمود و روی زمین نشست
و های های گریست .

دیگر صدا شنیده نشد ، (موسی) آنقدر متوحش و لرزان بود
که تا چند دقیقه نمی توانست روی خویش را بگشاید و دست را
پائین بیاورد . . .

گریه باو امان نمیداد و خود نمیدانست این گریه شوق است و یا اشك
حاصله از ترس و وحشت !

بهر حال هنگامیکه سر بر گرفت ، سیمایش غرق در سرشك گرم بود .
از آتش اثری دیده نمیشد و از آوای الهی خبری نبود .

دنیا همان آرامش و سکون نخستین را داشت . کوهستان در جای خود بود
گوسفندان در دامان کوه میچریدند و بره ها بدنبال مادران میدویدند و بعبع
میگردند و جست و خیز مینمودند .

آفتاب اندك اندك در پشت قله رفیع کوه پنهان میشد و آفتاب زردی
مانند روشنائی چراغ کم فروغی که بر چهره بیماری زرد رنگ افتاده باشد
میلرزید و بالا میرفت تا با آسمان پیرد تا مقدمات نزول ظلمت قیرگون شب
فراهم شود . بدن (موسی) خیس عرق و چهره اش از اشك تر بود . . باندیشه فرو
رفت و نزد خود گفت :

- این چه حالت بود که بر من گذشت ؟ آیا خواب میدیدم و یا در بیداری
صدا ی خدای خود را میشنیدم . . نه . . مسلماً در خواب و اغماء بودم و آنچه می-
شنیدم و میدیدم ساخته خیال و ساخته تصورات و اوهام بود . . ولی نه . . بیدار
بودم . . این خدای بزرگ ، خدای آفریننده جهان و گرداننده آسمان بود که
بامن سخن میگفت . . این آتش دلیل آن است که آنچه دیده و شنیده ام عین حقیقت

است... اشتباه نمیکنم...

از جای برخاست .. با پای برهنه کفشها را بدست گرفت ، مقداری
آنطرف تر نعلین را پوشید و گله را پیش راند و سرعت بطرف خانه خود
حرکت کرد ..

هوا کم کم تاریک میشد که موسی معجلانه کوسفندان را آب داد و
بخانه رسید . (صپوراه) مثل همه روز باستقبال او شتافت و آغوش خویش
را برای پذیرائی از وی باز کرد ولی در همان نگاه نخست متوجه
تغییر حالت (موسی) شد و دستها را که بالا گرفته بود پائین انداخت
و پرسید :

- ایوای ... تو را چه میشود ... چرا گریسته ای چرا رنگت
پریده و چرا لبهایت کبود شده ... جواب بده ... من نگرانم گویا
بیمار شده ای ...

و بتصور اینکه (موسی) کسالت پیدا کرده دستش را کشید و او
را بدرون اطاق برد و آب گرم برای شستن پاهای او آماده نمود و درحالی
که پای گردآلود و خسته شوی را در آب گرم مالش میداد مجدداً حال
موسی را پرسید و اصرار ورزید که او حرف بزند و آن چه بر او
میگذرد بگوید .

(موسی) ابتدا میخواست حقیقت را مکتوم و پنهان نگهدارد بيم
آن داشت که همسرش سخنان او را باور نکند و اصرار بی اندازه
(صپوراه) او را بسخن گفتن واداشت و ماجر را حکایت نمود و در
پایان گفت :

- این بود آنچه که من دیده و شنیدم و تنها بقو که عزیز من هستی
میگویم . با هیچکس از این مقوله صحبت نکن زیرا مردم کوتاه فکر خدا ناشناس
مرا بسفاهت و جنون متهم میکنند و میگویند حالا که از سرگردانی نجات
یافته و باسایش و نعمت رسیده داعیه پیامبری میکنند ... این راز را پیش
خود نگهدار .

(صپوراه) بادیدگان غرق در تعجب به دهان (موسی) که باز و بسته
میشد مینگریست و گفته های او را بجان و دل می پذیرفت . از فرط شعف

رنگ چهره اش چنان پریده بود که گویی جانش بلب رسیده و مرغ حیات از کالبدش قصد پرواز داشت ..

شور و التهابی بیسابقه در وجود خود احساس مینمود برای اینکه روحیه موسی را تقویت نموده باشد گفت :

- راست میگویی ، مردم کوتاه فکر و نادان هستند لیکن من سخنان تو را باور میکنم و برای من قبول آنچه که تو گفتی بمنزله آن است که خودم انوار الهی را با چشم دیده آوای پروردگار عالم را با گوش خود شنیده ام .

موسی پیشانی همسرش را بنشانه امتنان از هم فکری و معاضدت روحی بوسید و با او بر سر سفره نشست و بصرف شام پرداخت اما فکرش همچنان مشغول حادثه آن روز بود و لحظه ای از اندیشه فارغ نمیشد .

فردای آنشب ، موسی گله را بصحرا برد و نزدیک غروب آفتاب بکوهستان رسید و قصد مقام آتش را نمود و در نزدیکی محل روز قبل نعلین را از پای بیرون آورده و با پای برهنه و مؤدبانه پیش رفت که بمناجات و دعا مشغول شود و چون به آنجا رسید در کمال تعجب همان آتش را افروخته دید ..

موسی دقیقه ای برجای خود ثابت و بی حرکت ایستاد . ناگاه از درون آتش صدایی برخاست که گفت :

- موسی ..

موسی پاسخ داد :

- خدای من (موسی) بنده تو ، بنده عاجز و ناتوان تو - و

حاضر است ...

آوای ملکوتی گفت :

- موسی گوش بده .. خوب گوش فراده و آنچه می شنوی خوب بخاطر

بسیار ، زیرا اراده خدای تو بر این قرار گرفته که قوم تو ، یعنی بنی اسرائیل از شکنجه و عذاب رهایی یابند و بحد من و بدست تو زنجیرهای اسارت را بگسلند و بندهای بندگی را پاره کنند .

موسی که از فرط التهاب و هیجان خیس عرق شده بود با صدای لرزان

و گرفته پرسید :

- قوم من ۴۰۰ بنی اسرائیل باید بدست من از ظلم و بیداد فرعون
رهائی یابند . ؟

جواب شنید :

- آری ای موسی .. این تومی که باید بمصر بروی و قوم بنی اسرائیل را
از عذاب برهائی ..

زانوان موسی میلرزید ... او چنین قدرتی را در خود سراغ نداشت که
چنگ در چنگ فرعون خونخوار و قس القلب بیاورد و او را با آنهمه
کبکبه و دبدبه و قدرت و عظمت و آن وسعت دستگاه و عدت سپاه از پای
در آورد ... نه او ... نه هیچ فرد دیگری در عالم برای مخاصمت با
فرعون رانداشت .

اوداعیه خدائی داشت . او خود را برتر و بالاتر از هر کس و هر چیز
میدانست و بامال و جان و نوامیس مردم بازی میکرد . هستی اقوام بیشمار را ملحقه
دست و بازچه هوی و هوس او بود و (موسی) که در دستگاه او پرورش
یافته بود بهتر از هر کس میدانست که او با خصم خویش چگونه رفتار میکند و
کردن کشان را چسان بخاک و خون میکشد .

روی این سوابق و آن اطلاعات که داشت میترسید و میلرزید .. دو
زانو مقابل آتش نشست و به این ترتیب در مقابل خدای خود
که در میان شعله های آتش بر او تجلی گردیده بود بسجاک افتاده بود و
بوجود در آمد و در همین حال بایبانی ضعیف و زبانی الکن و صدائی گرفته و
آهنگی ارزان گفت :

پروردگار من چگونه میتوانم فرعون را از ادا ظلم و جور بازدارم ..
من کیستم که موجبات رهائی قومم را فراهم آورم .
جواب شنید :

- ای موسی .. راست میگویی زیرا تو بقتلهائی موجودی ضعیف و
ناتوان هستی که از دفع خصم خویش عاجز میمانی ولی هر کس که خدا با او
باشد بر همه کار قادر میشود و بهر کار بزرگ توانائی مییابد . . بشارت بر تو باد
که خداوند زمین و آسمان خالق کون و مکان بانواست و همه جا بار و مدد کار
تو خواهد بود . فرشتگان ملکوت اعلی در خدمت تو گماشته میشوند و دستت بهر

کار توانائی مییابد .

موسی در بیان ناتوانی خویش اصرار میورزید و باز هنگامیکه سکوت بر قرار شد باندیشه فرو رفت ..

فرعون را با آن قدرت و جبروت آن دستگاه عظیم ظلم و بیدادگری در نظر مجسم مینمود و در قبال او خویشتن را بنظر میآورد و چون بین خودش و فرعون هیچگونه وجهه تشابهی از لحاظ برابری نیرو و اقتدار نمیدید و نمییافت عرق سردی بر پیشانی بلند شرمی نشست و احساس ضعف و عدم توانائی میکرد.

یکنوع ترس مثل خون در عروقش میدوید... و همه جای وجودش را مسخر میکرد. فرعون همه چیز داشت و او هیچ نداشت... بهمین جهت موسی پیش خود میگفت:

«عجبا... من چگونه میتوانم فرعون را با چنان قدرتی که من بهتر از هر کس دیگر بآن وقوف دارم از اوج عزت و حضیض ذلت بیفکنم؟ آیا چنین چیزی امکان پذیر هست؟»

او به محض این که از مقصود و منظور من آگاهی یابد به سربازان و خدمتگذاران مسلح خویش فرمان میدهد تا سر از بدنم جدا نمایند و.

اما اندیشه های بی موجب (موسی) از پروردگار عالم پوشیده نبود. هر خطی بر صفحه خیال او نقش میگردد بر خدای جهان آشکار و هویدا میشد و هر رنگی آئینه دل صاف و روح پاک او را کدر و تار مینمود آفریننده او آگاه بود.

لذا در این هنگام که موسی سر را پایین افکنده و باندیشه فرو رفته بود آوایی برخاست و ندای خداوند شنیده شد که:

«ای موسی... بزبان الکن خویش اندیشه میکنی.. باین فکر میکنی که بازبانی ناتوان و قدرت اندک تکلم چگونه میتوانی با سخنوران دستگاه فرعون جروبخت کنی؟»

آیا این وحشت تو را فرا گرفته است که فرعون با آن قدرت و توانائی که ما باو بخشیدیم تو را منکوب و مغلوب میکند و در زمانی قلیل همه را از

اطراف پراکنده و خود را محبوس و بفل و ذنجیر گرفتار میسازد. ذهنی تصور باطل ذهنی خیال و حال ۹.

آیا ای موسی . . معترف نیستی که ما ابناء بشر را با قدرت تکلم و نطق و بیان از حیوانات ممتاز و بر دیگر خاق شدگان برتری بخشیدیم ..

آیا قبول نداری که بینائی و شنوایی و حواس دیگر را ما می بخشیم و در این صورت زبان الکن تو را نیز به بهترین وجه گویا میکنیم و هستیات را بر یورصعت و بلاغت آرایش می دهیم . اما غیر از این چه دیگری نیز هست .. تو در مصر برادری داری که بنام (هارون) نامیده میشود.

(هارون لبوی) برادر تو از فصیح ترین ابناء اسرائیل است و همان نسبت که زبان تو در تظلم ناتوانی دارد بیان او در سخنوری و گویائی صاحب قدرت میباشد . ما زبان و بیان او را در خدمت تو میگذاریم . دل او را با توصاف و سینه اش را از مهر و محبت تو لبریز میگردانیم .. در اولین روزی که به مصر نزدیک شدی او را با تو روبرو خواهیم کرد و از آن پس (هارون) برادرت و وظیفه زبان و نطق و بیان تو را انجام خواهد داد . تو آنچه از ما بشنوی باو مگوی و او با بیان رسائی که دارد دیگران را از اراده خدایشان آگاه مینماید.

برخیز که ظالم و بیدادگری فرعون باعلی ترین درجات امکان رسیده است وقت آن شده که بدست تو کاخ عظیم تمدنی و احجاف به حق و بینوایان و از گون گردد ما دل فرعون را سخت و سیاه تر از آن چه که هست خواهیم کرد تا بمواعید تو تسلیم نشود و بدو آن رسد که شایستگی آنرا دارد.

(موسی) سخت متقلب شده بوده . خداوند باو وعده داده بود که برادرش (هارون) را در خدمتش بگمارد و بهر کاری قدرت دهد . عجب او اصولا نمی دانست برادری بنا (هارون) دارد.

دیگر جای درنگ نبود: از آنهمه ترس و وحشت آن همه احساس ضعف و زبونی در وجود (موسی) اثری دیده نمیشد .. حالا او خود را موجودی قادر میدید . دلش گرم شده و در احش فروغ خیره کننده ای

ایجاد گردیده بود که انوار حیات بخشش راه های پر پیچ و خم زندگی پر نشیب و فرازش را روشن و نورانی مینمود . . . بچه می اندیشید ؟ چرا تعلل میورزید.

هنوز موسی همچنان دو زانو مقابل آتشی که خاموش نمیشد . . . آتشی که نمیرد . . . آتشی که خداوند در آن بینده برگزیده خویش موسی متجلی گردید نشسته سر را روی سینه خم نموده بود که باز آوایی برخاست .

و (موسی) شنید :

- موسی... دستت را دراز کن و آن شاخه شکسته را که نزدیک افتاده بدست بگیر ...

(موسی) سر برداشت و باطراف خود نگریست و مشاهده کرد که يك شاخه خشکیده درخت چند گام دورتر از او بزمین افتاده و معلوم نیست چندین سال بهمان حال باقی مانده و شکل حقیقی خود را از دست داده است .

هرچه بود يك شاخه درخت بود... يك شاخه خشک درخت که فقط بدرد سوختن میخورد... خار کن ها همه روزه هزاران شاخه امثال آنرا از کوه و صحرا جمع میکنند و بشهر و قراء میبرند و در تنور میسوزانند و با آن شیر میجو شانند و نان میپزند ...

يك شاخه درخت به بلندی دو متر و اندی.. همین و همین...

(موسی) بفرمان الهی دست پیش برد و شاخه خشک را برداشت ...

همان صدای مأنوس و آشنای شنیده شد که:

- موسی ... این شاخه را همیشه مانند چوب بدست همراه داشته باش...

این هم برای آنکه از قدرت بی حد و حصر فرعون یمناك نباشی و هر گاه عرصه حیات را بر تو تنك کرد و انکار وجود ما را نمود و فرمان دستگیری و قتل تو را داد این چوب را درها کن تا معجزات و کراماتی که تو بكمك آن محتاج هستی ظاهر شود ...

سکوت سنگین و مداومی بر کوه و دشت و صحرا مستولی گردید ..

(موسی) به چوب تکیه کرد و از جای برخاست چند قدم آن طرفتر

نعلین خود را پوشید و گله را با همان چوب پیش راند و بسوی خانه رفت...

سفر خروج (۱)

آنروز (صپوراه) شوریدگی خاصی داشت. خودش نیز نمیدانست چرا
 چنین حالتی دچار گردیده و هرچه فکر میکرد نمیتوانست موجب و علت خاصی
 پیدا کند پیش خود میگفت :

- مرا چه می شود ... من که از زندگی ناراضی نیستم ... پس چیست ؟
 هان ... هر چه هست از جانب موسی نگرازم .. شاید برای او اتفاق خوب و یا حادثه
 سوئی رخ داده ...

آنچه بر او میگذرد روان من از آن آگاه نمیکرد ..
 (صپوراه) راست می گفت ... شادمانیهای (موسی) دورا
 دور در او ایجاد وجد و نشاط میکرد و اندوه و گرفتگی های خاطر او در
 همسرش اثر نا مطلوب میگذاشت بدون این که بداند چه شده و چه پیش
 آمده است ...

پیغمبران و برگزیدگان خداوند باید همسرانی مانند (صپوراه)
 داشته باشند و این امتیاز بزرگ خاص زنانی است که افتخار هم بالینی پیغمبران
 را یافته اند .

بهر حال (صپوراه) هرچه کوشید نتوانست در خانه بماند و آرام بگیرد.
 دوپسر خود را به خواهرش سپرد و دووان دوان از خانه بیرون رفت و از راهی

(۱) - کتاب توراۃ دارای فصول و ابواب مختلفی است که قسمتهای آن را
 تشکیل میدهد.

کتاب دوم توراۃ یعنی فصل بعد از سفر تکوین بنام (سفر خروج) نامیده
 شده است ما نیز این قسمت از کتاب حضرت موسی را (سفر خروج) نام
 نهادیم در حالی که اکثر قسمت ها را فقط شماره گذاشته و از ذکر نام
 خودداری نموده ایم ..

که سالهای متوالی و متمادی خودش رفته بود طریق صحرا و کوهستان را در پیش گرفت.

تازه مقدار کمی از چاه آب دور شده بود که بزمیش آهنیک کله را دید که از سنگی بالا رفته و از روی صخره نسبتاً مرتفع به اطراف مینگردد.

شادمانی مانند برق که غفلتاً میدرخشد در خاطرش جرقه ای زد و آثار آن وجودش را منور ساخت و دلش را گرم کرد و لبش را به تبسم گشود و در دید گانش انوار شادی و امید پدیدار ساخت . .

زانوانش که در اثر دویدن خسته شده بود نیروئی تازه یافت و فاصله فیما بین خودش و کله را با سرعت پیموده و چون از زیر سنگ بزرگی که مبدأ کوهستان بشمار میرفت گذشت شوهرش را دید که اندیشناک و پریده رنگ بدنبال گوسفندان در حرکت است و آنروز برخلاف روزهای دیگر چوبی بلند در دست دارد . .

تا آن لحظه هزار گونه فکر و خیال و هزار اندیشه نا درست بر صفحه خاطرش نقش بسته آئینه دلش را تاریک کرده بود اما به محض اینکه چشمش به (موسی) افتاده و او را سلامت و در کمال صحت مشاهده نمود پیش از پیش شادمان گردید و دست هارا گشود و در حالیکه او را بنام میخواند بسوی شوهر دوید.

چهره موسی آنروز منور و نورانی بود . . رنگش پریده بود لیکن دید گانش میدرخشید و فروغی خیره کننده و اثر بخش داشت.

کوئی در محفظه وجود (موسی) خورشیدی نورانی پنهان کرده و از دو چشم دو دریچه بروی آن همه نور و زیبائی گشوده بودند . .

وقتی (صپوراه) او را در آغوش گرفت و سرش را بسینه گرم و پر محبت وی فشرد بوئی الهام بخش و عطری فرح انگیز و خیال پرور مشامش را نوازش کرد مثل این بود که درهای بهشت را بروی او باز کرده و نسیمی آسمانی شامه حیات بخش ریاحین بهشتی را به مشام او می رسانید . . . همه چیز در (موسی) عوض شده بود و چشم (صپوراه) که پیش از هر کس دیگر با سیمای او آشنائی داشت آن تغییر فاحش را احساس می نمود و برای العین مشاهده میکرد .

زندگانی پیامبران

(موسی) با دست دیگر کیسوان همسرش را که در اثر وزش باد پربانش شده بود به آرامی نوازش کرد و گفت:

-(صپوراه) وقت آن رسیده که بفرمان پروردگار عالم بمصر باز گردیم... گوش ده... .

خوب دقت کن زیرا آن چه از زبان من می شنوی همانست که اراده خداوند بر آن قرار گرفته و طبعاً غیر قابل تغییر است و عزم من فسخ شدنی نیست .

(صپوراه) بیشتر خود را بسینه (موسی) فشر دو با صدائی اطمینان بخش و بالحنی لبریز از اطاعت گفت :

- من سرا پا گوش هستم و آنچه بگویی بگوش جان می شنوم اطاعت میکنم ..

(موسی) بسخنان خویش اینطور ادامه داد.

- قوم من .. یعنی قوم بنی اسرائیل در مصر گرفتار ظلم و جور بی اندازه فرعون میباشد.

سالهای متمادی است که شلاق کشنده عاملین فراعنه پیکر ناتوان زنان و مردان بنی اسرائیل را مجروح میکند و خنجر پیداد ایشان سینه استخوانی بازماندگان یعقوب و یوسف را میبرد و جانیشان را تباه مینماید... بالاخره ناله های شبگیر و آه های سوزنده و دعا های سحر گاهی داغدیدگان و ستمکشیدگان کار خود را کرده و اراده خداوندی بر این قرار گرفت که بساط فرعون درهم نوردیده شود و دست و پای مردم رنج دیده از حلقه های زنجیرها و آزادی از دست رفته به آنها باز گردانیده شود... من مأمور شده ام که مراتب لطف و عنایات خداوند را به بنی اسرائیل ابلاغ کنم و فرعون را از ادامه اجحاف و تعدی بازدارم . . . خوب می دانم که ترك وطن مألوف و جلای زادگاه و دوری پدر و فراق خواهران و خویشان بر تو ناگوار و سخت است اما از آنجائیکه من بی وجود تو نمیتوانم زندگی کنم صلاح مادر اینست که هر چه زود تر از (مدیان) بمصر حرکت کنیم تا وظیفه ای که بمن محول گردیده انجام داده شود ...

«صپوراه» سخنان «موسی» را قطع نمود و گفت :

- من مطیع و فرمانبردارم... و آرزوی من اینست که مرا همیشه همسری

مطیع بدانی ..

لبخندی حاکی از رضایت ایلان موسی را از هم گشوده و به صد بدون این که حرفی بزنند و یا سخنی بگویند روی براه نهادند و بسزودی بخانه رسیدند.

کاهن «مدیان» با سفر آنها موافقت کرد و چند روز بعد «موسی» و «صپوراه» و دو پسرشان بطرف مصر حرکت کردند ...

راه دور و درازی در پیش داشتند که موسی سالها قبل از آن گذشته بود و حالا کمتر فراز و نشیب و پستی و بلندی و پیچ و خم آنرا بخاطر میآورد. قافله ای نیز نبود که همراه آن حرکت کنند.

موسی (۱) و همسرش دو دراز گوش داشتند که بر یکی بار نهاده و از دیگری برای سواری استفاده میکردند. گاهی (صپوراه) بر حیوان می نشست و چون خستگی او رفع میگردد (گرشوم) سوار میشد و ساعتی بعد پسر دیگر موسی بر حیوان قرار میگرفت.

در بین راه هر جا چشمه آب و سایه و درختی میدیدند بساطی پهن می کردند و با استراحت میپرداختند.

و در یکی از همین منازل بین راه بود که (صپوراه) همسر باوفای (موسی) فرزندان خود را ختنه کرد. (۲)

مناظر کوهها و دشتهای سبز و خرم تنگه ها و گردنه ها دره های پر درخت و چشمه ساران سرد و گرم و بالاخره همه چیز و همه جا برای صپوراه که هرگز از سر زمین مدیان بجائی دیگر سفر نکرده بود تماشائی و جالب بنظر میرسید و بهر جا چشم می انداخت از تماشای بدایع طبیعت لذت میبرد.

(۱) زندگی حضرت موسی را بچهار دوران چهل ساله تقسیم کرده اند و گفته اند که موسی در چهل سالگی از مصر گریخت و در هشتاد سالگی به پیغمبری مبعوث گردید.

(۲) نوشته اند و بخصوص در توراۃ ذکر گردیده که (صپوراه) پسران دو گانه خود را در راه بازگشت بمصر در منزلی که بین راه اقامت گزیده بودند بوسیله يك چاقوی سنگی ختنه کرد و یهودیان اولین قومی هستند که ختنه را مرسوم نمودند.

(صپوراه) دل خود را بدنبال نگاه میفرستاد و باین ترتیب خویشتن را سرگرم و داغوش میداشت لیکن (موسی) در درون روح و جان خویش غوغایی بیسابقه احساس مینمود و التهابی عجیب و انقلابی پیماند داشت .

هرچه بیشتر از مدیان دور میشد و بمصر نزدیکتر میگردد التهاب او فزونی مییافت و افکار و اندیشه‌های گوناگون در محفظه مغز و خیالش ترکتازی میکردند و او را بخود مشغول میداشتند .

ساعتها میگذشت که موسی بخود فرو میرفت و همچنان که گام برمی- داشت و بدنبال دراز گوش حامل بارطی طریق میکرد میاندیشید و خیره خیره بجاییکه معلوم نبود کجاست مینگریست .

(موسی) در تمام آلام و اسقام حیات که هر انسان زنده‌ای از داشتن و تحمل نوعی از آن ناگزیر است آسوده بود . بهیچ چیز جز اجرای فرمان خدای جهان و جهانیان نمیاندیشید و سعی بلیغ مبذول میداشت که خود را تا حدود وظیفه‌ای که باو محول گردیده بزرگ کند و بروح و نقش خویش بزرگی و عظمت ببخشد .

او با اینهمه هنوز خود را ناتوان میدید ...

اودست خدا را در پشت و چراغ هدایت الهی را پیشاپیش راه خویش میدید و احساس میکرد مه‌ها هر گاه دستگاه فرعون را با وجود حقیر خودش مقایسه مینمود رعب و هراس مثل ضاعقه بر دلش مینشست و بهمان سرعت همه جای هستی او را فرا میگرفت .

در این هنگام بود که عرق سردی بر پیشانی او ظاهر میشد ، لبهایش میلرزید و آهسته آهسته از میان دوردیف‌دندان میگفت :

- خدایا .. همانطور که وعده دادی ..

موسی بنده ناتوانت را تنها مگذار و در هر حال و هر جادرا انجام مقصود یآوری کن ...

الهی ... مرا جرأت و جسارت آن نیست که نسبت نسیان بتو بدهم ولی اگر لطف تو مرا فراموش کند چه خواهد شد .. برورد گارا اگر لحظه‌ای سایه هدایت تو از سر موسی بنده عاجز تو دور شود چه پیش خواهد آمد و چگونه طومار آرزوهای من درهم نوردیده میشود ؟ ..

خدا با انسان که آتش نمرود را بر ابراهیم گلستان کردی ... آنچنان که پس از چهل سال دوری و مفارقت نیروی بینائی یعقوب را با و باز دادی و دیدگانش را به نور جمال فرزند روشن و خانه تاریک دلش را منور نمودی مرا نیز در مقابل فرعون و آتش خشم و کینه توزی او نصرت بده و مدد - کار باش .

(موسی) اکثر اوقات شبانه روز در حال حرکت و چه در اقامت ، چه در جلوت چه در خلوت بدینگونه باخدای خویش راز و نیاز میکرد ، سخن می-گفت و از او هدایت و راهنمایی ، یاری و مدد کاری میخواست . گاهی اتفاق میافتاد که موسی چندین ساعت متوالی از روز را متفکر میماند و با (صپوراه) سخن نمیگفت و آن زن بزرگوار و الاهیة سکوت و خلوت شوهر خود را با سخنان بیهوده نمیشکست و رشته افکارش را باهایهوی و گفت و شنود بی-معنی نمیکشست .

(موسی) آنقدر از سکوت و آرامشی که همسرش برای او در همه حال و همه جا ایجاد مینمود لذت میبرد که اکثراً خود را در مقابل آسمان و زمین تنها میدید و آنچه از دل و روحش میگذشت با آوایی بلند و صدائی رسا بر-زبانش جاری میشد و در حال رکوع و سجود هر چه میگفت (صپوراه) میشنید و او نیز تکرار میکرد و با خلوص نیت و قلبی صاف و صفائی کافی نصرت و پیروزی (موسی) را استغاثه مینمود .

روز و شب آنها بهمین ترتیب سپری شد تا بالاخره از مرزهای بین الاثنین گذشتند و قدم بـخاک پر آشوب مصر نهادند ..
از آنجا بعد موسی هر آن انتظار ملاقات (هرون) را داشت . خداوند با و وعده داده بود که هرون در کوهستانی که بنام کوه خدا موسوم است از او استقبال نماید اما موسی نمیدانست کوه خدا کجاست که راهش را با آن طرف کج کند . (۱)

(۱) در مورد (هرون) و (موسی) سخن بدو گونه گفته شده است دسته ای نوشته اند که هرون و موسی یکدیگر را ندیده و نمیشناختند و آنها با هدایت الهی بشناسائی هم موفق گردیدند و برخی نقل کرده اند که (موسی) قبل از بقیه در صفا قدم نهاد

موسی چنین میانگاشت ولی خداوند بنده برگزیده اش را تنها نمیگذاشت و همه جافرشندگان و کروبیان را برای هدایت و راهنمایی او مأمور کرد و آنها بودند که (موسی) را بسر منزل مقصود نزدیک میکردند. بنا بر عادت (موسی) سحرگاهان از خواب بیدار میشد و هنگامیکه ستارگان آسمان چشمک زنان پشت حجاب حریر نقره قام صبح پنهان میکردیدند. نماز و دعا و عبادت مشغول میشد.

آنروز چون از عبادت فراغت یافت و در روشنائی دلپذیر صبح باطراف نگرست ناگاه کوهستان سربلک کشیده ای در نزدیکی محل اقامت خود دید و بدیدن آن بی اختیار دل در سینه اش فرو ریخت و نشاطی زاید الوصف و خودش را فرا گرفت.

(صپوراه) را بیدار کرد و بعد بسراغ درازگوشان رفت و حیوانات را علوفه داد و بارها را بست و همسر و فرزندان را سوار کرده و براه افتاد...

(موسی) از صبح آنروز در زانوان خویش نیروی تازه ای احساس مینمود و دل خود را با نوری خیره کننده روشن تر و روحش را آماده تر مییافت.

بطور محسوس دلگرمی و امیدواری یافته بود و گویی بکنفر در گوش او نوید دیدار برادر را میداد و او را بسوی مقصود هدایت و راهنمایی میکرد و دستش را بسوی کوه خدا... کوهی که مقابل او سر بر آسمان میسایید میکشید...

فاصله فیما بین سرعت طی شد و موسی وارد دره گردید و بعد راه سر

حرکت از مصر هرون را میشناخت و شاید هرون نیز او را دیده بود.

آیه یازدهم از فصل دوم کتاب توراۃ اینست :

«وواقع شد در آنروزها که موسی بزرگ شده بنزد برادرانش بیرون آمد و بیادهای ایشان نگرست و مرد مصری را دید که مرد عبرانی از برادرانش را میزد» مفهوم آیه فوق اینست که موسی ایام اقامت در مصر برادرانش را میدیده وای این دلیل کافی نیست که او آنها را میشناخت و آنها نیز بر هویت او معرفت داشته اند.

بالائی رادر پیش گرفت و از جاده گله روی باریکی که روی سنك و خاك نقش بسته بود صعود کرد ..

راه خسته کننده بود ولی وقتی بیالای کوه رسید آرامش و آسایشی لذت بخش داشت و خود را به آنچه که آرزوی آنرا در دل و جان صمیمانه می پرورید نزدیکتر می دید ..

آنجا که رسید ایستاد ... صپوراهم از روی حیوان باین جست و بچه هارا در آغوش گرفت و در پناه تخته سنگی ایستاد ...

چند دقیقه بدون اینکه صدائی شنیده شود و یا حادثه ای اتفاق بیافتد گذشت ...

در این مدت (موسی) ایستاده بود. عصای بلندش را در میان انگشتان دست می فشرد و با کنجکاو و تفحص باطراف و دشتهای اطراف که دیده میشد می نگریست .

ناگهان صدائی شنیده شد ... باین صدا دل (موسی) از شادی طپید و (صپوراه) نیز جابجا شد و گردن کشید که شاید زودتر صاحب آنرا ببیند ...

آنجا میعاد حقیقت و وعده گاه الهی و معلی بود که دو مرد خدا میبایست یکدیگر را ملاقات کنند و روابط بین آنها نیز تنها خدا ... خداوند جهان آفرین بود ...

صدا دفعه دیگر که بگوش رسید خیلی نزدیکتر شده بود . مثل این که کسی چهار پای خود را هی میکرد و پیش میراند ... گویی عمداً صدا و هیاهو میکرد که اگر کسی آنجا هست آوایش را بشنود و مسیرش را تشخیص دهد ...

(موسی) نیز بشوبه خود صدائی کرد و در کمال تعجب پاسخی شنید ... باین ترتیب دو برادر بدون اینکه یکدیگر را ببینند و بشناسند با هم سخن گفتند ..

درست پنجاه دقیقه بعد صدای سم حیوانی شنیده شد و بعد گوشهای دراز الاغی سیاه رنگ پدیدار گردید و سرش نمودار شد و پشت سر او چهره آشنائی بچشم خورد و بالاخره ... (هرون عمران بن لیوی) برادر موسی از پشت تخته

سنگ بزرگی ظاهر شد و بسوی آنها آمد...

در ده قدمی ایستاد... نگاهی لبریز از استغهام و دقت بسراپای موسی و لباس
در ازو عصای بلندش کرد و بعد لبخندی حاکی از کمال رضایت بر لب آورد و
بآوایی دلنشین و اطمینان بخش گفت:

- موسی... برادر من... تو می...

موسی نیز لبخندی زد و باز بان الکن خویش که مثل همیشه کلمات را تکرار
میکرد جواب داد:

اینکه مقابل تو ایستاده کس دیگری جز موسی نیست ولی آیا تو هم
هرون هستی...؟

چهره (هرون) بشنیدن این پاسخ مثل آینه‌ای که در مقابل نور آفتاب
قرار بگیرد درخشیدن گرفت، دیدگانش فروغی خیره کننده یافت و لبهایش به
تسم رضایت گشوده گردید و گفت:

- من (هرون) برادرت هستم... زهی سعادت من... من این
سعادت بزرگ را از بخت کوتاه و نارسای خویش باور نداشتم ای برادر
بزرگوار! سرزمین مصر خوش آمدی که جان قوم تو از فرط ظلم و ستم لب
رسیده و تنهارمقی باقی دارند... همه شیوخ و بزرگان بنی اسرائیل
انتظار مقدم ناجی خود را که هنوز نمی‌شناسند دارند ولی من یقین می-
دانستم که تو را در بن کوه خواهم یافت... در خواب دیدم که تو میایی و
چون همیشه خواهی من از رویاهای صادقه است باین امید از شهر خارج شدم
و یابنجا شتافتم.

اشک در دیدگان هرون حلقه زد و بغض گلویش را گرفت و پس از اندکی
مکث گفت:

کردن جوانان ما در زیر یوغ بندگی شکسته و پشت زنان
ما از کارهای اجباری و خسته کننده در مزارع اختصاصی فرعون خ-م
مانده است.

پشت کودکان ما را داغ اسارت و بندگی زده‌اند و زبان سخنوران و
گویندگان قوم بنی اسرائیل را بریده‌اند که نتوانند مردم را هوشیار کنند و
از ظلم و ستم و جور بیداد فرعون و عاملین او سخن گویند... اکنون فقط توئی
که میتوانی ما را نجات دهی و جز تو هیچکس، هیچیک از بندگان خدا چنین قدرتی

را نخواهند داشت .

ای برادر عالیقدر من در خواب دیدم که تو میآئی . لشکری از فرشتگان آسمانی همراه تو است نوری از خیل سپاه ملکوتی تو برمیخاست که همان نور خیره کننده چشم سپاهیان فرعون را کور کرد آنها را مثل برگ زرد درختان که از باد سوزنده پائیزی بزمین می‌ریزند ب خاک ریخت .

من یقین دارم که تو نجات دهنده قوم بنی اسرائیل هستی لذا خواهی بشتن را بتو و تو را بخدای بزرگ می‌سپارم .

موسی که از طول راه خسته شده بود لختی با استراحت بنشست و (هرون) را نیز دعوت کرد که کنارش بنشیند .

در آن نقطه که وهستان بود که موسی ماجرای زندگی خویش را حکایت کرد .

(صپوراه) را با (هرون) برادرش آشنا نموده کودکانش را با و نشان داد و در باره مأموریت خود سخن گفت .

آنگاه (هرون) لب بسخن گشود و اظهار داشت :

— ای برادر عالیقدر تو سالها از مصر دور بوده‌ای و خبر نداری که فرعون باما چه کرده و چه بیداد گریها معمول داشته است .

ما همه انتظار چنین فرج عظیمی را داشتیم و شب و روز خود را در حال انتظار سپری میکردیم .

(موسی) پرسید :

آیا چنین حادثه‌ای قبلاً خبر داده شده (هرون) پاسخ داد :

— آری . . . یوسف در بستر مرگ خبر داد که پس از او وضع زندگی بنی اسرائیل عوض میشود و جانشینان فرعون با آنها ظلم و ستم خواهند کرد . همچنین گفت که از لحظه مرگ او دیگر خروس در خانه عبریان نخواهد خواند و همینطور هم بود تا روزی که طفلی بدنیایا میآید که آن طفل ناجی قوم خواهد شد .

سالها قبل خروس خواند و همانروز بود که تو بدنیایا آمدی . باز خروسها خاموش شدند تا دیروز . . . چهل سال از آن تاریخ میگذرد . در طی این مدت نسبتاً طولانی باز ما انتظار خواندن خروسها را داشتیم ولی

آن پرندگان زیبا خاموش بودند تا ... دیروز ... دو شب قبل من در خواب دیدم که تومیآئی صبح خروس خواند . باز دیشب همان خواب را دیدم صبح که دیده از خواب گشودم مشاهده کردم که جنب و جوشی در میان عبریان پدید آمده و همه از خانه‌ها بیرون ریخته‌اند پرسیدم چه شده گفتند خروسها خواندند فهمیدم که تو در راه هستی و باید باستقبال بشتابم این بود که حیوان را سوار شدم و بیرون راندم .

هنگامیکه آنها حرف میزدند بچه‌ها در پشت تنگه سنگی بازی میکردند و (صپوراه) نان و شیر برای غذا آماده مینمود .

موسی چوبدست خویش را بر زمین نهاده بود و (هارون) بی اراده دست پیش برد که آنرا بردارد . او اینکار را در نهایت بی خیالی و بی تصمیمی کرد . گاهی اتفاق میافتد که انسان حرف میزند و با چیزی بازی میکند (هارون) نیز بهمین منظور که دستش مشغول باشد دست پیش برد که چوب دست را بردارد ولی ناگهان از فرط خیرت دهانش بازماند ..

آه ... این چوب چه سنگین است ... هرون بخود فشار آورد ... هرچه نیرو داشت در بازوان خود جمع کرد سخن را قطع نمود و با تمام قوت و قدرت برای برداشتن چوب که حالا توجهش را جلب نموده بود اقدام کرد . اما موفق نشد .

چوبدست موسی آنچنان سنگین بود که شاید دهها مرد نیرومند نمی-توانستند آنرا بلند کنند ولی (موسی) ..

(موسی) لبخندی زد و با دوانگشت آنرا گرفت و بلند کرد و به برادرش گفت :

- بخاطر داشته باش که این چوبدست مال منست عطیه الهی است و نباید بآن دست پیازی ..

ساعتی وقت آنها بیعت و گفتگو گذشت و سرانجام از جای برخاستند و حرکت کردند و بسوی سرنوشت عجیبی که انتظارشان را می کشید گام برداشتند ...

از آنجا تا شهر فاصله چندانی نبود و خیلی زود دروازه‌های پایتخت فرعون نمودار گردید و سواد عظیم شهر هویدا شد .

هرچه جلوتر میرفتند عظمت باروها و بلندی برجها و بالاخره حصار

نیرومند شهر که در مقابل هر قدرت مهاجمی پایداری میکرد بیشتر نمودار میشد و ابهت افزونتر مییافت.

در خارج شهر مزارع بیشماری بود که اکثراً بفرعون اختصاص داشت و در آن عبریان کار میکردند و بآبدن عبریان، پای برهنه زحمت میکشیدند و اندام استخوانی و لاغر آنها نشان میداد که غذای کافی نمیخوردند و کاری که میکشید بیشتر از حد قدرت و توانایی آنهاست هر و ن با انگشت کشتزارها را نشان میداد و برای موسی حرف میزد.

او میگفت:

— آنجا را ببین ... آن خانه چوبی را نگاه کن ... سال گذشته زن و شوهری از عبریان آنجا زندگی میکردند و مجبور بودند از آن زمین کوچک سیزده هزار رطل بباشران فرعون بدهند و از هر مرغ ده جوجه و یکصد و بیست تخم مرغ دو سال اخذ میشد زن و شوهر جوان با زحمت شبانه روزی این مقدار را فراهم میکردند و میدادند اما سال فقط پانصد رطل گندم کم داشتند و فرعون بگناه کمی محصول شوهر را برای کار کردن و سنک کشی به مرزهای غربی فرستاد ولی جوان ناتوان که تحمل گرمای طاقت فرسای آنجا و کشیدن بارگران را نداشت از شدت ضعف جان سپرد.

زنش نیز در زیر شلاقهای مباشران فرعون مرد و طفل دو ساله آنها که سرگردان مانده بود از شدت ترس و وحشت در کنار جسد مادرش دیده از جهان بست.

این یکی از مظالم بی حد و حصر فرعون است و امثال این ستم زیاد می توان یافت.

(موسی) از شدت خشم میلرزید ولی کظم غیض میکرد زیرا یکی از خصایص برگزیده گان خدا اینست که میتوانند خشم خود را فرو برند و بر احساسات خویش فائق باشند.

(موسی) گفت:

— خداوند بنده گان ستمگر خود را هدایت نمیکند ولی من با این وجود آرزو میکنم که فرعون بر اوست هدایت شود و دست از تعدی بردارد و بنی اسرائیل را آزاد کند تا هر نوع میخواستند زندگی کنند.

زندگانی پیامبران

در همان حال که آنها از کنار مزارع و کشتزارها میگذشتند برزگران
عبری آنها را با انگشت نشان میدادند و مثل اینکه چیزی احساس
کرده بودند. ورود آن مسافر ناشناس را بفال نیک میگرفتند و ابراز شادی
می کردند...

شیوخ بنی اسرائیل انتظار او را داشتند اما نمیدانستند او کیست و چه
نام دارد.

گاهی فکر میکردند که او از میان خودشان و از سرزمین مصر برمیخیزد
و زمانی میگفتند او مسافری است که از خارج به شهر وارد میشود و ایشان را
بخدادعوت میکند.

مسافری که در کنار هر ون گام برمیداشت چهره ای بسیار گیرنده و نگاهی
نافذ و سیمانی مؤثر داشت.

گوئی از گرد عارضش نور برمیخاست و اطراف را روشن میکرد. آنها
که او را دیده بودند سرعت خود را بشهر رسانیدند و شیوخ و بزرگان قوم
را مطلع کردند.

یکی از آنها میگفت: ...
او مرد عجیبی است ...

من خودم وی را در کنار (هرون) پسر لیوی دیدم چهره اش نورانی بود
و من در نخستین نگاه که او را دیدم چنان شیفته اش شدم که دلم میخواست خود را
پای او بیافکنم و دست و پایش را ببوسم.

شخص دیگری اظهار میداشت:
او نور خدائی دارد...

چنانست که فرشتگان آسمان گرداگردش پرواز می کنند و آواز
می خوانند.

هر کس چیزی میگفت و شیوع قوم بنی اسرائیل که انتظار چنین
حادثه ای را میکشیدند از مجموع این اخبار و اقوال دانستند که شخص معهود و
موعود می آید.

اولی دومی را آگاهی داد و دومین نفر با سومی تماس گرفت و درست
موقعی که (موسی) و (هرون) پشت دروازه رسیده بودند،

شیوخ پیشا پیش جمع کثیری از مردم به استقبال ایشان شتافتند و باد و برادر
رو برو شدند.

چند دقیقه نخست بسکوت و آرامش سپری شد ..
ریش سفیدان در پیش و مردم لغت و عریان و پای برهنه بنی اسرائیل در عقب
ایستاده بودند و ساکت و خاموش نگاه میکردند.
نه مردم را یارای سخن گفتن بود و نه (هرون) و (موسی) چیزی
می گفتند .

(موسی) سر را پایین افکنده و دیدگان را بست و ناگهان در اعماق روح
خود صدائی شنید که میگفت :

- ای موسی میبینی که چگونه بندگان من با استقبال تو آمده اند ؟ چرا
خاموشی ؟ برای آنها حرف بزن ..

(موسی) خیس عرق شده بود ولی قبل از این که سر بردارد و
چیزی بگوید (هرون) با فصاحت و بلاغت خاصی که داشت دست بلند
کرد و گفت :

- ای مردم بنی اسرائیل ... ای بزرگان قوم ما و پدران ما ... بر
شما مژده باد که خداوند (موسی) را بر ما فرستاده تا بزودی برادران و
خواهران ما را از قید اسارت و بندگی فرعون برهاند و زمین را از عدل و داد
پر کند ...

(هرون) بخوبی حرف میزد و همان چیزهایی را می گفت
که (موسی) میخواست بگوید . درست هم آن طور که خداوند وعده
فرموده بود .

آنچه از منفر (موسی) میگذشت بر زبان (هرون) جاری میشد و او با فصاحت
عجیب و بلاغت قابل تعسین افکار و اندیشه های برگزیده خدا را به آگاهی
مردم میرسانید .

مردم نیز سخت تحت تأثیر گفتار دلپذیر (هرون) قرار گرفته بودند . پیام
های الهی بر دل و جان آنها اثری مطلوب میگذاشت . مردمی که سالهای ط - ولانی
جرات بلند حرف زدن نداشتند ، کسانی که قدرت نمیافتند در خانه خود با همسر و
فرزندانشان راز دل بگویند حالا پیام آزادی و نوید امید بخش می -
شنیدند و کسی که این سخنان را میگفت با آوازی رسا و صدائی بلند حرف میزد و

از هیچکس و هیچ قدرتی بیم و هراس نداشت

جسی از شدت شوق می گریستند و عده ای از فرط شادی هلهله می کشیدند و گفته های (هرون) جابجا در اثر ابراز احساسات مردم قطع می گردید :

شیوخ و بزرگان پرسیدند :

- چه باید کرد. تکلیف ما چیست...؟

(موسی) اظهار داشت :

- فرعون باید شما را آزاد کند و اجازه دهد که برای عبادت خداوند بزرگ و برگذاری عید قربانی به صحرا برویم. این عید از برای شکر گذاری خداوند، خدائی که بندگان محنت دیده و اسیر خویش را فراموش نکرده انجام میگیرد.

یکی از شیوخ گفت :

- فرعون چنین اجازه ای نمیدهد.

(موسی) پاسخ داد.

- او چنین حقی ندارد که بندگان خدای را اسیر و گرفتار خود سازد همه مقهور اراده پروردگار خویش هستیم و جز او که قادر و عالم و بینا و دانا و توانا است هیچ کس حق ندارد سر نوشت ما را در دست بگیرد.

(فرعون) مردی است از مردان عالم که باندازه وجود خودش حق دارد و هر گاه آزارش بدیگر بندگان خدا رسید پاداشی سخت و جزائی دردناک خواهد داشت.

قهر خداوند علیه او برانگیخته شده و شایسته همین است که او فرمان خدای را گردن نهد تا شدیداً مجازات گردد زیرا خداوند هرگز ستم کاران را هدایت نمی کند و راه فلاح و نجات را بیدکاران نمی نمایاند.

لحظه بلعظه جمعیتی که گردا گرد موسی و (هرون) حضور داشتند انبوه تر میشد از شهر، از خارج شهر... از مزارع و کشتزارهای فرعون، از بناها و ساختمان هایی که قوم بنی اسرائیل برای او برابگن و مجاناً می ساختند و بالاخره از هر نقطه و از همه جا ستم کشیده های تشنه آزادی به سوی بیرون دروازه شرقی هجوم آوردند و در اطراف ناجی خویش

حلقه زدند.

چند نفر از زنان صبوراه و کودکان (موسی) را بخانه بردند و برای آنها منزلی نیکو آماده کردند.

مردان برای شنیدن سخنان موسی که در واقع پیام خداوندی بود عجله کردند و خویشتن را با انجار سانییدند.

عمال (فرعون) و کارگذاران خونخوار او که از ماجرا خبر نداشتند برای نگه داشتن کارگران و زارعین کوشش بسیار نمودند ولی دوران اطاعت و فرمانبرداری بنی اسرائیل خاتمه یافته بود دیگر کسی از فرعون نمیترسید. بفرامین عمال فرعون کردن نمیانهادند و دستورهای او و کارگذارانش را اطاعت نمینمودند.

چه ماجرای عجیبی آغاز شده بود.

چند نفر از ایشان بزور و اسلحه متوسل شدند و شلاقهای سیمی را کشیدند و بدن زنان و کودکان را مجروح کردند که شاید مردان بخاطر حفظ جگر گوشگان خویش باز گردند و کار را تعطیل نمایند.

چند تن دیگر دوان دوان بدربار رفتند و بزرگ خود را از نافرمانی عبریان آگاه کردند و گفتند:

— نمیدانیم چه شده... از هر کس سؤال میکنیم بما نمیگویند.

ما را بیگانه و نامحرم میدانند و حوادث را از ما پنهان میکنند

ولی اینطور که ما کشف کرده ایم گویا شخصی از سرزمین های دور دست باین جا آمده و حرف های عجیب میزند و آنها را بنافرمانی دعوت میکند.

رنگ از چهره پرده داران و محارم فرعون پرید... سخنی را میشنیدند که هرگز انتظار شنیدن آنرا نداشتند. نمیتوانستند باور کنند که عبریان سر از اطاعت باز کشند و نافرمانی آغاز نمایند.

چنین چیزی غیر قابل تصور مینمود...

اما خیر... خیر... حقیقتی بود که واقع شده و دامنه آن دیر یا زود بهمه جا گسترش مییافت...

آخر تا کی میتوان قوم بزرگی را اسیر نگه داشت. تا کجا میتوان اعمال زور کرد... حقیقت خورشید تابناکی است که گاهی بالکهای ابر پنهان میشود

لیکن بالاخره تابش جهان افروز را نمیتوان با گل اندود و بادست پوشانید و باریب و ریای پنهان نمود.

آنها نمیخواستند باور کنند اما آنچه باور نکردنی جلوه میکرد واقع شده بود.

جریان امر به فرعون اطلاع داده شد و آن موجود کینه توز و خطرناک فرمان داد تا عده کثیری سپاهیان مسلح برای پراکنده کردن مردم و دستگیری شخص مورد نظر بروند و این کار را با حداعلای قدرت انجام دهند.

صدای پای سربازان از روی سنگفرشهای زیبای قصر ودالانهای طولانی و با شکوه بارگاه فرعون بر خاست و در اطراف طنین مشمژ کننده ای ایجاد نمود.

این صدا بگوش خدمتگذاران عبری فرعون که همه عمر محکوم بپیگیری کار مجانی بودند آشنا میآمد و هر دفعه که طنین آن شنیده میشد آن بیچارگان می دانستند که جمعی دیگر از برادران آنها بی جان میشوند و عده ای زیر یوغ اسارت شدیدتری قرار میگیرند.

در طول بهارها نیز باز شد اسبهای اصیل را بیرون کشیدند و دسته ای سوار نیزه دار نیز برای قلع و قمع نافرمانان اعزام شدند.

(موسی) و (هرون) هنوز برای مردم حرف میزدند، بسؤالها پاسخ میدادند و بدرد هار میدگی میکردند. مشکلات و موانع کار را در نظر میآوردند و برای هر مانع راهی در نظر میگرفتند.

مردم نیز سرا پا گوش و چشم بودند. با رقه امید از دیدگان کم فروغ ایشان که پرده ای اشک روی آن را پوشانیده بود می درخشید و آینده سعادت آمیز و لبریز از خوشبختی چون چشم اندازی دلفریب و خیره کننده در منظر خاطر خسته آنها جلوه گر بها داشت و دل و روحشان را بسوی خود میکشید.

آنها امید داشتند که فرعون آرام نمیشیند و با همه توانائی خود بزجر و شکنجه ایشان اقدام میکند اما ایمان و نیروی خدا پرستی بر تمام اوها و تصورات فائق میآید و آنها که گرد «موسی» حلقه زده بودند خدا را بر تر از همه چیز و همه کس میدانستند.

درست در همان هنگامه پر شور که صدای هلهله و غوغای شادمانه مردم گوش
فلک را کرمیکرد ناگهان گرد و خاک برخواست و متعاقب آن عده ای سوار و جمعی
پیاده، مسلح به نیزه و تیر و کمان و شمشیر مردم را محاصره نمودند و راه عبور و
مرور را قطع کردند.

فرمانده سر بازان نگاهی بانبوه جمعیت کرد و در همان نگاه پشتش لرزید و
دلش از بیم و وحشت فروریخت و زیر لب گفت:

«او... چه جمعیتی... اگر این عده به تفتنا بمحمله کنند تمام پادگان شهر
را از بین میبرند و من با این چند سرباز چگونه میتوانم آنها را متفرق کنم. هرگز
فکر نمیکردم که عبریان تا این حد زیاد باشند».

راستی جمعیت کثیری گرد موسی جمع شده بود تعداد آنقدر زیاد بود که
صفهای عقب صدای «هرون» و سخنان ناجی خود «موسی» را نمیشنیدند و تنها بقول
و گفته آنها که جلو تر بودند کفایت میکردند.

فرمانده سواران بدیدن جمعیت فوراً تغییر عقیده داد و برای اینکه زد و
خوردی در نگیرد و بلوایی ایجاد نشود از در صلح و مسالمت وارد شد و بزبانی
ملایم خطاب به مردم گفت:

«ای مردم عبری... ای قوم اسرائیل... متفرق شوید... پی کار خود بروید...
فرعون خداوند کار شما فرمان داده است که هر چه سریع تر بمحل کار خویش
مراجعت کنید».

ناگهان یکنفر از میان جمعیت فریاد کشید و گفت:

«ما خدای جز خدای یگانه، خالق زمین و آسمان و دایر کننده کون و
مکان نیستیم و برای فرعون و دستگاه هیچ ارزشی قائل نیستیم و نمیخواهیم فرمان
او را اطاعت کنیم».

بدنبال سخنان او بلوایی برخاست.. مردم هیاهو کردند مشتتهای گره کرده
خود را بر بازان نشان دادند و چو بدستهارا در هوا چرخانیدند و باین نحو شدت
نفرت خود را از فرعون و عمال او ابراز داشتند.

(هرون) مردم را شکافت و پیش رفت و فرمانده آنها گفت:

«هیچ کس حق ندارد بندگان خدا را با سارت بکشد» از زمان یوسف
تا این تاریخ نسل های پشت سر هم، قوم ما برای فراعنه مجاناً کار کردند

و برایگان محصول کار و دسترنج خویش را با و سپردند لیکن حالا دوران اسارت پایان یافته و خداوند ناجی ما را فرستاده تا فرعون را بوظیفه خویش آگاه کند.

برو به اربابت (فرعون) بگو که از امروز قوم اسرائیل برای تو کار نمیکنند. برو.

فرمانده سربازان نگاهی بچهره لبریز از خشم و نگاههای پرازنفرت و کینه مردم کرد و دانست که کار بازور پیش نمیرود و چنانچه این قانون خشم منفجر شود دنیای را بخون و آتش میکشد لذا اندکی تأمل کرد و برای این که از خود رد تکلیف کرده باشد شخصی را نزد فرعون گسیل داشت تا با حکایت ماقع و نقل گفته های (هرون) و (موسی) کسب دستور نماید.

موسی پیام فرستاد که:

- ای فرمان خدای یگانه ، بنی اسرائیل را آزاد کن و اجازه بده تا يك روز برای برگذاری عید قربانی به شکرگذاری بصحرای برویم و عبادت کنیم . اینست رضای خدا و اطاعت از فرمان خدا نیز وظیفه تو است . .

شخص مورد بحث این پیام را برای فرعون برد . اما (فرعون) چون شیری خشکمین بخروش آمده بود . چون گرك ناله میکرد ، میگرید و راه میرفت و پای راست را بر زمین میکوفت .

رشته های اطاعت از او گسیخته شده و زنجیر فرمانبرداری پاره گردیده بود . نظام از کف وی خارج شده و نیروی فعاله از اختیار وی بیرون رفته بود .

این درد بزرگ و این زیان هنگفت را نمیتوانست برخویشتن هموار کند و درست در يك چنین موقع که در کوره خشم و غضب میسوخت ، رسول موسی وارد شد و پیام او را رسانید .

دیدگان (فرعون) چون دو کاسه خون لبریز گردید و بجای اشك و خون آتش بیرون ریخت .

آتش که هر بیننده ای را بوحشت میانداخت . لباسش بهم فشرد و میگردد و نفسش بشماره افتاده بود و سینه اش چون آتش دان گرم شده و آنچه در خود

داشت می سوزانید ..

حالا میبایست پاسخ (موسی) را بدهد.. اما در شان خویش نمیدانست که بمسافری ناشناس بمردی از راه رسیده، شخصی که معلوم نیست چه مقام و منزلتی در شهر و دیار خودش دارد جواب بدهد .

مقررات چنین ایجاب میکرد که (موسی) به پیشگاه (فرعون) باریابد و توضیح کند، تکریم نماید، تحف و هدایا تقدیم دارد و در آستانه او بضاک بیافتد، بخدائی و توانائی او اعتراف داشته باشد و بالاخره اگر سئوالی و خواهشی دارد در کمال جز و ناتوانی ابراز دارد و تقاضا کند که (فرعون) بر سبیل بنده نوازی و بعنوان دیزه پروری استدعای او را بر آورد ..

این قاعده کار بود ولی (موسی) هیچیک از این قواعد را در نظر نگرفته به وسیله یکی از خدمتگذاران (فرعون) برای او پیام فرستاده بود. آنهم چه پیامی.. چه خواهشی چکاری که انجام شدنی بنظر نمیرسید.

حالت اساسی خشم فرعون همین بود و گرنه قیام را انعام شده تلقی میکرد و چندان اهمیتی برای طغیان قائل نمیشد...

حالا این بی ادبی (موسی) مهتر جلوه میکرد و بهمین سبب فریادی برآورد - آسا کشید و گفت:

- برو بگو.. تیغه شمشیر تیز جلاد را خواهی دید و روی آزادی را نخواهی دید.. فوراً او را دستگیر کنید و مردم را متفرق نمایید...

شخص آورنده پیام پاسخ را برد و فرمانده رسانید ولی هنگامی او رسید که مردم خود بخود متفرق شده و بی کار خویش رفته بودند.

(هرون) از جانب (موسی) چنین گفت:

مردم بی کار خویش بروید. (موسی) خسته است از راهی بس دور و دراز آمده و باید استراحت کند... برای تهیه مقدمات عید اقدام کنید و آماده باشید زیرا اینکار انجام شدنی است و فرعون ناچار است که با آزادی و میل دلخواه، که همانا رضای خدای یگانه است موافقت نماید.

مردم باین فرمان رفتند و (موسی) و (هرون) با اتفاق بزرگان و شیوخ نیز رهسپار شهر شدند.

در ظاهر آرامش اعاده شد اما در باطن کانونی بزرگ در حال انفجار بود.

ملتی که يك عمر رنج کشیده ... مردمی که حتی پدران و اجداد ایشان نیز در ذریه شلاق فرعون زیسته بودند حالا بوی آزادی استشمام کرده و می خواستند بندها را پاره کنند

مصريان نیز میفهمیدند که وضع دیگرگون است زیرا همه جا سربازان مسلح و نیزه داران نیرومند فرعون قدم میزدند و خانه های بنی اسرائیل را زیر نظر می گرفتند .

از هر گونه اجتماع جلوگیری می شد . اگر چند نفر هجری در رهگذر کرد هم جمع میشدند و بمذاکره می پرداختند سربازان فوراً آنها را متفرق مینمودند .

خانه ای که موسی و همسرش در آن سکنی داشتند تحت نظر بود و چندین سپاهی مسلح گرداگرد آنها احاطه کرده و درها و معابری که با آنجا منتهی میشد مراقبت میکردند .

اما آنشب در خانه (موسی) جلسه ای تاریخی و بزرگ تشکیل گردیده بود . شیوخ و بزرگان قوم جمع شده بودند و از تعالیم و راهنماییهای (موسی) استفاده میکردند . دستور زندگی می گرفتند و هدایت می طلبیدند .

مهمترین مسئله مورد بحث همان عید قربانی و کار آزادی و مبارزه با (فرعون) بود ...

مردم از عاقبت کار بیمناک بودند ولی (موسی) با ایمانی که بلطف خدا داشت به یقین می دانست که خداوند او را در همه حال حفظ می کند و ملتش را نیز درستکار خواهد کرد . هر کس عقیده و نظری داشت (موسی) گفت:

- فردا در سر زدن آفتاب من نزد (فرعون) میروم و شخصاً با او صحبت میکنم من وظیفه دارم که او را بجانب خدا بخوانم ، از توسن کبر و غرور پائین بکشم و بوادی نجات هدایتش کنم ، گرچه خداوند مستمگران را هدایت نمیکند ولی من که هادی قوم هستم وظیفه خود را انجام میدهم .

مسلم میدانم که فرعون با پیشنهاد ما موافقت نمیکند آنگاه است که خشم خداوند علیه او انگیزته شده و هدایای الیم گرفتار میشود .

ولی فرعون نیز بیکار ننشسته بود ، او میدانست که ورود (موسی) بمصر مقدمه التهاب عمومی و انقلاب دسته جمعی است ، او یقین داشت که (موسی) افکار

مردم را روشن میکنند، توجه ایشان را نسبت به خدای بزرگ خالق جهان جلب مینماید و وقتی هم بلطف خدا مستظهر و پشت گرم شدند از او اطاعت نخواهند کرد و از حیطه بندگی و خدمت او خارج میشوند.

آنشب فرعون مشاوران خود را فراخواند و در طالاری بزرگ جلسه ای تاریخی تشکیل دادند.

فرعون از مشاوران نظر خواست که با موسی و بنی اسرائیل چه کند...

اطرافیان او که همه در کاردانی و هوش سرآمد مردم مصر بودند سخنها گفتند و برنامه هائی طرح کردند ولی (فرعون) پیشنهاد هیچیک را نپسندید.

او نمیخواست به ملایمت کار کند و عقیده داشت که تا سرحد قدرت و امکان باید بمردم عبری فشار آورد.

برای انجام این مقصود وحشت انگیز خطاب به کارگذارانش که حضور یافته بودند گفت:

- گوش کنید.

عبریان تا امروز برای من مجانا و در قبال قوت بخور و نمیر کار می کردند. با این حال می بینم فرصت آن را دارند که به حرف های بوج و لاطائلات موسی گوش دهند. این کافی نیست... از فردا فرمان من اینست:

تمام مردان عبری را از مزارع و کشتزارها و هر جای دیگر هستند جمع میکنید و برای پایان دادن بساختمان های ناتمام به بیرون شهر میبرید و بخش زنی که سخت ترین کارهای نمائی است و امیدارید. اما باز هم ممکنست فرصت شنیدن حرف های موسی را داشته باشند. این طور نیست. بسیار خوب. برای این که در شبانه روز حتی يك ثانیه فرصت و بیکاری نداشته باشند فرمان میدهم که خودشان کاه و خاک فراهم کنند و از آن خشت بزنند و در قبال لقمه ای نان و کمی نمک بعمل من تعویل دهند...

میفهمید؟

هر کس در پایان روز نتوانست هزار و پانصد خشت کاه گلی تعویل دهد

اورا آتقدرباشلاق بزئید که زیر شفقهای خاددار جان بسپارد .

فرمان فرعون سحرگاه بمردم ابلاغ شد و دسته دسته سربازان مصری به جمع آوری عبریان مشغول شدند و آنها را مثل گله گوسفند به خارج شهر هدایت کردند.

اکثر مردان اسرائیلی خشت میزدند و تحویل میدادند ولی مشکل تازه این بود که میبایست گاه را نیز خودشان تهیه کنند و با آن خشت زده و مچاننا - تحویل دهند .

ظلم و بیدادگری باعلاترین درجه رسیده بود . وقتی (هرون) و (موسی) از خانه خارج گردیدند شیوخ و بزرگان قبیله گرد آنها جمع گردیدند و زبان بشکایت گشودند .

(موسی) و «هرون» ، با شتاب راه خانه فرعون را درپیش گرفتند و به آنجا شتافتند ولی در آن ساعت (فرعون) در خواب ناز غوطه ور بود و هیچکس را نمیپذیرفت ..

«فرعون» شبها بیدار می ماند و با زنهای عیش و نوش می - پرداخت ، باده گساری میکرد ... آواز میخواند و سحرگاه خمار آلود و خسته بستر میرفت .

طبعاً نمیتوانست زودتر از ظهر بیدار شود. ظهر از خواب بیدار شده و به شستشوی و استحمام میپرداخت، بدنش را کنیزکان زیبا با شیر میمالیدند و موسی شستند با عطر و کلاب معطر و خوشبو میکردند؛ بهترین البسه را براومی - پوشانیدند و بعد غذای عالی برای او میآوردند.

وقتی غذای فرعون تمام می شد چند ساعت از ظهر گذشته بود و تازه در آن وقت برسیدگی امور کشور می پرداخت و کارهای فوری را از نظر میگذرانید .

آنروز تا غروب موسی و (هرون) در پشت قصر فرعون نشستند و موفق بدیدار او نشدند.

مردم بجان آمده بودند. همان یکروز کار خشت زنی مسبب شد که پشت مردم بشکند و صبر و طاقت آنها تمام شود

(موسی) هم چنان که آنجا نشسته بود میدید که با عبریان چگونه

رفتار میکنند .

جسد بعضی از ایشان را که کشان کشان بگورستان میبردند و جثه مجروح و خون آلود برخی دیگر را مشاهده می کرد که آیه ۴۰ جان و معتضر بدست خویشانسان سپرده میشود

مشاهده این مناظر خون او را بجوش میآورد و چون کاری از دستش ساخته نبود دیدگان را می بست و در دل باخدای خود راز و نیاز میکرد .

(موسی) میگفت :

- ای خدای بزرگ ای قادر بی مثال تو شکنجه ای که بر این مردم ناتوان اعمال میشود می بینی .. تو آگاهی که فرعون تاچه حد قوم مرا میآزارد و آنها را آزار می دهد ..

الهی تو مرا فرستاده ای که موجبات رهایی ایشان را فراهم آورم ولی .. خودت آگاه و دانائی و می بینی که گرفتاری مردم صدچندان شده است .. و همه این بدبختی تازه را از من می بینند و از ورود و وجود من میدانند .. الهی تکلیف مرا روشن کن ...

خدایا بمن بگو که چه باید بکنم و چگونه موجبات رهایی این ستمدیدگان را فراهم آورم ..؟

(موسی) راست میگفت زیرا مردم بدبختی و گرفتاری تازه را از چشم او میدیدند و از وجود او میدانستند ..

شیوخ و بزرگان گرد او جمع شده بودند و میگفتند:

- ای موسی ... تو بجای اینکه مردم را از عذاب و شکنجه برهانی موجبات تیره بختی ایشان را فراهم کردی ... پس کی و چه موقع لطف خداوندی شامل حال ما میشود ..

کدام روز و کدام ساعت (فرعون) عذاب می بیند و از شکنجه دادن عبریان دست میکشد. دیگری میگفت:

- آیا (موسی) تو عاجزی ... آیا تو دروغ میگویی و فرستاده

خدا نیستی ..

آخر فرستاده خدا قدرت دارد و همه کار میکند و هر تصمیمی بگیرد با استعانت حضرت باری میتواند اجرا نماید .. پس تو چرا عاجز و ناتوانی ... چرا

بشت در قصر فرعون نشسته‌ای و مانند در ماندگان معمولی از ورود بقصر اظهار عجز میکنی.

موسی میگفت:

- این چگونه پیغمبری است که هیچ معجزه و کرامت ندارد.
این کیست که حتی سخن گفتن نیز نمیداند و برادرش بجای او حرف میزند...

خون در عروقش بجوش می‌آمد و عرق بر پیشانی‌اش مینشست. بغض گلویش را می‌گرفت ولی همان تبسم ملکوتی را که همیشه بر لب داشت حفظ میکرد.

بالاخره شیوخ و بزرگان عبری از گرد موسی پراکنده شدند و رفتند. شب شد (فرعون) بیدار گردید ولی موسی و هرون را بقصر راه ندادند و آنها به ناچار راه خانه خود را در پیش گرفتند و غمین و اندوهگین از قصر دور شدند.

وقتی بخانه رسیدند موسی باطاقی رفت. در را بروی خویش بست و تنها ماند.

چراغ را خاموش کرد و در ظلمت و تاریکی سر را بسوی آسمان گرفت و باخدای خود برآز و نیاز پرداخت.

ساعتها نالید و گریست و بالاخره از شدت گریه در حالتی شبیه باغماء افتاد و همانطور که سر را بسجده حق نهاده بود بیهوش شد. کسی چه می‌داند شاید خواب او را در بر بود شاید اغماء بود. بهر حال موسی در حالتی غیر از بیداری صدائی شنید صدائی آشنا. صدائی روح بخش صدائی که تا اعماق روح و جان او اثر میکرد و بر قلبش مینشست.
صدای آشنا گفت:

- ای موسی هدایت يك قوم كاری است بس مشکل... ما این خدمت را بتو واگذار کردیم زیرا تو را بنده خوب و شایسته‌ای خلق کرده بودیم... ای موسی دست لطف الهی همراه تو است و در کارها تو را مدد میکند. پیش برو. واهمه نداشته باش فردا صبح بدر خانه فرعون برو و وارد شو... ما خواب را از دیدگان او خواهیم گرفت که بتواند تو را ملاقات کند نزد او بشتاب و چون از پذیرفتن پیشنهاد تو سرباز زد و ابا کرد چو بدستی را که به تو

داده ایم رها کن آنگاه خواهی دید که چه پیش آید و چه میشود. مامخصوصاً
دل فرعون را سخت و سیاه میگرددانیم زیرا ستمکاران نباید شایسته و
فلاح باشند.

صدا قطع شد موسی سراسیمه از جای جست و شادمان شد که یکبار دیگر
از جانب خدای باو دستور رسید و هدایت شد که چگونه بندگان رنج کشیده اش
و اهرائی بنخشد و از عذاب برهاند.

فورا از اطلاق بیرون شتافت و هرون برادر خود را از ماقع آگاه کرد
و قرار گذاشتند که صبح فردا بفرمان خداوند نزد فرعون بشتابند و او را از
ادامه ظلم و بیدادگری بازدارند. صبح باز سر بازان فرعون در شهر پراکنده
شدند و هر جا عبریان را می یافتند بزور و جبر بیرون می بردند و بکار خشت زنی
و بیگاری و امید داشتند.

آنگاه فرعون نمیتوانست بخوابد. در نخستین ساعات استراحت
خواب هولناکی دید و سراسیمه از جای جست و پس از آن هر چه کوشید
دید گانش بهم نرفت.

نمیدانست چه کند. میل بخواب در او شدت داشت ولی از خواب اثری
نبود ناچار لباس پوشیده و فرمان داد تا جادوگران و غیب گویان و ساحران
و منجمان جمع شوند و خواب هول انگیز او را تعبیر کنند. در این انتظار بطلالار
رفت و بقدم زدن پرداخت.

در يك چنین موقعی بود که (موسی) و (هرون) قدم بدرون نهادند. هیچ
کس راه را بر آنها نگرفت و مانع ورود ایشان نشد. گویی نگهبانان و پاسداران
آندورا ندیدند و اگر دیدند با خدمتگذاران فرق نگذاشتند.

وقتی از باغ بزرگ گذشتند و به مقابل پله های مرمرین قصر رسیدند
یکی از برده داران (فرعون) با موسی و (هرون) رو برو شد و بانك بر آورد
و گفت:

— کیستید؟ چکاره اید؟ اینجا چه میخواستید؟

(هرون) گفت:

— ما برگزیده گان قوم خویش هستیم و میخواهیم با فرعون فرمانروای

مصر ملاقات کنیم.

او با خشونت بیشتری فریاد کشید و اظهار داشت:

- پیچاره‌ها مگر ملاقات فرعون باین سهولت ممکن است... چه کسی به شما اجازه داد که این جا بیایید... چکوته نگهبانان راه را بر شما نگرفتند... زود بیرون بروید... این را گفت و بسوی آنها پرید که از قصر بیرونشان کند. هیاهوی برخاست که از راهروها گذشت و بگوش (فرعون) رسید.

(فرعون) که از تنهایی و انتظار ساحران و منجمین خسته شده بود بشنیدن هیاهو از طایر خارج شد و قدم زنان بسوی باغ رفت و چون بالای پله‌های مرمرین رسید پرده دار خود را باد و نفر کلاویز دید و پرسید:

- چا خبر است... چه میکنید... این ها کیستند و این جا چه میخواهند...

پرده دار گفت:

- اینها نماینده عبریان هستند و بدون کسب اجازه وارد شده اند و میخواهند با حضرت (فرعون) ملاقات کنند.

قبل از این که «فرعون» حرفی بزند «هرون» از موقعیت استفاده کرد و گفت:

- برادر من «موسی» رسول خدای زمین و زمان و خالق کون و مکان، ناجی بندگان اسیر و زحمتکش اوست که در چنگ تو اسیرند...

چهره «فرعون» بشنیدن این سخنان درهم رفت و نگاهی از روی کنج کاوی و دقت بسراپای «موسی» افکند و گفت:

- هان... «موسی» که میگویند تو هستی... چه خوب شد که با پای خود باین جا آمدی... سزای مردی مثل تو که پای از گلیم خودش فراتر مینهد مرك است...

و بعد روی برگردانید و بچند نفر از درباریان که در طی چند دقیقه گرداگرد او جمع شده بودند اظهار داشت:

چرا معطل هستید. اینها را بگیرید. هم اکنون همه بزرگان شهر جمع میشوند همه ساحران میآیند در حضور ایشان این دو نفر را معا که و بیک مرك فجیع محکوم خواهم نمود. آری، این ها بساید کشته شوند تا عبریان بدانند که سزای نافرمانی و گستاخی جز مرك هیچ چیز دیگری

نمی‌تواند باشد.

عده‌ای بسوی «موسی» و «هرون» هجوم آوردند که آنها را بگیرند و
کشان کشان بطلالار بارعام ببرند ولی «موسی» با چوبدست خویش سربکی از
آن جمع را کوفت و بدیگران گفت:

- آرام باشید . . . جلو نیایید . ما به هر جا بخواهید
می‌آئیم . . . دست شما نباید بیدن ما برسد . . . جلو بروید، ما هم به
دنبال شما خواهیم آمد . .

آن ها که دیدند «موسی» و «هرون» از حضور در
محکمه فرعونى ابا و اکراه ندارند عقب رفتند و قرار بر این شد که باتفاق
بطلالار بروند.

دقیقه‌ای بعد راه افتادند، جمعی پیش و دسته‌ای مراقب دو برادر بودند که
مبادا بگیرزند و آنها را دچار خشم فرعون نمایند، لیکن جرات نزدیک شدن نداشتند
و همچنان فاصله را حفظ می‌کردند.

باین ترتیب از راهروها و سرسراها گذشتند، وارد بنای قصر
شدند و بعد به طالار مورد نظر رسیدند. در طول راه هر کس با آن ها
روبرو میشد میایستاد و بادیده اعجاب، آمیخته به بهت و حیرت به «موسی» و
«هرون» نگاه می‌کرد.

از لباس ساده و پای طاول زده و دست پینه بسته آنها که نشانه کار مداوم
و زحمت و تلاش کشنده بود تعجب می‌کردند. آن قیافه و آن ظاهر بدون پیرایه و
آلایش، وقتی آن همه بی پروائی و شجاعت و صراحت کلام را که از
«موسی» و «هرون» شنیده بودند مقایسه می‌کردند نمیتوانستند از حیرت و
تعجب خودداری کنند.

شاید هر کس تا آن لحظه که قصد قیام و دعوت (موسی) را شنیده بود
تصور می‌کرد که مردی بخاطر استفاده‌های مادی و تحصیل قدرت و کسب ثروت، با
سخنان فریبنده عبریان معر و مستمکشیده را فریفته و دور خویش جمع نموده است.
آنها که بخدا ایمان نداشتند و دیده باطن ایشان کور بود در باره «موسی» جز این
نمی‌توانستند فکر کنند اما چون او را در آن لباس پشیم و صله وار، با آن
نعلین یک بند، مشاهده نمودند، باندیشه فرو رفتند و از خود پرسیدند:

- آیا اورا است میگوید؟ آیا او فرستاده خدا است؟ آیا اصولاً خدائی هست؟ جواب این سئوال‌ها را نمیتوانستند در وجود خودشان بیابند لذا تعجب‌پیل کردند که در جلسه معا که و معاوره «موسی» حضور یابند و از آنچه که گفته و شنیده میشود حقایق را درك نمایند.

حضور در مقابل فرعون خود تشریفات مخصوصی داشت. همه کس این سعادت را نداشت که با فرعون روبرو شود. تنها عده قلیلی باین فیض عظیم میرسیدند و آنها نیز با خضوع و خشوع با تعظیم و تکریم، به حضور میرفتند و از آستانه در تا پیشگاه وی چندین بار بخاک می افتادند و بر میخاستند و باز جلو میرفتند و اینکار را تا هنگامیکه نوک پنجه پای فرعون را می بوسیدند ادامه میدادند.

طبعاً «موسی» و «هرون» نیز می بایست از چنین برنامه و تشریفات که برای همه لازم الاجرا بود پیروی نمایند و پیش روی «فرعون» بخاک افتاده و سرانجام پنجه پای او را ببوسند و مفتخر باشند که نوک پای او را بلبوسانیده اند.

این برنامه عمومی برای همه کسانی بود که افتخار حضور مییافتند لیکن «موسی» و برادرش بهیچ کس تعظیم نمیکردند .. در آستانه در طالار حاجب بزرگ و رئیس تشریفات در بار «فرعون» خطاب به آنها گفت:

- همانطوریکه گفتم باید از همین نقطه بخاک بیافتید و زانو زنان پیش بروید چنانچه عملی غیر از این بکنید دچار خشم «فرعون» خواهید شد و سر نوشتی دردناک خواهید یافت.. میفهمید..!

«هرون» سری تکان داد و چیزی نگفت اما «موسی» بدون بیم و هراس گفت:

- از ما چنین انتظاری نداشته باشید. آنها که پای فرعون را می بوسند، میخواهند، با قدرت وی خون بیگناهان را بکشند و مال یتیمان را چپاول نمایند و خانه بیوه زنان و اندوخته خانواده ها را غارت نمایند. کسانی مقابل فرعون بخاک میافتند که چنین منظور و هدفی داشته باشند در حالیکه ما برای خدمت به مردم آمده ایم... ما آمده ایم که دنیا را بسوی خدا

جنب کنیم.. آمده ایم که تاریکیهای زندگی بشری را با نور ایمان و خدا پرستی
زایل نمایم.. ما..

«موسی» هنوز صرف میزد... او از هر موقعیتی، هر قدر که کوچک و زود
کنر بود برای راهنمایی و هدایت مردم استفاده میکرد.

او معتقد بود.. همیشه به «هرون» توصیه مینمود و می گفت:

«هزار بار بدون اخذ نتیجه سخن میگوئی و هیچ گمراهی هدایت نمیشود.
نباید از گفتن خسته شوی. برای هزار و یکمین بار نیز بگو، اگر يك
مرتبه سخت مؤثر واقع شد و گمراهی از خیل گمشدگان بشری هدایت
گردید و دست از ضلالت و زشتی کشید، نتیجه مطلوب را بدست آورده ای..
روی این عقیده او نیز برای حاجب فرعون حرف میزد باین امید که شاید
سخنانش مؤثر واقع شود لیکن «فرعون» با و مهلت نداد، بآنک بر آورد و با
نهایت خشونت و تندی گفت:

«کجا هستند.. این دو نفر چه میکنند.. آنها را بیاورید.»

(موسی) سخن خویش را برید و همدوش (هرون) قدم بدرون طالار نهاد و

بامتانت و وقار بسوی تخت مرصع فرعون رفت.

همه دیده ها بسوی ایشان بازگشت، حیرت آمیخته بترس و وحشت
از دیدگان عموم مشهود بود، اما بیم و هراس حاضرین هنوز بمنتهای درجه نرسیده
بود چون فکر میکردند که (موسی) (هرون) چند قدم جلو تر خم شوند و بخاک
بیافتند و تعظیم کنند.

هرچه آنها جلو تر میرفتند بهت عمومی افزایش می یافت و بهمان نسبت
که فاصله فیما بین تخت و ایشان کمتر میشد بر بی اعتنائی و خون سردی (موسی) و
(هرون) افزوده میگردد.

آنها که بیشتر بخند متگذاری تظاهر مینمودند و آن اشخاص که ذاتاً متعلق
تر بودند و با چابک و دروغ و صحنه سازی توجه (فرعون) را بخود جلب میکردند
پیش رو بودند و بازوی (موسی) و (هرون) را گرفتند که شاید آن دورا با جبار پیش
تخت (فرعون) خم نمایند و بخاک بوسی وادارند.

بازوی آنها را میفشردند اما موفق نمیشدند زیرا هم (موسی) و هم (هرون)
هر دو نفر به شدت مقاومت میکردند و بهیچوجه حاضر نبودند مقابل بنده خود خواهی

از بندگان خداوند خشم شوند .

(فرعون) نیز با دقت این صحنه را میزگرست و سر خود را بنشانه تهدید تکان میداد . آن ها که باخلاق و خصائل روحی او آشنائی داشتند ، از خطوط چهره و حرکات لب و دهان او پیش بینی میکردند که بزودی طوفانی از خشم برپا میکند و آتشی سوزنده میافروزد که مسلماً نخستین قربانیان خشم (فرعون) (موسی) و (هرون) هستند .

(موسی) با آوای بلند گفت :

- شما بزرگی را اینطور تحصیل میکنید که اشخاص را بزور و جبر در مقابل (فرعون) بـخاک بیافکنید و با جبار بتعظیم و تواضع وادار نماید... بزرگی اینست ... ؟

این مطالب که موسی گفت انگیزه تازه تری برای افروختن آتش خشم (فرعون) محسوب میشد لذا اطرافیان برای اینکه آتش دامن جانیشان را نگیرد عقب میرفتند و (موسی) و برادرش را تنها می گذاشتند که هر چه میشود تنها آن دو نفر هدف قرار بگیرند .

حالا (موسی) و (هرون) بجائی رسیده بودند که باتخت جواهر نشان (فرعون) فقط یکی دو قدم فاصله داشتند . آنقدر نزدیک بودند که اگر کمی بیشتر دقت میکردند شاید صدای تنفس ملتهبانه و شدید (فرعون) را می شنیدند و بارقه خشم و کینه را در دیدگان او مشاهده مینمودند ...

چند لحظه سپری شد اما در نظر کسانی که با (فرعون) بستگی و نزدیکی داشتند سال ها طول کشید ... انتظار و بیم و هراس هر لحظه را به سالی تبدیل میکرد ...

بالاخره (فرعون) مانند کوهی که ناگهان دود و آتش از دهانه خود بیرون بریزد ، دهان گشود و فریادی هراس انگیز کشید و گفت :

- هان ... ای تیره بختان ، از تعظیم بمن ابادارید ... شاید خود را با من برابر و همسر میدانید که از تواضع خودداری میکنید .

(موسی) نگاهی به (فرعون) کرد و گفت :

- عجبا ... چگونه از من انتظار داری که خدای را بشناسم و در مقابل بنده نسا توان او بـخاک بیافتم ... فقط خداوند خالق زمین و آسمان شایسته

سجود است و بس ..

(فرعون) با همان تنیدی پرسید :

- خدا کیست ؟ آیا تو خدائی غیر از من می شناسی ؟ بد بخت می خواهی زبان از حلقه و مت بیرون بکشم .

(موسی) شانه های خود را بالا انداخت و سکوت کرد، (هرون) لب بسخن گشود و اظهار داشت :

- تو چطور خدائی هستی که دفع شر از خود نمیتوانی ... ؟ - تو یکی از بندگان عاجز خداوند هستی . شاید از بد بخت ترین بندگان خدا باشی زیرا بهترین بنده خدا کسی است که وجودش بیشتر منشاء آثار نیک و بیشتر موجب آسایش و رفاه مردم باشد ..

خدای ما خالق زمین و آسمان و گرداننده اقمار و ستارگان است . او بندگان را آفرید که او را عبادت کنند و بزرگی و عظمت او را معترف باشند . جان همه مادر دست قدرت اوست و عالم باراده او بوجود آمده و روزی هم باراده او کن فیکون خواهد شد ..

(فرعون) نمیتوانست آرام بنشیند و سخنان (موسی) و (هرون) را بشنود . آنها بصراحت او را خوار کرده و قدرتش را منکر گردیده بودند . چطور این خواری را میتواند تحمل کند ... همه حاضر بودند و می شنیدند .. همه میدیدند که چسان (موسی) و (هرون) با و درشتی میکنند و وی را خوار و ناتوان و ذلیل و بد بخت می شمارند ...

با این سبب در نهایت خشم و غضب از جای جست و گفت :

- ای تیره بختان ... در این کره زمین کسانی که فکر ناروا از مغز خود خطور دهند کشته میشوند چه رسد بشما .. هان ... مرگ شما نزدیک شده که چنین مطالبی بر زبان میرانید و ..

(موسی) سخن او را قطع کرد و گفت :

- خدائی که بما جان داد ، جان ما را نیز حفظ میکند .. او است که ابراهیم را در آتش نمرود سلامت نگهداشت و تل آتش را براو گلستان پر گل و ریاحین کرد . هم او است که یوسف را از بن چاه به منصب عزت پدران تو رسانید و پس از چهل سال دیده ناپینای یعقوب را بیوی پیراهن فرزند

روشن کرد ...

ما از مَرَك نهي ترسيم ولى بتو آگاهى ميدهيم كه اگر فرمان آزادى بنى اسرائيل را صادر نكنى بزودى دچار خشم پروردگار جهان خواهى شد و سرنوشتى دردناك بسراغت ميايد ...

(فرعون) يكقدم پيش رفت و گفت

- چه گفتى ... بنى اسرائيل ... آنها را آزاد كنم ... تو خودت در آستانه مَرَك قرار گرفته اى با اينحال ...

هرون اين بار ميان حرف فرعون دويد و با صدائى رسا و بيانى گيرا و نافذ گفت .

- قوم ما تنها قوم خداپرست اين سرزمين است خداوند آنها را حفظ خواهد كرد و دشمنانشان را ذليل ميگرداند . براى تو كه يك بنده عاجز خداوند هستى چاره ديگرى موجود نيست مگر اينكه عبريان را آزاد كنى و بدوران اسارت و بندگى آنها پايان دهى ... تنها در اين صورت است كه ما ميتوانيم براى تو دهاي خير نموده و بخشايش گناهان گذشته ات را از حضرت باري بخواهيم ...

فرعون كه پيش از آن تا مل را جايز نميدانست قهقهه را سرداد و ناگهان فريادى كشيد و گفت :

- جلاد ... جلاد ....

و بلافاصله خطاب به موسى و هرون اظهار داشت :

- حالا خدائى كه از آن با اينهمه عزت نام ميبريد بيايد و جان شمارا حفظ كند . آرى ... هم اكنون جلادان من سراز بدنتان جدا خواهند كرد و اين تعفه را براى عبريان خواهم فرستاد كه با داگر مى بكار مشغول باشند و از اين پس فريب شيادان را نخورند .

اوسرگرم صحبت بود كه جلادان وارد شدند و گرد موسى و هرون را گرفتند دژخيمان قيافه اى وحشتناك داشتند . ازديد گانشان خون ميرينخت و پيش بند چرمى آنها پوشيده از لكه هاى خون بيگناهاى بود كه قبل از دم تيغ بيداد گذشته و جان داده بودند .

آخرين دژخيم كنده هيزم را كه يك ورقه خون خشكيده آن را پوشانيده بود روى زمين نهاد و سبدي آنطرف تر گذاشت كه بعداً سرهاى بريده

شده را در سبک بگذارد حضار متعجب بودند که چرا آندونفر از دیدن جلاد
نمیترسند .. مگر نه اینست که لحظه مرك نزدیک شده .. چرا عجز و لابه
نمیکنند چرا با التماس و استغاثه عفو و بخشایش نمیخواهند که شاید فرعون
گناهانشان را ببخشد ....؟

راستی خونسردی آنها اعجاب انگیز بود ...

موسی با طراف خود نگر است و لبخندی زد و گفت :

- فقط خدا میداند که لحظه مرك چه کسی فرا رسیده است ... ای

فرعون خدای بزرگ ضامن جان ما است بهمین سبب نه از خشم تو و نه از

دژخیمان تو وحشت نداریم .

فرعون بانك بر آورد و گفت :

- خاموش . خاموش ...

و آنکاه به جلادان خطاب نمود :

- چرا ایستاده اید .. معطل چه هستید .. فوراً سراز بدنشان جدا کنید

نه نه اول شکنجه بدهید ابتدا چشمانشان را بیرون بیاورید و بعد ...

جلادان از هرسوی و هر طرف حمله ور شدند . یکی شمشیر بدست داشت ،

دیگری کنده خون آلودی را میان دودست گرفته بود و بسینه میفشرد و میآورد ،

سومی سبکی را که سر محکومین در آن میافتاد ، بدست داشت و چهارمی

مصقل و طناب را همراه میآورد . پنجمی و ششمین نفر هر کدام ساطوری از

فولاد آب دیده در کف گرفته بودند که در صورت بروز مقاومت استخوان

بدن دو برادر گناهکار و خطا پیشه را خورد و اعضاء و مفاصل ایشان را جدا

نمایند با چنین منظره سهمگین و وحشت زایی بجانب موسی و هرون هجوم

آوردند . در این گیرودار فرعون نیز دستور میداد ، دستها را بچپ و راست

میچسبانید و گردن را فرازمیگرفت و سینه را پیش میداد و بخود میبالید که

دارای چنین قدرتی است که میتواند يك قوم بزرگ تاریخی را با سارت بگیرد

و برگزیدگان آنها را بدست جلاد بسپارد .

چند ثانیه بیشتر طول نکشید که جلادان بدرون ریختند ، عرض طالار

بزرگ را پیمودند و سرانجام به موسی و هرون که همچنان ساکت و آرام

و خونسرد ایستاده بودند ، رسیدند و چنك گشودند که آندورا بگی-رند و

بخواری بکشدند .. اما ... اما ... ناگهان وضع دیگر گونه شد و همه چیز

تغییر یافت . مهاجمین مدافع گردیدند و ذور گویان و قلدران به ضعف و ذبون افتادند ....

چه شد ؟ ... چه پیش آمد ؟ ... چه حادثه بزرگی بوقوع پیوست ؟ ...
هیچ ... موسی در آخرین لحظه فرامین الهی را بخاطر آورد ...
بیادش آمد چوب خشکی که بدست دارد برای يك چنین روزی است و خداوند
عالم باو امر اکید فرمود که برای صیانت جان خویش و بمنظور نشان دادن
قدرت پروردگاری و بروز معجزات و کرامات الهی میبایست از چوب بدست
بی مقدار و ساده استفاده کند .

بغتاً چوب را میان طالار ، روی آجرهای پهن مرمرین رها کرد چوب
باصدای خشك بزمین افتاد لیکن ناگاه تغییر ماهیت داد ، لرزید ، اغزید ،
جنبشی یافت ، جانی گرفت و شکل و هیئتی پیدا کرد و غران و خروشان بچپ
و راست گرایید ... این وانه حتی برای هرون و خود موسی تازگی داشت
و ایشان را باعجاب و حیرت انداخت .

فریادهای برخاست ، آنها که بسوی (هرون) و (موسی) حمله ور گردیده
بودند ، عقب رفتند و آرامش طالار در هم ریختند

جمعی دویدند ، دستهای گریختند . عدهای پشت دیگران مخفی شدند
یکی از جلادان که از جسارت بیشتری می خواست (موسی) را به
خاك بیافکند ، قبل از این که دستش به بدن او برسد فریاد جگر
خراش و گوش آزار کشید و چون قیر سیاه و مانند چوب خشك شد و بزمین افتاده و
جان داد .

بزرگان کشور فرعونى همه مو حش و هراسان بودند (فرعون) نیز سر اسیمه
از نعت بالارفت و در مرتفع ترین نقطه آن قرار گرفت که از گزند در امان باشد
و در صورت بروز خطر بزرگتر از آنجا هم بگریزد ...

نه شعله ای بازی کرده بودند و نه سحر و جادو بوقوع پیوسته بود ..
موضوع کاملاً ساده و طبیعى بنظر میرسید و هیچ جای تردید و انکار باقی
نیماند همه با چشم خود میدیدند که چوب بدست (موسی) به اژدهای دمان و
حیوانی خروشان و غران و جانوری خطرناك تبدیل یافته و دهان برای بلعیدن و
و نابودی ایشان گشوده است .

جانور برای اولین مرتبه دم خود را با هم سختی و تنیدی به سینه جلاد

جسور کوفت و او را سیاه کرد و بی جان و بی حرکت بر خاک افکندند .
دیگران نیز میخواستند سر نوشتی مانند او داشته باشند... پس هر چه زود تر
میبایست اقدام کنند :

(فرعون) خوشحال بود که همه جادوگران و ساحران و منجمین بزرگ
کشورش در آن ساعت آنجا حضور دارند و هر عملی در قدرت
داشته باشند انجام می دهند روی این امید از همان نقطه بالای تخت
فریادی کشید و با صدائی که از فرط ترس و وحشت می لرزید خطاب به جادوگران
و ساحران گفت :

- چرا ایستاده اید . . . این جانور را افسون کنید . . . پس
شما چکاره اید...؟

(موسی) خندید. شانه هارا بالا انداخت و گفت:

- این اژدها افسون شدنی نیست؟؟ حیوانی که پیش روی خود می بینید مظهر
قدرت پروردگار عالم و آفریننده جهان است .

خداوند برای هر قوم و هر ملت بفرخور حال و توانائی و ادراک و استنباط
آنها آیاتی میفرستد ، دانایان از تماشای يك گل زیبا پی بوجود بی همتای
الهی میبرند و سر بر آستان قدرتش میسایند و نا بخردان و جاهلان مانند شما به
آیات و نشانه های از این قبیل احتیاج دارند .. اینست که چو بدست مرا
باژدهائی خروشان مبدل ساخت تا بیش از این در جهل و خودخواهی باقی
نمانید . بخدا ایمان بیاورید و از دست و پای قوم خدا شناس و موحد
بنی اسرائیل زنجیر بردارید تا آزادانه بتوانند کار کنند و خدای خود را
ستایش نمایند .

(فرعون) که تاب شنیدن این سخنان را در چنان موقعیتی نداشت بآنگ
بر آورد و مجدداً به ساحران و جادوگران گفت:

- عجله کنید . . . این اژدها را افسون نمائید تا باین مرد
الکن بی زبان بفهمم که خدا کیست و قدرت یعنی چه ؟ زود زود... منتظر

چه هستید؟

شعبده بازان و ساحران عوام فریب که عمری با حقه بازی و ریب و ریا
عوام را فریفته و از آن طریق زیسته بودند حالا اظهار عجز و زبونى میکردند
و کاری از دستشان بر نمیآمد...

چند نفر از آنها بفراخور شغل و حرفه ای که داشتند همیشه چندین مار گوناگون افسون شده در کیسه های چرمی همراه خویش، نگهداری میکردند. آنروز نیز تعدادی مار در کیسه های آنها بود باشادی و بگمان اینکه مارهای حقیقی، اژدهای دروغین (موسی) را می بلعند و نابود میکنند، کیسه ها را گشودند و مارها را در طالارها کردند...

مارها که آزادی از دست رفته را بازیافته بودند، بدور خود پیچیدند، حلقه زدند، سر برداشتند و دسته جمعی بسوی اژدها رفتند اما فقط یک دقیقه از حیات آنها باقی مانده بود زیرا در رأس دقیقه اژدها يك يك مارها را بلعید و در شکم خود فرو برد و نابود ساخت.

این حادثه بیشتر بر حیرت و تعجب ناظران افزود و (فرعون) که بیش از دیگران احساس پریشانی میکرد و میدانست که کاری از دستش بر نمی آید. این بار خطاب بخود (موسی) گفت:

- اژدها را بگیر... جانور را بگیر تا بسختان تو گوش دهم...

(هرون) در جواب او اظهار داشت:

- گرفتن اژدها کار آسانی است ولی شرط آن اینست که آزادی قوم ما را تضمین کنی... غیر از این هیچ چیز از تو نمیخواهیم و از آن پس، تو را با همه خود خواهی و غرور و گمراهی که داری آزاد و مختار میگذاریم...

(فرعون) که میدانست از ساحران و جادوگران در باره وی کاری ساخته نیست در صدد جلب «موسی» و «هرون» برآمد لذا گفت:

- بسیار خوب... بسیار خوب... در این باره فکری میکنم... نه... نه...

قول میدهم...

«موسی» بدون درنگ و بگمان اینکه فرعون در گفته های خود صادق است دست پیش برد و دم اژدها را گرفت... به محض این که دم جانور در دست «موسی» قرار گرفت به همان چوبی مقدار کم ارزش تبدیل یافت همه دیدند که نه از اژدها اثری هست و نه از مارهایی که بلعیده شد نشانه ای باقی مانده...

حادثه ای که نه میتوانستند حدوث آنرا منکر شوند و نه در خویشتن آن قدرت را میدیدند که دیده شده مارها باور نمایند و بپذیرند...

پس تکلیف چیست ؟

«فرعون» با آنهمه غرور و خودخواهی باز هم بشری بود که منافع خویش را تشخیص میداد و میفهمید که با «موسی» نمیتواند مانند دیگر عبریان با خشونت و تندی رفتار نماید.

همه چیز عوض شد، حتی «فرعون» تغییر روش و اخلاق داد و بر می سخن گفتن آثار کرد و پیش رفت و با «موسی» از در صانع و صفاد آمد و بر همیشه و همه وقت آن احتمال را میداد که «موسی» چو بدست را از کفرها کند و به اژدهائی بلند و خطرناک تبدیل یابد...

(موسی) از موقعیتی که بدست آورده بود نمیخواست سوء استفاده کند. او مأمور عدالت الهی بود. او وظیفه ای اجتماعی بر عهده داشت او در پیشگاه خداوند متعهد و مکلف گردیده بود که برای اجرای فرامین خدا کوشا باشد و منظورهای بندگان موحد او از هیچ اقدامی فرو گذاری نکند.

هدف «موسی» معلوم بود و سخنانش از هیچ معین تجاوز نمیکرد..

او میخواست تا «فرعون» عبریان را در زندگی آزاد گذارد و اجازه دهد تا آزادانه به صحرای برود و خدای را عبادت کنند، اگر این منظور حاصل میشد «موسی» را با فرعون کاری نبود ولی متأسفانه «فرعون» نمیتوانست با چنین پیشنهادی که ارکان حیات او را متزلزل میساخت موافقت نماید.

(عبریان) همه ساله ملیونها سکه طلا برای او محصول به وجود می آوردند با کمترین قوت لایموت می ساختند و با سخت ترین شرایط زندگی سازگار بودند و دوم نمیزدند. کجایم میتوانست مانند ایشان کارگران مجانی پیدا کند.

در عین حال جواب (موسی) را صریح و آشکار نمیتوانست بدهد، ناچار بمجامله و تعارف پرداخت و وعده داد که هرچه زودتر مقصود (موسی) را جام عمل بپوشاند و فرمان آزادی قوم وی را صادر کند.

(موسی) شادمان گردید، لبخندی از روی کمال رضایت چهره اش را گشود و با این که بعلم و یقین میدانست (فرعون) راست نمیگوید و وعده های خویش وفا نمیکند، باز هم بامهلت او موافقت ابراز داشت و همراه (هرون) از قصر قدم بیرون نهاد.

خبر ازدها و عمل عجیب و حیرت انگیز موسی در شهر شایع شده و قبل از خروج آنها، مردم چه مصری و چه عبری آگاه گردیده بودند، شهر وضع دیگری داشت، مردم نمیتوانستند از ابراز تعجب خودداری نمایند و با اینکه عموم مصریان از (موسی) و دعوت او دلخوشی نداشتند در مسیروی ازدحام کرده و با انگشت به یکدیگر نشان میدادند و میگفتند:

اینست آن مردی که چو بدست خود را بازدها مبدل ساخت و همه ساحران و جادوگران فرعون را مغلوب نمود. این شخص در کجا عالم سحر و جادو را فرا گرفته که از شعبده بازان ما مهارت بیشتری دارد...

همه او را جادوگر میانگذاشتند. هیچکس اندیشه بلند، افکار درخشان سخنان نیک و خیرخواهانه او را درک نمی کرد. کسی بنوع دوستی او و قومی نمی گذاشت و مظهر خشم و قدرت پروردگاری را سحر و جادو تصور میکردند... تنها عبریان شادمان بودند و این پیش آمد بزرگ تاریخی را مقدمه فتح درخشان خود بر (فرعون) میدانستند. با همه محدودیت ها و تضییقاتی که وجود داشت، با همه مراقبتهایی که عاملین و کارگزاران (فرعون) از آنها میکردند دست از کار کشیده و در محله مسکونی خویش اجتماع کرده و انتظار موسی و (هرون) را داشتند.

(موسی) بسا برادرش سخن می گفت و به توجه و حیرت مردم که همه جا آنها را با انگشت نشان می دادند رقی نمی گذاشت و در کمال بی اعتنائی بسوی محله عبریان میرفت تا شیوخ و بزرگان بنی اسرائیل را از وعده (فرعون) آگاه کند.

(هرون) میگفت:

-(فرعون) دروغ میگوید... ما نباید بمواعید پوچ و دور از حقیقت وی اعتماد کنیم و آنچه او میگوید به (عبریان) ابلاغ نمائیم زیرا وقتی او وعده خویش پشت پا زد قوم از چشم ما می بیند و این گناه را بیشتر از ناحیه ما میانگارد. (موسی) بالعنی ملائیم پاسخ داد:

-رضای خداوند در اینست و آنچه رضای خدا بر آن قرار میگیرد انجام شدنی است.

این را بدان که خداوند حجت خویش را بر گناهکاران تمام میکند که برای ایشان هیچ جای بهانه باقی نماند. آنچه میبینی برای اتمام حجت است و صبر

خدا بیش از حد تصور ما است و بالاخره آن روز فرامیرسد که فرعون از توسن کبر و خود پسندی سقوط کند و البته آن روز با این همه حجت که بر او نمایانده شده نمی تواند از خدای خالق جهان طلب عفو و بخشایش داشته باشد ... اگرچه خدا رحیم و بخشاینده است و میزان بخشش او بیش از گناه ما میباشد ...

باین طریق (موسی) (هرون) را موعظه میکرد و هر دو بسوی مکه (عبریان) پیش میرفتند (هرون) راست میگفت. (موسی) هم خوب میدانست که (هرون) در گفتار خویش محق است و فرعون بمواعیدش عمل نمی نماید. زیرا در همان موقع که دو برادر از قصر بیرون رفتند فرعون قهقهه را سرداد و پس از چند دقیقه خنده و عریبه جوئی خطاب به حضار و همه کسانی که هنوز از حیرت بیرون نیامده و حال طبیعی نیافته بودند گفت :

- عجب مردم ساده لوحی هستند. چگونه این موسی فرستاده و برگزیده خدا است که فکر و اندیشه مرا نمیتواند کشف کند.

راستی این خدائی که موسی از او صحبت میکند چگونه موجودی است...؟ مملکت و خانه و مکانش کجاست...! چقدر لشکر و سپاه دارد و در صورت بروز جنگ بین من و او بقیده شما که بزرگان مملکت من هستید کدامیک پیروز خواهید شد.

حضار که در جهل دست کمی از فرعون نداشتند و همه عصر به تملق و چاپلوسی عادت کرده بودند مجتهداً گفتند :

- البته شما ... البته پیروزی حق و سزاوار شما است.

این پاسخ چهره نفرت انگیز فرعون را از هم گشود و با سیمائی که رضایت خاطرش را از شنیدن پاسخ درباریان نشان میداد گفت :

- بسیار خوب... در این صورت اگر لازم باشد اعلان جنگ خواهیم داد

و سپاهی جرار بر زمین خدا خواهیم فرستاد و تار و پود حیات او و پیروانش

را از هم خواهیم گسیخت... آیا با این امر موافقت دارید...؟

باز چاپلوسان و تملق گویان بسخن آمدند و دسته جمعی سر تعظیم فرود

آورده و گفتند :

- البته... البته... مانیز در رکاب حضرت فرعون جان نثار خواهیم

کرد و دشمن را بزنجیر میکشیم و حق جسارت و گستاخی او را کف دستش خواهیم گذاشت...

فرعون که از وفاداری و صمیمیت اطرافیان بسیار خشنود بنظر میرسید، دستها را بهم مالید و با حالتی مخصوص پرسید:

- حالا سؤال دیگر از شما دارم... بگوئید تا بدانم پاسخ این دو برادر را چگونه بدهیم و به وعده‌ای که داده‌ام چگونه عمل نمایم... آیا امکان دارد که عبریان را آزاد بگذاریم؟

بزرگترین اشخاص که در آن جلسه حاضر بود لب بسخن گشود و پس از مقداری تامل و تعارف خالی از حقیقت اظهار داشت:

- تعجب ما از اینست که چرا حضرت فرعون سئوالی میکنند که پاسخ آن معلوم و معین است و احتیاجی به مشاوره خدمتگذاران و اظهار نظر ما نیست...

فرعون سؤال کرد:

- هان... مقصودت چیست...

- مقصود اینست که اگر بوعده خود وفا کنید آنها اینطور فکر میکنند که شما از روی ضعف و ذبونی و بیم و هراس تسلیم گردیده‌اید و البته اینکار در شأن فرعون فرمانفرمای ممالك مصر نیست... فرعون مثل اینکه از این حرف خیلی خوشش آمده بود سر را بنشانه رضایت خاطر تکانی داد و گفت:

- راست میگوئی... خوشا بحال من که مشاورین دانشمند و روشنفکری مانند شما دارم... راستی هر فرمانفرمایی مثل شما خدمتگذارانی داشته باشد بر همه مسلط خواهد شد حتی مملکت خدای موسی را نیز متصرف میگردد و این حق مسلم من است...

ولی ناگهان ابروان را درهم کشید، فکری کرد و پس از چند ثانیه سر برداشت، خیره خیره به چشمان شخص مذکور که چهل و نادانی از آن هویدا بود نگریست و گفت:

- موضوعی که خیال مرا ناراحت میکند وجود چوبدست (موسی) است، راستی عجب اژدهای خطرناکی... دیدید چگونه همه مارها را بلعید و بعد که دم او را گرفت چسان به چوب خشك اولیه تبدیل گردید... با این جانور و صاحب آن

یعنی (موسی) چه باید کرد ؟...

مشاور مورد بحث که از طرف حضار دیگر صحبت میکرد دیدگان بی حالت خویش که مانند چشم گوسفند سر بریده بنظر میرسید بصورت فرعون دوخت و پس از مکث کوتاهی جواب داد :

- حل این مشکل نیز آسان است چند نفر را مأمور میکنیم تا در يك شب ظلمانی و تاریك (موسی) را بکشند و جسدش را در رودخانه نیل بیفکنند وقتی او بقتل رسید، طبعاً بلوا خانها مییابند و بعد چوبدست سحرآمیز او نصیب حضرت فرعون میگردد و بوسیله آن میتوانند دشمنان خود را مقهور نمایند... (فرعون) چندین مرتبه پشت سر هم گفت:

- آفرین... آفرین... آفرین باین فکر و روشن بینی که توداری... بسیار خوب پس تکلیف مار روشن شد...

و بلا درنگ رئیس کارگذاران املاك خود را احضار نمود و گفت :
- از امروز بیهمة بر ساعات کار عبریان میافزائی و میکوشی تا احداً مكان ساعات فراغت و استراحت آنها را بگیری که وقت شنیدن سخنان واهی و بوج (موسی) را نداشته باشند... میدانی چه باید بکنی...
سر مباشر فوق الذکر جواب داد :

- بله قربان . . . . . جان نثار وظیفه خود را می دانم ،
عبریان نیز میفهمند که اگر دستوره ای مرا انجام ندهند جز مرگ هیچ پاداشی نخواهند گرفت...

و آنگاه دیدگان وحشت انگیزش را بیشتر گشوده خنده ای کثیف بر لبان نفرت آورش نقش بست دندانهای زردش را از میان دو لب کلفت و سیاه نشان داد و دستی بقبضه خنجر خود زد و ادامه داد:

- مثل گوسفند سر از بدنشان جدا میکنم... برای من کشتن يك گوسفند مشکل تر از هلاك کردن یکی از عبریان است. زیرا صاحب گوسفند ممکن است به ادعا برخیزد و حضرت فرعون شکایت نماید ولی اینها کسی را ندارند که دادخواهی نمایند و فرض هم داشته باشند در مقابل ولی نعمت ما که خدای همه خدایان جهان است کاری از دستش ساخته نیست...

بدنبال این جملات که بیشتر برای جلب توجه و عطف رضایت فرعون بر زبان آورده خنده ای مشمئز کننده سرداد و بادی در غیب افکند و تمطیعی نمود

و پیروز مندا به عقب عقب از در تالار بیرون رفت.

حضار همه خندیدند و دقیقه ای بعد که فرعون رئیس کارد سلطنتی خود را فرا خواند و برای کشتن موسی باو دستور میداد سخنان سر مباشر را از خاطر بردند.

همه از یاد بردند که او چه گفت ولی خدای جهان آفریننده عالم و عالمیان، پروردگار دانا و بینا طوری شنید، فهمید و بخاطر سپرد که هرگز فراموش نمیشد.

آری گوسفندان رعایا صاحبی دارند اما عبربان اسیر و تیره بخت آنقدر زبون و بیچاره شده بودند که از گوسفندان نیز کم بهاتر میباشند... آیا خداوند اینچه ظلم و پیدادگری را بی جزا و بدون پاداش میگذاشت. اهدا...

(فرعون) چند بار طول و عرض طالار را پیمود و سر انجام رو به روی رئیس کارد محافظ خود که یکی از سرداران بزرگ سپاه بود ایستاد و خطاب بوی گفت:

مأموریت خوبی برای تو دارم... مأموریتی که میدانم برای انجام آن از هیچ اقدامی فروگذار نمیکنی...

او جواب داد:

غلام کمتر بن همیشه خدمتگذار صمیمی ولی نعمت خویش بوده ام و تمام فرامین حضرت فرعون را با جان و دل انجام داده ام.

(فرعون) که مثل همه فرمانفرمایان جاه طلب و خودخواه تملق و چاپلوسی را دوست میداشت سر را بملامت و رضایت تکان داد و گردن را بالاتر گرفت و با خوشنودی آشکار اظهار داشت:

آفرین... خوشا بحال من که چنین چاکران صدیقی دارم... بسیار خوب... اگر این کار را آنطوری که من میل دارم انجام دهی بر مقام و مرتبه ات افزوده می شود مستمری سالیانه ات افزایش می یابد و مقداری از املاک اختصاصی خود را بتو واگذار میکنم که اضافه درآمد آنرا به نفع خودت تصاحب نمایی...

به شنیدن این جمله آخر دیدگان رئیس کارد از فرط شغف و شادی گشاد شد، درخشید و عضلات چهره اش انقباض و انبساط یافت زیرا آنچه که از زبان فرعون می شنید بمنزله وعده ثروت و مکنات

بی حساب بود .

اضافه در آمد املاك اختصاصی فرعون . . . او . . . چه سعادت بزرگی . . .
اگر او در کارش توفیق مییافت و میتوانست موسی را بقتل برساند و چو بدست او را
برای اربابش بیاورد صاحب قسمتی از املاك میشد . آنگاه حق داشت بهر نحو
که میل دارد از رعای تیول خود مالیات وصول کند میتواندست بهر طریق که
ممکن بود از ایشان بیگاری بکشد و برای خویش قصور و خانه های مفت و مجانی
بسازد . . . خلاصه او صاحب اختیار سر نوشت جمع کثیر از مردم مملکت میگردد و به
سرعت ثروت اندوزی میکرد و قدرت بدست میآورد و در طی یکی دو سال در ردیف
چهل و چند نفر اشراف مصر در میآمد . . .

خوشحالی مثل آب گرم در عروق و شراین سردار می دوید و همه
جای وجودش را حرارت می بخشید . از بسیاری شوق عرق کرده و در همین
حال مانند سپاهان به (فرعون) سلام داد و وفاداری و صمیمیت خود را بیشتر
آشکار نمود .

(فرعون) گفت :

- گوش بده . . . تو باید (موسی) و در صورت امکان برادرش (هرون) را به
قتل برسانی . . . اگر آنها را کشتی هیچکس نیست که از توان مقام بگیرد . . . کار
خیلی آسان است تنها چیزی که اندکی بر صعوبت موضوع میافزاید آن است
که (موسی) چو بدستی سحر آمیز دارد که هر گاه آنها را بگذارد باژدهای مهیب
مبدل میگردد و دشمنان او را در کام خود فرو میبرد .

رئیس گارد سلطنتی قصه اژدها را همان روز شنیده بود .

بعضی اینکه حادثه در طالار فرعون بوقوع پیوست خبر معجزه « موسی »
بسرعتی غیر قابل تصور از قصر بیرون رفت ، اشاء یافت و در افواه منتشر شد و
گوش و گوش و دهان به دهان باطراف و اکناف کشور حرکت کرد تا بزودی مردم
شهرها و دهات و قصبات نیز از آن باخبر شدند . . .
اژدها . . . رئیس گارد اندکی به فکر فرو رفت و پس از تسامل

کوتاهی پرسید :

آیا بکصد نفر از دلایران و تیراندازان معروف قادر بکشتن اژدها

نیستند ؟ . . .

فرعون پاسخ داد :

- این موضوع را نیازموده‌ام ولی هرچه هست بیشتر سحر و جادو است و این مرد بکسک اورداد و ادعیه خاصی که میداند اژدها را میسازد و بجان مردم میاندازد ....

با بیان این مطالب بختاً آنهمه شور و شغف و شادی که دل و روح سردار را تسخیر کرده بود محو و ناپدید گردید و جای آنرا اندوهی عمیق و نگرانی شدیدی گرفت .....

سردار با آنهمه شجاعت و شهامت که برای خود قائل بود و حشمت و هراس دچار گردید و فکر فرورفت . اما فرعون سکوت و اشکوت و مثل کسی که با فکر درخشان خود قصد حل مشکل بزرگ يك اجتماع انبیهی را دارد بادی در گلو انداخت . نگاهی بیچپ و راست خود کرد و چون مطمئن شد که همه او را مینگرند و سخنان گهربارش را می‌شنوند گفت :

- لیکن من پیشنهادی میکنم که با انجام آن مشکل اژدها نیز حل میشود .....

یکبار دیگر شادمانی مثل صاعقه بر روح سردار فرود آمد و باد ستپاچگی بر سید :

- بفرمائید .... بفرمائید قربان .... آن پیشنهاد چیست ؟ ... همه افکار حضرت فرعون درخشنده و بزرگ است ...
(فرعون) حرف او را قطع کرده و ادامه داد :

- تو باید از قفا به (موسی) حمله کنی و طوری خودت را با او برسانی که متوجه وجودت نشود تا خنجر در پشت و قلبش فرورود ... میفهمی ... اگر از پشت باو حمله و رشوی فرصت آنرا نخواهد داشت که اژدهای جادوی خودش را رها نماید و ...

سردار از فرط شادی دستها را بهم مالید و مانند کودکی که از دیدن يك اسباب بازی شادمان شود ، جستی زد و خیزی کرد و چندین بار بدون اراده خم و راست شد تعظیم نمود ، آفرین گفت و اجازه خروج خواست تا هرچه زودتر برای انجام فرمان (فرعون) دست بکار شود .

(فرعون) با اشاره انگشت سردار را از حضور راند و بصحبت باد بگران برداخت ولی (سردار) دوان دوان خودش را به سپاهیان رسانید و دستور داد تا یکصد نفر از زبده ترین افراد را جمع کنند .

وقتی آنها حاضر شدند سردار، نگاهی بصورت يك يك ایشان کرد. بدقت بازرسی نمود و چون اطمینان یافت که همه از سپاهیان صدیق و وفادار اوستند ماجرا را حکایت کرد و در پایان افزود :

- اینست خواسته و میل خداوندگار ما (فرعون) ولی وظیفه ما اینست که او را طبق فرمان از قفا مورد حمله قرار دهیم و برای انجام این مقصود پسندیده بهترین وسیله اینست که همه ما بدون استثناء بلباس دهقانان و چوپانان ملبس گردیم و در شهر پراکنده شویم تا هرگاه بهترین فرصت را یافتیم (موسی) و برادرش (هرون) را بقتل برسانیم ... میفهمید ...

قریب بکساعت دیگر سردار برای آنها حرف زد، دستور داد، نقشه کشید، برای شناختن یکدیگر بایشان علامت مخصوص داد و پس از اینکه لباسها فراهم شد پوشیدند و از در پنهانی بیرون رفتند و در شهر متفرق گردیدند. هر يك از سربازان از گوشه‌ای براه افتادند و راهی جداگانه انتخاب نمودند. برای یافتن (موسی) و بخاطر پیدا کردن (هرون) که همیشه در کنار هم حرکت مینمودند نمیبایست وقت زیادی صرف کنند. یافتن ایشان کار آسانی بود زیرا اکثر در شهر میگشتند. اینجا و آنجا میرفتند، به بیاران و فقرا و ایتام سر میزدند، از بیچارگان دلجوئی و تفقه مینمودند و هر کجا عبری درمانده‌ای سراغ داشتند دستش را میگریفتند و بكمك دیگر همکیشان از گرداب بلا رهایش میکردند.

در اینصورت یافتن چنین اشخاصی کاری بس آسان بود اما آنها برای آن متفرق شدند که توجه مردم را جلب نکنند تا چنانچه (موسی) بقتل رسید مردم نگویند که فرعون يك سردار بزرگ و بکصد سپاهی رزم آور را برای کشتن يك مرد بی سلاح و بدون دفاع فرستاد و سرانجام گناه آن جنایت بزرگ را بگردن مردم و دهقانان و چوپانان بیاندازند ....

شیوخ و بزرگان قوم بنی اسرائیل بی صبرانه انتظار بازگشت (موسی) و (هرون) را داشتند و بعضی اینکه خبر خروج آنها از قصر (فرعون) بسمع ایشان رسید شتابان و شادان باستقبال برگزیده خدا شتافتند و در نیمه راه او رسیدند و گردش حلقه زدند.

(هرون) ماجرا را آنطور که واقع شده بود حکایت کرد اما از اژدها

واعجاز چو بدست خشکیده و بی مقدار برادرش سخنی بپیان نیاورد .
 اواز ازدها حرفی نزد ولی همه اطلاع داشتند که (فرعون) بچه علت از
 کشتن آنها چشم پوشیده و از بیم چه چیز خون آندورا نریخته است ...
 مردم شادیهها کردند . دست افشانی و پای کوبی نمودند زیرا شنیدند
 که (فرعون) تا اندازه ای تسلیم شده و قول مساعدت داده و تعهد آزادی نموده
 است . چه مژده ای برای يك مشت اسیر و گرفتار او مژده آزادی و نجات بهتر ... ؟
 (موسی) اندوهگین و غمگین ایستاده بود زیرا او باروشن بینی خاص
 انبیاء میدانست که (فرعون) عهد خود را فراموش مینماید و قولی را که
 داده زیر پای می نهد ...

او خوب میدانست و به همین سبب هنگامیکه عبریان برای او هورامیکشیدند
 و هلهله میزدند و دست میافشانیدند و پای میکوبیدند او سر را بزرافکنده و
 در دریائی از اندیشه و خیال غوطه میخورد .

کسی چه میدانست ... شاید با کرويان وملائك سخن میگفت ... شاید
 باخدای خود را زو نیاز میکرد ... شاید مورد الهام و وحی قرار گرفته و شاید
 مجذوب زیبایهای حقیقت ازل و ابدی بود ....

(هرون) فارغ از آنچه که بر (موسی) و بر روح و دل برادرش میگذاشت ،
 باحرارت و گرمی حرف میزد و مژده جان بخش آزادی را مکرر مینمود و
 از مواعید (فرعون) هاله می فریبنده و زیبا میساخت و می پرداخت و از آنهمه زیبائی
 خیال پرور در صفحه خاطر مردم نقشهای بدیع و تماشائی میکشید و بوجود
 میآورد ...

افق تاریك حیات دردناك و پرشكجه عبریان ناگهان روشن و منور
 گردید . خورشید امید ظلمات یأس را خورد کرد ، شكست و انوار طلایی رنگ
 خود را در جهان خاطر خسته مردم پراکنده ساخت ...

دل شکسته ها جانی تازه یافتند ، ناامیدان جنبشی در روح خود احساس نمودند و
 داغدیدگان و کسانی که عزیزان و جگر گوشه های خود را بدست جلادان ستمگر
 فرعون از دست داده بودند خاطرات سوخته را از دفتر فکر خویش شستند و
 به آب دادند و کتاب دل خود را برای ثبت شادی ها و امیدها تمیز و
 پاك نگه داشتند .

(موسی) در میان آنهمه مردم خوشحال و شادمان و رنگ پریده و افسرده ، سرافکنده و غمین ایستاده بود ، در حالی که (عبریان) همای افسانه ای سعادت را بر سر خود پر گشاده میدیدند و خویشتن را از زیر بار زنجیر اسارت و بردگی ابدی آزاد میانگذاشتند و از اعماق دل و جان خود فریاد میکشیدند ..

اما . . . اما . . . این همه شور و شغف ، کوتاه و زود گذر بود . . . خورشید سعادت خوش درخشید ولی به تعجیل و شتاب افول کرد و بازانوار امید را به همراه برد و جای خود را به ظلمت و تاریکی یاس و حرمان بخشید ..

هنوز زنان و مردان و پیران و جوانان عبری هلهله میکشیدند و شادی میکردند ... هنوز (موسی) با سرافکنده و رنگ پریده در میان آنها ایستاده بود .. هنوز (هرون) سخنان امید بخش و دلنشین خویش را به پایان نرسانیده بود که ناگهان چند نفر خونین و مجروح ، نالان و افتان و خیزان ، صف جمعیت را شکافتند و خود را بر کتدایره رسانیدند و چون رو بروی (موسی) قرار گرفتند گریه کنان پیای او افتادند و بیوسیدن دست و پای او مشغول شدند ، منظره آنها رقت انگیز و سوزنده بود .

پیراهن منحصّرشان پاره پاره و پشت و سینه آنها از پارگی ها بیرون افتاده بود و همه جای شلاق های خاردار مباشرین فرعون را به پشت و پهلوئی آن بیچارگان میدیدند ...

فلماتا سکوت حکم فرما گردید .. نفس هادر گلو حبس شد .. فریادهای شادی در سینه ها متوقف ماند .. گلهای تازه شکفته لبخند بر لبهای رنگ پریده خشک شد و بر پر گردید و فرو ریخت و بدست تند باد غم سپرده شد و در افق دور دست ناپدید شد ..

دل ها فرو ریخت ، دیده ها لبریز از اشک شد و دهان ها از حیرت و تعجب باز ماند . . . نگاه هائی که تا لحظه ای قبل شوق و امید همراه داشت ، خشم و غضب ، کینه و نفرت بیرون می آورد و با طراف پراکنده میساخت .

سینه ها پرازدرد و دلها مملو از غم بود ... سکوت سنگین ...

سکوتی زجردهنده و کشنده... بر آن محیط حکم فرما و مستوا سی کردید و چنان
دقیقه دوام یافت...

گویی آنها نفس کشیدن را نیز از یاد برده بودند زیرا سکوت آنقدر
عمیق بود که اگر مگسی میپرید صدای بال او شنیده میشد...

چند دقیقه بعدی چند سال گذشت عاقبت (موسی) سر برداشت دستی به
سر خون آلود یکی از جوانهای مجروح و گریان کشید و با صدایی که از بغض و
گریه پنهان آنرا می لرزاند گفت:

چه شده فرزند... چه پیش آمده... بگو... نقرس... صبح روشن نزدیک
است و بالاخره قهر خدا بر (فرعون) و اطرافیان ستمگر او فرو خواهد آمد.
بگو... بگو چه شده... هیچ چیز از خدای عالم پنهان نیست ولی آنچه بر شما
کرده اند با آوای رسا بگوئید تا همه بشنوند و وقتی فرجام کار (فرعون) را چشم
دیدند عبرت بگیرند و بدانند که صبر خدا بسیار است و هیچ عمل زشت و زیبایی
را بدون پاداش نمیگذارد... بگو فرزند... حرف بزن...

جوانی که از میان ستمدیدگان مجروح مخاطب (موسی) بود هق هق
کنان، گریان و نالان خودش را روی خاک کشید، دست (موسی) را گرفت و به
صورت غرق اشک خود نزدیک کرده و بوسید و گفت.

«مباشربن فرعون» دستور تازه ای آورده اند... قیمت
بنر را افزایش داده و چهار سکه طلا بر مالیات محصول امسال افزوده اند
و... و...

او دیگر نتوانست حرف بزند ولی جوان دیگری که همراه او بود
ادامه داد:

برادر او اعتراض کرده ولی یکی از مباشرین نیزه اش را به سینه
او انداخت و قلبش را سواخ کرده و جوان بیگناه را بجرم يك كلمه حرف
حساب کشت...

وقتی آنها ساکت شدند همان سکوت سنگین ادامه یافت...
«موسی» دیدگان لبریز از اشک خود را بسوی آسمان بلند کرده، آهی سوزنده
کشید و گفت:

«الهی صبر تو بسیار است اما باین ستمدیدگان، باین اسیران بلا،

باین پرستندگان خودت نیز آنقدر صبر و تحمل عنایت کن که با بردباری و شکیب آلام و اسقام را بپذیرند و ایام پر رنج و محن را بگذرانند .
 الهی میل و رضای ما در تصمیم تو نمی تواند تأثیر داشته باشد اما روز فلاح و نجات را نزدیک تر کن و آزادی موعود را زودتر عنایت فرما که جان بندگان تو در این ظلمت سرا بلر سیده و جز تو پناه و مدد کاری ندارند ...

موسی ساکت شد و سر را پایین افکند ولی عبریان با اتفاق بانگ برداشتند و چند بار با هم گفتند :

آمین ... آمین ... آمین ... دیگر کسی حرفی نزد ... به اشاره « موسی » چند نفر مجروح را برای درمان و مداوا به دوش گرفتند و بقیه نیز آرام آرام سرافکنده و پریشان براه افتادند و دقیقه ای بعد متفرق شدند و رفتند .

باز « موسی » و « هرون » در میان معبر و رهگذرانها ماندند . حالا چه کنند ؟ معلوم نبود چه تکلیفی با « فرعون » عهد شکن و دروغگوی دارند ... (موسی) از نخست خوب میدانست که (فرعون) سخن راست و حقیقت نمیگوید ، از این مقوله با (هرون) نیز صحبت کرده و او را هم آگاه نموده بود که او جز دروغگویی انتظار نداشته باشد اما با مردم چگونه میتواند این حقیقت را در میان بگذارد ،

آخر همه چیز را با همه کس نمیتوان گفت ، مگر هر کس برای پذیرفتن محدودی مطالب مستعد میباشد و عوام الناس را ازار داده پروردگار و سر نوشتی که فرعون میباشد داشته باشد نمیتوانست مطلع کند و نیز ضرورتی نداشت که مردم بفهمند که در آینده چه خواهد شد .

آنها در جستجوی چیزی بودند که نداشته و تنها خدا است که می تواند معدوم را موجود و زنده و موجود را به ابدیت عدم پیوند دهد ..

عبریان از خدای خود جز آزادی ، جز نجات ، جز سعادت و سرانجام غیر از برهم ربختن اساس اوضاع و واژگون گردیدن مبنای ظلم و ستم فرعون چیز دیگری نمیخواستند و راستی تنها خدا بود که می توانست آرزوهای دیر انجام آنها را جامه حقیقت بپوشاند ... خدا میخواست ناریکبهای بیداد را زایل کند و خورشید نجات و سعادت را از افق ناامیدیه باطله گرداند ...

خوشبختی در این بود که خدا وعده داده بود و در مواعید الهی خلاف نیست ...

(موسی) و (هرون) در این قبیل اندیشه‌ها فرق بودند و بدون اینکه حرفی بزنند و سر را بلند کنند و باطراف بنگرند راه می‌رفتند و آنقدر رفتند تا بخارج شهر رسیدند .

همیشه (هرون) در خورجین پشت الاغش مقداری غذا داشت و هنگامیکه بدون الاغ بیرون میرفت در چنجه‌ای که به پهلوی خویش زیر قبا آویزان میکرد لقمه‌ای نان و گوشت پخته می‌گذاشت . در آن عهد و آن زمان اکثر عبریان قوت لایموت همراه بر میداشتند زیرا در اثر بیداد گریه‌های (فرعون) هرگز برای صرف غذا وقت معین پیدا نمیکردند لذا هرگاه فرصتی بدست می‌آوردند با چیزی که باخویش داشتند سدجوع مینمودند و مجدداً خود را برای کارهای طاقت‌فرسایی که بایشان تحمیل میشد آماده می‌کردند .

(هرون) نیز چند لقمه نان و گوشت پخته را در دستمالی گذاشته و کنار چشمه‌ای را انتخاب کردند نشسته و بصرف غذا پرداختند ...

آنروز تا نزدیک غروب دو برادر باهم صحبت میکردند و چون هوا بتاریکی گرایید . موسی از جای برخاست ، نگاهی باطراف خود افکند و تپه سنگ نسبتاً مرتفعی را در نظر آورد و به (هرون) گفت :

— هنگام عبادت من فرارسیده است ...

شبهافرشنگان درهای آسمان را بروی بندگان خویش میگشایند . در آن ساعات که سکوت و تاریکی همه‌جای جهان را فرا میگردد و آدمیان در خواب خوش فرو می‌روند ، خداوند خالق جهان بیدار و آگاه است ... برای عبادت بهتر از شب موقعی نیست و من ، در سکوت و خلوت بالای این کوه بسوی خدا میروم که عبادت کنم . تو در همین جا بمان تا باز گردم ...

(هرون) خرقه پشمین خود را بسر کشید و خشتی زیر سر نهاد و خوابید و (موسی) آرام آرام بسوی کوهستان حرکت کرد .

دریائی ازخون

(موسی) نقطه تقریباً مسطحی از بالای تپه سنگی را برگزیده خرقه اش را بیرون آورد و بر زمین گسترانید و دوزانو نشست ، دستها را مقابل چهره گرفت و آوازی که از اعماق جان و دلش برمیخاست بعبادت پرداخت .
پرستیدن خدای یگانه در تمام ادیان و مذاهب یکسان و یکنواخت است .
مگر خدای واحد و یکتا را بسان دیگری میتوان ستایش کرد ... ؟

(موسی) نیز بزرگی و قدرت و توانائی خدای را می ستود و بهیچیز و ناتوانی و نادانی خود اعتراف میکرد ولی قبل از اینکه برای خودش دعائی کند برای بندگان خدا دعا مینمود ، استغاثه میکرد که دلهای همه را بنور ایمان روشن گرداند و براه راست ، راهی که بندگان نیک او از آن رفته و بسعادت و نیک بختی رسیده اند هدایتشان کند .

(موسی) حتی برای دشمنان خویش دعای خیر میکرد .. از خدا میخواست که چهل و نادانی (فرعون) را براو نگیرد ... التماس میکرد ، که ظلمات روحش را با فروغ صفا و پاکی بزدايد و بالاخره استغاثه مینمود که بیداد گریهایش را ببخشد ولی آنقدر باو فرصت و سعادت بدهد که درقبال آنها ظلم و ستم ، به بندگان او محبت کند و بیچارگان را مددکار و غمخوار باشد و بساط عدل و داد در سرزمین متصرفی خویش بگستراند ...

فرق بین برگزیدگان خدا ، مبعوثین و پیغمبران بزرگ جهان با مردم عادی در همین است ... (موسی) نیز از برگزیدگان برجسته خداوند بود و به همین سبب نمیتوانست جز آنچه که بود طور دیگری باشد ...

او تمام شب را بعبادت گذرانید و موقعی سراز سجده حق برداشت که افق مشرق سیمگون گردیده بود ... دشت و دمن روشن شده و انوار طلایی رنگ آفتاب ، از آنجا که خط افق زمین و آسمان را بهم مربوط میکند ، برمیخاست و پیدر پخ باطراف پراکنده میگردد .

او تمام شب را بیدار مانده و بعبادت گذرانیده بود ، معیناً صبح معو تماشای جلال و ابهت طبیعت گردیده و دیده ، بر افق مشرق دوخت و بتماشا ،

خورشید جهانتاب که مظهر کوچکی از مظاهر قدرت الهی بود پرداخت .
برای خدا شناس از ذره‌ای که بسوی خورشید می‌رود . تا کوه‌های بزرگ
واقیانوسها ، و سیارات و ثوابت ، ماه و خورشید ، همه و همه ، مظاهر قدرت
بروردگار و دفتر معرفت ذات بی‌چون هستند ...

(موسی) نیز بهرجا مینگریست ، جهان‌خدای خود را میدید و بهر کجا
قدم میگذاشت سایه قدرت او را بر سر خود و بعدگان دیگر خدا گسترده
مشاهده میکرد ..

او آنچنان غرق عبادت بود که بحال خویش توجه و اعتنائی نداشت ،
لذا صبحگاه که از جای برخاست ، احساس نمود که پایش در اثر چندین ساعت
دو زانو نشستن بخواب رفته و درد شدیدی عارض وی گردیده است ...
بهرحال بلند شد ، به چوب‌دست خویش تکیه کرد و بسوی پائین رهسپار
شد ... (هرون) نیز بیدار شده ، دست و روی شسته و انتظار موسی
را میکشید ...

هر دو آماده شدند که بسوی شهر حرکت کنند ولی ناگاه چندین سوار از
دور بنظر رسیدند که بسوی آنها می‌آمدند ...
هرون گفت :

- آیدار جستجوی ما هستند ... ؟

موسی پاسخ داد :

- نه ... بیاکاری ندارند ... اینجا نقطه خوش آب و هوایی است و شاید

برای تفریح و تفرج بدین‌چشمه می‌آیند و قصد دارند روز خویش را در کنار
آب و زیر سایه درختان فرح بخش اینجا بگذرانند.

آنها در همین‌مذاکره بودند که سواران رسیدند و در چند قدمی آنها ،
دوست در کنار چشمه از اسب پائین جستند ...

اکثر مردم شهر (موسی) و (هرون) را می‌شناختند و آنها می‌هم که
دو برادر عبری را ندیده و ندانستند نام آنها را از دهان دیگران شنیده بودند.
سواران آنها را یکدیگر نشان دادند ولی نزدیک نشدند و بکار خود
پرداختند .

آن یکی که کلاه آهنی او پرهای رنگین داشت و برتری وی را بر دیگران

نشان میداد فرمان داد و گفت :

... متفرق شوید ... حدود قرق از پشت این تپه است تا حاشیه جنگل ...
هیچ رهگذر حق توقف در این منطقه را ندارد . زود عجله کنید .. هم اکنون
حضرت فرعون میرسند ...

موسی و هرون نگاهی باهم رد و بدل کردند ... مقصود آنها این بود
که موضوع را فهمیده اند ... آنگاه قرق میگردند تا فرعون و همراهانش
برای شکار آسودگی خیال داشته باشند .
(موسی) آهسته گفت :

... شنیدی ... (فرعون) اینجا میآید و موقعیت خوبی نصیب ما شده ...
اگر بتوانیم او را ملاقات کنیم خوب است ...
(هرون) گفت :

... از این ملاقاتها چه نتیجه ای گرفته میشود .. او مردی است دروغگو
و پیمان شکن ... قول و وعده میدهد ولی ساعتی بعد قول خود را می شکند و عهد
را پایمال خودخواهی و غرور و نخوت خویش میسازد .
در اینصورت از برخورد و مذاکره با او هیچ نتیجه ای عاید ما نمیکرد ...
(موسی) گفت :

... راست میگوئی ... ولی همانطوریکه یکبار هم بتو گفتم خداوند بر
بندگان حجت خویش را تمام میکند ... من موظف هستم که حتی صدبار دیگر
با او روبرو شوم و از توبه و یکنواختی برای وی سخن بگویم و برای نجات
قوم خویش از او پیمان بگیرم . هر بار که او پیمان خود را بکشد ، عذاب
و فرجام کارش را شدیدتر میکند .. صبر کن ... صبر درخت تلخی است که
میوه شیرین دارد و خداوند نیز بندگان صبور و بردبار را دوست میدارد
و آنها را یاری و مدد میفرماید ...

درست در همین لحظات فرمانده سواران بسوی (موسی) گام برداشت و
چوی بدو قدمی رسید ابتدا نگاهی لبریز از ترس و وحشت به چو بدست وی
افکند و بعد مودبانه و محترمانه اظهار داشت :

... وظیفه دارم از شما خواهش کنم که از کنار این چشمه بجایی دیگر بروید .
زیرا ...
(هرون) بجای موسی سخن او را برید و پرسید :

— بچه علت ... آیا مردم این سرزمین آنقدر آزادی ندارند که حتی جایی که دلشان میخواهد بنشینند و غذا بخورند و استراحت کنند. آیا توقف در نقطه‌ای از صحرا نیز باید با اجازه قبلی فرعون و اعوان و انصار او باشد... ؟
 بزرك سوران پاسخ داد :

— چنین نیست ولی امروز حضرت فرعون ولی نعمت ما برای شکار بصحرا می‌آیند و این چشمه را برای توقف انتخاب فرموده‌اند. هم اکنون خدمتگذاران دیگر می‌آیند که خیمه و خرگاه برپا کنند و موجبات آسایش حضرت فرعون را فراهم نمایند ...

او در حین صحبت مرتباً از گوشه چشم به چوبدست موسی مینگریست و بیم آن داشت که مبادا بنا بر عادت سخنی تند بر زبان براند و گرفتار عذاب اژدهای معروف شود ...

در همه جای مصر شایع بود که عصای موسی باژدها تبدیل میگردد و هر کس را که وی اشاره کند می‌بلعد ...
 موسی این حالت او را بفراست دریافت و برای اینکه محبت او را جلب کرده باشد گفت :

— از این چوبدست وحشت داری ...

راست بگو ...

او ابتدا انکار مینمود ولی بعد گفت :

— آری ... مگر نه اینست که چوبدست توبه اژدها مبدل میگردد و دشمنانت

وامی بلعد .

(موسی) تبسمی کرد و جواب داد .

— راست است ... این چوبدست مظهر قدرت و خشم خدا است .. اما من دشمن

ندارم آنها که از چوبدست بیم دارند دشمنان خدا هستند و قصد آنها اینست که

بندگان خدا را جاهل و غافل نگه دارند تا کور کورانه آنها را بجای خدائی که جهان

و کون و مکان را آفریده عبادت کنند .. تو مجری منویات (فرعون) هستی و بهمین

علت او گناهکار است نه تو، زیرا تو اگر خدمتگذار او بودی شاید از نیکدلان و

باکان جهان میشدی ..

تعجب میکنم ... چه طور موجودی که دفع شر از خودش را نمیتواند بر بندگان

خداوند مدعی خدائی میشود ...

بعد (موسی) لبخندی زد و بر چهره سوار مذکور نگریست و با تبسمی که بر لب آورده بود گفت :

- آیا تو باور میکنی... که... که... (فرعون) خدای شما باشد...

سوار در پاسخ اظهار داشت :

- میدانم چیست... (فرعون) هرگز بمن یاد بگران نگفته که خدای ما است...

اما از دیر زمان رسم برین بوده و همیشه رعایای این سرزمین بزرگ تاریخی فراغت را خداوندان خویش میشناختند و مانیز جز تبعیت رسوم و سنتهای گذشتگان چاره‌ای نداریم...

(موسی) گفت :

- راست میگوئی... حق با تو است... اما تو باور می کنی خداوندی که جهان باین عظمت را آفریده و ستارگان را در آسمان معلق کرده... پروردگاری که آدم را نطق و عقل بخشیده... خدائی که ماه و خورشید را برای ایجاد روشنایی و حرارت و حفظ تعادل هوای زمین مأمور نموده است، همین (فرعون) باشد...

او وقتی سردرد میگرفت عاجز میماند و جادوگران و حکیمان حبشی و مصری را برای درمان درد خود فرا میخواند. چگونه ممکن است که او خدای خالق جهان باشد...

دیدگان سوار که فرماندهی دسته کوچکی را داشت برق خاصی پیدا کرد خطوط سیمایش تغییر نمود و گشاده گردید نگاه کنجکاو و پرسشوال و ابهامش را به (موسی) دوخت و باندیشه فرو رفت.

با دملابی میوزید... پرهای رنگین کلاه فولادین سوار را نکان میداد و به پیش و پس خم و راست میکرد... گوئی (موسی) روح او را میدید که در دست باد با سمانها رفته و همه جا پرواز میکند و میخواهد پاسخ آنهمه سؤال مبهم و گنگ را که از خاطرش میگردد آنجا بجوید...

یکدقیقه گذشت. سوار نه میتوانست حقیقت گفتار موسی را منکر شود و نه قدرت این را داشت که برخلاف آداب و سنن باستانی سرزمین پدران خویش فرعون را خدای خود نداند.

بالاخره برای آنکه خود را از تنگنا برهاند، فکری کرد و آنگاه، نگاهی بر سوعظان و لبریز از احتیاط باطراف خود افکند و چون مطمئن شد که زیر دستانش

صدای اورانی شنوند گفت :

- آیا ای (موسی) تو برستی فرستاده خدای حقیقی هستی ...

(موسی) گفت :

- من آمده ام تا بندگان خدای را از منجلا بچل و نادانی برهانم ...

با چراغ هدایت راه تاریک و ظلمانی حیات را روشن کنم و بسر منزل سعادت و همون ایشان باشم ..

باز سوار خیره خیره به چشمان (موسی) نگریست و آنگاه

اظهارداشت :

- گوش بده .. من دختری دارم که امسال هفدهمین سال زندگی خود را

آغاز کرده اما از او اخراج زمستان به بیماری خاصی دچار گردیده که هیچ پزشکی قادر بر درمان او نیست ... دهانش فلج ، زبانش لال شده و دیدگانش کم فروغ گردیده است ...

اگر تو بتوانی دختر مرا معالجه کنی ، سخنان را باور می کنم ،

بتو و اعتقادات ایمان می آورم و در عوض امروز جانی پنهان می کنم که بتوانی

با (فرعون) سینه بسینه قرار بگیری و هر چه می خواهی باو بگوئی .

من میدانم که برای چه منظور اینجا ایستاده ای و انتظار چه کسی را

را داری . هان ... آبا .. (موسی) حرف او را قطع کرد و جواب داد : این لاجرم حال

- گوش بده ... در دروا خدایم بدهد .. درمان آلام نیز بار آورده پاک اوست ..

منهم حکیم و پزشک نیستم که بتوانم دخترت را مداوا نمایم تنها کاری که از من

ساخته میباشد اینست که برای دخترت دعا کنم ... اما حالا که سخن باینجا رسید

بگذار تو را از چند موضوع آگاه کنم : آنچه میگویم برای زندگی ات مفید است .

اولا این را بدان که در ادای نیکی نباید چشم پاداش داشت .. احسان و نیکی

آنست که از خلوص نیت و بدون طمع مزد و پاداش انجام شود . و من اگر برای تو

و دخترت دعا می کنم ، انتظار کمک از تو ندارم و این بسته بخوبی تو است که

وسیله ملاقات ما و فرعون را فراهم کنی ... ثانیاً خداوند بایمان بندگان خود

محتاج نیست ... مقصود از ارسال پیامبران اینست که چشمه فهم و ادراک و

عقل و دانش بندگان گشوده گردد و چراغ عقل آنها فروخته شود و راه را

از چاه تشخیص دهند ، بهم مهربان باشند و با اجرای فرامین خداوند سعادت

برسند ... پس در قبال معالجه دخترت هیچ انتظار ندارم که تو بمن و معتقدات

من ایمان بیاوری... تو خود صاحب عقل و فهم هستی... منم مأموریت دارم که نیک و بد را بتو بنمایانم و تو طبیعی است که نیکیها را بر میگزینی و بدیها را از خود میرانی.

حالا فرزند بگو اسم خودت چیست و دخترت چه نامیده می شود ؟...

باز سوار مسلح فرعون به دو طرف خود نگاهی کرد و بعد آهسته گفت :

- من (آسیموس) نام دارم و دخترم (لیدا) نامیده میشود.

(موسی) دستی بر شانه او نهاد و با مهربانی خاصی بسخن ادامه داد:

- بسیار خوب... (آسیموس) من برای فرزند تو (لیدا) دعای خیر میکنم و امیدوارم که خداوند مهربان او را شفای عاجل عنایت فرماید... این را بدان (آسیموس) که هرگاه با صفای قلب و روح دعا کنی دعای تو مورد اجابت قرار میگیرد زیرا همیشه درهای رحمت خدا بروی بندگان دل شکسته باز است و فرشتگان مترصدند که بخشایش الهی را به پاکدلان و نیکوکاران برسانند... آفرین...

سخنان (موسی) در (آسیموس) بی اندازه مؤثر واقع گردید... خودش نیز نمیدانست چرا و بچه علت تا آن درجه منقلب شده است. دلش می طپید... در گهایش حرارت سوزنده ای میدوید... گونه هایش گرم شده بود و مثل این بود که در اعماق دل و روحش چراغ فروزنده و پرنوری روشن کرده اند. دلش میخواست (بموسی) کمک کند نسبت بوی حسن عقیده یافته بود و بهمین علت گفت:

- هم اکنون خدمتگذاران میروند... شما بروید، بروید در پشت آن تپه بمانید... پشت تپه غار کوچکی است که چوپانان شبها آنجا میمانند و چون در حیطه قرق نیست سواران من با آنجا کاری ندارند. شما آنجا بمانید درست در موقع مقتضی من شخصا نزد شما میآیم و جای مناسب هدایاتتان میکنم که بتوانید فرعون را در یک قدمی خود ببینید... بروید...

(موسی) تبسمی کرد و اظهار داشت:

- خوب، ما میرویم و در انتظار رسیدن تو و دخترت را دعا میکنم امیدوارم

که دعای من مستجاب شود..

(موسی) و (هرون) بسوی تپه رفتند و سوار بر یعنی همان (آسیموس) روی اسب جست و باشتاب بدنبال کار خود رفت.

در راه (هرون) بموسی گفت:

- آیا (لیدا) دختر (آسیموس) شفا می یابد؟ تو قول داده ای که او را دعا کنی...!

(موسی) پاسخ داد:

- آری... مسلماً او بهبود خواهد یافت زیرا خدا قول داده که بر این سرزمین حجت های خود را آنقدر بفرستد که برای هیچکس جای آنکار نه اند. و شفای این دختر حجتی است بزرگ...

ساعتی بعد چادرها برافراشته شد غلامان و خدمتگذاران بکار پرداختند. دود آشپزخانه برخاست.. صدای عو عوی تازی ها از فاصله دور شنیده میشد که برای رهایی و دویدن در پی شکاری تابی میکردند و لجام خود را از دست اسب بانه می کشیدند و میخواستند بگریزند.

(هرون) هر چند یکبار بالای تپه میرفت، باینسوی مینگریست و خبر می آورد که وضع اردوی فرعون در چه حال است.

(آسیموس) می گفت که فرعون چند روز آن جا می ماند و به شکار می پردازد.

یکی دو ساعت از ظهر گذشت. گرسنگی و عطش بر (موسی) و (هرون) فشار می آورد... از انتظار خسته شده بودند و هنوز از (آسیموس) خبری نشده بود (هرون) عقیده داشت که او قول خود را فراموش کرده و آنها را از یاد برده است اما (موسی) با حسن نیت و خوش بینی میگفت:

- نه... او می آید... صبر کن... او خواهد آمد..

چندین مرتبه در همین زمینه صحبت کردند و درست آخرین بار صدای سم اسبی برخاست و بلافاصله (هرون) از جای جست و خیزش را بدهانه غار رسانید و چون بخارج نگریست با خوشحالی گفت:

- آمد... او است... (آسیموس) است... خیلی شتابان باین طرف می آید..

سوار آنقدر سرعت داشت که چون به دهانه غار رسید نتوانست اسب را همانجا نگه دارد، چنانکه گام دور شد و حیوان را از سرعت گرفت و باز گشت:

مقابل غار از روی زمین پایین جست و دوان دوان بدرون پرید و خودش را روی دست و پای (موسی) که برای ملاقات او از جای برخاسته بود افکند و گریه کنان گفت:

آه (موسی) ... تو راست میگوئی ... تو و بخدای تو ایمان آوردم ... راست گویستی ... حق حق گریه شادی با و مهلت سخن گفتن نمیداد. هر چند کلمه یکبار حرف خود را قطع میکرد و لحظه ای میگریست، دستهای «موسی» را میبوسید و بصورت اشک آلود خود میمالید و باز همان جملات بر لبه پریده را تکرار مینمود ...

«موسی» دستش را میکشید که او نبوسد و ای «آسیه وس» این کار را بشدت انجام می داد ...

بالاخره هرون هم رسید کمک کرد زیر بازوان او را گرفتند و از زمین بلندش کردند.

«موسی» پرسید:

چه شده «آسیه وس» ... حرف بزن ...

(آسیه وس) جواب داد:

چه می خواهی شده باشد ... هم اکنون همسر و برادرانم شتابان در جستجوی من به اینجا آمدند و خبر آوردند که (لیدا) ساعتی قبل از خواب بیدار شد و هر اسبان در بستر نشست و پس از مدتی بی زبانی گریه کنان مادرش را صدا کرد ...

همه اهالی خانه از اینکه او زبان از دست رفته را باز یافته است خوشحال میشوند و بسوی او می دوند ... (لیدا) تعریف میکند که در خواب مردی سپید موی را دیده که بسوی او می آمد و دست بروی سر او میکشید و میگفت: «برخیز، فرمان خدا تو شفا یافتی ... و عمر درازی خواهی داشت ...»

(لیدا) بیدار میشود و مادرش را بنام میخواند. بعد او را براه رفته ن و امیدوارند در کمال تعجب مشاهده میکنند که او راه می رود و بدون هیچ گونه کمک میتواند بدود، بایستد و بنشیند و برخیزد ...

«آسیموس» مجدداً بگریه افتاده و بازخم شد که دست «موسی» را ببوسد اما او مانع شد و گفت :

«من جز دعا کاری نکرده ام تو باید خدای را سپاس بگویی زیرا او قادر است و توانا است .

«آسیموس» گفت :

«بگو «موسی» .. بگو آقای من .. بگو من چه کنم ... از این ساعت من غلام تو هستم ...

«موسی» جواب داد :

«بندگان خدا همه برابر و برادرند ... هیچکس نمی تواند خود را غلام یا آقای دیگری بداند .. تو برادر من هستی نه غلام من ... اما بگو که ما چکنیم و با (فرعون) ...

(آسیموس) حرف او را برید و گفت :

«خوب .. اول غذا بخورید .. میدانم گرسنه شده اید . غذای خوب برای شما آورده ام و این غذا از آشپزخانه فرعون نیست بلکه مال خودم است و از بازار خریده ام .. می دانستم که غذای او را نخواهید خورد .. این چند اقمه را بخورید تا شمارا نزد او هدایت کنم . او حالا در راه است و از شکار صبحگاهی باز میگردد و تقریباً نیم ساعت بعد به تیره سمت راست این کوه میرسد و شما در آن موقع با آسانی می توانید او را در کنار آبشار کوچکی که آنجا است ملاقات نمایید ..

«موسی» و «هرون» که واقعاً گرسنه بودند نشسته و چند اقمه خوردند و بعد بكمك (آسیموس) که حالا نسبت بر رسول خدا ارادت و علاقه ای خاص پیدا کرده بود بطرف تیره سمت راست کوه راه افتادند .

در آنجا آسیموس از ایشان جدا گردید . زیرا ممکن بود (فرعون) او را ببیند و از کار برکنارش کند . و مخصوصاً تا کید کرد که (موسی) و (هرون) طوری وانمود کنند که بر سبیل اتفاق و تصادف او را ملاقات نموده و با آنجا رسیده اند .

(آسیموس) هنگام خدا حافظی باز هم میخواست دست (موسی) را ببوسد ولی او مانع شد . ولی گفت :

— پس اجازه دهید تا دخترم را نزد شما بیاورم. خداوندی که شما از او پیرزگی یاد می کنید او را شفاعت در این صورت سزااست که او با اصول خداپرستی آشنا گردد و به نجات دهنده خویش مؤمن و معتقد باشد.

(موسی) در پاسخ گفت :

— خداوند در مقابل این همه نعمات که ببندگان خود عطا فرموده هیچ منتی برایشان نمی گذارد ... دختر تو نیز روی حس قدرشناسی نباید خدا پرست شود بلکه واقعاً باید وجود خدا ایمان داشته باشد و به بزرگی و قدرت او معترف گردد. معتقدات پیشین را دور بیا فکند و حقیقت را ببیند ....

(آسیموس) قول گرفت که (لیدا) دخترش را نزد (موسی) برد و بعد از آنها جدا شد و سرعت در پشت گرده کوه از نظر ناپدید گردید ..
(هرون) روی تخته سنگی نشست و با اطراف نگریست و چون از فرعون و همراهانش اثری ندید گفت :

— معلوم نیست (فرعون) کی می آید ؟... اما من نفهمیدم این پیرمرد سفید موی که لیدا در خواب دیده کیست ؟... فراموش کردی موسی ... هنوز من به خواب دختر آسیموس و شفای او میاندم و نمیدانم آن پیرمرد چه کسی بوده است ...

موسی نیز روی تخته سنگ کنار هرون نشست و در حالی که چوب دست خود را در آب چشمه بزرگی که همانجا از سنگ خارج میشد و چند قدم آن طرف تر بامین میریخت میزد گفت :

— آن پیرمرد سفید موی ابراهیم خلیل بوده زیرا من خدای را با راهیم سوگند دادم که لیدا را شفاعت کند ...

موسی هنوز در این باره صحبت می کرد که ناگهان هرون از جای جست و با خوشحالی گفت :

— او ... نگاه کن ... فرعون آمد ... می بینی ... چه چتر بزرگی روی سرش گرفته اند ؟ آیا تخت روانش را مشاهده می کنی ؟ ... چه کبکبه و دبدبه ای ... عجب است ... او را روی دوش می کشند ... بر اسب نمی نشیند ...

موسی گفت :

— با این طرف می آید ... از همین راه می گذرد ... نگاه کن ... چترش را

از پره‌های رنگین طاووس درست کرده‌اند و روی سرش می‌گیرند که آفتاب
ملائیم آزارش ندهد... عجب خدای نازپرورده‌ای است...!

هرون و موسی در این باره زیاد صحبت کردند... هر دقیقه‌ای که می‌گذشت موکب فرعون‌ی نزدیکتر می‌گردید و فاصله فیما بین کمتر میشد تا
بالاخره به صد قدمی رسید...

در این موقع بود که (هرون) و (موسی) از روی تخته سنگ برخاستند و ایستادند و سواران مسلحی که در اطراف (فرعون) اسب می‌تاختند آنها را دیدند و شتابان با آسوی تاختند. (فرعون) هم روی آرنج خود تکیه داد و گفت: عجب... این دو نفر کیستند و دزسر راه من چه میکنند... مگر نگفتم این ناحیه را خلوت کنند... یعنی چه...؟ دستورهای من چرا اجرا نمیشود... فرمانده سواران که یکی از سرداران بزرگ جنگی بود همیزی با سب زد و خود را به (موسی) و (هرون) رسانید و بالعنی تند و خشن گفت: شما اینجا چه میکنید...؟ چه میخواهید... کیستید...؟

ولی فوراً از چوبدست درازی که (موسی) در دست داشت اورا شناخت و ادامه داد:

... هان... (موسی)... بیادم آمد... اینجا چه میخواهی... فوراً رد شوید... بروید
(موسی) گفت:

... من باید (فرعون) را ملاقات کنم... او بمن قول داد ولی بقول و عهد خود وفا نکرد... برای مردی که داعیه مردی و مردانگی و شرف دارد بد عهدی زشت ترین کارها است...

... سردار فریاد کشید و گفت:

... فوراً رد شوید و گرنه شمارا با کتک از اینجا دور میکنم...

کشاکش بن آنها در گرفت ولی خوشبختانه فرصت گذشته بود و خواستند (موسی) و (هرون) را از کنار چشمه و آبشار کوچک دور کنند که (فرعون) بانخت روانی که روی آن سوار بود بر سید و دستور توقف داد تا شخصاً آن دور هگنر و فضول را بازخواست نماید.

اما در همان نگاه اول (موسی) را شناخت و باناراحتی روی را بر کردانید و سکوت کرد ... (موسی) با آرنج به پهلوی (هرون) زد و برادرش که مقصود او را دریافته بود باوای بلند گفت :

- آهای (فرعون) .. تو ما قول دادی و وفا نکردی و حالا از ما خجالت میکشی و روی را بر میگردانی ... فردای قیامت چگونه جواب خدا را خواهی داد ... آیا با این همه زشتی عمل از خدای جهان خجالت نخواهی کشید .... این جملات مثل پتکی سنگین بر مغز فرعون و اطرافیان او فرود آمد و سکوتی حیرت آور ایجاد کرد ... و رنگ از چهره (فرعون) پریده بود چنین جساراتی را نمیتوانست ببخشید ولی در همین حال جرات نداشت نسبت به (موسی) و (هرون) با آن سابقه موخش شدت عمل نشان دهد .... ناچار نمیدانست چه باید بکند ... از شدت غیظ و غضب می لرزید .... دندانهایش بهم میخورد و و رنگ از چهره اش پریده بود ....

هرون با دست سرداری را که مقابلش ایستاده بود عقب زد چنانکه گام بلند بسوی تخت روان فرعون پیشرفت و گفت :

این را بدان که دیربازود غضب الهی گریبان هستی تو را خواهد گرفت . کاری بکن که تحمل عذاب بر تو آسان باشد .... قوم تیره بخت و خدا شناس بنی اسرائیل را بیش از این آزار مکن .. آنها را آزادی ببخش و اجازه بده تا بمیل و رضای خودشان زندگی کنند ... خداوند بنندگان خویش را آزاد و یکسان آفریده ... بین تو و آن زارع عبری هیچ فراقی نیست که توحق دسترنج او را بزور بگیری و بر جان و مالش مسلط باشی و خون آن بیچارگان بیگناه را بریزی ... پدران تو اجداد ما را با اعزاز و اکرام باین سرزمین وارد کردند و حالا سزاوار نیست که تو با اولادان یوسف و یعقوب چنین رفتاری ناپسند داشته باشی .. بهوش و بیدار باش که روز غضب خدا و فرجام کار تو نزدیک گردیده است ....

فرعون که تحمل شنیدن این اهانتها را نداشت فریادی کشید و از جای

جست و گفت :

- بدبخت ها .. گویی سر بر بدنتان زیاد و سنگین شده که اینطور حرف میزنید ... هم اکنون دستور میدهم که شمارا قطعه قطعه کنند خاموش باش

فرعون در عین حال از موسی و چوبدست او وحشت داشت و به همین علت میخواست حنی المقدور موسی را با زبان رام کند و به حيله و تزویر از راه خویش براند ... حتی اگر لازم میشد قول میداد و بعهده خویش وفا میکرد ... ایندفعه موسی بسخن آمد و گفت :

- سخن را نباید طولانی کرد ... گوش بده فرعون ... نگاه کن ... این آب را می بینی چقدر شفاف و زلال است ...
موسی با چوبدست خود آب زلال و درخشنده ای را که از سنگ پائین میریخت نشان داد و بعد افزود ...

- خداوند میتواند با اراده خود تمام مردم مصر را نابود کند اما این را بدان که خداوند در توبه را همیشه باز میگذاورد و چراغ عقل بندگانش را خاموش نمیکند ...

آنچه میشود برای اینست که گمراهی مثل تو تنبیه شوند و عبرت بگیرند ... یکی دو نفر از سرداران اطراف (فرعون) شمشیر کشیدند تا بموسی حمله کنند و سزای او را بدهند اما فرصت اینکار را نیافتند چون موسی گفت :

- بایستید و نگاه کنید که غضب خدا چگونه این آب را بخون تبدیل میکند ... من هم اکنون بنا بر اراده خدای خودم تمام آبهای مصر را بخون مبدل میکنم ... هرچه آب در مصر هست ... از کوههای کلیمانجار و تادریای آنطرف نیل ... همه و همه بخون تبدیل میگردد و مردم به عطش گرفتار میشوند این خون سرخ رنگ ... چنان جریان خواهد داشت تا اینکه تو تصمیم بگیری و از تبعیت شیطان منصرف شوی ... نگاه کن ...

(موسی) این را گفت و چوبدست خود را در آب چشمه زد ... ناگهان آب بخون سرخ رنگی مبدل شد ... خونی قرمز ... سیال ... جاری ...

دهان همه از تعجب بازماند ... (فرعون) روی پای خود ایستاد و از بالای تخت روان به آبشار و چشمه آب و حوضچه پائین آن خیره شد ... خیر ... آنچه از آبشار پائین میریخت آب نبود بلکه خون بود ...

آنچه که موسی گفته بود جامه عمل و حقیقت پوشید و اعجاز آنقدر آشکار و مبین بود که هیچ جای انکار باقی نماند ... در میان یاران و اطرافیان (فرعون) و اوله ای در گرفت ، بعد ائی که از چند قدمی بخویش شنیده میشد و سخن میگفتند و اظهار تعجب میکردند .

ولی فرعون نمیخواست بسپوات آنچه را که می بیند باور کند و طبا میل نداشت چندین هزار خانواده بنی اسرائیل را که همه خادم بدون جیره او بودند رها نماید و آزادی بخشد ....

از طرف دیگر خداوند به (موسی) فرموده بود که سیه کاران و بیدادگران را هدایت نمیکند و آنها را چنان سخت دل میگرداند که مستوجب عذابی الیم باشند ... (فرعون) سر دسته بیدادگران و پیشوای سیه کاران بود و بیش از هر کس دیگر شایستگی عذاب خداوندی را داشت. به همین مناسبت، همجزات و آیات خداوندی را که بوسیله (موسی) ظاهر میشد نمی پذیرفت و از جای برخاست، ایستاد، خیره خیره بخون سرخونك و سیالی که از آبشار پائین میریخت و در اطراف دایره وسعت و سخت میگردید نگر بست و ناگاه با صدای رعد آسا گفت :

- تو جادوگر و ساحر هستی ... اینها همه سحر و جادو است و برای اینکه ثابت شود و دیگران نیز بفهمند که تو يك جادوگر بیش نیستی دستور میدهم تا از چاه نزدیک آب بیاورند و ...
(موسی) سخن او را برید و اظهار داشت :

- بیهوده زحمت میکشی ... فرمان خداوند و باراده حضرت باری آنچه آب در مصر هست بخون مبدل گردیده .... آب چاهها، آب نهرها، آب رودخانه نیل و آنچه آب در ظروف و کوزه ها و کاسه ها هست همه خون شده و غیر قابل شرب است ... حالا خدمتگذارانت را با طراف بفرست تا خبر بیاورند ...
(فرعون) عصای طلایی و مرصع خویش را بلند کرده و اشاره ای نمود. بلادرنگ یکی از سرداران که آنجا حاضر بود بر اسب جست و سرعت بطرف اردو و از آنجا بشهر حرکت کرد تا در این باره تحقیق کند و برای ارباب و ولایعت خویش خبر بیاورد .

سردار مذکور خیلی سرعت میرفت اما قبل از اینکه بشهر برسد، از وسط اردو عبور کرد و درست در همان نقطه مشاهده نمود که ولوله ای در گرفته و غوغائی برپا شده است ...

بی اراده دهانه اسب را کشید و توقف نمود و مشاهده کرد که همه غلامان و سپاهیان و بزرگان و اعیان که در معیت فرعون بشکار آمده و در غیبت او در اردو بودند از چادرها بیرون میریزند و با دست بسر خود میگویند

وهراسان ووحشت زده باطراف میدوند ..

چه شده ... ؟ چه خبر است ... ؟

جلوتر از همه شربت دار فرعون قرارداد داشت و او بود که در پاسخ سوال سردار فوق الذکر گفت :

- بلای بزرگی نازل شده ... آنچه آب و مایعات دیگر همراه آورده بودیم همه بدون استثناء خون شده .. خونی سرخ رنگ ، گرم و مثل اینست که هم اکنون از شاهرگ يك گاو نر خارج گردیده است ... چه کنم ... پاسخ حضرت (فرعون) را که هم اکنون میرسد و برای رفع عطش از من آب و شربت میخواهد چه بدهم ...

دیگران نیز همه مطالبی از همین قبیل میگفتند بزودی سردار معلوم شد که (موسی) راست میگفت و در همه قلمرو مصر هر جا آب وجود داشته بخون مبدل گردیده است ...

سردار که چشمه و آبشار و حوضچه ، پرا از خون را بچشم دیده بود شخصاً از شربت خانه (فرعون) بازدید کرد و بعد با شیر خانه رفت و سر مشکهای آب را کشود و اطمینان یافت که غیر از خون چیز دیگری نیست .

سردار پس از معاینه مشکهای خون از جای برخاست .. با پشت دست هرق بیشانی را سترد و آهی کشید و گفت :

- راستی عجیب است ... امانگران نباشید ، حضرت (فرعون) شخصاً از این واقعه اطلاع دارند و کسی را مورد بازخواست قرار نمیدهند . آماده باشید و سعی کنید بوسیله ای مقداری آب مشروب تهیه کنید که فعلاً حضرت فرعون را از عطش برهانیم و برای بعد نیز فکری دیگر خواهیم کرد .

شربت دار و آشپزان شادمان شدند و بی کار خویش رفتند سردار هم بر اسب نشست و از همان راهی که آمده بود بسرعتی تمام بازگشت تا جریان ما وقع را با اطلاع فرعون برساند ...

هنوز آنها سرگرم بحث و گفتگو بودند که سردار رسید (فرعون) بعضی اینکه او را از فاصله دور مشاهده کرد بشادی از جای برخاست و روی تخت روان ایستاد یک دست را بکمر زد ، و بالعنی بر ازا اعتماد گفت :

- آمد ... حالا خبر میآورد و توهم خواهی فهمید که در همه جای کشور آب هست و فقط این آبشار که تحت نفوذ مستقیم ساحر و جادوی تو قرار گرفته

مبدل بخون شده ....

(موسی) جواب نداد و فقط لبخندی زد و خاموش ماند، دیگران نیز همه ساکت ماندند تا اینکه سردار رسید و مقابل تخت روان (فرعون) از اسب پایین جست، مؤدبانه سر را به علامت احترام و تعظیم خم کرده ایستاد ...
(فرعون) پرسید :

- هان ... بگو ... بگو چه دیدی ... برای این جادوگر عبری حکایت کن که همه جای اردو آب بعد و فور وجود داشت ...
سردار جوابی نداد و باز هم چند ثانیه سکوت سپری شد تا اینکه (فرعون) با خشونت و تندى گفت :

- چرا خاموش ایستاده‌ای ... چرا خفه شده‌ای،! حرف بزن ...
سردار پاسخ داد :

- چه بگویم ؟... حضرت (فرعون) خود میدانند گفتن بنده بی مورد است.
این پاسخ که دو جنبه داشت و (فرعون) جنبه مثبت آنرا گرفت و چنین گمان کرد که سردار میگوید :
- گفتن من بی مورد است، حضرت (فرعون) میدانند که آب بعد و فور هست ...

لذا مجدداً فریادی کشید و اظهار داشت :

- خوب .. هر چه با چشم خود دیده‌ای بدون کم و کاست تعریف کن ...
آیا آب بود یا نبود ؟ ...

سردار با شرمندگی و خجلت پاسخ داد :

- آب نبود ... همه مشکها لبریز از خون و همه نهرها و چاهها خونین گردیده‌اند ...

یکباره همه حاضران تکانی خوردند و آه از سینه عموم خارج شد .
رنك از چهره‌ها پرید و دهانها باز ماند ... (فرعون) نیز با رنگی پریده بر تخت نشست و باندیشه فرو رفت لیکن صدای (هرون) رشته افکارش را گسیخت :
- چاره‌ای برای تو نیست مگر اینکه دست از عبریان باzdاری و آنها را آزاد بگذاری که برای خداوند خود عید بگیرند و قربانی کنند. ملت تو مانند خودت در عذاب عطش گرفتار خواهد شد زیرا فقط بنی اسرائیل دارای آب هستند و از مشکهای گوارا و خنك رفع عطش می کنند .

از توسن کبر و غرور فرود آی و راضی نشو که ملت مصر هم به آتش خود -
خواهی تو بسوزد .. آیات و معجزات خدا هر روز بر تو ظاهر می شود و عجیب
سیاه دل انسانی هستی که نمیخواهی بچشم و دل خویش اعتماد داشته باشی ..
(فرعون) دفعه‌ای فریادی کشید و بغلامان خسته و ناتوانی که چوبهای چهار
طرف تخت روان را بردوش می کشیدند فرمان حرکت داد و آنها راه اردو
را پیش گرفتند .

از این ملاقات هیچ نتیجه‌ای عاید (موسی) و (هرون) نگردید فرعون
رفت و آبها، چنان خون آلود باقی ماند ..

فریاد تشنگی از همه جای کشور برخاست ... اهالی شهرها بیرون می
ریختند شاید دریا بانها چاه و یانه‌ری بیابند که آب پاك و غیر آلوده داشته
باشد و از آن رفع عطش کنند و ای در هیچ نقطه آب بدست نمی آمد ...
خیلی زود زورمندان و جابران ذلیل شدند، و کارگذاران متجاوز و
ستمکار (فرعون) که تار و ز قبل باشد ق جان (عبریان) را می آذر دند برای
گرفتن آب پای آنها می افشاند و به خاطر نجات خویش از بنی اسرائیل
آب می گرفتند ...

دوروز بانها بیت سختی گذشت و بالاخره (موسی) باندیشه فرورفت و
روح پاك و دل حساس و زودرنجش آزرده گردید و به (هرون) گفت :
- زنان و کودکان که گناه ندارند ... تشنگی همه را بدون استثناء
از پای در خواهد آورد ..

وقط در این گیرودار باطفال ظلم روا شده حق اینست که من از خدای
استغاثه کنم تا عذاب را باز گیرد و آبها را پاك کند .. خداوند غفور و مهربان
است و همیشه درهای رحمت او بروی ستمکاران باز است .

حالا که آنها نمیخواهند بزنان و اطفال بی گناه خویش رحم و شفقت
داشته باشند ما نباید شقی باشیم و من هم اکنون دست بسوی آسمان بر
برمیدارم و ...

شهر وضع بسیار بدی داشت . مردم از آینده سخت بیمناک و هراسان
بودند و فکر می کردند که اگر دو روز دیگر بهمان منوال بگذرد حتی
یکی زنده نخواهد ماند .

عده‌ای از عطش بجان آمده بودند در اطراف رودخانه نیل نهرهایی
کنده و بامید اینکه شاید قسمت غیر آلوده تراوش کند ساعت‌ها می‌نشستند و
چشم بنهر می‌نذاختند ولی از آب اثری دیده نمی‌شد و فقط اهالی شکم‌عربان
خویش را روی خاک مرطوب می‌گذاشتند و اندکی از شدت عطش خود
می‌کاستند.

دعای (موسی) خیلی زود مستجاب گردید، لیکن قبلاً (عربان) مژده
پاك شدن آب را با اهالی رسانیده بودند. همه جا بمصریان می‌گفتند :
- آرام باشید، هم‌اکنون آبها پاك و آشامیدنی می‌شود زیرا «موسی»
پیشوای ما بدعا پرداخته و از درگاه خداوند استغاثه می‌کند.
جمعی سخنان آنها را باور می‌کردند و جمعی که نسبت بآنها بدبین بودند با
همه وخامت حال بایشان می‌خندیدند و تمسخر کنان و زشت‌گویان می‌رفتند.
بهر حال آثار دعای مستجاب شده «موسی» ظاهر گردید و در يك
طرفة العين جوی‌ها و نهرها و رودخانه بزرگ نیل دارای آب صاف و زلال شدند
و چنان نشاط و شغفی در مردم پدیدار گردید که وصف آن امکان‌پذیر نیست.
دسته دسته در کوچه‌ها و معابر شادی می‌کردند و میرقصیدند و این حادثه
سعادت بخش را که مجدداً آبها پاك شده بود بیکدیگر مژده میدادند و از فرط
خوشحالی صورت هم‌را می‌بوسیدند.

لیکن (فرعون) که از هر حادثه‌ای می‌خواست بنفع خودش استفاده کند
این واقعه را نیز مبتنی بر بی‌نیادی گفتار «موسی» و دروغ بودن سخنان وی
جلوه داد و همه جا منتشر کرد که موسی باتفییرونگ آب رودخانه‌ها و نهرها
ارتباطی نداشته است و او فقط جادوگر ساده‌ای است که هیچکاری از دستش
بر نمی‌آید...

از طرف دیگر عربیان بهیچان آمده بودند.. عصائی و ناراحت بنظر
میرسیدند و شیوخ قبایل و زرك خانواده‌های معروف بنی اسرائیل مرتباً به
موسی مراجعه می‌کردند و به او می‌گفتند :

- آبا خداوند ما را فراموش کرده است. این چه نوع خداپرستی است
که ما داریم در حالی که خداوند میان ما و بدبخت‌ترین بندگان خویش هیچ فرقی
نگذاشته و چنان بر می‌آید که همیشه و همه‌جا باید در خدمت فرعون باشیم و

جان بکنیم و کار کنیم و با قوت لایموت بسازیم ..
 موسی عیناً آنچه که میشنید هنگام عبادت بازگویی نمود و استغاثه می
 کرد که هر چه زودتر خداوند دل فرعون را نرم گرداند تا بآزادی قوم او
 موافقت کند ...

چندین هفته دیگر بهمین منوال گذشت و موسی هر دفعه اعجاز جدیدی
 ظاهر نمود «☆» و خداوند بلای تازه‌ای برای تنبیه و تذکر «فرعون» فرود
 آورد لیکن فرعون همچنان سیاه دل باقی ماند و هر بار که قول میداد و عهد
 میکرد، فردا پیمان می شکست و عهد خویش را فراموش و انکار می نمود و بر
 شدت سختگیری خویش میافزود .

هر بار عبریان در مضیقه بیشتری قرار میگرفتند با اینحال شرایط سخت
 زندگی را بامید آینده تحمل می نمودند و فقط عده‌ای از آنها هر بار که موسی را
 می دیدند میخروشیدند و زبان بشکوه و شکایت باز میکردند ..
 در این گیر و دار بنی اسرائیل از شدت گرسنگی و از تحمل فشار و سختگیری
 (فرعون) رنجور و نحیف شده بود . چهره ایشان زرد و لاغر ،
 نگاهشان کم فروغ و بدنشان استخوانی گردیده و در پیچیده و مخصوصاً
 در (موسی) و (هرون) اثری نامطلوب باقی میگذاشت و دل آنها را بر حرم و
 شفقت و امید داشت .

بکشب (موسی) در پیشگاه خداوند و هنگامی که سر بر سجده عبادت نهاده

۱ - در تورا و در بسیاری از تواریخ ثبت است که معجزات موسی هر
 دقیقه بصورت تازه‌ای ظاهر میشد . پس از خونین شدن آب رودخانه‌ها و چاه‌ها
 «موسی» فرمان خداوند عصای خود را بآب رود نیل زد و آن قسیر قور باغ از آب
 بیرون آمد و بنخانه‌ها و مزارع و کشتزارها ریخت که فرعون بوحشت افتاد اما
 باز بدعهدی کرده و دفعه بعد موسی عصا را بر زمین زد شپش سرزمین مصر را
 برداشت بطوریکه فرعون در خمره‌ای از آب می نشست که از گزند شپش در
 امان باشد و بدبشه آسمان را پوشانید و دفعه دیگر موسی فرمان خداوند مشتی
 خاک گرم تنور را بآسمان پاشید و همه انسانها و حیوانها بجز عبریان و مواشی
 دچار درد شدند و نالان و مجروح افتادند ما از ذکر این حوالت در متن کتاب
 خودداری کرده و فقط آخرین واقعه یعنی اعجاز تکرار را نقل مینماییم .

بود بگریه افتاده و زبان بشکوه گشود و گفت :

- پروردگار ، مرا دیگر روی آن نیست که به قوم خود وعده دهی و آنها را بآینده و بآزادی امیدوار کنم ... الهی زبانم بریده باد اگر نسبت نسیان بذات بی همتای تو بدهم اما مگر تو بندگان مستعبدیده ات را از یاد برده ای ..

خداوند اهرگاه چهرهای زرد رنگ و بدنهای استوانی و دنده های بیرون آمده و بالاخره اهرگاه آن همه بدبختی و تیره روزی را در بنی اسرائیل می بینم ، عرق بر پیشانی می نشیند و از فرط شرم سر را پایین می افکنم زیرا شرم دارم بچشم ایشان که این همه رنج را تحمل میکنند بنگرم ..

الهی همچنان که وعده دادی دوران عذاب را خاتمه ده و ساعت نجات و آزادی را نزدیکتر کن ...

درست در همین هنگام بود که (موسی) ندائی شنید صدائی آشنا و مؤثر بر خاست که گفت :

- هان ، ای موسی ما بندگان خویش را در سختی ها و هنگام عذاب و شدا آمد می آزماییم عیار ایمان بندگان مؤمن ما در مصائب و مشکلات آشکار می گردد سختی مقدمه فرج و نجات است ، همچنانکه بدنبال درد آرام قرار داده و بعد از شب سیاه صبح فرستاده ایم .. بندگان مؤمن ما را بشارت بده که فرج و نجات بسیار نزدیک است و بزودی دوران سیاه ظلم و بیدادگری فرعون خاتمه خواهد یافت و درهای رحمت بر روی بنی اسرائیل گشوده میگردد و ..

اهرگاه (موسی) مورد وحی قرار میگرفت بهال رخوت و سستی فرو میرفت و در حالتی شبیه اغما و جذبه فرامین الهی را می گرفت و چون بهال طبیعی باز میگشت آنچه را که شنیده بود برای (هرون) میگفت و بامتانت و کمک او او امر الهی را به مردم ابلاغ میکرد .

فردای آنشب نیز (موسی) و (هرون) از خانه بیرون رفتند و به بنی اسرائیل مژده دادند که هر چه بود پایان پذیرفت و دوران شدا آمد و سختی ها سپری گردید و بزودی افق سعادت و نجات روشن میشود قوم آزادی از دست رفته را باز خواهند یافت .

(بنی اسرائیل) شادمان گردیدند و هنگام فراغت از کار در خانه های محقر خویش بساط سرور گستر دند و گردهم جمع شدند .

تگرگ

آن شب وضع دیگری ایجاد شده بود، مثل این بود که (بنی اسرائیل) صد درصد به پیروزی خویش و نجات و آزادی قطعی امیدوار گردیده بودند.

بین امید و انتظار فرق بسیار است . . . تا آن روز منتظر روز نجات بودند ولی حالا امیدوار شده و با اعتماد و خوش بینی به آینده مینگریستند.

(موسی) و (هرون) خوب میدانستند که با زهم (فرعون) پیمان شکنی میکند و به آزار و شکنجه عبریان میپردازد. حدس آن درست بود زیرا صبح روز بعد خبر رسید که عمال و خدمتگذاران فرعون یکی از رعایا را بقتل رسانیده اند.

این دفعه شورش شدیدی در میان عبریان پدید آمد همه خشمگین و پر غضب جریان ماقع را برای یکدیگر حکایت میکردند و از شدت خشم و نفرت با با گوشه چشم بر بازان و خدمتگزاران و مباشرین (فرعون) مینگریستند و دندان هارا بهم میفشردند.

در این قبیل مواقع همه سوی (موسی) و (هرون) روی میآوردند و چاره مشکل خویش را از او میخواستند ..

(موسی) و (هرون) در کنار یکدیگر راه میرفتند و (هرون) دهانه الاغی را به دست گرفته و بدنبال خویش میکشید ... (عبریان) اندک اندک جمع شدند. دور آنها حلقه زدند و هر کدام بزبان و بیانی پیمبر خدا و برادرش را تحریص میکردند که هر چه زودتر حساب سالیان دراز را با (فرعون) تصفیه و تسویه کنند ...

(موسی) نیز متأثر بود ولی او نیز چون پیمبران دیگر خلقی نیکو و اخلاقی ملازم داشت و خشم خود را فرو میبرد و ظاهر را آرام نگه میداشت ..

خوشبختانه این بار قلب و روح « موسی » با سرعت آرام میگرفت و تسکین

میافت چون خداوند روز نجات را نزدیک کرده بود و او خوب شدن را موظف و مکلف میدید که قوم «بنی اسرائیل» را نیز از نزدیک شدن موهبت بزرگ الهی آگاه گرداند و بهمان نسبت که خودش تسکین یافته ایشان را نیز از سکون و آرامش روحی برخوردار کند...

«موسی» چند دقیقه سکوت کرد و بعد سر برداشت و نگاهی به اطراف افکند، در چشم همه کسانی که گرداگرد او ایستاده بودند بامهربانی نگر بست و آنگاه گفت:

«گوش کنید... آرام باشید... از تاریخی که «یعقوب» و قبیله اش بدعوت «یوسف» بسرزمین مصر آمدند و در ایالت «گوشن» اقامت گزیدند قریب به چهارصدوسی و چندسال میگذرد.. آنروز فرزندان و فرزندان زادگان و زنان و کنیزان «یعقوب» معدود و محدود بودند ولی امروز قوم «بنی اسرائیل» با همه سختی ها و آلام و شکنجه ها که وجود داشته بزرگ شده و به ششصد و چند هزار نفر بالغ گردیده است... خود این افزایش جمعیت قوم ما دلیل بر اینست که خداوند جهان بما توجه داشته و مهر و عطوفت خویش را از عبریان دریغ نرموده است... زیرا پروردگار جهان خداپرستان را نصرت میدهد و در عوض ظلم کنندگان و اشقیاء را ضعیف میکند و نسل آنها را قطع مینماید...»

چهارصدوسی و چندسال، هرچه بود، باخوشی و بدبختی، بازشتی و زیبائی گذشت. خداوند از زبان یوسف و پدرش یعقوب بقوم ما وعده داده بود که يك روز بساط ظلم و بیداد را برچیند و ما را بسرزمینی هدایت فرماید که در آن شیر و عسل جاری است و نعمت بسیار یافت میشود و آنجا به آسانی و رفاه میتوانیم زندگی کنم.. آنروز نزدیک شده و بزودی بارش موعود حرکت خواهیم کرد...

صبور و بردبار باشید زیرا خداوند بندگان صابر و شکیمار ادوست ترمی - دارد... خداوند بستم پیشگان و بیدادگران فرصت میدهد که دست از ظلم بکشند و براه راست هدایت شوند... تعویق این امر نیز از همان جهت بود که صهیبت های الهی بر «فرعون» و اعوان و انصار وی ظاهر شود، شاید دیدگان ضمیر ایشان گشاده گردد و ولی افسوس که فرعون از این فرصت نیکو استفاده کرده و همچنان درستم پایدار ماند تا جائیکه برای همیشه از درگاه عطوفت خداوندی رانده شد... بزودی غضب خداوند، هرچه شدیدتر، مانند آتش سوزان

وناود کننده بر «فرعون» فرود میآید و جهان را بروی تباه میکند... و من و هرون هم اکنون دیدار او میرویم... تا از حوادث آینده آگاهی گدازیم و فرصت نیکویی را که از دست داده بوی تند کرده ایم...

شما آماده و مهیا باشید... مختصر آذوقه در خانه داشته باشید. برای چهار پایان بار بر سواری و برای اغنام و احشام علیق و علوفه نگهداری کنید که در هر حال برای عزیمت آماده باشند...

اما موضوع مهمتر اینست که امشب تگرگ وحشت آوری میبارد... این تگرگ تمام اغنام و احشام را می کشد... هر کس گاو و گوسفند در بیابان داشته باشد از دست خواهد داد... شما از طریق خیرخواهی و محبت بمصریان اطلاع دهید که گوسفندان و گاوان را با غل ببرند و در پناه نگهدارند یکی از آن میان فریاد کشید و گفت:

«این چکاری است... آنها دشمن ما هستند و بدشمن رحم و شفقت خطاست... بگذارید آنها غافل باشند و از هستی ساقط گردند»

«موسی» سر را به علامت افسوس تکان داد و گفت:

«نه... نه... محبت به دوست کار مهمی نیست اگر به دشمن خویش محبت کردی انسان واقعی هستی... آنها با ما دشمن هستند ولی ما دوست همه هستیم... تمام بندگان خداوند را دوست می داریم... بهمه بایک چشم مینگریم کینه و دشمنی را از دل خود بیرون کنید تا دل شما جایگاه نزول انوار الهی باشد...»

زود بروید و بهر کس از مصری و عبری برخورد کردید بگوئید که امشب چهار پایان را در صحرا نگه ندارند که تگرگ همه را میکشد. این تگرگ خشم خداست... ولی این را بدانید که فقط کسانی که به خدا ایمان داشته باشند سخنان شما را میپذیرند و بقیه بحرفهای شما می خندند و چهار پایان و گوسفندان و گاوان را در صحرا میگذارند و در هنگام مرگ را میزنند با اینحال شما بوظیفه انسانیت عمل کنید.

مردم را آگاه نمائید...

باین ترتیب سخنان «موسی» پایان پذیرفت.

عبریان متفرق شدند و با تعجیل برای پناه دادن گوسفندان خویش صحرا را رفتند و دو برادر نیز راه خانه «فرعون» را در پیش گرفتند...

مصریان بسخنان عجیبی که از دهان عبریان می شنیدند میخندیدند و با انگشت «عبریان» را بیکدیگر نشان داده و چنانکه با دیوانگان روبرو گردیده و از ایشان برهیز میکنند میگذشتند و بی کار خویش میرفتند.

فرعون معمولاً خودش را پنهان میکرد و از موسی و هرون روی بر میتابت گاهگاه تمارض مینمود، دفعه ای بعنوان اشتغال بکار و رسیدگی بامور از مواجیه با آنها خودداری میکرد و بالاخره مرتبه دیگر بیپناه عزیمت بشکار از پند برفتن موسی و شنیدن سخنان هرون دوری می جست.

با اینحال هر بار که دیدن فرعون ازوم پیدا میکرد موسی فرمان بروردگار صبح خیلی زود بقصر او میرفت و طوری اینکار را انجام میداد که فرمانفرمای خون آشام و قسی القلب مصر را ملاقات مینمود ...

آنروز نیز (موسی) برای انعام حجت و شاید برای آخرین مرتبه نزد (فرعون) میرفت به همین سبب باهمه اکراهی که او داشت و با آنچه مراقبت که بعمل میآمد تصادف آنها را باهم روبرو میکرد.

(موسی) محض دیدن (فرعون) بانك برداشت و گفت :

- ای فرمانفرمای مصر گوش فراده تا سخنان مرا بشنوی زیرا اگر بآنچه که میگویم توجه نکنی فرصتی گرانبهارا از دست میدهی و تا پایان عمر در پشیمانی خواهی گذرانیدی ...

فرعون قیافه ای بخود گرفت که هر کس چه - ره او را میدید بی درنگ میفهمید که چه قدر از مشاهده موسی و ملاقات هرون ناراحت و ناراضی است .. ابرو او را درهم کشید ، بینی را بالا گرفت و با اشاره دست بدو نفر غلام حبشی که همراه داشت چیزی گفت :

آنها پیش آمدند و باد و بادزن بر طادوس بیادزدن او مشغول شدند .. فرعون بیماری مخصوصی داشت که هرگاه از چیزی ناراحت میشد بدنش گرمائی فوق العاده پیدا میکرد و در نتیجه خیس عرق میشد و چون عرق میکرد بویی عفن بوجود میآمد که اطرافیان را از گرد او پراکنده میساخت.

برای دفع این بو همیشه از مشک و عنبر استفاده میکرد . لباسهایش را عطر آگین میکردند و بدنش را با روغنهای مطهر میشتند و میمالیدند ولی باهمه این مراقبتها بمحض ناراحتی باز عرق میکرد و همان بوی مشتمل

کننده پراکنده میشد .

برای جلوگیری از این بود و غلام حبشی فوراً او را بهاد میزدند که از حرارت بدن او کاسته شود و عرق نکند و سرانجام آن بوی کثیف بوجود نیاید ..
آنروز هم دو غلام حبشی بیادزدن او پرداختند اما هرون دنباله سخنان موسی را گرفت و اظهار داشت :

- ای فرعون باز بدستور تو بر سخت گیری افزودند و یکی از بندگان بیگناه خداوند را کشتند .. اینهمه پیمان شکنی را خدای عزوجل نخواهد بخشید و دیر یا زود خشم او چون آتش از آسمان فرود میآید و طومار هستی تو وستمگران دیگر را درهم می پیچد ..

امروز من و موسی برای آخرین بار نزد تو آمده ایم و دیگر ما را نخواهی دید... اگر تا غروب آفتاب امروز معبود سین را آزاد نکنی ، معکومین با اعدام را ببخشی و بالاخره اگر فرمان آزادی قوم بنی اسرائیل را صادر نکنی بخشم دچار خواهی شد و سرنوشتی شوم خواهی داشت .. امشب تکبر کی هولناک میبارد که تمام اغنام و احشام و چهارپایان تو و رعایات را که در مصر را باشند می کشد.. فردا شب بلای دیگری نازل میشود و تمام نخست زادگان میمیرند .. فرزندان اول تو و فرزندان اول تمام مردم مصر هلاک خواهند شد . حتی حیوانات از این مصیبت بزرگ در امان نخواهند ماند و ..
فرعون فریاد کشید و گفت :

- بس است ... بس است .. کافی است دیگر - راز این سخنان نامربوط نگوئید ...

موسی گفت :

- بسیار خوب .. ما میرویم ولی یقین بدان که پشیمان خواهی شد و ای دیگر پشیمانی سودی ندارد ..

(موسی) نفسی بر راحتی کشید و بانگاه آنها را دنبال کرد. وقتی مطمئن شد که دو برادر نیکوکار بزرگوار بقدر کفایت دور شده اند با خشونت و تندگی یکی از سربازان را صدا کرد و گفت :

- بگور میس قراولان قصر بیاید ..

و چون او حاضر شد اظهار داشت :

— پس چه شد ... مگردستور ندادم که موسی را بکشید ... یکصد نفر
سوار دلاور را در مسیر او پنهان کنید و غفلتاً بر او بتازید و بدنش را زیر ضربات
شمشیر قطعه قطعه کنید ..

فوراً ... تافردا همین موقع (موسی) باید کشته شده باشد ..
(فرعون) یکبار دیگر دستور کشتن (موسی) را صادر کرد اما کسی
که مأموریت اینکار را داشت هنوز جرأت پیدا نکرده بود ... از عصای او
میترسید و با وجود یکصد دلاور شمشیر زن از اقدام بیم داشت ..
تمام آنروز عبریان فعالیت میکردند و با کوشش فراوان گوسفندان و
چهارپایان دیگر را با غلهها پناه میدادند و در نقاط سر پوشیده پنهان میکردند ..
مصریان اینهمه فعالیت را با چشم خود میدیدند اما چون سخنان (موسی)
را باور نمیکردند و او را جادو گر شعبده باز میدانستند برای حفظ جان حیوانات
خویش اقدامی نمی نمودند .. تا اینکه شب شد ..

از آغاز شب ابر سیاهی آسمان را پوشانید و باد تندی وزیدن گرفت ...
عبریان آسوده و بی خیال بنحانه های خویش رفتند و در کنار زن و فرزندان خویش
قرار گرفتند هیچک از ایشان جاننداری در صحرا نداشت که نگران حال او
باشد در حالیکه تمام گوسفندان و گادان مصریان در صحرا پراکنده بودند ..
یکساعت از شب گذشته تگرگ موحشی آغاز شد .. تگرگی وحشت انگیز
و کشنده. دانه های تگرگ هر يك به بزرگی يك گردو بود و هر جاننداری
میرسید او را زیر ضربات مهلك خویش میکشت ..

شدت تگرگ آنقدر بود که بام خانه ها را و بران میکرد و درختان را از
برك و بار میانداخت و عربیان مینمود ..

نزدیک نیمه شب تگرگ بند آمد و تازه در آن موقع بود که مصریان
توانستند برای تفحص حال یکدیگر از خانه خارج شوند ..

بلوای عظیمی پیا گردیده بود ... درختان برك نداشتند ... مراد و بران
شده قنوات برگردیده بود ... تمام اغنام و احشام مصریان در صحرا بقتل رسیده
و چوپانان نیز مرده بودند ..

نیمه شب (فرعون) را که اکثرأ بیدار میماند از ماجرای هول انگیزی که
اتفاق افتاده بود آگاه نمودند ولی آن سنگدل بی شفقت باز هم نرم نشد و همچنان

در سرسختی باقی ماند و دستور داد تا برای جبران خسارت وارده بر مالیات نقدی و جنسی قوم بنی اسرائیل بیافزایند ..

برای فرعون ظلم و جور و ستم وقت و موقع معین نداشت. در شب تاریک و در روشن امواج دریای خشم او جسم نحیف و ضعیف عبریانرا در بر میگرفت و در کام هول انگیز و مرگبار خویش میکشید .

شبانه فرمان داد تا پیش از پیش بر قوم بخت برگشته بنی اسرائیل جور و ستم روا دارند اما عاملین دستور فرعون بوحشت دچار شده بودند و چون از خانه خارج شدند و درختان و سقف فروریخته خانه هارا دیدند انگشت حیرت بدندان گزیده و در اندیشه فرورفتند .

فرعون خیلی زود ، برخلاف روزهای دیگر که تا دیر گاه میخوابید بقصر آمد، بزرگان و زعمای قوم را فراخواند، جادوگران و ساحران را احضار نمود و در ضمن (سردار) فرمانده گارد مخصوص خویش را مورد بازخواست قرار داد که چرا در کشتن (موسی) و قتل (هرون) اقدام نمیکنند.

حقیقت این بود که سردار مذکور هم میترسید افراد او که بلباس دهقانان درآمده و در شهر پراکنده گردیده بودند بنوبه خود از (موسی) و ازدهای او وحشت عجیبی داشتند و او را آنقدر توانا و مقتدر میدانستند که با اشاره يك انگشت نابودشان سازد .

(فرعون) قبل از اینکه با مشاورین خویش به صحبت مشغول شود خطاب به سردار گفت :

- از آخرین مهلتی است که بتومیدم ...

امروز تا فردا شب وقت داری که جسد بی جان (موسی) و هرون را نزد من بیاوری ، اگر اجساد آنها را نیاوردی چندان مهم نیست ..

آنچه برای من ارزش دارد اینست که این دو نفر کشته شوند و غایبانه عظیمی که بر پا گردیده خاتمه یابد .. گوش بده .. از امروز تا فردا شب وقت کافی داری که اقدام کنی و چنان چه در رأس مهلت آنها زنده بودند خودت را نزد سگان گرسنه قصر میافکنم ..

«سردار» با چهره ای غمگین و قیافه ای غرق اندوه و دیدگان غبار گرفته قول قطعی داد اما با سری افکنده و دلی لرزان و خالی از امید قصر فرعون

راترك كرد زیرا یقین داشت که موسی او را خواهد کشت ..
 یکدسته چهار نفری از همان شجاع ترین سربازان و شمشیر زنان که
 بلباس دهقانی ملبس گردیده بودند در خیابان پشت قصر انتظار سردار را
 میکشیدند و چون او را دیدند پیش دویدند و در باره ملاقات با فرعون بسؤال
 پرداختند .

(سردار) گفت :

چاره ای نیست .. حتماً باید آنها را بکشیم هر چه بادا باد... یا موفق
 میشویم و یا موسی چوب دست خویش را را می کند و از دهای وحشتناک عمار می بلعد .
 بهر صورت ترك حتمی است زیرا اگر از کشتن آنها خودداری نمایم (فرعون) ما
 را پیش سگهای گرسنه میافکند .
 آن چهار نفر در شهر را کشته شدند، هر يك بسومی رفتند تا بقیه سربازان را
 از تصمیم جدید سردار آگاه نمایند. آفتاب تازه پهن شده و مردم تك تك از معا بر با
 وحشت و هراس میگذشتند ..

سقف بسیاری از خانه های گلی شهر ویران گردیده بود... صفه
 مفرغی نازکی که در سر چهارراه آویخته و روی آن نقش گاو مقدس
 را حاك نموده بودند در اثر اصابت دانه های تگرگ مثل پرویزن
 سوراخ سوراخ شده بود و هر کس از آنها می گذشت با بیم و هراس به
 آن مینگریست .

درختان نازك شكسته و اشجار کهن بی ترك و بار گردیده بود. حشم داران
 در حالیکه سر خود میکوفتند از مقابل آنها میگذشتند که خبر نابودی گله هارا
 بصاحبان آنها برسانند .

سك زرد رنگ و بزرگ شكاری یکی از پزشکان (فرعون) که خانه اش در همان
 نزدیکی بود مقابل در خانه او را بش افتاده و جان داده بود .. دانه های تگرگ حیوان
 را کشته و پشتهش را له کرده بود...

راستی تگرگ وحشت انگیزی و دانه تگرگ نبود... بلا بود... يك بلای
 مسام آسمانی .

سردار همچنان که راه می رفت فکر میکرد . . . . و پیش
 خود میگفت:

اوه .. عجیب تر از این ممکن نیست این شخص جادوگر خطرناکی

است... جادوگری که با چنان قدرت آسمان را بخشم میافکند و جهان را در آتش میسوزاند بطور یقین کشتن من برای او آسان است... بعضی اشاره انگشت او هلاک میشوم آیا عاقلانه است که جان خود را بخطر بیافکنم . . . اما چاره چیست .. ؟

اگر در کشتن او خودداری نمایم (فرعون) مرا پیش سگهای گرسنه خود میاندازد... دفعه قبل که یکی از غلامان را پیش سگها انداخت من ایستاده بودم و چشم خود دیدم که چطور گوشت و رگ و پی آن بیچاره را انداندنهای خود می کنند و با حرص و ولع میخوردند فقط استخوانهای او باقی ماند و یکی از سگها که دیرتر بچاله رسیده بود، بخوردن استخوانك نازك دنده های غلام ذر خریبد پرداخت... این روزها سگهای گرسنه اند و من خوراك خوبی برای آن درندگان خواهم شد... فرعون هم بی رحم است و حرفی را که زد پس نمی گیرد و تنها در انجام تعهدات و وعده هائیکه بموسی داده بدعهدی میکند.

سردار غرق این قبیل افکار و اندیشه ها به سر چهار راه بزرگی رسید که در وسط آن جمع کثیری از قوم بنی اسرائیل گرد آمده و در باره موضوعی مشاوره میکردند.

سردار لباس مبدل پوشیده بود و کسی او را نمی شناخت. آهسته به مردم نزدیک گردید و شنید که یکنفر میگوید ...

... موسی خودش به من گفت که امشب باد سم می وزد و تمام اول زادگان کشته میشوند تنها کسانی که بخدا ایمان دارند از این بلادر امان خواهند بود.

یکنفر پرسید:

اول زادگان یعنی چه ؟ مقصود خداوند از این پیام چیست ؟

همار شخص پاسخ داد :

خیلی ساده است... اول زاده یعنی اولاد ارشد اما در انسان و حیوان فرق نمیکنند و این بلاد امن همه موجودات زنده را میگیرد فقط موحدین و خدا شناسان در امان میمانند... حالا توضیح بیشتری میدهم. گاو فلان رعیت مصری دو گوساله دارد که یکی را سال قبل و دیگری را امسال زائیده گوساله اولی اول زاده آن گاو است که امشب کشته میشود... (فرعون) دو و با يك پسر و چهار دختر

دارد... اولاد ارشد او اول زاده فرعون است که همین امشب جان خواهد داد... حتی اگر زنی دو قلو زائیده باشد آن یکی که دقیقه ای زودتر به دنیا آمده اول زاده است...

سردار که باین سخنان گوش میداد سرپا لرزیده... پشتش خیس عرق شد... دستی به پیشانی غمناک خویش کشید و پیش خود گفت:

- من باید بایک فداکاری بزرگ عده کثیری از مردم را نجات دهم... این جادوگری رحم و شفقت تا کنون هر چه گفته انجام داده است... اگر او زودتر از غروب آفتاب بقتل برسد امشب باد نمیوزد و جان اول زادگان ملت مصر در امان میماند و همه مرا دوست خواهند داشت...

رشته افکار سردار به صدای سخنگوی عبریان بریده شد و شنید که او میگوید:

- هم اکنون (موسی) و (هرون) باینجا میآیند... قرار است در باره حرکت ما به طرف ارض موعود و سرزمینی که خداوند ج-ه-ان برای سکونت اولی و ابدی ما انتخاب کرده است صحبت کند و دستور بدهد... دیگران را نیز مطلع کرده ام...

سردار فوراً خود را عقب کشید و به همان بی اعتنائی که تا آنجا آمده بود دور شد هیچ کس او را ندید و اگر هم دیدند نفهمیدند که او کیست...

سردار پیش خود گفت:

موقع مناسب است... محله عبریان خلوت گردیده و همه این جا ج-ه-ع شده اند. من باید در سر راه موسی پنهان شوم و باشم شیراز عقب او را زخم زانم و از پای در آورم...

سردار چند قدم آن طرف تر از میدان و دور از ازدحام و جمعیّت دو نفر از مردان خود را که لباس دهقانی بتن داشتند دید و دست آنها را کشید و همراه خویش بسوی راهی که موسی عبور میکرد برد در راه یکی از آن دو نفر گفت:

- گوش کن... من نقشه خوبی کشیده ام هم اکنون موسی و هرون را ملاقات میکنم قرار است آنها بمیدان بروند... من در پشت دیواری پنهان می شوم تو هم از سمت جلو سر راه (موسی)

را میگیری و وانمود می کنی که به او اعتقاد داری دستش را می بوسی و به صحبت سرگرمش میکنی . . . وقتی او با تو مشغول صحبت است من از عقب با وحله میکنم و سرش را با شمشیر از بدن جدا میکنم.. و آنگاه بدیگری گفت:

- تو هم او دور مراقب من هستی و به محض این که نزدیک شد سوت میکشی و مرا آگاه میکنی که جان خویش را از منر که بجات دهیم .

با این قرارداد براه افتادند و وارد کوچه های تنگ و باریک محله عبریان شدند.. سردار در همان گامهای اول متوجه گردید که خانه ها عموماً سلامت مانده، درختان سبز و خرم هستند و شاخه های پر بار اشجار میوه دار سر از بالای دیوار بکوچه آویخته اند... تماشای این منظره برای وی بینهایت عجیب و حیرت انگیز بود زیرا در تمام شهر حتی یک درخت سبز باقی نمانده بود. سردار زیر لب میگفت:

- پس آسمان با بنی اسرائیل موافق است و با مصریان دشمن... این چه وضعی است... چرا در این ناحیه تگرگ نباریده... چرا عبریان آسیب ندیده و متضرر نشده اند...

سردار سرگرم این افکار بود که دوستش بازوی او را فشرد و گفت:

- نگاه کن، موسی و هرون می آیند.. سردار با عجله خود را پشت دیوار کوتاهی انداخت و بآن دو نفر گفت:

- از یکدیگر جدا شوید . . . درست در سرهه بین کوچه راهش را بگیرید و با او به صحبت بپردازید ولی طوری بایستید که پشت او باینطرف باشد.

دیگر نتوانست حرف بزند زیرا پیامبر عالیقدر خداوند، راهنمای بزرگ بشریت همگام با برادرش هرون نزدیک میشد و معتدل بود که صدای آنها و سخنانشان را بشنود و آگاه و هوشیار شود که قصد جانش را دارند و برای کشتن او کمین کرده اند.

سردار، در حالی که از شدت هیجان می لرزید شمشیر نیزوبرنده و پهن خویش را کشید و آماده ایستاد. دومی بسوی دیگری رفت و طوری وانمود کرد که

منتظر است و برای دیدار آشنائی ایستاده است سومی ده بیست قدم بعقب برگشت و مجدداً معاودت نمود و گامهای خویش را آ قدر تندو کند کرد تا اینکه درست در سر همان کوچه فرعی و مقابل دیوار کوتاه که سردار پشت آن کمین کرده بود با (موسی) و (هرون) رو برو شد ...

(موسی) از هیچکس نمی ترسید .. اکثر با (هرون) و بدون محافظ و مراقب در کوچه ها و معابر راه میرفت .. گاهی شبهای تاریک و ظلمانی تنها بهبادت میشتافت و از ققرا و مساکین پریشان روزگاری که در حاشیه شهر مسکن داشتند دستگیری مینمود و نیمه شب از همان راههای پر خطر بخانه خویش بازمی گشت .

عبریان باو التماس میکردند و میگفتند :

- یکی دو نفر از ما را همراه ببرید . بیم آن هست که بجان شما سوء

قصد کنند ..

اما موسی در پاسخ ایشان میگفت :

آسوده خاطر باشید که تا جان بندگان در حیطه اراده و اختیار خداوند است . پروردگار عالم بهترین حفظ کننده و نگهبان جان بندگان خویش است .

آنها نیز مانند همیشه و همه وقت با هرون راه میرفت و از هیچکس مگر خدای خویش بیم و هراس بدل راه نمیداد . تنها فرقی که میان آن-روز و روزهای دیگر وجود داشت این بود که در آن ساعات محله عبریان خلوت بنظر میرسید و همه مردم از زن و مردان بیدان شتافته و آنجا جمع شده بودند که قبل از عزیمت بسوی ارض موعود آخرین پیام حضرت احدیت را بشنوند و فرمان خداوند را عمل کنند.

شخص مورد بحث، قتی مقابل (موسی) رسید برسم آن عهد و زمان سلام گفت. آغوش خویش را گشود و بعد خم شد و دست (موسی) را گرفت که ببوسد، لیکن (موسی) دست خویش را بسرعت عقب کشید .

او که در کار خود موفق نشده بود، خنده ای ساختگی کرد و بدو غیر دازی مشغول شد و در حالیکه ابراز ارادت و اظهار ایمان میکرد، توجه (م-وسی) و (هرون) را بخود جلب کرد ..

(موسی) دست بسینه او گذاشت و بی اعتنا بآنچه چابلو سی گفت :
- راه را باز کن که بگذریم ..

(هرون) از خشکی و خشونت برادرش اظهار ناخشنودی کرد
و گفت :

- چرا او را از خود میرانی بگذار ببینم کیست و چه میخواهد .

(موسی) لبخندی پر معنی بر لب آورد و سر را تکان داد و گفت :
- زبان او مرا میستاید اما آئینه درخشان و کوچکی که در حلقه دیدگانش
بنام مردم چشم قرار گرفته با صدای بلند من میگوید که او دروغ میگوید ... من
در چشم او خشم و کینه و نفرت میخوانم چطور سخنانش را باور کنم .
- شاید اشتباه میکنی برادر ... شاید ... (موسی) این بار با لحنی
تند گفت :

- چطور اشتباه میکنم ... دیدگان او بمن میگوید که او دشمن جان
من است .

و بلافاصله (موسی) انگشت خود را بر گردانید جانب دیگر کوچه را
نشان داد و گفت :

- نگاه کن ... او که آنجا ایستاده رفیق اینست ... اما این دو نفر تنها
نیستند شخص سوم با این اشخاص هست که شمشیر بدست در پشت این کوچه
ایستاده .. من وقتی باین کوچه نزدیک میشدم دیدم که جمعی از فرشتگان آسمان
که همیشه در گرداگرد من هستند می گریزند و سرعت می روند ..
تعجب کردم پرسیدم کجا میروید بمن گفتند جایی که شیطان باشد
فرشته نمی ماند . فهمیدم که شیطان انسان نما در سینه کوچه قصد جان مرا دارد ..
و حالا میفهمم که اشتباه نکرده بودم ..

شخص مذکور بشنیدن این سخنان ، عقب عقب رفت و با حالتی عجیب
پشت دیوار ایستاد .. رفیقش که آنطرفتر ایستاده بود گریخت و رفت . اما
سردار که باشیر آخته در پشت دیوار کمین کرده بود سرعت بیرون جست
و برای آنکه فرصت گرانبهای از چنگش خارج نشود شتابان بنزد (موسی)
دوید ...

سردار با (موسی) که بی دفاع و خون سرد ایستاده بود آنقدرها فاصله
نداشت در طی چند ثانیه آنجا میرسید و شاید بایک ضربه شمشیر کار او را

تمام میکرد ولی هرگز موفق نشد زیرا درست در همین لحظه از انتهای کوچه مردی شمشیر بدست پدیدار گردید و در حالی که عربده میکشید و تهدید می کرد مثل شیر درنده و خروشان میفریاد، مانند صاعقه خویشتن را بمیان موسی و سردار افکند و شمشیر فولادین خود را بسوی مهاجم بلند کرد ..

(موسی) در نگاه اول او را شناخت و گفت :

- آسیموس ... آسیموس ... اورا بکش ... ولی آسیموس فداکار ، آسیموس مؤمن ، سرداری که جان و حیات دختر زیبا و فرزند دلبندهش را مذبذبون افلاس ملکوتی موسی میدانست به سخنان (موسی) توجهی نکرد و با سردار بمبارزه پرداخت و خروشان و خشمگین گفت :

- ای دست بریده لعنتی ... بجانب پیامبر خداوند شمشیر میکشی ... سزای تو مرگ است ... مطمئن باش که نمیکذارم زنده بخانه ات بروی ..

سردار که انتظار دیدن آسیموس و دفاع او را نداشت، متعجبانه گفت :
- بدبخت توهم کافر شده ای .. توهم از دین اجدادت بازگشته و باین ساخر و جادوگر عبری اعتقاد یافته ای .. اگر زنده ماندی (فرعون) گوشت بدنت را به سگ های گرسنه خواهد داد ..

(آسیموس) بایک ضربت شمشیر سردار را عقب راند و گفت :

- خفه شو تیره بخت احمق .. يك عمر (فرعون) مارا فریب داده و گمراه و تاریك فكر نگه داشت کافی نیست .. بکروز زندگی با دانی ارزنده تر از عمری است که شخص احمقانه و در جهل و گمراهی زیست نماید ..

(موسی) از شنیدن این مطالب خوشنود و شادمان بود ... چشماش را پرده ای اشك پوشانیده و لبهایش از شدت شوق میلرزید ... خوشحال بود که بکافر گمراه کافر هدایت شده و دین دار و خدا پرست گردیده است .. لذا زیراب او را دعای میکرد و از پروردگار میخواست که آسیموس فداکار چشم زخمی نبیند ..

از همان آغاز کار آسیموس بر تری خود را بر دیگران مسلم می دید و با شهادت شمشیر میزد .. حالا او مرد خدا پرستی بود که با توکل و با استظهار لطف و عنایت پروردگار عالم شمشیر میزد و از او نصرت میخواست .
اولین نفر از بای در آمد ... آسیموس از توجه سردار باواستفاده

وتیغه شمشیرش را بسوی سینه او هدایت نمود و فشرده .. نوک شمشیر لباس های او را شکافت و گوشت و پوست سینه وی را نیز درید و خون از جای زخم بیرون ریخت سردار فریادی کشید و عقب رفت و موسی خود را بمیان انداخت و دست آسیموس را که برای کشتن و تمام کردن کار او بلند کرده بود گرفت و گفت :

- فرزند دست نگه دار.. او را نکش .. اوجز انجام وظیفه و اجرای قوانین ارباب خویش گناهی ندارد .. صبر کن .
آسیموس مؤدبانه پس کشید و گفت :

- مولای من .. هرچه بفرمائید اطاعت میکنم ولی بگذارید این مرد کثیف را بکشم و جرمی را راحت و آسوده کنم ..

آسیموس جنازه اولی را کشان کشان پشت دیواری برد و آنجا پنهان کرد و خود نزد آنها برگشت. موسی بامهربانی سر سردار را روی زانو گرفته بود و موهایش را نوازش میکرد و می گفت :

- آرام باش فرزند .. . تکان نخور .. . زخم خونی زری میکند .. . صبر داشته باش تا کسی را خبر کنم که تو را برای مداوا و درمان بخانه ببرد ..

سردار با چشمان گشاده شده بصورت (موسی) نگاه میکرد .. در دید گاش بارقه خاصی مشهود بود .. مثل اینکه از عمل (موسی) تعجب میکرد و میخواست سئوالی بکند و رازی را بداند ..

(موسی) این را بفراست دریافت و گفت :

- چرا ناراحت هستی .. . بگو .. . حرف بزن چه میگوئی .. چه میخواهی بدانی ..
او گفت :

- ای (موسی) من برای کشتن تو آمده بودم چگونه مرا بخشیدی و حالا سرم را بر زانو گرفته ای در حالی که میدانی اگر نبود حاصل کنم باز هم برای کشتن تو و ریختن خونت از پای نمی نشینم ...

(موسی) گفت :

- هر کس مسئول اعمال و رفتار خویش است . من جز نیکی کاری

نی کنم اگر چه بمن بدی کرده باشند . . . سردار سخن موسی را برید و اظهارداشت :

- من دیگر جرئت بازگشت ندارم . . . فرعون برای من مهلت معین کرده و اگر در رأس و مدت معین شده شما را نکشم او مرا خواهد کشت و همان طوری که گفته گـوشت و استخوانم را نزد سگان گرسنه خواهد افکند . .

(موسی) باز هم دستی بسراو کشید و اظهارداشت :

- بخدا سوگند که اگر من مثل گذشته آزاد و متعاق بخودم بودم هم اکنون اجازه میدادم تا خنجرت را بسینه ام فرو کنی و خونم را بریزی که نزد فرعون سربلند و روسپید باشی . . . اما متأسفانه حالا سرنوشت ملتی بدست من سپرده شده . . . متکفل زن و فرزندان خویش هستم و باید قوم بزرگی را هدایت کنم . . . اینست که در نهایت شرمندگی نمیتوانم خود را بدست تو بسپارم . . و چقدر از این امر مناسفم . .

سردار بزحمت روی آرنج خود تکیه داده گفت :

- ای موسی . . چه میگوئی ؟ آیا اگر آزاد بودی و تعاق خاطر نداشتی اجازه میدادی که من تو را بکشم . . .

(موسی) تبسمی زد و جواب داد :

- بله فرزندان . . . مفهوم نیکوکاری همین است . . . جان انسان تا آنجا ارزنده است که برای دیگر بندگان خداوند مفید و مؤثر واقع شویم و اگر سنگینی بکنیم زندگی ما ارزش معنوی خود را از دست میدهد . . .

دیدگان سردار از اشک لبریز گردید و درحالی که بغض گلویش را

میفشرد گفت :

- آفرین . . . مرحبا . . . همه خداپرستان و دین داران مانند تو هستند ؟ اگر مذهب شما چنین تعلیمات گرانبهای دارد . باید اعتراف کنم که خوشا به حال شما . . زهی مردی و مردانگی که شما دارا هستید . .

این را گفت و خم شد و خودش را روی دستهای (موسی) افکند و بیوسیدن انگشتان او پرداخت . .

(موسی) دست خود را میکشید و او را نوازش میکرد و سردار میگرفت

و میگفت :

- ای (موسی) ... مرا ببخش ... مرا هدایت کن ... در طی همین یکی دو دقیقه روزنه‌ای بر روی قلب و روح تاریک من گشوده گردید و نور فلاح و نجات در زوایای ظلمانی قلبم درخشیدن گرفت ... ای (موسی) مرا نجات ده ... از این زندگی کثیفی که دارم و حالا میفهمم خسته شده‌ام .

(آسیموس) که شمشیر بدست بالای سر او ایستاده بود . بشدت می‌گریست ... گریه او از شوق بود ... ازاینکه میدید یکسختن ساده و کوتاه مرد گمراه و تیره‌بختی را بشاهراه نجات هدایت نموده شادمان بود و گریه میکرد ..

(موسی) گفت :

(آسیموس) ... بیا ... بیا زیر بازوی او را بگیر ... سردار را بخانه‌ات ببر و او را درمان کن وقتی زخمش بهبود یافت او را نزد من بیاور او هم زندگی گذشته‌اش را شست و در ردیف مردان خدا درآمده . دیگر جای نگرانی نیست .

(آسیموس) زیو بخل سردار را گرفت و او را بخانه‌خوبش برد . موسی و هرون نیز بطرف معلی که قرار بود عبریان را ملاقات کنند و دستور بدهند براه افتادند .

شب شد . شبی هولناک و وحشت‌انگیز بود . بنی اسرائیل خانه‌های خود پناه برده و همه سر بر آسمان برداشته و عبادت میکردند و از خدا میخواستند که دامن لا را از حیات آنها دور کند .

بلائی بزرگ نازل می‌شد ... (موسی) قبلا گفته و پیش گوئی نموده بود که در آن شب همه اول زادگان میمیرند . باز هم نزد قوم خود نایبید نمود و پس از اینکه از کار سردار فارغ شد بمیدان رفت و گفت :

- امشب بلائی بزرگ نازل میشود و این آخرین صحبت خداوند است . از این پس دیگر برای عبرت مصریان و برای تنبیه فرعون هیچگونه حاجتی ظاهر

نمیشود و مکافات شوم و دردناکی دامن زندگیش را میگیرد و خرم هستی او و ملتش را میسوزاند .

امشب همه اول زادگان میبیرند . . . فرزند بزرگ فرعون . . . اول زاده خانواده های ملت او مانند خودش در معرض خطر مرگ قرار دارند . . . حتی حیوانات نیز از این مصیبت بزرگ مستثنی نیستند و هرزایندهای نخست زاده خود را از دست میدهد . . . مگر . . . این بلا فقط بدو خانه عبریان خدا پرست نمیرسد .

امشب فطیر درست کنید و در جایی بگذارید که آسمان را نبیند . . . این فطیر آذوقه بین راه ما است . . . خداوند وعده داده که قوم بنی - اسرائیل را بر زمین فرود آورد که در آن جوی شیر و انگبین جاری است . . . ارض موعود جایی است حاصلخیز . . . پر نعمت . . . وقتی بآنجا رسیدیم همه دردها و مصیبتها تمام میشود و از آن پس زندگی پر از شادی و نشاط آغاز میگردد . . .

(موسی) آن روز خیلی صحبت کرد و دستورات تساهمه خانواده های بنی اسرائیل خود را برای سفر آماده کنند . . . پس از پایان سخنان موسی مردم متفرق شدند و هر کس بی کار خود رفت . . . نوکران و جاسوسان فرعون که در اطراف و در میان جمعیت ایستاده و استراق سمع میکردند شتابان رفتند و خبر بردند که عبریان خود را برای عزیمت آماده میکنند . . . فرعون بشنیدن این خبر قهقهه ای زد و گفت :

- این تیره بختان چقدر احمق شده اند . . . شنیده ام که در زمان یوسف و یعقوب آنها عاقل و کاردان بودند . . . چه شد که در طی این مدت حتی عقل و شعور را نیز از دست داده اند . . . آخر فکر نمیکنند که تا من نخواهم و تا اراده من بر سفر آنها قرار نگیرد هیچ قدرتی نمیتواند ایشان را از شهر بیرون ببرد . . .

او اینطور فکر میکرد در حالی که فقط خدا میدانست چه میشود . . .
پس هر حال (فرعون) سردار فرمانده گارد سلطنتی را فراخواند ولی بار اطلاع دادند که سردار ناپدید شده و هر چه میگردند و کارش میکنند او را نمییابند .

(فرعون) متعجبا گفت :

... او برای کشتن موسی رفته است ... عده‌ای همراه او بودند ...
چه شده ... ؟ چه بلایی بر سرش آمده که شما خبر ندارید .. فوراً دسته‌ای را
بجستجوی او فرستید و بمن خبر بدهید ... آنها رفتند که سردار را ببابند و
(فرعون) معاون رئیس کار سلطنتی را احضار کرد و با فرمان داد تا همه
افراد شجاع و جنگیده را جمع آوری کند و آماده و مسلح نگهدارد تا اگر
فردا (موسی) و سایر عبریان قصد خروج از شهر را داشتند بتوانند آنها را
بازگردانند . ساعات روز پی در پی میگذشت . هر دو دسته منقول تدارك
بودند .. عبریان فطیر تهیه میکردند .. و بار و بنه را می بستند و سربازان
فرعون با سرعت مساح می شدند . زره و خود می گرفتند ، اسبها را عوض میکردند
و مرکب جنگی تحویل آنها میشد .. حتی اسلحه‌ها را نیز تغییر میدادند و اسلحه‌ای
میگرفتند که در جنگ کارگر و مؤثر باشد .

اندك اندك روز پایان میرسید و شب میشد .. تاریکی آتش سنگینی
و غلظت خاصی داشت .. مثل این بود که هــ وا خفه کننده و مسموم بود .
مصریان احساس ناراحتی میکردند و با اخبار وحشت آوری که شنیده بودند
بسرعت بخانه میرفتند و در هارامی بستند باین امید که شاید سحر و جادوی ساحر
عبری کارگر نباشد ...

چند دقیقه بعد از غروب آفتاب از عبری و مصری هیچکس در کوچه و
رهگذر دیده نمیشد همه شب تا بان بخانه‌های خود رفته بودند . مصریان با وجود اینکه
موسی را درك نمیکردند و او را ساحر و جادو گر میدانستند معینا متوحش بودند
و یقین داشتند که این مرتبه نیز گفته‌ها و پیشگویی‌های او مانند دفعات قبل انجام
میکند و بلوای بزرگی پیامی شود .

در آغاز شب مهتابی و پرستاره‌ای بود .. آسمان لاجوری رنگ و تیره
بر صفا و درخشندگی ستارگان صدچندان میافزود و جلال و جبروت ماه را
فزون می داد .

عده‌ای با آسمان مینگریستند و میگفتند .

... نه ... امشب آسمان آرام است و هیچ حادثه‌ای اتفاق نمیافتد .. موسی
دروغ میگوید ولی اکثر آئینده را با حوادث گذشته قیاس مینمودند و نمی-
توانستند تشویش و نگرانی را اذدل بیرون کنند . مخصوصا آنها که کثیر-

الاود بودند از حادثه پیش گوئی شده - مرك ناکهانی اول زادگان متوحش بودند و با بیم و هراس انتظار پایان آن شب دهشت زا را میکشیدند... اندك اندك شب به نیمه رسید. همه در خواب خوشی فرورفتند و چون تا آن ساعت شب حادثه ای اتفاق نیافتاده بود. باخیال راحت خوابیدند و این فکر برای آنها پیدا شد که شاید این بار (موسی) اشتباه کرده و یار و یاروغ گفته باشد. غافل از اینکه اراده خداوند بر این قرار گرفته بود و خدا نیز هرگز اشتباه نمیکند.

يك ساعت از نیمه شب گذشته ناکهان فریادی از خوابگاه فرزندار شد فرعون برخاست. پرستاران و دایه او شتابان و هراسان بسوی خوابگاه جوان شتافتند ولی دیر رسیدند زیرا هنگامی خود را بر بالای سر جوان یافتند که او جان سپرده و مرده بود. غوغائی برخاست. صدای شیون و گریه زنان دورباری سکوت و آرامش شامگامی را شکست و در راهروها و سرسراهای مجلل قصر طنین موحشی ایجاد کرده و بگوش فرعون رسید.

(فرعون) سراسیمه از جای جست و زنك مخصوص را صدا درآورد... نوکرهای خاص وارد خوابگاه فرعون شدند و در پاسخ سؤال او گفتند:

- مصیبت... بلا... بلای بزرگی نازل شد و وایمه کشور... فرزند بزرگ فرعون در بستر خود مرده است.

فرعون فریادی کشید و دوستی بسرش کوفت و از بستر بیرون پرید و بسوی پنجره اطاق دوید. آسمان تیره بود. ستاره های درخشان دیده نمیشدند. ماه پشت ابرها پنهان گردیده بود و پوشش قیرکونی آسمان را از نظر بنده گان گناهکار خدا پنهان میکرد.

(فرعون) اندکی لای پنجره را بیشتر گشود ولی باد سوزنده و گرمی که میوزید وارد اطاق شد و بینی و شانه اش را آزد. ناچار پنجره را بست و فریاد کنان گفت:

- بگیرید. بیایید. بروید. کاری بکنید.

خودش نمیدانست چه میگوید. باهمه پریشانی خاطر این نکته مسام را میدانست که مرده دیگر زنده نمیشود. و فرزند بزرگش در اثر جهل و خودخواهی

اوازی برفت و سلطنت وی بدون وارث ماند.

چه میتوانست کرد. درباریان و اطرافیان بیپرده برای تسلی خاطر فرعون فعالیت میکردند زیر اوج او زخم هولناکی داشت و حرف و سخن آن زخم جانگداز و سوزنده را درمان و علاج نمیکرد.

هنوز یکی دو دقیقه نگذشته بود که شهر شلوغ شد و صدای شیون و فریاد مردم از چهار گوشه شهر برخاست و بگوش فرعون خود کام و خون خوار رسید.

فرعون پرسید :

- چه شده . در شهر چه خبر است آیا مردم از مرگ فرزندان من مطلع شده اند و عزاداری میکنند.

یکی از حاضران که از سرسختی و لجابت فرعون به تنگ آمده بود گفت :

- خیر... آنها توجهی پسر شما ندارند... بلکه هر کس در عزای خودش میگریزد... همه خانواده های مصری اول زاده های خویش را از دست داده اند و اینهمه شیون و فریاد از آنها است... اکنون در همه خانه های شهر عزاداری است زیرا هر یک نفر که مرده با چندین خانواده انتساب داشته... گوش کنید... صدای بع بع گوسفندان... نعره گاوان و شیهه اسبان و خران نیز برخاسته است... این حیوانات نیز کره های نخست را از دست داده اند... کافی است... میدانید چه کسی مسئول عزای عمومی است... شما... شما که اینهمه لجابت نشان دادید و مشتی مردم آزاد را اسیر نگه داشتید و سرانجام کار را باینجا کشانید... زبان بزرگی متوجه کشور ما شده که جبران آن امکان پذیر نیست (موسی) قبلا گفته و خبر داده بود که اگر فرعون بآزادی آنها موافقت نکند چنین بلائی نازل میشود و حالا می بینید که او دروغ گفته ....

(فرعون) اشك دیدگان خود را پاك كرد و گفت :

- مگر (موسی) را نکشته اند... من سردار را برای انجام همینکار

فرستادم ....

آن شخص در پاسخ گفت :

- خیر... موسی کشته نشده بلکه سردار زخم خورده و پس از شکست بدین (موسی) گرویده و جزو پیروان مذهب او در آمده است .... این دومین

سرداری است که از دست ما میروند و به (موسی) ملحق میشوند .. کافی است ... پس است .. اگر باز هم سرسختی نشان دهید طومار مصر درهم پیچیده میشود ...

(فرعون) که تکلیف کار خود را میداندست و بخصوص پس از مرگ فرزند بزرگش پریشان خاطر و در مانده شده بود گفت :

- حالا چه باید کرد ... ؟

- حالا باید از ادامه این وضع جلوگیری کنید و تادیگران مسموم نشده و نمرده اند از موسی دلجوئی کنید و وعده بدهید تا او باد سم را متوقف سازد و بفاجه عظیم پایان بخشد ....

(فرعون) فوراً جمعی را بدو خانه موسی فرستاد و فرمان آزادی قوم بنی اسرائیل را شبانه صادر کرده و اجازه داد که هر جا میخواهند بروند ... آسمان صاف شد ... باد ایستاد ... ستارگان ظاهر گردیدند ... ماه جلوه کری از سر گرفت و انوار سیمگونش را روی بام و در خانه های غرق ماتم و عزای مصر ریخت ...

(فرعون) شبانه فرمان آزادی بنی اسرائیل را صادر نمود و نزد موسی فرستاد اما در خفا فرمان داد که سر بازان حاضر و آماده باشند تا پس از خروج عبریان از شهر کار آنها را یکسره نمایند و انتقام فرزندش را بگیرند.

در نظر عبریان آن روز صبح رنگ و جلای دیگر داشت خورشید گویی با انوار طلایی رنگ و حیات بخش خویش با آنها تنهت میگفت و نسیم فرح انگیز صبحگاهی سرود آزادی میخواهد و آوای کروبیان و عالم بالا را که در نشاط آزاد شدن يك ملت اسیر دست افشانی و پای کوبی میکردند بگوش خاکیان میرسانید .

آنها که در زیر یوغ اسارت بجان آمده و لب بکفران گشوده و نسبت سهو و نسیان بذات بیچون میدادند . سرافکنده و شرمگین بودند . زیرا برای الامین میدیدند که روز موعود رسیده و خداوند بزرگ بانهايت مهرو شفقت ایشان را بسوی مقصود راهبری میفرماید .

همیشه درخت تلخ صبر میوه شیرین میآورد و نهال تحمل و بردباری شکوفه سعادت و ثمر نیک فرجامی دارد .

در قوم بنی اسرائیل جنب و جوش بیسابقه‌ای پدید آمده بود. همه فعالیت میکردند و لوازم و وسایل زندگی را جمع مینمودند که بر حیوانات باربر بنهند و راه بیابان را پیش بگیرند... اما از سحرگاه آن روز گرداگرد محله عبریان بوسیله نیزه‌داران و تیراندازان مصری محاصره شده بود که مبادا آنها را که به (موسی) و دین شریف او ایمان آورده‌اند همراه بنی اسرائیل مهاجرت کنند.

بسیار کسانی که در اثر مشاهده معجزات موسی و تحت تأثیر سخنان مؤثر (هرون) از کفر و زندقه بری گردیده و بخدا پرستی و حقیقت‌جویی شائق و مایل شده بودند.

(فرعون) از آن بیم داشت که این اشخاص در پی موسی بروند و عقیده خودش بر پیشانی ملت مصر لکه بدنامی و ننگ بگذارند.. در همین گیرودار که مردم بجمع آوری مال و منال و گرد کردن اغنام و احشام و بستن بار و بنه مشغول بودند (موسی) و (هرون) شیوخ قبیله را فرا خواندند و یکی از آنها گفت:

ما باید برای همیشه سرزمین مصر را وداع کنیم و بارض موعود برویم. آنجا جایی است که خداوند برای سکونت ابدی عبریان در نظر گرفته و همانگونه که پدران ما وعده فرموده در وادی کنعان، حتیان، اموریان، حویان و یبوسیان نعمت بسیار انتظار ما را میکشد و در جویبارهای آن شیر و عسل جاری است و در مزارع ارض مقدس مروارید و بدخشان پراکنده میباشد... ما بآنجا میرویم و ای راهی دور و دراز باید پییماییم... هر خانواده بقدر چند روز آرد خمیر کند و فطیر آنرا بر پشت ببندند تا در بیابان گرسنه نمانند.

یکی از شیوخ پرسید:

ای (موسی) آیا تو هرگز ارض موعود را دیده‌ای و اگر ندیده‌ای چگونه قوم بنی اسرائیل را بآنجا راهبری میکنی...

(موسی) در پاسخ گفت:

این من نیستم که شما را بارض موعود میبرم... بلکه خداوند باری تعالی است که فرشتگان مقرب در گاهش را به راهنمایی مامیگمارد و این فرشتگان در همه حال، چه روز و چه شب پیشاپیش قوم مادر حرکت خواهند بود و ما به تبعیت از ایشان خواهیم رفت....

یکی دیگر از شیوخ اظهار داشت :

- ای موسی .... گوش بده .... سخنی که من میگویم مطلبی است که از دل همه افراد بنی اسرائیل برمیخیزد و بر زبان من جاری میشود .... در مصر آنقدر زمین هست که اگر ما بمیریم اجسادمان را در آنجا دفن کنند ... اگر میدانی که پایان این راه مرگ است بگذار در بندگی فرعون بمیریم و اجساد ما در بیابانها طعمه درندگان و بهائم نشود ....

(موسی) جواب داد :

- این طرز سخن گفتن کفران نعمت است ... خداوند در میان تمام نعمتهای خویش دو نعمت را برتر میداند و آن آزادی و سلامتی است که هر يك از بندگان او حق دارند از این دو استفاده کنند ... قریب به چهار صد سال این نعمت از شما گرفته شده و دیگری نیز ضایع گردیده بود ... حالا که خداوند نعمت آزادی را بشما ارزانی داشته حق است که با اجرای فرامین الهی پاسگذار باشید و بدانید که اینگونه حرف زدن کفران نعمت تلقی میگردد خدا در همه حال پشتیبان و همراه ما است و در سخت ترین شرایط از ما حمایت خواهد کرد . سکوتی سنگین حکمفرما گردید ... بزرگان قوم کوئی احساس شرمندگی میکردند ... خاموش بودند ولی (موسی) این سکوت را شکست و گفت :

- آیا اجداد شما نقل کرده اند که یوسف بهنگام مرگ چه وصیتی کرد ؟ ... هیچ بخاطر میآورید ... مقصود من از فراخواندن شما در این موقع حساس همین بود که با آخرین وصیت (یوسف) جد بزرگوارمان عمل کنیم ...

برگزیدگان قوم بیکدیگر نگاه کردند و یکی از آنها از جای

برخواست و گفت :

- چرا ... بخاطر میآورم که پدر بزرگم از جد خود نقل میکرد که او از افرایم حکایت می نمود ... ها ... / ... وصیت انجام نشده (یوسف) اینست که بهنگام خروج تابوت و استخوانهای او را نیز به ارض

موعود ببریم ...

واله ای در گرفت ... همه شیوخ بهیچان آمدند و برای (موسی) ابراز احساسات نمودند ... (هرون) آنها را ساکت کرده و

اظہار داشت :

- گوش کنید ... تابوت حاضر است . . عده‌ای از زبده‌ترین جوانهای بنی اسرائیل را برگزینید تا برای آوردن جعبه‌محتوی استخوانهای یوسف اقدام کنند...

این عده باید جعبه را طبق علامتی که در دست است از زیر رودخانه نیل بیرون بیاورند ... اما خود را آماده می‌کنیم شما نیز اینکار را انجام دهید...

همه برای انجام این مهم داوطلب شدند چه ساداتی از این بزرگتر که حامل تابوت یوسف باشند.

دو ساعت بعد در میان شور و غوغایی بی‌نظیر تابوت محتوی خاک و استخوانهای باقیمانده (یوسف) به ناحیه مسکونی عبریان انتقال یافت و پس از چهارصد و اندی سال امانتی که يك ملت تاریخی بخاک مصر سپرده بود مسترد گردید ...

روزی که یوسف را در زیر رودخانه نیل دفن میکردند میان طبقات مردم مصر نزاعی در گرفت ساکنین هر ناحیه می‌خواستند یوسف را در قسمت خود دفن کنند و بالاخره پیشنهاد افرایم پسرش به جنجال خاتمه داد.

آن روز نرم‌بشی اسرائیل عزت و احترام بی‌مانندی داشت ولی چهار صد و چند سال بعد وقتی همان تابوت را از زیر خاک بیرون می‌آوردند قوم (یوسف) در نکبت و ادبار می‌زیستند و اگر خداوند (موسی) را برای نجات آن‌ها مأمور نمی‌کرد شاید نام آن‌ها بزودی از صفحه تاریخ محو میگردد و قومی بزرگ از بین میرفت ...

بهر صورت هنگامی که تابوت یوسف در پیشایش مهاجرین قرار گرفت همه چیز و همه کار آماده بود ...

هیاهوی عجیب برپا شده بود ، گاو و گوسفندان به جمع میکردند و صدای خود را در هم می‌آمیختند و با حرکت گله‌ها گرد و خاک هوا میرفت و فشار را تیر می‌کرد ... اطفال شیرخوار که شاید هر روز در آن موقع خواب بودند می‌گریستند و از جنجال اطراف وحشت می‌کردند و به سینه مادران

می چسبیدند .

جوانان بنی اسرائیل به وسیله ای که در دست داشتند مسلح شده و وظیفه دفاع از دیگران را بر عهده گرفته بودند ..

سالخورده گان بر الاغ و استر سوار بودند و زنان پیاده همراه مردان میرفتند ...

معلولین و بیماران در پناه خویشان سالم قرار داشتند و هر چند نفر يك معلول و يك افلیج و یا يك بیمار را بر روی تخته نهاده و بردوش می کشیدند ...

ارابه و وسیله چرخدار یا نداشته و یا اگر داشتند آنقدر ناچیز بود که در همان مراحل نخست سفر از کار افتاده در صحرایماند .

همه عبریان بنا بر فرمان موسی در اسکوت ، جمع شدند و پس از این که شمارش بعمل آمد و معلوم شد که هیچکس جای نمانده از هجرت صادر گردید و نه طولانی انسانهای زجر کشیده و محنت دیده به حرکت درآمد .

مصریان در دوستی معبرانشان گرد آمده و وضع وقت بار مهاجرین ، میهمانان چهار صد ساله سرزمین خود را تماشا میکردند و گاهی نیز استهزاء و مضحکه مینمودند ...

طفلی سنگ میانداخت .. مرد متعصبی آب دهان بر تاب میکرد و زنی بد قلب و سیاه فکر دشنام میداد و مجسمه مصنوعی خدای بزرگشان را وارونه میگرفت که نفرین و نکبت همراه مهاجرین باشد .

با این همه بدکاری از جانب عبریان هیچ عکس العملی بروز نمیگردد .. آنها سر را بزرافکنده سرود نجات و آزادی میخواندند و بدنبال پیشوای عالقدر خویش یعنی موسی عمران گام بر میداشتند و با امیدواری بجانب مقصود و سعادت میرفتند ...

سرود آنها آوایی شور انگیز ، اشعاری مؤثر و طنین سوزنده ای داشت . در دل هر شنونده بی احساسی مؤثر واقع میشد ولی عجیب این بود که مصریان مثل کوه بخ ، سرود و اشعار انگیز ایستاده بودند .

عبریان یکدل و یکصد می خواندند و آهنگ دردناک سرود آزادی با ریتم قدم های سنگین آنها که ماسه های صحرا را میگویند هم آهنگی و توازن

و تناسب خاصی داشت ...

هر چه بیشتر از سواد شهر دور میشدند، صدای آنها را سنا نمیشد ... گویی میخواستند که رویان عالم بالا سر و نجات و آزادی را بشنوند و آنها را بعنوان شکرانه بدرگاه حضرت احدیت ببرند ...

موسی و هرون هر چند هزار قدم یکبار میایستادند و از عقب بدیواره های شهر، به برج و باروی پسران آن ... به سرستونهای عظیم و افراشته قصر فرعون که از ورقه های طلا پوشیده شده بود مینگریستند ...

گویا انتظار کسی را داشتند ... کسی چه میداند ... شاید با اجداد خویش که همه در زیر خاک (گوشن) آرمیده بودند خدا حافظی میکردند ... بلکه با روح یعقوب با ارواح پسران او که همه سرسلسله قوم بنی اسرائیل بودند سخن میگفتند ...

معلوم نبود (موسی) و (هرون) چرا میایستند و بعقب مینگرند ولی آنچه که مشهود میافتاد این بود که هر بار شهر کوچک و بازهم کوچکتر میشد تا این که سرانجام پشت پرده ای از غبار و گرد و خاک مستور گردید و برای همیشه از انظار بنی اسرائیل پوشیده ماند.

آنجا دوراهی بزرگی بود ... يك راه بفراسطین و سرزمین کنعان همانجا که خداوند نعمت های آرا به بنی اسرائیل وعده داده بود منتهی میشد و راه دیگر صحرای بزرگی ختم میگردد که در منتهی الیه آن دریا با آنها عظمت و بزرگی قرار داشت ...

در همان نقطه بود که ستونی از ابر فرود آمد نزول کرد ... تا این که ... به سطح زمین نزدیک شد و در چنان وضعی قرار گرفت و باقی ماند ...

جمعی که ستون ابر را دیده بودند گورد (موسی) جمع شدند و محبتاً پرسیدند:

یا موسی ... این چیست ...

(موسی) اندکی سکوت کرد و بعد سر برداشت و گفت:

این نشانه ای است که خداوند برای رهبری ما فرستاده ... این ستون ابر

گون بهر سمت برود ما نیز باید با نسوی حرکت کنیم ... روزها ابر و شبها توری شبیه آتش در پیش کاروان ما حرکت خواهد کرد ...

یکنفر پرسید :

ولی من این راهها را خوب میدانم . راه فلسطین و سرزمین کنعان اینست
پس چرا ستون ابریسوی صحرا قرار گرفته .. آیامانیز باید راه را عوضی برویم
و در صحرای بیپایان سرگردان باشیم ...

(موسی) گفت :

- صلاح ما را خداوند بهتر از خود ما می داند ... فرامیسن
الهی را کسانی که بدون چون و چرا اجرا میکنند سعادت مند خواهند شد ..
دیگری پرسید :

- عجیب است ... پس خداوند می خواهد ما را در صحرا سرگردان
کند و اغنام و احشام ما را از عطش و گرسنگی هلاک نماید و اطفالمان
را بکشد ... اینست عدل خدائی که تواز بزرگی و مهر و عطوفت آن
سخن میگوئی ؟

(موسی) که از این سخن گفتن مخاطب خود رنج میکشید برای فرو نشانیدن
غضب و خشم لحظه ای سکوت کرد و پاسخ داد :

- برو دیگر از خدای مهربان و بخشنده این طوری اد نکن
که جز نکبت و ادبار سودی نخواهی برد .... برو و از خدا طلب بحشایش
کن زیرا ...

(موسی) اب به نصیحت او گشوده و همه قوم را در پشت سر خود
و بر سردوراهی منتظر گذاشته بود که ناگهان از انتهای ستون طولانی
کاروانیان هیاهویی برخاست و صدا هائی بگوش (موسی) رسید که اکثراً
نامفهوم بود ..

در آن میان فقط يك جمله بکرات شنیده میشد و موسی تشخیص میداد
که میگویند :

- این کیست .. این چرا آمده .. او را باز گردانید .

ستون مهاجرین درهم ریخته و آشفته شده بود و موسی نمیتوانست دوزخ
از اطراف خود را ببیند .. اما چند دقیقه بعد صدای ارا به ای را شنید که سرعت
نزدیک میشود ..

جمعی پس و پیش رفتند .. راه را گشودند تا بالاخره ارا به دو چرخه ای که

باد و اسبابلق کشیده میشد رسید و در چند گامی نقطه ای که (موسی) و (هرون) ایستاده بودند توقف کرد.

وقتی گرد و خاک فرونشست (موسی) در کمال حیرت (آسیموس) را دید که از بالای ارا به پائین جست و شتابان خود را به (موسی) رسانید و بروی پاهای او افتاد.

(آسیموس) می گریست .... سردار بزرگ گریه می کرد و می نالید و پاهای پیامبر خدا را می بوسید و دامن قبایش را می کشید و میگفت :

- به من رحم کنید ... مرا در این جهنم تنها نگذارید من قادر نیستم با کسانی که خدای را نمی شناسند زندگی کنم .. رنج می برم .. می سوزم ....

(موسی) مقصود او را دریافت، دستی برش کشید و گفت :

- آخر تو یکر و ذ از آنها ودی ...

(آسیموس) جواب داد :

- اما حالا از آنها نیستم ..

(موسی) میخواست چیز دیگری بگوید وای فرصت این کار را نیافت زیرا در همین اثناء انسان دیگری از درون ارا به پائین جست و شتابان و دوان خود را به (موسی) رسانید و بروی پاهای او افتاد و با هر دو دست ساقهایش را گرفت و چهره خویش را به خاک سایید و گریه - کنان گفت :

- بزرگوارا ... همانگونه که مرا از فلج و نکبت بیماری نجات دادی از این جهنم سوزان نیز دور کن که نزد خداوند اجری شایان خواهی داشت .
(موسی) نگاهی باو کرد و بفراست دریافت که آن دختر لاغر اندام (لیدا) دختر سردار فرعون (آسیموس) است. لذا گفت :

- کسی که تو را نجات داد من نبودم بلکه خدای تو بود ... خدای که جان میبخشد و جان میگیرد و خاک مرده و سرد را با انسانی گویا و عاقل تبدیل میسازد و انسانی را با آنهمه کبر و غرور و نخوت و خود پرستی بخاک و میگرداند ... نجات دهنده تو گرداننده زمین و برپادارنده ستارگان و جر خاننده ماه و آفتاب

است نه من ...

و بعد زیر بازوی پدر و دختر را گرفت و آنها را از زمین بلند کرد

و پرسید :

- شما چگونه توانستید از شهر خارج شوید ...

- من و سردار فرمانده گارد مخصوص فرعون با اتفاق میخواستیم بکاروان

ملحق شویم و به نیکار رانیز کردیم و از شهر خارج شدیم ولی دروازه بانان ما

را تعقیب کردند و بالاخره او را با پرتاب ذو بین کشتند و من و دخترم (لیدا) توانستیم

کاروان را بیابیم ...

موسی گفت :

- بسیار خوب .. بنندگان خدا همه یکسان و برابر و برادر هستند و کسی

فضیلت بیشتری دارد که در ایمان پایدار تر باشد ... تو هم از ما خواهی بود و

میتوانی با ما بارض موعود بیایی ... اما بگو که از درون شهر چه خبرداری و

فرعون بعد از حرکت ما چه میکند ؟

قبل از اینکه (آسیموس) جواب سؤال (موسی) را بدهد زنان عبری

آمدند و دختر را نزد خود بردند و به مراقبت از او همت گماشتند و ارا به

(آسیموس) را در اختیار معلولین نهادند که چند نفر از آنها در آن براحتی سفر

کنند و از رنج راه بیاسانید ...

آنگاه (آسیموس) گفت :

بله پس از عزیمت قوم (بنی اسرائیل) یاران و صاحبین فرعون لب به شامت

گشودند و گفتند که کاری بیهوده کردی و پس از اینهمه خسران و زیان بی

علت قوم اسیری را آزادی بخشیدی از این پس باید اجرت گزاف بدهی تا مصریان

کاربردگان عبری را انجام دهند تازه نه بخوبی و مهارتی که آنها داشتند از

هر مهمی برمیآیند ... این سخنان در (فرعون) مؤثر واقع شد و دستور داد

تا ارا به اش را ببندند و همه سربازان و زوین افکنان و تیراندازان ماهر سپاه

برای حرکت گرد آیند و در مقابل قصر جمع شوند ... تصور میکنم تا امروز

غروب آفتاب همه کار برای تعقیب آماده شود ...

(موسی) چیزی نگفت فقط سر را تکان داد و بلافاصله عصارا بلند کرد

و فرمان داد که همه بدنبال او حرکت کنند ...

مجدداً کاروان بزرگ برای افتاد و راه صحرا را پیش گرفت ،
 ستون ابرسان پیش کاروان حرکت میکرد و آنها را راهبری می
 نمود ... آنروز گذشت و با اینکه همه خسته و ناتوان شده و با استراحت احتیاج
 داشتند اجازه توقف داده نشد و شب را نیز برای پیمائی ادامه دادند ...
 شب هنگام نوری سرخ رنگ ، مانند شعله ای از آتش ، بفاصله هزار
 قدمی دیده میشد و (موسی) همه جا بدنبال آن نشانه گام برمیداشت و هرگز
 منحرف نمیکردید زیرا میدانست که خداوند صلاح کار را بهتر میداند.
 نیمه شب آتش متوقف گردید و (موسی) نیز فرمان داد تا قوم خسته و
 رنجور از طول راه استراحت کنند ...

بزودی سکوت سنگینی صحرا را فرا گرفت . هیاهو و غلغله خاموش
 شد و جز سگهای پاسبان گله همه در خواب فرو رفتند ...
 در نقطه دورتر از اردوی کاروانیان (موسی) در سکوت و خلوت
 شامگاهی ؛ زیر آسمان پرستاره ، عبادت میکرد ، مناجات مینمود و سجده
 شکر بجای می آورد ..

صبح باشکوه و جلال خاصی صحرای بی کران را روشن و نورانی کرد..
 يك يك مهاجران از خواب کوتاه دوشین بیدار شدند و بسرعت خود را برای
 حرکت آماده نمودند ..

موسی میدانست که از آنروز بعد حوادث بزرگی اتفاق میافتد لذا
 بر سرعت سیر خود افزود و متعاقبین را نیز بهمان سرعت بحرکت درآورد
 تا از دشمنی که در پی آنها بود فاصله بیشتری داشته باشند ..

لیکن (فرعون) باارابه بود و بنی اسرائیل پیاده .. او میتواند چند
 روز راه پیاده روند گانرا چند ساعته طی کند و خیلی زود با آنها برسد..
 راستی چه می شود ... ؟ آیا فرعون آنها را میگیرد و با زجر و
 خواری باز میگرداند ؟ ..

کسی پاسخ این سؤال را نمیدانست و تنها خدا بود که از حقایق امور
 آگاهی داشت و لا غیر ...

فرعون باشعشع و يك ارا به و چند هزار مرد جنگی غرق سلاح کشنده
 فردای آنروز در تعقیب عبریان از شهر بیرون تاخت و باستانی هر چه بیشتر

شهر بزرگ (رعسیس) را پشت سر گذاشت و راه صحرا را پیش گرفت .
خودش سوار بر ارابه غرق اسلحه ، نیزه بدست حرکت میکرد و دو
اسب قوی هیکل را پیشاپیش ارابه های دیگر سپاهیان میراند و در همه
حال چشم از افق دور دست بر نمیگرفت و هر چه بیشتر جلو میرفت هیجان و
التهابش فزونی مییافت ..

بانگاه در جستجوی مهاجرین بود ... و تعجب میکرد که چرا برای
رسیدن به سرزمین کنعان از طریق فلسطین و از راه عمومی نرفته و بطرف
صحرای بی پایانی که بدربای شمال منتهی میگردد عزیمت کرده اند.
در راه به آینده و بگذشته میاندیشید ... از (موسی) و (هرون) کینه ای
القیام ناپذیر داشت ... قلبش پر از خون و سینه اش ابریز از کینه و عداوت بود
و هر گاه مرگ جانسوز فرزند بزرگ و جانشین آینده خودش را بخاطر می
آورد، و از شدت غضب دندانها را بر هم میفشرد و در دل میگفت :

- چنان انتقامی از بنی اسرائیل بگیرم که تاج جهان باقی است شقاوت و
بی رحمی مرا بعنوان نمونه ذکر کنند و سینه بسینه و دهان بدهان برای نسل
های آینده حکایت نمایند .. (موسی) و هرون را نیز باشکنجه میکشم .. آه ...
قلبم میسوزد ... آتش را که پسر بزرگم در اثر وزش باد نسیم مسموم شد و
جان سپرد بخاطر دارم ... قیافه او بهنگام مرگ در نظرم مجسم است و تاءمردارم
آنصحنه دلخراش را از خاطر نخواهم برد ..

(موسی) مسئول مرگ او است ... و او را بخاطر پسر خودم مجازات
می کنم ... مرگ اول زادگان مصری مهم نیست میلیونها نفر فدای یکموی
فرزند من .. آری (موسی) را بدست جلادان میسپارم .. دستور میدهم بدنش
را ریشه ریشه کنند و قطعات گوشتش را بریده و به رگهای بریده شده را
بسوزانند که در اثر خونریزی بیهوش نشود ... آنگاه او را در حوضی از نمک
طعام میافکنم و ... او چه تماشایی است .. او فریاد خواهد کشید، رنج و
عذاب تحمل خواهد کرد و با سختی جان از بدنش خارج خواهد شد ..

(فرعون) در این اندیشه ها غرق بود .. اسبهای ارابه سردماغ و توسن
بودند و با سانی هیکل شمین او را میکشیدند و از پستی و بلندی جاده های
ناهموار میگذاشتند و ارابه را نیز میجهانیدند .

همراهان (فرعون) نیز همه از ستمکارترین مصریان بودند... خداوند عادل مطلق است و (فرعون) را طوری برانگیخت که تعقیب کنندگان بنی-اسرائیل را از ستم پیشگان برگزیند... هر کس رحم و شفقت در دل داشت آن روز بیمار شد و یا بملتی انتخاب نگردید تا قهر خدا شامل حال او نشود... فرشتگان آسمان در این انتخاب نظارت میکردند و فرعون را بدون اینکه بفهمد و بداند و ببیند هدایت مینمودند تا بدکاران را به همراهی خویش دعوت کند.

همه جا زشت و زیبا بسیار است... در میان هر ملت نیکوکار و بدکار فراوان یافت میشود و طبعاً مصریان نیز از یک خصالت و یک سیره پیروی نمی کردند... در میان آنها بسیار بودند کسانی که با عبریان به نیکی رفتار می نمودند و میان خود و بنندگان بنی اسرائیل که طوق سنگین آهنین عبودیت فرعون را برگردن داشتند فرق نمی نهادند و هر جا فرصت می یافتند با آنها بنیکی رفتار میکردند.

با این تفصیل میتوان قیاس کرد که هر کس در آن روز تاریخی در معیت (فرعون) برای قتل عام عبریان سوار شده بود از چه نوع مردم بودند و با (بنی اسرائیل) که تنها مردم خدا پرست و موحد آن عصر و زمان شناخته می شدند، چه کینه آشتی ناپذیری داشتند... فرجام کار بدکاران معلوم بود و چرخ کندروی زمان فرمان الهی آرام آرام آنها را بسوی سرنوشت موحشی که انتظارشان را میکشید پیش میبرد.

(فرعون) در صحرای سرگردان شد زیرا هنوز موقع آن نشده بود که با (عبریان) برخورد کند... آن روز را نیز در کاوش و جستجو سپری کرد و شب هنگام رد پای مهاجرین را یافت و برای اینکه آثار یافته شده را گم نکنند فرمان داد تا شب در همانجا توقف نمایند و صبح گاه بدنبال عبریان که مسلماً از آنجا زیاد دور نشده بودند حرکت کنند.

فرمان او اجرا گردید و ششصد و یک ارابه توقف کرد... اسبان خسته را گشودند و بتوبه بستند و سپاهیان نیز با استراحت پرداختند...

شب پرستاره و زیبائی بود... وقتی آرامش برقرار گردید پیشقراولان اردوی (فرعون) صدای عوعوی سگان گله را در همان نزدیکی میشنیدند...

خوشحال و شادمان شدند و فرعون اطلاع دادند که صدای سگها بگوش میرسد ..

(فرعون) مغرور ، فرعون خودخواه کینه توز ، بادی ذر گلو انداخت .
مشتهارا گره کرد و بسوی که صدا از آنجا شنیده میشد بلند کرد و فریاد هواناك وجگر خراشی کشید و گفت :

— ای موسی ... من به نزدیکی تو رسیدم و تو به نزدیکی مرگ ...
من بیدار و هوشیارم و تا صبح مراقبت میکنم که مبادا بگریزی و بروی ولی بیقین تو اکنون در خوابی و عبریانرا نیز خواب غفلت فرا گرفته .. بدانید که امشب آخرین شب زندگانی شما است و فردا صبح همه شما را از دم تیغ میکند و از سرهای بریده زنان و مردان و کودکان (بنی اسرائیل) بنای مقبره فرزندم را میافرازم ... کجاست خدای که شما ستایش میکنید ... باو بگوئید که فردا لشکریانش را برای مقابله با سپاه جرار و خونخوار من که به خون شما عطش دارند بفرستد و از پرستندگان خویش دفاع کند ...

این را گفت و بدون چادر خود رفت و برخلاف آنچه که گفته بود تا صبح بیدار میمانم بخواب فرورفت ولی فرعون عقیده داشت که (موسی) خوابیده .. او میگفت که امشب آخرین شب زندگانی عبریان است ..

او برای بنی اسرائیل و بخصوص برای پیامبر عالیشان آنها مرك و نكبت و تیره روزی میخواست و اما ... اما چند هزار قدم آن طرفتر ...
حالا باید بسراغ موسی برویم .. غروب همانروز ...

وقتی آفتاب افق مغرب را بخون کشید و چون بك سینی بر آتش در خط اتصال آسمان و صحرا قرار گرفت ... دریا نزدیک بود ... ستون ابرسان .. با فرشته ای که با آن شکل و هیئت کاروان خداپرستانرا هدایت مینمود در ساحل دریا توقف نمود (۱)

(۱) در اینجا اختلافاتی وجود دارد که برای روشن شدن ذهن خوانندگان تذکر کوچکی که مال ضرورت را دارد است ... بعضی از مورخین نوشته اند موسی در ساحل رودخانه نیل اردو زد و آن حادثه بزرگ در نیل واقع شد ولی تورا در این باره صراحت دارد و نوشته شده که موسی در ساحل دریا برابر عمل صفون و میان (کلادل) و دریا اردو زد.

آنجا ناحیه (پیه احروث) نام داشت. بعل صفون در عقب و دریا در جلو آنها خود نمائی میکرد. (عبریان) عجول. عبریان خسته و ناتوان... زنان و مردان وحشت زده و بیمناک که از وجود خصم خونخوار در پشت سر خود آگاهی داشتند. بانك اعتراض برداشتند و (موسی) را احاطه نمودند که چرا ایشان را بسوی دریا آورده...

یکی از عبریان که فرزندان خردسال متعددی داشت و پیش از جان خود به جگر گوشگان میاندیشید صف جمعیت را شکافت، پیش آمد و با چهره برافروخته و مشت گره کرده خطاب به (موسی) گفت:

- تو نمیدانستی که کشتی نداریم و عبور از دریائی باین عظمت و وسعت بدون کشتیهای بزرگ امکان پذیر نیست... چگونه راه مستقیم فلسطین را گذاشتی و از این راه آمدی... آیا در سرزمین (جوشن) که پدران ما در آنجا مدفون هستند جایی برای دفن کردن ما موجود نبود که ما را باین جا کشیدی که طعمه ماهیان دریا بشویم...

بدنبال سخنان جاهلانه و دور از ایمان و اعتقاد او فریاد دیگران به حمایت از او و تأیید عقیده اش برخاست و همه با آشنای جمع قلبی یکدل و یکزبان گفتند:

- او راست میگوید... جواب خدا را چه میدهی...

شخص دیگری پیش آمد و گستاخانه چشم و چراغ انسانیت (موسی عمران) را مخاطب قرار داد و اظهار داشت:

- اگر يك انسان معمولی دچار چنین اشتباهی میشد بر او ایراد وارد نبود وای از برگزیدگان خدا از کسی که وحی بر او نازل میشود و وی پسرده ملکوت اعلی را میبیند و با خدا هم زبان و هم سخن میگوید و عجب است که جمعی بی بنیاد را باینجا بکشند و بچنان سرنوشت دردناکی دچار کنند... ما که قدرت جنك با فرعون را نداریم... اگر پیش برویم بدریا میریزیم و اگر عقب نشینی کنیم همه از دم تیغ جنگاوران (فرعون) خواهیم گذشت... ای وای بر ما... وای بر تو و فردای تو که باید پاسخ خدا را بدهی...

(موسی) از بی ایمانی و کم صبری (بنی اسرائیل) خوزدل میخورد و چیزی نمیکفت... آرام استاده بود. چوب دست بلند، عصای همیشگی را بدست داشت و گاهی سرش را بآن تکیه میداد و با اعتراض قوم خود گوش میسپرد و

سکوت را حفظ میکرد ...

انك انك دامنه اعتراض بالا گرفت و هیاهوی برخاست (هرون) که خصلت پیمبری و صبر و شکیبایی انبیاء مرسلین را نداشت بخشم آمد و بر صندوق شکسته ای بالا رفت و باینکه برداشت خطاب به « بنی اسرائیل » گفت :

ای مردم ... کاری نکنید که خداوند درهای رحمت و عطوفت خود را بر ما ببندد ... بکرات با چشم ظاهرین خود مشاهده کردید که پروردگار عالم میان ما و مصریان فرق گذاشت و چنان امتیازی برای ما نائل گردید که جان و مال خویش و فرزندان و متعلقین ما را از گزند بلاها و آلام و اسقام حفظ فرمود در حالیکه هر يك از بلاهای آسمانی که نازل میشد بر همان ملت مصر را قتل عام مینمود و میگذاشت ... ای وای بر شما که به ما مشاهده کرامات خداوندی بآرام به تبعیت از خصلت و خوی شیطانی از لطف و عنایت الهی غافل میشوید، باینکه میگردید و خداوند را از خالی و قال کار خود بی اطلاع میانگارید، خدائی که ما را در سخت ترین مراحل حمایت کرد و آزادی بخشید و نعمت بیکران داد، اکنون نیز از گزند سپاهیان (فرعون) در امان نگاه خواهد داشت و حفظ خواهد فرمود ... ای بی خبران چشم ضعیف را باز کنید و بدانید که همیشه فرشتگان ملکوت اعلی مراقب و محافظ ما هستند و فقط هنگامیکه این قبیل بی ایمانی ها از ناحیه شما ظاهر میشود و چنین سخنان کفر آمیزی بر لبانتان جاری میگردد فرشتگان میروند ...

سخنان (هرون) که در سخن وری و فن خطابت مهارتی سزا داشت در عبریان اثری نیکو گذاشت و با سرعتی غیر قابل تصور آنها را رام کرد، همه کسانی که قبلاً معترض و خصم گین بودند سراسر افکنده و شرمگین شدند و چون (هرون) خاموش شد و از روی صندوق شکسته باین آمد براکنده گردیدند و استغفار کنان بجای خود باز گشتند و با استراحت پرداختند .

همه استراحت میکردند اما (موسی) بخواب و خوراک و آرامش و سکون جسمانی علاقه ای نشان نمیداد. او مرد خدا بود ... مردان خدا آرامش روح سکون ضمیر و آسایش وجدان و عظمت روان و صفای جان را طالبند و (موسی) نیز در آن هنگام که همه بخواب خوش فرو میرفتند، و اطراف آرام و خاموش میشد، بسوی معبود بزرگ خویش، بجانب خداوندی اعلای اقدس میشتافت و جبین بر آستان بندگی و عبودیت مینهاد و به عبادت و مناجات

می برداخت ...

آنشب نیز همینکار را کرد ... عصا بدست از میان جمعیت خفته و خاموش از وسط کودکان و زنان و مردان که اینجا و آنجا روی خاک آرمیده و سر بر سنگ و خشت نهاده بودند گذشت و دور از اردو کنار تخته سنگی زانو رزمین زد، نعلین از پای درآورد و اصدائی آهسته ولی لرزان و هیجان زده گفت :

- الهی قصور (موسی) را در عبادت و خدمت بخلق ، ب عظمت و بزرگی خودت ببخش . پروردگارا تندی و بد خلقی قوم مرا ، نادیده بگیر و عذر گناهانرا از زبان الکن من بپذیر و خط عفو بر طومار تقصیرشان بکش که خطا سیرت بندگان و عفو بخشایش خصلت و ذات خداوندی تو است ... بار خدایا بر ضمیر تارک من چنین میگذرد که امشب آخرین شب حیات بر ظالم و ستم (فرعون) و شبی است که فردای آن فرجام سیه کاریهای او را خواهی داد . همچنان بیقین میدانم که او امشب برای مرگ من و قتل عام بنی اسرائیل و بازگشت دوران اسارت و بندگی قوم اولادان (ابراهیم) بنده برگزیده تو نقشه میکشد و حيله و نیرنگ می اندیشد ...

او بر گ ما راضی است ولی من از جانب بنی اسرائیل او را دعای خیر میکنم و عاجزانه استغاثه مینمایم که اگر جامی برای روشن شدن ضمیر تیره او، معلی برای بخشایش گناهان او، باقی است از خطا و مظالم گذشته اش چشم پوش و او را ببخش که برای ملت مصر سلطانی عادل و برای خانواده اش پدری مهربان باشد ... الهی من از حق خودم در مورد ستمهایی که بمن و قوم من کرده میگذرم و تو که عادل و دانای مطلق هستی او را ببخشای . (موسی) بدینسان مناجات میکرد و بخاطر فرعون ستم پیشه و ظالم اشک میریخت و استغاثه میکرد که خداوند از گناه او بگذرد و فرجام زشتی او را بانجام نیک و آینده ای سعادت آمیز تبدیل کند .

سحرگاه به موسی وحی رسید که :

- ای (موسی) .. اگر فرعون بگبار دست بدرگاه الهی برسد میداشت عذر گناه گذشته میخواست درهای رحمت رویش گشوده میگردد ... ولی او گرگ سیه اندرونی است که هرگز سعادت و بهیمنی را نمیپابد و دماغش آفتد از زبان نوح و غرور جاهلانه پیره گردیده که جز خویشتن

خدای نمی‌شناسند ... ما او را بحال خود وا گذاشتیم همچنانکه همه گناهکاران را رها میکنیم تا هرگز هدایت نشوند و بسعادت دنیوی و اخروی نرسند ... (فرعون) و مصریان همراه او نمیدانند که طومار هستی کثیف آنها در هم پیچیده خواهد شد و توای (موسی) به (بنی اسرائیل) بگو تا از سر نوشت آنها عبرت بگیرند و این حادثه را برای فرزندان و فرزندان زادگان خویش نیز نقل کنند ... توای (موسی) به بنی اسرائیل بگو که چون مصریان در تهاقب آنها با ساحل دریا نزدیک شدند بیهناک نگرددند و از خدای خود غافل نشوند که پروردگارشان فرشتگان را برای جنگ و نبرد با (فرعون) مأمور خواهد کرد و جلال و عظمت خویش را ظاهر خواهد ساخت .

توای (موسی) به بنی اسرائیل بگو که چون مصریان را در تهاقب خود دیدند بهتر و خوبتر جلال ظاهری ایشان را نظاره کنند زیرا تا با ایشان چهره‌ان دیگر (فرعون) و همراهان او را نخواهند دید ..

توای (موسی) فردا صبح فردا صبح قوم را کوچ بده و بسوی دریا بران .. آنها از هیبت امواج بی‌مناک میشوند ولی تو عصای را بسوی دریا بگیر و آب را شق کن .. حواهی دید که چگونه ابرو باد و مه و خورشید بفرمان ما در خدمت و اطاعت تو در خواهند آمد تا (فرعون) ببیند و بداند که جز (یهوه) خدای نیست ...

(موسی) در حالت رخوت و سستی فرورفته و عرق سردی بر تمام وجودش نشسته بود ... او همیشه از بیم خدای خود بچنان حالتی دچار می‌گردید و در همان لحظات پر بیم و هراس نیز مورد وحی واقع میشد و مخاطب او و امر الهی قرار می‌گرفت ..

آروز نیز (موسی) موقعی بخود آمد و دیده گشود که هوا روشن میشد و افق نقره‌فام اندک اندک بزرودی می‌گرایید و چنان بود که بر صفحه‌ای از نقره خام گرد طلا پاشیده باشند ...

(بنی اسرائیل) نیز بیدار شده و خود را برای عزیمت آماده می‌کردند . بار و بنه را می‌بستند و گوسفندان و گاوان را جمع مینمودند و لای نمیدانستند تکلیفشان چیست و از کدام راه باید بروند .

از آنسوی (فرعون) نیز باینکه قصد داشت همه شهر را به بیداری

بگنرانند ، بخواب رفت و صبح وقتی آفتاب حاشیه ابرهای آسمان دربار از درك کرده بود بیدار شد ..

او بخواب صبحگاهی عادت داشته و آنروز که مجبور بود زودتر خویش را برای جنگ آماده کند ، کسل و خسته بنظر میرسید و همه فرامین را با تندخومی و بد اخلاقی صادر میکرد ... وقتی برارابه سوار شد ، نگاهی از روی کمال کبر و غرور بساحل دریا افکند و دست راست را برپهلوی گذاشت و بادی در گلو انداخت و گفت :

- نگاه کنید ... ببینید چگونه خودشانرا برای مرگ آماده میکنند .. چه جنب و جوشی دارند و هیچ نمیدانند که امروز آخرین روز حیات ایشان می باشد ... از یکطرف دریای سرخ با آن عظمت و بزرگی و از سوی دیگر همه جا بیابان .... و من و سپاهیان خونخوارم ... آه ... چگونه از مرگ رهایی خواهند یافت ... حالا وقت آنست که از خدای خود کمک بخواهند و با سحر و جادوی (موسی) برگرد خویش حصار محکم - بوجود آورند .
اینرا گفت و با اکراه آمیخته بخشم و غضب قهقهه ای تصنی زد و فرمان حرکت را صادر نمود .

از فاصله بعید ، (بنی اسرائیل) مانده مورد چه هائی که بر آب پریشان و متوقف شده باشند در حال جنب و جوش دیده میشدند . درست مثل این بود که میان مورچگانی که برای تهیه طعمه رفته اند و لانه آنها آب بزمین ریخته و راهشان را بریده باشند ... بهر طرف میرفتند یا آب خروشان دریای احمر بود و یا بیابان بی انتهای خشك و ام زرع . ششصد و يك ارايه آه مین (فرعون) با چند هزار سر نشینان آن که همه غرق سلاح و مست باده کینه و انتقامجویی بودند بحرکت درآمد و (فرعون) برای اینکه (عبریان) را دچار ترس و وحشت بیشتری بکند فرمان داد تا ارايه هاهم در يك صف حرکت کنند و هر چند نفر طبال و شیپورچی در اردو هست همه بکجا و بکمر تبه به طبل کوفتن و شیپور زدن بپردازند تا به تصرف مقاومتی که در بنی اسرائیل محتمل بود بمنصه ظهور برسد از بین برود ...

از اردوی موسی نیز مصریان مانده مورچگانی که از لانه برای تهیه طعمه

بیرون میریزند و همه بیکسوی هجوم میآورند دیده میشوند .. ولی هر چه بیشتر نزدیک میشد بزرگتر جلوه میکردند و بهمان نسبت بیم و هراس (عبریان) نیز فزونی مییافت و با پریشانی افزونتر با نسوی و آنسوی می - نگر بستند و در انتظار نجات و وسیله فرج و رهائی بودند . (موسی) گفته بود که فرشتگان ملکوت اعلی بجای (بنی اسرائیل) با (فرعون) و یارانش خواهند جنگید و آنها را راستی انتظار داشتند که بفتناً درهای آسمان گشوده شود و سپاهی جرار از کروی بیان بزمین سرازیر گردند و راه را بر (مصریان) بگیرند ...

با این امید جاهلانه دیدگان را به ابرها و آسمان آبی رنگ دوخته بودند و هر چه مصریان نزدیک ترمی شدند و اثری از فرشتگان دیده نمی شد ، هیجان و اضطراب بیشتری می یافتند و نسبت به (موسی) می خروشیدند ...

در این میان تنها (موسی) و برادرش (هرون) خونسرد و آرام بودند و با شکیب خردمندانه ای ، سخن می گفتند و دیگران را نیز بقرار و سکون دعوت مینمودند ...

غوغای عظیمی برپا گردیده بود ... جمعی از (عبریان) با ترس و لرز در حالیکه زانوانشان از شدت وحشت متشنج بود گرد موسی و هرون حلقه زده و هر چند لحظه یکبار به پهنای دشت نظر میافکندند و گریان و خروشان خطاب به آن دو می گفتند:

- دیدی . . . آخر ما را يك جا و يك مرتبه به کام مرك كشاندی . . . پس کوفرشتگان . . . کجا هستند جنگجویان خدا . . . آنها که تو میگفتی از ما دفاع خواهند کرد پس چرا نمی آیند . . . بگو زودتر از آسمان سرازیر شوند که اگر پس از مرك ما اینجا برسند از وجودشان چه نتیجه ای عاید میگردد ...

جمعی دیگر زنان و فرزندان را گرد خود جمع کرده و نوحه سرایی می نمودند . . . کودکان شیون و زاری میکردند و زنان جیغ میکشیدند و مادران در عزای احتمالی جگر گوشگان خود پیشاپیش سوگواری مینمودند و اشک میریختند .

(موسی) به طرف نظر میافکند همین صحنه دلخراش را مشاهده میکرد

و افسوس میخورد که چرا آنها تا آن درجه ایمان ندارند تا در این موقعیت سخت آرامش روح و فرار جان و روان خویش را حفظ کنند. اما این نکته مسلم است که همه مردم جهان یکدرجه فهم و شعور ندارند، بیک میزان نمی فهمند و طبعاً فاقد ایمان قوی میباشند. اگر قرار میشد که همه بفهمند، همه ایمان داشته باشند، همه انسانها با اختلافی که خلقت میان ایشان گذاشته نیک و بد و زشت و زیبارا تمیز بدهند وجود پیبران چه ضرورت داشت و خداوند برای هدایت آنها بهشت پیغمبران را لازم نمیدانست...

(موسی) بهر سوی نگریست، بهد بجانب دشت رو برو خیره شد، نیزه داران فرعون را مشاهده کرد که پیشاپیش دیگران ارا به را میراندند و پرچمهای رنگارنگ منقوش باشکال حیوانات مورد تقدیس مصریان بر بالای آن در اهتزاز بود... ششصد و یک ارا به، با هزار و دویست و دو رأس اسب و صدها بیک، مقابل دهها ارا به حامل بار و بینه و سلاحهای متفرقه و سنگین دشت را سیاه کرده و رمل و خاک بیابان را میکوفتند و آسمان میفرستادند و فضا را تیره و تاریک کردند...

صدای طبل و دهل و شیپور و کرنا نیز غوغائی پیا کرده بود که از دور شنیده میشد و چون باشیون و زاری عبریان درهم می آمیخت آهنگ زجر دهنده ای بوجود میآورد که گوش را میخراشید و روان را می آزرده و پرده روح را میخست...

(موسی) همه چیز را بادقت و صبر و شکیب خاص انبیاء از نظر تیز بین خود گذرانیده و چون دریافت که تا چند دقیقه دیگر طلایه داران جنگنده (فرعون) باردوی (بنی اسرائیل) خواهند رسید بناگاه چهره را برگردانید، و با آوازی رسا و لحنی گویا و بیسانی روشن خطاب به (بنی اسرائیل) گفت:

- برخیزید... آماده باشید... اطفال و اموال خود را جمع کنید و به سوئی که من میروم بیایید: فرمان خدای لایزال باید از وسط دریا و از میان امواج غروشان بگذریم و بساحل دیگر بهر احرار برسیم.

(عبریان) برخاستند... جنبیدند... حرکت کردند ولی گامهایشان بیش نمیرفت... گاهی بعقب مینگریستند و نزدیک شدن (فرعون) و سپاهیان را میسنجیدند و زمانی به امواج غروشان دریا نگاه میکردند و

بر خود میلرزیدند..

دسته های عبریان بهر کت در آمدند و دقیقه ای بعد بکنار موسی و هرون که با سرعت بیشتری خود را بساحل دریا رسانیده بودند قرار گرفتند (موسی) خیره شده بود. آیا براستی پیغمبر خدا عقل و درایت سلیم را از دست داده که میخواهد قوم خود را بدریا بریزد... یعنی چه... چگونه ممکن است از دریا گذشت... امواج خروشان کوه های عظیم را چون پرگاه در خود می کشد و می بلعد و می غلطاند و می خور و نابود میکند در این صورت آنها چه سرنوشتی خواهند داشت... وقتی همه آرام گرفتند، (موسی) بکبار دیگر باز گشت و گفت:

- نگاه کنید... (فرعون) با شتاب بجانب مرك و نیستی می آید... خوب به آن ها نگاه کنید زیرا تا پایان جهان دیگر آنها را نخواهید دید... مرك و نابودی در نزدیکی آنها فرار دارد و نزدی ایشان را در کام خود میکشد..

(موسی) باز هم میخواست حرف بزند ولی یکی از عبریان که بی اندازه خشمگین بنظر میرسید فریادی کشید و گفت:

- چه میگویی (موسی)... این حرف های نامربوط چیست... ما زودتر از (فرعون) طعمه ماهیان دریا خواهیم شد...
(موسی) با ملایمت پاسخ داد:

- نه نور چشم من... اشتباه میکنی زیرا خداوند همانطوری که با جداد ما، به یعقوب و یوسف و قبل از آنها با ابراهیم خلیل الرحمن وعده فرموده است. ما را حفظ خواهد کرد و بارض موعود که بهشت روی زمین است میرساند... اکنون جلال و عظمت، قدرت و بزرگی خدای یگنا را بچشم خواهید دید و بر شما است که آنچه را بادیده مشاهده می کنید بآیندگان که سعادت رؤیت جلوه کبریائی را ندارند تعریف کنید... نگاه کنید و خاموش باشید.. آرام بمانید زیرا هم اکنون تمام ملکوت، اعلی گردا گرد ما جمع خواهند شد تا راه دریارا برویمان بگشایند.

امواج دریا که تا لحظه ای قبل چون کوه بر میخواست و رویهم میغلطید، میخروشید و کف آلود و خروشان و خشمگین ساحل را یوسه میزد و دوباره بدریا میگریخت، آرام گرفت..

زندگانی پیامبران

دریا بطور معجز آسایی خاموش شد.. سطح آب .. صاف، صیقلی، بیحرکت بود... بنی اسرائیل نیز خاموش شدند. همه نفسها را در سینه حبس کرده و با دیدگان حیرت زده به موسی و در بانی که ساکن گردیده بودند مینگریستند و هنوز نمیدانستند چه باید بشود. آنها که انبیا بیشتری داشتند دزدانه به عقب سر خود نگاه میکردند و بقیه فقط صدای چرخهای آهنین ارا بهای (فرعون) را میشنیدند که باشتاب بجانب آنها میآمد..

سکوت چند ثانیه بیشتر بطول نیاجامیده بود که ناگاه (موسی) عصای خود را بلند کرده و با صدائی رسا، در حالیکه از شدت هیجان میلرزید و از فرط شوق میگریست بانگ بر آورد و گفت:

ای دریا ... به جلال و عظمت پروردگار عالم به فرمان خداوند لایزال بی چون، راه باز کن و بنی اسرائیل را در آغوش بگیر و سلامت در ساحل دیگر بگذار...

این را گفت و عصای را آن چنان که می خواست دریا را بزند پامین آورد.

آه... حادثه عجیب و غیر قابل تصویری بوقوع میپیوست. راستی حیرت انگیز بود اما همه با چشم خود میدیدند.

دریا شکافت ... امواج از دو سمت برخاست روی هم ریخت، بالا رفت، عظمت یافت و لحظه بلا لحظه بر ارتفاع آن افزوده گردید تا اینکه از دو سمت چون دود دیوار مرتفع که در دو سوی جاده ای پهن کشیده باشند شکل پذیرفت و همچنان باقی ماند...

کف دریا نمودار گردید ولی از عمق آن نیز کاسته شد. بالا... آمد، تا هم سطح کرانه های آن شد.

راه باز گردید و موسی اولین کسی بود که قدم در آن راه عجیب نهاد و پیش رفت. از دو طرف دیوارهای آبی سر فلک کشیده بودند و (موسی) بدون اینکه بچپ و راست خود بنگرد بخواندن سرود شکر گذاری مشغول شد و به پیشرفت پرداخت.

پشت سراو (هرون) و بعد (عبریان) حرکت در آمدند و بزودی تمام (بنی اسرائیل) از ساحل جدا شدند و روی جاده ای که از این ساحل بآن ساحل

ادامه داشت قرار گرفتند و بدون بیم و هراس پیش رفتند...
 همه با (موسی) هم آواز میشدند و سرود شکرگزاری خداوند را
 میخواندند... صدای آنها از میان دود و ابر عظیم آب دریا که چون حصار
 مرتفعی جاده میان آب را حفاظت مینمود میگذشت در فضا پخش میشد و بگوش
 فرعون نیز میرسید.

هنگامیکه آخرین افراد (بنی اسرائیل) جدا شدند و بروی جاده آبی
 رفتند، فرعون با ارابه خود به صد قدمی ساحل رسیده بود... در پشت سر او
 بلافاصله ارابه های سرداران او قرار داشت. تا این جا کرد و خاک و
 غبار مانع از این بود که ایجاد دیواره های عظیم آبی و جاده معجزه آسا
 را مشاهده نمایند و چون (فرعون) دهانه اسب ها را کشید و توقف نمود،
 کرد و غبار خوابید و منظر دید او روشن گردید ناگهان از حیرت و تعجب و از
 وحشت و هراس دهانش بازماند، فریادی جگرسوز کشید و با انگشت دریا را
 نشان داد و گفت:

چه می بینم... این چیست... یعنی چه... این (موسی) ساحر
 و جادوگر است... نگاه کنید... دریا را شق نموده و (بنی اسرائیل) را با
 نیروی سحر و جادو از روی آب میگذرانند بدون اینکه امواج خروشان حتی دامن
 ایشان را تر کنند.

والله ای درقوای (فرعون) پیچید... غوغائی از حیرت و اعجاب برخاست...
 زمزمه در گرفت و هر دوسه نفر که بر یک ارابه سوار بودند، به نجوا و گفتگوی
 زیر گوشی پرداختند...

(فرعون) پیش از دیگران متعجب بود و هیچ نمیدانست چه باید کرد...
 او کار خود را تمام شده میانگذاشت، با در نظر گرفتن موقعیت محل و حساب
 اینکه عبریان بی دفاع و بدون سلاح جنگی هستند یقین حاصل نمود که ر آنها
 چیرگی مییابد و باز مثل سابق ایشان را بقید اسارت و یوغ بندگی و بردگی
 میکشد و مزارع و کشتزارهای بسی برزگر را که هم چنان غیر قابل
 انتفاع افتاده بودند مجدداً به رونق می آورد و صد چندان بر درآمد
 خویش میافزاید.

میخواست شخصاً شاهد مرگ (موسی) و (هرون) باشد... آرزو داشت
 که همانگونه که بر ارابه سوار است دستور دهد تا (موسی) را شقه کنند و مردم

استر بیندند و در صحرا بکشدند تا کشته شود ..

آرزو و امیدهای دیگری نیز داشت. خیلی نقشه‌ها کشیده بود. خیلی حسابها میکرد و برای از بین بردن کانون قدرت و مقاومت خدا پرستانه‌ای که ایجاد گردیده بود طرحهای دقیقی داشت.

اما عنایت الهی، نیروی خدا پرستی و ایمان بنی اسرائیل همه حسابها را غلط از آب درآورد... نقشه‌ها را خراب و کاخ آمال و آرزوهای طلایی فرعون را ویران کرد.

اکنون «فرعون» با چشم خویش می‌دید که «بنی اسرائیل» روی آب دریا، سهل تر و روان تر از خشکی می‌روند و بزودی بساحل دیگر می‌رسند... عجبا...!

چند دقیقه «فرعون» همچنان سوار بر ارابه ایستاد و خیره خیره به منظره مقابل نگریست. فکر میکرد که شاید آنچه می‌بیند وهم و خیال است. به بینائی خودش داشت و یکی دو بار پلکها را برهم زد که اگر خواب و تصویری از خیال بر صفحه منظر او مجسم گردیده معجوه حقیقت آشکار شود... ولی نه... نه... آنچه که او میدید عین حقیقت بود... حقیقتی وحشتناک و رعب آور... باور نکردنی و عجیب ...

چند دقیقه فرصت زیادی است. و در همین فرصت عبریان بدون بیم و هراس پیش میرفتند و لحظه به لحظه از ساحلی که فرعون و اعوان و انصارش بنظراره ایستاده بودند دور میشدند و همین نسبت بساحل دیگر میرسیدند «موسی» اولین کسی بود که بساحل رسید ولی او پای در خشکی نگذاشت. روی آب روی همان جاده آبی، میان دود و باره بزرگ ایستاد، هرون نیز درست دیگر قرار گرفت و آنقدر صبر کردند تا همه «بنی اسرائیل» گذشتند و بخشی کام نهادند و تأمین یافتند.

از آنسوی آب، (فرعون) نهیب زد، فریاد کشید، شلاق دسته طلایی خویش را در هوا بجولان درآورد و پشت اسبها را خست فرمان حرکت داد:

- پیش... حرکت کنید... بدنبال من برای گرفتن عبریان..

راه معلوم بود... و (فرعون) میخواست قبل از اینکه «بنی اسرائیل» بساحل برسند خود را بابشان برساند. از همان راه که (عبریان) میرفتند. چه از این

بهتر و خوبتر... چه راهی از آن نزدیکتر ..

(فرعون) ارا به را روی جاده آبی انداخت و چقدر خوشحال شد وقتی که دید ارا به مثل اینکه روی راهی از آئینه سرمیخورد و پیش می رود بدون اینکه پاهای اسب بلغزد ...

نشاطی بی سابقه و شوری بی مانند (فرعون) را فرا گرفت ... با دست اشاره ای کرد و دیگران را نیز تحریص و تشویق نمود بطوری که همه ارا به را پیش راندند و به جاده آبی مسطح افتادند و پیشرفت را ادامه دادند ..

گویی اسبها بال در آورده بودند و (فرعون) و یارانش روی ابرها حرکت میکردند سم اسبان و گردش چرخها هیچ صدائی ایجاد نمینمود و چنان بنظر میرسید که جاده را از آئینه صاف و از پنجه نرم ساخته و دیوارهای عظیم دو طرف را نیز برای آن بوجود آورده اند که فرعون را حفظ کنند .

کبر و غرور چشم ضمیر و بینائی عقل و قوه تشخیص عقل و درایت او را کور کرده بودند غافل از این بود که نظام طبیعت بخاطر او متوقف نگردیده ... فکر نمیکرد که سر نوشت آب و دریا که نرمی و غرق کردن است برای ادامه ظلم و جوروی تغییر نیافته است ..

هیچ نمیاندیشید که اگر دیوارهای عظیم آبی فرو بریزد و باز آب دریا متلاطم و طوفانی شود و بالاخره اگر جاده زیر پایش فرو کشنده و غرق کننده شود چه خواهد شد و چه پیش خواهد آمد ...

باین مصیبت عظیم نمیاندیشید و چنین گمان میکرد که طبیعت مقهور قدرت او گردیده و ذات و سر نوشت خویش را عوض کرده که او موفق و پیروز باشد و باز مظلومان را در سیل ظلم و بیداد غرق سازد ...

کسی چه میداند... شاید خداوند عادل و قهار چشم ضمیر او را کور کرده بود که با پای خویش بمقتل برود و بدست خود گوری ژرف و عمیق بکند و در آن بیارامد. و سرانجام قومی را نیز از تیره بختی و تاریخی را از ننگ و بدنامی آسوده سازد ...

بهر حال هر چه بود (فرعون) پیش میرفت بدون اینکه بفرجام کار

بیانندیشد. آنقدر رفت تا بمیان راه رسید و چون روی برگردانید مشاهده کرد که همه سپاهیانش روی جاده آبی قرار دارند و سرعت باد در پی او میتازند و پیش میروند. لبخندی حاکی از پیروزی بر لبانش نقش بست و بر سرعت اسبهای ارا به افزود ..

درست در همین هنگام آخرین فرد عبری از آب بخشکی قدم نهاد و (موسی) و (هرون) نیز که تا آن لحظه در دو سمت راه ایستاده بودند در پی دیگران روان شدند.

صد قدم آنطرفتر موسی ایستاد. عصارا به او بلند کرد و (هرون) که مقصود او را دریافته بود بانك برداشت و گفت :

— جمع شوید و بدریا بنگرید. قهر خداوند را تماشا کنید. سالهاست که پدران ما، فرزندان ما، برادران و خواهران ما که بیگناه در اثر ظلم و جور (فرعون) و بیدادکاریهای سپاهیان او کشته شده اند، از سینه خاک بدرگاه خدا مینالند و استغاثه میکنند که بساط ستمکاری (فرعون) برچیده شود. پروردگار مهربان باین فریادها لبیک اجابت گفت و ما را آزادی بخشید و (فرعون) سیاهدل را با پای خود باینجا کشید که فرجام کار خود را بگیرد و ما نیز هم... از كوچك و بزرگ با چشم خود ببینیم که پایان بیدادگری چیست و خداستم کاران را چگونه پاداش میدهد. آنچه می بینید بخاطر بسیار بدتای یاد داشته باشید. عبرت بگیرید و رای آیندگان بی کم و کاست حکایت کنید تا آنها نیز از زشتی دامن بکشند و بنیکو کاری بگرایند.

(هرون) خاموش شد همه دیدگان بآب دریا به راه بزرگی که در وسط دودبوار کوه پیکر وجود آمده بود دوخته شد.

نفسها در سینه حبس و نگاهها خیره گردید و در همین هنگام بود که آتش غضب پروردگار زبانه کشید و خرمن هستی (فرعون) را سوزانید ..

چه شد ..؟

دریا بنلاطم افتاد. دیوارهای آبی که تا آن لحظه بر دو سمت جاده سر بفلک کشیده بود فرو ریخت. آب دریا زیر پایشان مست شد، نرم شد، پامین رفت، بالا آمد، و ارا به های مصریان را چون بر کاه بسوی دیگر پرتاب نمود و در کام

مرگبار خود کشید .

(فرعون) که انتظار چنین حادثه‌ای را نداشت رنگ پریده و هراسان گردید . مهاراسبها را رها کرد . با هر دو دست لبه سیمین ارا به را چسبید ولی آنجا نیز زیاد درنگ نکرد چون با يك تكان شدید بهوا پرتاب شد و سیلی از آب خروشان و خشمگین او را بزیر کشید و بدست يك موج مهیب دیگر سپرد .

موج او را بهوا بلند کرد . درست مانند پهلوانی غول پیکر و دیو آسا که طفل خرد سالی را روی دست برداشته باشد ، یکی دو لحظه آنجا نگه داشت آنقدر که فرعون توانست چند فریاد جگر سوز گوشه‌اش بکشد ، بعد پائین آمد و دیگر نفهمید چه شد .

همینقدر میدید که از جایی بجایی دیگر کشیده می‌شود و در لبه کف آلود امواج می‌غلطد و هربار که می‌خواهد فریاد بکشد و از کسی استمداد کند ، آب شور دریا بهلقومش فرو می‌رود . و شکمش را سنگین تر می‌کند .

آنجا پایان همه چیز بود . پایان يك زندگی ، پایان يك عمر ظلم و بیدادگری پایان آرزوها و اوها و تصورات و بالاخره آخرین صفحه کتاب غرور و خود پرستی کامجویی و تمدنی به حقوق مردم .

(فرعون) در همان لحظات آخر ، فهمید . . . آه که چه دیر فهمید و بسیارند انسان‌هایی که دیر می‌فهمند و همیشه فرصتهای نیکوی حیات را از دست میدهند .

وقتی بانك مرك برخاست پرده‌های عجب پاره می‌شود . حقایق با سیمای واقعی ظاهر میگرددند و دیدگان بصیرت و بینائی باطن همه چیز را آن طوری که هست می‌بینند لیکن چه سود که دیگر فرصتی برای جبران مافات نمانده .

(فرعون) نیز همانجا فهمید که همه عمر خطا رفته بود و حالا بجایی رسیده که هیچکس یارای کمک او را ندارد .

مرك چهره وحشت انگیز خود را باو نشان داد آغوش دردناکش را گشود و پنجه‌های خونریز را دراز کرده حلقوم او را گرفت و بکام قیر کون خود کشید .

(فرعون) بزیر آب رفت. تلاش کرد دست و پا زد. اما کاری از پیش نبرد. نفسش به تنگی افتاده بود. شکمش از فشار آب نزدیک بود پتر کند. چشمانش از وحشت مَرَك بازمانده و اندك اندك از حلقه خارج میشد. و سرانجام در زیر خروارها میلیونها خروار آب جان سپرد.

(عبریان) در چند صد قدمی دریا ایستاده بودند و تماشا میکردند. گاهی يك اسب و زمانی يك ارابه را میدیدند که با سر نشین و پا بدون را کب در دست امواج بهوا بلند می شود و باز پائین می رود... بندرت صدای فریادی از میان خروش امواج و غرش دریا می شنیدند... اما پس از چند دقیقه بجای همه چیز همه صداها و غرشها سکوت سنگین و حزن آوری ایجاد گردید و دریا و ساحل دو طرفش را فرا گرفت.

عجبا.. با این همه ظلم و جور که از فرعون و اعوان و انصار او دیده بودند، باز عبریان از مشاهده این منظره وحشت آورده تانر و اندوهگین شده سرها را پائین افکنده و میاندیشیدند...

(موسی) نیز خاموش بود... در دل خداوند ذوالجلال را تسبیح می گفت و از جانب قوم خود توجه و الطاف الهی را سپاس گوئی می کرد...

سکوت همچنان ادامه داشت که ناگهان (مریام) خواهر اعیانی (هرون) دف بزرگی را برداشت و چندین بار بر آن کوفت و باین ترتیب زنان عبری را بسانك و خروش در آورد و بشادی و پای کوبی برانگیخت...

صدای دف (مریام) سکوت را شکست و بعد که زنان هروله کمان براه افتادند مردان نیز روی از دریا برگرفتند و آرام آرام، در حالیکه سرود میخواندند براه پیمائی ادامه دادند و ساعتی بعد از ساحل بهر احر دور و در افق ناپدید شدند..

ارض موعود

عبریان شب هنگام که برای اردو زدن و گنرانیدن شب تیره از راه بازمانده و متوقف گردیدند، دلی از شادی لبریز و روح از امنیت و جمعیت خاطر برداشتند.

دیگر هیچ چیز آنها را نمی ترسانید... نه فرعون بود که با يك کلمه دو حرفی «نه» پیمان های متعددی را که می بست بشکند و آزادی آنها را بخطر پیافکند و نه در عالم بیکران موجود سنگدلی چون «فرعون» یافت میشد که جای او را بگیرد و اعمال و رفتار وحشیانه اش را دنبال کند.

«بنی اسرائیل» يك عمر در خوف و بیم و رجا و هراس گذرانیده بودند شب که سر بر بالین مینهادند امید نداشتند صبح دیده بجهان بگشایند و روز که از خانه برای انجام وظایف شاق و کمر شکن قدم بیرون می گذاشتند باز و فرزندان خود دفاع میکردند. زیرا انتظار بازگشت بخانه را نداشتند و هر لحظه این امکان وجود داشت که یکی از بهادرین فرعون بخشم آید و يك یا چند نفر مظلوم بیگناه را بقتل برساند...

در نظر فرعون ارزش و بهای اسبان و استران طویل اش بیشتر از مردان و زنان بنی اسرائیل بود و محتملا اگر یکی از اسبهای سواری او سقط میکردید، شاید بر مهر حیوان میخروشید و بیکن اگر همان مهر بعمد و یا بسهو، بر سبیل تفرج و برای آزمون کردن بر ندگی شمشیر چند نفر عبری را بقتل میرسانید فرعون می خندید و از او میخواست تا چگونه قتل آن بیگناهان را تریف و توصیف نماید که بیشتر لذت ببرد و شادمان و خوشنود گردد.

بسیار اتفاق افتاده بود که یکی از سرهنگان و یا فرماندهان سپاه فرعون در مقابل دکان آهنگری بس از صیقل کردن و سنك زدن تیغه فولادین شمشیر بمنظور آزمایش درجه بر ندگی آن کردن طفل عری و با زنی از زنان بنی اسرائیل رامیزد، و یادست پیرمرد و پای جوانی را قطع میکرد و بقیه

می خندید و پی کار خویش میرفت.

این بود رفتار مصریان با عبریان و حالا که آزاد شده و بسوی زندگی مستقل و مرفه می رفتند حق داشتند تا سرحد امکان شادمان و خندان باشند.

شب بکندی می گذشت و لی اکثر عبریان با وجود خستگی مفرط نشسته بودند و با هم سخن می گفتند و مشاهدات خویش را حکایت می کردند...

سحرگاه موسی یکبار دیگر برای قوم خود سخن گفت، آنها را بصبر و بردباری دعوت کرد و این طور بگفته های خویش خاتمه داد که:

ای برادران و خواهران من... گوش کنید... بدانید و آگاه باشید که هیچکس بدون تحمل مشقت و سختی به آسایش و رفاه نمی رسد تا شب تیره و قیرگون نگردد، روز نمی رسد و خورشید عالمتاب جهان را منور نمی کند... شما سالها رنج بردید، اسارت و بردگی را تحمل کردید کما اینکه پدران مانیز کم و بیش به همین محو زندگی نمودند و بالاخره روز آزادی رسید شما که طعم اسارت را چشیده اید قدر آزادی را خوب میدانید... اینست آزمایشی که خداوند برای بندگان خود مقرر فرموده تا میزان تقوی و ایمانشان را ظاهر نمایند... پروردگار مهربان ما را بر زمین ره نمون گردیده که در آن انواع نعم بوفور یافت می گردد... در جویهایش آب مروارید گون جاری است و شاخ درختانش از سنگینی میوه ها خم شده و زمین را بوسه میزند... برای رسیدن بارض موعود باید از سر زمین خشک و بی آب و علفی بگذریم... همانگونه که برای تحصیل آزادی قوم ما چهارصد و چند سال اسارت را تحمل کرد... شما تذکر میدهم و توصیه میکنم که صبور و بردبار باشید و سختی ها را با ایمان بپذیرید و هرگز از لطف و مرحمت خدا غافل نگردید که سر نوشت سیه کاران همان است که (فرعون) و یارانش یافتند...

پس از پایان سخنان (موسی) کاروان مجدداً روی براه نهاد و در دشت پهناور و بی آب و علفی که پایان آن معلوم نبود سفر طولانی خود را آغاز کرد... یکروز گذشت... در طی آن روز عبریان از نان فطیری که داشتند

خوردند، از مختصر آب آشامیدنی که در قفله‌های چرمی برای روزهای سخت نگاهداشته بودند رفع عطش نمودند آنها که داشتند از آنها که نداشتند دستگیری کردند و طوری رفتار شد که همه تساوی رفع رجوع و دفع عطش کردند...

روز دوم نیز گذشت در آن روز آفتاب سوزندگی طاقت فرسایی داشت رمل زیر پایشان آنقدر داغ بود که گویی روی دریایی از آتش سوزان و آهن مذاب راه می‌رفتند آفتاب بالای سرشان آنچنان شدت می‌تابید که خون در شرائین و عروق ایشان بجوش می‌آمد ...

دنیا پیش دیدگان آنها را یک سرخ خون گرفته بود و بهر طیف که نگاه میکردند آفتاب و دشت و صحرا را برنگ خون میدیدند .. این اثر سوزش آفتاب بود ... گرمی کشنده و طاقت فرسا حرارت جانگداز و طاقت کش ...

دیگر چه امیدی بزندگی میتوانستند داشته باشند؟ همه مینالیدند ... همی بی طاقتی میکردند ... اطفال خردسال در پناه لباس مادران گرم میشدند ، شیون میکردند و چون از زیر لباس بیرون می‌آمدند از سوزش آفتاب و سوزش بادهای گرم بجان می‌آمدند و بر بی تابی و التهاب می‌افزودند ... معلوم نبود چه میشود .. همه حدس می‌زدند که بزودی از شدت حرارت و از فرط عطش و بیاری گرسنگی جان خواهند داد و اجسادشان طعمه گر کسان هوا میشود تنها کسی که لب بسخن نمیکشود و ساکت و آرام بدون غرش و ناله راه می‌پیمود (موسی) بود ...

او نیز انسان بود . انسانی حساستر و زود تأثیر ... باندك نالم آزرده میشد ولی فرقی که میان او و دیگران وجود داشت بزرگی روح و سه صدر و عظمت اراده و قدرت روان او بود .

او با همان نیروی ایمان همه مشکلات را آسان میگرفت .. صبر و بردباری نشان میداد در سخت‌ترین مراحل حیات لبخند تسلی بخش از لبانش دور نمیشد و لحظه‌ای از لطف و عنایت خدای خود غفلت نمی‌ورزید ..

دلش میخواست که دیگران نیز مانند او بودند .. او برای همین کار بزرگ مأموریت داشت میخواست از مردم شکست خورده ، از قوم سی رنج کشیده و مأیوس ، از ملت ناامید و ارواحی ضعیف و اراده‌ای خال پذیر ملتتی بزرگ قدرتی الهی و شخصیت‌های بی‌مانند بسازد و بدنیای آینده بسپارد .

او با آنچه کرامات و معجزات ماموریت داشت که ریشه جهل و فساد را از بیخ و بن برکنند و انوار درخشنده ایمان را در ذوایای تاریک و ظلمانی روح خلق بدمد. اجتماعات را از ظلمت جهل برهاند. خداپرستی و ایمان را رونق دهد و روح ایشان را با سلاح شکست ناپذیر اعتماد و وثوق به عدالت الهی و وجود حق و حقیقت مجهز و مسلح گرداند.

او وظایف سنگینی بر عهده داشت و خوب میدانست که خداوند عالم این مشکلات را برای چه و روی چه حساب در سر راه عبریان پدید میآورد.

او آگاه و دانا بود... او با چشم بینای ضمیمه چیز را میفهمید و میسنجید و طبیعی است که هر مشکلی را از جهت روشن بینی در نظر میآورد و با صبر و شکیب میگذراند.

دیگران این قدرت روحی را نداشتند و خیالی زود بی تایی میکردند... اگر ظلمت نباشد روشنایی نیست... اگر تلخی بدائقه انسان نرسد شیرینی موجودیت خود را از دست میدهد و بالاخره اگر شدت و مشقت نباشد قدر راحت دانسته نمیشود... هر چیز با ضد خود شناخته میشود و خداوند نیز میخواست عبریان را بقدر و ارزش آنچه که میدهد واقف و آگاه گرداند.

اینکار با زبان و بیان... با گفتار و پندار امکان پذیر نبود... عبریان نه قدرت فهم مطالب سنگین را داشتند و نه آن توانایی روحی را دارا بودند که با نیروی اندیشه مشکلات و معضلات را استنباط نمایند. در این صورت راهی جز این وجود نداشت که از مرحله ای سخت و کشنده بگذرند تا بعداً قدر راحت و آسایش را بدانند...

سومین روز خطرناکترین مراحل زندگی بنی اسرائیل بود... هرگز آنقدر سختی و مشقت نکشیده و ندیده بودند...

انك اندك به صحراي (ایلم) نزدیک میشدند... آنجا بیابانی خشك تروی آب و علف تراز نقاط دیگر بود.

سر راه از (ماراه) گذشتند ولی آب چشمه های ماراه تلخ و سوزنده و ناگوار بود و بنی اسرائیل نتوانست بنوشد شاید اگر میجوشاندند و از بخار آن تقطیر میکردند آبی شیرین بدست میآمد ولی اینکار را نکردند و گذشتند... حالا به (ایلم) نزدیک میشدند...

در قاصدها میگفتند که فلان دیو، فلان شخص را بصحرای (ایلم) بردورها کرد تا او از عطش و گرسنگی جان داد ...

عجبا .. (موسی) با اینهمه خردودانانی که خداوند در وجود او بود بخت گذاشته مارا بصحرای (ایلم) آورده است ...

این سئوالی بود که همه از یکدیگر می کردند ... و جوابی برای آن نمی یافتند ... چه میشود ... چه خواهد شد ؟ آیا خداوند باز هم آنها را نجات خواهد داد ..

در نیمه راه (ایلم) ... موقعی که شیون و فریاد اطفال بهوا برخاسته بود .. هنگامی که زنان زبانهای خشک و ترک خورده را بیرون آورده و مردان با صورت سوخته و سیمای آفتاب زده راه میپیمودند ... جمعی از بنی اسرائیل بسرعت خود را به طلابه کاروان رسانیده و راه را بر موسی گزیدند .. به عقیده آنها طاقتشان تمام شده و وقت آن رسیده بود که (موسی) را مورد بازخواست قرار دهند . او بود که ایشان را بآنجا کشانیده و بدست مرکب انجیل سپرده بود .

تکلیف چیست ؟ ... چه باید کرد ؟

همه میخواستند از (موسی) همین سئوال را کنند .. ولی موسی چه می توانست بگوید او بفرمان خداوند گردن نهاده و بآنجا آمده بود .. راه را بر (موسی) گرفتند . کرد او حلقه زدند و با چهره های آفتاب زده و سوخته محاصره اش کردند ... از نگاه بی فروغ آنها شراره های نیم مرده خشم و برق افشورده ناامیدی ساطع بود .. (موسی) همه چیز را بفرست در یافت . و قبل از اینکه چیزی بگوید زبان سوخته و قاج قاج و خشکیده خود را بیرون آورد و بآنها نشان داد ..

بشت گردنش را که در اثر سوزش آفتاب پوست انداخته و سوخته بود و سوزش کشنده داشت جلوی چشم ایشان گرفت و بعد بر گشت نفسی عمیق کشید . زحمت آب دهان را جمع کرد و لبهای خود را مرطوب نمود و با صدای خفه گفت :

— خوب میدانم چه میخواهید بگوئید . سخن را کوتاه کنید . زیرا هم

اکنون فرشته ای ..

یکی از عبریان بانك بر آورد و گفت :

- بس است :: کافی است :: تو ما را بمرک سپرده ای :: اطفال ما در آستانه جان سپردن قرار گرفته اند :: تا کی :: تا کجا بمرک و نیستی ما ایستاده ای . مادر مصر اگر بایندگی روزگار سپری میکردیم لا اقل سید پر نان و دیک پر گوشت داشتیم :: چشمه آب خنک در نزدیکی کوچه ما بود و اطفال ما - آن بهنگام گرما در آب رود نیل شنا میکردند ... این چه وضع بدی است که تو برای ما بوجود آورده ای ::

(موسی) لبخندی زد و گفت :

- اگر این سخنان را نمیگفتی پیش خداوند ارزش بیشتی داشتی و بنده ای شاکر و سپاسگذار بودی ... در همه حال خدای را شکر کنید زیرا او در همه موقع ، چه در سختی و چه در راحت بفکر ما است و سعادت بندگان خود را میخواهد .

دیگری گفت :

- کدام سعادت :: وقتی ما مردیم سعادت را برای چه میخواهیم ::

(موسی) جواب داد :

- قبل از اینکه شما نزد من بیایید من در دل با خدای خود صحبت می کردم :: و از میگویم و نیاز میخواستم و شما فرزندان را دعای خیر میکردم :: خداوند فرشته ای را مأمور فرموده است که موقتاً شما را از گزند آفتاب و عطش برهاند ولی گرسنگی همچنان ادامه خواهد داشت تا فرج عظیم برسد .
بر شما مرده باد که ...

موسی سخن خود را ناتمام گذاشت و با انگشت آسمان را نشان داد و گفت : صبر کنید تا ایالکه باینطرف میآورند که بر سر شما سایبان کنند ...

- نگاه کنید .... فرشتگان از نقاط دور دست از روی دریا های پیکران ابر بزرگی را در (ایلم) خداوند جلال و عظمت خود را ظاهر سازد ... از قدیم شنیده اید که در (ایلم) آب و گیاه نیست ... ولی اراده خداوندی در وسط صحرای (ایلم) قوم بنی اسرائیل را از عطش میرهاند ... راه زبادی نیست دوسه ساعت دیگر با آنجا میرسیم ... این فاصله نیز برای این

گذاشته شده که طعم انتظار را بچشید و هرگز زیردستان خود را به ننگام نعمت و راحت در انتظار نگذارید ...

ابر بزرگی نزدیک میشد .. در صحرای بیکران قوم بنی اسرائیل مانند لکه های سیاه روی رمل داغ نشسته و از پای در آمده بودند چهره ها سوخته . لبها خشک ... بدنهاداغ و خونها بجوش آمده .. سرشان کج می رفت و چون به آسمان نگاه میکردند دچار سرگیجه و دوران سر می شدند .
ابر بزرگ آرام آرام نزدیک آمد تا بالای بنی اسرائیل رسید و مقابل تابش خورشید را گرفت ..

آه ... در صحرای (ایلم) ابر جلوی چشم خورشید را گرفت و لکه ای بزرگ از سایه پدید آورد ... (ایلم) هرگز در آسمان خود ابر ندیده بود ...

سایه درست روی قافله بنی اسرائیل افتاد حرارت تخفیف یافت ... نسیمی خنک برخاست و صورت های سوخته و لبهای خشک و آفتاب زده آن ها را نوازش کرد ...

همه سربندها را باز کردند ... بچه ها از آغوش مادران خارج شدند . موی اطفال در دست نسیم خنکی که میوزید تکان می خورد و صورتشان از سوختن باز می ایستاد ...

(موسی) دست خود را بلند کرد و اشاره نمود که حرکت نکنند .. کاروان براه افتاد ولی ابر همچنان بر سر آنها سایه افکنده بود ..

همه میگریستند ... گریه شوق ... گریه عجز و ناتوانی ... گریه ای که ضعیف در مقابل محبت و بزرگواری قوی میکند .. هر چه بوده میگریستند و اشک نیز از سوزش چهره های آفتاب زده آنها می کاست ...

راه زیادی مانده بود .. یکی دو ساعت دیگر میرسیدند ولی بکجا ؟ هنوز کسی نمیدانست آنجا که خداوند جلال و عظمت خود را ظاهر میکند کدام نقطه صحرای (ایلم) است ..

دقایق بکندی میگذشت . تا آن موقع که فرج و راحت امیدوار نبودند با وضع دیگری حرکت میکردند ولی حالا ... انتظار جان آن ها را بلب آورده بود . چشم از مقابل خود بر نمی داشتند ...

از راحت موجود، از ابری که بر بالای سرشان و دشواری نشانی نمیدادند

زندگانی پیامبران

و برای آب بی تاب میگردند ... این طبع بشر است ... همیشه همینطور بوده و هست ...

به آنچه که دارد بی اعتنا است و برای آنچه که ندارد کوشش میکند تا بآن برسد ...

و عجب اینست که عمر بشر همیشه در همین راه سپری میگردد ... کوشش برای رسیدن بآنچه که ندارد ...

هر دقیقه ساعتی و هر ساعت قرنی بر آنها میگذشت ... ولی هر چه بود میگذشت و حسن مشکلات زندگی در همین است که میگذرد.

بالاخره فرج عظیمی رسید .. فرج بزرگ و راحت بیکران .. آب ... آب در صحرای (ایلام) اما چگونه .. کجا ...

در يك نقطه از صحرای نقطه سیاهی ظاهر شد ..

هر چه جلو تر میرفتند نقطه سیاه بزرگتر میشد تغییر رنگ و شکل میداد تا اینکه بشکل يك درخت ظاهر شد.

همه فکر میکردند که شاید در زیر درخت چشمه آبی وجود داشته باشد ولی چون نزدیک شدند مشاهده کردند که تنها يك درخت بزرگ در آنجا هست و جز آن هیچ نیست. عجیب تر از آن چیزی وجود نداشت ..

در صحرای (ایلام) يك درخت سرسبز و خرم در وسط بیابان ..

در آنجا هیچ نوع گیاهی تاب رستن نمیآورد و بعضی اینکه ظاهر میشد و آفتاب طالع میشد ریشه اش میسوخت و خشک میگردد ...

عجبا ... پس این درخت چگونه تاب گرما را آورده و تا این حد سرسبز و خرم شده است ؟

(موسی) در کنار درخت ایستاد و قوم را جمع کرد ... به رؤسای خانواده ها گفت :

- بیایید . هر کدام از شما ظرفی بیاورید که برای زن و فرزندان و مواشی و احشام خود آب بگیرید و ببرید ..

همه با تعجب و حیرت گفتند :

- آب کجا است ... چرا قصد فریب و دلخوش ساختن ما را داری .. در زیر

این درخت و در این نزدیکی چشمه آب نیست. چگونه میخواهی ما و فرزندان و

مواشی واحشام مارا سیراب کنی ..
(موسی) در پاسخ گفت :

- جلال وعظمت خداوند در همین است که در صحرائی
(ایلم) درختی را سرسبز نگه می دارد که يك روز قوم خداپرستی را
سیراب کند...

خدای ما آگاه و بینا ودانا است و خدا پرستان و نیکوکاران را
دوست دارد..

بیایید تا بشما آب بدهم...

این را گفت و بلافاصله شاخه ای از درخت را شکست.. آبی خنک و گوارا
از جای شاخه شکسته بیرون ریخت. همه هلهله کشیدند و بسوی آب هجوم آوردند
ولی موسی دست را پیش سینه ایشان گذاشت و گفت :
- اول اطفال باید سیراب شوند و بعد حیوانات آنگاه شما و آخر سر هرون
و بعد از هرون من....

(موسی) شاخه شکسته و آبی را که از آن بیرون میریخت به (هرون)
سپرد و خود شاخه دیگری را شکست ..

قوم بتصور اینکه هر شاخه شکسته شده آب دارد بدرخت هجوم بردند
و شاخه های متعددی از آن را شکستند ولی در کمال تعجب مشاهده کردند که
همه خشک است . تنها همان شاخه هایی که موسی می شکست آب داشت و آن
نیز جز توجه خداوند بزرگ چیزی نبود.

مرتباً ظرفها را پر میکردند و میبردند.

هر کس بفرخور حال و تعداد فرزندان و مقدار گوسفندانی که همراه
داشت سهمیه آب میگرفت و میرفت.

جمعیت زیاد و از همه مهمتر طول زمان تشنگی بکنوع حرص و ولع در
ایشان بوجد آورده بود، لذا هر خانواده پس از سیراب شدن مجدداً باز
میگشتند و کوزه های چرمی را پای درخت می آوردند که آب بگیرند ولی
(موسی) بایک نگاه آنها را میشناخت و با دست عقب میزد و دیگران را که آب
نگرفته بودند فرامی خواند.

بزودی همه آب گرفتند، رفع عطش کردند و در سایه ای که ابر آسمان
بوجود آورده بود آرامیدند.

این استراحت آنقدر برای آنها لذت بخش و فرح انگیز بود که گویی در بهشت عدن پای درختان سدر طوی خوا دیده و جوی های آب زمزم از کنارشان جاری است. در حالی که بیابان (ایلم) .. صحرای خشک و بی آب و علف افسانه ای و کشنده ای آنها را احاطه کرده بود.

این احساس آسایش در وجود خود ایشان مخفی بود. همه کس این احساس را دارد و همه جا حتی جهنم سوزان را می تواند به بهشت موعود مبدل کند و خداوند (بنی اسرائیل) را باراده خود از آن بیابان خشک عبور داد و به عطش و گرمای خورشید و حرارت رمل زیر پایشان گرفتار کرد که قدر آسایش و نعمت را بدانند و چون آرامش و سکون یافتند شاکی و سپاسگذار باشند.

آنکس که فرسنگ ها راه پیموده و پای پرآبله و ناخن های مجروح دارد وقتی بر اسب نشست، حال پیادگان را می داند و دست افتادگان را می گیرد.

آن شخص که گرسنگی و عطش تحمل کرده چون در آخرین لحظات حیات به آب و نان رسید و از مرگ نجات یافت، خوب می فهمد که گرسنه بودن یعنی چه و تشنه زیستن چه رنجی دارد و گرسنگان و تشنگان را دست می گیرد و بر زخم درویشان داروی مسکن می نهد ... خداوند نسبت به بنی اسرائیل توجه خاص داشت و بهمین سبب اراده پروردگاری بر این قرار گرفته بود که قوم رنج کشیده و محنت دیده که قرن ها در زیر یوغ اسارت و بندگی فرعون و اعدایان و انصار او خدا پرست و دین دار باقی مانده بودند بسر منزل سعادت و نیک بختی سوق داده شوند ...

دو سه ساعت بعد (موسی) فرمان حرکت را صادر کرد و خود پیشاپیش کاروان بر راه افتادند.

«عبریان» پیش رفتند و از رهبر خود خواستند که اجازه ذخیره کردن آب بسعد و باز شاخه هایی از آن درخت منحصراً بشکند تا کوزه هایشان را لبریز نمایند.

«موسی» اجازه این کار را نداد و چون هلت را پرسیدند در پاسخ گفت:

.. مشاهده نمودید که خداوند مهربان و بخشنده، پروردگار قادر لایزال

در کجای دنیا... در کدام مرحله از حیات بكمك شما شتافت و چگونه از سختی نجاتتان داد... خدای که شما را از یوغ اسارت و قید بندگی فرعون رهائی بخشید در صحرای «ایلم» که خشك ترین بیابانهای ربع مسکون است شما و زنان و فرزندان و رحمت کرده و فرمان داد تا فرشتگان ابری را سایبان شما کنند و بدرخت نیز امر فرمود که باریشهای دراز خود آب اعماق زمین را بکشد و شاخه های خود بیاورد، خنك و گوارا کند تا شما بنوشید و از عطش رهایی یابید... حالا شما توانائی و عطوفت الهی را فراموش کرده اید و می خواهید آب ذخیره کنید...

عجبا... این کفر و العناد است. این عمل بمنزله انکار قدرت خداوند محسوب میگردد و خدا پرستان نباید چنین باشند..

در هر نقطه دیگر از جهان.. هر گاه تشنه شدید و گرسنه ماندید باز هم خداوند شما را مساعدت خواهد کرد و درهای رحمت و بخشایش را بر روی شما خواهد گشود.. حرکت کنید و صبور و بردبار باشید.. خداوند عدل مطلق و مهر و عطوفت مسلم است...

موسی سکوت کرد و لحظه ای بعد روی براه نهاد و عبریان نیز بدنبال او حرکت کردند ولی هر کس از کنار درخت میگذشت با حسرت بشاخه های سر سبز و خرم آن می نگریست...

چند صد قدم دور تر باز هم عبریان باز گشتند که درخت نجات دهنده خود را بنگرند و بانگاه از آن وداع نمایند ولی چون بعقب نگریدند در کمال تعجب مشاهده کردند که از درخت اثری موجود نیست و در پشت سر آنها جز همان صحرای خشك و بی آب و علف «ایلم» که ریگهای آن در زیر تابش سوزنده آفتاب چون دریائی از آتش بنظر می رسید چیزی دیده نمیشود...

این خبر سرعت در کاروان انتشار یافت و چون بهیچوجه نمیتوانستند این حادثه را توجیه نمایند میگفتند:

«درخت صحرای (ایلم) یکی از درختان بهشت بوده که فرشتگان آسمان برای نجات بنی اسرائیل از زمین آورده و در سر راه شان قرار دادند»

جوع

راهی طولانی و دراز بود همه با پای مجروح و پر آبله خویشتن را می کشیدند و پیش میرفتند با این وضع اسف انگیز باز هم از راه رفتن باز نمی ماندند و تنها چیزی که ضعف و ناتوانی آنها را افزایش میداد و محتملا از پیشرفتشان باز میداشت گرسنگی بود ..

علف . . . ریشه گیاهان هر چه بدست می آوردند می خوردند اما متأسفانه صحرای (ایلم) علف و خار و گیاه نداشت که آنها بخورند . . .

مجدداً همان وضع پیش آمده بود. دفعه قبل از عطش می جان گردیده بودند این بار از گرسنگی بجا نشان بلب رسیده بود.

بچه ها میگریستند. شیون میزدند و پستان مادران از گرسنگی شیر نداشت که شیرخوارگان را سیر کنند .

اطفال بزرگتر بهانه میگرفتند. دامن مادران را میکشیدند، التماس می نمودند ولی مادران که خود از گرسنگی رنج کافی برای سخن گفتن و دلداری و تسلی دادن آنها نداشتند چزننگاه خالی از امید چیزی برای خاموش نمودن کودکان بیگناه دسترس نمی یافتند . . .

روز اول و دوم و سوم گذشت . . . باز سه روز کشنده و طاقت فرسا سپری شد . . . سه روزی که از کشنده ترین ایام زندگی عبرتین بدتر بود ..

اندك اندك به کوهستان (پایان صحرای (ایلم) نزدك میشدند. سایه کوه از دور چون دیواری عظیم بنظر میرسید که تا پای آسمان بالا کشیده باشند . . .

این امید بود که اگر به دامنه کوهستان برسند چشمه ساری وجود داشته باشد و گرداگرد چشمه ها و جویهای که از کوه میریزند علف و گیاه بیابند و باریشه و ساقه آنان خود را سیر کنند . . .

بدیدن کوهستان بر سرعت قدمهای خود افزودند . . . نور امید در
ظلمات قلبشان تابیدن گرفت و روشنایی حیات بخشی ایجاد کرد که . . . موجب
حرارت بیشتری شد . . . باز هم تند تر . . . تند تر رفتند تا بالاخره دسته‌های نخست
جوانها با نیروی زیادی که در زانوان خویش احساس مینمودند بدامنه کوه
رسیدند و به تجسس و تفحص پرداختند ولی . . . متأسفانه کوهستان از صحرای
(ایلم) خشک تر بود . . .

نه آب . . . نه علف . . . نه گیاه . . . هیچ . . . جز خشکی و گرما و سنگهای بزرگ
و صخره‌های عظیم که در زیر انوار خورشید داغ شده بودند هیچ چیز دیگری
وجود نداشت . . .

باز صفریت اُس و ناامیدی بالهای سیاه خود را بر سر کاروانیان گرسنه و
تشنه گسترده . . .

نور امید از درون قلبشان زائل و محو گردید و مجدداً ظلمت و تاریکی
همه‌جای روحشان را فرا گرفت . . . زانوانشان سست بود سست تر شد ، میلرزیدند
لرزش بدن ایشان فزونی گرفت و سرانجام همه بدون استثناء در دامنه کوهستان
بطور پراکنده نشستند . . . آنقدر گرسنه و ناتوان بودند که حتی قدرت بر
افراشتن چادر خود را نداشتند و همچنان روی خاک و سنگریزه‌های گرم و سوزان
افتادند و سر را نیز بر خاک نهادند و دیده را بستند که آسانتر جان بدهند و بدون رنج
و شکنجه بمیرند .

جمعی از شیوخ و جوانان . . . بزحمت تلاش کردند ، تقلانم و دند از جای برخاستند
و خود را بموسی و هرون رسانیدند . . .

آنها همیشه پیشاپیش کاروان حرکت میکردند و چون (بنی اسرائیل)
از حرکت باز می‌ماندند آن دو برادر نیز در گوشه‌ای بیتوته مینمودند
و (موسی) قبل از هر کار بمناجات و راز و نیاز با خدای خود
مشغول میشد . . .

شب فرا رسیده و هوا تاریک شده بود و هنگامیکه شیوخ و جوانان
بر گزیده (بنی اسرائیل) بسراغ (موسی) رفتند او دستهارا بسوی آسمان گرفته
و با وضوع و خشوع مناجات میکرد .
چند دقیقه صبر کردند و چون برای ایستادن نداشتند گریه کرد

موسی نشستند، پراکنده شدند و چون مناجات موسی خاتمه یافت لب باعتراض گشودند و یکبار دیگر او را ملامت و سرزنش کردند که چرا ایشان را به بیابان (ایلم) کشیده و نگذاشت که در بندگی و اسارت فرعون بمانند و همانجا جان بپارند ...

(موسی) اذبی ایمانی و عدم توکل عبریان خون دل میخورد و هرچه بیشتر میکوشید تا آنها را مؤمن و متوکل بار بیاورد کمتر موفق میشد و هر بار که اندک مشکلی در راه حیات آنها پیش میآمد، معترضانه گریه و ارامی گرفتند و سخنانی میگفتند که از دهان کفار و خدا ناشناسان امکان شنیدن آن وجود داشت ..

تا در آسایش و راحت بسر میبردند اطاعت نشان میدادند و فرامین موسی را اجرا می کردند و مبانی ایمان و خداپرستی را محکم نگه میداشتند لیکن بعضی اینکه مانعی پدید میآمد و مشکلی ظاهر میشد، غلب میشدند، بجوش و خروش میآمدند اعتراض میکردند و زندگی در اسارت فرعون را بر آزادی و افتخار ایمان ترجیح میدادند.

(موسی) رنج میبرد... متأسف و اندوهگین میشد ولی تنها کاری که میکرد دعای خیر بود ...

آنشب نیز صحنه‌ای شبیه صحنه‌های پیشین در مقابل موسی ایجاد کردند ... گله و شکوه را آغاز و باخشونت و تندگی (موسی) را مسئول مریک احتمالی عبریان قلمداد نمودند ... ایندفعه نیز «موسی» با زبان نرم و سخنان دلگرم کننده آنها را آرام کرد و باز فرستاد و چون تنهاماند، سر بر سجده نهاد و ملتزمانه از خدا خواست که درهای رحمت خود را یکبار دیگر بر بنی اسرائیل بگشاید.

همه اینطور پیش بینی می کردند که آنشب آخرین شب حیات آنها است و از آن موقع شب تا طلوع فجر يك يك و دسته دسته جان خواهند داد.

گرسنگی و عطش دست بدست هم داده و قدم قدم مریک بر آنها نزدیک می کرد و آخرین ذرات مقاومت و نیروی زندگی را در ایشان میکشت و نابود میکرد.

ساعتی بعد که سکوت و خاموشی همه کاروان را فرا گرفته و هر کس در گوشه‌ای بحال اغما و رخوت افتاده و انتظار مرگ را می کشید ناگهان « موسی » سر از سجده برداشت و نعلین را پیای کرد . عصا را بدست گرفت و باینکه خودش نیز از گرسنگی می لرزید بسوی کاروانیان خفته حرکت کرد .

کاروان آشفته بود... نه چادر زده بودند و نه پناهگاهی برای خواب ایجاد کرده بودند .. همچنان پریشان و آشفته اینجا و آنجا روی خاک افتاده و سر بر سنگ و زمین نهاده بودند.

شبهای دیگر گردهم جمع میشدند آتش میافروختند و شب را بصحبت و شادی میگذرانیدند. ولی آن شب نه آتش دیده میشد نه چادرها افراشته بود و نه کسانی را برای نگهداری و پاسداری کاروان معین کرده بودند .

اینهمه بی نظمی و بی علاقه‌گی زائیده گرسنگی و عطش و موافقت و موافقت بود ... (موسی) با سرعت خود را بمیان کاروان رسانید از يك صندوق چوبی بالا رفت و پس از اینکه چند بار عصای خود را روی صندوق زد و صدایی که می‌گوشید حتی المقدور رسا و بلند باشد گفت :

« گوش کنید... بیدار شوید... دیدگان خود را بگشایید... آورده‌ام (موسی) چند بار این جملات را ادا کرد... در دفعات دوم و سوم آهسته آهسته و يك يك افراد تکیانی خوردند و سر را بالا گرفتند... یکی نالید، دیگری خروشید، سومی غرغر کنان سر برداشت و بالاخره چند دقیقه گذشت اکثر از جای برخاستند و بهر زحمت که ممکن بود خود را به دور صندوق رسانیدند و همانجا نشستند، چمباتمه زدند . دست‌ها را آویختند و باها را دراز کردند و يك - دیگر تکیه دادند... فرموده چیست؟ (موسی) چه میخواهد بگوید؟ آیا باز هم خدا با ما رحم آورده است .

جواب این سؤال را فقط موسی میتوانست بدهد و لا غیر... وقتی هم آرام گرفتند (موسی) بازك بر آورد و گفت :

« می بینم که عطش و گرسنگی رmq مختصری در شما باقی گذاشته و جانتان را بلب رسانیده است... خود منهم حالی مثل شما شاید سخت تر و بدتر دارم چند روز است که این گرسنگی را تحمل می کنید و چون خداوند

زادگانی پیامبران

بندگان صبور و بردبار خویش را دوست میدارد اینست که در يك چنین موقعیتی که بهیچ جا و هیچکس نمی توانید امید داشته باشید خدا شمارا سیر میکند ... من بفرمان الهی شما را از راه بیابان آوردم که باین مشکلات روبرو و دست بگریبان و ترکیه نفس انجام گیرده ... در این مراحل سخت و دشوار حس نوع دوستی و دستگیری ضعفا و درماندگان در شما تقویت گردید دانستید که گرسنگی و تشنگی سخت و طاقت فرسا است و در آینده گرسنگان را سیر و پیچارگان را دستگیری خواهید کرد و خدای را شاکر و سپاسگذار خواهید بود که در بیابان (ایلم) از ابر آسمانها بر سر شما سایبان ایجاد نمود و باد را فرمان داد که بوی گل و نسیم خنک باغهای فرح انگیز را بمشام جان شما برساند درخت را فرمان داد تا شمارا سیراب کند و اکنون که گرسنه و تشنه هستید .

یکی از میان جمعیت فریاد کشید و گفت :

- از گرسنگی مردیم .. ای (موسی) کمتر حرف بزن و زودتر فکری بحال زار ما بکن ...

(موسی) لحظه ای فکر کرد و ادامه داد :

- خداوند شبنم و باران را فرمان داد که شمارا سیراب کند.

زنی بانك بر آورد و گفت :

- ای (موسی) این چه دروغی است که میگوی باران کجا میبارد .

صحرای (ایلم) هر گز باران بخود ندیده .. اینجا شبنم نمیزند .. گیاه نیست

آب وجود ندارد که شبنم بزنند .. این چه وعده دروغی است که بما میدهی و

چرا میخواهی مارا در امید واهی بکام مرك سوق دهی .

(موسی) باملاiment و مهربانی گفت :

- خداوند بهمه کار قادر و توانا است . از هر اندیشه ای که در مغز شما

میگذرد آگاه است و هر کار که اراده شود انجام میدهد .. مرد جوانی فریاد کشید

و پرسید :

کی باران میبارد . علاوه باران چگونه شکم مارا میتواند سیر کند . تا حالا

چه کسی از باران غذا خورده ؟

(موسی) در پاسخ او اظهار داشت :

- خدای که شما را از روی دریای احمر بدون کشتی و پایاب گذرانید
 قادر است که در صحرای (ایلم) و در دامنه همین کوهستان شما را سیر کند .
 امشب باران میبارد ... عجیب اینست که این باران در وادی هولناک (ایلم)
 میبارد . وادی هراس انگیز و مرگباری که هرگز کسی در آن آب نیافته و
 هیچ دیده باریدن باران را ندیده است ولی هیچکاری نیست که در قدرت
 خداوند بزرگ نباشد . او میخواهد قدرت یکران و لایزال خود را بشما
 بنمایاند تا فرامین الهی را کردن بنهید و بی چون و چرا اطاعت کنید و بسراه
 راست هدایت شوید و بر زمین سعادت و سلامت برسید . امشب باران میبارد
 و شماظر فهارا طوری قرار دهید که قطرات باران در آن جای بگیرد و پر شود .
 مطمئن باشید که حتی يك قطره باران بر زمین نخواهد ریخت و همه قطرات آن در
 ظرفهای شما جای خواهد گرفت .

پیرمردی با صدای لرزان گفت :

- ای (موسی) با همین باران باید شکم خود را سیر کنیم ؟

(موسی) جواب داد :

- نه .. بعد از باران شبنم میزنند .. اطراف اردوی ما پر از شبنم خواهد شد .
 روی سنگریزه ها بالای سنگهای کوه .. همه جا از شبنم پر میشود و همین قطرات
 شبنم است که شما را سیر خواهد کرد .
 یکی پرسید :

- شبنم که شکم را سیر نمی کند ... از این گذشته آیا شبنم را میتوان

جمع کرد ؟

موسی پاسخ داد :

- آنچه که بر زمین می نشیند در واقع شبنم نیست بلکه نان پشته است که
 بصورت شبنم در اطراف اردوی ما ظاهر میگردد و البته هیچ کار خیری از قدرت
 خداوند بعید نیست ...

گفتگوها پایان پذیرفت و انتظار آغاز گردید ... هر لحظه از انتظار
 مانند کوهی عظیم بردوش هریان سنگینی میکرد و چنان بود که جانشان بر لب
 آمده و قصد خارج شدن داشت .

هیچ چاره ای نبود جز اینکه تا موقع باریدن باران صبر کنند ..

ظرفها را آماده کردند . . . هر کس جستجو می کرد و ظرفی بزرگتر از ظروف دیگر را مییافت برای پر کردن آب باران و انباشتن شبنم اعجاز آمیز در دسترس قرار میداد که بعضی آغاز بارش کار را شروع کند .

لیکن (موسی) دستورهای دیگر نیز داده بود. گفته های او را بخاطر می آوردند و ایکدیگر نجوا میکردند. (موسی) پس از اینکه وعده فرج و نجات از کرسنگی و عطش را داد گفت:

- هیچکس حق ندارد بیش از احتیاج خودش وزن و فرزندان آب و نان جمع کند ... این فرمان خداوند است که من شما ابلاغ میکنم و انتظارم اینست که مراتب ایمان و اعتماد بملطف الهی را در دل و جان خود محکم و استوار نگه دارید و بیش از احتیاج به جمع آوری آب و انباشتن نان اقدام نکنید زیرا از آنچه که شما داده میشود چیزی برای صبح نمیماند و فقط برای اینست که از جوع و نجات یابید .

چطور چنین چیزی ممکن است وقتی مامقاری آب و نان بیشتر از حد احتیاج نگهداشتیم چه کسی میآید و آنرا از ما میگیرد ...

دسته ای روی عادت و اخلاق دستورهای موسی را گماهی و حقه اطاعت میکردند ولی در میان آنها بودند کسانی که ظاهرشان بادرو نشان فرق داشت و گاهگاه اندیشه خطا بر مغزشان میگذاشت و اعمالی میکردند که از خدا پرستان بعید بنظر میرسید ...

بهر حال روز گذشته بود و شب فرا رسید . عبریان بی طاقت شده بودند از شدت عطش سینه ها را باز کرده و پیراهن ها را دریده بودند که از تغییر هوای شامگاهی استفاده کنید و شاید از شدت عطش بکاهند .. شب هنگام هوا خنک تر شد ... مخصوصا در دامنه کوهستان نسیم ملایمی بوزید و چهره آفتاب زده و بدن سوخته و دست و پای پر طاول و مجروح عبریانرا نوازش میداد و آرامشی لذت بخش داشت .

باران چه موقع میبارد ؟

این سئوالی بود که هر کس از دیگری میکرد و هیچکس پاسخ آنرا نمیدانست ...

همه چشم بر آسمان پرستاره دوخته بودند .. از چشمك زدن ستارگان
از رنگ لاجوردی تیره آسمان رنج میبردند .. میخواستند ، اینها به زیبایی
در پشت ابرهای تیره پنهان باشد و باران بیارد ... حالا موقعی بود که از
تماشای آسمان و زیباییهای آن لذت نمیبردند و آب و نان میخواستند ... از
همین آسمان ساکت و خاموش .. از خدای که ستارگان و کهکشانها را
خلق کرده و بنظم و گردش واداشته اعجاز میخواستند ، ضعف و ذبونی نشان
میدادند ... اظهار عز وندگی میکردند .. به زرگی خدای خود اعتراف داشتند
ولی خدا خودش خوب میدانست که وقتی بنار و نعمت و آسایش رسیدند باز چه
میکنند و چه راهی را در پیش میگیرند ؟ ..

اندك اندك همه از پای در آمده بودند ... بدون حفاظ روی زمین دار از
کشیده دستها را زیر سر گذشته و دیده بآسمان دوخته بودند اطفال ناله می -
کردند ... زنهای میگریستند و پیر مردان دعا میخواندند ... سکوت اردو
با این صداها شکسته می شد و چون همه دست بدست هم می داد از دور بناله باد
شبهات پیدا میکرد

یکساعت بیشتر گذشت . ناگهان صدائی از منتهای الیه اردو برخاست . یک نفر
بیانك بلند گفت :

- ابر .. ابر ..

همه سرها را بلند کردند و بسوی صدا نگریستند ولی در تاریکی صاحب
صدا تشخیص داده نمیشد و نشانه و علامت او را نمی دیدند ... بآسمان نگریستند
چپ و راست .. بالا و پایین و بالاخره در افق مغرب قطعه ابر بزرگی به چشم
خورد که چون کوهی تاریك و ظامانی پیش میآمد و روی ستارگان درخشان
را می پوشانید و بزرگتر و وسیع تر میشد . و لوله ای در گرفت ... غوغائی پیا
شد ... همه برخاستند .. آنها که در خواب بودند بیدار شدند و آن عده که
در بیداری انتظار می کشیدند بشادی و دست افشانی پرداختند . از هم درهای
رحمت الهی بروی آنها گشوده گردیده بود و در صحرای (ایلم) که هیچ موجود
زنده ای قدرت عبور آنرا نداشت معجز آسا از مرك رهای می یافتند .
ابر پیش آمد ... گویی راه خود را میدانست و شاید فرشتگان و کروی
بیان آنرا هدایت میکردند و به بالای سر عبریان می آوردند - هر چه بود ابر آمد

و آمد تاروی اردو قرار گرفت و آسمان را پوشانید... باد خنکی وزیدن گرفت
بادی فرحبخش، نسیم جان فزا و روح پرور که بوی آب میداد و مشام جان تشنگان
را تازه میکرد.

یک دقیقه ... دو دقیقه گذشت... همه دستها را با آسمان گرفتند... دهانها
را گشوده و پیراهنها را قبا کرده بودند که باران سینه و بدن و چهره سوخته
ایشان را تر کند... يك قطره باران افتاد... و اولین کسی که قطره باران روی
گونه اش قرار گرفت فریادی از شادی کشید و بادست آنرا سترد و در طو بت سر
انگشتان را بدهان برد...

باران... باران...

(موسی) عصای خود را برداشت، بسوی آسمان بطرف ابر گرفت و بصدائی
لرزان گفت:

- ای ابر قیرگون که از دوی دریاها دور دست تا اینجا آمده ای.
وظیفه ات را انجام بده و فرمان خداوند را اجرا کن و عبریان را
نجات بده...

ناگهان ابر باریدن گرفت و قطرات باران در آتشب زالمانی مانند رشته-
هایی از مروارید غلطان فرود آمد.

هر کس می کوشید بیشتر از باران مستفید گردد در مواقع عادی مردم از
باران می گریزند و زیر سقفها و حفاظها خود را پنهان میکنند که از گزند
احتمالی در امان باشند اما بنی اسرائیل در آتشب تاریخی هر چه بیشتر سینه خود را
باز میگذاشتند و حتی دستها را زیر باران می گرفتند که شاید از آب پر شود و
از نعمت الهی سهم افزونتری داشته باشند.

از همه عجیب تر این بود که باران بشدت می بارید. ظروف پر میشد، البسه و
سروصورت عبریان خیس میگردد و لای زمین همچنان خشك بود گویی باران اصولاً
بر خاک نمی افتاد.

(موسی) و (هرون) نیز مانند دیگران عطشان و گرسنه بودند لیکن آنقدر
صبر کردند تا همه سیراب شدند و آنگاه ظروف کوچکی را که به عنوان سهمیه خود
زیر باران نهاده بودند برداشتند و نوشیدند.

ده دقیقه بیش و کم باران بارید و چون همه ظروف پر شد، باران قطع گردید و ابر سیاه همچنانکه تا آنجا آمده بود رفت ...

حالا هنگام زدن شبنم و سیر کردن شکم بود ... دیده ها در جستجوی شبنمی که موسی از آن یاد کرده بود باطراف می گشت ... آبهای اضافی را پنهان کردند و بعد برای تهیه قوت به تکاپو پرداختند .. موسی گفت :

« حالا بروید و نان بهشتی را جمع کنید و شخصاً از جای برخاست و پیش جمعی که با و مراجعه کرده بودند بر اه افتاده و چندین گام دور تر از حاشیه اردو روی زمین ... لای سنگریزه ها دانه های بدرشتی يك بلوط ، باندازه يك فندق کوچکتر و گاهی بزرگتر دیده میشد .. (موسی) اشاره کرد و گفت :

« بردارید ... اینست نانی که از بهشت برای سیر کردن شکم شما آورده شده بخورید و خدای را شکر بگوئید ، گندمی که بر سنبله ظاهر میشود ، و سنبله ای ساقه بیرون میآید ، ساقه ای که از تخم و تخمی از خاک غذا می گیرد و بالاخره آرد و نان میشود و شما می خورید نعمت بزرگی از نعمات الهی است که جای بسی شکر و سپاس دارد این سختیها برای اینست که قدرت نعمت و آسایش را بدانید ...

اولین دانه ای را که (موسی) برداشت ، یکی از شیوخ قوم که در کنار او بود تعارف کرد ... چیزی بود شبیه فندق ، مثل نان تازه برشته نرم ، مطبوع ... خوشگوار و لذت بخش . شخص مورد بحث آنرا در دهان خود گذاشت و باولع عجیبی جوید و فرو داد و ناگهان دستها را بسوی آسمان بلند کرد و گفت :

« پروردگارا به بزرگی و عظمت تو معترفیم و نعمتها و محبت های را شکر میکنیم ... دنبال او دیگر عبریان زمین ریختند و جمع آوری دانه ها پرداختند ... هر کس هر قدر میخواست جمع آوری می کرد لیکن باز هم (موسی) گفت :

« هر کس بقدر يك پیمانه بردارد ... به شماره افراد خانواده هر يكه فر يك پیمانه بیشتر از آنچه لازم دارید و شمار اسیر میکنند بر ندارد زیرا صبح از آنچه که پنهان کرده اید استفاده نخواهید برد ...

اما بیشتر عبریان که از آینده خود نگران بودند جیبها، کیسه ها، همبانه ها را از دانه های مغذی پر کردند. تا آنجا که می توانستند و اشتها داشتند خوردند و بقیه را پنهان ساختند.

ساعتی بعد اردو آرام شد. اطفال خوردند و خوابیدند حتی اغنام و احشام را با همان دانه های اعجاز آمیز و مغذی سیر کردند و حیوانات مانند دلو و فیه تازه آنرا خوردند.

زنان و مردان نیز که از طول راه خسته و ناتوان شده بودند با استراحت پرداختند.

پس از چند روز گرسنگی و تشنگی و شبهای سخت و پرتشویش که سپری کرده بودند آتش را با آرامش خیال و آسودگی تن گذرانیدند. اما هر دسته اندیشه ای داشتند. آنها که به پیروی از دستور (موسی) چیزی از آب و نان برای صبح نگذاشته بودند خود را مقبوض میدانستند و پیش خود می گفتند:

- بد کردیم ... ایکاش ما هم چیزی برای فردای خود نهاده بودیم.. فردا چه خواهد شد... آیا خدا باز هم بیاد ما خواهد بود ..
و آنها که دستورهای موسی را گردن نهاده و برای فردا آب پنهان کرده و دانه های مغذی را مخفی نموده بودند خود را پیروز و موفق میانگذاشتند و شادمان بودند که فردا همه چیز دارند در حالی که دیگران فاقد آن هستند.
شب گذشت ...

صبح روز بعد .. همه بیدار شدند ... دسته اول بانگرانی بجهت آوری اسباب و لوازم خود پرداخته و خود را برای حرکت آماده می کردند و دسته دوم .. یعنی آنها که بتصور خودشان عقل معاش داشتند. اولین کاری که کردند بسراغ انبیا های خویش رفتند که قوت آنروز را بازرسی کنند ... و از وجود آن مطمئن گردند ...

ولی ... ابوای چرا اینطور شده آب گندیده ... متعفن گردیده و دانه های مغذی و خوشگوار کرم گذاشته و بدبو شده است ...
این یکی می گفت که شاید انباشته من چنین آسیبی دیده ... و دیگری

نیز همین تصور را داشت ولی عجیب این که همه آنها که اندیشه آینده خود را کرده و چیزی برای فردا نهاده بودند جز مشتی آب گندیده و نان کرم گذاشته چیزی نیافتند ...

برای اینکه دچار شمات و سرزنش دیگران نشوند چیزی نگفتند و راه را پنهان گذاشته و بدنبال کاروان راه افتادند و رفتند در حالی که موسی همه چیز را میدانست و بعدها آنها را سرزنش کرد .

جنگ

در منتهای صحرای (ایلم) منطقه‌ای نسبتاً کوهستانی بود که آن را (رفیدیم) مینامیدند (رفیدیم) هم مانند (ایلم) بی آب و علف و خشک و دو (بنی اسرائیل) در آنجا نیز دچار عطش بودند و به (موسی) و (هرون) فشار می‌آوردند که هر چه زودتر برای آنها آب تهیه کنند.
رفتاری که قوم (بنی اسرائیل) با (موسی) داشتند چنان بود که عده‌ای طلبکار با بدهکار تهیدست خویش دارند .

هر بار که مشکلی برای آنها پیش می‌آمد گرد (موسی) را میگرفتند و زبان بشکوه و شکایت می‌گشودند و او را مورد شماتت قرار میدادند. که چرا ما را باینجا آوردی که از تشنگی و گرسنگی هلاک گردیم.
(موسی) میخواست مرانب ایمان و خدا پرستی را در آنها بزرگ کند. میل داشت روح قوم بنی اسرائیل به سلاح ایمان مجهز و نیرومند باشد لیکن آنها جز تن آسایی چیزی نمیخواستند و اگر مشکلات راه را نیز تحمل مینمودند باین خاطر بود که بزودی بسرزمین (کنعان) میرسند و آنجا از نعمات الهی بی‌حساب استفاده خواهند برد.

در (رفیدیم) باز هم بی آبی گریبانگیر آنها شد و یکبار دیگر (موسی) مورد حمله قرار گرفت و همه گرداگردش جمع شدند و آب خواستند ...
در این مرحله تشنگی فشار کمتری داشت و (بنی اسرائیل) اردو زدند و به دوختن و تعمیر البسه و پای پوش‌های خویش که در طی یکماه و نیم سفر باره شد بود پرداختند.

زندگان پیاپی بران

چادرها و سایبانها یکی بعد از دیگری در دامنه کوهستان (رفیدیم) قرار داشت و همه جا زنان عبری گرداگرد هم جمع شده و بصحبت مشغول بودند ..

(موسی) عصر نخستین روز اقامت در (رفیدیم) بفرمان خداوند عصای خود را بیکى از صخره‌ها زد و صخره شکست و از درون آن آبى خوشگوار و خنك بیرون ریخت و روی خاک جریان یافت .

(بنی اسرائیل) که از لحاظ کمبود آب دچار تنگی بودند، آسایش خیال یافتند و چون آب چشمه جاری و همیشگی بنظر میرسید در اندیشه انباشتن و فکر ذخیره بر نیامدند.

شب هنگام آرامشی نسبتاً مطبوع داشتند اطفال درون چادرها خوابیده .. زنان به کارهای معوقه مشغول بودند و مردان آتش افروخته و در روشنائی آن هر چند نفر در يك نقطه جمع آمده و مذاکره می کردند و در باره آینده و حوادث آن حدس‌هایی میزدند و پیشگوهای‌های می نمودند ..

(موسی و هرون) و (حور) و (بوشع) وعده دیگری از شیوخ بنی اسرائیل نیز در جامی گرد هم جمع شده بودند و سخنان حکمت آمیزی را که (موسی) میگفت بخاطر می سپردند ..

اردوی بنی اسرائیل ترتیب خاصی داشت در آن ایام که هنوز مورد تعقیب مصریان بودند بفرمان (موسی) همه شب عده‌ای از مردان و خلیفه نگهبانی را انجام میدادند و از دیگران که میخواستند بیدار بمانند مراقبت می نمودند و لی پس از نابودی (فرعون) که خیال آنها از جانب تعقیب کنندگان آسوده شد اردوی بنی اسرائیل نیز بدون نگهبان ماند و شبها در هر نقطه که توقف میکردند همه میخواستند بیدارند و اغنام و احشام را در صحرای آنها می نمودند ..

در (رفیدیم) هم وضع چنین بود و پاسی از شب گذشته يك يك آتش‌ها رو بخاموشی نهاد و مردان بخواب رفتند .

سکوت همه جا را فرا می گرفت که ناگاه صدائی از منتهای آله اردو برخاست و همه کسانی که بیدار بودند شنیدند که يك نفر میگوید :

آهای ... آمدند ... مصریان آمدند ... در سکوت و آرامش

شامگاهی که اکثر افراد خوابیده بودند این صدا به جای اردو رفت و در تمام قسمت‌ها شنیده شد...

جمع کثیری از مردان سراسیمه از جای جستند و بطرف اسلحه‌های خود رفتند...

(مصریان آمدند...) یعنی چه؟ مگر فرعون و افراد و سوارانش در دریا غرق نشدند؟ آیا روح آنها برای گرفتن انتقام بسراغ بنی - اسرائیل آمده...؟

صدای شخص ناشناس خاموش شد ولی همه به دیگری در اردو ایجاد گردیده بود. آنها که از خواب بسته بودند، مقابل چادرها ایستاده و از هم می پرسیدند:

چه شده...؟ این صدای کی بود...؟ و عجب اینکه هیچکس نمیتوانست جواب این سؤال‌ها را به درستی بدهد...

«موسی» هم جست... از جای برخاست و با طرف نگریست، لیکن در ظلمت شب چشمش چیزی را نمیدید... کسی هم نمیدانست چه شده. سؤال میکرد و جوابش را نیز نمی دانستند چه بدهند... آخر چه شده...؟

چند دقیقه با تشویش و نگرانی عجیبی گذشت همه می دانستند که «مصریان» نیستند و «فرعون» زنده نمانده که به دنبال ایشان آمده باشد ولی بالاخره کسانی آمده بودند... و معلوم نبود آنها کیستند و چه میخواهند...

«موسی» سر را پایین انداخت و بفکر فرورفت و هنوز سر بر نداشتنه بود که شخصی از عبریان دوان دوان خویشتن را بجمع شیوخ رسانید و هر اسان و وحشت زده گفت:

- آمدند... یا (موسی)... دیدی آخر چه بلایی سر ما آمد... آن‌ها آمدند... مصریان برای انتقامجویی و گرفتن انتقام خون فرعون آمده‌اند.

(موسی) در پاسخ گفت:

- نه... چنین نیست... کسانی که تو دیده‌ای ساکنین همین ناحیه هستند.

سخنان (موسی) ادامه داشت که دیگری دوان دوان آمد و خود را روی

دست و پای موسی افکند و گفت:

- ایوای .. و امصیبتا .. دیدی چه شد ... ای «موسی» .. من از دور با چشم خود دیدم که جمع کثیری باین طرف می آیند و هم اکنون در دامنه «رفیدیم» اردو زده و متوقف گردیده اند .

«موسی» پرسید:

- تواز کجاء انستی که آنهاعده کثیری هستند ... آیا در تاریکی شب چشم تو بخوبی ساعات روز آنهارا میبیند ...
او پاسخ داد:

- نه من از شمارش مشعلهای آن ها حدس زدم که عده آن ها بیشمار و زیاد است و بشنیدن صدای شبیه اسبان فهمیدم که سوار هستند و با استماع چرخش چرخهایی که از دور شنیده میشد یقین کردم که ایشان اراابه های دارند و مسلح میباشند ...

«موسی» چیزی نگفت و سر را پایین انداخت و «هرون» گفت :

- درست است ... آن ها برای راندن ما آمده اند ... از این جا به بعد نواحی مسکون است و ساکنین هر ناحیه به گمان اینکه ما قصد تجاوز بر زمین ایشان را داریم برای جنگ و ستیز قد علم خواهند کرد و به مخالفت بر می خیزند ...

همان شخص گفت :

- ما بآنها کاری نداریم ... با کسی جنگ نداریم وقتی به فهمند که ما مردم بی آزاری هستیم از جنگ و ستیز چشم میپوشند و میروند «هرون» در پاسخ او اظهار داشت .

- نه چنین نیست ... ما چیزی می گوئیم و آن ها هم می شنوند ولی هرگز باور نمی کنند و به همین سبب تا روزی که ریشه هستی ما را برنکنند نخواهند رفت شخصی از میان جمعیتی که گرد آن ها جمع شده بودند پرسید:

- قبل از هر چیز بگوئید که آنها کیستند و چه نام دارند ...

این بار «موسی» جواب داد و گفت :

- خداوند هم اکنون بامن سخن گفت و فرمان داد و تکلیف آینده ما را

روشن کرد ...

سکوتی برقرار شد... هیچکس چیزی نگفت و باز خود «موسی» سکوت را شکست و سخن ادامه داد:

- آنها «عمالیق» نام دارند و در نزدیکی این ناحیه سکنی دارند . منطقه زندگی آنها جای خوش آب و هوایی است که در حاشیه صحرای «ابلم» و کوهستان خشت «رفیدیم» چون بهشتی است که در کنار جهنم قرار داده باشند... «عمالیق» برای حفظ موجودیت خویش، در مقابل هجوم اقوام دیگر بسیار جنگیده و فعالیت کرده اند و در طی سالیان دراز خوی ستیزه و جنگجویی جای خصال نیک بشری را در ایشان گرفته است.. اکنون «عمالیق» قومی است جنگنده و فعال که دارای ارا به های فلزی و اسلحه های نیکو و مردان رشید و دلاور هستند و برآستی اگر قرار جنگ گذاشته شود مایارای مقابله با آن هارا نخواهیم داشت مگر اینکه خدا مارا مدد فرماید..

«بوشع» که در کنار «موسی» نشسته بود، سوال کرد :

- خداوند چه فرمان داده و برای ما چه تکلیفی معین فرموده است...
«موسی» روی را بجانب او برگردانید و با صدائی که همه میشنیدند و موی بر اندام مردان راست کرد گفت:

- تکلیف ما اینست که با «عمالیق» از در جنگ وارد شویم.. آن هارا راه را بر ما خواهند گرفت و بهیچ وجه از در صلح و آشتی در نمی آیند در این صورت جز جنگ چاره ای نداریم . . . و . . . کسی که باید مردان ما را بمیدان جنگ هدایت کند.. و فرمانده جنگجویان عبری باشد تو هستی ..

می فهمی «بوشع» ... تو رشیدترین مردان بنی اسرائیل می باشی و این کار فقط در عهده تو است...

«بوشع» شخصا مردی دلاور و رشید بود ایام اقامت در مصر «بوشع» همیشه متواری بود و با «مصریان» می جنگید و ستیز میکرد.. «فرعون» برای سر «بوشع» جایزه ای هنگفت معین کرده بود ولی عبریان همیشه او را پنهان مینمودند و چون در تنگنا و منحصه می افتاد خانه بخانه او را فرار می دادند و از شهر دور میکردند.

«بوشع» قدرت آرا داشت که در میدان جنگ با ده نفر مرد جنگی رو برو شود ولی عبریان دیگر جز کشاورزی و دامپروری و کشت و زرع کاری

نی دانستند. هرگز شمشیر بدست نگرفته و هیچگاه میدان جنگ و شبهه اسبان و هیاهوی جنگجویان را نشنیده و بخواب هم ندیده بودند.

هیاهو در طی همین چند دقیقه که (موسی) و دیگران صحبت میکردند بیشتر شد.

(عمالیق) در نزدیکی اردوی عبریان متوقف شدند و با ایجاد سنگر و موضع پرداختند و در واقع مقدمات را فراهم کردند که سحرگاه باردوی بنی اسرائیل بتازند و آنها را تار و مار نمایند.

هرچه بود (موسی) میبایست در طی همین شب و در طول چند ساعتی که به صبح مانده يك لشکر آماده برای مقابله با (عمالیق) مهیا نماید. ولی این کار بزرگ چگونه امکان داشت؟

(موسی) خطاب به یوشع گفت:

— ای یوشع... من از جانب خداوند بتو فرمان میدهم که بندگان او را در قبال دشمنان حمایت کنی... تو را بفرماندهی عبریان میگزینم و این مأموریت را بتو واگذار میکنم.

و بلافاصله دستی بشانه (یوشع) زد و ادامه داد:

مطمئن باش که در جنگ پیروزی قطعی با تو است.

یکی از بنی اسرائیل پرسید:

— ای موسی این چه حرفی است که میزنی؟

آنها قریب به دوازده هزار مرد جنگی دارند... و اسلحه و اسبان خوب در اختیارشان هست که ما فاقد آن میباشیم.

(موسی) جواب داد:

— خداوند ما را مدد خواهد کرد... همانگونه که در مقابل مصریان ما را

مدد فرمود و آنها را با آنچه کبکبه و قدرت در دریا غرق نمود و نامشان را نیز از صفحه روزگار محو و نابود ساخت.

و آنگاه خطاب به (یوشع) گفت:

— برخیز و شبانه مردان را جمع کن و از اسلحه آنها بازبینی بعمل

آور که سحرگاه برای جنگ آماده باشی.

(یوشع) مرد شجاعی بود و در میان قوم بنی اسرائیل شاید کسی دیگر

یافت نمیشد که برای چنین اقدام خطرناکی صلاحیت داشته باشد... جنگ با

«عمالیق» چنان بود که شخصی عالم‌اعمالاً جام‌زهر کشنده‌ای را بدست بگیرد و لا جرعه سر بکشد.

«عمالیق» مالک و متصرف آن ناحیه بود و از دهها سال قبل بهیچ دسته و بهیچ فامیل و قوم و قبیله‌ای اجازه نداده بودند که در قسمتی از قلمرو ایشان اقامت گزینند و یا اغنام و احشامش را از چشمه‌سارها و چاهها آب بدهد و یا در چراگاههای مرزهای شرقی و شمالی بچرانند..

افراد عمالیق جنگجو و بیرحم بودند و چون همیشه با اقوام و طوایف دیگر بر سر تصرف نواحی مزروعی و خوش آب و هوای سرزمین شمال رفیدیم در جنگ و ستیز بودند در این راه مهارتی بسزا یافته و همیشه پیروز و منصور میشدند و زنان جوان طوایف دیگر را با سارت می‌گرفتند و بعنوان برده در بازارهای اطراف می‌فروختند و از مردان بجای گاو و بز جهت شخم زدن مزارع خویش استفاده مینمودند..

افراد قوم (عمالیق) حتی در مصر و کنعان و نقاط خیلی دورتر بجنک - جوئی و رشادت و دلاوری شهرت داشتند و سالخورده‌گان اقوام مختلف جوانان شجاع و جنگاور خود را به (عمالیق) تشبیه میکردند و فی‌المثل می‌گفتند:

- پسر فلان شخص آنقدر خوب می‌جنگد و در میدان نبرد آنچنان مهارت و شایستگی نشان میدهد که بیننده فکر میکند یکی از مردان «عمالیق» را در پیش چشم خود مشاهده مینماید..

وضع (عمالیق) در اطراف اینگونه بود و طبیعی است که عبریان از شنیدن نام (عمالیق) چه وحشت و هراسی یافتند و چگونه در هم ریخته و بشیون وزاری و التماس و استغاثه افتادند جمعی گرد (موسی) و (هرون) اجتماع نموده و از او راه و چاره می‌خواستند و عده‌ای دیگر، برای فرار خود و دور شدن از جبهه خطر نقشه میکشیدند و بالاخره کسانی نیز بودند که در زیر سایبانهای خویش دستپارای آسمان گرفته و اشک میریختند و از خدا می‌خواستند که بالای (عمالیق) را از سرشان دور کند.

«یوشع» با همه جلالت و مردانگی که داشت از روبرو شدن با «عمالیق» متوحش گردیده و پیش خود حساب میکرد که با چند صد نفر زن و مرد و پیر و جوان و کودک که همه خسته و مجروح و نالان و ناتوان هستند چگونه

زندگانی پیامبران

می تواند شر (عالمیق) را با چند هزار نفر سوار جنگجو و دلاوران شیردل دفع نماید .

او هم بنوبه خود در دل با خدا سخن میگفت ، راز و نیاز می کرد ، استغاثه می نمود و در عین حال از يك يك خانواده ها بازدید بعمل می آورد و با سخنان گرم خویش روح شهامت و شجاعت را در ایشان تقویت می نمود ....

در طی چند ساعت از همه خانواده های بنی اسرائیل بازدید بعمل آمد . . . بسیار یافت می شد خانواده ای که پسر جوان خود را در اثر نظام و تهدیات فرعون و مباشرین او از دست داده و مرد خانواده نیز نداشتند . . .

بسیار بودند مردانی که همه افراد خانواده خود را در اثر حوادث بی در از دست داده و خویش تنها مانده بودند ... و همچنین خانواده هایی نیز پیدامی شدند که شش تاهفت مرد جوان داشتند و اینها بودند که میبایست لشکریان مدافع قوم را تشکیل داده و با پای خود باستقبال مرك و نیستی برونده و با (عالمیق) بجنگند .

(بوشع) اسلحه افراد را نیز از نظر گنجانید و مجموعاً توانست پانصد نفر مرد بین هجده تا چهل و پنج سال انتصاب نماید و برای جنگ فردا در نظر بگیرد ...

سحرگاه آرامش نسبی برقرار شد و آنها که میبایست بجنگند اندکی استراحت کردند و هنگام طلوع آفتاب (بوشع) فرمان داد که در شاخ گاو بدمند . صدای شبپوری که باشاخ گاو تهیه شده بود در فضای اردو وطنین افکند و مردان جنگ ناآزموده سواره و پیاده بسوی محل اقامت (موسی) و (هرون) که بوشع نیز ایستاده بود ، حرکت نمودند .

آفتاب تازه بلندترین صغره های کوه را زرد رنگ نموده بود که (موسی) در حالیکه بمصای مخصوص خویش تکیه داده بود از جای برخاست و نگاهی به لشکریان نابسمان و غیر منظم عبری افکند و پس از لحظه ای چند تفکر لب بسخن گشود و اظهار داشت :

- گوش کنید : . . (عالمیق) تا امروز مورد لطف و عنایت پروردگار جهان قرار داشتند و درهای رحمت الهی بروی این قوم ظالم

گشوده بود و با همه بی رحمی و قساوتها ، خداوند بر زنان و کودکان و پیر مردان آنها رحمت میآورد و از میزان نعمات ایشان نمیکاست و قدرت و توانائی را نیز از آنها نمی گرفت . . . بزرگترین نعمتی که به (عمالیق) داده شده سرزمین خوش آب و هوا و سرسبز و خرمی است که در آن اقامت دارند . . . این قسمت از جهان در کنار صحرای (ایلم) . . . در نزدیکی کوهستان (رفیدیم) و دشت (سینی) و کوه‌های دیگر چون دانه الماس درخشانی است که در میان لجن‌زار افتاده باشد . . . شکر نعمت ، موجب افزایش آن میشود و ای (عمالیق) در طی سالیان دراز از برکات الهی مستفید شدند و بجای شکر و سپاس بت پرستی و آتش پرستی کردند و اقوام و طوایف دیگر را کشتند و پراکنده ساختند . . . طومار افتخار بزرگی (عمالیق) سیاه شده امروز روزی است که این قوم خونخوار از خدای خبرسزای زشتکاری‌های خود رابه بینند . .

یکی از مردان که شمشیر کوتاه و زنک زده‌ای بدست داشت و پاهای طاول زده و پر آبله اش روی ریگزار میسوخت نگاهی بوضع آشفته خودش و دیگران کرد و با صدای بلند گفت :

- چه کسی سزای زشتکاری‌های آنها را میدهد.

آیا سپاه دیگری بجنک (عمالیق) میشتابد؟

(موسی) در پاسخ اظهار داشت:

- خداوند ما را نصرت می‌دهد که بر (عمالیق) پیروز شویم و آن قوم

قسی القلب متجاوز را پراکنده نمایم .

شخص دیگری بآنک برآورد و خنده‌ای تمسخر آمیز کرده

و پرسید :

- راستی این ممکن است که سیصد چهارصد مرد جنک ناآزموده برده

هزار دلاور پیروز شوند؟

(هرون) این بار سخن او را برید و بجای برادرش که مثل همیشه در صحبت

لکنت داشت گفت :

- این ما نیستیم که بر (عمالیق) چیره میشویم ، بلکه خداوند عالم

فرشتگان خویش را برای برانداختن درخت که پنجاه سال قدرت (عمالیق) میفرستد

تا ما را یاری کنند و طبیعی است که هیچ قدرتی در مقابل اراده و مشیت الهی بارای

مقاومت ندارد .

(موسی) برای آنها دعا کرد و بعد (یوشع) فرمان داد که سپاهیانرا با نظم و ترتیب بجنك كسیل دارد و خودش پیشایش آنها باشد .

(یوشع) شمشیر خودرا از نیام کشید و مانند فرماندهی که چندین هزار سپاهی را فرمان میدهد، مردان عبری را به حرکت در آورد و بسوی مشرق (رفیدیم) که دشت نسبتاً وسیعی بود و (عمالیق) در منتهی الیه شرق آن اردو زده بودند پیش راند .

(عمالیق) وضع مرتب و وحشت انگیزی داشتند هر دسته و هر جناح فرماندهی جداگانه داشت و روی سپرهای قسمت های مختلف نشانه و علامت خاصی دیده میشد .

همه سپرها يك اندازه و تمام نیزه ها يك شكل و يك قواره .. از آن عجیب تر وضع لباس آنها بود که توجه عبریان را جلب میکرد .

همه متعدد الشکل بودند و ساق دست و زانو و سینه آنها با قطعه فلز مسکمی پوشیده شده بود هنگام جنك آسیب نبینند ..

ستوران را لباس پوشانیده و سینه بندهای اطلسی حیوانات با منگوله های ابریشمین رنگارنگ چشم را خیره میکرد در حالیکه عبریان پای برهنه و خودشان فاقد لباس بودند .

منظره ای عجیب بود اگر کسی در جانب (عمالیق) قرار میگرفت و بآن صحنه مینگرست واقعاً بخنده میافتاد و چون عمالیق در استهزاء و تمسخر را میگرفت . وقتی چهار صد نفر مرد كوچك و بزرگ و پیر و جوان با لباس های پاره چهره های زرد و بدنهای استخوانی پای برهنه و اسلحه ناقص و شکسته و زنك زده نزدیک رسیدند ، (عمالیق) شروع کردند بخندیدن ...

عجب خنده ای ... ؟

بنظر آنها تماشای آن صحنه خنده آور بود .. چطور این عده قلیل با چنین اسلحه ناقص جرأت کرده اند که با درازده هزار سوار و پیاده جنگجو مصاف دهند ... راستی عجیب مردم ساده دلی هستند دیوانه شده اند .

آخر این اقدام خطیر به خود کشی شباهت دارد و پایان کار ایشان جز مرگ هیچ چیز نیست ...

(بوشع) پیشاپیش مردان خدا و عبریان دین دار خدا پرست حرکت میکرد و بارنج و الم بسیار خنده و تمسخر (عمالیق) را تحمل مینمود. صدای قهقهه و استهزاء آنها گوش فلک را کر کرده بود و عبریان با سرافکنده و قیافه های مخصوص ایستاده بودند و با آنها مینگریستند ...

بالاخره خنده پایان یافت و سرداری از صف (عمالیق) جدا شد و اسب خود را پیش راند و چون بوسط میدان رسید، اسب عالی و راهوارش را بجولان در آورد و چند بار چپ و راست و بالا و پایین رفت و سرانجام مقابل بوشع متوقف گردید و پس از قهقهه ای بلند دست را به چپته برد و چند سکه طلا بیرون آورد و مقابل (بوشع) افکند و با صدای رسا گفت :

- بگیر این سکه ها را بردار و بین افرادت تقسیم کن. ما ابتدا فکر میکردیم که سپاهی جنگجو به استقبال ما می آید ولی حالا می بینیم که جمعی گدا برای در یوزگی آمده اند.

وقتی سردار (عمالیق) این سخنان را بر زبان آورد و سکه ها را رها کرد، افراد زیر فرمان او مجدداً قهقهه زدند و خندیدند ...

سکه ها مقابل پای (بوشع) بر خاک صحرا افتاده و چشم عبریان را خیره کرد زیرا آن بیچارگان هرگز صاحب چند سکه طلا نبوده و آرزوی داشتن آن را در دل داشتند.

(بوشع) بدون اینکه بخشم و غضب بیاید، سر برداشت و در کمال آرامش گفت:

- خدا تو و افرادت را هدایت کند و براه سعادت و نیک بختی سوق دهد ... ما حتی دشمنان خود را دعا میکنیم، و خدا پرستان جز این نمی توانند باشند ...

سردار مذکور در حالیکه آرنج را روی برجستگی جلوی زین تکیه داده بود خنده دیگری کرد و گفت :

- اگر دعای شما مستجاب میشود خوب بود برای خودتان دعا میکردید و از این وضع رقت بار و پریشان نجات می یافتید ...

هر بار که سردار مذکور حرف مزدا تباء و افراد او میخندیدند و سکه

كلوخ بجانب عبريان پرتاب ميكردند. اين بار نيز چنين كردند و سبب شدند كه (يوشع) نحوه كلام را عوض كرده بگويد...

- خداوند زشتكاران را مهلت ميدهد. مهلت اعمال بد شما پايان يافته و امروز روزي است كه طومار حيات شما درهم پيچيده ميشود و قدرت جبري كه سالها سبب آزار و شكست چه مردم بي پناه بود همين امروز بدست ما كه لشكريان خداوند هستيم خرد شده و از بين ميرود.
سردار خنده اي كرد و از راه تمسخر گفت:

- من در بين شما سرداري نبرو مند نمي بينم... همه گدا هستند و يك وعده غذاي سير نخورده ايد... پس آن سرداري كه ميخواهد بامن مصاف بدهد كيست؟
بهتر اينست كه يكعده ده نفری جدا شوند و بامن بجنگند... عيب ندارد... من يك تنه با ده نفر شما جنگ ميكنم بپاييد...

(يوشع) با همان خونسردی و آرامش خاطر لب بسخن گشود و گفت:
- لازم نيست ده نفر را بجنگ دعوت كني... تنها من با تو مصاف ميدهم و اين را بدان كه لباس و شمشير و اسب خوب دليل شجاعت نيست... تو سوار هستي و من پياده... تو اسلحه خوب داري و من فاقد آن هستم... تو قدرت و سپاهي بيشمار پشت سر خود نگه داشته اي و فقط چهارصد پانصد نفر مرد بي سلاح در عقب سر من ايستاده اند... مع هذا من با تو مي جنگم و بتو ثابت ميكنم كه وقي اراده خداوند به انجام كاري تعلق بگيرد (يوشع) بي سلاح ر سردار هماليق پيروز ميشود و چهارصد هجري جنگ نا آرموده و داده هزار مرد جنگي را از پاي درمياورند و شكست ميدهند.

(يوشع) اين را گفت و با شتاب شمشير خود را از نيام كشيد و بوسط ميدان رفت... در همين موقع (موسي) و (هرون) و جمعي از شيوخ و بزرگان بني اسرائيل بر بالاي كوه رفيديم رسيده بودند و از آنجا بخوبي صحنه جنگ عماليق و عبريان را ميديدند و موقعي كه (يوشع) براي جنگ پيش رفت او را بخوبي تشخيص دادند.

جلال و قدرت ظاهري (عماليق) همه را بو حشت انداخته بود ولي موسي مرتيا آنها را تسلي ميداد و ميگفت:

- ترسيد... بيم نداشته باشيد... خداي عادل ما را مدد ميكند.

ولی این سخنان از شدت وحشت و هراس آنها نمیکاست و در پامین کوه
زنان و اطفال گردهم جمع شده و برای جوانان خود که بیدان رفته بودند صدای
بلند گریه میکردند و ضجه مینمودند ..

صدای شیون زنان و مردان سالخورده از پامین کوه بگوش (موسی) و
(هرون) و دیگران میرسید ولی نه با ایماء و اشاره و با سخن و استعاره بهیچ وجه
اعاده آرامش قوم امکان پذیر نمیشد. مسئله ای واضح و آشکار بود. بدین معنی
که تا ساعتی دیگر جوانان عبری از دم تیغ جنگجویان کار آزموده (عم-الیق)
میگذرند و ناچار باید جنازه خون آلود و اجساد سر و دست ایشان را به اردو اعاده
داد و در تلخکامی و تیره روزی بخاک تیره سپرد. از تصور این منظره هولناک
بود که وحشت بر سر پای زنان کوتاه اندیشه و دیر پا و مستولی میکردید و سیلاب
اشک از دیده روان میساختند و الحق اگر هر ملت و قوم دیگری بجای ایشان
بودند از ابراز درد و الم ناگزیر بودند ..

(موسی) دیگر توجهی به زنان باقیمانده در اردو نداشت ... با همه توجه
و دقت خویش به صحنه جنک (بوشع) و سردار (عمالیق) که هنوز آغاز نشده و به
رجز خوانی سرگرم بودند مینگریست و دیده از آن نقطه بر نمیداشت.
البته (موسی) پایان کار را بدرستی پیش بینی میکرد و خوب حدس میزد
که چه خواهد شد و کدام يك از دو طرف پیروز میگردد، مهندا نمیتوانست
دل ناشکیبارا آرام نگهدارد و چشم از (بوشع) برگیرد و بجای دیگر
نگاه کند.

سردار (عمالیق) سوار بر اسب نازک میان آراسته عقب عقب رفت و
کوشید تا (بوشع) را بوسط میدان بکشد و آنجا که دستش برای تاخت و تاز
گشاده بود بنحو بهتری حریف بی سلاح را از پای در آورد ..
(بوشع) هم با پای برهنه و لباس ژنده و شمشیری کوتاه و زنك زده که
یکلی قدرت راندگی را از دست داده بود پیش میرفت و برای اینکه مردی
ترسو و جبون شناخته نگردد هر یک قدم که سردار خصم دور میشد (بوشع)
جای او را میگرفت و با شجاعت و شهامتی بی نظیر گردن را افراشته و سینه را
فراخ و چهره را آرام نگه میداشت.
سردار عمالیق وقتی از وسط میدان گذشت دهانه اسب را کشته و ایستاد

زندگانی پیامبران

جایی که دو حریف مقابل یکدیگر قرار گرفته بودند به صفوف منظم (همالیق) نزدیکتر از صف درهم ریخته و آشفته مردان بی سلاح عبری بود، باین علت حمله ناگهانی و مرگ فجیع (یوشع) محتمل بنظر میرسید . . اما تنها سردار (همالیق) با آن نیزه و زوین بران و برنده . با آن تبر زرین دسته بندی و شمشیر فولادین و سنگین ، و بالاخره با اسبی تیز گام و دوند و پیروزی و تفوقی عجیب بر (یوشع) داشت و هیچ احتیاج نبود که افرادش برای کشتن بکنفر حمله کنند ..

سردار (همالیق) پس از توقف نگاهی تحقیر آمیز بر پای (یوشع) افکند و پس از لحظه ای چند که همه جای او را انگریست خنده ای آمیخته به استهزاء و تمسخر کرد و قهقهه ای طولانی زد و روی را بسوی افرادش برگردانید و گفت :

- نگاه کنید .. فرمانده شما چقدر بدبخت شده که باید با گدایی چون او بجنگد . . بهتر است باو پولی بدهیم که شکمش را سیر کند بعد بجنک بیاید ..

(یوشع) رجز خوانی او را نادیده و نا شنیده گرفت و لبخندی زد و گفت :

- میدان جنک هر چه هست این حسن را دارد که مرد و نامرد را بمردم میشناساند و امروز نیز روزی است که نامردی تو و مردانگی من پای برهنه بر همه آشکار گردد ..

صدای خنده و تمسخر (همالیق) فضا را پر کرده بود و پرده گوش عبریان را می آزد و بیشتر باعث تضعیف روحیه آنها میگردد . . تنها (یوشع) بود که با نیروی روحی به استهزاء و تمسخر آنها گوش میداد و خم برابر و نمیآورد .

سرانجام خنده ها تمام شد و باز هم این (یوشع) دین دار خدا پرست بود که گفت :

- بهتر است بجای خنده های بی مورد آزمایشی از مردی و شجاعت یکدیگر بعمل آوریم و تکلیف جمعیتی که در دو طرف در آفتاب ایستاده اند معین کنیم . . بالاخره عده ای هستند که باید همین امروز راه جهان دیگر را پیش گیرند و از آن میان یکی توهستی .

سردار (عمالیق) ابروان را درهم کشید و گفت :
 - هان ... گستاخی را بیش از اندازه کردی .. حالا سزای زبان درازی
 را بتو میدهم و سرت را برای خانواده ات تحفه میفرستم ... آماده باش و
 بگیر بدبخت ..

این را گفت و با سرعتی غیر قابل قیاس زوین را از کنار زین اسب کشید
 و بسوی (بوشع) و سینه نیمه عربان و آفتاب زده او پرتاب کرد. زوین هوا را
 شکافت ، صفیری کشید و راه خود را بسوی قلب (بوشع) پیش گرفت . بوشع
 تقریباً بی خبر ایستاده و هیچ انتظار پرتاب زوین را نداشت لذا ابتدا
 دست و پای خود را گم کرد ولی در لحظه آخر که فاصله نوبت زهر آلود و تیز
 زوین با سینه از یک وجب بیشتر نبود خود را از مرگ حتمی رها نید .
 زوین از بوشع گذشت و چندین گام آن طرف تر در رمل فرو رفت و هم
 چنان برجای ماند ..

(عمالیق) ساکت ماندند . اما عربیان فریاد شادمانه میکشیدند . دست
 افشانی میکردند و شمشیرهای کج و معوج و قراضه و دم برگشته خود را دور سر
 میچرخانیدند و هورا میکشیدند .

سردار (عمالیق) که فکر میکرد در همان حمله اول سینه و قلب بوشع
 سوراخ میشود ، ابروان را فرو برد ، لبها از خشم برهم فشرد و بانگ بر آورد
 و گفت :

- بدبخت ... از مرگ می گریزی ؟ ولی یقین داشته باش که آفتاب صرت
 بر لب بام رسیده و تا چند لحظه دیگر غروب میکند ... و بعد از گفتن این مطالب
 اسب را دور خود چرخاند ، و ناگهان نیزه بلند را به حرکت در آورد و به پیزی
 با سب زد و بطرف نقطه ای که بوشع ایستاده بوده تاخت کرد .
 او نقشه دقیقی داشت . قاعده این نبود که پس از زوین کوتاه نیزه
 بلند مورد استفاده قرار گیرد و طبعاً خیال بوشع از این جهت راحت بود
 ولی سردار خصم نا جوان مردانه با این حيله متوسل گردید که بوشع را
 غافلگیر نماید ..

او اسب را تاخت و طوری اینکار را انجام داد که هنوز او از اندیشه
 زوین خارج نشده و خود را جمع و آماده دفاع ننموده بود .. اسب نزدیک و
 ناگه نزدیکتر شد .. سردار عمالیق که وضع را چنین دید به پیروزی خود

زندگانی پیامبران

یقین حاصل نمود و چند فریاد شادمانه کشید و بر فشار دست خود افزود ..
اما .. از آنسوی هیجان عجیبی بر نیروی عبریان و زنان و فرزندان آنها
مستوای گردیده بود .. مرك سردار خود را حتمی میدیدند و این بار کار او را تمام
شده میانگذاشتند و راستی هم چنین بنظر میرسید ..

در بالای کوه رفیدیم شیوخ قوم گرد موسی جمع شده بودند و مرتباً
باومتوسل میشدند که کاری کند و دعای واستغاثه ای بعمل آورد شاید خدا
برایشان رحمت آورد ..

یوشع این مرتبه هم خود را عقب کشید و اینکار را باچنان سرعتی انجام
داد که سردار مذکور نتوانست جلوی خود را بگیرد .. دست یوشع بالا رفت و
باهمان شمشیر کندی که در دست داشت مچ پای اسب او را زد ..

اسب پی زده از جای کنده شد .. شیهه ای کشید و راكب خود را با
سر بر زمین کوفت ... هلهله ای در گرفت عبریان شادی میکردند و هورا
می کشیدند ... عمالیق دشنام میدادند و میشت گره کرده خود را دور سر
میچرخانیدند ... آنها آنقدر خشمگین بودند که شاید يك اشاره تمام عبریان
را قتل عام میکردند ..

یوشع شتابان خود را بالای سر سردار خصم رسانیده و گفت :

- حالا هر دو پیاده هستیم و بهتر میتوانیم بجنگیم .. ببین .. هم اکنون
من می توانم تورا بکشم ولی جوانمردی بمن حکم می کند که بتو باز هم فرصت
دفاع بدهم زیرا این اسب بود که تورا بر زمین افکند نه من ..

سردار عمالیق از جای برخاست و خود را بر بالای اسب پی زده و خون
آلود رسانید و شمشیر و سپر برداشت و با سرعت بطرف یوشع بازگشت و
جنگ را آغاز کرد .

حالا جنگ با شمشیر آغاز شده بود ولی هنوز بین دو طرف تناسب موجود
نی بود و یوشع بدون سپر بجنگید در حالیکه سردار دشمن سپری از فولاد و
شمشیری بلند و برنده در دست داشت ، مهبذا روحیه یوشع بی اندازه قوی بود
و چون قبلا دست از جان شسته و دل از هستی کنده بمیدان آمده بود علتی نبود که
از مرك بترسد و دیگر چیزی نداشت که از دست بدهد ..

با این اندیشه شجاعانه می‌جنگید و با اینکه سپر و حفاظ نداشت بی‌پروا حمله میکرد و سردار (عمالیق) را با آن همه کبر و نخوت و غرور عقب میراند و از چپ و راست و بالا و پایین مورد حمله قرار میداد... ناگهان معلوم نشد چه پیش آمد که ناگهان سردار دشمن جستی زد و با گوشه سپر خود محکم به پیشانی (یوشع) کوفت... خون از شکاف پیشانی او جبهیدن گرفت و روی چشمان او را پوشانید و بینائی و مسیر دیدارش را گرفت.. (یوشع) دیگر جانی را نمی‌دید... با دست خون را می‌سترد ولی هر لحظه بیشتر میشد و در مجاورت هوادله می‌گردید...

سردار دشمن از موقعیت استفاده کرده و حمله ای خطرناکتر از اول نمود ناچار (یوشع) عقب رفت و پایش در گودالی افتاده و نقش زمین گردید. (یوشع) افتاد، شمشیر از کفش خارج شد و ده قدم آن طرفتر در رمل فرودفت... دشمن که انتظار چنین حادثه ای را میکشید خود را روی سینه او افکند و شمشیر و سپر را انداخت و خنجرری برنده از کمر کشید که سر از بدن یوشع جدا کند!

حالا نوبت (عمالیق) بود که هورا بکشند و شادی کنند. عبریان اندوهیگن و سرافکنده ایستاده بودند و عده ای روی را بر گردانیده بودند که منظره بریده شدن سر (یوشع) جوان مرد شجاع را نبینند... (موسی) و (هرون) و دیگر بزرگان بنی اسرائیل از بالای صخره کوه شاهد آن منظره بودند و با چشم می‌دیدند که (یوشع) در زیر بدن سنگین دشمن بیرحم و شفقت دست و پامیزند...

سردار (عمالیق) می‌خندید و مثل گربه ای که موش را گرفته باشد با او بازی میکرد. گاهی خنجر را زیر گلوی (یوشع) پائین می‌آورد و باز آنرا بالا میکشید و چون می‌دانست که دیگر کاری از او ساخته نیست می‌خواست حریف را باشکنجه بقتل برساند که روحیه دیگران ضعیف شود... چند مرتبه این عمل را تکرار کرد... در طی همین چند لحظه بود که موسی عصای خود را از زمین برداشت و پس از اینکه دعائی خواند آنرا بالا گرفت...

همه کار یوشع را تمام شده میانگاشتند و منتظر بودند که سرش را بالای نیزه مشاهده نمایند ولی به محض این که دست موسی با عصا به هوا بلند شد ناگاه (یوشع) فریادی کشید و حریف را که چون کوهی

سنگین روی سینه اش نشسته بود بكمك زانو و بازوان خسته خود بلند کرد و بسوی پرتاب نمود ...

سردار مذکور غافلگیر شده بود و حتی در آخرین فرصت میخواست با خنجر سینه (یوشع) را سوراخ کند ولی موفق نشد و اتفاقاً خنجر از کفش خارج گردید و در کنار بدن (یوشع) افتاد ...

سردار در چند قدم آن طرفتر پائین افتاد و با شتاب از جای برخاست که لااقل ششیر و سپرش را بردارد تا در صورت لزوم مجدداً جنگ را ادامه دهد ولی دیگر دیر شده بود زیرا (یوشع) از عقب گریبانش را گرفت و با دست دیگر کمر بند چرمی او را چسبید و بایک حرکت سردار نیرومند را از جای بلند کرد و دور سر خود چرخانید و محکم بر زمین کوفت . شدت فرود آمدن او آنقدر زیاد بود که استخوانهای سردار عمالیق در بدنش خورد شد، مثل شیشه ای که درون کیسه ای نهاده و بر سنگ کوفته باشند ...

سردار آخرین ناله را کرد و آنا جان سپرد . دیگر احتیاجی به خنجر کشیدن و سر بریدن نبود . همانجا که افتاد دست و پای دراز کرد و دیدگان را بست.

عبریان هلهله میکردند و شادی مینمودند ولی عمالیق هم ساکت نمائند ... بکنفرانس سرداران دیگر پیش آمد و جلوی صفوف منظم افراد ایستاد و شمشیر را بیرون کشید و فریاد کنان گفت :

- سردار شما را با نامردی کشت ... آماده باشید ... آماده باشید ... حمله کنید و همه را از دم تیغ بگذرانید که انتقام او گرفته شود .. با این فرمان سواران و پیادگان (عمالیق) هجوم و حشیانه ای را آغاز نمودند و چون سیل بطرف عبریان سرازیر شد ..

(یوشع) که جلوتر از دیگر عبریان و در وسط میدان کنار جنازه سردار (عمالیق) بود بسرعت دست بکار شد و نیزه همان شخص را برداشت و سر جسد بی جان سردار را برید و بر نیزه نهاد سپر و شمشیر فولادین دشمن را نیز در دست دیگر گرفت و بطرف صفوف عبریان دوید و خود را بایشان رسانید .

نیزه را به دست یکی از افراد داد و خودش فرماندهی را به عهده گرفت و با سرعتی قابل تعجب عده را به دو دسته تقسیم نموده و گفت :

- یکدسته از چپ و دسته دیگر از راست و من خود وسط را نگه میدارم...

عجابه کنید... شجاع باشید.

(بوشع) دیگر فرصت سخن گفتن و صدور دستور را نیافت زیرا (عمالیق) رسیدند و جنگ با شدت هر چه تمامتر آغاز شد.

چیزی که سبب تجری و تشجیع عبریان میشد وجود سر بریده فرمانده دشمن بود که بالای نیزه خود نمائی میکرد و همان نیز موجب وحشت و سستی اراده (عمالیق) بود.

(موسی) در بالای کوه آرام نمی نشست و با دقت و تیزبینی مراقب صحنه جنگ بود... رو به مرسته عبریان بعزت کمی افراد عقب می نشستند و دقیقه به دقیقه میدان را خالی میکردند و (عمالیق) مانند مورچگان که به بلخ مرده ای حمله کرده باشند راه را برای پیشرفت می گشودند... موسی باز هم با طرفیان خود گفت:

- وحشت نداشته باشید... هم اکنون تکلیف جنگ و جنگاوران عمالیق

معلوم میشود نگاه کنید...

این را گفت و عصای خویش را بلند کرد... بعضی اینکه عصای موسی به هوا بلند شد. چند صد نفر جنگجویان بنی اسرائیل بردواژده هزار سواران نیزه دار و تیراندازان چیره دست عمالیق حمله بردند و صفوف منظم و درهم فشرده آنها را پاشیدند و عده زیادی را بخاک و خون افکندند. تاموقمی که عصای موسی در هوا بلند بود عبریان چیره گسی را حفظ میکردند ولی تا عصا پائین می آمد عمالیق بطور عجیبی دفاع می نمودند و هجوم می بردند و عبریان را عقب میزدند...

موسی باز هم می خواست عصا را به هوا بلند کند لیکن فرصت اینکار را نیافت زیرا درست در همین هنگام دستی دامن او را گرفت و کشید و گفت:

- ای رهبر بزرگ... اجازه بده که من به میدان بروم و به بوشع کمک کنم. او بتنهائی قادر نیست یمین و یسار سپاه دشمن را دفع کند.

موسی و هرون هم بطرف صدا برگشتند و در نهایت تعجب آسیموس را دیدند که بر صخره ای پشت سرموسی زانو زده و دامن او را گرفته و مرتباً می بوسد و بچشم و صورت خود میمالد...

موسی بدیدن آسیموس تبسمی کرد و اظهار داشت :
 - اوه . . . راست می گوئی آسیموس . . . تو بزرگترین سردار
 فرعون بودی ...

بکروز برای ظلم و جور می جنگیدی و حالا بایست که تو فرصت
 داده شود که جانت را به خاطر خدا به خطر بیافکنی و خطاهای گذشته
 را جبران نمایی ...

این را گفت و دستی بر سردار مصری کشید و ادامه داد :
 - برخیز و به میدان برو . . . امیدوارم نظر اطف الهی شامل
 حال تو باشد ...

آسیموس مانند کبوتری که از دام رهایی یافته باشد جستی زد و برخاست
 و سرعت از صخره سنگها پائین رفت و خودش را بار دو گاه رسانید .
 همانطوریکه ذکر شد، آسیموس ارا به جنگی مجهزی داشت که با
 آن خود و دخترش را به کاروان مهاجرین عبری رسانید و به موسی و همراهانش
 ملحق گردید ...

این ارا به هنوز در اردو بود و از آن برای حمل بیماران و انتقال معلولین
 و اطفال آفتاب زده و مجروح استفاده میکردند ... دختر سردار بزرگ مصری
 نیز مانند يك خدمتگذار صدیق و چون يك ارا به چی ماهره - میشه جای سورچی
 نشسته و آماده خدمت بود. وقتی آسیموس خود را بار دو رسانید، دخترش بالای
 ارا به ایستاده و از دور میدان جنگ را تماشا میکرد و گاهی ازمشاهده
 عقب نشینی و شکست عبریان با هر دوست به سرو صورت خویش می زد
 و می گریست ...

آسیموس برای این که فرصت از دست نرود و وقت بیهوده تلف
 نشود بدون حرف زدن دست دخترش را گرفت و او را پائین کشید و
 خودش شلاق را به پهلوی اسبها آشنا کرد و فریاد کشید و با سرعت ارا به را
 حرکت در آورد ...

صدای فریاد او در آن غوغا و همهمه بگوش کسی نرسید ولی آنسها
 که در اطراف ایستاده بودند او را دیدند که با شوق و علاقه ای بطرف میدان
 جنگ می شتابد

در همین گیر و دار عمال بقی بدو قسمت بخش گردیده و از دو طرف بوشع و

جمعی از برگزیدگان سپاه عبری راتحت محاصره قرار داده بودند... از این گذشته نیزه ای که سر سردار عمالیق بر بالای آن نصب شده بود بدست دشمن افتاد و همین امر موجب تقویت روحیه آنها گردیده بود.

رویه رفته وضع بنی اسرائیل وخیم و خطرناک شده و تنهایك معجزه حتی امکان داشت آنها را نجات دهد..

یوشع که از آغاز خود را برای مرگ آماده کرده بود در این موقع به گلی دست از جان شست و خویشتن را بدست تقدیر و سرنوشت سپرد و در دل بدرگاه خدا نالید و طلب عفو و بخشش گناهان گذشته را کرد.

اما... ناگاه وضع عوض شد... ارا به ای با سرعت به صفوف عمالیق نزدیک شد... چند تن از سواران دشمن پیش تاختند که...

راه را بر جنگجوی ارا به سوار بهمنی (آسیموس) سردار شجاع بگیرند ولی موفق نشدند و در همان لحظه اول سه نفر از آنها از دم تیغ او گذشتند و جسد بدون سرشان از روی زمین اسب بزمین افتاد...

غلامه ای تازه در گرفت.. عبریان که (آسیموس) شجاع را در کنار خود دیدند تشجیع شدند و دسته ای از آنها گرد او را گرفتند و بهدایت وی که

سرداری جنگیده و کار آزموده بود بمحلی که (یوشع) تحت محاصره قرار داشت حمله بردند... (یوشع) از روی اسب فقط ارا به را دید و نتوانست تشخیص دهد که ارا به سوار کیست زیرا آسیموس آنچنان با سرعت میجنگید و آنقدر عجولانه جا میپاشد که بزحمت میتوانستند او را ببینند.

ارابه او را نیز بازان کردند ولی تیرها از هر نقطه ای که میگذشت آسیموس آنجا نبود و لحظه ای قبل جای خود را تغییر داده و خویشتن را بطرف دیگری مایل نموده بود...

چند تن از فرماندهان (عمالیق) بطرف او شتافتند که کارش را زودتر یکسره کنند اما (آسیموس) که مراقب همه چیز بود، با مهارتی قابل تحسین سر یکی از آنها را بضربت شمشیر قطع نموده و با نیزه به هوا بلند کرد...

بعضی اینکه سر سردار دوم (عمالیق) بلند شد ناگاه صفوف درهم فشرده آنها بهم ریخت و عده ای زیاد که جرأت جنگ را از دست داده بودند پای عقب کشیده و روی بگریز نهادند و فرار کردند...

(آسیموس) از قرار آنکه راضی نبود و میخواست قبلاً (یوشع) را از مرگ نجات داده و بعد کارها را یکجا یکسره کند. روی این حساب با همراهان خویش بطرف حلقه محاصره گردیوشع هجوم برد و در چند لحظه آنها را براکنده نمود و توانست خود را به (یوشع) برساند...

وقتی (یوشع) آزاد شد یمن را گرفت و خود (آسیموس) بسار را تحت حفاظت قرار داد و مجدد وضع دفاعی عبریان بهبود یافت درحالیکه (همالیق) هر دقیقه‌ای که می‌گذشت متوحش‌تر و پربشاکتر میشدند و دست‌ها را میکردند...

(آسیموس) که جنگجوی کارآزموده بود با يك نگاه وضع عمومی دشمن را دریافت و اشاره‌ای به (یوشع) کرد تا او را نیز باخود همراه کنند. . . دريك لحظه هر دو نفر از چپ و راست فرمان حمله را صادر کردند...

افراد عبری که تحت فرماندهی دو فرمانده شجاع قرار گرفت بودند با از جان‌گذشتگی قابل تحسین حمله کردند و (همالیق) را عقب راندند.

سواران خصم که بهتر می‌توانستند بگریزند، از یم جان پیاده‌ها را زیر پای اسب لگدکوب می‌کردند و میرفتند و پیاده‌ها از یم اینکه مبادا زیر دست و پای اسب جنگجویان خود له شوند از یمین و یسار می‌گریختند و هرچه اسلحه و باروت و وسائل همراه داشتند بزمین میریختند که سبک باشند...

اهالی اردوی عبریان از زن و مرد و پیر و مریض هر کس میتوانست کاری بکند و چوبی بدست بگیرد حمله ور شدند و بمردان پیوستند و به تعقیب فراریان پرداختند...

دیری نیامد که کار از هر جهت خاتمه یافت و ناچشم کار میکرد از (همالیق) انری دیده نمیشد...

آنچه که از آنها در جای ماند اردوی خالی و باروت و وسائل عالی و با شکوه ایشان بود که همه بمنزله غنایم جنگی بچنگ عبریان افتاد و (یوشع) و (آسیموس) فرمان دادند که باردوی خودشان انتقال دهند...

تاشب قبل عبریان غذا و آب نداشتند و حالا که اردوی (عمالیق) را
متصرف گردیده بودند همه چیز داشتند ... کیسه های بزرگ آرد ... نان پخته
حاضر .. خیکهای روغن و مشکهای آب شیرین و گوارا و حبوبات و ما بهنجار
دیگر زندگی ...

از این گذشته (عمالیق) عادت داشتند که در جنگ گاوان و کوسفندان شیر
ده را بدنبال اردوی جنگی حرکت می دادند که لبنیات تازه برای مصرف
دوازده هزار نفر داشته باشند ... برای تعلیف کوسفندان و گاوان نیز علوفه
خشک و جوالهای جو کافی داشتند اغنام و احشام آنها نیز بدست عبریان
افتاد ... چادرهای عالی ... اسبهای تند روی جنگی ... اشتران بارکش و
حتی ظروف طلائی که در چادر سرداران (عمالیق) استعمال میشد بعنوان غنیمت
جنگی ضبط گردیده ...

خوغای بیسابقه و عجیبی برپا شده بود ... زنان دست افشانی و پای کوبی
می کردند .

موسی و هرون و آذوقه و بار و بنه را بین خانواده ها به نسبت
جمعیت آنها تقسیم می کردند تا بعدا با فرصت غنائم جنگی نیز بین خانواده -
هایی که جوانان خود را بچنگ فرستاده و یابکی از آنها کشته و مجروح شده
بود تقسیم شود ...

موسی میگفت آنها که از جنگ بیشتر آسیب و گزند دیده اند از غنائم سهم
افزونتری خواهند برد و همینکار را نیز کرد ..
در طی چند ساعت وضع اردوی عبریان به حال عادی بازگشت و (موسی)
فرمان حرکت را صادر کرد و چون مراحل سخت و خطرناک و بی آب و علف راه
تقریباً سپری شده بود همه باشادی و شغف بدنبال رهبر بزرگ خود ب حرکت دو
آمدند و بطرف ارض موعود در رهسپار شدند .

کاهن مدیان

«بصر ب» پدرزن موسی که کاهن بزرگ معبد ناحیه «مدیان» بود از فاصله بعید اخبار مربوط به فعالیت‌های «موسی» را می‌شنید... «موسی» در طی مدتی قلیل آنقدر شهرت یافته بود که حتی در ممالك اطراف و شهرهای دوردست درباره قدرت عجیب و دین جدید و معجزات و کرامات او صحبت می‌کردند و حوادث مربوط به مخالفت او و «فرعون» رادهان بدهان نقل می‌نمودند.

«بصر ب» باعلاقه اخبار «موسی» را می‌شنید و در آخرین مرحله اطلاع یافت که دامادش بر فرعون پیروز گردیده و موفق شده که قوم بنی اسرائیل را از قید اسارت و بندگی چند صد ساله مصریان نجات داده و بسوی ارض موعود راهبری نماید...

حالا علقه عجیبی در او بوجود آمده بود که خودش را بموسی برساند و در کنار او زندگی روحانی جدیدی را آغاز کند. چندی با میل تازه‌ای که در دلش پیدا شده بود جدال کرد پیری و ناتوانی طول راه مشکلات و سختی‌های سفر دور و دراز «مدیان» «مصر» را در نظر آورد ولی بالاخره نیروی روحانی و خدا پرستی بر تمام مشکلات موجود فائق آمده و «بصر ب» پیرمرد فرتوت عزم سفر کرد و از مدیان خارج شد. (۱)

۱- تاریخ در این مورد صراحت کامل ندارد... بعضی از مورخین نوشته‌اند که (صپوراه) همسر (موسی) هنگام خروج از مصر با او بود و بصر ب تنها از مدیان خارج شد ولی از توراۃ که مستندترین تاریخ عبری است چنین مستفاد میشود که موسی هنگام مبارزه با فرعون صپوراه و دو فرزندش (گرشوم) و (الی غرر) را نزد پسرانش مدیان فرستاد و در نتیجه بصر ب صپوراه و گرشوم و پسر دوم موسی الی غرر را نیز با خود برداشت و تمام صحرای سینا را طی کرد و خودش را در رفیدیم به اردوی موسی رسانید.

(بصر) از زبان مردم همه چیز را شنیده بود. مسافران (مصر) مدیان برای کاهن معبد حکایت میکردند و بتاکید سوگند یاد مینمودند که معجزات (موسی) را با چشم خویش دیده اند. جمعی نیز با شوق و علاقه میگفتند که هنگام عبور قوم بنی اسرائیل از دریای سرخ حضور داشتند و برای العین مشاهده نموده اند که چنان آب متوقف شد و از دو سمت دیوار کشید و برخاست و راهی برای عبور عبریان گشود اما هنگامی که فرعون و سربازانش میخواستند رد شوند دیوارهای مهیب آبی فرو ریخت و همه ایشان را در کام هر گیار خویش کشید و محو و ناپدید ساخت.

(بصر) از دور جلوه خدای بزرگ را در وجود (موسی) احساس می نمود و این شوق زیارت انوار خدائی بود که او را با همه ضعف و ناتوانی بهر کت در آورد و مجبور کرد که از صحرای خوفناک سینا بگذرد و بدنبال کاروان بنی اسرائیل بسوی سرزمین (اردن) و (حتیان) رهسپار شود. جنگ با عمالیق تازه خاتمه یافته بود. بنی اسرائیل سر مست جام پیروزی و فتح حرکت میکردند ... حالا وضع رقت بار گذشته را از دست داده و بالبدنه تمیز و اسبان تندروی تیز تک رومی سپردند و کاروانی صاحب شکوه و جلال داشتند.

قراولان کاروان البسه متعدده شکل پوشیده و بر اسبان بزرگ سوار شده بودند. اسلحه همه مردان جنگی بنی اسرائیل نیز نو و سالم و تیز و برنده گردیده و بادر دست داشتن اسلحه کافی و تصاحب اموال غراما شده (عمالیق) خود را ممتاز تر از اقوام دیگر احساس مینمودند و با کبکبه و جلال پیش میرفتند.

چند بن فرسنگ آنطرفتر از کوه (رفیدیم) بهنگام شب اردو زدند. بکروز و یکشب در آنجا ماندند و بفرمان موسی دسته های مردان مسلح را بادر نظر گرفتن قرابت خانواده ها و نسبت و خویشاوندی نزدیکتری که با هم داشتند تقسیم نمودند و هر قسمت را یکی از دو نفر فرمانده یعنی (یوشع) و (آسیموس) سپردند.

در این میان تنها آسیموس مصری بود ولی نیروی ایمان و خدا پرستی او پیش از دیگر عبریان موسی پیشوای عالیقدر بنی اسرائیل او را مردی

مؤمن واقعی و خداپرستی حقیقی و پاک تشخیص داده بود .

یکروز وقت آنها باین کارها گذشت و قرار بر این شد که یوشع بعنوان
ملازمه دار کاروان پیشاپیش حرکت کند و آسیموس و افرادش مأموریت مراقبت
کاروانیان و اغنام و احشام و بارونه را انجام دهند ...

نزدیک غروب آنروز که قرار بود فردا صبح مجدداً روی براه نهند
و بطرف ارض موعود حرکت کنند ناگهان یکی از نگهبانان که سوار بر اسب
اطراف اردو را میگشت بسرعت خود را به موسی رساند و مقابل او از زین
پائین جست و هراسان و وحشت زده گفت :

- ای موسی .. ای پیغمبر بزرگ .. بازم مصیبتی بزرگ بسوی ما
میآید .. من با چشم خود دیدم کاروانی ازدور نزدیک می شود یقین دارم که
(عمالیق) مجدداً سپاهی جمع آورده اند و برای گرفتن انتقام بسوی ما میآیند.
(موسی) به آسیموس فرمان داد که با چند نفر برای تحقیق برود و
چنانچه گفته نگهبان مقرون بحقیقت بود با صدای شیپور دیگران را مطلع
و آگاه گرداند .

آسیموس سمعیت پنج نفر حرکت کرد و نیم ساعت بعد شخصاً و به تنهایی
نزد (موسی) بازگشت و با حالتی بشاش و در حالیکه تبسمی لبهایش را می
کشود گفت :

- خبر خوشی دارم .. و تا مژدگانگی نگیرم سخنی نمیگویم ..

موسی با حیرت پرسید :

- خبر توجیست ؟ .. بگو .. منهم مژدگانگی خوبی بتومیدم ..
آسیموس گفت :

- ای پیشوای بزرگ من بمال و منال دنیا هیچ احتیاجی ندارم ... آنچه
از تو میخواهم خیلی گرانها و ارزنده است .. پرارزشترین چیزهای جهان
است و در این دنیای وسیع و بی انتها هیچ موجودی قدرت دادن آنرا بمن
ندارد مگر تو .

موسی تبسمی کرد و اظهار داشت :

- فهمیدم چه میخواهی .. آنچه که ارزندهترین چیزها است عقل و
ایمان توام است .. بسیار خوب .. تو را دعا میکنم و از خداوند استغاثه میکنم

که چراغ عقل تورا روشن و نورانی نگهدارد و دلخواه از فروغ ایمان تویی
و خالی نکند .. خوب حالا بگو که چه خبری آورده ای .. بگو که دیگران
بفهمند زیرا قبل از اینکه نگهبان خبری آورد فرشتگان آسمان که همه جا
بر سر آنها ابرسایان ساخته بودند این خبر فرج بخش را بمن دادند ..
بصر ب و صبوراه و کرشوم والی فرد برای دیدار من می آیند .. اینطور

نیست ..

(آسیموس) که چشمانش از شوق و شادی برق میزد و در دریای از
اشك میغلطید ، از اسب پائین جست و دست موسی را بنشانه امتنان و سپاس
بوسید و جواب داد :

- چرا .. همینطور است .. و من با چشم خود دو قطعه از جگر ترا دیدم
و عجیب اینکه چهره ایشان نیز از انوار الهی روشن و منور بود .
موسی دستها را بسوی آسمان بلند کرد و گفت :

- ای خدای بزرگ و مهربان .. تورا از اعماق روح و از صمیم قلب و از
حق وجودم میپرستم و سپاس میگویم و عظمت و قدرت تورا میستایم .
خداوند! همیشه قدرت خود را بمانوده ای و از تنگناهای مهیب حیات
و این سفر پرخطر سلامت گذرانیده ای .. تورا برای اینهمه بزرگی و محبت
بی کران داری شکر میگویم و اکنون که میبینم یک پیرمرد ناتوان و یک زن ضعیف
و دو طفل را از صحرای ایلیم سلامت عبور داده و باینجا هدایت فرموده ای ،
بیش از پیش سر حقارت در مقابل عظمت و بزرگی تو فرود میآورم ..

الهی .. چه لشکرها و چه قدرت ها که در صحرای بسی آب و علف ایلیم
محو و ناپدید گردیدند ... اما منی اسرائیل را تو به هدایت انوار خدائی از
صحرای گذرانیدی و اکنون میبینم که قدرت خویش را بیشتر جلوه گر ساخته
و پیرمردی چون بصر ب و زنی چون صبوراه و اطفالی را که باندک باد ملایم
متألم میشوند از ایلیم به سرمنزل مقصود رسانیده ای ..

و آنگاه موسی دعا کرد و کسانی که گردا گرد او جمع شده بودند آمین
گفتند .. چند دقیقه بعد سواران آسیموس همراه بصر ب که پابان عمر خویش
را نزد یک احساس میکرد و میخواست در زادگاه خود بمیرد از رفیدیم بازگشت
و راه مدیان را پیش گرفت .

پس از عزیمت بصر ب کاروان بنی اسرائیل بحرکت درآمد ... یوشع که خود را خدمتکار موسی مینامید با افراد خویش طایفه دار کاروان گردید و آسیه و سیموس بمراقبت اسبها و اغنام و احشام و کاروانیان پرداخت ... بدرستی کسی نمیدانست و هنوز معلوم نبود که چقدر از راه مانده و کی بارض موعود می رسند ...

آنروز که بصر ب رفت و کاروان روی براه نهاد سه ماه از تباریخی که مصر را پشت سر گذاشته بودند میگذشت .

تنها از روزیکه بر قوم عمالیک فاتح شدند و اموال سپاهیان شکست خورده را تصاحب نمودند وضع عبریان فرق کرد و بادارای بودن مقدار قابلی بنه و آذوقه ، بآینده امیدوار شده و از لحاظ لباس و پوشاک و اسلحه نیز آسوده خیال گردیده بودند ..

یکی از آخرین شبهای سومین ماه سفر ، هنگامیکه موسی بعبادت اشتغال داشت مورد وحی قرار گرفت و خداوند باو فرمود که :

- موسی امروز هنگامیکه میان بندگان من حکم میکردی ، بآشتباه دچار گردیدی و در چند مورد احکامی غیر عادلانه صادر کردی .. قوم بزودی صاحب زمین و کشت و زرع خواهند شد و چون اموال و مال و منال بدست آوردند ، باهم اختلاف پیدا خواهند کرد .. و برتو است که بین آنها بعدالت حکم کنی و حق را بصاحب آن بسپاری .. روز شنبه ، روز مقدسی است و من در آن روز بر تو و سایر بنی اسرائیل ظاهر خواهم شد و بسا هم یکسان سخن خواهم گفت تا مبنای ایمان عبریان محکمتر گردد و فرامین الهی را آنطور که هست اطاعت و اجرا نمایند ..

موسی تا ساعاتها بعد گوش بفرمان داشت و چون از حالت شوق و جذبه عبادت خارج گردید در نهایت اعجاب مشاهده نمود که صبح نزدیک و مشرق آسمان نقره کون شده است ... یوشع و آسیه و سیموس ، چندین گام آن طرفتر دست برسینه و گوش بفرمان ایستاده بودند موسی بدیدن آنها گفت :

- بیایید که از خداوند پیام بزرگی برای شما دارم .. هرچه زودتر به بنی اسرائیل بگوئید که از امروز تا سه روز لباسهای خود را بشویند ... بدن و جامه را تمیز کنند و بزنان و کنیزان خویش نزدیک نشوند تا در سومین روز

یعنی روز شنبه پاکیزه و مهیای تقدیس پروردگار باشند ... بفرمان خداوند روز شنبه . روزی است محترم و مقدس که در آن هیچکس نباید کار بکند ... مردان و زنان و اطفال و خدمتگذاران و کنیزان و غلامان و حتی کسانی که بر خوان عبریان مینشینند و غریبی که از آستانه در خانه و یا از دروازه وارد میشود همه باید روز شنبه بیکار باشند ... بفرمان خداوند اغنام و احشام و اسب و استر و الاغ هم از کار کردن معاف میباشند ... روز شنبه مصادف با پایان سومین ماه سفر ما و درست روزی است که خداوند بر همه ما متجلی میگردد و با تمام بنی اسرائیل متکلم میشود .

(یوشع) و (آسیموس) تمام پیام خداوند را از زبان موسی شنیدند و بسرعت بمیان قوم باز گشتند و مردم را که تازه از خواب دوشین بیدار شده و خود را برای ادامه سفر آماده میکردند آگاه نمودند ... از همان ساعت تنظیم عمومی آغاز شد .. هر جا باب میرسیدند ، البسه و بدن را می شستند و سروروی و موی را تمیز میکردند . چیز عجیب آن بود که روز شنبه هم میتوانستند صدای خداوند را بشنوند و این جالب ترین حادثه زندگی بنی اسرائیل بود ..

زنان و مردان ، پیران و جوانان ، حتی اطفال که از تعالیم الهی چیزی نمی فهمیدند برای شنیدن صدای خدا و پیام او احساس شادی و شغف مینمودند و بابتی صبری انتظار فرارسیدن روز شنبه را داشتند .

از آن ایام زندگی عبریان بمسیر تازه ای میافتاد و دستورها و فرامین الهی برای تنظیم امور اجتماعی قومی که برگزیده اقوام دیگر بشری دو آن عصر و زمان محسوب میگردد به (موسی) وحی میشد و او نیز بمرحله اجرا و عمل در میآورد .

(موسی) به تنهایی نمیتوانست به حل و فصل امور و معضلات زندگی بنی اسرائیل پردازد و بسا اتفاق میافتاد که یکروز تمام بدعوی دو فرزند کی مینمود و کار دیگران که در انتظار نوبت بودند ، باقی میماند ...

از طرف دیگر برای هر کار کوچک به (موسی) رجوع میکردند ، این بود که پیامبر بنی اسرائیل دست استغاثه بدرگاه خداوند بلند کرد و خواست که تدبیر مشکل را با او بیاموزد . فرمان رسید که ای (موسی) ... از میان مردان پاکدامن و متقی که در قوم تو تعدادشان کم نیست جمعی را برگزین و

آنها را بدیگران سالاری بده... باین ترتیب که یک نفر را به فرماندهی یک هزار نفر برگزین و بعد ده نفر را به سالاری ده صد نفر انتخاب کن و هر یک صد نفر را به ده قسمت تقسیم نموده و بر هر ده نفر یکی را سروری بده... باینگونه هر ده نفر سروری دارند و حل مشکلات كوچك را از او میخواهند، اگر كار بزرگتر بود سرور آنها به سالار خودش مراجعه مینماید و بعد او به فرماندهان هزاره مستقیماً نزد تو خواهند آمد...

این فرمان در طی همان سه روز پایان سفر سه ماهه بمرحله اجرا درآمد و بزودی کار (موسی) کم شد و بنی اسرائیل نیز راضی و خوشنود گردیدند زیرا برای هر امر كوچك مجبور نبودند صبر کنند تا نوبت رسیدگی بکار ایشان برسد... ولی دوران رضایت بنی اسرائیل خیلی کوتاه بود دیری نگذشت که آثار عدم رضایت و نافرمانی و بهانه گیری عبریان هویدا گردید و بسختی باز آذروح حساس پیامبر خویش پرداختند (۱)....

(موسی) میخواست با تعالیم الهی و قوانین آسمانی که باو وحی می شد، از قوم (بنی اسرائیل) از ملتی که تا چندی قبل چ-ون اسب و گاو اسیر وسیله سود جوئی مصریان بودند، و رقت انگیزترین نمونه زندگی بشری را دارا بودند، ملتی بزرگ، اجتماعی برجسته و تعلیم یافته و قومی بزرگ بسازد...

او آرزو میکرد که برای قوم بنی اسرائیل قانونی بگذارد و سنتی مستحکم بنیاد نهد که بعد از خودش تاجهان باقی است در سایه آن سنن و قوانین خدائی با بزرگی و عظمت و سر بلندی و قدرت زندگی کنند و هرگز مانند گذشته اسیر و گرفتار اقوام دیگر نشوند و سرانجام نام ایشان از صفه روزگار محو نگردد...

(موسی) با فداکاری و از خود گذشتگی برای انجام این مقصود میکوشید ولی افسوس که عبریان بیشتر در راه چهل میرفتند و سرانجام آن ملت جاویدانی که موسی میخواست از آنها بسازد نشدند...

۱- خوانندگان مسلماً ضرب المثل معروف فارسی (بهانه های بنی اسرائیلی) را شنیده اند این ضرب المثل سابقه ممتد تاریخی دارد و بزودی در فصول این کتاب نمونه هایی از بهانه های بنی اسرائیلی را مطالعه خواهید کرد....

روزشنبه رسید ... روزی تاریخی و فراموش نشدنی بود ... آنروز درپای کوه در وسط صحرای سینا اردو زده و چادرها را بانظم و ترتیب خاصی برافراشته بودند ... همه لباس سفید برتن کرده و موی سروریش را شانه زده و دست و چهره و بدن را شستشو نموده و کثافات را از محیط اردو بیرون برده و دور ریخته بودند ... رو بهم رفته و وضعی روحانی و شوق و جذبه‌ای خداپرستانه داشتند ...

موسی وعده داده بود که در آنروز خداوند با ایشان سخن میگوید و بنی اسرائیل میتوانند صدای خدای خویش را بشنوند و روح و قلب و جان را صفا بخشند ...

بیشتر شوق آنها از این جهت بود و سحرگاه که موسی بحرکت درآمده همه در مقابل خیمه‌ها و چادرها ایستاده و بسا دقت به پیامبر و رهنمای خویش می‌نگریستند و با بی‌صبری انتظار فرا رسیدن ساعت موعود را می‌کشیدند ...

(موسی) پیشاپیش بحرکت در آمد ... پشت سر او هرون و بعد (بو شح) و (آسیموس) بدنبال آنها هفتاد تن از شیوخ و برگزیدگان عبری گام برداشتند ...

(موسی) در دامنه کوه جامی که بر اردو مشرف بود، روی سنگی قرار گرفت و بکبار دیگر عهد خداوندی را با آنها در میان نهاد و گفت :

- بهوش و آگاه باشید زیرا ایمان شما در معرض خطر قرار گرفته و ابرهای تیره کفر در آسمان حقیقت و خداپرستی ظاهر شده است و تنها چشم من هدایت انوار الهی این ابرهای قیرگون را می‌بیند ...

همه با تعجب با یکدیگر نگریستند ... معنی این کلمات را نمی‌فهمیدند آیا از آنها در خدا پرستی و ایمان قصور و تقصیری بروز کرده ... چه پیش آمده و کدامیک از عبریان راه خطا را پیموده که (موسی) باینگونه بسا آنها سخن می‌گوید ... جمعی قصد سؤال داشتند و چون ایمان خود را محکم میدیدند میخواستند به سخنان رهبر بزرگ خویش اعتراض کنند ... امام موسی مهلت نداد و پس از مکث کوتاهی دنباله کلام را گرفت و اظهار داشت :

- قبل از خروج از مصر و آغاز مبارزه با فرعون پاشما عهده‌ای کردم که

آن عهد از جانب خدای جل جلاله در میان نهاده و بسته میشد... آیا بخاطر میآورید... آنروز که در بیرون دروازه باستقبال من آمدید و چنان شوری بر پا نمودید چه گفتم؟ شاید فراموش کرده باشید... بفرمان خداوند باشما عهدی بستم که اگر بخدا ایمان بیاورید همیشه وسواس شیطانی دوری کنید و دل و جان را پاک نگهدارید و فرامین الهی را از جان و دل کردن بنهید و اجرا کنید، در عوض خداوند شما را از قید بندگی و بردگی نجات می دهد، از سرزمین مصر که چون محبس شما و گورستان پدران شما است بیرون برده و در سرزمینی جای میدهد که در آن آب و شیر و عسل جاری است و باز هم خداوند شما را بر اقوام دیگری برتری می بخشد و کشورهای کفر گرفته دیگر را بدست شما میگشاید و... اگر بخاطر داشته باشید عهد من باشما بر این پایه بود و شما نیز قبول کردید و قول دادید که سمعاً و طاعتاً فرامین الهی را اجرا کنید و هرگز دل چون آئینه را بر نك كفر تیره و تار نسازید.

این عهد را بخاطر داشته باشید زیرا من می بینم که آسمان ایمان شما با ابرهای تیره ای پوشیده می گردد و براستی اگر شما برخلاف پیمان بسته شده عمل کنید آنگاه است که غضب الهی بر علیه شما و خانواده و اطفال شما برانگیخته می گردد و طومار هستی قوم بنی اسرائیل درهم پیچیده میشود فریاد عبریان به هوا برخاست... رشته سخنان موسی بیانك و غریو بنی اسرائیل از هم گسیخت. هر کس چیزی میگفت و بنوعی اظهار بندگی و عبودیت مینمود ولی موسی خوب میدانست که چه پیش خواهد آمد...

دو تن از شیوخ در همین هنگام پیش آمدند و چون به دو قدمی سنگی که موسی بر آن قرار گرفته بود رسیدند، دست بر سینه ایستادند یکی از آنها گفت: ای موسی... اطمینان کامل داشته باش که عبریان همیشه بنندگان مؤمن خداوند خواهند بود و البته حضرت پروردگار بهتر میداند که درجات ایمان ما تا چه حد و اندازه متین و استوار است.. لیکن برای اینکه خطائی از ما سر نزنند بهتر است که قانون و شریعت معینی برای ما وضع گردد تا طبق آن رفتار کنیم و آنرا بعنوان بهترین میراث برای فرزندان و بازماندگان خویش بگذاریم... شریعتی که تو خواهی آورد، عالی ترین قوانین اجتماعی را متضمن خواهد بود و طبیعی است که قوم بنی اسرائیل باستظهار چنان قانونی الهی بر

تمام اقوام دیگر جهان برتری و اولویت خواهند یافت :
(موسی) گفت :

— راست می گوئید .. آنچه تا کنون شما به آن عمل میکردید شریعتی بود که جد بزرگوارمان ابراهیم خلیل الرحمن آورده و شما سپرده بود لیکن از این تاریخ ببعد خداوند با شما عهد تازه ای می بندد و شریعت نوینی می دارد که راهنمای سعادت دنیا و آخرت شما باشد ..

پس از این مذاکرات انجام تشریفات عید مقدس آغاز گردید . موسی آن روز را عید نامید و فرمان داد که قوم بنی اسرائیل همه ساله چنان روزی را عید بگیرند و قربانی کنند ...

اما در آن تاریخ که هنوز معابد بزرگ برپا نشده بود تشریفات با وضع خاصی انجام گرفت . باین ترتیب که ابتدا یکی از جوانان بزغاله يك ساله کاملاً سلامتی را که پوست و پشم سیاه داشت قربانی نمود و نصف خون آن را در جایی که قبلاً برای دعای موسی انتخاب کرده و دوازده قطعه سنگ در اطراف آن مانند ستون افراشته بودند ریختند ..

نیم دیگر خون بزغاله را برای تقدیس و میمنت بسر و روی قوم پاشیدند ...

بدنبال این قربانی (موسی) دعائی خواند و سر بر سجده نهاد و چون سر برداشت همه عبریان در نهایت حیرت و تعجب دیدند که ستونی از ابر سفید از آسمان آبی رنگ جدا شد و بسوی زمین سرازیر گردید و آنقدر پایین آمد تا به جایی که موسی نشسته بود رسید و همانگونه باقی ماند ..

ابتدا مردم هجوم آوردند که پیش بروند ولی هنوز بنزدیکی تخته سنگ اولیه نرسیده بودند که بیم و وحشت دلهای ایشان را فرا گرفت و ابرزان و خوفناك عقب نشستند و بجای نخست باز گشتند ...

صدای مهیب بگوششان میرسید .. موسی با آوازی ضعیف سخن میگفت ولی پاسخ او چنان رسا و هول انگیز بود که گوئی از کان آسمان بلرزه در آمده و نظم سیارات و ستارگان ماه و خورشید بهم خورده بود .. همه می لرزیدند ... از شدت ترس زانوان آنها قدرت نگهداری بدنشان را نداشت . يك يك بسجده افتادند، گریه را آغاز کردند و بعد استغاثه نمودند

که خداوند مکالمه آشکار باموسی را قطع کند ..

دعای (موسی) مورد اجابت قرار گرفت و ستون ابر با آسمان صعود کرد و آنده کی بعد در نقاط دور معو گردید ..

(موسی) از جای برخاست و به همراهان خویش گفت :

« ازا امروز تا چهل روز من اذنزد شما میروم . چهل روز تمام مرا نخواهید

دید و بدبهی است که این مدت را من در کوهستان ، در بالای همین کوه بسر خواهم برد ... بر دم بگوئید که در مدت این چهل روز که من با ایشان نیستم گوهر ایمان خود را چون جان شیرین حفظ کنند . . پس از انقضای مهلت چهل روزه من اذنزد خدا باز می گردم و همان شریعتی که خواسته اید همراه میآورم ... این فرمان الهی است که من اجرا میکنم و در بازگشت الواح هود را خواهم آورد ..

گوئی (موسی) میدانست که چه پیش میآید ... مرتباً سفارش میکرد که در طی این چهل روز اولاً بکوه نزدیک نشوید ، ثانیاً اذایمان خود که ودیعه ای مقدس الهی در احشای روح و جان آنهاست معافظت و مراقبت بعمل آورند .

همه قول دادند (موسی) هرون را از جانب خود خلیفه عبریان کرد که در غیبت او بر تق و فتق امور مشغول باشد و خود آرام آرام از میان جمع جدا شد و از کوه بالا رفت و چند دقیقه بعد از انظار ناپدید گردید ..

گوساله سامری

(موسی) قبل از حرکت بجانب کوه پیش بینی نموده بود که ابرهای کفر و نافرمانی آسمان ایمان بنی اسرائیل را تاریک و طوفانی میکند .. وقتی که (موسی) رفت اکثراً در همین باره صحبت میکردند . دسته دسته گرد هم می نشستند و درباره پیش گوئی موسی مذاکره مینمودند و عقاید و نظرهائی ابراز میداشتند ...

هارون در جامه کاهنان امور مربوط بموسی را اداره میکرد و کاهگاه نزد دسته‌های مختلف میرفت می‌نشست و بصحبت آنها گوش میداد و میکوشید که با سخنان گرم و امید بخش مبانی ایمان را در اعماق روح ایشان مستحکم تر گرداند.

بکشب هارون در همان لباس که مخصوص کاهنان ترتیب داده شده بود از چادر خویش بیرون رفت و از خانواده و مجامع عبریان گرد هم نشسته آتش افروخته و صحبت میکردند، دیدن نمود. بر حسب اتفاق چشمش بجایی افتاد که عده زیادی ایستاده و نشسته بودند، هارون خویشان را با آنجا رسانید و چون جمعیت بسیار بود و نمی‌توانست مرکز آن دایره را ببیند مدتی ایستاد و این و آنرا پس و پیش کرد تا نزدیکتر رفت ..

غوغائی بیسابقه برخاسته بود .. غوغا و فتنه بزرگی که انتظارش نمیرفت پس موسی حق داشت که میگفت که آسمان ایمان شما تیره میشود .. هارون بدقت گوش داد و صدای شخصی را شنید که میگفت :
- اینرا میدانید که خداوند هیچگاه بندگان خویش را فراموش نمیکند.
پس چه شده که بارفتن (موسی) بکوه ارتباط خدا با ما قطع شده است .. این صحیح نیست زیرا خداوند همیشه نزد ما است و بفکر و اندیشه ما است و هرگاه خودمان نخواهیم میتوانیم صدای خداوند را بشنویم ..
شخصی از میان جمعیت گفت :

- نه ... تو اشتباه میکنی زیرا ذات ذوالجلال خداوند فقط بوسیله پیامبر فرستاده خویش با ما سخن میگوید و این موسی است که در مقابل آئینه تمام نمای حق می‌نشیند و خیر و صلاح کار ما را بفرمان الهی میاندیشد و بما ابلاغ میکند.

چند نفری سخنان او را تأیید کردند ولی همان شخصی که اتفاقاً صدایش بگوش (هارون) خیلی آشنا بود گفت :

- من حاضرم گفته‌های خود را ثابت کنم .. خداوند بکروز اراده میکند که در نور و آتش بموسی جلوه گر شود و با او سخن بگوید اما بکروز هم میخواهد که در سنك و طلا و نقره حلول کند و با تمام قوم هم صحبت شود .. آیا این قدرت در خدا نیست ... شما بعبید میدانید که خداوند مثلاً از کوساله‌ای

که من از طلا و نقره میسازم باشا صحبت کند ..
بکنفر گفت :

- چنین چیزی ممکن نیست ..

(هارون) که تا این لحظه ایستاده بود و گوش میداد خطر بزرگی را احساس نمود .. بزحمت این و آن را پس و پیش کرد و جلورفت تا خود را بمیان جمع رسانید و در روشنایی تل آتشی که افروخته بودند دقت کرد و صاحب آن گفته‌های عجیب یعنی (سامری) را شناخت .

(سامری) (۱) یکی از فرماندهان صد نفره سپاه بود .. در جایی او را هرون بر صد نفر فرمانده کرده بودند ... دهان هرون از فرط تعجب بازماند زیرا از چنان شخصی که تا آن اندازه مورد علاقه «موسی» بود چنین انتظاری را نداشت .
او میگفت :

- شما میتوانید این موضوع را آزمایش کنید، من میدانم که در خانواده‌های عبری طلای بسیار موجود است .. مقدار زیادی طلا از مصر بیرون آوردید مقداری ازارا به‌های زرین مصریان که آب دریا بکنار انداخت کنید و انباشته نمودید .. و بالاخره از عمال بق هم مقداری طلا و مسکوک زرین بدست آورده‌اید اگر همه این طلاها را نزد من بیاورید من در عوض برای شما گوساله‌ای میسازم که خداوند در آن ظاهر شود و همه بتوانند صدایش را بدون وحشت و هراس بشنوند و فرامین الهی را بی واسطه و پیامبر اجرا کنید . آیا بهتر نیست که هر کس با خدای خود رابطه مستقیم داشته باشد .

سامری خیلی با مهارت سخن می‌گفت و هرون وحشت زده و هراسان بسنخنان او گوش می‌داد و بهاقبت کار می‌اندیشید ... ظاهر امر نشان می‌داد که همه گفته‌های او را پذیرفته‌اند و بزودی تسلیم عقاید و نظریات او می‌شوند و آنچه طلا در خانه دارند بوی میسپارند که گوساله زرینی برای

(۱) در مورد اسم واقعی سامری اختلاف کلی موجود است . در جایی او را هرون و در جایی دیگر (موسی بسر ظفر) و در اسناد عربی باسم (موسی بن ظفر) نامیده شده است . چیزی که در آن اتفاق نظر هست کلمه سامری یعنی لقبی است که باو داده بودند ..

آنها بسازد ...

(هارون) لب بسخن گشود و باعتراض گفت :

- تو دروغ می گوئی ... خداوند هرگز در گوساله زرین تو ظاهر

نمیشود ...

سامری قبلا کار خود را بامهارت آغاز کرد و چنان مردم را مستعد نمود که در این موقع خودش ساکت نشست و دیگران رشته کلام هرون را قطع نمودند و بجبر و عنف او را از آن جمع بیرون کردند.

کار پایان یافته بنظر میرسید معینا هرون با فعالیت پرداخت ... این و آن را جمع کرد از بزرگان و شیوخ قوم کمک خواست و هر چه بیشتر کوشید کمتر نتیجه گرفت .

فردا صبح در نهایت تأسف مشاهده نمود که همه گوشواره و گردن بند و بازو بند طلای خود و دیگر افراد خانواده را باز کرده و شتابان نزد سامری میبرند ...

سامری زرگری خوب میدانست و قبلا نیز همین حرفه مشغول بود و برای مردم آلات زینتی میساخت لیکن حالا معلوم نمیشد که چه نقشی ای دارد ...

آیا می خواهد اندوخته طلای مردم را بگیرد و در پنهانی بگریزد و برود ؟ ...

آیا راستی گوساله ای میسازد ؟ ...

و اگر گوساله را ساخت آیا صدائی از آن شنیده میشود ؟ ...
هرون باین سئوال ها پاسخی نداشت که بدهد ... و چون از فعالیت های خود نتیجه نگرفته بودند .. اندوهگین و متأثر در انتظار پایان کار نشست ...

از مهلت چهل روزه موسی فقط بکفته باقی مانده بود ... اگر موسی زودتر از موعد مقرر بار دو باز می گشت فتنه میخواست و سامری دست از فعالیت خطرناک خویش بر میداشت ...

اما افسوس ... افسوس که هیچکس نمی توانست بکوه نزدیک شود . موسی دستور داده بود که هیچکس ؟ حتی هرون و پسرانش حق ندارند از حدی که در پائین کوه معین گردیده و منبج نیز همانجا قرار داشت گامی

جلوتر بگذارد...

سامری بکار خود پرداخت ... طلای خانواده‌ها را می‌گرفت و در کوره‌ای که ساخته بود میریخت و آتش آنرا تیزتر میکرد. زینت زنان، بازو بند مردان همه آب میشد، گداخته می‌گردید و شکل و ترکیب اصلی را از دست میداد...

در طی مدتی که طلا آب میشد و کوره سامری میسوخت خود او ساختن قالب کلی مشغول بود... از گل قالب‌های متعددی میساخت که البته در آغاز تشخیص داده نمیشد که چیست و چگونه بعداً بگوساله‌ای زرین تبدیل میشود...

هارون نیز همه روزه از کنار کوره و کارگاه سامری می‌گذشت و فعالیت‌های او را از نظر می‌نگراند... اما چیزی نمی‌فهمید... معلوم نبود بعداً از قالب‌های گل چه حیوانی خارج میشود و بفرض اگر گوساله زرین ساخته شد چگونه میتواند آنرا بسفن گفتن و ادارد.

یک روز دوروزه و روز دیگر هم گذشت، از مهلت چهل روزه موسی فقط چهار روز دیگر باقی مانده بود لیکن هارون اطمینان کامل نداشت که موسی در رأس مهلت باز گردد... کسی چه می‌دانست شاید از چهل روز بیشتر در کوره میماند...

سامری ضمناً مراقب فعالیت‌ها و نگرانی هارون بود و هر بار که او بکار گاهش نزدیک می‌گردید اعمالی عجیب و غریب میکرد و رفتاری مینمود که برادر موسی سر از کارش در نیآورد و او را مقتدرتر از آنچه هست تصور کند...

تنها توجه هارون به موسی و مهلت چهل روزه او جلب بود. دلش شور میزد و چون یقین داشت که با بازگشت موسی بساط حقه بازی و حيله‌گری سامری درهم ریخته میشود تعجیل داشت مرتباً خدا خدا میکرد و استغاثه مینمود که هر چه زودتر رهنمای ملت و قوم عبری باز گردد و ایشان را از دام سامری برهاند.

یکی دوروزه دیگر گذشت. قالب‌ریزی سامری پایان یافته و قطعات بیشتری را پرداخت نموده بود بطوریکه در آفتاب برق میزد و قبل از هر چیز درخشانگی قطعات زرین گوساله که هنوز معلوم نبود چه میشود و چه خواهد شد

توجه و احترام عبریان جاهل را جلب میکرد. دسته دسته بتماشای آمدند. گریه کرد کارگاه سامری میگشتند و با اعجاب و تعجب کارهای او را مینگریستند و میرفتند و برای دیگران نیز حکایت مینمودند.

روز سی و نهم بود که سامری دست بکار شد ... همینکه هوا هنوز تاریک و روشن بود از چادر خود بیرون رفت و با سرعت و مهارتی که شایسته صنعتگر قابلی چون او بود قطعات را بهم متصل نمود و گوساله زرین را ساخت ...

انوار طلایی رنگ آفتاب تازه نوك تيرك چادرها را روشن نموده بود که اولین دسته عبریان بسوی کارگاه سامری حرکت نمودند ... آنها چیزی ندیدند زیرا سامری قبلا گوساله را سوار نموده و روی آن را با پارچه ابریشمین قرمز رنگی پوشانیده بود. همه با علاقمندی گرد پوشش سرخ می-گشتند کردن میکشیدند و بعضی از آنها که جسارت و شتاب بیشتری داشتند با کنجکاوای خم شده گوشه رو پوش ابریشمین را بلند میکردند که زیرا آن گوساله زرین را مشاهده نمایند.

اندك اندك جمعیت زیاد شد هر کس از چادر بیرون می آمد بآنسوی می-شتافت زیرا قرار گذاشته بودند که در همان روز گوساله سامری سخن بگوید و اعجازی عجیب و کاری حیرت انگیز انجام دهد.

بسرآستی برای عبریان حادثه ای از این مهتر نبود که گوساله ای از طلای ناب ساخته شده دست بشر سخن بگوید، صدا بکند و با آنها حرف بزند ...

سامری رأی اینکه هر چه بیشتر کارش را نزد مردم مهتر جلوه دهد و از این نظر که توجه و حس کنجکاوای بنی اسرائیل را جلب کند در برداشتن پوشش قرمز رنگ تأخیر میکرد و در مقابل اصرار جمعیت سکوت مینمود ... وقتی جمعیت بعد نصاب رشید و سامری دریافت که شخص قابل اهمیت دیگری در اردو نیست بر سرنگی بالا رفت و دستها را بلند کرد و مردم را بسکوت دعوت نمود ...

همه ساکت شدند ... هارون در آخرین صف ایستاده بود و بانگرانی بسنخنان و اعمال سامری مینگریست و نمیدانست چه میشود ... گفتار موسی را قبل از عزیمت بیاد میآورد که میگفت:

«ابرهای تیره کفر آسمان ایمان شما را قیر کون میکند»
 اوراست میگفت ... او حقایق را مبدانست و پیش بینی میکرد که چه خواهد شد ... ولی حالا چاره‌ای موجود نبود ... هر دو در کمال حیرت و استیصال بآن منظره نگاه میکرد و آه‌های دردناک میکشید ...
 مردم ساکت شدند و خیره خیره بدهان سامری نگریستند که او چه میخواهد بگوید : سامری چون موقعیت را کاملاً مناسب تشخیص داد گفت :
 - گوش کنید مردم ... خدای بزرگ همیشه در اندیشه ما و کار و روزگار ما است ... تا چندی قبل مشیت الهی بر این قرار گرفته بود که در نور و آتش متجلی شود و از آن رهگذر باموسی سخن بگوید ولی حالا چنان اراده فرموده است که در جسم يك گوساله طلایی حلول نماید و صدای خود را بگوش شما برساند و مستقیماً هدایتتان فرماید . خداوند بزرگ برای اینکه قدرت خود را بر شما ظاهر کند و نشان دهد که توانایی انجام هر مهمی را دارا است ، بالاخص این گوساله زرین را برگزیده که ساخته و پرداخته دست من می- باشد و جنس اولیه آن را نیز شما داده‌اید و هر قسمت آن پستی از شما تعلق دارد ...

یکی از میان جمع بانك بر آورد و گفت :

- چطور چنین چیزی امکان دارد که خداوند در جسم يك گوساله زرین ظاهر شود ... ؟

(سامری) که پاسخ اینگونه سئوالها را قبلاً آماده کرده و بهمه مواعین ممکن اندیشیده بود گفت :

آیا هرگز دیده یا شنیده‌اید که گوساله‌ای از فلز و طلا سخن بگوید و صدا داشته باشد ... ؟ همه پاسخ دادند :

- نه ... نه هرگز باین مسئله فکر هم نکرده بودیم ...
 سامری مجدداً گفت :

- آیا اگر گوساله‌ای حرف بزند و بشما فرمان بدهد و یکایك شما را بنام بخواند ایمان می‌آورید و قبول میکنید که خداوند در جسم آن گوساله حلول نموده است ... ؟

یکبار دیگر همه یکدل و یکصدا اظهار داشتند :

- آری ... میپذیریم ... زیرا چنین چیزی فقط در قدرت خداوند است

و بس ... دیدگان سامری از شادی و نشاط میدرخشید . صورتش انبساط بی -
سابقه‌ای یافته بود و در پیشانی وی چین و چروک همیشگی دیده نمیشد ...
گوئی پیروزی آثار گذشت عمر را از وجود او محو نموده و جوانی و نشاط
از دست رفته اش را باز گردانیده بود .

برعکس هرون که در پشت جمعیت ایستاده و بسختی آنها گوش میداد ،
لحظه بلحظه اندوهگین تر میشد . مثل این بود که باری سنگین روی قلبش
گذاشته و جسمی ثقیل بر زبانش آویخته اند ... نه توانائی حرف زدن داشت
و نه باری اندیشیدن ...

شکست خیلی زود شخص را پیر میکند و هرون در واقع احساس میکرد
که طی همان چند دقیقه که تلخی شرنگ شکست و عجز را چشیده بقدر ده سال
پیر و ناتوان گردیده و شاید مقداری از موی سر و ریش او نیز سپید
گردیده است .

سامری بسرحد پیروزی رسیده بود .. او بکار خویش اطمینان داشت
و خوب می دانست چه چیز ساخته و پرداخته و از آن حیوان زرین چه اصواتی
شنیده میشود .

این رازی است که پس از گذشت هزاران سال هنوز در پرده ابهام مانده
است ... هیچکس نفهمید چگونه گوساله زرین سامری سخن میگفت و بعدها
نیز نتوانستند آنرا کشف کنند و حقیقت را دریابند ...

سامری وقتی از مردم قول گرفت بامهارت خاصی از روی سنگ پائین
جست و در میان هزاران چشم کنجکاو و متعجبس خوبشتن را بکنار گوساله‌ای
که در زیر پوشش قرمز رنگ قرار داشت رسانید و بایک حرکت سریع رشته
ربسمانی را گرفت و کشید و پرده از روی گوساله زرین برداشته شد ...
دهان همه از تعجب بازماند ... صداهائی کوتاه و آمیخته بآفرین از
حلقوم تماشاچیان بشماری که گرداگرد او حلقه زده بودند خارج گردید اما
این همه تعجبین هنوز از تماشای ظاهر گوساله بوجود آمده بود و سامری می
خواست با صدای حیوان طلایی آنها را از راهی که بسوی خدا انتخاب کرده
و میرفتند باز گرداند ...

سامری مرتباً حرف میزد. تکیه کلام او بیشتر همان جمله بود که:
 «خداوند بموسی در آتش جلوه کرد و حالا اراده فرموده که از گوساله
 زرین باشما سخن بگوید... ایمان آورید و درستکار شوید...»

اطفال بیش از اشخاص بزرگ برای لمس گوساله و نزدیک شدن بآن
 میکوشیدند و علاقه نشان میدادند... گاهی يك كودك از چنك والدین خویش
 بیرون میجست و دوان دوان خود را بگوساله میرسانید ولی سامری و چند
 نفری که زودتر از دیگران به خدمت او درآمده بودند از لمس نمودن حیوان
 طلائی جلوگیری مینمودند و او را از وسط میدان میراندند...
 سامری در لحظه حساسی که انتظار همه را بقله بی صبری رسانیده
 بود گفت:

- اکنون صدای خدا را بشنوید... این خدای شماست که با شما سخن
 میگوید و حرف میزند... و بلافاصله دست پیش برد و بر پشت گوساله کشید
 عجیب آنکه صدائی چون صدای گاو نر بهنگام خشم و خستگی از درون گوساله
 برخاست و همه شنیدند اما کسی نتوانست تشخیص دهد و بفهمد.
 سامری گفت:

- شنیدید خدا چه گفت... خدا گفت من موسی را از پیمبری خلع نمودم
 و سامری را بجای او برگزیدم زیرا صلاحیت او بیشتر از موسی است... این
 تفسیری بود که خود او میکرد و شنوندگان که همه صدای گاو را بگوش خود
 شنیده بودند چنین مفهومی از بانك گوساله زرین استنباط نکردند... مع هذا
 اعتراضی نشان ندادند... مخالفتی نکردند و سخنی علیه او نگفتند زیرا
 همان مختصر صدای گوشخراش که از درون گوساله زرین خارج میگردد...
 بقدر کافی برای آنها اعجاب آور و حیرت انگیز بود...

آئینه روحشان بسرعت زنك كفر گرفت و بدون کمترین مقاومت تسلیم
 شیطان شدند و موقعی که سامری پرسید:

- آیا شما سامری را بجای موسی قبول دارید و سخنانش را بسمع قبول
 میشنوید و اطاعت میکنید؟

همه یکدل و یکصدا گفتند:

- آری... آری... قبول داریم... موسی دیگر پیمبرمان نیست فرامین

الهی را قبول داریم . درست در همین موقع سامری که از شدت سرور و شادی روی پای خود بند نبود دست را بلند کرد و مردم را بسکوت دعوت نمود .. همه یکبار دیگر سراپا گوش شدند زیرا این مرتبه گوساله درین نام سران خانواده های بنی اسرائیل و سالاران و سرورانی را که موسی برگزیده بود ادامیگرد .

عجیب این بود که هر کس نام خود را بدرستی تشخیص میداد . دیگران هم میشنیدند و هر لحظه ای که میگذشت بیشتر بحقیقت بودن صحنه ای که سامری باز یگر آن بود وثوق و اعتماد پیدا میکردند .

از درون گوساله صدائی شنیده میشد که باالفرض میگفت :

- آی یهودا ... تو باید به پیمبر جدید خدا یعنی سامری خدمت کنی ... اگر او از تو راضی و خوشنود باشد من سرتورا بعرش اهدا میروسانم و آنقدر ثروت و مکنث به تو میبخشم که از همه مردان عالم توانا تر باشی ...

یهودا که مردی جاه طلب و طماع بود بشنیدن این وعده فریبنده ، پیش دوید و دست سامری را بوسید و اظهار بندگی و خلوص کرد و باین ترتیب اولین نفر از مذهب موسی خارج شد و بکفر و زندقه گروید ...

پس از او برادران و پسرانش ایمان آوردند و بعد خانواده اش ... هنوز کار آنها تمام نشده بود که همان صدا از درون گوساله برخاست که گفت :

- ای راوین ... گوش بده ... این صدای خالق تو است که می شنوی ... ما تورا از اعماق تاریک رحم مادر بیرون کشیده و حیات دادیم و در ظل رحمت و عنایت خود پرورش داده و بزرگت کرده ایم ... اکنون انتظار داریم که با ایمان آوری و در ازای این ایمان بتو حق بدهیم که زنان متعدد داشته باشی و هر کس را که دوست داری از هر خانواده بزنای بگیری ..

راوین سالخورده بشنیدن این سخنان شور و وجدی عجیب یافت . گردن خود را برافراشته گرفت ، نگاهی بیچپ و راست کرد و پس از اینکه چندین بار دستها را بهم مالید گفت :

من... من حق دارم که زنان متعدد بگیرم به.. به.. چه خوب .. چه خدای
مهربان و عادل داریم.

و این را گفت و بسرعت از وسط جمعیت جدا شد و با وجود سنگینی بدن
و موی سپید دوان دوان پیشرفت تا خود را به سامری و گوساله زرین اورسانید
و پیوسیدن پاهای گوساله و دست و پای سازنده آن یعنی سامری حبله گر حقه باز
مشغول شد...

راوین مردی بود تنومند و شکم بزرگ و چاق و هیكلی ثمن و عقلی ضعیف
داشت. کارهای سفیهانه می کرد معینا چون خانواده ای بزرگ داشت و از
اولادان راوین پسر یعقوب بود شجره ای پاک و منزله داشت همه او را معترم
میداشتند و موسی نیز باو بزرگی بخشیده و بر یکصد نفر حق قضاوت داده بود.
خانواده او نسبت به خانواده های دیگر مردان جوان و اغنام و احشام بسیار و عزت
و احترام شایسته ای داشت روی این جهات که عموما از نظر سامری کمال اهمیت
را دارا بودند او راوین را انتخاب نمود و بآن ترتیب که ذکر شد فریب داد.
نقطه ضعف راوین برخلاف یهودا شوق و علاقه زاید الوصفی بود که بزین
داشت. او با اینکه سالهای جوانی را پشت سر نهاده بود، نسبت بزنان و دختران
ضعیف نشان می داد و بعضی اینکه دختر جوان و زیبایی را در جایی تنهامی یافت، از
عقب او را در آغوش میگرفت و پیراهنش را میدریخت. چندین بار این عمل زشت او
موجب زد و خورد شدیدی شد و خانواده راوین را با خانواده دختران مورد تجاوز قرار
گرفته بجدال واداشت و در هر دفعه موسی بانقوذ کلام خود موضوع را خاتمه میداد
و جنگ و ستیز را میخوابانید.

سامری رک حساس راوین را گرفت و از زبان خدا باو اجازه داد که هر چند
زن که میل دارد بگیرد. این بود که راوین شهوتران سفیه بدون تعقل و اندیشه
از یکناپرستی دور شد و دست و پای گوساله زرین را پیوسید و بردامن قبای سامری
افس و نگر نیز پیوسته زد.

افراد خانواده راوین نیز پشت سر او وسط میدان ریختند و با جمل و نادانی
عشق از یکدیگر سبقت و پیشی میگرفتند که گوساله زرین را جلوه گاه حق تشخیص
داده بودند پیوسته.

سامری بهین حبله چند خانواده بزرگ را بزنجیر اطاعت خود کشید
و از موسی دور کرد. هر روز که همه این حوادث را با چشم خود می دید و

صدای درون گوساله را نیز مانند دیگر تماشاگران می نشیند جز سکوت و خون
دل خوردن کاری از دستش بر نمی آید و بفرض اگر هم میتواند کاری بکند صلاح
قوم را در این تشخیص میداد که آب فرو بندد و خاموش باشد تا برادرش موسی
از کوه باز گردد.

دوستان دیگر موسی نیز کمابیش همان حالت را داشتند .. با اصولا
بگفته های سامری گوش نمیدادند و بجموعیت انبوهی که گرد او ازدحام کرده
بودند نزدیک نمی شدند و یا اینکه سخنان او را باور نکرده و بایی اعتنایی تلقی
می نمودند ...

سامری بیش از هر کس از همین عده مؤمنین خاص و صافی می -
ترسید و برای اینکه کار آنها را نیز یکسره کند ناگهان بانك برداشت
و گفت :

- ای کسانی که بخدا و مظهر او گوساله طلایی ایمان آورده اید ...
گوش کنید ... خداوند در مورد دشمنان خود و شیاطینی که بین شما هستند
صحبت میکند و فرمان میدهد بر شماست که برای نشان دادن درجه صداقت و خلوص
و ایمان خویش فرامین حق جل جلاله را اجرا و اطاعت نمائید.

همه گوشها تیز شده دیدگان بطرف سامری و گوساله او که در آفتاب
نیمروز برق میزد بر گشت سکوت آنقدر سنگین و پر جلال بود که اگر حشره ای
در آن گرمای کشنده قدرت پرواز داشت و زنده میماند و بال و پر بهم میزد صدای
پرش او بگوش همه میرسید.

در يك چنین سکوت سنگینی ناگهان صدای مبهم ولی رسای گوساله
برخواست که :

- ای بندگان من گوش کنید ... در میان شما کسانی هستند که زاده -
های شیطان در روح آنها رخنه نموده و قلب و روانشان را مستخر نموده و
افکارشان شیطانی گردیده است. این اشخاص را باید از بین ببرید تا من از
شما راضی باشم و برکات خود را بخود و خانواده تان ارزانی دارم ... من که
خدای شما هستم بدرستی آنها را شماره نکرده ام اما بپرهیزید تا ان ایشان را
بشما نشان میدهد ... هر یک که فریاد از این دسته بکشید دری از بهشت
بر روی خود گشوده اید ... هر کس را که سامری گناهکار و شیطان صفت

تشخیص داد و مشخص کرد فوراً بکشید و جنازه‌اش را در جلوی سگهای گرسنه صحرا پاش کنید... در ضمن این را بدانید که قاتلین شیاطین انسان نمایی که سامری نشان میدهد از جمله بندگان خاص من خواهند بود و هر دعائی بکنید مستجاب میشود و هر چه از زن و خواسته و مال و فرزند و طلای ناب و مسکوک و کنیزان دلفریب بخواهید فوراً داده میشود تا بدانید که من سامری را دوست میدارم و او را بر همه پیبران خود رجحان میدهم..

معلوم نبود که ساله چگونه حرف میزند ولی همین سخنان بی سروتی ثابت میکرد که سامری با فن و هنر خویش کاری کرده و صفحاتی در درون آن ساخته که افکار خود را آنچنانکه مردم ساده لوح باور کنند بازگو نماید. حالا این کار را چنان به مرحله عمل در آورده بود کسی نفهمید و هنوز هم این راز عجیب فاش نشده است...

بشنیدن این مطالب و لوله‌ای در جمعیت ایجاد شد هر کس با دیگری حرف میزد و سامری از حرکات سر و گردن ایشان میفهمید که نشانه عدم رضایت بوجود نیامده بلکه برعکس بیش از پیش هیجان و تصدیق و تعجبین بروز کرده است...

او در این اندیشه بود که بختا یکی از مردان شرور و کینه توز عبری فریاد کشید و گفت: ما حاضریم که فرامین خود و اوامر گوساله مقدس را اجرا کنیم... دستور بده تا من شخصا سر دشمنان خدا و شیاطین انسان نما را قطع کنم...
سامری گفت:

- خداوند عاجز نیست که شخصا هر کس را که میخواهد آنها بخاکستر تبدیل کند و خاکش را نیز پیاد بدهد و نامش را از صفحه روزگار محو نماید اما برای اینکه پایه‌های ایمان شما مستحکمتر شود و مجازات دشمنان خود را بشما واگذار مینماید که عبرت دیگر گناهکاران شود...

این دفعه همه بیشتری بانگ بر آوردند و مشت‌های گره کرده را به هوا بلند کردند و یکدل و یکجهت گفتند:

- سامری نشان بده... ای پیامبر بزرگ ای فرستاده خدا... ای سازنده گوساله مقدس دستور بده تا شیاطین را قطعه قطعه کنیم...

حالا هنگام آن رسیده بود که سامری از مخالفان خود زهرچشم بگیرد
و طوری آنها را مرعوب و هراسان کند که هرگز جرأت انکار عقاید او را
نداشته باشند .

نگاهی بچپ و راست افکند و در فاصله ای دور مردی را مشاهده کرد
که در سایه چادری نشسته و هیچ اعتنائی بجمعیت و ازدحام مردم ندارد ...
سامری او را بایک نظر شناخت او مردی چهل و چند ساله بنام شمول بود که
نسبت بموسی ارادت خاصی داشت و همیشه مقابل او دست بر سینه می ایستاد و
به هنگام عبادت و انجام فرایض دینی نیز در پشت سر موسی و در کنار هرون
قرار میگرفت .

سامری بعضی اینکه او را دید بخاطر آورد که همین شمول در طی این
مدت که بساختن گوساله مشغول بود چه طعنه ها که بر او زد و چه جملات خفت
آوری گفت و چه طور او را حیاه گر خطاب مینمود و مردم را علیه او می شورانید.
سامری کینه ای از او بدل گرفته و حالا بهترین موقعیت را بدست آورده بود که
از شمول خداپرست بیگناه انتقام بگیرد .

شمول در سایه چادر نشسته بود و تیرهای ترکش جنگی خود را می بست
که کج نشود و ابدا بسامری و ازدحام مردم نمینگریست ...
سامری ناگاه با انگشت شمول را نشان داد و گفت :
- او از دشمنان خداوند است ... فوراً او را بکشید و ...

هنوز جمله را تمام نکرده بود که عده ای از جوانان و مردان جنگجو
خود را به شمول بیچاره و بی خبر از همه جا رسانیدند و با شمشیرهای آخته بوی
حمله ور شدند ...

هرون کوشید که از کشتن او جلوگیری بعمل آورد ... خودش را
بوسیط جمعیت انداخت . حتی می خواست شمول را زیر بدن خود پنهان کند
ولی متأسفانه بعلات شلوغی و هجوم افراد توفیقی بدست نیاورد و تا بخود
آمد متوجه شد که سر بریده شمول را بر سر نیزه کرده اند و شتابان نزد
سامری میبرند ...

عده ای نیز جسد خون آلودش را که هنوز جان داشت و دست و پا میزد
بطرف گوساله زرین بردند و مقابل حیوان بیروح روی رمل داغ و سوزنده

زیر آفتاب انداختند و برقص و شادی مشغول شدند ...

از همان دو زفساد و تبه کاری. آغاز گردید. سامری برای اینکه مرد مرا از خود و مذهب جدیدی که آورده بود راضی نگذارد، اجازه داد که هر کس میتواند با هر زنی که دوست می دارد نزد عشق بیازد و حتی مردان این اجازه را دارند که زنان خود را با هم عوض کنند ...

این فرمان ابتدا در نظر عده ای ناپسند جلوه کرد، با اکراه و بدبینی آنرا شنیدند و برای آنکه آنرا اجرا نکنند بدرون چادرهای خویش رفتند و پرده ها را افکندند و بستند که بادیگران رابطه ای نداشته باشند.

لیکن بقیه با شور و شعفی زاید الوصف بترویج فساد و اعمال خلاف اخلاق مشغول شدند ... روزها تاشب میخوابیدند و شب تا صبح می خوردند و مینوشیدند و دست افشانی و پایکوبی میکردند ...

مرک فجیع شعول برای مخالفان سامری درس عبرتی بود که هرگاه آن منظره موحش دردناک را بخاطر می آوردند بر خود می لرزیدند و جرأت مبارزه با سامری ساحر و حیل باز را از دست می دادند.

تنها کسی که دست از مبارزه نمیکشید هرون بود. او میدانست که بعضی بازگشت موسی بساط سامری درهم ریخته میشود و در کان حیل گری و فریب او بسته میگردد ولی بیم آنرا داشت که قوم بنی اسرائیل بفساد خو بگیرند و از آن پس اصلاح آنها امکان پذیر نباشد. باین ترتیب بود که روزهای سی و نهم و چهارم نیز سپری شد و از موسی خبری و اثری مشاهده نگردید اندک اندک این اندیشه در هرون بوجود می آمد که شاید موسی در کوهستان راه را گم کرده و یا از یرتگاهی پائین سقوط نموده است. اما چطور و چنین چیزی امکان داشت. او رسول خدا بود. او برای گرفتن فرامین الهی بکوه رفته و از دیگران فاصله گرفته بود آیا خداوند او را در مقابل حوادث خطرناک حفظ نمیکرد.؟ مسلماً چرا ... پس چه شده ...؟ نکته مهمتر این بود که از هفتاد نفر همراهان موسی که در پائین کوه و در نقطه ای نسبتاً دور از اردو اقامت گزیده بودند نیز خبری نمیرسید. آیا برای آنها نیز حادثه ای پیش آمده.؟ قرار بر این گذاشته شده بود که آن عده هفتاد نفری نه بکوه بالا بروند و نه از آن دور شوند در همان نقطه که از سنگ معبد ساخته و قربانی کرده بودند

می‌بایست بدانند تا موسی باز گردد ... هارون از خویشتن می‌پرسید :
- آیا آنها هنوز در پائین کوه هستند ... آنها میدانند که موسی چه

وضعی دارد ... ؟
از طرفی سامری تبلیغ می‌کرد و مردم را گرد خود جمع می‌نمود و می‌گفت :
- دیدید که وقتی آفتاب حقیقت طالع شود ظلمت چهل و تاریکیهای فریب
و نیرنگ از نور می‌گریزد و معو میشود ... چنین است که وقتی خدا در
گوساله زرین بما تجلی نمود موسی که خود را از درگاه الهی رانده
مشاهده کرد در کوه ماند و برای همیشه عزلت و گوشه گیری
انتخاب نمود ...

از او می‌پرسیدند :

- آیا موسی دیگر میان ما باز نمی‌گردد ؟

سامری می‌گفت :

- مسلماً نه ... زیرا خداوند بعثت گناهای که او مرتکب شده و شمارا از
راه صحرا باینجا کشانیده بود و وحش را از محبت قوم خالی کرد و او را مجبور
نمود که همیشه در کوه بماند ... از این پس موسی مانند درندگان در کوهها
و دشتهای زندگی خواهد کرد و آنقدر در این وضع میماند که وحش از آلودگیها
پاک شود.

از سامری سؤال می‌کردند :

- حالا تکلیف ما چیست ... ؟

سامری پاسخ میداد : - تکلیف ما را خداوند روشن کرده است ، روز
شنبه یعنی پس فردا جشنی بزرگ برپا خواهیم کرد ... این روز عید ما خواهد بود
و پس از برگزاری عید شراب همه بسوی ارض موعود حرکت میکنیم و از این پس
پیشوا و راهبر شما من هستم ... آیا فرمان خداوند از من اطاعت میکنید ... همه
پاسخ میدادند آری ... آری ... ما تو را اطاعت میکنیم تا خداوند از ما راضی باشد و
گوساله زرین گناهای ما را ببخشد ...

این حوادثی بود که در اردو اتفاق می‌افتاد و هارون جز نگرستن و
خون دل خوردن کاری نمیتوانست انجام دهد ، امامقارن این احوال موسی نیز
کارهایی می‌کرد ...

چهل روز عبادت و کار اورا لاغر و نحیف کرده بود. نه غذای خوب داشت و نه استراحت کافی. شبها تا صبح بیدار میماند. با آسمان مینگریست. ستارگان را نظاره میکرد و عبادت مینمود و جلال و عظمت خدای خالق آن دستگاه عظیم سماوی را میستود و صبح که فرمان تازه ای از فرامین دهگانه الهی بر او وحی میکردید بر سنك حك میکرد.

دو لوح زرك در مقابل موسی دیده میشد. این دو لوح سنگی يك شكل و يك اندازه بودند. هريك از الواح دو گانه پنج وجب قد و دو ونیم وجب پهنا داشتند. بالای آنها گرد و برجسته بشکل مقطعی از يك گنبد بنظر میرسید. لیکن پایین الواح گوشه دار و منظم بود.

فقط يك فرمان دیگر باقی بود. روز چهارم دهمین فرمان الهی نیز صادر شد و موسی آنها نیز بر روی لوح آخری حك نمود و آنگاه بسجده شکر افتاد و از خداوند بزرگ خواست که اجازه بازگشت نزد قوم را بآورد.

در این حالت موسی شنید که:

— ای موسی.. قوم تو بفساد گرایده و تباه شده است.. آنها در غیبت تو از طلا و نقره گوساله ای ساخته اند و آنها بجای خالق خود میپرستند.. قوم بنی اسرائیل عهد خود را از یاد برده اند و شایسته عذابی دردناک و الیم هستند.. بزودی بلائی بزرگ بر آنها نازل میشود که با سخت ترین آلام جان بسپارند و نامشان از صفحه روزگار محو گردد.. تو الواح دو گانه را بدشت ببر.. برادرت هارون.. یوشع و دیگر کسانی که رشته پیمان را نبریده اند و از خدا پرستی بیت پرستی روی نهاده اند گرد خود جمع کن زیرا هر کس در پناه تو باشد از عذاب ما در امان خواهد بود..

صدا خاموش شد.. عرق سرد و لزجی بدن موسی را پوشانید.. قطرات درشت عرق از پیشانی اش بنحاک میچکید و در همان حال که چشمانش را بسته و بزمین زانو زده و انگشتان را درهم فرو برده بود احساس کرد که قلبش بسختی فشرده میشود و میل دارد بگیرد... موسی هر چه کرد نتوانست از فرو ریختن اشك خود داری کند سرشك از دیدگانش سررا زیر شد و در این حالت گفت:

— پروردگارا تو عدل مطلق و مهر و عطوفت کامل هستی.. الهی بروح

افسرده و قلب شکسته و بدن ناتوان و خسته من رحمت بیاور و بذات لایزال خودت و با بروی ابراهیم و اسحق و یعقوب اراده ات را تغییر بده و فرصت بده و فرصت سعادت و نیکبختی را از بنی اسرائیل بگیر.. خداوند! ... تو قادر مطلق و بهر چیز آگاه و دانایی ... من اعتراف میکنم که قوم بنی اسرائیل بد کرده اند که از خدا پرستی و از جاده حقیقت منحرف شده و به بت پرستی و کفر گرویده اند اما اگر در این موقعیت قوم من در آتش خشم تو بسوزند و نابود شوند آیندگان چه خواهند گفت.. آیا سخنان ما که باقی میمانم باور شدنی است ... ؟ مصریان که همیشه برای ما فرجامی دردناک آرزو میکنند چه میگویند! ... آنها بر فرزندان خود و برای نسلهای آینده حکایت میکنند که مردی دروغگو بنام موسی پسر مران قوم خودش را بطمع مال و منال ایشان از قید بندگی مصریان رها کنید ولی بصحرای دوهاله راه هلاک و نیستی سپرد و اجسادشان را طعمه کرکسان و جانوران صحرایی کرد ..

ندا رسید که: - موسی .. از چه میترسی ... ؟ من از بازماندگان آنها برای تو قومی بزرگ پدید میآورم که زنان کاردان و مردان شجاع و خدا پرست داشته باشد. این قوم که هم اکنون در منجلاب فساد و تیرگی غرق شده است برای توجز درد و رنج همیشگی چیز دیگری نمیآورند ... با این فساد که گریبانگیر ایشان شده، فرزندان تیره بخت و فاسد بار میآورند و نسلهای آینده را نیز خراب و آلوده میکنند .. فراموش نکن ای موسی که خدای تو بهر کاری قادر است و توانا..

موسی مجدداً بسجده افتاد، حق حق کنان و گریان سر را روی الواح نهاد و اظهار داشت :

- ای خدای قادر بی همتا.. زبانم بریده باد اگر نسبت نسبیان و فراموشی بتو بدهم ... اما بخاطر بیاور که با جداد ما ابراهیم و اسحق و یعقوب چه وعده هایی داده ای.. الهی تو گفتی که فرزندان یعقوب را چون ستارگان آسمان بشمار و درخشنده و در همه عالم پراکنده و مقتدر میکنم. الهی وعده فرمودی که قوم ما و فرزندان ابراهیم و ذریه اسحق را بارض موعود هدایت کنی و کشوری باختیارشان بگذاری که در جویهای آن بجای آب شیر و انگبین جاری است .. من بنی اسرائیل را باین امید از مصر بیرون آورده ام .. آیا سزاوار است که در بیابان رهاشان کنم و ایشان را در آتش خشم سوزنده و خاکستر کننده ات

بسوزانم.. پروردگارا بجان بلب رسیده و بدن استخوانی من رحمت بیاور..
 با احترام بنده پاک خودت یوسف که استخوانهایش خاکش، باقیمانده از هم
 پاشیده جسدش در تابوت همراه ما است از تصمیمی که گرفته ای باز گرد و بنی-
 اسرائیل را ببخش و یکبار دیگر بآنها فرصت بده که از تیرگی بروشنایی مایل
 شوند و راه حق و سعادت را بیابند..

الهی.. اگر سامری گناهکار است. اگر آنها که باو گرویده و بت
 پرستی میکنند تقصیر غیر قابل عفو مرتکب شده اند زنان و اطفال و معلولین
 و بیماران چه گناهی کرده اند. ای خدای مهربان من... بنی اسرائیل را ببخش
 و راضی نشو که دل بنده بیچاره ات موسی تا پایان عمری که برای او مقرر داشته ای
 شکسته و تاریک بماند.

استغاثه موسی مورد قبول واقع شد. اشکها و زاریهای او اثر کرد و
 بنی اسرائیل مورد عفو قرار گرفت و موسی فرمان یافت که با الواح دو گانه نزد
 یاران خویش باز گردد و بمعیت ایشان باز دو برود.

دو روز از مهلت چهل روزه موسی گذشته بود.. هفتاد نفر یاران موسی
 که در پائین کوه انتظار وی را داشتند اندک اندک دچار تشویش و نگرانی
 میشدند.. یکی دو نفر از آنها تصمیم داشتند که از حد ممنوعه بگذرند و
 خود را بجایی که موسی رفته رسانند و از حال و وضع او جويا شوند اما در
 آخرین لحظه دیگران ممانعت بعمل آوردند و از عزیمت آنها
 جلوگیری کردند..

صبح روز چهل و سوم تازه دیده از خواب سنگین دوشین باز
 کرده بودند که ناگاه سنگریزه ای از بالای صخره پائین افتاده و توجه عموم
 را بخود جلب نمود..

همه شتابان از جای جستند و بساطراف نگرینستند... چند
 تن نیز پای صخره رفتند و از آنجا بود که سایه موسی را در
 آفتاب زرین صبحگاهی دیدند و این مژده حیات بخش را به یاران
 دیگر رسانیدند..

(موسی) آمد... آهای مژدگانی بدهید.. موسی آمد.. جمله
 گوشنواز دو کلمه ای موسی آمد از دهانی بدهان دیگر منتقل میشد و از شخصی
 بدیگری میرسید تا سرانجام همه هفتاد نفر از باز گشت پیشوای خود آگاه شدند
 و بسوی او تاختند.

(یوشع) و (آسیموس) که خود را خدمتگزاران موسی مینامیدند پیش
دویدند که الواح را از او بگیرند تا سبکبارتر شود و بهتر بتواند از صخره ها و
سنگها بگذرد اما (موسی) الواح را عقب کشید و گفت :

- هیچکس حق ندارد باین دو لوح دست بزند ... در این
الواح فرامین دهگانه خداوند نقش شده و باید در محل مقدسی
نگهداری شود تا از منظر چشم نا پاکان و نامحرمان محفوظ و در
ایمان بماند ..

ولی موسی دیگر نتوانست حرف بزند ... یاران وفادارش که بعلت
اقامت چهل و سه روزه در کوه از گزند و سوسه های شیطانسی (سامری)
خور امان مانده بودند با شوق و ولعی عجیب دامن و دست و پای
پیشوای خویش را بوسیدند و بسیار شادمان بودند که افتخار کسب این سعادت
عظیم را یافته اند .

مگر نه این بود که (موسی) از نزد خدا باز میگشت ...
بوی دوست از او استشمام می گردید ... عطر رباحین و گلها ... ی بهشت
از دامن لباس موسی بمشام میرسید ... و آنها مشام جان و روح خویش را
تازه میکردند .

پس از چند دقیقه استراحت (موسی) آنچه را در باره قوم شنیده بود
حکایت کرد و بعد بطرف اردو راه افتادند .. اردوی عبریان در دشت پایین
کوه قرار گرفته بود و هنگامی که آنها بالای صخره رسیدند بودند
هیاهوی عجیبی بگوششان میرسید .. صدای زنان و مردان درهم آمیخته شنیده
میشد . یوشع گفت :

- ای (موسی) من غوغای جنگ می شنوم .. آیا میان خانواده ها
جنگ داخلی در نگرفته است .. آیا این سامری لمتی که تو از او سخن
میگویی و معتقدی که خدای زرین ساخته مردم را به برادر کشی و
کشتن داشته است ؟

(آسیموس) گفت :

- شاید این صدای عجیب بکنوع عبادت خدای طلامی و با گوساله زرین
سامری است و در مذهب جدیدی که او آورده اینگونه عبادت میکنند ..

(موسی) پاسخ داد :

... نه... هیچیک از این دو عقیده درست نیست .. این صداها که میشنوید بلوای شادمانه و هیاهو و خنده های مستانه و جاهلانه قوم بنی اسرائیل است .. آنها امروز راجش گرفته اند و شاید اگر بکروزد بر تر میرسیدیم از این جا میرفتند و ما را بجای می گذاشتند اما مسلماً بسر منزل مقصود نمیرسیدند و باز در بیابان های خشك و بی آب و علف کم میشدند و سرگردان میماندند .. بیایید .. همراه من بیایید .. راه زیادی نمانده است ... هم اکنون همه چیز آشکار میشود ..

(موسی) در جلو و بوش و آسیوس در عقب و دیگرای پشت سر آنها بطرف دشت حرکت کردند و سر از یر شدند .. خیل خداپرستان صدیق آرام آرام حرکت میکردند و موسی که دولوح سنگی را بدوش گرفته بود و با دقت جان از آنان محافظت مینمود پیش از دیگران خسته شده بود . عرق میریخت لیکن راضی نمیشد شخص دیگری غیر از خودش قوانین و فرامین الهی را حمل کند .

موسی میخواست فرامین دهگانه را از آستانه خدا تا آستانه قلب مردم خودش حمل کرده و آنجا بسپارد و راستی چه زحمتی متحمل میشد . چه رنجی میکشید و چقدر افسوس میخورد که قوم او در نهایت جهل و نادانی قدر خدمات او و مواظف و عنایات الهی را نمیدانند و بای خردی فریب سیه کاران و تیره دلان را میخورند و به قلم کفرویی ایمانی سرنگون می شوند .

در راه موسی بهین نکات میاندیشید .. بگذشته و بحوادث آینده فکر میکرد .

اطرافیان نیز همه ساکت بودند و در سکوت گام برمیداشتند بهین علت جز صدای پای آنها که گاهگاه سنگریزه های کوه را بمق دره شرنگون میکرد صدای دیگری شنیده نمیشد ...

اما .. چرا .. از دور .. از فاصله ای بعید .. هیاهو و همه خبریان .. آنها که از طریق غد برستی دور شده و گرد سامری و گوساله اش جمع گردیده و باو ایمان آورده بودند .

صدای آنها لحظه بلحظه بیشتر میشد و سر انجام وقتی از پیچ معبد گذشتند ، همانجا که چهل روز قبل برای خدا با آن تشریفات جالب قربانی

کرده بودند عبور نمودند، منظره اردوی درهم ریخته و از دحام عبریان لخت و
عریان نمودار گردید ...

آه ... چه منظره رقت انگیزی .. چادرها نامرتب مردم عریان و پای برهنه ..
افغان و احشام با افراد و خانواده هادرهم ریخته و همه گریه و گریه که گوساله
زرین آنجا قرار داشت در حرکت بودند. میرقصیدند. عربده میکشیدند و دست
افشانی و پای کوبی میکردند.

گوساله زرین در آفتاب صبحگاهی برق میزد. درخشندگی خاصی داشت
و از روی صخره ای که موسی ایستاده بود کامل قابلا رؤیت و تشخیص بود. پیمبر
خدا با چشمانی گریان و دلی مالا مال از اندوه و تأسف ایستاده و بمنظره درهم
ریخته اردو نگریست و ناگهان بانك بر آورد و گفت :

- بیاید... همراه من بیاید... حقیقت همیشه پیروز میشود وقتی خورشید
بدرخشد تاریکی شب محو و ناپدید میگردد ... ظلمت جالی ظهور میکند که
نور و روشنائی نباشد... بیاید و تماشا کنید که وقتی خورشید طالع میشود ظلمت
چگونه میگریزد...

این را گفت و با اطمینانی که به پیروزی حق و حقیقت داشت سر از پیر
گردید ...

درست در همین هنگام بود که چشم هرون به عده ای که از کوه پائین
میآمدند افتاد و پیشاپیش آنها موسی را باد و لوح بزرگ سنگی تشخیص داد و بختنا
بانك بر آورد و گفت :

- آهای ... موسی رهبر شما آمد ... فرستاده واقعی خداوند از کوه
بازگشت ...

قاصداً صدای ضعیف هرون در میان آنها، هیاهو و همه میبایست
محو شده و بگوش کسی نرسد، اما برعکس همه آنها شنیدند ...
هر کس در هر حال و در هر گوشه ای بود آن صدا را شنید و دست از کار
کشید و ایستاد ...

اردو را سکوت بی سابقه ای فرا گرفت ... هیچکس یارای سخن گفتن
نداشت از جای خود حرکت نمی کرد ... همه چشمها بکوه و بنقطه ای
که (موسی) و هفتاد نفر باران صدیق او پائین می آمدند خیره
گردیده بود.

زندگانی پیامبران

خنده‌های وحشیانه و عیق سامری نیز قطع شد ... دهانش همچنان نیمه باز ماند و آتاز ترس و وحشت از چشمانش هویدا گردید ... همه از خود می‌پرسیدند :

« چه میشود ... آیا (موسی) خشمگین میگردد ... » با اینحال فقط عده کمی میدانستند که بد کرده‌اند و بقیه در نهایت جهل و بی‌خردی گفته‌های سامری را پذیرفته بودند خویشتن را در پذیرفتن عقاید جدید محق می‌دانستند .

خود موسی .. چهره موسی .. نگاه موسی .. صدای موسی و بالاخره حرکات او و لوح سنگی بزرگی که همراه آورده و زیر سنگینی آن خسته و خیس عرق شده بود شکوه و جلال خاصی داشت که همه را با احترام و تعظیم و تکریم و امیداشت ...

همه خود را در مقابل شخصیت (موسی) کوچک می‌دیدند و بنوعی احساس می‌کردند که او موجود دیگری غیر از سامری و دروغ‌گویانی مانند او است ... او با نیروی ایمان ... با وحی الهی و با سلاح خدا پرستی و حقیقت مجهز بود در حالی که سامری هیچ چیز جز دروغ و بیرنگ نداشت ...

سکوت همچنان ادامه مییافت ... همه مات و مبهوت در جای خود ایستاده بودند و حتی بچه‌های شیرخوار نیز در آغوش مادران ساکت شده و با آسمان می‌نگریستند ...

گویی سپاهی از فرشتگان ملکوت اعلی موسی را بدرقه میکردند و جلال و عظمت آنها بود که اطفال را به تماشا و سکوت وامیداشت ...

در این سکوت (هرون) از میان جمعیت جدا شد .. افتان و خیزان پیش رفت .. گاهی میگریست و زمانی میخندید و در هر صورت چشم از صورت برادر خود بر نمیگرفت و بدون اینکه پیش پای خویش را بنگرد بطرف او می‌دوید ... بر زمین می‌افتاد ... بر میخاست ... دست و آرنج و زانو وانش مجروح گردید معینا همچنان رفت تا به (موسی) رسید و مثل کودکی که از ظلم و ستمگری نامادری ستمکاری به پدر و حامی خویش شکایت می‌کند خویشتن را به پای موسی انداخت و با هر دو دست ساقهای پای او را گرفت و هق هق کنان گفت :

- ای برادر . . . سامری خدا شناس سیه دل تمام کشته های تو

را برباد داد و زحمات را تباه نمود و عبریان را به تبه ضلالت و گمراهی کشید . . .

(موسی) در جواب هرون چیزی نگفت . . گویی از شدت خشم و غضب یارای سخن گفتن را از دست داده بود . . برحمت پاهای خود را از میان بازوان برادرش هرون بیرون کشید و بطرفی که سامری و گوساله زرین او دیده میشدند رفت .

سامری رنگ بر چهره نداشت . گوساله بی جان نیز باد و چشم زمردین و براق خود که از سنگ و نگین ساخته شده بود به (موسی) مینگریست و مثل این بود که در نهایت بی زبانی می گفت : ای موسی . . من ساخته پرداخته و دست این سامری سیه کار هستم . . برای من چه گناهی میتوان حساب کرد . . . هیچ . . او مرا ساخت و بجای اینکه برای گمراه کردن مردم بکاربرد می توانست برای تقویت مبانی ایمان آنها مصرف کند . ای (موسی) . می دانم که با من چه خواهی کرد ولی ایکاش مردم می دانستند که هیچ چیزی فی حد نفس بد نیست این بشر است که با طبع زشت و زیبای خود نقش خوب و بد به اشیاء و چیزها می دهد . و حالا قرعه بد کاری بنام من اصابت نموده و تا پایان جهان بیدی از من یاد خواهند کرد .

(موسی) که تا این لحظه خیره خیره به گوساله زرین و چشمان رنگین او می نگریست دیده برگرفت . نگاهی بسامری و بعد نظری بمردم کرد و بگفتا هر دو لوح سنگی را که دست داشت روی زمین انداخت و فریادی کشید و گفت :

- ای تیره بختان . . با خود چه کرده اید ؟ این چه وضعی است که در غیبت من ایجاد شده . . باین زودی عهدی را که با خدای خود کرده اید از یاد بردید ؟ از خشم و غضب خداوند نترسیدید . . آیا بچشم خود ندیدید که مصریان به دنبال فرعون مفرور چگونه بفرمان خداوند در آب غرق شدند و از بین رفتند . . . وای بر شما . .

الواح سنگی از دست موسی برخاک افتاد و شکست و هر کدام چند قطعه شد و هر قطعه بسوی پرتاب گردید .

همه ساکت بودند . . . هیچکس حرف نمیزد . . . (موسی) خطاب
بسامری گفت :

- ای سامری . . . این است پاداشی که برای نیکی‌های خداوند
در نظر گرفته بودی . . . تو شاید از گذشته خودت آگاه نباشی . . . وای
بگذار من بگویم که تو کیستی . . . روزی که خداوند مرا به امران داد مادرت
نیز تو را از ایدو چون هر نوزادی به فرمان فرعون کشته میشد مادرت تو را در نی‌زار
کنار نیل انداخت و رفت . . . چند سكه ماده هم در آن حوالی بچه گذاشته
بودند . . . بفرمان خداوند ماده‌سگها تو را به پستان گرفتند و شیر دادند تا
بزرگ شدی ..

در تمام این مدت خطرهای بیشماری در کمین زندگی تو بودند که همه
بالمط الهی دفع و رفع گردید و آنقدر عنایات خداوند شامل حال تو شد که بمرصه
و بلوغ رسیدی و مرد شدی ...

خدای جل جلاله بتو صنعت طلا کاری آموخت هنرهای بسیار بتو
ارزانی داشت ..

اسرار صنایع ظریف‌را برای تو افشا نمود که يك روز برای جامعه عبری
و خانواده بزرگ اسرائیلی مفید و مؤثر باشی نه اینکه برای آنها از طلای
اندوخته خودشان گوساله‌ای زرین بسازی و آنرا خدای ایشان بنامی . . . نفرین
بر تو باد . . . لعنت ازلی و ابدی بر تو باد که هم خود بر اخطامیروی و هم ملت بزرگی
را که باید مشعلدار بشریت باشد بگمراهی سوق میدهی .. تفو بر تو . . .
(موسی) که از شدت خشم میلرزید همچنان بسخنان خود ادامه میداد و عجیب
اینکه در آن موقعیت حساس بالمط و توجه خداوندی زبانش کمتر لکنت مییافت و
تقریباً مانند مردم عادی بآسانی حرف میزد .

(سامری) با وحشت و نگرانی بموسی و مخصوصاً بمصای او مینگریست
و برای اینکه مردم متوجه وحشت و هراس وی نشوند وضعف وی را در مقابل
(موسی) درك نکنند قسمتی از چهره‌اش را زیر لبه دستمال سرخ رنگی که
بسر بسته بود می پوشانید و بیشتر روی خود را بسوی کوه می‌گرفت که برق دیدگان
شرم آگینش دیده نشود ..

در این هنگام (موسی) با انگشت گوساله زرین را نشان داد و فریادی جگر

خراش لبریز از خشم ملو از تهدید کشید و گفت :

- ای تیره بخت سیه روزگار .. اینست همان خدائی که میگوید خلق
کننده جهان و جهانیان است ؟ اینست خدای تو .. اینست خدای قوم من (یهوه) ۱
جواب بده .. همین است خدای تو .. ؟ سامری حال تمام شرمندگان را داشت.
وضعی که هر گناهکاری در مقابل حق و حقیقت پیدا میکند .. با همان
قطرات درشت عرق که پیشانی او می نشست و سری که زیر بار شرم و گناه
سنگین بود و باین می افتاد و نگاهی که تحمل قبول هیچ نگاه دیگری را نداشت
و بغاكت دوخته شده بود ..

در اینصورت جواب موسی را نمیتوانست بدهد. ولی پاسخ سئوالهای
پیغمبر خدا کاملاً معلوم و روشن بود .. گو ساله زرین زیر آفتاب برق میزد .. و همین
درخشندگی پاسخ کافی و قانع کننده ای بود که (موسی) را بیش از پیش بخشم
آورد و ناگاه پیش رفت .. بادیست سامری را در نهایت غضب و تندى از سر راه
خوبش دور کرده و چنان لگدی به گو ساله زرین زد که مجسمه گناه و کبیرا از
جای کنده شد و درون آتش فراوانی که چند گام آنسو تر افروخته بودند
افتاد و در اثر جا بجا شدن بوته های خار آتش مشتعل تر گردید و
شعله های آن رقص کتان سر با آسمان کشید .. گویی آتش نیز میفهمید که چگونه
باید از میهمان خود پذیرائی کند و بعد چنان جسم ساخته و پرداخته طلای را
تحويل دهد ..

از آغاز کار .. یعنی از همان لحظه که موسی بار دورسید و الواح سنگی از
دستش افتاد و بخشم آمد موسی گفتن را شروع کرد .. دل های فریب خورده ای
که به سامری فریبکار حیل ساز گرویده و ایمان آورده بودند. يك يك و دسته دسته
از او بریده میشدند و باز بسوی ، و روی بال ملائک و کروبیان قرار گرفته و
بوادی امان و ایمان میرفتند ..
تنها عده قلیلی ما پایان کار گو ساله نسبت به سامری دغل باز و فادار مانده

۱- در زبان عبری خدا را (یهوه) میگویند و نوشته شده که در نخستین

مرحله که خدا در آتش بر موسی متجلی شد ، با او وحی رسید که «منم (یهوه)

خدای تو و پدر ..»

بودند و حتی موقعی که (موسی) بادیست (سامری) را عقب زد و او را با برهقارت و خواری از سرزاه خویش دور نمود. بخشم آمدند و لوله‌ای ساز کردند که با الفرض چراموسی نسبت به پیشوای آنها اهانت و خواری روا میدادند. لکدی که موسی بگو ساله زدا ابتداء بر غضب آنها افزود و چیزی نمانده بود که سنگ بر گیرند و به پیغمبر خدا حمله ور شوند ولی...
ولی هیچ انتظار نداشتند جلوه گاه خداوند و خدائی که تمامری با دست خود ساخته بود در آتش بسوزد و ذوب گردد و بجا کمتر مبدل شود..

اشخاص ساده لوح و نادان بهمان اندازه که زود فریب میخورند و مجازی را بشکل حقیقت می پذیرند بهمان سرعت نیز وقتی حقیقت را درك كرا دهند و بدینند باز پس میروند و رفته رفته بسته شده و رامیگسلند..
خدای (موسی) بیشتر آنها را از خواب غفلت و بی خبری بیدار و هوشیار کرد.. او گفت:

خدائی که تو ساختی... مانند خدائی بود که آذر بتگر میساخت... و ابراهیم خلیل بر گردن خدایان بابل و یسایان می بست و آنها را در کوه و بازار بخاك میکشید و میگفت:

اینست خدائی که آذر ساخت و من می فروشم این خدا خدائی است ناتوان و بی آزار که دفع شر از خودش را نمیتواند و هر کس از این خداها یکی در خانه داشته باشد برای ترسانیدن موشها و گربه های مزاحم بی فایده نیست..

ابراهیم خدای بابلیان را چنین وصف میکرد و اکنون می بینم که خدای ساخته دست تو نیز مثل همان بت های آزار و ناتوان است.. و نمیتواند آتش را از خودش دور کند ولی خدای بزرگ با قدرت لایزال خود آتش غرور را بر اثر ابراهیم گدستان کرد.. رویت سیاه بادای مرد دروغگو.. چگونه جرأت کردی گو ساله ای را که خودت ساختی خدای قوم من بنامی..

من اکنون میتوانم فرمان دهم که (بوشع) و (سیموس) سر از بدن تو جدا کنند لیکن اینکار را نمیکنم زیرا خداوند مکاران را بحال خود و امیگذازد تا آتش دوزخ را بر خود تیرا کنند..

این سخنان آخرین بیوند عبربان را با سامری قطع کرد و همه باستثنای

جمعی معدود متوجه خطای خویش شدند .

در همین موقع آتش رو بنقصان نهاد و چون فرو نشست از گوساله زرین چیزی باقی نمانده بود مگر مشتی خاکستر گرم آمیخته بندرات طلا... (موسی) فرمان داد تا خاکستر را بر باد دادند و باین ترتیب آخرین اثری که از گوساله ممکن بود باقی بماند و برای آیندگان ساده دل و نادان دستاویزی باشد از بین برد و محو و نابود کرد...

ظاهر آکار سامری بهینجا میبایست خاتمه بیابد ولی برخلاف تصور و گمان عامه فردای آنروز جمعی به (موسی) شوریدند که چرا نسبت به سامری تعدی کرد و بجه علت گوساله زرین را که برای آنها مسجود و معبود بود در آتش سوزانید...

از اینها همان کسانی بودند که (شمول) و جمع دیگری را بی گناه کشتند و سرهای آنها را بر نیزه نهاد و در دروازه اردو قرار داده بودند .

(موسی) دریافت که اگر این فتنه را بخواباند کار بالا میگیرد و ممکنست بوخامت گراید ناچار فرمان داد (یوشع) بسرکردگی پس-ران (لیوی) شمشیر کشیدند و همه کسانی که هنوز هم سامری را فرستاده خدا و گوساله او را خدای خالق جهان می دانستند از دم تیغ گذرانیدند و اجسادشان را بنحاک سوزند و گرم صحرای سینا سپردند تا آن کویر پهناور فرنیایاد کار ناخردی آدمیان را در سینه گرم نگهدارد و بزبان بی زبانی برای آیندگان حکایت کند راهبران مشعلدار اخلاق ، مانند (موسی) چه در خون دل خوردند و چه رنجهایی متحمل شدند تا چه انسانهای سیاه دل و نادانی را بصراط مستقیم سوق داده و با عقل و خرد آشنا کردند موسی آنها را بسینه صحرای سینا سپرد تا خاك بيانك بلند بگوید .

- اینست نشانه مجاهده يك انسان بزرگ برای نجات يك ملت اسیر و راهبری يك قوم سیه دل بسوی وادی فروزنده و روشن ایمان و ایمان ...

صندوق عهد

یازده روز پس از این واقعه تقریباً آرامشی در اردوی بنی اسرائیل برقرار گردیده بود لیکن این سکون و آرامش موقتی بنظر میرسید و (موسی) خوب حدس میزد که بزودی آثار کفر در قوم او پدید می آید و یکبار دیگر راه عصیان و خیره سری را پیش میگیرند.

(موسی) همه شب و طبق معمول بسجده میافتاد و خدای را سجده و عبادت می نمود و بخشایش قوم را استدعا میکرد.

خداوند فرمان داده بود که در یکروز تمام افراد قوم بنی اسرائیل در پای کوه طور یعنی همان کوه بزرگی که در انتهای صحرای سینا قرار داشت و موسی چهل روز در آن عبادت کرد والواح را از آنجا آورده بود جمع شوند لباسها را از تن بیرون کنند تا همه هلاک شوند و بسزای اعمال زشت و نامعقولی که در غیبت چهل روزه موسی مرتکب گردیده بودند برسند.

ولی (موسی) که دلبستگی عجیبی بقوم خویش داشت آنقدر بدرگاه الهی گریست، آنقدر ناله و زاری نمود تا بنی اسرائیل مورد عفو قرار گرفتند و عذاب از آنها برگرفته شد. (۱)

تا آنروز افراد بنی اسرائیل که احساس بیم و هراس میکردند، روز و شب خود را در وضعی غیر عادی میگذرانیدند. سرافکننده و شرمگین بودند و هر لحظه انتظار حوادث بزرگی را داشتند. حتی يك شب چنان زلزله ای واقع گردید که نزدیک بود کوه طور با آن عظمت، متلاشی شود و روی چادرهای ایشان بریزد و همه را زیر توده های سنگ و خاک پنهان و زنده

(۱) - نوشته اند که موسی سه بار و هر بار چهل روز بکوه رفت و بروزه و عبادت گذرانید این سه مرتبه چهل چهل روزه را (اربعین میقات) و (اربعین شفاعت) و (اربعین سراع) نام نهاده اند. اربعین شفاعت در همین موقع بود که (موسی) از خداوند بخشایش و عفو قوم بنی اسرائیل را گرفت.

بگور کند .

(موسی) آن شب سر خود را عریان کرد و پای برهنه به بیابان دوید و آنقدر گریست تا زلزله آرام گرفت و مجدداً سکون و آرامش برقرار شد .

علت ناراحتی بنی اسرائیل همین بود که مانده بزه کاران انتظار عقوبت و عذاب را داشتند و شب و روز را در خوف و رجاسپری میکردند . اما پس از اینکه (موسی) عفو الهی را بایشان ابلاغ نمود یکباره پرده غم و اندوه از روی اردو و خانواده های عبری بر کشیده شد ، همه شادی و نشاط پرداختند و دست افشانی و پای کوبی کردند و یکبار دیگر هیاهو و جنب و جوش معمول پدیدار شد .

در همین موقع بود که (موسی) مورد وحی قرار گرفت و خداوند باو چنین فرمود :

- ای موسی دواخ سنگینی را که خرد کردی بردار و یکبار دیگر بکوه طور بیا تا (توراة) را بر تو نازل کنم . این فرمان سعادت بخش است که دستور زندگی و اعمال و رفتار آینده قوم تو قرار میگیرد و چنانچه صادقانه آنرا عمل کنند . سعادت مند خواهند شد و در غیر اینصورت محو و نابود میگردند و نام آنها نیز از صفحه روزگار زده میشود ...

(موسی) بفرمان خداوند الواح سنگی را برداشت و بکوه رفت . . باز هم چهل روز در کوه طور ماند و چون بازگشت همه مشاهده کردند که دوازده سنگ بهمان عرض و طول درست بشکل الواح دو گانه قبلی همراه آورده است .

مطالبی که بموسی وحی میشد روی الواح دوازده گانه ثبت و حک می گردید و همین احکام بود که بعدها نام (توراة) بخود گرفت . . موسی چند روز باستراحت گذرانید و بعد سران قوم و شیوخ بنی اسرائیل را جمع کرد و از ایشان انجمنی بزرگ ساخت و الواح دوازده گانه را در مقابل آنها قرارداد و احکام الهی را برای ایشان خواند و تفسیر کرد . . هر چه بیشتر میخواند و پیش میرفت برخلاف تصور و انتظار آثار نارضایتی در چهره بزرگان قوم پدید میآمد . . یعنی چه ...

موسی چنین انتظاری نداشت . این فرامین خداوند است که برای

ایشان وسعت آنها در زندگی نازل شده .. آیا نمیخواهند آنها را بپذیرند .
 میل ندارند بآن عمل کنند و سعادت مند شوند ؟ پس علت چیست که اندوهبار
 و ناراضی بنظر میرسند ؟ ... عجبا ... تکلیف من با این قوم چیست ...
 موسی بفراست حال قوم خود را درک میکرد و بخوبی از نگاه و خطوط چهره
 و درهم رفتگی سیمای ایشان استنباط مینمود که در دلشان چه میگردد و نسبت
 بزندگی چه عقیده ای دارند و چگونه میخواهند زیست کنند ...

وقتی قرائت و تفسیر احکام پایان پذیرفت موسی خطاب به شیوخ و بزرگان
 قوم گفت :

- بگوئید که در دلتان چه میگردد ...

فاش کنید که چه اندیشه در سردارید زیرا هیچ رازی از خداوند پنهان
 نیست و هیچ اندیشه ای از مغز بندگان او نمیگذرد مگر اینکه او بر آن آگاه
 و دانا و بینا باشد . پس بهیچ عنوان در اختفای راز خویش کوشا نباشید و آن
 چه در دورتان میگردد بر زبان بیاورید و بگوئید که نسبت باین فرامین که
 از جانب خداوند عادل عالم برای آسایش و سعادت شما نازل گردیده است
 چه عقیده دارید ، .. موسی خاموش شد. و در نهایت اندوه و افسوس سر را پائین
 گرفت و باندیشه فرو رفت. همه گمان میکردند که موسی اندیشناک است و شاید
 میخواهد درباره چیزی تصمیم بگیرد ، لیکن حقیقت امر این بود که موسی در
 دل باخدای خود راز و نیاز میکرد ... و میگفت :

- خداوندا ... من می دانم که _____ این قوم جاهل از سعادت

میگریزند و در گمراهی و ضلالت بسوی نیستی و نابودی میروند .. خدایا
 دریای بیکران رحمت خود را امواج و خروشان نگهدار و از مبع عطوفت و
 شفقت وادی خشک و سوزان دل و روح این تیره بختان را آبیاری کن ،
 تا در آن نهال عقل و معرفت بروید و از ثمره آن برخوردار و کامیاب شوند و وحی
 رسید که :

- ای موسی .. این قوم که اکنون گرد تو جمع شده اند هرگز روی

سعادت نخواهند دید .. بارها پیمان می شکنند و بدفعات عدیده تو را آزار میکنند.
 هم اکنون در این اندیشه هستند که بهانه ای بتراشند و از تعداد احکام بکاهند و
 شدت برخی را تخفیف دهند و آنقدر چانه زنند که فرامین سعادت بخشی که تو برای
 آنها آورده ای ناچیز و بی مقدار باشد و در سایه آن بتوانند آزادانه باعمال کثیف

خوداشتهال داشته باشید .

اما ای (موسی) .. بآنها بگو که کار خدا معامله بازرگانی نیست که تخفیف داده شود و متاعی نیست که ارزانتر فروخته گردد. باید بآنچه که ما بایشان داده ایم راضی و خوشنود باشند زیرا خداوند بخشنده است و نیک و بد بندگانش را خوب تشخیص میدهد. . . . . . با این وصف اگر از تو و تخفیفی دوباره شدت احکام خواستند . . . . . برای این که محبت ما بر ایشان تمام شده باشد. رضایت بده و برخی را حنف کن و تا اندازه ای رضایت آنها را جلب نما . . .

در همین هنگام بود که شور و مشاوره شیوخ و رؤسای قوم پایان پذیرفت و همانگونه که به موسی وحی شده بود، مجتهداً خواستند که از شدت احکام الهی کاسته شود...

(موسی) موافقت کرد ولی جلسه را با این سخنان پایان بخشید و گفت :

– بسیار خوب .. خداوند شما را تا آن جا که امکان دارد مشمول رحمت و عطوفت خود قرار میدهد ولی باید عهد کنید .. باید پیمان ببندید که نسبت باین احکام وفادار باشید .. باید آنچه را که دستور زندگی شما قرار داده شده است اطاعت نمائید و محترم بشمارید و قبول کنید که اگر از طریق ایمان و وفاداری متعریف شدید ، عذاب الهی بر شما نازل گردد. بر شما آن بگنجد که بر مصریان گذشت .

همه پذیرفتند ، عهد کردند و پیمان بستند ، و (موسی) بیادگار آن روز
سنگی را منقوش نمود عهد و میثاق قوم را بر آن نقش و حک کرد و برای این
که همیشه بنی اسرائیل پیمان بسته شده را بخاطر داشته باشند دستور داد تا
صندوقی از چوب گرانیه ساختند و آنرا از درون و بیرون با ورقه های سیمین و
زربین پوشانیدند ، الواح دوازده گانه را در پائین و لوح عهد را در بالای آن
قرار دادند و در آن را میخ کوب کرده و بستند .

فرمان داد تا صندوق عهد را همیشه همه جایساییش کاروان حرکت دهند و
بسران هارون ولیوی حامل آن باشند ..

وقتی همه اینکارها انجام شد موسی از خود میپرسید :

آیا باز هم آنها وفادار میمانند؟ آیا این قوم سیاه دل بمهدی که

بسته اند و فامیکنند.

جواب این سؤال را حوادث آینده میتواند بدهد ..

کاروان هر روز پیش میرفت . . اندك اندك به سرزمین های آباد و مسکونی میرسیدند.

قراء و قصبات بیشمار، آباد و خرم در سر راهشان قرار می گرفت و بنی-اسرائیل که قریب یکسال در سرگردانی و دربدری گذرانیده بودند ، از مشاهده آبادانی دهات متعجب میشدند و شادی میکردند و باشور و شوق بتماشای باغهای میوه و زمینهای زیر کشت مشغول میشدند .

گاهی نیز با ساکنین سرزمینهای جدید معاملاتی انجام میدادند ... پوست و بشم را با گندم و حبوبات معاوضه میکردند و باین معاملات راضی و خوشنود بودند .

اما موسی اندیشه ناك بود که مبادا قوم او که یکسال در صحرای سینا سرگردان بود و گرسنگی و تشنگی بسیار متحمل گردیده اند ، نسبت به حقوق مردم تجاوز کنند و چیزی را بدون اجازه صاحبش بردارند و یا ثمری را از شاخه نهالی بکنند و شاخه درختی را بشکنند و کشتزاری را لگد مال نمایند .

برای اینکه قوم بنی اسرائیل سرگرم باشند فرمان داد که همه به کار معبد متعرك مشغول شوند و چادر و خیمه گاهی بزرگ بسازند که در آن صندوق عهد نهاده شود و شعبدانهای شش خانه طلا و مدح و قربانگاه و بخور دانهای سنگی و گلی را نیز در زیر آن قرار دهند .

هر خانواده بسهم خود پشم سیاه فراهم آوردند و بیافتن پارچه مشغول گردیدند . بعد قطعات بافته شده را بهم متصل نمودند و خیمه ای بزرگ برض بیست ذرع و طول سی ذرع ساختند و برپا نمودند و باین ترتیب معبد را مهیا و آماده کردند .

صندوق عهد را بر بالای جای دادند ... مذبح در يك طرف .. بخوردانها در دو طرف شعبدانها در اطراف . هرون نیز مأموریت یافت که تولیت و کهنات معبد را بر عهده بگیرد و در روزهای معین مردم را بعبادت و تقدیم فدییه و قربانی دعوت نماید . هدایا را بپذیرد و وظایف مذهبی را انجام دهد .. روغنهای مسطر و سوختنی های خوشبو را با و تقدیم میکردند و هرون به تناسب و

بوقت مقتضی روغن‌ها را در روغن دان و چراغها میریخت و فضا را عطر آگین میکرد ..

وقتی شمع‌دانهای شش شاخه میسوخت و آتش در بخوردانها روشن میگردد، خیمه معبد منظره‌ای جالب و دلپذیر داشت و هر بیدل گمراهی را به عبادت مایل و به بندگی تشویق و تعریض مینمود (هرون) اباس مخصوص که از رشته‌های سیم و زر و پشم و پنبه بافته شده بود بر تن میکرد و پسرانش (ناداب) و (اییهو) که خدمتگذار معبد بودند نیز لباسی شایسته با رشته‌های زرین بر تن داشتند .

دو پسر دیگر هرون (المازار) و (ایثامار) نیز دربان معبد بودند و روزهای شنبه که روز عبادت بود هدایا را می‌پذیرفتند و به هرون تقدیم میکردند .

با این ترتیب معبد بوجود آمد و کارها جریان طبیعی را گرفت و آرامشی نسبی در اردو برقرار شد ولی موسی خوب میدانست که این آرامش و سکون نسبی است و بزودی طوفانی جدید بر پا میشود ..

دو حادثه

روزهای سخت دومین ماه سال دوم خروج مصر یکی بعد از دیگری سپری میشد .. کارها جریان طبیعی خود را طی میکرد لیکن موسی انتظار حوادث جدیدی را داشت و با نگرانی نگران آینده قوم خود بود .

وقتی اردو برپا میگردد و درجائی مناسب و محلی خوش آب و هوا اقامت میگزینند چادر معبد را با همه ابهت و جلالی که داشت برپا میکردند و شمع‌دان‌ها را می‌افروختند بخوردانها را روشن میکردند و دو پسر اول هرون یعنی (ناداب) و (اییهو) بخدمت مشغول میشدند .

یکروز صبح که موسی بر تن و فتق امور سرگرم بود و جمعی گرد او فراهم آمده و حل مشکلات خویش را از وی میخواستند، (هرون) در معبد به

پسران خود گفت :

- بخوردانها را روشن کنید.. در مجمرها آتش بیفروزید و شمعانها را نیز از گرد و خاک پاک نمایید ..

اینرا گفت و از خیمه بیرون شد و نزد (موسی) رفت. (ناداب و ابیهو) بکار مشغول شدند. ابتداء شمعانها را پاک کردند و بعد مقدار زیادی خار و بوته خشک و چوب و چیزهای دیگر گرد آوردند و در مجمرها ریختند و شعله ای بر آن زدند ..

بوته های خار آتش گرفت و زودی شعله ها سر کردند و ناگهان ..

شعله ای بدامن (ابیهو) گرفت . . . او بیم جان خود را نداشت و برای اینکه لباس گران قیمتش نسوزد تلاش کرد که شعله را از سرایت بنقاط دیگر باز دارد و در ضمن فریاد می کشید و گفت .

- آهای (ناداب) . کمک کن .. سوختم ، لباسم آتش گرفت ..

(ناداب) که در جایی دیگر بکار مشغول بود دست از کار کشید و بسوی برادرش دوید و بی پروا خود را روی او افکند که شعله را زیر بدن خفه و خاموش سازد اما این بی پروایی برای او گران تمام شد و آتش بدامن (ناداب) نیز گرفت و او را نیز مشتعل کرد.

دستهای آنها روغنی بود .. و با همین دستهای چرب میخواستند آتش را خاموش کنند ..

بهر نقطه که دست می زدند چربی سرایت میکرد و آتش نیز به آنجا راه میافت.

بزودی نقاط دیگر به نشان نیز آتش گرفت و فهمیدند که به تنهایی نمی توانند آتش را خاموش کنند . . (ابیهو) فریادی کشید و گفت :

- (المازار) . (ایشامار) کمک کنید بد بختانه در این موقع دو برادر در مقابل

معبود نبودند صدای (ابیهو) را نشنیدند .. ایندفعه (ناداب) فریاد کشید و برادران خود را بنام خواند ولی نتیجه ای گرفته نشد . آتش لحظه بلعظه شدت مییافت ... دیگر بیم سوختن لباسهای گران بها در بین نبود ... جانشان در معرض خطر قرار داشت و (ناداب) و (ابیهو) میخواستند خود را از مرگ برهانند . غفلتی که کردند این بود که از چادر بیرون نرفتند ... اگر همان

لحظات اول از معبد خارج شده بودند ، شاید کسی از اهالی اردو آنها را میدید و نجاتشان میداد ... چه کنند ... میسوختند .. آتش است و گوشت و پوست حساس بدن .. میسوختند فریاد میکشیدند و بالاخره میگریستند ... یکدقیقه دودقیقه گذشت و هیچکس برای نجات آنها نیامد ... (ناداب) احساس میکرد که دیگر نمیتواند زنده بماند ... همه قسمت های پائین بدنش سوخته بود ... در آخرین لحظات فریاد کنان طرف پرده چادر دوید و آنها افتاده و فریادی جگر خراش کشید ..

(موسی) هنوز سرگرم صحبت بود .. ناگهان سر را پایین گرفت .. فکری کرد و چون سر برداشت همه دیدند که چهره اش عوض شده .. رنگش پریده و لبهایش میلرزد .. چه شده ..

(موسی) با صدای لرزان گفت :

- بروید .. پسران (هرون) (ناداب) و (اییهو) در معبد سوخته اند .. بروید جسد آنها را بیاورید و در بیرون اردو بخاک بسپارید ، همه حیران و متعجب بیکدیگر مینگریستند .. یعنی چه .. موسی چه میگوید ؟ آیا حقیقت دارد .

(هرون) بغتاً از جای جست .. نگاهی به صورت گرفته و آندوهگین برادر خویش کرد و چون نمیتوانست این خبر وحشت اثر و چنین مصیبت بزرگی را باین سهولت باور کند ، با هر دو دست سر خویش کوفت و گفت :

- ای (موسی) میفهمی چه میگوئی .. پسران من (ناداب) و (اییهو) را میگوئی آنها اکنون در معبد بخدمت خداوند مشغول هستند و قبله عبادت پروردگار را تمیز میکنند آیا .. خداوند بندگان نیک و خدمتگذار و صدیق خویش را عذاب میدهد .

(موسی) که انتظار شنیدن چنین سخنانی را از زبان (هرون) نداشت ، یکبار دیگر نگاه غمزه و چهره پریشان خویش را بجانب او گرفت و با صدایی لرزان و آندوهبار اظهار داشت :

- عجیب .. عجیب است (هرون) که تو هم مانند نا بخردان گمراه مرك را عذاب میدانی .. مرك عذاب الهی نیست .. مرك رحمت پروردگار است .. خداوند عادل و مهربان است و بندگان نیک کردار خویش را با آسانی نزد

خویش میبرد و مرک را برایشان آسان میکند و کاهشان را از جام شهد آلود
مرک شیرین مینماید و شانه آنها را از فشار بارزندگی راحت میسازد... هرگز
بمرک نام عذاب مده خداوند و اشکر گذار باش که پسران برومند و صالحی بتو
عنایت فرموده تا هنگام خدمت خانه خداوند و در راه عبادت و خداپرستی جان
بسیارند و نامی نیکو برای خانواده ات باقی بگذارند ..

این سخنان چنان در (هرون) اثر نیکو باقی گذاشت که چهره اش گشاده
گردید، دستها را مقابل سینه خویش گرفت و گفت :

- بهو مهربان تو را شکر میگویم که مرا ممتاز گردانیدی .. قربانی
مرا بپذیر و درهای رحمت خودت را بروی من گشاده نگه دار ..

و بعد خطاب به حاضرین که کرده و موسی جمع شده بودند و سخنانش را
می شنیدند گفت :

- شنیدید .. رسول خداوند چه گفت ؟ پس چرا ابرو در هم کشیده اید ..
این مصیبت قاعدتاً باید دل مرا بسوزاند .. شما چرا ؟ ..

همه باسرهای افکنده .. دیده های گریان بسوی چادر معبد رفتند و چون
بپرون قدم نهادند با تعجب، ناداب و ایهو را سوخته و بی جان مشاهده کردند ..
(موسی) راست میگفت ... تعجب آنها از این بود که او چگونه فهمید
که پسران (موسی) در آتش سوخته و جان سپرده اند .

بهر حال کار از کار گذشته و دو جوان برومند را چون دوسر و آزاد که
از بن قطع شده باشند روی تخته های قرار داده و بگورستان بردند و در جایی
که موسی معین کرد دفن نمودند ..

با این ترتیب معبد بدون خدمتگذار ماند ولی (موسی) این حق شرافتمندانه
را از هرون و خانواده برادرش نگرفت و برای اینکه همیشه سرافراز باشد
دستور داد تا (العاذار) و (ایشامار) پسران کوچک (هرون) که تا آن روز وظیفه
دربانی و جار و کشی را انجام میدادند لباس زریفت پوشیده و در داخل معبد
بکار مشغول شدند .

بزودی خبر مرک (ناداب) و (اییهو) همه جا انتشار یافت .. دسته دسته
خانواده ها بدیدن (هرون) رفته و باو تسلیت می گفتند ولی برادر پیامبر
خداوند همان مطالبی را که از زبان (موسی) شنیده بود بازگو میکرد

و می گفت :

... مَرَك رَحْمَتِ الهی است ... و هر کس مشغول عنایات خداوند خویش باشد ، از عذاب زندگی آسوده می شود ...

این نخستین حادثه ای بود که در طی آن مدت اتفاق افتاده ولی حادثه ای بزرگتر در شرف تکوین بود و (موسی) وقوع آن را پیش بینی میکرد و به (هرون) می گفت :

... قتل اتفاق می افتد ... عده ای متهم می شوند ... جمعی گناه بَرَك مرتکب میگردند و من سایه بالهای شیطان را روی اردو مشاهده می کنم شیطان ملامون ... شیطان کثیف هر روز باردوی مامی آید ... نمیدانم بسراغ چه کسی میرود کدام تیره بختی را میخواهد بفریبد ...

(هرون) میدانست که برادرش هیچ حرفی را بدون پایه و مأخذ نمیزند لذا انتظار وقوع آن حادثه پیش بینی شده را داشت و به سرپیش آمدی با دقت رو برو میشد و میکوشید سایه شیطان را آنچنانکه (موسی) گفته بود ببیند و دستش را در کارهای مردم کشف کند. ولی آیا هر کسی چنین قدرتی دارد که میان فرشته و شیطان فرق بگذارد ...

این دو موجود در وجود ما ... در روح ما خانه دارند ... این ما هستیم که راه را برای یکی بازو برای دیگری مسدود میکنیم ... و اگر يك انسان واقعی باشیم هرگز شیطان اجازه خود نمائی و فعالیت نمیدهد و روح خود را از وسوس او در امان نگه میداریم ...

و اما واقعه عامیل بن راعیل ...

ناحیه ای که بنی اسرائیل اردو زده بودند ، منطقه خوش آب و هوا و سر نعمتی بود ... . . . بیشه های متعدد و رودخانه های گوناگون داشت ...

اهالی محل به بنی اسرائیل که در حدود قراء و قصبات آنها اردو زده بودند کاری نداشتند ، مزاحمتی ایجاد نمیکردند و اجازه میدادند که از مراتع برای چرای گله ها و از بیشه ها و جنگل ها جهت قطع درخت و تهیه چوب استفاده کنند ...

زندگالی پیامبران

چند سال قبل از رسیدن بنی اسرائیل بآن ناحیه در یکی از قراء نزدیک کوه طور پیرمردی زندگی میکرد که فقط يك پسر داشت.. این مرد سالخورده ناتوان گاوی داشت که چون زائید مرد.. تمام ثروت و اندوخته آن خانواده از همان گوساله تجاوز نمینمود و پیرمرد اندیشناك بود که اگر موقع مرگش فراسد و جان سپرد وزن و فرزندان بالغ خویش را بدون سرپرست باقی بگذارد چگونه زندگی و اعاشه مینمایند؟ از طرفی یقین داشت که پس از مرگش همسایگان گوساله را از پسرش میگیرند و بزور و عنف تصاحب میکنند..

چند روز قبل از مرگش گوساله زرد رنگ را در آغوش گرفت و با وجود ضعف و ناتوانی به صحرا رفت و از آنجا راهیته نزدیک را گرفت و نفس نفس زنان و خسته خود را به پیشه رسانید.. مقداری هم در میان درختان، پیش رفت و بند گردن گوساله را کشید و بدنبال خود برد تا به جای رسید که درخت کمتر و علفزار مناسبی داشت.

آنجا ایستاده و روی را بسوی آسمان کرد، دستها را بالا گرفت، بادیدگان اشك آلود دلی شکسته و سینه‌ای خالی از امید و بصدامی لرزان گفت:

ای خدای ابراهیم... ای قادر بی‌همتایی که آتش نمرود را بر بنده صالح خودت گلستان کردی.. این گوساله زرد را بتو می‌سپارم.. این ماترك من است برای پسر (یا کوب). (یا کوب) غیر از تو پشت و پناهی ندارد و جر این گوساله ثروتی.. این حیوان شیرخوار است ولی مادری که باو شیر بدهد ندارد.. فرشتگان آسمان را مأمور کن که این گوساله را شیر بدهند، از گزند حیوانات درنده جنگل، محفوظ نگهدارند بزرگ کنند و وقتی (یا کوب) پسر بالغ شد گوساله را به او باز گردانند زیرا شرط امانت داری همین است..

این را گفت و بنی را که بگردن گوساله زرد بسته بود گشود و حیوان کوچک را که بر حمت میتوانست راه برود و در بر نداشته مادر و نهمردن شیر ضعیف شده بود و تلو تلو میخورد از قید

بند رها کرد ولی برای اینکه نشانی داشته باشد علامات و نقوش حیوان را
بخاطر سپرد.

گوساله آرام آرام بوسط درختان رفت و چند دقیقه بعد از نظر
پیرمرد ناپدید شد.. او بخانه بازگشت و ماجرا را برای همسرش حکایت کرد
و مخصوصاً باو میگفت:

- نقوش و علامات گوساله را خوب بخاطر سپار که وقتی پسر ما بزرگ
و بالغ و عقل رس شد برود بجنگل و امانتی را که من به فرشتگان خداوند سپرده ام
باز گیرد و بیاورد..

روز بعد پیرمرد جان سپرد و زن و فرزندش را بدون سرپرست گذاشت..
یکی دوسه سال سپری شد... (یا کوپ) اندک اندک رشد کرد.. آثار بلوغ
در وی ظاهر گردید.. صدایش کلفت و عضلات بدنش مردانه شد و هیکلی رشید
و قد و بالائی آراسته یافت..
حالا روزی بود که مادرش آنچه که در مورد گوساله زرد میدانست
باو بگوید..

بکروز (یا کوپ) را نزد خود فرا خواهد.. ماجرای گوساله را برای
او حکایت نمود و نشانه ها و علامات حیوان را باو داد و گفت..
- فرزندی.. حالا بجنگل برو و امانت پدرت را از فرشتگان خداوند بگیر
و بخانه بیاور زیرا سخت به بهای آن گاو محتاج هستیم و من یقین دارم که
گوساله آن روزی و گاو امروز ما را از سختی و محن نجات میدهد..
(یا کوپ) بمقتضای جوانی خنده ای استهزا عامیز کرد و به مادرش
جواب داد:

- عجب ساده دل زنی هستی؟! در چنین بیشه زاری که هزاران درنده
گرسنه هر روز حیوانات ضعیف و کوچکتر را بچنگ و دندان میدارند چگونه
گوساله ای کوچک زنده میماند..

و باز هم قهقهه ای زد. خنده ای کرد و روی را بر گردانید که پی کار خویش
برود ولی مادرش باز وی او را گرفت و کشید و گفت:

- نه فرزند.. اشتباه میکنی.. نگهبان گوساله تو کسی است که قدرتی
لایزال دارد.. او است که جهان را آفریده و او بود که جهنم نمرد و او بر
(ابراهیم) گلستان کرد..

(یا کوپ) گفت :

- ای مادر.. این قصه‌ها را مکرر برای من گفته‌ای و منهم با احترام اینکه از زبان و دهان تو که مادرم هستی شنیده‌ام باور میکنم ولی گوساله چند روزه در جنگلی با این سابقه و آن درندگان خود آشام زنده نماند و اکنون استخوانهایش نیز در زیر سایه درختان جنگل پوسیده و از بین رفته است :

مادرش جواب داد:

- آنچه من برای تو گفته‌ام قصه نیست . حقایقی است که واقع شده . . گوساله تو را نیز فرشتگان خداوند از گزند حیوانات وحشی حفظ کرده‌اند .. آزمایش صحت گفتار من خیلی آسان است .. هم اکنون بجنگل برو و

در همان نقطه کم درخت بایست و منتظر باش خواهی دید که هرچه من میگویم جز حقیقت چیز دیگری نیست .. پدرت گوساله تو را برسم امانت بخداوند سپرد و محال است خدا در امانت داری بندگان خود قصور نماید .. برو و فرزند و حرف مادر پیرت را بشنو .. این دفعه (یا کوپ) خاموش ماند و در پاسخ مادرش جز يك بله چیزی نگفت، داس و تبر را برداشت و راه جنگل را پیش گرفت .. در حالیکه زیر لب میگفت :

- گوساله زرد رنگ است ؟ راستی چنین چیزی غیر ممکن است .. مادرم میگوید گوساله آنروز و گاو امروز آنقدر زرد است که چشم انسان از دیدن آن متلذذ میشود ..

عجیب تر اینکه شاخهای آن نیز زرد و برنگ پوست بدنش است سم حیوان هم همان رنگ زرد را دارد . . آیا ممکن است شاخ گاو رنگین باشد ..

منکه در اصل باور نمیکنم چه رسد باینکه رنگ و شکل گوساله را قبول داشته باشم ..

در این افکار و اندیشه‌ها بجنگل رسید و از همان راهی که سالها قبل پدرش رفته بود بسوی معوطه کم درخت که آنجا را خیلی خوب میشناخت گام برداشت ..

چند دقیقه بعد با آنجا رسید و ایستاد .. تبر را از دوش بزمین گذاشت .. داس را از کمر باز کرد و هرق پیشانی خود را سترد و باطراف نگریست .. قرار بود همانجا بایستد تا فرشتگان خداوند امانت را باز پس بیاورند و باو بشپارند ..

(یا کوب) دردش باین سخنان اعتقادی نداشت و گاهگاه میخندید و پیش خود میگفت :

- وقتی دست خالی نزد مادرم باز گشتم او نیز بی پایه بودن این حرفها را قبول میکند و دست از این اندیشه های پوچ برمیدارد و بزندگی با چشی که من می نگرم نگاه میکند ..

اما نه .. شاید حقیقت باشد .. قصه (ابراهیم) و (یوسف) و (یعقوب) که دروغ نیست آیامردم این افسانه ها را درباره آنها ساخته اند .. در اینصورت خدائی که آتش نمرود را بر (ابراهیم) گذاشتان کرد میتواند گاو مرا نیز باز گرداند راستی این چه حکایتی است .. یعنی چه ...

در این قبیل افکار زشت، با آستین خود یکبار دیگر هرق پیشانی را پاک کرد از مشك کوچکی که بکمر خویش آویخته بود چند جرعه آب نوشید و بعد بدرختی تکیه داد، پاهارادراز کرد و مثل اینکه چندین ساعت قصد اقامت کرده باشد، باستراحت پرداخت.

هوایی فرحبخش و طرب انگیز بود .. جنگل منظره زیبایی داشت . مرغان جنگلها میجستند . از این شاخه بآن شاخه میپریدند و چنان بود که با (یا کوب) شوخی میکردند و با او بزبان خودشان حرف میزدند و از اسراری که نوع بشر قادر بکشف آن نیست سخن میگفتند .. کسی چه میداند ، شاید همین مرغان بی آزار، از دنیائی که مادر آن زنه گی میکنند و اطراف ما را ابهام و پیچیدگی گرفته خیلی چیزها میدانستند و با آن چشمان کوچکشان خیلی چیزهای دیگر می بینند که ما نه می فهمیم و نه می توانیم به بینیم .

چند دقیقه گذشت .. فکر و خیال یا کوب را بجاهای دوردست برده بود که ناگاه صدای خش خش مخصوصی شنیده شد .. مثل اینکه يك انسان قوی هیکل با پاهای سنگین خود روی علفهای خشك راه میرود و قدمها را با فاصله های طولانی برمیدارد ...

یا کوب سر را بلند کرد ... افکارش درهم گسیخت و توجهش را

جمع کرد . خوب گوش داد . . . نه . . . این صدای پای يك گاونیست !
 پس چیست ؟ يك دقیقه دیگر سیری شد . صدا نزدیکتر و باز هم نزدیکتر
 بگوش رسید و این مرتبه با کوب بخوبی صدای فین فین تنفس گاوبزرگی را
 تشخیص داد . .

- آهان . . . راستی گاوی است که بسوی من میآمد آیا مادرم
 راست میگفت . . . این فرشتگان خداوند هستند که امانت پدر را به پسر می‌باز
 میگردانند . .

یا کوب نتوانست طاقت بیاورد . . . دوید چند قدم جاوتر رفت . . .
 شاخ و برگ درختان را پس و پیش کرد و بسوی که صدا از آنجا شنیده شد
 نگریست . .

- اوه . . يك گاو زرد . . با شاخهای زرد . . باسم زرد . . عجبا . .
 این همان گاوی است که مادر نشانه‌های آنرا بمن داده است . . این حیوان
 بمن تعلق دارد و تا این زمان خداوند از آن نگهداری می کرده است . .
 نه . . نمی‌توانم باور کنم که تنها يك تصادف موجب بازگشت این گاو شده
 است . . در پشت این پرده نیلوفری آسمان حقایق دیگری هم هست و باید اعتقاد
 و ایمان داشت .

گاو پیش آمد . . گاوهوی هیکل و نیرومندی بود . . شاخهای بلند زرد رنگ
 و سم حیوان نیز همان رنگ را داشت .

دهان یا کوب از فرط حیرت بازمانده بود سالها بامشتی افکار و عقاید
 بی اساس خو گرفته و عادت کرده بود ، اما حالا . . حالا که گاو زرد را مقابل
 خود میدید مجبور بود یکبار تمام آن معتقدات را از درون مغز و سینه و وجود
 خویش بیرون بکشد و دور بریزد . . اینکار برای هر انسانی مشکل است و پیامبران
 نور با همین اشکال بزرگ و نیرومند و بزرگوارت توفیق پیدا میکنند تا عقاید پوچ
 و تصورات موهوم قوم و ملت را معطوف و زائل کنند و بجای آن حقایق محکم و عقایدی
 غیر قابل انکار جای دهند . .

اما یا کوب اختیار عقل و مغز و اندیشه‌های خویش را داشت . . .
 آزادانه میتواند حساب کند . . و هر بشر عاقلی چنین اختیاری را در باره
 خویش دارد .

یا کوب بمقتضای جوانی ، به همه چیز بی اعتنا و نسبت بتمام مسائل الهی کم

اعتقاد بود . تا آن لحظه وجود چنان گاوی را با آن مشخصات و علائم باور نمی‌کرد
و اصولاً نمیتوانست قبول کند که گاو زرد رنگ زنده مانده باشد لیکن اکنون که
حیوان را با همه علائمی که داشت مقابل خود میدید . تکلیف نباید خود را نیز می
بایست روشن کند .

گاو با چشمان زرد رنگ خود به یا کوپ نگریست .. نگاهی عجیب ..
نگاهی عاقلانه نگاهی شبیه نگاههای ملك انسان واقعی .. از چشمان صفرائی
رنگ او خیلی چیزها استنباط میکردید و یا کوپ خواه و ناخواه و بطور غیر
ارادی همه آن مطالب را درك میکرد . گویی گاو با او سخن میگفت ... از
آسمانها و زمین با او حرف میزد . . . از خداوند جان و جهان آفرین با
وی اسراری را در میان می‌نهاد و از ملکوت اعلی از کروییان و فرشتگان
حکایتهای نقل میکرد .

یا کوپ در آئینه چشم گاو گویی این جمله را میخواند و این حقیقت را می
سنجید و میفهمید که :

« دست مقتدری هست که نظم جهان هستی را پایدار میدارد و خالق کون
و مکان و جان و جهان هم او است . »

آه . . همین حقیقت بود که یا کوپ در پذیرفتن آن تردید داشت لیکن
اکنون که گاو برگشته بود چاره‌ای جز قبول نداشت .

یا کوپ پیش رفت . لبخندی زد . دستی از روی مهر و شفقت سر و گردن
گاو کشید و طنابی را که بکمر بسته بود گشود و حلقه‌ای بر طایب زد و آنرا
بگردن گاو انداخت و محکم کرد و گفت :

ای گاوشنك خوش رنگ . تو از امروز من تعلق یافته‌ای همراه با من
بیا ، معلوم نیست چه سرنوشتی انتظار من و تو را میکشد ولی هر چه هست
خدای من و تو از آن آگاه است ، بیا ، من و مادرم توان آنرا نداریم که
شکم گرسنه خویش را سیر کنیم . در این صورت در داخل شهر تو که همه
عمر در جنگل و میان سبزه‌ها چربیده و زندگی کرده‌ای خیلی پد می‌گنرد .
گرسنه خواهی ماند . وای چاره چیست . تو هم در تعلل گرسنگی و سختی
با ما شريك باش تا خدایی که من و تو را خلق کرده فرجی بدید آورد .
او خنده‌ای کرد و گاو نمره‌ای کشید و مثل اینکه همه چاره‌های او را

زندگانی پیامبران

فهمیده بود، بدون مقاومت همراه وی راه افتاد. از چنگل خارج شدند و بدشت سر اذیر گردیدند و پس از طی مقداری راه گاو پای سنگ نسبتاً بزرگی ایستاد.. ایستاد و دیگر حرکت نکرد. یا کوب طناب را کشید. شاخ حیوان را پیچانید ولی هر چه بیشتر کوشید کمتر موفق شد.

فکر کرد که گاو خسته شده..؟ شاید بخشم آمده..؟ ولی... حیوان آرام و ملایم بنظر میرسید و هنگامیکه یا کوب باونگر بست مشاهده نمود که گاو چند بار سرش را تکان میدهد.. یعنی چه؟.. چه می خواهد بفهماند..؟ هان...

یا کوب ناگه متوجه شد که شاید حیوان مهربان می خواهد به صاحب وارباب خود خدمتی بکند. شاید می خواهد او را بدوش بگیرد... اتفاقاً حدس او درست از آب درآمد و چون یا کوب به پشت گاو جست و شاخهایش را گرفت و در کمال حیرت مشاهده کرد که گاو بھرکت درآمد و راه شهر را پیش گرفت و رفت.

این حادثه بیشتر یا کوب را بتأمل و اندیشه واداشت. و موقعی که برجها و باروهای شهر هویدا گردید او دیگر جوان سرکش و بی اعتقاد سابق نبود. سرش را بسوی آسمان گرفت و گفت:

- ای خدای ابراهیم. من بتو ایمان می آورم و عظمت و بزرگی تو را می ستایم و به یگانگی تو معترفم. پروردگارا مرا از نیکی ها جدا نکن و چراغ هدایت را فراراه من نگذار و..

هنوز سرگرم اندیشه بود که ناگهان خود را با چند تن از برزگران اطراف شهر روبرو دید.. طناب شاخهای گاو را کشید... حیوان ایستاد.. عجیب.. اینها چرا اینطور بمن نگاه میکنند چرا وحشت زده شده اند.. یعنی چه؟

یا کوب پرسید:

- چه شده.. چرا اینطور بمن نگاه میکنید..؟ آیا از من وحشت دارید.. من یا کوب همیشگی هستم و هیچ عوض نشده ام.. فقط از اعتقادات و تصورات بوج سابق دست برداشته ام..

یکی از آنها آب دهان خود را فرو برد . با دیدگان از حده در آمده
و متعجب و صدائی لرزان و گرفته گفت :

.. نه .. نه .. اما این گاو وحشی و خطرناک را چگونه .. آخر تو چطور
جرات کردی سوار این حیوان شوی .. این گاو زرد تا کنون دهها نفر را کشته است
وحشی است .. از پلنگ درنده تر است .. حتی گفتار و پلنگ را از پای در
میاورد .. هیچ حیوانی تاب مقاومت در مقابل این گاو زرد را ندارد .. ما نام آنرا
(مرهبه) نهاده ایم

این همان (مرهبه) است .

دیگری گفت :

.. سال گذشته برادر من سوگند یاد کرد و شرط بست که این گاو را از
جنگل بگیرد و رام کند .. حتی میخواست او را با نیز بزند و بقتل رساند و او هر چه
تیر انداخت گاو کشته نشد .. و خودش در اثر ضربت شاخ این گاو
لگنتی بقتل رسید .. تو باین قدم بالا و بازوان لاغر چگونه توانستی او را
رام کنی .. !

اندک اندک یا کوب بحقایق واقف میشد که تا آن لحظه نمیدانست ..
معلوم شد که گاو زرد وحشی است ولی بطور معجز آسایی تسلیم یا کوب شده ..
بس این قدرت دیگری است که حیوان خطرناک را رام او کرده .. !
یا کوب قهقهه ای زد .. بادی در غیاب خود انداخت و پروازندانه مرکب
عجیب خویش را بحرکت واداشت و بسوی شهر رفت بدون اینکه حرفی بزند و
برزگران را از اشتباه بیرون بیاورد ..

یا کوب از دروازه وارد شهر شد و بسوی خانه رفت . مردم از سر راهش
میگریختند و دور میشدند .. و او ای در گرفت و زنهای سراز خانه و از پنجره
و در بیرون آورده و با تعجب و تعسین باو نگاه میکردند .. همه قصه گاو
زرد یعنی مرهبه را شنیده بودند و حالا که آن حیوان عجیب را رام و مطیع یا کوب
میدیدند از ابراز تعجب نمیتوانستند خودداری کنند ..

قبل از اینکه یا کوب بخانه برسد همسایگان مادرش را از ورود
او آگاه کردند و پیر زن از خانه دوید و با استقبال فرزندش شتافت ..
مرهبه را با عزت و ناز طولیله بردند و با خور بستند ..

باین ترتیب مرهبه گاو زرد، وارد شهر شد و در اختیار یا کوب قرار

گرفت اما این گاو سر نوشت و افسانه دیگری داشت و زندگی او با حوادث دیگری همراه بود که يك يك بوقوع می پیوست و واقع میشد ...

حالا موقع آنست که نزد (موسی) و میان اردوی بنی اسرائیل باز گردیم و از بقیه سر نوشت مره به گاو زرد و یا کوب مطلع شویم ..

چند روزی از مَرَك پسران (هرون) گذشت .. شور و التهاب عزاداری و سوگواری فرو نشست و آرامش نسبی برقرار گردید. هرون نیز با نصایح برادرش تا اندازه زیادی آرام گردید و از گریستن و ناله و زاری خودداری نمود .. قرار گذاشتند که بعد از روز تعطیل شنبه حرکت کنند و بسوی ارض موعود بروند ولی این حرکت انجام نپذیرفت و درست روز قبل ناگهان ..

غوغایی برخاست .. هیاهومی در گرفت جنب و جوشی پدید آمد ... عده ای دویدند و یکی از آنها سریعتر خود را به چادر موسی رسانید و خود را مقابل او بزمین افکند و گریه کنان گفت :

- (عامیل) را کشته اند .. عامیل بقتل رسیده .. قلبش را با درفش سوراخ نموده و رگهای گردنش را بریده اند .. ابوای .. چه مصیبتی .. چه بلائی .. بفریاد برس ای موسی ..

عامیل مرد سرشناسی بود .. نيك نفس و مالدار بود .. همه او را می شناختند و هر کس بفراخور حال خویش با او ارتباط داشت .. حتی بچه ها نیز عامیل را دیده بودند و چون خبر مرگش را شنیدند اندوهگین شدند ..

یعنی چه ؟ .. چه کسی عامیل را کشته .. آیا بمال و ثروت هنگفت او طمع کرده اند .. آیا با او خصومت و دشمنی داشتند .. ؟ آخر چرا باید عامیل را بکشند .. عامل قتل کیست و مجرم چه نام دارد .. ؟ کسی نمیتوانست باین سئوالها پاسخ بدهد .. همه میدانستند که جسد غرق بخون عامیل در پشت چادرها افتاده بود و وقتی بالای سر او رسیدند که جان در بدن نداشت و نمیتوانست قاتل خود را معرفی کند ..

همه از مَرَك عامیل غمین و اندوهگین شده بودند لیکن برادر زاده اش شیون و زاری میکرد .. موی خود را میکند و چهره را با چنك و ناخن میخست و مرتباً اشك میریخت و بر سر .. دمیکوفت .. عامیل بجز همان يك برادر زاده وارث دیگری نداشت ..

هرگز زن نگرفته و طبعاً صاحب فرزند هم نشده بود.. خواهر اصولاً نداشت و برادرش هم مرده بود.. تنها همان يك برادر زاده با او بستگی نزدیک داشت و اغنام و احشام خارج از حد شمار و جواهرات و سکه های طلای او همه و همه به برادر زاده اش بارت میرسید و جز او کس دیگری وارث او محسوب نمیگردید.. اما هیچکس نمیتوانست و بخود چنین جرأنی نمیداد که بآن جوان برومند شایسته ظنین باشد.

برادر زاده عامیل جوان برازنده و عاقلی بود.. هیچکس از او خطائی ندیده و عمل خلافی مشاهده ننموده بود.. همه از مهر و محبت عامیل نسبت باو اطلاع داشتند و از صمیمیت و صفای او نسبت به عمویش آگاه بودند... پس قاتل کیست؟ چه کسی او را کشته؟ گناهکار کدام است؟

هیچکس نمیتوانست باین سئوالها پاسخ بدهد.

(موسی) فکری کرد و در جواب آنها که اجازه دفن (عامیل) می -

خواستند گفت :

- صبر کنید.. او را بخاک نسپارید...

باید قاتل او شناخته شود و کسی جز خودش نمیتواند قاتل را معرفی کنید..

اطرافیان موسی از تعجب بهم نگاه میکردند مثل این بود که معنی سخنان او را نمیفهمند.. (هرون) پرسید :

- یعنی چه.. آیا خود او میتواند قاتلش را معرفی کند.. او مرده است.. جان ندارد چطور حرف میزند...

موسی گفت :

- راست میگوئید.. هیچ مرده ای زنده نمیشود ولی از قدرت لایزال الهی هیچ کاری بعید نیست.. خداوند اگر اراده کند باین مرده جان میدهد و زبان سرد او را بسخن گفتن و امیدارد تا قاتل او شناخته و رسوا شود و بسزای عمل خویش برسد..

برادر زاده عامیل بسر خود کوفت.. گریه گنان سخن موسی را برید و اظهار داشت :

- نه.. نه.. اجازه بدهید که جسدنا زنین عموی مرا دفن کنند.. او مرد پاک و شایسته ای بود.. حیف است که جسدش زیر آفتاب سوزنده بماند و متعفن شود.. اجازه بدهید که ...

هرون، که بادقت بدهان او نگاه میکرد گفت :

- نه... شنیدی موسی چه گفت؟

عامیل باید زنده شود و...

موسی حرف هرون را قطع کرد :

- آری... در این شهر که نزدیک يك اردوی ما است، گاوزردی وجود دارد که آنرا (مرهبه) نام نهاده اند.. این گاو نشانه های خاصی دارد که در هیچ گاو دیگری نیست ...

مرهبه پوستی زرد دارد.. شاخ و سم آن حیوان نیز زرد است حتی تخم چشم او هم رنگ پوست بدنش را دارد و هیچ جای بدن او زخمی و مجروح و متالم نیست بجز استجوی گاوزرد بشهر بروید و هر جا آن را یافتید از صاحبش خریداری کنید و این جایاورید..

(آسیموس) پرسید :

- از این گاوچه کاری ساخته است ؟

موسی جواب داد :

- این گاو را میکشیم .. قطعه ای از گوشت خون آلود آن را بسینه عامیل مینهیم.. بفرمان خداوند عامیل زنده میشود و برمیخیزد و می نشیند.. بعد قائل خود را معرفی میکند و مجددا جان میسپارد. آنگاه است که ما میتوانیم او را بخاک بسپاریم . . . مطمئن باشید تا وقتی که گاو را نیاورید جسد (عامیل) متعفن و گندیده نمی شود... بروید و در شهر نزدیک مرهبه را جستجو کنید ...

یکبار دیگر آنها که گمرا شده بودند و موسی جمع شده بودند بیکدیگر نگاه کردند . مطالب عجیبی میشنیدند.. تا کنون معجزات زیادی از موسی مشاهده کرده بودند انتظار کارهای بزرگتری هم از او داشتند اما زنده کردن يك انسان مرده شخصی که جان سپرده و قلبش از حرکت باز ایستاده و خون در عروق و شرابین او سفت گردیده و حرارت بدنش سردی گزاشته است کار

دیگری است .. عجبا..!

آیا چنین چیزی امکان پذیر میباشد؟

آبا موسی برآستی اور ازنده میکند و اگر عامل جان مجدداً گرفت توانائی آن را خواهد داشت که قاتل خویش را معرفی کند؟

حکایتی باور نکردنی بود . اگر یکروز چنین چیزی را از زبان دیگری میشنیدند نمیتوانستند باور نمایند ... اما حالا با چشم خود میدیدند و در قبول آن ناچار بودند...

- بسیار خوب ... یافتن مره به کار سختی نیست این جمله ای بود که از دهان آسیموس خارج شد و بلادرنگ براسب پرید و خطاب چند نفر از جوانان بنی اسرائیل گفت؟

- همراه من بیایید . معطل چه هستید .

موسی اشاره ای باو کرد و گفت:

- صبر کن . . . خریداری مره به کار آسانی نیست ... این گاو را فرشتگان ملکوت اعلی نگهداری کرده و پروریده اند و بهای آن مختصر نیست .

آسیموس پرسید :

- آبا از يك اسب اصیل ارزنده تر است ؟

موسی جواب داد :

- آری ... شاخ مره به بصد اسب میارزد زیرا قدرتی در نهاد او نهاده شده است که نه در حیوانات و نه در انسان موجود نیست ...

بروید مره به را بخرید و این معامله را با پسر جوانی که آن را عرضه می دارد انجام دهید بلکه با مادرش معامله کنید...

آسیموس ، چندین کیسه طلا برداشت و روی براه نهاد . جوانان عبری نیز بدنبال او روانه شهر شدند و در بازار (یا کوب) مره به را یافتند و پس از يك بحث و گفتگوی طولانی گاو زرد را به بهای بسیار گرانی خریدند و به اردو باز گشتند .

با کوب با بهای آن گاو مرد ثروتمندی شد و زندگی مرفهی را آغاز کرد لیکن هنوز عبریان نمیدانستند که از آن گاو چه کاری ساخته است و نمی توانستند

سخنان پیشوای خود را بد رستی باور کنند .

آن شب جسد عامیل را در زیر خیمه ای از خیم اردو نگهداری کردند و موسی چند نفر از جوانان شجاع بنی اسرائیل را بر در خیمه گذاشت و سفارش اکید کرد که مبادا شبانگاه برادر زاده اش، دیگران را وسوسه کند و جسد را بربایند و بفک بسپارند .

فردا صبح همه چیز حاضر و آماده بنظر میرسید ..

جسد عامیل در خیمه قرار داشت و مره به گاو زرد رنگی که میگفتند با گوشت آن عامیل زنده میشود و قاتل خویش را معرفی میکند نیز در جای مناسبی بسته شده بود .

از صبح خیلی زود دسته دسته جمع شدند و در محلی که مولا از دحام می کردند و سخنان هرون و موسی را میشنیدند اجتماع نمودند ... دیگر کسی در اردو نمانده بود که موسی در حالیکه عصای بلند خویش را بدست داشت و اباسی از پشم بز سیاه پوشیده بود به بیت هرون و (بوشع) و آسیبوس و چند نفر از بزرگان قوم بطرف محل اجتماع عبریان حرکت کرد ...

همه آهسته آهسته با هم صحبت میکردند . این بد بگری میگفت :

- من نمیتوانم باور کنم . آیا راستی عامیل زنده میشود .

دومی جواب میداد :

- مسلما زنده میشود زیرا موسی مرد دروغگوئی نیست ... فرشتگان خداوند او را رهبری میکنند و کمک و مساعدت می نمایند ... بهر حال عامیل را در حضور خود زنده می کنند و اینکاری نیست که در خفا و پنهانی انجام شود .

دیگران نیز سخنانی در همین زمینه داشتند ... وای وقتی موسی عصای خود را بعنوان دعوت بسکوت بلند کرد همه لب فرو بستند و خاموش شدند .

چشمه بادهان موسی دوخته شده بود . مره به را باطناسی که بگردن داشت وارد میدان کردند و در محلی مخفی نگهداشتند . یکی از قصاصان اردو نیز آمده بود که بعضی اشاره موسی گاو را بکشد .

برادرزاده عامیل رنگ بر چهره نداشت.. بچپ و راست و بالا و پائین می-
نگریست و آناری بی خوابی دوشین در چهره اش دیده میشد و خوب معلوم بود که
شب قبل نخوابیده است..

او نیز از خودش سؤال میکرد:

- آیا عامیل زنده میشود.. او..

چنین کاری باور نکردنی است. اما از این موسی هر کاری ساخته است.. می-
ترسم.. نمیدانم چرا متوحش و نگران شده ام.

او در اندیشه های دور و درازی فرو رفته بود که صدای هرون رشته افکارش
را گسیخت و توجهش را جلب نمود.
هرون گفت:

- عامیل از خویشاوندان خانواده بزرگ بنی اسرائیل بود.. تمکن و ثروت
بسیار داشت و صاحب زن و فرزند نشده بود.. بسیاری از مردم بروی حسد میبردند
و غبطه زندگی خاموش و بی رنگ و جلای او را میخوردند.. زهی بی خردی و
جهل.. یکروز صبح عامیل از خواب بیدار شد ولی دیگر شب را ندیده و به بستر
آرامش نرفت.. آنروز ناشناسی او را بقتل رسانید و جسدش را در زیر انوار
آفتاب سوزان انداخت.. برای مایافتن قاتل کاره شکلی است ولی خداوند
ما قادر و توانا است.. با انجام هر کاری قدرت دارد و برای سعادت و نیک بختی ما
فرامین و احکامی بوسیله موسی فرستاده است طبق این فرامین هر کس
دیگری را بی عذر موجه بقتل رسانید کشته شود و چون یافتن قاتل مشکل
است.. انجام این مقصود را با استعانت خدای بزرگ از خود عامیل
میخواهیم و..

در این هنگام موسی فرمان داد تا مره به را کشتند.. چشم همه گشاد
شده بود..

از سرو کول هم بالا میرفتند و یکدیگر را عقب میزدند و میکوشیدند که
چه بیشتر بر کز میدان نزدیک شوند و صحنه زنده شدن عامیل را با چشم متعیر
خویش مشاهده کنند..

اما هنوز نمیتوانستند باور کنند.. آخر شخصی که مرد
زنده نمیشود.. قلب او از حرکت باز ایستاده.. بدنش خاموش

شده .. چطور ... ؟

مرهبه را قطعه قطعه کردند ... و موسی شخصا قطعه‌ای از گوشت ران گاو زرد را برید و بدست گرفت و بالای سر عامیل قرار گرفت .

عامیل را بر تخته‌ای نهاده و در وسط میدان گذاشته بودند ... او مرده بود ... مردن اندازه و نسبت ندارد ... بطور یقین مرده بود و موسی وقتی بالای سر او قرار گرفت بیانك بلند گفت :

- الهی .. توئی خالق آدمیان و توئی حیات بخش همه موجودات عالم پروردگار از تو استعانت میجویم و فرمان تو این قطعه گوشت مرهبه را بر سینه عامیل مینهم که برخیزد و قاتل خویش را معرفی کند.

این را گفت و بلادونك قطعه گوشت را بر سینه عامیل نهاد و با چوب بلند خویش چند ضربه آهسته بگلوی او زد و ادامه داد :

ای عامیل زندگی و دیه‌ای است که خداوند به بندگان خویش می‌دهد و در هنگامی معین آن و دیه آسمانی را باز پس میگیرد ... ولی تو را زودتر از فرا رسیدن موقع مرگ کشتند .. بفراخوان خدا برخیز و قاتلت را معرفی کن و باز برای که در پیش داری ادامه بده ..

چندین هزار نفر تماشاگر هم خاموش و منتظر ایستادند و بادیدگانی که از حیرت گشاده شده بودند بچسب عامیل مینگریستند ...

هر کس در مغز خویش فکر و اندیشه‌ای داشت ... جمعی روی تعصب و اعتقاد شدید باور میکردند و هر کاری از فرستاده خدا قبول داشتند و عده‌ای مردد بودند و زنده شدن عامیل را با تردید بسیار تلقی میکردند ...

موسی مجدداً یکی دو ضربه خیلی آهسته بکف پای عامیل زد و او را بنام خواند ... ناگهان عامیل تکانی خورد ... پاهای خویش را جنبانید و به دستها را حرکت داد ... آنگاه اندکی سر را بلند کرد و بعد ناله‌ای از حاقومش خارج شد و با صدایی گرفته و حزین گفت :

- لعنت خدا بر تو باد ... ای جوان نمك نا شناس این بود

سزای محبت‌های من . . . این است جزای مردی که با آن همه گذشت و نزر گواری تو را در دامن خویش پرورش داد و بخاطر اینکه تو آسوده و مرفه باشی ..

ولی در همین هنگام خاموش شد .. مثل این بود که از صدای خودش تعجب کرد . . . در آغاز جنبش نالید و به آرامی تکان خورد لیکن بعد با سرعت برخاست . . . نشست . . . گویی هیچ بدنش درد نمی‌کند . . . جراحت ندارد . . . آن سوزش کشنده را روی گلویش خویش حس نمی‌کند . . . یعنی چه . . .

بخاطر آورد که سختی جان داده . . . موقع مرگ ناراحت بود . . . اندوه بسیار داشت . . . سینه اش سوراخ . . . پهلویش دریده و حلق و مش مجروح بود ولی حالا از آن همه جراحات اثری دیده نمی‌شد فقط . . . مختصری سرخی خون روی پیراهن او . . . همین و همین . . .

باحیرتی زاید الوصف باطراف نگر بست و چون (موسی) را بالا سر خود ایستاده مشاهده کرد لبخندی روی لبانش نقش بست و مانند کسی کی از خواب سنگینی بیدار شده باشد گفت :

- آه . . . چه درخسته ام . آه ای موسی . . . مثل این بود که من مرده بودم . . . آیا راست است که اکنون .. نه زنده هستم .. همه شمارا بخوبی می‌بینم . . . این احق برادرزاده من کجاست او ..

این را گفت و تقلای کرد که از جای بلند شود اما موقوف نشد . . . (موسی) با چوب دست بلند خود شانه او را لمس کرد و فشرده و گفت :

- بنشین .. تو برای این زنده نشده‌ای که از جای برخیزی و مانند دیگران بزندگی تازه‌ای ادامی دهی . هر کس می‌میرد . . . باید بسوی خدا برود . . . جسم بشر اماتی است متعلق بحق و این امانت هر چه زودتر باید به صاحب اصلی آن مسترد گردد . . . بنشین .. تو فقط اجازه آن را داری که بسئوالهای ما جواب بدهی . . . می‌فهمی ؟ . . .

(ع. امیل) نشست . . . باز هم سستی و رخوت وجود او را فرا گرفت . . . متاثر و اندیشناک بصورت (موسی) نگر بست و با صدائی گرفته

جواب داد :

- آری .. فهمیدم .. سؤال کنید تا پاسخ بدهم .. ولی در عوض برای من دعا کنید ، دعا کنید که خداوند مهر بان گناهان مرا ببخشد من برای تحصیل ثروت کوشش بسیار کردم .. راههای نامشروع انتخاب نمودم ولی از گرد آوری آنها پول و طلا نفی نبردم ... لذتی عاید من نشد و سرانجام روی همان پولها با ناکامی جان سپردم .. سؤال کنید ... زود تر ..

(موسی) بفکر فرو رفت .. خیالش از جانب برادر زاده (عامیل) راحت بود .. زیرا قبلا دستور داده بود که مراقب وی باشند در صورتیکه خواست فرار کند ممانعت بعمل آورند ..

حال تماشاگران دیدنی بود .. آنها که قبلا زنده شدن مجدد (عامیل) را باور داشتند و آنها که اصولا چنین چیزی را قبول نمی کردند .. همه و همه متعجب بودند .. حادثه ای عجیب بود .. از این حوادث در طول تاریخ بشر بندرت اتفاق می افتاد و در عین حال که برای نسل معاصر آن حادثه عجیب و حیرت انگیز می باشد برای نسلهای بعد .. آنها که آینده دنیا را بدست میگیرند بشکل افسانه در می آید ..

دیده ها گشاد شده بود .. دهان زنان و مردان از فرط تعجب باز مانده بود .. هیچکس حرف نمیزد .. و برخی از آنها قدرت فکر کردن را نیز از دست داده بودند و سراپا چشم شده و نگاه به (عامیل) دوخته بودند ..

آنچه دیدند سحر و جادو نبود .. بلکه حقیقتی بود غیر قابل انکار ..
(موسی) سر برداشت و گفت :

- گوش کنید .. آرزوی من اینست که شما براه راست بروید و قومی خوشبخت و سعادتمند باشید ایکاش میفهمیدید که مقصود از بروز این حوادث و معجزات چیست ... زنده شدن عامیل نه برای اینست که براستی قاتل او شناخته شود .. زیرا خداوند بهر رازی آگاه است و بهر کاری قادر میباشد .. قاتل هر جا برود سزای زشتی خود را میگیرد .. ولی زنده شدن (عامیل) و معجزات دیگر همه آیات الهی است که برای قوت مبانی ایمان شما

واقع میشود .

(موسی) از هر موقعیتی برای موعظه قوم استفاده میکرد ولی هرچه بیشتر حرف میزد . آنچه معجزات و کرامات متعدده میگردد ، مستی عقیده و بی بنیانی ایمان (بنی اسرائیل) آشکار تر میشد و دل رهبرشان خونین شده آئینه صافی و درخشنده روحش بزرگ غم پوشیده می گردید .

لیکن (موسی) کسی نبود که باین سهولت از میدان خارج شود و دست از تلاش و کوشش بکشد . يك پیروی الهی و يك قدرت آسمانی او را بسوی هدفی بزرگ و درخشنده سوق می داد و طبعاً چنین پیشوائی از هیچ مجاهدتی دریغ نمیورزید ..

گاو با طرز خاصی کشته شد .. این طریقه کشتن عیناً همان بود که در فرمان الهی قید گردیده و همه وظیفه داشتند دامها و پرندگان حلال گوشت را بآن طریقه ذبح کنند ..

(مرهبه) به همان اندازه که ظاهری جالب توجه داشت با آن قدرت بدنی و آن هیکل ثمین بمرک هم خیلی جالب تسلیم شد و سلاح باسانی (مرهبه) نیرومند را کشت و بخشی از گوشتش را بدست موسی داد .

(موسی) زیر لب دعا خواند ، چیزهایی گفت و سر را بسوی آسمان گرفت و آنگاه قطعه گوشت را روی سینه (عامیل) افکند ..

(عامیل) ابتدا تکان نخورد و فقط موقعیکه (موسی) بر بالینش ایستاد گفت .

ای (عامیل) فرمان پروردگارت برخیز . . برخیز تا بی خردان بدانند که حیات و مرگ ابناء بشر بدست خداوند جهان است و او است که جان میدهد و جان میگیرد و اگر اراده کند مرده ای بی جان و سرد و خاموش را مجدداً حیات می بخشد .

ای (عامیل) بلند شو . . بین . . بشنو . . و حرف بزن . . و بگو که چه کسی تو را کشت چرا اینکار را کرد . . خداوند دانا و بینا و همه چیز آگاه و هوشیار است ولی دیگران بدانستن این راز شائق و مایلند . . و تو هستی که امروز باید قدرت لایزال پروردگارت را بنمایی . . برخیز ای (عامیل)

فرمان خدا ..

(موسی) آهسته بانوک عصای خود شانه‌های عامیل را لمس کرد و باز بجای خود میان (هرون) و (یوشع) باز گشت و ایستاد .. (عامیل) تکانی خورد. ابتدا سر و گردن را جنبانید و بعد چشمانش را باز کرد. باطراف نگریست .. ردیف، صفوف اشخاص را دید و ناگهان پاها را حرکت داد و مثل کسی که شتابان از خواب سنگینی برخیزد، جستی زدودر تابوت خود نشست و گفت :

- من کجاستم .. این می‌شرف بی‌وجدان را بگیرید .. او .. آه. هشتم می‌سوزد پهلویم درد میکند ولی نه. مثل اینست که دردها آرام گرفته. صجبا. من بهبود یافته‌ام حال خوب شده .. این پسره‌احق .. این جوان نمک ناشناس را باید بسزای عملش پرسی کنید .. او مرا کشت .. برادر زاده‌ام ، برادر زاده‌ام ..

(موسی) خطاب به (عامیل) گفت :

- ای فرزندی (عامیل) .. تو فرصت زیادی برای زندگی نداری. حرف بزن و حقیقت را آنچنانکه واقع شده بگو. تو باید. آه قبلا این را باید بدانی که تو مرده‌ای .. ما تو را در میان اردو کشته و خون آلود یافتیم و چون معلوم نشد که قاتل تو کیست فرمان خداوند اعلی حیات مجدد یافتی که قاتلت را با شناسایی و بعد بمیری .. باز دیده برهم نهی و بسوی ابدیت باز گردی ..

(عامیل) گویی از شنیدن این خبر ناخشنودی یافت سر را پایین انداخت ..
فکری کرد و گفت :

- آه .. یس من مرده‌ام . چقدر زندگی من کوتاه و تلخ بود . در همه عمر برای جمع مال و ثروت کوشیدم و چون انبارهای متعددی که داشتم از پول طلا و نقره پر شد .. آخ که این برادر زاده قدر ناسپاس من. افسوس که او مرا کشت .. حالا می‌فهمم که چرا دردهای من تسکین یافته .. من آنچه را که جمع کرده بودم برای او می‌گذاشتم و میرفتم. او وارث من بود ولی افسوس که شتاب داشت و برای اینکه زودتر ثروت و اندوخته‌ها را تصاحب کند دستش را بخون

من که بجای پدرش بودم و او را از کودکی در دامان مهر و عطوفت خود پروراندم
آلوده او را بکشید تا بمن به پیوندد و برای دیگر جوانان درس عبرت باشد و همه
بینند که هیچ جنایتی بی عقوبت نمی ماند ..

عامیل پس از بیان این مطالب دست را بر پیشانی نهاده . حال
کسانی را یافت که به خستگی و سر درد دچار شده باشند . با سر
انگشتان شقیقه هایش را فشرد . آهسته آهسته در جای اولیه خوابید و دیده
بر هم نهاد و جان سپرده .

در تمام این مدت (بنی اسرائیل) ساکت و آرام ، خاموش و بی صدا
به (عامیل) مینگریستند و از نگاه حیرت زده ایشان درجه بهت آنها
ادراک میکردید .

(بوشع) که وظیفه خود را میدانست فرمان داد تا پسران (لیوی) برادرزاده
جنایتکار (عامیل) را دستگیر کنند و طبق دستورهای مذهبی و فرامین الهی بسزای
عمل ننگینی که مرتکب شده بود برسانند .

و بعد (موسی) بر بالین (عامیل) قرار گرفت دقیقه ای چند دعا کرد و برای
او طلب عفو و بخشایش نمود و فرمان داد تا جسدش را ازار دو بیرون برده و
بخاک بسپارند ..

بهبانه

یکی دوماه از دومین سال مهاجرت از مصر میگذشت .. آخر بسن
مراحل صحرای سینا باحوارث نسبتاً مهمی که ذکر شد سپر گردید و چون
(عامیل) مدفون گردید و برادر زاده اش جزای زشتی عمل خویش را
گرفت فرمان رسید که از (سینا) به (فاران) کوچ کنند و راه (کنعان) را
کوتاه نمایند .

هنوز همان ستون ابر راهنمای (بنی اسرائیل) بود و چون از مناطق

مسکونی خارج شدند و یکبار دیگر راه صحرا را پیش گرفتند غذای قوم منحصر شد بهمان (من) (۱).

چندین روزی حادثه مهم گذشت. روزهاستون ابر راهنمای کاروان بود و شبها همان ستون دودسان منور میگردد و چون چراغی درخشنده پیش کاروان حرکت میکرد. هرگاه آن ستون متوقف میشد (موسی) فرمان توقف صادر میکرد و چادر معبد را بر افراشته و خانواده ها نیز بفرخور حال و مقام منزلتی که داشتند خیمه ها را در اطراف چادر معبد برپا میکردند.

غذای آنها همان (من) بود. وای قوم (موسی) نمیدخواستند آرام باشند. هر روز اندیشه ای ناصواب میکردند و راهی خطا در پیش میگرفتند و بنوعی اذیتها دل چون آئینه رهبر خویش را میآزردند.

(موسی) مرتباً آنها را موعظه میکرد. بندگان میداد سفارش میکرد که شاگرد باشند و خدای عادل و مهربان را سپاسگذاری کنند. گوئی احساس مینمود که آثار ناسپاسی در قوم ظاهر شده و یکبار دیگر قصد انحراف و کجروی دارند.

(موسی) با بهانه های (بنی اسرائیل) خو گرفته بود. هر روز به نوعی او را به کسستن رشته های عهد الهی تهدید مینمودند و باالفرض میگفتند:

- اگر خداوند راه ما را به کنعان نزدیک نکند ما از ایمان باز میگردیم و مجدداً راه کفر را پیش میگیریم و منکر وجود خدا و قدرت او میشویم.

(موسی) بشنیدن این سخنان خون دل میخورد. گرفته خاطر و اندوهگین میشد، طوفانی سهمگین روح آرام او را فرا میگرفت اما در هر حال از موعظه و پند و نصیحت میوزید و میکوشید که پایه های ایمان قوم خود را محکم کند و پیوند

(۱) - اگر خوانندگان بخاطر داشته باشند در مصلوح گذشته نوشتیم که خداوند برای سد جوع عبریان چیزی شبیه شبنم نازل فرموده که چون ساعتی بر آن میگذشت بصورت کلوچه درمیآید و بسیار شیرین و خوش طعم و گوارا بود. این را در زبان عبری (من) می نامیدند.

آنها با خداوند گسسته نشود.

آنشب .. شبی که فردای آن عصیان ع. موسی آغاز شد .. (من) بارید. اطراف اردوروی سنگریزه‌ها و کنار بوته‌های خیار همه جا پوشیده از قطعات كوچك (من) گردید و افراد (بنی اسرائیل) طبق قاعده و عادت رفتند و جمع کردند و بخانه آوردند ..

(موسی) در نخستین مرتبه که (من) بارید بقوم خود گفت :
- فقط باندازه احتیاج و قوت شب و فردای خود جمع کنید و از انباشتن و نگهداری (من) خودداری نمائید .
در فصول گذشته نوشتیم که عبریان بند (موسی) را ناشنیده گرفتند و در چادرهای خود مقادیری (من) انبار کردند ولی فردای آنروز که سراغ اندوخته رفتند در کمال حیرت و تعجب آنرا فاسد شده مشاهده نمودند ..
دانه‌های (من) کرم گذاشته بود و چنان بوی تعفن زننده‌ای داشت که مشام انسان را از فاصله‌ای دور میآزرد ..

هر انسان عاقلی با همین يك بار آزمایش متنبه میگردد و دیگر (من) جمع نمیکرد .. اما (بنی اسرائیل) همه روز همینکار را میکردند و با وجود اینکه هر روز اندوخته آنها کرم میگذشت و متعفن میشد باز هم فردا مقدار بیشتری (من) جمع میکردند و مخفیانه در چادر خود پنهان مینمودند .

آنشب هم رفتند و توشه خود را گرفتند و بخانه آوردند. چند انبان نیز اضافه از آنچه لازم داشتند جمع آوری نمودند و در گوشه‌ای پنهان ساختند که مثل معمول متعفن شده و کرم بگذارد ..

(موسی) فقط مقدار کمی از کله‌وچه آسمانی را میخورد و با همان مختصر غذا سد جوع میکرد و آرام میگرفت ... تقریباً با همه روزه، روزه دار میماند و شب هنگام روزه را میشکست و با چند دانه من، افطار میکرد .

آنشب نیز بهمن منوال گذشت . صبح فردا وقتی (موسی) از عبادت شامگاه‌ی باز گشت در کمال تعجب مشاهده کرد که (هرون) مقابل چادر با چهره‌ای گرفته و ابروان درهم کشیده و قیافه‌ای غم‌زده انتظار او را میکشد .

(موسی) بنگاه نخست دریافت که حادثه جدیدی رخ داده و چون مقابل وی رسید پرسید :

- چه شده است .. ای برادر تو را غمین می بینم .

(هرون) با هستگی گفت :

- همراه من بیا .. بیا و بین که چگونه زن و مرد مقابل خیمه ها نشسته اند و گریه میکنند و شیون و زاری مینمایند.

(موسی) پرسید :

- گریه مال زنان است .. اما مردان چرا گریه میکنند ؟ اصولا گریستن ایشان با این وصف که تو میگوئی چه علت دارد .. ؟ چه شده .. ؟ چه چیز تازه موجب نارضائی آنها گردیده است ..

(هرون) آهی کشید و بالعنی ملو از تأسف گفت :

- نمیدانم .. هرچه بگویم جراحات درون ترا بیشتر متألم میکنم .. بهتر اینست که خودت از زبان آنها بشنوی که چه میخواهند و چه میگویند ..
(موسی) مثل پدری که فرزند بدکار داشته باشد، باغم و اندوه سر را باین گرفت فکری کرو سرانجام به (هرون) گفت :

- برو .. برو و برگزیدگان آنها را نزد من بیاور .. اگر همه جمع شوند بیاور میکنند و هر يك چیزی میگویند .. شیون راه میاندازند گریه میکنند و از گفته هایشان چیزی فهمیده نمیشود .. اگر فقط ده پانزده نفر باشند بهتر میتوان با آنها صحبت کرد .. برو ..

(هرون) رفت .. (موسی) هم بچادر كوچك خود وارد شد، گوشه ای در انتظار آنها داشت .

دیری نگذشت که صدای گریه و زاری جمعی از پشت چادر شنیده شد .. چندین نفر مرد و دسته ای زن که همراه مردان خود بیدار (موسی) میآمدند میگریستند. بسر خود میکوفتند .. سر را گل زده بودند و سینه را با چنك و ناخن مجروح کرده و درست مانند مادران بچه مرده عزاداری میکردند .

عجبا .. این چه حالت است .. چه واقع شده .. چه رخ داده و اینها چرا گریه می کنند.

(موسی) نمیتوانست باین سئوالها پاسخ بدهد لیکن حدس میزد که مصیبت بزرگ و شایسته چنین عزاداری و اندوه عمیق است .
(هرون) در جلو و (عبریان) از عقب .
وارد شدند .

(موسی) نگاهی به يكايك آنها کرد و پیش خود گفت :
- درست است . . آنها عزاداری میکنند و مسلمان یکی از عزیزان کاروان مرده است زیرا این عده از خانواده های مختلف هستند . . و بعد بصدای بلند اظهار داشت :

- خوب : بگوئید . . چه شده است ؟ چه اتفاقی رخ داده و کی مرده است ؟ آرام باشید زیرا خداوند صابران را دوست میدارد .

اما صدای (موسی) در میان هیاهوی آن جمع شنیده نمیشد . اصولاً کسی به گفته های او گوش نمیداد . زنهای از یکسو و مردان از سوی دیگر زاری و شیون میکردند .

بهر حال پیش دویدند و خود را بروی دست و پای موسی افکندند . . یکی دستش را می بوسید ، دیگری پایش را بسر می نهاد . سومی دامن قبای او را میکشید و چهار می ریش و سبیل او بوسه میزد . .

(موسی) بار دباری می پرسید .

- بگوئید چه شده . . . مرا از انتظار و بیم و امید خارج کنید . .
حرف بزدید . .

او نمیدانست که این عزاداری در حقیقت عزای شکم است و آنها برای شکم مصیبت گرفته اند . .

حساب کنید وقتی (موسی) چنین حقیقتی تلخ را از زبان آنها شنید چه حالی یافت و هر کس بجای او بود تا چه اندازه خشمگین میگردد . . .

اما روح نبوت داشت . . صبور و بردبار بود . . مهربان بود . . شفیق بود و در هر حال بر نفس خویش تسلط داشت . .
او بر عصای بلند خویش تکیه کرد . . با دقت به آنها خبره شد و باز همان سئوالها را تکرار کرد . .

بکنفر که با سوز و گداز بیشتری میگریست و بر سر خود گل مالیده و موی را کنده و صورت را خراشیده بود، بدست و پای موسی افتاده بوسه زد و متضرعانه گفت :

- ای (موسی) .. ما شنیده ایم که ملائک آسمان بهنگام غذا برای تو از بهشت مائده میآورند .. شنیده ایم که تو مرغ بریان شده بهشتی میخوری و از میوه های بهشت صرف میکنی .. این چه حکایت است که تو پیشوای ما باشی و .. روزه غذای مطبوع آسمانی بخوری و ما که پیرو و وامت تو هستیم به (من) بسازیم و ماههای متمادی شکم خود را از همان یکنوع غذا سیر کنیم ..

(موسی) که انتظار شنیدن چنین مطالبی را نداشت متحیر گفت :

- چه کسی بشما گفته که من غذای بهشتی میخورم .. بین من و شما هیچ فرقی نیست، اصولا خداوند میان بندگان خود فرق نمیگذارد مگر آنکس که صالح تر و متقی تر باشد .. هر کس چنین دروغی را ساخته و بسمع شما رسانیده دشمن سعادت و آرامش ما بوده است .. باور نکنید زیرا بخداوند سوگند که منهم از همان (من) ساجد می کنم ..

لیکن آنها چگونه میتوانند این سوگندها را بپذیرند .. .
جمعی شکم پرست کوتاه فکر .. چنین میانگذاشتند که ملائک آسمان همه شب برای پیامبر خدا طبقی از بهترین اغذیه و میوه های بهشتی و کوزه ای از آب آمیخته با انگبین از جویهای بهشت برای (موسی) بزمین میآورند و پنهانی به چادر او میبرند ..

دیک طمع شکم پرستان کم خرد بجوش و خروش آمده بود . هر گاه که چنین فکری از مخیله ایشان میگذشت و منظره طبق پر از اغذیه و اطعمه را در نظر مجسم می ساختند دهانشان پر از آب میگردید و چون به نیروی عقل نمی توانستند بر نفس خویش تسلط یابند مده پور آن میشدند و بگریستن می پرداختند و مویه و زاری میکردند.

این خبر دروغ اشاعه یافت تا جائی که برای آنها بصورت يك واقعیت غیر قابل انکار در آمد و چون معجزات و کرامات بیشمار از راهبر خویش دیده بودند ، خوردن غذای بهشتی را نیز باور میکردند.

دفعه دیگر چند نفر بدست و پای « موسی » افتادند و چون
بیقین می دانستند که « موسی » دروغ نمی گوید از راه دیگری وارد
شدند و گفتند :

- ای (موسی) مسلم است که تو مستجاب الدعوه می باشی و هر دعائی بکنی
مورد اجابت حق جل جلاله واقع میگردد. پس حالا که چنین است از خداوند بخواه
تا بجای (من) که مدت ها است غذای منحصراً شده گوشت بریان ، عدس و لوبیای
پخته و غذای حاضر بفرستد ...

ابوای .. قیاس کنید که موسی چه حال دردناکی داشت پیروان او که
آرزو میکرد روزی درخشنده ترین اقوام بشری باشند و از عقل و فهم و دانش
و خدا پرستی سرآمد ملل عالم گردند ، اکنون در نهایت خفت و خواری برای
شکم گریه میکردند.. از خدا عدس پخته .. لوبیای طبخ شده و مرغ بریان
میخواستند.. حیف از آن همه جهد و کوشش .. افسوس بر زحمات کشیده ورنجهای
برده شده ...!

اشك در چشمان موسی حلقه زد .. سرش دوران و چرخش برداشت ،
دید گانش را پرده ای سیاه پوشانید بطوری که اگر هرون و یوشع زیر بازوانش
را نمیگرفتند ، ستاره درخشنده عالم بشریت نمیتوانست تعادل خویش را حفظ
کند و در زیر بار غم کشنده و درد آوری که بر دل او نهاده بودند از پای در میآمد
و نقش بر زمین میگردد .

قلبش فشرده میشد و دلش میخواست بگرید. لیکن هیچك از حاضران
آشفته گی حال او را درك نمیکردند و همچنان بشیون و زاری ادامه میدادند و عدس
پخته و گوشت مرغ بریان میخواستند.

(موسی) چند لحظه درك کرد و بعد با صدائی که از فرط تأثر و اندوه
میلرزید گفت :

- بسیار خوب ... من از خدا می خواهم برای شما مرغ بریان و
عدس پخته و لوبیای طبخ شده از آسمان بزمین بفرستد ولی بذات مقدس
خودش سوگند که از این تقاضا جز شرم و خجلت چیز دیگری احساس نمیکنم
و بسیار افسوس میخورم که چنین قوم شکم پرست کوتاه فکری بن سپرده
شده است. و این را نیز بیقین میدانم که هرگز روی سعادت و نیک بختی را نخواهید

دید و اگر روش زندگی خویش را تغییر ندهید مسلماً روزی خداوند بر شما خشم خواهد گرفت و چنان عذابی میفرستد که مانند قوم نوح طومار هستی شما در هم نوردیده شود و نامتان از صفحه روزگار محو گردد.

دو قطره اشک از دیدگان (موسی) بگونه و بعد بروی محاسن او چکید .. دیگر چیزی نگفت و پیازوی (هرون) تکیه کرد و بپا در خویش بازگشت.

هریان شادمان و خوشحال شده بودند. از فرط شغف روی پای بندنی شدند. جست و خیز میکردند .. و بهر کس میرسیدند این مژده حیات بخش را بگوش او میرسانیدند. یکی می گفت :

- رشام ژده یاد که ازرنج و کوشش آسوده شدیم ..
دیگری اظهار میداشت :

- ما خوشبخت - رین اقوام جهان هستیم زیرا خداوند برای ما غذای حاضر و طبع شده میفرستد .. مرغ بریان .. کاسه های مملو از عدس پخته .. ظروف لبریز از عسل و کوزه های شیر و دیگرهای غذای دیگر ... به ... به ...

صدای هلهله و شادی برخاست ... جشن گرفته بودند ... شادمانی می کردند و اینهمه شور و غوغا برای شکم بود .. شکم بی هنر ... منزه های تهی ... دل های خالی از ایمان و اعتقاد و اراده های مست و متزلزل و افکار تاریک ...

(موسی) از شکاف پرده چادر به پایکوبی و دست افشانی آنها مینگریست و زیر لب با خدای بزرگ سخن میگفت .. راز و نیاز مینمود و در دل افشاء میکرد .. میگفت :

- خدایا .. بر این قوم تیره دل با اینهمه بی خردی و مست ایمانی خشم بگیر قصور ایشان را بظمت و بزرگی خودت ببخش .. اینها قریب بدو سال سختی و محنت کشیده و در بیابان گردیده و در نیجهای سیار و گرسنگی و تشنگی متحمل شده اند صبیح است که من هر وقت با آنها سخن میگویم میکوشم که مبانی ایمان و اعتقاد آنها محکم شود. سعی دارم که تومی مجاهد و بلند همت از ایشان بسازم اما از بی خردی آنها شرمنده ام اللهم شرم چهره مرا ببین اشک دیده ام را بنگر و گناه

ایشان را نادیده بگیر...

صدائی در اعماق روح موسی شنیده شد که گفت :

- ای (موسی) ما آنها را از راه بیابان عبور داده و سلامت تا اینجا رسانیدیم که تو فرصتهای نیکو برای نمود معجزات و کرامات داشته باشی و باین وسیله قدرت لایزال حق بی چون را بایشان بنمایی و مبانی ایمان آنها را مستحکم گردانی .. ما آنها را بگرسنگی و تشنگی . . . برنج و سختی آشنا نمودیم که بهنگام نعمت قدر برکات الهی را بدانند از کار و کوشش در محیط مناسب روی گردان نشوند ولی . . . می بینی که این قوم بگمراهی بیشتر میل دارند و بهتر اینست که غذای عظیم والیم بفرستیم و همه آنها حتی خردسالان را نابود کنیم تا بعدها قومی مستعد برای تو فراهم آوریم .

در پشانی قوم تو نور رستگاری دیده نمیشود بآنها بگو که خداوند قادر است و توان آنها را دارد که همه عبرتندگان خویش را باغذای آماده سیر کند ولی اگر چنین باشد راه کوشش و فعالیت مسدود میگردد . نوع انسان بیکاره و تنبل خواهد شد . نظام هستی برهم میخورد و اشرف مخلوقات مانند کرمها و حشرات در خاک میلولند و میجنبند و هر گاه گرسنه شدند چشم بآسمان می دوزند که کمی غذای طبخ شده و آماده بزمین فرستاده شود عجیب است که نصیحت و هدایت در این مردم مؤثر واقع نمی شود . . . تو جهد خودت را کردی و دیدی که خداوند تو نیز تا آنجا که امکان داشت درهای رحمت و بخشایش را بروی قوم بنی اسرائیل گشوده نگه داشت . . . در تمام مراحل دشواری آنها را از سختی رهایی دهی دشمنانشان را از بین برد . . . راه سعادت را بروی آنها هموار کرد و انسانی چون تو را فرستاد که مشعلدار کوره راه حیات آنها باشد و بسر منزل نیک بختی رهنمونشان گردد . اما افسوس که چراغ امید در تنه باد نگه داشته ای و بیهوده میکوشی که از این قوم بی خرد ماتی بزرگ بسازی . ای موسی رضای خدای تو در اینست که آنها به غذای الیم گرفتار شوند و نابود گردند .

موسی حق حق کنان میگریست . اشک مثل دانه های مروارید بر گونه اش

میغلطید و فرو میچکید . .

وقتی آوای الهی آرام گرفت موسی بسجده افتاد .. پیشانی را بر خاک نهاد و با صدای بلند بعبادت و مناجات پرداخت (هرون) و (بوشع) چیزی نمی فهمیدند .. نه صدائی و آوایی می شنیدند و نه از حرکت لبهای پیشوای خود نکته ای استنباط میکردند ...

فقط میدیدند که او میگریه .. خاموش است و به صدای خود تکیه داده و بنقطه ای خیره شده است .. وقتی موسی بسجده افتاد .. بوشع و هرون با هستگی از چادر خارج شدند و او را تنها گذاشتند زیرا بنا به عادت می دانستند که عبادت موسی حداقل چند ساعت طول میکشد ..

موسی آنروز تا غروب گریست .. نالید و استغاثه کرد تا یکبار دیگر توفیق عظیم حاصل نمود ..

درهای رحمت خداوند بروی قوم او گشوده گردید و وحی رسید :
- ای موسی .. دعای تو مستجاب شد .. از امروز برای آنها مرغ سلوی بریان فرستاده خواهد شد .. آنقدر مرغ بهشتی عربان و بریان و حاضر و طبع شده بزمین میریزد که آنها از جمع آوری آن عاجز باشند .. اینهم حاجت دیگری است ولی این را بدان که این افراد شایسته رحمت و محبت نیستند و هرچه بیشتر آسایش داشته باشند طمع را روزافزون میکنند و توقع دیگری دارند ...

دقیقه ای سکوت برقرار شد و مجدداً موسی شنید :

- اما ای موسی بقوم خود بگو که از مرغ بریان سلوی بیش از حاجت طعام یکروز برنگیرند .. طبع اینان چنین است که در هر کار حرص و آرز دارند .. هنگامیکه از گرسنگی در بیابان بجان رسیده بودند برای آنها دانه های شبیم به (من) تبدیل گردید .. بسیار گوارا و دلنشین .. و دیدی که چگونه بیش از حاجت خویش جمع میکردند و با اینکه همه روز گرم میگذاشت و فاسد میشد باز هم اینکار را تکرار مینمودند .. اکنون با آنها بگو که از مرغ سلوی فقط برای طعام خانواده خود بقدر حاجت و آنقدر که میتوانند بخورند و چیزی بجای نگذارند برگیرند .. این بار اندوخته فدائی آنها فاسد نمیشود بلکه موجب مرگ آنها خواهد شد ..

تکلیف موسی معلوم گردید .. بزودی این خبر بگوش هرون و بوشع

و آسیه و سوس رسید و آنها نیز خانواده‌های مختلف بنی اسرائیل را از این مزده شادمان کردند .. جنب و جوشی در گرفت و شادیها نمودند .

موسی شخصاً در اردو راه افتاد .. بهر جا رسید و هر دسته و خانواده‌ای را که ملاقات کرد فرمان خداوند را تکرار نمود و بخصوص گفت :

بپرهیزید از جمع آوری بیش از حاجت .. از خشم خدا بترسید و بدانید که اگر بلائی نازل شود هیچکس را امان نیست و هیچ قدرتی نمیتواند شما پناه دهد و امان بخشد ..

اما گوش شنوا وجود نداشت . موسی با حسن نیت و با پاکی و صفای عقیدت میگفت و میگذشت و بعضی اینکه از مقابل چادری رد میشد و نزد دیگری میرفت آنها بهم میگفتند :

- گوش نکنید . هر قدر توانستید جمع آوری نمائید .. زیرا معلوم نیست فردا چه سرما خواهد آمد .. کسی چه میداند .. شاید فردا خدا نخواست روزی ما را بدهد آنوقت موسی چه میتواند کرد .. هیچ گوش به حرفهای موسی ندهید و بکار خود مشغول باشید و چادر را از مرغهای بریان پروا نباشته کنید .. خشك میکنیم ..

این عقیده عموم بنی اسرائیل بود و تنها عده معدودی بودند که فرمان رهبر بزرگ خویش را اطاعت می کردند و با افراد خانواده سفارش مینمودند که از جمع آوری بیش از حاجت اجتناب نمایند ..

(موسی) شادمان و خوشنود بچادر خویش بازگشت ... بگمان اینکه سخنانش در قوم اثر کرده و گفتارش را پذیرفته اند و فرمان خداوند را اطاعت می کنند ...

هنگام نزول مرغ سلوی نزدیک میشد .. اهالی در حاشیه اردو جمع میشدند .. هرون مأموریت نظارت قسمتی از اردو و بوشع و وظیفه سرپرستی قسمتی دیگر را به عهده داشت .. موسی گفته بود :

- مراقب باشید هر کس بقدر حاجت بردارد . اما وقتی بوشع و هرون به حاشیه اردو و میان جمعیت رسیدند در نهایت تعجب مشاهده کردند که افراد

هر خانواده سبد و زنبیل های متعدد همراه آورده اند ..

یعنی چه ؟ این سبدها برای چیست ؟ اینها چه میخواهند بکنند ..

هرون از پیرمردی که دستش میلرزید و بزرگوار است چانه وفك لرزان خویش را نگهدارد پرسید :

- ای مرد سالخورده .. تو معلوم نیست تا ساعتی دیگر زنده باشی ..

چرا اینقدر حرص داری .. چهار سبد بزرگ آورده ای میخواهی چه جمع کنی ؟ آیا نشنیدی که موسی چه گفت ؟

پیرمرد جواب داد :

- مطمئن باش که منظور جمع کردن سلوی ندارم .. میخواهم هم هیزم

جمع کنم .. که مرغهارا بپزم ..

هرون گفت :

- مرغ بریان و پخته از آسمان میریزد ..

پیرمرد جواب داد :

- اوه .. فراموش کرده بودم .. عیبی ندارد هیزم و بوته خار زیاد

است .. بیابان را خلوت میکنم که سر بازان عبری راحت باشند .

از این گفتگوها بین یوشع و دیگران نیز در گرفت .. همه سبد آورده

بودند .. ده نفر از افراد يك خانواده همه با سبد و زنبیل انتظار میکشیدند در

حالی که اگر يك نفر از فامیل میآمد ، میتوانست با اندازه حاجت دیگران مرغ سلوی برگیرد و بخانه باز گردد ..

موسی وقتی اینحال را دید ، اشك در چشمانش حلقه زد .. بغض گلویش

را گرفت و سر را زیر انداخت .. گویی از آسمان .. از خداوند و کروبیان شرم

داشت .. خجالت میکشید .. درد قوم را او بدل میگرفت .. شرمندگی زشتی

اعمال آنها را با بزرگواری تحمل میکرد و خون دل میخورد و خاموش می

ماند .. و همیشه دعا میکرد و استغاثه مینمود و از خداوند برای آن زشتکاران

نافرمان بخشش و عنایت ابدی میخواست ..

نزد يك غروب آفتاب ابری نیلگون از گوشه آسمان برخاست .. راه خود

را بسمت اردو کج کرد .. پیش آمد و پیش آمد تا از رشته کوهستان جنوبی

گذشت و درست بالای اردو قرار گرفت ..

مانند اسب راهوار سیاه رنگی که ازدویدن و پوئیدن بازماند و خیس عرق شود .. ابر نیلگون نیز همانجا متوقف گردید .. عرق کرد .. فضا را امناک نمود .. بارانی نرم باریدن گرفت .. زمین خشک را تر کرد و بعد .. همه دیدند که آسمان سپید شد .. گویی در بلندی های فضا قوزهای پاک کرده پنبه رها کرده باشند .. ابتدا دانه های خرد و سفید هویدا شد .. هر چه پائین تر می آمد بزرگتر میشد جولان می کرد .. میچرخید .. میگردید و راه زمین را می پیمود ..

آه .. چه منظره جالبی .. هنوز معلوم نبود آنچه فرود می آید چیست .. بین عبریان گفتگو و کنکاش لفظی در گرفت .. هر کس نفریها و می خود را عقب میراند .. می خواست منطقه وسیعتری را در اختیار داشته باشد تا سهم افزون تری بچنگ آورد ..

کودکان دست افشانی و پای کوبی میکردند .. بزرگسالان میخندیدند .. قهقهه میزدند .. پای هم را لگدمی کردند .. دست یکدیگر را گاز می گرفتند و می کوشیدند تا همسایه را از میدان خارج نمایند و سهم او را تصاحب کنند .. دانه های سفید بزرگتر میشد .. چرخ زنان و غلطان پائین می آمد .. بزرگتر و باز هم بزرگتر شد ..

فضا را بوی لذت بخش گوشت بریان شده پر کرده بود .. گویی آشپز خانه بزرگی در اردو مرغ بریان میکرد و بوی خوش آن در فضا منتشر میشد و مشام جان گرسنگان حریص را نوازش می نمود ..

بزودی دقایق التهاب آور انتظار پایان پذیرفت .. و اولین دسته مرغهای (سای) بزمین ریخت .. ریختن مرغهای عربان و بریان به نرمی ریزش برف انجام می گرفت ولی يك چشم برهم زدن سطح زمین را می پوشانید و هر جا که با بورش افراد گرسنه خالی می شد باز پوشیده می گردید ..

خیلی زود سبدها و زنبیلها لبریز شد .. در آستینها و شکاف یقه نیز جای دادند .. دیگر جامی نداشتند که مرغ بریان پنهان کنند .. کار بجایی رسید که زنهای سبدها را بچادر میبردند و سبدهای خالی را نزد شوهر باز میگردانیدند و او که در غیبت زن مقداری انباشته بود مجدداً سبد را پر میکرد

و بچادر میفرستاد .

(هرون) و موسی و (یوشع) و (آسیموس) و دیگر برجستگان پرهیز
کار قوم در میان اردو میگشتند و با بانك بلند فرمان خدای یگانه را تکرار
مینمودند و میگفتند :

پرهیزید از جمع آوری بیش از حاجت روزانه .. خدا همیشه هست ..
فردا هم روزی است مثل امروز و خدائی که امروز برای شما فرستاده است
ضامن روزی و قوت فردایتان نیز هست .. از خشم خدا بیمناك باشید .. و کاری
نکنید که غضب پروردگار بر آفر و خسته شود .. ولی صدای آنها جز بگوش خودشان
بگوش کس دیگری نمیرسید .. اصولا هیچکس توجهی نداشت که آنها چه می
گویند و اگر هم تصادفاً با یکی از آنها برخورد میکردند روی را بر میگردانیدند
و میکوشیدند که خود را به ناشنیدن بزنند .

بزودی نزول مرغها خاتمه یافت .. عبریان عرق ریزان و نفس زنان و خسته
آخرین مرغها را جمع آوری نمودند و در قبا و عباد سبدها و زنبیل ها جمع
کردند و براه افتادند . آنها که تا این موقع بکار سرگرم بودند هیچ ترین و
قبیح ترین اشخاص اردو محسوب میشدند ... بودند کسانی که پس از انباشتن
مقادیر زیادی رفتند و میدان را خالی گذاشتند ولی آنها .. آنها هنوز مانده
بودند .. آیا آنچه جمع نموده بودند برای گذراندن زندگی بکروز آنها کفایت
نمیکرد؟ عجیب !

هنوز وقتی میرفتند .. باز میگشتند و بعقب مینگریستند و اگر برجستگی
کوچکی شبیه يك مرغ در صحرا می دیدند ، راه را کج میکردند .. می دویدند
و بسوی آن برجستگی شبیه يك مرغ بریان فراموش شده میرفتند ولی در
نهایت تعجب مشاهده میکردند که آن سنگی است سرد و خشك و غیر قابل
استفاده و عجیب اینکه آن عده چند صد نفری وقتی می دیدند بکنفر می دود بدون
پروا بدنبال او می دویدند و میکوشیدند از او سبقت بگیرند و چنانچه يك مرغ بریان
باقی مانده رد دارند ..

«موسی» از دیدن این منظره می گریست .. گریه ای گرم .. با اشکی
سوزنده و دردناك! دلش می سوخت .. افسوس می خورد که تعالیم

او بی نتیجه مانده و بر این کوردلان گمراه اثر نکرده و آنها را هدایت ننموده است.

اگر بهائیم بجای آنها زبان موسی را می فهمیدند شاید تحت تأثیر قرار می گرفتند و چشم کور و خشک دلشان بجوش و خروش میآمد و بینائی از دست رفته را باز میافتند اما آنها؟ راستی حیف.

اشك چشم «موسی» اشك ساده ای نبود. او بر گزیده خداوند بود. خدا او را چون همه پیمبران دوست میداشت و بهمین علت بود که ناکهان همان ابر نعمت بخش نیلگون بکوره ای از آتش مبدل گردیدند. غریب و حروشید رشته های خانمانسوز صاعقه را پائین فرستاد چه طوفان هولناکی، بیابان تیره و تار گردید. ابر و باد بهم آمیخت. خاک صحرای بهو ابر خاست و همه جار اتاریك نمود. آنها که از اردو به صحرای بنگر بستند آن عده حریص آزمند را نمیدیدند که در چه حالی هستند و چه میکنند.

اما زودی طوفان فرو نشست و همه با افسوس و درد و الم دیدند که آن جمع چند صد نفری. آن عده که با حرص و طمع فوق تصور تا لحظه ای قبل بگردآوری مرغ بریان مشغول بودند. اینجا و آنجا. آرام و خاموش آرمیده اند و حرکت نمیکند...

چه شده.. آیا بیهوش شده اند؟

آنها همه چیز را فراموش کردند و با سرعت بطرف صحرای دیدند. گویی حادثه شومی را پیش بینی میکردند.

آری. صاعقه آنها را کشته.. سوزانیده و بی جان کرده بود... دیگر آنها زنده نبودند حرص و طمع نداشتند و بسیار خواهی و میل شدید مال اندوختی، آزارشان نمی داد.

راحت و آرام.. بی خیال و آسوده خوابیده و دیدگان را بسته بودند.. آنها دیگر انسان نبودند اما انسانها که باقی ماندند و میخواستند زندگی کنند بخوبی میتوانستند عبرت بگیرند و مبانی ایمان خود را مستحکم سازند و خدای خویش را از دریچه حقیقت بنگرند (موسی) همین را میخواست ولی آیا ممکن بود؟

سرزمین کنعان که مقدمه الارض موعود محسوب میشد خیلی نزدیک بود.

رو به رفته از سرزمین فاران تا کنعان فاصله زیادی وجود داشت دوسه روز راه بود.

(موسی) میخواست بنی اسرائیل را از نعمت بزرگی که خداوند برایشان ارزانی داشته خوبتر و بهتر آگاهی دهد و مطلع گرداند.

روزی که از مصر حرکت کردند و موسی وصف (ارض موعود) را میگرد عده ای از جوانان بنی اسرائیل که امروز با سینه های پهن و بازوان نیرومند در اردوگاه راه میرفتند طفل و شیرخوار بودند.

آنها نمی دانستند سرزمینی که خداوند برای اقامت آنها - امعین فرموده چگونه جایی است و چه نعمتهای گرانبهای دارد.

اطفال جوان شده و جوانان به پیری رسیده و پیر زنان و پیر مردان در طول راه یکایک مرده و بجای مانده بودند .. در واقع (موسی) با نسلی از (بنی اسرائیل) مصر داشت سر نهاد و حالا با نسل دیگری از قوم خود بسرزمین کنعان میرسید .. و اینها هیچ نمی دانستند که کنعان چگونه جایی است.

خوب .. حالا این وظیفه موسی بود که عظمت و قیمت نعمت خداوندی را برایشان واضح گرداند. روی این فکر عده ای از شیوخ و بزرگان قوم را فرا خواند و گفت:

- ما بسرزمینی میروسیم که هنوز آن را ندیده ایم. درست است که يك روز پدران مادر این ملك میزیسته اند ولی اکنون اقوام دیگری آنجا سکنی دارند. و بهتر اینست که قبلا از وضعیت محلی آگاه شویم. من تصمیم گرفته ام يك عده دوازده نفری از بین شما برگزینم، پیشاپیش بکنعان بفرستم بروند .. همه جای دیگر را بگردند تفحص و جستجو کنند .. و آنچه که دیده و شنیده و فهمیده اند برای ما نقل کنند.

همه پیشنهاد او را پذیرفتند دوازده نفر از میان خود برگزیدند تا قبلا به کنعان سفر کنند و پس از چند روز برگردند و خبر بیاورند.

در واقع این دسته برای جاسوسی و کسب اطلاع میرفتند اطلاعاتی که این عده کسب میکردند ارزنده و گرانبها بود و در پیشرفت کار (موسی) اثری بسیار نیکو داشت.

این عده از خدمت موسی برخاستند. بچادرهای خویش باز گشتند و پس از خدا حافظی با خانواده و برداشتن مقداری زاد و توش بر راه افتادند و مستقیماً بسوی کنعان پیش رفتند...

گردش در کنعان برای آنها جالب و تماشائی بود. بهر نقطه‌ای که می‌رسیدند افوا می‌تازه و اشجار و درختان بدیع مشاهده میکردند و برای تماشای هر يك مدتی وقت صرف میکردند.

در (حبرون) اولادان (عناق) زندگی میکردند... (۱) آنها قدی بلند و کردنی دراز و روی هم رفته جسمی متناسب با قامت داشتند و از نیرومندی بدن بهره‌مند بودند.

(حبرون) منطقه‌ای خوش آب و هوا و حاصلخیز بود. درختان میوه بسیار داشت بطوری که فرستادگان (بنی اسرائیل) در هر نقطه ساعتها بتماشای میوه‌های مختلف و گوناگون می‌پرداختند و از این همه بدایع نعمت خداوندی دل‌بر میگرفتند که بجائی دیگر بروند.

در خارج از حبرون تا کستان بزرگی بود که انگورهای بسیار داشت... فرستادگان موسی در این محل تصمیم گرفتند که يك شاخه انگور به‌عنوان تحفه و ره‌آورد سفر برای موسی ببرند و چون خوشه انگور را قطع کردند در کمال تعجب مشاهده نمودند که هیچ‌يك از آنها بتهنئه‌ای قدرت حمل آن يك خوشه را ندارند.

هر خوشه انگور باندازه يك انسان معمولی وزن داشت و بناچار چوب کلفتی آوردند و از میان خوشه انگور عبور دادند و هر سر چوب را بکنفر بردوش گرفت و حرکت کردند.

در ساحل دریا کنار (یردین) به کنعان رسیدند. این قوم ساکنین اصلی محل بودند و از بنی عمالیق شمار می‌رفتند. کمانیان نیز بلند قد و نیرومند و قوی هیکل بودند بطوری که عده‌ای از فرستادگان موسی بمشاهده افراد آن قوم دچار وحشت شدند و پیش خود گفتند:

۱- در قسم اول کتاب در میان اولادان آدم ابوالبشر از «عوج بن عنق» «یا عناق» نام بردیم و گفتیم که قد او فوق العاده دراز بود.

- ما را قدرت آن نیست که با این قوم بجنگیم...

سفر آنها رو بهمرفته چهل روز بطول انجامید و روز چهل و -
یکم بار دو گاه « موسی » یعنی بارش قاران رسیدند و مورد استقبال
قرار گرفتند ..

یکی از فرستادگان در يك خورجین که در پشت اسب میآویزند فقط چند
دانه سیب گذاشته بود و چون سببها را بیرون آورد و به مردم نشان داد همه از تعجب
وحیرت دهانشان باز ماند .

هرگز سببی بآن بزرگی ندیده و ناشنیده بودند خوشه انگور نیز همچنان
بر چوب آویخته بود و برشانه دو نفر ایشان حمل میشد . از مشاهده انگور و دانه -
های درشت و پر آب و خوشه بزرگ آن نیز اظهار حیرت و تعجب میکردند و حق
هم داشتند چون در هیچ نقطه دیگر عالم چنان قدرتی در زمین نبود که بتواند حاصل
بآن خوبی دهد.

همه برسیدند :

- آیا این میوه هارا از سرزمین کنعان همراه آورده اید ؟
(بوشع) گفت :

- آری .. آری .. جامی که خداوند برای ما معین فرموده حاصل غیز
ترین زمینهای عالم را دارد . درختان میوه آنقدر بزرگ میشود که در طول یکسال
باندازه يك خیمه وسیع سایه میافکند . جویهای پر آب قنوات دایر .. چشمه ها بسیار
فراوان و زمینها نرم و همه برای زراعت مستعد و آماده اند ..

(بوشع) مالک بر میداشت و میگفت :

- ما در مصر تجربات بسیار آموخته و در بالا بردن میزان محصول و
حداکثر استفاده گرفتن از زمین تخصص داریم .. سابقا آن همه محصول
را که فراهم میآوردیم بفرعون میدادیم و اسی اگر پای ما بکنعان برسد ..
با استعدادی که در زمینهای آنجا دیدم ما بزودی ثروتمند و از مال دنیا بی نیاز
خواهیم شد ..

همه ای عجیب در گرفته بود .. در چادر (موسی) زرگان (بنی اسرائیل)
از حام کرده و خوشه انگور و سیبهای بزرگی که در میان نهاده بودند می -
نگریستند و از فرط شادی در پوست نمی گنجیدند .

(بوشع) نمایندگی از طرف دوستان خود برخاست و یکبار دیگر از

(ارض موعود) از کمان و جبرون و ساحل دریا و نقاط دیگر مخصوصاً (بردبن) صحبت کرده و در پایان گفت: خدای را شا کر باشیم که پس از زحمات و مرارت بسیار ما را بجای هدایت نموده که نعمت فراوان است زمینها مستعد کشت و زرع هستند و اگر مردان کارآمد مادر آن بکار فلاح و باغداری مشغول شوند محصول آن چند برابر خواهد شد ..

هلهله ای در گرفت .. همه شادی میکردند همه دست افشانی و پلی گویی مینمودند ..

بچه ها روی شانه پدران سوار شده و بخوشه انگور خیره میشدند و بیکدیگر نشان میدادند جوانان به دختران جوان و نامزدهای خود و عده میدادند که وقتی ارض موعود رسیدند ازدواج میکنند و بساط سرور و شادی را میگسترانند ..

پیرمردان و پیرزنان شادمان بودند که پس از سالها رنج و زحمت و سرگردانی ارض موعود رسیده اند و حالا با آسودگی میتوانند زندگی خود را پایان برسانند و جایی میگیرند که اولادان آنها همانجا زیست مینمایند .. و در نتیجه یاد آنها همیشه باقی میماند ..

اما این شادمانی عمیق و عمومی زیاد بطول نیاورد .. موقعی که شور و ولوله به آخرین حد امکان رسیده بود بختاً (آسیرستور) یکی از همان جاسوسان دوازه گانه که با (بوشع) رفته بود برخاست و بانك برداشت و گفت :

— آرام باشید ... زیاد شادی نکنید زیرا آنچه که من میخواهم بگویم خوشحال کننده نیست (بوشع) و (گالوب) ظاهراً امر را دیدند اما من به حقایق نظر داشتم و بدوستان دیگر خود نیز آنچه را که می شنیدم و می فهمیدم نشان میدادم و ایشان را نیز بشهادت می گرفتم تا بموقع لازم گواه باشند ..

سکوتی برقرار شد .. همه چشمها بسوی (آسیرستور) بازگشت .. (آسیرستور) از يك شعبه بزرگ « بنی اسرائیل » و از جمله بزرگان و شیوخ قوم معسوب میگردد ... سخنان او اگر در هیچ کس اثر نمیکرد هزاران نفر افراد خانواده و عشیره خود او گفته هایش را می پذیرفته و

اطاعت میکردند . پس کسی نبود که بتوان رشته سخنش را برید و از گفتارش صانعت کرد .

(موسی) نیز با نگرانی چشم بدهان اودوخت . (یوشع) بارنگی پریده بسوی او خیره شد و هرچه کوشید که نگاهش با نگاه او مصافد نماید توفیقی حاصل نکرد . (اسیرستور) گرم سخن گفتن بود و میخواست مردم را از متابعت (موسی) بازدارد . او ترسیده بود . بیمناک بود . و (موسی) بعداً فهمید که چرا (آسیرستور) راه مخالفت را برگزیده و موجب آشفتگی اوضاع شد .

سکوت سنگین و غم انگیز بدنبال آنهمه شادی و نشاط همچنان ادامه داشت تا اینکه آسیرستور گفت :

« گوش کنید . دقت کنید . بعدها نگویید که « آسیرستور » ما را فریب داد . و گوشان را با افسون بست و درهای سعادت و نیکبختی را بروی ما مسدود نمود . من فقط آنچه را که دیده ام برای شما حکایت می کنم و آنگاه قضایات را بخودتان وامیگذارم تا آن طوری که میل دارید تصمیم بگیرید .

(آسیرستور) اندکی مکث کرد و بعداً ادامه داد : « یوشع و (گالوپ) برای شما حکایت کردند که زمینهای کنعان حاصلخیز است و درختان آنجا میوه های بزرگ میدهد ... درست است آنچه که آنها گفته اند یا حقیقت وفق می دهد شاید سرزمین کنعان خیلی زرخیزتر از آن است که این دو نفر توصیف نموده ولی همین سرزمین پر نعمت درندگان خطرناکی دارد که از نعمتهای آنجا حراست می نمایند ... گوش کنید .. ما همین خوشه بزرگ انگور را از (حبرون) بریدیم .. آنجا تا کستانهای بزرگ دارد ولی مردم و ساکنان حبرون نیز مثل خوشه انگوری که مشاهده میفرمایید بزرگ و نیرومند می باشند .. قیاس کنید .. اختلاف بین این خوشه انگور با خوشه های معمولی که در مصر می دیدم چه قدر است .. همین اختلاف میان ما و ساکنان حبرون موجود میباشد .. من بلند قندهستم اما صاحب باغی که این انگور را از آنجا گرفتیم درست قندی دو برابر من داشت بطوریکه مادوازده نفر وقتی مقابل او ایستادیم چنان بود که پدروی دوازده کودک خردسالش را گرد خویش جمع نموده و با آنها صحبت می کند .. اعضاء دیگر بدن آنها باقد و بسالایشان

متناسب است .. بازوان نیرومند. گردن کلفت .. سینه فراخ و دست های فولادین دارند و آنطور که من حساب کردم اگر بکنفر از آنها در لشکر بنی اسرائیل بیافتد . کافی است که فقط دست خود را حرکت دهد و همه دلاوران ما را بقتل برساند .. خوب فهمیدید که مردم آن ناحیه چقدر نیرومند هستند و حالا خوب است این را هم بدانید که هیچ دیوانه احمقی حاضر نمیشود مایملک و ثروت و باغ و ملک و آب خود را برای بگان به شخص دیگری بدهد و خودش گرسنه و تشنه و لغت و عریان سر به بیابان بگذارد و برود . ما اگر بکنعان وارد شویم باد و سرخس و روست و بر و خواهیم شد .. دقت کنید که آینده ما از این دو صورت خارج نیست .. یا از آنها شکست میخوریم و بندگی کنعانیان را پذیرفته همه عمر در مزارع و کشتزارها به کار و خدمت برای بگان مشغول خواهیم شد و یا مثل دسته ای موش که گرفتار گریه ای تیز چنگ شده باشند قطعه قطعه شده و راه عدم را پیش خواهیم گرفت ..

(آسیرستور) با این سخنان آخرین ضربت را بروح بیمناک بنی اسرائیل وارد آورد و در جای خود نشست ..

بکمر تپه دیگر و لوله در گرفت .. (موسی) برای العین می دید که آن شادی و نشاط قبلی جای خود را به بیم و هراس زاید الوصف داده است هیچکس قادر نیست اثر سخنان (آسیرستور) را از دل و روح بر از وحشت آنها بزداید ...

هر چند نفر یکجا گرد هم جمع شده بودند و صحبت میکردند .. معلوم بود چه میگویند .. وحشت داشتند و نمیخواستند اسیر و زنده قوم دیگری بشوند . باشند .. آنها تازه از بندگی مصریان رها شده و گامهای نخست آزادی را بر میداشتند با این وصف سزاوار نبود که پس از تحمل آن و نجات از محنت حالا اسیر و گرفتار قوم دیگری شوند .. نه .. نه .. ما نمیخواهیم . ای (موسی) تو ما را بسوی بندگی تازه ای میکشانی دست از ما بردار که از تو اطاعت نمیکنیم ..

این بود خلاصه آنچه که جسته و گریخته از دهان این و آن شنیده میشد و معرف تصمیم و اراده عمومی قوم بود ..

(موسی) و (هرون) و (یوشع) و (آسیموس) و (کالوپ) و چند نفر دیگر

که با این مهاجرت موافق بودند و میخواستند فرمان الهی را انجام دهند نگاهی
 یکدیگر کردند.. نگاه بلا تکلیفی و افسوس و خستگی.. زحمات آنها بهدر
 میرفت و اثر آنهمه تلاش و کوشش و ناپا بود میشد و (موسی) برآستی حیف
 میدانست که در آستانه نیک بختی و سعادت آنها را بحال خود بگذارد و بنحسب
 خدا بسپارد..

پس تکلیف چیست.. (موسی) میخواست برخیزد و صحبت کند و بوسله ای
 آثار سختن (آسیرستور) را از بین ببرد و (بنی اسرائیل) بیمناک را مجدداً به
 شاهراه شجاعت سوق دهد.. ولی اینکار سخت از عهده (موسی) که زمانی الکن
 داشت ساخته نبود.. مخصوصاً موقعی که او هیجان و ناراحتی خیال داشت هر
 کلمه چندین بار تکرار میکرد و طبعاً سخنانش بی اثر میماند..
 این بار (آسیموس) از جای برخاست و گفت:

- گوش کنید... خوب است يك آزمایش ساده انجام دهیم.. عده ای از
 همین مردم بلندقد و نیرومند را میآوریم.. بدون توشه بدون آب و غذا بصحرا
 میفرستیم و پس از ده روز بسراغ آنها میرویم.. میدانید از آنها چه باقی میماند..
 مستی استخوان.. همین و همین.. اما شما با این بدنهای ضعیف و قدمهای متوسط
 و طبیعی بدون غذا و آب کافی از صحرای سینا گذشته از سواحل نیل تا اینجا
 که فاران است آمده اید بگوئید چطور باین موفقیت نائل شدید؟

جواب آن ساده است.. خداوند شما کمک کرد و موجبات نجات شما را
 از بندگی مصریان فراهم نمود و بعد از صحرای سینا بهدایت فرشتگان خود عبور
 داد و بارض موعود نزدیک کرد.. همین خداوند بزرگ و مهربان که هنگام
 گرسنگی برای ما گوشت مرغ بریان از آسمان میفرستند بمانصرت میدهد و
 لشکریان ما را بر اولادان (عناق) پیروز میکند.. از چه میترسید؟.. خدا
 با ما است و برآستی اگر ما بندگان خوبی برای خداوند جهان باشیم دنیا را
 فتح میکنیم و جهانی را زیر نگین میگیریم..

(آسیرستور) که میدید سخنان (آسیموس) اندك اندك در مردم اثر
 میکند برخاست و گفت:

- فریب گفته های او را نخورید.. او از ما نیست.. این آسیموس و
 دخترش مصری هستند و هر چه باشد با ما میانه خوبی ندارند و او میخواهد

شمارا بجنك با (عمالیق) و (بنی عناق) تحریص کند تا انتقام فرعون و مصریان را از ما گرفته باشد ..

به این ترتیب تاثیر سخنان (آسیموس) از بین رفت و باز فریاد خشم آلود مردم برخاست و همه مشت های گره شده را به (آسیموس) حواله کردند ..

(موسی) و (هرون) تا این موقع ساکت و آرام نشسته بودند و بانگرانی به سخنان (آسیرستور) و دیگران گوش میدادند .. چشمان «موسی» مثل دو گوهر که در دریائی از اشك افتاده باشد میخارید .. مژگانش هر بار که بهم میخورد قطراتی سرشك بر میداشت و بگونه اش میچکانید و از آنجا بسوی گردن و سینه اش میفرستاد و باز قطراتی دیگر بر میگرفت ..

دل رسول خدا میسوخت .. و از این اندوه درد ناك كه روح بنده برگزیده خداوند را تیره و طوفانی کرده بود فرشتگان بزم فرو میرفتند و کرو بیان دژم و اندیشه ناك میشدند ..

ولی موسی دانا و بینا و آگاه بود .. او با فکر صحیح به مسائل غیر مترقبه مینگریست . او میدانست که خداوند همیشه پیمبران را از میان گمراه ترین اقوام بشری برگزیند .. و برای هدایت زشتکار ترین بندگان خویش میفرستند .. پس هیچ جای تعجب نیست .. قوم خدا شناس قوم دانا .. ملت هوشیار نيك كردار . مردمی که از بدی میهراسند و به نیکی میگردانند به پیمبر و راهبر محتاج نیستند .

بدیهی است که قوم بنی اسرائیل در ضلالت و گمراهی غوطه میخورند که (موسی) برای هدایت آنها ماموریت یافت .. در این صورت هیچ جای تعجب نیست ..

«موسی» بخود میگفت :

— من از پای نمی نشینم .. از میدان خارج نمیشوم .. از فدا کاری و کوشش دست نمیکشم .. هر چه هست همین است و منهم از همین

قوم هستم ..
با این فکر از جای برخاست .. دست را بلند کرد و گفت :
— گوش کنید .. زیرا آنچه که از دهان من میشنوید دیگر از زبان هیچ کس نخواهید شنید و شاید فرصت شنیدن آنرا نخواهید یافت .. امروز روزی است

که میباید تصمیم بگیرید . بکروز از بندگی مینالیدید . شکوه داشتید که چرا شبانه روز زحمت میکشید . کار میکنید و ثمره کار و رنج شمارا مباشران فرعون جمع میکنند و بکیسه او فرو میریزند . خداوند چهره زرد کودکان شما را دید ، ناله های سوزنده زنان داغدار را شنید و به استغاثه های شما لبیک گفت و مرا بهدایت و رهبری شما مامور فرمود . خداوند در این مرحله از حیات حجت خویش را بر فرعون و مصریان تمام کرد و آنگاه ایشان را بچنان بلائی عظیم گرفتار ساخت . همه با چشم خود دیدید که خشم خداوند چگونه ایشان را بکام نیستی فرو کشید و کوچکترین اثری از ایشان باقی نگذاشت .

باز مشاهده کردید که خداوند چگونه با قدرت بی مانند خویش شمارا از صحرای سینا که حتی پرندگان تیز پر قدرت پرواز از فراز آنرا ندارند و روداد و باینجار سانید . ؟ ارض مقدس متعلق با جداد و نیاکان ما است . از روبرو شدن با (عمالیق) و اولاد «عناق» وحشت نداشته باشید زیرا خداوند ما را پیروزمیکند و ..

اصولا عبریان نینخواستند سخنان «موسی» را بشنوند . بعضی اینکه صحبت از «عمالیق» و «بنی عناق» پیش آمد بانك بر آوردند و فریاد کشیدند ورشته سخن او را قطع کردند . «موسی» ساکت شد و بادیدگان اشك بار سر را پائین افکند و یکی از میان جمع مردم بانك بر داشت و گفت :

- گوش بده ای موسی .. تو میگوئی که خدا بهر کاری قادر است و باز هم میگوئی که این سرزمین بر نعمت متعلق ما است . میراث پدران ما است و ما باید در آن به آسایش و رفاه زیست نماییم . در اینصورت بهتر اینست که تو و هرون و یوشع و کالوب و آسیموس با خداوند که بهر کاری قادر و توانا است ، شش نفری به جنگ بروید «عمالیق» و «بنی عناق» را بقتل برسانید و چون ارض مقدس بکلی از وجود آنها پاک شد ما را آگاهی دهید که بازن و فرزندان خویش در آنجا ساکن شویم . ما اینجا می نشینیم و در انتظار بازگشت شاهستیم . . موسی از شنیدن این سخنان تعجب نکرد . زیرا از این قبیل مطالب زیاد استماع کرده بود .

این بار «یوشع» از جای برخاست و سخن گفتن پرداخت و اظهار داشت :

خداوند هیچ نعمتی را بدون قبول زحمت به بندگان خود نمیدهد..
 بدر باید افشاند؟ زمین را باید آب داد.. زحمت کشید.. کاه را پیاد داد و
 گندم را گرفت و آسیا کرد و بنان تبدیل نمود و خورد.. تا اینکارها را نکنید بنان
 حاضر نمیشود که شکم را سیر کنید.. چنین است وضع ما در مقابل ارض مقدس
 همین افتخار ما را بس که خداوند غفار رحمان ما را بزندگی در این سرزمین پر
 نعمت نامزد کرده است.. معلوم میشود که خدای بزرگ در میان اقوام دیگر
 نسبت به ما مهر و شفقت بیشتری دارد.. پس ما چرا قدر نعمت خداوند
 را ندانیم..؟ راستی حیف است که دست روی دست بگذاریم و بنشینیم
 و از خدا انتظار داشته باشیم که ارض مقدس را برای ما خالی از سکنه
 گرداند تا..

«یوشع» در این موقع فریادی کشید و دست را مقابل دهان گرفت و
 «موسی» که با ناراحتی بطرف او نگریست مشاهده کرد که خون از لای انگشتان
 «یوشع» بیرون میزند.. چه شده؟ هیچ
 کالوب خم شد، کلوخ بزرگی را از روی زمین برداشت و بموسی نشان
 داد و گفت:

.. بنگر.. دهانی را که نام خداوند باشکوه و جلال از آن خارج میشد
 چگونه با سنگ کوفتند.. دندانهاش را شکستند و دهانش را پراز خون کردند..
 نفرین ابدی بر.. اما سخنان او هم ناتمام ماند زیرا از میان مردم سنگ دیگری
 بلند شد، و در فضا چرخید، در هوا معلق زد و درست به پیشانی «کالوب»
 خورد و سر او را شکست و خون فواره زد.

بلافاصله سنگ باران شروع شد.. یوشع و کالوب و آسیموس را میخواستند
 سنگباران کنند.. گناه آنها این بود که حق میگفتند.. قوم خود را نالایق
 میدانستند و افسوس میخوردند که چرا در میان قوم تنبل و بسی عرضه ای مثل
 بنی اسرائیل وجود آمده اند.

گناهشان این بود که میگفتند حیف از «موسی» و «هرون»
 که زحمت هدایت عبریان را بدوش میکشند و تکلیف رهبری ایشان را
 تقبل مینمایند..

باین گناه آنها را میخواستند سنگباران نمایند.. و اگر «موسی»

درست به موقع خود را میان معز که نیا نذاخته بود شاید آن سه نفر کشته میشدند ..

(یوشع او) (کالوب) و (آسیه و س) از بیم سنگها گرد هم جمع شده دست در گرن یکدیگر انداخته و سرها را زیر دامن قبا پنهان نموده بودند.. (موسی) پیش دوید .. دستها را گشود. و فریاد کنان گفت:

- از نید .. نکشید ..

(هرون) هم بیاری (موسی) شتافت و خ-وبشتن را از جانب دیگر مقابل ایشان قرارداد و هر دو دست را باز کرد ولی سنگهایی که در همان حال روی هوا میپر خید بر (موسی) و (هرون) خورد و آن دو را هم مجروح کرد ..

مردم غرغر کنان متفرق شدند .. از اینکه چرا موسی نگذاشت یوشع و کالوب را بقتل برسانند ناراضی بنظر میرسیدند و هیچ فکر نمیکردند که برای انجام کار مهمتری آنجا جمع شده بودند و وظیفه بزرگی بعهده داشتند .

همه متفرق شدند و بی کار خود رفتند باین امید که خداوند بجای آنها با (عیالیق) و (بنی عناق) بجنگد و آنها را از سر زمین مقدس بیرون براند و وقتی همه جا در امنیت و آرامش فرو رفت عبریان را بارش موعود دعوت کند .. و شاید در این صورت باز هم انتظار داشتند که خدا قوم بنی اسرائیل را بر بال فرشته - کان سوار کند و بارش مقدس ببرد که مباداپای ایشان از راه و سفر فرسوده و آزرده شود ..

(موسی) بدرون چادر رفت . مثل همیشه که از نادانی و گمراهی قوم خویش اندوهگین میشد بدامن عبادت و تضرع و زاری بدرگاه خداوند پناه میبرد آنروز هم پس از این حادثه الم انگیز گریه بان و نالان بدرون چادر رفت . پرده را افکند .. بندها را بست که کسی مزاحم او نشود و بعد بسجده افتاد ..

باز هم وحی رسید که ای موسی :

- چهل سال قوم تو را سرگردان و پریشان میکنم. سزاوار این بود که وبائی هولناک در میان آنها شایع گردانم که همه طعمه دیومرک شوند و بجای

آنها قوم صالح دیگری ایجاد کنم اما این سزاوار تر است که چهل سال
پربشان بمانند..

در همین بیابان چهل سال خواهند ماند. و هرگز بارض مقدس نخواهند
رسید مگر آنها که سخن بحقیقت گفتند.. (کالوب) (یوشع) و (آسیموس) و تو و
(هرون) به ارض مقدس خواهید رسید ولی دیگران چهل سال در همین بیابان میمانند
تا همه هلاک شوند و نسل آنها عوض گردد.

هنگامیکه «موسی» در چادر بعبادت سرگرم بود و مورد وحی الهی
قرار گرفت.

عبریان از بیم اینکه مبدا موسی ایشان را در عزیمت بسوی ارض مقدس
مجبور نماید و بچنگ با آنها کنان نیرومند آن نواحی وادار کنند بچاره جوئی مشغول
شدند و صلاح کار خود را در آن دیدند که از غیبت و اشتغال خاطر (موسی) استفاده
کنند و از آنجا بگریزند.

بسرعت یکنفر را بسر داری خویش برگزیدند... چادرها
را جمع کردند... بار و بنه را انباشتند و بر پشت چهار پایان نهادند
و زن و فرزندان را سوار کردند و براه افتادند ولی... (۱) عجبا... چرا
پیش نمیروند؟

هرچه میتاختند. دور یک میدان بزرگ بعرض و طول شش فرسنگ می
چرخیدند و از آن دایره خارج نمیشدند..

تنها (یوشع) و کالوب و (آسیموس) و (هرون) در اردو باقی مانده بودند
و با حیرت با اعمال عجیب آنها مینگریستند آنها نمیدانستند که چرا راه فرار بر وی
ایشان بسته شده.. همین قدر مشاهده میکردند که دور یک بیابان میچرخند و باز
بجای اولیه خود میرسند..

در این گیر و دارده نفری که یوشع و کالوب را سنگباران کردند
کشته شدند.

در تواریخ نوشته شده که چند روز بعد وقتی موسی شخصاً برای
جنگ با (عوج بن عناق) رفت و بضرب عصای خود او را از پای
در آورد عبریان بار سفر بستند و رفتند ولی به عقیده نگارنده این
صحيح تر است.

قارون

(قارون) با موسی پسر عمو بود (۱) و چهره‌ای زیبا و قامتی موزون داشت. زیبایی منظر قارون آن‌چنان بود که او را بدر لقب داده بودند و در بنی اسرائیل نیز جمعی قارون را یوسف ثانی میخواندند. در جوانی قارون با نهایت فقر و مسکنت زندگی میکرد و شبهای خود را به عبادت میگذراند.

نوشته‌اند که در ایام جوانی قارون آنقدر در زهد و عبادت و تقوی و پاک‌دامنی مشهور بود که بعد از موسی هیچکس خدا پرستی و دین‌داری او را نداشت.

هر يك از خانواده‌های بنی اسرائیل وظیفه و کاری بر عهده داشتند. اولاد لوی که قارون یکی از اعضاء برجسته آن خانواده محسوب میگردد موظف بودند که به هنگام کوچ چادر بزرگ عبادتگاه را بردوش بگیرند و قطعات آن را حمل کنند. این عمل با تشریفات خاصی انجام میگرفت و قارون که در آغاز کار جوان فقیر و پاک‌دامنی بود به حمل در عبادتگاه مباحثات مینمود و نزد همگان مینالید.

لیکن روزگار بر این منوال نماند. کار و حرفه قارون رونق گرفت. مقداری پول بچنگ آورد و با همان پول منصرف شد و از شاهراه حقیقت به تیه ضلال و گمراهی گام برداشت.

نوشته‌اند که قارون از طریق رباخواری ثروت اندوزی کرد. و چندین سال بعد، یعنی هنگامیکه بنی اسرائیل در نزدیکی کنعان اردو زده بودند او بزرگ

۱ - در زبان عبری قارون را قورح مینامند قارون پسر یسهار و یسهار پسر قهات و قهات پسر لیوی بود. البته در فصول گذشته خواندیدیم که لیوی از برادران یوسف و فرزندی به قیوب بود. روی این حساب یسهار پدر قارون برادر همران پدر موسی بود و این دو نفر نیز با هم پسر عمو میشدند.

ترین ثروت مند و مالدار جهان بشمار میرفت .

معلوم نیست قارون از چه ممر و کدام طریق به تحصیل چنان ثروت افسانه‌ای توفیق حاصل نمود ولی نوشته‌اند که چهل مرد قوی هیکل و نیرومند فقط کلید صندوقهای معتوی طلا و جواهر او را حمل میکردند .

کار گزاران و فرستادگان قارون باطراف سفر میکردند . هر جا قطعه جواهر گران بهایی میافتند برای او میخریدند و در عوض اموال تجارتنی و مصنوع و محصول که در نقطه‌ای دیگر به بهای نازل خریده بودند میدادند . کار قارون بدین منوال بالا گرفت تا آنجا که بر همه چیز گام انکار نهاد و قلم بطلان بر تمام حقایق کشید و گفت:

— این درست نیست که موسی و برادرش هرون بر بنی اسرائیل آقا باشند و من که چنین قدرت و مکتبی دارم از وی اطاعت نمایم .. رسالت خداوند حق من است و خدمت در خیمه عبادتگاه که موسی به پسران برادرش معول نموده نیز از کارهایی است که باید بنظر من به دیگران داده شود ..

این اخبار را به موسی رسانیدند .. هر انسان دیگری بجای موسی و دبشیدن این مطالب و هزاران سخن دیگر مانند آن خشمگین و بر آشفته میشد و برای خاموش نمودن خصم مسلم خویش اقدامی معمول میداشت ولی موسی چیزی نگفت و پنهانی در حق قارون دعای خیر کرد و در حضور دیگران از او به نیکوئی یاد نمود و اظهار داشت:

— من سخنان شما را باور نمیکنم . قارون مردی است پاکدامن و متقی که هرگز خدای یگانه را از خاطر نمیبرد و کاری بر خلاف فرمان الهی انجام نمیدهد ..

سخن چنان و فتنه انگیزان با شتاب بجانب قارون میشافتند و چون همیشه سفره او گسترده بود و در حالیکه دیگران لقمه نانی برای سیر جوع بدست نمیآوردند او انواع پرندگان بریان شده را بر سر سفره حاضر میکرد، جمع میشدند و بمنظور جلب توجه و محبت وی از موسی بدگویی و وسعایت میکردند ..

پول و ثروت قارون را مست کرده بود . بزرگان قوم بنی اسرائیل بر سبیل موعظت و نصیحت با او میگفتند:

- ای قارون خداوند این گنجهای بزرگ را بتو عنایت فرموده که در راه حق و حقیقت صرف کنی و برای دستگیری از هم کیشان بینوای خود خرج نمایی نه اینکه در صندوق بگذاری و صدها غلام سیاه را برای حفظ و حراست آن بگماری ..

قارون در پاسخ آنها میخندید و میگفت :

- عجب مردم ساده دل و احمق هستید ..

من مزد دانی و خرد خود را گرفته‌ام و آنچه که دارم ، شخصاً تحصیل کرده‌ام. اشتباه شما در همین است که میگوئید خدا مرا ثروتمند و مالدار کرده است در حالیکه اگر خدا میتواند بکسی چیزی بدهد ، اول بشما میداد که به بازارهای کنعان و حیتان بروید و برای خود و زن و فرزندان خود پای پوشی تهیه کنید که خار و سنگریزه صحرا آزارتان نکنند ..

پس بدانید که من ثروت را با قدرت خود و دانی خویش بدست آورده‌ام و لا غیر ..

اندك اندك كار غرور و نخوت قارون بالا گرفت .. او وجود موسی را زائد می دانست و می گفت :

- او جادوگری است که مردم را فریب می دهد و هیچ کاری از دستش ساخته نیست جز اینکه روی کرسی بنشیند و عده ای جاهل و نادان را گرد خود جمع کند و از آسمان و جهنم و بهشت دروغین برای ایشان سخن بگوید ..

این وضع همچنان ادامه داشت تا اینکه موسی فرمان داد که بنی اسرائیل زکوة مال خود را به هرون بپردازند تا از جمع آن برای بهبود وضع بینوایان و معالجه بیماران و سرپرستی یتام و صغار بی پناه استفاده شود .

روی حساب ده قسمت يك قسمت زکوة مبالغ پرداختی قارون زیاد تر حد گمان و تصور میشد. اگر قارون میخواست زکوة مال خود را بدهد بنی اسرائیل آنقدر ثروتمند میشدند که میتوانند کنعان و حیتان و سرزمین های اطراف آن نقاط را با پول خریداری کنند ..

وقتی فرستادگان موسی برای وصول زکوة نزد قارون رفتند منظره ای بسیار عجیب دیدند ..

قارون در چادر بزرگی که چند برابر خیمه عبادتگاه بنظر میرسید
بر تختی از زرناب نشسته بود..

عجبا .. تخت او را بادانه های گوهر مرصع کرده بودند .. لباسی ارغوانی
پتن داشت و کمر بندی طلائی بکمر بسته و قبضه خنجرش از دانه های درشت
الماس برق میزد.. میدرخشید و چشم را خیره میکرد.

مقابل درخیمه ده غلام زرین کمر ایستاده بودند و درون چادر نیزده
کنیز زیبای رومی با موهای طلائی دست بسینه قرار گرفته و دسته ای دیگر از
همان کنیزکان مهوش و دلربا بخند متگذاری اشتغال داشتند و برای مهمانان قارون
که همه از سخن چینان و فتنه انگیزان و دشمنان موسی بودند غذاهای مأکول و
مشروبات گوارا حاضر می نمودند.

راستی حیرت آور بود .. موقعی که بنی اسرائیل از کرسنگی علف
صحرا میجویدند و (من) میخورد ندا و چگونه میتواند چنین سفره شاهانه
بگستراند و چرا از بیچارگان قوم دستگیری نمیکند..؟

مأموران موسی سلام گفتند و وظیفه رسالت خود را انجام دادند و زکوة
مالش را مطالبه کردند قارون بقهقهه خندید و گفت:

- خوب .. موسی چه قشه تازه ای کشیده است .. حالا قصد دارد آخرین
رمق صبریان را بمکد و باقیمانده اندوخته آنها را بگیرد و بجیب برادرش
هرون بریزد ..

نه .. بساو بگوئید که قارون چنین پولهایی را نمیدهد و نمیکندارد
دیگران نیز دیناری بنام زکوة بساو به پردازند .. به هرون بگوئید که این آرزو
را بگور میبرد که پشیزی از پول من بجیب او و پسرانش ریخته شود ..
و بلادرنك دستور داد تا فرستادگان موسی را از خیمه راندند و بامشت

ولگد آنها را دور کردند ..

وقتی این خبر بموسی رسید باز هم در حق قارون دعا کرد و اظهار امیدواری
کرد قبل از اینکه آتش خشم خدا شعله ور شود او براه راست زندگی باز گردد
لیکن قارون دست از خصومت و دشمنی باموسی برنمیداشت . جستجو میکرد
و هر جا بکنفر را می یافت که از موسی دل خوش نداشت باتمهید و نیرنك بسوی
خود میکشید و بجمع یاران خویش میافزود .

روزهای شنبه طبق شریعتی که موسی آورده بود هیچکس کار نمیکرد ولی از آنجا که قارون و یاران او قصد مخالفت با موسی را داشتند یکروز شنبه برخلاف تمام اصول مذهبی قارون به خدمتگذاران خویش فرمان داد تا اسبها را ذبح کنند.

آن روز اردوی وسیع و پهناور بنی اسرائیل آرامش معمول روزهای سبت را داشت در ایام سبت همه آرامش و سکون ملکوتی داشتند. آتش نمیافروختند. لباس سرخ که رنگ آتش داشت نمیپوشیدند و دست هیچ کاری نمیزدند.

در يك چنین روز مقدسی بموسی خبر آوردند که قارون قصد گردش در خارج از اردو را دارد.

موسی نمیتوانست باور کند. شخصاً از جای برخاست و مقابل خیمه کوچک و محقر خویش ایستاد و بشماشا پرداخت.

قارون لباسی از اطلس ارغوانی پوشیده و روی پیراهن کمر بندی زرین بسته بود.

اسبش نیز زرین طلایی بادانه‌های گرانبهات گاوهر داشت. اسب شخص قارون سفید و اسبهای چهار صد کنیز و غلام همراه او نیز همه سفید بود. آنها نیز ارغوانی پوشیده و باغرور و نخوت خاصی همراه ولینمیت خود حرکت میکردند. يك عده دوپست و پنجاه نفری دیگر نیز که از یاران قارون و دشمنان موسی و هرون بودند و بهمین عنوان شهرت داشتند بدنبای ایشان حرکت میکردند.

پیشانی موسی را قطرات درشت عرق پوشانید حال منقلبی داشت. نمیتوانست روی پای خود بایستد و برای اینکه از مشاهده آن منظره ناراحت نشود پرده چادر را انداخت و چهره را میان دو دست پنهان کرد.

هنگام عصر قارون و همراهانش بار دو باز گشتند و در طی چند ساعتی که گذشت بود موسی تصمیم لازم را اتخاذ کرد و باتفاق زعمای قوم راه را بر قارون گرفت.

قارون همچنانکه بر اسب نشسته بود نگاهی آمیخته با غرور و خود پسندی به سراپای موسی افکند و گفت:

هان... ای موسی باز چه حيله اندیشیده و چه نقشه‌ای طرح

کرده‌ای ..

موسی جواب داد :

مرا با تو هیچ کاری نیست .. فقط می‌خواهم سؤال کنم که چرا برخلاف شریعت رفتار می‌کنی .. تا کنون آنچه در باره من کردی نادیده و ناشنیده انگاشتم و بر تو خشم نگرفتم ولی اکنون می‌بینم که قد دشمنی در مقابل خدای خود برافراشته‌ای و هیچ بخاطر نمی‌آوری که خداوند قهار است و بادشمنان خود آنچه‌ان رفتار می‌کند که با فرعون و نمرود و شداد کرد ..

قارون خندید و گفت :

حالا که پول خود را نمی‌خواهم بچیب برادرت هرون و برادر زاده هایت بریزم دشمن خدا شده‌ام .. این تو هستی که برخلاف دستور خدا رفتار می‌کنی و شریعت را زیر پا می‌گذاری ..

خداوند فرموده که عزیزترین بندگانش من پرهیز کارترین آنهاست و آن‌ها از من پرهیز کارتر کسی را در میان بنی اسرائیل سراغ‌داری .. کار در خیمه عبادتگاه خاص من است نه هرون .. و یقین بدان که سر انجام حق خود را خواهم گرفت ..

موسی بی‌اندازه میل داشت که قارون را در حضور یاران و پیوستگانش گوشمال دهد و تنبیه کند لذا در پاسخ اظهار داشت :

این حق را خداوند به هرون و پسران او تفویض فرموده و اگر اراده می‌فرموده و چنانچه تو و شایستگی این خدمت را داشتی البته بتو واگذار میشد ..

قارون پرسید :

چگونه می‌توانی ثابت کنی که خداوند این حق را به هرون واگذار فرموده و نه بمن یا دیگری ..

موسی پاسخ داد :

خیلی آسان است . فردا صبح همه جمع شوید هر يك چوب خشکی را که عصای دست شما است همراه بیاورید تا بشما ثابت کنم فرق میان هرون و شما

در چیست ..

قارون قهقهه‌ای زد و بعد با الهی تمسخر آمیز گفت :

بسیار خوب . مسلماً عصای منم مانند عصای خودت از دها میشود و مرا

می بلند. اگر چنین مقصودی داری بگو که قبلاً ثروت خود را به برادرت هرون و بخودت که چشم بر آن داری و برای مرگ و من تصاحب جواهر و پولهای من دقیقه شماری میکنی به پنجم.

این سخنان بر موسی خیلی گران آمد. . . مخصوصاً آنکه عده ای از یاران قارون خندیدند و موسی و هرون و دیگر شیوخ و بزرگان قوم را مسخره کردند. . .

آن روز گذشت، فردا صبح همه جمع بودند.

قارون و یارانش هر يك چوبی بدست داشتند با این تفاوت که عصای قارون مرصع و از ورقه ای طلای خالص پوشیده بود.

وقتی همه حضور یافتند. موسی دست بدعا برداشت و مقدماً در پیشگاه خداوند برای ستمکاران و کسانی که از راه راست حق و دوستی منحرف گردیده اند عفو و بخشایش خواست و من غیر مستقیم (قارون) را دعا کرد و سرانجام گفت:

— گوش کنید. . . خداوند قادر بهر کاری هست. اکنون همه شما عصای بدست دارید. که با چوب خشك ساخته شده است. عصای هرون نیز مانند شما چوبی است خشك که سالها قبل از يك درخت جدا شده. معلوم نیست درختی که این قطعه چوب از آن جدا گردیده چه بوده زیرا وقتی در مصر بودیم هرون این عصارا برای خود تهیه کرد. . . بسیار خوب. . . حالا هر کدام عصای خود را در زمین فرو کنید. عصای هر کس برک و شاخه داد و قدرت پروردگار باروشد آن کس برگزیده است و خداوند جل و جلاله او را برای خدمت خیمه عبادتگاه خویش سزاوارتر می داند.

قارون خندید... خنده ای عمیق و دنیااله دار زیرا یقین داشت که هیچ يك از عصاها شکوفه نمی دهد و جوانه نمیزند، چوب خشك که سالها در آفتاب مانده و باینصورت درآمده است چگونه ریشه میگیرد.

خنده قارون از همان خنده های تمسخر آمیز همیشگی بود. . . حالا که او مردی ثروتمند و متمول شده و صدها گنجینه طلا و جواهر داشت به موسی میخندید او را بیاد استهزاء می گرفت خویشان را ارجح و اولی میدانست و هیچ بیاد نمی آورد که بهنگام جوانی، آنروز کاران که مثل دیگر افراد بنی اسرائیل با پای برهنه بر آبله در صحرا گام برمیداشت و با خوردن چند

قطعه (من) سد جوع میکرد ، با شوقی عجیب و ذوق و علاقه‌ای غریب ،
 بحضور موسی میشتافت ، دو زانو در محضرش می‌نشست و از سخنان و
 تعلیمات الهی اومستفید میشد. این تفاوت اخلاقی غریطایی در اثر وجود طلا
 در او پدید آمده بود و برآستی طلا چنین قدرتی دارد و هر کس بجای قارون
 صاحب آن گنجهای بزرگ بود تغییر ماهیت می‌داد و به موجودی فاسدی مثل او
 مبدل میگردد.

موسی خنده او را دید و با نهایت آرامش و خونسردی و با
 کمال ملایمت و مهربانی که از خصائل انبیاء و اولیاء الله است از
 وی پرسید :

- قارون . . . پسر عموی عزیزم ، برای چه می‌خندی . . . من همان
 موسی صاق هستم . . . غیر از سپیدی موی سر و صورت هیچ چیز
 من عوض نشده است . . . خنده تو چه علت فوق العاده‌ای می‌تواند
 داشته باشد ؟

قارون بر عصای مرصع خود تکیه داد و سر را با غرور و نخوتی مخصوص
 جنبانید و گوئی با کودکی صحبت میکند اظهار داشت :

- باین می‌خندم که وقتی بخت از انسان برمیگردد خود به رسوائی خودش
 کمک میکند و این درست حالت تواست که میخواهی بخاطر منکوب نمودن مرد
 مقتدری چون من خودت را بر رسوائی و بدنامی ابدی گرفتار سازی . و بعد مکث
 کوتاهی نمود و خنده‌ای کرد و ادامه داد :

- آبا باین فکر نمیکنی که - هر جادو مدت معینی دارد و بزودی که وقت
 ودوام آن سپری گردد آثار افسون از بین میرود و برای ساحر جز بدنامی چیزی
 بجای نمیگذارد .

موسی با همان خونسردی و بزرگ منشی ذاتی خویش پرسید :

- توه معجزات الهی را افسون مینامی ؟ آبا از خدا ایم نداری ؟

قارون در پاسخ گفت :

- جز این چیزی نیست . . . و دل من بحال تو که عم - و زارده‌ام
 هستی می‌سوزد که وقتی اثر افسون تو از بین رفت چگونه عصای بارور
 و برك و شاخه دار را به عبریان نشان خواهی داد . . . موسی سخن
 او را برید :

- بسیار خوب .. از قدرت الهی بید نیست که چوب خشکی را بارور کند و آنرا به شاخه سایر اشجار همچنان بایدار نگهدارد .. این را گفت و دستها را بسوی آسمان گرفت و آهی دردناک از سینه برکشید و با صدای لرزان و گلوئی بغض گرفته و دیدگانی که از یک پرده اشک پوشیده بود بسانک بر آورد و گفت :

- الهی تورا بحرمت ابراهیم به سپیدی موی (یعقوب) و به عزت (یوسف) سوگند می دهم که تا حجت خویش را بر قارون تمام ناکرده ای بروی خشم نگیری و او را در نائره غضب نسوزانی .. خدایا ظلمت دل و روح او را با نور ایمان روشن گردان و باو بنمای که مال و منال در آخرین منازل راه حیات جز وبال چیزی برای صاحب خود ندارد. پروردگار ابقدرت خود این .. قارون رشته سخنان او را برید، قهقهه ای زد و گفت :

- برای من دعا نکن ... بحال خودت بیاندیش که برای پر کردن جیب طمع باخذ ز کوة متوسل گردیده ای و میخواهی مایملک مردم را با بن حیلہ تصاحب کنی ...

و سرفه ای آقا مأبانه کرد و بادی در غضب انداخت و ادامه داد :
- وقت مرا با این سخنان لاطائل تلف نکن ... عجله کن زیرا امروز میهمان دارم و جمعی از بازرگانان (حتیانی) از شهر بدیدن من می آیند ...

موسی چیزی نگفت .. از اینکه مردی چون قارون بهنگام دعا رشته سخنش را برید و او را تعقیر کرد بر نیاشفت ، خم بر او نیاورد ، چین بر جبین ظاهر نکرد . لبخندی آمیخته به روشقت بر لب آورد و دست را بلند کرد و گفت :

- بسیار خوب. عصای خود را در هر نقطه ای از سایبان چادر جمع .. هر جا که میل دارید فرو کنید .

هرون قبل از اینکه عصای را بر زمین فرو کند بسجده افتاده .. آهسته آهسته وزیر لب چیزهایی گفت که برای دیگران مفهوم نبود ولی همه می فهمیدند که برای موسی دعا میکند ، از خدا استغاثه مینمایند و سپاس الطاف پیکران حضرت احدیت را بجای می آورند که او را در میان بنی اسرائیل ممتاز گردانیده است .

پس از سجده برخاست .. ایستاد .. هر کس در آن موقع بچهره هرون می نگریست اثر شوق در خطوط سیما و حالت چهره اش مشاهده مینمود . گونه های او گل انداخته و صورتش منور شده بود ، مثل اینکه چندین شمع قدی بزرگ در اطراف او گرفته و نور شمعها را با آئینه بچهره او منعکس نموده اند ...

ولی قارون هیچ چیز توجه نداشت .. او موسی را مسخره میکرد .. میخندید و پیغمبر خدا را به سحر و جادو متهم مینمود ..
(موسی) مجدداً گفت:

- هرون چرا ایستاده ای ؟ می بینی که همه عصای خود را بدل خاک فرو کرده اند .. تو هم عصایت را بنشان .. هر جا که قارون نشان می دهد .. و بعد خطاب بقارون ادامه داد :

- هر نقطه ای از خیمه عبادتگاه را که تومی پسندی نشان بده تا قارون عصای خود را آنجا بنشانند .. ممکن است بعدها بگویند که خاک آن قسمت را عوض کرده و چیزهایی با آن مخلوط نموده بودند تا عصای هرون سبز شود ..

قارون جواب داد :

- مهم نیست هر جا که خودش میل دارد عصا را فرو کند .. و بلافاصله هرون قسمتی از فرش عبادتگاه را عقب زد و عصای خود را در دل خاک فرو کرد .. ناگهان قارون پیش دوید و گفت :

- هان .. بسیار خوب .. حالا من جای عصای خود را بسا عصای هرون عوض می کنم . موافقید ؟

موسی گفت : مهم نیست .. عوض کنید زیرا آنچه که عصا را سبز میکند خاک نیست بلکه قدرت پروردگار جهان می باشد . هرون و قارون جای عصای خود را عوض کردند و با انتظار ایستادند . موسی ظرفی آب کرد و پای هر عصا بقدر چند جره آب ریخت و همه دیدند که عصای هرون تکان خورد .. جنبشی مخصوص ، آنگونه که نهالهای تازه غرس شده در دست نسیم بهاری می جنبند .. چند ثانیه بعد ، عصای قارون را دیدند که پوست کهنه و خشک شده آزرینخت و از زیر آن پوست سبزی ظاهر شد که جوانه های آن پیش از هر چیز

جلب توجه میکرد ..

جوانه‌ها نیز بزرگ شدند ، شکفته گردیدند و به برك و شاخه تبدیل یافتند و عجباً .. شکوفه دادند .. شکوفه بادام ..

این سحر و جادو نبود .. حقیقتی بود که همه با چشم خود می‌دیدند ... شیوخ بنی اسرائیل به تعظیم خدای بزرگ بسجده افتادند و همراهان قارون که نمیخواستند این اعجاز را باور کنند با دهان گشاده و چشمان حیرت زده و نگاه‌های ناراحت و آشفته بیکدیگر مینگریستند ..

موسی پیش‌رفت ، شکوفه‌ای از درخت بادام یعنی عصای هرون کند و به قارون تعارف نمود و گفت :

- بیوی .. عطر دلکشی دارد .. این شکوفه مظهر قدرت خدای تو است عطری بهشتی دارد و برای ظهور این شکوفه‌ها بر عصای خشکیده هرون ملائک و کروبیان خدمت کرده‌اند ... من همه آنها را می‌دیدم که از بهشت آب و نسیم آوردند تا چوبی خشک را به درخت بادام مبدل نمودند .. اگر تو هم آئینه دل خود را از افکار کفر پاک می‌کردی می‌توانستی فرشتگان را ببینی و از نسیم بهشت استنشاق نمایی و .. هرون از شوق و شادی می‌گریست .. حال عجیبی داشت .. زبانش با همه فصاحت و بلاغت لکنت گرفته و نمی‌دانست چگونه خدای را شکر گوید ..

در مقابل او قارون از شدت خشم مانند مار سر کوبیده می‌پیچید .. زیر لب می‌گریه و چیزهایی می‌گفت که بیشتر جنبه تهدید داشت ..

برای موسی و هرون خط و نشان می‌کشید و می‌خواست باین وسیله شکست بزرگی که با او و غرور و عزت نفسش وارد آمده بود جبران کند ..

هنوز دست موسی با شکوفه بادام بسوی او دراز بود .. در حالیکه عصای هرون دیگر شکوفه نداشت .. شکوفه‌ها پرپر شدند و ریخت .. برگ‌ها رشد کرد و شاخ‌های متعدد را پوشانید .. دانه‌های بادام داشت باز هم درشت‌تر شدند .. تا اینکه کاملاً رسیدند و هنوز دست موسی بسوی قارون دراز بود و شکوفه‌ها بوی تعارف می‌کرد ..

قارون نگاهی از نفرت و کینه به هرون کرد ، درخت را با بادام‌های سبزی که داده بود نگر بست و به منظور نشان دادن شدت کینه و عصبانیت خویش

آب دهان را بروی زمین افکند و با پشت دست محکم زیر دست موسی زدو
از چادر بیرون رفت ..

پيروانش نیز يكايك خارج شدند و خیمه عبادتگاه را خالی گذاشتند ..
يك دقیقه بعد موسی و هرون ماندند و عده ای از متقی ترین بزرگان بنی اسرائیل
که همیشه وفاداری خود را نسبت به پیامبر خود نشان می دادند ..
موسی درخت بادام را نشان داد و بآنها که مانده بودند گفت :

- این درخت در همین نقطه می ماند .. مقدس است و بر شما نیز واجب
می باشد که این درخت را محترم بدانید زیرا بچشم خود دیدید که فقط قدرت
پروردگار آنرا در طول یکی دو دقیقه بارور نمود این درخت هرگز خشك
نمی شود ... آب نمی خواهد و هیچگاه برك و بر آن نمی ریزد ... نه
در زمستان و نه در تابستان ... میوه این درخت مگر بضرورت نچینید و بدانید
که از بادام آن باید برای معالجه بیماران خداپرست بنی اسرائیل استفاده
نمایید و لا غیر ..

قارون در خارج چادر عبادتگاه ایستاد ، شل سرخ رنگ خود را که
آستری از اطلس آبی داشت زیر بغل راست جمع کرد و چون کلیه تابعین و
دوستانش حاضر شدند گفت :

- بچادر مضیف بیایید .. باشما کاری دارم .. چادر مضیف قارون در
میان قوم بنی اسرائیل شهرت داشت ... گرسنگان آنجا را کعبه آمال
خود می دانستند ، شکم پرستان در پشت آن اطراق می نمودند و چمبانیه
می زدند که چه موقع بوی غذا از درون آن به مشام برسد و برای پر کردن شکم
بی هنر بداخل بشتابند .

عده ای نیز بودند که دعوت همیشگی داشتند و ظهر و شب که سفره
اغذیه و اطعمه گوارا در مضیف گسترده می شد آنها قبلا جای گرفته و نشسته
بودند و بحضور و غیاب میزبان خود یعنی قارون هیچ اهمیت نمی دادند زیرا
هدفی جز شکم پر کردن نداشتند که آن نیز در غیاب قارون بهتر انجام
می شد ...

وقتی آنها به مضیف دعوت شدند ، همه از كوچك و بزرگ بآن سوی
شتافتند و گریه چادر وسیع جای گرفتند ... قبلا غلامان زرین کمر

جلب توجه میکرد ..

جوانه‌ها نیز بزرگ شدند ، شکفته گردیدند و به برگ و شاخه تبدیل یافتند و عجباً .. شکوفه دادند .. شکوفه بادام ..

این سحر و جادو نبود .. حقیقتی بود که همه با چشم خود می‌دیدند ... شیوخ بنی اسرائیل به تعظیم خدای بزرگ بسجده افتادند و همراهان قارون که نمیخواستند این اعجاز را باور کنند با دهان گشاده و چشمان حیرت زده و نگاههای ناراحت و آشفته بیکدیگر مینگریستند ..

موسی پیش رفت ، شکوفه‌ای از درخت بادام یعنی عصای هرون کند و به قارون تعارف نمود و گفت :

- بیوی .. عطر دلکشی دارد .. این شکوفه مظهر قدرت خدای تو است عطری بهشتی دارد و برای ظهور این شکوفه‌ها بر عصای خشکیده هرون ملائک و کروبیان خدمت کرده‌اند ... من همه آنها را می‌دیدم که از بهشت آب و نسیم آوردند تا چوبی خشک را به درخت بادام مبدل نمودند .. اگر تو هم آئینه دل خود را از افکار کفر پاک می‌کردی می‌توانستی فرشته‌گان را ببینی و از نسیم بهشت استنشاق نمایی و .. هرون از شوق و شادی می‌گریست .. حال عجیبی داشت .. زبانش با همه فصاحت و بلاغت لکنت گرفته و نمی‌دانست چگونه خدای را شکر گوید ..

در مقابل او قارون از شدت خشم مانند مار سر کوبیده می‌پیچید .. زیر لب می‌گریه و چیزهایی می‌گفت که بیشتر جنبه تهدید داشت ..

برای موسی و هرون خط و نشان می‌کشید و می‌خواست باین وسیله شکست بزرگی که با او و غرور و عزت نفسش وارد آمده بود جبران کند ..

هنوز دست موسی با شکوفه بادام بسوی او دراز بود .. در حالیکه عصای هرون دیگر شکوفه نداشت .. شکوفه‌ها پرپر شدند و ریخت .. برگها رشد کرد و شاخهای متعدد را پوشانید .. دانه‌های بادام داشت باز هم درشت تر شدند .. تا اینکه کاملاً رسیدند و هنوز دست موسی بسوی قارون دراز بود و شکوفه‌ها بوی تعارف می‌کرد ..

قارون نگاهی از نفرت و کینه به هرون کرد ، درخت را با بادامهای سبزی که داده بود نگر بست و بمنظور نشان دادن شدت کینه و عصبانیت خویش

آب دهان را بروی زمین افکند و با پشت دست محکم زیر دست موسی زد و از چادر بیرون رفت ..

پیر وانش نیز یکایک خارج شدند و خیمه عبادتگاه را خالی گذاشتند ..
 يك دقیقه بعد موسی و هرون ماندند و عده ای از متقی ترین بزرگان بنی اسرائیل که همیشه وفاداری خود را نسبت به پیامبر خود نشان می دادند ..
 موسی درخت بادام را نشان داد و بآنها که مانده بودند گفت :

- این درخت در همین نقطه می ماند .. مقدس است و بر شما نیز واجب می باشد که این درخت را محترم بدانید زیرا بچشم خود دیدید که فقط قدرت پروردگار آنرا در طول یکی دو دقیقه بارور نمود این درخت هرگز خشک نمی شود ... آب نمی خواهد و هیچگاه برك و بر آن نمی ریزد ... نه در زمستان و نه در تابستان ... میوه این درخت مگر بضرورت نمیخورد و بدانید که از بادام آن باید برای معالجه بیماران خداپرست بنی اسرائیل استفاده نمایند و لا غیر ..

قارون در خارج چادر عبادتگاه ایستاد ، شل سرخ رنگ خود را که آستری از اطللس آبی داشت زیر بغل راست جمع کرد و چون کلیه تابعین و دوستانش حاضر شدند گفت :

- بچادر مضیف بیایید .. باشما کاری دارم .. چادر مضیف قارون در میان قوم بنی اسرائیل شهرت داشت ... گرسنگان آنجا را کعبه آمال خود می دانستند ، شکم پرستان در پشت آن اطراق می نمودند و چمبانان می زدند که چه موقع بوی غذا از درون آن به مشام برسد و برای پر کردن شکم بی هنر بداخل بشتابند ..

عده ای نیز بودند که دعوت همیشگی داشتند و ظهر و شب که سفره اغذیه و اطعمه گوارا در مضیف گسترده می شد آنها قبلا جای گرفته و نشسته بودند و بحضور و غیاب میزبان خود یعنی قارون هیچ اهمیت نمی دادند زیرا هدفی جز شکم پر کردن نداشتند که آن نیز در غیاب قارون بهتر انجام می شد ...

وقتی آنها به مضیف دعوت شدند ، همه از كوچك و بزرگ بآن سوی شتافتند و گریه چادر وسیع جای گرفتند ... قبلا غلامان زرین کمر

قارون که لباس اطلس متعده الشکل بتن داشتند شربت و کلوچه تقسیم نمودند و چون کام دشمنان موسی و دوستان قارون شیرین گردید ، بساب سخن گشوده شد ..

قارون گفت :

- مشاهده کردید که موسی یکبار دیگر به سحر و جادو متوسل شد و توجه مشتی ساده دلان را از جانب من بخودش جلب نمود.. این درست نیست و بعقیده من باید او را طوری بدنام کنیم و بطریقی پرده از راز او بر داریم که دیگر یارای ماندن در اردو را نداشته باشد و بزودی از میان برود .. طبیعی است که چون او رفت شخصی از میان شما به پیامبری برگزیده میشود و من شخصا در این انتخاب اعمال قدرت میکنم که حتما از دوستان خودمان یک نفر رهبری قوم را بر عهده بگیرد ..

همه یکدل و یکصدا رشته سخن قارون را گسته و گفتند:

- خودت.. خودت .. (قارون) آفای ما است .. بزرگ و سرور ما است .

ولینعت ما است .. رهبر ما است ..

یک نفر برخاست و از طرف حاضرین گفت :

- اگر موسی را برانیم تنها شما هستید که شایستگی رسالت را دارید و طبعا وقتی خداوند بداند که ما تا چه اندازه از ولینعت خود شنوایی داریم ، شما بجانشینی (موسی) و به پیامبری خداوند برگزیده خواهید شد .. یقین داریم .

(قارون) تشکر کرد. بادی در غیب انداخت و پیشنهاد کرد که هر کس عقیده خود را در این باره ابراز دارد و راهی پیشنهاد کند.

یکی از حاضرین پیشرفت و زیر گوش (قارون) چیزی گفت که هیچ کس مکر او نشنید .. (قارون) باستماع سخنان او شادان گردید و با گشاده رویی گفت:

- آفرین ، آفرین . پیشنهاد بسیار خوبی است و بلافاصله با اشاره دست دیگران را مرخص کرد. همه رفتند (قارون) ماند و چند نفر از نزدیکترین دوستان او .

مشاوره و طرح نقشه خائنه در محیطی آرام آغاز گردید. شخص مورد

بعث پیشنهاد کرد و گفت:

- همانطوری که میدانید در میان (بنی اسرائیل) چندین زن بد کاره خود فروش هست. هر يك از آنها بنحوی بی شوهر شده و چون سرپرستی ندارند خود فروشی میکنند و شبها بچادر مردان عزب میروند و ساعتی در آغوش ایشان میخوابند و در عوض یکی دوسکه طلا و یا مقداری زاد و توش و غذا میگیرند. معروفترین و زیبا ترین آنها زنی است بنام (ستیر) این ستیر که در بی حیال و گستاخی نیز از دیگران معروفتر میباشد. او شبها لخت مادرزاد میشود و بعد در چادر خود آتش میافروزد و مقابل آتش راه میرود و سایه بدن عریان و برجسته گیهای شهوت انگیز بدنش روی پرده سفید چادرش میافتد و نظر رهگذران را جلب میکند. باین ترتیب او آتش شهوت را در دل مردان و جوانان روشن میکند و ایشان را بچادر خود میکشد و با ایشان هم آغوش میشود و وقتی او رفت یکی دیگر را میپندارد.

(قارون) گفت :

- آه . آه . (ستیر) رامی شناسم. او را سالها قبل دیده ام او برای اینکار

از هر زن دیگری مناسبتر است .

پیشنهاد کننده گفت :

- در اینصورت خیلی ساده است . چنین زنی خیلی زود با پول فریب میخورد

او را باینجا دعوت کنید تا من ترتیب کار را بدهم .

(قارون) دستور داد که یک نفر فوراً برود و پنهانی ستیر بد کاره خود فروش

را بآنجا بیاورد. یک ربع ساعت بعد ستیر بچادر مضیف وارد شد و پس از تعظیم

مقابل قارون در نزدیکی صندلی مرصع او نشست .

قارون به خزانه دار خود فرمان داد.

- يك همیان زر بیاور .

خزانه دار رفت و بایك همیان پر از مسكوك طلا برگشت. همیان پانصد

سکه طلا داشت و روی آن مهر و موم (قارون) دیده میشد. همیان زر را مقابل

ستیر نهادند. زن بد کاره نگاهی به طلا کرد و بعد به صورت (قارون) خیره

ماند. پانصد سکه طلا !!، شوخی نیست .

(قارون) این ثروت هنگفت را چرا با او میبخشد؟ در عوض چه میخواهد

هم خوابگی! نه. باور کردنی نیست زیرا قارون صاحب بهترین کنیزکان است و به او محتاج نیست. يك زن بدکاره هر جایی چه کاری میتواند برای شخصی مثل قارون که هر عملی قادر و توانا میباشد انجام دهد ... ؟

(قارون) خنده ای کرد و گفت :

- تعجب میکنی ؟ مهم نیست . این همیان زر را بتو میبخشم و قول میدهم که اگر وظیفه ات را بنحو احسن انجام دهی يك همیان دیگر هم بتو بدهم . کاری میکنم که بعد از من تو ممتول ترین اشخاص باشی میفهمی .

(ستیر) آب دهان خود را فرو برد و با ناراحتی پرسید :

- فهمیدم ولی ابکاش میفرمودید که از من چه خدمتی ساخته است .

(قارون) جواب داد :

- همه می دانند که تو زنی خود فروش هستی . مردان را بچادر خود میندوانی و وجودت را در اختیار آنها قرار میدهی و لذت میبخشی که چیزی بگیری . درست است ... ؟

ستیر با شرمندگی گفت :

- درست است ... همه میدانند ...

(قارون) اظهار داشت :

- برای تو هیچ فرقی نمیکند هر کس بیشتر پول بدهد نزد تو محبوب تر است .

این همیان طلارا من در عوض هم آغوشی (موسی) بتو میدهم . تصور کن که امشب موسی بچادر تو میآید و فردا صبح میبایست بهمه کس بگویی که موسی با من هم بستر شده و زنا کرده است ...

رنك از چهره ستیر پرید .. سرش کبج رفت پیشانی را میان انگشتان فشرد و پس از چند ثانیه سکوت گفت :

- خدا یا . چطور چنین چیزی ممکن است . او (موسی) با کدامن است و من چقدر گناهکار خواهم شد که با او بهتان بزنم ...

(قارون) خندید و حرف او را قطع نمود :

- این حرفهای بوج را دور بریز ..

و آنقدر گفت و گفت تا ستیر را تطبیع کرد و زن بدکاره راضی شد که فردا بدستور و با اشاره قارون موسی را به هم آغوشی با خودش

متهم کند ...

توطئه عجیبی کرده بودند . . . اگر ستیر صراحتاً میگفت که موسی زنا کرده است اعتقاد عمومی نسبت به او سست میشد و قوم از وی روی برمیافتند .

(قارون) از شادی در پوست نمی گنجید . . . اگر برای شخصی چون او شرم آور و موجود ملامت نبود شاید دست افشانی و پای کوبی میکرد و میرقصید .

اطرافیان و نزدیکانش نیز بهمین منوال شادی میکردند و یقین داشتند که بزودی (قارون) بر حریف پیروز میشود و دست ایشان را در غارت و چپاول مال مردم باز میگذارد . این تنها انتظاری بود که از (قارون) داشتند در حالیکه (موسی) هیچ فردی اجازه تجاوز به حدود آزادی دیگران را نمی داد و اگر کسی ذره ای از مال غیر را به نفع و زور و یا به حیله و نیرنگ تصاحب مینمود، و طبق شریعت موجود حقوق از دست رفته مظلوم را می گرفت و ظالم را نیز بسختی مجازات میکرد .

(موسی) غیر از روزهای شنبه یعنی ایام (سبت) که در خیمه عبادتگاه برای شیوخ و برگزیدگان قوم بنی اسرائیل موعظه میکرد، روزهای دیگری را نیز معین کرده بود که مردم بطور دسته جمعی در محلی حضور مییافتند و هرون با خود او بر کرسی میرفتند و سخن میگفتند و مشکلات و مسائل شرعی مردم را حل مینمودند .

اتفاقاً فردای روزی که درخت بادام در خیمه روئید و مردم دسته دسته برای زیارت مظهر مقدس برآمدند و کار میرفتند از همان ایام خاص موعظه بود و طبق قرار قبلی موسی بر منبر میرفت و سخن میگفت .

از صبح زود خانوادها می که هنوز توفیق زیارت نهال بادام نصیب آنها نشده بود بطرف خیمه عبادتگاه میرفتند و با حیرت و تحسین درخت برتر را می نگریستند . پسران هرون که لباس مخصوص خدمت خیمه مجمع را بپوشان داشتند زائرین را راهنمایی میکردند و توضیح میدادند .

از روزیکه پسران بزرگ (هرون) در چادر مجمع سوختند و جان سپردند پسران کوچکتری جای برادران خویش را گرفته و در زمینات خیمه نیز تفریح داده بودند .

آنروز کسانی که بزیارت درخت بادام میرفتند قسمتی از وقت خود را نیز بعبادت و یا بتماشای سایر تزیینات خیمه صرف میکردند و حسن سلیقه پسران کوچک هرون را می ستودند.

سه ساعت از روز بالا آمده خیمه عبادتگاه خلوت شد و در عوض میدان اردو که کسی (موسی) در بالای آن قرار داشت صحنه اجتماع عظیم بنی اسرائیل بود.

همه از دوست و دشمن حاضر شده و در جای خود به تناسب مقام و موقعیت خانوادگی نشسته بودند و (قارون) نیز در ردیف اعقاب (لیوی) که خانواده بزرگی از عبریان را تشکیل میدادند جای داشت.

قارون آنروز خیلی خوشحال بنظر میرسید. برق مخصوصی از دیدگانش جدا میشد و توجه هر انسان باهوشی را جلب میکرد. (موسی) و هرون بادت و دشمن یکسان رفتار میکردند و چه بسا که محبت و دوستی آنها نسبت به دشمنانشان بیش از دوستان مسلم بود.

(موسی) از پیش (هرون) از عقب بوشع و کالوب و آسیموس و دیگران نیز بدنبال آنها وارد شدند. به قارون که در مسیر راهشان قرار داشت خوش آمد گویی کردند و بجای خویش رفتند.

هر خانواده جای معینی داشت که افراد خانواده دیگر را راه نمیداد. تنها (آسیموس) و دختر او بودند که بهیچ يك از خانواده های بنی اسرائیل پیوستگی نداشتند و نمی دانستند کجا باید بنشینند.

در میدان سنك بزرگی بود که در نخستین روز ورود به آن محل موسی دستور داد که صندوق عهد را روی آن بگذارند تا خیمه مجمع را برپا کنند. وقتی خیمه مهیا و زینت شد صندوق عهد را با تشریفات مذهبی و قربانی و بخور مقدس بدرون بردند و از آن پس آن سنك را (پایگاه) نامیدند ..

این نام را (موسی) بر آن سنك نهاد زیرا میگفت :

- فرشتگان آسمان که مأمور حفاظت و حراست از صندوق عهد هستند روی آن سنك گام نهادند و بعد از همانجا با آسمانها پرواز نمودند و رفتند ...

هیچکس شرافت نشستن روی آن سنك را نداشت مگر آسیموس و دخترش که در حقیقت میان (بنی اسرائیل) غریب بودند. آنروز هم آسیموس و دخترش

روی (پایگاه) جای گرفتند. قارون نزدیک آنها بود و همه در زیر کرسی (موسی) قرار داشتند.

موعظه آغاز شد و (موسی) بر کرسی بالا رفت و بسخن گفتن پرداخت هر کس چیزی می‌برسید و (موسی) با متانت و دقت پاسخ می‌گفت. درست در هنگامیکه وعظ و سخن دathan (۱) برخاست و دست را به نشانه سؤال بالای سر خود گرفت. موسی ساکت شد. همه نگاهها بجانب دathan متوجه گردید. می‌خواستند بفهمند که دathan دوست نزدیک قارون از موسی چه سؤال میکند.

dathan نگاهي میان جمعیت افکند و چون مطمئن شد که ستیر حضور دارد و خود را آماده کرده تا توضیح بپار بیاورد گفت:

ای موسی سؤالي دارم.

موسی گفت:

- پرس که بدوستي بتو پاسخ خواهم داد.

dathan سؤال کرد:

- اگر مردی با زنی زنا کند شریعت توجه حکمی در باره او مینماید.

موسی پاسخ داد:

- شریعت از من نیست و مجموعه او امر و نواهی الهی است که ما

شریعت نام نهاده ایم و در باره مردان و زنان زانیه حکم چنین است که آن

مرد سنگبیاران شود تا در زیر ضربات سنگ جان بسپارد و همانجا

مدفون گردد.

dathan که پاسخ سؤال خویش را گرفته بود در جای خود نشست اما بلافاصله

(۱)- در تواریخ نوشته اند که (قارون) هنگام مخالفت با موسی

دو بست و پنجاه تن از شیوخ و زعمای قوم بنی اسرائیل را با خود همراه کرده

بود. هریک از این دو بست و پنجاه نفر ریاست خانواده بزرگی را برعهده

داشتند که مجموعاً نیروی قابل توجهی را تشکیل میدادند ولی دو نفر از آنها

بنام (دathan) و (اییرام) بقارون نزدیکتر بودند و ماجرای ستیر هم براهنمائی

این دو کس انجام شد.

(ابیرام) برخاست و به نبال پرشش دوست خود پرسید:

- آیا شریعت الهی درباره تمام مردان زنا کار یکسان حکم میکند.

موسی جواب داد :

- آری. همه یکسان هستند. و این در صورتی است که گناه شخص مسلم شود

و جایی برای انکار باقی نماند .

دathan یکبار دیگر برخاست و سخن موسی را برید و گفت:

- ای موسی اگر بفرض (یوشع) زنا کند ، تو چه می کنی ..

- حکم شریعت را اجرا می کنم ..

دathan که بایروزی نهایی فقط یک قدم فاصله داشت اظهار نمود ..

- بسیار خوب ولی اگر هرون زنا کند مسلماً حکم شریعت عوض

می شود ...

موسی جواب داد :

- گفتم و باز هم می گویم که هیچکس در مقابل قوانین و اوامر الهی

بر دیگری ممتاز نیست .. احکام خدا درباره هرون و قارون و حتی خود من

یکسان اجرا می گردد ..

ابیرام گفت :

- گمان نمیکنم .. آخر تو پیامبر خدا هستی ..

موسی که از نخست نیت سوء آنها را حدس زده بود خندید و پاسخ داد:

- اگر يك روز من هم زنا کار شدم بر شما واجب است که مرا سنگسار

کنید ...

دathan از شادی قهقهه ای زد و گفت :

- در این صورت خودت را برای مرگ آماده کن زیرا گمان می کنم درباره

برك تو چنین است که باستیر زن بد کاره و معروفه زانیه هم آغوش شده ای

و آن شب نیز جمعی تو را در چادر او دیده اند ..

و نك موسی چون گنج سفید شد .. او انتظار هر بهتان و اتهامی را داشت

مگر اینکه او را زانی بنامند و چنین عمل زشتی منتسب کنند ..

و لوله ای در میان حاضرین در گرفت .. غوغایی شد .. همه شورش کردند ..

آنك برداشته و جمعی خم گردیدند که سنك بردارند و دامن خود را سنك

پر کنند تا بهتر موسی را سنگسار نمایند ..

در آن میان بودند کسانی که این بهتان زشت را باور نمی‌کردند و با همسایگان خود جروبعت می‌نمودند و بدرستی سخن می‌گفتند و از رهبر عالی‌قدر خود دفاع می‌کردند ..

قارون که تبسمی پیروزمندانه بر لب داشت مانند شخصی بی‌طرف که اصولاً درباره آن موضوع هیچ اطلاع قبلی نداشته گفت:

- این درست نیست مگر اینکه ستیر شخصا این حقیقت را اعتراف کند .. اگر او در همین جا اعتراف کرده و در حضور موسی آنچه که واقع شده و بین آنها گذشته گفت البته حکم شریعت الهی درباره او اجرا میشود در غیر این صورت نباید این سخنان را باور کرد ..

قارون این مطالب را روی توطئه قبلی گفت و لکن طوری ادا نمود که هر کس او را طرفدار و حامی موسی تصور کرده و چنین انگاشت که او با همه مخالفی که با سرعم خود دارد در این موقع حساس بحکم وجدان و شرافت حرف می‌زند و از حقیقت دفاع میکند ..

(داتان) و (اییرام) با انگشت (ستیر) را نشان دادند و گفتند:

- او آنجا نشسته .. بلند شو .. خودت برخیز و حقیقت را بگو .. ستیر برخاست .. سرش را پائین انداخته بود و از چیزی که می‌خواست بگوید شرم داشت .. از نگاه کردن به چشم دیگران خودداری می‌کرد و بخصوص می‌کوشید که چشمش بروی موسی نیافتند .. صدا از حلق و دمش خارج نمی‌شد .. مثل این بود که دستی نیرومند گلویش را گرفته و می‌فشارد .. چند بار برخود فشار آورد که حرف بزند ولی نتوانست ، همچنان ساکت و سرافکنده ایستاده بود ، داتان و اییرام فریاد می‌کشیدند و می‌گفتند :

- چرا خاموش مانده‌ای ، حرف بزن ، تو در این راه گناه نداری ، فقط مردم زانی سنگسار میشود ، حرف بزن .

مقصودشان این بود که او بدون ترس مطالبی را که قبلاً با و تلقین کرده و آموخته بودند بگوید ، اما ستیر احوال خود را نمی‌فهمید ، سخت منقلب شده و احساس پشیمانی می‌کرد ، در عین حال چاره‌ای نداشت .. پول هنگفتی گرفته و و باز هم قارون با و وعده داده بود که يك همیان زر مضروب با و بدهد ، چه از

این بهتر ..

سر برداشت و گفت :

- ای مردم . گوش کنید . این موسی .. این موسی ..

انگشت را بجانب موسی گرفت و بی اختیار پشمان او نگریست .. عجیب این نگاه او است یا شخصی از درون پشمان بیگناه موسی بامن سخن بگوید نگاه زبان دار و گویا همان بود .. همان نگاه موسی بود که از طریق چشم با عمیق وجود زن بدکاره فرورفت و وجدان و شرافت خفته اش را با يك ضربت شدید بیدار کرد .

ستیر که سخن را با (این موسی) شروع کرده بود اینطور ادامه داد و گفت :

- گوش کنید .. این موسی بیگناه است .. آنها دروغ میگویند ..

دیروز مرا بچادر قارون دعوت کردند و يك همیان زر مسكوك بمن دادند که امروز فضاحت ایجاد کنم و موسی را بزنا متهم نمایم .. نگاه کنید .. اینست همیان زر قارون بامهر و موم خود او .. من از خدا بیم دارم و با وجود اینکه بطلای قارون سخت احتیاج داشتم نمیتوانم حقیقت را کتمان نمایم بگیریده اینست همیان زر که رشوه بمن داد .

ستیر زن بدکاره . زن خود فروشی که از ده یازده سالگی در آغوش این و آن خفته و درازای آنچه که آنها احتیاج داشته اند پولی گرفته بود .. زن زانیه ای که هرگز بیداری وجدان را احساس نکرده و صدای عقل و شرف خویش را ناشنیده بود اکنون در درون وجودش شرافت از خواب بسته و وجدان بیدار شده ای داشت ..

آنها بودند که باو نهیب میزدند و مجبورش میکردند که حقیقت را بگوید از این احساس لطیف سیل اشکش روان شده و چهره گناهکارش را آبیاری میکرد ...

مجدداً سر برداشت و بدیدگان درخشنده موسی نگریست و نگاه او را احساس کرد ...

همان نگاهی که خفته های وجود او را بیدار نمود و چنین تغییری در روحش ایجاد کرده بود .

همیان زر را بهوا بلند کرد و بسوی ، بزرگان قوم که در اطراف کرسی

موسی جمع شده و بنشم آمده بودند پرتاب نمود و یکبار دیگر بیانك بلند گفت :

- بنگرید .. اینست آنچه قارون با حضور داثان و ابیرام بن رشوه داد و از من خواست که موسی را رسوا کنم... دیگر برای حرف زدن نداشت .. این چند جمله آخر را نیز بزرگوار ادا کرد .. بغض گلویش را فشرده، چهره رامیان دودست پوشانید و در حالیکه شانه هایش از شدت گریه تکان میخورد در جای خود افتاده و بگریستن ادامه داد .

غوغائی بر پا شد ... هیاهویی ایجاد گردید ... مردم ساده دل زود باور که تا لحظه ای قبل علیه موسی تحریک شده و او را زانی و مستوجب سنگباران میدانستند حالا له او اظهاراتی کرده و ابراز احساسات مینمودند ..

مینخواستند هر چه زودتر از نتیجه تحقیق زعمای قوم مطلع شوند .. آنها به تنگنای حال و تجسس مقال مشغول بودند .. مهر و موم سر همیان را با زرسی میکردند و در ضمن مشاوره مینمودند .. حقیقت آشکار شد .. گناهکار معین گردید .. داثان که وضع را بر این منوال دید، از میان مردم خارج شد و بسرعت راه چادر خود را پیش گرفت و گریخت ...

ابیرام از سوی دیگر فرار کرد و پنهان شد .. قارون هم در عین خشم و غضب ، پای بر زمین کوفت چون نگین در میان عده ای از غلامان خویش قرار گرفت و رفت ... گناهکاران واقعی رفتند ... ولی مردم خشمگین مینخواستند جزای آنها را بدهند .. مشت گره کرده بدرقه راه قارون میکردند ... از شدت خشم دندانها را بر هم میفشردند ، قبضه خنجر را در چنك می گرفتند ...

ولی موسی .. دستها را به آسمان بلند کرده بود و برای آنها دعای خیر میکرد .. از خدای غفار و رحمان عادل و مهربان مینخواست که گمشدگان را راهبری نماید و بسر منزل مقصود برساند .. استغاثه مینمود که نائمه خشم الهی خرمین هستی آنها را باین گناه اندك نسوزاند و باز هم مهلت دهد تا شاید براه راست مایل گردند و به نیکی بگرایند اینست فرق میان پیمبران و رهبران عالم بشریت باد دیگر ابناء آدم .. موسی در حق دشمن خویش ده ای خیر میکرد ... بزاری و العاح از خداوند استغاثه مینمود که بر او خشم نگیرد .. در حالیکه

بزرگان قوم بنی اسرائیل به حیرت فرورفته بودند و اینهمه گذشت را میستودند و آفرین میگفتند ..

جهت درهم ریخت و موعظه آنروز موسی انجام نیافته ماند و اهالی متفرق شدند و رفتند .. همه در این باره سخن میگفتند .. حادثه عجیب آنروز را برای یکدیگر نقل می کردند .. موسی فرمان داد تا ستیر را آوردند ستیر گریان و نالان در محضر موسی قدم نهاد و خود را بر خاک افکند .. دیگر شیوخ عبری حضور داشتند و موسی یکبار دیگر از او خواست تا ماجرا را به تفصیل حکایت کند .. ستیر با شرمندگی قصه را بیان کرد و به همین اشاره کرد موسی همین زر را برداشت و پیش روی ستیر نهاد و گفت:

- آیا توبه میکنی .. از کرده خود .. از آنچه که تا امروز انجام داده و اینهمه گناه که مرتکب شده ای پشیمان شده ای ..؟

(ستیر) دامن (موسی) را بچنگ گرفت و جواب داد:

آری .. پشیمانم سالهاست که پشیمان هستم ولی هر گاه خواستم از راهی که میروم باز گردم این اندیشه در مغزم رسوخ یافت که خداوند گناهان مرا نمی بخشد .. چگونه سالها گناه و زنا مورد عفو الهی قرار میگیرد .. همین علت بکار خود ادامه دادم، بخود خدا سو گند که اگر میدانستم ..

موسی رشته کلام او را برید و گفت:

- گناه هر اندازه بزرگ باشد عفو خدا از آن بزرگتر است .. ای کاش سالها زودتر توبه میکردی .. ولی اکنون نیز دیر نیست دستت را بمن بده و آنچه که هرون میگوید تکرار کن ..

هرون آیات توبه را به ستیر تلقین نمود و زن زانیه با رغبت توبه کرد، آنگاه موسی زر را باو داد و گفت:

- برو .. برو و از این بعد زنی با کدامن و متقی باش و با این زر بر راحتی زیست کن .. این سکه های زرد رنگ قشنگ اکنون برای تو و وزندگی آینده تو مفید واقع میشود و وفا میکند اما اگر بر شوت گرفته بودی و گواهی بدو غ داده بودی بیقین بسختی میمردی و آرزوی استفاده از این مسکوکات را با خود میبردی ..

ستیر رفت و از آن پس زنی با کدامن شد و همه عمر را به عبادت گذراند، لیکن قارون و داتان و ابیرام دست از دامن موسی و هرون نمیکشیدند و پس از

شکستی که متوجه ایشان شده بود قصد داشتند حمله ای موخش تر بکنند و انتقامی سخت تو بگیرند...

نشستند و گفتند و برخاستند و بی مشورت مجاس آراستند و سرانجام اینطور تصمیم گرفتند که یکبار دیگر در خیمه مجمع موسی را مورد استیضاح قرار دهند و از او سوال کنند که چرا برادرش هرون را بر دیگران رجحان و برتری میدهد. خودشان میدانستند که این حمله هم رنگی ندارد و از این عمل نیز طرفی نمیبندند ولی بر اینکه آشوب تازه ای بر پا کرده باشند و مجدداً نام خویش را بر سر زبانها بیافکنند و فرصتی بدست بیاورند که از مردم دوستی و نوع پروری در حضور قوم و قبیله خویش دم بزنند در این باره متفق الرای شدند...

یک هفته بیشتر یا کمتر سپری شد. موسی در طول این مدت و روزهای که گذشته بود کوشش زیادی مبذول میداشت که عبریان را بجنک و سفر به کنعان و حتیانراضی کند ولی موفق میشد و هیچچیز آنها را تسلیم نظر او نمیکردیدند و هر بار به بهانه نفرین خداوند متمسک شده و میگفتند:

— حالا که خداوند ما را نفرین کرده و چهل سال سرگردانی و پریشانی نصیب ما نموده... عجب نه... ما خود را بکام ازدها نمیافکنیم.
روز سبت بود. کسی کار نمیکرد... همه بهترین لباسهای خود را پوشیده و عطر و عیبر استعمال نموده و بسوی خیمه مجمع را میافتادند که در مراسم دعا و عبادت شرکت جویند...

قارون و داناتان و ابیرام همان روز را برای انجام نقشه خود برگزیده و به دویت و پنجاه نفر غلامان و نوکران دستور داده بودند که در خیمه مجمع از نظرات ارباب خود یعنی قارون دفاع کرده و مردم را نیز تحریک نمایند.
این دویت و پنجاه نفر در میان عبریان متفرق شده و هر یک با بخوردانی که در دست داشتند گوشه ای ایستاده بودند... آنروز که یکروز سبت و تعطیل عمومی بوده همه بخوردان همراهی آوردند که هودو عنبر برای خداوند دود کنند و وظیفه مذهبی را انجام دهند...

قارون و داناتان و ابیرام نیز با اسب سرخ رنگ و شال اطلسی و جواهرات گرانبها که بخود و آویخته و لباس را با آن وسیله زینت داده بودند حضور یافتند و در جای مخصوص خویش قرار گرفتند.
موسی هم روی کرسی موعظه نشسته بود تا پس از انجام مراسم مذهبی

و قربانی ، برای مردم سخن بگویند و بسؤالها و مسائل بفرنج عومسی جواب دهد ..

هرون که افتخار خدمت خیمه مجمع و ریاست خدمتگذاران عبادتگاه را داشت بصدای بلند دعای بخواند و بکار قربانی اشتغال داشت که ناگهان قارون از جای برخاست و باز با همان آهن دور از ادب گفت :

- آهای... موسی.. باز هم برادرت را بخدمت در خیمه واداشته ای.. این این افتخاری است که باید هر چند مدت نصیب یکی از خانواده ها باشد و حالا نوبت من است .. میفهمی ؟..

قارون پیش رفت ، از روی کرسی پائین جست ، فاصله تا محل هرون را با چند گام بلند طی نمود و بازوی بردار موسی را گرفت و او را با شدت و قوت هر چه تمامتر از جلوی قربانگاه کنار افکند قهقهه ای بی ادبانه زد و ادامه داد .

- برو گمشو .. برو کنار .. تو جز پول نظری نداری و قصدت اینست که با حيله بازی و گرفتن زکوة جیب مردم را خالی کنی .. تو لیاقت خدمت خیمه مجمع را نداری .. برو .

سکوتی حزن انگیز و دردناک بر خیمه مستولی شد . هرون با رنگ پریده به موسی نگریست .. همه چشمها بسوی آنها برگشت .. پسران هرون بسوی بیرون چادر دویدند که شمشیرهای خود را بیاورند .. زیرا در خیمه کسی مسلح وارد نمی شد ... اما موسی ممانعت بعمل آورد و آنها را بنام خواند ...

خوب چه می شود .. به هرون اهانت شد .. او را خفیف و سرشکسته کرد .. درجائی که ملائک آسمان بر اعمال آنها نظارت داشتند چنین رفتار زشتی از قارون بروز کرد .

موسی برخاست و سکوت را شکست و گفت :

۴۰۴ - ای قارون .. چرا لجباجت میکنی .. درخت بادام هنوز بارور است .. نگو کن .. این درخت که پشت سر تو قرار دارد شاهد صادق اینست که خداوند هر نو را بر تو ترجیح می دهد و او و پسرانش را برای خدمت در خیمه عبادتگاه خود سزاوار می داند .. آیا باین محبت کفایت نمیکنی .. قارون چیزی نگفت .. شاید میخواست با فکر و اندیشه پاسخ قابل قبولی بدهد ...

اما ابیرام دست بلند کرد و چون توجه عمومی نسبت باو جلب شد اظهار داشت:
- این سحر و جادو است ..

این درخت بادام با افسون تو بر پای مانده .. افسونگر ، ساحر بهمه کاری توانا و قادر است و تو قبل از اینکه پیامبر باشی بزرگترین ساحر و جادوگر جهان بشمار میروی و تعجب میکنم که چرا پیغمبری را برای کسب مال و منال برگزیده ای در حالی که اگر از قدرت ساحری خود استفاده می کردی در دربار سلاطین جهان جای میگرفتی و ثروت بیشتری کسب مینمودی و نزد همه محبوب و محترم میشدی ..

آه . اهانت بر رسول خدا ؟ و دشنام و زشتگوئی به بنده برگزیده پروردگار عالم ؟ این اتهام به ستاره درخشان عالم وجود ؟ به پاکترین بنده خدا . عجب ! (موسی) چه عکس العملی نشان می دهد ؟ چه می گوید ؟ چه میکند ؟

- این سئوالی بود که حاضرین از خود میکردند و پاسخ درستی برای آن نمییافتند .. لیکن موسی نهیبی بنفس خویش زد . آرامش روحی را تثبیت نمود و لبخندی بر لب آورد و از کرسی موعظه پائین آمد و گفت:
- ای ابیرام .. آرام باش زیرا با این سخنان خشم خدا را بر میانگیزی و جمع کشیری را در آتش میسوزانی .. آنچه بمن بگوئی مهم نیست من از تو میگدرم ولی بیم از آن دارم که خدا بر تو خشم بگیرد چون تو رسالت مرا سحر و جادو میخوانی ، اعجاز و حجت های الهی را افسون و حیل مینامی .. من فرستاده خداوند هستم .. شریعتی آورده ام که ضامن سعادت دنیا و آخرت شماست چرا بمن دشنام می دهی ؟ آیا بایک حجت دیگر قبول میکنید آنچه را که باور ندارید ؟

قارون گفت :

- فقط در صورتی باور می کنم که هر من بر ما ممتاز است که خداوند در همین محل متجلی شود و صدای او را بشنویم که نام برادرت را تکرار کند . موسی سر را پائین افکند و باندیشه فرو رفت . کسی چه می داند .. او رسول خدای جهان و جهانیان بود و شاید در آن حال با خدای خود سخن می گفت و راز گوئی میکرد و پاسخ میشنید ؟

حقیقت نیز همین بنظر میرسید زیرا درست در همان موقع به موسی وحی رسید که :

- ای موسی . بگو تا قارون و ابیرام و داثان و دویست و پنجاه نفر یاران او که در میان قوم تو پراکنده شده و در خیمه حضور دارند .. بگو تا آنها که میخواهند صدای خدای خود را بشنوند ، بگو تا هرون و پسرانش بگو تا شیوخ و بزرگان قوم .. بگویو شع و دیگران همه و همه بخوردانها را سردست بگیرند و آتش در عود و عنبر بیافکنند و دود کنند تا آنچه که میخواهند ببینند و بشنوند ..

موسی که همیشه هنگام نزول وحی دچار لرزش شوق میشد، این بار نیز سر برداشت و با صدای لرزان ، چهره‌ای از هیجان برافروخته و سیمایی عرق کرده گفت :

- بسیار خوب .. هم اکنون حجت دیگری بمنصه ظهور و بروز میرسد .. و بعد فرمان الهی را ابلاغ کرد و همه بخوردانها را سردست آورده و آتش در آن افکندند و دود فضای خیمه را پر کرد .. نوری خیره کننده ، همه جا را روشن نمود ... صدای شنیده شد که گفت :

- ای موسی .. قارون و داثان و ابیرام شایسته زیستن نیستند . بگو تا قوم تو از آنها فاصله بگیرند .. بگو تا از آنسه نفر دور شوند زیرا هم اکنون ایشان در آتش سوخته و نابود میشوند ..

لرزش هول انگیز بر بدن همه مستولی شد .. عبریان بشنیدن این صدا لرزیدند .. موسی هرون و دیگر شیوخ بسجده افتادند خدای را سجود می کردند و موسی بصدای بلند استغاثه مینمود که مشیت الهی عوض شود و بر گناه آنسه تن قلم عفو رقم گردد .

اما قارون قهقهه را سر داد ، دویست و پنجاه نفر دوستان او نیز خندیدند ، همه چیز را مسخره کردند ، داثان و ابیرام نیز بهمین منوال قهقهه زدند و قارون گفت :

- عجب حقه بازی هستی .. آفرین بر حیل‌های تو .. این کدام يك از دوستان تو بود که از پشت خیمه با این صدا سخن گفت .. تا اکنون چه کسی

شنیده که خدا بایندگان خود متکلم شود و حرف بزند..

برخیز و بساط سحر و جادوی خود را جمع کن کافی است .. بر همه ثابت شد که تو جادوگر قایل هستی .. برو .. برو و کان خود را جای دیگری بگشا .. برادرت و یوشع و دیگران نیز شاگرد ساحر خوبی هستند و بر رونق دکان افسونگری تو میافزایند ..

(موسی) با همه خوب شدن داری نمیتوانست بر اعصاب و نفس خود مسلط شود .. میلرزد و رنج میبرد و تنها کاری که میکرد این بود که جلوی دهان و زبان خود را می گرفت که او را نفرین نکند ..

قارون و ابیرام و داانان که موسی و هرون را ساکت دیدند بر جرات خود افزودند و همین مطالب را با جرات بیشتری تکرار کردند ..

دو بست و پنجاه نفر یاران برگزیده قارون که در میان مردم متفرق شده و از ساعتی قبل انتظار چنین موقعیتی را داشتند به تحریک اطرافیان خود پرداخته و مردم را به بی اعتقادی تشویق می نمودند و موسی را بجادوگری و سحر و افسون سازی متهم میکردند ..

چیزی نمانده بود که همه علیه موسی بشورند و بوی حمله ور شوند که ناگاه ..

ناگاه صدائی شنیده شد که گفت :

- ای موسی از قارون و داانان و ابیرام فاصله بگیر .. بهمه بگو که از او دور شوند .

مردم با اینکه نسبت به موسی سست عقیده شده بودند چون هراس هرون و یوشع و دیگر شیوخ و زعمای قوم را دیدند خود را عقب کشیدند و تا آن طرف خیمه دور شدند ..

خیمه مجمع آنقدر بزرگ بود که بیش از چهار هزار نفر در آن جای میگرفتند لذا میان قارون و داانان و ابیرام و دیگران فاصله ای بزرگ ایجاد شد ..

باز همان صدا برخاست :

- ای موسی ... بزمین فرمان بده تا قارون و یارانش را بکام بکشد ...

موسی چو بدست خود را بلند کرد و گفت :

- ای زمین فرمان خداوند ، دهان بگشا و قارون را بکام بگیر و دathan و ابیرام را هم ..

- همه با چشم حیرت زده خود دیدند که آن سه تن تامچ پا در خاک فرو رفتند ...

دathan و ابیرام که باور نداشتند زمین از موسی اطاعت کند سخت بو حشت افتادند لیکن وقتی قارون بقیقه خندید و گفت :

- نترسید .. او جادو میکند . من سحر شکن همراه دارم و افسون او کارگر نمیشود بخندید .. قهقهه بزنید چیزی بر سوزانی کامل موسی باقی نمانده است ..

آنها هم خندیدند و بگمان اینکه راستی موسی جادو میکند دستها را بهم کوفتند و بشادی مشغول شدند .. اما موسی مجدداً چو بدست راهوا بلند کرد و بزمین فرمان داد :

- ای خاک باز هم او را در کام بکش ... این بار هر سه نفر تا پایین زانو بزمین فرو رفتند و معلوم شد که خاک از موسی اطاعت میکند و موضوع باین سادگیها که فکر میکردند نیست .

قارون دست در جیب برد و طلسم طلائی بزرگی را که با زنجیر طلائی نازکی زینت شده بود بیرون آورد و بخواندن آن پرداخت ..

این طلسم طلائی را يك ساحر بابلی در ده سال قبل برای او کنده و در ازای مبالغ هنگفتی با او اگذار نموده بود .. قارون نسبت بآن طلسم اعتقادی عجیب داشت و همیشه میگفت :

- تا این طلسم همراه من است هیچ سحری بمن اثر نمیکند ..

شاید او راست میگفت .. اگر جادو حقیقت داشته باشد مسلماً طلسم او نیز صاحب قدرت و نیروی سحر شکنی داشت ولی کار خداوندی از حساب سحر و افسون جدا است ..

این ناله غضب پروردگاری بود که خرمن وجود او را میسوزانید .. این آتش سوزنده خشم خدا بود که لهیب سرکش آن به وجود او اثر میکرد و بخاکستر شدن تهدیدش مینمود .

قارون باز هم لوح را خواند . یکبار . دوبار . سه بار . ده بار . صد بار به صدای بلند . باوای رسا . و چون مشاهده کرد که طلسم شکن او در مشیت الهی بی اثر است باخشم و غضب آنرا بطرف صورت موسی برتاب نمود و بکوشش و تلاش پرداخت که شاید پاهای خود را از دل خاک بیرون بکشد ..

دائان و ابیرام پیش از او بکار مشغول بودند . تلاش میکردند .. چهره آنها در اثر وحشت و تقلای بسیار سرخ گردیده بود ولی همه این اعمال بی نتیجه می ماند .

برای سومین بار موسی فرمان داد .
ای زمین ... بفرمایان ایجاد کندهات این سه سیه دل را فرو بکش .

تا زانو در خاک نشستند . آه . حالا دیگر از فعالیت باز مانده و قدرت تکان خوردن نداشته اند .. تا زانو !!

آه .. آیا موسی از تصمیم خود منصرف میشود ..

قارون نگاهی به موسی افکند و گفت :

ای موسی ... بس است ... سحر تو بر طلسم من پیروز شد ... کافی است ... شوخی را بس کن ... من میدانم که تو پسر عم خود را هرگز آزار نمیکنی .
(موسی) گفت :

ای فرمان خداوند است نه قدرت من .. این سحر و جادو نیست . این افسون و حيله نیست . این مشیت و اراده الهی است . دیده باز کن و لا اقل دردم واپسین حیات خود بیدار و هوشیار باش . بدان که خالق این جهان یکی است . قدرت با اوست و اراده او همه کار میکند ..

قارون رنگ بر چهره نداشت . شاید اصلاً سخنان موسی را نمی شنید ... او بیم جان خود را داشت و در عین حال نمیخواست باور کند که جز جادو چیز دیگری در فرورفتن او بزمین موثر است ..

حالا تا زانو در دل خاک رفته بود همه آن سه نفر را میدیدند . متوحش و نگران با آنها مینگریستند و نمیدانستند پایان این ماجرا چگونه است ..

قارون دست بگردن برد و مقدار زیادی جواهرات که بر سینه و بازو و قلاب

کمر و میچ بست و جامهای دیگر بدن خود آویخته و زینت کرده بود کند و جلوی پای موسی افکند و گفت :

- خرب موسی تو راست میگوئی .. بگیر .. اینهم زکوة چند سال گذشته ثروت من .. زکوة مال مرا میخواستی .. بگیر .. این قطعات جواهر از خراج همه کشورهای عالم بیشتر است بگیر .
ولی موسی بی اعتنا به جواهر او که جلوی پایش ریخته بود فریاد کشید و گفت :

- ای خاک باز هم آنها را در خود بکش .

این مرتبه قارون و داتان و ابیرام تابالای زانودردل خاک فرورفتند ..
اندك اندك كار بوخامت میگردید و بر خلاف گمان باطل قارون از حد و مزاح و شوخی بیرون میشد .

وحشت سراپای او را گرفته بود داتان و ابیرام از او از زبان افتاده و قدرت تکلم و حتی اندیشیدن را از دست داده بودند ..

تنها کاری که میکردند این بود که دستها را با نهایت عجز و العاح و ذاری بسوی موسی دراز کرده و صداهایی از گلوی خود خارج میکردند که هیچ مطلبی از آن مفهوم نمیکردید ..

قارون قدرت دیگری را صاحب بود . او ثروت مند و صاحب مال و جاه بود .. پول قدرت عجیبی دارد و بانسان نیروی خارق العاده میدهد و قارون هم باستظهار ثروت و مکنتی که داشت سخن میگفت و در خویش نیروی احساس میکرد که دوستان دو گانه او فاقد آن بودند ..
او گفت :

- موسی . شوخی نکن . اما اگر حقیقت است .. بیاباهم معامله کنیم .. من پول میدهم .. ثروت عظیمی دارم .. تمام ثروت خود را در اختیار تو میگذارم سرزمین کنعان و شهرهای اطراف او را باطلا فرش میکنم و میبخرم و همه را به قوم خود .. به عبریان .. به بنی اسرائیل میدهم .. فقیرانرا مال دار و بی نیاز مینمایم .. و زنان بیو مرا مستمری مقرر میکنم که همه عبرانیات زیست کنند در همین سرزمین که اکنون هستیم چاه و قنات حفر میکنم و اینجارا بهشت مبدل مینمایم .. بیا :: بیا و از این تصمیم منصرف شو ..

موسی در پاسخ او گفت :

- متأسفانه خیلی دیر باین فکر افتاده‌ای .. بیش از هزار بار بتو گفتم ،
برای تو پیام فرستادم و تو بمن خندیدی و فرستادگان مرا آزار دادی و شکنجه
کردی و استهزاء نمودی . بتو گفتم که بیا از ثروت خود برای دستگیری
بیچارگان و بینوایان استفاده کن .. اما تو گوش بسخنان من ندادی و همراهی
رفتی که پایانش همین است که می بینی ..

و بعد از لحظه کوتاهی مکث گفت:

- بگیر .. بگیر ای زمین این بنده ناسپاس خدا را .. دو فر بارانش

را نیز . . .

قارون و داثان و ابیرام تاران در خاک فرو رفتند .. همه میدیدند که
آنسه نفر چگونه در خاک ناپدید میشوند .. و عجیب اینکه نه سوراخی دیده
میشد، نه شکاف و روزنه‌ای در زمین پدید آمده بود و نه بجای بدن آنها که
فرو میرفتند خاک و سنگ بیرون میریخت .. هیچ و هیچ .. مثل اینکه آنها
آب میشدند و با در زمین ناپدید میگرددند .

قارون بالتماس کردن پرداخت .. دستها را بسوی موسی گرفت و گفت:

- موسی بیا و بمن رحم کن .. تو برگزیده خدا هستی .. تو محترم

و عزیز میباشی . . . تو مستجاب الدعوه هستی . . . دعایی تو مورد اجابت

پروردگار عالم قرار می گیرد .. بیا و از تقصیر من بگذر و فرو رفتن مرا

بزمین متوقف کن ..

موسی گفت :

- ای زمین بگیر او را ، باز هم فرو بکش که جای این سه نفر در سینه تو

آسوده تر از روی تو است ..

این دفعه قارون و داثان و ابیرام تاسرین در خاک نشستند .. مـرک با

پره‌های سیاه خود بالای سر آنها جستن میکرد بال و پر میزد و قارون مـرک را

بچشم خود میدید و بیشتر از این افسوس میخورد که چگونه ثروت خود را

بگذارده و برود ..

همانحالی که همه مالداران هنگام مـرک دارند .. بهیچ چیز جز ثروت

خود نمی اندیشند و این ثروت است که یاد خدا را از خاطرشان می زداید و

چنین سعادت را از ایشان می گیرد . عجبا .. عمری بجمع آوری مال و ثروت سپری نموده .. چه روزها و چه شبها که برای طرح نقشه آسایش را بر خود حرام نموده و راههای مناسبی جهت کسب پول پیدا کرده بود .. او حالا این پولها را باید بگذارد و برود ..

آنجواهرات رنگارنگ ، آنهمه البسه و فرش های زیبا ، آنکنیزان خوب چهره و دلفریب را .. چگونه میتواند از اینهمه خوبی و شیرینی زندگی دل بر کند و در دل خاک پنهان شود ؟ کار موسی هم شوخی بنظر نمی رسید .. اگر تا ساعتی قبل همه چیز را بسخره می گرفت اکنون برای العین میدید که بدن عزیزش بخاک فرو میرود و قسمتهای پنهان شده از اختیارش خارج میگردد ..

همه جمع شده بودند و با چشمان گشاد شده و نگاههای حیرت زده بآن سه نفر عاصی گناهکار میگریستند .

قارون باز هم التماس میکرد .. وعده های فریبنده میداد .. و چون نتیجه ای نمیگرفت دستها را بسوی مردم و تماشاچیان دراز میکرد و از آنها میخواست که باو کمک کنند . بدو یست و پنجاه نفر یارانش فرمان میداد که دست او را بگیرند و از خاک بیرون بکشند .. امر میکرد که بروند بیل و و کلنگ بیاورند و زمین را با سرعت بشکافند و او را نجات دهند ..

اما هیچکس یاری نمیکرد .. قدرت از همه سلب شده بود . دوستان وفادارش نیز از کار افتاده و چون مرده ای بی روح باو می نگریستند .. صدایش را می شنیدند .. دلشان می خواست باو یاری کنند .. نجاتش دهند و در آینه از او و ثروتش بیشتر استفاده ببرند ولی چه سود .. قدرت از آنها نیز سلب گردیده بود .

باز صدای موسی برخاست که گفت :

- بگیر .. ای زمین او و دو نفر یاران او را بگیر ..

این دفعه تا کمر فرو رفتند و فشار خاک بیشتر شد . فشاری دردناک و خفقان آورده داشت آنگونه که داتان و ابیرام از نفس افتادند و دست و بی اراده و بی حال مثل مرده روی مینه خم شدند .. شاید قبل از اینکه در دل خاک جای بگیرند جان سپردند .. کسی چه میداند .. ولی قارون ، او قدرت دیگری

داشت .. نیروی عجیب او را بازندگی پیوند میداد. هر بار که باندوخته‌های خود میانداشید فریادی هول‌انگیز میکشید و دست‌ها را بسوی موسی دراز می‌کرد و میگفت :

- آخرای موسی تو پیغمبر خدائی .. رحم و انصافت کجاست .. چرا بمن رحم نمیکنی ..

موسی دیگر پاسخ سؤالاتی قارون را نمیداد .. اندکی مکث میکرد .. باو فرصت میداد که هر چه میخواهد بگوید .. و باز بمن فرمان میداد که او را در کام بکشد و پنهان کند . اندک اندک کار تمام میشد و قارون فرو میرفت نیمساعت بعد قارون تا گردن و بعد تا زیر لب او در خاک پنهان شد .. هنوز راه تنفس او قطع نشده بود و با چشمانی که تقریباً از حلقه بیرون آمده بنظر میرسید بدنیا نگاه میکرد .. با همه زیباییهای آن خدا - مافظی و وداع مینمود .. دل بر میگرفت که برود .. و رفت ..

فرمان آخرین موسی کار را تمام کرد و قارون و داثان و ابیرام در دل تیره خاک پنهان شدند و از نظر ناپدید گردیدند .. رفتند که رفتند .. موسی آرام بود . سرش را پائین افکنده و لبهایش تکان نمیزد .. گویی با خود حرف میزد هر دو و یوشع و آسیه و موس و دیگر شیوخ بنی اسرائیل نیز در یک ردیف جلوی خیمه مجتمع ایستاده بودند و بجایی که قارون پنهان شده بود مینگریستند ..

و لوله‌ای در میان مردم در گرفت . . . . همه با هم صحبت می‌کردند . . . چیزهایی زیر گوش یکدیگر می‌گفتند . . . دقیقه‌ای بعد که موسی سر برداشت همه کسانی که نزدیک بودند دیدند که چهره‌اش از سرشک خیس شده .. موسی میگریست ، پیغمبر خدا ، آئینه صفا و درستی ، ستاره درخشان بشریت .. مجموعه کامل مهر و عطوفت انسانی میگریست .. باین اشک میریخت که چرا آن سیاه‌دل هفتاد مرتبه از او تقاضای عفو کرد و حتی یکبار نام خدای رابل را نیاورد .

موسی سر برداشت و با صدائی که هنوز از گریه میلرزید اظهار داشت :
- او هفتاد مرتبه بمن التماس کرد ولی یکبار نام خدای رابل نیاورد .. اگر یکمرتبه از خدا عفو میخواست ، خداوند بزرگ او را میبخشید

وا از گناهش چشم می پوشید من میتوانستم او را یکمرتبه در دل خاک ناپدید کنم ولی اینکار را نکردم و با فرصت دادم که شاید یکبار خدای را بخواند و بخشوده شود .

باز موسی سر را بزرانداخت .. در دلش طوفان تازه ای پدید آمده بود احساس میکرد که در میان مردم شایعاتی در گرفته .. دل او چون آئینه ای درخشنده و صافی بود که عکس هر اندیشه ای را منعکس میکرد. آنچه در ضمیر مردم میگذشت نقشی از آن در آئینه دل و روح موسی پدید می آمد. و این مرتبه نیز سر برداشت و گفت :

- فکر میکنید که من قارون را بدل خاک فرو کردم که گنجینه های او را بنفع خود ضبط کنم .

نزدیکانش گفتند :

- ای موسی چنین نیست . کسی این اندیشه را ندارد .

موسی جواب داد :

- چرا .. هستند کسانی که هم اکنون در باره همین موضوع سخن می-گفتند . من با گوش باطن خود شنیدم که عین این مطلب را طرح نموده و در باره آن مذاکره میکردند .

بسیار خوب .. حالا بگوئید چادرهایی که قارون اموال خود را در آن پنهان نموده کدام است .

همه بطرف محلی که قارون صدها چادر مخصوص خود را بر - افراشته بود برگشتند .. و در کمال تعجب دیدند که چادرها نیز در دل خاک فرو میرود .

نگهبانان گنجهای قارون می گریختند و دور میشدند که از آسیب در امان بمانند و دفائن و خزائن و صندوقهای جواهر او را میدیدند که در خاک پنهان میشود .

قسمتی از اردو خلوت شد .. چادرها هم ناپدید گردید .. . گوئی از روز نخست آنجا چادری نیافرشته بودند .. و کسانی در آن سمت اردو زندگی نمیکردند ...

با این ترتیب بود که قارون و دفائن و خزائن گرانبهای او در خاک نشستند و نابود شدند .

مرگ آرام

چندی گذشت حادثه نابودی قارون و گنجهای او در زمین موجب شد که قوم بنی اسرائیل تا اندازه زیادی نسبت به موسی و هرون تقرب جویند و احترام حق ایشان را رعایت کنند.

از آن تاریخ بعد کمتر بهانه جوئی میکردند و اگر باز هم شایه ای در میگرفت و سخنانی بر علیه موسی شنیده میشد آنقدرها اهمیت نداشت که تصمیمی اتخاذ گردد.

قارون ناپدید شد و رفت ولی در میان عبریان بودند کسانی که از خوان نعمت او مستفید میشدند و حالا که کار سورچرانی و تملق گوئی آنها بی رونق شده بود، بهانه جوئی میکردند و گاه و بیگاه سخنانی میگفتند که سبب تهییج و تحریک مردم میشد.

همه میدانستند که قارون مرد شایسته و انسان کاملی نبود لیکن حالا که او مرده و ناپدید گردیده بود عیوب وی را از خاطر برده و حسن اخلاقش را اگر داشت بزرگ میکردند و باز گومینمودند.

میگفتند قارون مرد بخشنده ای بود اما هرگز فکر نمیکردند که آن ثروت را چگونه تحصیل نموده و خون چه کسانی را ریخته تا آن همه مال و منال را گرد آورده بود.

بکروزسنگی بر مصلی که قارون در آن ناپدید شده بود نهادند ... فردا سنک دیگری بر آن اضافه کردند... موسی دریافت که قصد دارند برای قارون مقبره ای ایجاد کنند و اگر چنین کاری صورت عمل بخود بگیرد بزودی همه از خدا باز میگردند و آنجا را بتخانه ای میکنند و بهبادت قارون و بتهایم پرداختند.

تصمیم گرفت و فرمان حرکت داد. هفت ماه بعد اردوی بنی اسرائیل از (عصیون) بجانب (اودیم) حرکت کرد. اودیم منطقه ای وسیع بود که بین صحرا و کوه فاران از یکطرف و ارض موعود از سمت دیگر قرار داشت و بنی اسرائیل برای رسیدن بر زمین اجناد خود میبایست از آنجا بگذرند و بارشته

جبال (هور) را که در منتهی الیه شرق آن منطقه قرار داشت دور بزنند و راه را بمقدار بسیار زیادی دور کنند.

دو هفته بعد در اودیم اردو زدند. موسی با شیوخ و بزرگان مشورت کرد و پس از یک رشته مذاکره تصمیم اتخاذ کردید که چند نفر را بعنوان رسالت نزد پادشاه اودیم بفرستند و از او اجازه عبور بخواهند.

سه نفر قاصد روانه قصر پادشاه اودیم شد و از جانب موسی پیام بردند و اجازه عبور خواستند. یکی از آنها گفت:

«رسول خدا میگوید: .. بیا اجازه عبور بده قول میدهم که از خطر است بگذریم و اگر از آب چشمه رودخانه‌ها استفاده کردیم بهای آنرا بنمایندگان سلطان پردازیم.»

سلطان اودیم در پاسخ گفت:

«محال است چنین اجازه‌ای از جانب من صادر شود و اگر بدون رخصت وارد قلمرو من شوید پاسخ شمارا باشمشیر خواهم داد.»

موسی دریافت که نتیجه جز قتل و خونریزی و یک رشته جنگهای طولانی نیست لذا فرمان داد تا اردو از راه کوهستان هور بسوی ارض موعود حرکت کند.

(بنی اسرائیل) پس از مدتی اقامت در مرز اودیم بسوی هور حرکت کردند و از راهی که موسی نشان میداد به پیشرفت پرداختند.

دو ماه گذشت. . . در طول این مدت (مریم) خواهر موسی مرد و او را در دامنه کوهستان بخاک سپرده و رفتند. . . چند فرسنگ آنطرف‌تر موسی فرمان داد تا اردو زده شود زیرا قصد اقامت طولانی‌تری داشت. . .

کسی نمیدانست چرا (موسی) این منطقه کوهستانی را برای اقامت در نظر گرفته است. . . از او می‌پرسیدند جواب قانع کننده‌ای نمیداد ولی کاملاً معلوم بود که علتی موجود میباشد و موسی کسی نیست که کاری را بدون سبب انجام دهد.

اردو طبق نقشه معین که همیشه آسیه موس طراح آن بود ایجاد گردید. خیمه مجمع در رأس اردو زده شد و چادرهای دیگر همه با نظم و ترتیب در ردیف‌های طولانی در دامنه کوهستان برپا گردید. . . چند روز بعد موسی به هرون و

پسرش العازار گفت :

- امروز همراه من بکوهستان میآئید .. و آنگاه به هرون گفت :
- تو ای برادر .. لباس مخصوص خدمت در خیمه مجمع را می پوشی
العازار نیز بهترین البسه خود را بتن میکند .. ما بجایی میرویم که
فرشتگان آسمان حضور دارند .. هر چه بهتر باید تمیز و منزه باشید .. کار مهمی در
پیش است ..

هرون و العازار اطاعت کردند .. او لباس خدمت در خیمه عبادگاه را
تن کرد .. همان لباس زربفت عالی که هنگام عبادت می پوشید ..
همان کفشها ، همان عصا .. و همان کلاه که از پشم شتر سیاه تهیه
گردیده بود ..

العازار نیز بهترین البسه را پوشید .. شالی از اطلس بکمر بست .. خنجری
زرین آویخت و هر دو نفر در خدمت موسی حضور یافتند و آمادگی خود را ابراز
داشتند ..

(موسی) گفت :

- بسیار خوب ، همراه من بیآئید ، و بعد اردو و خیمه مجمع و بقیه امور مهم
مردم را به بوشع و دیگر شیوخ و بزرگان سپرد و هر سه نفر بسوی دامنه کوهستان
حرکت کردند ..

هرون نمیدانست چه پیش خواهد آمد العازار نیز از این دوروزه کوتاه چیزی
نمی فهمید و نمیدانست .. موسی که مطلع و آگاه بود سخنی نمیگفت و هر بار که از
او سؤال میکردند پاسخ میداد :
- فرمان خداوند است ..

از تپه ای گذشتند .. از آنطرف سرازیر شدند .. از تپه بزرگتری بالا رفتند و
بدامنه کوهستان رفیع و سرکش هورا افتادند و در آنجا نیز راه کوتاهتری را که
نزدیک بنظر میرسید پیش گرفتند ..

این قله از پائین خیلی بلند جلوه میکرد ولی چون به نوک آن رسیدند
دریافتند که پیش قله دیگر مثل تپه ای است کوتاه و پست .. در بالا ، قسمتی از کوه
مسطح بود و چقدر تعجب کردند وقتی خانه و درختی در آنجا دیدند ... کلبه ای
کوچک .. درختی سبز و خرم ... عجبا .. این کلبه از کیست ؟ چرا در بالای قله
ساخته شده ؟ این درخت چگونه در روی قله و از شکاف سنگهای سخت کوه روئیده

وقد برافراشته ... ؟

فرمان (موسی) (العاذار) مفرشی را گستر دوهر سه نفر نشستند... حالا موقع آن رسیده بود که (موسی) حقایق را بگوید (هرون را از رازی آگاه کند... این راز مربوط به مرگ او بود... ساعت مرگ (هرون) نزدیک شده بود. (هرون) در کنار برادرش زندگی سراسر مبارزه‌ای را گذرانیده و مشقات بسیار تحمل نموده و خدمات بزرگی بعالم بشریت انجام داده بود... حالا همه چیز پایان می‌پذیرفت... اما او و پسرش (العاذار) امید داشتند چه میشود. تنها خداوند خالق عالم و آدم و (موسی) بنده برگزیده او اطلاع داشتند که ساعت آخر عمر وی فرا رسیده و بایستی دعوت حق را لبیک بگویند... (هرون) و (العاذار) مقابل (موسی) بر مسند نشستند... کمی آنطرفتر کلبه‌ای و درختی از سروهای کوهستانی در کنار هم دیده میشد... سر وی که درست راست کعبه روئیده و شاخ و برگش را روی طاق دیوارهای آن واژگون کرده و ریخته بود از سروهای کوهستانی، از همان سروهای زیبا که در جبال (کنعان) و (حطان) بسیار یافت می‌شد.

(موسی) با انگشت کلبه‌ها را به برادر و برادرزاده خودشان داد و گفت:
- نگاه کنید... این کلبه را کجا ساخته‌اند. چه درخت قشنگی. چه زیبایی خیره‌کننده‌ای دارد..

(هرون) بآن جهت نگریست و پس از لحظه‌ای درنگ اظهار داشت:
- عجب!، این کلبه چه دیوارهای صاف و درخشانده‌ای دارد. گویی همه جای آنرا از شیشه و یا از مرمر صیقلی ساخته‌اند.... اگر جلو برویم عکس مادر روی دیوارهای آن منعکس میگردد... او... در کلبه را ببینید... مثل اینست که از چوب آبنوس ساخته شده... چقدر زیبا و تماشائی است. من یقین دارم که دست شرق‌دور ساختمان چنین کلبه‌ای نیست... سبزی درخت توجه مرا جلب نمیکند زیرا درختان این نواحی همه سبز هستند و سدر در تمام فصول سال سبز و خرم می‌باشد... چیزی که...

(هرون) سخن را قطع کرده و در همان حال که به درخت خیره شده بود، در جای خود نیم خیره شد و با حیرت و اعجاب، بلندترین شاخه‌های درخت سدر، یا سرو کنعانی را نگریست و بعد با انگشت همانجا را نشان داد و گفت:
- این پیراهن حریر از کیست که بآن شاخه آویخته شده... راستی

حیرت انگیز است .. گمان میکنم مرد درویشی در این کلبه زندگی میکنند
این پیراهن نیز از او است که شسته و به منظور خشک شدن در آفتاب به شاخه
درخت آویخته ... (موسی) که قبلا از همه چیز مطلع بود لبخندی زد و در
پاسخ او گفت:

- برخیز ای (هرون) ... بلند شو و بدرود کلبه برو ... در آنجا چیزهایی
هست که تو باید ببینی ...

(هرون) متعجبانه سؤال کرد:

- آه ... این چه فرمانی است که بمن میدهی ... این کلبه صاحبی
دارد که با اکنون در کلبه است و یا برای تهیه مایحتاج و آذوقه بیرون رفته ...
در هر دو صورت کار خوبی نیست که بدون اجازه در خانه کسی را بگشاییم
و وارد شویم ...

(موسی) تبسمی ملکوتی کرد و پاسخ داد:

- این کلبه متعلق بخود تو است ... تعجب میکنی، ولی هیچ جای
تعجب نیست ... این کلبه برای تو بدست فرشتگان ملکوت اعلی ساخته و پرداخته
گردیده ... این درخت نیز بخاطر تو ایجاد شده و آن قبر ... همان پیراهن
حریر که روی شاخه درخت سدر آویخته شده نیز برای اینست که تو پیوشی ...
درخت از اشجار بهشتی است ... حریر پیراهن را نیز کروبیان عالم الا یافته اند و ...
(هرون) که بیشتر متعجب شده بود برخاست و پرسید:

- چه میگوئی ای (موسی) ... من باور نمیکنم ... شاید قصد مزاح و
شوخی داری ... من آنقدر ارزش و قدر و بها ندارم که کروبیان برای من نخ
حریر بربسند و پارچه ای بیافند و پیراهنی درست کنند و ... نه ... این کلبه
با این همه زیبایی آسمانی نیز برای من نیست ... آخر من کیستم ...

(موسی) با مهربانی گفت:

- تو نزد خدا محبوب هستی و این برای خدمات ذقیقتی است که در طول
عمر خود انجام داده و مردم گمراه و سیه دل را براه راست رهنمون گردیده و
چراغ ایمان را در اعماق روح و جانسان روشن کرده ای ... اکنون که
ساعات آخر عمر تو رسیده ملایک می آیند تا تو را با خود ببرند و در بهشت برین
جای دهند ...

(هرون) بشنیدن این مطالب اندیشناك شد... حالا میفهمید که موسی برای چه کاری او و پسرش (العاذار) را با آنجا آورده است... اندکی مکث کرد... سر را پایین گرفت و اندیشید و پس از لحظه‌ای چند سر برداشت، چشمان حق شناس و نگاه غرق محبت خود را بروی برادرش دوخت و گفت:

— ساعات آخر عمر من فرا رسیده... رضا هستم برضای خدا... و چه قدر سعادت مند میباشم که برای مرگ من چنین تشریفات انجام میشود.

(موسی) اظهار داشت:

— تو از اینجا مستقیماً به بهشت هدایت میشوی فرشتگان آسمان همه جا بدنبال توهستند و این کلبه و این درخت خانه تو است در بهشت حالا وقت آن رسیده که بدرون بروی و آنچه که هست ببینی...

(هرون) دیگر حرفی نزد... آرام آرام بسوی کلبه رفت، در را گشود، قدم بدرون نهاد... هیچ روزنه و پنجره‌ای وجود نداشت اما داخل کلبه چون روز روشن بود... تختی از چوب آبنوس در وسط کلبه قرار داشت... چهار شمع بلند کافوری باروشنایی آبی رنگ میسوختند دوشمع در بالا و دوشمع در پایین تخت آبنوس برپایه‌های سنگی قرار داشتند و عجب اینکه هرچه میسوختند نه اشك میریختند و نه کوتاه میشدند و نه شعله‌های شمع‌ها می‌لرزیدند...

روی تخت مقداری گل ریخته شده بود گل‌های زیبا... بارنگ‌های گوناگون و عطر فرح بخش و دماغ پرور... بخوردانی بالای بستر در میان دوشمع دیده میشد که آن نیز برپایه سنگی قرار داشت و از درون آن ابخره عطر آگین برمی‌خاست و فضای کلبه را که از عطر گل و بوی شمع‌های کافوری معطر شده بود بیشتر معطر مینمود...

دیگر چیزی در کلبه وجود نداشت... (هرون) باز گشت و چون مقابل (موسی) رسید پرسید:

— ای برادر بزرگوار.. خانه خود را دیدم... حالا بگو که تکلیف من چیست و چه باید بکنم...

(موسی) اظهار داشت:

— از لحظه‌ای که تراز میان ما میروی، فرمان حق جل جلاله پسر تو

(العاذار) که شایستگی کافی و ایمان محکم دارد جان شین تو خواهد شد و بخدمت در خیمه مجمع سرفراز میگردد ... با این لباس که بتن داری نمیتوانی به بهشت بروی .. لباس آخرت همان است که به شاخه سدر آویخته شده .. تو لباس خدمت درخیمه عبادنگاه را بیرون می آوری و آن پیراهن را بتن میکنی و در بستر می خوابی ... خیلی زود خواب شیرینی تو را میرباید و دیگر نمیتوانی چه می شود .. جان دادن سخت است ... ولی تو که زندگی خودت را بخدمت مردم و عبادت پروردگار وقف نموده بودی رنج جان دادن را احساس نمیکنی و بآسانی میبری .. هر کس در طول حیات خود گناهان بزرگ مرتکب گردیده باشد بسختی جان میدهد ... کما اینکه با چشم خود طرز جان دادن و مردن (هارون) را دیدی ... ؟

(هارون) سردار پائین گرفته بود و بسنغان (موسی) بادقت هرچه تمامتر گوش میداد ... چند ثانیه سکوت حکمفرما گردید ، مجدداً (موسی) سکوت را شکست و فرمان داد :

- چرا ایستاده ای ... فرشتگان را معطل کرده ای ... نمی بینی که ملائک چگونه گرد سر تو و کلبه ات پرواز میکنند و دست افشانی و پای کوبی مینمایند و شادمانند که میخواهند مردنیکو کاری را به بهشت ببرند ... اجداد تو نیز در بهشت انتظارت را میکشند ... ابراهیم، اسحاق، اسمعیل، یعقوب، یوسف .

(هارون) مرد خدا بود و برای مرگ آمادگی داشت آنچنانکه همه مردان خدا از مرگ نمیهراسند او نیز از روحیه ای قوی و چهره ای متبسم دقایق حیات را میگذرانید و گویی میخواست از همه جای دنیا خدا حافظی کند، به افق می نگریست، به قله کوه خیره میشد، به انتهای دره نظر میافکند، به کانون خورشید نگاه می کرد و آسمان را از مد نظر میگذرانید و بالاخره به صورت (موسی) و (العاذار) نیز با چشمی دیگر نگریستن میگرفت.

اینها آخرین نگاههای (هارون) بود که از دو گوی چشمش جدا میشد و دشت و صحرا و کوه و هامون میگذشت . این نگاهها معرف آخرین لحظات هستی او بود و عجیب اینکه تالم (موسی) او را چنان ساخته و پرداخته بود که از مرگ هیچ وحشتی نداشت و مرگ را با آغوش باز می پذیرفت .

بازاز (موسی) پرسید:

- چه کنم .. تکلیف من چیست، فرمان خداوند را چگونه باید کردن
بنهم ..

(موسی) گامی پیش نهاد، صورتش را بوسید، برای سعادت آن دنیای او
که تقریباً مسلم بود بازهم دعا کرد و اظهار داشت :

- بگیر، این پیراهن را بپوش و لباس خدمت خیمه را به (العاذار) بده،
زیرا از این پس او خدمت دوستان خداوند را خواهد کرد .

هنوز جمله را تمام نکرده بود که پیراهن حریر سفید از شاخه درخت سدر
جدا شد و مثل اینکه شخص نامرئی آنرا در دست گرفته و تقدیم کند مقابل
(هرون) قرار گرفت .

(هرون) اعجاز زیاد دیده و شب و روز با موسی معشور بود و معجزات او را میدید
لیکن این مرتبه یقین داشت که پیراهن آخرت او را فرشتگان بدست گرفته اند
و باو تقدیم مینمایند . با تبسم رضامندی پیراهن حریر را گرفت و در پشت همان
درخت لخت شد و لباس را بیرون آورد و به (العاذار) داد .

(العاذار) نیز بسرعت لباس پدرش را پوشید، و موقعی که (هرون) در
پیراهن سفید و بلند حریر ظاهر گردید، (العاذار) نیز با جبهه قبای زرد و زنی شده
خدمت خیمه مجمع ملبس بود .

هر دو نفر در حضور (موسی) ایستاده و گوش فرمان نهادند . (موسی)
در حالت خاصی فرورفته بود . زیر لب چیزهایی می گفت که مفهوم نبود ...
تنها میدیدند که گاهگاه سر بر می دارد و به آسمان ها می نگرد و آمین
می گوید ...

وقتی سکوت شکسته شد گفت:

- برو برادر عزیزم . برو .. در بستر بخواب . دراز درون بیند .
آنجا جایی است که تو باید تنها باشی و راهی در پیش داری که میبایست بتنهائی
به پیمانی ... روزی هم نوبت من میرسد ولی معلوم نیست شایستگی آنرا
داشته باشم که مثل تو بمیرم . برو برادر عزیزم، برو، لطف و عنایت خداوندی
همراه تو ...

یکبار دیگر دو برادر چهره یکدیگر را بوسیدند و به تبسم و خنده وداع
نمودند ... آنگاه (العاذار) پیش رفت، صورت پدرش را بوسید و بدست او بوسه

زد و تقاضا نمود که دردم رفتن برای او بخیر دعا کند .. زیرا (موسی) بیمارها گفته بود که دعای پدر موجب سعادت فرزند میشود ..

هرون (العاذار) را دعای خیر کرد و آرام آرام بطرف کلبه رفت .. کلبه‌ای که معلوم نبود از چه ساخته شده و دیوارهایش چون آئینه صیقلی و شفاف بنظر میرسید ..

(هرون) وقتی به کلبه رسید دست پیش برد که در را بگشاید ولی در نهایت حیرت و تعجب مشاهده نمود که در برویش باز و چون وارد شد در بسته گردید ..

(موسی) و (العاذار) در چند گامی ایستاده و چون دیوارهای کلبه شفاف بود سایه (هرون) را میدیدند که باچه سکون و آرامشی به تخت نزدیک شد و روی آن خوابید .. دست‌ها را روی سینه نهاد ، پاها را دراز کرد و دیدگان را بست ..

خوابی شیرین بر چشمان (هرون) مستولی گردید و اندك اندك اعصابش سست شد ، رخوت و سستی دلپذیری وجودش را فرا گرفت و مرك مثل خواب او را همراه برد ..

سکوتی مرگبار بر کوهسار حکم فرما بود و فقط گوش (موسی) صدای بال فرشتگان را میشنید که در فضای کوهسار رفت و آمد میکردند و میخواستند میهمان تازه بهشت را به آسمان ببرند و از حدود هستی خاکیان خارج کنند ..

همینطور شد .. و این بار العاذار نیز با چشم خود مشاهده نمود که چگونه يك مرد خدا نزد خالق خود میرود .. لرزشی بدن او را فرا گرفت .. تشنج عجیبی که هرگز طاقت تحمل آنرا نداشت .. دیدگانرا بست ، بر خود فشار آورد و چون لرزش بدنش رفع گردید و دیده گشود .. نه از کلبه اثری بود و نه از درخت سدر بهشتی ..

کوهستان بود و کوهستان .. قله بود و قله .. پستی و بلندی بود و همین درخت و کلبه هر دو ناپدید گردیده بود ..

(موسی) بازوی (العاذار) را گرفت و گفت :

- برویم .. برویم بار دو .. حالا موقع آن است که خبر مرك هرون

را به قوم برسانیم ..

(العاذار) پرسید :

- اینگونه مراكرا مردم باور ندارند .

(موسی) پاسخ داد :

- راست میگوئی .. وحق اینست که باور نکنند ولی رضای خداوند

همین بود که اودورا چشم دیگران جان بسپارد و با آسمانها برود ..

(العاذار) پرسید :

- چه میگویند ؟ چه جواب خواهیم داد :

- هیچ .. توهم شاهد بودی و دیدی که بدت چگونه مرد و چنان

ناپدید شد .

من از رضای خداوند و تقدیر و قضای الهی برای ایشان سخن میگویم

و توهم آنچه را دیده ای بازگو کن ..

باین قرار بسمت اردو حرکت کردند ..

همه چیز آرام و مردم بکار مشغول بودند . بزرگان قوم طبق قراری

که (موسی) گذاشته بود بر تق و وفق امور مردم می پرداختند و هر

خانواده ای نزد یکی از شیوخ می رفتند و حل مشکلات خود را از او

می خواستند ..

باین مقررات در غیبت موسی هیچ اتفاق تازه ای رخ نداده و

آرامش حفظ شده بود ولی بعضی اینکه موسی و (العاذار) بدون هرون

ظاهر شدند و سخن از مراك عجیب او گفتند و لوله ای در گرفت و نوبوا و

سخنهای درگوشی آغاز گردید .

بازماندگان قارون .. مخالفان موسی آنها که از قدرت و محبوبیت

پیغمبر خدا بیمناك بودند ، از این موقعیت استفاده کرده و به تحريك مردم

پرداختند و بدگویی و فتنه انگیزی را آغاز نمودند ..

میگفتند :

- (موسی) هرون را بکوه برده و کشته است . العاذار نیز با موسی

همکاری نموده که جانشین پدرش باشد .. غیر از این چیزی نیست و اگر

هرون میخواست بمرک طبیعی بمیرد، چرا در اردو نمرد .. آیا برای خداوند

مشکل بود که همان کلبه را در وسط اردو و در حضور عبریان و پیش چشم بنی اسرائیل بوجود آورد و بعد ناپدید نماید ؟ نه !! پس موسی قصد کشتن برادرش را داشت که با این حيله او را بکوه برد و بقتل رسانید و چنین قصه ای را ساخته که ما را فریب دهد ..

موسی باین سخنان اعتنائی نکرد و رفت . دستور داد برای هرون مجلس یادبودی برپا کنند و در بزرگترین چادر اردو در مرك او سوگواری نمایند . در ضمن خیمه مجمع ، یعنی عبادتگاه سیار بنی اسرائیل را برای انجام تشریفات انتقال وظیفه از هرون به العاذر آماده نمودند ..

فته انگیزی ها ادامه داشت . موسی در راه می شنید که با انگشت او را بیکدیگر نشان میدادند و می گفتند :

- اینست پیغمبر خداوند که برادرش را کشت ؟ عجب .. این چگونه پیغمبری است که آدم میکشد و دست بخون بیگناهی میآلاید کد بزرگترین خدمات را با و انجام داده و در مراحل سخت زندگی بار و بار او بوده است .. چرا .. چرا باید چنین جنایت بزرگی را مرتکب شود ؟

موسی می ایستاد .. در حالیکه سر را پائین انداخته و دید گانش از اشک لبریز گردیده بود این اتهامات جانکاه را می شنید و دم در میکشید و بدون اینکه حتی بگویند کان بنگرد راه را پیش میگرفت و میرفت .

فقط اشخاصی مانند موسی و پیغمبران بزرگی چون او میتوانند چنین طبع والایی داشته باشند و تا این اندازه بر نفس خویش مسلط گردند .. یکبار ، همان روز که قرار بود مجلس یادبود هرون در خیمه ای و ساعتی بعد از آن مراسم انتقال وظیفه خدمت از پدر به پسر در چادر عبادتگاه منعقد گردد موسی و یوشع و العاذر از خیابان بندی قسمتی از اردو عبور می نمودند ..

موسی در وسط قرار داشت و برای دو همراه صدیق خود سخن میگفت و در باره غفران خداوند و گناهان بشر صحبت می کرد که ناگهان با چند نفر از همان بدگویان کم خرد رو برو شدند .. آنها ایستادند .. سنگریزه برگرفتند و بسوی موسی پرتاب نمودند و یکی از آنها با خشونت فریادی کشید و گفت :

- موسی .. تو برادرت هرون را کشتی .. هان .. کسی که با برادر خود ..
با خدمتگذار مهربان و بار بار خویش چنین رفتار نالهنجاری داشته باشد تکلیف
مأمولوم است .. باید بدانیم که با ما چه خواهی کرد و چگونه مثل کوسفند
سرازدنمان جدا خواهی نمود ..

دیگری مثنی خاک برگرفت و بطرف صورت موسی ریخت و قهقهه
زنان و دشنام گویان دنباله سخنان رفیقش را گرفت و اظهار داشت:

- من میدانم چرا هرون را کشتی و چرا العاذرا را باین سمت انتخاب
نموده ای .. گوئی قبلا بین آنها قراردادی منعقد گردیده بود زیرا اینستوال
را یکی کرد و پاسخش را دیگری داد .. توضیح را این میخواست و جواب
را او میداد ..

سومی گفت :

ساده است .. این روزها ذخیره و گنجینه هرون زیاد شده بود ..
مرتبا از ما زکوة میگرفت و قسمت بزرگی از این درآمد را برای خودش
اندوخته میکرد .. من بگوش خودم شنیدم که موسی از هرون مطالبه حق
میکرد و باو میگفت اگر نیمی از اندوختهات را بمن ندهی سر از بدنت
جدا میکنم ..

همان مرد اولی که سنگریزه بسوی موسی ریخته بود با اطمینان گفت:
- منم شنیدم .. راست میگوئی .. در چادر مجمع بود که بین آنها
گفتگو در گرفت ..

در تمام این مدت موسی سر را پایین انداخته و دید گانش را بسته بود
و لبها را بهم چنان میفشرد که هر کس میدید میفهمید تا چه اندازه مجاهده
می نماید که بر نفس خود مسلط شود ..

یوشع از زیر چشم به موسی مینگریست .. او مردی غیر آموخته و متعصب
بود .. در میان شیوخ و بزرگان بنی اسرائیل احترام بیشتری داشت از
مهمترین افراد قوم محسوب می گردید و نسبت به هادی و رهنمای خویش یعنی
موسی تعصب نشان میداد .. کوچکترین بی احترامی با او را نمیتوانست تحمل
کند و بهمین علت در مقابل او بد گویان احتیاط میکردند و کمتر از موسی
بر شتی یاد مینمودند ..

دست او روی قبضه شمشیر قرار گرفت خون پرده‌ای سرخ رنگ روی چشمهای او افکند و برای آخرین بار به موسی که همچنان با گردن خم و سری فروانداخته ایستاده بود نگاه کرد .. با این نگاه میخواست از او اجازه بگیرد و بایک ضربت گردن هر سه نفر را مثل سرخسار قطع نماید ..

او راستی چنین قدرتی را در خود سراغ داشت اما موسی با شتاب میج دستش را گرفت و بادست دیگر دست العازار را نگه داشت و در حالیکه میکوشید سرش پائین و چشمانش بسته باشد از مقابل آنها رد شد و رفت ..

آنسه نفر قهقهه میزدند .. میخندیدند و بدگویی به موسی را ادامه میدادند و با صدای بلند حرف میزدند تا موسی هر چه دورتر میرود باز هم بشنود که آنها چه میگویند و چه عقیده‌ای درباره او دارند ..

در پشت یکی از چادرها موسی ایستاده و دستها را بسوی آسمان گرفت و با صدائی آهسته که یوشع والعاذار بزحمت میشنیدند گفت :

پروردگارا .. من از حق خود میگذرم بر آنها خشم نگیر .. الهی عفو و غفران تو بزرگتر از گناه ما است .. بخاطر من برای آنها هیچ گناهی بحساب نیآور ..

دستها را پائین آورد .. دندانهای یوشع از فرط غضب و خشم بهم فشرد و میشد و هنوز همان پرده سرخ رنگ خون مقابل چشمان او وجود داشت و دستش روی قبضه شمشیر قرار گرفته بود ..

العاذار نیز بعقب نگاه میکرد و آنسه نفر را با نفرت و راندازمینمود .. ولی موسی برای بخشایش آنها استغاثه میکرد ..

(یوشع) که از صبر و تحمل موسی نیز خشمگین بنظر میرسید پای راست خود را بزمین کوفت و گفت :

- این چه تعملی است .. یعنی چه .. چرا سر را پائین میاندازی .. این حرکت آنها را بیشتر تحریک و تهییج مینماید و بتصور اینک که راستی گناهکار هستی هر چه میخواهند میگویند .. چرا سر را پائین میگیری ؟ چرا چشمان خود را میبندی ؟

موسی بادیدگان معصوم و نگاه پاک خویش به یوشع نگریست و گفت :

- خدا خودش بهتر می داند که من چرا چشمان خود را میبندم و سر را

پایین میافکنم .. آه .. آه .. چه بگویم .. آخر منم انسان هستم .. مثل شما یکی از افراد بشر می باشم .. غرایز و طبایع و خصالی مثل شما دارم .. کینه بدل می گیرم .. از تعریف خوشنودمی شوم و چه بسا که ، آه .. بخدا ایمنا کم که مبادا گوینده دشنامها بنگرم و او را بشناسم و دفعه بعد که او را می بینم بیاد سخنان زشتی که گفته بود بیافتم و بین او و دیگر بندگان خدا فرق بگذارم ...

اشك در چشمان یوشع والعاذار حلقه زد .. آنها نمی شنیدند ولی اگر صاحب شنوائی نبوت بودند صدای برهم خوردن بال فرشتگان که بر بالای سرموسی می پریدند بگوششان می رسید و آفرین گوئی آنها را نیز احساس می نمودند .. از خاک زیر پای .. از آسمان بالای سر از ملائک و کروبیان .. از تمام ذرات هستی صدای مرجبا و آفرین برخاست .. اینست فرق میان پیامبران و بندگان عادی خداوند اگر کسی بتواند تا این اندازه نفس خود را مهار کند بدرجه ای که موسی رسید ارتقاء می باید و البته برای همه کس این قدرت صورت امکان نمی گیرد ..

یوشع خم شد .. درحالی که اشك از چشمان مردانه اش می ریخت دست موسی را بوسید و انگشتان او را بصورت خود مالید و گفت :
- ایكاش ذره ای از ذرات متشکله وجود تو بوجود من ملحق میگردد
ومن باهمان يك ذره پاکی و معصومیت نزد خداوند تقرب و عزت میافتم ..
موسی بامعیت دستی بسر آنها کشید و گفت :

- این ستمها قابل تحمل است زیرا دیگر چیزی پیایان کار نمانده ..
یوشع هرچه اصرار کرد، العاذار هر قدر التماس نمود که بیشتر در این باره توضیح دهد موسی چیزی نگفت و حرفی بر آنچه که قبلا گفته بود نیافزود تا اینکه به چادر مورد نظر یعنی محل مجلس یادبود هرون رسیدند و وارد شدند. ازدحام بسیار بود .. همه در چادر نشسته بودند و از هرون و عظمت روح وی و نیکی ها و خدماتی که انجام داده بود سخن میگفتند و از وی به نیکی یاد میکردند ...

موسی برای انجام مراسم دعا وارد شد. او وظیفه نداشت چیزی در باره برادر خود بگوید اما بادوستان هرون و کسانی که براستی از جان و دل

نسبت به موسی و برادر وی هرون ارادت میورزیدند بر کرسی قرار گرفت و لب سخن گشود و پس از مقدمه‌ای از ایام گذشته .. آن زمانها که در مصر بودند و با فرعون مبارزه میکردند گفت:

- هرون از بندگان مقدس خداوند بود در همه هر جز خدمت بخداوندگان خداکاری نکرده و بهمین علت بود که حضرت احدیت او را چون مقدسین بزرگ با آسمانها برد. .. مرگ وی در واقع مرگی مثل مردن دیگر افراد نبود. .. باید اذعان نمود که هرون با آسمانها صمود کرد و نزد فرشتگان و کروبیان رفت. .. هنگام رفتن از. .. فرشتگان خدا میرقصیدند، دست افشانی میکردند. .. بالای سر ما پرپر میزدند و بهم بشارت میدادند که یکی از بندگان خاص خداوند که در روی خاک میزیست و پاک مانده بود با آسمان می‌رود و در بهشت نزد آنها جای میگیرد. .. این بشارتی بود که از کنار بستر مرگ هرون نا آسمانها رفت و بگوش همه ملائک رسید و بهشتی‌ها نیز آگاه شدند. .. اجداد ما (ابراهیم) .. اسحاق .. اسمعیل .. یعقوب .. یوسف .. همه مطلع گردیدند که یک مرد از اخلاف ایشان با اعمال نیک و زندگی پاک جهان خاکی را بدرود میگوید و به بهشت می‌رود که بایشان ملحق شود. ....

موسی یکبار دیگر در باره چگونگی مرگ هرون و نحوه صعود او با آسمان سخن گفت و چنان آن صحنه بدیع ملکوتی را توصیف نمود که شنوندگان مومن به خداوند و آنها که بر راستی موسی را دوست میداشتند، گویی آنجا حضور داشتند و آن صحنه را میدیدند. ....

هنوز سخنان موسی بابان نپذیرفته بود که ناگهان مردی از میان جمعیت و از صف مخالفان و اعداء بر خاست و در حالی که مشتها را آگه و به جانب سخنگوی معصوم حواله مینمود گفت:

- دروغ می‌گویی ... ما سخنان تو را باور نداریم .. اگر راست می‌گفتی و بجای چنین دروغ بزرگی صحنه کشتن هرون را تشریح و طریقه سر بریدن و دفن نمودن او را توصیف میکردی شاید برای ما شنیدنی تر از این همه مطلب کذب بود ... آرام باش دروغگوی حيله ساز جادوگر .....
- موسی باز سر را پایین انداخت ...

سختنگوی پر خاشجوی چون سکوت موسی را دید همانطوری که یوشع گفته بود حمل بر گناهکاری او نمود و با شجاعت بیشتری خطاب به صف کسانی که در دوست وی نشسته و گویا قبلاً باهم قراری گذاشته بودند گفت: - می بینید .. گناهکار سر خود را پائین میگیرد ... آخر نمیدانند در مقابل حقیقت چه بگویند .. حالا که میفهمد رازش برملا شده و همه از جنایت فجیع او آگاه شده اند چاره ای جز قیافه گرفتن و سر فرو گرفتن ندارد ... آیا شما غیر از این عقیده دارید؟

با این سؤال آنها به صدا درآمدند و فریاد کنان گفتند:

- با تو هم عقیده هستیم ... سزای جیانتکاری مانند او که برادرش را کشته اینست که سنگسارش نمایم .. خودش بارها گفته که جزای جانی عامد که با طرح نقشه و مقدمه کسی را کشته و آن شخص گناهی مرتکب نگردیده باشد مرگ است و همین مرگ پاسخی است که ما به عمل زشت او میدهیم .. فوراً او را دستگیر نمایید....

جمعی برخاستند؛ شمشیرها را از غلاف کشیدند و بطرف کرسی موسی حمله ور شدند که او را بگیرند و بزنجیر بکشد و چون جنایتکاران پالهنك بگردنش بیافکند و درآورده بگردانند ...

آنها ایچند قدمی رسیده بودند که غفلتاً یوشع از جای جست و با شمشیر خشمگین راه را برایشان گرفت و با غضب و در حالیکه از شدت خشم دندانهایش بهم میخورد گفت:

- بجای خود برگردید گناه کاران خدا شناس .. برای پیغمبر خدا شمشیر می کشید، ننگ و نفرین ابدی بر شما باد ... برگردید و در جای خود آرام بنشینید و گرنه سر از بدن فرد فرد شما جدا خواهم نمود ..

این عکس العمل شدیدی لعظه ای آنها را از پیشرفت بازداشت و دو برری یوشع که چون شیر شمشیر بدست پشت بر کرسی موسی ایستاده بود توقف کردند اما از پشت صف يك نفر گفت:

- نترسید ... موسی را بکشید و یوشع را نیز قطعه قطعه کنید .. اینها گناهکار هستند و باید کشته شوند ... امر خدا اینست و ما هم بفرمان خداوند رفتار میکنم.

جسارت مهاجمین بیشتر شد و بسوی یوشع پیش روی را آغاز نمودند و در حالیکه با احتیاط گام برمیداشتند شمشیرها را برای حمله یادفاع جلو تر از خود گرفته بودند.

یوشع برای اینکه آنها را بترساند شمشیر را بحرکت درآورد و با يك حرکت دورانی شمشیر چند نفر را از کفشان خارج نمود ولی این کفایت نمیکرد و باز هم دیگران که شمشیر در کف داشتند جای آنها را گرفتند این بار (آسیموس) که تا کنون آرام و خاموش گوشه ای نشسته بود مثل عقاب از جای جست، شمشیر کشید و به یوشع پیوست و چون ملاحظه او را نداشت و جنگجوی سابقه دار بود بدون درنگ بطرف مهاجمین حمله ور گردید و بضربت شمشیر چند نفر را از صف مجروح نمود و از پای درآورد... زد و خورد بالا گرفت.. آن دو نفر از يك طرف و دهها نفر از طرف دیگر غیر از یوشع و آسیموس و چند نفر انگشت شمار از دوستان صدیق موسی بقیه شیوخ قوم بنی اسرائیل اصولاً شمشیر بدست گرفتن را نمیدانستند و هر گز جنگ ندیده و قتال خصمانه را ندیده بودند و از مشاهده رنگ خون بیمناک میشدند..

دربخ از راه دور و رنج بسیار.. اشك در چشمان موسی حلقه زده بود افسوس میخورد که چه رنجهایی برای این مردم قدر شناس متحمل گردیده و هنوز نه خدای یگانه را آنطور که هست و شایسته است میشناسند و نه فرامین او را گردن می نهند..

درد از این گدازنده تر نمیشد که میدید با آن وحشیگری بروی او شمشیر کشیده و قصد کشتن و ریختن خون پاکش را دارند... آه این دردهای بی درمان را کجا علاج می توانست کرد و چه کسی بود که اندکی از رنج جانکاه حیات پر مشقت فرستاده خداوند بکاهد و آلام درونی و روحی او را تسکین دهد..

هرون مرده بود.. چه مرگ شیرین و خوبی مرگی ملکوتی بسراغ او آمده و رادرش را برد..

پس هرون العاذار نیز آنجا حضور داشت و دید و حالا این اشخاص باور نمیکردند و او را بقتل هرون متهم مینمودند..

آسیموس بوشع را عقب زد .. گامی جلوتر نهاد و شمشیر را کشید و حرکت در آورد .. آن یکنفر که در پشت صفوف مهاجمین ایستاده بود و بی خردان گمراه را تحریک و به کشتن موسی تهیج می نمود صف های مقابل خود را شکافت ، پیش آمد و چون روبروی آسیموس قرار گرفت آب دهان را جمع کرد و روی گونه و چشم راست او انداخت و باچند دشنام که بدو تهنه این عمل زشت نمود گفت :

- تفو بر تو ای مرد لعنتی .. بروی اولاد ابراهیم شمشیر میکشی ؟
آسیموس که نمیخواست خون کسی ریخته شود باکوشه آستین آب غلیظ دهان آن مرد را از چهره سترد و در حالیکه بسختی میکوشید بر رفس خشمگین و ناراحت خود مسلط شود جواب داد :

- شما بروی فرزند اسرائیل و بنده خاص خداوند و رسول او شمشیر میکشید و او را به خیانت و آدم کشی متهم مینمایید و شرم نمی کنید .. از من چه کار زشتی سر زده .. من از ولینعت خود موسی تاجان در بدن دارم دفاع می کنم و تا قطره آخر خون خود اجازه نمیدهم باو نزدیک شوید ..
فقط وقتی میتوانید باو دسترسی پیدا کنید که او روی جسد من بگنزد
بعدا نیز با بوشع رو به رو خواهید شد ..

مخاطب آسیموس که بهر وسیله میخواست آسیبی به موسی و مدافعین او برساند از يك لحظه غفلت وی استفاده نموده و با يك جمله ناگهانی تیغه شمشیر را بسوی گلوی سردار معروف مصری پیش برد ..

چیزی نمانده بود که تیغه شمشیر از گلوی آسیموس بگنزد و خونس روی پایه های کرسی موسی بریزد و قربانی دفاع از ولینعت خویش شود اما این بار هم خداوند نجات ویرا مقدر فرموده بود و بوشع که سراپا دقت و مراقبت شده و چشم از آن مرد جسور و گستاخ بر نمیگرفت جستی زد و با پهنای تیغ خود به لبه شمشیر او زد و تیغه را منحرف کرد بطوری که فقط خراش مختصری روی پوست بدن آسیموس ایجاد شد ..

شخص مورد بحث کار را تمام شده میانگاشت و وقتی بخود آمد که دستش تهی و شمشیرش بسویی پرتاب شده بود .. با عجله شمشیر یکی از دوستانش را کشید و حمله ور گردید این مرتبه خود آسیموس بدفاع پرداخت و فریادی

مهیّب کشید و گفت :

- ای موسی .. این قربانی را برای خداوند بپذیر ..
وچنان ضربتی باشمشیر به مغز او فرود آورد که کاسه سرش شکافت
و تاپشت ابروی او درید و جسد خون آلودش بزمین افتاد ..
موسی که چهره را میان دودست پنهان نموده و با خداوند راز و نیاز
میکرد سر برداشت و با صدائی که میلرزید گفت :
- صبر کنید .. باشما حرفی دارم ..
آسیموس جنازه مقتول را بانوک پنجه پا عقب راند و بکمک موسی
فریادی کشید و حاضران را بسکوت دعوت کرد ..
چند دقیقه طول کشید تا همه خاموش شدند ..
موسی روی کرسی ایستاد و اظهار داشت :

- گوش کنید .. یک روز میرسد که منم مثل هرون از میان شما میروم
و افسوس خواهید خورد که چرا نصایح مرا بسمع اطاعت نگرفتید و دستکار
نشدید ...

این صدای خداوند است که از حلقوم من خارج میشود .. من برای خدا
و رضای او رنج میکشم و از شما دشنام میشنوم و سکوت می کنم .. بارها خدای
جل جلاله مقدر فرموده که خانمان و هستی شما را بسوزاند و طومار وجودتان
را درهم نوردد و نامتان را از صفحه روزگار محو و زائل کند ولی گریه ها
و استغانه های من مشیت الهی را تغییر داد .. من از این راه متی بر شما
ندارم زیرا وظیفه خود را انجام داده و باز هم تازنده هستم بوظیفه خود
عمل می کنم ..

بکنفر از میان جمع فریاد کشید و با خشونت و تندى گفت :

- این حرفها را زیاد شنیده ایم .. حالا که هرون را کشته ای ما را نیز
بسختن پردازى سرگرم می کنی .. عجبا .. حالا که الکن و لال هستی اینطور
با حرف ما را فریب می دهی .. اگر زبان داشتی و خطیبی ماهر بودی چه
می کردی ...

بگو با هرون چه می کردی ..

موسی پیشانی را در میان انگشتان لرزان خویش فشرد و پس از مکث

کوتاهی ادامه داد :

- دقت کنید .. پایان زندگی منم نزدیک است و این بشارتی است که
هم اکنون از سروش عالم غیب شنیدم .. ولی هرون به اراده پروردگار خود
مرد و با آسمانها رفت . شما باور نمیکنید ؟

همه یکدل و یکزبان جواب دادند :

- نه. نه. باور نداریم . مسلم است که تو او را کشته ای ..

موسی پرسید :

- چه کسی گواهی بدهد قبول میکنید ؟

يك نفر که جلوی دیگران ایستاده بود با لحنی تمسخرآمیز خطاب
بموسی گفت :

- دروغ تو از همینجا معلوم می شود .. تو گفتی که غیر از خودت و

الماذار کسی شاهد مرك هرون نبود .. حالا چه کسی گواهی میدهد ..

مثل این بود که این اعتراض بدل همه اعداء و دشمنان موسی نشست

ولوله تحسین آمیزی در گرفت .. احسنت احسنت از میان جمعیت برخاست و

چند نفر که بلافاصله پشت معترض قرار داشتند بادیست به پشت او زدند و باین

ترتیب او را مورد تشویق و تحسین قرار دادند .

موسی اظهار داشت :

- درست است . بحق سخن میگویم . من گفتم که الماذار و خودم شاهد مرك

او بودیم . ولی شما گفته های من و او را باور ندارید . تنها کسی که میتواند گواهی

دهد خود هرون است .

دیگری گفت :

- هرون مرده است ... تو او را کشتی چگونه گواهی مرك خودش

را میدهد .

موسی از همان شخص سؤال کرد :

- آیا مندر قدرت خداوند هستی ؟ خدا که تو را از قطره ای خون ایجاد

نمود توانایی آنرا دارد که هرون را مجدداً زنده کند و بسخن گفتن وادارد که

شما گمراهان براه راست هدایت شوید .

آنها یقین داشتند که زنده شدن هرون محال است . از طرفی موسی گفته

بود که او با آسمانها صمود نموده و فرشتگان انتقالش دادند . در اینصورت چطور

موسی میتواند او را باز گردانده زنده کند .

تذکر این نکته لازم است که آنها در واقع سخنان موسی را بساور میکردند ولی به تبعیت سرشت و ذات خویش از آزار وی ناگزیتر بودند . . . . عده ای نیز روی خصومت و دشمنی و با بخل و حسادت دیگران را محرک میشدند .

این پیشنهاد مورد قبول واقع شد و همه پذیرفتند که اگر هر کس در مورد مرگ خودش گواهی دهد اتهام قتل را از موسی برگیرند و بسراهِ خود بروند .

موسی دستپارایسوی کوه بلند کرد ، سر را بالا و بسوی آنها گرفت و بدعا کردن مشغول گردید . چیزهایی میگفت که دیگران نه می شنیدند و نه می فهمیدند و نه علاقه ای بشنیدن و فهمیدن آنها داشتند .

تنها چند نفر از معتقدین صدیق موسی که گرداگرد کرسی او جمع بودند ، دستپارایهم گرفته و سر را پایین انداخته و آمین میگفتند .

عجبا . . . موسی دشمنان خود را دعای خیر می کرد . . . از خداوند استغاثه مینمود و می خواست که تیرگی دل ایشان زایل شود و روشنی مهر و عطف و الفت و ایمان جای ظلمت کفر را بگیرد . . . دعا میکرد که دشمنانش سعادتمند و خوشبخت باشند . . . التماس می نمود که خداوند بر آنها خشم نگیرد .

اینست نمونه عظمت روح و صفای ضمیر پیمبران و همین است که آنها را بر ما و شما ممتاز میکند .

دعای موسی تمام شد . آسیحوس و یوشع ، دست اشاره ای کردند و صفوف جمعیت که تاپای کرسی موسی پیش آمده بودند اندکی عقب رفتند و جلوی کرسی میدانی پدید آوردند .

معلوم نبود چه میشود ؟ همه بادیدگان حیرت زده به موسی و دهان او مینگریستند و چون می دیدند که لبهای او هنگام دعا بهم می خورد می گفتند :

نگاه کنید سحر و افسون میکند میخواهد با جادو دهان ما را ببندد و از اعتراض بازدارد .

در آسمانها جوش و خروشی پدید آمد و این را از راهها موسی فاش کرد

در آن موقع همه کروبیان خدمت میکردند. بال و پر زنان میرفتند و میآمدند و در راه زمین و آسمان در حرکت بودند.

همه بال و پر گشوده و روی سر عبریان سایه‌ای ایجاد کردند. سایه‌ای که در آن نسیم بهشتی میوزید و عطر جان بخش و باحین فردوس به مشام میرسید و جان را تازه میکرد. نسیم خنکی و زیدن گرفت، عطری جان پرور و در دست نسیم باطراف پراکنده شد. موسی سجده افتاده بود و همراهان و کسانی که باو معتقد بودند و سرازاطلاعت وی نمی‌پسچیدند به تبهیت از او زمین را سجده میکردند و خدای را تسبیح میگفتند.

چند دقیقه بیشتر بطول نیا نجامید. موسی سر برداشت. در همان حالت سجده فرامین پروردگار جهان، خالق کون و مکان آفریننده زمین و آسمان باو ابلاغ گردیده بود. و چون سراز سجده حق سبحان برگرفت با عصای معروف خود به زمین اشاره‌ای کرد، چوب را در فضا چرخ داد و در جهتی از اردو گرفت.

غفلتا همه متوجه آن قسمت خالی شدند. همانجائی که مقابل کرسی موسی قرار داشت و آنها با اشاره یوشع و آسیه و س تپی کرده و پس رفته بودند، سایه‌ای نمودار شد.

مثل این بود که در خواب هستند و در عالم رؤیا سایه‌ای از اجسام ناشناخته مشاهده مینمایند.

سایه رنگ گرفت... نمودار تر شد و چند لحظه بعد روشن تر و واضح تر گردید و بالاخره همه حاضران توانستند تشخیص دهند که درختی و در کنار آن درخت کلبه‌ای از شیشه شفاف و متبلور ظاهر شده است.

عجبا. این چیست؟ آیا هرون است که مجدداً از بهشت اعلی بزمین نقل مکان کرده و زنده میشود.

باور کردنی نبود. از موسی معجزات بسیار دیده بودند. جوانها که در سفر مصر هنوز بدنیا نیامده چشم بر جهان نگشوده بودند بعدها این قضیه‌ها را از زبان پدران خود می‌شنیدند که موسی چنان معجزاتی کرده بود ولی هرگز نه. این با معجزات دیگر خیلی فرق دارد چشم‌ها خیره شد. دهان‌ها نیمه باز ماند.. نفس‌ها در سینه حبس گردید. انگشت‌ها را بلب و بدند از می‌گرفتند و می‌گزیدند.

درست هرون در آن اطاق بلور روی تختی از حریر سفید در جامه‌ای از دیبای شیرین خوابیده بود .

هیچ حرکت نداشت. هیچ جنبشی نمی‌کرد .
 کوئی هزاران سال است که در خواب می‌باشد .
 موسی از کرسی پائین آمد ، روبروی اطاق بلور ایستاده و خطاب به هرون گفت :

- ای برادر مهربان بامر پروردگار برخیز! ای هرون، اینست رضای خدا و فرمان او که بتوا بلاغ می‌کنم .
 همه از پشت اطاق بلور او را میدیدند .

تکانه‌ی خورد . . . حرکتی کرد . . . مثل کسی که از خوابی طولانی بیدار شده باشد خمیازه‌ای نمود و سر را بلند کرد و با طراف نگر بست . . . .

و چون از درون اطاق چشمش به موسی افتاد آغوش گشود و سلام گفت و لبخندی از روی مهر و محبت بر لب آورد .

چهره هرون همیشه درخشان و ملکوتی بود ولی آنروز حالتی دیگر داشت. میدرخشید نورانی جلوه می‌کرد . مثل این بود که صدها آینه رادر آفتاب گرفته و انوارش را بچهره او منعکس نموده‌اند .
 موسی به سلام برادرش پاسخ داد و گفت :
 - ای هرون بگو که چگونه مردی .

اینکه تو را از بهشت باینجا آوردند برای این بود که بگویی چگونه مردی و آیا کسی در مرگ تو دخالت داشت یا نه .

هرون سر را به نشانه تأسف تکان داد و اظهار داشت :
 - نه . نه . کسی مرا نکشته . خودم در این اطاق و روی این تخت آرامیدم و

جان سپردم .
 چه مرگ شیرین ولذت بخشی دارم . چه خوب و آسوده جان بجان آفرین سپردم . چرا جمع شده‌اید .

گویا فکر میکنید که من بدست کسی کشته شده‌ام .
 اینطور نیست بفرمان الهی طومار حیات من درهم پیچیده شد و رفتم بجائی که بهترین جاها است و . . .

دیگر چیزی نگفت ، باطراف نگر بست و از اینکه میفهمید رسیدن او به موسی امکان ندارد و خروج از آن اطاق متبلور مشکل است با افسوس روی تخت نشست و بعد از اعظه ای آرمید و دیده فرو بست و بآرامی مرتبه نخستین مرد .

موسی به قوم خود نگر بست . رنگها پریده و سرها افکنده بود . گویی احساس شرمندگی میکردند .

این صحبت مبرهن را نمی توانستند منکر شوند . حقیقتی آشکار بود که جواب سخنان پیپوده ایشان را میداد و حالا که همه چیز واضح گردید احساس شرم و خجلت مینمودند و نگر بستن بچشم موسی را تحمل نمیکردند ..

اطلاق بلور اندك اندك معلوم میگردد و همه با چشم خود میدیدند که با آسمان برخاسته می شود و از نظر ناپدید می گردد و میرود بجایی که از آنجا آمده است ...

هرون رفت .

سکوتی سنگین بر اطراف اردو حکم فرما گردید . تا چند دقیقه هیچکس سخن نمیگفت اعتراض پایان یافته و اتهام تمام شده و کسی بخود این حق را نمیداد که در قبال چنان برهانی قاطع باز هم موسی را قاتل برادر بنامند و او را به آدم کشی متهم کنند .

اما بهمان نسبت که در همه جای عالم آدم خوب است بد هم هست نیکان قانع شدند و پذیرفتند ولی آنها که بالطبع بد بودند و با موسی کینه و عداوتی عجیب داشتند زیر لب گفتند :

- اینهم سحر و جادو بود . چگونه ممکن است کسی که مرده و یا به قول موسی با آسمانها صعود نموده باز گردد و زنده شود و سخن بگوید و از وضع حال خودش صحبت کند . ما که قبول نمیکنیم و هر کس بپذیرد دیوانه ای است مسلم ...

این اندیشه های بود که از مغز و احیاناً سخنانی بود که بر زبان جمعی از بنی اسرائیل میگذشت و بر صفحه ضمیر موسی نقش بست و از آن آگاه میگردد ولی دیگر چیزی نمیگفت زیرا عده این قبیل اشخاص بسیار اندك و گفتارشان حائر ارزش نبود .

اکثر قوم مانع شده و دست موسی را بر سبیل عذرخواهی بوسیده و پی کار خویش رفته بودند لذا کارهای عادی مردم مجدداً آغاز گردید و آرامش نسبی برقرار شد.

موسی در آن نقطه بفرمان حق جل جلاله توقف نموده بود و این بخاطر مړك هارون بود و چون کار او خاتمه پذیرفت دیگر کاری نداشتند جز عزاداری ...

در این عزاداری همه شرکت داشتند حتی آنها که قبلاً با پیامبر خدا مخالفت مینمودند و او را متهم میکردند.

عزاداری با تشریفات خاصی انجام می پذیرفت و سی روز ادامه داشت تا اینکه پایان یافت و موسی فرمان داد که همه خود را برای حرکت بطرف کنعان آماده نمایند.

اسیران عبری

در دامنه کوه (هرد) همانجا که (هرون) فرمان یافته و از جهان بدر شده بود عبریان خود را برای حرکت آماده میکردند و جنب و جوشی داشتند اما هنوز تاریخ قطعی حرکت معین نشده و (موسی) در این باره به تحقیق چیزی نگفته بود.

جاسوسان (عراد) پادشاه کنعان که مردی جابر و خودخواه بود بعنوان پیاپی و بار دوی عبریان رفت و آمد داشتند. نان و سایر مایحتاج ایشان را تا کناره اردو می آوردند و می فروختند و می گرفتند و شاید در عوض چیزهایی که بنی اسرائیل در ساختن آن مهارت داشتند می گرفتند و می رفتند.

(عراد) سلطان کنعان جاسوسان خویش را در لباس همین پیاپی و بار دوی بنی اسرائیل می فرستاد و کسب خبر مینمود. یکروز با و اطلاع دادند که بنی اسرائیل خود را برای حرکت بطرف کنعان آماده گردیده و قصد ورود به سرحد مارا دارند.

اطلاعات دیگر قبلاً با و رسیده بود بطوری که (عراد) بخوبی میدانست عده آنها چقدر و ثروت و امکانشان تا چه میزان است. گاهی نیز مطالبی اغراق

آمیز باو میگفتند مثلاً یکی از همان پیلوران که بجاسوسی نزد عبریان رفت و آمد میکرد گفت :

- خانواده‌های عبری بجای همه چیز طلا و جواهر دارند ... بیقین هر خانواده چندین پیمانه مسكوك طلاى مصرى در چادر خویش پنهان نموده و اگر بیکاه حمله شود ثروتى هنگفت به چنگ ما خواهد افتاد که از گمان و قیاس خارج است .

این مطالب خارج از حقیقت (عراد) را تحریک نمود تا جائی که فرمان داد نیروى برگزیده برای حمله به اردوی بنی اسرائیل آماده شود .

دو هزار سوار زبده با اسلحه‌ای عالی و اسبان گرانبها و تندرو ، همه جوان و جنگجو ... این دو هزار نفر به چهار دسته تقسیم شدند و برای هر دسته فرماندهی زبردست معین گردید و هنگام غروب آفتاب فرمان حرکت داده شد .

عبریان بکار خود سرگرم بودند . مقداری از لوازم خود را بسته و در گوشه‌ای گذاشته بودند که فردا یاد روز بعد حرکت کنند .

شب هنگام اردو آرام بود . آسیه و یوشع در خدمت موسی نشسته و بسخنان او توجه داشتند . عده‌ای از بزرگان و فرماندهان نیز حاضر بودند و (موسى) سخن میگفت و درباره مسائل شرعى استدلال مینمود و میکوشید آنها را طوری آگاه و دانا کند که برای سرپرستی قوم بعد از خودش آماده باشند .

در چادر چند شمع میسوخت . يك مشعل نیز مقابل چادر روی چوب زده بودند و لى روغن کاسه مشتعل رو بآنها بود ... آتشی در گوشه چادر میسوخت و روی آن ظرف مسین غذای (موسى) میجوشید و صدای دلنشینی داشت ... ناگهان (موسى) رشته سخن را برید . ابروان را درهم کشید . سر را پائین آورد و بعد بطرف آتش گوشه چادر نگریست . باشعله‌های آن خیره شد . هیچکس علت سکوت ناگهانی (موسى) را نفهمید .

(یوشع) به (آسیه و س) و (آسیه و س) بدیگران نگرست . به صورت (موسى) خیره شدند و دیدند که قطرات درشت عرق روی پیشانی او ظاهر

شده و حالش منقلب گردیده است . جشمانش حالت دیگری یافته و خطوط
سیمای منور او از نگرانی عمیقی حکایت میکند . (یوشع) که پیش از هر کس
دیگر به (موسی) نزدیک بود به (العاذار) اشاره ای کرد و باو فهمانید که حال
(موسی) را تفحص کند .

(العاذار) از جای برخاست ... پیش رفت و دست عم خود را گرفت و با
مهربانی پرسید :

— چه شده ؟ چرا ! این عرق روی پیشانی چیست ؟
همه نگران بودند و احساس میکردند که (موسی) بیمار و با دچار انقلاب
روحی شده ..

(موسی) چشم از شعله های آتش برگرفت و غفلتا با صدائی رسا به
(یوشع) و (آسیموس) که در میان قوم شجاعترین و جنگنده ترین افراد
بودند گفت :

— چرا نشسته اید .. نمی بینید که (عراد) با چند هزار سوار نزدیک
میشود . او قصد حمله دارد . میخواهد باردوی ما شبیخون بزند و
بیگناهان را بقتل برساند . (موسی) با انگشت شعله های آتش را نشان
میداد . . . و چون (یوشع) و (آسیموس) و بعد از آن دو دیگران
بطرف آتش نگر بستند همه در کمال تعجب دیدند . . . آنچه را که پیمبر خدا
در آتش میدید .. او .. عجیب است .. عده ای سوار و در پیشاپیش آنها مردی با لباس
عالی و شمشیر مرصع و کلاه خودی که چهار ابلق بر آن قرار داشت و بدست باد
دراهِتراز بود .

(یوشع) بطرف (موسی) جست و گفت :

— اینها کجاست ؟ بطرف اردوی ما

(موسی) جواب داد :

— آری . برخیزید دفاع کنید . ملائک و کروبیان نگران حال ما هستند .
در بالای اردو پرواز میکنند و هم آنها را آگاهی دادند (عراد) نزدیک میشود .
برخیزید تا دیر نشده دفاع کنید .

دیگر توقف جایز نبود . (یوشع) و (آسیموس) از جای برخاستند و سرعت
از چادر بیرون رفتند . آسیموس بدرون چادر خویش دوید . لباس رزم پوشید .
و بدخترش گفت :

— شیپور را به صدا در آور. اهل اردو را آگاه کن. زود باش.

دخترش دوید. و شیپوری را که برای همین منظور بود برداشت و در مقابل چادر بدهان نهاد و در آن دمید.

صدات شیپور سکوت شامگاهی اردو را شکست. از جانب دیگر بانك طبل وحشت برخاست. این طبل در اختیار نگهبانان اردو بود و هر گاه احساس خطر میکردند چوب دست را بر آن میزدند و با صدای رسائی که داشت مردم را مطلع مینمودند.

جنب و جوش آغاز شد. همه از چادرها بیرون ریختند. آنها که اسلحه داشتند به بستن کمر و آویختن شمشیر و گذاشتن کلاه خود. های آهنی پرداختند. و زنان و اطفال و سالخورده گان گرد هم جمع شدند. پرده چادرها را انداختند و ریسمان آنرا بستند که کسی نتواند وارد شود.

غافل از اینکه وقتی دشمن چیره شد بهیچ چیز اعتنا نمیکند و پرده آویخته چادر مانع ورود او نمیشود.

(بوشع) یکدسته از مردان را برداشت و با سرعت بطرف تپه ای که در شمال اردو قرار داشت دوید. از پائین همان تپه راهی که به کنعان میرفت میگذاشت و آن کشور راه دیگری مگر همان نداشت.

ولی همانطور که گفتیم (عراد) سواران خود را به چهار دسته منقسم نموده و دستور داده بود که هر دسته بفرماندهی از یک نفر از یکطرف حمله کند. هر چهار سوی اردو در معرض خطر قرار داشت. (آسیموس) هم جمعی از جوانان دلاور را گرد آورد و بسوی کوه دوید. در تاریکی شب از میان چادرها گذشتند و از پستی و بلندی عبور نمودند و خود را بدامن کوه (هور) رسانیدند و تقریباً دوهزار قدم آنطرفتر در شکاف کوه کمین کردند...

— قریب یک ربع ساعت قبل هنوز از دشمن اثری دیده نمیشد... نگهبانان میگفتند: تعداد زیادی مشعل دیدیم که بسوی اردو در حرکت است... حدس زدیم که عده ای سوار مشعلدار باینطرف میآیند و چون نزدیک آن تپه رسیدند مشعلها خاموش شد و يك يك از نظر ناپدید گردیدند شاید در پشت تپه باشند... اتفاقاً این همان تپه ای بود که (بوشع) و یارانش روی آن کمین کرده

و مهمیای دفاع بودند . معلوم نبود چه میشود . . .

اما بزودی همه چیز آشکار گردید . و ناگهان فریاد وحشتناک سواران مهاجم برخاست و حمله آغاز شد . . .

یکدسته از چهار قسمت سواران (عراد) بگمان اینکه هنوز با اردو فاصله ای دارند از زیر تپه میگذشتند . مشعلها را خاموش کرده و بقلاب زمین اسب آویخته بودند که در تاریکی شب دیده نشوند اما بوشع آنها را دید و صدای سم اسبان ایشان را شنید و از جا جست . مثل شیر راه را بر سواران گرفت و در حالیکه شمشیرش را بدور سر میچرخانید فریاد کشید و گفت:

- ای تیره بختان کجا میروید... بایستید که دلاران عبری در انتظار شما هستند . . جنگ در گرفت . جنگی سخت و خونین و غوغائی عظیم پیاشد... (آسیموس) که سرداری جنگ آزموده و شجاع و مردی باتجربه بود خوب میدانست که دشمن تمام قوای خود را در یک جهت حرکت نداده و مسلماً قسمتی از آنها را ذخیره نموده و یا در یک خط دیگر حمله واداشته است . مردان او میخواستند بكمك (بوشع) و یاران او بروند ولی (آسیموس) میگفت.

- صبر کنید سهمی ماجدا است و با پای خود باینجا می آیند . . . او حق داشت زیرا موقعی که جنگ میان (بوشع) و دسته اول سواران بمنتهای درجه شدت رسیده بود یکدسته دیگر از دامنه کوه گذشته و میخواستند از سمت مشرق به اردو حمله ور شوند و تا آنها سرگرم جنگ هستند دست به نهب و غارت بزنند و هر چه هست برگیرند و بروند . . . این دسته درست از مقابل صخره ای که مردان (آسیموس) در پشت آن و شکاف کوه کمین نموده بودند گذشتند و چون راه باریک و کوهستانی و پرتگاه بود ناچار بستون يك پشت سر هم میرفتند که مبادا اسبها بهم تنه بزنند و پرت شوند . . .

وقتی درست بمیان راه رسیدند ناگهان آسیموس فرمان حمله صادر کرد و خود پیشاپیش دیگران شمشیر بدست از کمین گاه خارج گردید و بطرف سواران هجوم برد . . .

(عبریان) قبلاً مقداری سنگ جمع آوری کرده بودند و با همین اسلحه، طبیعی سواران را میزدند و از پرتگاه پائین میانداختند... عمق آن شکاف آنقدرها زیاد نبود ولی اکثراً در زیر فشار بدن اسب میمردند و بقیه طوری دست و پا شکسته و مجروح میشدند که برای جنبیدن نداشتند و همانجا ناله کنان باقی میماندند.

ژدو خورد در این نقطه نیز بالا گرفت و چون سنگها تمام شد شمشیر از غلاف بیرون کشیده شد و سواران که جامی تنگ و خطرناک داشتند بخوابی پیاده‌های عبری نمیتوانستند از خود دفاع کنند و خیلی زود از پای در میآمدند و با در شکاف دره سرنگون میشدند و جان می سپردند ....

یک ساعت بعد تعداد زیادی از دسته دوم هلاک شدند و بقیه فرار کردند اما همانطوری که گفته شد (عراد) چهار دسته فراهم نموده بود و در این گیر و دار دسته‌های سوم و چهارم از دو سمت دیگر بار دو تاختند و مردم بلاد فاع را از دم شمشیر گذرانیدند و مقداری زیاد غنیمت گرفتند. فریاد از داخل اردو بلند شد. زن‌ها جیغ میکشیدند و کرمک میخواستند .. کودکان بی پدر و مادر زیر دست و پای اسبان مهاجمین میگریستند و غوغائی عجیب و غوغای غریب بوجود میآوردند ...

سواران (عراد) نیز فریاد میکشیدند و به سوی روی میآوردند، عمداً هیاهو ایجاد مینمودند که مدافعین متوحش و گریزان شوند و میدان برای ایشان خالی بماند ...

از (موسی) جز دعا کردن کاری بر نمیآمد ... او نه اهل جنگ و قتال بود و نه با خونریزی و کشت و کشتار میانه خوبی داشت. تنها کاری که میتوانست انجام دهد، این بود که برای عبریان دعا کند و استغاثه نماید...

در چادر مخصوص خویش دستها را بسوی آسمان گرفته بود و چهره اشك آلودش نشان میداد که تا چه حد تواند از غمین و اندوهگین است. در چنین حالتی از درگاه خداوند جل جلاله طلب مساعدت و معاونت داشت و میخواست که خدایش توجهی مبذول دارد و دشمنان بنی اسرائیل بدون اینکه آسیبی کلی بتوانند وارد آورند، راه دیار خویش بگیرند و بروند ... ولی

حکم تقدیر با هیچ تدبیری تغییر پذیر نبود . . .

(الماذار) و (کالوب) شمشیرهای آخته از خیمه مجمع و چادر مخصوص

(موسی) دفاع میکردند و چون دوشیر درنده هر حمله‌ای را دفع مینمودند و اجازه نمیدادند کسی قدم پیش بگذارد.

(الماذار) مقابل خیمه مجمع ایستاده بود. یکبار عده‌ای از سواران

مهاجم بآنسوی تاختند و چون میدانستند در آن خیمه ثروت و مال منال هست

باین امید شمشیرهای خون آلوده را از غلاف کشیدند که غنائمی بچنگ

آوردند و آنچه هست بر بایند و بنفع سلطان خویش ببرند ولی (الماذار)

تنها با آن جمع در آویخت و چنان مردانه جنگید که در لحظات اول نیمی از

آنها را بشکست و بقیه را پراکنده ساخت.

چند مرتبه به آن خیمه هجوم بردند و هر دفعه او چون شیر از آنجا دفاع

کرد و يك تنه جمعی را بقتل رسانیدند . . .

(کالوب) هم روی علاقه‌ای که به شخص (موسی) داشت از مقابل

چادر او بهیچ جای دیگر نمیرفت. زن و فرزندان خویش را رها کرده و بی

دفاع گذاشته بود ولی از ولینعت و رهنمای بزرگ قوم تا سرحد جان

حمایت میکرد و شمشیر میزد و باینسوی و آنسوی میدوید . . .

(عراد) که میدانست همه عبریان چون پروانه گرد شمع وجود (موسی)

گرد آمده‌اند. در آغاز بورس دستور داد و جمعی را نیز مأمور نمود که بهر

ترتیب امکان پذیر باشد (موسی) را بقتل رسانند تا همیشه بنی اسرائیل

بی سر پرست و رهنما مانده و خطر ورود آنها به سرزمین کنعان و توابع آن

رفع شود . . .

برای اجرای این فرمان چندین سوار دلیر از شجاعترین مردان (عراد)

به چادر او تاختند و کوشیدند که شاید از یکطرف خیمه را بدرند و وارد

شوند و برگزیده خداوند و آئینه تمام نمای حق و حقیقت را قطعه قطعه کنند . . .

(کالوب) از جان گذشته که انتظار چنین حمله را داشت مردانه را

را برایشان گرفت و با شمشیر آخته يك تنه به آنها حمله ور شد و هر

يك را که نزدیک مشاهده نمود از پای در آورد و بروی در انداخت و غرقه

خون کرد .

شمشیر (کالوب) بهرجای میرسید ، می‌درید و باین و بالا میرفت و سرگاه که دشمنان بازگشتند و هوا روشن شد همه بهحیرت فرو رفتند و انگشت بدیدان گزیدند که (کالوب) با کدام قدرت بازو آن جمع را کشته است .

بالاخره آن شب وحشت انگیز سپری شد و شیپور بازگشت بهصدا در آمد و مهاجمین با آنچه که به غنیمت گرفته بودند بطرف سرزمین خود حرکت کردند و اردوی بنی اسرائیل را در آشفته‌گی و آشوب و عزا باقی گذاشتند . . خسارت زیاد و مقتولین و مجروحین بیشمار بودند . فرمان (موسی) کشته شدگان را با عزت و حرمت جمع آوری کردند و با تشریفات مذهبی بخاک سپردند . . . اجساد خصم را نیز در گوشه‌ای رویهم انباشتند و در خاک پنهان نمودند .

بزودی آرامش به اردوی بنی اسرائیل بازگشت ولی اکثر خانواده‌ها عزادار و غم‌زده بودند .

یکروز که همه بزرگان و شیوخ قوم در چادر مجمع حضور داشتند و سخنان موسی را بگوش جان می‌شنیدند صحبت از حمله سواران (عراد) بمیان کشیده شد و (موسی) پرسید :

— عقیده عمومی در این باره چیست ؟

یوشع و کالوب از یکطرف ، العازار و آسیهوس از سمت دیگر یکدل و یکصدا گفتند :

— آنچه بود گذشت . . فراموش باید کرد . . يك حادثه طبیعی بود . همیشه و در همه جای دنیا به دشمن شبیخون میزنند . . و غنائمی میگیرد و میرود . . .

(موسی) لبخندی بر لب آورد و مجدداً سؤال کرد :

— آیا عقیده مردم همین است که شما برای دل من میگوئید ؟

(العازار) پاسخ داد :

— غیر از این چیزی نیست .

(موسی) گفت :

— نه . من خوب میدانم که در باره حادثه آنشب چه سخنها که گفته میشود و چه فتنه‌ها که انگیزخته میگردد . بروید ، بروید و با چشم خود ببینید و با گوش

خویشتن بشنوید که هم اکنون در میدان سوم اردو در باره من و واقعه الم انگیز
آن شب چه گفته و چه شنیده میشود .

(کالوب) مته جیانه پرسید :

- چه میگویند .

(موسی) اظهار داشت :

- هم اکنون در میدان رو بروی دروازه خیمه من عده ای گرد آمده اند
چند نفر از دشمنان قدیمی و همیشگی شریعت مادر میان ایشان پراکنده شده اند و
مردم را به شورش و بلوا تحریک مینمایند . عده ای در جیب و کیسه خود سنگ
پنهان کرده اند که تا مرا ببینند سرم را بکوبند و خونم را بریزند و بمقیده خویش
گناهکاری چون من را از قید حیات آسوده کنند .

(آسیموس) و (بوشع) که میدانستند پیشگوئی (موسی) با حقیقت
وفق میدهد و هیچگاه خلاف گفته های او پیش نمیآید ، آهسته از درخیمه خارج
شدند و بآنسوی شتافتند .

مردو نفر با سرعت از خیابان های اردو میگذاشتند . گاهی این و زمانی
دیگری پیش میافتاد و در هر حال باهم صحبت میکردند و از بی وفائی و سست عهدی
مردم سخن میگفتند و اظهار تأسف مینمودند .

در نزدیکی میدان (بوشع) جلو افتاد و (آسیموس) از عقب بدنبال
او میرفت . ناگهان صدای (آسیموس) قطع شد و در پی آن فریادش برخاست
که گفت :

- آه ... چه میکنید ... مغزم را منلاشی کردید ... این چکاری است .

یعنی چه ...

(بوشع) بشتاب بازگشت و در نهایت تعجب مشاهده نمود که عده ای کثیر
اطراف آسیموس را گرفته اند و با چوب و سنگ او را بشدت هرچه تمامتر میزنند
و سرودستش را خونین کرده اند .

سردار بزرگ مصری که با ایمان و اعتقاد راسخ بدنبال (موسی) راه
افتاد و ترك بار و دیار کرده بود با اینکه شمشیر داشت و بآسانی میتواند
از خود دفاع کند تنه به گفتن همان جملات اعتراض آمیز اکتفا مینمود در صدد
تلافی در نمیآیند .
سرش را شکسته بودند . خون از شکاف پیشانی اش روی چهره و لباسش می-
پاشید .

ریخت و هنوز هم با چوب او را میزدند .

(یوشع) معترضان به پیش دوید و خود را در روی دوست وفادارش انداخت و گفت :

- ای مردم بی انصاف چرا او را میزنید . این مرد ناجی و پیشوای شما است .

بگفتن این دو جمله انتظار میرفت که آنها دست از تعرض بکشند و (آسیموس) را به حال خود بگذارند و سر کار خویش گیرند لیکن حیرت یوشع صدچندان شد وقتی اولین چوب دست با قدرت هرچه تمامتر بالا رفت و روی سر خودش فرود آمد .

بگفربانك بر آورد و گفت :

- (یوشع) راهم بزنید . اینها هستند که از موسی حمایت میکنند . اگر این عده نبوده ، (موسی) را میکشتم و از قید اینهمه تکالیف شاق مذهبی آسوده میشدیم . بزنید ، رحم نکنید .

سنگها زدند . چوبها فرود آوردند ولی (یوشع) با صبر و بردباری قابل تحسین همه جا خودش را سپر بلای (آسیموس) میکرد و نمیگذاشت او را بزنند .

(آسیموس) هم همین منظور را داشت و میکوشید تا خودش را هدف چوب دستها قرار دهد و کاری کند که او را بزنند و از کشتن (یوشع) خودداری نمایند در يك چنین حالتی هر دو نفر كتك میخوردند و اندك اندك تاب و توان را از دست میدادند و در خون خود غرق میشدند .

(موسی) هنوز مصیبت میکرد که ناگهان بگوشه ای از خیمه نگرینست ، در میان حاضران نگاهش را در جستجوی دو گمشده بایندوی و آنسوی کشانید و غفلتا گفت :

- (کالوب) . (الماذار) . عجله کنید (یوشع) و (آسیموس) رفته اند بروید و آن دو نفر را که بی-وش و غرقه خون شده اند نجات دهید ، وقت میگذرد ، فرصت از دست میرود ، نباید این دو یار وفادار من هلاک شوند تاخیر سزاوار نیست .

(کالوب) و (الماذار) از جلو و جمعی دیگر از جوانان متعصب از

عقب آنها بطرف میدان حرکت کردند و چند دقیقه بعد بهمان نقطه رسیدند که (آسیموس) و (یوشع) درخون خود غوطه میخوردند و بی-وش افتاده بودند.

(الماذار) جمعیت را شکافت و جلورفت، (کالوب) هم شمشیر کشید و مقابل ایستاد و گفت:

هر کس دستش بالا برود ... آن دست را از کتف ساقط میکنم ...
چرا این دو بیگناه را باین حال انداخته اید ... از خشم خدا
هر اس ندارید ...
یک نفر فریاد کشید و گفت:

- خدای (موسی) هم مثل خودش از (عراد) و سواران او وحشت دارد ... اگر خدای (موسی) از (عراد) نمی ترسد چرا باید اجازه دهد که بما شبیخون زنند و زنان و کودکان بی دفاع را باین فلاکت دچار نمایند ...

(کالوب) بسوی گوینده این جملات پر خاش کرد و گفت:
- ای بدبخت دهانت را ببند و کفر نگو که کفرانه گناهان تو احق
گریبان دیگران را می گیرد ... ساکت باش.
دیگران مثل اینکه انتظار چنین اعتراضی را داشتند فریاد کشیدند
و گفتند:

- «موسی» به ما خیانت کرده ... او باید مجازات شود ...
او از ملك (عراد) رشوه گرفته که ما را هلاک کند ... از این زندگی
سیر شده ایم ...

دسته ای دیگر فریاد می کردند:

- ما با کسی جنگ نداریم ... موسی و خدای که از او صحبت میکند خودشان
بجنگ (عراد) بروند و پس از اینکه او را شکست دادند غنائم گرفته شده را
مسترد نمایند و به خانواده ها بازگردانند ...

در این گیر و دار (الماذار) و آن دسته جوانان شمشیر زن که همراه او
آمده و همه از آل عمران بودند (یوشع) و (آسیموس) را نجات داده و بدوش
گرفتند و بسوی خیمه (موسی) بردند ...
و فتی (موسی) آن دورا مشاهده کرد، دید گانش فرق اشک شد و بسیار

بنمود فشار آورد که از ریختن سرشك خودداری کند و در حالی که بغض گلویش را میفشرد گفت :

«طبيب حاضر كنيد . . زخمها مهلك نيست بزودی بهبود خواهند یافت ولی چرا بايد قوم من تا اين درجه بی رحم باشند . . جای نهایت افسوس است که . .

(موسی) سکوت کرد و بسوی دیگر چادر رفت تا از فرور ریختن اشك ممانعت بعمل آورد .

تا آمدن طبیب شیوخ و بزرگان دست بکار شدند و زخمها را شستند و آب گرم فراهم کردند و وسائل معالجه را مهیا نمودند . .

لیکن کار بهمین جا خاتمه نمیافت . . هنوز کالوب گرفتار مردم بود و آنها که از سخنان نیشدار (کالوب) بیشتر خشمگین شده بودند میخواستند او را نیز بضرب چوب و سنگ از پای آورند .

مرد کوتاه قد شکم گنده ای که لباسی از پشم شتر برنك قهوه ای بتن داشت ، پیش آمد و پشت به «کالوب» کرد و خطاب به حاضران گفت :

« چرا ایستاده اید . ؟ باید منبع این آشوبها را از بین برد . . کانون بلا در خیمه «موسی» است . . او را بکشید که همه راحت شوند . . بیایید برای کشتن او برویم . . اگر خدایش جرأت دارد راه را بر ما میگیرد . .

(کالوب) میخواست با شمشیر از موسی دفاع کند اما پشیمان شد و خود را عقب کشید زیرا خوب میدانست که خداوند قهار بنده بر گزیده اش رادر کنف حمایت میگیرد و از هر گونه گزند و آسیب در امان نگه میدارد .

(کالوب) شمشیر در نیام گذاشت و خود را عقب کشید . . سیل جمعیت بحرکت در آمد. عده ای مأمور تهریک و تشجیع دیگران بودند و گویی از جانب ابلیس وظیفه ای را به عهده گرفته و مردان و زنان را به کشتن موسی بر میانگیختند . .

هر چه جلوتر میرفتند بر جمعیت افزوده میشد . خشم و غضب عمومی افزایش میافت و دشنامها کیک تر و تهدیدها وحشت انگیز تر میگردد . . «کالوب» از راه دیگر خود را به خیمه «موسی» رسانید . . .

موقعی وارد شد که «یوشع» و «آسیم-وس» تازه به-وش آمده و دیده
گشوده بودند.

طیب در یکطرف و (موسی) در طرف دیگر نشسته و دیگر بزرگان
بنی اسرائیل بر پای ایستاده بودند.
کالوب گفت:

— موسی بگریز که جمعی احمق پر خاشجوی برای کشتن تو باینطرف
میآیند و با خیمه‌ات فاصله چندان ندارند. عجله کن..

دیگر شنوگان متوحش شدند.. یکی دو نفر آهسته از پشت صف حاضران
گریختند و رفتند و بقیه نیز از فرار شرم داشتند و خجالت میکشیدند که موسی را
تنها بگذارند و بروند و گریه میکردند..

تنها کسی که هیچ متوحش نگردید و ابداً آثار و علائم ترس در چهره‌اش
هویدا نشد خود (موسی) بود که تبسمی مردانه کرد و سر را بآسمان گرفت
و گفت:

— الهی بر آنها خشم بگیر.. پروردگارا اینها نادان و نابخردند و
اگر غیر از این بود به پیامبر و راهنما چه حاجت داشتند.. گناه و خطای ایشان
را ببخشای و دل‌های آنها را بنور ایمان روشن کن..

کالوب پای خود را از شدت غضب بر زمین کوفت و گفت:

— عجب است.. ای موسی.. آنها برای قتل تومی آیند و تو دعای خیر
با استقبال این آدم‌کشان میفرستی.. از خداوند استغاثه کن که آتشی فرستد و
هستی آنها را بسوزاند و همه را از شر وجودشان آسوده کند هر چه فتنه و آشوب
برپا میشود از همین عده چند صد نفر است..

موسی تبسم کرد و جواب داد:

— ای کالوب وقتی میتوانیم دعای خیر کنیم چرا نفرین نمائیم تو میگوئی
برای آنها لا بخوام حالا که خداوند دعای مرا مستجاب میکند چرا دعای
خیر نکنم..

شاید این جمع پر خاشجوی از نیکان شوند و در ردیف دین داران بزرگ
در آیند.. نه.. این را بدان که برای بدی نیست بلکه نیکی است. اگر کسی
تو بد کرد تو بدی نکن.. در این صورت میان تو و او چه فرقی میتوان گذاشت چون

هر دو نفر بد کرده اید. اگر او بد کرد تو نیکی کردی بیقین روزی از کرده پشیمان و از توشر مندمیشود و ..

موسی هنوز کالوب را نصیحت میکرد .. سخنان او چنان مؤثر واقع شده بود که همه باشوق میگریستند .. صفای قلب و عظمت روح موسی را میستودند و گفتار گوهر بار او را آویزه گوش خویش میکردند که صدای هیاهو از خارج شنیده ورشته کلام موسی بریده شد ..

چادر موسی محافظ و نگهبان نداشت مخصوصاً هنگام روز هر کس اراده میکرد میتواندست وارد شود و حتی بر سفره او بنشیند و با وی معاوَره و مشاوره کند .. روی این سابقه مهاجمین بی پروا پیش تاختند و عده ای که تمجیلی بیشتر داشتند و از دور بطرف موسی سنك انداختند و فریاد کنان گفتند :

- ای «موسی» آمده ایم که تو را بکشیم .. تو ما را به «عراد» فروخته ای ... تو ما را باین نقطه کشانیدی که هلاك كنى .. عورت با آخر رسیده وصیت کن .

یکی از سنگها پیاذوی (موسی) اصابت کرد و روی سینه (یوشع) که خوابیده بود افتاد . (یوشع) با آن حال و خیم میخواست برخیزد که آژ و این نعمت خویش دفاع کند (آسیموس) و کالوب و العازار نیز همین رخصت را از او میخواستند اما (موسی) کسی نبود که بر یختن خون رضایت دهد . او مرگ خود را می پذیرفت لیکن هرگز فرمان قتل کسی را صادر نمیکرد .
(کالوب) گفت :

پس چه باید کرد .. می بینی .. هم اکنون آنها وارد میشوند و خون ما را میریزند .

موسی چیزی نگفت .. سر را پایین انداخت و سکوت کرد .. دو نفر که گویا محرکین اصلی واقع بودند پیروزمندانه وارد شدند و چون در آستانه خیمه قرار گرفتند خطاب به موسی گفتند :
- ساعت مرگت رسیده و ..

اما فرصت پایان داد سخنان خود را نیافتند .. یکی از آنها فریادی وحشتناك کشید و دستها را گشود و دیگری را میان آغوش خود گرفت ..

عجیب است .. او را چه میشود ؟ ..

هیچکس نمی فهمید. تنها چیزی که معلوم میشد این بود که او فریاد میکند و دور خود میچرخد و بطرف بیرون چادر میدود ..

دومی بزحمت خود را از میان بازوان رفیق خود بیرون کشید ولی او هم بنوبه خود فریادی جگرخراش کشید و گفت .

- آهای مرا مار گزید .. مار در لباس من است .. زیر قبای من بمن نزدیک نشوید ..

اولی بعضی اینکه جلوی جمعیت بیرون خیمه رسید مثل درختی که از بن قطع شود زمین افتاد و آبا سیاه شد و جان سپرد و دومی لحظه ای بعد باو پیوست و در کنار وی غلطید ..

ماری سیاه از لباس آن یکی خارج شد و بطرف مردم پرید ..

هنوز کسانی که مارهای سیاه را دیدند برای فرار آماده نشده بودند که

غله ای عجیب در گرفت و فریاد مار .. مار .. مار از هر طرف بلند شد ..

غوغا خیلی سریع توسعه یافت .. همه جای آن حدود را فرا گرفت و دسته ای

مار سیاه از هر سوی طرف جمعیتی که جهت کشتن (موسی) آمده بودند حمله

ور شده و عده ای را گزیدند و از پای در آوردند .. معلوم نبود مارها چگونه و چه

موقع بار دو وارد شده و چنان تا آنجا آمده بودند که کسی متوجه نگردیده و

اطلاعی نداده بود .. تعداد مار گزیدگان که از شدت درد فریاد میکشیدند و

يك يك جان میسپردند کم نبود .. هر لحظه چند نفر بر آن جمع افزوده میشد و

بقیه که این منظره را میدیدند از هر طرف میگریختند و چون راه را مسدود

میدیدند بسوی چادر (موسی) که از حمله مارهای سیاه در امان بودند پناه

میبزدند ...

چند نفری که با موسی خصوصیت ذاتی داشتند و محرك دیگران محسوب

می شدند خیلی زود فهمیدند که این آثار خشم الهی است هیچکس قدرت رفع

بلائی آسمانی را ندارد مگر (موسی) که دست بدعا بلند کند و دعایش مورد اجابت

حق جل جلاله قرار گیرد ..

همه آنها بطرف چادر دویدند و در آستانه آن خود را روی دست و پای

(موسی) افکندند و گریه کنان خواستند که دعا کند .. دعای خیر ..

اما محرك اصلی آنها بودند .. آنها دیگران را برانگیخته و بسا آنجا

کشیده و بدشنام گویی واداشته بودند .. درمقابل عدل الهی هیچ گناهکاری
بخشیده نمیشود و هیچ گناهی مورد عذاب قرار نمیگیرد ..

در همان حالت که میگریستند و مینالیدند و عذر گناه میخواستند و
بدست و پای رهبر عالیشان خویش بوسه میزدند مارهای سیاه نزدیک شدند
و هجوم آوردند ..

عجیب اینکه (موسی) منل کرم آنها را میگرفت و دور میانداخت .. اما
دیگران بعضی اینکه دست پیش میبردند دندان زهر آگین یکی از همان مارها
به بدشان آشنا میشد، فریادی جگر خراش میکشیدند و روی زمین میافتادند و
دقیقه ای بعد در نهایت سختی و عذاب جان میدادند ..

(موسی) آثار و علام خشم الهی را با وضوح کامل میدید .. برای او
هیچ رازی پنهان و پوشیده نبود .. فرشتگان عذاب را میدید که در فضای بالای
آردو پرواز میکنند ..

آثار رحمت و بخشایش الهی را مشاهده میکرد که از اودی بنی اسرائیل
دور شده .. ستون دود که همیشه راهنما و رهبر عبریان در سفرها بود محو و
ناپدید گردیده بود .. و بجای آن مارهای سیاه .. مارهای گزنده و خطرناک
همه جا پراکنده شده و بدکاران را میگزیدند و بدبار عدم و هسپار میکردند.
(موسی) حال عجیبی داشت .. برای موجودی مثل او مرگ دوست و دشمن
فرقی نداشت .. برای هر جاندار عاقلی ، هر انسانی که امکان تربیت داشت
اندوهگین و در مرگ او متأثر میشد ..

حتی آنکس که بیازوی او سنگ زد ، دچار حمله مار شد و پیش پای موسی
افتاد .. چهره اش سیاه و دید گانش گشاد گردیده بود .. بزحمت نفس میکشید
و برای نجات دست بسوی (موسی) دراز کرده بود و طلب مساعدت داشت ..
هنوز بازوی (موسی) از ضربت سنگی که او انداخته بود درد میکرد .. با اینحال
پیامبر خدا نشست ، بادیدگان اشکبار سرش را بر زانو گرفت ، با همان
بازوی متالم و دردناک پیشانی اش را نوازش نمود و سر بسوی آسمان بلند کرد
و از ته دل نالید و دعا کرد ..

میدانست که او نجات نمی یابد .. مرگش حتمی بود ولی برای او دعا
کرد که شاید خداوند گناهانش را ببخشد و در آن جهان با (هرون) برادر خویش

قرین و مصاحبش گردانند ..

(آسیموس) شتابان خود را به (موسی) رسانید و دامن او را گرفت و گفت:

- ای (موسی) کاری بکن .. مارها زیاد شده اند و هر چه بیشتر میکشیم

بیشتر مردم را از پای در می آورند ..

(موسی) برخاست .. از میان اجساد بیشمار که اینجا افتاده بود

گذشت ، بدرون چادر مجمع رفت .. مقابل مذبح زانو زد ، شمعها را افروخت

و بدنها مشغول شد ..

چند دقیقه بعد فرشته ای نازل شد و به (موسی) خطاب کرد و گفت :

- ای (موسی) خدایت درود میفرستد و میفرماید این عذاب بود برای

بدکاران تا بدانند که در پیشگاه عدل خداوند هیچ گناهی بدون جزا نماند و

هیچ نیکی بی سزا نیست ..

این حادثه ای بود برای عبرت آیندگان و اکنون به منظور دفع این بلای

عظیم ماری از طلا تعبیه کن و بر عصای خود نصب نما و به بلندترین نقطه وسط

اردو فرو کن ...

فرشته ناپدید شد و (موسی) فوراً برخاست و شتابان بطرف

چادر یکی از صنعت گران دوید و او را که در وضعی وخیم بسر میبرد

و از بیم روبرو شدن با مارها جرأت خروج نداشت با خود به خیمه

مجمع آورد ...

آنجا ماری از طلا ساختند و بر چوب دست موسی نصب کردند و (موسی) شخصاً

چوب را بر تپه کوچکی که تقریباً وسط اردو قرار داشت برد و بر سینه خاک

فرو کرد ...

ساعتی بعد مارها پراکنده گردیدند و هر يك بخانه بی رفتند و در دشت پهناور

از نظر ناپدید شدند و باین ترتیب یکبار دیگر آرامش و سکون برقرار شد ، اعتقاد

و ایمان بخدا و قدرت بیکران او قوت یافت اما هنوز کارها خانه نیافته و وظیفه

(موسی) انجام نپذیرفته بود .

آخرین فتنه

سال چهارم مهاجرت آغاز میشد، سرگردانی چهل ساله بنی اسرائیل نیز در همین سال خاتمه مییافت .

سلاطین بزرگی که ارض مقدس را تحت اختیار داشتند يك يك بجان هم میافتادند و یکدیگر را میکشتند و ازین میرفتند و (بنی اسرائیل) بدون اینکه جنگی مهم کرده باشند راه را برای رسیدن به مقصود همواره مشاهده می نمودند . . . .

موسی نیز احساس میکرد که وظیفه اش خاتمه یافته اوضاع آرام شده مردم بتکالیف مذهبی خود آشنا شده اند و دیگر مثل سابق مزاحمت ایجاد نمیکنند و فریب نمیخورند و فتنه ایجاد نمینمایند .

سالها رنج و زحمت بنده برگزیده خداوند را پیروخته کرده بود . احتیاج به استراحت و آرامش داشت ولی خود (موسی) نیز حق نداشت بارض مقدس قدم بگذارد .

خداوند نسلی را نفرین کرده بود و از آن نسل جز چند نفر انگشت شمار کسی دیگر زنده نمانده بود . . . همه در راه مرده و در سینه خاک منزل گرفته بودند . . .

(موسی) العاذر و اخوانده و باو گفت :

فرزند . . . چهارمین سال هجرت ما از مصر آغاز میشود . . و بر ما است که برای آخرین مرتبه بنی اسرائیل را شماره کنیم . . بیست سال قبل اینکار را کردیم . . در آن موقع قدرت زنده بود و روش بسیار خوبی برای شمارش اتخاذ نمود و تو نیز همانکار را بکن . . یعنی خانواده ها را جدا جدا بشمار . . .

العاذر چنین کرد و پس از چند هفته نتیجه احصاییه را نزد موسی برد و گفت :

- جمعا بنی اسرائیل ۶۰۱۷۰۰ نفر هستند . . در این احصاییه زنان و کودکان و مردان کمتر از بیست سال و بزرگتر از پنجاه سال

ب حساب نیامده و شماره نشده اند . . . ششصد و یک هزار و هفتصد نفر مرد جنگی داریم .

(موسی) نفسی براحتی کشید . . . خوشحال و شادمان شد زیرا میدید که با این همه رنج و مشقت . . . با وجود همه مشکلات و سختی ها . . . با اینکه در هر عصبان عده ای عرصه هلاک میشدند باز هم بنی اسرائیل قوم بزرگی را تشکیل میدهند و در طی این چهل سال چند برابر شده اند .

حالا موقع آن رسیده بود که ارض موعود و مقدس را بین خود تقسیم کنند در (مؤاب) خیمه ها را برافراشتند . اردو زدند و جمعی از بزرگان قوم به قرعه کشی مشغول شدند .

سلطان (مؤاب) از بنی اسرائیل وحشت داشت . از قدرت آنها بیمناک بود و خوب میدانست که تاب مقابله با آن قوم ندارد . عبریان همه جا پیروز و موفق پیش آمده بودند . (اموریان) با آن شوکت و حشمت شکست داده و تار و پراکنده ساخته و اکنون قصد منازعه با (بالاق) سلطان (مؤاب) را داشتند . چه باید کرد ؟

بالاق بچاره اندیشی مشغول شد . با بزرگان قوم خود مشاوره کرد و نقشه ها کشید . . . و چون درها را از همه طرف بسته دید باین فکر فرورفت که با بنی اسرائیل همان رفتاری را پیش گیرد که با سلاطین کنعان و چتیان و (آمور) کردند . . . یعنی آنها را باید بجان هم انداخت تا ضعیف و ناتوان شوند و از بین بروند . . . این بهترین راهی بود که (بالاق) میتواند نتیجه بگیرد .

ولی اینکار بزرگ چگونه امکان پذیر بود .

(بالاق) خبر گزاران و جاسوسان بيشمار داخل اردوی بنی اسرائیل فرستاد

تا نام بزرگان قوم را برای او بفرستند :

(بالاق) میخواست با ارسال هدایا ایشان را تحریک کند تا بجان هم بیافتند

و فتنه ای عجیب برپا شود .

یکی از جاسوسان چون نزد بالاق رسید گفت :

— دو میان اردو بنی اسرائیل مردی هست که او را بلعم پسر باعور

مینامند . . . این شخص از زهاد بزرگ عبری است و نزد خدای آنها چنان قدر

منزلت و عزت و حرمت دارد که مستجاب الدعوه لقب گرفته و هر چه بخواهد و دعا کند بر آورده می شود .

جاسوس مذکور را است می گفت و (بلعم) راستی چنین قدرتی داشت . (بالاق) باندیشه فرو رفت که اگر (بلعم) در حق بنی اسرائیل نفرین کند ، خداوند طومار هستی آن قوم را درهم می پیچد و اساس قدرت و اتحاد ایشان را متزلزل میکند .

برای انجام این مقصود رسولی با هدایای بسیار گران بها نزد (بلعم) فرستاد و از او خواست تا شیئی از شیهای عبادت در حق بنی اسرائیل نفرین کند . درخشندگی جواهرات و ارزش هدایای (بالاق) چشم زاهد خدا شناس را خیره کرد و دست به نفرین بلند کرد ولی هنوز سخنی نگفته بود که سروشی گفت :

- بلعم ، خداوند قوم بنی اسرائیل را عزیز میدارد و هرگز نفرین نکن که خداوند مورد اجابت قرار نمی دهد .

بلعم با خجلت و سرافکنندگی دستها را فرود آورد و سر را بگریبان فرو برد همسرش که وضع او را چنین دید پیش آمد و گفت :

- بچه میاندیشی .

(بلعم) جواب داد :

- بانکه باید این هدایا را به (بالاق) مسترد نمایم .

همسرش که زن فتنه انگیز و حيله گری بود اظهار داشت :

- من کاری میکنم که هدایا از آن ما باشد و (بالاق) باز هم اشیاء گران قیمت جهت ما بفرستد .

همیشه بشر طماع زودتر ذلیل میشود ... و هر بلائی پیش بیاید ابتدا آنکه طمع دارد گریبان خویش را بدست بلا می سپارد ... و بیچاره میگردد طمع ذلیل کننده بندگان خداوند است و راهبران و پیامبران بزرگ عالم بشریت پیروان خویش را همیشه از طمع بر حذر می دارند ولی چه سود ... چه سود کمتر اشخاصی یافت میشوند که بتوانند بر توسن حرص و آژدهانه بگذارند و این خصلت ذلیل کننده را در اختیار خود در آورند ... و بلعم بن باعور با همه زهد و تقوی ... با اینکه هری را در پرهیزکاری و خویشن داری سپری کرده بود نتوانست این مرتبه طمع را خرد نماید و بلا را از

خانه براند ..

همسرش پرسید :

- آنچه بگویم می پذیری. وعین آنرا به (بالاق) میگویم ..

بلعم میبخشید و است پاسخ نفی میداد ولی چشمش به هدایا افتاد ،
درخشندگی جواهرات ، زیبائی پارچه ها ، و نرمی خز و دیبائی که از آن
بهترین البسه تهیه میکرد دید دید گانش را خیره کرد ، زبانش را بر-
گردانید و گفت :

- می پذیرم .. بگو .. بخدای ابراهیم سوگند که اگر (موسی) هم بجای من
بود نمیتوانست این هدایا را پس بفرستد .
ولی خودش هم میفهمید که این ذلت گریبان او را گرفته و دیگر کسان اگر
چه فقیر و بینوا باشند قومی را به مختصر نفی نمیتوانستند .

بخاطر آورد که (موسی) بارها در مواعیظ خویش میگفت :
- خداوند بندگانش را میآزماید و خوشبختی و سعادت آنان که از آزمایش رو
سفید و سر بلند بیرون میآیند و نفس اماره را خرد میکنند . با اینحال که میدانست
در آزمایش قرار گرفته توانائی مخالفت با نفس خود را نداشت و کلاً تسلیم همسر
خویش شد و دستورهای او را پذیرفت .
دیری نگذشت که فرستادگان (بالاق) بچادر او وارد شدند .. آنها آمده
بودند که بلعم در حضور ایشان بنی اسرائیل را نفرین کند و ذلت و تیره بختی قوم
یهو و را با خشم خویش ببینند و بروند .

بلعم اظهار داشت :

- من چاره ای دیگر اندیشیده ام .. ممکن است نفرین من مؤثر واقع نشود
زیرا قوم یهود نزد خداوند عزیز است و چه بسا که عزت ایشان بر حرمت من بزرگتر
و نفرین من کاری از پیش نبرد .
فرستادگان بالاق گفتند :

- مقصود ملك ما اینست که بنی اسرائیل چنان پریشان و درمانده شوند
که سپاه ما باندك مجاهده تار و پود هستی آنها را از هم بگسلد و طومار
حیاتشان را پیچد .

بلعم پاسخ داد :

- من هم راهی نشان میدهم که مقصود زودتر حاصل شود .. از قول من

به (بالاق) درود برسانید و بگوئید که بلم گفت چهار هزار از زیباترین دختران کشور و دوهزار از دارباترین زنان آن سامان را گردآورده و دسته دسته به بهانه معامله و خرید و فروش به اردوی بنی اسرائیل گسیل دارد. زیبایی آنها چشم مردان و جوانان نوری عبری را خیره میکند و دل‌هایشان را به طیش و امیدارد. در این موقع است که دختران و زنان باید زیباییهای پوشیده بدن خویش را که جز شوهرانشان کسی حق دیدن و لمس کردن آنجا را ندارد به جوانان نشان بدهند و به مجامعت تعرضشان کنند.

نمایندگان (بالاق) با سرگفته‌های بلم را تصدیق می‌کردند و با زبان عقیده‌اش را تحسین می‌نمودند و بدقت آنچه را که می‌شنیدند بخاطر می‌سپردند...

(بلم) به سخنان خود ادامه داد:

- آنگاه که مردان برای اطفاء شهوت پیش آمدند دختران بگویند مادر صورتی به مجامعت رضایت میدهیم که شما دست از دین خویش بکشید و خداوندان و بت‌های ما را پرستش کنید.

یک نفر از فرستادگان (بالاق) پرسید:

- آیا می‌پذیرید...

بلم جواب داد:

- آری... در هر قوم و ملت بهمان اندازه که خوب هست بدهم هست.

ولی همه مردم در مقابل تمایلات جنسی ضعیف و ناتوان می‌باشند مخصوصاً جوانان... وقتی زیبایی‌های پوشیده بدن دختران... پستان و سینه آنها را دیدند چنان آشفته می‌شوند که حتی به کشتن والدین خویش رضایت میدهند.

دیگری گفت:

- بسیار خوب. جوانان برای اطفاء شهوت خود می‌پذیرند ولی وقتی کارشان تمام شد در پرستش خدایان ما علاقه‌ای نشان نمیدهند و روی برمیگردانند.

بلم شیطان صفت برای این مشکل نیز طریقی پیشنهاد کرده

و گفت:

- خیلی آسان است.

وقتی دختری توانست جوانی را مجذوب و شیفته خویش کند قبل از تسلیم شدن باید مهری به شکم و یا سینه او بزند... روی این مهرها نام خدایان خود را حک کنید و رنگی بکار ببرند که هرگز پاک نشود و باشند و تماس با آب ثابت تر گردد... این مر کب را من بشمامیدم ولی بالاق باید پاداش بهتری بمن بدهد.

نقشه شیطانی طرح شد و رسولان بالاق رفتند و از هفته بعد سیل دختران فرو شدند و معامله گریسوی اردوی بنی اسرائیل سرازیر شد.

چند روزی سپری گردید. موسی برای جنگ با ساکنین ارض موعود به تهیه قوای جنگی مشغول بود و از هر خانواده زبده ترین جوانان و دلاورترین مردان جنگی را بر میگزیب و احضار می کرد که در صف سپاهیان در آیند و بکارزار پروند.

بوشع و آسیموس فرماندهی بزرگترین قسمت های سپاه را بر عهده داشتند زیرا این دو نفر جنگ دیده و سختی کشیده بودند و از میدان نبرد ورنک خون و مشاهده اجساد مقتولین وحشت بدل راه نمیدادند. فنیعاس پسر العازار که در واقع نوه هرون بود فرماندهی کل قوا منصوب گردید.

کالیپ پسر نون طلایه دار قوا شد و با دوهزار نفر از افراد جنگی داوطلب گردید که راه برای پیشرفت نیروی اصلی باز و دشمن را آنقدر سرگرم کند که بوشع و آسیموس بتوانند ایشان را محاصره و قلع و قمع کنند...

همه چیز آماده و مهیا بود. آسیموس شخصاً ابتکارهایی کرده و برای جنگهای آینده وسائل تازه ای ایجاد نموده بود. او ارابه هایی از چوب ساخته بود که بوسیله چهار اسب کشیده میشد و چون سرزمین بنی مواب و قسمت اعظم ارض موعود مسطح و دارای جاده های صاف بود بوسیله ارابه ها میتوانستند تا قلب سرزمین خصم پیش روی کنند.

روی هر ارابه ده نفر سوار میشدند و این عده کمانهایی بدست داشتند که در حین خواری و موقمی که چهار اسب با سرعت تمام ارابه را میکشیدند میتوانستند دشمن را هدف تیرهای جانسوز قرار داده و قلبشان را سوراخ نمایند.

ابتکار دیگر آسیموس آتش اندازهای بود که بوسیله آن میتوانست صفوف دشمن را هر قدر منظم و فشرده بود پراکنده نماید.

از چندین هفته قبل عده‌ای رابه جنگلهای اطراف فرستاده تا تعداد زیادی درختان نازک و بلند را ببرند و به اردو حمل نمایند. هر يك از این درختان بین شش تاده متر طول داشت ولی قطر کلفت‌ترین قسمتهای آن از یک وجب و نیم تجاوز نمیکردند . . .

نازکی و طول زیاد درختان این اجازه را میداد که مثل فنر خم شوند و چون رها کردند بجای اولیه قرار گیرند. آسیموس دستور داد پایه‌های چرخداری از چوب ساختند که دو متر ارتفاع داشت و در پائین آن محفظه‌ای برای نگهداری کهنه و پارچه پاره و فرسوده تهیه گردیده بود . . .

هر دو درخت را روی یکی از این پایه‌ها قرار داده . پارچه‌ها را در روغن آجسته میگردند و مثل گلوله‌ای بقطر پنج پادرسر درخت قرار میدادند و آتش میزدند . . در همین موقع طناب را رها میگردند، درخت مثل فنر به حرکت در می‌آید و چون عود قرار میگرفت گلوله مشعل را بطرف دشمن تا صد و پنجا قدم پرتاب مینمودند و غیر از سنگ و آهن روی هر چیز دیگر میافتاد مشعل میگرد و میسوزانید . . .

تمام این وسائل آماده بود که موسی یکروز را برای باز دید سپاه معین نمود . . .

در آنروز، قبل از اینکه موسی برای باز دید از خیمه خود خارج شود، هر يك از فرماندهان افراد خود را سان دیدند و منظم گردند . . .

هوا گرم و سوزنده بود و کالیب که طلایه‌دار سپاه بنی اسرائیل بود فرمان داد تا جوانان تحت فرمانش قسمتی از آلبه خود را بیرون بیاورند . . . چقدر تعجب کرد وقتی مشاهده نمود که هیچکس فرمان او را اطاعت نمیکند . . . عجیباً با این نافرمانی و گردنکشی افراد چگونه میتوانند با خصم روبرو شوند و بجنگند . . .

کالیب خشمگین شد و بتصور اینکه شاید دستور او را همه نشنیده‌اند، روی آرا به‌ای رفت و با صدای رسا مجدداً گفت:

— لباس شما اکثر با پشم شتر و گوسفند بافته و سپس دوخته شده است

هوا گرم است. قسمتهای بالای لباس خود را بیرون بیاورید و در خورجین بگذارید.

افراد بیکدیگر نگرینند... هر کس خود را پشت دیگری پنهان میکرد و میکوشید از مد نظر کالیب خارج شود که شاید دستورش را اجرا نکنند... یعنی چه؟ چرا اینها از نشان دادن بدن خود ابا دارند؟

این سؤالی بود که کالیب از خویش کرد و چون پاسخی برای آن نیافت، با سرعت از روی ارا به پائین جست و بطرف صفوف سپاهیان رفت و اولین جوانی را که روی خود یافت زیرمشت واکد انداخت و با شلاق سروتن او را کوفت...

کالیب در عین حال که با شلاق او را میزد خم شد، لبه قبای جوان را گرفت، تکانی داد و از تنش کند. قبای پاره در دست کالیب ماند و جوان با اینکه میدانست پشت عریانش زیر ضربات شلاق مجروح خواهد شد، روی را بر گردانید و بخاک افتاد تا سینه‌اش دیده نشود.

کالیب هر لحظه بیشتر دچار سوء ظن میگردد و بعضی مشاهده این حال لگدی به پهلوئی او زد و بانوک پنجه پا جوان را بر گردانید و در همین موقع بود که چشمش به مهر آبی رنگی افتاده که در چند نقطه از سینه و شکم او نقش بسته بود...

کالیب در جنگ اول علامت سر گاوسه شاخ را روی پرچمهای بنی مواب دیده بود و خوب میدانست که گاوسه شاخ نزد ملت بالاق مقدس و مورد پرستش میباشد...

روی سینه و شکم جوان اسرائیلی نیز چند مهر آبی رنگ گردید که تصویری از گاو سه شاخ را نشان میداد...

کالیب که از خشم نزدیک بود دیوانه شود شمشیرش را کشید و نوک آنرا روی سینه جوان قرار داد، فشار مختصری وارد آورد، و پرسید:

— بگو این نشانه چیست... و چرا روی سینه تو علامت بنی مواب دیده میشود... نوک شمشیر با اندازه يك گندم در پوست بدن او فرو رفته و خون از جای آن بیرون ریخت... سوزش و درد حاصله از آن زخم آنقدرها شدید نبود لیکن مقدمه مرگ دردناکی محسوب میشد که هر لحظه باو

نزدیکتر میگرددید .

زبان‌ش از ترس بلکنت افتاده، رنگش پریده و دیدگانش از حدقه بیرون آمده بود و بانگ‌های لبریز از التماس و استرحام به کالیب مینگریست و چیزهایی میگفت که هیچ مفهوم نبود . . .

کالیب فشاری بدست خود وارد آورد و بالعنی تهدید آمیز گفت:

— حرف بزن . . اگر راست بگویی بتوانم می‌دهم در غیر این صورت قلابت را بزمین میدوزم . . .

جوان که صدای بال‌های رعب‌آور مرگ شوم را بر بالای سر خود می‌شنید بزحمت و بالکنت زبان گفت:

— این . . نشانه پرستش خدای بنی موآب است و ما . . .

او هر چند کلمه یکبار نفسی میکشید و آب دهان را فرو میبرد و طلب بخشایش مینمود با اینحال همه چیز را گفت و ماجرای دردناکی را که بلعم بوجود آورده بود حکایت کرد.

کالیب بشنیدن این حقایق دچار دوران سرگردید، تعادل خود را از دست داد و برای اینکه روی زمین نیافتد بشانه یکی از همراهانش تکیه داد و چهره را میان دودست پوشانید ..

آسیموس و یوشع که در آنطرف میدان اردو مقابل صفوف سپاهیان ایستاده بودند وقتی کالیب را در آن حال مشاهده کردند بسرعت خود را باو رسانیدند و از ماجرا مطلع شدند . . .

خبر دردناکی بود .. آنقدر اسف‌انگیز و وحشت‌آور بود که هر کس می‌شنید بی‌اختیار میگریست.

برای موسی نیز جریان مآوقع، انحراف نمودند و پیامبر بزرگ و عالی‌قدر را نیز بگریستن واداشتند اشکی که از چشمان موسی سرازیر میشد اشک درد و حرمان نبود .. اشک افسوس بود .. برای زحماتی که تحمل نموده و رنج‌هایی که کشیده و مشکلاتی که با آن مواجه گردیده و قومی را تا آنجا رسانیده بود لیکن شیطان‌های انسان‌ها تمام رشته‌های او را پنبه کرده و آرزوهایش را نقش بر آب نموده بود .

این بود پادشاهان چهل سال رنج ؟ عجیب ! چه شد که یکبارہ قومی منحرف شدند و از طریق خدا پرستی به دیو پرستی گرائیدند و بخاطر چند دقیقه لذت نمک

ابدی را قبول کردند .

گناهکار کیست ؟ بلعم ؟ او . ولوله ای عجیب در گرفته بود. زنان و پیر مردان و آن دسته انبوه از مردان و جوانان که از راه راست منحرف نشده و بزنا رضایت نداده بودند با سر بلند می گرد موسی جمع شده و از او میخواستند که گناهکاران را مجازات کند حتی اگر برادر و فرزند ایشان باشند.

باز موسی آغاز شد . بدن همه مردان و جوانان مورد معاینه قرار گرفت و شمارش بعمل آمد و با کمال تأسف معلوم شد که قریب به دو هزار نفر از زبده ترین جوانان مهر آبی بتن دارند و زانی شده اند .

در شریعت موسی مقرر شده بود که هر کس زنا کند باید سنگباران شود ولی گناه این عده خیلی بزرگتر از زنا محسوب میشد زیرا علاوه بر هم آغوشی با دختران و زنان بنی مواب از طریقت نیز بازگشته و به کفر و الحاد گرائیده و مذهب نادرستی را پذیرفته بودند ..

موسی بمناجات پرداخت ، چند ساعتی گریست و عبادت کرد تا اینکه باو وحی رسید :

- ای موسی گناهکاران را مجازات کن و قوم اسرائیل را از لوث وجودشان پاک نما ..

بلعم نیز بمجازات خود خواهد رسید تا وقتی که عمرش تمام و پیمان نه حیاتش ابریز گردد و عذاب و رسوائی خواهد کشید .

خداوند دانا و بینا است و دوست نیکو کاران و دشمن بدکاران و ستمگران است ..

موسی قبل از وصول فرمان الهی هیچ تصمیمی اتخاذ نمی کرد و در این باره نیز وقتی دستور یافت آسیه موس و یوشع و کالیب و فنیحاس را مأموریت داد تا هر کس نشان ننگ بر سینه دارد بدیار عدم رهسپار کنند .. و خودش نیز از همان لحظه لباس سوک پوشیده و عزادار گردید ..

سوگواری برای که .. ؟ برای آنها که انسان بودند انسانیت داشتند با عقل و درایت و دیدگان بینا و ضمیر آگاه و دانا از هوای نفس تبعیت نمودند و گام در وادی رسوائی و بدکاری نهادند و بجائی رفتند که باز گشت از آنجا امکان نداشت ..

توبه گناه همه وقت امکان دارد . همیشه گناهکاران میتوانند از کرده پشیمان شوند درهای رحمت الهی شبها و روزها ، همه ساعات و دقائق باز است . عیب کار در اینست که بدکاران فرصت توبه کردن نمییابند . و قبل از اینکه بتوانند عذر گناه بخواهند فرمان می یابند و میروند بجایی که نیکیها و بدیها حساب میشود .

کار کشتن بدکاران خیلی زود خانه یافت . این چهار نفر مأمور که از طرف راهبر عالیشان خویش موسی وظیفه زدودن لکه ننگ و گناه را داشتند تنها نبودند . همه ایشان کمک و مساعدت مینمودند و هر جانشان دار زانی را میافتند از دم تیغ میگذرانیدند اگر چه آن شخص خواشاوند نزدیک آنها بود .

تکلیف بلعم بن باعور هم خیلی زود معین شد . همه او را دیدند که زبانش از دهان باندازه يك وجب بیرون آمده ، مثل سك لهله میزند . میروند و با چشمان از حدقه در آمده به دیگران نگاه میکنند و با دیدگان خود کمک میطلبید ..

آه .. چه وحشت آور .. اینست سزای بدانندیش این جمله ای بود که از دهان رهگذران بیرون میآمد .. هر کس او را می دید روی بر میتافت ، راه را عوض میکرد و از سومی دیگر میرفت .

بالتماسها .. ناله ها استغاثه های بلعم هیچکس اعتنائی نمیکرد .. تنها همسر بلعم سراغ او میرفت ولی او نیز بدتر از خودش .. درست مثل سك زبانش از دهان خارج شده و آویزان گردیده بود و گاهی حشرات گزنده ، مثل زنبور و مگس روی آن می نشستند و می گزیدند و پرواز کنان بهوا میرفتند . گویی مأموریت آزار آن زن و شوهر بدکار را داشتند ..

بدنبال این حوادث آرامش برقرار گردید . موسی پس از چند روز سوگواری دستور داد تاسپاه برای باز دید آماده شود .

اولین جنگ در آخرین مرحله

سال چهارم هجرت آغاز گردیده بود. بنی اسرائیل راهی دور و دراز را پشت سر گذاشته و به قصد نزدیک گردیده بودند.

حالا اینطرف رودخانه یروین اردو زده و با دیدگان پر حسرت و شوق بارض موعود یعنی سرزمینی که برای رسیدن بآن چهل سال رنج و عذاب و سختی و مرارت متحمل گردیده بودند مینگریستند.

یکروز در چهل سال پیش موسی پیشاپیش جمعی کثیری از مصر خارج شد. آنها که در پی رهبر خود راه افتادند قوم بنی اسرائیل را تشکیل میدادند و امروز هم قوم بنی اسرائیل خیلی افزونتر از روزهای نخست شده بود ولی از آن جمعیت که باموسی همراه بودند جز دو نفر کسی باقی نمانده بود. آنها نفرین شدند و دند. آنها که مورد خشم پروردگار قرار گرفتند و دیدن سرزمین مقدس از سر نوشتشان برگرفته شد.

عجیب آنکه حتی خود موسی نمیتوانست ارض موعود را با چشم ببیند. او حساب کار خودش را خوب میدانست و میفهمید که چه وظایفی در پیش دارد و آنگاه که همه تکالیف خود را انجام داد میبایست خرقه نپی کند و از عالم سفلی به علوی بشتابد ..

موسی از جانب خدای جل شانه فرمان یافته بود که بمنظور جاوگیری از نفاق و دشمنی و پیش از آنکه دو دستگی و خصومت ایجاد گردد سرزمین مقدس را بین خانواده های عبری تقسیم نماید و هر قسمت از قوم را مطابق خدمتی که انجام داده و سابقه ای که داشته و زهد و تقوی و ایمان افراد برجسته آن در محل مناسبی مسکن دهد ..

این بود فرمان خداوند لیکن قبل از انجام این تکلیف کار مهمی در پیش داشتند.

جنگ بزرگ در آخرین مرحله سفر خروج از مصر برای پاک کردن ارض موعود از اقوام و طوایف غیر عبری ..
نقشه اینکار بزرگ قبلا ترسیم شده و هر کس برای کاری معین گردیده بود.

موسی در اینسوی آب بردین برای چندمرتبه از نیروی جنگی بنی اسرائیل سان دید . يك يك دستجات را بازدید نمود ..

برای هر خانواده سخنانی گفت و پندهائی داد و همه را بلطف و عنایت خداوندی امیدوار نمود و آنگاه یوشع را فرا خواند و باو گفت :

- ای یوشع . . . بدان و آگاه باش که هیچکس در این جهان جاودان نخواهد ماند . . . همه رفتنی هستند و دیر بازود نوبت به من و تو نیز خواهد رسید . من زودتر میروم و باجداد خویش می پیوندم و تو چند سال پس از من . . . کاری کن که پس از مرگ مردم بر تو زاری کنند نه خوشنود باشند .

وقتی من قالب تهی کردم نوبت سالاری بتو خواهد رسید... رفتاری پیش گیر که از آن پس شایستگی سالاری و بزرگی قوم را داشته باشی.... این جنگ بمنزله فرمان اوست و چنانچه فاتح شوی خلیفه من خواهی بود و بر بنی اسرائیل فرماندهی مییابی...

تو را برای جنگ بالاق برگزیده ام.. مردان خودت را بردار و زودتر برو... یوشع خم شد و دست پیشوای جانها و روانها را بوسید و از خیمه بیرون رفت و بدون دقیقه ای درنگ بر اسب سوار شد و بسوی سر زمین بالاق حرکت کرد..

پس از خروج یوشع و حرکت او موسی (فنیعاس) پسر العازار را فرا خواند و بدنبال مواعیظ و سخنان حکمت آموز او را برای سرکوبی (عراد) که ناجوانمردانه شبیخون زده و تعداد زیادی از بنی اسرائیل را شبانه باسارت گرفته و همراه برده بود مأمور کرد..

فنیعاس نیز بر اسب نشست و روانه کارزار شد، پس از او آسیه موس و کالیب و آنها نیز هر يك برای تصرف حتی و کتمان مأموریت یافتند و سپاهیان خویش را برداشتند و حرکت کردند.

یوشع از راه کوهستان بطرف سرزمین بالاق حرکت نمود و بهمین هلت تا نزدیکی پایتخت بالاق کسی از حرکت قوای عبری مطلع نگردید و به شاه خود خبری نداد . . .

در عوض راه (فنیعاس) که برای گرفتن انتقام از (عراد) پیش میرفت از دشت پهناور و مسطحی میگذشت که حرکت يك رأس اسب از دور ترین

نقطه آن مشهود بود. . .

غروب سومین روز (فنیحاس) دستور داد تا در دامنه تپه‌ای سرسبز و خرم که چند چشمه آب گوارا از سینه آن خارج میگردید چادر بزنند و شب را نیز همانجا بگذرانند. . .

ولی (فنیحاس) هوشیار بود خوب میدانست که (عراد) جاسوسان بیشکاری در اطراف اردوی او گماشته و طبعاً آرام نمی‌نشیند، (عراد) شبیخون زدن بدشمن را کاری پسندیده میدانست و چون یکبار نیز سود برده و تعداد زیادی از بنی اسرائیل را با سارت گرفته و چادرهای ایشان را غارت نموده بود این بار نیز شبیخون میزد. . .

(فنیحاس) فرمانده دسته‌ها را فرا خواند و چون همه آنها در چادر مخصوص وی جمع شدند گفت:

— ما باید انتقام خون برادران و خواهران خویش را بگیریم آنها که در آن شب هولناک بدست سپاهیان (عراد) هلاک شدند و آن خانواده‌ها که داغدار گردیده‌اند.

خواهران و برادران دیگر ما هم اکنون در زنده‌انها و خانه‌های این قوم سیه روزگار اسیر و گرفتارند و چشم‌براه دوخته‌اند که ما دیک غیرت و صمیمیت خویش را بجوش آوریم و برای نجات آنها اقدام نمائیم اما این مردانگی است که ما راحت بنشینیم و ایشان گرفتار باشند.

فنیحاس از زیر چشم نگاه میکرد و به قیافه حاضران دقیق میشد و تأثیر سخنان خویش را روی روح و روان ایشان می‌سنجید. میخواست فهمد که تا چه اندازه تسلیم ترس و وحشت هستند و جان را تا چه حدی عزیز میدانند.

اما فنیحاس در کمال خوشبینی مشاهده نمود که رگهای گردن حاضران از خون پر شد. شراره‌های خشم و غضب از دیدگان آنها زبانه کشید و صدای بهم فشردن گردیدن دندان‌شان برخاست.

بسیار خوب تأثیر گفتار فرمانده مطلوب بود حالا موقع آنست که نقشه خود را بازگو نماید.

فنیحاس گفت:

— دشمن به شبیخون زدن و حمله ناچوانه‌ر دانه به هنگام شب عادت دارد

و چون یکبار از این ممر سود کلان برده و تعداد زیادی از افراد ما را کشته و عده ای را با سارت گرفته است مسلماً این مرتبه نیز حمله شب را بر جنگ مردانه روز نرجیح می دهد و بحساب خودش موقعی که ما در خواب فرو رفته ایم برویمان تیغ میکشد. نقشه من اینست که امشب با وجود خستگی راه بیدار بمانیم و کمین بکشیم.

او نقشه دقیقی را که قبلاً طرح کرده بود بازگو نمود و دستور داد که جلوی چادرها آتشی بیا فروزند و نگهبانان را مثل معمول اردوهای جنگی بگمارند و خودشان که از زبده ترین مردان جنگنده هستند در نقطه ای پای تپه جنوبی، در ظلمت قیرگون شب اجتماع کنند.

این فرمان سرعت عملی گردید و سپاهیان که از گفته های فرمانده خود سخت بخشم آمده و دندانها را بهم میفشردند، تشنه خون انتقام بر اسب نشستند و پیاده و سواره راه محل مورد نظر را پیش گرفتند.

سماسبان را بفرمان فنیعاس بانامد بستند که در اثر جابجاشدن دسته های سواران هیچ نوع صدائی بر نخیزد و جاسوان عراد که شاید برای کسب خبر در اطراف اردو پراکنده شده باشند نشنوند، باین نیز اکتفا ننموده و سفارش کرد که هر سوار دهان اسب خودش را با تسمه و طناب و هر وسیله دیگری که دارد ببندد تا شبیه اسبان رسوائی بار نیاورد و نقشه را خراب نکند.

وقتی همه اینکارها انجام گرفت دسته های پیاده و سوار را تقسیم نمود و برای هر یک فرماندهی جداگانه تعیین کرد که هنگام مغلوبه و جنگ احتیاجی به اخذ دستور از خودش نباشد و بفرض اینکه دسته ای شکست خورد و یا فرمانده اش را از دست داد موجب تخریب روحیه دسته دیگر نشود.

بدنبال این اقدام چند نفر را برای کسب اطلاع و طلایه داری روی تپه های اطراف فرستاد و سفارش کرد تا نشانه مورد نظر را بدهند.

چند ساعت بکندی گذشت همه خسته شده بودند و چون چند روز بدون توقف و استراحت در خاک خصم به پیشروی اشتغال داشتند روی زمین اسبازو پشت سنگرها بیعت زدن برداختند، تنها کسی که هیچ احساس کسالت نمی کرد شخص فنیعاس بود که بار مسئولیت فرماندهی اردوی چند هزار نفری را بروی

دوش داشت .

موسی او را بامید فتح و پیروزی و گرفتن انتقام و بخصوص برای آزاد کردن اسیران عبری فرستاده بود و اگر شکست میخورد؟ ایوای... چه بلا و چه مصیبتی... چگونه میتوانست بصورت پیمبر خدا بنگردد؟ آیا روی آنرا داشت که نزدا و باز گردد؟ پس باید تا جان در بدن هست بکوشد و جنگ آینده را با فتح و پیروزی پایان دهد .

همچنان که روی اسب نشسته و شمشیر لغت و برهنه را در دست داشت ، بستارگان آسمان مینگریست و در افکار دور و درازی فرو رفته بود به خداوند خالق ستارگان و ناظم آسمانها میانداشید به تعلیمات (موسی) فکر میکرد و سخنان او را بخاطر میآورد هر بار که چهره (موسی) در نظرش مجسم میشد. آرامشی در روح خویش احساس مینمود و قوت قلبی می یافت و مثل اینکه شربتی برای تقویت روح خورده باشد نشاطی تحصیل میکرد و با خوشبختی بآینده مینگریست .

اندك اندك صدای نارضایتی سر بازان بیدار و آهنگ بکناخت و روپ سپاهیان خسته ای که کنار سنگر بخواب رفته بودند بلند شد. فنیعاس بآنها حق میداد اما چه کاری از دستش ساخته بودو آیا این اجازه را داشت که آنها را چون گوسفند دست و پا بسته بدست گرك خونخوار بسپارد و خودش ناظر از هم دریدن و خوردن آنها باشد . نه پس باید صبر کرد خدا خودش هم مشکلات را آسان میکند و در سختی ها صبر و تحمل میدهد.

این جمله تنها جمله ای بود که فنیعاس در پاسخ اعتراض آنها میگفت و همه را به بردباری تشویق مینمود که ناگهان شعله های آتش از روی دورترین تپه بلند شد و بیابان ظلمانی و تاریك را روشن کرد.. (عراد) باهشت هزار سوار زبده بطرف اردوی خالی از سکنه بنی - اسرائیل میتاخت و تمجیل داشت که هر چه زودتر خود را بآنجا برساند و نا جوانمردانه به سپاهیان خواب آلود حمله کند و همه را از دم تیغ بیدریغ بگذراند و بکبار دیگر اردوی بنی اسرائیل را تاراج نماید . (عراد) از تصور فتح و پیروزی روی زمین اسب میرقصید، بنگ نه میشد و

هر چند لحظه یکبار شمشیر آخته را به دور سر خود میچرخانید و عربده میکشید و سربازانش را تهبیج و تشجیع میکرد.

سپاهیان (عراد) مثل دفعه قبل به چهار دسته تقسیم گردیدند، فنیحاس به این موضوع توجه داشت و سفارش کرده بود که آنقدر صبر کنند تا چهار ستون نیروی دشمن در مرکز اردو بهم ملحق شوند آنگاه با اشاره او هجوم را آغاز نمایند.

دیگر چیزی نمانده بود، آتش جلوی چادرها از فاصله ای نزدیک دیده میشد و بقیه افراد عبری که از نزدیک شدن مطلع گردیده بودند طبق دستور فرمانده خود فوراً روی اسب جستند و راه دیگری را در پیش گرفتند و دور شدند و بکلی اردوی خالی را برای (عراد) و سپاهیان باقی گذاشتند.

آنها بگمان اینکه در چادر و درون هر خیمه تعدادی مرد جنگنده بدون سلاح خوابیده اند، در حالیکه از عمق دل فریاد میکشیدند تا موجبات وحشت دشمن خواب آلود را فراهم آورند حمله را آغاز کردند و بدرون خیمه ها تاختند.

نخستین ردیف چادرها آتش گرفت و تاراج شد... درست در همین موقع که آتشها را کننده و مشعلها خاموش ولی خیمه ها مشتعل گردیده بود دسته ای دیگر از سواران عراد رسیدند و بگمان اینکه مردان موجود از سربازان دشمن هستند بروی آنها تیغ کشیدند و در غوغای وحشت آوری که برپا شده بود بدون شناسائی یکدیگر بکشتن مشغول گردیدند.

موسی بارها گفته بود که :

خداوند وقتی اراده فرماید که ملتی را ذلیل گرداند خود آنها را بر خودشان چیره میکند و خون آنها را بدست خود آنها میریزد..

و عجب آنکه مردان عراد یکدیگر را میکشند بدون اینکه بدانند چه میکنند..

صدای فریاد و استغاثه بلند شد..

دفعه گذشته عراد از تقسیم بندی سپاه خویش سود برد ولی این مرتبه دسته ای بلای جان دسته دیگر شد و خون قسمتی به شمشیر قسمت دیگر بر زمین ریخت.

فنیحاس که میدانست کسی در اردو نیست و بدست خود میریزد که چه شده و این صدای

التماس آمیز و آن باله‌های جگر خراش از کیست ..
 غوغای عجیبی برپا گردید .. آنها که تصور نمی‌کردند چنین قدرت
 آماده‌ای چون بالای آسمانی در کمین جانشان باشد هر اسان و وحشت زده آنچه
 از یغما بچنگ آورده بودند در جای گذاشتند و بسوی گریختند اما کجا می‌توانستند
 بروند .. بنی اسرائیل راه‌ها را بسته و طریق فرار خصم را مسدود
 نموده بودند .

فنیحاس همه جا بدنبال عراد می‌گشت و سرانجام او را در یکی از خیابان
 بندهای یافت راه را بروی گرفت و نیزه را بطرف سینه‌اش حواله نمود .
 عراد در صدد دفاع برآمد . با شمشیر نیزه فنیحاس را زد کرد و دهانه
 اسب را کشید و گریخت اما فنیحاس مهلت نداد و باز سر راه او
 سبز شد ..

این مرتبه هر دو با شمشیر بجان هم افتادند و صدای چکاچک تیغ‌های فولادین
 برخاست لیکن ناز پرورده سنگین وزن یارای جنگ با فنیحاس سختی کشیده
 محنت دیده را نداشت .

نمی‌توانست مثل او بچستی و چالاکی روی زمین اسب حرکت کند و با
 اینکه مرکب بسیار عالی زیر پای داشت . این هنر و ادراخ خود نمی‌دید که حیوان را
 بداند خواه خود بچپ و راست بجولان در آورد ..

تنها فکری که او راهش فلول می‌داشت فرار بود ..
 بهر طریق می‌خواست از چنگ دشمن بگریزد ولی اینکار را چگونه
 می‌توانست انجام دهد .

به هر طرف می‌رفت فنیحاس مثل اجل سر راهش را می‌گرفت ..
 کم کم عراد خسته شد . یکی دو زخم شدید خورده بود و خون از
 شکاف جراحت پشانی او بروی چهره‌اش میریخت و جلوی چشمانش را
 می‌گرفت هر چه باطراف می‌نگریست از آنهمه سواران جنگنده کسی را نمی‌دید
 که بکمک او بشتابد .

پس آنها چه شدند ؟

هیچ .. همه بقتل رسیدند و جمعی نیز گریختند و رفتند ..
 عراد عاجزانه حمله و دفاع می‌کرد و یکی از همین دفعات غفلت کرد .. چه

غفلتی.. شمشیر برهنه و خون آلود فنیحاس فرود آمد .. شانه چپش را درید و سینه اش جای گرفت و تا پستان راست او را شکافت و جسدش مثل کوهی از گوشت واستخوان از روی اسب بزمین افتاد .

فنیحاس پیاده شد . عرادجان سپرده بود چند نفر از جوانان عبری رسیدند . اسب او را که پوششی از اطللس سرخ بادانه های گرانقیمت گوهر داشت به طویله بردند .

چند نفر دیگر البسه فاخر و جواهرات تاج و سینه گردن عراد را بیرون آوردند و جسدش را روی اجساد دیگر ریختند .

هزاران اسب و هزاران دست اسلحه بسیار عالی که نصیب بنی اسرائیل شده بود بین پیاده ها تقسیم گردیده و دیگر هیچکس بدون اسب و سلاح باقی نماند .

فنیحاس بدون درنگ فرمان پیشروی را صادر کرد و چون عراد کشته شده بود شهرهای سر راه بدون مقاومت تسلیم میشدند و فرمان فرمانده قوای فاتح ساکنین به قاطع دست کوچ میکردند و ارض موهور را برای اقامت بنی اسرائیل خالی مینمودند ..

خبر این پیروزی بهادر آنطرف آب بروین به موسی میرسید و او را شادمان میکرد ..

موسی و خلیفه داشت که سرزمین مقدس را بین خانواده ها تقسیم کند که بعدها نزاع و کشمکش ایجاد نشود و برادر کشی درنگیرد ..

اینکار بزرگ در حضور فرماندهان و شیوخ و بزرگان قوم انجام گرفت و بهر خانواده معلی که با زندگی و جمعیت آنها تناسب داشت بخشیده شد و در آخرین روزهای نیمه نخست چهلمین سال هجرت از آب بروین گذشته برای سکونت در سرزمین خالی از سکنه ای که میراث اجدادشان بود حرکت نمودند ..

رحلت موسی

کارها پایان پذیرفته بود . ارض موعود بین خانواده های بنی اسرائیل تقسیم گردید و هر يك در محل معین سکنی گزیدند. اینطرف آب بروین نیز به خانواده راوین و جادوا گذار گردیده بود ولی آنها نیز به موسی توجهی نداشتند و بی کار خویش را گرفته بودند و به کشت و زرع و دامداری و ساختن خانه اشتغال داشتند درحالی که موسی در چادری تنها اینطرف آب زندگی مینمود و انتظار پایان زندگی پر مشقت ورنج خویش را میکشید ..

موسی از این فرصت کوتاه استفاده میبرد و شب ها را به عبادت و مناجات میگذرانید و روز را نیز به تفکر و اندیشه سپری میکرد. گاهگاه روی سنگ بزرگی در اینسوی آب بروین میایستاد و باشادی و شمع به آمد و شد بنی اسرائیل و فعالیت ایشان مینگریست و احساس شادی عجیبی میکرد .

راستی چقدر شیرین است که انسان ثمره رنج زندگی خود را ببیند. و موسی پس از چهل سال بیابانگردی ، پس از چهل سال زحمت ورنج و مبارزه مداوم با جهل و کفر و الحاد اکنون منطقه وسیعی را می دید که بنور ایمان روشن شده و مردم بیشماري را مشاهده مینمود که با دانائی و خرد و با دستورهای الهی که برای زندگی ایشان گذاشته شده راه معینی را پیش گرفته اند و بسوی مقصدی میباشند که صلاح دنیا و سر بلندی معنوی در آن است ..

خستگی روی شانه های موسی فشار میآورد بکصد و بیست سال عمر، عمری که دو ثلث آن با کار و فعالیت سپری شده ، روحش را خسته نموده بود و احتیاج با استراحت طولانی و لذت بخش داشت و اسی در آن جهان پهناوری که او بنور ایمان روشن کرده بود جایی برای آسایش و رفع خستگی او یافت نمیشد ..

خداوند برای او جای دیگری را معین فرموده بود و خودش نیز میدانست که آنجا کجا است و چه وقت میبایست بآن آسایشگاه ابدی بشتابد .

چند روزی دیگر سپری شد. سحرگاه یکی از روزها که موسی تازه از عبادت

خالق یکتای جهان فراغت یافته بود ، صدائی آشنا بگوشش رسید که گفت :

- ای موسی .. خودت خوب میدانم که هیچ کسی در این جهان جاودانه زیست نخواهد کرد .

آنها که پیش از او بودند در گذشتند .. آنروز که تو از مصر خارج شدی هزاران نفر همراه تو بودند ولی امروز که بارض موعود رسیده ای از آن جمعیت کثیر فقط سه نفر مانده اند .. یوشع و کالیب .. همه آنها در راه جان بجان آفرین تسلیم نمودند و اکنون که وظیفه تو در این دنیا پایان پذیرفته وقت آن است که دعوت خدای خود را بپذیری ..

یوشع را بجا نشینی و خلافت برگزین و خودت به کوه نبو که صعود کن و آنجا منتظر فرشته موت باش ..

موسی زمین را سجده کرد و بلا درنگ یکی از افراد بنی اسرائیل را فرا خواند و او را مأموریت داد که یوشع را نزد او بیاورد و در ضمن فرمان داد تا در شاخهای گاو بدمنند و بصدای بوق همه مردان و زنان را جمع کنند ..

یوشع شتابان رسید و دست موسی را بوسید و در کنارش نشست .. آنروز دسته دسته عبریان در ساحل یروین جمع میشدند و بعد از ظهر جمعیت جمع اعلام رسید و موسی بر سنگی بالا رفت و به سخن گفتن پرداخت ..

تا غروب آفتاب برای عبریان صحبت کرد .. و در پایان یوشع را بخلافت خویش برگزید و با بنی اسرائیل وداع نمود .

با صدای بلند گفت .

- این آخرین دیدار ما است و اکنون که از اینجا بنخانه های خود بازگشتید دیگر موسی را نخواهید دید ..

آنچه از موسی برای شما باقی میماند نصایح من است .. و اگر میخواهید خدای از شما راضی باشد بآنچه که برای شما گذاشته ام صادقانه عمل کنید .. منم بنوبه خود آرزو میکنم که هرگز نظر محبت پروردگار از بنی اسرائیل گرفته نشود ..

آمین .

و همه بصدای بلند گفتند و رفتند ..

فکر نمی‌کردند معنی سخنان موسی این باشد که بزودی جان می‌سپارد ..
 هر کس حدسی می‌زد و برخی می‌گفتند قصد سفری طولانی بیکی از نقاط جهان را دارد .
 آخرین نفر بوشع بود که بعنوان وداع دست در گردن موسی افکنده
 و در حالیکه قطرات درشت اشک از دیدگانش فرو میریخت سرو روی او را
 غرق بوسه ساخت .
 موسی گفت :

فردا نزدیک ظهر بکوه نبو که بیا و هر جا جسد مرا یافتی بارض مقدس
 انتقال بده و دفن کن .

همان شب موسی بسوی کوه حرکت کرد . در راه می‌ایستاد . با آسمان
 مینگریست و با خدای خود دراز و نیاز می‌کرد . هوا تازه گرگ و میش شده بود
 که به بلندترین نقطه کوه رسید و همانجا نشست .. چند دقیقه بعد ، از جای
 برخاست . سلام گفت .. مثل اینکه کسی را دیده بود .. تبسمی رضایت بخش
 لبانش را گشود .

سر را به علامت احترام خم کرد و بعد روی سنگ صافی آرامید ، عصایش
 را در کنار بدنش گذاشت و دیدگان را بست و نفس آخر را با سایش کشید و
 جان سپرد ..

هنگامیکه روح از بدن موسی خارج می‌گردید ، فرشتگان در اطراف کوه
 پرواز می‌کردند .. باوای رسا تسبیح خدای را می‌گفتند و روح مرد بزرگی
 را تا سرحد آسمان استقبال می‌مودند .
 آنروز کرو بیان می‌پیمان داشتند ، می‌پیمانی بزرگ و عالیقدر .. ستاره عالم
 خلقت ... موسی عمران .

(پایان جلد دوم)

منوچهر مطیعی

KASHMIR UNIVERSITY

Acc

121583....

Date

7.4.77

IOBAL LIBRARY
UNIVERSITY OF KASHMIR

Acc. No. _____

Call No. _____

1. This book should be returned on or before the last date stamped.
2. Overdue charges will be levied under rules for each day if the book is kept beyond the date stamped above.
3. Books lost, defaced or injured in any way shall have to be replaced by the borrowers.

Help to keep this book fresh and clean

Call No. _____

Date _____

Acc. No. _____

CENTRAL LIBRARY
THE UNIVERSITY OF KASHMIR

This book should be returned on or before the last date stamped above. An over-due charge of 10 Paise will be levied for each day, if the book is kept beyond that date.

Call No. _____

Acc. No. _____

Date _____

CENTRAL LIBRARY
THE UNIVERSITY OF KASHMIR

This book should be returned on or before the last date stamped above. An over-due charge of 10 Paise will be levied for each day, if the book is kept beyond that date.

IOBAL LIBRARY

UNIVERSITY OF KASHMIR

Acc. No. _____

Call No. _____

1. This book should be returned on or before the last date stamped.
2. Overdue charges will be levied under rules for each day if the book is kept beyond the date stamped above.
3. Books lost, defaced or injured in any way shall have to be replaced by the borrowers.

Help to keep this book fresh and clean

